

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

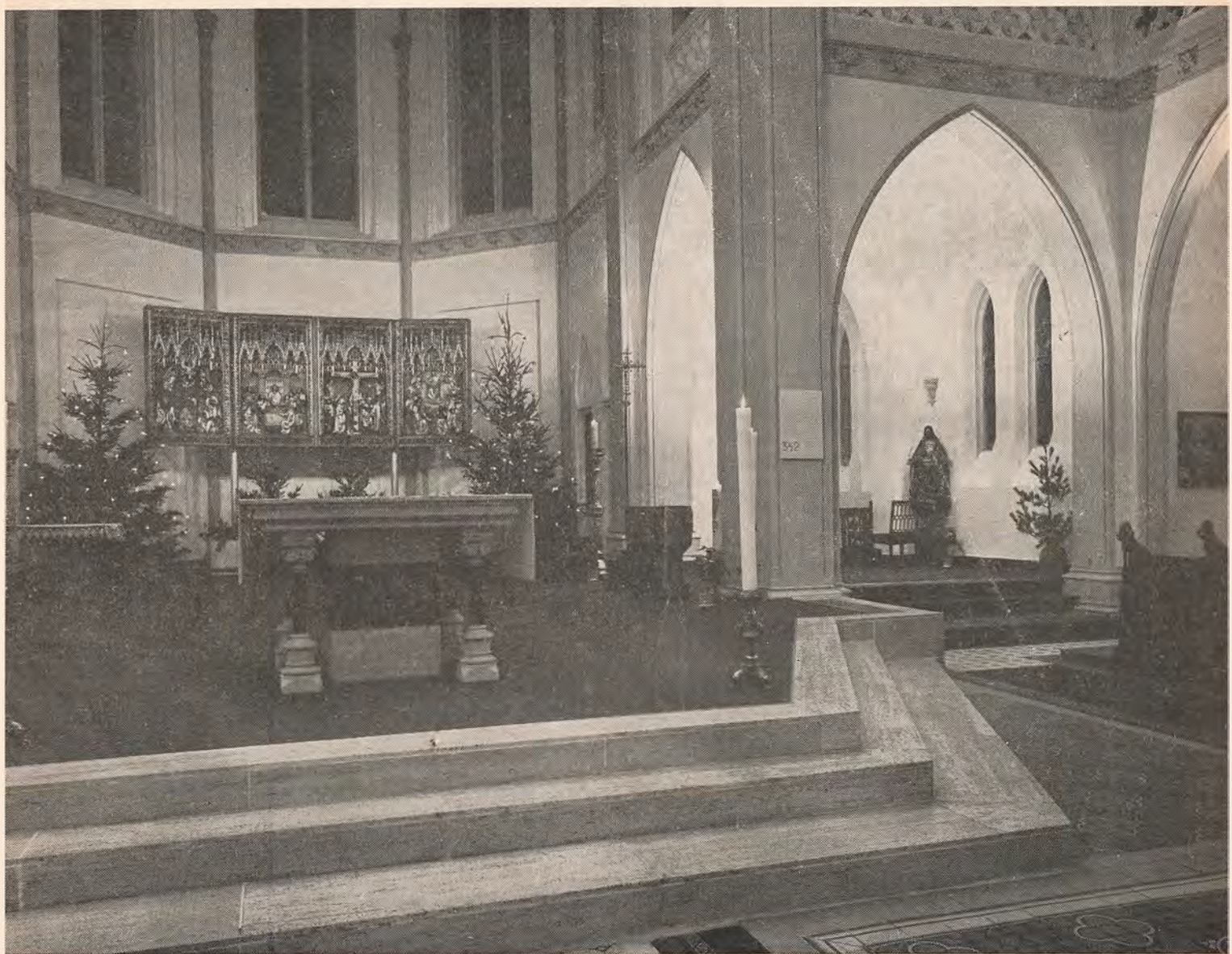
1/1972

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENSGADE 9
1616 København V.

INTERIØR I
DEN GENÅBNEDE
JESU HJERTE KIRKE
I STENSGADE, KØBENHAVN
FOTOGRAF:
OLE BORCH JACOBSEN

NOTES- BLOKKEN

Hvornår har vi sidst hørt en prædiken over det 4. Guds bud? Det er i dag umoderne at tale om dette bud. Ungdommen er trumf. Man har kun et overbærende smil til overs for de ældre. Når man er over de fyrre, er man gammel og kan ikke mere tale med. Når der et eller andet sted vælges en ung biskop, fremhæves det i alle aviser. Som om ungdommen i sig selv var en dyd. Den unge generation skal med i alle råd og udvalg. Det at være biologisk ung er ligefrem en fordel i vor kultur. Og når der er noget i vejen med de unge, er det ikke dem selv, som får skylden, men de ældre.

Nu er det rigtigt, at vi lever i en rivende udvikling, især på det tekniske område. Mange unge véd betydeligt mere end deres forældre. Der ved opstår en kløft i mange familier mellem forældrene og børnene. Denne spænding har vist altid været til stede. Men i vor tid accelereres den i stigende grad. Generationskløften skaber kold luft mellem forældre og den opvoksende slægt.

Familien er hele samfundets kimcelle. Hvis familielivet bliver problematisk i vor tid, kan fejlen ligge hos begge de implicerede parter. Den ældre generation opdrager ikke de unge til ansvarsbevidst frihed. De sætter sig på dem og manipulerer dem efter deres eget livsmønster. De frigør dem ikke, men fængsler dem til sig selv. Augustinus har engang træffende formuleret kærlighedens inderste væsen ved at sige, at den elskende siger til den elskede: »Volo, ut sis«, »Jeg vil, at du skal være dig selv«. Jo mere et væsen nærmer sig Gud, desto mere frihed opnår det. Det samme gælder også i opdragelsens

vanskelige kunst. Ægte kærlighed slavebinder ikke, men frigør den anden. En åben dialog mellem forældre og børn er i dag meget påkrævet. Det gælder om at føre de unge til deres eget væsen og ikke tvinge dem til at være den, som forældrene selv vil, han eller hun skal være.

Men fejlen kan også ligge hos den unge generation. Vor nutids kulturs overdrevne beundring for den unge generation får den til at miste noget væsentligt: forbindelsen med fortiden. Den må atter genopdage traditionens sande væsen. Ingen af os kan klippe trådene over til fortiden. De unge kan lære meget af de ældre. Først og fremmest livserfaring og indblik i livets værdier. Ingen kan begynde på et absolut nulpunkt.

Vi lever alle i en vanskelig overgangsperiode, både i samfundet og i kirken. Alt synes at være i ulave. Det 4. Guds bud gør opmærksom på noget uundværligt. Familien er hele samfundets kimcelle. Her vokser den unge generation op. Her indøves de dyder og adfærdsmønstre, som ligger til grund for hele vor kristne kultur: gensidig respekt og ærefrygt, uselvished fra forældrenes side, kærlighed og lydighed fra børnenes side, sans for tradition og fortid parret med åbenhed for det nye.

Kirkens samfundskritiske funktion består først og fremmest i at skabe kristne personligheder. Som apostlen siger: »Ifør jer inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, sagtmodighed, tålmodighed. Bær over med hinanden og tilgiv hinanden, hvis den ene har noget at bebrejde den anden; ligesom Herren tilgav jer, således skal også I gøre.«

H. Roos S. J.

RELIGIØSE TANKER HOS MODERNE MALERE

Af Herbert Schade S. J.

Paul Cézanne (1839–1906)

»Troen er kunstens kilde, og kunsten er efter sit væsen religiøs.«

»For en kunstner tæller hverken berømmelse eller ærgerrighed. Han må gøre sit værk, fordi Vor Herre vil det. Således som mandeltræet driver sine blomster frem.«

»Tillad mig at gentage for Dem, hvad jeg allerede her sagde til Dem. Man må behandle naturen iflg. cylindere, kugler og kegler og bringe det hele i de rigtige perspektiver, så at hver side af et objekt, en flade fører til et centralt punkt. De med horisonten parallelt løbende linier giver udstrækningen til siderne, det vil sige et udsnit af naturen eller, hvis det er Dem mere kærkomment, af det skuespil, som Pater Omnipotens Aeterna Deus udbreder for vore øjne. De til horisonten lodret stående linier giver dybden. Men nu er naturen for os mennesker mere dybde end horisontalflade, derfor nødvendigheden af i vore ved de røde og gule farvetoner gengivne lysvibrationer at blande en tilstrækkelig mængde af blå for at gøre luften følger.«

Vincent van Gogh (1853–1890)

»Jeg talte om, hvordan Jesus Kristus er mesteren, som kan styrke og oplyse, en håndværker og arbejder med et møjefuldt liv, fordi han selv var den store smertens mand, som kender vore sygdomme, som selv blev kaldt tømmermandssøn, skønt han var Guds Søn; hvorledes han arbejdede i 30* år i en tømmerværksted for at udføre Guds vilje, hvordan Gud vil, at mennesket skal leve og vandre ydmygt i Kristi efterfølgelse, at han ikke skal trage efter høje ting, men skal bøje sig i ydmyghed og lære at være sagtmodig og af hjertet ydmyg.«

»Jeg laver en grund af det rigeste blå, det kraftigste, som jeg kan frembringe. Således får det blonde, lysende hoved på baggrund af den rige blå farve en mystisk virkning, som stjernen i den dybe azur.«

»Jeg må sige dig, at havde jeg haft kraft til at fortsætte, så havde jeg malet billeder af hellige mænd og kvinder efter naturen, som om de havde båret vor tids åsyn. De ville have været borgere af i dag og alligevel have haft tilknytning til de første kristne. Den ophidselse, som det ville have forårsaget mig, ville imidlertid have været for stærk, til at jeg havde kunnet blive derved. Men jeg vil ikke sige, om jeg ikke meget senere engang vender tilbage til denne opgave...«

*) Ikke helt rigtigt!

Paul Gauguin (1848–1903)

»Jeg tror på åndens hellighed og på sandheden i den nye kunst. Jeg tror, at denne kunst er af guddommelig oprindelse, og at den lever i alle menneskers hjerter, som er oplyst af det himmelske lys. Jeg tror på en sidste dom, hvor alle, som har vovet at drive handel med den høje og kyske kunst, som de har tilsmudset og nedværdiget ved deres følelsers nedrigthed, ved deres gemene begær efter materiel nydelse, bliver fordømt til skrækkelige pinsler. Jeg tror, at i modsætning dertil de trofaste disciple af den store kunst bliver forherliget; at de bliver indhyllet i vævet af himmelske stråler, dufte og melodier; at de vil vende hjem til skødet af al harmonisk guddommelig oprindelse.«

INDHOLD

DANSK FOLKERELIGION	4
OM BREVE	7
YOGA- OG ZENTEKNIK	8
TIL PESSIMISTERNE	10
DOKTORAFHANDLING	12
UDLAND	12
AKTIONENS GANG	14
HVAD SKER DER	15
INDLAND	16
REAKTIONER	20
LITURGISK OVERSIGT	23
ÆGTEMÆND	24

KOMMENTAR

NYTÅRSØNSKER OG -FORSÆTTER

Vandrer man i bjergene, kan man få en overvældende følelse af Bibelens indledning: I begyndelsen skabte Gud himmel og jord. Oceanets bølger og verdensrummets kloder forkynder hans ære. Michelangelo og Beethoven afspejler hans væld. Ophøjet, streng, vældig, evig står han for os. Men jeg får ikke noget virkeligt begreb om Skaberen og hans skabning, før jeg også har været i Zoologisk Have og beundret flodhesten »Maren«, med et gab som et pengeskab, hvalrossen, der ligner Kaptajn Vom, og aberne, der er kun alt for menneskelige. Nu ved jeg, at Skaberen har humor og ser på vor færden ikke alene med dømmende alvor og forbarmende kærlighed, men også med forstående medleven.

Når man så har fået sig en sund latter, er man i den rigtige forfatning til ønsker og forsætter for det nye år. Fanatikerens glød i øjet må afløses af glimtet i øjet. *Jeg vil være fri*, jeg vil have lov at være uaktuel. Jeg vil i det nye år ikke kommunikere, men snakke med folk eller lade være, som det nu passer mig, og situationen indbyder til det. Jeg vil have lov til at gå på arbejde uden at være motiveret, men bare fordi jeg skal – og så være glad for det. I forsamlinger vil jeg blæse på vibrationer. Ordentlig ventilation og lejlighed til at købe en øl er bedre. Hvis folk spørger mig om præstens identitetskrise, vil jeg vise dem mit pas og mit personnummer, og skulle man anse mig for bevidstløs, så må man godt, bare man lader være med at forsøge på at bevidst-

gøre mig. Jeg vil fortsætte med at indoktrinere menighed og elever med evangeliet og hvad jeg synes er værdifuldt og kønt i litteraturen. Jeg agter at være loyal mod det monopolkapitalistiske samfund, jeg nu engang er født i, og forventer til gengæld at magthaverne eller deres lakajer udbetaler mig min løn uden vrøvl. Jeg vil ikke omstrukturere kirken, men arbejde med på de forandringer, som synes nyttige eller nødvendige. Til messen er både de etablerede og slumstørmerne velkomne, de må kunne lære noget af hinanden. Revolutionsteologien og undergrundskirken trænger til at få et lokale og vel også lidt økonomisk støtte. Det vil jeg se, om jeg kan klare, for præsten skal gøre, hvad han kan for de unge. Men om man skal lave gudstjenester udelukkende for langhårede og udelukkende for gamle, sådan som man f.eks. gør det for døve, ved jeg ikke rigtig. Det forekommer mig at være at sætte folk i bås, og det frastøder mig. Der må da være plads til os allesammen, også side om side. Hvis nogen mener, at valget står mellem subkultur og kirkelig triumfalisme, tager de fejl. Hverdag og højtid må veksle, og man må kunne se, at de gør det!

Og så håber jeg også i det nye år at tjene en kirke, som døber børn, vier brudepar, begraver døde, tilgiver synder og prædiker evangeliet. Jeg bekender mig til mine fejl og fortrin, vil tage mod belæring, hvor jeg er ukyndig, og vil belære andre, hvor jeg er kompetent. Og så tror jeg, at jeg vil købe mig en tyrolerhat! Glædeligt nytår!

Den gamle pastor
Georg Heggum S.J.

FOLKERELIGION I DANMARK

BETRAGTNINGER I ANLEDNING
AF PER SALOMONSENS BOG
»RELIGION I DAG«
ved JOHS. JONG

Den 23. november 1971 forsvarede Per Salomonsen sin doktordisputats ved det filosofiske fakultet i København. Selv om der skal lægges et stort arbejde i en doktorafhandling, er de dog ikke mere sjældne, end at man som regel næppe lægger mærke til det, når nogen tager doktorgraden. Salomonsens arbejde har dog vakt større opmærksomhed end det normalt plejer at være tilfældet. Det bemærkelsesværdige er også, at opmærksomheden koncentrerer sig mest om resultater, som set fra Salomonsens synspunkt kan betegnes som underordnede.

Han prøvede en ny sociologisk undersøgelsesmetode, men for at kunne gøre det, måtte han nødvendigvis undersøge noget. Han valgte religiøse forhold, og det var det, der vakte interesse.

Salomonsen har ladet 123 personer i København interviewe om, hvad religion betyder for dem, og om en hel række ting, der i almindelighed regnes for at høre til religionens offentlige side. Der blev altså talt om tro, religionens betydning for en selv, gudstjeneste, præster osv. Resultaterne er på mange punkter ikke overraskende. Man havde længe haft en fornemmelse af, at tingene forholdt sig som beskrevet. Men det er vel netop det, der giver bogen dens betydning. Den bekræfter en situationsfornemmelse og gør det derved vanskeligere at

komme uden om problemet. Derfor må den vel også give anledning til, at situationen igen tages op til drøftelse, og at man fra kirkelig side endnu en gang spørger, om det, der gøres, nu også passer ind i situationen, og om det er den bedste og mest egnede metode at forkynde evangeliet på.

Indflydelse udefra

Salomonsen har spurgt sine oplysnere, om deres forældre var religiøse. Nu kan det nok være lidt svært at bedømme svarenes værdi, fordi der godt kan være forskel på, hvad folk forstår ved religiøs. Tilsyneladende betyder det dog for de fleste: deltagelse i møder, kirkegang osv. Også bøn og bibellæsning gør dog, at man betragtes som religiøs.

Det er bemærkelsesværdigt, at der ikke kan konstateres nogen bevislig sammenhæng mellem forældrenes religiøsitet og oplysernes egen holdning. Om forældrene var religiøse eller ej siger ikke noget om, hvorvidt man i dag beder aftenbøn eller ej. Det samme gælder en række tros- og spørgsmåls såsom: Jesu guddom, dåbens kristelige funktion, troen på menneskets opstandelse, på sjælens evige liv osv. Måske skyldes det, at langt de fleste angiver, at deres forældre ikke har forsøgt at påvirke dem i religiøs retning. Det er ikke ud fra undersøgelsen muligt at svare på, hvorfor disse forældre ikke har gjort det, men det kunne tænkes, at det er, fordi tro og religion i høj grad anses for at være et privat anliggende, hvor den enkelte selv må finde sin vej uden hjælp udefra.

Dertil kommer, at selv om forældrene betegnes som religiøse, viser det sig, at deres religiøse aktivitet tit har været ret beskedet. Kirken og præster betragtes ikke som instanser, der skal udbrede evangeliet, men som statsinstitutioner, der skal udføre ritualerne. Derfor ville forældrene, selv om de skulle ønske det, ikke magte at give deres religion videre til børnene, da de ville stå helt alene med opgaven.

Noget lignende gør sig gældende senere i ungdommen. Størstedelen har aldrig i deres ungdom oplevet en periode med religiøs søgen og er heller ikke blevet påvirket i religiøs retning. Hvor dette er sket, bedømmes det for det meste positivt, og her finder man også betydeligt flere, der tror på Gud, eller som beder aftenbøn. Tilbage står så spørgsmålet, om dette er en følge af påvirkningen, eller om de blev påvirket, fordi de har hørt til bestemte kredse på grund af deres religiøse holdning og dermed er kommet ud for påvirkning.

En anden faktor, der kunne tænkes at have indflydelse på den religiøse holdning, er undervisningen – både i skolen og i konfirmandstuen. Det første, man lægger mærke til, er, at der tillægges konfirmationsundervisningen langt større betydning end skolens religionsundervisning, selv om det kun er cirka en fjerdedel, der siger, at konfirmationsundervisningen har haft en positiv indflydelse på deres religiøse holdning. Mærkeligt nok gælder det samme, når der spørges, hvordan man i dag bedømmer underviserens person: 37 pct. ser positivt på religionslæreren og 24 pct. negativt. For præstens vedkommende er det henholdsvis 46 og 18 pct. Man skulle have ventet, at det havde været omvendt, da læreren dog må forventes at have en bedre pædagogisk skoling.

Den »private« religion

Man taler ikke ret meget om religion.

Forældrene kan godt være religiøse, uden at det får nogen videre betydning for børnene. Blandt Salomonsens 123 oplysere er der kun 16, der afviser Guds eksistens, 24 svarer: ved ikke, og 83 stiller sig positivt. Disse tal antyder, at troen på Gud er langt mere udbredt, end man kan aflede af religiøse fænomener som kirkegang eller religiøs opdragelse. Det betyder, at der i høj grad er tale om en privat overbevisning, der ikke giver sig udslag i handlinger, der normalt betegnes som religiøse. Det forklarer vel også, hvorfor forældrene ikke påvirker deres børn i religiøs henseende. Den Gud, man tror på, har man fundet ad forskellige veje: en højere magt, der fornemmes bag naturen og livet; der må være en, der har skabt det hele; den orden, der findes i naturen, kan ikke være opstået af sig selv; der må være en, der er ansvarlig for moralen. Bibelen indtager en meget beskedet plads. Derfor kan det vel næppe undre nogen, at der er betydeligt færre, der tror på Jesus som Guds Søn. Der står vi nemlig over for noget helt andet: noget specielt kristeligt, som man ikke kan komme til gennem naturen eller gennem iagttagelser i sit eget liv. Troen på Kristus opstår i fællesskabet og opleves der. Derfor er der uden tvivl en dybere sammenhæng mellem den manglende tro på Kristus og det individualistiske præg, der kendetegner den tro på Gud, som Salomonsen finder.

Det samme gør sig gældende, hvad angår spørgsmålet om et liv efter døden. Der er vel mange ting, der gør, at menneskene har svært ved at tro, at den dag man dør, er alting forbi. Derfor finder vi i snart sagt alle kulturer og religioner tanken om en eller anden form for liv efter døden. Der, hvor man har gjort sig mere konkrete forestillinger, er det som oftest ikke nogen ønskværdig tilværelse, medmindre man da har et meget negativt syn på livet her på jorden, for så bliver det til en befrielse. Men tanken om en opstandelse, det, at man skal blive menneske igen, at dette ufuldkomne, som vi ser og oplever her, virkelig skulle kunne gøres så fuldkomment, at det at være menneske kan blive til den største fryd, man kan tænke sig, den tanke kommer til os gennem åbenbaringen i Kristus, en åbenbaring, der gives videre i kirken.

Afstanden mellem tro på Gud og tro på Kristus kommer også til udtryk, når der bliver tale om synd og samvittighed. En del af oplyserne anser samvittigheden for noget samfunds- og miljøbestemt. Det er bare noget, man har lært, men den skal ikke tillægges nogen større betydning. Men det er dog stadigvæk størstedelen, der mener, at samvittigheden er givet os af Gud. Men mærkeligt nok spiller ansvar over for Gud en meget lille rolle. Man er for det meste ansvar-

lig over for mennesker: ægtefælle, børn, samfundet osv. Man har næsten på fornemmelsen, at samvittighed og ansvar nok er givet som praktiske hjælpemidler, for at livet kan fungere, men uden at Gud er direkte indblandet i det. Guds direkte nærværelse i verden, som den manifesterer sig i Kristus, er en tanke, der næppe spiller nogen rolle. Derfor er også begrebet »synd« noget, der ligger uden for de flestes hverdag. Det fremgår tydeligt af de eksempler på synd, der nævnes: mord, tyveri og lignende. Det er ting, oplyserne nok aldrig har begået. Man kender ganske vist nogle af budene. Ikke alle er klar over, at der er ti. Men disse bud hører til kirkens område, som ligger uden for hverdagen. Det er kirkens paragraffer, der afgør, om noget er synd, men kirkens bestemmelser og Gud, det er to vidt forskellige ting.

Foruden spørgsmålet om samvittighed og synd er også problemet om tilværelsens mening en vigtig målestok, når man vil danne sig et indtryk af religionens betydning i dagliglivet. Langt de fleste oplysere antager, at livet har en mening. Men at Kristus, navnlig ved sin opstandelse, skulle have åbenbaret livets mening for os, er en fuldkommen fremmed tanke for oplyserne. Nogle tror på Gud, men kan ikke se nogen mening i tilværelsen. Andre tror ikke, men synes alligevel, at livet har en mening. Ganske vist er det gennemgående sådan, at de, som tror, også synes, at livet må have en mening, men der er så godt som ingen, der giver udtryk for den opfattelse, at når Gud har skabt os, må han også have en mening med det. Religion og livsproblemer er to områder, der har meget lidt med hinanden at gøre.

Holdningen over for kirken

Tro på Gud behøver ikke at være tro på Kristus, og det er den i mange tilfælde heller ikke. Troen er i høj grad et privat anliggende, der ikke har større indflydelse på ens liv. Den kendsgerning afspejler sig også i oplysernes forhold til kirkens gudstjeneste. Den gudstjeneste, kirken holder, er en fælles handling, hvor man alene ved sin tilstedeværelse og derudover ved sin deltagelse i handlingen offentligt bekender sin tro og prøver på at trænge dybere ind i evangeliet. Derfor kan det næppe forbausende, at kirkegangen er forholdsvis ringe. Derimod er der cirka 2–3 gange så mange, der hører gudstjeneste i radio eller fjernsyn. Den har jo en noget mere uforpligtende karakter: man viser ikke sin tro offentligt, og man deltager ikke i handlingen. Der er meget bedre mulighed for at være fuldkommen passiv. Man kan endda lave noget andet imens. Adskillige personer anfører, at de ikke får noget ud af en gudstjeneste. Selv om man vel nok kan synes, at gudstjene-

sten kunne trænge til en ansigtsløftning, er det dog tvivlsomt, om problemet dermed er løst. Gudstjenesten er gennemsyret af Bibelen: salmer, tekstlæsninger, bøn, prædiken og nadver bliver uforståelige, hvis Kristus tages bort. Men da Kristus ikke spiller nogen rolle i det store flertals religion, er gudstjenesten nødvendigvis fremmedartet for dem.

Præsten holder gudstjeneste. Derfor kan det næppe undre nogen, at en stor del af den kritik, man retter mod gudstjenesten, overføres på præsten. Når præsten står og taler om ting, man ikke forstår, er det ikke så mærkeligt, at man bedømmer ham negativt. Det lader dog til, at kritikken ofte ikke er gennemtænkt, men simpelt hen overtaget fra andre, uden at man selv har ret mange erfaringer i så henseende. Det forlanges nemlig, at præsten skal være et almindeligt menneske »ligesom vi andre«, dvs. at han også har lov til at drikke en pilsner, at danse, at ryge og at gå med piger. Salomonsen gør opmærksom på, at det jo netop er disse ting, som de indremissioniske i forrige århundrede fordømte som synd og ugudelighed. Vi står altså over for et traditionsbestemt billede af kirken, som overføres på præsten. Men selv om præsten skal være »et almindeligt menneske«, er der dog grænser: han må helst ikke gå på værtshus, og han har slet ikke lov til at drikke sig fuld. I det hele taget er der grænser for, hvor almindelig han har lov til at være. Der stilles større krav til præsten end til en selv.

Som det kunne forventes, har de fleste oplysere ladet deres børn døbe, eller de ville lade dem døbe, hvis de havde nogen. Der anføres mange grunde, til at børnene er blevet døbt. Det mest almindelige er ønsket om, at børnene skal være kristne. Her må man dog være klar over, at »kristen« for de fleste oplysere næppe har den samme betydning som i kirkelig sprogbrug. Man kan nemlig godt være kristen uden at tro på Kristus. At være kristen betyder, at man tror på Gud, at man er et pænt og hæderligt menneske. Det er kun et mindretal, for hvem »kristen« har noget med troen på Kristus at gøre. Derfor kan det heller ikke forbavse, at den opfattelse, man har af dåbens betydning, tit afviger stærkt fra den officielt kirkelige. Det er sikkert forkert at mene, at man ønsker at få børnene døbt, blot fordi det nu engang er tradition. Men derfra og så til at forlange den dåb, som kirken vil meddele, er der et stort spring. Dåben opfattes af mange som en indvielse til livet og til tilværelsen i det hele taget. Det hører sig til at være døbt. Det nye menneskes tilblivelse er trods alt stadig væk noget af et under, et mysterium, og derfor mangler der noget, hvis barnet ikke ved en højtidelig handling er optaget i fællesskabet.

Nogle konklusioner

Salomonsen har villet undersøge folkereligionen. Hans oplysere er ifølge sagens natur næsten udelukkende folkekirke-medlemmer. Men derfor er undersøgelsen ikke mindre vigtig og interessant for os. Folkekirkens situation er ikke os uvedkommende, og mange af de ting, der i undersøgelsen findes frem til, gælder også for den katolske kirke.

Et meget alvorligt spørgsmål, der her må rejses, er: Kan folkereligionen betragtes som kristendom? Det synes ikke at være tilfældet. Man tror på Gud, på en højere magt, på ting, der står bag det hele. Men dermed er man ikke kristen. En kristen er et menneske, der tror på Kristus. »Er Kristus ikke opstået, så er vort budskab tomt,« siger Paulus. Troen på en højere magt finder man alle vegne og ofte i en langt tydeligere form end den, Salomonsen har fundet frem til. Folkereligionen står egentlig på et ret primitivt stadium. Det gamle Testamente går forud for Kristus, men dets gudsbevidsthed er så højt udviklet, at den næsten uforandret kan føres videre til Det nye Testamente. Også Koranen med dens klare viden om den ene og personlige Gud står højere end folkereligionen. Måske skal vi helt ned til de primitive religioner med deres ånder og personificerede naturkræfter, før vi finder noget, der svarer til »folkereligionen«. Mange vil måske nok synes, at denne bedømmelse er for negativ. Der tales da i undersøgelsen ikke om flere guder eller om ånder. Spørgsmålet er bare, hvad det skyldes: Er det, fordi det er i uoverensstemmelse med den religiøse overbevisning, eller er det, fordi det umuliggøres af vor kultur, der i tusinde år har været under kristendommens indflydelse? Desuden styrer interviewerens spørgsmål svarene i en bestemt retning. Der blev spurgt: »Kan man vide noget om Gud?« Men hvis man nu havde sagt: »Kan man vide noget om 'højere magter'?« Hvorom alting er, det Guds-billede, der træder frem af undersøgelsen, svarer næppe til det, vi finder i Bibelen.

Med hensyn til dåb og kirkelig vielse kan man møde to ret forskellige forklaringer. Den ene går ud på, at man ikke mener noget med det. Dåben er bare en tradition, og kirkebryllup vælges, fordi det er mest højtideligt. Andre mener i disse to handlinger at se tegn på, at folket dog stadigvæk er kristent. Salomonsens undersøgelse viser, at der, i hvert fald hvad dåben angår, er tale om noget helt tredje. Man ønsker en initiationsritus, ligesom det er tilfældet i mange andre religioner. Nu lever man tilfældigvis i et land, hvor der findes en kristen kirke, og derfor accepterer man den kristne dåb som initiationsritus. Salomonsen siger: »Riten skal være der, og så kan folkekirkeinstitutionen fylde den med

hvilket indhold, den lyster. I en vis forstand hører man nemlig ikke efter. Man *handler* nemlig, og så tolererer man de mærkelige ting, medicinmanden står og siger imens.«

Det samme gælder, når det drejer sig om ægtevielsen. Salomonsen har ikke beskæftiget sig med spørgsmålet, men for seks år siden har jeg selv arbejdet med det. Halvandet hundrede lærerstuderende besvarede skriftligt en række spørgsmål. Adskillige af dem blev senere interviewet. Blandt dem, der svarede, at de ville kirkeligt vies, gav de fleste en »folkereligios« begrundelse: Ægteskabet er for stort til at blive indgået på et borgmesterkontor. Det skal ske på et helligt sted, og i dette land er det hellige sted nu tilfældigvis en kristen kirke. Man har sagt, at folkekirken er en borgerlig ramme omkring den kristne kirke, og at den samme ramme i og for sig kunne bruges til hvilken som helst religion. På samme måde kan man sige, at folkereligionen her i Danmark henter sine udtryksformer fra kristendommen, men den kunne i og for sig hente den fra hvilken som helst religion.

Som mindretalskirke har vi her i Danmark naturligvis betydeligt færre »folkereligios« medlemmer end folkekirken. Alligevel rejser Salomonsens undersøgelse et par spørgsmål, som vi ikke uden videre kan forbigå. Når sakramenterne ønskes, ikke som led i det kristne liv, men som en art magiske riter, der skal meddeles af »medicinmanden«, for at bruge Salomonsens udtryk, bliver sakramentet så ikke profaneret? Har man som præst lov til at optræde som »medicinmand?« Problemet kan også ses under en anden synsvinkel: Gør man ikke disse mennesker uret ved at efterkomme deres ønske? Man styrker dem nemlig i deres opfattelse i stedet for gennem en udsættelse og langvarig undervisning først at gøre det klart for dem, hvad det egentlig drejer sig om.

Et helt andet problem er vor opgave og vort arbejde her i landet. Bortset fra nogle enkeltpersoner har vi her i landet ingen missionsvirksomhed. Den katolske kirke som sådan missionerer ikke. Man har somme tider sagt, at det er imod den økumeniske ånd at hente medlemmer fra andre kirker. Men den folkereligios masse har kun et formelt forhold til en kristen kirke. I realiteten er den ingenmandsland eller måske bedre: missionsmark. Vi har forrygende travlt med organisation, struktur m.m., og vi lider af en ren udvalgsyge, og alt imens glemmer man missionsbefalingen. Der findes næppe færdige opskrifter på, hvordan sagen skal gribes an. Vi skal nok ikke ud og stemme dødklokker. Men hvis vi bare ville tage sagen op og gøre forsøg, ville der nok vise sig veje.

- Ifølge aftale Dato
- Ikke ifølge aftale
- På trods af aftale
- Deres kommentar udbedes
- Behold Deres kommentarer for Dem selv
- Franker venligst Deres breve til mig
- Ønskes retur
- Ønskes absolut ikke retur
- Til Deres orientering
- Kan smides lige i papirkurven
- Jeg finder mig ikke i Deres injurier
- Glædelig jul / Godt nytår
- De vil høre nærmere
- De vil høre nærmere fra min advokat
- Forklaring udbedes snarest
- Er min kone / Datter hos Dem
- Mit erstatningskrav er kr.
- Har De tid kl. 12,00 / kl. 18,00 / Eft. kl. 22,00
- Vil De vælge våben, tid og sted.

Med hilsen Med venlig hilsen / Kærlig hilsen

Deres / Din

LIDT OM BREVE

Af Ellen Baadsgaard Jensen

Der findes nogle små triste trykte sedler, sikkert yderst effektive i det moderne stressede forretningsliv, men med en kedelig evne til at brede sig ind på andre områder. De er forsynet med en færdig tekst, hvor man lynhurtigt kan sætte et kryds ud for den besked, man vil sende, - i heldigste fald sætter man også navn under og så af sted med det. Så er det overstået. Næste.

Med glæde og forventning åbner man et brev fra en god ven og står så med denne upersonlige seddel i hånden.

Det minder mig om mine unge dage, hvor jeg tjente til livets ophold som stenograf. Man fik alle tiders opfindelse, en diktafon. Mekaniseringen pløjede hen over os. Den personlige kontakt var væk. Det menneskelige element en saga blot. Hvem havde tid til det mere? Det var så urationelt. Som robotter skulle vi sidde der på rad og række forsynet med hovedtelefon og klapre på maskine. Det

lykkedes mig ved udfoldelse af megen diplomati at undgå min skæbne. Men om det skal lykkes mig at standse de små sterile sedler i min egen post i dag, det vil tiden vise. Det siges, at de endda findes som feriehilsener med rubrikker for opgivelse af temperatur, vejrlig osv.

Det er altid spændende, når posten kommer om morgenen. Jeg kryber ned i en dyb stol med et dejligt brev, ikke særlig langt måske, for længde er ikke altid ensbetydende med kvalitet, heller ikke i breve; men det er krydset med små stænk af humor, lidt drilleri, nogle alvorlige overvejelser, en enkelt fortrolighed. Her sidder jeg en mørk vintermorgen og føler mig som en af de sidste tilhængere af en døende kultur, brevkulturen.

Jeg har altid, selv når jeg havde mest travlt, taget mig tid til og nydt at sætte mig med et brev, kort eller langt, som gav mig kontakt med et andet menneske. Når jeg ser tilbage på mit liv - og gyser

lidt over, at der efterhånden er så meget at se tilbage på - tror jeg, at mange af mine bedste venner, mine fineste oplevelser, har jeg fået gennem breve. Nogle af disse mennesker har jeg aldrig set, men kender dem næsten bedre end min egen nabo. Det er fjernere slægtinge, børn af udvandrede rundt om i verden. Det er venner, der rejste ud i de unge år og aldrig vendte tilbage. Jeg har f.eks. en fjern fætter i New Guineas jungle. Jeg hører fra ham et par gange om året. Et lidt barsk mandfolkesprog giver indblik i en verden, hvor der næsten kun er plads til mænd, en verden i en fugtig hede, mens tåge og kulde driver gennem gaderne herhjemme.

Hvad er det, et sådant brev giver os, det personlige brev? Det giver os noget af et menneske, noget vi ikke opnår pr. telefon, måske ikke engang i et personligt møde. Et menneske har chancen for at tale til os, uden at vi kan gribe ind og ødelægge en tanke med vor afbrydelse. Den lidt usikre vover sig frem med noget, han måske aldrig ellers fik sagt. Den lidt heftige kan lade pennen løbe af med sig, men det giver en fornemmelse af menneskesindets kolorit, en fornemmelse, som får tid til at bundfælde sig, især da vi selv er forhindret i straks at tage handsken op.

Det vi giver skriftligt fra os, står måske nok lidt mere i relief. Man løber en større risiko, fordi vi ikke så let kan løbe fra det som fra de ord, vi kaster ind i en flygtig samtale. Man kommer let til at give lidt mere af sig selv, men er det ikke prisen for at modtage noget fra en anden? Til gengæld kan det skrevne ord give en varigere glæde, fordi man senere kan friske den op igen.

Men fremfor alt er det kontakten mellem to mennesker, som giver sig tid til hinanden. Og er det ikke livet, at mennesker har tid til hinanden, tid til at høre, tid til at lytte, tid til at skrive? Hvad er naturen i al dens herlighed, i alle dens rige variationer året og livet igennem, hvad er den mod et eneste menneskehjerte? Hvad er alverdens arbejdsresultater, eksamensresultater, bygningsværker, materielle goder osv., hvis vi taber sansen for det medmenneskelige? Og det har jeg ikke fra mig selv, men fra Ham, der sagde: »Se til himlens fugle . . . er I ikke meget mere værd end de?« (Matt. 6,26).

Skulle jeg ønske noget for os moderne forjagede mennesker, måtte det netop være, at vi giver os tid til at opleve hinanden, lære at skubbe alt det uvæsentlige til side, standse op og opdage hinanden, opdage det glimt, der findes i hver eneste af os, dybest inde, af Ham, i hvis billede vi er skabt. Men det kræver, at vi giver os tid og ikke haster forbi det skønneste vidnesbyrd, vi har om Guds skaberglæde.

YOGA- OG ZENTEKNIK I KRISTENT BØNSLIV

Af Grethe Livbjerg

I en TV-udsendelse blev en tilfældig mand på gaden spurgt om han bad til Gud. Hans svar – sikkert karakteristisk for gennemsnitsdanskere – lød: »Ja når det rigtig kniber sender jeg da en bøn op til Vorherre«. Man føler sig frygtelig farisæisk, hvis man totalt afviser en sådan bøn som ikke-kristen, alligevel må man vel ærligt sige at den er udtryk for en primitiv folkereligiositet – et beskedent rudiment af den kristne tro. Med kristent bønsliv menes noget langt dybere end dette at bede for nogen eller om noget.

Der er i tidens løb givet mange definitioner på hvad bøn er. Teresa af Avila – af Kirken ophøjet til kirkelærer – siger, at bøn er at være sammen med den som vi ved elsker os. Thomas af Aquin siger at menneskets egentlige og sidste lykke består alene i betragtningen af Gud. – Henholdsvis det emotionelt og det intellektuelt betonede menneskes pendant til profeten Elias' ord »Gud er den levende for hvis ansigt jeg står«.

Meget enkelt skulle man synes. Behøver man at lære det, ja er det ikke forfærdelig uevangelisk at tale om teknik i bønner?

Men mon dog ikke mange oplever sådanne udtalelser på samme måde som jeg i min tidligste ungdom oplevede indremissionske præsters evindelige talen om at man »bare skal tro, for troen alene...«. Det lød dog så rigtigt, og for det meste tvivlede jeg virkelig ikke på alt det jeg havde lært, men hvordan gjorde man? – Hvordan kom det til at fungere?

Dybt behov for mere end rutine og teori

Den hyppigste indvending mod morgenbøn i skolen er: »Vi tænker jo på alt

muligt andet når vi beder Fadervor, er det så ikke hykleri?« – Man svarer med nogle kloge ord om at Fadervor er en så indholdsrig bøn, at det er umuligt at tænke dybt over den hver gang vi beder den, at hvis man har den rette intention, så... og at selv de frommeste mennesker ofte har svært ved at samle sig. Men inderst inde føler man en svigten over for eleverne. Hvilken opfattelse af bøn vil de få som voksne? – Som mandens i tv.? – Hvordan lærer vi dem at det fungerer? De lidt ældre katolske unge beklager at de har hørt mange foredrag om bøn – men hvordan bliver det eksistentielt?

Og i denne situation, hvor vi er på vej til at blive frustrerede i anstrengelser for at finde nye former, dukker der gurer op som tilbyder de unge at lære dem at bede – eller som det i den terminologi hedder: at meditere – og ofte finder de unge hos disse gurer det de har savnet: at det fungerer.

Hvad er det specielle for kristen bøn?

Det er skuffende at det går sådan, for selv om disse ny-hinduister og zenbuddhister har et dybt åndeligt liv, så må en kristens åndelige liv dog blive noget helt andet: ikke en morallære, ikke en filosofi, ikke en teknik til større bevidsthedsudvidelse, men et liv i fællesskab med en levende person: Jesus Kristus.

Naturligvis er det grov uretfærdighed hvis man siger at de andre religioner kun består af ovenstående. Vi er tilbøjelige til at bedømme dem helt forkert, fordi vi enten kun ser overfladen – og hvordan skulle en inder kunne bedømme kristendommen hvis han kun så et valfartssted? – Eller hvis vi går dybere, tolker vi meget let vor egen tankeverden ind i deres skrifter og forstår derfor slet ikke hvad de taler om.

For den kristne må det essentielle i bønnen være at lære Gud at kende som han har åbenbaret sig i Jesus Kristus.

I begyndelsen af et bekendtskab betragter man hinanden, udveksler tanker og går og tænker over hvad den anden har gjort og sagt. På samme måde må man i bønnens liv tænke over Jesu ord og begivenheder fra hans liv, forestille sig samtidig med ham og opleve i fantasien de begivenheder, man så ofte har hørt om. I den kristne bønstradition kalder man dette stadiet i bøn for betragtning eller meditation. Det kendetegnes ved den forstandens særegne diskursive virksomhed – dog må man hele tiden være klar over at når der er tale om bøn er det altid mest en »hertets« sag. Der er forskel på den arbejdende exegets behandling af en beretning fra Jesu liv og den bedendes overvejelse af samme. For det første er beretningen objekt for forstanden, for den bedende for hjertet, der i meditationen knytter sig til forstandens arbejde.

Så længe forstandens overvejelser spiller en væsentlig rolle i meditationen, vil der være en vis spænding mellem subjekt og objekt. Vi kender det samme fra begyndelsen af et bekendtskab, hvor man må bruge mange ord og iagttagelser for at lære hinanden at kende, men jo mere bekendtskabet uddybes, jo mere forstår man den anden rent intuitivt – spændingen, afstanden mindskes. Ofte ved man hvad den anden vil sige inden han taler, eller man er lige ved at tale i munden på hinanden, fordi han samtidig har samme tanke.

Hvis man skelner mellem forstand og fornuft på den måde, at forstanden arbejder diskursivt, mens fornuften arbejder intuitivt, kan man sige at bønner efterhånden betjener sig fortrinsvis af fornuften – afstanden mindskes, man be-

tragter ikke længere Kristus som en fremmed man skal lære at kende ved at iagttage, lytte og overveje, man er hos ham, oplever sig i hans kærlighed.

Dette vil dog ikke sige at forstandens rolle nu er udspillet. Bønnen skal altid næres af evangeliet og liturgien som vil føre os ind i nye overvejelser, men disse vil blive præget af større og større enkelhed. I begyndelsen søger man det mangfoldige – efterhånden er en enkelt tanke nok.

Hvorfor er det svært at bede?

Hvoraf kommer det at bønnen, som er den atmosfære vi er skabt til at leve i, slet ikke falder os let, men er noget svært som skal læres? Alle bøger om bøn behandler de væsentlige problemer: at samle de adspredte tanker og komme fra en teoretisk opfattelse af Gud til et sandt jeg-du forhold.

Hvis vi var rene ånder var det så let, for så ville vi straks intuitivt opleve Gud, men det er vi jo bare ikke. Ældre tiders eneboere flygtede ud i ensomheden, bort fra den syndige by og mente at de der kunne overvinde legemet og samle hele sindet om Gud. Om de havde så stor succes i dette kan man tvivle på, mange af dem havde i det mindste fristelser som de fleste almindelige mennesker forskånes for. Måske har de ret ensidigt fulgt Pauli ord: »Jeg bekæmper mit legeme og holder det i trældom«. – Måske har de mere eller mindre været præget af nyplatonisme. Sikker er det at de har haft en vis foragt for legemet som ikke er kristen. Ofte har man den fornemmelse, når man læser om kristnes forhold til deres krop, at de har glemt at Ordet blev kød – men det ville nogle i oldkirken jo også helst filosofere sig udenom – at Paulus kalder legemet for Helligåndens tempel – og et tempel plejer man at vedligeholde og ære i samme grad som man tror på den Gud det er bygget til.

Lige fra 500-tallet har kristne filosoffer spekuleret over personbegrebet, og man har forsøgt at fastslå enheden: af stof og ånd opstår noget tredje, personen, som er en i sig selv afsluttet enhed. Aristotelisk-thomistisk filosofi, fejlagtigt kaldet katolsk filosofi, men dog den filosofi der primært undervises i på præsteseminarier, siger at mennesket er en væsensenhed. Legemet er et besjælet legeme, og sjælen er den form der præger legemet. Selv om sjælen står på et højere trin end legemet er mennesket dog ikke delt i to: sjæl og legeme kan ikke eksistere uden hinanden, og de påvirker hinanden stærkt både i positiv og negativ retning.

Men filosofi er ét, det konkrete liv noget andet. Det er en kendsgerning at i de alvorligste kristne kredse har man været tilbøjelig til kun at se legemets negative indflydelse på sjælens liv. Man

har kaldt legemet for sjælens fængsel, ja selv en så moderne helgen som Therese af Lisieux tilstod at hun ikke følte sig hjemme i sit legeme.

Hvorfor denne dualisme?

Delvis skyldes denne tendens sikkert at de ældste bøger om bøn – klassikerne – var stærkt prægede af nyplatonisme, og disse er op gennem tiden blevet ved med at præge litteraturen om bøn. – Og så naturligvis den kendsgerning at mennesket i bønnen ikke uden videre fungerer som en enhed.

Men selve betegnelserne: sjæl – legeme fører også ofte til opfattelse af noget adskilt. Thomas' subtile forklaringer er ikke let kost, og de reduceres i almindelig undervisning til at mennesket består af sjæl og legeme. For det menneske der udvikler sig i materialistisk retning vil legemet være det primære og sjælen reduceres til noget man højst tænker på ved højtidelige lejligheder – for den mere åndeligt udviklede vil sjælen få primatet, men legemet så måske blive fjenden, der skal bekæmpes.

Pædagogisk er det en håbløs opgave at operere med disse begreber. Spørger man en 15–16 årig hvad han forstår ved »sjæl« får man svar lige fra det primitive, at det er »et eller andet som er inden i os« til: »det er summen af de erfaringer og tanker vi har haft«.

Langt bedre er det at beskrive personen som en enhed med flere lag eller zoner. Inderst har vi Jeg'et der bor i personens inderste, udenom er den mentale zone, den affektive og yderst den legemlige zone med sanserne.

Denne personbeskrivelse er – for mig at se – ikke i modstrid med den thomistiske, men den har den fordel at den skematisk kan tegnes så enheden illustreres. Samtidigt kan man gøre klart at selv om et menneske ødelægges så langt ind som læge og psykiater kan trænge med kniv og dybdepsykologi, så kan personens kerne forblive uskadt.

De mange enheder – enheden

Vort højt udviklede samfund skylder den analytiske tænkning sin eksistens. Medaljens bagside er, at vor omfattende viden gør det umuligt for nogen at have overblik – enheden i livet forsvinder.

Fra skolens første klasser bliver børnene vænnet til at opdele virkeligheden i forskellige fag, og det lykkes i en sådan grad, at man ofte oplever at viden som en elev har erhvervet i historie ikke fungerer hvis man får brug for den i geografi.

Man specialiserer sig og bliver dygtig inden for et lille område. F.eks.: En gammel dame brækker lårbenet. Dygtige ortopæder sætter det sammen, men samtidigt med at benet heles, sygner patienten

hen og er døden nær. Hvorfor? – Jo de meget dygtige læger har behandlet benet, men den fysiologiske side har de overset. Sengelejet har taget appetitten, maden er regelmæssigt gået urørt retur med det resultat at patienten er ved at dø af vædskeunderskud i kroppen. Nogle saltvandsindsprøjtninger og patienten kommer sig.

Et grelt eksempel, men inden for mange livsområder er denne specialisering tit blevet noget typisk for os i Vesten. Denne analytiske indstilling som er blevet en del af vesterlændingens sjæl er en stor hindring i det åndelige liv, for dér gælder det ikke om at dele op i enkeltheder, men om at blive enkel og finde enheden.

Vi har i Vesten skabt et effektivt samfund – og nu kræver dette samfund at den enkelte drives til størst mulig effektivitet. Også en uheldig holdning hvis den overføres til det religiøse liv, for dér drejer det sig ikke om at præstere meget, men om at modtage meget.

Inden for de østlige religioner har man undgået en så uheldig udvikling på disse områder – men så har de tilstrækkeligt af andre problemer at trækkes med. Sikker er det at deres enhedsopfattelse og deres mere afslappede forhold til livet drager mange unge.

Mon ikke også den store interesse for østlige meditationsmetoder skyldes at man i dem finder en integration af legemet i det religiøse liv, som virker velgørende og tiltrængt i vor vestlige kultur, hvor vort syn på legemet i høj grad har været underkastet en dialektisk udvikling: I århundreder har man i åndelighed ringeagtet det, dets funktioner har været tabu, mindst muligt af det måtte ses, det skulle holdes nede. Antitesen kom med dyrkelse af legemet, nu på bekostning af det åndelige, men dette førte blot til en anden, men dybere foragt for legemet, så dette er blevet salgs- og reklameobjekt nr. 1. Mest udtalt er denne udvikling naturligvis i lande som er prægede af et protestantisk menneskesyn. Her i landet kunne selv Grundtvigs: »menneske først og kristen så« ikke fordrive en pietistisk angst for kroppen, som næsten naturnødvendigt måtte føre til en »fanden i voldska« løssluppenhed.

Andre religioner har gennem århundreder erfaret sig frem til systemer der hjælper til at fuldkommengøre enheden i mennesket. – Ved at styrke legemet bringer de det til at være et lydigt redskab for ånden, for »jo svagere kroppen er, jo mere befaler den. Jo stærkere kroppen er, jo mere lyder den« (Rousseau).

En senere artikel vil forsøge at belyse, hvordan vi kristne kan integrere denne teknik i vort bønsliv uden at svigte noget i vor egen tro.

BREV TIL PESSI- MI- STERNE

i en fra forfædrene nedarvet angst, næret af menneskelivets omskiftelighed.

Angst for at miste det, man ejer.

Angst for aldrig at opnå det, man begærer.

Angsten hos de svage, som frygter de stærkes vold.

Angsten hos de svage, som frygter de svages oprør.

Angst opstået af ophobede skuffelser, en aldrig besejret hemmelighed. Angst for altet, som ofte viser sig i en uforsonlig dominerende skikkelse, og angst for intetheden, der knuger sjælen som kirkegårdens kolde stilhed.

Det er hævet over enhver tvivl, at pessimismens fristelse er lettere end optimismens. Men begge er de fristelser.

Pessimismen er lettere, for selv om det er sikkert, at mennesket altid skrigger på lykke, så er det også sandt, at denne lykke findes på den anden flodbred, og det er nødvendigt at vade over en flod med forskellige strømme. Også i evangeliet er øjeblikkene med Kristi smerte, gråd og vrede talrigere end øjeblikkene med glædesudbrud.

Men samtidig med at pessimismens fristelse er den letteste, er den også den farligste.

Fordi den er en bremse, en flugt, en selvretfærdiggørelse på grund af ussel dovenskab.

Det er den fineste, eleganteste, men mest djævelske måde at afskedige håbet på.

Pessimismen undergraver enhver menneskelig stræben, ødelægger selv den mindste kreative indsats, slukker enhver oprørsflamme.

Pessimisterne har aldrig skræmt magthaverne.

Pessimisterne er det bedste kød på udnytternes bord.

Men det er også sandt, at hvis pessimisternes oprør er helt forgæves, er det tit, fordi det realiseres af optimisterne, som de stærke slet ikke frygter.

Fordi midlet mod pessimisme ikke er optimisme, men realisme.

Optimisten er pessimistens modsætning.

Pessimisten er ude af stand til at se, at selv om floden på overfladen fører alt muligt mudder og snavs med sig, er flodbunden ren.

Optimisten risikerer at glemme, at snavset eksisterer, og hvis det ikke bliver fjernet i tide og med forsigtighed, vil det til slut snavse bundens klare vand til.

I ethvert hjem samles der i dagens løb en spand med affald. Og jo større aktiviteten og arbejdet i huset er, desto fuldere bliver spanden.

Pessimisten ser, at affaldet vokser, og fristes til at sige: Hvorfor gøre rent, når vi hver aften igen står med en spand fuld af affald?

Optimisten derimod tænker: Hvad betyder en smule snavs i et hus? Og da han ikke tager sig af affaldet, kan han en dag befinde sig i et hus, hvor man ikke kan sætte en fod for snavs.

Realisten er den, som siger: Det ville være bedre, om snavset ikke fandtes, men al den stund det findes, er det bedre at tage den daglige anstrengelse med at fjerne det.

Og hvis han hver dag ser affaldet vokse, mener han måske, at det drejer sig om forsømmelse, men han ved også, at arbejdet, livet, vennerne og kampen for tilværelsen tager til.

Realisten opgiver aldrig at kæmpe, fordi han tror, at alt vender tilbage til sin oprindelige tilstand, at ethvert oprør til sidst må slå fejl, og at enhver glæde ender med at drukne i tårer.

Realisten synger grædende.

Pessimisten græder syngende.

Optimisten ler uden at vide, hvorfor man bliver ved med at græde ved siden af ham.

Jeg ved ikke, hvad I pessimister tænker om mit brev, når I læser det, men jeg afstår ikke fra at sige – fordi jeg ustandselig siger det til mig selv – at pessimismen er ufrugtbar, unaturlig, den er ikke noget for os.

Den er ikke noget for os, fordi den ikke gør os mere lykkelige. Og vi mennesker føler os, hvis ikke vi går fra forstanden eller fornedrer os, som lysets og kærlighedens børn og ikke som mørkets og hadets.

Pessimismen er ikke virkelig på grund af den skjulte kraft i menneskehjertet, som higer mod livet og er langt stærkere end enhver skuffelse.

Hvis det ikke var sådan, ville verden allerede være en stor kirkegård.

Selvmodet ville være den normale dimension for ethvert menneske.

Vi bliver ikke ved med at græde, når nogen dør. Og den menneskelige samvittighed bryder ikke ud i harme, hver gang den erfarer, at en fundamental menneskelig værdi er trådt under fode.

Den voksende harme over for folke-
drab i Vietnam, det forøgede antal militær-
tærnægtere i modsætning til krigsforberedelserne, vreden over demokratiets de-
gradering, så manges lidelser i forhold til
faren for det totalitære styres tilbage-
venden under en eller anden form, og
selv ønsket, det bevidste eller det ube-
vidste, om orden og disciplin over for
den øgede kriminalitet og de ledende
klassers degeneration, alt dette er i bund
og grund et tegn på, at mennesket søger
og elsker frihed og fred. Og det elsker
også frihed og fred midt i den modsigen-
de sløvhed, usikkerhed og angst trods
vanskeligheden med at finde metoder til
at opnå det, som selv de jævreste, mest
uvidende og primitive fornemmer som

Af Juan Arias

Jeg skriver til pessimisterne, fordi vi lever i en tid, hvor pessimismen breder sig som en virus på alle menneskelivets områder: politik, religion, kultur, kunst osv.

Mange føler den som en prøvelse og lider.

Andre som en dyd og finder behag i den.

De fleste anser den for vor skæbne og resignerer.

Jeg må tilstå, at jeg føler den som en farlig virus, der under den ene eller anden form smitter lidt overalt, fordi pessimismens rødder er meget dybe og skjult

den normale menneskelige dimension, og som de kalder føde, frihed, helbred, arbejde, fred og Gud.

Kristus har sagt: Jeg har besejret verden.

Men også: I vil blive forfulgt.

Jeg forestiller mig ikke en pessimistisk Kristus, heller ikke selv om han har grædt blod og tømt skuffelsens, tvivlens og håbløshedens kalk til bunds.

Jeg forestiller mig ikke en optimistisk Kristus, heller ikke selv om han har for-

sikret, at en smule tro er nok til at flytte bjerge. Men jeg forestiller mig ham som realist.

En, som har håbet mod alt håb.

En, som forkyndte ind i døden, dvs. uden at overgive sig.

En, som mange gange sang grædende, men som sang.

Og som blev ved med at synge, også selv om der ved hans side var mange, som ikke vidste, om de skulle le eller græde.

Han fortsatte med at sige til alle historiens pessimister: I lidet troende, hvorfor er I bange?

Og til alle optimisterne: Våg og kæmp, for den onde er ikke død, men sætter sig ved de godes bord, som hveden og klinten fortsætter med at vokse sammen på marken.

Og til realisterne: Foren duens uskyld med slangens list.

*Fra italiensk ved
Ellen Baadsgaard Jensen*

NORGE

Dominikanerinde prisbelønnet i Bodö

Bodö – KIPA

De dominikanerinder, der har deres virksomhed i den norske by Bodö helt oppe ved Polarkredsen er blevet belønnet med kulturprisen for 1971. Prisen, der ledsages af 4.000 kr., blev især tilkendt søstrene »for deres arbejde med børn og unge«. Søstrene har foruden en børnehave også en balletskole, som ledes af en tidligere balletdanserinde, søster Ruth.

CHILE

Kristendom og revolution

(KIT)

Cubas premierminister, Fidel Castro, blev ved sit besøg i Chile den 10. november ikke bare modtaget af præsident Allende, men også af Santiagos ærkebiskop, kardinal Raul Silva Henriques og den apostoliske nuntius for Chile, Sotero Sanz. Senere mødtes Castro og Silva og diskuterede kristendom og revolution.

Kardinalens tilstedeværelse ved modtagelsen for Castro blev genstand for skarpe angreb fra forskellige grupper inden for landets politiske opposition, som førte til, at kardinal Silva sammenkald-

te ærkebispedømmets pastoralråd, som består af præster og læge ledere fra forskellige fag- og interesseområder i ærkebispedømmet, og underrettede dem om årsagerne til, at han havde deltaget. At jeg deltog i velkomstfestlighederne for Castro skal betragtes som et led i kirakens plan om at gøre rede for sin opfattelse over for de marxistiske magthavere, sagde kardinalen. Han havde gjort det af samme grund, sagde han, som han tidligere på året havde stået ved Allendes side ved nationaliseringen af kobbergruberne. Kardinal Silva mindede i et tilbageblik om, at biskopperne i Chile i lang tid før præsidentvalget i 1970 havde været udsat for pres fra politiske grupper, som forlangte, at de i et hyrdebrev skulle forbyde de katolske vælgere at give deres stemmer til marxistiske kandidater, dvs. til Allende. »Men de chilenske biskopper foretrak at følge retningslinierne fra det 2. Vatikankoncil. Katolikkerne skal have lov til at stemme efter deres samvittighed. Kirken tager ikke parti for nogen politisk opfattelse. Den eneste betingelse for de kristne er, at det sker til landets fælles bedste. Vi ved naturligvis allesammen, at den marxistiske socialisme har begået sine uretfærdigheder og fejl. Men jeg ved også, fordi jeg har levet under den, at også den liberale kapitalisme har mange fejl og uretfærdigheder på samvittigheden. Jeg tror, det er frugten af disse fejltagelser, vi hører i dag. Hvorfor skulle vi altså holde på noget forbigående, noget, som tydeligt er for nedadgående? Katolikkerne bør hilse alt det velkomment, som er godt ved regeringens nye kurs, og de må selv hjælpe til. Det er den eneste måde, hvorpå vi kan få marxisterne til at lytte

til os. Vi er ikke besatte af angst og heller ikke af noget ønske om at være med i triumfvognen. Vi handler bare på den måde, fordi vi ønsker, at man skal høre på os. Vi har et budskab at komme med, og det er evangeliet, og det kan ikke forkynedes, hvis forbindelsen ikke fungerer.«

Den 23. november mødtes premierminister Castro og kardinal Silva til en privat samtale, som varede en halv time, og som ifølge NC News Service handlede om kristendom og revolution. Der er ikke offentliggjort noget som helst om enkelthederne i samtalen, men NC News Service refererer til en »kilde, som står kardinalen nær«, og som meddeler, at kardinal Silva bad Castro om at tage sit syn på kirken op til revision og anerkende dens indsats for de fattige. Castro indrømmede, at hans regering »i begyndelsen af 1960'erne gik hårdt frem mod de præster, som modarbejdede revolutionen. Men nu begynder situationen at blive normal, idet de kristne langsomt, men sikkert støtter revolutionen«. Castro afviste beskyldningerne for, at hans regering diskriminerer præster, ordensfolk og lægmandsorganisationer. – »Der hersker nu fred og harmoni mellem vor regering og kirken,« sagde han. Ifølge den samme kilde refererede Silva under samtalen med Castro til det latinamerikanske bispemøde i Medellín i Colombia i 1968, da biskopperne udarbejdede retningslinier for kirkens fornyelse og sociale reformer til hjælp for de fattige. Kardinalen understregede, at kirken siden da har virket for sådanne reformer. – I samtalen om marxistisk og kristen filosofi sagde Castro, at de ligner hinanden i den henseende, at de begge prøver på at udfri mennesket af dets

I anledning af P. A. Ziggelaars doktordisputats har dagbladet »Aktuelt« (7.12.71) bragt følgende interview med Dr. Ziggelaar, som vi i det følgende gengiver med redaktionens tilfaldelse:

DOKTORAFHANDLING OM EN MANGEKUNSTNER

Hvem er Ignace Gaston Pardies? Hvis De ikke kan svare, skal De ikke føle mindreværd. Hvis nogen i Danmark ved noget om ham, er det sandsynligvis kun, fordi de netop har læst en afhandling, som d. 9. december skal forsvares for den filosofiske doktorgrad ved Københavns universitet.

– Jeg tror såmænd ikke, at de, der antog afhandlingen, kendte Pardies af andet end navn, men nu ved de forhåbentlig noget mere, siger forfatteren, August Ziggelaar.

Som navnet antyder er han – forfatteren – hollænder, dertil jesuiterpræst, og når det fortælles, at han har skrevet doktorafhandlingen om en fransk fysiker fra 1600-tallet på fransk, er dermed også antydning, at det ikke er helt

almindelige omstændigheder, der har ført op til disputatsen den 9.

August Ziggelaar kom til Danmark i 1952, udsendt af jesuiterordenen.

– Det var lige efter krigen, da der var mangel på jesuiterlærere i katolske kredse. De fleste hidtil havde jo været tyskere. Nu kom hollandske jesuitter til. Jeg havde fået at vide, at jeg nok skulle læse naturvidenskab, og det var jeg godt tilfreds med – havde vel selv forinden demonstreret min interesse for naturvidenskaben, men man kan jo aldrig vide, for udover hensynet til den enkeltes muligheder er der også ordenens behov at tage vare på. I hvert fald kom jeg til at studere fysik her og havde derved den

nød. »Både kristne og marxister har gennemgået forfølgelser af den grund,« sagde Castro.

Fidel Castro blev som barn døbt i den katolske kirke og har som ung gået i skole hos jesuitterne og salesianerne. Under sin samtale med kardinalen mindede Castro om sin katolske skolegang. »Jeg er taknemmelig for den undervisning, disse præster og brødre har givet mig, men ikke for deres syn på disciplin og den slags, eftersom de jo var inspireret af traditionelle synspunkter.«

Ifølge det vesttyske katolske nyhedsbureau KNA gav kardinalen Castro en bibel til minde om deres møde. Den cubanske statschef betegnede senere Silva som »en fremragende personlighed«. – Hans møde med kardinalen var »af strategisk karakter«, for at de arbejdermasser, som i Latinamerika kæmper mod imperialismen, og som i stor udstrækning er kristne, skal kunne føle sig solidariske, sagde Castro.

ROM

KORT RAPPORT

Kunstbytte: Vatikanet har stadig ikke anerkendt Israel. Årsagen: Den katolske kirke ønsker Jerusalem som international by. Men ellers går forbindelserne godt, så godt, at man nu har aftalt et kunstbytte mellem Israel og Vatikanmuseet, der vil skabe en særlig Palæstinasamling med arkæologiske skatte fra Det hellige

Land og give Israel skatte fra de tidlige jødiske menigheder til gengæld.

Aktuelt, København

TYSKLAND

ØKUMENISK SAMARBEJDE OM TROSBEKENDELSEN

Nu skal både evangeliske og katolske tyske gudstjenestedeltagere kunne læse og synge nøjagtig samme ord i trosbekendelsen, Fader Vor og de faste dele i liturgien som: »Ære være Gud i det Højeste«, »Hellig, hellig, hellig« og »O, du Guds lam«. På et punkt er man dog ikke blevet enige. Det gælder den apostoliske trosbekendelse og dens ord om kirken, som har tre alternativer: »Den hellige katolske kirke«, »den hellige kristne kirke« og »den hellige almindelige kristne kirke«.

Den tyske arbejdsgruppe, der har udført tekstrevisionen, har det lange navn »Ökumenische Arbeitsgemeinschaft für gemeinsame liturgische Texte der Kirchen des deutschen Sprachgebietes«.

Den katolske bispekonference har allerede godkendt de nye versioner. Rådet for den evangeliske kirke i Tyskland, EKD, har anbefalet den til medlemskirkerne, mens kirkerne i DDR endnu ikke har taget nogen beslutning.

De fælles tekster skal særlig bruges i økumeniske prædikegudstjenester. Hvad angår trosbekendelsen, bruges den nikæanske sædvanligvis i den katolske og den apostoliske oftest i de evangeliske kirker.

Hidtil har man brugt seks forskellige udformninger af den apostoliske bekendelse i de forskellige evangeliske kirker i Tyskland. Den nye fællesversion indebærer derfor et betydeligt fremskridt for enheden også inden for denne konfession.

I en udtalelse, der er udarbejdet af EKD's råd og af den katolske bispekonference, understreger man trosbekendelsens betydning i en tid, da man sætter spørgsmålstegn ved enhver formuleret bekendelse

En fælles oversættelse udtrykker, at en fælles teologisk og liturgisk tradition forener den vesterlandske kristenhed, men også binder den sammen med de østerlandske kirker.

Horsens Folkeblad

LITAUEN

PRÆSTER IDØMT STRAFFEARBEJDE

To romersk-katolske præster i den baltiske Sovjetrepublik Litauen er hver blevet idømt et års straffearbejde for at have givet børn religionsundervisning, hævdes det i en anonym skrivelse, som i går cirkulerede blandt udlandskorrespondenter i Moskva.

Ifølge skrivelsen blev præsterne, Juozas Zdebskis og P. Bubnis, dømt den 11. og 12. november ved domstole i Kaunas og Rasiainiai.

Middelfart Venstreblad

glæde bl.a. at komme ind ved Niels Bohrs institut. I 1958 blev jeg cand. mag., men forinden var jeg begyndt at undervise ved Niels Steensens Gymnasium, fortæller August Ziggelaar.

Pater

I 1958 vendte han tilbage til Holland og gennemgik den teologiske uddannelse, der gjorde ham til præst i jesuiterordenen. 6 år senere vendte han tilbage til Danmark og blev ansat ved fysisk institut ved Århus universitet samtidig med at han arbejdede ved Skt. Knuds Skole og menighed i Århus. I 1968 kom han til København. I dag er han afdelingsleder ved Danmarks Lærerhøjskole – og præst for

benediktinerinderne i Høsterkøb.

Gav Huygens ideen

Ziggelaar taler flydende dansk, men valgte alligevel at skrive sin afhandling på fransk – en sproglig reverens til dens hovedperson.

Hvem var så Ignace Gaston Pardies?

Også en jesuit, men det var ikke det, der førte Ziggelaar frem til ham. Det var den opgave, han fik stillet i sit speciale, fysikkens historie, da han studerede ved Københavns universitet.

Professor – dengang lektor – Mogens Pihl tænkte nok på, at jeg var hollænder. I hvert fald kom jeg til at skrive om Christiaan Huygens, fortæller Ziggelaar.

Chr. Huygens var den hollandske fysiker, der 1690 udarbejdede teorien om lysbølgerne.

Under studiet af ham støttede Ziggelaar på noget materiale, der antydede, at Huygens måske havde fået inspiration til sit arbejde af den franske fysiker Ignace Gaston Pardies.

Mange-kunstner

– Den bog, jeg nu har skrevet, er en bibliografi, der samler oplysninger om Pardies til dem, der skulle komme til at interessere sig mere for ham. Han var faktisk en mangekunstner. Skrev om matematik og astronomi, fysik og mekaniske love, foruden at han kastede sig ud i religiøse filosofiske diskussioner. Men det vigtigste er nok, at han fik

ideen om, at lyset bevægede sig i bølger. Han var ikke genial nok til selv at udforme teorien om det – den er helt Huygens fortjeneste, men til gengæld kunne han altså sætte denne på det rette spor, siger August Ziggelaar, der nu hædres den i 1673 døde Pardies med en bog.

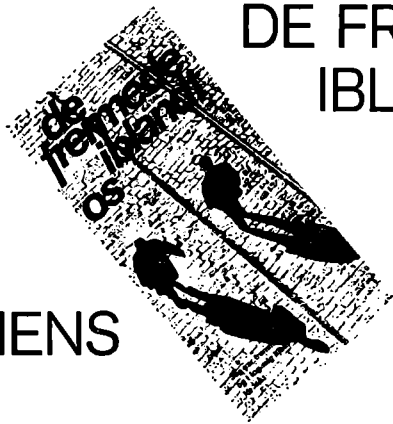
Pardies, der virkede som professor ved jesuiternes vigtigste skole i Paris, døde kun 37 år gammel. Da han på et parisisk sygehus hørte på et skriftemål, smittedes han af en sygdom, der gjorde ende på hans liv i løbet af få dage.

Nu »liver han op« i København, i hvert fald blandt de lærde.

Ziggelaars opponenter på torsdag bliver Mogens Pihl og professor Olaf Pedersen. *run.*

DE FREMMEDE IBLANDT OS

AKTIONENS GANG

BISKOPPEN BLANDT SINE »FREMMEDE«

Den ungarske menighed

Årsoppgaven og dens levende eksistens er en kendsgerning. Den er stor og kræver megen tålmodighed og meget arbejde – i det daglige liv, i sognets liv og i menighederne som sådanne. Man spørger sig selv: Hvad kan man gøre for de fremmede iblandt os? Der er meget at gøre. Men spørgsmålet kan også vendes om: *Hvad kan de fremmede gøre for os?* Svaret er lige så enkelt: Der er meget at gøre.

For at tjene den universelle Kirke i Danmark har den ungarske menighed i København taget det første skridt. Dens Arbejdsgruppe har på flere møder drøftet årsoppgaven. Vi kom til det resultat, at det er ligesom på arbejdspladserne: Vi »fremmede« kan ikke være os selv i det kirkelige liv, hvis ikke vi er fælles om det med de danskfødte katolikker.

Derfor inviterede vi medlemmer af pastoralrådet, af de storkøbenhavnske menighedsråd og de udenlandske menigheder samt venner og bekendte til vor messe den 5. december, hvor biskoppens besøg var på programmet sammen med Sankt Nikolaus fest for børnene. Det var meget vigtigt for os at være sammen med de øvrige danske menigheder fra Storkøbenhavn, fordi vor eksistens var ukendt, vort arbejde kendtes ikke.

Af de ca. 50 indbudte danske gæster kom ca. 25. Kirken var fyldt på Sankt Josephs Hospital. Omkring 250 deltog i messen. Set fra vor side var glæden helt oppe i skyerne, fordi vi ved grundigt forarbejde havde opnået så stor en tilslutning.

Arbejdsgruppen prøvede at hilse på alle de indbudte, men tilstrømningen var så stor, at vor velkomst ikke nåede alle. Vi håber på Deres forståelse og beder Dem undskylde denne »uhøflighed«.

Messen foregik dels på latin, dels på ungarsk. Ubetydelige fejl under messens forløb var ikke det væsentligste. Det vigtigste var for os: at være sammen og i

fællesskab tjene Herren i den hellige messe. Biskoppen, generalvikar Lars Messerschmidt og pater Horváth koncelebrerede. Biskoppen holdt en kort tale om Sankt Nikolaus og pater Horváth prædikede på ungarsk. Vort sangkor sang flere ungarske salmer.

Efter messen var der sammenkomst og stor trængsel i hospitalets spisestue. Lajos Marot fra Arbejdsgruppen hilste biskoppen og alle gæster velkommen. Efter kaffen blev lysene slukket, og Sankt Nikolaus trådte ind, iført bispehue og skæg, korkåbe og bispestav. Børnene var spjndt. De fik hver en støvle, fyldt med bolsjer, chokolade og appelsiner. Nikolaus spurgte dem ud, og børnene ville ikke slippe ham. »Jeg har fået en konkurrent,« sagde biskoppen.

Det var en varm, hjertelig og kærlig sammenkomst. Vi håber, at alle, også vore gæster, har følt sig hjemme hos os. Vi takker alle, som kom, og håber, at samarbejdet med de danske og øvrige udenlandske menigheder vil styrke os i vor opgave i den ungarske menighed.

Det næste skridt til samarbejde vil Arbejdsgruppen tage i begyndelsen af det nye år i håb om, at de forskellige menigheder i Danmark vil modtage det positivt. Ingen er nemlig fremmed hos os.

*Peter T. Kodra, sekretær
for Den ungarske Menigheds
arbejdsgruppe*

AKTIONSUDVALGET OPLYSER:

Sveriges Unga Katoliker havde årsoppgaven som tema for sidste nr. af deres ungdomsblad i det gamle år. »Emnet er virkelig aktuelt for os svenske«, siges det i den ledende artikel. Redaktionen mener, at problemet for en stor del bunder i en identitetskrise – for de fremmede og for os selv. Ligesom i det gamle Gudsfolk. Dette demonstreres med bibelsk stof – en svensk bearbejdning af et kapitel i Pauluskredsens pjeces: »De fremmede iblandt os«.

Spørgsmålet om vor egen identitet: »Vi bland de främmande« var også te-

maet for den nordiske vinterskole på Sättravallen den 27. december–3. januar.

– *Plakatservice*. Nogle steder er der på de offentlige institutioner: flygtningehjælp, socialkontorer o. lign. ophængt plakater med adresser, telefonnumre m. m. på det derværende katolske sogn, dets forening, klubber osv.

– *Dansk jul for udenlandske stipendiater*. En række katolske hjem rundt om i landet har i julen modtaget udenlandske katolske og muhamedanske stipendiater som gæster i deres hjem. Kontakten er kommet i stand gennem et samarbejde mellem aktionsudvalget og International Student Centre i København.

– *Fremmedarbejderbladet*. – Af dette blad, som startede med et forsøgsnummer i august, er der siden da udkommet 2 nye numre, som dels (for en lille dels vedkommende) er redigeret på dansk og dels på nogle af de sprog, der tales blandt vore gæstarbejdere, dvs. jugoslavisk, tyrkisk, arabisk og endnu et sprog med arabiske bogstaver. Enhver har adgang til at abonnere på bladet, som agtes udsendt hver 14. dag. Prisen er kr. 15,00 halvårlig, og adressen er Sveasvej 8, 1917 København V.

I det nummer af bladet, der er udkommet den 22. november 1971, gøres der nærmere rede for den situation, vore gæstarbejdere befinder sig i, hvis de bliver arbejdsløse. Selv om reglerne i den senere tid er blevet ændret til det bedre, er de stadig de første, der bliver afskediget. I så fald får de i øvrigt tilbudt gratis hjemrejse. Tilbudet bevarer sin gyldighed inden for de 3 måneder, de får udbetalt dagpenge, men de fleste foretrækker at tage chancen og afvente mulighederne for at få nyt arbejde. Bladet konkluderer: »Snart kan den store skare af flinke mennesker, som står bag fremmedarbejderklubber, bobspil og folkedansarrangementer føje en ny aktivitet til deres mangesidede virke: underholdning for arbejdsløse fremmedarbejdere og uddeling af mad og tøj til fremmedarbejdere, der med gyldig arbejds- og opholdstilladelse modtager kr. 150,- pr. uge (plus husleje) i socialhjælp.«

Det skal dog også – fra samme blad – nævnes, at fremmedarbejderbørn, som går i dansk skole (København: 314, hvoraf 144 jugoslaver), foruden klasseundervisningen får gratis enkeltundervisning i dansk af en lærer, der taler deres eget sprog. Desuden påtænker man inden længe at oprette gratis særundervisning på børnenes eget sprog.

SCT. ANSGARS SOGN: Forskellige familier har som allerede omtalt åbent hus

én gang om måneden for udenlandske studerende, fortrinsvis katolikker.

Interesserede unge og familier, der gerne vil være værter for en aften, og som kan huse ca. 25 mennesker, bedes henvende sig hos aktionsudvalgets sekretær, mag. art. Elsebet Kieler, Holstebrogade 9, 2100 København Ø.

JESU HJERTE: De tidligere omtalte grupper arbejder videre. Desuden er et udvalg repræsenterende 9 forskellige nationer i menigheden ved at forberede en international klub, som påtænkes startet den 22. januar 1972. Menighedens danske medlemmer indbydes ganske særligt til at tilslutte sig. En økonomigruppe har besluttet at støtte denne internationale klub.

HERLEV: *Kontaktmand: Thyra Scavenius.*

KOLDING: *Kontaktmand: Flemming Hagedorn.*

KØGE: *Kontaktmand: Axel Buntzen.*

ODENSE: Foruden »åbent hus«, adventsfest m.m. for menigheden og udenlandske venner i sognet vil der fra januar 1972 blive kørt et dansk kursus for udlændinge. Undervisningen kommer til at begynde med forsøgsvis til at foregå én aften om ugen.

RANDERS: På en menighedsdag om årsopgaven den 28. november 1971 prædikede pater Meister om de mangeartede farer for isolation. Han understregede i sin prædiken, at årsopgaven først ville være løst den dag, man overhovedet ikke mere ville være nødt til at henlede katolikernes opmærksomhed på en opgave af den art.

ÅRHUS: Midt i november blev der i Skt. Knuds Skoles anneks' kælderlokaler åbnet en weekendklub for tyrkiske gæstearbejdere. Denne klub er en nødløsning, indtil kommunens planlagte gæstearbejderklub er oprettet. Klubben holder åbent hver fredag til søndag kl. 18,00-22,00.

I sammenhæng med årsopgaven »De fremmede iblandt os« er alle indbudt til at møde gæstearbejderne i klubben. Medlemmer af menigheden stiller sig til rådighed til en værtstjeneste en eller to aftener om måneden.

I øvrigt er der flere katolikker blandt underskriverne af et offentligt brev til borgmesteren, hvori en række personer med tilknytning til fremmedarbejderproblematikken udtrykker deres utilfredshed med, at Århus kommune endnu ikke har fundet nogen løsning på fremmedarbejdernes akutte fritidsproblem.

HVAD SKER DER?

LIVET I MENIGHEDERNE

Den 24. november holdt biskoppen et offentligt foredrag i Haderslev om »Den katolske kirke i dag«. Til foredraget, som var arrangeret af Udvalget for kirkelige og folkelige møder på Haderslevvegnen, var der kommet ca. 120 mennesker. Efter dette foredrag gav biskoppen et interview til *Jydske Tidende* i Haderslev, hvor man blandt andet kan læse følgende:

– Jeg tror, at det, der har præget de sidste 400 års kirkehistorie – kampen mellem katolicisme og protestantisme – er en periode, vi er på nippet til at forlade. Vi er på vej ind i helt andre problemer fremkaldt af en verdensliggjort verden i teknikkens tegn. Vi står alle kristne over for spørgsmål, vi ikke kendte for 400 år siden. Vi har fået en fælles modstander og en fælles ven. Vi må møde opgaverne i fællesskab. Det er måske lidt pessimistisk, når jeg taler om, at vi befinder os midt i vinteren, men også denne årstid har værdifulde sider, som vi skal igennem. Det tøbrud, jeg tror er på vej, består i, at mange af de gamle fronter falder, og man i enighed tager fat på fremtidens udfordringer. De nye tekniske muligheder, vi har fået, har gjort verden så lille, at jeg har en sikker fornemmelse af, at vi med det andet Vatikankoncil er på vej ud af den lange periode, hvor katolicisme kontra protestantisme var hovedproblemet.

– Øjner De set med historiens briller en skønne dag et ægteskab mellem de to kirker?

– Jeg håber, den dag kommer, men jeg kan endnu ikke se, hvordan det skal ske. Vi må igennem en periode med fredelig sameksistens og måske også uventede kriser for begge parter. Men netop krisituationer kan fremkalde nye muligheder. Det, der er sket i den katolske kirke de sidste 10-15 år løser ikke problemerne, men jeg tror, at det var uventet – f.eks.

for protestanter – at der blev indført modersmål i liturgien, og at der er sket en udstrakt decentralisering med bispekonferencer og råd af lægfolk. I Sydamerika er der opvokset helt nye kirkelige fronter, hvor kirken ikke længere står for et bestemt politisk parti. Jo, der er sket en mængde ting, der var uventede.

– Den nye kirkeminister mener, at folkekirken må forny sig og høre op med at klynge sig til gamle dogmer. Er ikke også den katolske kirke for konservativ, mener De?

– Det kommer an på, hvad man lægger i ordet konservativ. Jeg mener, at vi f.eks. skal fastholde den kristne trosbekendelse. Den er aktuell ganske uafhængigt af tidernes skift. For resten er det min opfattelse, at den katolske kirke har været i større bevægelse de sidste år end f.eks. den danske folkekirke.

ESBJERG. *Nyt orgel:* Den 17. december var der festlig indvielse af det nye orgel i Esbjerg. Foruden kirkens organist medvirkede tre af byens andre organister og Treenighedskirkens kor.

SILKEBORG. Lørdag den 4. december var 25 børn fra den katolske skole i Randers gæster hos menigheden i Silkeborg. Kl. 16,00 ankom de til kirken, hvor de i gammeltestamentlige dragter under sr. Ingers ledelse opførte et adventsspil med Lucia-optog gennem kirken til koret og recitation, der strakte sig lige fra skabelsen over profeternes forjættelser til adventsevangeliet. Det hele var akkompagneret af xylofon, cymbler, triangel m.m. Adventsspillet fungerede som en ordets gudstjeneste, der førte direkte over i højmessens offertorium. Menigheden i Silkeborg sender en hjertelig tak til Randers!

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 2775

Benzon's Aut. katolsk bødemand
*34 46 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysetøberen

Alle slags alterlys
Hånddippede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 13 11

ÅRSLEV

Børn oplever, at det ikke er »mærkeligt at være katolsk«

PÅ ÅRSLEV HØJGÅRD NÆR ÅRHUS SAMLES 100 PIGER OG DRENGE FRA STORT OMRÅDE TIL UNDERVISNING I FÆLLES MILJØ

Kammeratskabet styrkes, mens grundlaget for vor katolske kristentro læres, når omkring 100 piger og drenge fra menighederne i Randers, Silkeborg, Grenå og Århus samles til undervisning hos Assumptionssøstrene på Årslev Højgård vest for Brabrand ved Silkeborgvejen en halv snes kilometer fra Århus centrum. Det kan ofte allerede i barneårene være en prøvelse at stå som ene katolik i en klasse af skolebørn. Derfor er det vidunderligt for de mange piger og drenge at mødes i det større miljø, selv om der er tids- og transportmæssige strabadser forbundet med at samles fra så vid en omkreds.

Disse tanker kom til udtryk på Årslev Højgård, da medlemmer af Katolsk Kvinde Klub fra Randers samlede til et hyggeligt samvær i Årslev, efter at sytøjet for en dagstid var lagt til side. De respektive mænd var også taget med. Alle nød dette åbne hus på den smukke hvide gård, som ved bygaden ligger vis à vis Årslev sognekirke, der er lige så hvid som gården.

Søster Elisabeth, medlem af regionalråd I, fortalte, efter at priorinde Marie Madeleine havde budt velkommen på fem søstres og egne vegne. Tre er franskfødte, en er fra Lithauen, og to er danske. Foruden nævnte undervisning gives der for eleverne også indføring i det franske sprog, ligesom søstrene tager sig af talehæmmede.

– Det er beundringsværdigt, at forældrene glædeligt overvinder de strabadser, der må være forbundet med at få børnene til kristendomsundervisning, sagde søsteren blandt andet. Både de og vi tror, at børnene oplever fællesskabsfølelsen under dette samvær.

En familie fra Fredericia kommer med deres poder, og et par børn kommer også fra Samsø, hvor de sammen med deres mor er de eneste katolikker. En af de små udbrød spontant, da far kom for at hente den lille:

– Nej, far, du kan tro, at vi er mange katolikker her. Det er mægtigt sjovt at komme til Årslev!

– Børnene synes, det er vældigt at kunne samles så mange til messe i vort huskapel. »Tænke sig, at vi er så mange,« kan man høre en og anden udbryde. Følelsen derhjemme fra af at være »noget særligt« forsvinder hos den enkelte, når de oplever at være så mange samlet, hed det på Årslev Højgård.

Under samværet oplystes det, at Vor Frue menighed i Århus har haft planer om at opføre en bygning i haven, hvor undervisningen kunne foregå, ligesom kommunitetets præst skulle bo der, men bispedømmet i København har ment, at projektet skal vente. ad

KIRKEMUSIK

»JESUS CHRIST SUPERSTAR« I KIRKER. Den berømte rock-opera »Jesus Christ Superstar« er blevet opført i stereogengivelse først i den katolske kirke i Århus, senere i Nykøbing F. og sidst i St. Augustins Kirke på Østerbro, hver gang under enorm tilstrømning, især af unge, hvoraf det store flertal ellers overhovedet ikke har nogen som helst kontakt med kirken. I Nykøbing F. blev opførelsen indledt med orgelspil på et Yamahaorgel og afsluttet med Joh. Seb. Bachs prælude og fuga i g-moll på kirkens orgel ved pastor Strange. I St. Augustins Kirke blev lidelseshistorien oplæst.

DU, MENNESKE

Du menneske, som haster afsted i hverdagens jag og glemmer din næste.

Du menneske, som har nok i dig selv og glemmer, at der er andre mennesker til.

Lær du at elske andre mere og dig selv lidt mindre. Kun i kærlighedens spor er der nød at lindre.

Susanne Sønderbo,
gymnasieelev på Herlufsholm

RANDERS

Handelsbyen Randers skaffede 4.700 kr. ved tre aktiviteter

KUK-lottospil, KKK-marked samt to særkollekter i november

Jesu Hjerter Kirkes menighed i handelsbyen Randers har gennem november skaffet ca. 4.700 kr. ved to muntre »markeder« og under to kollekt i kirken på Thorsgade 22. Midlerne bruges til fordel for Østpakistan samt til gavn for det nystartede omsorgsarbejde, for sognets ældre og endelig for de mange aktive unge, der slutter op om dette arbejde.

Aktiviteten i denne mørkemåned er dels foregået i Katolsk Ungdoms Klub, i Katolske Kvinders Klub og som nævnt ved kollekt. Lederne af aktionerne – med deres mange arbejdssomme hjælpere – er: Susanne Olsen, KUK, overlærer Miek Baams, KKK, og sognepræst, pastor Leo Kertz. »Trekloveret« bringer alle hjælpere og købere i og uden for den godt 100-årige menighed en hjertelig tak! – og velkommen igen!

Arrangementerne startede med de unges velbesøgte aften på Sankt Mikael's Skole, Udbyhøjvej 26, hvor der var lotterispil og gode præmier: Netto 730 kr. Det var bestemt, at det halve – 365 kr. – skulle gå til Pakistan, resten til klubben, som nu og da har lavvande i kassen. Ungdommen samles onsdage til alsidige programmer i deres »hule« i præstegården, hvor der er flere gode inspiratorer, bl.a. præsten!

Kollekterne i Jesu Hjerter Kirke til Pakistan gav med de unges bidrag i alt 1.166 kr., sendt til pastor K. Ballin, Caritas Danmark, Brønshøj.

KKK's julemarked sidste novembersøndag indbragte netto 3.145 kr. En fyldt kirke til højmesse, hvor pastor A. Meister, Århus, prædikede, så hårde sind måtte blive bløde (!) – var optakten: Og flere sagde, at det havde været »som om selve juleaften var inde...«.

Randersmarkedet startedes derpå i Sankt Mikael's Skoles annek, Thorsgade 20, hvor der for øvrigt i 1970 åbnedes børnehaveklasse, i dette skoleår med 13 elever. – En klasse bgnede af gaveemner, hvoraf et flertal var tilvirket af dygtige damer, andre skænket af lige så gode sind. Salgsivrige folk stod bag disskene, et købedygtigt publikum foran.

Til gårdsiden var der julekaffestue. Tre timers prangen, prutten – og endelig salg mellem jyder havde været en lovende optakt. Nu blev annekssdøren lukket.

Julestuen fortsatte om aftenen på Udbyhøjvej 26. Her havde »markedsfolkene« en skolestue med restopløget, mens der var en munter børnejulelejr i en anden. Aktivitet i øvrigt overalt. Kældrens gymnastiksal blev snart festligt propfyldt med unge og ældre kronjyder: menighedsmedlemmer og mange interesserede forældre til de omkring 80 elever på den syv-klassede skole for piger og drenge.

Skolen ledes af Sankt Josefsøster Josefa, bistået af sr. Edith, overlærer M. Baams og andre dygtige kvindelige som mandlige lærere.

Randersmarkedet med lottospil om 16 værdifulde gevinster, amerikanske lotterier, optrin på scenen af ungdom, kaffedrikning og godt ledet af aktøren Josef Fuks var fra først til sidst både festligt og fornøjeligt. – November gav mange midler til u-landshjælpen og til arbejdet for de ældre og de unge i Randers sogn.

ad

SØSTERVIRKE

LIOBA-SØSTRENE'S ARBEJDE

Fagligt og åndeligt har en række søstre fået lov til at supplere deres viden – og en eller flere søstre har deltaget i følgende kursus:

Sygeplejederkursus	1 søster
Genopfriskningskursus for sygeplejersker	1 –
Sykursus	1 –
Bibelhøjskolens ugentlige undervisning	3 søstre
Økumenisk møde i Haslev (5 dage)	2 –
Gl. Testamente kongres i Uppsala	1 søster
Studieuge i religionspædagogik 14 dage på højskole, et økumenisk kursus arrangeret for katolske søstre og diakonisser	1 –
	5 søstre

Denne vinter deltager 15 søstre i sognets studiekreds over den hollandske katekismus.

Fra søstrenes side har der været holdt en del foredrag – og enkelte foredragserækker. Vi har alle kunnet glæde os over at have holdt ferie i år, men enkelte søstre har desuden haft den glæde at kunne opleve

Lourdes – på en pilgrimsfart	2 søstre
Rom – på en privat studietur	2 –

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten

Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion

Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

N. BOESEN

BEGRÆVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 · 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 – 82 46 40

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N
Telf. 35 17 97 (ORdrup 2907)

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

G. Garth-Grüner

Landeretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

Viggo Christensen

Urmager, optiker, guldsmed

Kongensgade 39, Esbjerg

Telefon 12 08 29

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225

København N

Telefon TAga 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma

Havnøpladsen, Kolding

Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma

Varme – Sanitet

Kolding – Telefon 52 33 44

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9

Esbjerg

Telefon 12 38 51

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174

København N

Telefon TAga 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedølagade 85

Vejle – Telefon *82 96 00

Fineste mejeriprodukter

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester – Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle

Telefon 82 11 57

BØRNEVENLIG**TIL ALLE MENIGHEDSRÅD
OG SOGNEPRÆSTER!***Et spørgsmål:*

Er småbørn velkomne til messerne i Deres kirke? Ja eller nej?

En opfordring:

Må vi bede om navne og adresser her i Katolsk Forum på de kirker, der svarer »ja« med angivelse af tidspunkter!

En begrundelse:

Vi har erfaret, at småbørn i nogle kirker ikke er 100 pct. velkomne, da børnenes puslen og småsnakken distraherer enkelte (eller mange?) mennesker. Derfor oprettes mange steder børnemesser og børneparkerer. Disse foranstaltninger er også udmærkede, vel at mærke som supplement. Disse ting er vel til for at aflaste forældrene, og ikke fordi menighederne én gang for alle har henstillet til forældre med mindre børn ikke at tage børnene med til de »normale« messer.

Vi har været ude for bemærkninger (heldigvis kun fra venlige og velmenende mennesker) i stil med disse: »Goddag. Undskyld, er De klar over, at hvis De kommer til kl. xx-messen, så er der børnepasning?« – »Når man har små børn, mener jeg ikke, at man er forpligtet til at gå i kirke begge forældre.« – »Ved De, at der er børnemesse...«. Vi sidder her med Katolsk Forum nr. 17 og har læst pastor d'Auchamps indlæg vedrørende dåb, katolsk opdragelse m.m., og vi synes, han har ret: Man bør undervise/opdrage sine børn efter sin religiøse opfattelse, og det medfører, så vidt vi kan se, at man principielt tager sine børn (spædbørn og opefter) med til messe. De er da døbt og burde være velkomne. Hvad gør det, at de småpludrer eller tripper rundt, spiser rosiner osv., blot de får opfattelsen af, at kirken er et rart sted at være. Men det er en dejlig afveksling mellem de almindelige messer en gang imellem (dog højst 1 gang om måneden) at parkere børnene, så de kan udfolde sig, og vi andre slappe af. Eller tage til en festlig børnemesse med sange og klap i hænderne.

Hvis vi fortsætter vor kirkegang, som vi hidtil har gjort, dvs. går sammen til messe og tager børnene med og forsøger at holde børnene så meget i ro som muligt, vil det stadig forstyrre en del kirkegængere. Dette ønsker vi jo ikke. Der må derfor være en anden løsning.

Et forslag:

Der bør stå i Katolsk Forum, hvilke kirker der har messer, hvor småbørn er velkomne, ligesom der angives, at til den og den messe må børn helst ikke komme, således at der f.eks. til en kirke med 3 søndagsmesser er 2 ikke-børnemesser og 1 børn-er-velkomne-messer.

Altså frem med navnene, der må da findes nogle.

Med venlig hilsen

Tove og Knud Marcussen,

Ishøj

MESSEBOG**ENDELIG LITURGISK MATERIALE
TIL MENIGHEDSBRUG**

Katolsk Forum bragte for nogle numre siden teksten til dåbsliturgien, og nu har man fra Kateketcentralens liturgiske afdeling udsendt et nydeligt lille hæfte med julens tekster samt nogle julesalmer. Jeg ved, at der er mange i menighederne, der vil være glade over dette initiativ.

Når folk har spurgt, hvornår de kunne få et materiale, der kunne bruges i stedet for den gamle messebog, har desværre mange gejstlige ofte svaret, at nu havde man jo fået messen på dansk, og så var det ikke nødvendigt at have teksten foran sig. Man glemte helt, at der er en del mennesker, der ikke hører helt så godt, som de gjorde i deres unge dage, uden derfor at være døve, og at der er præster og lektorer, der ikke taler særlig tydeligt. Hvor man har højtaleranlæg, har man ofte vanskeligheder med at få disse til at virke ordentligt. Der er mange grunde til, at man gerne vil have mulighed for også at læse teksterne.

Hvad dåbsritualet angår, er det jo noget nemmere for dem, der skal svare, at de kan have et lille hæfte med, i stedet for at de skal kunne det udenad.

Jeg håber meget, at vi i den kommende tid vil få et lille bibliotek med hæfter for de forskellige ritualer, efterhånden som disse er blevet færdige og godkendt, og for kirkeåret – måske til at begynde med teksterne til festerne for så senere at få række A-B og C. Men skal dette lykkes, må der være et fornuftigt økonomisk grundlag, og det bliver der kun, hvis sognene vil forlade den mentalitet, at man bare kan høre, hvad der bliver sagt og sørge for, at interesserede medlemmer af menigheden kan købe disse hæfter. Jo flere man kan trykke, jo billigere bliver det for os alle.

Lily Fausbøll

ÅRSOPGAVEN

Når man hører ordet, får man myrekryb, idet ens første tanke er: Hvad så næste år? Når man læser indlæggene fra de forskellige sogne i Katolsk Forum, bliver det ikke bedre. Er det virkelig muligt, at der skal en sådan aktion i gang blandt »dette oplyste lands« katolikker, før det går op for dem, at der findes mennesker uden for deres egen lille trofaste menighedscirkel, som har behov for kontakt og venskab, og er det virkelig nødvendigt at afholde hyggemøder i massevis med foredrag, lysbilleder og den sædvanlige kaffe med blødt brød for Tordenskjolds soldater i menighederne for at fortælle dem, at der her i landet findes flygtninge, gæstearbejdere, ulandsstuderende, gamle og syge?

Nogle sogne synes at have forstået opgaven, men meget tyder på, at disse sogne allerede inden aktionen har åbnet sig og givet plads til folk uden for inderkredsen – forhåbentlig til gavn for begge parter. De øvrige kunstigt etablerede kontakter må man stærkt frygte, da varige venskaber og vedvarende omsorg og interesse for andre mennesker sjældent består, når kontakten er etableret efter ordre. Og man må spørge sig selv, hvad hele denne aktion skal være godt for? Er den et udslag af en gruppe menneskers indestængte behov for at »gøre noget for andre« og at presse dette behov ned over hovedet på folk, som hidtil har været ligeglade, således at de nu går rundt og vrider hjernen for at finde på noget at gøre, – noget kunne tyde på det: Afholdelse af de sædvanlige menighedsmøder med særlig invitation til ældre, – de har åbenbart ikke tidligere været inviteret. Afholdelse af dansk jul for udlændinge – hvorfor dansk? Indbydelse til retræte om emnet for sognets interesserede – interesserede i hvad – teorien? Inddragelse af isolerede katolikker i sognets arbejde – hvorfor nu pludselig? Dette er kun et

udpluk af den grænseløse opfindsomhed, der lægges for dagen i dette årsopgaveår. Mon ikke en stor del af aktivisterne burde lære af de professionelle organisationer, at hjælp ikke er almisse, men ret og pligt.

Hvornår lærer man i det danske samfund og ikke mindst i den lille hyggelige katolske kirke, at det er os, der er u-landsmenneskene med indskrænketheden, småborgerligheden, hyggen, troen på vor egen godhed og evne til at gøre noget for andre – især de stakkels fremmede og isolerede – hvornår holder vi op med at betragte dem som fremmede og isolerede, som medlidenhedsobjekter, der absolut skal overdænges med gode gerninger – eller i hvert fald intentioner. Hvornår lærer vi at acceptere deres fremmedartethed og betragte den som et bidrag til vor egen hensygnende kultur, hvornår lærer vi at forstå, at enhver tanke eller handling, der ligger uden for de gængse normer, er en berigelse for os selv. Hvornår lærer vi at forstå, at en udenlandsk eller tidligere udenlandsk katolik har lige så megen ret til at fungere i sit sogn som en dansker. Hvornår lærer vi at forstå, at det er de gamles ret at blive transporteret til kirke af bilende kirkebesøgende, at det er de syges ret at blive draget omsorg for? Hvis ikke årsopgaven udvikler sig i denne retning, bør man hurtigst muligt indstille den, da de fremmede ellers vil blive endnu mere fremmede iblandt os.

Og hvad skal man i det hele taget med en årsopgave? Ingen har brug for medlidenhed over kaffe og lysbilleder, men alle har brug for at blive accepteret og behandlet med menneskelig værdighed til enhver tid livet igennem. Hvor man har forstået det, hvad skal man da dér med årsopgaven, og hvor man ikke har forstået det, hvad skal man da dér med årsopgaven?

Lis Frøstrup

NOTA BENE

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
er flyttet
til Stenosgade 3

Åbningsdato 11. januar 1972.
Sædvanlige tider.

ALLE ER VELKOMNE!

Nye tider på Aasebakken

Vor Frue Kloster, Aasebakken, gør opmærksom på, at tiden for Vesper og Completorium på Aasebakken er forandret. Søndage og hverdage er tidspunkter for *Vesper kl. 19,15* og for *Complet kl. 20,15*.

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

FORSKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27

1258 København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

HANDELSBANKEN

• altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivå

Telefon (03) 24 71 50

D. Plate Petersen
Malermester
Telefon FAsan 27 18

Schjøth's Farvehandel
Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen
Ringstedgade 26, Næstved
Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen
Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen
Murermestre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Jølliker

HORSENS

Poul HENRIKSEN
Rådhusstræde, Vejle
Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade
KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen
Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel
Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

KRITIK

ADVENTSGUDSTJENESTE
Sjældent har jeg kedet mig så gudsjammerligt og skammet mig så inderligt som under gårsdagens adventsaften. - Jeg skammede mig, fordi jeg kedede mig og derfor vidste, hvordan de ikke-katolikker, der i overvejende flertal var til stede, fordi de var involveret i det meget overdimensionerede musikalske program, nødvendigvis måtte kede sig også. Katolikker var der kun ganske få af og denne manglende proportion mellem arrangement og interesse virkede fuldstændig grotesk. Det hele efterlod en bitter smag af hulhed.

Selvfølgelig er jeg klar over, at arrangørerne, A.C.s ledelse, havde håbet på betydeligt større tilslutning, og at en fyldt kirke ville have skabt en bedre balance mellem gæsternes og de medvirkendes antal, men selv da ville det have været tydeligt, at der her i en luefyldt ramme af dejlig musik blev indrammet og præsenteret det rene intet.

Det var synd for de unge, der med den største selvfornægtelse læste de uforståelige, indviklede, prætentiose indledninger til alenlange bibelcitater og - efter et genert blik til hinanden - de pågældende bibelafsnit. Der manglede kontakt, kontakt først og fremmest mellem forfatteren af disse famøse indledninger

og almindelige mennesker. Disse knastørre og derfor dårlige teologiske udredninger hører hjemme i skrivebordsskuffen, der som bekendt er de lærdes papirkurv. Man savnede den modige mand, der forleden i Nakskov stod op, afbrød handlingerne med den bemærkning, at han ikke kunne følge med, og bragte talen ned på det forståelige plan, hvor vi kan kommunikere.

Det gjaldt i nogen grad den efterfølgende prædiken. En lang og lidenskabsløst foredraget eksegese om Kristi komme, en eksegese der pligtskyldigt slæbte os gennem hele Bibelen uden nogen sinde at skabe forbindelse mellem Guds ord og den aktuelle virkelighed. Måske kunne man få noget ud af teksten, hvis man selv læste den - det er jeg tilbøjelig til at tro - men som tale fra det ene menneske til det andet, tale om Gud, var det en katastrofal fiasko.

Vi, der gerne vil forkynde det glade budskab, må være os vort ansvar bevidst, når vi griber ordet. Den levende Gud bliver ikke fremstillet levende der, hvor der mangler ånd og/eller den kærlighed, der får én til først og fremmest at søge kommunikation i ydmyg, enkel tale. At fremstille Gud livløst er at forvanske hans billede i menneskene. Stakels mennesker! v.S.

PRO-SIT- PRO-JEKT

Det er forunderligt at læse om nye metoder, man kan tage i brug, hvis unge katolikker ønsker en messe, der er lidt ud over det sædvanlige. Prosit bragte i et andet nummer forslag til en »Anderledes« messe. Klart formuleret og sat op i et nydeligt skema, kunne den interesserede unge læser følge en messeform, der vekslede mellem »Flip ud med The Beatles« og den uændrede oldkirkelige liturgi. Efter at hele messen så var brygget sammen og sat i skema, sluttede artiklen brat. Det overlades helt til den enkelte læser selv at granske sine grå hjerneceller med det klare spørgsmål, om det i det hele taget er nødvendigt at ændre den nuværende messeform. Der bliver heller ikke skrevet et eneste ord til virkelig at

begrunde en eventuel ændring i det normale mønster. Det hele indledes med nogle svævende bemærkninger, der skal illustrere, at det menige medlem aldrig får lov til at gøre noget, hvorefter ungdommen opfordres til at smede sig sammen med den fastboende sognepræst for med ham at sætte en »Fed« messe sammen. Emnet, som bladet kommer med, hedder »Er kirken en hyggeklub«.

Jeg vil gerne fortælle alle unge, for hvem det endnu ikke er åbenbaret, at dette er i sig selv et sygt oplæg til en messe, og hvis der allerede skulle være holdt en ungdomsmesse under ovennævnte emne, er jeg ked af at komme for sent med at fortælle, at en diskussion over dette ville være det rene tidsspild.

Lad mig med dette som indledning bede den endnu opmærksomme læser fremdrage sin, forhåbentlig nedslidte bibel, for at slå op på Rom. 7,24. »Jeg arme menneske! hvem skal fri mig fra dette dødens legeme«, citat slut. Enhver, der læser dette, tænker straks: »Her har vi igen en af disse citatryttere, der læser Bibelen, som var det bare at tage lidt her og lidt dér.« Fint, det er lige hvad man skal tænke, hvorefter man ikke blot læser Rom. 7,24, men hele Romerbrevet af bare stædighed.

Ja, når man så har læst det hele, er man blevet så forvirret, at man læser det hele én gang til. Nu tror man, at man har fattet meningen med lidt af det hele, men jeg må desværre meddele, at det for mit eget vedkommende først trængte ind ved tredje gennemlæsning. Det er især fra det 5. til 9. kapitel, man bør være opmærksom. Her bliver vi nemlig pludselig stillet over for den individuelle kristnes forhold til Treenheden. Ved gennemlæsning af disse få kapitler bliver vi stillet over for en så åbenbar sandhed, der i dag som for 2000 år siden er i stand til at vælte manganen en djærv kristen grundvold. Vi går måske rundt og føler os helt på det rene med det religiøse liv, ja og så opdager vi pludselig, at vi står for foden af den trappe, der fører op til det egentlige liv i fællesskab med Gud. Her har man gået rundt og troet, at man gennem stræben og åndelig flid var nået et godt stykke op, ja og så er man altså ikke nået et eneste skridt alligevel. Paulus skriger i Rom. 7,24 på sin frelser, der synes ham uopnåelig, men han er dog klar over, at det kun er ham selv, der står til hindring for det altafgørende skridt.

I Rom. 6,5-8 finder vi det endelige svar: »Døden med Jesus«. Der er sikkert mange, der her vil spørge: »Jamen er vi da ikke født på ny gennem dåben? Er vi da ikke kommet ind i denne verden gennem dåben, der jo netop er døden og opstandelsen med Jesus Kristus?« Hertil må man som troende vist sige klart nej. Dåben er rigtignok symbolsk betydende for vore børns indtræden i denne verden, men den har absolut intet med den troendes erkendelse at gøre, og det er om denne erkendelsens dåb, Paulus skriver. Om man vil kalde en radikal omvendelse i sit liv for en frelse eller sand kristen erkendelse, er vel nok noget man ikke skal gå for højt op i, da erkendelse og frelse nemlig bringer det samme resultat: et nyt gudsforhold.

Paulus ser ikke nogen mening i det enkelte menneskes strid med sig selv, for han har selv prøvet alt dette og kommet til det resultat, at det var håbløst. »Jeg arme menneske«, skriver han, og det er, som vil han trygle os til at erkende vor egen håbløshed. Det er helt klart for

Paulus, at det afgørende skridt går over korset, samt at dette skridt må blive et skridt for livet. En død og opstandelse med Kristus.

Hvad har da alt dette med en eksperimentalmesse at gøre? Skal vi tale messe eller frelse? Dette spørgsmål er et paradoks, idet begge dele hænger så uadskilleligt sammen, at frelsen ville være tom uden messens livgivende fællesskab, og fællesskabet ville være goldt og uden indhold adskilt fra erkendelsen. Jeg føler, dette er altafgørende at have klarhed på, før vi mødes om nadverbordet. Er vi brødre og søstre i personlig erkendelse af fællesskabet, eller er det blot tomhed. Hvis vi ser på lignelsen om sædemanden, Luk. 8,4-8, har vi desværre en del af sandheden bag nadveren, som mange modtager den i dag. Alt for mange mennesker har simpelt hen ikke mulighed for at bære de frugter og den velsignelse, kommunionen egentlig har kraft til at bringe. Jo mere vi kan åbne os for denne offerhandling, jo mere velsignelse vil vi få, men hvordan kan vi åbne os, så længe vi plages og kastes frem og tilbage i tvivl og synd. Gud kan ikke komme til os, så længe han ikke i hele sin styrke kan trænge ind i vor bevidstheds inderste kamre. At Kristus skal kunne trænge ind i os og nære os med liv og styrke, er en realitet, der nævnes i Joh. 6,48: »Jeg er livets brød«. Kun ved Hans kraft er det muligt for os at opretholde kristenlivet, og det er denne realitet, vi må se i øjnene.

Mennesket behøver ikke at leve, og ingen vil forhindre os i at forlade denne verden i en salig brandert, hvis det er det, vi ønsker. Hvis vi derimod ønsker et liv med Kristus, er livet ikke længere noget ligegyldigt. Fællesskabet i kommunionen er i dag lige så aktuelt, som da det for ca. 2000 år siden blev stiftet. Vi har i dag mere og mere behov for fællesskabet i Kristus og hans livgivende kød og blod, og dette skal indtages i hele dets styrke og velsignelse, hvis vi ønsker at overleve. Messen skal først og fremmest være vor ånds herliggørelse i Kristus-skikkelsen samt et personligt møde med Gud. Når vi har alt dette for øje, kan vi sætte os ned og lave en ungdomsmesse med baggrund. Dette kunne man godt have skrevet i forbindelse med en ny form for messe blandt unge. Vi må være klar over, at dette ikke blot er en søndagsforeteelse, men noget der har livsvigtig betydning og derfor også bør behandles derefter.

Kom **TIERE** i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

SKANDINAVIA

ABSALON · DANSK FOLKEFORSIKRING

Kongens Nytorv 6 · 1096 København K · Telefon (01) 15 22 44

VÆGKALENDEREN 1972

udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,50

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1806
Aabenraa

DEN NYE STIL?

BILLED- STORM?

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 – Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

ET EKSEMPEL TIL EFTERFØLGELSE

De katolske menighedsråd er trukket i »arbejdstøjet«

Vi er på vej ind i vintersæsonen, og rundt omkring i landet er der lagt planer for et hårdt arbejde i menighederne. Det er absolut en opofrende virksomhed, der udøves af medlemmerne af de mange menighedsråd.

Kirken har i høj grad brug for en indsats fra lægfolkets side, en *aktivering*, der over for verden omkring os tydeliggør vor opfattelse af det *kristne* budskab.

Et sogns medlemmer har modtaget følgende *glade budskab*:

»SÅ ER DER ATTER »ÅBENT HUS« PÅ NORDVANGGAARD – – – –«
Menighedsrådet for indbyder herved alle i sognet til en »ÅBENT HUS«-aften.

De, som har været med de foregående år, ved allerede hvor fornøjeligt denne aften plejer at forløbe, – og de, som endnu ikke har været med, bør ikke snyde sig selv for denne enestående lejlighed til at deltage i en festlig sammenkomst . . .

Til delvis dækning af omkostningerne vil det være nødvendigt at opkræve en adgangspris pro persona af kun kr. 10,00, hvilket beløb er en ren almisse i betragtning af de formidable mængder ost og vin, der konsumeres på disse aftener. Det er mængder, der ville få selv Henrik den 8. til at gå ud efter natron . . .

Onde tunger vil vide, at orglet er finansieret ved salget af tomme flasker fundet i urtehaven morgenen efter sidste års sammenkomst . . .

Da vi forventer rekordtilstrømning i år og nødig vil stå i den pinlige situation at skulle vække købmanden ved 2-tiden om morgenen (på hvilket tidspunkt propotrækning i det fri kan vække selv menighedsmedlemmer med høreapparat uden batterier), må vi indtrængende bede Dem om *senest den 3. november* at indsende nedenstående tilmeldingskupon. I modsat fald risikerer De ikke at blive lukket ind på festaftenen på grund af pladsmangel. Der skulle dog stadig være mulighed for servering i haven om ønskes.

Og herefter har De kun én ting at gøre: *Indsend tilmelding omgående . . .*

*På glædeligt gensyn
Menighedsrådet*

Jesu Hjerter Kirke og Johannes Jørgensen

Åpropos: Nu raser billedstormen vel i Stenosgade i København, så Jesu Hjerter Kirke, der var et historisk monument i det danske stift af den katolske kirke, kommer til at ligne et hvidkalket missionshus med et stenbord til alter som alle andre steder i landet . . .

Jesu Hjerter Kirke: Johannes Jørgensens kirke, blot man dog havde kunnet holde hænderne fra denne ene kirke!

Jeg har sukket og til sidst åndet og levet med Johs. Jørgensen gennem hans »Mit Livs Legende« og ind i denne kirke, – og for tusinder af katolikker betyder kirkens indre, som den var, noget meget dyrebart!

Jeg tror, der vil komme en eftertid, som vil sige, at vi har været vandaler imod meget af det, som de gamle offervillige pionerer skabte.

Vel blev meget smiligt, men det var tidens stil og formåen, og hele nygotikken hørte Stenosgade til.

Jeg har oplevet denne vor største kirke første gang som ung provinsbo: søgende mod Sakramentet og imod Gudsmøders alter, og jeg har oplevet gamle ærværdige pater Sialm vandrende gennem kirken til sin skriftestol . . .

Er der ingen af de gamle Jesu Selskabs Fædre tilbage, der vil stå værn om helligdommen, hvor Johs. Jørgensen februar 1896 fik troens indgang i Guds Kirke og mange, mange sidenhen med ham, fordi han netop gennem sine bøger drog os til vor gamle danske folkekirke, den romersk-katolske.

Hvordan tør man tage dette Gudsmøderalder ned, hvor Johs. Jørgensen knælende har modtaget sin indgang i vor moderkirke – og blot sætte en eller anden figur i stedet?

Der bliver sår, som smerter i den »reformerte« Jesu Hjerter Kirke, – de er der vel allerede!

*Medlem af det jyske
Jesu Hjerter Sogn*

*Ovenstående læserbrev er skrevet, inden fornyelsen af Jesu Hjerter Kirke var tilendebragt. Man kan nu overbevise sig om, at kirkens restauration er foretaget med varsom hånd, således at alle traditionelle minder er bevaret og kirken samtidig er bedre egnet til den nye gudstjenesteform.
Red.*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved *Kurt S. Thomsen*

Søndag d. 16/1: 2. (alm.) Søndag: Es 49, 3. 5-6. - Salme 39 (40), 2 og 4ab. 7-10. (R: 8a og 9a). 1. Kor. 1,1-3. - Joh. 1,29-34.

Mandag d. 17/1: 1. Sam. 15,16-23. - Mk. 2,18-22.

Tirsdag d. 18/1: 1. Sam. 16,1-13. - Mk. 2,23-28.

Onsdag d. 19/1: 1. Sam. 17,32-33. 37. 40-51. - Mk. 3,1-6.

Torsdag d. 20/1: 1. Sam. 18,6-9; 19,1-7. - Mk. 3,7-12.

Fredag d. 21/1: 1. Sam. 24,3-21. - Mk. 3,13-19.

Lørdag d. 22/1: 2. Sam. 1,1-4. 11-12. 19,23-27. - Mk. 3,20-21.

Søndag d. 23/1: 3. (alm.) Søndag: Es. 9, 1b-4. - Salme 26 (27), 1. 4. 13-14. (R: 1a). - 1. Kor. 1,10-13. 17. - Mt. 4,12-23 (eller: 4,12-17).

Mandag d. 24/1: *S. Timotheus*: 2. Tim. 1,1-8. Mk. 3,22-30.

Tirsdag d. 25/1: *Pauli Omvendelse*: Ap. g. 22,3-16. (eller: Ap. g. 9,1-22). - Salme 116 (117), 1. 2. (R: Mk. 16,15). - Mk. 16,15-18.

Onsdag d. 26/1: 2. Sam. 7,4-17. - Mk. 4,1-20.

Torsdag d. 27/1: 2. Sam. 7,18-19. 24-29. - Mk. 4,21-25.

Fredag d. 28/1: 2. Sam. 11,1-4a. 5-10a. 13-17. Mk. 4,26-34.

Lørdag d. 29/1: 2. Sam. 12,1-7a. 10-17. - Mk. 4,35-41.

Søndag d. 30/1: *S. Ansgar*: 1. Kor. 2,1-7. - Mk. 16,15-18. 20.

Mandag d. 31/1: 2. Sam. 15,13-14. 30; 16,5-13a. - Mk. 5,1-20.

Tirsdag d. 1/2: 2. Sam. 18,9-10. 14b. 24-25a. 30-19,3. - Mk. 5,21-43.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 16/1: 2. (alm.) Søndag.

Mandag d. 17/1: *S. Antonius*, abbed.

Tirsdag d. 18/1: Ferialdag. - Den internationale bedeuge begynder.

Onsdag d. 19/1: *S. KNUD*, konge af Danmark, martyr.

Torsdag d. 20/1: Ferialdag. - Eller: *S. Fabian*, pave og martyr. - Eller: *S. Sebastian*, martyr.

Fredag d. 21/1: *S. Agnes*, jomfru og martyr.

Lørdag d. 22/1: Ferialdag. - Eller: *S. Vincens*, martyr. - Eller: *Gudsmoders Lørdagsmesse*.

Søndag d. 23/1: 3. (alm.) Søndag.

Mandag d. 24/1: *S. Timotheus*, biskop.

Tirsdag d. 25/1: *Pauli Omvendelse*.

Onsdag d. 26/1: *S. Polykarp*, biskop og martyr.

Torsdag d. 27/1: *S. Johannes Chrysostomus*, biskop og kirkelærer.

Fredag d. 28/1: Ferialdag.

Lørdag d. 29/1: *S. Frans af Sales*, biskop og kirkelærer.

Søndag d. 30/1: *S. ANSGAR*. - 1. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.

Mandag d. 31/1: *S. Johannes Bosco*, præst.

Tirsdag d. 1/2: *S. Ignatius af Antiokia*, biskop og martyr.

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

VEJLE OPTIK

v. ANKER KASTRUP
Briller
Torvegade 8, Vejle. Telefon 82 03 08

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

AKTIVBANKEN A/S

Kolding

Ægteskabet - også i vore dage?

LØRDAG 22. JANUAR KL. 20

arrangerer Danmarks katolske kvindeforbund en debataften i ungdomscentret, Worsaaesvej 5.

Dr. phil. Eva Nordentoft vil give oplægget.

Særlig indbudte er pastor Ib Andersen, Jacob og Runa Frandsen, Lis Thorbjørnsen - endvidere Academicum Catholicum, Bifrost samt de unge, der er tilsluttet centret.

IØVRIGT ER ALLE VELKOMNE!

Kolding Andelsmejeri

Hadersløvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 87.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

ÆGTEMÆND

Mange mennesker har en umiddelbar fornemmelse af, hvor længe en film bør være. Langt de fleste film, der når frem til biograferne, er da også næsten lige lange, gerne mellem 90 og 100 minutter. Engang troede man, det var fysisk umuligt for folk at sidde stille længere, men tilstrømningen til helaftensfilm har overbevist alle tvivlere om, at det i alt fald ikke er folks bagdel, der sætter grænsen for, hvor længe man gider kigge på billeder på lærredet.

En god historie skal ikke trækkes for længe, og har instruktøren noget på hjerte, har han bare at få det fortalt uden for megen tøven. Sådan nogenlunde lyder tommelfingerreglen for films længde.

Hvorfor nu alt det sludder om films længde? Jo, den amerikanske instruktør Cassavetes' film om tre ægtemænd er på næsten alle måder en usædvanlig film, og længden er en af afvigelserne fra gennemsnittet. »Ægtemænd« er på over to timer, og kan da også virke besindig for ikke at sige langtrukken. Spredte udvandringer er da heller ikke ualmindelige. Men det sker som regel under ualmindelige film.

Dokumentarisk stil

Det usædvanlige ved Cassavetes' film er, at det sindige tempo bruges meget bevidst til at give skuespillerne tid til at udfolde sig mere spontant og ubundet. Stilen bliver derved dokumentarisk i den forstand, at både det morsomme og det kedelige i menneskers liv kommer med. Selv siger han om filmen: »'Ægtemænd' er en yderst underholdende film på sine steder. Men som livet er den osse meget langsom og deprimerende andre steder.« De fleste film afslutter en scene, så snart tilskueren er klar over, hvad det drejer sig om. I »Ægtemænd« holdes scenerne

meget længe, for at vi næsten på egen krop skal kunne mærke det følelsesmæssige indhold i situationerne, og det er ofte pinligt.

Drømmen om frigørelse

De tre ægtemænd mødes til en vens begravelse. Tanken om døden gør dem stille og nedtrykte, og bagefter får de alle tre et stort behov for at vise, at de selv lever endnu. Nu skal de rigtig slå sig løs og gøre lige, hvad de vil. Men hvad vil de? I et kort øjeblik kan de glemme kone og børn og job for at føle sig frie og ubundne, men nogen frigørelse bliver der ikke tale om. Dertil er de alt for bundne af deres amerikanske middelklassetilværelse. Det er filmens afgørende kvalitet, at vi virkelig tror på deres længsel efter frigørelse, at deres halvt erkendte håb om et meningsfyldt og personligt forhold også er ægte, og ikke bare et påskud til at hænge en overfladisk livsform ud. Netop fordi deres drøm og længsel virker så overbevisende, bliver fiaskoen pinlig og deprimerende.

Trods det triste tema er »Ægtemænd« både lun og morsom. De tre venner fungerer godt sammen, det meste af tiden i alt fald. På den første druktur havner de i et selskab, som synger rundesang. Det er mægtig skæg og ligetil, men scenen bliver ved og ved, linen løbes ud, og det hele ender i skænderi og splittelse. Heldigvis er der ikke nogen moralsk pegfinger til at fortælle, hvem der er skurken eller hvorfor det går galt. Spillet får lov til at udfolde sig efter sine egne love uden at tage hensyn til, hvor lang tid det vil tage, eller hvad resultatet vil blive. Oplevelsen sætter sig i kroppen som en knugende fornemmelse, som er ligesom det følelsesmæssige fængsel de tre mænd ikke kan komme ud af.

Menneskeligt tomrum

Efter filmen går det op for en, hvor få mennesker de tre venner egentlig kommer i kontakt med. Selvom de alle tre er gift, ser vi kun den enes kone, og det endda kun i et kort opgør mellem to svireture. Det er ligesom relationerne til andre mennesker er brudt sammen, så de lever i et tomrum. Deres kontaktevne er ringe, fordi de ikke kan eller tør give sig selv. De dækker sig bag vittigheder og lytter aldrig efter, hvad de andre siger. Alligevel er der situationer, hvor en spontan ømhed overfor hinanden slår igennem. De er bestemt ikke uden følelser, men alt for mange forsvarsmekanismer og mindreværdskomplekser skal nedbrydes, inden de tør vise dem.

Da det ikke rigtig lykkes for vore tre venner at føle sig frie i New York, prøver de lykken i London. Efter et besøg i en spillesalon samler de damer op. På hotelværelset skal de så se at komme i kontakt med dem, men det bliver noget svært uforløst noget. Specielt vil det ikke rigtig lykkes for den mindste og mest generete af dem. Han har fået en tilsyneladende stum japanerinde med på sit værelse. Hun reagerer slet ikke på hans små historier og sange, men lidt efter lidt tør hun dog op og begynder at kysse ham. Pludselig kaster han hende fra sig og skælder hende ud. Hvad bilder hun sig ind at kysse ham på den inderlige måde? I et isnende øjeblik står det klart for tilskueren: den kontakt, han søgte hos pigen, er han ikke i stand til at modtage. Denne indsigt skjuler fyren for sig selv ved at skælde ud og lave grin med pigen.

En usædvanlig og usædvanlig god film.

Jakob Frandsen

2/1972

forum

katolsk

S13 Bibliotek

PAVE PAUL VI LYKØNSKE PRÆMONSTRATENSERORDENENS
1. DEFINITOR (GENERAL-ABBEDENS HØJRE HÅND),
ABBED STAPPERS, I ANLEDNING AF ORDENENS
850 ÅRS JUBILÆUM

FREDERIK IX DANMARKS KONGE 1947-1972

I anledning af kongens død har Pave Paul VI udtrykt sin deltagelse over for dronning Ingrid og den nye dronning Margrethe II med følgende telegrammer:

I telegrammet til dronning Ingrid hedder det:

»I denne smertelige time beder vi for Deres Majestæt og hele den kongelige familie og bønfaller Gud om at give Dem sin velsignelse, kristne trøst og bistand.«

Pave Paul VI kondolerer den nye dronning Margrethe II med følgende budskab:

»Dybt grebet ved efterretningen om Deres kære faders død udtrykker vi over for Deres majestæt vor dybtføjte deltagelse. Vi bøjer os for mindet om Hans Majestæt kong Frederik IX og beder den almægtige Gud om at lade Dem og Deres folk i Deres regeringsår få del i fredens og fremgangens velsignelse.«

BISKOP H. L. MARTENSENS PRÆDIKEN VED SJÆLEMESSEN FOR KONG FREDERIK IX DEN 19. JANUAR 1972 I SCT. ANSGAR KIRKE:

Efter at have oplæst Johannes-evangeliets fortælling om Lazarus' opvækkelse udtalte biskoppen:

Den tekst, vi har hørt fra Johannes-evangeliet, beretter om, hvorledes Jesus stilles ansigt til ansigt med døden, efter sin vens Lazarus' bortgang. Samme tekst beretter senere, hvorledes Jesus græd ved vennens grav, og hvordan jøderne sagde: Kunne han, som åbnede den blindes øjne, ikke også have hindret, at denne mand døde. Jesus gjorde sit store tegn ved at opvække Lazarus fra de døde. Derfor kunne han med myndighed tale de ord, vi har hørt i dagens tekst: »Jeg er opstandelsen og livet. Den, som tror på mig skal leve, om han end dør.«

Vi er i dag samlet for, med denne sjælemesse, at mindes vor afdøde kong Frederik. Der har i disse dage overalt i landet været givet udtryk for oprigtig medfølelse og sorg over kongens død. Også vi, der er samlet her, føler denne smerte, der er blandet med taknemmelighed. Vi føler, hvorledes kong Frederik gav sig selv hen til den gerning og det embede, han havde fået ansvar for.

Vi fejrer i dag i den katolske kirke den hellige kong Knuds

INDHOLD

FORUMs abonnenter	4
TURIST	6
BIBELSYN	8
M TERESA	10
S. VINCENTGRUPPER	12
UDLAND	16
VÆRD AT LÆSE	18
SUPERSTAR	24

NOTES- BLOKKEN

Sankt Ansgar døde den 3. februar 865. – En senere tid har givet ham hædersnavnet »Nordens Apostel«. Men vi må naturligvis ikke glemme, at hans gerning i Norden kun var en ganske spæd begyndelse. Der herskede den gang så vanskelige, for ikke at sige kaotiske, forhold i Nordens riger, at den sæd, han lagde i jorden, kun meget langsomt kunne udvikle sig. Ansgar må have været en tålmodighedens, en håbets mand. Han kunne ikke regne med håndgribelige resultater. Først tre århundreder senere blev Danmark et kristent land. – Valdemarernes tid er ikke blot politisk, men også i kirkelig henseende Danmarks storhedstid i middelalderen. Efter atter nogle århundreders forløb skete Danmarks løsrivelse fra den katolske kirke. Erik Arup skriver i sin »Danmarks Historie« om denne begivenhed. Den »lukkede for lang tid det danske folk ude fra åndelig påvirkning udefra; den store internationale åndsverden, som den katolske kirke gav også danske bønder adgang til, lukkedes nu for os. Vi blev atter endnu mere danske, endnu mere hjemmegjorte, med dybere indsyn, men uden videre udsyn« (II, 512).

Men også i tiden efter reformationens indførelse i Danmark er væsentlige dele af den kristne tro bevaret intakt. Der fandtes, ikke mindst hos almenen, en dyb og inderlig fromhed. Den kristne tro frembragte en række skabende kristne personligheder som f.eks. Kingo, Brorson, Kierkegaard og Grundtvig.

Men i dag står vi igen over

for en hel ny situation. Det drejer sig ikke mere som tidligere om de kristne konfessioners indbyrdes stridigheder. Alle kristne uden undtagelse står ansigt til ansigt med en mægtig modstander: den moderne, radikale ateisme. Spørgsmålet er i dag ikke mere, om man er katolik eller protestant, men om man er kristen eller ikke-kristen. Dertil kommer indre vanskeligheder. Det knager og knirker i de kristne konfessioners overleverede strukturer. Den tidligere miljøbestemte fælles forståelse af de kristne værdier er uigenkaldeligt gået tabt. Alt er udleveret til den enkeltes subjektive forgodtbefindende. Enhver laver sig en kristendom efter sit eget hoved. Vi er midt i overgangen fra en tidligere tids »folke«-kirke til en »troens«-kirke. Efter alle solemærker at dømme vil de kristne i fremtiden ikke mere udgøre befolkningens store masse. De vil blive et mindretal, måske ganske få, den »lille hjord«.

Vi må indstille os på denne nye situation, hvad enten vi kan lide den eller ej. Kristus og hans evangelium vil blive en udfordring til enhver af os. Den nye tid vil derfor også kræve nye dyder af os: styrke, kritik, standhaftighed, tålmodighed og urokkelighed. Det er ikke mere miljøet, der vil bære os. Den kristne må uvægerligt blive en non-konformist, dvs. et menneske, som ikke går på akkord med sin overbevisning. Hvis Sankt Ansgar kom tilbage til os, ville han måske nikke genkendende til os. Hans tid lignede i mangt og meget vor egen.

H. Roos S.J.

fest. At vi på netop denne dag holder sjælemessen, minder os om vort lands lange historie, og om den betydning kongedømmet har haft gennem så mange århundreder og under så vekslende omstændigheder. Kong Frederiks gerning var et nutidigt, autentisk udtryk for denne tradition. Mange mennesker i vort land mindes, hvorledes de nytårsaften gennem fjernsynet var vidne til kongens sidste offentlige budskab, og hvorledes han sluttede med ordene: »Gud bevare Danmark«. Vi ved, at disse ord i kongens mund var en virkelig bøn om velsignelse for Danmark. Vi har alle følt, hvorledes det ikke var en formsag, men en hjertesag, når kong Frederik bekendte sin tro på Gud og på Jesus Kristus, og når han, på grundlag af denne tro, bad om Guds velsignelse for landet.

Det er bemærkelsesværdigt, hvorledes kong Frederik i netop sin nytårstale understregede, at Danmarks fremtid hænger dybt sammen med hele verdens fremtid, og at »vore idealer og traditioner sættes på en prøve, som aldrig før«. Vor egen fremtid er knyttet til spørgsmålet, om vi stadig har noget værdifuldt at give andre nationer i den verden, vi lever i. Det er derfor smukt, at kongen i sit sidste budskab dvælede ikke blot ved Danmarks egne problemer, men udvidede blikket til hele verdens. Han sagde: »Desværre har det svundne år ikke bragt den ro i verden, vi har længtes efter. Krigshandlingerne i Sydøstasien er ikke forbi, og fornylig har vi været vidne til nye voldsomme blodsudgydelser, med nød og elendighed til følge på det indiske kontinent. Der er grund til at takke alle, der gennem de danske hjælpeorganisationer har søgt at mildne nøden i disse områder. Selv om hjælpen kan synes lille i forhold til de vældige behov, er den dog en værdifuld håndsrækning til mennesker i nød.« Kun dette kan hjælpe os ind i en fremtid, hvis vi, på trods af at vor hjælp er lille i forhold til de vældige behov, dog stadig har tillid til, at vi vil kunne yde en indsats.

Vi vil i anledning af denne gudstjeneste udtrykke vor delagtighed med dem, der dybest sørger over kong Frederiks død: med dronning Ingrid og hele kongens familie. Vi vil ligeledes under denne messe bede for den nye dronning, dronning Margrethe, at hun må overtage den arv, der er efterladt hende, og bære det ansvar der er videregivet til hende efter den afdøde konge. Vi vil først og fremmest i denne gudstjeneste mindes Herrens ord: »Jeg er opstandelsen og livet. Den, som tror på mig, skal leve, om han end dør«, og i denne ånd vil vi bede for kong Frederik, at det evige lys må lyse for ham, og at han må gå ind til opstandelsen og livet, til en ny himmel og en ny jord, hvor det forgængelige er forsvundet, og hvor Gud selv har sin bolig blandt mennesker, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem. Hvor den, der sidder på tronen, er Gud selv, der siger: Se, jeg gør alting nyt!

Herre, giv vor afdøde konge den evige hvile, og det evige lys lyse for ham. – Amen.

**KATOLSK FORUMS REDAKTION
LYKØNSKER SKT. JOSEFS KIRKE
I HORSSENS MED 75 ÅRS
JUBILÆET PÅ DEN 31. JANUAR.
AL VELSIGNELSE OG GODE ÅR
FREMOVER!**

KOMMENTAR

I LABORAs decembernummer kan man læse en – skal vi sige – kritisk artikel om FORUMS redaktion og nyhedsformidling fra Ellen Niensens hånd. Jeg tror nu ikke, det er nogen nytte til, at gå i detaljer. Indlægget er sikkert godt ment.

Blot, tror jeg, er en enkel, klar stillingtagen til et par punkter nødvendig. For at sandheden ikke skal drukne.

1. Enhver journalist – både frk. Nielsen og vi – må jo bestræbe sig for at vise redelighed. Dette er så fundamentalt, at det er en selvfølge.

2. En redaktion bliver ansat til at varetage et blads interesser. Man behøver ikke at forudsætte taburetklæberi for at forklare redaktionens gåen ind for bladet.

3. Den nuværende redaktion er gerne rede til at give redaktionens ansvar og byrde fra sig pr. 1. januar 1973. Indtil da har den fået overdraget sit hverv i kraft af pastoralrådets udtrykkelige anmodning derom. Anmodningen var enstemmig.

Og nu, kære læser, vil jeg fortælle Dem om noget mere fornøjeligt. Jeg var i juleferien på besøg hos min mor i Holland. Nytårsdag tilbragte jeg i den sydhollandske by Venlo og gik selvfølgelig i den berømte »Unge Kirke« der. Den har gjort sig bekendt ved at udgive et par LP-plader med moderne, men ikke alt for moderne religiøse sange. Melodierne er for det meste ret traditionelle, teksterne er god brugslyrik, en lille instrumentalgruppe i Dixielandstil danner baggrund, og udførelsen er tålelig. Det, der skaber interesse om disse sange, er måske ligefrem deres middelmådighed, deres holden sig fra provokationer, både i tekst og musik. Og det er netop det særlige, at der her, i Venlo altså, er opnået så meget med ganske almindelige midler. Byen Venlo er nemlig ikke nogen millionby,

og dog samler man dér hver søndag morgen kl. 10 en kirke fuld af unge til gudstjeneste. Med de kirkelige myndigheders fulde godkendelse og støtte.

Gruppen, hvori hovedkirkenes kapellan medvirker, har nemlig fået en egen kirke overdraget, hvor den holder disse gudstjenester. Denne kirke – et stort kapel – er ikke fyldt med inventar, der er kun ganske få bænkerader. Ellers var der oprindelig anbragt podier i forskellig højde rundt omkring, hvorpå man stående deltog i messen, frit grupperet. Men denne gang ventede der mig en overraskelse. Om det nu var p.gr. a. ombygning eller istandsættelse eller bare for at skaffe flere pladser, så havde man i hvert fald opbygget stilladser af metalrør langs alle vægge. Med en indbyrdes højdeforskel på ca. 2 meter var der på disse stilladser anbragt »hylder«, gulve, hvor de stående af et gelænder var beskyttet mod at blive skubbet ned. Kan De tænke Dem noget mere festligt end denne kirke, fyldt, så de unge stod i tre lag ovenover hinanden, stille andægtige fejrende deres forening med Herren og med hinanden? Kommunionen blev bragt rundt til de enkelte, så den sædvanlige stimlen sammen omkring præsten helt blev undgået. Det mindede om himlen med de ni englekor. Men her var det ikke noget glansbillede, men levende virkelighed.

Venlo er sikkert en by af netop den størrelse, hvor man endnu kan have samfølelse, men Venlo må også være en by, hvor katolske forældre endnu kan avle og opdrage børn, der gider gå i kirke, og man må have kateketer, religionslærere, der kan opbygge, og sognepræster, der ikke kender til misundelse.

I Venlo har man for de unge fundet den fine balance mellem gammelt og nyt, som kun visdommen kender.

H. van Schaik

KATOLSK FORUM

FOR FÅ ABONNENTER

KRAFTIG AKTION FRA HJEM TIL
HJEM FOR »KATOLSK FORUM«
I DET NYE ÅR

*På baggrund af urentabel bladdrift
trænger vort fælles blad til en behjertet
håndsrækning fra alle sider*

Velkommen alle læsere af »Katolsk Forum« i 1972. Nåderigt nytår i Kirken, godt nytår i hjemmene og et frugtbart og fredeligt nytår i vort danske samfund. Nu begyndes der på en frisk i en verden, hvor information er en integreret vigtig del af dagliglivet. Dagblade, tidsskrifter, fagblade og ikke mindst fjernsyn og radio henvender sig dag for dag til publikum. Nyheder og orientering er en salgsvare sammen med musik og anden underholdning. Spektret er uendelig vidt, hvis man gennemgår alt, som henvender sig til folk og beder om tid og opmærksomhed. Mange af de privatdrevne virksomheder i branchen har succes. Men ikke just altid de, der bringer den gode og gedigne vare på markedet. Snarere omvendt ser man i dag!

Radio og TV har statsmidlerne i ryggen og opererer med en solid licens, der forhøjes, når der mangler penge.

Man ved, at der ikke sker afbestillinger i ret mange tilfælde. Og nu skal abonnementet være et folkegode! Tvivlsomt! På samme måde opererer de store dagblade, der ved sig uundværlige, selv om monopolrådet skal tillade forhøjelser. Har man imidlertid en god vare, skal man også sælge den til den rigtige pris. Det fortæller moderne salgsanalyse. Gravstenene over utallige dagblade efter krigen taler deres tydelige sprog.

☆

Midt i denne strøm af godt og mindre godt, af dårligt og af det, som er endnu ringere, toner »Katolsk Forum« frem med et fyndigt: Glædeligt nytår 1972 – og håb om og tro på et godt og trofast og endnu større følgeskab i det nye år! Skulle det være et formasteligt håb? Ingenlunde synes det. Kirkens opofrende børn trænger netop i hjemmene til »sand oplysning for muldets frænde«. Og her kommer et forum, der netop bringer bud fra det katolske: fra det altomfattende. Vort fælles blad bør findes på hver eneste katolske bopæl i Danmark: være det store »sogneblad« i bispedømmet, således at man her bliver delagtiggjorte i infor-

mationer fra Vatikanet i Rom, fra vort danske bispedømme, fra den meget store katolske verden, – ligesom vi også herigennem får oplysning om det forjættende fælleskirkelige arbejde til styrkelse af alle, som ufortjent har modtaget troens nådegave.

Aviser og tidsskrifter har gennem de sidste mange år været udsat for voldsomme kriser med død til følge for alt for mange. Nogle blade får færre og færre læsere og annoncer – og dør til sidst, mens de aviser, der går godt, derpå bliver større og større – og mange helt velkonsoliderede. Men nogen lukrativ forretning er det ikke at drive bladvirksomhed! Hverken dagblad eller tidsskrift. Udgifterne er så mangesidede og store i forhold til indtægtsmulighederne, at lønsomheden ofte udebliver. Redaktionelt stof har sin pris i form af journalistlønninger og honorarer til specialmedarbejdere. Fotoafdeling og klichéfremstilling tager deres del i løn og materiale, for at billedservicen kan være god. Og fjernskriverabonnement koster også summer tilligemed telefoner, der oftest gløder. Hertil kommer hele den tekniske afdeling med typografer, sættemaskiner, rotationspresse m.m. En sættemaskine koster mellem 100.000 og 200.000 kr., nogle endda mere. Rotationen står i millioner. Herefter følger udgifter til fordelingen af bladene. Tidsskrifter kæmper mod postvæsenets stigende takster.

☆

Når der tales om bladdrift, må der oftest tænkes i millioner. En omstændighed, som den menige læser har svært ved at følge. Et blad er blot »noget, der kommer«. En vældig stor og dyr proces går forud for resultatet, der dumper ind i entreen. Et stort arbejde går forud, inden »Katolsk Forum« færdigtrykt kan afleveres til postvæsenet og fordeles til de ventende læsere. – Da partiet Venstre efter 2. verdenskrig søgte at starte hovedstadsavisen »København«, ofrede man flere millioner på blot tre-fire år – og uden resultat. Eksperimentet ville med nutidens prisleje være blevet mangedoblet. – Tre mindre blade i København kæmper for eksistensen gennem hyppige indsamlinger. Således blandt andre »Kristeligt Dagblad«, der også bør ligge i katolske hjem! – Staten yder årligt to-tre millioner kroner til de to danske aviser i Flensborg, for at de overhovedet kan udkomme: Årsagen er for få abonnenter og næsten ingen annoncer til mindretallets blade. – Den socialdemokratiske presse i Danmark er i årevis blevet støttet af fagforbundene, uden hvilken støtte aviserne ikke udkom: Årsagen er, at publikum overvejende holder de såkaldte »borgerlige blade«, selv om nævnte publikum til valg stemmer på liste A.

Er abonnenterne få, er annoncemængden tilsvarende lille, fordi der averteres i bladet med de fleste abonnenter. Alt sammen til skade for den lille avis. – Når det så oplyses, at rentabel dagbladsøkonomi opererer med en fordeling i indkomsterne på mindst 60 pct. fra annoncer og 40 pct. fra abonnementer, ser man, at avertering er fundamental for rentabilitet – og forhaling af bladdød!

☆

Tilbage til »Katolsk Forum«: Det er en kendt og meget beklagelig sag, at tidskriftet årligt viser et underskud for bispedømmet på 100.000 til 125.000 kr. Årsagen er her som andre steder, hvor der er lavvande i bladkassen: For få altid trofaste abonnenter og en alt for lille annoncemængde. Her skal redaktionelt straks tilføjes, at de allerfleste artikler leveres gratis. De er skrevet i knap tilmålte fristunder eller i sene nattetimer, mens læseren sikkert allerede blunder og ikke tænker på anstrengt bladdrift... Alligevel kan bladet tilbydes i hele bispedømmet for den lave pris af fire kr. pr. nummer. Hvad får vi egentlig for fire kr. i butikkerne – eller for de 21 kr., bladet koster i kvartalet: 10 stk. cigaretter – eller en flaske rødvin af ikke allerbedste årgang! Og for disse nævnte penge får læserne orientering ikke blot fra det katolske bispedømme, men fra hele verden i form af interessant orienterende stof.

Blev abonnentskaren større rundt om i landets katolske menigheder, ville der måske også blive bedre chance for rigeligere avertering og til højere takster end de nuværende. – Ved at blade et af de digre numre af KF igennem, vil man kunne se, at bladet overvejende bringer tekst og tekst og atter tekst – og kun få annoncer. Og man vil kunne slutte sig til, hvorfor vor fælles stiftskasse i København årligt må punge ud med nævnte beløb for at få underskuddet dækket!

☆

»Katolsk Forum«s nytårsønske er derfor – i samklang med de mange positive indlæg for bladets bevarelse, der har været gennem de sidste måneder – at hele læserskaren sætter en behjertet aktion i gang for bladets eksistens. Det sker ved at animere familie og venner til at blive vedvarende holdere af bladet. Tal med dem, der endnu ikke har den katolske budbringer i deres hjem, om at få den som en velkommen gæst hver 14. dag året igennem. Aktionen fra hjem til hjem er den bedste afværgemanøvre for at undgå bladdøden i vort danske bispedømme. Det er nu i det kommende år, 1972, at bladets forhåbentligt mange venner skal træde i aktion ved gennem en indsats at øge abonnementstallet og annoncerne!

»Daglig bladsmører«

*For mange er
Katolsk Forum
blevet som en
fremmed.*

*Hjælp også denne
fremmede til at
vende tilbage til de
kristne katolske hjem.*

*Enhver, der abonnerer
nu, får*

*de tre første numre gratis
som „morgengave“.*

*Tilbudet gælder kun
til 1.3.72.*

TURIST UDEN FOR SÆSONEN

AF EMIL PETERSEN

Vinteren kan være lang nok i Danmark, så der er ingen grund til at forlænge den ved at rejse mod nord på den årstid. Alligevel kan også det have sin charme ligesom et uformelt lig indenfor hos naboen en almindelig hverdag.

I dag er *charme* dog ikke rigtig ordet. – Vi går rundt i Trondheim en sur novembersøndag. Ukendte med vejrgudernes luner heroppe spørger vi ud i luften, om der mon kommer mere sne og kulde, eller om det bliver ved med at tø og sile. Hvor man sætter fødderne, går de pladask gennem snelaget ned i pløret. På fortovet navigerer man mellem pytterne og sender hadske blikke til bilerne, som vælter kaskader af vådt skidt ind mod én.

Men nede på den store plads, hvor den gamle bydel ender, ser der faktisk rent og vinterligt ud. Domkirken rejser sig blågrøn i gotisk fjernhed mod den lukkede grå himmel med tårne og spir i kontrast til den lange snedækte stenlænge foran, en del af ærkebiskoppens gård fra middelalderen. Det er et godt og tidløst billede. Man ville ikke knibe sig selv unødigt hårdt i armen, hvis man pludselig så en rytterskare passere hjørnet og forsvinde ind i gården: audienssøgende hos bispem, Erlend Nikolaussøn fra Husaby med svigerfaderen Lavrans i følge.

En halv omdrejning og det, man har for øje, er absolut nutid: Prinsens gate med susende biler – svup – svup! – og den modsatte side brudt op af huse som lige så mange forskellige ansigter. Nærmest elven ligger nu først den katolske St. Olavs kirke og bispegården, så er der en tværgade og derefter på rad og række missionshus og frikirker og Frelsens Hær. – Længere oppe i gaden standses opmarchen af buegangen langs biografen.

Religiøst liv er åbenbart ingen mangelvare på disse kanter – det ser ud til at trives i mangfoldighed. Alle menighederne har udsigt mod katedralen, der må formodes engang at have kunnet dække behovet og samle alle under én hat. »Tankevækkende« må man sige – og hvorfor blev deres gudshuse så smukke dengang? – Lad det altsammen ligge! Og lad os ved lejlighed få et *nordisk nummer* af »Katolsk Forum«, så vi kan få lidt at vide om vore trosfællers liv og kår i nabolandene, hvor så meget ligner vore forhold, og så meget alligevel er anderledes.

Vi rejser fra den våde by længere mod nord i Trøndelagen. Op ad bakkerne på banens højre side skræner frodige marker med »rigtige« træer i hegnene som hjemme. Til venstre ligger den blygrå fjord, ud mod havet kranset af snedækte højder.

Toget lunter hyggeligt af sted med folk, der har haft ærinde i byen og nu skal hjem. Ungdommen har været i skole. En af pigerne haler resolut strikketøjet frem. Hun kan det udenad, så øjnene kan frit og ubesværet følge med i, hvad der foregår.

En høj ældre mand i mørkt stadstøj går sindigt fra bänk til bänk og deler nogle små kort ud. Forsigtigt tager han et ud af bunken, bøjer sig svagt og rækker det til den rejsende. Det er et stykke arbejde, han gør, grundigt og i tavshed. Han har et pragtfuldt hovede, fast og storskåret i trækkene, øjnene klare og meget lyse. Sådant så bestemt smeden fra Hlade ud, Bergthor, ham vi læste om i skolen i »Haakon Jarl«. Men hænderne er ikke smedehænder, dertil er de for hvide. Bergthor er missionær. Og de beskedne tryksager har han vel hentet en ny forsyning af i et af husene i Prinsens gate.

Det er ord med sprængstof i, han deler om: »Det beste i livet er ikke« – og så følger, hvad det ikke er: »Fornøjelse«, »Sukcess«, »Helse«, »Rikdom«, »Utdannelse« – »men det beste i livet er Å VÆRE EN KRISTEN – SØK JESUS I DAG!«

Han er færdig hos os og går videre. Man lægger den lille lap i lommen og sidder lidt i tanker. – I en slags respekt for den pæne alvorlige mand og hans job. – Slået af, at det glade budskab kan stilles så enkelt op. – Hvad så meningen er? – For det er jo ikke vilde hedninger, som sidder her. De er vel alle døbte mennesker, konfirmerede, gift måske i bygdens kirke. – Det bedste! Ja, selvfølgelig! Men hvad vil det sige, at man skal søge Jesus i dag? Bede mere? Gå i kirke så fort som muligt? Være mindre fornøjede? Lidt mindre glad for sit gode helbred? – Hvordan, hvordan?

Dagen efter kører vore gæstfri værtsfolk os en tur til Stiklestad, og vi går ind i bygdens kirke. Står igen med hånden på en af disse døbefonte fra middelalderen. Ved dens vand er slægtled efter slægtled blevet viet til Kristus. Det er sket sandsynligvis få meter fra det sted, hvor en af kirkens og folkets hellige fandt sin død, Olav den Hellige.

Det er Bjørnson, som i »Synnøve Solbakken« slår fast, at i bondens tanker står kirken »på et højt sted og for sig selv«. Men det gamle grå stenhus, vi står i, ligger lavt i den brede dal. – Oppe på en lille bakke ligger, ved festpladsen, det meget nyere katolske kapel. – Man har netop i kirkens beliggenhed set en bekræftelse på, at den er bygget, som det altid er fortalt, hvor slaget stod, og kongen faldt hin 29. juli 1030.

Når man som gæst i et andet land får træk af dets historie fortalt af en stedkendt, er man lykkeligt stillet. Sådan går det os her, for vor vært er her fra egnen – og dertil kunstner. Hvad ville vi have set uden ham? Der er kun få synlige minder, som kan antyde den betydning, stedet fik for norske sind.

Vi er i gode hænder, bliver gjort bekendt med historien og fornemmer det syn, som har set Olavsrigets skæbne i fald og gjenrejsning som en levende kraft i folkets liv.

I koret har Alf Rolfsen, en af de store freskomalere, på væggene givet sin genfortælling af Snorres skildring: slaget, kongens død og bipersonernes færden. Der ser man også Torgils og hans søn Grim fra gården lidt oppe ad vejen tage vare på kongens lig. Skønt de ikke selv er kristne, bringer de det i sikkerhed og får det jordet ved elven i Nidaros, hvor siden Øystein byggede kirken. Han var for resten herhenne fra, hvor vi kørte for lidt siden, fortæller vor ven.

Vist kan historien blive nærværende, men da må den jo i hvert fald først være det for den, der fortæller.

Freskernes beretning ender på korets nordvæg, hvor det støder op til skibet – og dog fortsætter den på en måde. For ud af billedet i dets yderste kant går en bøjet skikkelse. Det er Tore Hund, en af dem, der dræbte kongen. Efter slaget lagde Tore sin døde fjende til rette og fik da lidt af hans blod på sig. Det lægte straks hans egne sår. Blev altså ikke lukket ude fra den nåde, Vorherre lod virke gennem den faldne konge. – Hvor går han hen, Tore Hund? – Ud at vidne om, at det var en helgen, han dræbte?

Få timer senere sidder vi i flyet, som letter fra Værnes for at flyve til Oslo. En dagligdags tur for mange. Den tager kun godt en halv time. – Kan man se Munkholmen dernede i fjorden, hvor Griffenfeld sad og skrev verset, der stod i historiebogen, om verdens ubestandighed, om Gud, der alene var ham fuld? – Nu og da øjner vi bygdestrøg indrammet af sorte skovåse. – Lillehammer. – Der boede Sigrid Undset! – Og så på ny vand og snestrubede højder. Vi er nede på Fornebu og kan gå ud og tage bussen ind til Oslo. Slap levende fra det endnu en gang!

Gennem litteraturen har ens indtryk af Oslo måske fået en særlig farve. – Var det ikke her, de unge, som kom ind fra trange dale for at læse, gik og sultede og frøs og travede langs mørke kareer uden at finde hvile? – Det er Sigurd Hoel, der maler nu! – Og fulgte pigen op på hosesokker forbi en mager værtindes antennespidse ører, mens snerperi og angst lurede i alle kroge. – Det ene med det andet gør, at den fremmede forstår, at land og by som forskellige livsformer kan have tørnet kraftigt sammen i Norge. Ikke underligt, når man tænker over, hvor meget natur her er, og afstand – og så få byer.

Men det er vel historie. – Står der »Kaffistova« på restaurationsdøren, kan man trygt gå ind uden risiko for at finde sofahjørnerne besat af livstrætte efterkommere af »Kristiania Bohemen«. Restaurationerne drives af Norges Ungdomslag. Her drikker man kaffe og mælk og spiser billig og rigelig mad, der rækkes over disken af damer i en slags forenklet folkedragt, husets uniform. Som man sidder der, dukker måske en lærerkollega op fra landet i følge med elever, der er på udflugt til hovedstaden og nu skal i »Det norske Theater«.

Sådan en Kaffistova ligger der i Rosenkranzgatens. I øjeblikket er den fuldt besat. Folk spiser, læser avis – eller kigger ud i luften og venter på en, der skulle komme, så man kan følges ad ud på de første juleindkøb.

Eller foregiver at vente på en! – Jeg er ikke sikker på, den pæne ældre dame på den anden side af bordet taler sandt: Jo, hendes veninde plejer at komme ved denne tid, men måske ikke

i dag, så gør det jo heller ikke noget. – Det er begyndelsen. Men vi kommer i snak med hende, om landet derude, hvor hun er fra. Hun har hytte på Røros og her i byen lidt familie. – Men hendes søn er lige død. Det var så mærkeligt. Han gik i gymnasiet og var dygtig, sagde rektor. Blev så syg, kunne ikke huske noget – det måtte være hjernen. Og så... – Hvad skal man sige? At det ikke er til at forstå, det skal gå sådan. Og så hurtigt man kan være det bekendt, finder man overtøjet og siger farvel. Hun bliver siddende. Nu ser det da slet ikke ud til, at hun venter på nogen.

Det værste i livet – mon ikke det er den ensomes sorg?

Som læser af »St. Olav – katolsk tidsskrift for religion og kultur« ved man lidt om, hvad der foregår af »katolsk« i Oslo. F.eks. om »Katolsk Forum«, de møder, som dominikanerne afholder. Stammer for resten udtrykket »Katolsk Forum« derfra?

Altså tager vi ud i Neuberggaten for at høre et foredrag af pater Hallvard Rieber-Mohn. Et skilt ved rækværket oplyser, at aftenens møde finder sted i kirken. Efterhånden fyldes det enkle hvidkalkede kirkerum, og på slaget står taleren i ordensdragten ved den spinkle pult, der er anbragt foran det store blå tæppe, som er trukket for korets høje åbning. Emnet er »Kærlighedens Fantasi«, et foredrag, Rieber-Mohn holdt på konferencen i Århus i sommer. Det skal ikke refereres her. – Skønt jeg jo ikke kan tale med om andet end denne ene aftenes forløb, er der noget ved mødets form, dets stil, som interesserer, sammenholdt med den kendsgerning, at man altså kan samle så mange mennesker. Det kunne vi jo ikke under lignende forhold hos os. – Naturligvis skal det siges, at Rieber-Mohn er kendt i Norge for sit arbejde i radio og som skribent – og emnet er væsentligt. Men mon ikke også formen, åben og sober, som den er, betyder noget. Der bydes på et foredrag. Man kan komme og gå, som man vil – får ingen tryksager med.

Uforpligtende er det. Dette er ingen interessant sekt, man får lov til at snuse lidt til. Og så – og det er nok væsentligt – falder vel også de ord, som udspringer af en kristen human-

isme på et tørt sted i Norge, hvor ingen Grundtvig eller lignende skikkelser har virket.

Og så er der basar i St. Hallvards kirkes menighedslokaler! En hel uge igennem.

Vi er drysset ned mod kirken på Enerhaugen efter et besøg i Munch-museet, der ligger i nærheden. Franciskanernes kirke og kloster er jo yderst moderne og bygget helt utraditionelt. Midt inde i den svære firkantede murstensblok er det cirkelrunde kirkerum. Jeg véd godt: huset skal tænkes med kirken som udgangspunkt. Men vi sidder i menighedssalen, som er i en del af »skallen« yderst i bygningen. Der serveres gratis kaffe og friskbagte vaffer til alle. Og det gør godt en kold aften. Glæde og humør er der over hele linien. Bedre sted kunne man ikke dumpe ind efter besøget hos Edvard Munchs billeder af den nådeløse ensomhed.

Damerne har travlt med at rette sig an til aftenens demonstration, som arrangeres af et firma i byen. I dag gælder det lamper, ser det ud til.

Sognepræsten, pater Arno Gerritsma, har nok at gøre, skal snakke med folk og snart til møde i menighedsrådet. Men han tænder beredvilligt lys i kirken og viser os ind. – Lidt efter lidt vider rummet sig ud for én. Man ser betonfelternes lysere flader oppe i væggenes dunkeltrøde, ser indkigget til sakramentskapellet – indtil øjnene bliver ved det lyse kvadratiske alter på den runde forhøjning. Det er centrum for kirke og kloster og basarlokaler og det alt sammen. Man oplever en koncentreret ro og stilhed, men også – måske skyldes det de grove materialer – et møde med hverdagens håndgribelige virkelighed.

Billeder fra en rejse. Tilfældige. Spredte. – Men lad i hvert fald dette indtryk af *en helhed* slutte deres række. Nogle af de andre billeder, med dem er det ikke kommet videre, end at de endnu ligger og murrer i sindet med deres tilsyneladende ufornelige modsætninger. De ser ud til at være svære at forme i skønhed og helhed.

BIBELSYN

UDVIKLING ELLER SKABELSE
H. Enoch. Forlaget Perspektiv I/S
(128 sider).

Det har selvfølgelig kostet tid, kræfter og penge at udgive denne lille bog i dansk oversættelse. Det er uden tvivl sket i den bedste hensigt. Man har sikkert ment, at bogen ville tjene kristendommens sag. Det er synd, at tiden, kræfterne og pengene ikke er blevet anvendt på en måde, der bedre kunne gavne den gode sag.

Forfatteren, forhenværende professor

i zoologi ved Madras-universitetet, vil påvise, at evolutionsteorien ikke underbygges af de videnskabelige kendsgerninger, som er tilgængelige i dag. Det er ifølge forfatterens egne ord (jf.s.VI) bogens hovedtese. Havde han begrænset sig til denne hovedtese, kunne vi roligt have overladt det til fagfolk på det naturvidenskabelige område at bedømme hans argumenters værdi. Desværre vil han samtidig forsvare en fundamentalistisk tolkning af skabelsesberetningen i 1. Mos. 1.

Forfatteren er ikke den eneste viden-

skabsmand, der nægter at godtage udviklingslæren i den gængse udformning, men hans meningsfæller er forholdsvis få i tal. For ikke-sagkyndige kan det være forfriskende at se en fagmand gå imod strømmen og (for at blande billederne) bryde en lanse for at nedlægge en videnskabelig hellig ko; men argumentationens videnskabelige værdi kan kun bedømmes af en fagmand. En biolog, der blev bedt om at kommentere bogen, skrev følgende:

»Skriftet er næppe en seriøs kritik værd.

I ord, tone og mening fører det diskussionen tilbage til århundredskiftet. På næsten hver side træffer man halve sandheder, unøjagtigheder og direkte usandheder. Studerer man de refererede publikationers forfattere, viser adskillige sig at være længst henfarne ånder, og andre udævnes til verdensautoriteter på deres felter, skønt de er ganske ukendte.

Forfatteren kan for så vidt have ret i, at der aldrig er ført bevis – i hans forstand af bevis – for evolutionslærens rigtighed. Det eneste bevis, han tilsyneladende vil kunne acceptere, er en eksperimentel gentagelse af hele evolutionen, hvad der af indlysende årsager aldrig vil kunne gøres. De tusinder og atter tusinder af majsommeligt indsamlede vidnesbyrd om, at en evolution har fundet sted, fejles ganske af bordet som ubrugelige, og han føjer sågar spot til skade ved at antyde, at verdens utallige forskere i denne disciplin har sammenrottet sig for at føre den enfoldige menigmand bag lyset. En formodning, der stempler forfatteren mere end forskerne.

Skriftet er religionspolitisk og har intet med videnskab at gøre. Hans næste bog vil formodentlig handle om, at jorden i virkeligheden er universets centrum og flad som en pandekage.«

En barsk kommentar! Beklageligvis må nogenlunde det samme siges om bogens teologiske eller apologetiske aspekt. Forfatteren ignorerer totalt alle resultater af mange årtiers dygtige og omhyggelige arbejde på det eksegetiske område og argumenterer på en måde, der minder om kampskrifterne fra den tid, den ørkesløse konflikt mellem »tro« og »videnskab« optog sindene. (For ældre læsere: Husker De Breitung og »Abeteoriens Bankerot«?)

På side 30 skriver forfatteren: »Enhver kristen indrømmer beredvilligt, at Gud *kunne* have brugt milliarder af år til at danne jorden, og yderligere milliarder til at danne mennesket. Men han *siger*, at han gjorde det *ikke*: 'thi i seks dage gjorde Herren himmelen, jorden og havet, med alt hvad der er i dem'. Forfatteren insisterer altså på, at de seks dage skal forstås helt bogstaveligt. Nu behøver man ikke nogen særlig faglig viden for at være opmærksom på de vanskeligheder, en sådan bogstavelig forståelse af Biblens første kapitel medfører. Skal vi f.eks. tro, at der findes en hvælving oppe over jorden, der holder regnvandet oppe, når det ikke regner? Det står jo i 1.Mos. 1,6-8: »Derpå sagde Gud: 'Der blive en hvælving midt i vandene for at skille vandene ad!' Og således skete det: Gud gjorde hvælvingen og skilte vandet under hvælvingen fra

vandet over hvælvingen; og Gud kaldte hvælvingen himmel.« Skal det forstås bogstaveligt? Hvis ikke, hvad er så kriteriet for hvordan man skelner mellem det, der skal tages strengt efter ordlyden, og det, der ikke skal? Skabelsesberetningen i den form, vi kender den, blev nedskrevet omkring 500 f.Kr. Dengang har alle sikkert taget det for givet, at himmelhvælvingen fandtes, simpelt hen fordi den var en del af det gængse verdensbillede. Derimod er det slet ikke så sikkert, at man tog de seks dage bogstaveligt, dels fordi tekster fra den gamle Orient viser, at ugeskemaet var en kendt litterær form og aldeles ikke noget specielt for skabelsesberetningen; dels fordi beretningen har ganske tydelig form af et rytisk digt (eller salme eller litani) og ikke af en saglig nøgtern fremstilling, og dels fordi der i andre skildringer af skabelsen i Det gamle Testamente – 1.Mos. 2, Job 38, Sl. 104 – ikke nævner de seks dage. Hvornår vil fromme mennesker holde op med at søge svar på naturvidenskabelige spørgsmål i Skriften? Allerede for 1500 år siden advarede Augustin imod netop dette, da han skrev (De actis cum Felice Manichæo 1,10), at der ikke står i evangeliet, at Herren har sagt, at han vil hjælpe os til at lære, hvordan solen og månen bevæger sig, men: »Han ville gøre mennesker til kristne – ikke til matematikere.«

Værre end de eksegetiske spørgsmål, bogen rejser, er imidlertid det Gudsbillede, der fremgår af forfatterens redegørelser.

På s. 27 omtales drypstenshuler og den måde, hvorpå man prøver at beregne en drypstens alder ved at måle den aflejring, der stadig foregår. På den måde når man naturligvis til op på en ret anselig alder: i det eksempel forfatteren nævner 42.000 år! Det kan selvfølgelig ikke accepteres, hvis man (som forfatteren) tror, at jorden blev skabt for ca. 6000 år siden. Hans løsning på problemet er meget enkel: »Men er det ikke muligt, at Gud kunne have skabt jorden med huler, stalaktitter, stalagmitter (dvs. hængende og stående drypsten) og så videre fra den første begyndelse?«

Når der (s.28) er tale om beregning af universets alder (12.000 millioner år) baseret på lysets hastighed og de fjerneste stjerners afstand fra os, løses vanskeligheden på lignende måde legende let: »Men naturligvis kunne den mægtige Gud, som dannede stjernerne af intet, lige så godt lade lys falde på jorden i skabelsesøjeblikket. Han der fremskynede dannelsen af Adam og Eva ved at koncentrere tyve års arbejde i et sekund (idet han skabte dem som voksne), kunne lige så vel have forøget lysets hastighed i hvilken som helst grad, som han måtte have ønsket det.«

Der er tilsyneladende ingen grænser for, hvad man kan skyde den almægtige Gud i skoene! Men hvad er det for en Gud, der skaber mennesket i sit eget billede (*det* betoner forfatteren kraftigt) og udstyrer det med forstand, trang til og behov for at udforske den verden, det lever i – for så at holde det for nar ved at anbringe sindrige fælder alle vegne i naturen. Nyttårsspøg og -skæmt for at skaffe englens et billigt grin på menneskenes bekostning?

Grundfejlen i hele bogen er, at den (som selve titlen antyder) opstiller et falsk dilemma: udvikling *eller* skabelse. Selv om forfatteren udmærket ved, at Gudstro og udviklingslære kan forenes, stiller han faktisk de to ting op mod hinanden som uforenelige størrelser. Evolutionsteorien – der er trods alt kun tale om en teori, især i forbindelse med menneskets opståen – har vist sig at være en frugtbar arbejdshypotese. Selv om den en skønne dag skulle ophøjes til uomtvisteligt videnskabeligt faktum, ville den ikke på nogen måde være i modstrid med troen på Gud som al værens ophav, ej heller med troen på hans bestandige kærlige omsorg for sine skabninger. Ganske vist er udviklingslæren uforenelig med en skabelsesdoktrin, der hævder, at Gud skabte universet på seks dage for omtrent 6000 år siden, men at forlange af alle kristne, at de skal tro dette, er lige så uberettiget som at forlange, at alle skal tolke historien om Josua og solen så bogstaveligt, at de følgelig skal fastholde, at solen bevæger sig rundt om jorden og ikke omvendt. Dette skriftsted blev netop misbrugt på den måde, dengang visse kirkelige myndigheder blev ængstelige for de kristnes tro, fordi videnskabsmænd var begyndt at udsprede en nymodens teori om, at jorden ikke var universets centrum. Videnskabsmændenes teori er nu et anerkendt faktum, men kristendommen har overlevet. Den skal nok også overleve evolutionismen.

Forfatteren mener, at udviklingslæren er med til at underminere unge studerendes kristne tro. Det har muligvis før i tiden været en medvirkende faktor. Hvis den er det i dag, kan det kun være, fordi de unge kristne ikke rigtig ved, hvad den kristne tro går ud på. I vor tid kan det lige så godt ske, at en hårdnakket klamren sig til et unuanceret fundamentalistisk bibelsyn kan medvirke til, at unge mennesker mister troen.

Er bogen værd at læse? Måske for dem, der alt for naivt sluger populær udviklingslære rub og stub – blot de så ikke går hen og mener, at forfatterens kristendomsyn er repræsentativt. Unge studerende ville dog have meget mere gavn – både som mennesker og som kristne – af at læse Teilhard de Chardin!

L. O. D.

MOTHER TERESA

Med forlagets venlige tilladelse offentliggør vi nogle sider af bogen *Moder Teresa*. Bogens titel er »Noget skønt for Gud« af Malcolm Muggeridge (Kristeligt Dagblads Forlag, 1971)

»Den Internationale Sammenslutning af Moder Teresas Medarbejdere« består af mænd, kvinder, unge og børn af alle religioner og trosretninger i verden, som søger at elske Gud i deres medmennesker igennem fri helhjertet tjeneste for de fattige af alle kaster og religioner, og som ønsker at stå sammen med moder Teresa og Kærlighedens Missionærer i en bønens og offervillighedens ånd.

Efterhånden er der »Moder Teresas Medarbejdere« i de lande, hvor the Missionaries of Charity har åbnet centre, og i 1969 blev den internationale sammenslutning oprettet som en støttekreds for missionen, og dens love blev velsignet af pave Paul VI.

Det hedder i lovene, at: Med »de fattige« menes de, der ikke har nok at spise, de, hvis leveforhold er uforenelige med menneskelig værdighed, og som lider alvorlig nød, materielt, åndeligt, socialt, sammenlignet med deres næste. Samtidig med, at medarbejderne hører de fattiges

nødråb, må de have særligt øre for de uønskede og uelskede.

Moder Teresas Medarbejdere er følsomme og lydhøre for behovet hos de fattige, som er dem nær, men giver på samme tid deres fulde støtte til moder Teresa og Kærlighedens Missionærer i opgaven for at hjælpe de fattige, hvor i verden de er, medarbejderne er derved med i søstrenes og brødrenes løfte til Gud om helhjertet fri tjeneste for de fattige.

Medarbejdere, som ikke kan deltage aktivt i arbejdet på grund af sygdom eller invaliditet, kan blive nære personlige medarbejdere for en af søstrene eller brødrene ved at leve med deres lidelse i bøn for denne søster eller broder.

Medarbejderne anerkender værdigheden, individualiteten og den uendelige værdi af hvert enkelt menneskeliv.

Medarbejderne erkender, at alle denne verdens goder – derunder også intellektuelle og fysiske evner, fordele gennem

fødsel og uddannelse – er Guds frie gaver, og at ingen har ret til overflod, mens andre dør af sult eller lider nød. Medarbejderne forsøger at rette denne grove uret ved at leve i frivillig fattigdom og give afkald på al luksus, ligesom de undgår alle unødvendige udgifter ved deres møder og driver deres hele virksomhed med største økonomi.

Al tjeneste er frivillig og ulønnet.

Moder Teresas danske kontakt er fru Grete Lauritzen, Abbé Pierre's Klunsere, Frimodtsvej 11, 2900 Hellerup, S.O.S. Tørmælk. Giro 1321.

Daglig bøn

En bøn- og takkedag holdes over hele verden den 7. oktober på stiftelsesdagen for the Missionaries of Charity i 1950. På den dag forenes alle medarbejdere, søstre og brødre i tak og bøn.

En daglig bøn for missionens søstre, brødre og medarbejdere:

Herre, gør os værdige til overalt i verden at tjene vore medmennesker, som lever og dør i fattigdom og sult. Giv dem gennem vore hænder i dag deres daglige brød, og giv dem igennem vor stående kærlighed din fred og glæde.

Herre, gør mig til et redskab for din fred.

Lad mig så kærlighed, hvor der er had; tilgivelse, hvor der er uret; enighed, hvor der er splid; lad mig bringe sandhed, hvor der er vildfarelse, tro, hvor der er tvivl; håb, hvor der er fortvivlelse; lys, hvor der er mørke, og glæde, hvor der er sorg.

Herre, giv, at jeg må søge at trøste snarere end at blive trøstet, at forstå snarere end at blive forstået, at elske snarere end at blive elsket. For det er ved at glemme sig selv, at man finder. Det er ved at dø, at man vågner til evigt liv.

Missionens historie

27. august 1910, født af albanske forældre i Skopje i Jugoslavien. Der var tre børn, en dreng og to piger. Gik i den offentlige religionsløse skole. Blev som skolepige medlem af kirkens ungdomsarbejde. På det tidspunkt havde de jugoslaviske jesuitter begyndt et arbejde i Calcutta. Den første gruppe kom til Calcutta 30. december 1925. En af gruppen blev sendt til Kurseong. Derfra sendte han begejstrede breve hjem om missionsmarken i Bengalen. Brevene blev regelmæssigt læst op i ungdomsklubben. Den unge Agnes var en af de klubkammerater, som meldte sig til Bengal-missionen. Hun blev sat i forbindelse med Loreto-søstrene i Irland, fordi de havde et arbejde i gang i Calcutta.

29. november 1928. Hun blev sendt

til Loreto klostret, Rathfarnham, Dublin, Irland, og derfra til Indien for at begynde sit noviciat i Darjeeling.

1929-1948. Hun underviste i geografi i St. Marys skole i Calcutta. I nogle år var hun skolens rektor. Hun var også leder af St. Annes Døtre, den indiske religiøse orden, der var knyttet til Loreto-søstrene.

10. september 1946. »En afgørelsens dag«. Moder Teresa ansøgte sine overordnede om tilladelse til at leve uden for klostret og arbejde i Calcuttas slumkvarter. Hendes ansøgning blev sendt til Rom og tilladelsen givet.

8. august 1948. Moder Teresa aflagde sin Loreto ordensdragt og iførte sig den hvide sari med blå kant og et kors på skulderen. Hun tog til Patna til den amerikanske lægemissions søstre og fik tre måneders intensiv træning i sygepleje. Ved juletid var hun tilbage i Calcutta og levede sammen med De Fattiges Små Søstre (the Little Sisters of the Poor).

21. december 1948. Hun fik tilladelse til at åbne sin første slumskole.

Februar 1949. Hun flyttede ind i en lejlighed i et privat hus, ejet af Gomes familien.

19. marts 1949. Den første rekrut meldte sig, en ung bengalsk pige.

7. oktober 1950. Den nye kongregation the Missionaries of Charity blev anerkendt og oprettet i Calcutta og bredte sig derfra ud over Indien.

25. marts 1963. Ærkebiskoppen af Calcutta velsignede en ny gren af arbejdet, the Missionary Brothers of Charity, Kærlighedens Missions Brødre.

1. februar 1965. Tre Missionaries of Charity blev som kongregation direkte underlagt Vatikanet.

1965. Til Venezuela for at åbne et center ved Caracas.

1967. Til Ceylon for at åbne center i Colombo.

1968. Til Tanzania for at åbne i Tabora og til Rom for at åbne et center i Roms slum.

1969. Til Bourke i Australien for at åbne center for efterkommere af Australiens urbeboere, the Aborigines.

26. marts 1969. Den internationale sammenslutning af moder Teresas medarbejdere blev tilsluttet the Missionaries of Charitys orden som datterselskab, og sammenslutningens love blev præsenteret for pave Paul VI og modtog hans vel-signelse.

April 1970. Til Melbourne.

Juli 1970. Til Amman, Jordan.

8. december 1970. Et noviciat for uddannelse af novicer fra Europa, Nordamerika og Latinamerika blev åbnet i London.

6. januar 1971. Moder Teresa fik overrakt pave Johannes XXIII's fredspris af pave Paul VI.

**FORKYND
FOR
ALVERDEN**

SANKT VINCENTGRUPPERNE

December 1971

Pjece nr. 35

Ydre mission – ih, ti dog stille, mand, det er næsten et uartigt ord. Ja, men det står dog skrevet: Gå ud i al verden og forkynd det glade budskab for al skabningen . . .

Hans Egede kalder vi for Grønlands Apostel. Vi fejrer i år 250-året for hans rejse til Grønland. Vi fejrer det, og vi bebrejder ham det, næsten da. Pastoralrådet mener, at der skal vælges 12 udvalg til at tage sig af de mest nødvendige opgaver. Man prioriterer. Ydre Mission bliver nr. 12. En klassekammerat skriver fra Surabaja i Indonesien: Hvorfor kan jeg i Europa få penge til alt muligt socialt arbejde, men næsten ikke no-

get til uddannelse af mine kateketer? De gør her et mægtigt arbejde: underviser i religion, grundlægger og leder missionsposterne, holder søndagsgudstjenester, bringer kommunionen til syge, organiserer små kurser i hygiejne, husholdning, børneforsorg osv.

Man er meget forstående, men det bliver det også ved.

Og jeg selv indrømmer, at det var svært at skrabe en check på 200 dollars sammen til dette formål.

Giel Gommans, c.m.

Gør andre opmærksom på Vincenarbejdet. Det går så let med de små bøsser. Den fælles pulje er postkonto 971 64, Kildehøjvej 13, 3460 Birkerød. Ønsker De en fradragsberettiget kvittering, be-

des De sende Deres bidrag til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, postkonto 1471, men med påtegning: til Vincentgruppernes arbejde!

Vincentlys kan stadig fås i Sankt Ansgars Boghandel, Bredgade 67, 1260 København K, helst i store kartoner med 100 lys i hver.

Lad venligst denne pjece gå som en budstikke fra hånd til hånd.

Endelig igen et brev fra Pater Roger Ampe!

Songololo, 25.10.71.
Kongo-Kinshasa.

Kære venner,

Lige nu har jeg fået jeres brev. Nu eller aldrig... jeg sætter et stykke papir på min dør, for i morgen skal jeg igen af sted til lørdag aften. Sådant er det gået i allerede tre måneder: af sted mandag morgen til lørdag aften for så om søndagen, når jeg er her, efter messerne at udfylde en stak rapporter til stat og skolevæsen, ... altså et stykke papir på min dør med »PATEREN ER SYG«. Jeg bliver nødt til at skjule mig langt borte fra mit værelse, ellers kan de høre min skrivemaskine; og nu et brev til Danmark. Min familie derhjemme i Belgien jamrer også over, at de i to måneder ikke har hørt fra mig, og at de allerede to gange har været i lufthavnen for at se, om jeg nu endelig kom hjem for at nyde lidt fred og ro.

Det er svært at forklare det hele for jer, men når jeg er i Songololo, og det er jeg kun om søndagen, må jeg virkelig ofte spille den gale og vise en hel del mennesker døren (venligt selvfølgelig!). Hvis ikke, ja så måtte jeg lade være med at spise og sove. Vi burde være 4 eller 5 her og så en del søstre, men vi er kun 2 – og ingen søstre!

På grund af skoleårets begyndelse faldt dette arbejde som en lavine hen over alt andet som apostolat, medikamenter, byggeriet, arbejderne, mekanik osv. Vi har 8 centralskoler og ... 79 urskovskoler, 71 lærerkræfter betalt af staten og 102 lærere, som jeg selv skal betale, 3.000 elever i de statsstøttede skoler og 5.000 i de ikke-statsstøttede.

De har oven i købet gjort mig til »præsident« for udviklingskomiteen for hele distriktet her, – og så er jeg den eneste, som må sælge medikamenter i vort distrikt med ca. 100.000 mennesker. Cirka 100 landsbyer falder under mit ansvar, landsbyer, som jeg skal besøge, og for to måneder siden fik jeg ekstra 40 landsbyer til med to missionsstationer, hvor næsten alt skal bygges endnu. Vor confrater dér døde pludseligt, og vi har ingen, der kan indtage hans plads, – altså pater Roger, kan du ikke lige tage det med også! Heldigvis har Vor Herre givet mig et jernhelbred og en glad karak-

ter; derhjemme har man lært mig at arbejde, for jeg er et af 15 børn, som blev født på min fars gård. Hvad jeg nu kan præstere her, har jeg lært derhjemme.

Livet er spændende, så spændende, at man ikke har tid til at tage på ferie, for så bliver arbejdet liggende ... og der findes tider, hvor det ikke må blive liggende, – hvor det skal gøres færdigt.

Nu er jeg altså »syg« og ikke hjemme, men de har alligevel fundet ud af fidsen, og nu står de og banker på min dør: »Meget vigtigt, meget vigtigt, Tata!«

Kære mennesker, lad mig dog en times tid i fred og ro.

... Jeg måtte afbryde trods alt. Jeg var nødt til at køre en ung kvinde til I.M.E. (hospitalet) 60 km herfra. Når jeg er her, må jeg af sted, sommetider to-tre nætter om ugen. Og når jeg ikke er hjemme, ja, så kommer de som regel ikke igennem det. Det er ikke for ingenting, at der her i distriktet findes en del børn, som bærer navnet »Ampe Roger Matondo«, hvilket vil sige: Takket være Roger Ampe. Man kunne selvfølgelig også tilføje ordet »landrover« og sige: »Takket være landroveren.« Den går stadig fint.

Maniokmøllen kunne ikke blive færdig med sit arbejde – for travlt – og derfor har den nu fået en »lillebror«, som heller ikke har megen tid at hvile sig i.

Hvad angår fornyelsen i vor gamle romersk-katolske kirke – – tja, det kan vi ikke tage så nøje her. Messens ritus er sådan lidt forskellig, alt eftersom Ånden inspirerer os. Vi er kommet så langt i Songololo, at både protestanterne og kintuadisterne fra tid til anden kommer for at sætte lidt mere kulør på vor gudstjeneste, og vi selv bidrager på samme måde hos dem. Det hænder, at jeg prædiker hos protestanterne en eller anden søndag, eller hos kintuadisterne, og at en af deres prædiker hos os. Vi mødes regelmæssigt for sammen at løse vore store fælles problemer som undervisning i skolerne, dårlige veje, flygtninge, moralen osv. Med andre ord, vi er så småt i gang med at finde vejen til hinanden for sammen at gå til den ene Kristus og til den ene Ånd, som uddeler sine gaver til hvem han selv vil ...

Og til slut min ferie: Hvis mit helbred holder – hvad jeg håber – bliver det i hvert fald ikke før omkring påske 1973. Indtil da er jeg den eneste chauffør her »på farlige veje«.

Kære gode venner – TAK, rigtig mange tak for alt, og mange hilsener til alle bekendte – med de bedste ønsker om megen velsignelse i jeres gerning.

Roger Ampe

Tøj, godt tøj, bedes sendt til Vor Frue Kloster, Åsebakken, 3460 Birkerød. En af de første dage i december sendes igen

25 sække til Sankt Vincentforeningen i Las Palmas.

VIETNAM

Spedalskhedshospitalet Bensan, december 1971.

Kære venner i Danmark,

Den 4. oktober døde hospitalets gode ven og kontaktmand i Saigon, pater Jacques Huysmans, i en alder af 83 år. I 36 år havde han arbejdet i Kina, 4 år var han interneret i en japansk fangelejr, 3 år sad han i et kommunistisk fængsel – det var meget hårde år – og så kom han til Vietnam, hvor han endnu kunne arbejde i 15 år. Ja, de gamle missionærer holdt ud indtil det sidste. Han havde lige fået en ny tobakspibe fra Hongkong, som en gammel elev fra vor skole i Konstantinopel, en tyrkisk græker, havde foræret ham. En lille ting, men et tegn på mange gode forbindelser. En af trådene gik til jer i Danmark. Tusind tak, at I så trofast holdt fast i den ene ende. Vi håber, I bliver ved.

Ellers 4 nye børn, regn og storm og store oversvømmelser. 4 helbredte spedalske, den ene traktorfører her og en anden blikkenslager, er blevet indkaldt til militærtjeneste. De vil nok hurtigt vende tilbage, for de har mange og skamferende ar. To bomber har ødelagt en del, men ingen blev såret. Hvornår vil den ulyksalige krig holde op, og hvad har man egentlig imod et spedalskhedshospital?

Lad os bede for hinanden.

Mange hilsener

Søster Rose

INDIEN

Vyasarpady, Madras.

Kære allesammen,

Tro det eller ej, men med vort center for »uønskede kalve« har vi mødt mere sympati og medfølelse end med vort arbejde med de spedalske og de socialt dårligst stillede. Question of values! Et spørgsmål om hvad der er mest værdifuldt!!

Frans Schlooz

Abbé Pierres Klunserer skriver:

Med stor glæde har vi modtaget 2. rate af 4. kvartal. Uden at svinge de sædvanlige 8.000 børn i slumkvartererne vil vi hver måned søge at sende en ekstrafor-syning til de flygtningebørn, som Mother Teresa of Missionaries of Charity tager sig af. Dette er lykkedes de sidste måneder ved hjælp af bidrag til dette specielle formål. Desværre er den faste månedlige forsendelse på grund af mælkeprisens stigning nu på kr. 32.410,50, så vi er ekstra taknemmelige over Sankt Vincentgruppernes meget kærkomne hjælp.

Grete Lawritzen

Brasilien må vente til næste gang, men hver måned sendes dog en check til Carapajo i Amazone-området.

IRLAND

KARDINAL CONWAY FORDØMMER TERROR- HANDLINGER

Belfast – NC News Service

Kardinal William Conway af Armagh har i en af de voldsomste anklager mod de nordirske terroristers voldshandlinger, der til dato er udsendt af en katolsk gejstlig, givet udtryk for sin uforbeholdne fordømmelse af enhver form for terror.

»Ved at tolerere selv den mindste (af disse voldshandlinger), om det så kun er i tankerne, ville man selv moralsk blive tilsmudset af dem,« sagde den 58-årige primas for hele Irland for nylig til menigheden i St. Patrick Katedralen i Armagh ca. 75 km sydvest for Belfast og ca. 30 km fra grænsen til Den irske Republik.

»Et menneske, som kan skyde en mand i hans egen dagligstue for øjnene af hans kone og børn er et uhyre,« fortsatte kardinalen. »Og et menneske, som kan kaste en bombe mellem uskyldige mennesker, er en modbydelig morder, og det samme kan siges om alle de andre frygtelige drab, der har fundet sted i løbet af de sidste to uger.«

»Intet kan tjene til at tilsløre vor kolde og klare fordømmelse af den slags handlinger,« sluttede kardinalen.

ØGET STØTTE TIL IRSK LOV TIL SIKRING AF RELIGIONSFRIHEDEN

Dublin – NC News Service

Der er bestræbelser i gang for at skaffe vidtgående støtte til forslaget om en ny lov gældende for hele Irland, som skal lægge en dæmper på protestanternes frygt for sekter i Den irske Republik og bane vejen for enhed i Irland.

Det store diskussionsemne – ud over de næsten daglige voldshandlinger i Nordirland – er republikkens næsten 35 år gamle grundlov, som – efter hvad nordirske protestantiske politikere påstår – giver den katolske kirke en speciel anerkendelse og status.

Selv om der ikke er fremkommet nogen formel stillingtagen til dette emne fra kirkelig side, har et antal, der repræsenterer gennemsnittet af Irlands katolske biskopper, udtalt sig til gunst for en revision af loven, især hvis et sådant skridt skulle være i stand til at lette vejen til fred og enhed i Irland.

Loven, som altid har været et stridens æble, er paradoksalt nok kommet i søgelyset på ny, gennem at den protestantiske

præst Ian Paisley for nylig opfordrede katolikkerne i Den irske Republik til at »afskaffe jeres teokratiske grundlov«.

Særlig forkastelige i de nordirske protestanters øjne er visse paragraffer i republikkens grundlov, hvori man anerkender »den romersk-katolske og apostoliske kirkes særlige stilling«, samt en anden paragraf, hvori det hedder, at »der ikke vil blive vedtaget nogen lov, som tillader ægteskabets opløsning«.

Ikke ret længe efter Ian Paisleys opfordring erklærede Sammenslutningen af irske Præster, at de ville støtte en ny lov for hele Irland, som hævdede religionsfriheden og ikke gav den katolske kirke nogen særstilling.

Sammenslutningen opfordrede desuden til oprettelsen af en fælleskirkelig og fællespolitisk gruppe, som skulle undersøge, hvordan man bedst kunne sikre religionsfrihed for alle.

ENGLAND

FRA DEN HEDE BOKSERING TIL TJENESTEN FOR MEDMENNESKER

Den engelske by Brownhill mellem Birmingham og Manchester havde to unge boksekammerater: Bernhard Hession, der var praktiserende katolik, og Jimmy Robinson, som tilhørte en anden kirke. Bokse ville og kunne de. Jimmy begyndte for alvor som 13-årig, blev en god amatør og var siden professionel i fire år. Fælles sportsinteresse og venskab førte Jimmy til den katolske kristentro.

Jimmy Robinson, nu 34 år, er netop af ærkebiskop J. Dwyer, Birmingham, blevet viet til præst i Sct. Mary's Kirke i Aldridge, Staffordshire. Studierne er foregået på Campion House, Osterley, Sct. Mary's College, Aberystwyth, Wales, og på Oscott's College i Birmingham.

– Af Bernhard har jeg gennem de mange år, vi har kendt hinanden, fået den bedste instruktion i tros læren, siger Jimmy Robinson. Kirkens porte åbnede sig for mig som 19-årig, og på min 21-årsdag besluttede jeg at tage imod kaldet til at blive præst for Gud og mennesker.

Som amatør satte man håbet til unge Jimmy, der også med ære repræsenterede hjembyens klub i en kamp mellem Vesttyskland og England. Senere blev han en dygtig fjervægtsbokser under manageren Jack Burns og på hold sammen med blandt andre Albert Finch og Yolande Pompey.

– Endnu ved jeg ikke, hvor jeg skal virke som præst, men skulle der i mit kommende sogn vise sig at væ-

re interesse for min gamle sport, vil jeg gerne starte en bokseklub, tilføjer den nye præst med udpræget gå-på-humør!

ad.

LEJLIGHEDSVIS BRUG AF DEN TRADITIONELLE LATINSKE MESSE TILLADT I ENGLAND

London – NC News Service

Pave Paul VI har givet særlig tilladelse til lejlighedsvis brug af den latinske messe i den traditionelle form i England og Wales, hvis den lokale biskop samtykker i det.

Tilladelsen er kun givet med henblik på særlige lejligheder og »under forudsætning af, at man undgår enhver fare for splittelse«. Dette er af det herværende katolske nyhedsbureau blevet udlagt på den måde, at den tridentinske messe ikke må anvendes af fanatisme eller som tegn på protest imod den nye engelske messe, som blev gjort obligatorisk ved kirkeårets begyndelse.

Foreningen for latinske messer i London har propageret for, at man skulle bevare den latinske messe.

I juli måned i fjor hævdede et stort antal ikke-katolske kunstnere, komponister og intellektuelle i et åbent brev, at den latinske messe, som blev udformet af Tridentinerkoncilet i det 16. århundrede, er en af de grundlæggende kunstformer inden for den europæiske kultur, og at den har dannet baggrund for mange klassiske komponisters musik til messen.

Hvis denne messe fuldstændig skulle forsvinde, ville det betyde en forarmning af kulturlivet, siger de.

FRANKRIG

KRITIK MOD PROTESTANTISK PRIOR FOR HANS BEGEJSTREDE UDTALELSER OM CØLIBATETS BEVARELSE

Paris – NC News Service

En fremstående fransk protestantisk gejstlig, pastor Henry Druston, som er formand for den franske protestantiske sammenslutning til varetagelse af forholdet til katolikkerne, har kritiseret prioren for det protestantiske kloster i Taizé, Roger Schutz, fordi han i et telegram til pave Paul har udtalt sig i begejstrede vendinger om den for nylig afholdte bispesynodes konsolidering af pligtcølibatet for præster.

Pastor Henry Druston siger, at prior Schutz' udtalelser virker »overraskende fra en protestant«.

Roger Schutz erklærede i telegrammet, at man ved at vælge cølibatet »giver hele sit liv til Kristus uden selv at forbeholde sig noget af det for fremtiden«.

Og han tilføjede, at »cølibatet langt fra at tale imod det kristne ægteskabs hellighed vil få mange kristne til at opdage det specielle i lægfolkets kaldelse, dvs. det 'kongelige præsteskab', som er særegent for enhver kristen, og som består i at efterfølge Kristus gennem mennesket«.

»Broder Roger har tilsyneladende overset,« siger pastor Druston i et communiqué, »at præsternes kritik af cølibatet ikke drejer sig om selve de værdier, der er knyttet til det, men om det forpligtende bånd, den romersk-katolske kirke har skabt mellem cølibatet og præsteembedet, og som Paul VI nu har fastholdt.«

Når man læser prior Schutz' udtalelser, skulle man ikke tro, at gifte præster kan 'inspirere de kristne til at opdage det specielle i lægfolkets kaldelse', mens læren om det kongelige præsteskab, som den katolske kirke først for nylig har opdaget på ny, jo i virkeligheden hørte til de vigtigste påstande fra reformatorenes side.

Prioren af Taizés udtalelser synes ikke at stemme overens med, hvad mange præster og troende, der beskæftiger sig med det økumeniske arbejde, undertiden med smerte, har erfaret i praksis. Man kan kun håbe, at dette pinlige indtryk snarest muligt vil fortage sig.«

Mange franske protestanter har været irriterede over, hvad de fornemmer som prior Schutz' udvikling i katolsk retning.

I sommer udtalte prior Schutz sig med begejstring om »pavens, hyrden over alle hyrder, embede som enhedens vogter«, ligesom han talte om »det tunge ansvar, biskoppen af Rom har ikke alene over for katolikkerne, men også over for ikke-katolikkerne«, når det drejer sig om »at styrke sine brødre i troen«.

Mange deltagere i den økumeniske samtale siger, at de er bange for, at den slags udtalelser vil hårde franske protestanter mod katolikkerne og skade fremskridtene på det økumeniske område.

ROM

HIPPIERNES T-SHIRTS VIDNER OM, AT KRISTUS IKKE ER DØD, SIGER PAVEN

Vatikanet – NC News Service

Kristus er ikke død, og selv hippierne T-shirts med påskriften »Jeg elsker Je-

sus« ser ud til at vidne om det, sagde pave Paul VI for nylig under en offentlig audiens i Peterskirken.

Paven nævnte ikke direkte de aktuelle Jesus-folk, men han bemærkede, at »der findes interesse for Kristus i vor moderne verden, som er så præget af, at den fornægter eller i hvert fald glemmer ham«.

Med en hentydning til ungdomsbevægelsen i USA sagde paven: »Amerikanske blade har for nylig bragt fotografier af unge hippier i T-shirts, hvorpå der med store bogstaver var trykt 'Jeg elsker Jesus'. Hvad grunden er til det, er ikke helt klart, men så kan man sige, at meget af det, denne paradoksale ungdom gør, ikke er helt klart. I hvert fald paraderer de så iøjnefaldende med det, at det skaber mode.«

Pave Paul sagde desuden, at til trods for at man fornægter Kristi og Guds eksistens, »opstår han mere virkelig og mere levende end nogen sinde«.

Og videre sagde han, at Kristus »indtager en strategisk stilling på de to uomgængelige veje, hvoraf den ene fører til mennesket og den anden til Gud. Resultatet er, at hver gang vi prøver på at bekymre os om mennesket, hvad enten det drejer sig om filosoffernes og videnskabsmændenes homo sapiens eller om det elendige og ulykkelige menneske, barnet, den fattige, den undertrykte, synderen, mennesket, som lider og er fortvivlet, føres vi videre til at søge Kristus, det sande menneske, det typiske menneske, det gode menneske, det frie menneske, vort menneske. Måtte Gud give os at erfare den dybe sandhed i hans egne ord: 'I ethvert menneske, der har brug for frelse og hjælp, er jeg, Jesus, personligt til stede'.«

BRASIL IEN

BRASILIANSK BISKOP OPFORDRER TIL AT GØRE EN ENDE PÅ »TVETYDIGHEDEN MED HENSYN TIL FRIGØRELSEN«

San Salvador – NC News Service

Den brasilianske biskop Luciano Cabral Duarte af Aracaju har rettet en kraftig appel til latinamerikanere i samfundets tjeneste om at gøre en ende på »tvetydigheden med hensyn til frigørelsen«, en parole, som nu benyttes af kristne og marxister i fællesskab.

Biskoppen indrømmede, at »med den nuværende omfattende uretfærdighed i hele Latinamerika er ordet 'frigørelse' ladet med politiske implikationer«.

»Der er to ting, vi må gøre klart«, sagde biskoppen i en tale til den 7. latin-amerikanske Caritaskongres i San Salvador, »og det er, at når en marxist taler om frigørelse og er loyal over for sin ideologi, og når en kristen taler om frigørelse i lige så stor loyalitet over for sit evangelium, er det to vidt forskellige ting, de taler om«.

Biskoppen, der talte som den latin-amerikanske bispekonferences delegerede, fortsatte:

»Den marxistiske frigørelse sætter en tyk streg under menneskenes økonomiske problemer og tager udelukkende sigte på det jordiske, mens den kristne frigørelse placerer mennesket i dets fulde sammenhæng med legeme og sjæl og er inspireret af troen og dens endelige mål og synskreds i Gud«.

Biskop Cabral opfordrede til, at man skulle bestræbe sig for at sprede oplysning om dette og »gøre en ende på tvetydighederne«.

»Tvetydighed er sandhedens fjende«, tilføjede han. »Kristus har sagt, at sandheden skal gøre os fri«.

S. AFRIKA

ÆRKEBISKOP DEMONSTRERER IMOD INTERNERINGSLOVE

Durban – NC News Service

Ærkebiskop Denis Hurley af Durban har udtalt, at han slutter sig til de derværende protester mod fængsling uden forudgående proces, fordi deltagelsen i en sådan demonstration virker stærkere end hundrede prædikener.

Ærkebiskoppen erklærer i denne forbindelse, at når han nu bærer et protestmærke imod interneringsloven, er det første gang, han har taget del i en politisk demonstration af den art, og at selv om han naturligvis er interesseret i, hvordan man vil reagere på demonstrationen, kan det være vanskeligt at sige noget om dens effektivitet, men at han til enhver tid vil være parat til igen at deltage i en sådan demonstration.

I en tale om »Katolsk morallære og racefordomme«, som var foranstaltet af den ærkebiskoppelige kommission for fred og retfærdighed i Kapstaden, erklærede ærkebiskoppen, at der ikke er meget at sige om racefordomme ud over, at racefordomme er »et vidnesbyrd imod evangeliet og en fornægtelse af Kristus«.

Har De læst side 5?

FISKEHALLEN

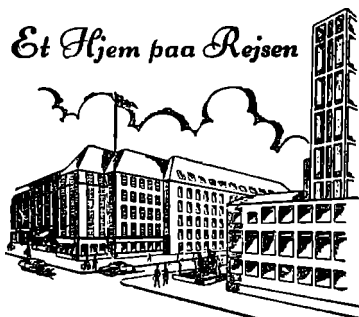
Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Långgade 36
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjæreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Broegsgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegsgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grløbrønden

VATIKAN OG PRESSEN

Forsøg på at forbedre forholdet mellem Vatikanet og massemedierne

Rom - NC News Service

Det røgelsesslø, der hidtil har hvilet over Vatikanet og skærmet det mod pressens nysgerrige blikke, vil muligvis snart blive splittet af en frisk brise fra en helt uventet kant, dvs. af den kommission, Vatikanet selv har nedsat til at hjælpe massemedierne.

Pastor Edward Heston, som for kun tre måneder siden er blevet udpeget til formand for den pavelige kommission for samfundets meddelelsesmidler, oplyser over for NC, at han for tiden arbejder på at »forbedre forholdene og skabe større tillid« mellem pressen og Vatikanet.

Pastor Heston, der stammer fra South Bend, Indiana, men som nu længe har været bosat i Rom, er endnu utilbøjelig til at komme nærmere ind på detaljerne i de forslag, han vil forelægge sine overordnede, men siger, at »enhver journalist ved Vatikanet kan gætte sig til 90 pct. af dem«.

I betragtning af, at pastor Heston ønsker at forbedre Vatikanets forhold til og troværdighed over for pressen, vil bemeldte journalist ved Vatikanet gætte på, at forslagene kommer til at omfatte:

- En kontaktsmand ved Vatikanets pressebureau, som er til disposition døgnet rundt, og som har den fornødne myndighed til omgående at besvare enhver rimelig forespørgsel fra en journalist.

- Bedre orientering til journalisterne fra flersprogede pressemedhjælpere på synoder og ved andre vigtige lejligheder suppleret af dygtige oversætterhold, som hurtigt kan levere skriftlige resumeer.

- Øget uafhængighed for kommissionen, så den kan blive en ansvarlig nyhedsspreder, hvilket kræver samarbejde fra alle Vatikankontorerne, både høje og lave.

- En vis garanti for, at Vatikanet ikke vil dementere noget den ene dag og bekræfte det den næste.

Hvis pressen har vanskeligheder, når det drejer sig om at »kommunikere« med Vatikanet, skyldes det ikke kommissio-

nen, men en underafdeling af den, Vatikanets pressebureau, der som leder har den elskværdige Vatikanjournalist gennem mange år, Federico Alessandrini.

En journalist kan vel så uden videre henvende sig til Alessandrini og få en omgående kommentar til en eller anden begivenhed i Vatikanet?

Nej, det kan han ikke! Alessandrini er meget ofte selv usikker og kan i dagevis vente på svar.

Problemet er, at kommissionen og dermed pressebureauet i begyndelsen var »knyttet« til Vatikanets statssekretariat, fordi det først var meningen, at kommissionen skulle være et kontor under statssekretariatet, som skulle være dets vigtigste informationskilde. I kommissionens første levetid blev de ansatte aflønnet af statssekretariatet.

Nu aflønnes de to afdelinger hver for sig, men kommissionen er stadig under »overopsyn« af statssekretariatet, som ledes af den ovenud effektive ærkebiskop Giovanni Benelli, som i praksis er pave Pauls vigtigste koordinator.

Alt arbejde i Vatikanets kontorer passerer ærkebiskop Benellis skrivebord.

Koordination er et, kontrol noget andet. En journalist, der ønsker at få kommenteret en eller anden begivenhed i Vatikanet, henvender sig til Alessandrini. Hvis spørgsmålet er vigtigt eller har sprængstof i sig, eller hvis det er direkte delikat, tager statssekretariatet sig af det.

Det skal indrømmes, at dette kun er almindelig sund fornuft. Men det, kommissionen gerne vil - og også skal - undgå, er de fejltagelser, man tidligere har begået, hvor pressesekretæren, tilskyndet af statssekretariatet, er fremkommet med et forhastet dementi af en eller anden begivenhed, blot for at komme med en tam indrømmelse dagen efter. Det er ligeledes alt for ofte sket, at man har været flere dage om at besvare en eller anden forespørgsel - noget, der ikke er særlig hensigtsmæssigt med vore dages umiddelbare kommunikation. En sådan form for »samarbejde« tjener ikke til at bestyrke Vatikanets troværdighed.

Hvordan skal det nu blive anderledes? Hvad skal man gøre, for at kommissionen kan blive et frit og uafhængigt kontor med fuldmagt til at indhente oplysninger hos hvem som helst i Vatikanet - naturligvis under overholdelse af en passende diskretion - og til på egen hånd at give disse oplysninger videre?

Det mest logiske ville være, at den fik en fuldmagt fra paven, og tilsyneladende har den allerede fået en sådan fuldmagt.

En højtstående embedsmand inden for Vatikanet har over for NC udtalt, at paven »hjertelig gerne vil skrive under på, at kommissionen er selvstændig, at han ønsker, at denne selvstændighed skal

respekteres af høj og lav i Vatikanet, og at man på den måde skal gøre det muligt for kommissionen at formidle nyhederne mere effektivt.«

Den samme højtstående embedsmand siger også, at pave Paul forestiller sig et nært samarbejde mellem kommissionen og statssekretariatet, for når det kommer til stykket, er det dér, mange af de vigtigste begivenheder i Vatikanet finder sted, men at den samtidig skal være helt uafhængig af det.

Siddende bag et skrivebord af valnøddetræ, som engang har tilhørt pave Pius XII, gav pastor Heston forskellige oplysninger om problemerne i forbindelse med Vatikanets information over for pressen.

Om pressens adgang til bispesynoderne siger han:

»Hvis latin bliver ved med at være det officielle sprog, vil 99,9 pct. af journalisterne, det være sig gejstlige eller lægfolk, ikke have gavn af at overvære møderne. De vil simpelt hen ikke kunne forstå sproget. Og de vil heller ikke

kunne lytte til simultanoversættelserne, for hvis man giver adgang til ca. 300 journalister, er den nye synodesal alt for lille.

Selv om de muligvis ikke selv kan forstå det, er de langt bedre stillet, hvis de benytter formiddagen til at tage sig af deres egne anliggender, og de så senere bliver orienteret om formiddagens begivenheder af den pressesekretær, der dækker deres sprogområde.«

Om pressekonferencer i Vatikanet:

»Efter den korte direkte erfaring med hensyn til pressens arbejde under den sidste synode, ville jeg ønske, det var lidt bedre organiseret og tog sigte på en bestemt konklusion, fremfor at lade journalisterne sidde usikre tilbage med en mængde forvirrede tanker. At tage en pressekonference på rette måde kræver en særlig evne, som ikke mange er i besiddelse af. På den anden side er der heller ikke mange journalister, der forstår kunsten. De bliver ved med at bore blot for at skaffe sig godt stof i stedet for at søge saglige oplysninger.«

FEMTEN SØSTRE

KARME LITERINDER I ISLAND I BØN FOR TROENS SAG I NORDEN

Karmeliterklostret i Hafnarfjörður ved Reykjavík er en imponerende længe, der som så mange andre bygninger på øen rejser sig på det bare fjeld

Femten karmeliter søstre beder i deres kloster i Hafnarfjörður, en snes kilometer syd for den islandske hovedstad Reykjavík, for den kristne tros sag blandt de fem nordiske brødre folk. Klostret blev stiftet få måneder, før den anden verdenskrig brød ud, af tre søstre fra det dengang og forhåbentligt stadig missionsivrige Holland.

Snart efter blev forbindelsen mellem Sagaøen og hjemlandet afbrudt ved den tyske okkupation af Holland og den amerikanske besættelse af Island. I juni 1943 opsagdes den sidste statslige samhörighed mellem Island og Danmark, og samme år modtog søstrene et tilbud fra amerikanske karmeliterordenshuse om at komme til Staterne, fordi kommunitetet simpelt hen ikke kunne overleve på det spinkle grundlag.

Men da freden i 1945 kom til størstedelen af verden, blev Island igen målet for de tre hollandske karmeliter. I årenes løb siden da er der kommet flere søstre til fra Holland, men ingen islændinge har følt sig tiltrukket og siden modtaget kaldet til at gå ind i karmeliternes kloster.

Kapellet kan rumme et halvt hundrede deltagere i messen, men det er som regel kun til kirkeårets store højtider, at det fyldes. Og da almindeligvis ikke af

katolikker, men med venner af huset fra by og egn, som her oplever Sagaøens gamle kristne kult. Island har en befolkning på omkring 250.000, hvoraf kun godt 1000 tilhører den katolske kirke.

Klostrets liv er kontemplativt med bøn og arbejde inden for bygning og grund. Korbønnen begynder tidligt morgen og slutter ud på aftenen. Messen fejres hver dag, og gøremålene omfatter bl.a. håndgerning af vidt forskellig art. De færdige arbejder sælges i klosterbutikken. – Havesøstre dyrker blomster til kappellets og hjemmets udsmykning samt grøntsager til køkkenet.

De 15 hollandskfødte islandske karmeliter i Hafnarfjörður ved Reykjavík på vejen til basebyen Keflavík har altid åbent hus for gæster i Island.

ad.

TIL BYEN
FRA BYEN
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, telf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Molestien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolsk bedemand

Fruestræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 46, Svendborg

Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONGADE 14

ALBORG

Støt vore annoncører!

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysetøberen

Alle slags alterlys
Hånddippede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 64 65 og 64 66

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

VÆRD AT LÆSE

THORKILD GRÆSHOLT:
TIL VERDENS ENDE,
MISSIONSHISTORISKE RIDS

DMS-forlag, Kbh. 1971

I 150-året for sin stiftelse har Det danske Missionsselskab udsendt en lille læst missionshistorie, skrevet af biskop Thorkild Græsholt fra Maribo. Biskop Græsholt er en fagmand, der virkelig er inde i sit emne, idet han både har været missionær i Indien og lærer i missionshistorie ved universitetet.

Ydre missions historie er ofte en udfordring, fordi missionæren i den fremmede kultur må besinde sig på det budskab, han kommer med, på en helt anden og langt mere dybtgående måde, end vi er vant til her i Europa. Det helt centrale spørgsmål er: Hvad er selve kristendommen, og hvad er den særlige europæiske kultur? Jesuitterne gav meget radikale svar i deres mission i Indien og Kina i 1600-tallet (side 42-44). F.eks. accepteredes kinesisk forfædre dyrkelse og kastevæsenet i Indien blev anset for neutralt i religiøs henseende. Disse ting blev naturligvis kritiseret også i samtiden, men problemet med at finde kristendommens kerne løses ikke ved at kritisere utraditionel tænkning. Den tidlige lutherske mission var tilsyneladende ikke så radikal i sine synspunkter: Den danske missionærpioner Ziegenbalg havde i 1714 en samtale med en hottentothøvding, hvor Ziegenbalg bl.a. sagde: »Naar I antager den kristelige Religion, saa maa I ogsaa klæde jer lidt menneskeligt, lære Haandværk og begynde at bo i saadanne Smaahuse eller Hytter, i hvilke man kan forkynde jer Guds Ord og begynde et og andet til eders bedste (deres Hytter ligner nemlig Bagerovne, i hvilke man ikke kan komme til dem)« (side 51).

Forfatteren deler missionshistorien i 3 perioder: 1) tiden indtil 380, hvor kristendommen gøres til statsreligion i Romerriget, 2) tiden mellem 380 og 1945, hvor afkoloniseringen begynder, 3) tiden efter 1945. Første og tredje periode sættes over for anden derved, at den verdslige magt står bag missionen, støtter den og i adskillige tilfælde udnytter missionens resultater til egne formål i den an-

den periode. I første og tredje periode er kristendommen henvist til at konkurrere på lige fod med alle andre åndelige strømninger, og de kristne selv, og ikke f.eks. Karl den Stores hær, er »bærestof-fet«.

Bogen er meget levende og vedkommende, især fordi forfatterens egen stærke tro på evangeliet kommer så stærkt til udtryk hele vejen. Dette gør bogen til noget mere end en videnskabelig afhandling, læseren bliver engageret og måske endda inspireret til at sætte sig grundigere ind i stoffet.

Til sidst et par kritiske bemærkninger. Det er hovedsagelig missionen i Europa og Asien vi hører om, hvorimod Amerika og Afrika på et par sider nær fuldstændig springes over. Dette er en væsentlig mangel.

Det må anses for misforstået økumeni, at forfatteren slet ikke nævner den ofte meget hårde kamp, der stod mellem de forskellige kirkesamfund ude på missionsmarken, om at vinde flest mulige sjæle, en kamp, der blev ført med blandede metoder til skade for alle parter.

Paul N. Jørgensen

NÅDEGAVERNE -

Et bibelstudium. Johs. Magelund. Fri-modt 1971 (75 sider).

Interessen for Helligåndens funktion i kirken og verden og især for hans specielle nådegaver eller karismer bliver stadig større. Der findes efterhånden en hel del småskrifter (og enkelte bøger) om forskellige sider af den moderne karismatiske fornelse, men der savnes endnu en fyldestgørende behandling af hele fænomenet. Mens vi venter på den, kan vi glæde os over dette danske bidrag. Det er en meget sober og absolut læseværdig gennemgang af de enkelte nådegaver ud fra de relevante nytestamentelige tekster. Inden omtalen af disse forskellige nådegaver forudskikkes et kapitel om »Nådegaverne som hjælp til at forstå sin identitet som kristen« og et andet, der forklarer forskellen mellem nåde, nådemidler og nådegaver. Bogen slutter med et længere citat fra Karl Barths Kirkelige Dogmatik og en kort bibliografi. Fremstillingen er klar og forudsætter ingen fagteologisk viden. Hæftet (der er nydeligt trykt) indeholder farvegengivelser af nogle smukke mosaikker fremstillet af Käthe Magelund.

L.O.D.

SYNSPUNKT 11: DET NY KINA
DNS Forlag. 68 s. kr. 12,40.

I den udmærkede serie Synspunkt, som udgives af Det danske Missionsselskab, er der udkommet et hæfte om *Det nye*

Kina, som i hvert fald ikke savner aktualitet. J. Lissner orienterer om kulturrevolutionen, et fænomen, som vi har meget svært ved at forstå. De øvrige bidrag kommer alle fra amerikanske specialister med undtagelse af det sidste bidrag, som er af den baptistiske teolog Harvey G. Cox. A propos *Kina* skitserer han kort visse problemer i forbindelse med den moderne håbets teologi og revolutionsteologien. Som altid virker han meget igangsættende, og hans bidrag ville være et udmærket udgangspunkt for en studiekreds.

V. D.

UNGDOMSBIBEL –
PETRUS DE DACIA –
Ansariusförlaget, Stockholm 1971
(364 sider).

Bogen er udgivet af de to forlag i samarbejde med Gummerssons bokförlag og er således et økumenisk foretagende. Den er en bearbejdet oversættelse af det svejtsiske Benziger Verlags tysksprogede ungdomsbibel med fyldige uddrag af begge testamenter ledsaget af kortfattede, letforståelige forklaringer, som er velegnede til at hjælpe unge læsere til at forstå de bibelske tekster og få øjnene op for det troens budskab, de formidler. Grundtanken ved valget af uddragene er frelseshistorien, men man har ikke glemt Salmerne, Vidsomsbøgerne og andre dele af den hellige skrift, der ikke kan passes ind i det frelseshistoriske skema. Bogen er forsynet med et kort kronologisk register, detaljeret indholdsfortegnelse og lækre farvefotografier fra de bibelske lande. Den ville være en dejlig gave til større børn og et tiltalende hjælpemiddel i religionsundervisning, – hvis blot de unge mennesker kunne læse svensk!

L.O.D.

JOACHIM JEREMIAS
Nøglen til apostelen Paulus' teologi.
Oversat af Chr. Bartholdy. Arne Frost-Hansen. København. 1971. 31 s. Kr. 9,50.
I dette hæfte ridses apostelen Paulus' kulturelle, jødiske og kristne baggrund op i de første tre kapitler: Tarsus, Jerusalem, Antiokia. Nøglen til hans teologi er dog hans oplevelse ved Damaskus. Det påviser forfatteren ved at belyse elleve aspekter af den hellige Paulus' teologi i det fjerde kapitel. Og han slutter: »... hele apostelens trosliv, hele hans teologi hviler på hans Kristussyn uden for Damaskus. Kun herudfra kan den forstås. Hans teologi er præget af, at han blev kaldet pludseligt. Ikke Tarsus, ikke Jerusalem, heller ikke Antiokia, men Damaskus rækker os nøglen til apostelen Paulus' teologi.«

A. Ziggelaar

HØJSANGEN

Ill. Åke Gustavsson. 126 s. Ib. kr. 51,75.
Da Gud skabte jorden. / Abraham.
To bind i serien »Hvad Bibelen fortæller os«. Haase & Søn. Pr. bd. kr. 14,95.

Haase & Søn har udgivet tre udenlandske bibelske billedbøger af vidt forskellig genre og karat på dansk. En svensk udgave af *Højsangen* er udkommet med teksten fra den danske autoriserede bibeloversættelse i en nydelig, men meget tam omend rigt forgyldt indbinding. Tuschtegningerne er lige så svage og kolde som den vandfarve, hvormed man har for søgt at kvikke dem op. I hvert fald fornemmer man ud fra dem ikke ret meget af den brændende ild, dette kærlighedsdigt så smukt giver udtryk for.

Forlaget har været langt mere heldig med den dejlige hollandske børnebogs-serie »Hvad Bibelen fortæller os«, som Det danske Bibelselskab har indført herhjemme. I gode og farverige billeder ledsaget af en enkel tekst, som de små meget let selv kan læse, fortælles om skabelsen på 7 dage og beretningen om Abraham og Sara, hvem Gud har lovet et stort afkom. Disse dejlige bøger anbefales alle hjem med mindreårige børn. V. D.

ARNE FALK-RØNNE:
ABRAHAM'S VEJ TIL KANA'ANS
LAND
Lohse. 336 s.

Falk-Rønne har et trofast publikum, som han efterhånden har ført omkring i hele verden, og man glæder sig altid over at læse hans bøger, hvad enten man selv har været på det sted, han skriver om, eller ikke. Man må dog naturligvis ikke kræve mere af disse rejsebeskrivelser; end hvad de er (derfor forstår jeg heller ikke, hvorfor denne bog er udstyret med et register). De arkæologiske oplysninger holder ikke altid stik, i hvert fald hvad de steder angår, hvor jeg selv har været. Forfatteren har et nærmest fundamentalistisk syn på Bibelen. Han er også overbevist om, at der findes liv på andre kloder, og forklarer en del bibelske beretninger i den bedste science-fiction-stil. Dette skal dog ikke afholde mig fra varmt at anbefale denne dejlige bog, hvor vi på hver eneste side møder mennesker, der lever, hvor Abraham har vandret, og som på mange måder går i hans fodspor. Jeg tør ikke påstå, at forfatteren ikke har pyntet lidt på de samtaler og interviews, han har gengivet, men hvad, – det bliver de såmænd ikke mindre sandfærdige af. Vi ville sikkert ikke få lige så meget ud af det ved selv at rejse derned. De pragtfulde og utraditionelle farvebilleder er forfatterens egne fotos, og også de bidrager til at gøre bogen meget levende. V. D.

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Folmer Olsen

Begravelses ordnes
Reberbangade 37

Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Nytorv 14 – Telefon 12 88 88
El-installationer – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malemestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Kaffefirmaet

BØRGE KRUSE

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08

Kaffe – The – Cacao

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

STØT KATOLSK FORUM
TEGN ET ABONNEMENT

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jæggørgårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N
Telf. 35 17 97 (ORdrup 2907)

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvisition
opnår alle medlemmer en
høj særrabat på alle slags
gulvtæpper

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

BREDGADE 69 - 1260 KØBENHAVN K
TELF. BY 66 67 - 70 72

**RIFBJERG
ROSES**

LENA JØRGENSEN
KLINTEVEJ 4, 2650 HVIDOVRE
*Roman af Klaus Rifbjerg,
Gyldendal 1971.*

Klaus Rifbjergs bog om chaufførkonen fra Hvidovre skal have et godt ord med på vejen også her i bladet. Jeg synes, den fortjener det.

Forfatteren lader den 45-årige Lena selv fortælle om livet hjemme i rækkehuset hos Hugo og børnene: Liselotte på atten og Kaj på femten. De store begivenheder sker der ikke. Men takket være gevinsten på en præmieobligation kan hun dog – for første gang – tage på en selskabsrejse til Gran Canaria. Det er familien, der vil det. For Lena er ikke rask. Hun har fået noget med halsen, og det har slået sig på stemmen. Da en af deres venner skubber på, vover hun sig ud på turen, tager alene på ferie i solen og varmen.

Afrejsen fra Kastrop er skildret med lune og medleven. Det er et af de stykker, man kan glæde sig over at læse gang på gang. Rifbjergs styrke ligger jo i det hele taget ikke mindst i evnen til at skabe genkendelige situationer. Man ser gennem sine »egne vindver«, og det er altid sjovt.

På Gran Canaria træffer hun uventet en forfatter, som hun kender lidt hjemmefra. Og så venter læseren måske, at den sødeste ugebladsromantik skal udfolde sig mellem de to. Men der »sker« ikke noget. De hygger sig og snakker sammen som gode venner. – Han er taget alene derned for at få arbejdsro, men har kone og børn hjemme. – Uden sommersynder på samvittigheden kan Lena rejse rask hjem. Og af bogens kortfattede slutning forstår man, at hendes liv går videre som før bortset fra, at hun har fået plads ved kassen i Brugsen.

Hvis den ydre historie er banal, så er den indre det også. Den begynder med, at Lena bliver klar over, at hun savner noget, taber modet, ikke kan se mening med sin tilværelse. Hun søger det »væsentlige« og må samtidig spørge sig selv, hvad det i grunden er, som er det væsentlige.

Om gode råd behøver hun så lidt som nogen at lede længe. Dem vrimler det med i ugebladene, som Hugo tager med hjem, når kunderne har ladet dem ligge i vognen. De slår bare ikke til. Og lige

så lidt hjælper hende de skrivendes ufor-gribelige meninger om dit og dat, når de lufter dem.

Tværtimod.

Også den forfatter, Kjeld Deeners, hun kender bedst fra bladene og fra en enkelt af hans bøger, skuffer hende ved at gribe til *meninger*. Derfor – og fordi hun har det, som hun har det – skriver hun til ham og kommer i forbindelse med ham i København. Det er bogens udgangspunkt. Og ham er det, hun løber på i Las Palmas.

Men dermed træder litteraturen, kunstneren, ind i billedet. Bogen kommer til at dreje sig – ikke alene om Lenas problem, men også om kunstens forhold til hendes virkelighed.

Hvad det angår, kan man ikke sige, at Rifbjerg når frem til en løsning. Men indirekte siges der ikke så lidt af betydning. Også om, hvad kunstens opgave efter hans mening *ikke* er. Den skal nok ikke prøve at »frelse verden, for enhver pris«. Om den tvivlsomme værdi af *meninger* er Lena og Deeners også temmelig enige – og om, »at det, der står i bøgerne er godt, når der står noget mere... end der står.«

Måske værdien af det skrevne alligevel fremstilles overraskende reduceret, når det hedder, at »det er godt... at skrive noget ned. Så ved man, at man *har* det. Det er ligesom med alt det andet, hvis man ikke tænker over det, prøver at huske, hvad der er sket... og måske hvorfor... så forsvinder det... så er det måske aldrig sket, og så er det... man bliver tom.«

Men Lena må altså klare sig uden hjælp fra bøgerne, hvad det væsentlige angår. Det indser hun og tager fat på en frisk, siger *ja* til den tilværelse, som nu engang er hendes. For »ingenting var forbi endnu. Ingenting var nogen sinde forbi, hverken for mig eller for de andre. Hvis man bare handlede.«

Det lyder lidt for enkelt. Og jeg ved ikke rigtig, om Rifbjerg får det til at lyde overbevisende. Men nu har han jo også gjort, hvad han kan for at gøre sig opgaven vanskelig. Den kritik, bogen giver af *meninger* og *løsninger* og *råd*, må han naturligvis strengt holde sig selv for øje. – Det har han gjort og prøvet på mellem linjerne at få sagt, hvad han vil. Unægtelig et svært program at følge. Det kræver, hvad vi ikke er forvænt med at støde på i moderne litteratur: forståelse, stille medlytten og skånsom beretterkunst.

Måske venter man noget mere af en forfatter. Men det er et spørgsmål, om man har ret til det, og om vi ikke skal være taknemmelige, når denne holdning fremtræder så varmt og kønt som i dette tilfælde.

Emil Petersen

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Informér konen, som om hun blev
enke i morgen

KVINDENYT

*Irske kvinder slutter sig sammen for
gensidig støtte i det vanskelige »fag«
som enke*

Alle skal lære et fag i samfundet for til fulde at kunne udøve en profession. Men det er de færreste gifte kvinder, der tænker på, at de pludseligt en dag kan stå som enker uden at kende til dette »fag«, denne oftest vanskelige livssituation efter ægteskab. De skal i de fleste tilfælde med ét klare alt det, som i mange, mange tilfælde manden hidtil har ordnet i den ægteskabelige dagligdag. Men faktisk burde alle ægtemænd med gensidighedens gode sindelag lære deres hustruer til i morgen at kunne leve som . . . enker!

Hvor mange bryderier, hvor megen fortvivelse blander der sig ikke i den dybe sorg over tabet af ens kæreste, når alle de mange uvante beslutninger skal tages efter død og begravelse?

Disse alvorlige betragtninger taget ud af hverdagen er baggrunden for oprettelsen af »Foreningen af Enker i Irland«. Sammenslutningen »The Association of Widows in Eire« med hovedkontor i North Earl Street, Dublin, blev dannet for fire år siden og har nu oprettet 15 centre ud over Republikken Eire. Man har 6.000 medlemmer, men da der findes omkring 126.000 enker i Sydirlend mod »kun« ca. 50.000 enkemænd, er der stadig mange uden for den katolske hjælpeorganisation.

Initiativet til organisationen udgik fra mrs. Eileen Proctor, der nu er formand. Efter en kamp for at redde udkommet for sig og fire børn efter mand og fars død, fik hun ideen til et socialt samvirke for katolske enker.

Hun skrev en annonce til et dagblad. Og denne blev set af blandt andre den nuværende sekretær, mrs. May McGough, der efter 28 års barnløst ægteskab ved mandens død følte sig meget ene.

Sammen begyndte de to enker det sociale arbejde. Først med at danne organisationen og dernæst med aktiviteter over for myndighederne og vejledning af medlemmerne. Information er netop påkrævet, fordi så mange ikke kender deres rettigheder som borgere og ikke ved, hvor de skal henvende sig.

Irsk socialvæsen er for øvrigt ikke så udviklet endnu efter blot omkring 50 års national selvstændighed, en forholdsvis fattig stat med hidtil ringe udviklet industri og stor udvandring af unge og yngre til industrierne i Storbritannien og til USA.

Den katolske enkeorganisation virker også for oprettelse af husmoderafløsning og hjemmehjælpordning efter kontinentale mønstre, og man tilskynder til oprettelse af børnehaver og lignende for at aflaste de enlige mødre, hvis mænd er bortrevet af sygdom eller ulykker.

Tilbage sidder hustruer med en ofte stor børneflokk: de irske hjemms største glæde og bedste aktiv, som nok er værd at gøre sig de yderste anstrengelser for!

»Divine Word Missionaries« har omkring 6.000 missionærer ud over verden. Den første apostoliske delegat i Skandinavien, hollænderen, afdøde monsignore Martin Lucas, først Stockholm og derpå Vedbæk ved København, tilhørte denne orden.

MÅNEDSBLADET »ORDET«
Månedstidningen »The Word«, udgivet af »Divine Word Missionaries« på Sct. Ricards College, Hadzor ved Droitwich nær Birmingham, England, bringer reporteren Ita Mallons artikel om den katolske hjælpeorganisation, her gengivet i essens. Det katolske billedblad, trykt på Steyl Press, Holland, er særdeles læseværdigt.

**MARIUS
MP
PETERSEN &
EN DITA FORRETNING**

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F

Smede- og maskinværktøjed
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 16 98 80
Lys - Kraft - Varme

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Hølbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af l.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K.
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Støt Katolsk Forum -
tegn et abonnement!

**Sparekassen for Lyngby og Omegn
- Bikuben**

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramsgade 27

Byen 7920 - 94 33 66

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383

Rødovre

Telefon *70 45 30

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre

Dybbølsgade 17,

København V.

Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund

Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31

Åbenrå

Telefon 2 25 30 og 2 34 27

Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udsalg overalt i byen

Alt i bandager & sygeplejeartikler

Holbæk Materialhandel

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel

Brunsgade 45 . Tlf. (06) *12 24 00

Århus C.

Til skoleåret 1972-73

finder indmeldelse af nye elever sted på skolens kontor
alle skoledage kl. 12-13

På BØRNEHAVEKLASSENS formiddags- eller eftermiddagshold kan optages børn, der er fyldt 5 (men ikke 7) år ved skoleårets begyndelse, og som senere ønskes optaget i skolens 1. klasse.

Til 1. KLASSE kan indmeldes børn, der er fyldt 7 år inden 1. februar 1973, og børn, der fylder 6 år i tiden 1. februar-31. juli 1972.

Skolepengene udgør for tiden henholdsvis 55 og 65 kr. månedlig, incl. lån af lærebøger samt normalt forbrug af materialer. Ved indmeldelsen medbringes barnets dåbsattest for koppevaccination og CPR-kort.

SKOLEBESTYRER PREBEN FRANSEN

SKT. KNUDS SKOLE

RYESGADE 24 - 8000 ÅRHUS C - TLF. (06) 13 75 11

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

SOMMERHUS UDLEJES

Hus beliggende i Klitborg Plantage, Rørvig, - 15 minutters gang fra Kattegat og bred sandstrand. Huset indeholder 4 soveværelser à to senge, toilet med bruser, gæstetoilet, stort spisekøkken, varmt og koldt vand, køleskab, dybfryser og EL køkken, stor opholdsstue og terrasse.

Huset udlejes for kortere eller længere tid i sommersæsonen 1972.

Leje 100 kr.-700 kr. pr. uge. Lejen fastsættes i overensstemmelse med lejerfamiliens saktepligtige indkomst. Særlig reduktion for familier med flere børn.

Skriftlig henvendelse med angivelse af ønsket lejeperiode til:
»fondhus«, c/o landsretssagfører **Viggo Hægsgaard**, Studiestræde 15,
1455 København K, - inden d. 15. februar.

PROGRAM FOR SCT. ANNÆ REJSER OG PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1972

Italien:

25/3-4/4 - påske i Rom - 11 dg. - fly - kr. 1245,-.

Rejseleder: Annie Rastrup.

21/4-5/5 - forårstilbud - Rom - 15 dg. - fly - kr. 835,-.

Rejseleder: Pastor Jac. Adams.

23/6-7/7 - sommer i Rom og Assisi - 15 dg. - fly - kr. 1325,-.

Rejseleder: Annie Rastrup.

29/9-15/10 - »Kulturperler« - 17 dg. - fly - kr. 1425,-.

Rejseleder: Pastor Laurits Brunicardi.

15/10-22/10 - efterårsferie i Rom - 8 dg. - fly - kr. 875,-.

Israel:

6/4-27/4 - 22 dg. fly - forår i Det hellige Land - kr. 2550,-.

Rejseleder: Pastor Paul d'Auchamp.

13/7-27/7 - 15 dg. - fly - sommer i Det hellige Land - kr. 2250,-.

Rejseleder: Pastor Giel Gommans.

Program og nærmere oplysninger fås hos:

Steno Rejser, Holbladsgade 11, 2300 S. Telf. (01) Asta 2312 (kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 S. Telf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

LITURGISK OVERSIGT

Søndag d. 13/2: 6. alm. Søndag: Sir. 15, 15-20. – Salme 118 (119), 1-2. 4-5. 17-18. 33-34. (R: 1b). – 1. Kor. 2,6-10. – Mt. 5,17-37 (eller: 5,20-22a. 27-28. 33-34a. 37.

Mandag d. 14/2: Jak. 1,1-11. – Mk. 8,11-13.

Tirsdag d. 15/2: Jak. 1,12-18. – Mk. 8, 14-21.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 30/1: S. Ansgar. – 4. alm. Søndag. – 1. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.

Mandag d. 31/1: S. Johannes Bosco, præst.

Tirsdag d. 1/2: S. Ignatius af Antiokia, biskop og martyr.

Onsdag d. 2/2: Herrens Fremstilling i Templet eller Kyndelmisse.

Torsdag d. 3/2: S. Ansgar, Bispedømmets Værnehelgen. – I dag meddeles mange steder S. Blasius-velsignelsen.

Fredag d. 4/2: Ferialdag. – Eller: Votivmessen til Jesu h. Hjerte.

Lørdag d. 5/2: S. Agathe, jomfru og martyr.

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 30/1: S. Ansgar, Bispedømmets Værnehelgen: Epistel (1. Kor. 2,1-7), Graduale, Alleluja-vers og Evang. (Mk. 16,15-18. 20) som i Søndagsmessebogen d. 3/2. – 4. alm. Søndag: Zef. 2,3; 3,12-13. – Salme 145 (146), 7-10. (R: Mt. 5,3). – 1. Kor. 1,26-31. – Mt. 5,1-12a.

Mandag d. 31/1: 2. Sam. 15,13-14. 30; 16,5-13a. – Mk. 5,1-20.

Tirsdag d. 1/2: 2. Sam. 18,9-10. 14b. 24-25a. 30-19,3. – Mk. 5,21-43.

Onsdag d. 2/2: Herrens Fremstilling i Templet: Mal. 3,1-4. – Salme 23 (24), 7-10. (R: 8a). – Hebr. 2,14-18. – Lk. 2,22-40 (eller: 2,22-32).

Torsdag d. 3/2: S. Ansgar; som 30/1.

Fredag d. 4/2: Sir. 47,2-11. – Mk. 6,14-29.

Lørdag d. 5/2: 1. Kong. 3,4-13. – Mk. 6,30-34.

Søndag d. 6/2: I Højmessen: Herrens Fremstilling eller Kyndelmisse; som 2/2. – I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag: Es. 58,7-10. – Salme: 111 (112), 4-7. 8a og 9. (R: 4a eller Alleluja). – 1. Kor. 2,1-5. – Mt. 5,13-16.

Mandag d. 7/2: 1. Kong. 8,1-7. 9-13. – Mk. 6,53-56.

Tirsdag d. 8/2: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. Mk. 7,1-13.

Onsdag d. 9/2: 1. Kong. 10,1-10. – Mk. 7,14-23.

Torsdag d. 10/2: 1. Kong. 11,4-13. – Mk. 7,24-30.

Fredag d. 11/2: 1. Kong. 11,29-32; 12,19. – Mk. 7,31-37.

Lørdag d. 12/2: 1. Kong. 12,26-32; 13, 33-34. – Mk. 8,1-10.

Søndag d. 6/2: I Højmessen: Kyndelmisse. – I de øvrige Messer: 5. alm. Søndag.

Mandag d. 7/2: Ferialdag. – Eller S. Romuald, abbed.

Tirsdag d. 8/2: Ferialdag.

Onsdag d. 9/2: Ferialdag. – Eller: S. Cyrillus af Alexandria, biskop og kirkelærer.

Torsdag d. 10/2: S. Scholastica, jomfru.

Fredag d. 11/2: Ferialdag. – Eller: Vor Frue af Lourdes.

Lørdag d. 12/2: Ferialdag. – Eller: Serviternes syv stiftere. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 13/2: 6. alm. Søndag (Quinquagesima).

Mandag d. 14/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 15/2: Ferialdag.

SCT. ANSGARS KIRKE

Sct. Ansgars dag højtideligholdes med festmesse søndag den 30. januar kl. 11. Messen bliver på latin og med gregoriansk koral.

Kyndelmisse med lysprocession og højmesse højtideligholdes søndag den 6. februar kl. 11. Lysindvielsen og højmesse er på dansk.

R. I. P.

Charles Georg Simonsen

er afgået ved døden.

Heleingår, den 13. december 1971.

Karen Simonsen

Børn, Svigerbørn og Børnebørn.

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Døres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører

Bredgade 25

København K

Telefon Minerva *408

STORBRIANNIEN

To tv-messer julenat

Britiske tv-seere oplevede julenat at kunne vælge mellem to midnatsmesser, idet BBC-1 transmitterede messen fra Det Hellige Navns kirke i Manchester, Midt-England, mens I-TV via Eurovision overførte en koncepteret julenatsmesse i Sct. Nicolaskatedralen i Fribourg, Schweiz.

Hvornår mon danske tv-seere vil kunne følge en midnatsmesse, enten over Nordvision fra en kirke i et af de skandinaviske lande, eller via tilslutning til Eurovision, som altså julenat 1971 udsendte julens kristne budskab fra den fransktalende del af Schweiz? *ad.*

KUNSTAFTEEN MED

GERDA SWANE

I ACADEMICUM CATHOLICUM

Onsdag d. 2. februar kl. 20 indleder malerinden Gerda Swane en samtale om emnet *Kunsten – også en sandhedserkendelse*. Aftenen er kommet i stand efter ønske fra dem, der hørte Gerda Swane på Klitborg i sommer. Hun belyser sin indledning med gengivelser af gammel og ny malerkunst. Sted: Store Sal, Jagtvej 183 B. Ikke-medlemmer kan løse gæstekort à 4 kr.

VÆGKALENDEREN 1972

udgivet af Ansgariusforeningen,
fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,50

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Prisen er Incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

JESUS CHRIST SUPERSTAR

På toppen af den nye Jesus-bevægelse kommer nu den første rock-opera om de sidste syv dage i Jesu liv. Musikken af Andrew Lloyd Webber har det været muligt at høre det sidste års tid på plade, og flere kirker har allerede holdt koncert med den på programmet. Jeg synes ganske godt om musikken, og selv om den nok ikke holder særlig mange år, fordi den er skruet sammen af, hvad der er oppe i tiden, er den dog både medrivende og underholdende.

Teksternes forhold til kristendommen er egentlig ganske klart. Man når ikke længere end til langfredag med. Det har givet anledning til nogen forargelse, at opstandelsen således er skubbet ud i mørket. Det er da heller ikke kristendommens ærinde, tekstforfatteren Tim Rice er ude i. Han har villet skildre Jesus som menneske og intet andet. Samtidig har han ment det på sin plads at give Judas oprejsning, selv om det er lidt sent. Judas er i teksten den nøgterne og faktisk den eneste apostel med situationsforneelse. Alle de andre er mere optaget af at drikke og sikre deres eftermæle ved at skrive evangelierne. Jesus skildres som helt ude af stand til at styre begivenhederne. Desuden tror han ikke på sin egen mission, eller på at han skulle få større betydning for dem, når han er død. Han er en rigtig Superstar: populær, når han er på toppen, men hurtigt glemt.

Mennesket Jesus

Op igennem hele kirkens historie har der været stridigheder om Kristi to naturer, hvilket Bunuel skildrede så fascinerende og skarpt i »Mælkevejen«. Det kan da også virke vældig befriende at se Jesus som rent menneske og ikke som en uforståelig blanding af Gud og menneske. For nogle mennesker kan det måske oven i købet føre til en fordybet og rigere for-

ståelse af Jesus, fordi man så kan slippe af med nogle af folkereligiøsitetens mest sødlatne klichéer. På den anden side kræver det en engagerende og gerne lidt provokerende skildring af Jesus, hvis man skal interessere sig for ham som rent menneske. Her svigter Jesus Christ Superstar (JCS) totalt. Som rollen bliver spillet af Bruno Wintzell, er der ikke andet tilbage end en vatnisse med lidt playboy-tendenser. Dermed bliver massernes begejstring og senere foragt samt ypperstepræsterne Annas' og Kaifas' frygt til rene postulater helt uden dækning. Jesus er ikke engang den »fup- og mirakelmand« som Annas taler om, men »den sølle mand« der slæbes for Pilatus.

Det mest sløvende ved JCS er, at Jesus som den ene hovedperson er så kedelig. Judas er der glimtvis mere gejst og gnist over. De mange optrin og fællesange virker mere som fyld, end de befordrer handlingen. Det kan de mange amatører ikke gøre for, når teksten nu engang ikke er mere spændende og dramatisk. Bedre bliver det jo heller ikke, at man det meste af tiden ikke kan forstå, hvad der synges.

De forspildte muligheder

Når teksten ikke kan høres, og man bliver træt af det evige flimmer fra scenen, er der musikken at falde tilbage på. Uheldigvis sidder musikerne ikke så samlet, så af og til kniber det med balancen mellem de forskellige grupper. Styrkeforholdet er heller ikke særlig godt afbalanceret. Nogle gange overdøver orkestret ganske sangen, og andre gange er det omvendt. De få gange, der sker noget sjovt eller overraskende, f.eks. scenen med orgiet hos Herodes og Judas' hængning som skygebillede, markerer kun, hvor uinteressant og tom resten er. Der er langt mellem vitaminerne.

Både i teksten og musikken er der dog enkelte morsomme påfund, som imidlertid ikke trænger igennem. De pludselige temposkift og den stadige opdukken af kendte temaer er nogle af originalpladens fortrin. Men under kapelmester Peder Kragerup afvikles det hele i stort set samme tempo, og melodien drukner ofte i forsiringer. Enkelte replikker vendes i luften og sendes hvast tilbage, heller ikke det når ud til publikum.

Kommercialismens triumf

Er kritikken bare et surt opstød fra anmelderen? Kan det virkelig være så dårligt og alligevel blive et tilløbsstykke? Hverken spil eller opsætning byder på større oplevelser, og musikken fås bedre på plade. Hvorfor så overhovedet lave JCS i Danmark? Her vil jeg svare med en let omskrivning af et tidligere smædevers: Når Jesus ind på scenen springer, straks pengene i kisten klinger. Stykket viser nemlig i al sin hulhed, at det eneste, det drejer sig om, er at tjene penge på en modebølge. Det lykkes til gengæld også med det meste af pressen som villig reklameagent.

Havde tekstforfatteren og instruktørerne haft en holdning til Jesu liv og en idé med at sætte det op som rock-opera, kunne der måske være kommet noget særværdigt ud af eksperimentet. Nu lugter forestillingen blot af ligegyldighed og penge.

Jeg foreslår derfor, at man hverken spiller tid eller penge på JCS. Lån i stedet pladen af nogle venner.

Skulle man mangle en dårlig undskyldning til alligevel at gå ind og se Superstar, kan man bare sige, at det er for at afmytologisere pseudobegivenheden.

Jakob Frandsen

3/1972

st 3
Bibliotek

forum

katolsk

FASTEBESTEMMELSER 1972

Askeonsdag, den 16. februar, og Langfredag, den 31. marts, der indleder og afslutter fastetiden, er i særlig forstand bodsdage, og alle mellem 21 og 60 år er forpligtet til at give udtryk herfor ved at faste og ved at afholde sig fra kødspiser. Denne sidste forpligtelse gælder også unge fra deres fyldte 14. år.

Vi må ærligt konstatere, at fastetidens karakter af bod ikke står særlig klart for mange troende. Det påhviler præsterne i kraft af deres pastorale ansvar at forklare deres menigheder, at fasten er en bodstid, at bodfærdighed er en nødvendighed i enhver kristens liv, hvad bodfærdighed er, og hvorledes den kan udtrykkes i praksis. Det kan måske være på sin plads at citere pave Paul VI's ord på Askeonsdag 1967:

»Kirken opfordrer altid – men især i fastetiden – de troende til som en af bodsøvelserne at udøve sand næstekærlighed. Det er en god tanke. Det er efterhånden noget, vi er vant til, at vi skal være næstekærlige. Ser man det udfra en vis synsvinkel, synes det at være let at gennemføre, især hvad angår de materielle barmhjertighedsgjerninger, som vi påtager os af medlidenhed med vor næste.

Men når man ser nærmere på det, vi gør, får man ikke så få overraskelser. Er det let at tilgive en fornærmelse? Hvor forskellige er ikke de måder at tilgive på, som vi oplever, især når vi skal pleje vor forfængelighed, eller når vi gør alt for

NOTES- BLOKKEN

Den store deltagelse, som kong Frederik IX's død har udløst i hele den danske befolkning, og den varme sympati, som slog den unge dronning Margrethe II i møde, har atter vist, at et samfund ikke kan bestå uden repræsentative symboler. Det drejer sig ikke om problemet: kongedømme eller republik. Kongedømmet som institution er dybt forankret i den danske bevidsthed. Men hinsides al politik er vi i disse uger på ny blevet opmærksom på, at et nationalt samfund er mere end summen af dets indbyggere og dets demokratiske organisation. Det har behov for en person, som symboliserer og garanterer dets identitet. Man kan strides om, hvorvidt en sådan nationens selvsymbolisering skal ske i form af en konge eller en præsident. Men vi står også i gæld til vor fortid. Europas ældste monarki er en forpligtelse, som man ikke uden videre kan tilside-sætte.

Der er forskel på allegori og symbol. De er begge sindbilleder, som legemliggør en almen idé i en konkret og individuel skikkelse. Man kan tage sit udgangspunkt i en sådan almen idé og derefter prøve at finde et udtryk for den, et udtryk, som altid vil være mere eller mindre vilkårligt. Man kan f.eks. fremstille retfærdighedens idé i form af en kvinde, som har bind for øjnene og en vægtskål i hånden. I dette tilfælde taler vi om en allegori. Et symbol derimod kræver en konkret virkelighed, som i sig selv bærer ideen i kraft af sin udtryksform. Brød og vin i nadveren henleder ganske uvilkårligt tanken på livets brød og frelsens drik. De er

udtryksdrægtige i sig selv. Kongen eller dronningen er for os danskere selve Danmark. De repræsenterer vort samfund og er udtryk for vor selvidentitet som nation. Samtidig garanterer de vor kontinuitet med fortiden. Dronning Margrethe II's navn slår bro over århundreder og minder os om dronning Margrethe I, som har spillet så stor en rolle i Nordens historie. Man har i disse uger mange gange gjort opmærksom på, at den afdøde konge omhyggeligt har respekteret landets demokratiske styreform. Han stod uden for de politiske stridigheder og var enhedens garant. Der er en stor forskel mellem tidligere tiders enevældige konger og vor tids konger eller dronninger, som anerkender landets grundlov. Desto mere er kongedømmets symbolske karakter kommet i forgrunden. Dermed er ikke sagt, at kongen eller dronningen kun er pynt eller topfigur på kransekagen. Vi kan ikke undervurdere symbolernes virkekraft. Et folk uden symboler er som saltet, der har mistet sin kraft.

Den katolske kirke blander sig ikke i folkenes statslige indretning. Den anerkender alle regeringsformer, blot de respekterer de fundamentale menneskerettigheder. Men den har fra sin oprindelse en udpræget sans for symboler. Alle sakramenter har symbolkarakter, skønt de ikke blot er symboler, men også bevirker, hvad de betegner. Biskoppen af Rom – paven – er foruden alt andet først og fremmest enhedens sakramente og symbol. Måtte dronning Margrethe II blive enhedens og freldens symbol for hele landet!

H. Roos S.J.

INDHOLD

TRONSKIFTE	4
LANDESORG I GAMLE DAGE	6
FOLKERELIGION	8
NIELS STENSEN	9
KIRKEMUSIK	10
TJEKKISK PRÆST	11
YOGA- OG ZENTEKNIK	12
UDLAND	14
INDLAND	16
VÆRD AT LÆSE	20
KØDETS LYST	24

at komme med forklaringer eller lægger fejlen på andre end os selv.

Det samme gælder, når talen er om den materielle næstekærlighed. Vi har svært ved at berøve os noget, som vi sætter pris på, eller som vi har brug for, eller som vi anser for nødvendigt, og yde en almisse, som virkelig tynger svært på vor økonomi, og som gør det nødvendigt at ændre vort budget. Vi giver gerne af vor overflod, hvad der ikke koster os det mindste. Den rette næstekærlighed forlanger derimod, at vi giver noget, som

koster os noget, og som synes os uundværligt. Denne kloge regel kan åbne vide perspektiver for os.»

Også i år laves en fælles dansk-norsk fastekampagne til fordel for bygning af et børnehjem i Nyeri, Kenya. Selvom vi bør gøre os klart, at vi ikke opfylder kravet om at gøre bod ved blot at yde et bidrag til dette eller hint gode formål – at gøre bod er noget meget mere radikalt – så er en sådan fælles fasteaktion dog en god lejlighed til at vise vort sindelag, og jeg kan kun stærkt opfordre alle katolik-

ker til at stå sammen om den i den ånd, der kommer til udtryk i pavens ord.

Vi må også stadig minde om, at alle årets normale fredage er bodsdage, der kræver et virkeligt afkald under en eller anden form.

Modtagelsen af påskekommunionen finder sted i tidsrummet fra Palmesøndag, den 26. marts, til Pinsesøndag, den 21. maj.

Givet ved Sct. Ansgars Kirke
den 2. februar 1972.

Hans L. Martensen

KOMMENTAR

ved forsiden:

PIGTRÅD

OG

KULDE

ADGANG

FORBUDT

OG

HJERTENS-

KULDE

ISNET

STIVNET,

STØRKNET

VI GLÆDER

OS TIL

TØBRUDET

DET GØR VI

ALTID

FASTETID MED POLITISK FORTEGN?

Fasten er snart over os igen. Omvendelse, anger, bod. Det er sikkert godt, at dette budskab gentages hvert år, for det udtrykker noget så centralt i kristendommen, at vækkelsesbevægelser gerne finder deres kraft i den enkle appel: Indrøm du er en synder! Tag imod Jesus som din frelser! Den personlige omvendelse, den personlige frelse: mange er blevet nidkære kristne på det – kristne, der er ivrige efter at »vidne« for andre og omvende dem men ofte lige så ivrige i praktisk næstekærlighed. Imidlertid gælder deres indsats i næstens tjeneste som regel kun de enkelte mennesker. Spørger man dem om evangeliets samfundsmæssige og politiske aspekt, svarer de for det meste, at samfundet kun kan ændres til det bedre gennem en mentalitetsændring hos den enkelte (omvendelse); direkte politisk aktion er ikke de kristnes opgave qua kristne; hvad samfundets »tabere« angår, så skal de kristne selvfølgelig tage sig af dem i næstekærlighed.

I den anden ende af spektret har vi de kristne, der er stærkt engageret i det sociale og det politiske. De beskylder de andre for at være ensidige i deres forståelse af evangeliet. Har præsterne ikke prædiket omvendelse i århundre-

der – og hvad har de opnået andet end at prædike kirkerne tomme? I vor tids »globale landsby« er der brug for noget andet end en individualistisk kristendom. Alle vegne kæmpes der mod kolonialismen og/eller pengeimperialismen. Der gøres oprør mod racediskrimination. De fattige masser kræver en retfærdig fordeling af de materielle goder. De umyndiggjorte samfundslag vil have medbestemmelse og medansvar. Under disse forhold er det eneste troværdige kristne vidnesbyrd en forkyndelse af evangeliet som et socialt, et politisk, ja, et revolutionært budskab om frihed, lighed og broderskab. Og for ikke at blive ved kønne ord bør de kristne solidariser sig med de fattige og forfordelte og tage aktiv del i den politiske kamp for at skabe et mere retfærdigt og humant samfundssystem.

Det er klart, at ingen af parterne har ret, såfremt de mener, de har monopol på tolkningen af evangeliet. Evangeliet lader sig jo ikke rubricere efter tidsbestemte kategorier.

I den aktuelle situation kan den ene part måske alligevel have mere ret end den anden?

Spørgsmålet om kirkens politiske ansvar var et hovedemne ved den sidste bispesynode i Rom. Efterhånden som kommentatorerne har fået tid til at sætte sig grundigere ind

i dens akter, viser det sig, at der trods mange vanskeligheder dog blev opnået resultater af betydning på dette felt. Bl.a. har følgende fået hierarkiets blå stempel:

Uretfærdigheden i verden skyldes ikke alene menneskenes synder, men også den måde, hvorpå verden styres; der findes en struktural og institutionaliseret uretfærdighed navnlig på det internationale plan. Menneskets frigørelse kan derfor ikke betragtes udelukkende som et spørgsmål om »metanoia« (indre, åndelig omvendelse), men omfatter de ydre levevilkår, der jo ofte hindrer virkeliggørelsen af en fuldtud menneskeværdig tilværelse.

Kristen opdragelse kan ikke længere nøjes med at videregive traditionelle værdier, men må stille mod en bevidstgørelse og optræning i kritisk holdning over for de forskellige samfundsformers strukturer og værdiskalaer.

Social fornyelse er et væsentligt element i den pastorale gerning på alle niveauer og må derfor få sin plads i liturgien og ordets forkyndelse.

Fasten: besindelse, bod og bedring. Måske skulle vi i år lytte til Roms røst og ransage vor samvittighed med hensyn til vores sociale ansvar og politiske indsats!

L. O. D.

VED

Vort jordeliv, så kort det er, sammenlignes ofte med udlændigheden, vi er endnu ikke kommet hjem. Men til trøst i udlændigheden har vi fået det jordiske fædreland. Det er mine fædres land. Sjællands skove, det fynske øhav, Sønderjyllands banker og Vendsyssels barske himmel har for landets børn en skønhed, som aldrig fortrænges i vort sind. Vi er stavsbundne som vore fædre, men på en bedre måde. End dybere taler det til os, når vi med Grundtvig i vort jordiske fædrelands skønhed som gennem et slør skimter det himmelske.

Det er vor hjemstavn, her er vi ikke flygtninge, her har vi ret til at være, fra fødsel til død, og her har vi ret til at hvile, når vandringen er slut. Her er vor slægt, blodets bånd til fortid og fremtid, et samfund, som har formet os og som vi skal forme. At vi er af én slægt, derom vidner vort sprog, min moders bløde stemme. Vi forstår hinanden både når vi taler sammen og når vi synger sammen, i alvor og skæmt. Til det naturlige samfund kommer det overnaturlige. Vi kunne bruge messens ord og bekende: »Vi er samfund med og ærer mindet om« vore kristne forfædre, hvis kirker vi søger og hvis salmer vi synger. Og alt dette tilsammen gør os til n o g e n, vi har en identitet, fordi vi ved-

ET TRONSKIFTE

går arv og gæld til Danmark. Denne vor identitet vil vi se bekræftet, især i vore dage, hvor mange mennesker har mistet taget i tilværelsen og er blevet rodløse. Vi vil et synligt tegn, noget eller nogen, i hvem alt dette, der udgør fædrelandet, er forenet. Dette tegn er i Danmark kongemagten. Politikerne kalder kongen for statsoverhovedet, men for folket er han rigets garant og symbol, den som sikrer vor arv, så at vi kan give den videre, helst rigere end vi har modtaget den. Man siger, at kongen har ingen magt. Men langt vigtigere end politisk magt er magten til at bevare fædrelandets identitet, at være tegnet på alt det, vi her-nede elsker og lever vor tilværelse på. Denne gerning varetager kongeslægten, vi så det under besættelsen. Denne gerning blev kong Frederiks i en tid, hvor demokrati blev til et slagord og hvor autoritetsbegrebet lagdes for had; hvor samfundet blev brudt om, hvor netop alt det, der forbinder os med fortiden, som giver os identitet, blev stillet til diskussion eller endog forsøgt ødelagt. Kong Frederik kunne gennemføre sin opgave uden ydre magtmidler, og det var ikke nogen ringe gerning. Et tungt ansvar var lagt på kongens skuldre, for »kongerne skal svare på dommedag, hvis Kirkens

frihed og landets fred mindskes ved deres skyld i deres tid«. (Jyske Lov). Det ansvar har kong Frederik båret i et kvart århundrede på en måde, som aldrig i folket vakte tvivl om, hvad han stod for. Derfor skylder vi ham tak, derfor har han fortjent vor forbøn.

Når vi under enevælden så kongen som landsfaderen, så har vi nu om stunder behov for at se, at den mand, som er rigets symbol, også er en af folket, i al sin færd et menneske som vi, en som vi kan føle fællesskab med. Dette krav opfyldte kong Frederik, han kom selv til at bevidne det, da han i sit livs aften sagde, at han aldrig havde fundet et firkløver, men han fik et firkløver i sit hus, som bragte ham lykke. Han delte denne lykke med sit folk.

Ansvar for Danmarks rige som et fælles fædreland med rødder dybt i fortiden og med spirende kræfter for fremtiden, som et land, der i en ofte kaotisk nutid skal bevare og agte sin kristne tradition, hviler nu på kong Frederiks datter, dronning Margrethe. Måtte hendes plads i menighedens forbønner blive mere end et fromt ceremoniel.

Hg.

Af Mgr. Dr. Helmut Holzapfel, Würzburg

En dansk konges død har altid – også i tidligere århundreder – vakt oprigtig sorg i landet. Dette gælder også de få katolske diasporamenigheder: København, Fredericia, Friedrichstadt, Glückstadt og Altona uden for Hamburg. Regeringen i København var ganske vist tit alt andet end venligt stemt over for katolikkerne, og både katolikker-

ne selv og deres præster, som gennemgående var jesuitter, var udlændinge. For danskerne eget vedkommende var der strenge straffe for at slutte sig til den katolske kirke. Men alligevel viser jesuitterne sig i deres årsberetninger, som var hemmelige, og som blev sendt til provincialen i Köln, altid som loyale undersåtter, ligesom de altid ærbødigt omtaler den danske regent som »vor nådigste konge« (serenissimus rex noster).

Kun jesuitterne fra Glückstadt udtaler sig ugunstigt om kong Frederik III, som døde i 1670. Deres missionsstation havde været ude for svære storme fra protestanternes side. Man sagde, at kongen havde svoret på, at så længe han levede og var ved magten, ville han i hvert fald ikke tåle, at katolikkerne fik ret til fri religionsudøvelse i hans rige. Ifølge årsberetningerne fra Glückstadt anså man derfor hans pludselige død for en Gudsdom: »Der gik ikke mange dage, efter at denne ed var aflagt, før kongen blev ramt af en uventet sygdom og i løbet af tre dage blev borttrykket fra verden.«

Hans barnebarn, Frederik IV, var langt mere åben i sit forhold til den katolske kirke. Under et ophold i Altona i 1721 besøgte han oven i købet det katolske kapel sammen med dronningen og hele hofetaten. Derfor beklagede jesuitterne også oprigtigt hans bortgang i 1730. I årsberetningen fra Glückstadt til jesuiterprovincialen hedder det: »Dette år har i sandhed været sørgeligt for alle undersåtterne, eftersom den nådigste konge af Danmark og Norge, Frederik IV, i Odense blev bortrevet af døden. Havde han blot levet et par timer længere, var hans fødselsdag også blevet hans dødsdag.«

Regeringen i København havde udstedt nøjagtige forordninger i anledning af dødsfaldet. Samtidig med, at monarkens jordiske levninger blev stedt til hvile i krypten i Roskilde Domkirke, skulle kirkeklokkerne ringe, og der skulle holdes sørgegudstjenester over hele riget fra Kø-

LANDESORG I GAMLE DAGE I DANMARK

benhavn til Altona. Det var tillige foreskrevet, at man overalt skulle prædike over den samme bibeltekst, nemlig Salme 83,11: »Bedre én dag i din forgård end tusinde ellers.« Orgelet skulle tie i et nærmere betegnet tidsrum, der strakte sig over flere måneder, og landets borgere skulle anlægge sørgedragt i et år. Selv om den »papistiske« gudstjeneste kun var tålt, lagde regeringen stor vægt på, at også de katolske menigheder rettede sig efter forordningerne. Man sendte således f.eks. ved Frederik IV's død i al hemmelighed en udsending til det katolske kapel i Glückstadt, for at han skulle overvære sørgeprædikenen og aflægge beretning om alterets og prædikestolens udsmykning med sort klæde. Aftenen før bisættelsen var der i to timer tændt levende lys i alle vinduerne på markedspladsen i Glückstadt. Hertil bemærkede jesuitterne lidt spidst: »Om dette var et udtryk for sorg eller for klogskab, og om det skal tilskrives undersåtternes overordentlig store kærlighed til kongen, vil vi overlade til andre at bedømme.«

Også jesuitterne i Fredericia skildrer udførligt deres bestræbelser for at fejre en værdig mindehøjtidelighed for den afdøde. Trædørene og billederne i kapellerne var tilhyllet med sort, og vinduerne var oplyst. Desuden havde de anmodet en protestantisk maler om at tegne et kronostikon på rim med Frederik IV's navnetræk. Det lød således:

In terrIs MagnVs fVIt heV –
FrIDerICVs Vt oCto,
MagnVs In aethereIs sIt reX
FrIDerICVs Vt oCto.

I modstrid med kongens forordning, ifølge hvilken mindehøjtideligheden var fastsat til kl. 13,00, bestemte patrene sig for at fejre den kl. 17,00 for også at kunne indbyde anderledestroende. Dette fik de lutherske gejstlige imidlertid at vide, og de lod sige til jesuitterne, at de jo måtte vide, at højtideligheden skulle finde sted på det tidspunkt, der var foreskrevet i dekretet.

Hertil svarede jesuitterne, at hvis dekretet angik alle, måtte man også lade det forkynde for dem på reglementeret vis. De håbede, at ingen skulle overgå dem med hensyn til lovprisninger af den afdøde konge. Som et bevis på deres fredsommelige indstilling ville de imidlertid holde prædiken på det foreskrevne tidspunkt. Også her blev der sendt spioner til den katolske sørgegudstjeneste. Både de og de øvrige lutheranere, der var kommet af egen drift, var dog fulde af anerkendelse med hensyn til prædikenen.

Også jesuitterne i Friedrichstadt holdt en sørgegudstjeneste for den afdøde konge og beklædte »ikke uen store omkostninger« prædikestolen og alteret i deres kapel med sort. Talrige katolikker og ikke-katolikker overværede gudstjenesten. Også jesuitterne i Altona fortæller med stolthed, at deres prædiken var »på alles læber«.

I året 1746 kom der et nyt tronskifte, idet Christian VI den 6. august afgik ved døden på Hørsholm Slot. Jesuitterne i Glückstadt påpeger, at tallet seks var skæbnedigt for Christian VI, idet han døde af svindsot i sit 46. leveår og i sit 16. regeringsår i den 6. morgenstund i den 6. måned (måneden august hed hos romerne »Sextilis«). Da kongen havde fritaget jesuitterne i Glückstadt for militær indkvartering og for den almindelige kopskat, var de »meget bedrøvede over kongens bortgang«. Endnu en gang måtte man anlægge sørgedragt og beklæde andre og prædikestol med sort klæde. Glückstadter, pater Engelbert Breuer i Rendsburg gik i det sorte tøj, han ved den lejlighed anskaffede sig, lige til sin egen død 20 år efter. Teksten til prædikenen var denne gang taget fra Apostlenes Gerninger, kap. 13, hvor der står: »David sov jo hen, efter at han i sit slægtled havde tjent Guds frelsesplan, og han blev lagt hos sine fædre og så forrådnelse.« Ved den lejlighed holdt pater Bernhard Tendasser, som var en fremragende prædikant, i det katolske kapel en prædiken, som

også efter de anderledestroendes udsagn langt overgik de prædikener, der blev holdt af de øvrige præster i Glückstadt. Regeringen havde også denne gang sendt to spioner, som skulle overvære prædikenen og aflægge beretning om den.

Også i Altona satte jesuitterne alt ind på at mindes den afdøde konge på en værdig måde. Mange beundrede den måde, hvorpå alter og prædikestol var udsmykket i det katolske kapel. Der var endda mange, der påstod, at man ikke i nogen anden kirke i kongeriget havde fejret mindehøjtideligheden for den afdøde monark med en sådan skønhed og pragt som der. Patrene skrev i deres årsberetning: »Vi var skyldige at yde disse æresbevisninger, både fordi det drejede sig om fædrelandets fælles fader og i erindringen om de mange privilegier og gunstbevisninger, som kongens forfædre havde skænket vor religion og vor orden, og som den afdøde kong Christian VI gødhedsfuldt havde bekræftet.«

Ved kong Frederik V's død den 19. januar 1766 afholdt jesuitterne på ny værdige sørgegudstjenester overalt i det danske rige, hvor de havde deres kirker og kapeller. I Fredericia smykkede de deres kapel så godt, deres sparsomme midler tillod det. De tilhylede alteret, amboen, bænke og væggene med sort klæde, ophængte malede symboler her og der og tændte levende lys overalt. Byens spidser og adskillige officerer fra garnisonen overværede den katolske sørgehøjtidelighed. Alle var de fulde af lovtaler over kapellets udsmykning og prædikantens fortræffelighed. Også i Glückstadt vandt jesuitternes prædiken, som havde sit udgangspunkt i den foreskrevne tekst fra 1. Mosebog, kap. 48,21, almindeligt bifald. I Altona var højalteret og prædikestolen som overalt betrukket med sort klæde. I det alt sammen sporer man jesuitternes bestræbelser for ikke at stå tilbage for statskirken og for klart at vise deres loyale sindelag over for kongehuset.

*Nu
kan
De
spare
abonner
NU
på
Katolsk
Forum
De
får
tre
numre
gratis
(til 1.3.72)*

FOLKERELIGION I DANMARK 2

FOLKERELIGION OG KRISTENDOM

Den første artikel om Salomonsens undersøgelse om folkereligion i Danmark (Katolsk Forum 12.1.72) var en gennemgang af hele bogen. Derfor var det ikke muligt at gå i dybden med hensyn til de enkelte emner. Et af de alvorligste spørgsmål, der rejser sig i forbindelse med Salomonsens undersøgelser, er: Kan folkereligion betragtes som kristendom, eller er det en form for religion, der går forud for kristendommen? Spørgsmålet er af afgørende betydning for vor holdning over for den folkereligøse dansker, uanset hvor han er døbt.

EN HØJERE MAGT

Inden for den gruppe, der stiller sig positivt over for Guds eksistens, skelner Salomonsen mellem tre argumenter: Man finder tegn på Guds eksistens i naturen eller i selve livet, – man hævder Bibelen som åbenbaringskilde, – vi har viden om Gud, fordi Jesus har fortalt om ham. Det er naturligvis ikke udelukket, at disse argumenter fremsættes af samme person, selv om det sker forholdsvis sjældent.

Naturen som argument for Guds eksistens indtager en stor plads. Hele skabningens eksistens, alt det, der vokser, planter, dyr, mennesker og også udviklingslæren og universet er alt sammen

tegn og bevis på, at der må eksistere en højere magt. Naturen og hele universet er ét stort samspil af kræfter, der griber ind i hinanden og frembringer liv. Det kan ikke bare ske automatisk. Altså må der være en højere magt. Til sidst ser vi også, at alle mennesker har et vist instinkt for, hvad der er godt, og hvad der er forkert. Vi har vor samvittighed. Den må da også have en årsag.

BIBELN – KRISTUS

Som det kunne ventes, er der en del, der betragter Bibelen som åbenbaringskilde. Den er ganske vist skrevet af mennesker, men meget af det, den siger, er alligevel Guds ord. Der er jo ingen grund til at tro, at forfatterne skulle lyve, så noget må der da være om det.

Salomonsen citerer ikke ret mange svar i denne kategori, men de citerer han anfører, giver ikke indtryk af noget dybtgående kendskab til Bibelen. Man har dog en vis viden om, at Jesus blev korsfæstet og opstod.

Der er kun et lille skridt fra dette til at se Jesus som den, der åbenbarer Gud. Her gælder imidlertid det samme, som når det drejer sig om Bibelen: en enorm uvidenhed. Man har hørt om ham og husker noget om jomfrufødslen, korsfæstelsen og opstandelsen. Han er et sendebud fra Gud, og derfor ved man vel

også, at Gud eksisterer. I alt 33 ud af 123 har svaret sådan, at Salomonsen mener at kunne antage, at de betragter Jesus som Guds Søn. Men hvad betyder det? Er det en trosbekendelse, der giver ham den enestående stilling, der ligger i dette udtryk? Sandsynligvis er dette ikke tilfældet. En af de mest positive udtalelser er følgende: »Hvis De sådan går videre og spørger, om jeg tror på, at Jesus var Guds Søn, så vil jeg sige, at det tror jeg. Jeg tror også, at der har været mange andre Guds sønner end Jesus. . . . Altså hvis han virkelig kom med en opfattelse af, at han skulle bringe os et bud fra et eller andet, som han opfattede, så kan man med rette sige, at han var Guds Søn. Med lige så stor ret kan andre religiøse forkyndere vel vise tilbage til deres ophav.«

Hvor svagt Kristusbilledet er fremgår også af, at man, efter hvad Salomonsen oplyser, ikke selv begynder at tale om ham. Interviewerens spørgsmål gik ofte ud på, hvordan man kunne vide noget om Gud. Det ville være nærliggende at forvente, at en hel del af de adspurgte så selv ville nævne Jesus. Det sker imidlertid ikke. Først når der direkte bliver spurgt om synet på Jesus, begynder man at tale om ham. Det viser igen, at folkereligion og kristendom er to forskellige ting.

FOLKERELIGION og KRISTENDOM
Salomonsen beskæftiger sig ikke med en teologisk vurdering af folkereligionen. Det ligger uden for rammerne af hans disputats. Men efter at have citeret en hel række oplysere, der ud fra livet, altså uden at henvise til Kristus eller til Bibelen, argumenterer for Guds eksistens, gør han opmærksom på, at disse argumenter kan opdeles i tre kategorier: 1) Tingene kan ikke være opstået af sig selv. Nogen må have skabt dem. 2) Verden fungerer meget hensigtsmæssigt. Nogen må have indrettet den sådan. 3) Der findes en moralsk bevidsthed blandt menneskene. Nogen må være garant for denne moral.

Salomonsen gør opmærksom på, at disse argumenter stemmer overens med de argumenter for Guds eksistens, som middelalderens filosoffer plejede at fremføre. Han nævner så, at de fleste teologer og filosoffer i dag ikke anser disse argumenter for logisk tvingende. Men det gjorde middelalderens filosoffer og teologer heller ikke. De var troende i forvejen, og de var også klar over, at vi i disse spørgsmål ikke kan have den samme logiske sikkerhed, som vi i dag ofte mener at have i den positive videnskab. Det er Gud simpelt hen for stor til. Gudsbeviserne var et forsøg på at vise, at det ikke er helt tosset at tro på Guds eksistens. Det samme gør sig imidlertid gældende hos Salomonsens oplysere. Han gør selv opmærksom på, at der er mange »jo«er i citaterne. Oplyserne betragter Guds eksistens som noget selvfølgeligt, som man egentlig ikke behøver at argumentere for. Derfor er deres svar ikke ment som egentlige beviser, men vel mere som nærmere forklaringer.

HVAD NU?

Danskerne tror på den ukendte Gud. Det er den Gud, Kristus kom for at åbenbare, og som vi påstår at tro på og kende. Vi beholder det bare for os selv. Der er mig bekendt i de sidste årtier ikke gjort forsøg på at udforme evangeliet sådan, at det kunne blive relevant for den store brede befolkning. Hvis det er sket, har der kun været tale om nogle få enkelt personer, men den katolske kirke i Danmark som sådan har ikke set det som sin opgave. Den har stort set siddet missionsbefalingen overhørig, og resultatet er, at den er havnet i et dødvande. Vi har fået et pastoralråd, der har foreslået Gud ved hvor mange udvalg, så mange, at man har måttet droppe en hel del af dem på grund af manglende personale. Men det, der burde komme først, evangeliets udbredelse i Danmark, er indtil nu blevet glemt. Og mens græsset gror, dør hørsemor.

Findes der mon et medlem, der vil bringe dette livsvigtige emne på dagsorden næste gang?
J. Jong

NIELS STENSEN

MINDES I SCHWERIN

NIELS STENSEN-MINDET I SLOTSKIRKEN I SCHWERIN

Den katolske biskop af Schwerin i Mecklenburg (DDR), Heinrich Theissing, nærer ligesom sin forgænger den største interesse for Niels Stensens skikkelse. Denne fascinerende skikkelse er jo også det forbillede, vi netop i vor tid trænger til.

Hvert år fejrer man mindet om Niels Stensen på hans dødsdag den 25. november ved en messe i alle katolske kirker i bispedømmet Schwerin med bøn om hans helgenkåring. Til påsken 1971 var det også et Stensen-billede (den kendte tegning af Gerda Ploug Sarp), der uddeltes til påskekommunikanterne.

Den 25. november 1971 var slotskirken i Schwerin ramme om en højtidelig messe. Der var anbragt et provisorisk alter i koret prydet med Stenos våben (et hjerte kronet med et kors). Provsten indledte med at takke den evangeliske sognepræst og formanden for menighedsrådet, fordi de havde givet tilladelse til at bruge slotskirken (den er normalt sognekirke i et af Schwerins sogne, – Mecklenburg er jo diaspora). Han sagde desuden, at biskoppen, som celebrerede messen, bar en messehagel af gammeldags form, fordi den stammede fra det 17. århundrede og efter al sandsynlighed også havde været benyttet af Niels Stensen.

Koret sang Gloria, alle sang Credo, biskoppen prædikede med udgangspunktet i Stenos våben. Dette våben, som Steno allerede benyttede som videnskabsmand, gav udtryk for, at han som anatom – hvor han som den første bl.a. forstod hjertets bygning – altid trak linien fra naturvidenskaben til Gud.

Da han blev biskop, ændrede han ikke

sit våben, men nu var betydningen af hjerte og kors blevet endnu dybere.

Efter kommunionvers og slutningsbøn – på det tidspunkt, hvor der kan gives meddelelser til menigheden – tog en repræsentant for den danske katolske lægeforening, Stenogildet, ordet og udtalte:

»Dybt betaget står jeg her i denne slotskirke, hvor sjælemessen for biskop Niels Stensen blev celebreret for knap 300 år siden. Jeg er katolsk læge fra Danmark fra Niels Stensens fødeby, København.

Her i Schwerin, der »bad om at få Niels Stensen« – som der står i hans gravskrift – mindes man ham stadig, men han er heller ikke glemt hos os i Danmark. For få år siden afsløredes et mindesmærke for Steno foran Universitetsbiblioteket i København, – og i Firenze er der altid friske blomster på hans grav.

Alle betragter Steno som den store naturforsker. Vi kristne betragter ham som Guds mand, der kan tjene os som et eksempel på ægte økumeni.

Måtte Gud på Niels Stensens forbøn fremme enhedsbestræbelserne mellem konfessionerne og mellem nationerne.

Tak, fordi jeg måtte komme.«

Da gudstjenesten var forbi, gik alle hjem – en stor oplevelse rigere.

Men hvorfor – kunne man spørge – er denne mindegudstjeneste noget særligt. Fordi vi for en gangs skyld har et bevis på åndens magt. Her er ikke tale om verdslig magt og slet ikke om fysisk magt. Dernede i Schwerin levede for 300 år siden en set med menneskelige øjne ubetydelig diasporabiskop sit beskedne liv som almindelig præst. Han var ikke engang et helt år i Schwerin. 20. november 1686 blev han alvorligt syg, og den 22. november læste han, trods heftige smerter, sin sidste messe i slotskirken. Han døde den 25. november, og 6. december blev han begravet.

Men denne mands åndelige betydning er så stor, at han aldrig er blevet glemt: ikke alene er han berømt som den store videnskabsmand, den banebrydende anatom, geologiens grundlægger, men op gennem tiderne huskes han også som en personlighed, der stod i helligheds ry, og især som én af de første, der har ført samtalerne med protestanterne om tros- og spørgsmål i en ægte økumenisk ånd.

Derfor er denne mand – i kraft af sin ånd – stadig levende blandt os, og han kunne samle en fuld kirke på en kold novemberaften i vore dage, en kirke, som ellers ikke bliver brugt til katolsk gudstjeneste.

Mon vi danske katolikker ikke i højere grad skulle gøre os klart, hvilken betydning han har haft for Kirken, og hvad han kunne betyde for os i dag.

KIRKEMUSIK

TEKSTER OG TEKSTER

Af Mikkel

Frit efter Paulus: Hvordan kan Kirken fejre gudstjeneste uden lovprisning? Og hvordan kan man prise Gud uden sang? Men hvordan kan man synge uden tekst?

Ganske vist har nogle komponister, navnlig i nyere tid, draget den yderste konsekvens af, at man tit ikke forstår teksten, når den bliver sunget, og lader sangerne synge på lyde, der passer til melodi og rytme: dy-dy-dy-li-lu-la osv. Nutildags er det dog sjældent så morsomt, som dengang man fandt på Simsaladimbambasaladusaladim, eller som da Mozart i »Tryllefløjten« lader navnet Papageno udarte til det kåde Papapapapapageno. Vi kan dog også i liturgien støde på ord, der har et anstrøg af glad lydleg: »Halleluja« kan måske få folk med »malerøje« til at tænke på et prisme, der blinker broget i solen. I hvert fald er ordet egnet til mere end den rent sproglige betydning. Stavelserne danser på tungen, læberne bliver smidige af de mange vokaler. Der er lagt op til den store jubel, og det ikke i isoleret åndelighed; lidt af kroppen er også med.

Nå, det vi hører i liturgien er jo ikke altsammen lydleg. Gud henvender sig til os, først gennem profeterne og endelig gennem sin Søn, og det med løfter, formaninger og vejledning. Kirken har til opgave at forkynde dette, gøre det kendt blandt menneskene, og til det formål må sproget bruges som andet end klingende lyde. Og lige så mangeartet Guds henvendelse til os er, lige så mangeartet bliver den tekst, der formidler denne henvendelse. En tekst fortæller enkelt og nøgternt om Guds virke blandt menneskene, en anden former et bud i en levende lignelse, en tredje gengiver budet uden smykkende omskrivninger, en fjerde udtrykker menneskenes reaktioner på Guds gerninger, enten jubel over det vidunderlige, skælven for Dommeren, tryglen om delagtighed i Guds kærlighed og nåde, eller den rene tilbedelse, ord der siger, at vi regner Gud for den Hæder, og vil indrette os derefter.

Det skulle ikke være svært at forstå, at disse højst forskellige tekstarter, tekstgenrer, ikke alle er lige velegnede til sang, ja, at nogle måske ikke bør synges, fordi musikken snarere ville forflygtige udtrykket end forstærke det. Og at en tekst f.eks. er blevet sunget på latin er ikke grund nok til også at synge den på dansk. Latin indbyder på en anden måde end dansk (ikke nødvendigvis i højere grad) til at blive sunget. Desuden er det tænkeligt, at visse latinske led er blevet sunget af lokale f.eks. akustiske grunde, som bortfalder andre steder, hvor man imidlertid har overtaget brugen, som så er blevet tankeløst fortsat. Under visse omstændigheder er det lettere at forstå latin sunget end fremsagt. Anderledes med andre sprog. Det er i de senere år flere gange blevet fremhævet, at tyske evangelietekster ikke bliver tydeligere af at blive sunget. Tværtimod. Dansk byder på lignende problemer.

End ikke de tekster, der egner sig til sang, har dog godt af altid at blive sunget. De tankeløse vaner, der altid truer, kan gøre os døve for en tekst. Da man ved en kirke bestemte sig til at fremsige Trosbekendelsen i stedet for som hidtil at synge den, kom koret bestyrtet til organisten: »Jamen, så skal vi jo mene, hvad vi siger!« Omvendt kan det friske bevidstheden op at synge en tekst i stedet for at fremsige den.

Strengt taget burde man kun synge en tekst, når man ikke kan lade være. Men så blev der nok ikke sunget ret meget i danske kirker. Det beskæmmende er jo, at vi nok anerkender Åbenbaringen som Det glade budskab, men ikke virker synderligt oplivede af det. Mange synger kun, fordi det hører med. Nå, en gudstjeneste, hvor alt afhæng af menighedens oplagthed, ville hurtigt blive rodet. Liturgien er et fællesanliggende, ikke blot den enkeltes sag, hvorfor den enkelte må overvinde sig selv til fordel for det fælles bedste. Bedre er det dog, ikke blot at appellere til viljen, men hjælpe til en dybere forståelse af, at sang langt fra at

være en bitter pligt er en Himlens gave, hvormed vi kan udtrykke, at vi er glade og taknemlige, fordi Gud har skabt, forløst og helliget os. Men det forudsætter selvfølgelig, at vi véd nok om Gud til at kunne være om så bare en lille bitte smule glade for Ham.

Tekstens særpræg kan ud over selve meningen bestå i opbygningen, formen. I litanier som Kyrie og Agnus Dei gentager vi tekstafsnit, hvormed vi understreger alvoren eller iveren i vor henvendelse. Det skal altså helst ikke lyde, som om vi tænkte: »Åh, skal vi nu have det en gang til!« At vi i Sanctus tre gange kalder Gud hellig, skulle gerne betyde, at vi virkelig mener det og ikke bliver trætte af at råbe det ud over alverden ligesom serafernerne i Esajas' syn. (Gentagelser ikke blot forstærker ordene udtil, de er også egnede til at holde vore tanker fast ved ordenes mening. Tænk blot på Rosenkransen!)

Selvfølgelig skal vi også mene den tekst, der ikke gentages. Derfor skal tekstgentagelser bruges med varmsomhed. Den nøgterne danske underdrivelse rummer positive sider, en sans for lødighed, vi må agte på.

Trosbekendelsen synes at ligge langt fra lovsangens eller bønfoldelsens ihærdighed; den virker næsten som en dogmeremse. Det ville dog være forkert at frakende den enhver præg af lovsang. Der må være jubel i Kirkens bekendelse af – og bevidsthed om – sin tro på Skaber, Forløser og Helligånd. Hvordan skal udtrykket Det glade budskab få mening, hvis der ikke er tale om en glæde over alle glæder, men kun om et sæt formler, lad så tekstarten være aldrig så præget af det sidste. Og tonen bliver falsk, hvis ikke vor trosbekendelse bliver en glad skænken Gud vor tro, en bevidst, total og villig selvovergivelse.

Gudstjenesteændringerne, disse enorme opgaver, vil blive lettere at klare, hvis vi alle får et mere bevidst forhold til gudstjenestens tekster og deres art. Gentagelserne dag for dag, søndag efter søndag, vil altid true med at sløve os, men faren forringes i det omfang, vi er en levende sangbund for det ord, der lyder. Mon ikke det var værd at forsøge? For teksterne – som vi så nøgternt kalder Åbenbaringsens ord – hvad er de andet end Guds kærlighedserklæring til sit folk!

P.S. Redaktionen beklager, at der i artiklen »Organister og (andre) helgener«, 2. afsnit, Katolsk Forum nr. 21/1971, side 10, var gledet en linie ud. Der skulle stå: »Kirken har ikke alene brug for helgener; men den har også brug for kunstnere. Helgener såvel som kunstnere vidner om«

Trods sekulariseringen vil der – fortrinsvis i lande med lang katolsk tradition – altid gives jævne mennesker, som vil forære helgenbilleder. Blandt helgenerne skal det først og fremmest være martyrer, fordi man i deres martyrium skal finde mod til at bære de uretfærdigheder, der så ofte forekommer i denne verden.

Hvordan skal man vel forestille sig den nye helgen pater Kolbe? I situationen, da han tilbyder at gå i døden i stedet for den dødsdømte underofficer Gajowiczek? Eller i situationen, da han rækker sin venstre hånd mod sin morder Sock til den dødbringende phenolindsprøjtning? Der er mange varianter. Den mest typiske situation under hans martyrium er dog bøn på knæ, udholdende bøn mellem dem, som var ved at dø af sult i bunkeren i det helvede, som hed Auschwitz. Det var den bøn, fuld af ydmyghed, som gav ham kraft. Bøn som den sikreste og korteste vej til Gud. Bøn, som ikke noget tyranni kan forbyde. Hvor mange, som skulle dø, har ikke i bønnen fundet kraft til at gå korsvejen?

En katolsk præst, en af tusinder, som aldrig vil blive helgenkåret, men som var »et godt menneske«, fandt også i bønnen kraft til at forblive trofast til det sidste.

Det er 5 år efter 2. verdenskrig. Skønt man ikke mere myrder uskyldige mennesker i frygtelige nazilejre, er der dog mange steder bag jerntæppet, hvor en regn af mørke og løgn tvinger hundrede millioner mennesker til at leve uden fred, i permanent frygt. Da katolikker altid vil føle sig kaldet til at gå imod uretfærdighed, er de selvfølgelig mellem dem, som har mest forfulgte.

Tjekkoslavakiet var engang et land med demokratisk tradition. Det tager derfor længere tid end i andre stater, før ubarmhjertige asiatiske metoder kommer til at beherske landet. Det varer længere, men bagefter bliver det så meget mere forfærdeligt. Størstedelen af befolkningen lever i frygt; nogle, nemlig de som tror, de vil blive likvideret, lever i panik. Kirkerne er tomme. Retfærdige og trofaste præster findes kun i fængslerne, arbejdslejrene, på de dårligste og mest farefulde arbejdssteder. De få, som har fået tilladelse til at blive som sognepræster, samarbejder delvis med et regime, fuldt af løgn, og delvis er de fulde af angst og meget tilbageholdende.

Men det er ikke nok. Den antireligiøse statspropaganda søger nye, mere virksomme former.

Det er næsten et mirakel, at pastor Toufar kunne blive som sognepræst i den lille tjekkiske landsby Čihošť. Langvejs fra kommer derfor masser af katolikker for at deltage i hans gudstjenester.

En eftermiddag havde han ondt i maven og måtte holde sengen. Da kom der mænd fra det almægtige hemmelige politi og krævede nøglerne til kirken. Efter sigende ville de kontrollere, om alle religiøse genstande var rigtigt anmeldt. Der har i mange tjekkiske kirker været genstande af stor historisk, kunstnerisk og økonomisk værdi. F.eks. er der i Loretakirken i Prag en monstrans med tusinde brillianter.

Næste morgen kom en flok mennesker fra det hemmelige politi med utallige journalister og filmfolk til Čihošť. Om eftermiddagen havde nemlig de mænd, som ville kontrollere i kirken, monteret en primitiv installation dér; fra prædikestedet førte en tråd op til Kristusskikkelsen på alterets krucifiks. På den måde kunne man trække korset skævt.

Alle betragtede denne indretning. Filmapparaterne løb, journalisterne tog billeder. Alle dømte den uskyldige præst skyldig i snyderi.

»Han ville vise et mirakel, men det var bedrageri!« skal der i de næste dage servilt skrives i alle aviser i Tjekkoslavakiet og i hele den socialistiske lejr. Også mange aviser og blade i den frie verden skal, til dels med fornøjelse, omtale denne løgn. En anledning til antireligiøs propaganda, for at svage kristne skal miste troen.

Stakkels Toufar vil ikke tage del i denne komedie. Skønt politiet lover ham både højere kirkelig rang og denne verdens glæder, ved han godt, at han skal likvideres. Men det kommunistiske hemmelige politi har brug for at vise ham frem for publikum. Derfor vil de holde ham i live i begyndelsen. De har brug for en skuespiller, som indrømmer, at han har bedraget.

Så begynder hjernevasken, lussinger, spark, tortur blandet med blasfemier: »Tror De, der eksisterer nogen historie uden løgn!« – »Tror De, at jomfru Maria har arbejdet i klosteret i stedet for den søster, som forsvandt?« – »Tror De, at Maria var jomfru?« Den ene blasfemi følger den anden. Præstens ansigt bliver endnu blegere end efter torturen, men han nægter at svare. Kun i bøn finder han hjælp og kraft til at holde ud.

Endeløse prygl følger lige så længe som den antireligiøse propaganda om »bedrageri i Čihošť-kirken«. En »hundrede gange gentaget løgn ender med at blive sandhed!« lærte nazisten Goebbels. Timers tortur vokser til ugers og måneders tortur. Og dog er præsten rolig. Han beder hele tiden.

Men til sidst dør pastor Toufar under spark fra sin morder Mácha: »Mennesker, glem aldrig den nåde, bønnen giver, men glem heller ikke at bede for morterne!« var et af hans sidste ord.

T.B.

TOUFAR
FRA
CIHOST

YOGA- OG ZENTEKNIK I KRISTENT BØNSLIV 2

Af *Grethe Livbjerg*

Yoga er mode. Enhver aftenskole med respekt for sig selv har yogahold – man behøver ikke længere at frygte prædikaten: skør, fordi man går til yoga. Yoga og afspænding er sagen.

Men hvad er yoga?

At det meste af det, der kaldes yoga, har uendelig lidt at gøre med den over 4000 år gamle lære af samme navn er en anden sag. »Yoga« er sanskrit og betyder både at koncentrere og forene. I overvejende symbolsk og poetisk form findes denne lære, der bygger på forestillinger om tilværelsens natur og sammenhæng, i vedaerne – indiske oldskrifter – som filosofiske hinduskoler gennem en rig litteratur har gjort til genstand for minutiøs udformning.

Den del af yogaen, som er mest kendt på vore breddegrader, er hathayogaen, et system af legemsøvelser (asanas) og åndedrætsøvelser (pranayamas). Disse øvelser er hos os nærmest blevet degraderet

til mirakelkure mod dårlige rygge og andre svagheder – hvilket de også er! – men for inderen er det utænkeligt at reducere yoga til noget blot fysisk. At vi gør det, viser kun vort manglende helhedssyn på mennesket.

For hinduen er yoga et middel til at forene alle menneskets kræfter og muligheder, for at hele mennesket kan dyrke Gud, og for at mennesket, rensat for al selvished, kan forenes med Gud.

Vi tror, at vor naturs oprindelige harmoni blev brudt ved syndefaldet – hvordan vi så end teologisk fortolker dette – og vi erfarer daglig følgerne af dette brud, især når vi vil samle os i bøn. Kan yoga, som er opstået inden for hinduismen og stærkt præget af denne, hjælpe os kristne med at genskabe de naturlige forudsætninger for nådens liv?

En efterhånden righoldig litteratur giver et både teoretisk og eksperimentelt begrundet svar på dette spørgsmål, men emnet trænger stadig til en dybtgående teologisk behandling.

Farligt at tale om yoga!

Mange aner kætteri, så snart yoga omtales som andet end fysioterapi – dog findes denne mistænksomhed mest hos folk med ringe viden om sagen. Afvise visse risici kan man imidlertid ikke. Nogle begejstres for yoga, så de havner i en underlig fanatisk mysticisme, som hverken er kristendom eller hinduisme, men de har sikkert i forvejen været disponeret for at foretrække det usædvanlige fremfor den sunde tro.

For langt flere mennesker ligger der en fare i, at de gribes af yoga som et middel til at finde melodien i deres religiøse liv, men forveksler midler og mål, så yoga bliver sagen. En af nyhinduismens store lærere advarer mod dette: »Nogle tror, at vi kan lære Gud at kende gennem egne anstrengelser eller egen viljekraft. Alt dette er dumheder! Vore egne anstrengelser kan aldrig gøre os rene eller hjælpe os til at se Gud. Ingen kan købe Gud gennem åndelige øvelser.«

Man må gå ud fra, at den kristne, som dyrker yoga for at gavne sit bønsliv, er en så flittig bibellæser, at enhver tanke om »præstationshellighed« straks bliver korrigeret af evangeliet. Dog: Det sidste, et menneske slipper, er et måske nok så skjult ønske om at fortjene Guds nåde, så advarsler er ikke helt overflødige.

Litteratur om yoga

Det er umuligt i en kort artikel at gennemgå yogaøvelserne, men der kan nævnes nogle bøger, som giver en god introduktion:

På dansk har vi Anne-Lise Dresslers bog: »Yoga for begyndere«, som snart udkommer i nyt oplag på Borgens forlag. Den giver en udmærket gennemgang af øvelserne, men ud fra et hinduistisk syn, hvorfor man må bruge sin skelneevne, når man læser den.

Fra kristen side kan nævnes benediktinermunken J. M. Déchanets bøger: »La voie du silence« og »Yoga chrétien en dix leçons«, begge oversat til både engelsk og tysk. Forfatteren har mange års erfaring og kan i sandhed betragtes som en kristen yogi.

Særlig instruktiv er belgieren André van Lysebeths »J'apprends le yoga«, som regnes for den bedste europæiske bog om emnet.

Hvad får man ud af at dyrke yoga?

Når man læser alle disse bøger med alle deres øvelser og gode råd, taber man let modet og tænker, at dette er kun for dem, der intet arbejde har og kan bruge alle døgnets timer på foretagendet! I stedet for at give op må man bruge sin sunde fornuft og sammensætte et pensum, der passer ind i ens øvrige dagsprogram. Nogle få øvelser, brugt regelmæssigt, har langt større virkning end store, kun lejlighedsvis anvendte doser.

Ved regelmæssig øvelse vil man erfare, at ens fysiske velvære vokser, de psykiske spændinger aftager – man arbejder mere koncentreret, og ens søvnbehov mindskes, så den tid man investerer i yoga giver god forrentning. – Og dyrker man yoga for at kunne leve et mere intenst åndeligt liv, vil man opdage, at meget af det, man før brugte tid på, nu forekommer så uvæsentligt – ens sans for de ægte værdier skærpes. Det bliver lettere at samle sig i bønnen; mens kroppen før var årsag til adspredthed og uro, så bliver det efterhånden lige modsat: den ro, som legemet befinder sig i, influerer på det åndelige liv.

En endnu dybere virkning

Jesus fortæller os, at vort forhold til Gud skal være tillidsfuldt som et lille barns, ja han lærte sine disciple at tiltale Gud med det aramæiske sprogs mest barnlige jævne udtryk for far. Ikke blot er denne tillid et tilbud til os, men den er også en frelsesbetingelse. »Uden I bliver som børn, kommer I ikke ind i Himmeriges rige.« Men for hvor mange kristne er ikke den barnlige tillid blevet det tabte paradys, som det synes umuligt at generebro?

Årsagerne hertil er væsentligst følgende: en stærkt ensidigt intellektualistisk udviklet tro – et gennem erfaring erhvervet faderbillede, der ikke rummer tillid – eller en neurotisk angstpræget holdning til tilværelsen.

Nu må man naturligvis ikke identificere troen på Gud som Faderen med følelsen af barnlig tillid. Man kan udmærket have troen, selv om følelserne kun registrerer angst. Alligevel: nåden bygger på naturen, og derfor er det vigtigt at bestræbe os på at gøre vor natur veldisponeret for nåden.

Der har i den psykologiske litteratur, som har præget vor tænkning, været en stærk tendens til at betragte mennesket som et ud fra arv og miljø prædestineret væsen, og også kristne har prædikeret, at hvis man på grund af uheldige forhold i barndommen havde pådraget sig psykiske skævheder, måtte man affinde sig med også at leve et handicappet åndeligt liv.

Déchanet siger, at det vigtigste, vi i Vesten kan lære af yoga, er at blive mennesker, virkelig menneskelige væsener. Et særpræg ved mennesket er dets frihed. Ingen skal få lov at overbevise om, at ydre omstændigheder kan fratage et menneske dets frie vilje! – I yoga har vi et middel, som hjælper til at overvinde de uheldige virkninger, miljøet kan have haft på et menneske, og derved gøre det muligt at genvinde en stadig større frihed til selv at bestemme, hvilket menneske man vil være.

Fordi man er opvokset med et skævt faderbillede, eller tidlige barndomsoplevelser har medført en neurotisk angst, behøver man ikke at leve i et amputeret Gudsforhold, hvor troen siger én, at Gud er den kærlige far, mens »hertet« slet ikke kan være med.

Det er indlysende, at fysiske øvelser, som afslapper musklerne, også medfører psykisk afslapning, og mange, der har lidt af søvnløshed, kan da også efter nogen tids yogatræning falde i søvn, når de vil – og kan man det, er de naturlige forudsætninger for et tillidsfuldt barneforhold til Gud slet ikke så ringe.

For en kristen er det af stor betydning at give de forskellige øvelser et åndeligt indhold, hvilket harmonerer med deres sande væsen: den rolige, næsten mediterende måde de udføres på. Intentionen med yoga er jo heller ikke legemsdyrkelse, men en efterfølgelse af Pauli ord: »Jeg formaner jer... til at fremstille jeres legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt offer.« Dybe bøjninger og knælende øvelser kan man forene med akter af ydmyghed og tilbedelse – eventuelt bruge ord fra Bibelen, f.eks. »Lad os bøje os for Herren vor skaber« (sl. 94), eller udtrykke en taknemmelighed, som da jøderne kastede sig ned ved templets indvielse med ordene »Han er god, og hans miskundhed varer evindeligt« – Strækker man sig opad, kan dette også udtrykke en længsel mod Gud »Hver dag råber jeg til dig og rækker mine hænder mod dig« (sl.88.10).

På nogle virker dette måske kunstigt og konstrueret – på andre naivt. Mig forekom det engang helt unaturligt, men læsning af Déchanet og især deltagelse i en retræte i Frankrig, hvor legemsøvelser var et naturligt led i helheden, overbeviste mig om, at det er ægte menneskeligt at udtrykke sig med kroppen – og at i min kritik af dette havde jeg blot været ledet af vi stive nordeuropæeres mange hæmnings over for kropslige udtryksformer.

Men hvad er i grunden mere naturligt end at forene de menneskelige holdninger over for Gud, som vi er fortrolige med fra vor daglige bibellæsning, med fysiske øvelser, som også er vort »daglige brød«? Paulus siger dog: »Hvad enten I spiser eller drikker, eller hvad I gør, gør det til Guds ære.«

Enhver øvelsesrække afsluttes med fuldstændig afslapning, og da kan man kombinere denne »given slip på sig selv« med overgivelse til Gud, eventuelt ved at bruge Jesu sidste bøn: »Fader, i dine hænder befaler jeg min ånd.« Gør man sig til vane at indlede enhver afslapning og enhver søvn med denne holdning, får det dyb indflydelse, fordi den stemning, som følger én ind i søvnen, præger underbevidstheden. Denne afslapning kan

blive en øvelse i at slippe vor krampagtige holden fast på os selv – i at dø fra os selv – og derved også en forberedelse til den sidste store overgivelse: døden.

De fleste trækker vejret forkert

Åndedrætsøvelserne har en endnu større virkning end de fysiske øvelser, men kan i øvrigt ikke isoleres fra disse, da det netop er et særpræg for yogaasanas, at de så stærkt forenes med åndedrættet.

Det er en kendt sag, at det nervøse menneske ånder »kort« og oftest kun med det øverste af brystkassen, mens det harmoniske menneske ånder dybt og roligt. Nogle læger påstår, at i Vesten er der ud over små børn kun ganske få, der har et sundt og naturligt åndedræt – allerede i skolens første klasser ødelægges det! Uden at insinuere at de fleste mennesker er mere eller mindre neurotiske, må man vel også konstatere, at der er temmelig langt mellem helt harmoniske mennesker. Vort stressede samfund har meget kraftigt forstærket syndefaldets splittende virkninger.

Nervøsitet medfører dårligt åndedræt, – men omvendt gælder det også, at hvis et menneske lærer at ånde rigtigt, bliver det meget roligere.

Pranayamas – yogaåndedrætsøvelserne – er en hel videnskab for sig, og det er lidt af en trossag, om man vil gå ind for hinduernes biologiske forklaringer af pranastrømme, kundalini-kraft o.l. – Millioner af menneskers erfaringer gennem årtusinder viser, at disse øvelser har enorm betydning, og at de kan føre til et rigere, mere harmonisk liv.

Det er umuligt for et almindeligt menneske at udføre alle disse øvelser, og for øvrigt skal man gå frem med forsigtighed, da selve det at trække vejret dybt kan virke for overvældende på et system, som har indstillet sig nøjsomt – men 10 minutter daglig kan også gøre underværker.

Åndedrættet har også stor indflydelse på menneskets opfattelse af sig selv som en enhed. Den, der kun ånder med det øverste af brystkassen, lever sikkert også splittet. Mange mennesker, selv virkelig intelligente, lever uden at kende sig selv, deres ord siger ét, deres følelsesmæssige reaktioner noget andet, der er kommunikationsproblemer inden for samme person. Yoga sigter på at forene intellekt, hjerte og følelser. Ved en forening af menneskets fysiske, psykiske og åndelige kræfter vinder det åndelige liv i dybde. Tilliden til Gud bliver ikke længere blot genstand for en intellektuelt præget tro, – den bliver hele menneskets eksistentielle holdning.

I en afsluttende artikel vil der blive gjort rede for, hvordan yoga – og zen – kan anvendes direkte i bønnen.

TYSKLAND

BISKOPPEN OG BORTFØRELSEN

I en artikel om bortførelsen af den tyske storkøbmand Theo Albrecht fra Essen kritiserer det evangelisk-lutherske »Nürnberg Gemeindeblatt« den rolle, biskoppen af Essen, Franz Hengsbach, har spillet i sagen. Biskoppen har ganske vist ved sin modige optræden bidraget til at redde Theo Albrechts liv, men samtidig har hans tavshed i sagen gjort det vanskeligt at finde forbryderen. Bladet rejser det spørgsmål, om biskoppen er forpligtet til at holde et løfte, han har givet en forbryder i en »nødsituation«. Bladet tvivler ligeledes om, at biskoppen med rette kan påberåbe sig den »i sjælesorgen påbudte tavshed« og dermed nægte at give sine iagttagelser videre til politiet. »Forbryderne har jo formodentlig ikke skriftet for biskoppen?«

Allerede i december havde forbundspræsidentens datter, fru Ute Ranke Heinemann fremsat lignende udtalelser i et interview til »Neue Ruhr Zeitung«. Forbundspræsidentens søn, dr. Peter J. Heinemann, der er sagfører i Essen, har i et læserbrev til samme blad frakendt biskoppen retten til at optræde som vidne i den foreliggende sag.

Biskop Hengsbach forholder sig tavs både med hensyn til sagen selv og med hensyn til de således fremsatte anklager. Bispekontoret i Essen henviser dog til en erklæring fra sagfører i Essen Hans Zilles, der ligeledes har givet udtryk for sine synspunkter i et læserbrev til bladet, hvori det hedder, at den lovhjemlede ret til at nægte at optræde som vidne »ikke er nogen ret, der er forbeholdt den højere gejstlighed, men en beskyttelsesnorm for den nu dog ikke helt ubekendte gruppe af sjælesørgere, ligesom denne ret også tilkommer sagførere, læger, forlæggere og andre som faggruppe og ikke som et personligt privilegium«. Skriftehemmeligheden i kirken er hverken centrum eller forudsætning for denne ret, selv om hemmeligholdelsen historisk nok i højere grad er blevet gennemført der end i tidligere århundreders retssager.

FIRMELSE I 17-ÅRSALDEREN

Hamburg (KNA)

Da det først i 17-årsalderen er muligt virkelig at bekræfte dåbspagten ved en personlig stillingtagen, går pastoralteologen, professor, dr. Ludwig Bertsch ved Philosophisch-Theologische Hochschule St. Georgen i Frankfurt ind for, at firmelsen først skal meddeles de unge, når de har nået dette alderstrin. Professor

Bertsch fremsatte dette synspunkt i en tale til præsterne i Hamburg og understregede samtidig, at denne løsning er den bedste i dag, fordi det samtidig kommer an på at få en levende menighed af voksne.

Efter en principiel dogmehistorisk gennemgang af firmelsens sakramente gjorde han rede for den oprindelige sammenhæng mellem dåb og firmelse. Ifølge dette skal firmelsen ses som fuldbyrdelsen af indlemmelsen i de troendes fællesskab. Praksis viser, at usikkerheden beror på spørgsmålet om alder. Forslagene til en løsning strakte sig fra Østkirkeens praksis med at knytte firmelsens sakramente direkte til dåben over forskellige alderstrin til den betragtning, at man først skulle meddele firmelsens sakramente til de unge efter det fyldte 17. år. Under den efterfølgende diskussion blev der gjort opmærksom på, at biskoppen ikke absolut behøver at være alene om at meddele firmelsens sakramente.

SPANIEN

MILITÆRNÆGTERE FÆNGSLES ATTER I SPANIEN

Valencia – NC NEWS SERVICE

Spaniens første katolske militærnægter, den 23-årige José Luis Deunza, blev i oktober løsladt fra fængslet på grund af et amnesti fra regeringen, men nu bliver han dømt igen, fordi han stadig nægter at aftjene sin værnepligt.

Han blev for nylig for anden gang arresteret i sit hjem og er nu fængslet i en garnison, hvor han afventer domsafsigelsen.

186 medlemmer af Jehovas Vidner er i samme situation, fordi deres religion forbyder dem at gøre tjeneste i hæren, og det samme gælder en ung kristen arbejder, Jorge Angullo Guerra, der ligeledes nægter at gøre militærtjeneste.

IRLAND

NÆSTEN TO TREDJEDELE AF DE IRSKE PRÆSTER GÅR IND FOR FRIVILLIGT CØLIBAT

Dublin – NC NEWS SERVICE

Ved et rundspørge i Irland for nylig erklærede 65 pct. af de adspurgte præster, at de gik ind for, at præsternes cølibat skulle være frivilligt. Over 77 pct. gik ind for et forsøg med arbejderpræster.

»Der gives tydeligt udtryk« for ønsket om, at præsterne skal tage del i det offentlige liv, hedder det i rapporten, ligesom der er mange, der stemmer for, at præsterne skal have adgang til at være medlemmer af det irske senat, handels-sammenslutninger og regeringsudvalg.

Man »billigede i høj grad« strejkevægter og deltagelse i protestdemonstrationer.

Der var et tydeligt krav om virkelig og effektivt at tage del i biskoppens pastorale ansvar, ligesom der næsten enstemmigt blev svaret ja på spørgsmålet om, hvorvidt præsterne skulle være medbestemmende ved udvælgelsen af deres biskopper.

Præsterne foreslog, at de skulle have tilladelse til at arbejde mere med på samfundsudviklingen, ungdomsaktiviteter, ægteskabsrådgivning og sociale opgaver. Lidt under halvdelen – 49,9 pct. – anså det for ønskeligt, at en præst skulle beskæftige sig med undervisning som heltdsarbejde.

ROM

VATIKANET SIGER, AT NADVEROVERENSKOMSTEN ER EN REN OG SKÆR »STUDIETEKST«

Vatikanet – NC NEWS SERVICE

Vatikanets pressebureau udtaler, at »den enighed« en officiel anglikansk-katolsk kommission »i alt væsentligt er kommet til om nadverlæren«, er en ren og skær »studietekst, som for øjeblikket udelukkende forpligter medlemmerne af kommissionen«.

På en pressekonference i London, hvor hele teksten blev frigivet, erklærede den ene formand for kommissionen, den katolske hjælpebiskop Alan Clark fra Northampton, at overenskomsten kunne bane vejen for den fælles nadver.

Enigheden blev opnået på et møde i september, hvor hele den internationale kommission for den anglikanske og den romersk-katolske kirke var samlet i nærheden af Windsor, men den fuldstændige tekst blev først frigivet i slutningen af december, fordi ledende personligheder inden for begge kirker først skulle have lejlighed til at gennemgå den.

Biskop Clark siger, at han forudser, at anglikanere vil få tilladelse til at gå til alters i en katolsk kirke i et land eller et område, hvor der kun er få eller ingen anglikanske kirker, men ikke i et land som England, hvor begge kirker er repræsenteret overalt.

Efter kommissionens møde i september erklærede biskop Clark, at overenskomsten er »den mest betydningsfulde erklæring, de to kirker har udsendt siden reformationen.«

Overenskomsten slutter således:

»Vi tror, vi er kommet til enighed i alt væsentligt med hensyn til nadverlæren. Selv om vi alle sammen er afhængige af den måde, hvorpå vi hidtil har udtrykt og praktiseret vor tro på nadveren, er vi overbevist om, at hvis der stadig er et eller andet punkt tilbage, hvor vi ikke er enige, vil det kunne løses ud fra de her opstillede principper. Vi anerkender en mangfoldighed af teologiske problemstillinger inden for begge vore samfund. Men vi har set det som vor opgave at finde frem til en vej, vi kan gå frem ad i fællesskab hinsides fortidens læremæssige uoverensstemmelser. Det er vort håb, at denne lære i betragtning af den overensstemmelse, vi er kommet til med henblik på nadverlæren, ikke længere vil være nogen hindring på vejen til den enhed, vi søger.«

Den episkopale kirkes bispekonference i USA modtog på sit møde i oktober overenskomsten »med taknemmelighed og begejstring«.

De episkopale biskopper udtalte, at de tror, at overenskomsten kan »fjerne den hindring, nadverlæren nu udgør, for den enhed, de kristne kirker søger i Guds navn«, og foreslog, at den episkopale kirke på sit næste generalkonvent skulle slutte sig til erklæringen.

Kommissionen af anglikanere og katolikker, som er nedsat af pave Paul VI og den anglikanske ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury, påbegyndte sit arbejde med nadveroverenskomsten i januar 1970 under forsæde af den katolske biskop Clark og den anglikanske biskop H. R. McAdoo.

ENGLAND

UGEBLADSLÆSERE SKAFFER PAKKER TIL MANGE PRÆSTER

»The Universe«, et af de store britiske katolske ugeblade, har heller ikke til dette årsskifte forgæves rettet appel til dets omkring 250.000 holdere og endnu flere læsere om en håndsrækning til syge, gamle og ensomme præsters julefond.

Der er blevet fordelt 530 julepakker, og så stor har offerviljen været, at der til påske kan sendes andre 400 gavepakker, beretter bladet, idet modtagernes tak viderebringes til læserne, og redaktionen gerne ville trykke hver og én giver i hånden.

Gaverne var til denne jul og til dette borgerlige nytår endnu større end tidligere, kommenteres der, hvorfor pakkerne også blev rigeligt forsynet. Gavepakken indhold bliver forklaret, og naturligvis var briternes plumbudding nævnt allerførst: »A large plum-pudding« og »A large christmas-cake«, en stor julekage.

Men der var også konserver: Kalkun, skinke, oksetunge, cocktail-pølser, laks, sardiner, ananas, jordnødder, julegodter, ost, sherry, 100 cigaretter – og naturligvis en god ladning te-blade!

Foruden det obligate ønske om en glædelig jul og et godt nytår ... var der også et: God appetit! *ad*

SYD AFRIKA

PRÆST UDTALER, AT HAN IKKE KAN SLIPPE UDEN OM UMENNESKELIGHEDEN I SYDAFRIKA

London – NC News Service

»Der er to måder at leve på i Sydafrika,« siger den 31-årige metodistpræst Donald Morton, som for nylig er kommet til England efter at være undsluppet det sydafrikanske sikkerhedspoliti. »Enten må man lukke øjnene for alt, hvad der foregår omkring en, eller også må man holde dem åbne, og så bliver man vanvittig af det, man ser.«

»Da jeg begyndte min præstegerning, troede jeg, at kristendommens åndelige sendelse var vigtigere end noget andet. Jeg overlevede et kvalmende år ved en missionskirke, hvor jeg som regel en gang om ugen måtte begrave 2-3 børn, der var døde af sult, men det var hykleriet i byerne, der helt tog pippen fra mig.«

Da pastor Morton havde afsluttet sine studier for tre år siden, rejste han til en missionsstation blandt bantuerne i det sorte Afrika. Han siger, at »forældrene dér ikke engang græd, når jeg begravede deres børn. De regnede simpelt hen med det.«

Det egentlige opgør kom, da han i begyndelsen af november fra prædikestolen omtalte de rygter, der gik efter Ahmed Timols død. Ahmed Timol var en indisk skolelærer, der sammen med et halvt hundrede andre intellektuelle blev arresteret under en politirazzia i oktober. Han døde efter et fald fra 10. etage i politiets hovedkvarter i Johannesburg. Den officielle forklaring gik ud på, at det var selvmord. Men folk, der havde set Ahmed Timols lig efter faldet, fortalte, at neglene var trukket ud, at det højre øje manglede, og at hans testikler var knust.

En uge efter at Morton havde holdt denne prædiken, begyndte politiet at forhøre hans venner. »Jeg fik en telefonopringning med besked på, at jeg skulle se at komme af sted,« sagde han. »Politiet havde sagt til nogle af dem, at de havde materiale nok til at fængsle mig på livstid.«

Han forlod straks sit hjem og tog en flyvemaskine til England.

Da han forsøgte at snige sig tilbage til sit hjem for at hente sit tøj, blev han set af politiet, som forfulgte ham helt til Pretoria med en fart af helt op til 100 km i timen. Det lykkedes ham dog at undslippe dem og søge tilflugt hos nogle venner, som så havde smuglet ham ud til lufthavnen. Der tog han under falsk navn med en af Malawi Airways maskiner, og på den måde slap han ud af landet, selv om turen først gik over Amerika.

ISRAEL

BISKOPPERNE I MELLEMØSTEN BEORDRER PRÆSTERNE TIL AT BÆRE SOUTANE

Jerusalem – NC NEWS SERVICE

Biskopperne af latinsk ritus i Mellemøsten har givet ordre til, at præsterne skal bære soutane, og at ordenssøstre og lægbrødre skal bære deres ordensdragter.

Bestemmelsen blev bekendtgjort i et dekret fra den latinske patriark af Jerusalem, ærkebiskop Giacomo Beltritti.

Præster og ordensfolk, der besøger landet, skal ligeledes bære ordensdragt eller soutane.

Desuden forbydes det i dekretet at modtage kommunionen i hånden, ligesom det forbydes altergæsterne at røre ved kalken.

Endvidere forbydes det i dekretet præster og ordensfolk at bære civile klæder – heri indbefattet klerikalt antræk med romersk flip – uden særlig tilladelse fra den lokale biskop.

I en henvendelse til den bispesynode, der blev afholdt for nylig, erklærede ærkebiskop Beltritti, at præster, der besøger Det hellige Land, skal bære soutane som tegn på deres økumeniske stilling i et land, hvor præster og munke af østlig ritus bærer enten soutane eller ordensdragt.

Den latinske bispekonference i Mellemøsten traf beslutningen om nødvendigheden af at bære ordensdragt på et møde i Beirut i Libanon i august, og ærkebiskop Beltrittis dekret, som var dateret 11. november 1971, blev udsendt i december.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretsagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Stuøststræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

HVAD SKER DER?

LIVET I MENIGHEDERNE

SCT ANNÆ: Fire nye søstre er kommet fra Polen og vil i fremtiden arbejde i menigheden. Disse søstre tilhører en orden, *Mariasøstre* (ikke dem fra Vejle), som ikke kendes i Danmark. Det er altså noget helt nyt, der begynder. I de forløbne år har man i sognet to gange holdt afskedsfest for søstre. Derfor er det nu dobbelt glædeligt at kunne byde nye søstre velkommen. Foreløbig har Sct. Elisabethsøstrene gæstfrit optaget de fire nyankomne i deres kommunitet, men når Sct. Annæ Hjem er færdigbygget, skal de bo i villaen dér.

Lidt skolestatistik: Sct. Annæ Skole, der er den største katolske skole i Danmark, har 525 elever - 263 drenge og 262 piger, fordelt på 2 børnehavklasser, 2 sæt 1.-7. klasser, 8. og 9. klasse samt realafdeling. 168 elever eller ca. 30 pct. er katolikker, dvs. 16-18 pr. årgang. Skolen beskæftiger 33 lærere, heraf 19 katolikker. Den er ikke bare af udseende meget moderne, - man tager også de nyeste principper i anvendelse i undervisningen. Her kan nævnes, at børnene lærer engelsk fra 3. klasse og tysk et år tidligere end børn i folkeskolen, samt at børnene i 1. klasse forsøgsvis har moderne matematik.

HELISINGØR: En gruppe spanske mandlige og kvindelige katolske studerende, oprindeligt medicinstuderende i Barcelona, har i flere år dannet en »comunidad«, som siden sommeren 1971 også har været repræsenteret i Danmark, i Helsingør, hvor fire af gruppens medlemmer indtil videre bor i præstegården. De siger selv:

»Vi er en gruppe kristne, som på den ene side har genoptaget traditionen fra de læge munkeordener og på den anden

side forsøger at tage den moderne verdens udfordringer alvorligt. Vi er troende kristne, der har forpligtet os til cølibat, lydighed og fattigdom, og som i praksis efterlever vore løfter efter en regel, vi har overtaget fra klostर्सamfundet i Taizé (et ordenssamfund i Bourgogne, som oprindeligt var protestantisk, men som i dag er interkonfessionelt, og hvor også nogle katolikker med pave Paul VI's særlige tilladelse har ladet sig optage. Red.).

Vort liv er delt mellem bøn - vi mødes tre gange om dagen og beder officielt sammen - og intellektuelt og manuelt arbejde. Vort samfund er åbent for alle kristne af god vilje, som er interesserede i at skabe et fredens centrum og et podium for dialog og forsoning mellem kristne og ikke-kristne, mellem troende og ikke-troende og mellem unge og ældre. Det, vi ønsker, er simpelt hen, at vort hus skal være et bønnens sted, et centrum for samtale og et sted, hvor alle og især de unge kan blive modtaget som brødre.«

HERLEV: Fem Josefsøstre har oprettet et lille nyt kommunitet i Herlev sogn. To af dem er lærerinder på skolen på Østerbro, to er under uddannelse, og en af dem tager sig af huset, som om dagen stadig er i håndværkernes hænder.

Adressen er: Klokkedybet 20, 2730 Herlev. Telf. (01) 91 90 47.

JESU HJERTE: Menigheden har efter tre måneders husly i Mariakirken (som tilhører folkekirken) den 19. december taget afsked med denne kirke. Under den folkekirkelige højmesse kl. 10 overrakte fire messehagler fra præsterne i Stenogade til præsterne ved Mariakirken. Desuden skænker Jesu Hjerter menighed Mariakirkens menighed en gotisk messehagel.

I adskillige sogneblade er der kommet en bemærkelsesværdig notits til ungarerne, underskrevet af deres præst, pastor P. Both og sekretæren for deres arbejdsgruppe, hr. P. F. Kodra. I notitsen står der: »Ungarerne i Storkøbenhavn har dannet en ungarsk arbejdsgruppe, som påtager sig forskellige opgaver for, med og iblandt deres landsmænd. Mange af disse mennesker, som i sin tid er kommet til landet her som flygtninge, har fuldstændig integreret sig i de forskellige menigheder. Og det er det bedste. Men hvis de vil mødes med deres landsmænd af og til, har de lejlighed til det. Hver 1. søndag i måneden læser den ungarske præst en ungarsk messe i Sct. Josephs Hospitals kapel, Griffenfeldsgade 44, København, kl. 12,00. De øvrige søndage bedes de deltage i kirkens gudstjenester mellem de danske katolikker i de respektive sognekirker.«

ÅRS- OPGAVEN

ÅRSOPGAVEN AKTIONSUDVALGET OPLYSER:

FREMMEARBEJDERBLADET er udkommet med et nyt nummer den 10. jan.

ODENSE: *Et åbent-bus-arrangement* i Odense den 16. januar blev en stor succes. I arrangementet, hvor mange forskellige nationaliteter var repræsenteret, deltog i alt 75 mennesker, deraf ca. halvdelen fra menigheden. Gæsterne bidrog selv med både sang og musik, og interessen hos alle var så stor, at en lignende sammenkomst vil blive gentaget inden længe.

FASTEAKTION 1972

I dagene omkring 3. maj 1971 havde København, Oslo og Stockholm besøg af biskop Gatimu fra Nyeri i Kenya, Afrika. Biskoppen er neger og han har adskillige venner og studiekammerater fra Propagandakollegiet i Rom, hvor mange præster, der nu virker i de nordiske lande, har studeret.

Biskop Gatimu kom for at bede om hjælp. Der er alt for mange børn i hans meget fattige bispedømme, som dør inden de når 4-års alderen. Han ønskede at bygge et hjem for børnene, således at de kunne få god pleje og den rette ernæring. Børnehjemmet skal give plads for 75 børn. Befolkningen i det område tæller over 90.000 og er fornylig blevet forflyttet til denne egn, som de selv skal opdyrke. I hjemmet vil man modtage både kristne og ikke-kristne børn. Betingelsen er kun, at de trænger til det.

Huset vil koste 300.000 kr. at opføre, og regeringen har givet grunden og vil betale ledernes løn. Bispedømmet i Nyeri

TÅSTRUP: Som tidligere meddelt blev der selve juleaften afholdt en stor *dansk julefest for gæstearbejderne* i Tåstrup. Der havde meldt sig 200, og i festen deltog 30 danskere, børn iberegnet, katolikker og ikke-katolikker. Julefesten foregik i Fritidscentret, som kommunen havde stillet til rådighed. Den ledsagedes af levende dansk musik (et 3-mands orkester), pakistanske plader og tyrkisk båndoptager. Et par børn af en marokkansk familie sang alle versene om den lille skorstensfejer. Både pakistanere og tyrker bidrog med sang og dans, og alle fik en lille julegave af julemanden og hans fire nisser. Et par unge tyrker, som kunne læse, skrive og tale dansk, fungerede som tolke. Disse og flere pakistanere, som foruden deres eget sprog kan både dansk og engelsk, var ligeledes til stor hjælp ved hele tilrettelæggelsen forud for og på selve festaftenen.

Et af resultaterne bliver nu sandsynligvis, at man opretter en pakistansk og en tyrkisk klub, hvor grupperne regelmæssigt kan mødes med deres landsmænd og en gruppe danskere, som vil være dem behjælpelige med at tilrettelægge møderne og i øvrigt bistå dem med deres problemer. Med dette for øje søger man nu kontakt med Tåstrup-Nykirke menighedsråd og med baptisterne.

Finansielt har hele arrangementet kunnet klares takket være bidrag fra menigheden samt tilskud fra forskellige institutioner med kommunen i spidsen.

vil komme til at eje huset og bestyrelsen består af lokale lægfolk. Nordens biskopper har besluttet, at dette børnehjem skal være det store formål for fasteaktionen 1972.

De 5 nordiske lande har løst mange gode opgaver i de nødlidende lande i de sidste fem år. Gennemsnitlig har vi kunnet indsamle ca. 250.000 kr. I dette års fastetid skulle vi gerne søge at nå op på 300.000 kr. Husk, det gælder nødlidende børn.

Enhver katolik over 16 år modtager en giroblanket, og indbetaler man 50 kr. eller derover, kan kvitteringen fra postvæsenet benyttes til »fradragsberettiget gave«.

Også børn i vore sogne og skoler kan finde veje til i fastetiden at tjene og spare mange penge til børnehjemmet.

Alle skal vi vise vor gode vilje og hjælpe børnene i Kenya.

Husk fasteaktionen 1972.

Knud Ballin

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N
Telf. 35 17 97 (ORdrup 2907)

MARIUS
MP
PETERSEN
EN DIFA FORRETNING

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRiA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahngade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

G. Garth-Grüner

Landsretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

**Malerfirma
HOLGER JØRGENSEN**

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 60
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedlægade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester – Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

M. Thomsen Støtt & Søn

Murermester- og entreprenørforetning
Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

IN MEMORIAM

»Pater Bender mellem tvende have«.

Sådan skrev engang den uforglemmelige pastor Peter Schindler om pater Friedrich Bender, der døde den 23. januar 1972 i en alder af 82 år. P. Benders vugge har stået mellem Sauerlands skønne bjerge. I Olpe/Tyskland blev han født den 22. juli 1889. Men »Jylland mellem tvende have« blev for P. Bender skæbnens land. Allerede den 15. august 1915 kom P. Bender til klostret i Ålborg, et ungt skud på kamillianerordenens vidtforgreneede træ. Efter noviciatet fra 1908-1910 og efterfølgende teologistudium i Holland og Tyskland blev P. Bender præsteviet den 7. marts 1914 i domkirken i Köln. Kort efter blev han – ligesom Sct. Ansgar – sendt nordpå. Lang tid var gået siden Sct. Ansgars dage. Men arbejdet var det samme. Siden var mange polske familier kommet til Jylland, der ventede på deres apostel. Og P. Bender begyndte at vandre og cykle og køre omkring i jydernes land ligesom de første apostle, blot at de endnu ikke kendte cykel eller bil.

Pastor Schindler foreslog engang at opmåle de gange, den afdøde har tilbagelagt strækningen jorden rundt. Nu da vi skriver P. Benders nekrolog, kan vi rettelig med Peter Schindler sige: P. Benders rejser gennem Jylland giver vel sammenlagt det meste af afstanden fra Ål-

borg til himlen. Så den afdøde kan ikke have meget tilbage af sin sidste rejse. Alle hans rejser fra hav til hav gjaldt de spredte får i det store Ålborg sogn. Ja, der hørte en robust »Sauerländer«-natur til for at kunne klare disse ture i al slags vejr og med alle tænkelige befordringsmidler.

I en præsts liv sker der i almindelighed ikke de helt store ting. Det er hverdagens trofasthed, der tæller. Og dog har P. Bender oplevet realiseringen af sit livs store drøm: en kirke i Frederikshavn – sandelig en ikke beskeden drøm for en katolsk præst med en lille menighed. Der er mange, der har bidraget til den smukke Helligåndskirkes tilblivelse, men P. Bender var den inspirerende kraft og den så typiske »Sauerländer stædighed« hans stærke våben. Når nu hans »skib i havn skal sejle«, er hans kirke i Frederikshavn det bedste sømærke.

P. Bender er med årene (siden 1939 var han dansk statsborger) blevet en del af landet mellem »tvende have«. Han vil nu hvile ud i det land, der er blevet hans skæbne, og han vil mindes af dem, hvis skæbne han hjalp med at bære. J.S.

ALLE KRISTNE MÅ TAGE SIG AF DE PROBLEMER, DER OPTAGER MENNESKENE, SIGER PAVEN

Vatikanet – NC News Service

Alle kristne er forpligtede til at være opmærksomme på de problemer, der optager menneskene rundt omkring i verden, sagde paven for nylig til den nye iranske ambassadør ved Vatikanet, Mendi Vakil, da han overrakte sine akkreditiver, efter at han lige forinden havde gjort tjeneste som Irans repræsentant i FN.

Paven udtalte ved samme lejlighed, at skønt kirkens sendelse først og fremmest er af religiøs art, »har Gud, som skabte mennesket med et indre mål for øje, forpligtet os alle til også at være opmærksomme på menneskets timelige skæbne og til at kæmpe for, at menneskelivets vilkår overalt og til enhver tid er i overensstemmelse med menneskets værdighed«.

Paven mindede om sit besøg hos shahen af Iran i november 1970 undervejs til Asien og Australien, og han sluttede med at sige, at samarbejdet mellem Vatikanet og Iran, hvad angår løsningen af menneskehedens alvorlige problemer, hviler på sunde principper.

Den 64-årige ambassadør Vakil, som selv er muhamedaner, hyldede paven som en »fredens pilgrim« og sagde, at hans bestræbelser i så henseende er »blevet fulgt med stor beundring af Irans befolkning«.

ÅBENRÅ AFSKED

Sognepræsten fra Åbenrå, pastor Isidore van de Wall, O. F. M. Conv., har trukket sig tilbage af helbredsmæssige grunde. Pastor van de Wall er født i 1914 i Verviers, Belgien, af hollandske forældre, blev præsteviet i Rom i 1938, hvor han studerede filosofi og teologi og blev doktor for at lære det danske sprog. Fra 1956 til 1957, i halvandet år, virkede pastor van de Wall i Åbenrå; så blev han kaldt til Rom for at være skriftefader i Peterskirken på italiensk og fransk. I februar 1958 kom han tilbage

LÆSER- BREV

Svar til Carly G. Majholm vedr. »De fremmede blandt os«.

I anledning af den artikel, De har skrevet i julenummeret af Katolsk Forum, kan jeg som formand for udvalget for Kristen Tjeneste meddele Dem, at alt ligger klart nu m.h.t. oprettelsen af det af Dem antydede udvalg, idet udvalget – af fagfolk kaldet Kommissionen for Kristen Tjeneste – efter de retningslinier Synoden i Nyborg vedtog, har udarbejdet statutter, som nu er godkendt af pastoralrådet. Kommissionen venter nu på at blive oprettet af biskoppen.

(Knud Ballin)

til Danmark og virkede som sognepræst i Nakskov til juli 1966 og derefter her i Åbenrå indtil den 25. januar 1972, hvorfra han nu har trukket sig tilbage af helbredsmæssige grunde.

Det var med sorg i hjertet, vi erfarede, at pastor van de Wall nu forlader Åbenrå; men da det er efter eget ønske og af helbredsmæssige grunde, må vi omstille vore sind og glæde os sammen med pastor van de Wall over, at han nu har fundet et sted, hvor han får mere hvile og kan gøre mere for helbredet.

Vi takker pastor van de Wall for den tid, han har været her, og for alle de åndelige glæder han har spredt blandt os, og også for de såkaldte mere menneskelige glæder.

Pastor van de Wall har været en ualmindelig god sjælesørger, der helt igennem urokkeligt har holdt på den katolske tro, selv midt i fornyelsen i kirken efter Vatikanconcilet. Fornyelsen skete lidt efter lidt og så blidt, at man næppe mærkede det.

Vi vil savne pastor van de Wall meget, og han vil sikkert være i vore tanker og bønner i lang tid fremover.

Skt. Hedvig Søstre og menigheden arrangerede søndag 23. jan. en afskedsfest for pastor van de Wall i »Ungdomsborgen«. Ved den lejlighed takkede vi pastor van de Wall og ønskede ham lykke og glæde på det nye sted og mest af alt et bedre helbred ved hjælp af Guds barmhjertighed og kærlighed. Den Guds kærlighed, som pastor van de Wall så ofte og specielt har mindet os om i sine prædikener og for ikke så længe siden skildret i pater Maximilian Kolbes liv og død. Der var lommestørklæder i mange hænder.

På menighedens vegne,

C.D.

A.C. OG D.K.K.F.

Mindeaften for Peter Schindler

Onsdag den 16. februar kl. 20 arrangerer Academicum Catholicum og Danmarks katolske Kvindeforbund en mindeaften for Monsignore Peter Schindler i anledning af hans 80-års fødselsdag.

Messe i Sct. Augustins Kirke, Jagtvejen, kl. 20,00. Derefter fortsætter vi i »Englesalen«, hvor der bliver et program, som belyser forskellige sider af Peter Schindlers virksomhed.

Alle er velkomne.

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon 482 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Damhugade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

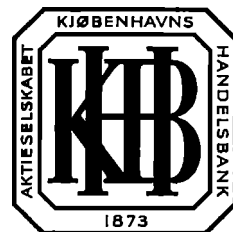
FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27

1256 København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivå

Telefon (03) 24 71 50

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAsan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelsær
ordnes personligtAlle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A - Horsens

Telefon 62 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN*Christian W. Jølliker*HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstrøvet, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 26 - 82 11 26

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

**VÆRD
AT
LÆSE****ÆLDGAMMEL ENGELSK
KLOSTERHISTORIE FORTALT
I NY BOG**

England har ualmindelig mange, og ofte smukke og ret velbevarede klosterruiner, triste minder om Henrik den Ottende 1509-1547 og hans datter, Elizabeth den Første, der regerede fra 1558-1609, og under hvilken protestantismen sejrede på de britiske øer.

Men siden de nye katolske bispedømmer oprettedes gennem 1800-tallet, er nogle få af de gamle genrejste, og nye stiftelser er kommet til. Blandt de genrejste er Buckfastbenediktiner-abbedit i landskabet Devon nær hovedbyen Exeter ud imod Cornwall på landets sydvestspids.

Benedikts sønner vendte tilbage i begyndelsen af dette århundrede, og nu er det gamle munkesamfund »Bulfeestre« eller »Buckfasten« blevet skildret i ord og billeder tillige med det genrejste i en bog: »Buckfast Abbey - A new History from 1018-1968«, skrevet af Dom John Stephan, OSB.

Forfatteren har gjort det meste af genrejsningstiden med. Bogen er udgivet hos Burleigh Press, Bristol, og i britisk mønt koster den 2.50 sterling.

Mellem ikke-katolske briter er klostret bl.a. kendt for sin tonic-vin, hvis fabrikation er ældgammel. For eksempel fritog Richard Løvehjerte i 1189 klostervinen for alle afgifter til kongens kasse!

*ad***Niels Møgelvang:**

Gennem åbne døre
Kirke og Evangelium
(Gyldendal 173 s.)

Pastor N. Møgelvang har igen udgivet en bog.

Han beskriver heri en hel del oplevelser fra sit liv, ungdomsoplevelser og episoder fra hans liv som præst i folkekirken.

Man får indtryk af pastor Møgelvangs sunde dømmekraft i mange forhold, f.eks. relationerne stat - kirke og lære - liv.

Der er betragtninger over arbejdet, kunsten, især skuespilkunsten, som forfatteren selv dyrkede i sine unge år. Mest interessant er sidste del af bogen. Pastor Møgelvang skriver bl.a.: Hjemmene, skolerne, retsvæsenet opløses, kunst og undervisning lægges øde. Derfor er den kristne kirkes kamp ikke en kamp mod kød og blod . . . men mod åndemagter. Han indrømmer Luthers og Barths skyld i den protestantiske kirkes lidet frugtbare indvirkning på samfundet på grund af den skarpe adskillelse mellem Gud og Verden. Man finder en række kloge betragtninger.

*I. L.***DAVIDSEN-SAGEN***Stuart Jackman. Frimodt 1971**(203 sider).*

»Fortsat uroligheder i Mellemøsten. Siden tidligt i går morges er det strømmet ind med rapporter om en ny krise i Jerusalem. Der er forekommet en del episoder, og generalguvernøren har udstedt udgangsforbud i byen fra mørkets frembrud. For at give Dem en udførlig rapport om den nyeste udvikling på det sted, som hurtigt er ved at blive hovedarnestedet for uroligheder i Imperiet, tager vi Dem nu med over WTA-link-kæden til studiet i Jerusalem, hvor vor udsendte medarbejder, Cass Tennel, venter . . .«

Citatet er fra bogens første side. Resten af bogen skildrer (fra den udsendte TV-reporters standpunkt) tilblivelsen af en reportage om situationen på stedet, efter at der fra Jerusalem er afsendt følgende fjernskrivermeddelelse til hovedkvarteret i Rom: »Jesus Davidsen, henrettet for forræderi fredag, hævdes set i byen tidligt i morges efter et lille jordskælv klokken fire nul nul . . .«

I løbet af søndagen og mandagen lykkes det reporteren og hans kameramand at optage interviews med generalguvernøren Pilatus, det kirkelige overhoved Kajfas, Zakæus (chefen for toldkammeret i Jeriko), Maria Magdalene (forhenværende natklub-mavedanserinde), Kleofas (en ganske almindelig lille forretningsmand, »så respektabel som en sammenfoldet paraply«) og andre.

Den rutinerede reporter er til at begynde med kun interesseret i at skaffe »en god historie«, men bliver efterhånden påvirket af øjenvidnernes overbevisende udsagn og af myndighedernes for-gæves forsøg på at bortforklare den kendsgerning, at graven vitterligt er tom.

Sammensmeltningen af evangeliernes beretning med det moderne miljø er ganske dygtigt gjort, og det er lykkedes forfatteren under den spændende fremstilling at fremhæve visse aspekter af opstandelsens betydning på en meget levende måde.

L.O.D.

Aage Falk Hansen:
SKÆBNER OG SKÆBNETIDER.
MINDER FRA EN LANG LIVS-
GERNING
Frimodts forlag 1970.

Lige siden arbejderbevægelsen tog form i 1870'erne har Danmark kristeligt set lidt under, at der var kold luft mellem arbejderbevægelsens folk og kirken. Når dette forhold nu er mindre koldt, kan vi mere end nogen anden takke pastor Aage Falk Hansen derfor.

I 1927, da arbejdsløsheden blev et pinagtigt problem for landet og for utallige mennesker, begyndte Falk Hansen sine berømte eftermiddagsunderholdninger for arbejdsløse i KFUM's store sal. Det omfattende sociale arbejde, som dermed tog sin begyndelse, udviklede mange ægte og ansete arbejdere til bekendende kristne.

Når Falk Hansen til sine møder, sommerlejre og gudstjenester kunne samle arbejdere i antal som ingen andre, skyldtes det ikke en speciel teologi eller særlig veltalenhed, men en usædvanlig evne til at få mennesker til at fornemme, at han interesserede sig for dem og simpelt hen kunne lide dem og vel også, at han ukomplikeret holdt af Danmark og af Gud.

Falk Hansen har betydet meget for mange mennesker og for den danske kirke. Og han har levet intenst med i vort folks liv siden 1927. Hans bog giver ikke blot et sympatisk billede af en betydende mands liv i tiden før, under og efter besættelsen, men også et sympatisk billede af vort folk i denne så interessante tid.

I vor tid, som er så præget af kravet: »Vær kritisk«, er en bog, der er »positiv« som denne, velgørende læsning.

V.H.

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs eftf.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 68

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Til Lourdes

med fly fra d. 19.-28. juni.
Pris kr. 1.250.
Valfartsleder P. J. Mesters.
Program ved henvendelse til
Vor Frue Sekretariat,
Røsnæsvej 21, 4400 Kalundborg.

FRA CARITAS

Der kommer stadig penge ind til Bangla Desh og til Moder Theresa. Det synes, at bogen om Moder Theresa, som alle Pauluskredsens medlemmer har fået tilsendt, har sat skub i foretagendet.

Dr. Meldahl har den 15. januar repræsenteret Caritas Danmark ved et stort møde i Rom om kirkens hjælpearbejde i Bangla Desh og blandt flygtninge i Indien.

Jeg selv skal lede min Programkommission i Rom fra 15.-17. februar og forberede en generalforsamling i Caritas Internationalis i Rom i maj 1972; ved denne lejlighed skulle hovedmålet være at trække linierne op for Caritas Internationalis' vigtigste formål: Oprettelsen af karitative centre i alle lande og støtte til de unge Caritasorganisationer, således at den direkte karitative gerning, der angår enhver katolik - om han end lever under de fattigste forhold eller har overflod - så han kan hjælpe sine nødlidende brødre og søstre. Ideen er, at dette bliver det centrale emne og katastrofehjælpen og udviklingshjælpen bliver mere periferisk, idet hovedformålens gennemførelse i høj grad vil være til gavn, når katastrofen kommer eller når nye sociale opgaver skal gennemføres i et land. I

virkeligheden er det den stadig voksende respekt for modtagerlandenes egen indsats og egen erfaring, der gør sig gældende i alle fornyelser på hjælpearbejdets område i vore dage.

Knud Ballin

FRA CARITAS

Til Østpakistan er der indtil 15/1 1972 ialt indsamlet kr. 232.323,55, heraf gik kr. 15.000 til koleravaccine, kr. 25.000 til proteinrigt brød og kr. 145.000 sendtes til Caritas Internationalis.

TØRMÆLK TIL MOTHER THERESA

Penge indsamles af Abbe Pierre's »Svalerne«, Vincentgilderne og Caritas.

Udsendelsen af bogen »Noget skønt for Gud«, som handler om Mother Therasas arbejde, har foranlediget, at der i øjeblikket kommer mange bidrag til dette arbejde.

Bogen er udsendt af Kristeligt Dagblad, men alle Pauluskredsens abonnenter fik den på abonnementet, og mange har som tak for bogen sendt et bidrag.

Fra udsendelsen af bogen og indtil den 15/1 er der indkommet kr. 3.400.

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

VEJLE OPTIK

v. ANKER KASTRUP
Briller
Torvegade 8, Vejle. Telefon 82 03 08

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

AKTIVBANKEN A/S

Kolding

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

STØT KATOLSK FORUM
TEGN ET ABONNEMENT

DE SYGES OG ÆLDRES KATOLSKE FORBUND

Midt i fastetiden, den 5. marts 1972, holdes fastetidens søndag for syge og ældre mennesker. Stedet er denne gang: Immaculatakirken og Sct. Joseph Søstrene, Strandvej 91.

Der vil såvidt muligt tilgå indbydelse til alle syge og ældre trosfæller, men enhver er velkommen.

Kl. 10,00 messe.

Kl. 12,00 frokost (medbragt) - hvortil kan købes kaffe, øl og sodavand

Kl. 13,30 underholdning: Musik og sang
JESU TIME

(lysbilleder med lydbånd)

Oplæsning

VI HAR BRUG FOR ALLE
(socialrådgiver Lizzie Bruun)

Kl. 15,00 afsluttende andagt med

Lourdespåkaldelserne.

Bilejere bedes melde sig til pastor Ballins kontor (35 30 85: 10-16, undt. lørd. og sønd.). Der er brug for kørsel mellem 9,30 og 10 og mellem 15,30 og 16.

*Næstved, den 24. februar 1972 kl. 19,30:
I salen i præstegården.*

Overlæge dr. Clemmesen viser lysbilleder og fortæller om Grønland.

Alle og enhver er velkomne!

RAPPORT FRA UDVALGET FOR UDLÆNDINGE

Et sådant udvalg er nedsat af pastoralrådet med den opgave at studere, hvilke forventninger det stadig stigende antal udlændinge i Danmark kan stille til os katolikker - som kirke og som kristne. Udvalget består af 2 lægfolk og 5 præster. Adressen er: Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Siden udvalget trådte sammen den 9/12 1971, har det holdt 4 møder. Foreløbig prøver man at sætte sig ind i de meget forskelligartede behov, udlændingene har. Behovene skifter efter nationalitet, kultur og religion; de er forskellige efter udlændingenes formål med at være her. - Nogle af opgaverne kan kun løses af 'kirken' som administration, andre kan kun løses af et 'medmenneskeligt menneske'. En liste over rimelige krav har hjulpet udvalget i gang:

1. En orientering om den katolske kirkes arbejde i Danmark - og om muligt et tilbud om sjælesorg på de udenlandske katolikkers eget sprog.
2. Et tilbud om optagelse i vore sogne, uden at udlændingen straks pånødes bidragspligt til sognets (bispeddømmets) økonomi.
3. Et tilbud om religionsundervisning til de forskellige gruppers børn.

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

25/3-4/4 - påske i Rom - 11 dg. - fly - kr. 1245,-.
21/4-5/5 - forårstilbud - Rom - 15 dg. - fly - kr. 835,-.
29/6-14/7 - sommer i Rom og Assisi - 16 dg. - fly - kr. 1375,-.
29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-.

Israel:

6/4-27/4 - 22 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2550,-.
13/7-27/7 - 15 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2250,-.

Østrig:

25/6-9/7 - 15 dg. - fly - Werfen + Wien - kr. 1098,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

4. Vor forståelse for gruppernes særpræg – vor tolerance'.

5. Vor hjælp til at bistå de fremmede med at organisere klubber, osv.

For at få kontakt i det allermindste med vore trosfæller fra de forskellige udenlandske grupper har udvalget indbudt de katolske præster, der specielt tager sig af udlændinge, (med en lægmand som ledsager) til et møde med sig den 22. februar. Biskop Martensen har ønsket at tage del i mødet. Navnene på de lægmænd, der kommer med, kendes endnu ikke, men det drejer sig om følgende præster: Both, Dorange, Engelhardt, Kreienbühl, Poppe (for jugoslaverne), Porisiensi, Smeenk, Szymaszeck og Thomas. Dette bliver ikke det sidste møde mellem repræsentanterne for de udenlandske grupper og udvalget; enhver udlænding kan således gennem sin præst forelægge sine synspunkter – eller skrive direkte til udvalget.

Man har arbejdet med løsningen på en del detailspørgsmål, og man har knyttet forbindelse til det Økumeniske Fællesråds udvalg for gæstearbejdere. Endelig meddeler pastor d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg (69 03 01), at han kan opgive navne på udenlandske familier, der gerne vil i kontakt med en dansker – som regel for at få hjælp til at indrette sig under de nye fremmede forhold. P.d'A.

EN SØSTER MED MOD OG HJERTE BLEV FORLØBER FOR SANKT JOSEF SØSTRENS GODE VIRKE I ÅRHUS, – SOM NU SLUTTER
Tiden er løbet fra de små private hospitaller. Denne sætning står i en artikel i »Aarhus Stiftstidende«, mærket »rollo«, i anledning af, at Århus amtskommune med virkning fra 1. april 1972 har købt Sankt Josefs Hospital på Bülowsgade 68 i den jyske hovedby. Dermed slutter et stort og velsignelsesrigt, men også arbejdsfyldt virke for Sankt Josef Søstrene på hospitalet, hvis bygninger stammer fra 1906–1907 og dengang og langt fremover var et af de mest moderne sygehuse i Danmark.

Århus-bladet indleder sådan, idet overskriften lyder »Nonnen var ikke bange for kolera«:

– Det begyndte med en kolerapatient i Århus for omkring 80 år siden. Frygten for smitte var stor. Ingen turde passe den syge. Så meldte der sig en frivil-

lig med mod og hjertet på rette sted: En kvinde, naturligvis – Søster Simplienne!

Dette vakte interesse for den sygepleje, som medlemmer af den katolske Sankt Josef-kongregation ved siden af deres undervisning var begyndt på her i byen. Kapitlet slutter april 1972, når amtet overtager hospitalet for tre millioner kr.

★

I den smukke omtale af søstrenes sygeplejegering i tider, da det offentlige ikke havde taget hospitalsdriftens pengekrævende opgave i sin hånd, fortælles der, at bygningen fortsat videreføres som efterbehandlingsafdeling for 92 patienter fra Århus Kommunehospital og fra Århus Amtssygehus.

Søstrene trækker sig tilbage fra sygestuerne, men ikke fra hospitalet, idet de vil bo til leje på anden sal, indtil man finder en anden bolig. Efter omtale af ringe tilgang til kongregationen fortælles, at en lille halv snes søstre er aktive på hospitalet, mens omkring 15 er ældre medsøstre.

★

Salgssummen vil for hovedpartens vedkommende blive anvendt til erhvervelse af bolig for de søstre, der er i alderen for otiet efter mange års travl tjeneste.

I Århus har Sankt Josefs Hospital spillet en betydelig rolle, understreges det. De første specialafdelinger i byen for tb, ortopædi samt øre- og øjensygdomme blev åbnet på det lille pionérhospital. x

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 13/2: 6. (alm.) Søndag: Sir. 15, 15–20. – Salme 118 (119), 1–2. 4–5. 17–18. 33–34. (R: 1b). – 1. Kor. 2,6–10. – Mt. 5, 17–37 (eller: 5,20–22a. 27–28. 33–34a. 37.

Mandag d. 14/2: Jak. 1,1–11. – Mk. 8, 11–13.

Tirsdag d. 15/2: Jak. 1,12–18. – Mk. 8, 14–21.

Onsdag d. 16/2: ASKEONSDAG: Joel 2,12–18. – Salme 50 (51),3–6a. 12–13. 14 og 17. (R: 3a). – 2. Kor. 5,20–6,2. – Mt. 6,1–6. 16–18.

Torsdag d. 17/2: 5. Mos. 30,15–20. – Lk. 9,22–25.

Fredag d. 18/2: Es. 58,1–9a. – Mt. 9, 14–15.

Lørdag d. 19/2: Es. 58,9b–14. – Lk. 5, 27–32.

Søndag d. 20/2: 1. Søndag i Fasten: 1. Mos. 2,7–9; 3,1–7. – Salme 50 (51), 3–6a. 12–13. 14 og 17. (R: 3a). – Rom. 5,12–19 (eller: 5,12. 17–19). – Mt. 4, 1–11.

Mandag d. 21/2: 3. Mos. 19,1–2. 11–18. – Mt. 25,31–46.

Tirsdag d. 22/2: S. Petri Stol i Rom: 1. Pet. 5,1–4. – Salme 22 (23), 1–6. (R: 1). – Mt. 16,13–19.

Onsdag d. 23/2: Jon. 3,1–10. – Lk. 11, 29–32.

Torsdag d. 24/2: S. Matthias, apostel: Ap.g. 1,15–17. 20–26. – Salme 112 (113), 1–8. (R: 8). – Joh. 15,9–17.

Fredag d. 25/2: Ezek. 18,21–28. – Mt. 5, 20–26.

Lørdag d. 26/2: 5. Mos. 26,16–19. – Mt. 5,43–48.

Søndag d. 27/2: 2. Søndag i Fasten: 1. Mos. 12,1–4a. – Salme 32 (33), 4–5. 18–19. 20 og 22. (R: 22). – 2. Tim. 1, 8b–10. – Mt. 17,1–9.

Mandag d. 28/2: Dan. 9,4b–10. – Lk. 6, 36–38.

Tirsdag d. 29/2: Es. 1,10. 16–20. – Mt. 23,1–12.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 13/2: 6. (alm.) Søndag = Quinquagesima; grøn; Gloria og Credo; i st. f. Tractus læses Alleluja-Vers fra 6. S. e. H. 3 Konger.

Mandag d. 14/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 15/2: Ferialdag.

Onsdag d. 16/2: ASKEONSDAG. – Faste- og abstinensdag.

Torsdag d. 17/2: Ferialdag.

Fredag d. 18/2: Ferialdag.

Lørdag d. 19/2: Ferialdag.

Søndag d. 20/2: 1. Søndag i Fasten.

Mandag d. 21/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 22/2: S. Petri Stol i Rom.

Onsdag d. 23/2: Ferialdag. – Som ihukommelse af S. Petrus Damiani kan dennes kirkebøn læses i st. f. Ferialdagens.

Torsdag d. 24/2: S. Matthias, apostel.

Fredag d. 25/2: Ferialdag.

Lørdag d. 26/2: Ferialdag.

Søndag d. 27/2: 2. Søndag i Fasten.

Mandag d. 28/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 29/2: Ferialdag.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 82 15 44

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1826 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgapris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

KØDETS LYST

Blandt de nyere amerikanske instruktører er Mike Nichols efterhånden nået frem til en sikker position takket være sin humor og følsomhed. Gennembruddet kom med »Fagre voksne verden«, som viste en ung mands følelsesmæssige modning. Det erotiske voldte hele tiden problemer. Han ville være så frigjort uden at vide, hvad det ville sige. I Nichols næste film »Punkt 22« viste han krigens ødelæggende virkninger på mennesker. Hvordan kan man overleve i det militære vanvid?

Et kendetegn for Mike Nichols fortællelemåde er den fine balance mellem alvor og morskab. Uden at virke demonstrativ kan han få det komiske frem selv i pinlige situationer. Omvendt kan den bitre alvor og ironi ligge under tilsyneladende sorgløse og løsslupne scener. Det kan lyde noget sammensat, at følelserne aldrig er rene, men i filmene virker det enkelt og ligefremt.

Kønnes kamp

Handlingen i »Kødets Lyst« er to college-kammeraters modning trukket ud over tyve år. I studietiden bor de på samme værelse. De opnår en vis fortrolighed, som dog aldrig bliver til en virkelig accept af hinanden. Jonathan er hård i filten og på evig jagt efter piger. Sandy er mere stille og genert. Mens forteksterne vises, hører vi en samtale mellem de to kammerater. De snakker kærlighed og bliver enige om, at det er bedre selv at være forelsket, end at en pige er forelsket i en. Bedst er selvfølgelig en gensidig forelskelse, men det er, som om de på forhånd opgiver den mulighed.

Selv om de således har fælles idealer, reagerer de meget forskelligt over for piger. Jonathans usikkerhed skjules bag

de evige erobringer, for han skal ustandselig bevise sin potens for sig selv og andre. Den uerfarne Sandy kan slet ikke klare konkurrencen, men ender alligevel trygt i ægteskabet med Susan. Kønnes kamp holder dog ikke op med årene. Begge fortsætter på hver sin måde med at give efter for kødets lyst. Da ingen af dem når til at sætte det erotiske ind i en større sammenhæng, bliver deres begær ikke til andet end forbrugermoral.

Ideal og virkelighed

De to fyre har en meget bestemt forestilling om, hvordan den helt rigtige pige skal være. Selvfølgelig findes hun ikke, men i stedet for at se det i øjnene, bruger de idealet som undskyldning for stadig at erobre nye kvinder. Idealet bliver brugt til at skjule den egoistiske og undertrykkende holdning overfor kvinder.

Jonathan får på et tidspunkt fat på en sød og barmfager dame. Hun er tilsyneladende meget tæt ved idealet, men da hun kræver engagement fra hans side og tilmed vil giftes, bliver han bange. Sådan var forholdet ikke ment fra hans side. Når det endelig kommer til stykket, er han ikke i stand til at komme et andet menneske i møde. Begæret fører ikke til tilfredsstillelse, erotikken ikke til kærlighed, og idealet bliver ikke en realitet.

Mændenes fallit

Filmen er hele tiden set fra mændenes synsvinkel. Det er deres udvikling, vi følger, selv om den til sidst mere ligner en forrådnelse end en modning. Jonathan og Sandy spiller begge to fallit, fordi de aldrig kommer ud over at være handyr. På jagt efter det smukke og skønne glemmer de, at et forhold kræver indsats af begge parter, og at det ikke kun fore-

går i sengen. Deres ensidige opfattelse af kvinder som forbrugsobjekter gør dem selv ensidige og smalsporede. Ethvert herre-slave forhold binder også herren, og begge parter ødelægges rent menneskeligt.

I lighed med handlingen i »Ægtemænd« får Jonathan og Sandy lov til at løbe linen ud. Det overbevisende ved filmen er, at de to mænd lever som ret genkendelige typer af virkelige personer. Blot ved at fastholde deres svagheder undergraver de lige så stille deres eget liv.

Jeg synes »Kødets Lyst« rammer centralt ned i nogle af de små spil, der foregår mellem mand og kvinde. Jonathan og Sandy kommer til at stå som ofre for deres eget mandsideal. Deres evige køns-kamp vikler dem mere og mere ind i erotiske frustrationer, og selv om de kan indse situationen, kan de ikke ændre den.

For filmen er det nok en styrke, at den så konsekvent gennemfører at følge mændene. De får chancen, men spiller håbløst fallit. Det er imidlertid ikke nok til at komme videre til nogle mindre konkurrenceprægede og kærlige forhold mellem mænd og kvinder. Nok får mændene nogle tiltrængte knubs, men kvinderne i filmen er nu heller ikke særlig spændende. De har i uhyggelig grad omskabt sig efter mandens forventninger. Vi har nået en slags nulpunkt i køns-kampen. Begge parter har tabt, og filmen giver ingen anvisning på, hvordan man kommer videre.

Anmeldelsen her lider af samme svag-hed som personerne i filmen: Følelserne snakkes ihjel. Lad det dog ikke skræmme, for dialogen er vanvittig morsom, spillet overbevisende og billederne medrivende.

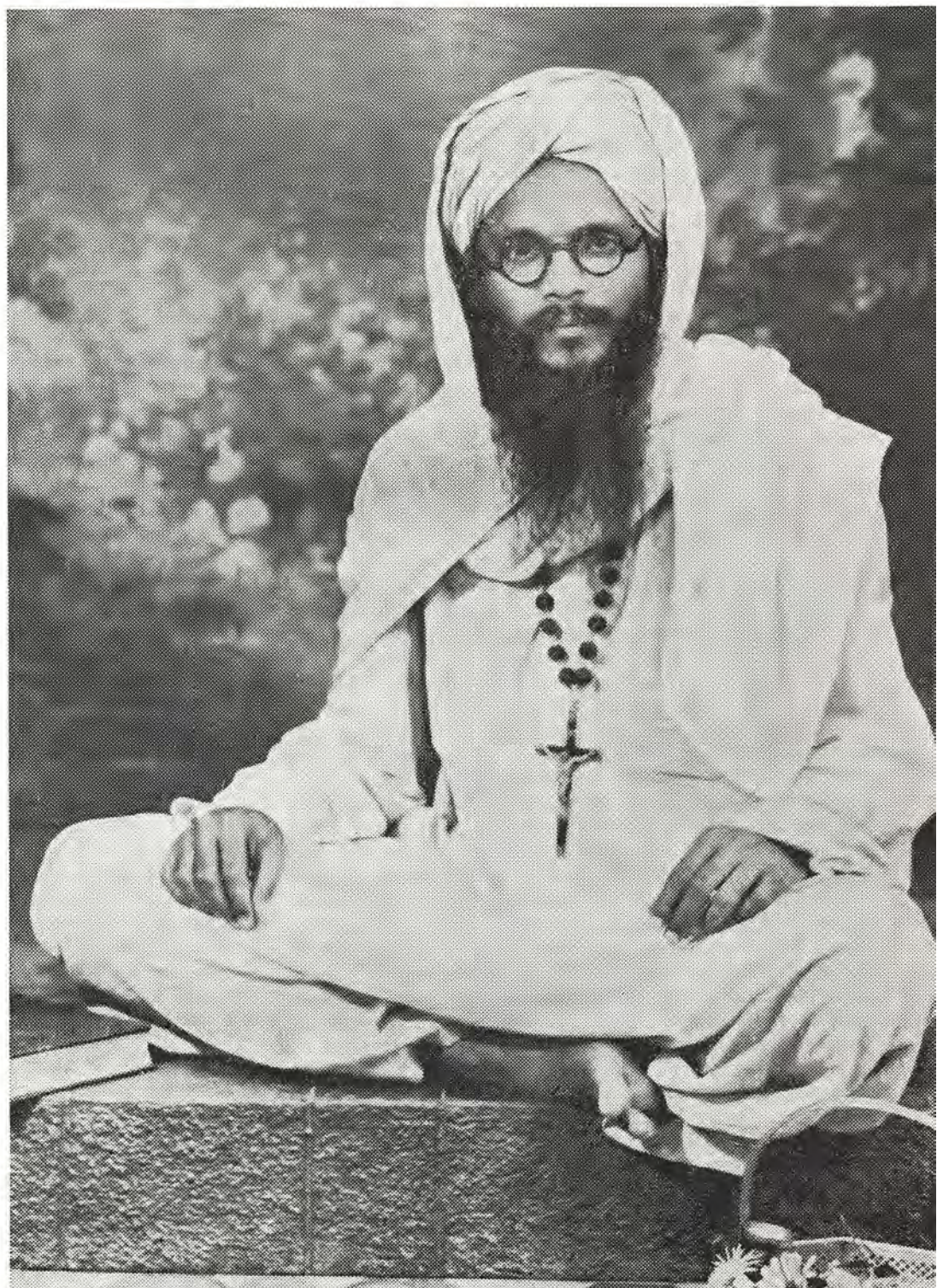
Jakob Frandsen

4/1972

forum

katolsk

rotor 3 Kotor

SWAMI AMALANANDA,
MISSIONÆR I DESHNUR,
INDIA,
KLÆDT SOM
KRISTEN SANYASSI

NOTES- BLOKKEN

Georges Rouault (1871-1958)

»KUNSTEN ER ET GLØDENDE SKRIFTEMÅL«

Pablo Ruiz Picasso (født 1881)

»Ved I, jeg har mødt kærligheden. Den har lasede knæ og går tiggende fra dør til dør.«

»Intet kan opstå uden ensomhed. Jeg har skabt mig en ensomhed, hvorom ingen aner. Det er meget svært i dag at være alene, for vi har ure. Har De set en helgen med ur? Jeg har aldrig kunnet finde en, selv ikke hos de helgener, som anses for urmagerens værnehelgener. Ser De, hvor vel befinder vi os ikke i dette øjeblik ved vor samtale: Vi kunne i årevis blive ved således! og vidste endnu at sige meget. Efter ti års forløb ville vi endnu være der, tilfredse med at være der, stadigvæk talende videre.« (Derpå tager Picasso sit ur op og siger til os: På snarligt gensyn! Man venter mig til frokost.)

Franz Marc (1880-1916)

»Det er utroligt, hvor lidt mennesker af i dag lærer ved at gå på museer . . . og de kunne lære alt derved, nemlig det ene, at der ikke gives nogen stor og ren kunst uden religion, at kunsten var desto mere kunstnerisk, jo mere religiøs den har været.«

Emil Nolde (1867-1956)

»Med tynde blyantstreger tegnede jeg hårdt og spidst tretten mennesker på et lærred: Frelseren og hans tolv apostle, sidende omkring et bord i den milde forårsnat, i natten før Kristi store lidelser. Det var de timer, hvorunder Kristus åbenbarede sin store forløserranke for sine elskede disciple. Han talte de dybtføjte ord, som er bevaret os i hans sakramenter. Johannes bøjede sit hoved mod sin guddommelige vens bryst.

Et uimodståeligt ønske om at fremstille dyb åndelighed og inderlighed havde jeg fulgt, dog uden megen villen og viden og overvejelse. Nogle apostelhoveder og et Kristushovede havde jeg tidligere tegnet. Næsten forskrækket stod jeg foran det optegnede arbejde, omkring mig slet intet forbillede fra naturen, og nu skulle jeg male den hemmelighedsfuldeste, dybt-inderligste håndelse i den kristne religion! Kristus med hellig forklaret, helt indefter vendt udtryk; til begge sider og foran ham sidder dybtbevæget kransen af hans disciple. Jeg malede og malede, næppe vidende, om det var dag eller nat, om jeg nu var menneske eller maler.

Da jeg gik i seng, så jeg billedet, i nattetimerne så jeg det, og da jeg vågnede, stod det for mig . . . Billedet ville vel være forblevet et fragment – men nu malede jeg lykkelig videre, lillarøde flammer over disciplenes hoveder, i den hellige, lykkelige time, da de blev apostle, kaldet og velsignet til den guddommelige forkyndertjeneste. Gå ud i hele verden, lær og døb alle mennesker i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn! Det havde deres guddommelige ven kaldet dem til . . . Hvor uendelig smukt må det have været selv at have hørt ordene af ham.

Apostlene gik ud i hele verden. Frelserens lære satte herligt i brand! Tro, og I bliver salige! Altre, kroner, verdensriger vaklede og styrtede. . . .«

Januarnummeret af det franske tidsskrift »Christus« behandler problemet: tro og virkelighed. Det gør det ikke teoretisk, men praktisk, idet det stadig rådfører sig med erfaringen. Fra de mest forskellige sider belyser man spørgsmålet om, hvordan vor tro mestrer den virkelighed, som omgiver os. Og man gør det hele tiden på erfaringsbasis. Til sidst sammenfatter Maurice Bellet S.J. hele spørgsmålet i en artikel med overskriften »De tre stadier«. Vi vil i det følgende kort referere denne artikel:

Det første stadium danner udgangspunktet. I dette tilfælde er troen i en enkel, ureflekteret overensstemmelse med virkeligheden. Den »religiøse verden« og hele den øvrige del af tilværelsen er på forhånd i harmoni med hinanden. Verden er det, vi kender. Den er ikke noget, som overrasker den troende. Troen siger os nemlig, hvordan vi skal forholde os til den. Lydighed over for kirken, moralsk liv og overværelse af gudstjenesten er de bærende fundament i dette forhold. Holder man sig til dem, er alt i orden. Hvis realiteterne strider imod vor tro, skal man blot holde fast ved den. Det modsatte ville være svaghed og svigten. Ud fra troen ved vi, hvad verden er og hvordan den skal bedømmes. Man gør ikke noget forsøg på at forandre den. Men den foruroliger heller ikke den troende.

Det andet stadium er en reaktion mod denne holdning. Man vil ikke mere leve i en ghetto, men komme i forbindelse med realiteterne. Man vover resolut skridtet ud til virkeligheden. Det gælder om at omsætte evangeliet i praksis, at være nærværende i denne verden. Denne holdning, som blev moderne i årene efter den 2. verdenskrig (især i Frankrig), nåede sit højdepunkt på det 2. Vatikankon-

cil. Man talte om religiøst engagement, vidnesbyrd og kirkens åbning til verden. Ting, som tidligere lå en lille smule uden for de troendes interesse, blev på en gang betydningfulde: politik, samfundsproblemer, teater, film, massemedier, seksualitet osv. Virkeligheden holdt sit indtog i troens verden.

Det tredje stadium, som vi befinder os midt i, er atter en reaktion mod den sidste holdning. Den virkelighed, som vor tro nu for alvor er kommet i berøring med, overvælder os i den grad, at vi drukner i den. Når præsterne prædiker om, at de troende skal stå midt i livet, er der nogle, som smiler. Som om de ville sige: det gør vi i forvejen alt for meget. Men problemet er, hvorledes finder vi vejen tilbage fra den moderne virkelighed til troens verden? Realiteterne er troens kritiske sted. De sætter vor tro på prøve. Dette kan føre til en troskrise. Nogle har givet helt op. Allerede i 1854 har Søren Kierkegaard set denne kommende krise. Han skriver i sine »Papirer«: »Tænk en fæstning, ubetinget uindtagelig, forsynet med proviant for en evighed. Da kommer der en ny kommandant. Han får den idé, om det ikke var rigtigst at bygge broer over løbegravene – for at kunne angribe belejrerne. Charmant! Han forvandlede fæstningen til en landsby – og fjenden tog den naturligvis. Således med kristendommen. Man forandrede metoden – og verden sejrede naturligvis.« (XI, 1. nr. 349). Men virkeligheden er nu en gang det eneste sted, hvor troen kan bevise sin duelighed. Vi kan ikke mere vende tilbage til det første stadium. Det ville være nytteløst at genopbygge sløjfede bastioner. Vi kan kun bede til Gud, at han giver os kraft til at bestå i den krise, mange af os er stedt i.

H. Roos S.J.

MANUSKRIFTER TIL »KATOLSK FORUM«
bedes indleveret senest 3 uger før bladets officielle udgivelsesdato hveranden onsdag.

Redaktionen

INDHOLD

YOGA OG ZENTEKNIK	5
ENIGHED ELLER ENHED	8
AFRIKAS KATOLSKE SKOLER	10
UDLAND	12
MØDE I FRANKFURT	14
AKTIONENS GANG	16
VÆRD AT LÆSE	18
BISKOP MANGERS †	20
BREV FRA PETER TANTHOLDT	24

*Følg med i
hvad der sker
hjemme og ude.
Tegn et abonnement
på Katolsk Forum
nu.
(Adresse:
se bagsiden)*

KOMMENTAR

DANMARK og VERDEN
Mand, vær dig selv! Trold, vær dig selv nok! Således lyder Ibsens definition af en mand og en trold. Det kan ikke gøres kortere og fyndigere. Den danske version af problemet finder vi hos Oeh-lenschlæger: apotekeren, der har solgt Aladdin giften, siger: »Gå hen for mig og henter hvem I vil, når I kun spærrer mig, min hustru og min lille Hasan med de skæve ben.« Tragisk og moderne belystes spørgsmålet i afsnittet »To fædre« i Familien Ashton. Sønnerne er dræbt, og de to mænd står over for hinanden i den udbombede tyske by. – De må ikke tro, hr. Ashton, at jeg var nazist. Jeg havde ikke noget med det at gøre, jeg passede mig selv. Ashton: Det gjorde jeg også. Og dette er prisen, vi betalte derfor!

I denne tid, hvor debatten om vor tilslutning til fællesmarkedet forårsager polemisk bølgegang, synes man somme tider at genkende »det troldeligt nationale«, som Peer Gynt får anbefalet til læsning.

Et af skræmmebillederne i debatten er den katolske kirke. (Mange undrer sig for resten over, at TVs børneudsendelser ikke har fået fat på ideen endnu. Thi vor historie gør det nærliggende). Hvis

man vil se et billede på håbløse internationale forviklinger, skal man læse de første kapitler af den danske kirkes historie. De få danske bispesæder, som fandtes i begyndelsen af Svend Estridsens regering, hørte under ærkebispens af Bremen-Hamburg. Han var tysk fyrste, men selvfølgelig den tysk-romerske kejsers undersåt. Som ærkebisp var han underlagt paven i Rom. Han måtte nødvendigvis have mange spegede motiver, når han skulle organisere kirken i Norden. Alligevel lykkedes det, om end noget sent (1103), at få oprettet ærkesædet i Lund. Embedets indehavere blev i tidens løb ikke alene Eskil, Absalon og Anders Sunesøn, men jo også Jakob Erlandsen og Jens Grand, den sidste husket for sin bemærkning efter flugten fra Søborg, at det var ham lige meget, hvem der regerede i Danmark, om det så var fanden selv, bare det ikke var Erik Menved eller hans broder!

Men alt dette er, set i historiens perspektiv, kun krusninger på overfladen. De indviklede kompetencestridigheder forøgede kun den livlige trafik mellem Danmark og de øvrige europæiske lande. Der har til tider været en sand gennemtræk af udenlandske

kulturpersonligheder, der har tilført os goder, som vi ikke ville undvære. Og man kan på ingen måde sige, at vi holdt udsalg af vor danske egenart og vor kultur. Tværtimod. Kan kirkehistorien da vejlede os, om vi skal slutte os til det store europæiske fællesskab? Næppe. Ikke fordi det ikke er kirkens opgave at blande sig i politik, for det er det, så ofte vold og uret truer. Havde kirken bare altid erkendt det! Men her drejer det sig om den enkelte borgers forståelse af og vurdering af de motiver, som ligger til grund for ønsket om en tilslutning til fællesmarkedet. Som eksempel kan nævnes frygten for, at udlændinge skal opkøbe vor jord. Staten kan og skal sørge for love, der har til formål at sikre os herimod. Men ganske uanset lovene, bliver dansk jord kun solgt, hvis danske mænd er villige til at sælge den. Her stopper man op, tænker på Kaj Munks sidste prædiken – og gyser. Vor nationale musik- og sangskat har vi lagt i mølposer, til fordel for moderne amerikanske toner. Så her har vi allerede et åbent vindue ud til den store verden. Og vor religion? Bliver vi et bytte for Romerkirken? Måske – hvis da ikke vor nordiske tradition

for frihed og tolerance kunne tilføre den sydlandske prægede katolske kirke et værdifuldt element, som gør den rigere facetteret. Eller ligger idealerne også i mølposen? Tilbage bliver løftet om økonomisk trivsel i et større fællesskab. Det er lidt lidt at få ud af det, og vi har jo da fået stabiliseret vor økonomi i den sidste tid. Ganske vist ved lån i udlandet; hvor gevinsten egentlig ligger, unddrager sig min forståelse, det må der klogere hoveder til.

Man forstår de store betænkeligheder, Danmark har ved at tilslutte sig fællesmarkedet. Er vi modne til at blive slugt? Har vi værdier, som vi kan hævde os ved, som vi kan sætte ved siden af vore naboers uden at rødme. Eller er vi ikke solvente her i huset?

Efter alle disse alvorlige drøftelser vil de fleste læsere nok i deres indre melde hus forbi. Da vi nu står ved indgangen til fastetiden, har vi jo en glimrende lejlighed til at bevise for os selv, at vi endnu er mange, der gør alvor af vort livssyn, har vilje og evne til at rette på vore fejl, har hjerte til at give uden at vente gengæld, kort sagt, at vi er folk, man ikke sådan uden videre får bugt med.

Georg Heggum

SVÆR AT TÆMME

»– men tungen kan intet menneske tæmme, rastløs og ond, som den er, fuld af dødbringende gift« (Jacobs brev 3,8).

Du blev vred. Din pande blev om muligt endnu hvidere bag det mørke hår. De blide, brune øjne spejlede pludselig noget mørkt og ukendt. Men så beherskede du dig, slettede det ud. Du er ikke typen, der bliver vred for den første den bedste bemærkning. Du vil i hvert fald ikke være typen. Det blev kvalt eller gemt eller fortrængt. Men det var der.

Det var slet ikke min mening. Det fløj mig bare ud af munden. Der er så meget, der flyver os af munde, uden at vi egentlig vil fortræd. Det sker så let, når man bliver heftig eller opstemt eller bare nyder at ramme plet. Det er så sjældent helt bevidst, bare tankeløst. Bagefter indser man måske nok, at det var at drive spøgen lidt for vidt. Men så kan man jo bare sige undskyld, og så er den sag forbi, af og til, ja, men ikke altid.

Jeg kan sagtens sige undskyld, og du vil smile kønt og elskværdigt som altid og sige noget om, at det betød da ikke noget. Hvad skal du ellers sige? Men det betød noget, og det gjorde ondt. Jeg så det, et halvt minut for sent, men til gengæld også kun i et glimt så kort, at jeg med lethed ville kunne bilde mig selv ind, at jeg tog fejl. Men det ved jeg godt, at jeg ikke gjorde. Jeg følte mig så vældig hurtig og kvik, – og nu er jeg så forfærdelig ked af det. For de ord, der én gang er sagt, kan ikke tages tilbage. De kan forklares og undskyldes. Men de har levet engang og kan ikke mere trækkes ind i intetheden. Og her står jeg med mine omsvøb og undskyldninger og kan slet ikke give udtryk for, hvor jeg er ked af det, for så tramper jeg blot endnu mere rundt i det. Af og til har man en fornemmelse af, at det menneskelige sprog kun er en nødløsning på vore kontaktproblemer. Det var så fristende let at såre dig og så forbigstret svært at hele det igen.

Hvad har jeg sat over styr? Hvor meget af dit venskab har jeg forskertset? Måske ikke så meget, bare prikken over i'et. Og pludselig betyder den lille prik så meget for mig. Pludselig

betyder din agtelse og dit venskab mere, meget mere end at brilliere med en rap bemærkning.

Men for sent. For sent som så mange gange livet igennem. Meget har man prøvet at lære. Meget klogt har man fra barnsben måttet fylde sig med. Men den lille regel, der siger, at man skal tænke, før man taler, – den blev aldrig ført helt ud i praksis. Den er så let glemt, når alle råber i munden på hinanden, og man kun har én tanke: at blive hørt.

Man siger også, at det bedste tegn på et venskab er, at man kan tie sammen. Stilheden er en mangelvare i dag, også mellem mennesker. Den dybe dvælende stilhed, hvor tiden ikke farer af sted, men tankerne får lov at modnes i fred, den møder vi sjældent. For stilheden kan nok give varm glæde, men også stærk ængstelse, – og så tænder man hastigt for fjernsyn eller båndoptager, eller man kaster sig ud i forceret selskabsliv eller heftige diskussioner. Der er så meget, der brænder os på tungen og må ud.

Men den, der sidder stille og lidt tilbageholdende i en debat, er ikke altid ringest stillet. For man kan lære meget om sine medmennesker ved at lytte og se, og det, vi lærer om vore medmennesker, har i sidste ende også bud til os selv. For hvor vi ligner hinanden, også i vore svagheder.

Og dig, som jeg aldrig fik sagt undskyld til, og alle I andre, som jeg sårede gennem årene, over for jer ved jeg kun én måde at lappe lidt på det med. Jeg kan ikke tilbyde at tilgive dig, for du har aldrig gjort mig fortræd, og det er der heller ikke mange af jer andre, der har. Ofte er det jo sådan, at vi slår til én side, men selv får stødene fra en anden. Derfor var det måske en udvej – bortset fra de fortvivlede forsøg på at tæmme vor tunge – at vende os til denne anden side, og med tanke på vor egen svagthed se bort fra de stød, vi selv fik i livet, og prøve at leve op til den bedste bøn, vi ejer, og som rummer ordene: »Forlad os vor skyld, som og vi forlader vore skyldnere.«

E. Baadsgaard Jensen

YOGA OG ZENTEKNIK I KRISTENT BØNSLIV (3)

Af Grethe Livbjerg

»Den kontemplative bøn er helt fundamentalt lytten til Guds ord... den kristne må aldrig i bønnen søge sig selv, heller ikke fortabe sig i orientalske former, men åbne sig for Guds ord, for det er alene i det, at han finder sig selv, og alene af det, han kan leve.« Med disse ord slutter Déchanet forordet til sin bog om yoga for kristne: »La voie du silence.«

Dermed angiver han bønnens retning: tømme sig for sig selv og åbne sig for Gud.

Hvis vort forhold til Gud udvikler sig normalt og sundt, vil der komme et tidspunkt, hvor de mange ord i bønnen virker »forkerte«, det går ikke længere at sige en hel masse til Gud. Søren Kierkegaard siger det sådan: »Engang troede jeg, at bøn var at tale, nu ved jeg, at bøn ikke blot er stilhed, men lytten.«

Denne stille og lyttende bøn kaldes

kontemplativ bøn, og den kræver af os, at vi øver os i at skabe den tomhed og stilhed i os selv, som gør os nærværende og åbne over for Gud.

Det er svært for travle mennesker, der ofte gør den erfaring, at når man vil være stille, myldrer det i tankerne med planer, som vil udføres netop nu, – man forsøger at samle sig i bøn, men opdager pludselig, at man i tankerne er i fuld gang med rekonstruktion af en besværlig samtale, besvarelse af et brev osv.

Hæmmet i bønnen af alle disse koncentrationsvanskeligheder føler man, at man dog må gøre noget, men jo mere man gør, jo værre bliver det, og mange kommer så til det resultat, at dette er tidsspilde, – når bønnen alligevel ikke rigtig bliver til noget, må det være, fordi man ikke skal bede så meget, og så holder de op med den form for bøn, som kunne have ført til noget meget rigt.

Det er vigtigt at slå fast, at den kristne

bøn ikke er menneskets anstrengelse, men Guds arbejde i os. I dåben bliver mennesket Helligåndens tempel, og når vi beder, er det i virkeligheden Helligånden, der beder i os. »Gud har i jeres hjerter sendt sin Søns ånd, som råber Abba, Fader« (Gal. 4,6). »Ånden kommer os til hjælp i vor magtesløshed, for vi forstår ikke, hvad vi bør bede om, men Ånden selv går i forbøn for os med uudsigelige sukke« (Rom. 8,26). Vi skal altså ikke fabrikere bønner, men i stilhed tilslutte os Helligåndens bøn i os. Ikke være aktive, men passive, – og det er manges erfaring, at østlig meditationsteknik kan hjælpe os til denne stilhed og passivitet.

Teknik i kristent bønsliv

Teknik er ikke noget ukendt i kristen bønstradition. Ignatius af Loyola er den kristne lærer i bøn som mest systematisk – og genialt – har opbygget et system af åndelige øvelser, hvori han stærkt en-

gagerer legemet og dets sanser. Han overlader til den enkelte at finde den stilling, som passer ham bedst, men derefter trækker han hele registret ud: syn, hørelse, føle- og lugtesans, fantasi... alt bliver engageret. Exercitanten skal f.eks. bestræbe sig for at medopleve Kristi lidelse, så han helt ægte græder med Kristus, næppe naturligt for mennesker i dag, men middelaldermennesker – og Ignatius var middelaldermenneske – var mere somatisk indstillede i det religiøse liv end vi, som tænker mere abstrakt. Ignatius anbefaler at bruge varme-kulde, lys-mørke for at skabe de rigtige stemninger for betragtningen. Exercitjerne er nemlig beregnede på det stade i bønnens liv, man kalder betragtning eller meditation. Dog er der ingen tvivl om, at Ignatius ønsker at føre den bedende videre til kontemplationen, hvilket man også kan se af, at han i en anden form for bøn anviser, hvordan man kan komme i ro ved at tage ånde-drættet til hjælp, så f.eks. Fadervor bedes rytmisk i takt med ind- og udånding.

En parallel hertil har i vi i Østskirkens berømte Jesusbøn, som er skildret i »En russisk pilgrims beretninger«. Denne form for bøn går langt tilbage til den tidligste kristendom og er dybtgående behandlet i bogen »Philokalia« af 38 kirkelige forfattere, i tid spredt fra ca. 300–ca. 1400.

Efter denne bønstradition bedes »Herre Jesus Kristus, forbarm dig over mig«, så første halvdel siges – tænkes – ved indånding og sidste halvdel ved udånding. Når dette er indøvet i nogen tid, »føres bønningen ind i hjertet«, ved at man koncentrerer sig om at »se« hjertet og lytte til dets slag, og nu kombinerer åndedræt og hjerteslag, så man på hvert af disse siger et af ordene fra bønningen.

Mekanisk – – –? Ikke desto mindre har denne bøn været middel til et dybt åndeligt liv for utallige mennesker.

Denne bøn har fået en renæssance, men i det mindste her i landet mest uden for kirken. På den indiske udstilling, som for et par år siden besøgte både Århus og København, kunne man høre foredrag om Jesusbønningen, overværet af et meget ungdommeligt publikum.

Når denne bøn har vundet indpas i et stærkt indisk inspireret miljø, er det sikkert, fordi den i sin metode og stærkt mediterende karakter minder om østlige meditationsformer.

Østlig meditationsteknik

I både yoga- og zenteknik lægger man megen vægt på legemsstilling, åndedræt og afslapning.

Traditionel er lotusstillingen, hvor man siddende på gulvet anbringer venstre fod på højre lår og højre fod på venstre lår

– umuligt for de fleste europæere og også næsten håbløst at træne sig op til, hvis ikke man er begyndt i tidlig alder, hvorimod mange kan indtage »halv lotus«, dvs. kun den ene fod anbragt på modsat lår.

Hvorfor en bestemt stilling?

Formålet med at indtage en bestemt stilling under bønningen er at undgå forstyrrelser fra kroppens side i form af træthed, smerter o.l., så man kan blive i stand til at sidde urørlig i længere tid, hvilket har stor indflydelse på sindets ro.

Mange kristne er blevet glade for den tilpassede lotusstilling, men det er, som om den mangler noget væsentligt: den udtrykker ikke nogen traditionel kristen holdning over for Gud. Da er diamantstillingen, som bruges af japanske kvinder, og som der også er tradition for i flere kristne klostre, langt mere udtryksfuld: man knæler og udtrykker derved ydmyghed, samtidig sidder man tilbage på hælene, og den siddende stilling er en lyttende afventende holdning, – man kan udtrykke dette endnu mere ved at

have hænderne liggende i skødet, åbne med den ene hånd oven i den anden som ved modtagelsen af den hellige kommunion, for at udtrykke modtagelighed. Denne stilling er også i begyndelsen ret anstrengende, men en pude under sædet hjælper, og allerbedst er en lille skammel (som illustrationen). Hvilken stilling man end vælger, er det vigtigt at have helt rank ryg, da en sammensunken ryg giver træthed og smerter.

Har man først vænnet sig til en af disse stillinger, vil man opdage, hvor langt mere stabile de er end vores sædvanlige siddestilling på en stol. Efter kort tids øvelse er man fri for besvær fra kroppens side, – man »glemmer« den.

Åndedræt og bøn

Når vi europæere taler om åndedrætsøvelser, tænker vi i relation til sundhed, fysisk som psykisk, men når en yogi eller zenmester taler om åndedrættet, er det altid i religiøs sammenhæng, – og taler han til østerlændinge, behøver han slet ikke at betone dette, for takket være den østlige religiøse traditions helt over-

vejende forankring i meditativ fordybelse betyder åndedrætsøvelser helt selvfulgeligt øvelser i det indre liv.

Mens yogierne lærer deres disciple mange, ofte ret vanskelige øvelser, opfordrer zenmestrene blot til at blive sig bevidst, at åndedrættet helt naturligt sker. At dette ikke er så let, som det lyder, fremgår af følgende udtalelse af en zenmester: »I 30 år har jeg anstrengt mig med bevidst at iagttage mit åndedræt uden at forstyrre det.«

For næsten alle europæere gælder det paradoksale, at det naturlige åndedræt må læres. Udåndingen må være så dyb og fuldstændig, at den mærkes helt ned i underlivet som en afslapning, men også som en let spænding. Det er i samme grad, vi har udåndet godt, at indåndingen kan blive dyb. Denne skal ske af sig selv, ikke ved at brystkassen hæves, men ved at mellemgulvet sænkes.

Dette dybe åndedræt er udtryk for noget personelt: ved udåndingen slipper man sig selv, og ved indåndingen, som skal være passiv, modtager man luften og dermed livet.

Følger man den urgamle opfattelse af mennesket, hvor hjertet symboliserer jeg'et, det personlige, menneskets vilje og kærlighed, hovedet forstanden og det åndelige princip og underlivet driftslivet, urgrunden, får det dybe åndedræt også den betydning, at det forener mennesket. Ved udånding »dybt ned« accepterer vi vore drifter og afhængighed af materien. Jeg'et kommer i balance i forhold til himmel og jord.

Kan man tale om et kristent mantra?

Yogien giver sin elev et mantra, dvs. et helligt ord eller en sætning, der indeholder Guds navn, og med dette skal eleven øve i meditationen. Nogle vil kalde denne stadige gentagelse selvsuggestion, hvad det jo psykologisk set også er, men hinduen tror på en særlig kraft i dette ord og tillægger det en omskabende virkning.

Hvis man tror, at et navn er noget mere end en lyd, så får denne stadige påkaldelse af Guds navn også en langt dybere betydning end blot denne ved autogen træning at styrke sin tro.

For Det gamle Testaments menneske var navnet ikke blot den betegnelse, et menneske bar, men navnet bestemte dets natur. Når Gud meddeler Israels børn, at de skal kalde ham Jahve, en gammel form af ordet være, så udtrykker han dermed sin ubetingede eksistens, og samtidig at hans person ikke indfanges af et navn. Gud er større, end et navn kan udsige.

Jesus derimod har et navn, vi kan påkalde ham med, fordi han er Gud-menneske, og han har lært os at bede i hans navn til Faderen.

Altså er det i overensstemmelse med kristen tro at forene åndedrættet med en stadig gentagen bøn, hvori indgår »Gud« eller »Jesus Kristus«. Nogle har i tider, hvor bønnerne faldt dem vanskelig, fundet hjælp ved i udåndingen at sige/tænke »Fader«, hvilket for dem blev en stadig gentagen overgivelse til Faderen, og er dette ikke netop at tilslutte sig Helligåndens bøn i os: Abba Fader? Andre bruger på samme måde »Gud« og forestiller sig derved, at de stadig ånder – strømmer – ud i det ubegrænsede dyb og den ubegrænsede kærlighed, som er den hellige Treenigheds liv, – og bøn er jo en optagelse i Treenighedens liv.

Enhver kristen kan finde sit specielle »mantra«, og forskellige tider i ens liv skaber behov for forskellige påkaldelser.

Faren ved denne form for bøn er, at den skal få karakter af magi. Jesus advarer mod at bruge mange ord som hedningerne, altså må vi passe på, at vi ikke henfalder til mekanisk plapren. Men har vi den rette forståelse af, at en stadig påkaldelse af Guds navn er en stadig levende påkaldelse af Gud selv, at dette stadig at have Guds navn i os er at have Gud i os, så kan en sådan bøn få meget stor betydning (jvnf. 2. Mos. 23,21 »adlyd ham... fordi mit navn er i ham,« altså identitet mellem navn og person).

Åndedrættet er stadig levendegørelse af vort naturlige liv, – og Ånden er levendegøreren, der skaber Guds liv i os. Er menneskets enhed en realitet for os, er det også naturligt at forene disse fundamentale levendegørende kræfter.

Afslapning i bønner

En tysk forfatter, Karlfried Graf Dürckheim, der har skrevet en del bøger om zenbuddhismen, siger, at tilbøjeligheden hos østerlændingen til at slappe af er så stor, at den let bliver en fejl, men for vesterlændingen er det lige modsat. Afspændingspædagoger fortæller, at vanskeligheden ved at lære mennesker at slappe af mest ligger i, at afslapning blot bliver noget nyt, de skal, så de bruger megen viljekraft og gør sig mange anstrengelser – for at slappe af!

Når vi kommer til messe, til bøn – eller til retræter, kommer vi også ofte med en vis anspændthed, mange ligefrem synligt anspændte, for nu skal vi virkelig være fromme, nu skal vi præstere noget. Fuldstændig uevangelisk! Naturligvis kommer vi for at dyrke og elske Gud og elske vor næste, men med hvilken baggrund? – »Vi elsker, fordi han elskede os først« (1. Johs. 4,19). Altså må hovedvægten lægges på at åbne os for Guds kærlighed, så vi bliver transparente for den, og dertil hjælper ikke anspændthed, men åndelig og fysisk afslapning.

I bønnerne er afslapning det vigtigste middel mod adspredthed, for slapper man virkelig af, er diskursiv tænkning umulig, altså tankens engagement i problemer er forhindret, hvorimod fantasien stadig kan forstyrre, men dette er ikke så alvorligt, dog ofte meget irriterende.

Afslapningen må ikke føre til søvnhed eller en halvt døsende tilstand, vi må med vågen opmærksomhed være vendt mod Gud, men mod Gud selv, ikke mod enkeltheder i troen. Johannes af Korset taler ofte om den kærlighedsfyldte opmærksomhed, der er rettet mod Gud.

Hvor langt kan vi følge yoga?

Når det gælder teknik, er der ingen tvivl om, at yoga giver øvelser, som forandrer ens liv, – og man må resten af sit liv betragte sig som en elev, der stadig har meget at lære.

Hindulitteraturen rummer megen ægte fromhed, og måske især ny-hinduismens forfattere kan på grund af deres store Guds-kærlighed give os en rig inspiration i vort kristne trosliv, men hvis man ikke har tilstrækkelig begrebsklarhed i teologisk henseende, er der ret stor risiko for, at man havner i synkretisme.

Når f.eks. Ramakrishna siger: »Mediter over Kristus i jer og mærk hans levende nærvær« eller Vivekananda: »Hvis I kaster jeres byrder på Jesus, må I koncentrere jeres tanker om ham og derved komme til at ligne ham, for I elsker ham,« så kunne det lige så godt have stået i kristen litteratur. Det besnærende er, at denne dybe Jesusfromhed er næsten mere typisk for ny-hinduisme end for »ny-katolicisme«. – Men for hinduen er Jesus kun en gudsinkarnation blandt mange andre, ikke den anden person i Treenigheden. Målet for hinduens religiøse liv er ikke foreningen med en personlig Gud, men nirvana – som dog er noget helt andet end det, den populære opfattelse giver udtryk for.

Det åndelige indhold i zenmeditation og i kristen bøn

I sit store værk »Zenbuddhisme« giver jesuitten H. M. Lasalle en fremstilling af, hvad zen er, en gennemgang af zens meditationsmetoder og sammenligner disse med yoga og kristen mystik. I »Zen-Meditation für Christen« af samme forfatter er samlet en række foredrag til indførelse i meditationsøvelser, som Lasalle har holdt i Tyskland.

Hvad det tekniske angår, giver Lasalle udmærkede råd, men når det gælder den åndelige holdning i meditationen, er det et stort spørgsmål, om ikke han er for præget af zen og derfor meget let kan føre bort fra sand kristendom.

Det typiske for zenmeditation er, at den er uden objekt. Målet er satori, oplysningen – en intuitiv erfaring af al

værens enhed, af det absolutte, men ikke som person.

Der er tre veje hertil: Opøvelse af bevidsthedstomhed, og da dette er umuligt for begynderen, starter man med koncentration om åndedrættet. Et andet middel er stadig koncentration om den rigtige stilling: bare sidde – og i begge disse øvelser total udelukkelse af alle tanker og billeder. Og endelig koan, en uløselig opgave, som zenmesteren giver eleven, for at denne ved stadigt arbejde med sin koan skal opleve, at den intellektuelle tænkning ikke strækker til og derved blive forberedt på den intuitive oplevelse.

En del kristne mener som Lasalle, at vi kan bruge disse tre veje i kristen bøn, og de begrundet det med, at også kristne mystikere taler om trin på bønnens vej, der er prægede af mørke og følelse af intethed. Denne sammenligning halter dog, for den kristne bøn er aldrig uden genstand. Johannes af Korset skildrer malende troens nat, hvor den bedende dybt må erfare, at Gud er den ubegribelige, som ikke kan nås med vore naturlige kræfter: følelse, forstand, vilje er som lammede, og derfor opleves Gud som mørke og tomhed. »I fattigdom og forladthed, hvor min sjæl mangler alt indhold, dvs. i min forstands mørke, min viljes afmagt, mit sinds ængstelse.« Men i al denne trøstesløse intethed taler han altid om troen og kærligheden som de eneste midler, der kan føre os til Gud. – Og det er urimeligt at tale om tro og kærlighed uden objekt.

Teresa af Avila siger, at vi på intet tidspunkt i bønnens liv må slippe betragtningen af Kristi menneskenatur.

Og en nutidig teolog, Karl Rahner, siger om den kontemplative bøn, at den skal tjene til at formidle det rigtige Guds billede: »at Gud væsentligst er den ubegribelige, at hans ubegribelighed vokser og ikke aftager jo rigtigere Gud bliver forstået, jo nærmere vi kommer den kærlighed, hvori han meddeler sig selv til os, at vi aldrig kan sætte ham ind som fast post i vor kalkulation af vort liv uden at mærke, at så går regnestykket slet ikke op . . . , at han ikke kan bestemmes som et dialektisk nej til et erfaringen bestemt ja, f.eks. ikke som det blot fjerne over for noget nært, ikke som verdens antipol, men at han er hævet over sådanne modsætninger.«

(Schriften zur Theologie).

Men vores dybe erfaring af Gud som den ubegribelige, der ikke kan nås af vore sanser eller erkendes af vort intellekt og derfor ofte opleves som »intet«, kan ikke sidestilles med zenmeditationens »intet«, for Gud har åbenbaret sig for os i Kristus. Inkarnationen betyder, at Gud kommer til os i synlig og hørlig skikkelse i sakramenterne – vi kan aldrig tale om en bøn uden genstand.

ENIGHED ELLER ENHED?

Af V. Duclos, O.P.

Vi er unægtelig født for sent (eller måske for tidligt?). Det hele var meget lettere for 20 eller 50 år siden, da enhver katolik klart vidste, hvad han skulle tro eller i hvert fald, hvor han skulle henvende sig for at få oplysninger om, hvad det var, han troede. Vi tilhørte den ene hellige katolske og apostolske kirke, som der står i trosbekendelsen. Og forskellen mellem den centraliserede romersk-katolske ensartethed og de mangfoldige afskyninger inden for de protestantiske trosamfund viste ufejlbart, hvor man skulle finde Kristi sande kirke. Ak, i dag har vi ikke mere ret meget at prale af i så henseende i sammenligning med vore adskilte brødre. Vil det så sige, at Rom ikke mere er Rom? Er Helligånden flyttet andetsteds hen, ligesom templet i Jerusalem på et vist tidspunkt holdt op med at være Guds bolig blandt menneskene (Ez. 10,18)? Eller betyder det bare,

at kirkens enhed er noget helt andet end det, vi lagde i den? Mon ikke det sidste er det sandsynligste?

Var de første kristne altid enige?

Hvis vi skal tro Lukas, var den allerførste kristne menighed i Jerusalem et sandt paradys. De kristne havde ét hjerte og én sjæl (Ap.g. 4,32), og denne enighed mellem dem gik meget vidt, endnu videre end i nogen af vore moderne storfamilier: »Ikke en eneste kaldte noget af det, han ejede, for sit eget, men de havde alting fælles.« Men var de nu i virkeligheden så enige? Lukas' skildring af forholdene synes snarere at være ønsketænkning end egentlig historie. Det, han her opridser for os, er et forbillede, selve urmenighedens ideal, men han vidste meget godt, at heller ikke de første kristne formåede at leve op til det. Hvis der kun havde været den historie med Ananias og Saffira, som prøvede på at snyde de andre

(Ap.g. 5,1–11), kunne man måske sige, at den var en sørgelig undtagelse. Men sådan var det ikke. Menigheden var lige fra starten skarpt delt op i to grupper: de jødekristne, som pralede med, at de var Jesu sande disciple, og hellenisterne, dvs. de græsktalende kristne, som kæmpede for at blive accepteret på lige fod med de andre. Apostlene blev da også efterhånden så kede af evindeligt at skulle mægle mellem disse to grupper, at de indsatte diakoner, som skulle tage sig af det interne liv i menighederne (Ap.g. 6, 1–6). Hvis man forøvrigt forveksler enhed og enighed, kan man så sige, at Jerusalems første biskop, Jakob den Ældre, og Paulus, folkeslagenes apostel, hører til en og samme kirke? Nej, bølgerne gik sandelig højt blandt vore fædre i troen lige fra starten, og det blev de ved med. Man kan på den ene hånds fingre tælle de perioder i kirkens historie, hvor der har været tale om en læremæssig enighed, der kan sammenlignes med den, vi har kendt i vesten i den første halvdel af vort eget århundrede. Denne fredelige periode varede dog ikke ret længe, . . . desværre? Skønt hvorfor egentlig desværre?

Er enhver konflikt af det onde?

Uoverensstemmelser kan en gang imellem være så dybtgående, at de bliver kirkespaltende, som det var tilfældet på reformationstiden, men at gennemtrumfe enhed ved at se bort fra problemerne og lukke munden på de mennesker, der påpeger dem, som man gjorde det under modernistkrisen ved århundredskiftet, er i hvert fald ikke nogen løsning. Derved opnår man nemlig kun, at problemerne dukker op på ny og langt mere truende end første gang, som vi netop erfarer det for øjeblikket. En problemløs tro kan være en nådegave, men den kan også betyde, at man ikke bekymrer sig om tros læren. Det er ikke altid umiddelbart positivt at bevare sin barnetro som voksen. Kirkegårde er jo også fredelige steder, men er det den form for fred, vi ønsker i kirken? Vore landsbykirker, som ligger midt på kirkegården, fjernet fra verdens pulserende liv, er nok meget romantiske, men er det idealet? Vi behøver altså ikke at tabe modet, fordi der er så megen strid og larm i kirken, for det er samtidig et udtryk for liv og interesse. Når så mange i dag er utilfredse med »kirken«, er det i hvert fald et tegn på, at de stadig venter sig noget af den. Det ville være meget værre, hvis ingen mere gad røre ved den eller tage problemerne op. Til hvad nytte . . .

Uoverensstemmelser har også en anden fordel. De forhindrer os nemlig i at identificere en bestemt teologi eller bestemte tankevaner med åbenbaringen selv. Man har altid sagt sådan og sådan . . . Nej,

man har sagt sådan og sådan i en kortere eller længere periode, men kirken har bestået i 2000 år. Altså kan man ikke identificere den med det, der er sket i de sidste 50 eller måske endda 200 år. Gjorde man det, ville det kun være en brøkdelf af åbenbaringen, man kom i kontakt med. Vi må hele tiden vende tilbage til det forråd, Gud selv har givet os, for at øse både gammelt og nyt. Det kan måske være vanskeligt at få det nye til at passe sammen med det gamle, men det ville være katastrofalt at forkaste det nye, bare fordi det på en eller anden måde virker forstyrrende i forhold til det, vi hidtil har kendt. I Faderens hus er der mange boliger, og vi kan ikke få dem alle sammen indrettet efter vor smag. Nabo-skabet er måske ikke altid lige fredeligt, men løsningen er ikke at kondemnere de boliger, vi ikke synes om. Der skal være plads til alle, selv om vi ikke altid er enige med de andre.

Brandmænd eller hyrder?

Vil det så sige, at der ikke mere er nogen læremyndighed i kirken, og at enhver kan tro, hvad han har lyst til, når bare han ikke benægter de andres ret til at gøre ligeså? Nej, naturligvis ikke. I det 2. brev til Timoteus advares der imod den tid, »da folk ikke vil finde sig i den sunde lære, men for at leve efter deres egne lyster skaffe sig lærere i hobetal, efter hvad der kildrer deres øren, og de vil vende øret bort fra sandheden og vende sig til fablerne« (4,3). Det er muligt, at den tid nu er inde, men lad os ikke være alt for hurtige, når det gælder om at bestemme, hvor grænsen mellem sandheden og fablerne skal sættes. Vi risikerer nemlig meget let at identificere sandheden med det, vi er vant til, og som kildrer vore øren. Men sandheden er langt mere afvekslende og mangfoldig, end vi aner, og vi kan let risikere at forkaste visse sandheder, bare fordi de forstyrrer os i vore vante baner. »Det er hård tale, – hvem kan holde ud at høre på den?« (Joh. 6,60). Hvem tør vel påstå, at det ikke er Helligånden, der tilskynder os til at søge nye veje for at udtrykke vor tro?

Det betyder dog ikke, at der er fri bane for fantasien. I vor søgen efter nye og mere tidssvarende formuleringer for troen og bønslivet må vi selvfølgelig tage hensyn til de mennesker, hvis tro vi forsøger at gavne. »Alt er tilladt, men ikke alt opbygger,« skrev Paulus til de yderliggående fremskridtsvenlige korintere (1. Kor. 10,23), og dette kan føre til, at de ansvarlige ledere må gøre deres røst hørt, selv om det, de påtaler, ikke er forkert i sig selv. »Jeg har endnu meget at sige jer, men I kan ikke bære det nu« (Joh. 16,12).

Menighedens ledere må dog passe me-

get på ikke at forsvare freden for fredens skyld. De er ikke samfundets politi, som for enhver pris skal opretholde ro og orden. »Mener I, at jeg er kommen for at bringe fred på jorden? Nej, siger jeg jer, tværtimod splid« (Luk. 12,51). Den stakels Peter havde glemt dette under sit ophold i Antiokia. Der kom nemlig nogle udsendinge til ham fra Jerusalems første biskop, Jakob den Ældre, og for ikke at vække deres forargelse holdt Peter op med at spise med hedningerne. Imidlertid havde han gjort regning uden Paulus, som ikke – ikke engang for fredens skyld – ville finde sig i sådan noget hykleri. »Dengang da Kefas kom til Antiokia, trådte jeg op imod ham lige i hans åbne øjne, thi dømt var han« (Gal. 2,11). Nej, det er ikke menighedsforstanderens opgave at gyde olie på det oprørte hav, men at holde fast omkring roret, så skibet kommer godt i havn. Det er ikke deres opgave at skabe enighed, men at hjælpe folk til at forblive i den samme kirke på trods af uenigheden. Der er nemlig en ganske betydelig forskel på enhed og enighed. Det, der kræves, for at høre til den ene kirke, er viljen til at holde sammen på trods af alt, hvad der skiller os. Det er givet, at vi engang alle sammen vil blive enige i Guds rige, men den fuldkomne enighed er ikke af denne verden. Dette er en af forskellene blandt mange andre på Guds rige og kirken, som er Gudsfolket undervejs. Derfor behøver vi ikke at være kede af, at vi så tit er uenige. Det betyder bare, at vi er på vej.

Om at leve med vor uenighed

Vil det så sige, at vi ikke kan blive enige om noget som helst, men at vi alligevel skal være i den ene og samme kirke? Naturligvis ikke. I hvert fald er der en kerne, vi er fælles om, men hvor omfattende behøver den at være? Og hvem kan drage en skarp grænse mellem troens indhold, som er uforanderligt, og dens ikklædning og udtryksformer, som skal tilpasses tidernes skiften, som pave Johannes påmindede koncilfædrene om det? Vi skal derfor være meget forsigtige med at dømme dem, vi er uenige med. En lille smule kendskab til kirkens historie ville for øvrigt hjælpe meget på det, for den viser, hvor forskellige meningene har været gennem århundreder. Vi må også lære at leve med den utrygge fornemmelse, at mange af vore spørgsmål ikke kan besvares med sikkerhed, fordi der er andre, hvis tro og kærlighed vi ikke kan drage i tvivl, der måske besvarer dem anderledes end vi. Vi må mere end nogen sinde praktisere det gamle princip: Enighed om det nødvendige, frihed i det tvivlsomme, kærlighed i alt. Mon det vil lykkes bedre for os end for vore forfædre? Vi skal i hvert fald prøve på det.

Katolsk mission i Afrika har sat sig mange forskellige spor. Et af dem er en mangfoldighed af skoler og andre former for undervisningsvirksomhed. Disse er først i de senere år blevet i nogen grad koordinerede på det lokale og nationale plan, mens de stadig på det internationale plan er meget isolerede, hvad enten det er af historiske, politiske, geografiske eller sproglige grunde.

Regionalsekretariatet har til opgave at være kontaktcenter og koordinator for katolsk undervisning i Afrika samt at repræsentere dennes synspunkter i afrikanske internationale organisationer.

Sekretariatet er imidlertid ikke en art administrativ overbygning. Dets opgave er at få katolske skolefolk og pædagoger til at blive sig deres ansvar bevidst, hver på sit sted, over for de samfund, hvor de er sat: at stimulere en fælles nytænkning af den kristne undervisnings rolle i udviklingsprocessen, i særdeleshed hvorledes kristne i lyset af evangeliets menneske- og verdensopfattelse kan bidrage til en forståelse af uddannelsens mål og midler.

Hvad sker der egentlig i uddannelsesprocessen? Hvad vil man opdrage og udanne til: Hvilke mennesker, hvilket samfund, hvilken udvikling? – Opgaven er med andre ord ikke i første række at få skabt flere skoler, men at gøre de skoler bedre, der allerede eksisterer. Ikke at udvide undervisningen, men at besinde sig på, *hvad* der undervises i og *hvordan*. SRAM's hovedansvar er således ikke så meget de kvantitative som de kvalitative aspekter af den katolske undervisning i Afrika i dag.

På det møde for afrikanske skolefolk, som Regionalsekretariatet afholdt i Kinshasa i august 1971, blev det bekræftet, at SRAM's virksomhed ikke blot er ønskelig, men i allerhøjeste grad nødvendig, ja at den om muligt burde udvides. – Samtidig meddelte de hidtidige donatorer imidlertid, at de ikke længere så sig i stand til at støtte SRAM økonomisk. – Det er denne situation, der er baggrunden for, at sekretariatet nu henvender sig til Dem for at anmode om støtte i forventning om, at De kan se det perspektiv for missionsarbejdet og U-lands-

hjelpen, der knytter sig til denne virksomhed. Sagen mangler det helt konkrete i at fange interessen hos de mange.

Det bør oplyses, at omfanget af den økonomiske hjælp, SRAM har behov for i første omgang, har en størrelsesorden på 7.000 dollars, dvs. 50.000 kr. i 1972, gerne stigende til 10.000 dollars = ca. 70.000 kr. i 1973. En nærmere redegørelse for budgettet kan rekvireres.

Vi kan oplyse, at alle bidrag kan indbetales til CARITAS, giro nr. 4 39 79 under mærket »SRAM«, hvorved de kommer ind under de almindelige fradragsbestemmelser i ligningslovens § 8a. For alle yderligere oplysninger står jeg naturligvis til enhver tid til Deres disposition. De kan enten henvende Dem direkte til ovenstående adr. eller til Sven E. Frederiksen, Farum Hovedgade 61, 3520 Farum, tlf. (01) 95 19 64 – aften (01) 98 55 02 – som har påtaget sig at være forbindelsesled.

Anne Paludan, ass. cand. teol.

værende henvendelse har til opgave plyse om det arbejde, der udføres af onalsekretariatet for Katolsk Undervisning i Afrika og Madagaskar, AM«, i den hensigt at vække inter- for dette arbejde og skabe en kreds venesker, der er villige til at støtte noralsk og økonomisk.

FRIKAS ATOLSKE KOLER

RÉTARIAT RÉGIONAL DE
SEIGNEMENT CATHOLIQUE
JR L'AFRIQUE ET
DAGASCAR (SRAM)

3258 Kinshasa-Kalina Republique
Zaire.

REDEGØRELSE FOR REGIONAL- SEKRETARIATET FOR KATOLSK UNDERVISNING I AFRIKA OG MADAGASKAR, »SRAM«

Regionalsekretariatet for Katolsk Under-
visning i Afrika og Madagaskar blev
dannet i 1962 i Afrika syd for Sahara
for at repræsentere den internationale
organisation for Katolsk Undervisning
OIEC, Office International de l'Enseig-
nement Catholique.

Indtil 1965 havde sekretariatet hoved-
sæde i Brazzaville. En omfattende rejse-,
informations- og konferencevirksomhed
kulminerede i den store panafrikanske
konference for katolsk undervisning i
Kinshasa 1965, som talte deltagere fra
hele kontinentet. Kort tid efter måtte
sekretariatet af politiske grunde forlade
Brazzaville og overflyttedes midlertidigt
til Bruxelles.

I 1966 blev det installeret i det katol-
ske undervisningsbureaus lokaler i Kin-
shasa, Republique du Zaire (tidligere
Republique Démocratique du Congo),
hvor det, omend i beskedent omfang,
genoptog sin virksomhed under ledelse

af dette bureaus leder, pater Martin
Ekwa S. J., kendt som forfatter af flere
bøger om skoleforhold i Afrika, bl.a. den
nylig udkomne »Pour une société nou-
velle, l'enseignement national«.

- Til sekretariatet er foruden pater
Ekwa knyttet en heltidsansat tosproget
assistent (engelsk-fransk). Sekretariatet
besidder en bog- og tidsskriftsamling.

SRAM henvender sig i første række til
OIEC's afrikanske medlemmer (af prak-
tiske grunde er de overvejende muslim-
ske lande i Afrika nord for Sahara til-
knyttet OIEC's regionalsekretariat for
Mellemøsten). Disse medlemmer syd for
Sahara er for størstedelens vedkommen-
de de forskellige landes katolske under-
visningssekretariater organiseret under de
nationale bispekonferencer. Herudover
søger sekretariatet kontakt med enhver
form for katolsk undervisningsvirksom-
hed i Afrika, også i lande hvor denne
f.eks. af politiske grunde ikke er organi-
seret.

Den tjeneste, som sekretariatet tilby-
der, er i første række en informations-
og kommunikationsvirksomhed. Gennem
korrespondance, nyhedsbreve og regio-
nalsekretærens rejser skabes førstehånd-
kontakt, som udbygges ved konsultatio-
ner, seminarer og konferencer, enten på
regionalt plan eller for mindre grupper
af medlemslande. Er det vigtigt at skabe
kontakt, koordinere og informere katol-
ske undervisningsfolk imellem, er det
ikke mindre væsentligt at være i stadig
forbindelse udadtil, således med under-
visningssektoren i det panafrikanske kir-
keråd (det protestantiske All Africa
Conference of Churches) og, gennem
OIEC, med internationale katolske lær-
er-, elev- og forældreorganisationer så-
vel som med UNESCO, UNICEF og an-
dre FN-organisationer. Endelig er det en
af SRAM's hovedopgaver på det politi-
ske plan at repræsentere den katolske un-
dervisnings synspunkter. Det har således
ansøgt om observatørstatus i Organisa-
tionen for Afrikansk Enhed.

Hvad er det for problemer, der møder
undervisning i Afrika i dag, i særdeles-
hed katolsk undervisning?

Skoleproblemer: Skole- og undervis-
ningsvæsenet er i kolossal udvikling i
Afrika i disse år. Hvordan skal kirkerne
følge med i løbet, hvordan imødekomme
de stadig nye økonomiske og pædagogi-
ske krav, der stilles til dem?

Hvordan forbedre *kvaliteten* af den
undervisning, kirken tilbyder?

Hvordan kan kirken med sin under-
visning være solidarisk med de nye afri-
kanske staters behov for national udvik-
ling?

I hvilken grad er dens undervisning
rettet mod det konkrete samfund, den
lever i?

Hvordan gøre det kristne menneske-

og verdenssyn gældende over for ideolo-
gisk ensrettende, f.eks. nationalistiske
tendenser fra staternes side?

Hvordan stille sig over for et even-
tuelt krav om nationalisering af al un-
dervisning?

Pastorale problemer: Hvorledes skal
kirken under alle forhold udføre sin for-
pligtelse til opdragelse i kristentro?

Hvorledes forholder denne sig til an-
dre konfessioner, andre religioner, til af-
rikansk tankegang og tradition?

Hvorledes finde nye veje og skabe nye
former for kristendomsundervisning?

Pædagogiske problemer: Er de pæda-
gogiske metoder tidssvarende, og er ind-
holdet af undervisningen relevant?

Hvordan er forholdet mellem lærere,
elever, forældre og skoleledere?

Hvad betyder kristendommen for for-
ståelsen af, hvad der egentlig er målet
for uddannelsen?

Hvad er det for mennesker, skolen
skal danne? Til hvilket samfund?

Hvorledes kan den *kristne* undervis-
ning nå ikke blot en enkelt aldersgruppe,
men alle aldre.

Hvordan bliver den ikke blot en ud-
dannelses-, men også en dannelsesfaktor?

Hvordan forme det »hele« menneske?

Disse fundamentale spørgsmål, ikke så
meget af materiel som af ideel art, mø-
der de fleste afrikanske skolefolk og pæ-
dagoger, så forskellige de i øvrigt er med
hensyn til pædagogiske traditioner, un-
dervisningsprogrammer, national og
sproglig baggrund osv.

På SRAM's møde i Kinshasa i august
1971 understregede deltagerne behovet
for en *målsætningsdebat* om disse spørgs-
mål, som negligeres i det daglige arbejde,
hvor der sjældent er tid og ro og perso-
nale til at beskæftige sig hermed, og hvor
problemerne derfor løses fra dag til dag
uden den distance til arbejdet, den nyt-
tænkning og den selvkritik, som er tvin-
gende nødvendig i disse år, hvor de afri-
kanske samfund, og undervisningen med
dem, gennemgår så radikale ændringer
og hver dag stilles over for nye og store
krav.

Det er her, SRAM træder til med sit
tilbud om formidling af en forståelse af
og et forsøg på at finde løsninger på
disse problemer. Det er samtidig disse
problemers påtrængenhed og nødvendig-
heden af at løse dem hurtigt, som gør det
ikke blot ønskeligt, men absolut påkræ-
vet, at SRAM kan fortsætte sin virk-
somhed.

Som det fremgår af introduktionen og
redegørelsen har SRAM den største be-
tydning for missionsarbejdet og for et
U-landsarbejde med videre perspektiv.

I troen på, at De kan forstå dette ar-
bejdes betydning, appellerer vi til såvel
Deres moralske som økonomiske støtte.

Anne Paludan

JUGOSLAVIEN

NÆSTEN 40 PCT. AF GYMNASIE-ELEVERNE I ZAGREB ER TROENDE

Zagreb - KIPA

Et repræsentativt rundspørge i den kroatiske hovedstad Zagreb viser, at 38,8 pct. af gymnasieeleverne er »overbeviste troende«, 20 pct. er neutrale, 23 pct. er »ikke-troende« og 15,5 pct. er »overbeviste ateister«.

Rundspørgen viser for øvrigt, at ateisterne næsten udelukkende kommer fra intellektuelle familier, og at familiefadernes indflydelse er større end moderens i religiøse anliggender.

Det oplyses i denne forbindelse, at det jugoslaviske forbundsland Slovenien nu som tidligere kan opvise det største antal troende i forhold til befolkningen. 89 pct. af landbefolkningen erklærede sig for troende af forskellige afskygninger.

POLEN

UDVIKLINGEN I POLEN POSITIV
Meddelelse fra jesuitternes øverste ledelse om de kirkelige forhold i Polen.

Rom - KIPA

Blandt jesuitterne i Polen råder der »en forsigtig optimisme, som giver håb om, at situationen vil ændre sig i positiv retning, og at kirken vil få større frihed til at opfylde sin mission,« står der i en netop udsendt meddelelse fra jesuitternes øverste ledelse i Rom.

Jesuitterne i Polen »glæder sig over større frihed og kan udøve et frugtbart apostolat«. Det var den stemning, der ifølge meddelelse prægede et møde for nylig mellem lederne af jesuitternes forskellige huse i de østeuropæiske lande og jesuitergeneralen Arrupe om ordenens stilling i de kommunistiske lande. De polske præster kan prædike uden at møde vanskeligheder fra regeringens side, heder det videre i communiquet. De kan gøre vrøvl over uretfærdige love, og de gør det også. Hvis man vejer sine ord, kan man »forkynde sandheden, også når det drejer sig om kritik af myndighederne«. I den polske grundlov gøres der ingen forskel mellem troende og ikke-troende. »I de offentlige skoler er det forbudt at gøre propaganda for den ka-

tolske kirke, men det er også forbudt at agitere for ateismen.« Det nævnes endvidere, at der findes feltpræster i den polske hær. Den polske ungdom i almindelighed er ikke stalinistisk, - den er snarere påvirket af kommunismen og forskellige former for materialisme. Det understreges imidlertid, at kirken har mulighed for at udøve en lignende indflydelse - ikke mindst gennem katekismusundervisningen i sognene.

Den polske regering vil for øjeblikket gerne have oprettet et samarbejde med de katolske præster om opdragelses- og undervisningsspørgsmål, og den tillader, at præster tager på ferie med ungdomsgrupper. Meddelelsen fra jesuitternes øverste ledelse indeholder desuden en række oplysninger af statistisk art: Der er ingen mangel på præstekald i Polen. Antallet af kandidater til præstegerningen beløb sig i det forløbne år til i alt 3.097. Deraf har alene i året 1971 551 nye påbegyndt deres studier for at blive verdenspræster, mens ordenerne har modtaget 290 noviser, hvoraf de 40 indtrådte hos jesuitterne.

I hele Polen findes der i alt 564 jesuitter, som foruden deres øvrige arbejde leder et filosofisk fakultet i Krakau og et teologisk fakultet i Warszawa. Jesuitterne betragter udviklingen i Polen som positiv. De polske kommunister kan opvise gode resultater og har løst forskellige problemer - især på det økonomiske område og inden for sygeplejen og ældreomsorgen. Derfor er der anledning til at nære en »forsigtig optimisme«, heder det i communiquet.

SKOTLAND

KIRKE FÅR KORSVEJ FRA
WALTER SCOTTS LANDSTED

14 skønne korsvejsstationer, som har tilhørt den berømte skotske digter sir Walter Scott (1771-1832) på hans landsted Abbotsford ved floden Tweed syd for Edinburgh, er af kvindelige slægtninge, Patricia Maxwell-Scott og Jean Maxwell-Scott, skænket til Vor Frue & Sct. Andreas kirke i byen Galashiels i landskabet Selkirk. Sct. Andreas er Skotlands nationalhelgen.

De værdifulde billeder er kopier af stationer, som findes i Sct. Marcus-katedralen i Venezia, og originalerne er malt af den berømte venezianske mester, Giovanni Tiepolo, mens kopierne er af en ukendt Edinburgh-kunstner.

Giovanni Tiepolo, der levede 1697-1770, skulle for øvrigt i 1736 have udsmykket C. G. Tessins dengang nyopførte pragtfulde Stockholm slot, men forhandlingerne blev afbrudt.

Sir Walter Scott, hvis 200-mindeår blev fejret i 1971, var ikke katolik, men nogle af efterkommerne er optaget i den katolske kirke.

ad

WIEN

PAVEN OG BISPEKOLLEGIET

Den kendte kirkehistoriker Wilhelm de Vries om »grænserne for pavens primat« - Spørgsmålet om primatets begrænsning et af de mest brændende teologiske problemer.

Wien - KIPA

»Kun et primat, der opfattes som tjeneste, og hvis udøvelse udelukker enhver mistanke om vilkårlighed, har udsigt til at blive accepteret af andre kristne og kan i stedet for at være en hindring for enheden blive til en virkelig garanti for denne enhed,« skriver den kendte kirkehistoriker, professor, dr. Wilhelm de Vries SJ i sidste nummer af det østrigske tidsskrift »Wort und Wahrheit«. De Vries har i en årrække været professor ved Det pavelige orientalske Institut og ved det pavelige universitet Gregoriana i Rom.

Forfatteren begynder med at citere Paul VI's historiske udtalelse: »Vi er os fuldstændig bevidst, at paven er den største hindring på vejen til de kristnes enhed.« Det er sikkert ikke første gang, en pave selv så åbent har givet udtryk for denne kendsgerning, siger de Vries. Spørgsmålet om, hvor grænserne går for primatet og den kirkelige læremyndighed, er ligefrem påtrængende i dag. Professor de Vries fastslår, at det er en af de mest brændende opgaver for teologien i dag at finde frem til disse grænser.

Den teologiske forskning må først og fremmest besvare spørgsmålet om, hvad der er det væsentlige ved primatet, hvordan Kristus har villet, at det skulle være som garant for enheden i troen og fællesskabet i kirken, og hvad der er kommet til i kraft af særlige historiske omstændigheder, - »hvad der ikke er guddommelige, men menneskelige anordninger, som kunne ændres den dag i morgen«. Dette fundamentale spørgsmål kan kun løses ved indgående studier, siger de Vries. For det første træder primatets historiske udvikling ikke helt klart frem. Man ville tydeligt kunne se grænserne for primatet, hvis man kunne fastslå, at begrænsninger, der oprindeligt var blevet anerkendt af paverne selv, i tidens løb var blevet ophævet.

De Vries gennemgår derefter pavernes rolle i øst og i vest og kommer til følgende konklusion: »I Østen har man i det

første årtusind anerkendt, at paven sad inde med et vist primat, i langt højere grad, end de ortodokse i dag vil indrømme det.»

Hvad den problemstilling angår, der trænger sig på efter det 2. Vatikankoncil, fastslår de Vries, at det ikke er i modstrid med de guddommelige anordninger, hvis paven går synodalt til værks og indrømmer bispesynoden – i forening med paven – en nærmere defineret medbestemmelsesret. I hvert fald i trosspørgsmål er den kollegiale beslutningsform den normale, siger professor de Vries. Noget af det mest presserende er efter hans mening, at der sker en lovformelig fastlæggelse af forholdet mellem paven som bispeskollegiets hoved og medlemmerne af dette kollegium.

IRLAND

DUBLINS ÆRKEBISKOPS SYNLIGE OG USYNLIGE ARBEJDSRESULTAT

80 nye kirker i området, opnåelse af statstilskud til 250 folkeskoler og 150 højere skoler og oprettelse af en katolsk velfærdsorganisation for 30 år tilbage til fordel for arbejdsledige og fattige i hovedstaden, er nogle af de resultater, som den 76-årige ærkebiskop, dr. McQuaid kan se tilbage på efter 31 års bispegering i den irske hovedstad Dublin. Pave Paul har netop godkendt, at han efter ønske træder tilbage fra embedet og efterfølges af den 47-årige professor Dermot Ryan, University College, Dublin.

Til disse faciliteter for bispedømmet og for republikken kommer ærkebiskoppens pastorale omsorg, som er mindst lige så vigtig. Med udelt interesse gik han, siger man i bispedømmet, ind for sine præsters opgaver og problemer. Hvis en præst havde for mange af de sidste, kunne han tage telefonen og ringe sin foresatte op på boligen i Drumcondra, – og alt blev så vidt gørligt lagt til side for at finde udvej for præstens tyngende forhold.

I ærkebiskoppens tid virkede han også for en udligning af præstelønnen, så de mindste blev hævet, blandt andet gennem reduktion i de højere lønninger.

En efterkoncilær tid hævder dog også, at ærkebiskoppen havde lyder og ikke blot dyder, og ind imellem kunne han blive kaldt »Den Grå Eminence« . . .

Han søgte at videreføre den katolske tros traditioner i liv og gerning efter Roms intentioner. Af sind var han noget reserveret over for den store offentlighed, og derfor lyder kritikken blandt

andet i en sætning som denne, at »han var en mand af sin tid« . . .

I løbet af de mange år i Sct. Patricks bispesæde havde han og det troende irske folk den oplevelse at modtage besøg af Vatikanets daværende statssekretær, monsignore Montini – nuværende pave Paul den Sjette. Roms udsending udtrykte glæde over troens mange aktiviteter, ikke blot i bispedømmet Dublin, men i hele hellig Patricks land, hvor hjem ved hjem har fostret søstre og præster til menighederne, ikke kun i Irland, men også i Storbritannien og i USA samt i mange andre engelsktalende lande.

Efterfølgeren, Dermot Ryan, er professor i orientalske sprog ved University College. Han er født i bispedømmet Dublin og er bl.a. uddannet på Jesu Selskabs seminarier og på Det Pavelige Bibelinstitut i Rom. Bispedømmet Dublin er med 800.000 indbyggere det største i republikken Irland.

ad

BELGIEN

PRO MUNDI VITA BIDRAGER TIL AT INFORMERE KIRKENS LEDERE Bruxelles – NC NEWS SERVICE

Store organisationer som f.eks. forretningsforetagender o.lign. har opdaget, at de til stadighed må holde sig à jour med deres interne problemer, hvis virksomheden skal gå, som den skal.

»Og det samme gælder den katolske kirke,« siger jesuitten Jan Kerkhofs, som leder Pro Mundi Vita, der har sit hovedkvarter i Bruxelles, og som i de sidste 10 år har informeret kirkens ledere i så henseende.

Pro Mundi Vita består af et team af sociologer, som enten skriver om eller leder undersøgelser af særlige kirkelige problemer. Det hele begyndte som et forsøg på at hjælpe biskopper og ordensoverhoveder til at afgøre, hvordan de bedst kunne udnytte deres hjælpemidler i missionsarbejdet. Man interesserede sig i denne forbindelse især for U-landene.

Imidlertid har organisationen efterhånden forsøgt at tilfredsstille behovet for information om alle emner blandt kirkens ledere. Derfor udsender Pro Mundi Vita foruden rapporter som »Kirken i Paraguay« eller »Præstedømmet i Afrika«, som i mange tilfælde har været det første og eneste videnskabelige værk om det pågældende emne, også rapporter om, hvad der sker i de rige lande.

Kerkhofs siger, at hans gruppe »prøver på at påpege problemerne blandt minoriteter, som ellers let kunne blive overset«.

Rapporterne tager ikke sigte på det almindelige publikum, men henvender sig udelukkende til »dem, der træffer afgørelserne i kirken«, nemlig biskopperne, de øverste ledere inden for ordenerne og eksperter i religiøse anliggender.

Pater Kerkhofs siger, at biskopperne er fulde af respekt for organisationens arbejde, fordi det er så objektivt som overhovedet muligt.

TANZANIA

ANTALLET AF KATOLIKKER I TANZANIA VOKSET MED 60 PCT. PÅ 10 ÅR

*Dar Es Salaam, Tanzania –
NC News Service*

Efter at Tanzania for 10 år siden blev uafhængigt, er antallet af katolikker dér i landet vokset fra 1,5 til over 2,4 millioner, dvs. en tilvækst på ca. 60 pct.

Tanzania har i alt 13 mill. indbyggere.

Antallet af indfødte præster er vokset fra 290 i 1961 til 496 i 1971, og præsteseminarierne er så fulde, at man ikke mere har plads til alle dem, der vil studere.

I 1961 var der kun 4 biskopper, der hørte til landets egne indbyggere. I dag er der indfødte biskopper i 17 af de 24 bispedømmer i Tanzania.

KINA

KOMMUNISTKINA Hongkong – NC NEWS SERVICE

Den kristne arbejdsgruppe for Kina, som for et halvt års tid siden er blevet oprettet i Hongkong af jesuiterpateren Louis Ladany, er i færd med at tilrettelægge evangeliets forkyndelse i Kina, når der igen bliver religionsfrihed i landet.

»I de sidste 20 år, hvor kristendommen i Kina først er blevet skåret ned til et minimum og derefter helt udryddet,« siger han, har man i kirken ikke foretaget nogen systematisk teologisk overvejelse af, hvordan og med hvilke midler man skal udbrede kristendommen, så den egner sig for den kinesiske kultur og dens altid skiftende vilkår. En sådan overvejelse er en nødvendig forudsætning for ethvert arbejde, der for fremtiden skal gøres i Kina. Desuden vil det kunne virke berigende på de teologiske tanker i hele kirken.«

6 SØSTRE, 14 STUDERENDE I FRANKFURT

SKANDINAVIEN
OG FORKYNDELSEN
Af *Richardt Hansen*

I al vor tale om kirke og forkyndelse kommer vi i berøring med det faktum, som vi kalder sekulariseringen eller verdsliggørelsen. Denne sekularisering gør sig bemærkbar ved, at kristendommen, både hvad betydningen og omfanget angår, skubbes ud i samfundets margen. Der er kristne, kirker, religionsundervisning og teologiske fakulteter, men deres betydning og omfang i forhold til, hvad der sker i samfundet som helhed, er meget stærkt begrænset, selv om de stadig ikke er helt forsvundet. Denne sekularisering ser ud til at ville fortsætte i retning af en total afkristning af hele samfundet i de skandinaviske lande. Imidlertid er det ikke ydre interesser og magter, der er årsag til afkristningen i Skandinavien, men en stærkt udbredt manglende interesse for kristendom og religion i det hele taget. Man stiller ikke engang spørgsmålet om en Gud, et liv efter døden eller en kristent begrundet morallære. Gennemsnitsskandinaven lever simpelt hen i næsten total uvidenhed om både kirke og religion, hvad Per Salomonsens doktordisputats da også tydeligt giver udtryk for. Mod mange kristnes mening og forventning lever man i de skandinaviske lande et jævnt og almindeligt dagligliv med små og store glæder og små og store sorger. Dette er altså den situation, hvori

vi skal arbejde kirkeligt og forkynde Guds ord om det glædelige budskab og om vor frelse i Kristus.

Budskabets mening og indhold gør, at det kan være nok så vanskeligt at forkynde og aflægge vidnesbyrd i dette samfund og i denne situation med dens afkristning og manglende interesse, fordi budskabet i sig selv ikke synes at ville lade sig forkynde hen over hovedet på menneskene.

Ud fra denne korte og til dels utilstrækkelige situationsbetragtning vil man forstå, at medlemmer af PSP-gruppen – præstestuderende og ordenssøstre under uddannelse – har været samlet på jesuiternes teologiske fakultet i Frankfurt i dagene 6.–10. januar 1972 til et seminar under ledelse af pater W. Köster, Uppsala, med emnet: »Modeller til en kristen forkyndelse i Skandinavien«. Man ønskede ikke at blive stikkende i den rene teori, men forsøgte at oversætte teoretiske teologiske tanker, som i rigeligt mål er forhånden på universiteter og ved fakulteter, til praktiske praksisorienterede handlingsmodeller, dvs. at søge svar på spørgsmålet: Hvordan kan jeg prædike og forkynde konkret i den givne situation? Mange af de nuværende PSP-medlemmer har allerede studeret i mange år, og samtidig har de i de senere år haft mulighed for ret ofte at komme hjem og derved at komme i berøring med skandinavisk miljø og praksis, således at der var en god teoretisk og praktisk baggrund for et seminar som det for nylig afholdte.

Pater W. Köster opridsede ved seminarets begyndelse nogle principielle retningslinier for arbejdet, idet han fremsatte nogle generelle betragtninger til analyse af situationen i Skandinavien, hvor han karakteriserede samfundet som sekulariseret, positivistisk og postkristent.

Hvad der her skal forstås ved et sekulariseret samfund, er kort angivet i artiklens begyndelse. Det drejer sig om det almindelige afkristnede og kirkefremmede miljø, som det opleves til hverdag.

Men hvad mente pater Köster så med et positivistisk samfund? Hermed mente han en anden idéhistorisk definition af vort skandinaviske samfund, hvor han betragtede situationen ud fra det idémæssige grundlag, som nødvendigvis må være det herskende i et samfund, hvor der også forefindes et åndeligt liv. Handlinger og meninger må ses ud fra en bestemt åndelig baggrund og i det store og hele i overensstemmelse med den. I Skandinavien er denne åndelige baggrund efter pater Kösters mening positivismen – en filosofisk retning, hvis mest fremtrædende repræsentant i Danmark var nu afdøde professor i filosofi ved Københavns Universitet Jørgen Jørgensen.

Inden for positivismen forsøgte man at

begrænse filosofien til logik, metodelære og rationel erkendelsesteori. Derved begrænsede man filosofiens virksomhedsområde og udelukkede f.eks. religion og teologi. Det er klart, at noget sådant i længden måtte virke katastrofalt for religionens, kirkens og teologiens vedkommende. Og samtidig gjorde teologien ikke noget forsøg på at forsvare sin ret i dette åndsmiljø, men trak sig tilbage til et videnskabeligt aflukke, hvor den siden er forblevet. Ja, inden for store dele af svensk teologi gik man under Anders Nygrens ledelse endda så vidt som til at påstå, at teologien overhovedet ikke er nogen videnskab. Et sådant svar på positivismen kan kun gøre situationen yderst vanskelig for kirke og teologi, fordi man derved afskæres fra at give svar på nye og i mange tilfælde uventede samfundsmæssige udviklingsformer, som vi oplever dem i disse år, hvor hele samfundet er i bevægelse. Da der inden for positivismen også har været tale om en udbredt sprogfilosofi, havde der her været store muligheder for en åbning af teologien mod en nyttig metodefornyelse.

Pater Kösters tredje definition af det skandinaviske samfund går ud på, at det er postkristent, dvs. at det er et samfund, der tidligere har været helt behersket af kristen kultur og tænkning. Derfor er der en mængde »kristne« ord gemt i sproget i dag, og »kristen« tankegang gennemsyrlig, uden at man ved af det og i afkristnet form, såvel handlinger som forståelsen af motivationer og handlinger. Man har stadig en høj moral, selv om den ikke mere er kristent begrundet. Samfundet lever og virker nu i afkristnet form, men fortiden er trods alt kristen. Denne fortid kan rent idéhistorisk ikke borttænkes og er derfor – bevidst eller ubevidst – bestemmende for miljøet i dag, som man dog ikke kan kalde kristent. Samfundet er netop efter-kristent, dvs. at vi, efter at kristendommen er holdt op med at være kulturstiftende i klassisk forstand, er kommet ind i en postkristen historisk tidsalder. Nu virker kristendommen ud fra historien uden selv at have nogen virkning.

Med disse tre definitioner – sekulariseret, positivistisk og postkristen – betegnede pater Köster situationen i Norden. Pater Köster så ikke særlig lyst på forkyndelsens muligheder i et sådant miljø. Måske er det i dag kun muligt at gå indirekte til værks og ad omveje føre mennesker til den kristne forkyndelse. Måske skulle man gå fremad med ganske små skridt.

Ud fra denne indledning til en situationsanalyse ville man forelægge nogle mere dybtgående enkeltundersøgelser af miljøet og dets baggrund. 20 personer deltog i mødet, deraf 6 ordenssøstre, som for første gang var mødt op i så stort

antal. Der blev arbejdet grundigt, bl.a. fordi en række deltagere havde redigeret større eller mindre arbejdsdokumenter, hvoraf nogle var beretninger om personlige erfaringer, mens andre indeholdt mere principielle betragtninger.

Karl-Heinz Westarp, SJ, fremlagde tanker om sit apostolat i Danmark, i det væsentlige ud fra sine egne erfaringer efter mange år i Århus. Foruden arbejdet i sognet var han i årevis på universitetet, hvor han lærte et typisk dansk undervisningsmiljø at kende på nært hold.

Mirek Dudek forelagde et grundigt arbejde om den åndelige situation i Sverige og mente med hensyn til forkyndelsens muligheder, at det væsentlige er samtalen med det enkelte menneske, dannelsen af kernegrupper og en forkyndelse, hvor der gives saglig information – især på grund af den enorme religiøse uvidenhed i Sverige.

Marcel Spielmann, SJ, gennemgik sine erfaringer fra samtaler fra de psykologistuderendes miljø på universitetet i København.

Christian Lerch, SJ, opstillede nogle almindelige og principielle overvejelser vedrørende en kristen forkyndelse. Ud fra den moderne teologi, hvor man forsøger at gennemtænke troen på nye måder, skal vi søge et grundlag for forkyndelsen, – et grundlag, som også må være tilpasset de mennesker, over for hvem forkyndelsen skal finde sted. Men troen skal ikke bare tænkes igennem, den skal også leves. Bekendelsen skal udspringe af troen og livet i troen. Kirken skal af hensyn til forkyndelsen være et levende fællesskab, og ud fra denne levende tros erfaring skal teologien udvikle sig.

Peter Saers søgte ved hjælp af en svensk avis at påvise, at livet i Sverige på alle dagliglivets områder leves uden kirkens ord. I en sådan situation kan kirken ikke komme med svar, som er formuleret på forhånd.

Klaus Dietz, SJ, ville i forkyndelsen i Sverige i første række gå ud fra den almindelige oplevelse af isolation. For at kunne forkynde i et sådant miljø må de kristne forkyndere søge sammen i grupper og fællesskaber (eventuelt familieklostre). På den måde kunne man aflægge vidnesbyrd om livsformer, hvor isolationen er væsentligt formindsket.

Erwin Bischofsberger, SJ, fremlagde en dybtgående analyse af den etiske situation i Sverige og kom til det resultat, at det etiske niveau i Sverige befinder sig på et højt plan, og at det vigtigste grundlag for denne etik er princippet, at alle mennesker er lige, som i Sverige gennemføres med stor konsekvens. Spørgsmålet med hensyn til den kristne forkyndelse er nu, hvad den kristne har at sige i Sverige i denne konkrete etiske situation.

Bischofsberger påviste, at det er meget vanskeligt at finde et positivt svar på dette. Har de kristne noget at give det svenske samfund? Så radikalt kan spørgsmålet formuleres. Bischofsberger mente, at der i selve etikens begrundelse ligger en kristen opgave. Det var bemærkelsesværdigt, at Bischofsberger i sin etiske analyse var mere positiv i sin bedømmelse af svenske forhold end pater Köster og Mirek Dudek.

Patrick Handley bestod i en betragtning af menneskets udvikling gennem tiderne i religionshistorisk henseende, og han ville se den kristne forkyndelse i en tiltagende humanisering, som beror på, at Kristus er blevet menneske.

Göran Degen rejste en bred række spørgsmål om liturgiernes muligheder i forkyndelsessituationen i dag. Han mente, at der i praksis gøres alt for lidt i Skandinavien for at finde frem til nye liturgiske former. Hans hovedanliggende var på en eller anden måde gennem liturgien at få aktiviseret kirkefremmede mennesker og føre dem til en mere bevidst form for en kristen realisering af livet.

Richardt Hansen prøvede på at se forkyndelsens konkrete og praktiske gennemførelse ud fra den nyere kommunikationsforskning. Samtidig forlangte han, at forkyndelsen skulle afpasses efter de mere eller mindre kirkevenlige katolikkers behov for dermed at forøge den kirkelige aktivitet. Ved forkyndelsens planlægning og ved den pastorale planlægning i det hele taget skulle man fra alle sider gøre mere brug af religionssociologien. Sociologiens overvejelser belystes med konkrete eksempler fra dansk praksis.

Af disse korte referater af de fremlagte arbejder under forkyndelsesseminaret fremgår det formodentlig klart, at der under dagene i Frankfurt blev ydet et ret betydeligt arbejde fra deltagerens side. Mødet bestyrkede os i vor opfattelse af, at det pastorale samarbejde må styrkes på alle måder og gøres mere konkret.

Det viste sig at være yderst frugtbart at have ordenssøstre med, eftersom disse nærer ønske om at forøge deres direkte pastorale indsats. Netop fordi forsamlingen var så afvekslende i sin sammensætning, blev der under diskussionerne fremført megen positiv kritik af de fremsatte tanker og ideer. Der fremkom mange nye aspekter, og efter diskussionerne kunne alle referaterne have været skrevet om til det bedre.

Ganske vist blev der arbejdet meget på mødet, men der manglede heller ikke hygge. Den alvorlige situation for kristendommen i Norden kræver arbejde og studium, men for at klare alt dette, må arbejderne også have grupper, hvor de kan tanke op og blive inspireret og styrket.

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 67
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolik kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

TILBYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 2775

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, telf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæ afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koke - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

**Mathias
Christensen**

ABSALONSGADE 14

ALBORG

Støt vore annoncører!

DE FREMMEDE
IBLANDT OS

AKTIONENS
GANG

AKTIONSUDVALGET OPLYSER:
TILBUD TIL STUDIEGRUPPER
OM ÅRSOPGAVEN:

De fremmedes baggrund.

Hvordan lever sydafrikanerne hjemme?

Veterinærstuderende Edward Dube fra Sydafrika, som er katolik og stipendiat i København, holder jævnligt foredrag i de nordiske lande om forholdene i sit eget land og stiller sig gerne til rådighed, også for katolske grupper og foreninger, der er interesseret i Sydafrikas problemer.

Henvendelse kan ske til aktionsudvalgets sekretær: telefon TR 2456 kl. 10-12. Edward Dube deltog for nylig sammen med sin kone, Julia Dube, som ligeledes er stipendiat i København, aktivt i den nordiske konference om »Politik, mission og kirkehjælp« i Oslo (se Kristeligt Dagblad, 28/1 1972).

Han har sendt os nedenstående linjer for at gøre opmærksom på den aktuelle situation.

»Den forværrede situation i Sydafrika har fået den afrikanske befolkning til at søge desperat efter løsninger på, hvordan de kan befri sig fra det hvide regimes undertrykkelse.

De har bedt, prøvet fredelige ikke-volds-metoder, i håb om at genvinde deres værdighed og selvrespekt, men uden resultat. Den liberale verdensopinion har vendt det døve øre til. Ingen synes at bekymre sig særlig derom i vore dage. Men den tilsyneladende håbløse situation i Sydafrika kan ikke fortsætte. Det må komme til et sammenstød mellem sorte og hvide. Det gør det allerede, på grund af adskillelsen af racerne og den ulige udvikling af dem.

De afrikanske masser bliver konstant overvåget af politiet. Vilkaerlige arrestationer kulminerer i mystiske dødsfald i fængslerne. Politiske fanger likvideres systematisk, og der er intet håb om at få en ende på det. Alle opfordringer til offentlige undersøgelser, der kunne opklare omstændighederne omkring disse dødsfald, fejles til side af regeringen.

De sorte kan ikke gå, hvor de vil. De

kan ikke få nogen højere skoleuddannelse eller den faglige uddannelse, de vil, og kan ikke gifte sig med hvem de vil - fordi man ønsker at vedligeholde den gamle adskillelse af dem i stammer. Selvfølgelig, for hvem det lykkes at gifte sig, har meget svært ved at opnå tilladelse til at leve sammen med deres koner.

Til støtte for de undertrykte afrikanere i Sydafrika findes en organisation: The African National Congress. Den har den vanskelige, men vigtige opgave aktivt at gå imod Vorster's racist-styre og afsløre de intriger og umenneskelige kår, som er påtvunget afrikanerne ved hjælp af regeringens politi og militærmagt.

The African National Congress udsender blade, der informerer om forholdene i Sydafrika, hjælper enker efter fanger osv. Vil nogen hjælpe os økonomisk i dette arbejde bedes pengebidrag venligst sendt til: A. N. C. 49 Rathbone Street, London W1A - 4NL, England - gerne med angivelse af hvilket nærmere formål man specielt kunne ønske at støtte.»

SCT. ANNÆ: Menighedsrådet har holdt et særligt møde i forbindelse med årsopgaven med repræsentanter for forskellige kategorier (ældre, unge, polakker, spaniere, ungarere ...). Det vedtoges at arrangere en international gudstjeneste, hvor diverse nationaliteter kunne mødes i sang og bøn på deres forskellige sprog: En ny pinse?! - samt 10 aftener i 10 på hinanden følgende uger at holde åbent hus med adgang for alle, og hvor en eller anden bestemt gruppe (nationalitetsgruppe, aldersgruppe ...) hver gang skulle sætte sit særlige præg på aftenen og tage ansvaret for arrangementet.

RANDERS: Den 8. januar var der organiseret et kontaktmøde mellem de ældre i menigheden og pensionærerne i et plejehjem ved et nyt kollektiv. De katolske gæster på plejehjemmet var interesserede i at få at vide, hvordan man kommer ind på et så velindrettet plejehjem. Der blev altså anledning til mange spørgsmål, som forstanderinden beredvil-

ligt besvarede. »Vi har senere fået at vide, at man derude på plejehjemmet var stemt for, at vi igen mødte op alle sammen. Snakken gik livligt vore og deres ældre imellem, en del opdagede med forundring, at vi var katolikker, – men altså omgængelige som andre. Det var da egentlig en lille gevinst at hente hjem for os!«, skriver en af deltagerne.

ÅRHUS: Den startede week-endklub for tyrkiske gæstearbejdere fortsætter i Skt. Knuds Skoles lokaler. Der har været og er fortsat særdeles god tilslutning, op til ca. 70 pr. gang. Omkring jul (juleaften og juledag) blev der lavet særlige arrangementer i skolens sal, for at der kunne være plads nok. Over 100 gæstearbejdere deltog her. Der var tallotteri med præmier, andre spil, underholdning af forskellig art, tyrkerne selv dansede folkedans m.v. Et tilsvarende arrangement blev afholdt omkring nytår. – Blandt værterne er der mange, der kommer »udefra« uden for den katolske menighed, og som lægger et stort arbejde i det.

Af kommunen har klubben til jul modtaget ca. 1000 kr. til hjælp til arbejdet. Det har vakt nogen bekymring, at kommunen til trods for at der foreligger en byrådsbeslutning om, at der skal startes et center for gæstearbejdere, i praksis fortsat er tilbageholdende med at sætte denne plan i gang. Det vil i længden være meget vanskeligt at fortsætte et arbejde som det påbegyndte af så stort omfang, uden at det vokser over til at blive båret økonomisk (lokaler m.v.) af det offentlige. Omend der altså uden tvivl fortsat er stor villighed til at påtage sig et stort arbejde med denne opgave, bliver den vanskelig, hvis ikke kommunen træder til. Kommunen har anmodet om at få en rapport om arbejdet. Den er nu ved at blive udarbejdet, og der vil i den forbindelse blive gjort opmærksom på behovene, herunder ikke mindst for, at der oprettes et center med egne lokaler.

Arbejdet for ældre, enlige og isolerede katolikker har nu fundet en fast form, idet der er oprettet en egentlig klub i tilknytning til den offentlige omsorgstjeneste (Omsorgsloven). Arbejdet ledes af fru Lis Hansen sammen med fru Hanne Lystager (kasserer) og fru Hedvig Carlsen; bag ledelsen står en bestyrelse, hvis formand er Anne Marie Paterek. I henhold til omsorgslovens § 4 kan der ydes tilskud til foreninger, organisationer m.v., der driver omsorgsarbejde for pensionister, og man vil nu søge et sådant tilskud (tilskuddet gælder lokaleudgifter, transport, lønninger, undervisnings- og beskæftigelsesmaterialer samt administration). Klubben har startet sit arbejde med filmforevisning og foredrag og er godt besøgt.

HVAD SKER DER?

MENIGHEDSRÅDSVALG: I forbindelse med kandidatopstillingen til menighedsrådsvalget den 23. april i år skriver et sogneblad om »de egenskaber, et medlem af menighedsrådet skulle være i besiddelse af: »Salomons visdom, Jobs tålmodighed, Davids mod, de første kristnes tro og Noas overbevisning om, at turen var hele besværet værd.« Det er naturligvis humoristisk sagt og derfor også overdrevet. Men ét er sikkert og vist, man skal være i besiddelse af oceaner af good-will og tålmodighed«.

UNGDOMSWEEKEND I NÆSTVED: Weekend i Næstved den 5.-6. februar 1972 var en fortsættelse af de kontakter, studenter og unge skabte på Klitborglejren (i sommer) og i Odense-weekenden i oktober 1971. Man har tidligere overvejet »Vor kristne bevidsthed«. Denne gang var emnet: »Kirken og sekulariseringen« (indlæg af Richardt Hansen) og den danske katolske ungdoms situation (indlæg: »Ungdom – hvad nu?« af Hans Jensen). Som resultat af interessante foredrag, gruppe- og plenardiskussioner udtryktes der et spontant ønske om endelig at gøre noget mere for de unges fælles kristne engagement i menighedernes og kirkens liv. Blandt de ca. 35 deltagere på tværs af de katolske organisationer (grupperinger?) var der ikke alene unge fra København og Odense, men også fra

Lolland-Falster og Sydsjælland. Kontakten udbygges ved en anden weekend, for hvilken datoen fastsættes senere (og hvis emne muligvis vil gå i retningen: Fromhedens spontane reaktion mod sekulariseringen). Fælles bøn og smuk gudstjeneste dannede rammen om det vellykkede arrangement, som man virkelig havde indtryk af, at alle deltagerne var meget glade for. Mødets dirigent var Knud Kluge, og weekendens præst var pater A. Grzelak fra Odense.

REGION III: På det sidste regionalrådsmøde besluttede man, at præsterne – af og til om søndagen – skulle »bytte gårde«. Noget sådant har allerede været foresøgt før i samme region og for øvrigt også andre steder, men tilsyneladende aldrig så systematisk som nu. I Næstved indbyder man desuden sognepræsterne i nabosognene til at holde hver en af de ugentlige fastepredikener der i sognet.

SCT. ANNÆ: Steno Hostel er ved at blive omdannet til en selvejende institution. Der er valgt en bestyrelse bestående af: P. Adams, frk. A. Raastrup, A. Brozek, Aage Toft-Christensen og S. Kofod.

**Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070**

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august–1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975.–

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775.–

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP

tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Forstanderpar (forstander/-inde) til nyt plejehjem i Brønshøj

Det selvejende plejehjem Hoffmanns Minde på Frederikasundsvej 225, København, ventes taget i brug i løbet af sommeren. Imidlertid håber man snarest at kunne ansætte det forstanderpar, som positivt kan deltage i planlægningen af indretning m.v. og være med til at skabe det omsorgsfulde, hjemlige miljø, som skal kendetegne en katolsk stiftelse i kristen, nutidig ånd.

Hoffmanns Minde vil give plads for 67 beboere og et dagcenter for 25.

Forstanderstillingen gageres i henhold til Københavns kommunes lønramme 22 og med pensionsordning i Pensionskassen for Sygeplejersker.

For ægtefællen vil aflønning ske efter den stilling eller det arbejde, vedkommende påtager sig.

Ansøgning bedes sendt inden 20. marts til bestyrelsen for plejehjemmet Hoffmanns Minde, c.o. direktør Harald Guldager, Ejgårdsvej 26, 2920 Charlottenlund. Eventuelle telefoniske oplysninger kan fås ved henvendelse til direktør Guldager på (03) 27 31 00 mellem klokken 9,00 og 17,00, undtagen lørdag.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolek bedemand
•34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål
og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker
og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1488 København K
Telefon •MI 25 57

Landsretsaagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) •12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 64 65 og 64 68

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon •(03) 27 81 00

VÆRD AT LÆSE

M. BASILEA SCHLINK:

BODEN - ET LYKKELIGT LIV

Lohses forlag, 2. oplag, 1971, 89 s.

Da årene kom med at lære og vente, blev hjertet besværet med så mange af denne verdens ting og blev afstumpet og sikkert, skriver moder Basilea til en veninde og medarbejder. Jubelen forsvandt. Man havde affundet sig med, at ens karakter var bundet, og det var der ikke noget at gøre ved. Man led ikke mere så meget derunder som før...

I nogle år kendte hun kun til én gang oplevet anger og bod. Så først erfarede hun, hvor dyrebar den stadig nye bod er. Om denne personlige erfaring handler hendes lille bog: »Boden - et lykkeligt liv«, oversat af Georg Bartholdy.

Det var angeren og boden, der brød igennem i Basilea Schlinks ungdomskreds, da Guds dom i 1944 ramte de tyske byer med ødelæggende luftangreb, med hærens opløsning og modstandernes indtog. Disse tyske unge var opfyldt af kærlighed til Kristus og en glæde, som stod i stærk kontrast til krigens gru. Ud af denne oplevelse fødtes »Mariasøsterfællesskabet« - den protestantiske søsterorden i Darmstadt.

Begivenhederne i verden i dag har for moder Basilea den samme karakter af en Gudsdom: lovløsheden som tager til, kærligheden der er ved at blive kold, begæret som har grebet millioner... Og dommen vil begynde med Guds hus (1. Pet. 4,17).

Menneskene har ikke blot fundet midler til at ødelægge jorden. Hårde, hovmodige og døde menneskehjerner er i fuld gang med at ødelægge livet for hinanden. Man er sikker og mæt. Man lever af den billige nåde og undskylder sig. Man vil ikke lade sin syndige person bearbejdes af Gud. Man er selv målestokken for sit liv. Man er ikke glad.

Kun anger og bod gør glad. Bodsråbet er et frelsesråb. Det vil åbne mennesket mod Gud, så det modtager hans tilgivelse. Det er den ufortjente tilgivelse, der gør glad. Levende og glad. Man har tømt sig for sit eget syndige liv og ladet sig fylde med Guds. Man vidner ikke mere om sig selv, men om ham.

Sådan skulle menighederne være. Som et eneste legeme, der huser Kristus og udstråler hans liv. Menneskene skulle, bare ved at komme i berøring med dem, opleve det samme som i omgangen med Jesus: at de blev sunde på sjæl og krop. Så længe dette ikke sker, er der kun én forklaring: de kristne gør ikke bod. De er selvtilfredse og selvsikre i deres holdning og meninger, også i deres religiøse meninger. Den ganske kristenhed er jo så præget af forstand, så stiv, så ubarnlig og derfor så uglad. Der er ingen plads for Kristus og derfor heller ingen plads for andre mennesker. Åbenhed for Gud og åbenhed for mennesker er jo samme sag. Både over for Gud og næsten gælder Skriftens råb: Gør bod! Erkend din synd, din gæld, tøm hjertet for dig selv, fyld det med den andens liv. Lev for den anden. Så kommer jubelen. Livet sprudler frem. Noget af himlen er allerede på jorden. Boden er den dør, hvorigennem Kristus drager ind for at leve ved sin Helligånd i os.

Moder Basileas lille bog er et sandt økumenisk bidrag. Luther indprenter i den allerførste af sine berømte 95 sætninger, at de troendes hele liv på jorden skal være en bod. Den gamle Adam i os skal druknes ved daglig anger og bod, for at der daglig skal opstå et nyt menneske i os.

Vi katolikker har måske været lidt for hurtige til at tage patent på det nye menneske. Vi er måske for tit sprunget over, hvor gærdet var lavest, i den forfængelige tro, at vi var velforvarede på den anden side. Men vi røber os på vore frugter. Bodfærdigheden må gå i bund, for at Kristus kan leve i os, forene os med hinanden og med andre kristne, og lyse gennem os i verden.

E. K.

GUDS PLAN

Forfatter: Axel Hjerensen.

Lohses forlag 1971.

Denne bog må forstås som et grundlag til en dialog med ikke-kristne nutidsmennesker. Men den siger også henad vejen noget til de »gamle« kristne. F.eks. i afsnittet, der har overskriften »At de alle må være eet«, står der på side 172: »Modsig kristne hinanden, hvor det er unødvendigt, lammer de vidnesbyrdet om den tro, de virkelig er fælles om«.

A. H.

DR. IDA

EVENTYRET OM DR. IDA

SCUDDER I VELLORE I

SYDINDIEN

Af Dorothy Clarke Wilson.

Oversat og forkortet af P. H. Lange.

Frimodts Forlag 1971.

Hvor er det ofte, vi kristne synes der kommer så uendeligt lidt ud af vores kristendom; tit er det, som om et langt

livs kristen iver er helt uden resultat. Så er det nu en trøst og en opmuntring at læse en bog som denne om Dr. Ida Scudder; om hendes liv for og med Gud; om mere end 60 års virke for og blandt indiske kvinder i Vellore. Læs selv, hvilke vidunderlige ting Gud har gjort gennem dette ene menneske!

Bogen er ganske usentimental og tilmed skrevet i et nydeligt sprog. De ved: bogstaver og ord er som en melodi, man nyder.

A. H.

»SYNSPUNKT« NR. 12

DMS-forlag. Kr. 12,40.

Hjælp over alle grænser? Kirkernes internationale hjælpearbejde.

Stormagtsinteresser og lokale stridigheder er ofte med til at øge de i forvejen betydelige vanskeligheder, som tårner sig op omkring humanitært hjælpearbejde i u-landene. Hjælpeorganisationerne kan vanskeligt undgå at tage parti i den ene eller anden sammenhæng – og det er også et spørgsmål, om de bør undgå at tage parti.

Hvordan hjælper man bedst ofrene for borgerkrige, hungersnød, racisme og anden undertrykkelse? Hvordan påvirker indsamlingskampagner den offentlige opinion i de rige lande? Hvorfor giver vi frivillige bidrag til hjælpearbejdet?

Det er nogle af de spørgsmål, der søges besvaret i hæftet. Det indeholder et omfattende interview med Viggo Møllerup, Folkekirkens Nødhjælp, og nogle af Møllerups udtalelser imødegås af redaktør Knud Vilby (Information). To svenske forfattere: Lars Thunberg og C. F. Hallencreutz behandler emnerne »Politik, mission, kirkeligt hjælpearbejde« og »Kirkerne og racismen«. Endvidere er der bidrag af Hans Anker Jørgensen og Jørgen Lissner.

I. L.

MIN LIVSVEJ. ET LED I GUDS PLAN. SELVBIOGRAFI 1. DEL

Af Moder Basilea Schlink.

Lohses Forlag 1971.

Moder Basilea Schlink er kendt af mange i Danmark som stifter og leder af De evangeliske Mariasøstre i Darmstadt-Eberstadt i Tyskland.

Det er svært at anmelde denne bog; der er så meget i den, der griber mig. Den får mig til at længes efter at leve et liv i en lige så alvorlig stræben efter Gud, efter et liv med Ham.

Men, for der er et men, bogen er efter min smag, og nok efter flertallet af katolikkers smag, for selvhenførende, for optaget af sit eget interessante jeg. Alligevel må jeg varmt anbefale den, for min vurdering er, at det blot er sproget, stilen, der er anderledes end det, vi plejer at læse.

A. H.

FRA CARITAS

20.000 kr. til Bengalen gennem CORR.

Hvad er CORR?

Modtageren af alle forsendelser fra hjælpeorganisationerne verden over er på den østbengalske side vor gamle partner CORR (Christian Organisation for Relief and Rehabilitation). I november 1970 efter oversvømmelseskatastrofen grundlagde den katolske kirke i Østpakistan (som det dengang hed) CORR for at kunne hjælpe i det katastroferamte område.

Efter afslutningen af den indisk-østbengalske krig blev organisationen af bispekonferencen i Bengalen anerkendt som den eneste katolske kirkelige hjælpeorganisation i Bengalstaten. Østbengalens biskopper har anmodet om, at CORR tilsluttes Caritas Internationalis. En anmodning derom blev modtaget i Rom, og i maj måned vil Caritas Internationalis' generalforsamling træffe afgørelsen i dette spørgsmål.

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

25/3–4/4 – påske i Rom – 11 dg. – fly – kr. 1245,-.

21/4–5/5 – forårstilbud – Rom – 15 dg. – fly – kr. 835,-.

29/6–14/7 – sommer i Rom og Assisi – 16 dg. – fly – kr. 1375,-.

29/9–13/10 – »Kulturperler« – 15 dg. – fly – kr. 1375,-.

Israel:

6/4–27/4 – 22 dg. – fly – Jerusalem – Galilæa – kr. 2550,-.

13/7–27/7 – 15 dg. – fly – Jerusalem – Galilæa – kr. 2250,-.

Østrig:

25/6–9/7 – 15 dg. – fly – Werfen + Wien – kr. 1248,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Folmer Olsen

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37
Alborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Nytorv 14 - Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Kaffefirmaet

BØRGE KRUSE

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08

Kaffe - The - Cacao

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Eabjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

TIL MINDE

BISKOP JACOB MANGERS

Tale under mindegudstjeneste

for biskop J. Mangers

10. januar af biskop John W. Gran

i St. Olav kirke i Oslo

Den sørgelige nyhed måtte komme engang: Biskop Mangers er gået bort. Stille, uden drama (ja, man kan sige hensynsfuldt) som han levede, forlod han denne verden. Uden fjender, - ikke engang døden var hans fjende. Han havde længe set den i øjnene.

På sin egen stilfærdige måde, ganske beskedent, gled Jacob Mangers ind i Kirkens liv som Kristi og kristendommens tro tjener. Vi ved, hvordan det gik til, at det blev Norge, han valgte som fædreland. Den unge luxemburgers drøm var at blive missionær i Stillehavsområdet. Derfor meldte han sig til Maristordenen, der dengang som nu tog sig af store missionsområder på disse øgrupper. Ikke desto mindre blev han efter sin præstevielse og nogle år som filosofilærer anmodet om at melde sig til den vanskelige mission i Norge, og drømmen om den eksotiske Stillehavsmision blev skrinlagt, sikkert ikke uden indre kampe og offer. Og rejsen til det ukendte Norden blev påbegyndt i stedet. Til landet, om hvilket han hovedsagelig vidste, at en landsmand af ham, biskop Johs. Fallize, havde været overhyrde dér i en menneskealder. Hos ham søgte og fik pater Mangers oplysning om, hvad han gik ind til uden at vide, at han selv ville få pålagt samme stilling, og at han engang skulle tilbringe sin livsaften i de selvsamme rum i St. Zitaklosteret i Luxemburg, som biskop Fallize havde boet i.

Dette var i 1925. Han fik tilkendt et halvt år i Bergen for at lære norsk. Derefter blev han beskikket til Haugesund for dér at opbygge et nyt sogn. Han kom til et tomt hus, hvor der kun fandtes en stol og et bord; ikke engang en seng, ingen penge og næsten ingen katolikker. Men pater Mangers viste fra første øjeblik, at han duede. Da han i 1931 blev kaldt til sognepræsteembedet i Stavanger var missionen i Haugesund bygget op. Så kom bomben! Allerede året efter blev den intetanende pater Mangers udnævnt til apostolisk vikar. En fortvivlet ilrejse til Rom for at trygle Pius XI om at blive fritaget for hvervet var uden resultat. Bispestolen, som var blevet ledig efter biskop Offerdals korte embedstid, blev overladt til ham, og den 24. au-

gust 1932 blev han viet til biskop af Selja i katedralen i Luxemburg, hvorfra han i går blev ført ud på sin sidste færd, båret af seks præster, hvoraf pater Ivens, Maristernes superior i Norge, var den ene.

Det store opbygningsarbejde, biskop Mangers påbegyndte og troligt videreførte gennem 32 år som overhyrde, er det både umuligt og unødvendigt at komme ind på i en mindetale som denne. Her skal kun kort nævnes hans enestående indlevelsesevne i norske forhold og i norsk. En evne, som i krigens dage gjorde, at han opførte sig som en bedre nordmand end dem, der foretrak den kortsigtede opportunismes vej. Samtidig forblev han under alle forhold præst og sjælesørger. På det menneskelige plan kendte han ikke til fjender. Men kompromisser ville han ikke vide af, - derfor blev han aldrig kompromitteret. For denne holdning blev han efter krigen udnævnt til kommandør af St. Olav.

Det var en mærkedag i hans liv, da Det Apostoliske Vikariat for Sydnorge i 1953 blev gjort til selvstændigt bispedømme, og biskop Mangers blev udnævnt til katolsk biskop af Oslo. Det glædede ham umådeligt, ikke for hans egen skyld, men fordi kirken nu igen havde fået hjemstavnsret i Norge, pionertiden var ovre, og han glædede sig over, at det arbejde, han havde været med til at lede, havde båret frugt.

Da han elleve år senere mente, at tiden var inde til at lade bispedømmet gå over på andre hænder, var det klart for alle, at tabet var stort. Helst ville han have pakket sin kuffert og være draget tilbage til sit hjemland i størst mulig stilhed. Havde han været mindre afholdt, ville det måske også have været muligt. Men det blev bevægede dage, ja uger. Vi norske har det ikke med at vise vore følelser i hverdagen, men ved denne lejlighed kom de til udtryk. En varme og en hengivenhed, som sædvanligvis hører hjemme på andre breddegrader end vore, strømmede ham i møde. Karakteristisk nok var biskop Mangers' sidste handling at skænke den store gave, man kan roligt sige folkegave, som var samlet ind til ham, til opførelse af kapellet på Mariaholm. For penge, der var samlet ind i vort eget bispedømme, fik vi således mod til at bygge dette kapel færdigt. Og på samme måde blev det biskop Mangers' allersidste handling at sørge for, at hans personlige sparepenge blev givet til hans gamle bispedømme. På hans foranledning fik jeg i går, to meter fra biskop Mangers' kiste på kirkegården i Bissen, stukket en konvolut med disse penge i hånden af hans niece. Hvor det lignede ham!

Det var sidste torsdag, klokken ti om morgenen, en søster fandt biskop Man-

gers liggende på gulvet i sin bolig i døråbningen mellem soveværelset og den lille stue. På bordet lå breviarret og rosenkransen, ved siden af ham selvfølgelig piben. Piben, som aldrig måtte få andet end norsk tobak. Den tilkaldte læge konstaterede hjerteinfarkt og lammelse af højre side. Biskop Mangers, som var klar og fulgte godt med, selv om han ikke kunne tale, viste energisk, at venstre side fungerede normalt. Han forsøgte til og med at stå ud af sengen for at vise, at det hele sikkert ikke var så slemt, og at det ikke var nødvendigt at køre ham på hospitalet. Især det sidste var ham imod. Men til sidst måtte han give efter, og det blev hurtigt klart for alle, at det var ved at være slut. Fredag mistede han bevidstheden og kendte end ikke sin egen familie, heller ikke biskoppen, som kom så snart han kunne. Klokkeren et kvarter i tre sov han ind efter at have modtaget de syges salvelse uden at være kommet til bevidsthed.

Hvor afholdt biskop Mangers var også i Luxemburg, fik vi, som kom til hans begravelse, utallige beviser på. Alle havde deres små historier at berette, historier, som satte hans varme, enkle og altid glade personlighed i relief. Hans hjælpsomhed var et kapitel for sig. Altid var han parat til at hjælpe, hvor det var tiltrængt, og det lod til, at der tit var behov for hjælp.

Rekviem-messen i katedralen i Luxemburg var i sig selv en enestående manifestation. En næsten fyldt domkirke klokken elleve en hverdagformiddag! Et væld af blomster – fra kong Olav, fra ærkehertuginde, fra den norske ambassade osv. Vi tre norske biskopper og generalvikar Gorissen fik den ære at koncelebrere sammen med en række biskopper og prælater fra nær og fjern. I kirken var statsminister Werner, ministerpræsidenten, chefen for hæren og andre fremtrædende personligheder, for hvem tabet af biskop Mangers syntes at betyde tabet af en personlig ven.

Biskop Mangers blev begravet ved siden af sin far og mor i den lille by Bissen, hvor også hans to søstre og mange af hans nærmeste familie bor. Begravelsen fandt sted om eftermiddagen og blev fremfor alt en gribende familiebegivenhed. Hele landsbyen var med både i kirken under rekviem-messen, som blev fejret af biskoppen af Luxemburg, og på kirkegården under jordfæstelsen. Det, som i katedralen kunne have været en formalitet, viste sig her at være helt ægte: den mand, de fulgte til hans sidste hvilested, var højt elsket.

Der blev i løbet af denne højtidelige dag ofte udtrykt ønske om, at det bånd, biskop Mangers knyttede mellem Luxemburg og Norge, måtte blive bevaret. Som et tegn på dette blev kollekten under

begge messer optaget til fordel for Oslo bispedømme. Og det var kollekter, som var tydeligt præget af gavmildhed og god vilje.

St. Zita-søstrene i Luxemburg havde taget sig kærligt af biskop Mangers. Man fandt det derfor rigtigt at forære dem hans bispestav med den Hl. Olavs bilde som et tegn på erkendelse. Staven vil blive anbragt i det kapel, hvor han læste sin daglige messe til det sidste. Men hans brystkors måtte jeg tage med tilbage. Det var hans udtrykkelige vilje. Oslo skulle have dette minde. Deraf ser vi, at han ikke et øjeblik glemte os. Lad os ikke glemme ham, så lad os bede for hans sjæl. Måtte han hvile i fred!

Artikel fra »St. Olav« nr. 2,
29. januar 1972

ARVEN EFTER BISKOP MANGERS

Der er sket en del ting i den katolske kirke siden 1932, det år, Jacob Mangers blev bispeviet og slog sig ned i Akersveien i Oslo. Derfor er det, efter underregnedes mening, ved hans død ikke uvæsentligt at mindes hans ro og sindighed, ligevægt og tillid i hans sind og den måde, hvorpå han øjensynlig hele tiden bevarede disse træk i sig – i gode og i onde dage. En af hans præster skriver i dette nummer, at han kun har set biskoppen virkelig gal i hovedet to gange, »slet og ret malerisk i sine udgydelser«. Og begge gange var det store sager, det drejede sig om – besættelsen og arrestation af nogle af hans præster.

Smågnidninger, indre stridigheder og ufred lå ham fjernet.

Måske vi også skulle se dette som en vigtig del af hans testamente og arv til norske katolikker.

To gange i nyere tid har det lille Luxemburg givet det lidt større Norge en overhyrde, biskop Fallize og biskop Mangers. Begge gange blev det biskopper, som har sat sig varige spor. I vort bispedømme er der ved dr. Mangers' død mange, som husker ham med taknemmelighed og er glade for hans langvarige indsats og for den ro, han ligesom førte med sig.

Gud give, at vi må beholde noget af denne ro også i disse urolige tider. Egentlig var det ikke andet, han forberedte os til.

Ake Rønning

ACs FORÅRSROGAM 1972

Onsdag 1. marts kl. 20:

Nye signaler i den marxistiske antropologi. – Docent H. Roos s.j.

Nogle år efter krigen kunne man mene, at marxismen som tænkning var død i den vestlige verden. Nu spiller den en fremtrædende rolle i kulturdebat og studenteroprør.

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eff..

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N
Telf. 35 17 97 (ORdrup 2907)

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvisition
opnår alle medlemmer en
høj særrabat på alle slags
gulvtæpper

NORDISK TÆPPEIMPORT

BREDGADE 69 - 1260 KØBENHAVN K
TELF. BY 56 87 - 70 72

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Flak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmøter
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 18 98 80
Lys - Kraft - Varme

Til Lourdes

med fly fra d. 19.-28. juni.
Pris kr. 1.250.

Valfartsleder P. J. Mesters.
Program ved henvendelse til
Vor Frue Sekretariat,
Røsnæsvej 21, 4400 Kalundborg.

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K.
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

D. K. K. F.

KVINDERNES INTERNATIONALE BEDEDAG 1972

Fredag den 3. marts samles i over 150 lande verden over kristne kvinder for at bede for hinanden og for en verden i nød, men i år særlig for immigranter og flygtninge, samt for forholdet mellem unge og gamle. Mottoet er hentet hos Paulus: »Glæd jer i Herren!« Programmet er udarbejdet af en gruppe europæiske kvinder fra øst og vest. Det er udsendt i dansk bearbejdelse af Danmarks Økumeniske Kvindekommité (DØK's sekretariat, Åboulevarden 63, 8700 Horsens), pris 25 øre pr. stk. Heri fortæller bl.a. søster Jenny Larsen i Liberia om sin og de spedalskes glæde over den bil, bededagen i fjor i Danmark skaffede midler til. I år gælder kollekten et skoleprojekt i Burundi (Afrika), »verdens fattigste land«.

I fjor samlede bededagen danske kvinder 95 steder i landet. Den katolske deltagelse bliver stadig bedre. I Berlin talte endog en katolsk kvinde i den evangeliske Christuskirche. Til den internationale komité for kvindernes verdensbededag har katolske kvinders internationale organisation (WUCWO) udpeget to medlemmer, en indisk og en engelsk kvinde, og organisationen går kraftigt ind for dagen gennem sine særlige kanaler. DKK F, Danmarks katolske kvindeforbund, opfordrer ligeledes til at være aktivt med, også i provinsen, og eventuelt føje bededagens emner ind i messens forbønner, - dagen er jo også en første fredag.

I København holdes bedemødet om aftenen den 3. marts hos diakonisserne på Peter Bangsvej. Gudstjeneste i kirken kl. 19 ved pastor Helga Møller-Christianen. Derefter fortsættes i lokalerne ud mod N. Fasanvej 3 (kælderen). Søster Hedvig serverer te og boller. Talere: Bodil Sølling fra Kirkernes Nødhjælp om flygtningeskæbner og missionær Nina Larsen fra Baptistmissionen. Om gæstarbejdernes kår fortæller en katolsk kvinde fra Jugoslavien, som nu er bosat i Danmark. DKKF indbyder til at indlede bedemødet med at deltage i tilbedelsen kl. 16 i Jesu Hjerter kirke og i messen kl. 17, der læses i DKKF's intention, dvs. bededagens emner. Bagefter kan man spise sammen i KAR, Vesterbrogade 35, for så kl. 19 at slutte sig til mødet hos diakonisserne.

DKKF gør i øvrigt opmærksom på, at den 3. marts samtidig er »Blomsterdag«, den arrangeres af Danske Kvinders Nationalråd, og katolske kvinders hjælpearbejde nyder også godt af dagens udbytte.

Kvindernes internationale bededag, som startedes i 1887 af amerikanske kvinder, er blevet mere og mere økumenisk. Vi bør fra katolsk side være helhjertet med, også fordi det giver lejlighed til mange gode kontakter på det personlige plan. Uden dem kommer vi ikke til kirkelig enhed.

BLOMSTERDAG

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER
Bredgade 69 A, 1260 København K.
Tlf. (01) 15 23 03, dagl. 13-16, lørd. undt.

Fredag d. 3. marts er det *Blomsterdag*. Opmærksomheden henledes på, at De på denne dag har mulighed for at yde en indsats til fordel for Katolske Menighedsplejers karitative arbejde, idet De kan melde Dem som sælger af den lille kønne Marguerite. Det er Danske Kvinders Nationalråd, der står som arrangør af Blomsterdagen, og som medlem af denne organisation får Katolske Menighedsplejer andel i det ved vort salg indkomne beløb. Blomsten koster 50 øre.

Pengene skal anvendes til sociale og humanitære formål.

For Katolske Menighedsplejers vedkommende vil de blive benyttet til børne-, ungdoms- og mødrelejre på bl.a. feriehuset »Klitborg«, samt andre karitative opgaver.

Er De interesseret i at være med til at løse sådanne opgaver, kan De melde Dem som sælger af blomsten, enten ved at henvende Dem til Deres sognepræst eller til Katolske Menighedsplejers kontor, hvor alle oplysninger vedrørende salget kan fås.

Med venlig hilsen

Bente Nygaard Hansen
formand

RETRÆTE

KATOLSK ARBEJDERAKTION
indbyder til

RETRÆTE WEEK-END

lørdag/søndag den 11./12. marts 1972 på
Åsebakken i Høsterkøb.

Emne: Bøn og Arbejde.

Leder: Pater J. Jong.

Pris: 45,00 kr.

Tilmelding: G. Bune Andersen,

Westend 9, 1., 1661 København V.

Tlf. Ve 9106.

Sidste frist: 3. marts.

Retræteprogrammet vil blive tilsendt.

Alle er hjerteligt velkomne.

G. Bune Andersen

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURIGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 27/2: 2. Søndag i Fasten: 1. Mos. 12,1-4a. – Salme 32 (33), 4-5. 18-19. 20 og 22. (R: 22). – 2. Tim. 1,8b-10. – Mt. 17,1-9.

Mandag d. 28/2: Dan. 9,4b-10. – Lk. 6,36-38.

Tirsdag d. 29/2: Es. 1,10. 16-20. Mt. 23, 1-12.

Onsdag d. 1/3: Jer. 18,18-20. – Mt. 20, 17-28.

Torsdag d. 2/3: Jer. 17,5-10. – Lk. 16, 19-31.

Fredag d. 3/3: 1. Mos. 37,3-4. 12-13a. 17b-28. – Mt. 21,33-43. 45-46.

Lørdag d. 4/3: Mika 7,14-15. 18-20. – Lk. 15,1-3. 11-32.

Søndag d. 5/3: 3. Søndag i Fasten: 2. Mos. 17,3-7. – Salme 94 (95), 1-2. 6-9. (: 7d-8a). – Rom. 5,1-2. 5-8. – Joh. 4,5-42 (eller: 4,5-15. 19b-26. 39a. 40-42).

Mandag d. 6/3: 2. Kong. 5,1-15a. – Lk. 4,24-30.

Tirsdag d. 7/3: Dan. 3,25. 34-43. – Mt. 18,21-35.

Onsdag d. 8/3: 5. Mos. 4,1. 5-9. – Mt. 5, 17-19.

Torsdag d. 9/3: Jer. 7,23-28. – Lk. 11, 14-23.

Fredag d. 10/3: Hos. 14,2-10. – Mk. 12, 28b-34.

Lørdag d. 11/3: Hos. 6,1-6 (I sin trængsel skal Israel stå årle op, ile til mig og sig: »Kom, vi vil tilbage til Herren...«). – Lk. 18,9-14.

Søndag d. 12/3: 4. Søndag i Fasten: 1. Sam. 16,1b. 6-7. 10-13a. – Salme 22 (23), 1-6. (R: 1). – Ef. 5,8-14. – Joh. 9,1-41 (eller: 9,1. 6-9. 13-17. 34-38).

VOR FRUE KIRKE, HERLEV

Pastor Urban Figge, O.M.I., har pr. 31. januar 1972 fratrudd stillingen som sognepræst ved Vor Frue Kirke, Herlev, og pastor Karl Bernhard Smeenk, O.M.I., har fra 1. februar 1972 tiltrådt denne stilling for en periode på 3 år.

Pastor Dale Schlitt, O.M.I., er udnævnt som andenpræst ved Vor Frue Kirke, Herlev, fra 1. september 1971 at regne.

SKT. ANSGARS KIRKE, ÅBENRÅ

Pater Wilhelm van de Wall, O.F.M.

Mandag d. 13/3: Es. 65,17-21. – Joh. 4, 43-54.

Tirsdag d. 14/3: Ezek. 47,1-9. 12. – Joh. 5,1-3a. 5-16.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 27/2: 2. Søndag i Fasten.

Mandag d. 28/2: Ferialdag.

Tirsdag d. 29/2: Ferialdag.

Onsdag d. 1/3: Ferialdag.

Torsdag d. 2/3: Ferialdag. – Som ihukommelse af den salige *Karl den Gode* kan dennes kirkebøn*) læses i st. f. Ferialdagens.

Fredag d. 3/3: Ferialdag.

Lørdag d. 4/3: Ferialdag. – St. Casimirs kirkebøn.

Søndag d. 5/3: 3. Søndag i Fasten.

Mandag d. 6/3: Ferialdag. – S. Perpetuas og S. Felicitas' kirkebøn.

Tirsdag d. 7/3: Ferialdag. – S. Thomas af Aquinos kirkebøn.

Onsdag d. 8/3: Ferialdag. – S. Johannes af Gud's kirkebøn.

Torsdag d. 9/3: Ferialdag. – S. Francisca af Rom's kirkebøn.

Fredag d. 10/3: Ferialdag.

Lørdag d. 11/3: Ferialdag.

Søndag d. 12/3: 4. Søndag i Fasten. – *Letare*. – I st. f. *violet* kan der i dag anvendes *rosa* som liturgisk farve.

Mandag d. 13/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 14/3: Ferialdag.

*) *Karl den Godes kirkebøn*: Almægtige og barmhjertige Gud, du, som ville smykke den salige fyrste Karl, der brændte af nidkærhed for at hævde retfærd, med martyriets herlighed, giv os ved hans beskyttelse og forbillede således at øve retfærdighed i alt, at vi må opnå det evige liv. Ved vor Herre.

Conv., har den 24. januar 1972 fratrudd stillingen som præst for menigheden ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå.

SKT. JOSEFS KIRKE, HORSSENS

Pastor Niels Regnar Møller Oppermann har ansøgt om og fået bevilget sin afsked som sognepræst ved Skt. Josefs Kirke i Horsens fra den 10. april 1972.

SCT. ANDREAS KIRKE

Fastepredikener: søndagene den 27. februar og 5. marts ved pastor K. Osorio. Ved messerne kl. 8,30 og kl. 11.

Efter messen: diskussion i kaffestuen.

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 26

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetmester

PER MEYER

P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 83 68

Oliefyf

Centralvarme
Brændeelsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Redovrevej 383
Redovre
Telefon *70 45 80

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Muremester

Hyldegårds Tværvæg 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8650

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landeretsaagfører
Brødgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Redaktion: H. Roca (ansvarshavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Haubevej 8, 1826 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Præmien er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

BREV FRA PETER TANTHOLDT

Skimultash, 20. september 1971

Kære Hans!

Det bliver lidt feltmæssigt, dette brev, men jeg synes, at når jeg vender tilbage til Chiriaco den 2. december for at fejre Frans Xaver, vor skytshelgen, har jeg meget lidt håb om at få skrevet breve inden jul, da der venter mindst to rejser på mig, og yderligere vil jeg endelig også trække mig mine 8 dage tilbage i stilheden og således opfylde jesuittens kæreste pligt til den årlige retræte.

Det er altid en særlig glæde at have brev fra dig og dobbelt skønt, når det midt i dine mange problemer lyser af håb og optimisme. Netop – som du skriver – erfaringen af vor egen begrænsning giver adgang til dette håb, som fører os igennem alt med en lethed i sindet, som man først undrer sig over og dernæst med tiden og med vor voksende taknemlighed erkender som nådens værk.

Min brevskrivning her i min palmehytte følges af et skønt udvalg af skabninger: høns, hunde, en kat, en skare pludrende indianerbørn, af og til en ung mor i rød »toga« (»taradu« på aguaruna) med barnet ved brystet. En sort skorpion søgte netop at slutte sig til selskabet, men en af gæsterne fik øje på den, da den tog retning mod mine bare tær, og vi satte punktum for dens liv med et kraftigt slag af stokken. Ja, gæstfrihed betaler sig!

Det er et par uger siden, jeg kom herop, og jeg føler mig som en urskovens tarzan, som vor gamle ven Hafstrøm kalder mig i sit sidste brev. I nat var jeg med Daniel og lille Walter på jagt. Vi var ude efter at få ram på en koji-uatabe, men det blev til endnu en kødløs dag.

Vi så ikke så meget som et par lysende dyreejne i urskovsnatten, men oplevede igen det fascinerende levende mørke, som fylder urskoven ved nattetid. Mere held har vi med fiskeriet. I nærheden bor en gammel heksedoktor. Han inviterede mig med til et stort natligt fiskeri. Det er et fællesforetagende sådan et natligt fiskeri. Først spærres en gren af floden af med en dæmning af sten, så vandstanden falder så meget, at man ikke længere behøver at svømme. Ved udløbet anbringes snedigt konstruerede fælder, der samler de fisk op, som smutter forbi. Dernæst kommer kvinderne med deres bundter af den giftige barbascorod (yndet desværre til selvmord, og der er skrækelig mange!) Roden knuses med et stokeslag mod en klippeblok og skylles ud i floden, som farves mælkevid af det stærke giftstof. Det er starten til, at alle styrter sig ud i floden og søger under stenen, hvor fisken søger ly. Det er et fantastisk skuespil i den mørke nat: Over hundrede blussende fakler, mørke skikkelser, som tumler rundt i vandet, bål på bredden, råben, latter og barnegråd. De fangne fisk trækkes som perler på en snor på en lang »tamski«, en tynd, stærk slyngplante, som indianeren holder fast med tænderne, da jo hænderne er optaget af at finde og fange fisken. Ved midnatstid har vi arbejdet os ned til fælderne, som i mellemtiden har tjent deres formål og afgivet en rig fangst af store fisk. Med hinanden i hånden kæmper vi os tilbage gennem Skimultashflodens stærke strøm, og ved hjemkomsten er der natmad ved bålet for at genvinde varme og kræfter.

Allerede næste dag er vi på nyt fiskeri længere oppe ad floden med den anden

gruppe aguarunaer. Vi fanger 2–3000 kaschka! Jeg har fået gjort drengene ved skolen her interesseret i et helt andet fiskeri: vi »fanger« fossiler. Flodbredderne er på sine steder fulde af de skønneste fossiler fra den fjerne forhistorie. Indtil nu alle forskellige former for snegle. Nogle af form og størrelse som en vidunderlig afbalanceret diskos, brun af farve og med skønne mønstre i stenen. Jeg har jo opsynet med vore skoler i denne ende af urskoven, og jeg opfordrer kraftigt lærerne, som selv er aguarunaer, og såmænd aldrig har læst en bog eller en avis, udover de elendige skolebøger, til at lave samlinger: af træsorter, af medicinalplanter, sommerfugle, slanger, fortællinger og sange, og nu fossiler.

Nu er det såmænd ikke for at lave samlinger, at jeg gør dette. Verden har da rigeligt med museer. Hensigten er at skaffe viden og systematisk viden. Forestil dig et folk spredt ud over et næsten uigennemtrængeligt urskovsområde på Danmarks størrelse og med et antal på 18.000 sjæle. Med et sprog som ingen anden end de selv forstår, og uden at kende andre sprog. Alt det betyder en isolation og en uvidenhed om omverdenen, som man ikke kan forestille sig. Og dermed en menneskelig, personlig ufrihed, som lammer alle deres sjælekræfter. Her er virkeligt brug for det kristne befrielsesbudskab, men ikke for at putte dem i en kirkelig bås eller lakere dem over med kristent lak. Her er tale om at hjælpe dem til at finde sig selv og vække de uhyre åndelige potenser, som slummer i dem. Derfor disse samlinger, derfor spiller vi fodbold sammen; konkurrencen og legen kryder en masse hæmnings ned; derfor kunst i skolen i Chiriaco.

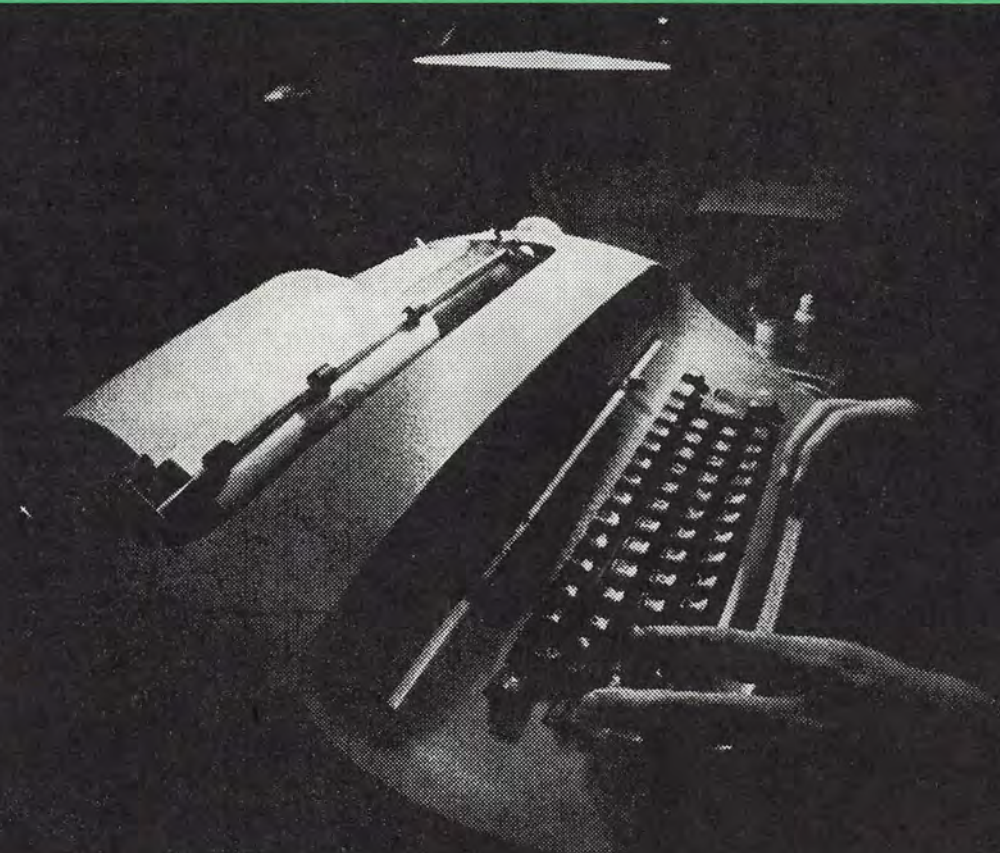
Særnummer 5/1972

forum

katolsk

Bispedømmet:
Oplysninger
og tal

NIELS STEBNS'S BIBLIOTEK
KØBENHAVN

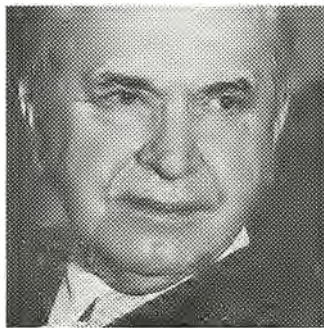
NOTES- BLOKKEN

Dette nummer af Katolsk Forum er noget særligt. Det bliver trykt i et større oplag end sædvanligt og vil umiddelbart før påske blive sendt til samtlige kirkebidragsdere. På pastoralrådets sidste møde i Vejle (30./31. 10. 71) blev det besluttet, at en oversigt over bispedømmets økonomiske udvikling i de senere år (1965-71) skulle offentliggøres i Katolsk Forum, og det sker nu med dette nummer. Dermed lægges alle kort på bordet, således at enhver kan danne sig indtryk af, hvordan det står til med bispedømmets økonomi. Samtidig har pastoralrådets kirkebidragsudvalg gjort rede for selve kirkebidragsordningen 1969/70, dens positive resultater og hvad pengene bruges til. De tal og de overvejelser, som følger med tallene, vil efter al sandsynlighed blive læst med stor interesse. Vi anbefaler dem til et grundigt studium.

Uden mad og drikke duer helten ikke – det gælder også bispedømmets drift.

Selv apostlene, som var omkring Jesus, havde en fælles kasse og endog en »kasserer« (Johs. 12, 6). Lukas fortæller, at Jesus og apostlene blev ledsaget af nogle kvinder, »som understøttede dem med deres formue« (8,3). Det er altså indlysende, at en moderne lokalkirke, bispedømmet Danmark, heller ikke kan undvære en materiel basis, især da det ikke har nogen anden indtægtskilde end frivillige gaver. Uden bidragsordningen kan bispedømmet ikke eksistere. Hvad angår nødvendigheden af en økonomisk underbygning af al kulturel virksomhed er vi endog enige med marxisterne.

Men økonomien er ikke et mål i sig selv. Pengene skal bruges til noget. I sidste instans bruges de til bispedømmets formål. Et bispedømme

er foruden alt andet også en organisation. Og i denne organisation spiller bispeskontoret, som må klare alle fælles udgifter, en vigtig rolle. For at bringe klarhed over bispeskontorets virke, opgaver og ansatte har Katolsk Forum prøvet at danne sig et overblik. I et fælles interview har E. Baadsgaard Jensen, E. Kieler og H. Roos stillet et panel, sammensat af biskop Hans L. Martensen, generalvikar Lars Messerschmidt, direktør Bent Ortvald og cand. jur. Jørgen Bredholt (fra pastoralrådets forretningsudvalg) nogle kritiske spørgsmål ang. bispedømmets ledelse, fællesadministrationen og deres resp. opgaver. Interviewet oplyser om bispedømmets forskellige aktiviteter. Naturligvis var det umuligt at behandle alle, bl.a. kom man ikke nærmere ind på sognenes arbejde. Samtidig med dette interview præsenteres det nye bispeskontor med alle dets opgaver og funktioner for offentligheden. Der svares også åbent på kritiske indvendinger. Enhver kan nu danne sig et skøn over, hvad pengene bruges til.

Men dette særnummer har endnu en opgave. Det er et propagandafremstød for Katolsk Forum. Mange katolikker, som ikke holder bladet, kan stifte bekendtskab med Katolsk Forum og overveje, om de ikke skulle abonnere på det. Hvis vi foruden de nuværende 1500 abonnenter fik lige så mange nye, ville bladets økonomiske situation være reddet. Nedgangen i antallet af abonnenter er standset, man kan endda mærke en beskedent fremgang. Hvis alle katolikker ville slutte op om bladet, kunne vi med optimisme se fremtiden i møde.

H. Roos S.J.

MAN DRØMTE OM ET KATOLSK HUS

For to år siden stak repræsentanter for 5-6 katolske institutioner hovederne sammen i den gamle biblioteksal i Bredgade. De havde fælles problemer, som de gerne ville slå til lyd for. De manglede depotrum, mødelokaler, kontorlokaler med de nødvendige tekniske hjælpemidler (»en fælles maskinhal«) og nogen til at betjene den.

Foruden præster var det lægfolk, der gjorde et stort frivilligt arbejde på egen bekostning. Man trængte til aflastning, rationalisering og effektivisering af visse sekretærmæssige opgaver. Man drømte om et katolsk hus, hvor katolske institutioner kunne bo dør om dør. Det ville lette kommunikationen, skabe nye samarbejdsmuligheder og også give den katolske Kirke i Danmark en fælles adresse udadtil, hvor alle kunne henvende sig.

Man vidste, at bispeskontoret havde planer om at flytte fra Laurids Bings Allé til Sct. Ansgars Kirkes ejendomme i Bredgade. Nu skrev man til domsognets menighedsråd og bad dem huske på de mange katolske institutioner, som også gerne ville bo under deres tag.

Siden er der sket mange ting. Sct. Ansgars Kirkes ejendomme har ikke blot bygninger til gaden, men også i gården eller gårdene bagved. Kateketcentralen har fået husrum med plads også til deres rotaprintmaskine i nr. 67 A over gården i stuen og kælderen. På 2. sal har Sct. Ansgars Sogn sin menighedssal, som også den italienske menighed bruger som klublokale hver lørdag og søndag aften. Ved siden af er der indrettet en 1½ værelses lejlighed til den ene af biskoppens generalvikarer, pastor Lars Messerschmidt. I forhuset nr. 67 har biskoppen fået sin lejlighed i det hus, hvor også Sct. Ansgars Boghandel har sin butik. Og i nr. 69 bor italienernes præst, Monsignore Pori-siensi, som med megen hjertevarme og veltalenhed byder på spagheti og hjemmelavede pølser og vin fra sin landsby i Norditalien, når man kikker indenfor.

I nr. 69 A over gården har Katolske Menighedsplejer fået hyggelige lokaler i stuen. På 1. sal har bispeskontoret til huse. Her har Katolsk Forums redaktion sine tre skriveborde. Her har også bispedømmets arkivar, pastor Jakob Hjorth sit skrivebord. Det er vigtigt, at bispedømmets arkiver holdes i god stand. Og den kirkelige domstol under pastor Ib Andersens ledelse arbejder her med ægteskabsspørgsmål, der bringes for den katolske Kirke, særlig spørgsmål om det første ægteskabs gyldighed. Liturgisk Materialecentral har fået overladt sit eget lille lokale under ledelse af pater Erik Christiansen o.p. – det rum, som Niels Steensens bibliotek forlod, da det i december overtog butikken i Stenosgade efter den katolske boghandel dér.

Også pastoralrådets mange udvalg arbejder på bispeskontoret under forretningsudvalgets ledelse og med pater Grégoire o.p. som uundværlig kontaktperson. I lighed med det biskoppelige råd deltager jo nu forretningsudvalget på pastoralrådets vegne i biskoppens ledelse af Kirken. Sidst, men ikke mindst har biskoppen og generalvikar Lars Messerschmidt deres kontorer her og biskoppens sekretær, frk. Alsager.

Det er altså mange aktiviteter og mange mennesker, der har fået tag over hovedet i det katolske hus i Bredgade. Pladsen på bispeskontoret er kneben: 450 m²; men den udnyttes 100 pct. Der går næppe en dag, hvor der ikke er op til flere møder i de to konferenceværelser. Og bispeskontoret fungerer under direktør Ortvalds ledelse som ét stort fælles kontor og sekretariat.

Selve indretningen har kostet 100.000 kr., men driften er væsentligt billigere end på Laurids Bings Allé. Ved salget af villaen dér blev en stor kapital frigjort, og der spares årlig 50.000 kr. ved at bo til leje i Sct. Ansgars Kirkes ejendom. Huslejen i Bredgade er kr. 60.000 om året.

INDHOLD

FORMIDDAGSSAMTALE	4
REGNSKAB	8
BIDRAGSORDNINGEN	11
BISPEN I ROM	19
DIV. SPØRGSMÅL	20
UDLAND	22
TO JUBILARER	24
PASTORALRAD	26
LITURGISK OVERSIGT	27
BERØRINGEN	28

Alle billederne i dette særnummer – også de to forsidebilleder – er optaget på bispeskontoret af H. van Schaik, der på dette sted vil takke sin ven, Ole Borch Jacobsen for hjælp og støtte ved dette arbejde.

KOMMENTAR

Da dette nummer af Katolsk Forum er et dobbelt propagandanummer, som delvis vil opmuntre læserne til mere rundhåndet at støtte kirken økonomisk og delvis vil hverve nye læsere for bladet, der, som et klubblad, burde læses af alle medlemmerne, vil jeg gerne fordybe mig i lidt baggrundsmateriale. Hvorfor i alverden skulle jeg betale for noget, som jeg ikke er interesseret i, eller læse stof, som ikke vedkommer mig? Det er ikke nok at konstatere, at pengene bliver godt forvaltet og alligevel ikke slår til. Sådanne regnskaber findes der mange af, uden at jeg føler nogen trang til at bidrage til dækning af underskuddet. Og der trykkes så meget...

Samtidig med ovenstående blev jeg optaget af nogle helt andre tanker, tanker om vort forhold til ungdommen. De kom sig af en samtale med en student (ikke katolik). Han klagede over den manglende indsats, hans præster ydede for at beskæftige sig med de unges religionsundervisning, og deres tilsvarende ringe evner til at udforme en sådan undervisning, så den vedkom de unge.

Jeg tænkte: Det er med kirker som med de enkelte mennesker. Ethvert menneske må jo leve af sin egen ungdom, og jo ældre man bliver, jo mere bliver man klar over, at alt, hvad man – ud over det rent materielle fremskridt – opnår og virkeliggør i sit eget liv, kun er en udarbejdelse, en levedegørelse af tanker og idealer, man – måske alt for let, – drømte om, talte om, da man var ung. Man mente dengang, at drømmen og talen allerede var det samme som virkeligheden. Man har lært af livet, at ens indbildning ikke er virkelighedsskabende. Se-

nere har man lært selverkendelse.

Men ve den, der så desillusioneret afskriver sine ungdomsidealer. Det er en psykologisk kolbøtte, kun de færreste, måske ingen, formår at udskifte sine idealer med virkelig nye. Nej, de gamle ungdomsidealer skal renses, motiveringen skal afklares, målsætningen gøres mere beskedent, men for de allerfleste af os er det ungdommens idealisme, vor egen ungdoms idealisme, der alene kan gøre livet ædelt.

Vi sender vore børn til religionsundervisning, og vi er glade for, at vor kirke og dens præster og søstre i så høj grad går ind for og magter denne opgave: at give vedkommende religionsundervisning. Vi ved: vor kirke må ikke miste ungdommen for ikke at miste sin egen ungdommelighed.

Men samtidig har vi – mange af os – mistet vor egen ungdom, glemte den, gemt den. Hvor mange idealer er endnu funktionerende, skabende, i vor daglige tilværelse. Afskrevne idealer er ofte alt, hvad vi har at byde på. En frygtelig daglig prædiken for vore unge. Det kan ingen religionsundervisning bøde på.

Men tilbage til det oprindelige udgangspunkt. Hvordan har vi mistet idealerne? Så er der vel to årsager at nævne: vi har ikke engageret os; og vi har ikke fornyet os. Se, nu er vi der. Dette blad vil opfordre Dem til et engagement, der også omfatter det økonomiske. Og til at læse en lektur, der vil forny Dem. Ak ja, man skal være idealist for at gøre begge dele. Men idealisterne er de eneste unge over 20 år.

H. van Schaik

EN FORMIDDAGSSAMTALE MED BISKOPPEN OG NOGLE AF HANS MEDARBEJDERE

– Hvor mange katolikker er vi?
– Ca. 23.000.
– Hvor mange deltager i kirkebidragsordningen?

– Ca. 5000, eller 6000 hvis man regner katolske ægtefæller med.

– Vil det sige, at resten af vore katolikker ikke yder noget økonomisk til Kirkens opretholdelse?

– Ikke helt! Yderligere 1000/1500 betaler deres kirkeskat gennem sognene. (Det er hr. *Ortvald*, der giver disse oplysninger).

– Hvor meget skal Kirken bruge for at kunne eksistere og fungere?

– Det er svært at svare på. Det afhænger af dels ledelsesformen og dels de aktiviteter, man ønsker at iværksætte. Det er lettere at nævne underskuddet: ca. 400.000 kr., som er det årlige beløb, vi inden for en overskuelig fremtid må finde dækning for.

– Hvor meget kommer der ind fra danske katolikker?

– Ca. 1,8 mill. kr.

– Hvor får vi resten fra?

– Dels faste tilskud fra Rom og Tyskland, dels ekstraordinære tilskud fra nogle af ordenssamfundene, som f.eks. bolig og penge til præster.

Biskoppen, generalvikar Lars Messerschmidt og direktør Bent Ortvald samt cand. jur. Jørgen Bredholt som repræsentant for pastoralrådets forretningsudvalg har reserveret et par timer i deres overtegnede kalendere og givet møde i det store konferencerum, parate til at lade sig bombardere med spørgsmål.

Det bispedømme, som betjenes herfra, omfatter som bekendt også Grønland og Færøerne. Antallet af katolikker er dog ikke større end et sogn i Paris, men forskellen er betydningsfuld. En biskop er en apostel-efterfølger. Han er det synlige tegn på, at vi udgør ét fællesskab i Kristus. Det samme kan man ikke sige

om en sognepræst. Et sogn kan man løse sig fra ved at tilslutte sig menigheden i et andet sogn. Men et bispedømme kan man ikke løse sig fra, hvis man da ellers bor inden for dets geografiske område og ønsker at tilhøre den katolske Kirke.

Til det biskoppelige embede er derfor knyttet en fylde af nådegaver og opgaver, som simpelt hen er betingelsen for, at en lokalkirke kan eksistere. Ordets forkyndelse, troens belæring og vejledning, sakramenternes forvaltning, hyrdeomsorgen for alle bispedømmets katolikker påhviler i første række biskoppen. Dertil kommer kaldet og pligten til at leve i fred og samfund med modermenigheden i Rom og alle de kirker verden over, der bekender sig til enheden.

Biskoppens opgave

– Hvordan opfatter biskoppen selv sin opgave?

– En væsentlig opgave, svarer *biskoppen*, er at bidrage til enheden mellem katolikkerne, ikke blot den sakramentale kommunion, men også den mellemmenneskelige kommunikation. Den er vigtig i vor tid, fordi der er så stor bevægelse i strukturerne og så mange meningsbrydninger, også i Kirken. En anden hovedopgave er mission: at arbejde for at det kristne budskab bringes over menighedens grænser.

– Hvem er biskoppens nærmeste medarbejdere?

– Præsterne. Herunder især de to generalvikarer. Ude omkring: sognepræsterne. Alle ordensfolk. Og de lægfolk, som har fået betroet særlige opgaver inden for Kirkens rammer.

– Hvordan styrer biskoppen sit bispedømme i det daglige?

– På to måder. Dels sidder jeg stille ved mit skrivebord for at læse og besvare post, studere, skrive artikler osv. Dels rejser jeg en del, besøger forskellige

sogne, ordenskommuniteter og menighedsråd og får personlig kontakt. Men også rejserne til udlandet er vigtige.

– Er det ikke dyrt med de mange rejser?

– Jeg mener, det er en vigtig del af mit arbejde. Der er til stadsighed søsterkommuniteter og menigheder, der efterlyser besøg. Udlandsrejserne tør jeg nok sige har bragt mange flere penge til bispedømmet, end de selv har kostet.

– Biskoppen er flyttet til en ny lejlighed i Bredgade. Er den stor?

– Den er givetvis noget mindre end i Laurids Bings Allé, men jeg befinder mig særdeles godt.

– Er der plads til gæster og repræsentation?

– Der er ikke noget gæsteværelse. Derfor kan vi heller ikke så godt holde bispekonferencer i København. Gæster må bo på hotel. Men til receptioner og møder har vi jo plads på bispekontoret.

– Hvor mange beskæftiger biskoppen i sin husholdning?

– En Liobasøster kommer hver morgen, laver mad og fører huset og går igen om eftermiddagen. En dame gør rent hos mig og på bispekontoret.

Hvad bestiller en generalvikar?

– Biskoppen nævnte generalvikaren. Hvad bestiller i grunden en generalvikar?

Pastor Lars Messerschmidt svarer: Jeg er først og fremmest biskoppens daglige medarbejder på bispekontoret. Det medfører mange opgaver, som ligger i lige forlængelse af biskoppens. Derudover er det også nødvendigt at rejse ud til menighederne og søsterkommuniteterne i biskoppens sted.

– Har De sekretær?

– Nej.

– Hvem sørger for Deres husholdning?

– Jeg har delvis fælles husholdning med biskoppen.

Præsternes løn

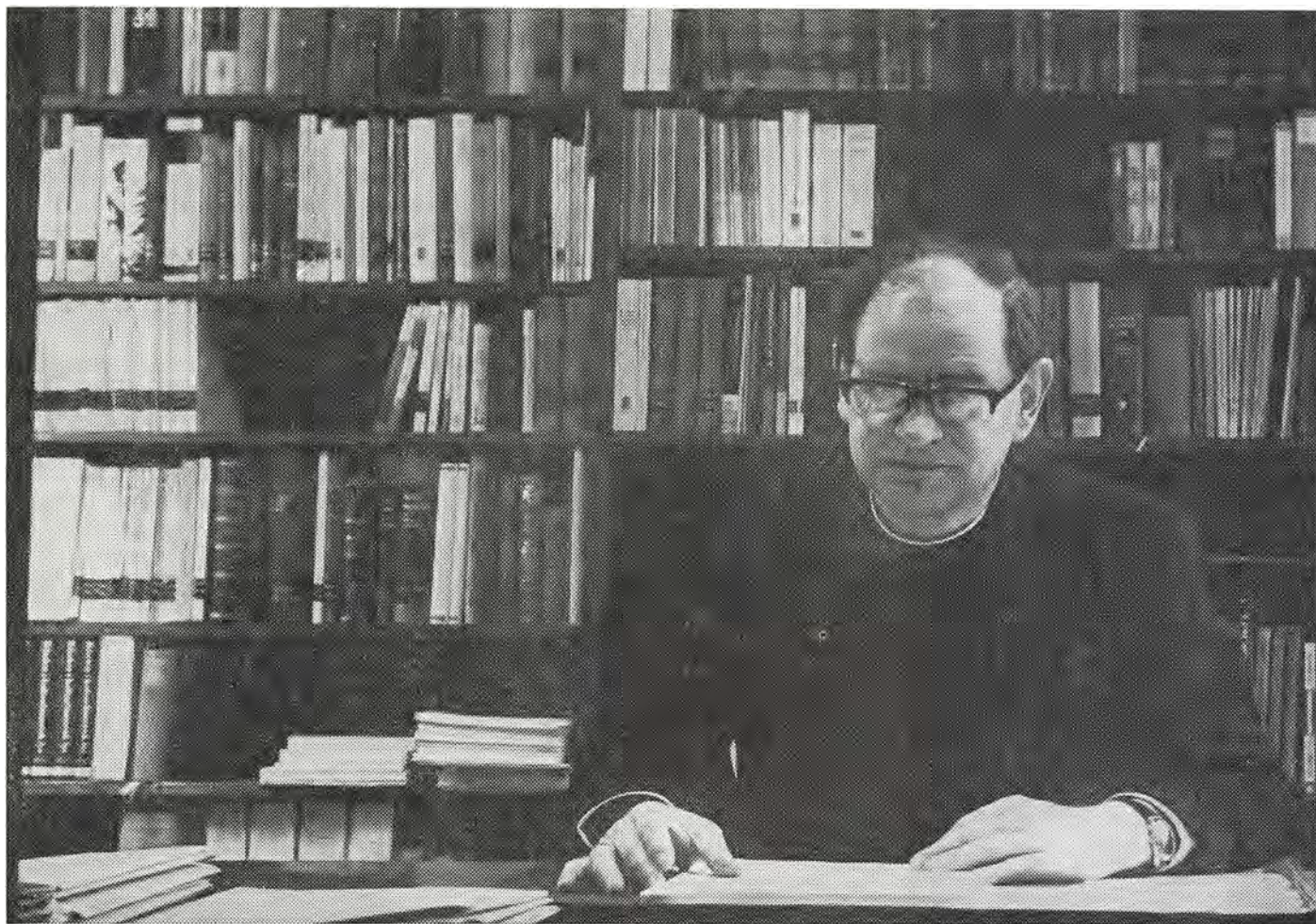
– Får præsterne løn af bispedømmet?

– Nej, svarer hr. *Ortvald*. Præsterne lønnes af menighederne. Enkelte får et tilskud til de ydelser, de oppebærer andre steder.

– Hvor meget får de?

– Det er svært at svare på. Naturalieydelser som kost, logi, rengøring, vask, telefon, evt. bil plus biindtægter kommer ind i billedet. Der er også forskel på ordens- og verdenspræster. Kontant har præsterne en månedlig indtægt på 600/1000 kr.

Biskoppen bryder ind: Spørgsmålet er gentagne gange blevet behandlet i præsterådet. Vi ville gerne sikre, at enhver præst, når han har fået dækket de nødvendige ting som kost og logi, skulle have ca. 300 kr. om måneden til egen

Biskoppen i sit arbejdsværelse

disposition, dvs. til bøger, tidsskrifter, tøj, tobak osv. Det er en slags løsning, man stræber efter.

Generalvikaren supplerer: Der er kun tale om præster, der er ansat i menighedernes tjeneste. Et par står direkte i bispedømmets tjeneste og får deres løn derfra. Flere vil formodentlig komme til.

– Kan præsterne klare sig?

– Ingen er endnu død af sult og kulde, svarer pastor Messerschmidt med et smil. Men problemet er ikke løst. Pastoralrådet har nedsat et personaleudvalg, som er ved at udarbejde en betænkning. Lønspørgsmålet må løses forskelligt, alt efter som der er skoler ved sognet, ordens- eller verdenspræster osv. Vi kan ikke have noget ensartet lønningssystem.

Det er mit indtryk, siger *biskoppen*, at præsterne lever en hel del mere sparsommeligt end gennemsnitsdanskeren, f.eks. med hensyn til tøj.

– Hvordan er det med pastoralrådets forretningsudvalg? Der er lagt en stor arbejdsbyrde på medlemmerne. Får de løn?

– Nej.

Hvad foregår der på bispekontoret?

Tilbage til det katolske hus. Hvilken plads indtager bispekontoret i bispedømmets struktur, og hvilke opgaver har det?

– Bispekontoret er et organ for hele bispedømmet, siger *biskoppen*. Det er delt op i 2 hovedsektioner: den administrativt-økonomiske, der ledes af direktør Ortvald, og den gejstligt-pastorale, hvor jeg arbejder sammen med generalvikaren. Men funktionerne griber ind i hinanden, så de udgør tilsammen ét kontor, der jo også huser en række andre aktiviteter.

Hr. *Ortvald*, De er leder af bispekontorets økonomisk-administrative afdeling. Hvilke opgaver har den?

– Fire områder, nemlig forholdet til 1. sognene, 2. institutionerne, 3. pastoralrådet og 4. en række andre forskellige opgaver.

– Hvori består arbejdet for sognene?

– Vi leverer trykte adresser til sognebladene. Giver råd ved anskaffelse og indretning af præsteboliger, inventar, køb af biler, brændsel osv. Vejledning i regnskabsføring, forsikringer, opkrævning af kildeskat, præsters pensionering. Med hensyn til det sidste vedkender bispedømmet sig jo en klar forpligtelse til at sørge for præsterne, når de pensioneres. Der er skaffet boliger, i nogle tilfælde også til deres husbestyrerinder, som også lønnes af Kirken. Spørgsmålet bliver aktuelt for flere præster i det kommende halve år.

Desuden yder vi sognene løbende orientering om kirkelige forhold. Funktionen kan ikke klart adskilles fra den gejstlige sektor.

Vi udsender regnskaber og opgørelser vedrørende kirkebidrag, materiale til valg af menigheds- og pastoralråd, rådgiver skoler, børnehaver, plejehjem . . .

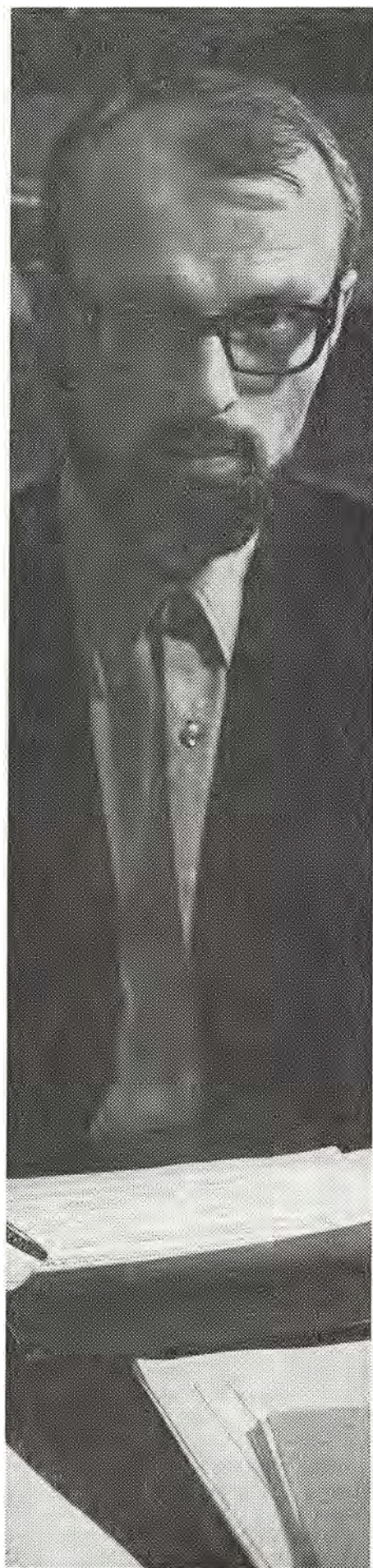
I mindre omfang assisterer vi også andre institutioner: Hoffmanns Minde, Kateketcentralen, Liturgisk Materialecentral, ordenssamfundene, foreningerne. Det drejer sig ikke altid om indviklede juridiske, men også om rent praktiske spørgsmål.

Også pastoralrådet og dets udvalg giver os opgaver, f.eks. foretager vi de nødvendige mødeindkaldelser, udarbejder mødereferater osv.

– Har bispekontorets direktør en rent rådgivende og støttende funktion eller træffer De direkte afgørelser?

– De principielle afgørelser tages af *biskoppen* og forretningsudvalget, men mange ting i hverdagen kræver hurtig beslutning. Så tager jeg den og orienterer *biskoppen* eller forretningsudvalget bagefter.

Bispekontoret er altså det værktøj, *biskoppen* og pastoralrådet bruger til at udføre deres beslutninger.

Generalvikar L. Messerschmidt

– Hvor mange mennesker er ansat til det?

– Foruden direktør Ortvald har kontoret en fuldmægtig, hr. Hansenmeyer. Han har administrationen af bispedømmets ejendomme, Nørrebrogade 27 og Frederiksgade 7, og alle ind- og udbetalinger, dvs. kassen.

Fru Paldal er hr. Ortvalds sekretær og tager sig også af bogholderiet. Hun er halvdagsansat.

Fru Kristensen er også halvdagsansat. Hun ajourfører centralkartoteket. Desuden registrerer hun indbetalinger til kirkebidrag og til Katolsk Forum.

Til fællesfunktioner på kontoret er fru Dorte Tang heldagsansat telefondame.

I den gejstlige sektor arbejder biskoppen, generalvikar Lars Messerschmidt og biskoppens sekretær, frk. Alsager.

Den gejstlige sektor er underbemandet, bemærker *pastor Lars Messerschmidt*. Det er vanskeligt at finde kvalificerede folk og at betale dem.

Pater Grégoire er, som nævnt, kontaktperson mellem pastoralrådets udvalg og bispekontoret. Hans arbejde, som også er en konsulentvirksomhed, er så omfattende, at hans sekretær, fru Gambell, har måttet følge med.

Vi har flere opgaver, end vi kan løse, siger *biskoppen*. Frk. Alsager arbejder for to. Alene posten fra Rom og det øvrige udland er en stor daglig opgave. Den katolske Kirke er jo en international organisation. Vi modtager til stadighed dokumenter, som vi må registrere og besvare. Dertil kommer den daglige forbindelse med sognene og deres aktiviteter.

– Hvor mange af bispekontorets ansatte er katolikker?

– Biskoppen, generalvikaren, frk. Alsager, pater Grégoire, fru Gambell, pastor Hjorth – ca. halvdelen.

– Hvilke tekniske hjælpemidler har bispekontoret?

– Foruden skrivemaskiner og et par regnemaskiner har vi en maskine, som registrerer bogholderi, adresseændringer, indbetalinger til kirkebidrag, abonnenter til Katolsk Forum. Den har kostet kr. 25.000. Oplysningerne (data) kodes på et bånd, der sendes til videre behandling ude i byen på EDB. Desuden har vi en fotokopieringsmaskine, der er helt uundværlig for os alle sammen, og en elektrisk duplikator. Kateketcentralen har en offsetmaskine, som vi låner, og udstyr, der kan affotografere tekst og billeder.

Centraliseringen af bispedømmets administration?

Rationaliseringen i samfundet har tvunget også Kirken til at rationalisere, dvs. centralisere bispedømmets administration med centralkartotek og kirkebidragsordning, til dels også dets liturgiske liv og pastorale arbejde. Sognene præ-

senteres for nye eksistensvilkår og en ny arbejdsform. Noget af den gamle autonomi har måttet opgives. Man skal løbende underrette bispekontoret om adresseforandringer. Man får direktiver om menighedsrådsvalg, får tildelt pastorale årsopgaver, skal besvare spørgeskemaer om sine resultater osv. Er det en sund udvikling? Hvad er det for en mentalitetsændring, der kræves af os?

– Om det er en sund udvikling, kan kun eftertiden afgøre, svarer *generalvikaren*. Den er i hvert fald nødvendig. Vi har ikke haft andre valgmuligheder. Den nye mentalitet må bestå i en ny samarbejdsform, en fælles pastoral-økonomisk solidaritet. Det kræver, at der er orden i sagerne. Sognene må være villige til ikke kun at se på de lokale interesser og problemer, men varetage dem i en større sammenhæng. Det er derfor, vi er nødt til at have alle disse nye råd og organer.

– Før i tiden var kirkebidraget en anledning for sognepræsten til personlig kontakt med sine sognebørn. Nu ordnes alt mere upersonligt ved hjælp af girokort. En del bidragsydere går tabt derved. En del personlige kontakter glider også ud, ikke?

– Det er nok rigtigt, men man må skelne mellem sogne af forskellig art. Nogle er vant til den gamle personlige kontakt med sognepræsten, og det er der stadig plads for i kirkebidragsordningen. Man kan jo indbetale sit bidrag via sognepræsten, men det er der meget få, der benytter sig af. Stadig flere ønsker at ordne alle deres økonomiske mellemværender den første i måneden på postkontoret.

Bredholt føjer til: Katolikkerne må jo erkende, at det ikke er gratis at have en kirke. Alle må støtte, også økonomisk. Jeg vil også gerne tilføje, at for nogle katolikker var den personlige kontakt med sognepræsten ikke naturlig, når det gjaldt kirkebidraget. Kirkebidragsordningen betyder desuden en udjævning mellem de rige og de fattige sogne, idet man erkendte, at der var et misforhold her. Det er også næsten nødvendigt at ordne kirkebidraget på en central og rationel måde, hvis alle skal være med.

Biskoppen: Kirkebidragsordningen har ikke mindsket kontakten med katolikkerne, men tværtimod i de fleste tilfælde givet sognepræsten en kontakt, han ikke havde før, fordi kartoteket er ført ajour. Jeg tror ikke, sognepræsten normalt fik kontakt med folk gennem kirkebidraget. Jeg ser meget optimistisk på kirkebidragsordningen.

– Kunne administrationen ikke billiggøres, hvis man supplerede den professionelle arbejdskraft med frivillig eller billig katolsk arbejdskraft?

Ortvald: Det gør vi i den udstræk-

Direktør B. Ortvald

ning, det er muligt. Men det er ikke altid let at passe frivillig arbejdskraft ind i de rutiner, vi har på kontoret. Det er kun visse opgaver, der kan løses af nye mennesker. Billig arbejdskraft kan i øvrigt let blive dyr.

Biskoppen: Jeg vil vove at påstå, at vor administration, sammenlignet med folkekirken og visse økumeniske institutioner, er ualmindelig billig. Det siger jeg ganske ærligt. Desuden skal nævnes, at en lang række personer er medarbejdere her uden vederlag. Og mange af de ansatte er altid parat til overarbejde, uden at der bliver lagt på lønnen af den grund. Der er stor basis for frivillighed, også inden for kontorets rammer.

Generalvikaren: Desuden er der en stor, frivillig arbejdskraft i udvalgene, som arbejder absolut ulønnet og kun delvis får deres udgifter dækket. Af hensyn til deres gratis hjælp, som er virkelig kvalificeret, må vi sørge for en forsvarlig assistance. –

Centralkartoteket

– Mange irriteres jævnlige over, at centralkartoteket ikke er ajour. For mange breve synes at gå galt i byen?

– Det er vi klar over, svarer *Ortvald*. Centralkartoteket er baseret på de oplysninger, vi får fra sognekontorerne og fra postvæsenet. Det er vort arbejds-

grundlag. Men skulle vi ajourføre fra dag til dag, måtte vi have en heldagsansat til det. Det ville koste 35.000 kr. mere om året. Men det skulle ikke være nødvendigt. Det antal breve, der går galt i byen, står ikke i forhold til en sådan udgift. Vort kartotek kan benyttes og bliver det også.

Situationen ville i øvrigt være bedre, hvis vi kunne fordele arbejdet jævnt over hele året. I sommermånederne ligger alt stille, og efter ferien strømmer rettelserne ind fra sognekontorerne. Det betyder 3–4 måneders arbejde for os for at komme ajour.

Generalvikaren: Men vi er ved at udtænke en enklere og hurtigere løsning på centralkartoteket. –

– Rationalisering betyder systematisering. Store, dyre konvolutter francostemples og sendes ud rutinemæssigt, hver gang en sag skal køres igennem. Der er ikke plads i systemet til små billiggørende fiduser som flere breve til samme person i samme kuvert o.lign. Ofres der ikke for meget på systemets alter?

– Der kunne ofres meget mere, så det kørte bedre. Vi samler så meget sammen, vi kan. Men det kan også øge arbejdsbyrden at skulle lægge tingene til side. Dog taler vi altid om de store forsendelser. Det er netop i denne uge lykkedes os at få 3 forsendelser samlet i samme kuvert. –

De mange udvalg

– Pastoralrådet har for tiden 10–11 udvalg i arbejde – foruden forretningsudvalget – med tilsammen 81 mennesker fra hele landet. De mødes regelmæssigt og udsender betænkninger, rapporter, breve og spørgeskemaer. Det koster penge til rejser, papir, porto, kontorpersonale. Får vi noget for de penge? Eller stikker vi os selv blå i øjnene med en masse møder, snak og papir?

Bredholt: Synoden gav os en masse opgaver. Ifølge vedtægternes § 2, stk. 1, er pastoralrådet ansvarligt over for og sammen med biskoppen for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår hele bispedømmet, og det kan træffe beslutninger vedrørende disse ting, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt biskoppen. Ifølge stk. 5 skal rådet udtale sig om forvaltningen i stiftet, indstille et budget og udtale sig om projekter og langtidsplaner. Alt det skal pastoralrådet leve op til!

Det har 42 medlemmer. Normalt er der ikke tid til de store debatter på møderne, selv om vi har haft enkelte generaldebatter. Derfor kræves der et stort forarbejde, før problemerne tages op i pastoralrådet. Dertil har man forretningsudvalget, som holder møde mindst 1 gang om måneden, hver gang med en meget lang dagsorden. Man begynder kl. 18,30 og fortsætter som regel til over midnat. I morgen har vi f.eks. 20 punkter på dagsordenen, hvoraf 8 vedrører økonomiske problemer. Disse ting skal være forberedt. Forretningsudvalgets medlemmer kommer herind på bispekontoret efter en fuld arbejdsdag. De kan simpelt hen ikke klare alle disse ting, selv om vi holdt møde en gang om ugen. Derfor må vi lade os hjælpe af udvalgene.

Man taler om Tordenskjolds soldater. Men på synoden lærte katolikkerne at arbejde sammen, og i udvalgene er langt flere katolikker med evner og kvalifikationer kommet ind i det kirkelige arbejde. Synoden gav os rigeligt materiale til 20 udvalg, hvilket var uigennemførligt på én gang. 10–11 udvalg har man kunnet køre, og der gøres et udmærket arbejde i dem.

Nogle udvalg udsender selv deres referater, men det drejer sig om en permanent struktur og hårdtarbejdende mennesker. De har brug for et centralt sted, hvor de kan få sekretærmæssig hjælp.

Ortvald: Det er ikke nogen stor økonomisk og arbejdsmæssig belastning at renskrive referater og sende dem til de forskellige udvalg. Vi har etableret en udmærket procedure i denne forbindelse.

Elsebet Kieler – H. Roos

Den økonomiske udvikling i Bispedømmet

	1965/66	1966/67	1967/68 (3/4 år)
<i>Bispedømmets hovedadministration:</i>			
1. Løbende udgifter	670.995,04	874.728,18	919.094,01
2. Løbende indtægter	411.947,73	425.896,77	641.594,73
3. Overdækning (+), underdækning (÷)	÷ 259.047,31	÷ 448.831,41	÷ 277.499,28
4. Særlige udgifter	230.162,16	625.079,77	175.026,41
5. Særlige indtægter	664.388,87	344.584,14	277.541,29
6. Overdækning (+), underdækning (÷)	+ 434.226,71	÷ 280.495,63	+ 102.514,88
<i>Driftsresultat for Bispedømmets hovedadministration:</i>			
7. Overdækning (+), underdækning (÷)	+ 175.179,40	÷ 729.327,04	÷ 174.984,40
<i>Sogdenes driftsresultater efter modtagelsen af tilskud:</i>			
8. Overskud (+), underskud (÷)	0,00	0,00	+ 53.960,41
9. Totalt driftsresultat for bispedømmet	+ 175.179,40	÷ 729.327,04	÷ 121.023,99
10. Kapitalindtægter	398.741,96	150.161,61	218.657,54
11. Kapitaludgifter	77.538,33	141.048,83	275.919,83
12. Overskud (+), underskud (÷)	+ 321.203,63	+ 9.112,78	÷ 57.262,29
13. Sct. Antoni Kirkefond overført fra særlig fond til sognet og optaget i dettes status	-	-	-
<i>14. Regulering af værdiansættelser:</i>			
Indtægter (+), udgifter (÷)	+ 29.200,00	÷ 698.219,33	+ 153.924,84
<i>15. Kapitalbevægelser i alt:</i>			
Tilgang (+), afgang (÷)	+ 525.583,03	÷ 1.418.433,59	÷ 24.361,44
Kapital pr. 1/7 1965	7.064.348,85		
Kapitalbevægelser 1/7 1965 - 31/3 1971	1.922.413,85		
Kapital pr. 31/3 1971	8.986.762,70		

Katolsk Forum bringer her en oversigt, der viser bispedømmets økonomiske udvikling de sidste 6-7 år.

For dem, der føler sig mindre fortrolige med regnskabstal, skal vi fremhæve det vigtigste: - Gennem årene har bispedømmet desværre samlet et temmelig stort underskud sammen. I marts 1971 er det blevet til i alt 1.315.000 kr. Så mange penge kan man selvfølgelig ikke stå og mangle i kassen, og derfor har det været nødvendigt at skaffe dækning for dette beløb. Hvordan det har kunnet lade sig gøre, kan De læse i regnskabsoversigten og bemærkningerne hertil.

BEMÆRKNINGER TIL REGNSKABET

Ad 1. Løbende udgifter: Beløbene dækker udgifter til lønninger, kontorudgifter, indkøb af inventar, løntilskud og pension til præster m.fl., som ikke er beskæftiget ved sognarbejde, tilskud til præsteuddannelse, udgifter til stiftsråd, synode, pastoralråd og udvalgene nedsat

af pastoralrådet, flytteudgifter, rejseudgifter, tilskud til skoler, renteudgifter, tilskud til forskellige organisationer og Katolsk Forum og endelig tilskud til sognene.

Ad 2. Løbende indtægter: Indtægterne fremkommer ved tilskud fra udlandet og fra forskellige ordenssamfund her i landet samt kollekter. Fra 1967 endvidere kirkebidrag, renteindtægter og endelig overskuddene fra bispedømmets ejendomme.

Ad 3. Overdækning +, underdækning ÷: De anførte beløb udgør forskellen mellem de udgifter, vi på forhånd kan beregne og de indtægter, vi ligeledes på forhånd kan beregne. I alle 6 år har der således været en underdækning, som for hele perioden har beløbet sig til 2.096.845,12 kr. Dette beløb er blevet dækket ind gennem særlige indtægter og kapitalindtægter m.m., som anført nedenfor.

fra 1965-1971

1968/69	1969/70	1970/71	Total 1/7 1965 – 31/3 1971
1.296.019,37	1.300.299,11	1.488.763,77	
896.808,79	1.038.211,39	1.038.594,95	
÷ 399.210,58	÷ 262.087,72	÷ 450.168,82	÷ 2.096.845,12
123.421,71	476.365,41	151.100,63	
406.682,25	411.803,34	422.427,85	
+ 283.260,54	÷ 64.562,07	+ 271.327,22	+ 746.271,65
÷ 115.950,04	÷ 326.649,79	÷ 178.841,60	÷ 1.350.573,47
÷ 50.334,94	+ 7.341,46	+ 23.619,81	+ 34.586,74
÷ 166.284,98	÷ 319.308,33	÷ 155.221,79	÷ 1.315.986,73
201.928,89	52.180,54	501.339,78	
98.600,00	57.164,30	52.086,13	
+ 103.328,89	÷ 4.983,76	+ 449.253,65	+ 820.652,90
-	+ 412.638,43	+ 46.094,35	+ 458.732,78
-	+ 1.256.023,39	+ 1.218.086,00	+ 1.959.014,90
÷ 62.956,09	+ 1.344.369,73	+ 1.558.212,21	+ 1.922.413,85

Ad 4. Særlige udgifter: Bortset fra årene 1966/1967 og 1969/1970 er de særlige udgifter blevet dækket af særlige indtægter. De særlige udgifter, der har været, er eksempelvis udgifter til istandsættelse af præstebolig i Hillerød og opførelse af nødkirke, ombygning af ejendom i Køge til kirke, ombygning af ejendom i Tønder til kirke, investering i skolen i Esbjerg, investering i ejendom på Nørrebrogade.

Ad 5. De særlige indtægter, som i overvejende grad har været givet til dækning af særlige udgifter, består af gaver fra udlandet, fra Rom, fra Tyskland, forskellige arvebeløb testamenteret kirken og endelig i 1965/66 fastekampagne.

Ad 6. Beløbene under dette punkt angiver differencen + eller ÷ mellem pkt. 4 og 5.

Ad 7. Beløbene under dette punkt er summen af beløbene anført under pkt. 3

og 6. Eksempelvis manglede der i året 1965/66 et beløb på 259.047,31 til dækning af vore faste udgifter (pkt. 3). Dette beløb er blevet dækket ind af et overskud på de særlige indtægter på 434.226,71, se pkt. 6. Det overskydende beløb udgør 175.179,40 som anført under pkt. 7.

Ad 8. De anførte beløb er kun et udtryk for forskellen mellem samtlige sognes udgifter og indtægter. Der kan således af disse tal ikke læses noget om, hvor meget det koster at drive sognene.

Ad 9. Pkt. 9 viser som anført det totale driftsresultat for bispeddømmet for hvert enkelt år og i kolonnen yderst til højre samtlige 6 år. Eksempelvis har vi i 1965/66 haft et overskud på 175.179,40. Og i 1970/71 har vi haft et underskud på 155.221,79. De efterfølgende tal viser, hvor vi har skaffet pengene fra til at dække disse underskud.

Ad 10. Kapitalindtægter: Disse ind-

tægter er f.eks. fortjeneste ved salg af fast ejendom. Hvis en ejendom f.eks. er ansat til 90.000 kr. i ejendomsværdi, og vi sælger den for 200.000, er der en kapitalindtægt på 110.000. Af andre eksempler kan nævnes: gæld til udlandet, som er blevet os eftergivet.

Ad 11. Kapitaludgifter: Disse udgifter er f.eks. kursregulering af obligationer og pantebreve. Hvis vi på en obligationsbeholdning på f.eks. 500.000 kr. konstaterer, at kurserne er gået ned med 10 points, hvilket i øvrigt skete for ca. 3 år siden, da diskontoen blev forhøjet med 2%, ville vi i vort regnskab notere en kapitaludgift på 50.000 kr. svarende til 10% af 500.000 kr.

Ad 12. Forskellen mellem kapitalindtægterne og kapitaludgifterne i 6-års perioden har været et overskud på 820.652,90, som har været med til at dække totalbeløbet under pkt. 9.

Ad 13. I 1969/70 er Sct. Antoni kirkefond blevet optaget i sognets regnskaber. Før dette tidspunkt var fonden opført i et specielt regnskab, som ikke indgik i bispeddømmets regnskabsoversigter.

Ad 14. Regulering af værdiansættelser: Beløbet i 1965/66 skyldes bortfald af den afgiftspligtige grundstigningsskyld. Beløbet opført under 66/67 er fremkommet ved nedskrivning af samtlige bispeddømmets (Ansgarstiftelsens) ejendomme til 13. almindelige vurdering. Før 66/67 var f.eks. kirker optaget til en værdi svarende til brandforsikringssummen. For at få et helt klart udtryk for, hvilke værdier bispeddømmet havde, blev det besluttet at fastsætte værdierne til et beløb, der svarer til 13. almindelige vurdering, og da kirkerne eksempelvis ikke bliver vurderede ved de almindelige vurderinger, blev der tale om en nedskrivning af vor kapital.

I årene 1969 og 1970 blev værdierne forøgede med de anførte beløb på godt 2×1,2 mill. som følge af opskrivning af ejendommene til den 14. almindelige vurdering, som fandt sted i efteråret 1969. De samlede reguleringer af værdiansættelser for 6-års perioden er således blevet på 1.959.014,90.

Ad 15. Kapitalbevægelser: Kapitalbevægelserne fremkommer således:

Indtægten fra regulering af værdiansættelse (14) ..	1.959.014,90
+ indtægten fra Sct. Antoni kirkefond (13) ...	458.732,78
+ overskuddet fra kapitalindtægterne (12)	820.652,90
	<u>3.238.400,58</u>
÷ bispeddømmets underskud (9)	1.315.986,73
Tilgang af kapital	<u>1.922.413,85</u>

Bent Ortvald

*Biskoppens sekretær
frk. B. Alsager*

Konferenceværelset

*Fru D. Tang
ved telefonen*

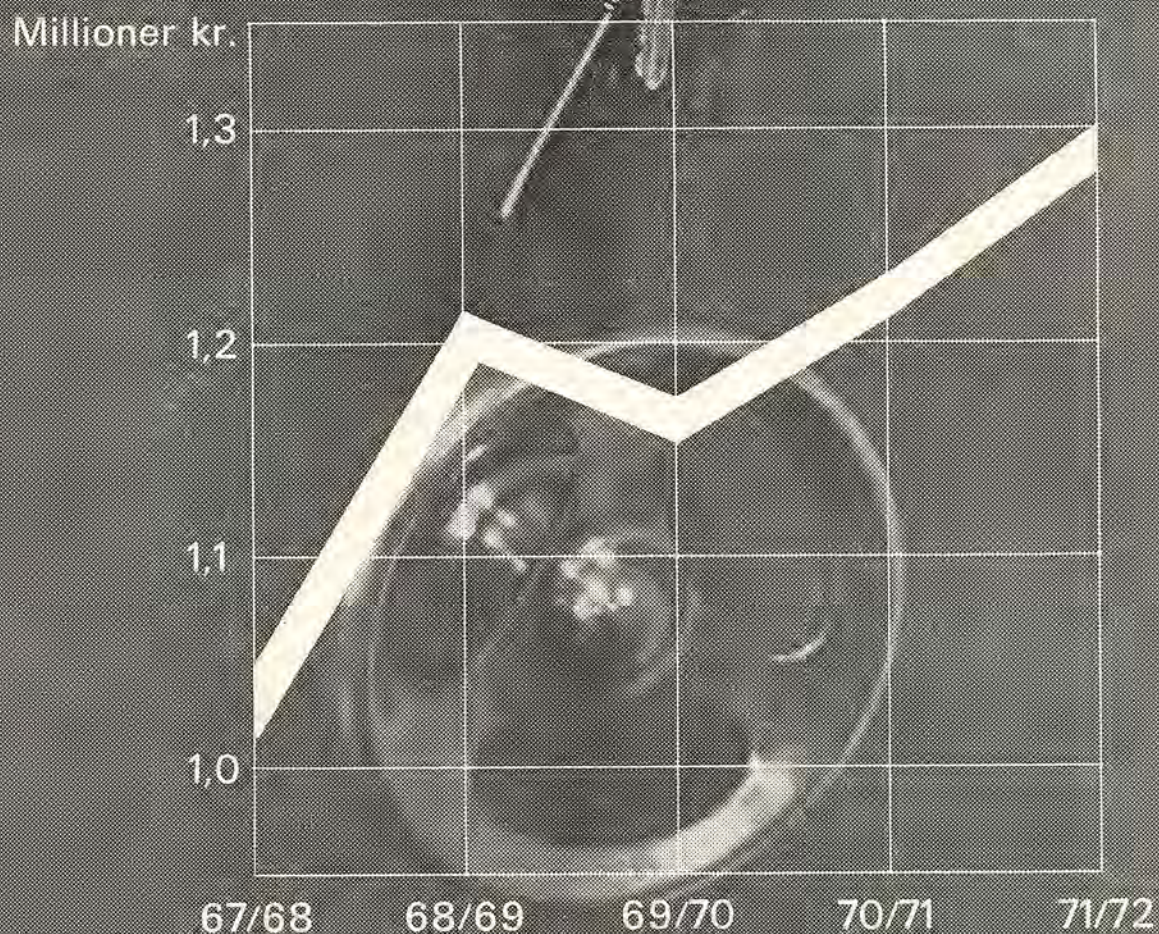

*Fru U. Paldal
ved skrive-
maskinen*

Fremgang for kirkebidragsordningen

Sidste regnskabsår gav hidtil største indbetaling på 1.233.000 kr.

Udskrivningsprocenten i 1972/73 uændret 1½

Det kan nytte at appellere til katolikkernes medansvar for kirkens økonomi. Det viser kirkebidragsordningen, som nu har eksisteret i 5 år. De faste kirkebidrag er godt på vej til at blive den betydelige indtægtskilde, man håbede på, da ordningen blev indført i 1967. Det betyder, at det efterhånden bliver muligt at lægge fornuftige budgetter og planer for fremtiden i bispedømmet som helhed og i de enkelte sogne.

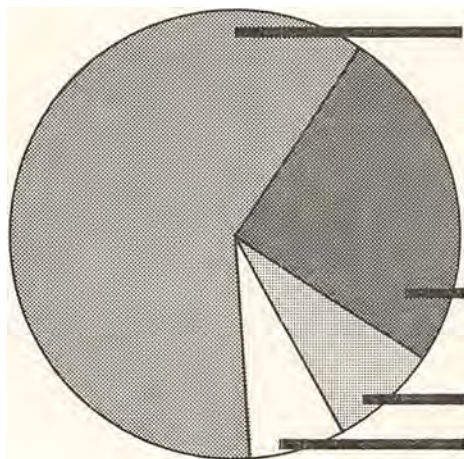
I denne redegørelse fra pastoralrådets kirkebidragsudvalg vil De bl.a. få lidt at vide om, hvad sidste års bidrag blev brugt til.

Vi benytter også lejligheden til at komme med nogle praktiske bemærkninger om beregning af bidraget for 1972/73, indbetalingsmåde, skattefradrag m.v.

Hvad pengene blev brugt til i 1970/71

Det sidst afsluttede regnskabsår dækker perioden 1. april 1970–31. marts 1971. Enhver katolik kan henvende sig til sin sognekirke og anmode om at få hele regnskabet at se, idet bispekontoret udsender kopi til alle sogne. Her vil vi kun omtale nogle af de vigtigste tal:

Indbetalt i alt i 1970/71	kr. 1.233.000
Heraf 60 pct. til sognene	kr. 740.000
Samt yderligere tilskud til økonomisk svage sogne	kr. 295.000
I alt til sognene	kr. 1.035.000
Rest til bispedømmet	kr. 198.000
	<u>kr. 1.233.000</u>

60 øre til Deres eget sogn

25 øre til økonomisk svage sogne

8 øre til gennemførelse af kirkebidragsordningen

7 øre til bispedømmets fællesudgifter

Dette lille regnestykke viser tydeligt, at langt den største del af pengene fra kirkebidragyderne direkte kommer sognene til gode. Kun en meget beskeden del af kirkebidragene, nemlig 198.000 kr. bruges til bispedømmets fællesudgifter, og ca. halvdelen af dette beløb, nemlig 100.000 kr. er udgifter til kirkebidragsordningens praktiske gennemførelse. Det er udgifter, man slet ikke kan komme uden om, f.eks. trykning af opkrævningskort, porto til udsendelserne, forskellige kontorartikler og løn til de medarbejdere på bispeskantoret, der skal føre regnskabet, kontrollere indbetalingerne og sørge for ekspeditionen af hele sagen.

Man kan også forklare regnskabstallene på en anden måde:

Af hver krone, De indbetaler i kirkebidrag, bruges:

60 øre i Deres eget sogn

25 øre til yderligere hjælp i økonomisk svage sogne, og

15 øre til bispedømmet.

Af de 15 øre til bispedømmets fællesudgifter går ca. 8 øre til ekspedition af kirkebidragsordningen.

Når enkelte katolikker ikke vil være med i kirkebidragsordningen, fordi de mener, at pengene forsvinder i et stort administrationsapparat i København, så har de altså ikke ret i deres formodning. I virkeligheden administreres kirkebidragsordningen overraskende billigt.

Hvor meget får Deres sogn ud af kirkebidragsordningen?

Det er meget naturligt, at De som kirkebidragyder er interesseret i at vide, hvilken fordel Deres eget sogn har af kirkebidragsordningen. For de fleste sogne gælder det, at de største indtægter netop skyldes de 60% af kirkebidragene, der automatisk overføres til sognene. Desuden har bidragsordningen gjort det muligt, at de økonomisk bedre stillede sogne kan hjælpe de svagere stillede sogne gennem ekstra tilskud. *Det er måske en af de største fordele ved kirkebidragsordningen, at den således er et kontant udtryk for den solidaritet, alle katolikker må være forpligtet til over for hinanden.*

På oversigten side 18 kan De se, hvor mange bidragydere der er i hvert sogn – hvor meget der er indbetalt i alt i sidste regnskabsår, og hvor stor en del af dette bidrag der direkte er overført til sognet. Desuden er anført størrelsen af yderligere tilskud fra bispedømmet, og den sidste kolonne viser, hvad der blev tilbage til bispedømmets fællesudgifter, efter at alt er betalt til sognene. Det er i nogle tilfælde et tal med minus foran, og det betyder, at det pågældende sogn fik mere ud af bidragsordningen, end det selv var i stand til at yde i 1970/71.

Hvad bispedømmet bruger penge til

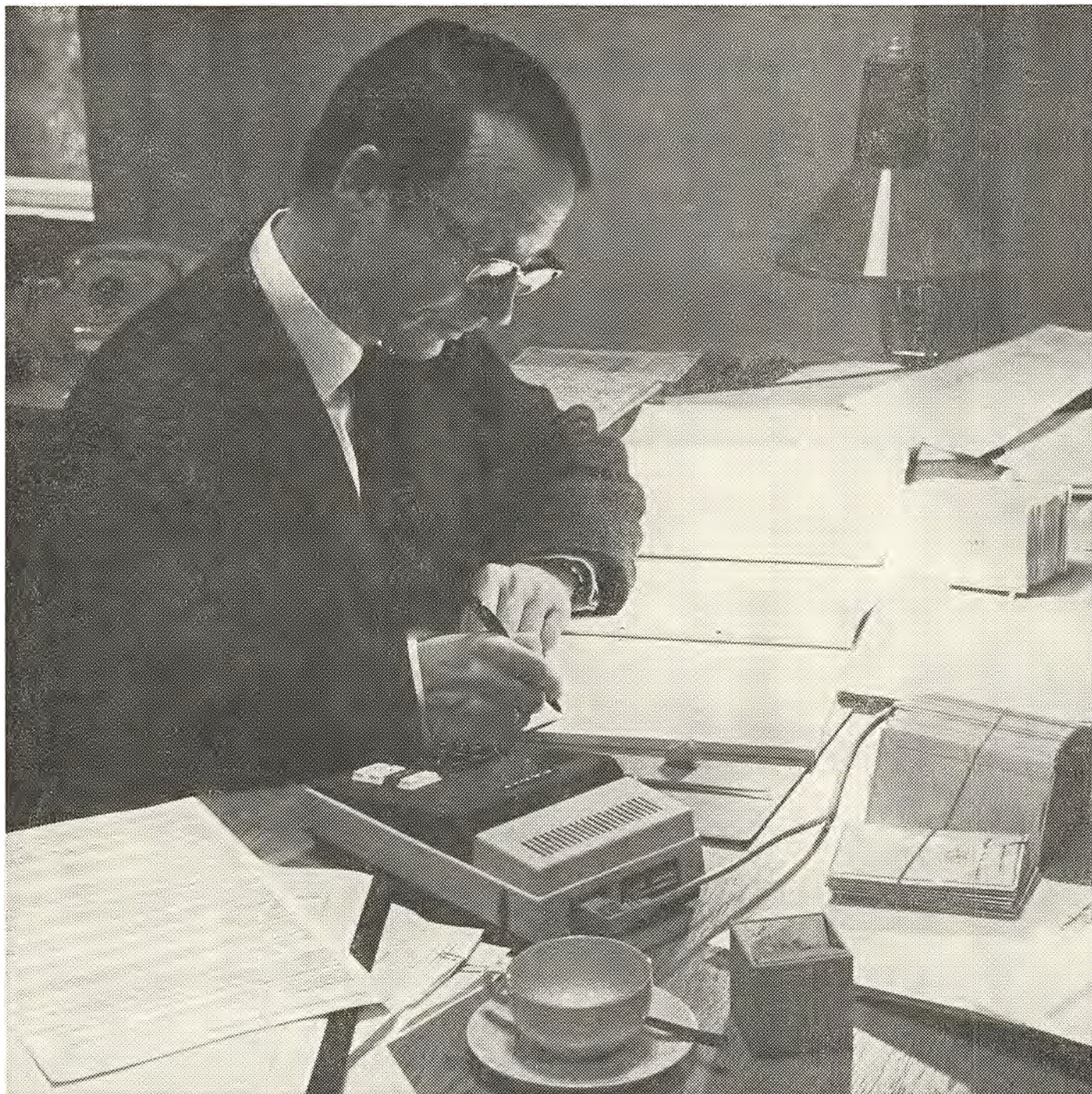
Restbeløbet på de 198.000 kr. fra kirkebidragene kan desværre ikke dække de fællesudgifter, der er i bispedømmet. De nåede i 1970/71 op på i alt 1.344.000 kr., som kun kunne afholdes, fordi bispedømmet har modtaget en række særlige tilskud, kollekter og gaver, og fordi man fortsat har forskellige huslejeindtægter.

Bispedømmets regnskab over fællesudgifterne ser herefter således ud:

Indtægter

Restbeløb fra kirkebidragene	kr.	198.000
Indgået uden om kirkebidragene:		
Gaver og tilskud fra udlandet	kr.	462.000
Gaver og tilskud fra indlandet	kr.	220.000
Kollekter	kr.	15.000
Rente- og huslejeindtægter	kr.	230.000
Andre indtægter	kr.	40.000
I alt	kr.	1.165.000
Underskud i 1970/71	kr.	179.000
		<hr/>
		kr. 1.344.000

Fuldmægtig M. Hansenmeyer

Udgifter

Lønninger til personale	kr.	351.000
Kontorudgifter	kr.	145.000
Autodrift, husleje, rengøring	kr.	33.000
Inventar og afskrivning	kr.	129.000
Biskoppens og generalvikarens husførelse, husleje og repræsentation	kr.	46.000
Inventar til biskoppens nye lejlighed	kr.	25.000
Pensioner og præstetilskud	kr.	36.000
Gaver fra udlandet til præster	kr.	70.000
Pastoralråd og udvalg	kr.	32.000
Andre udgifter, rejser, forsikringer m.v.	kr.	66.000
Katolsk skolefond	kr.	20.000
Renteudgifter	kr.	67.000
Tilskud til organisationer m.v.	kr.	93.000
Katolsk Forum	kr.	76.000
Drift af Ansgarstiftelsens grunde	kr.	24.000
Ombygning af skole	kr.	68.000
Køb af automobiler	kr.	37.000
Flytning af bispekontor	kr.	22.000
Andre udgifter	kr.	4.000
		<hr/>
		kr. 1.344.000

Er bispedømmets administration for dyr?

Målet med kirkebidragsordningen må på længere sigt være, at kirkebidragene bliver store nok eller tilstrækkelig mange til at dække i hvert fald de normale eller regelmæssige udgifter i hele bispedømmet. Blandt andet derfor er det berettiget, at De som kirkebidragsyder får lejlighed til at se kritisk på disse udgifter og blive klar over, hvor nødvendige de er. De ret store beløb til administration, dvs. lønninger, kontorudgifter m.v., vil mange sikkert hæfte sig ved. For at kunne vurdere disse tal korrekt, må man imidlertid vide noget om, hvilke administrationsopgaver der bliver løst, og dermed hvad det egentlig er, man får for pengene.

Bispedømmets administration er ikke kontoriusseri, men rationalisering eller bedre udnyttelse af kræfterne. Mange af de problemer eller opgaver, man har i sognene landet over, er ofte fælles for alle sogne. Derfor er det som regel også lettest og billigst at løse dem ved at udnytte fælles erfaringer og sagkundskab, samlet på et centralt sted.

Man kan i øvrigt sige, at bispedømmets administration angår 4 områder – nemlig forholdet til *sognene*, forholdet til *organisationer* og institutioner, forholdet til *pastoralrådet* samt en række mere *centrale opgaver*.

Hvad sognene angår, giver bispekontoret råd og bistand i mange forskellige sager. Det gælder anskaffelser eller indretning af præsteboliger, fordelagtige indkøb af automobiler, inventar, brændsel osv. Det gælder vejledning i regnskabsføring, forsikringspørgsmål, opkrævning af kildeskat og bistand ved præsters pensionering, for

blot at nævne nogle få eksempler. Desuden sørger bispekontoret for, at sognene regelmæssigt informeres om kirkelige forhold og får tilsendt liturgiske bestemmelser, biskoppens hyrdebrev, referater af bispekonferencer og pastoralrådsmøder, bispedømmets regnskaber, opgørelser vedrørende kirkebidrag og materiale til de lokale valg.

På samme måde træder bispekontoret i funktion med hjælp og vejledning til bispedømmets skoler, børnehaver og plejehjem, kateketcentral, liturgisk materialecentral, ordenssamfundene, foreningerne osv. Denne hjælp drejer sig ikke bare om de mere indviklede økonomiske og juridiske spørgsmål, men også om snesevis af mere praktiske problemer som f.eks. at skaffe lokaler, trykke adresser eller hjælpe med forskellige indkøb.

Endvidere medfører pastoralrådet og de mange arbejdsudvalg en mængde opgaver for bispekontoret. Der er i øjeblikket 10 udvalg under pastoralrådet, der alle bliver hjulpet med reservation af mødelokale, hotelværelser eller andet logi, udsendelse af mødeindkaldelser og referater og udarbejdelse af budgetter, kalkulationer, statistikker og beretninger samt ofte dybtgående redegørelser, der kan tjene som arbejdsgrundlag for rådets og udvalgenes virksomhed.

Endelig er der de mere centrale opgaver med opbygning og ajourføring af hovedregisteret over alle landets katolikker, administration af kirkebidragsordningen, en omfattende arkivering af afsluttede og løbende sager, der enten har praktisk eller historisk interesse, administration af bispedømmets ejendomme og grunde, og så hele bogførings- og regnskabsarbejdet.

De kan få en lille idé om omfanget af hele dette arbejde, når det oplyses, at antallet af rettelser i hovedregisteret, posteringer i bogholderiet og adresserede postforsendelser løber op i flere hundrede tusinde stk. Dette tal repræsenterer kun toppen af isbjerget, for bag hver eneste rettelse, postering eller skrivelse ligger det egentlige arbejde.

Næste års kirkebidrag

Pastoralrådet har fastsat udskrivningsprocenten for 1972/73 uændret til $1\frac{1}{2}$ – dvs. at De skal betale 15 kr. af hver 1.000 kr. De har i skattepligtig indkomst minus børnefradrag.

Bispekontoret kender ikke størrelsen af Deres indtægt i 1971. Derfor har pastoralrådet ligesom sidste år vedtaget at forhøje alle bidragene fra den 1. april med 8%, idet man skønner, at Deres indtægt er steget tilsvarende. Hvis dette ikke er tilfældet, og De har haft en større eller mindre indtægt eller er blevet berettiget til børnefradrag, bedes De udfylde vedlagte blanket om forhøjelse eller nedsættelse af kirkebidraget og indsende den til bispekontoret snarest muligt. *Blanketten skal ikke indsendes, hvis De er indforstået med den almindelige 8% forhøjelse af bidraget.* I så fald skal De blot vente på de nye giroindbetalingskort. Det første udsendes i slutningen af april, ca. 10 dage før sidste rettidige indbetalingsdato.

Reglerne for beregning af kirkebidrag

Reglerne for beregning af kirkebidraget er i øvrigt uændrede:

1. Katolske ægtepar og enlige katolikker betaler $1\frac{1}{2}\%$ af den skattepligtige indkomst, der fremkommer på selvangivelsens punkt 28, når alle fradrag er trukket fra Deres samlede indtægter. Hvis begge ægtefæller har indtægter hver for sig, skal kirkebidraget beregnes af summen af ægtefællernes indtægter. Efter beregningen af kirkebidraget fradrages 60 kr. for hvert barn under 16 år samt for unge over 16 år, der er under uddannelse og uden egen indtægt.

2. Katolikker, der er gift med ikke-katolikker, betaler halvdelen af det bidrag, der beregnes for katolske ægtepar.

3. Katolikker, der ikke har egen indtægt, og som er gift med en ikke-katolik, kan – såfremt det ikke er muligt for dem at få ægtefællens samtykke til at betale bidrag efter reglen i punkt 2 – anerkendes som bidragydere ved at tegne sig for mindstebidraget, som i 1972/73 er på 65 kr.

4. Folke- og invalidepensionister, der ikke har andre indtægter end pensionen, kan anerkendes som bidragydere ved at tegne sig for mindstebidraget, som i 1972/73 er 65 kr.

Kirkebidraget kan trækkes fra i skat

Den del af kirkebidraget, som ligger mellem 100 og 1.100 kr. om året kan fradrages ifølge ligningslovens § 8 A.

De kan også opnå fradrag af det fulde kirkebidrag, også ud over 1.100 kr., hvis De opretter en 10 års kontrakt med Ansgarstiftelsen. Nærmere oplysning om dette kan indhentes på Bispekontoret, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. (01) 11 60 80.

Betaler De kirkeskat til folkekirken?

På forskudsopgørelsen fra kildeskattedirektoratet skal der i rubrik 22 være anført et 1-tal. Hvis der er anført et 2-tal, betaler De kirkeskat til folkekirken, og det er De som katolik ikke forpligtet til.

De bør derfor bede Deres sognepræst om at skrive en erklæring, hvori der står, at De tilhører det romersk-katolske trossamfund. Når De afleverer denne erklæring på det lokale skattekontor, kan De blive fritaget for at betale kirkeskat til folkekirken.

FORDELING AF KIRKEBIDRAG OG TILSKUD I 1970/71

Menighed	Antal bidragydere	Kirkebidrag		Tilskud fra bisped. i øvrigt	Restbeløb til bisped. fællesudg.
		Indbet. i alt	Heraf indb. til menighed		
01 Sct. Andreas	170	109.730	65.838		43.892
02 Sct. Ansgar	228	77.735	46.641		31.094
03 Sct. Antoni	110	30.850	18.510	1.150	11.190
04 Sct. Knud Lavard	234	105.105	63.063	25.000	17.042
05 Sct. Mariæ	207	49.778	29.867		19.911
06 Sct. Nicolaj	99	20.457	12.275	18.100	÷ 9.918
07 Sakraments	217	54.642	32.786		21.856
08 Sct. Therese	128	44.467	26.681		17.786
09 Sct. Johannes	66	14.227	8.536	6.238	÷ 547
10 Assens	13	1.828	1.097		731
11 Birkerød	104	33.713	20.228	15.000	÷ 1.515
12 Esbjerg	69	16.831	10.099		6.732
13 Fredericia	31	4.093	2.456		1.637
14 Grenå	11	2.170	1.302		868
15 Haderslev	27	5.280	3.168	2.000	112
16 Hillerød	59	10.670	6.402	20.880	÷ 16.612
17 Horsens	88	19.722	11.833		7.889
18 Hørsholm	56	18.365	11.019	19.000	÷ 11.654
19 Kolding	78	16.293	9.776		6.517
20 Køge	36	6.253	3.752	10.000	÷ 7.499
21 Maribo	79	14.151	8.491		5.660
22 Nyborg	26	4.598	2.759	4.700	÷ 2.861
23 Nykøbing F.	86	13.348	8.006	27.400	÷ 22.064
24 Randers	83	20.849	12.510		
25 Rudkøbing	7	1.248	749	1.000	÷ 501
26 Rønne	18	2.098	1.259	5.000	÷ 4.161
27 Silkeborg	43	7.930	4.758	27.000	÷ 23.828
28 Svendborg	54	10.287	6.171		4.114
29 Sønderborg	31	6.205	3.723	20.000	÷ 17.518
31 Tønder	13	3.342	2.006	15.500	÷ 14.164
32 Viborg	48	12.560	7.536	19.000	÷ 13.976
33 Vordingborg	25	4.895	2.937		1.958
34 Åbenrå	21	4.362	2.618		1.744
35 Åkirkeby	13	3.149	1.890	20.500	÷ 19.241
40 Sct. Annæ	247	50.833	30.500		20.333
41 Jesu Hjerte	300	66.285	39.771		26.514
42 Frederikshavn	22	5.947	3.568		2.379
43 Helsingør	59	17.145	10.287		6.858
44 Herlev	142	34.610	20.766	13.500	344
45 Herning	15	2.133	1.280	4.000	÷ 3.147
46 Holbæk	39	10.340	6.204		4.136
47 Kalundborg	10	1.558	934	2.000	÷ 1.378
48 Nakskov	124	13.155	7.893		5.262
49 Næstved	65	14.308	8.585		5.723
50 Odense	200	38.798	23.279		15.519
51 Ringsted	25	5.409	3.246	7.000	÷ 4.837
52 Roskilde	140	32.128	19.277		12.851
53 Slagelse	79	17.616	10.570	4.500	2.546
54 Tåstrup	141	32.483	19.490		12.993
55 Vejle	81	24.494	14.697	7.000	2.797
56 Ålborg	181	41.098	24.659		16.439
57 Århus	284	72.063	43.238		28.825
58 Grønland	2	875	525		350
Antal bidragydere	4734				
Bispedømmet total		1.232.503			
			739.511	295.469*	
I alt tilgæet sognene			1.034.980		
I alt til rest til bispeddømmets fællesudgifter					197.523

* excl. Færøerne

21./12. 1971 B. Ortvald

KRISTEN ENHED

INDTRYK FRA MIN ROMERREJSE

Fra den 7.-17. februar var jeg i Rom. Jeg skulle deltage i det årlige møde i Sekretariatet for de Kristnes Enhed. På vejen til Rom gjorde jeg en mellemlanding i München og besøgte kardinal Döpfner, der altid har været en god ven af de nordiske lande. Kardinal Döpfner er formand for den tyske bispekonference. Han spillede en stor rolle under konciliet og er kendt som en af de tyske biskopper, der væsentligt bidrog til på konciliet at åbne den katolske kirke for tidens og fremtidens spørgsmål. Kardinalen var syg før jul, men har nu atter genvundet sine kræfter.

Mødet i enhedssekretariatet varede fra tirsdag den 8. til torsdag den 17. februar. Sekretariatet ledes af den hollandske kardinal Willebrands, der i 1969 blev kardinal Beas efterfølger. Desuden er 31 kardinaler og biskopper medlemmer af sekretariatet. Derudover er der et halvt hundrede teologiske rådgivere. Af disse teologiske rådgivere bliver dog altid kun nogle enkelte indbudt til sekretariatets plenarforsamlinger. Selv blev jeg indvalgt som medlem af sekretariatet i 1970. Det var anden gang jeg deltog i et plenarmøde.

Plenarforsamlingen har til opgave at tage til efterretning og bedømme økumeniske aktiviteter, der har fundet sted siden sidste møde. Desuden har den til opgave at tage stilling til fremtidsplaner, som sekretariatet har, og til dokumenter der bliver forelagt.

Naturligvis har plenarforsamlingen også mulighed for selv at udtrykke ønske om initiativer for fremtiden. Sekretariatets medlemmer er valgt dels på baggrund af teologiske forudsætninger, idet der er taget hensyn til økumenisk specialviden og forskellig teologisk baggrund; dels også ud fra geografiske forudsætninger, idet det er meningen, at

alle verdensdele og vigtige områder skal være repræsenteret.

Et betydningsfuldt punkt på enhedssekretariatets dagsorden er altid den indledende beretning, som kardinal Willebrands giver. Den var i år i særdeleshed præget af mangfoldige aktiviteter og møder, som har fundet sted mellem den katolske kirke og forskellige ortodokse kirker, bl.a. patriarkatet af Moskva. Den katolske kirke følger også med stor interesse forberedelsen af den kommende pan-ortodokse konference. Et andet bemærkelsesværdigt punkt i kardinalens årsberetning var redegørelserne for de katolsk/anglikanske forhandlinger, der har resulteret i et fælles katolsk/anglikansk dokument om nadveren. Dette dokument er endnu ikke nogen officiel kirkelig overenskomst, da hverken paven eller ærkebiskoppen af Canterbury har taget stilling til teksten. Hvor betydningsfuldt dokumentet er, viser sig imidlertid ved, at det er udgivet med både pavens og ærkebiskop Ramseys udtrykkelige tilladelse. Den næste del af de katolsk/anglikanske forhandlinger skal behandle spørgsmålet om embedet i kirken.

I øvrigt havde plenarforsamlingen i år to hovedemner: 1) Spørgsmålet om den katolske kirkes samarbejde med lokale, nationale eller regionale økumeniske råd. 2) Spørgsmålet om videre samtaler mellem den katolske kirke og protestantiske kirker angående det kirkelige embede.

Der blev arbejdet hårdt i de 8 dage, mødet varede. Hver dag, også lørdag, var der fuldt arbejde både om formiddagen og om eftermiddagen.

Jeg boede, som så ofte før under mine Romerophold i jesuitternes generalhus i Rom. Dette hus ligger lige i nærheden af Peterspladsen, og det er særdeles praktisk at bo der, hvis man har forretninger i Vatikanet. Der er kun 5 minutters gang over til enhedssekretariatet, og næsten alle kontorerne i Vatikanet kan man nå på mindre end 10 minutter. Med Roms stadig voksende og efterhånden helt umulige trafik er det en stor fordel at bo i nærheden af, hvor tingene foregår. Ellers kan man spille timer på at køre fra det ene sted til det andet.

Jesuitternes generalhus er altid interessant at være i. Her bor mennesker fra alle dele af jordkloden. En mængde tråde fra den universelle kirke løber sammen her. For eksempel sad jeg en aften til bords med en jesuitterærkebiskop fra Madagaskar og to andre jesuitter, der er specialister i afrikanske og især kongolesiske forhold. Jeg hørte om de stærke spændinger, der for øjeblikket eksisterer mellem kardinal Joseph Malula og statspræsident Mobuto-Sese. Herved kom jeg til at tænke på de mange konflikter, som også i middelalderen fandtes mellem stat

og kirke. Jeg forstod bedre det pavelige diplomatiske vanskelige, men også nødvendige opgave. Under alle disse politisk komplicerede forhold gælder det jo om, at kirken bevarer sin enhed og sin selvstændighed. Pavens ledelse er i dag vigtigere end nogen sinde, for at kirken ikke skal sønderdeles i »politiserede« nationalkirker.

På grund af det tæt besatte arbejdsprogram nåede jeg ikke at tale med alle de mennesker, som jeg gerne ville have mødt i Rom. Jeg fik dog i det mindste tid til at få en god samtale med både den ældste og den yngste af vore præstestuderende. Den ene er hr. Poul Madsen, som jeg besøgte på Beda College (samme kollegium, hvor pastor Qvistgaard tidligere studerede). Den anden er Czeslaw Kozon fra Grønge på Lolland, der begyndte sine teologiske studier sidste september på Collegium Germanicum, hvor en ung nordmand i øvrigt også studerer. Lad mig i parentes tilføje, at vi for tiden har endnu to unge danske, som studerer til verdenspræster, nemlig Bent v. Benzon og Hans Esmark, der begge læser i St. Georgen i Frankfurt. Desuden besøgte jeg i Rom den unge danske benediktiner munk, broder Ansgar Kristensen.

Dagene i Rom gav ikke plads til turisme. Dog var det hver morgen en oplevelse at vandre hen over generalhusets flade tag og se ud over Rom eller over til Peterskirken i den tidlige sarte morgenbelysning. Februar måned er upålidelig i Rom. Af og til var der regnskyl, en enkelt gang tordenvejr; men andre dage var det lunt forår. Da jeg fra Rom kørte ud til lufthavnen, blev jeg budt farvel af japanske kirsebærtræer omkring Cestius pyramiden: de stod allerede i fuldt flor med deres glansfulde lyserøde blomster.

† Hans L. Martensen

DIVERSE SPØRGSMÅL

KATOLSK PRESSE

Katolsk Forum arbejder også på bispekontoret. Der er 4 redaktører, H. Roos, G. Heggum, L. Dorn og H. van Schaik, som alle er ulønnede, og 2 halvdagsansatte lønnede medarbejdere, fru Gambell og fru Soldahl. *Katolsk Forums* tilskud fra bispekontoret er på 80.000 kr. om året. Man ville kunne klare sig selv med godt 3.000 abonnenter, men har kun det halve, nemlig 1.500.

Sp. – *Når man har satset så meget på Katolsk Forum, har man så haft særlige forventninger til dette blad i forhold til f.eks. sognebladene?*

Biskoppen: Man har kaldt *Katolsk Forum* for Kirkens ansigt udadtil. Det er vigtigt at have et organ, som er repræsentativt for dansk katolicisme, og som kan nå publikum uden for vore egne rækker. Desuden er det et tilbud til danske katolikker om at orientere sig om katolske forhold ude og hjemme. Der var på pastoralrådet enighed om, at *Katolsk Forum* var værdifuldt og på sin vis uundværligt, og at det absolut skulle bibeholdes.

Der kommer nu et *nyhedsbrev fra biskoppen* til alle katolske husstande. Biskoppen oplyser, at det bliver på størrelse med et normalt sogneblad. Initiativet er udgået fra pastoralrådet og dets presseudvalg. Nyhedsbrevet kommer i et oplag på 15.000 10 gange om året. Biskoppen er selv ansvarshavende redaktør med pastor Kaare Osorio og pater Grégoire som medarbejdere. Det er ikke hensigten at konkurrere med *Katolsk Forum* eller sognebladene. *Katolsk Forum* beholder sin fulde værdi, og sognebladene er sognenes eget anliggende. Ideen er den at sende en personlig hilsen fra biskoppen med en orientering om enkelte spørgsmål til alle bispeddømmets katolikker. Man vil prøve at gøre det så billigt som muligt. Det bliver trykt i Kateketcentralen og vil i muligt omfang blive udsendt sammen med sognebladene.

Af andre katolske blade klarer *Lumen* sig selv. *Catholica* får tilskud fra Rom, men bispeddømmet har spændt et sikkerhedsnet ud under det til udgangen af dette år. Endvidere har Prosit fået et tilskud til sine 3 første numre.

Liturgisk materialecentral

Bispekontoret har givet plads til *Liturgisk Materialecentral*. Den arbejder i

nært samarbejde med Liturgikommissionen og ledes af pater Erik Christiansen. Den svarer på en måde til Kateketcentralen og er opbygget i nært samarbejde med den. Det liturgiske arbejde er jo vokset betydeligt. Man samler nyt liturgisk materiale og letter derved ekspeditionen til sognene og andre institutioner. Man udsender lister med fortegnelse og priser, hvorefter alle interesserede kan bestille dem. Der er ingen abonnementsordning. Et eventuelt underskud dækkes af bispeddømmet.

Liturgikommissionen er et rådgivende organ for biskoppen. Det er oprettet af biskoppen før pastoralrådet. Derudover får vi nu på pastoralrådets initiativ en kommission for kristen tjeneste. Den kan måske tjene som model for eventuelle nye kommissioner.

Sp. – *A propos kommissioner, hvem består det biskoppelige råd af?*

Biskoppen: Det biskoppelige råd består af en snæver kreds, der er udpeget af biskoppen blandt medlemmerne i præsterådet. Vedtægtsmæssigt er biskoppen ikke bundet til at tage medlemmerne fra præsterådet, men foreløbig prøver jeg en tid lang at ordne det sådan. Præsterådet vælges af landets præster.

Katolske Menighedsplejer er i princippet en privat institution, men med tilknytning til bispeddømmet. Menighedsplejerne yder en meget værdifuld hjælp ved bl.a. samtalejenesten, indsamlinger, børne- og mødrelejre osv.

Også *Kateketcentralen* er privat, men har mange berøringsflader med bispeddømmet og arbejder delvis i samme hus. Den modtager en økonomisk støtte i form af huslejen, men det dækker kun en ringe del af dens udgifter, og i øvrigt har den gjort en bemærkelsesværdig indsats for at klare sin egen økonomi.

Katolske skoler

Sp. – *Der er en tendens til at gøre katolske skoler til selvejende institutioner?*

Biskoppen: Det giver dem bedre muligheder for at få tilskud fra det offentlige, idet de i så fald kan få dækket 85 pct. af udgifterne til husleje. Skolens underskud dækkes dels gennem skolepenge og dels ved gaver fra ordnerne og/eller bispeddømmet. For tiden yder vi tilskud til *Katolsk Centralskole* og *Skt. Nikolaj Skole, Esbjerg*.

Sp. – *Hvorledes sikrer man sig imod, at de værdier, som disse selvejende skoler repræsenterer, glider Kirken af hænde?*

Biskoppen: Problemet har 2 sider. De materielle værdier, som bygninger osv. er gennem vedtægterne sikret Kirken i tilfælde af skolens ophør. At de åndelige værdier bevarer, har man sikret sig gennem formålsparagraffen i vedtægterne og bestyrelsens sammensætning.

Kirkebyggeri

Med hensyn til den planlagte kirke i Brønshøj kan man oplyse, at den er projekteret til at koste 1,8 mill. kr.

850.000 kr. er indsamlet, herunder også ved gaver fra udlandet. Herudover har bispeddømmet ved salg af en del af kirkens grund modtaget 900.000 kr. fra institutionen Hoffmanns Minde. Det er ikke muligt at prioritere en kirke, idet det vil skabe en umulig situation med renter og afdrag.

Det offentlige yder ikke tilskud til kirkebyggeri. Man har ganske vist til kirken i Søborg fået en del fra Gladsaxe kommune, og ligeledes har man i Esbjerg fået noget fra kommunen. Men det var rene undtagelser.

Man har skåret en tredjedel af det oprindelige projekt, – og det vil sige også af det oprindelige kirkerum – for at gøre det billigere. Det oprindelige projekt ville have kostet mindst 25 mill. kr.

Sp. – *Er plejehjemmet, der bygges i tilslutning til kirken, helt uafhængigt af bispeddømmet?*

Biskoppen: Plejehjemmet bygges af institutionen Hoffmanns Minde. I modsætning til kirkebyggeri kan man til plejehjemsbyggeri opnå støtte fra det offentlige. Hoffmanns Minde er en selvejende institution, der midlertidigt arbejder i nær tilknytning til bispeddømmet, og hvis bestyrelse udpeges af biskoppen.

Sp. – *Plejehjemsproblemet er jo stærkt presserende overalt i landet. Har man andre planer om at forsøge en indsats?*

Biskoppen: Man har ingen færdige planer fra katolsk side. Det er lykkedes redemptoristerne på Amager at bevare plejehjemmet der, selv om Hedvig-søstrene ikke mere kan betjene det. Det er muligt, at forskellige søsterordener ad åre vil sætte nye planer i gang.

Katolske foreninger

Sp. – *Der findes en række katolske landsforeninger: AC, Bifrost, Danmarks katolske Kvindeforbund, Danmarks katolske lærerforbund, DUK, Katolsk Arbejderaktion, Katolsk radio- og fjernsynsforbund, Maria Legionen, Katolske Søstres Fællesråd, Stenogildet, De syges katolske forbund, Foreningen af katol-*

ske skoler i Danmark, Una-Voce-bevægelsen, Hertug Knuds Division. Hvordan er deres status? Er de officielle aktiviteter i bispedømmet eller private? Får de støtte?

Biskoppen: De fleste hviler på privat initiativ, men har en vis forbindelse med bispedømmet. En del af dem får økonomisk støtte.

Sp. – Hører det ikke med til spillets regler, at de private klarer sig selv? De står jo hverken til regnskab for biskoppen eller kirkebidragyderne? Det sker endda, at nogle af dem opfatter deres forpligtelser over for Kirken så privat, at de polemiserer offentligt mod Kirken, samtidig med at de beder om dens støtte, både moralsk og økonomisk. Bør der ikke være fuld gensidighed?

Bredholt: Det er et godt princip, men mangfoldigheden er stor. Når de anmoder om støtte og får den, sker det ud fra en total vurdering af deres arbejde. Ved bevillingen tager man hensyn til, om arbejdet er så væsentligt, at det under alle omstændigheder skulle gøres. Bevilges der penge, skal det i hvert fald godkendes på forhånd, der rapporteres til forretningsudvalget, og der skal aflægges regnskab for, hvad pengene er anvendt til. Hvad angår bevillinger til forskellige blade har man den indstilling, at der

her i landet er tradition for ytringsfrihed, og man må give en vis rimelig grad af frihed til disse blade.

Sp. – Vurderer forretningsudvalget også den rimelige brug af ytringsfriheden i forhold til kirkens målsætning, når en privat institution beder om moralsk og økonomisk støtte af kirken?

Bredholt: Ja.

Vedr. spørgsmålet om gensidigheden mellem os katolikker i opretholdelsen af vor lokalkirke.

Sp. – De færreste er nok klar over, hvor meget det koster at holde en kirkebænk parat til dem om søndagen. Kan man give et tal?

Biskoppen: Nej, men det er ikke gratis.

Vi er ikke katolikker for at have plads om søndagen, men for meget andet. Tilhørsforholdet til kirken går langt derudover.

Sp. – Viser kendsgerningerne ikke, at det er de få, der bærer de mange, når det gælder Kirkens arbejde og økonomi?

Biskoppen: Jo, men det er normal-situationen for kristne. Kristendommen skulle jo som en lille gruppe bære hele menneskeheden. Vor opgave og mål er naturligvis at få så mange som muligt med til at bære.

Sp. – Alle kan selvfølgelig ikke inve-

stere de samme kræfter og midler i Kirken. Samfundet gør store indblik i begge dele. Men kan man ikke tænke sig situationen skærpet derhen, at alle må tage deres engagement i Kirke og samfund op til revision, hvis de ønsker, at Kirken skal overleve?

Biskoppen: Det er sikkert nødvendigt, at vi stadig stiller disse spørgsmål.

Sp. – Til sidst: Har biskoppen et generelt indtryk af, at den demokratisering i Kirken, som pastoralrådet repræsenterer, har bevirket en mere positiv medleven i Kirkens arbejde fra menighedernes side og en mere aktiv indsats som katolik i dagens Danmark?

Biskoppen: Jeg er ikke glad for at anvende et politisk ord som demokratisering, når det drejer sig om udviklingen inden for Kirken. Her kan man ikke tale om demokrati, monarki eller lignende. Alle disse ord for en politisk styreform siger, hvem der hersker, en enkelt, en lille gruppe, tekniske specialister eller som i et demokrati hele folket. Men det passer ikke på kristendommen. Den vil være anderledes. Det er Kristus, der hersker, og menneskene skal tjene Kristus. En politisk terminologi kommer til kort over for livet. Det, man søger, er en ansvarsfordeling.

E. Baadsgaard Jensen

Pressens hjørne i kontorlandskabet

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Hølgøvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1488 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretsaagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Eabjerg

Telefon (05) 12 13 11

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandegade
Eabjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olagade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billdebøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olagade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olagade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramgade 27

Byen 7920 - 94 33 88

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårde Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

Til Lourdes

med fly fra d. 19.-28. juni.

Pris kr. 1.250.

Valfartsleder P. J. Mesters.

Program ved henvendelse til
Vor Frue Sekretariat,
Røsnæsvej 21, 4400 Kalundborg.

SPANIEN

FRANCO KRITISERER PRÆSTER MED AFVIGENDE MENINGER

Madrid - NC NEWS SERVICE
General Franco har advaret spanierne om, at der under hans regering ikke er plads for progressister med afvigende meninger - deriblandt præster, og at der skal være samarbejde mellem kirke og stat.

I sit nytårsbudskab til det spanske folk i fjernsynet kom den spanske regeringschef ind på den voksende modstand imod ham blandt præsterne. Han sagde bl.a.:
»Når vi ser fremad, må vi se klart med hensyn til de rettigheder, der gensidigt begrænser de verdslige og de åndelige myndighedsområder.

Den katolske kirke og staten udgør to mægtige og absolut uundværlige kræfter, der begge har det samme mål, nemlig at fremme mænds og kvinders fuldbyrdelse og deres åndelige og materielle velfærd.

Enhver form for indbyrdes modsigelse mellem de mål, de forfølger, kan føre til beklagelige kriser. Indbyrdes respekt for den andens frihed fører til harmonisk samarbejde i deres bestræbelser.

Men staten kan ikke med hænderne i skødet se på visse holdninger over for en verdslig orden, som nogle af kirkens mænd lægger for dagen. Derfor vil staten sætte sig imod enhver indgriben, af hvad art den så end måtte være, i dens suveræne funktion, fordi en sådan indgriben går ud på at forstyrre den fredelige samarbejdsforhold mellem spanierne.«

BRASIL IEN

BISPEKONFERENCE OM INDIANERPROBLEMER

Rio de Janeiro - KIPA

Den brasilianske bispekonference har i Rio de Janeiro udsendt en tekst, hvori der tages afstand fra »invasionen og det gradvise rov af indianernes jordegods«. Samtidig foreslås »en nødvendig koordi-

nering på nationalt plan, som – i erkendelse af indianernes faktiske situation – er repræsentativ med hensyn til ikke alene nationale, men også internationale synspunkter i forbindelse med denne problematik.

Bispekonferencen havde allerede vedtaget teksten med henblik på det yderste vesten (Campo Grande) på sit møde midt i november i fjor. Generalsekretæren, biskop Ivo Lorscheiter har ikke givet nogen forklaring på, at teksten er udkommet med så stor forsinkelse. Det forlyder imidlertid i Rio, at Lorscheiter før offentliggørelsen forsøgte at få en samtale med formanden for indianerbeskyttelsestjenesten, general Bandeira de Mello, men at generalen havde vægret sig ved at gå med til en sådan samtale.

Offentliggørelsen af teksten fandt sted et par dage før mødet mellem indianerbeskyttelsestjenesten og de kirker, der virker blandt indianerne, skulle finde sted. Staten og kirken er ikke enige om den måde, hvorpå man skal udbrede civilisationen blandt indianerne. Indianernes borgerret spiller en afgørende rolle i diskussionen. Indianerne nyder som bekendt ikke fuld borgerret i Brasilien. De har f.eks. ikke stemmeret (heller ikke, hvis de kan læse og skrive), de har ikke ret til at besidde ejendom, de har ingen dåbsattest, som kan give dem adgang til at få udleveret andre papirer af betydning for brasilianske statsborgere, og de er underkastet et direkte formynderskab fra statens side.

Biskoppens tekst har allerede givet anledning til diskussioner både her og der. Indianerproblemet er i det hele taget genstand for debat i alle kredse i befolkningen. Kendte jurister, politikere og teologer har allerede givet deres tilslutning til teksten.

Bispekonferencen kræver i den, at der skal gøres en indsats til fordel for indianerne, blandt andet ved at fremkalde en mentalitetsændring hos den ikke-indianske befolkning gennem regelmæssige informationer til offentligheden og gennem, at der nedsættes en arbejdsgruppe af fagfolk på alle implicerede områder. Arbejdet skal være underlagt bispekonferencen. Desuden skal kirken indtrængende opfordre staten til at definere den politik, der føres over for indianerne. I teksten tages der absolut afstand fra den paternalistiske stilling, staten indtager i forhold til indianerne, fordi den ikke giver dem fuld borgerret i landet.

MILDERE STRAF TIL »OPRØRSK« PRÆST

Rio de Janeiro – NC NEWS SERVICE
Pastor Helio Soares do Amaral i Sao Paulo har af den øverste brasilianske militærdomstol fået nedsat en dom på 20 års fængsel, som han var blevet idømt

for en »oprørske« prædiken, til 6 måneders fængsel.

Pastor Soares blev fængslet i september i fjor og var blevet idømt den høje straf af regionens militærdomstol, som på grund af undtagelseslovgivningen også tager sig af oprørske civilister.

Beskyldningen mod pastor Soares lød på tilskyndelse til oprør og på at ville lægge »Brasilien ind under USA's økonomiske overherredømme«.

Forsvareren, Rosa Cardoso, sagde i sin appel, at han kun havde udøvet den grundlovgivne tanke- og ytringsfrihed.

HOLLAND

HOLLANDSK BISPEUDNÆVNELSE SKABER NYE KONFLIKTER

Roermond – NC NEWS SERVICE

Ca. 1 år efter konflikten i anledning af Adrian J. Simonis' udnævnelse til biskop af Rotterdam har paven udnævnt endnu en hollandsk biskop, som heller ikke falder i de mere fremstående katolikkers smag i det bispedømme, han skal lede.

Kannikerne i bispedømmet Roermond har udsendt en erklæring, hvori det hedder, at Vatikanet ved at udnævne den 39-årige pastor John Matthew Gijsen til at efterfølge den tidligere biskop af Roermond, Peter Moors, som trak sig tilbage i december 1970, har ignoreret »kapitlets omhyggeligt udarbejdede råd«.

Velunderrettede kilder i Roermond hævder, at pastor Gijsens navn ikke var nævnt på den liste over tre kandidater, som kapitlet har sendt til paven.

Kapitlet siger i sin erklæring, at den nyudnævnte biskop ikke er den »moderat fremskridtsvenlige person«, som folk i bispedømmet ved en opinionsundersøgelse har tilkendegivet, at de ønskede.

Samtidig opfordrer kapitlet imidlertid katolikkerne i bispedømmet til at være loyale og tillidsfulde over for den nye biskop.

Biskop Gijsen er en gammel ven af biskop Simonis. Han betragtes som talsmand for de konservative katolikker i Holland, og han har udtalt, at han og biskop Simonis er »beslægtede ånder«. I sommer besøgte de Vatikanet sammen, og besøget blev livligt kommenteret i den hollandske presse. Det hed sig på det tidspunkt, at biskop Simonis var nede for at præsentere sin kandidat til bispestolen i Roermond i Vatikanet.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes især åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 08

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod uventet korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 88

V. Rustad

Advokat

Korsgade 30 A, 2200 København N
Telf. 35 17 97 (ORdrup 2907)

**MARIUS
MP
PETERSEN &
EN DITA FORRETNING**

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 64

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Muremestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 83

Malerfirma HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

G. Garth-Grüner

Landsretsadvokat
Bredgade 26
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk - Vildt - Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme - Sanitet
Kolding - Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85
Vejle - Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester - Kunsthåndl
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

40 ÅR

MONSIGNORE KJELD GEERTZ-HANSEN

Sognepræsten ved Sct. Ansgars Kirke, monsignore Kjeld Geertz-Hansen, kan Palmesøndag, den 26. marts d. å. fejre 40 års dagen for sin præstevieelse.

Præstevieelsen fandt sted i Paris, idet studiet var gennemført i Frankrig. Kjeld Geertz-Hansen var nøje knyttet til landet gennem sin fader, legationssekretær ved den franske ambassade i København, Edouard Hansen. Interessen for det franske sprog og tilknytningen til de diplomatiske kredse indgik som følge heraf i en helt ideel kombination med hans evne til at fungere som sognepræst for folk af alle samfundslag, alle aldersklasser og tilreisende og besøgende i København af utallige nationaliteter.

Stillingen som sognepræst ved domkirken opnåede han nærved 9 år efter præstevieelsen. De første 15 år tilbragte Kjeld Geertz-Hansen som kapellan i Horsens, hvor han med sin cykel dækkede et umådelig stort område i alle disse år. Det var i denne periode, han undfangede ideen om opbygningen af Valfartskirken i Øm med dertil hørende bygninger til feriekursus m.v., - og selv nu, hvor der er forløbet 25 år siden han forlod Horsens, husker man stadig med taknemlighed den unge kapellan.

Som sognepræst ved domkirken har han betydet umådelig meget for katolicismen i Danmark, med veltalenhed, - ildhu, - og en gennem 40 år usvækket begejstring har han varetaget sit arbejde som sognepræst og koncentreret sig herom med så mange kræfter, at der ikke er blevet tid til meget herudover, - bortset fra den nødvendige tid til et umådelig omfattende og meget krævende undervisningsarbejde med konvertitter. Igennem en meget, meget lang årrække var Kjeld Geertz-Hansens tirsdagsaftener i Sct. Ansgars Kirke en fast institution, der søgtes af utrolig mange mennesker, - ikke alene konvertitterne, som aftenen var oprettet for, men også mange andre katolikker og i øvrigt københavnere af enhver art.

Der er derfor blevet slidt på Kjeld Geertz-Hansens kræfter gennem årene, - og det er vel kun hans ensomme ferier i et spejdertelt, - eller på en pension på Sejro, - eller nu gennem de senere år i en landsby på Korsika, - der har gjort det muligt for ham at samle kræfter til det store arbejde.

På 40 års dagen virker han stadig med den samme veltalenhed, ildhu og begejstring, og han hører stadig til de solide grundpiller inden for den danske katolske kirke, hvilket er væsentligt i en tid, hvor konturerne udviskes.

Den gamle latinske messe og den gregorianske sang har i Sct. Ansgars Kirke nået højder, som tåler sammenligning med mange lande, hvor katolikernes tal er væsentligt større end i Danmark.

Først og sidst i hans virke har hele tiden som drivfjederen stået den ham givne opgave at viderebringe evangeliets budskab om næstekærligheden.

Da jubilæumsdagen falder på Palmesøndag, vil 40 års dagen blive fejret dagen efter, mandag den 27. marts, hvor monsignore Kjeld Geertz Hansen vil synge højmesse i Sct. Ansgars Kirke kl. 20.

Viggo Høgsgaard

25 ÅR

**RAYMOND STROOBANTS
25 ÅR I VEJLE**

Klosterbroder Raymond Stroobants, Sct. Norberts Kirke, Vejle, har den 15. marts været 25 år i Vejle.

Raymond Stroobants er født i Wilsle (Leuven) i Belgien.

Efter skoleårene kom han på præmonstratenser abbedi i Averbode i sit hjemland. (Det er her Vejles katolske sognepræst gennem mange år, Edward Stappers, nu har sin gerning som abbed).

Det var i 1924, Raymond Stroobants blev optaget her, og året efter blev han munk samme sted. Her var han i godt en snes år, men i foråret 1947 kom han til Danmark og fik sit virke ved Sct. Norberts Kirke.

I de nu svundne mange år har han øvet en mærkbar indsats. Raymond har bl.a. bistået ved gudstjenesterne i Sct. Norberts Kirke. Derudover har han forestået madlavning i præstegården ved ikke så få sammenkomster gennem Vejle-årene.

Endvidere har mange børn fået en god pleje hos Raymond, og han blev som en far for dem. Som voksne mindes mange af disse børn med glæde den påvirkning, de modtog gennem ham.

Om sommeren er Raymond med på sommerlejr for skolebørn fra hele Danmark. På disse lejre er han en formidabel kok. Alle disse lejre har gjort Raymond kendt i katolske kredse landet over.

Også her i Vejle har man lært Raymond at kende som et menneske med et hjerteligt og vindende væsen.

*Hilsen fra en gammel dreng
i Vejle*

STØT

VORE

ANNONCØRER

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæstmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæstmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glemestre
Ramsherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

VEJLE OPTIK

v. ANKER KASTRUP
Briller
Torvegade 8, Vejle. Telefon 82 03 08

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 81 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

25/3-4/4 - påske i Rom - 11 dg. - fly - kr. 1245,-
21/4-5/5 - forårstilbud - Rom - 15 dg. - fly - kr. 835,-
29/6-14/7 - sommer i Rom og Assisi - 16 dg. - fly - kr. 1375,-
29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-

Israel:

6/4-27/4 - 22 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2550,-
13/7-27/7 - 15 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2250,-

Østrig:

25/6-9/7 - 15 dg. - fly - Werfen + Wien - kr. 1248,-

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august-1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

AKTIVBANKEN A/S

Kolding

Kolding Andelsmejeri

Hadenslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

STØT KATOLSK FORUM
TEGN ET ABONNEMENT

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vælle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 82 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27
1268 København K
Telefon (01) 15 15 11
Telegramadresse: Forekjold

HANDELSBANKEN
- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En groe og en detalj

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nlvå
Telefon (03) 24 71 50

PASTORALRÅD

PASTORALRÅDETS PLENARFORSAMLING

den 18.-19. marts 1972

Pastoralrådets 42 medlemmer er indkaldt til plenarforsamling lørdag den 18. og søndag den 19. marts 1972 på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup.

Den foreløbige dagsorden ser ud som følger:

1. Indledning ved biskoppen.
2. Formandens beretning.
3. Debat om ungdomsarbejdet.
4. Beretning fra udvalgene.
5. Forslag og betænkninger fra udvalgene.
6. Vedtagelse af budget for 1972/73.
7. Fastsættelse af tid og sted for næste møde.
8. Valg af revisor.
9. Valg af dirigent for næste møde.
10. Eventuelt.

Som man vil forstå af dagsordenen, er det især et af de mange udvalg, pastoralrådet har nedsat, og som arbejder meget energisk, der vil give anledning til en debat i forbindelse med den betænkning, udvalget kommer med, nemlig ungdomsudvalget. Der er dog også denne gang et af de øvrige udvalg, der kommer med et afsluttet arbejde, nemlig lejrudvalget, som afleverer en betænkning om vore forskellige lejre og centre, først og fremmest de sjællandske.

Et andet vigtigt punkt er naturligvis det budget for 1972/73, som skal forelægges pastoralrådet til drøftelse.

Ifølge vedtægten for pastoralrådet er plenarforsamlingen offentlig. Alle interesserede er altså velkomne. Mødet begynder lørdag den 18. marts kl. 13,30 og forventes afsluttet søndag den 19. marts kl. 16,00 (heldagsmøde).

RETRÆTER

RETRÆTE VED JEAN VANIER

Vi indbyder Dem til en retræte, som bliver prædiket af canadieren Jean Vanier den sidste uge af juni 1972.

Tid: Ankomst mandag d. 26. juni kl. 14.

Afrejse lørdag den 1. juli kl. 10.

Sted: Sostrup Slot, hvor vi huses af cistercienserinderne.

Pris: Omkostningerne beløber sig til 280 kr., men enhver betaler, hvad han er i stand til at yde. Eventuelt overskud vil tilfalde Jean Vaniers arbejde blandt åndssvage i Indien.

Sprog: Retræten prædikes på engelsk, men der bliver simultanoversættelse i et tilstødende lokale.

Baggrund: Jean Vanier er oprindeligt uddannet som søofficer i den canadiske flåde, men han afbrød sin karriere og læste i de følgende år teologi og filosofi i Frankrig. Han afsluttede studierne med en filosofisk doktorgrad fra Sorbonne i Paris. Efter at have undervist i filosofi ved St. Michaels College i Toronto startede Jean Vanier for 7 år siden et hjem for voksne åndssvage i Trosly, 100 km nord for Paris. Dette arbejde har udviklet sig med rivende hast og omfatter nu 3 hjem i Frankrig, 1 i Canada og 1 i Indien. Flere er under opbygning i andre lande. Jean Vanier tog initiativet til og ledede valfarten for åndssvage til Lourdes i Pâsken 1971, hvor 14.000 mennesker, åndssvage, deres pårørende og venner samledes til en enestående påskefest.

Jean Vaniers retræter er lige så engagerede, engagerende og uformelle som han selv. Hans foredrag er dybt forankrede i Bibelen og i den nødlidende verden, som han inddrager deltagerne i.

Tilmeldelse: Der vil kun være et begrænset antal pladser. Derfor beder vi Dem allerede nu give os tilsagn, hvis De ønsker at deltage. Deltagerne vil være præster, søstre og lægfolk, således som det altid er tilfældet ved disse retræter.

Tilmelding: Msgr. Knud Ballin, Griffenfeldsgade 44, 2200 København N.

Med venlig hilsen

*Knud Ballin. Søster Michelle.
Marie Storm. Jørgen Hviid.
Kate Rzepa. Anne Storm.*

RTERÆTE OVER EUKARISTIEN PÅ DALUM KLOSTER

For mænd i alle aldre afholdes igen i år retræte på det dejlige Dalum kloster.

For at give deltagerne tid til at planlægge deres ferie således, at de kan være med, meddeler vi allerede nu, at retræten afholdes fra mandag aften den 21. til fredag morgen den 25. august.

Retræten ledes i år af:

Monsignore Kjeld Geertz-Hansen, sognepræst ved Sct. Ansgars Kirke, København.

Emnet bliver: *Herrens eukaristi.*

Prisen for hele opholdet med enkeltværelse bliver kr. 140,00.

Forespørgsler og tilmelding bedes sendt til: Stiig König-Petersen, Dr. Tværgade 11, 3. tv., 1302 København K.

Undertegnede tidligere retrætedeltagere opfordrer mænd fra alle egne af landet til at deltage.

I vor travle tid har vi alle behov for nogle dage i stilhed, hvor man kan samle kræfter til den daglige tilværelse.

*K. F. Meldahl. Frederik Kristiansen.
C. B. Rasmussen. S. König-Petersen.*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 12/3: 4. søndag i Fasten: 1.

Sam. 16,1b. 6-7. 10-13a. - Salme 22 (23), 1-6. (R: 1). - Ef. 5,8-14. - Joh.

9,1-41 (eller: 9,1. 6-9. 13-17. 34-38).

Mandag d. 13/3: Es. 65,17-21. - Joh. 4,43-54.

Tirsdag d. 14/3: Ezek. 47,1-9. 12. - Joh. 5,1-3a. 5-16.

Onsdag d. 15/3: Es. 49,8-15. - Joh. 5, 17-30.

Torsdag d. 16/3: 2. Mos. 32,7-14. - Joh. 5,31-47.

Fredag d. 17/3: Visd. 2,1a. 12-22. - Joh. 7,1-2. 10. 25-30.

Lørdag d. 18/3: S. JOSEFS FEST: 2. Sam. 7,4-5a. 12-14a. 16. - Salme 88 (89),2-5. 27 og 29. (R: 37). - Rom. 4,13. 16-18. 22. - Mt. 1,16. 18-21. 24a. (Eller: Lk. 2,41-51a).

Søndag d. 19/3: 5. Søndag i Fasten: Ezek. 37,12-14. - Salme 129 (130),1-8. (R: 7). - Rom. 8,8-11. - Joh. 11,1-45 (eller: 11,3-7. 17. 20-27. 33b-45).

Mandag d. 20/3: Daniels bog (tilføjelser): 13,41c-62: I hine dage dømte mængden Susanna til døden ... (Teksten findes også i Latinsk-dansk Messebog side 242-245). - Joh. 8,1-11.

Tirsdag d. 21/3: 4. Mos. 21,4-9. - Joh. 8,21-30.

Onsdag d. 22/3: Dan. 3,14-20. 24-25. 28. - Joh. 8,31-42.

Torsdag d. 23/3: 1. Mos. 17,3-9. - Joh. 8,51-59.

Fredag d. 24/3: Jer. 20,10-13. - Joh. 10, 31-42.

Lørdag d. 25/3: HERRENS BEBUDELSE: Es. 7,10-14. - Salme 39 (40),7-11. (R: 8a og 9a). - Hebr. 10,4-10. - Lk. 1,26-38.

Søndag d. 26/3: Palmesøndag: Mt. 21, 1-11. - Es. 50,4-7. - Salme 21 (22), 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24. (R: 2a). - Filipp. 2,6-11. - Mt. 26,14-27,66 (eller: 27,11-54).

Mandag d. 27/3: Es. 42,1-7. - Joh. 12, 1-11.

Tirsdag d. 28/3: Es. 49,1-6. - Joh. 13, 21-33. 36-38.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 12/3: 4. søndag i Fasten. - *Lætare*. - I st. f. *violet* kan der i dag anvendes *rosa*.

Mandag d. 13/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 14/3: Ferialdag.

Onsdag d. 15/3: Ferialdag.

Torsdag d. 16/3: Ferialdag.

Fredag d. 17/3: Ferialdag. - Som ihukommelse af S. Patrick kan dennes kirkebøn læses i st. f. Ferialdagens.

Lørdag d. 18/3: S. JOSEFS FEST. - Ferialdagens messe kan også læses som aftenmesse - til opfyldelse af søndagens messepligt.

Søndag d. 19/3: 5. søndag i Fasten. (Pasionssøndag).

Mandag d. 20/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 21/3: Ferialdag. - S. Benedikts kirkebøn.

Onsdag d. 22/3: Ferialdag.

Torsdag d. 23/3: Ferialdag.

Fredag d. 24/3: Ferialdag.

Lørdag d. 25/3: HERRENS BEBUDELSE.

Søndag d. 26/3: Palmesøndag.

Mandag d. 27/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 28/3: Ferialdag.

LEGATER

D.K.K.F.

Meddelelse om legater:

1. *Trørødhøjsfond-legatet* yder støtte til katolske piger og drenge ferieophold.

2. *Restauratør Krogh og hustrus legat* yder støtte til katolske piger og drenge ferieophold.

Ansøgninger indsendes til fondens sekretær:

Eva Jantzen,

Røntoftevej 4, 2860 Søborg

inden 15. april 1972.

Søndag den 19. marts kl. 17 transmitterer Danmarks Radio på program 1 messen i Sankt Andreas Kirke i Ordrup.

Prædikant: Pater Niels Krogh Rasmussen O. P.

Organist: Jette Thomsen.

SCT. ANTONI KIRKE

Skærtorsdag d. 30. marts kl. 17: Messe.

Langfredag d. 31. marts kl. 15: Langfredagsliturgi og kommunion.

Påskelørdag d. 1. april kl. 20: Påskeliturgi.

Påskesøndag d. 2. april kl. 8: Messe.

Kl. 10: Højmesse.

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAsen 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringettedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelseer ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefyrf

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A - Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusstorvet, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglede

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogleden med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogleden med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 83

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchovej 8, 1825 København V.
telefon EVa 29 87.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 89 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

BERØRINGEN

Ingmar Bergmans nyeste film ligner ikke særlig meget hans tidligere. Handlingen er mere enkel og ikke så præget af udviklede symboler. Desuden er der en engelsk skuespiller (Elliott Gould) med foruden de faste Bergman-skuespillere Bibi Andersson og Max von Sydow. Endelig er filmen i farver. Ændringen i stilen kan hænge sammen med den afklaring, der brød igennem med »Passion«. Måske er afklaring for stort et ord at bruge, men i alt fald virker de konflikter og menneskelige grundproblemer, som Bergman arbejder med, ikke mere så krampagtige og uovervindelige.

Ægteskabets tryghed

Karin (Bibi Andersson) er gift med lægen Andreas (Max von Sydow). De bor med deres to glade og muntre børn i et idyllisk hus på landet. Andreas er overlæge på et provinssygehus i nærheden. Han arbejder hårdt og ansvarsbevidst, uden at det dog går ud over hans milde humør og omgængelighed. Karin og Andreas ser ud til at være lykkelige. De er forstående og tolerante over for hinanden. Følelserne er ikke længere så hede, men de har da også været gift i omkring 15 år. De er i ordets bedste forstand nået til et modent stade i deres liv.

Karin har i starten af filmen lige mistet sin mor, som stille er død på hospitalet. Hun tager det først roligt, men bryder sammen, da hun får moderens vielsesring udleveret. Grædende sidder hun i garderoben, da der kommer en mand ind. Han undskylder sig og går hurtigt igen. Alligevel har mødet med den grædende kvinde gjort et stort indtryk på ham. Da han senere besøger familien, inviteret af Andreas, erklærer han sin forelskelse over for Karin. Hun ved ikke rigtig, hvad hun skal stille op med hans uforbeholdne og pludselige kærlighed. Den voldsomme lidenskab,

som den fremmede David bringer ind i hendes liv, truer med at sprænge hendes normale livsstil.

Tryghed eller lidenskab

Tøvende indleder Karin et forhold til David. Uden egentlig at forstå hvorfor, forelsker hun sig i ham. Han er jødisk-amerikansk arkæolog og arbejder på en udgravning i en kirke i nærheden. I de seks måneder, han er i Sverige, lever Karin et dobbeltliv. Hun passer stadig mand, hjem og børn, men samtidig besøger hun David i ledige stunder. Han kan ikke forstå, at hun holder fast ved sin familie. Han kræver hende fuldt og helt, men hun tør ikke slippe familiens tryghed, eller også er hun ude af stand til at vælge. Karin kommer til at stå som kvinden, der både vil have tryghed og lidenskab på samme tid, hvor det i handlingen ikke kan forenes i en person, men splittes op på mand og elsker.

Selv om Karins og Davids voldsomme forelskelse svarer til nogle dybe behov hos dem, er et mere varigt forhold mellem dem næsten umuligt. David reagerer ofte meget voldsomt og følelsessvingende. Desuden er han ude af stand til at udskyde tilfredsstillelsen af sine behov. På den måde kommer han nærmest til at tyrannisere Karin. Nok drages de mod hinanden, men forholdet fører ikke til en voksende forståelse eller tolerance. De lidenskabelige følelser i »Berøringen« er større end menneskene. De kan ikke bære at leve med så store emotioner og må derfor enten afskærme sig fra lidenskaberne eller gå til grunde med dem.

Kærlighed og samfund

Andreas modtager efter nogen tid anonyme breve om sin kones utroskab. I den lille by kan afvigelse fra, hvad flertallet opfatter som rigtigt, dårligt skjules og i alt fald slet ikke tolereres. Ganske vist

har Andreas nok været klar over Karins utroskab, men nu bliver han af sociale grunde nødt til at tage affære. Menneskers kærlighedsliv er således ikke en privatsag, men noget, som udfolder sig inden for grænser, som afstikkes af samfundet. Ligeledes er omgivelserne med til at forme vores holdning til, hvad det vil sige at være lykkelig. Skal vi vælge lidenskaben på tryghedens bekostning? Kan man leve med to mænd/kvinder? Karin svarer i filmen ja til det sidste spørgsmål, men mod slutningen må hun alligevel konkludere, at det ikke gik med både mand og elsker. Samfundets beskyttelse af familien er blevet en del af Karins personlighed, så hun vælger at følge sin »pligt«.

Den gådefulde slutning

I indledningen skrev jeg, at »Berøringen« (eller »The Touch« som den mere præcist hedder på originalsproget, – det er Bergmans første film på engelsk) havde en enkel handling. Det er faktisk også rigtigt, hvis man ser bort fra slutningen. Der sker nemlig det, at David uden varsel forsvinder tilbage til London. Karin fatter ikke hvorfor. Hun vil have en forklaring på hans brud og beslutter sig derfor til at tage efter ham. Men nu er Andreas' tålmodighed brugt op. Han giver Karin et ultimatum: Hvis hun rejser til London, skal hun ikke vende tilbage, hvorimod han godt vil hjælpe hende til at glemme David. Hun tager af sted, vælger for første gang i en afgørende situation, men mister dem begge. Ja, det vil sige, her opstår tvivlen, for det er ikke klart, om hun vender tilbage til Andreas og familien, eller om hun vælger at leve alene. Jeg skal i alt fald ind og se efter mindst en gang til.

Kan varmt anbefales.

Jakob Frandsen

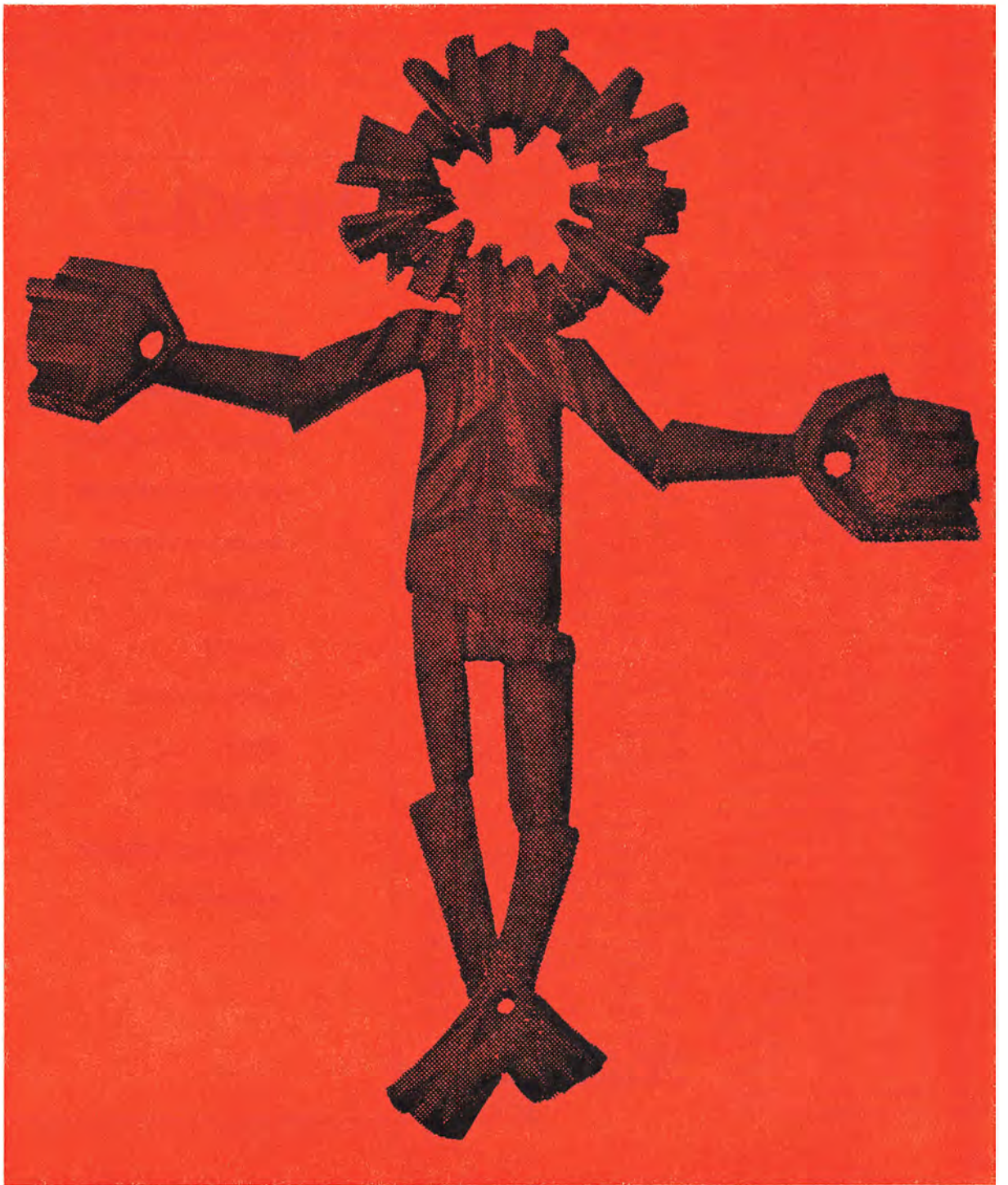
6/1972

st 3

Bibliotek

forum

katolsk

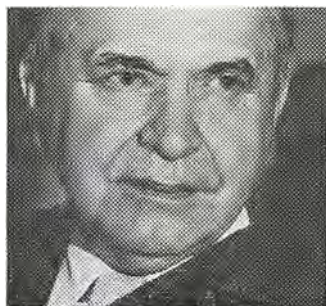
NOTES- BLOKKEN

Som ung novice gik jeg hver uge til skrifte hos en ældre medbroder. Han var en from og meget elskelig mand. I sin lille formaningsstale efter skriftemålet plejede han gerne at anføre en sætning fra Det Nye Testamente. Skønt det snart er 50 år siden, kan jeg endnu høre ham sige de ord, der har indprentet sig i mit sind: »In patientia vestra possidebitis animas vestras«. Det latinske ord »patientia« kan oversættes ved »tålmodighed« eller »udholdenhed«. Hele sætningen kommer altså til at lyde: »Ved jeres tålmodighed skal I vinde jeres sjæle«. Det drejer sig om et Herrens ord, hentet fra Lukasevangeliet 21, 19. »At vinde sin sjæl« betyder i Skriften så meget som at blive forløst, dvs. at blive det menneske, som Gud tænkte på, da han skabte os.

Da jeg var ung, forstod jeg ikke denne sætning, for ungdommen har ingen tålmodighed, og udholdenhed er ikke just dens styrke. Da jeg blev ældre, fik jeg lidt efter lidt øjnene op for den rigdom, disse ord indeholder. En »levemester« er mere værd end tusind læremestre, siger Mester Eckehart.

»At tåle« betyder at komme godt fra en påvirkning udefra, som kan være ubehagelig og pinlig. Vi plejer at sige »han tålte kuren godt« eller »han tåler ikke mange stød i verden«. Når vi får mange sådanne stød, kan det ske, at vi bliver opgivende, fortvivlede og deprimerede. Men det kan også hænde, at vi reagerer på en helt anden måde. Vi kan blive vrede, opbragte, forbitrede og slå fra os. I begge disse tilfælde har vi ikke frelst vor sjæl, ikke øvet tålmodighed. Det kræver nemlig selvovervindelse.

Tålmodighed er ikke det samme som at finde sig i alt. Den er ikke noget passivt, men en aktiv dyd. Dyd hænger sammen med »dygtig«, dvs. at man duer til noget.

Wassily Kandinsky (1866-1944)

»I første række skal kunstneren forsøge at ændre situationen derved, at han anerkender sin pligt over for kunsten og altså over for sig selv og ikke betragter sig som situationens herre, men som tjener for højere formål, hvis pligter er præcise, store og hellige. Han må opdrage sig selv og fordybe sig i sin egen sjæl, først og fremmest pleje og udvikle denne sin egen sjæl, for at hans ydre talent må have noget at beklæde, og ikke som den tabte handske fra en ubekendt hånd være et tomt formålsløst skin af en hånd.

Kunstneren må have noget at sige, da hans opgave ikke er beherskelsen af formen, men tilpasningen af denne form til indholdet.«

»Det er smukt, som udspringer af en indre sjælelig nødvendighed. Det er smukt, som er indre smukt.

Nu har det begavede barn, foruden evnen til at male det ydre, endnu magt til at klæde det blivende indre i en form, i hvilken dette blivende indre stærkest kommer frem og virker således . . . Det er en ubevidst, enorm kraft i barnet, som her ytrer sig og som stiller barnets værk lige så højt som den voksnes værk (og ofte meget højere). Kunstneren, som hele sit liv i meget ligner barnet, kan ofte lettere end en anden nå til tingenes indre klang. Kristus sagde: 'Lad de små børn komme til mig, for dem hører himmerige til!'

Denne dyd står i kristendommens midtpunkt. Hele brevet til hebræerne er en eneste opfordring til udholdenhed og tålmodighed. Om Jesus siges der i dette brev: »Skønt han var Guds Søn, lærte han lydhed af det, han led« (5,8).

Der er så mange ting omkring os, som frister os til enten at blive modløse eller vrede. Tålmodighed betyder ikke, at man opgiver at forandre forhold, som kan forandres. Heller ingen kræver af os, at vi skal gå på akkord med vor samvittighed. Men ikke sjældent står vi over for en situation, som ikke kan forandres. Så hjælper intet andet end tålmodighed.

I sådanne tilfælde kan det være en hjælp at tænke på Guds tålmod med os selv. Har vi glemt Herrens ord, da vingårdsmændene sagde om træet, der ikke bar frugt: »Hug det om!«?

Mange ting og forhold i samfundet kan gå os på nerverne. Men også forhold i kirken! I lignelsen om rajgræsset og hveden er det husbondens tjenere, som vil statuere et eksempel ved at fjerne ukrudtet med det samme. Men husbonden svarer: »Lad kun begge dele gro side indtil hø ten« (Matt. 13, 24). Ingen forlanger af os, at vi skal kalde rajgræs for hvede eller hvede for rajgræs. Men alligevel: »Lad kun begge dele gro . . .«.

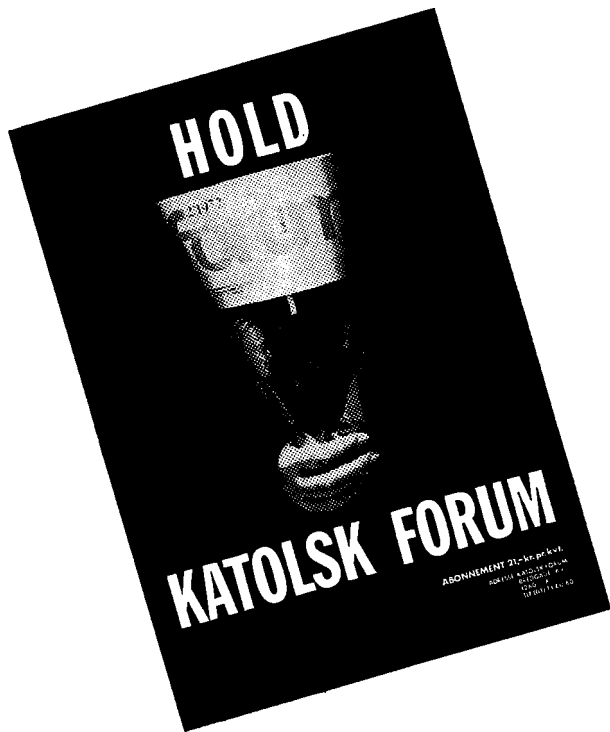
Tålmodighed viser sig i beredvillighed til dialog. Hvis vi i vrede kapper den line over, der forbinder os med vor næste, er alt tabt. Paul VI er som menneske et eksempel på denne tålmodige dialog. Han venter på, at troens fornuft skal sejre til sidst. Skal vi ikke gøre det samme? »Hvor der er barmhjertighed og kærlighed, der er Gud.«

H. Roos S.J.

INDHOLD

PASKEMYSTERIET	4
SKOVGAARDS KRISTUS	5
KORS AF STØBEJERN	7
AKTUELLE TANKER	8
UDLAND	10
INDLAND	13
VÆRD AT LÆSE	15
BREVE	17
TRE MINDER	18
LITURGISK OVERSIGT	23
HJERTER TRE	24

DENNE PLAKAT

har vi sendt til
alle sogne

Den kan hænges
i våbenhuset osv.

Gør Deres venner
opmærksom
på den

KOMMENTAR

EN SAG OM LIV OG DØD
Langfredag – påskesøndag: en sag om liv og død. For den ikke-troende: et dødsfald uden noget særligt ved sig bortset fra, at en verdensreligion fik navn efter den afdøde. For den troende: en begivenhed af afgørende betydning for hele menneskeslægten.

Denne afgørende betydning kan defineres på forskellig måde, men til syvende og sidst vil alle forklaringer munde ud i det samme: menneskets fremtidige skæbne – det enkelte menneskes og menneskehedens.

Det enkelte menneske kan næppe undgå at tænke over sin egen fremtidige skæbne, men hele menneskeslægten fremtid har man som regel ikke spekuleret så meget over. Man har taget dens fortsatte beståen som noget givet. Det gør man ikke mere.

Inde i bladet findes en omtale af Den økumeniske højskoleuge i Snoghøj, hvis emne i år er »Mennesket og dets fremtid«. I omtalen gøres der opmærksom på, at der bag denne formulering ligger et andet spørgsmål: Har mennesket en fremtid?

Baggrunden for dette spørgsmål er bl.a. den kendsgerning, at der stadig findes så megen uretfærdighed og ufred i verden, at en tredje verdenskrig ikke kan udelukkes, og hvis den føres med kærnevåben, kunne det betyde menneskeslægten endeligt.

Truslen om atomkrig har vi efterhånden lært at leve med, og vi har vel lov at håbe, at ingen – selv i en krigssituation – vil vove at slippe de ødelæggende kræfter løs.

Til baggrunden for spørgs-

målet hører også en erkendelse, der for de fleste af os er af nyere dato: Vi befinder os midt i en økologisk krise – eller sagt med jævne ord: Vi mennesker er godt i gang med at save den gren over, vi sidder på.

Vor hensynsløse udplyndring af naturens ressourcer, vor stadig mere raffinerede teknik og stadig ekspanderende industri, vores krav om stadig større produktion og stadig større forbrug har allerede betydet, at vi er godt på vej til at forpuste og forgifte det miljø, vi selv og de planter og dyr, vi er afhængige af, skal leve i, og at vi i den grad har forstyrret den hårfine balance mellem dyre- og planteverden, at en dødbringende kædereaktion er sat i gang i hele den organiske natur.

De efterhånden velkendte billeder af store mængder døde fisk fra forurenede vandløb anskueliggør, hvordan vi mennesker misrøgter den jord, vi er sat til at forvalte. Vi har glemt, at jorden ligner et rumskib med begrænset plads, begrænsede muligheder for at skaffe proviant og begrænsede energikilder. Skal menneskeslægten have lov til at fuldende sin rejse gennem tid og rum, må vi lære at begrænse os, at værne om de livgivende kræfter, der forefindes, og at *samarbejde* med den øvrige skabning i stedet for at *herske* over den.

Påsken har et budskab til os om livets sejr over døden: Derfor er den også en påmindelse til os om vort ansvar for menneskets fremtid her på jorden, for også den er blevet en sag for liv og død.

L.O.D.

PÅSKE- MYSTERIET

Da jeg var dreng, glædede jeg mig til påskemorgen og var bange for langfredag. Jeg opfattede udelukkende Herrens lidelse og død som en gennemgang til opstandelsens glæde. Senere lærte jeg, at de tre dage – langfredag, påskelørdag og påskemorgen – hører sammen. De danner en uopløselig enhed. Efter det 2. Vatikankoncil har vi vænnet os til at tale om påskemysteriet. Det danske ord »påske« går direkte tilbage til det latinske, resp. græske ord »páscha«, som er overtaget fra hebraisk. Ordets oprindelse er dunkel. Det kan betyde enten »påskelam« eller »forbigang«. Den romerske liturgi tolker det som »forbigang«. I den stille uge drager Jesus forbi vort indre liv i sin overgang til Faderen. Denne overgang til Faderen er hans død og opstandelse.

Er Herrens passion forældet?

Herrens lidelse og død kan ikke adskilles fra hans opstandelse. Evangelierne er »passionshistorier med en udførlig indledning« (M. Kähler). Dette er indlysende, hvis man undersøger deres indre opbygning og deres stilling i sammenhæng med urkirkens forkyndelse. Apostlenes første prædikener taler i grunden kun om Kristi død og opstandelse. De kan påberåbe sig et ord fra Herren selv: »Der står skrevet, at Kristus skal lide og opstå fra de døde på den tredje dag, og at der i hans navn skal prædikes omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslagene og begyndes fra Jerusalem. Og I skal være vidner om dette« (Luk. 24,46-48). For ham står Jesu død og opstandelse i kristendommens midtpunkt. En af de ældste trosbekendelser siger: »Kristus døde for vore synder efter skrifterne, blev begravet, og han er opstået på den tredje dag efter skrifterne« (1. Kor. 15,3 f.; Ap. Gern. 26,22 f.). Hvis Kristus kun havde overgivet os en lære, ville han ikke være meget forskellig fra de andre store personer i verdenshistorien. Så ville kristendommen være en ideologi i lighed med andre og ikke en forløsning, som meddeler os en ny eksistens.

Hvad er motivet til Herrens lidelse og død?

I den stille uge læser kirken fire gange Herrens lidelseshistorie for os. Den lægger altså megen vægt på denne side af påskemysteriet. Denne læsning kan ikke undgå at røre vore hjerter. Men alligevel er jo medlidenhed med den lidende Kristus ikke alt. Vi må ikke opfatte hans »blod« som noget magisk. Som om smerten og lidelsen var en værdi i sig selv. En kendt tysk filosof har sagt: »Efter Auschwitz kan man ikke mere skrive

et digt« og »Al tale om kultur efter Auschwitz er fejeskarn«. Vi har i dag en fornemmelse af, hvor meget menneskene kan lide.

Herrens lidelse og død er mere end kun summen af al menneskelig lidelse og nød. Bag denne lidelse skjuler og åbenbares Guds kærlighed til os. Herrens lidelseshistorie som historisk beretning meddeler os kun faktiske kendsgerninger. Den tolker ikke begivenheden.

Men Herren har selv givet os en tolkning af sin egen lidelse og død. Denne tolkning findes hos evangelisten Johannes i hans beretning om fodtvætningen. Han er ikke kommet for at lade sig betjene, men for at tjene. Han ligger på knæ for sin egen skabning for at vise den, hvad kærlighed er i stand til at gøre. Han er gået til »det yderste«.

Samme tolkning findes i beretningen om den sidste nadver. Det legeme, han giver os, og den kalk, vi skal drikke, er et legeme, »som hengives for os«, og et blod, som »udgydes for os«. Motivet til Herrens død er Guds kærlighed til sin skabning. I Jesu hengivelse til Faderen indtil dødens bitre kalk viser sig Faderens kærlighed til verden.

Guds »kenosis« = fuldstændige hengivelse

Hvad motivet til Herrens lidelse og død egentlig var, forklarer Paulus i brevet til filipperne. Han siger: »Da han var i gudomsskikkelse, holdt han det ej for et røvet bytte at være Gud lig, men han gav afkald og tog tjenerskikkelse på og blev menneske, ydmygede han sig selv og blev lydighedsfuld til døden, ja, døden på et kors« (2,6-8). »Han gav afkald«, oversætter vi. Men i den græske tekst står der et ord, som betyder: »han tømte sig selv« (ekénōsen). Denne »kenosis«, dette, at han »tømte sig selv« må være noget, som er foregået i selve den hellige Treenighed. Men Treenighedens mysterium er kærlighedens mysterium. »Sålædes elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv« (Joh. 3,16). Bag Herrens lidelse og død aner vi Guds ubegribelige kærlighed til os. Gud gav sin Søn hen for os, og Sønnen var lydighedsfuld over for Faderens vilje og tilbød sig selv til verdens frelse. Der er en dobbelt kærlighed til Faderen og til os. Denne dobbelte kærlighed fandt sit synlige udtryk i korset. Derfor kan vi ikke komme uden om korset. Det er kristendommens midtpunkt.

Kristi opstandelse er kærlighedens triumf

Det utrolige, som for os mennesker næsten ikke er til at fatte, er, at mennesket Jesus bevarede troen på Guds kærlighed midt i lidelsen og døden. Kristus blev ifølge Paulus' stærke ord »gjort til synd for os«. »Den, som ikke kendte til synd, har han (Gud Fader) gjort til synd for os, for at vi kunne blive Guds retfærdighed i ham« (2. Kor. 5,21). Det vil sige: I Kristus var kærligheden til Faderen stærkere end døden. Da han blev gjort til synd for os, oplevede han den frygtelige gudsforladthed, som er syndens sold. Ifølge nogle teologer skal man måske forstå Jesu nedfart til Hades på den måde. Men selv midt i denne gudsforladthed opgav han ikke tilliden til Faderen. Derfor blev han opvakt fra de døde. Stærkere end døden er kærligheden.

Den stille uge

På dansk kalder vi ugen mellem palmesøndag og påskedag for den stille uge. På andre sprog kaldes den »sorgens uge« (= Karwoche). Den romerske liturgi taler om den hellige uge. Vi vil sørge for, at denne hellige uge bliver til en »stille« uge, hvor vi oplever stilhedens forjættelse. Man kunne også passende kalde den for kærlighedens uge. Kristi kors og opstandelse er for os kristne åbenbaringen af Guds uendelige kærlighed. Og denne kærlighed er vort eneste håb.

H. Roos S.J.

KRISTUSSKIKKELSENS LODRETTE KRAFT

Hvor nu hvert år juletræet rejses på Rådhuspladsen i København, lå i slutningen af forrige århundrede en træbygning, som tilhørte »Den frie Udstilling«.

En dag sidst i marts 1894, påskelørdag, åbnede sammenslutningen en af sine første forårsudstillinger. Endnu ringede ingen rådhusklokker ud over staden, for Martin Nyrops rådhus var ikke bygget dengang, der var ingen biler – kun nogle sortklædte herrer og deres damer med store hatte, udstillingsgæsterne, skrædede over pladsen. De, som mødtes og sås og blev set ved sådan en lejlighed, var hovedstadens kunstnere og smagsdommere.

Blandt ferniseringsgæsterne var den unge forfatter *Johannes Jørgensen*. Mange år efter mindes han i »Mit Livs Legende« dagen og det billede, som var udstillingens højdepunkt: Joakim Skov-

gaards »Kristus i de dødes rige«. Og Johannes Jørgensen fortæller, hvilken virkning billedet havde på en anden kendt gæst på udstillingen: »Jeg saae Edvard Brandes staa foran det mægtige Lærred; det blege, skarpe Ansigt blev saa raadvildt foran den vældige Kristus. Her slog Klogskaben ikke til – og den følte det.«

Følte Brandes sådan? Eller er hans reaktion kun ønsketænkning hos Johannes Jørgensen? – Han tog i de år de første skridt på vejen til sin konversion. Dagen før havde han været i kirke i Sct. Ansgar i Bredgade, men var gået »utilfredsstillt« bort, og om eftermiddagen havde han og hans kone besøgt Struckenberg's i Lyngby. – »Krokus blomstrede i hans Havebed, Myg sværmede over Stikkelsbærbuskene. Vi gik en Tur langs Pilehegn med Gæslinger,

mellem grønne Rugmarker, i Aftensol og Aftenfred – for mig er der intet andet end dette, sagde Struckenberg. Vi følte, at vi skiltes den Aften – – –.«

Var der alligevel andet end »dette«? – Det vakte i hvert fald opmærksomhed, at et Kristusbillede kunne udstilles i København og i en kreds af moderne malere. I de kredse, som også Johannes Jørgensen havde stået nær, havde man jo ellers fundet det »udannet« at tale om kristendom og religion. – Og foran det vældige lærred altså en af Brandes-brøderne, anførerne i den lejr, digteren var ved at vende ryggen.

Julius Lange, der var tidens førende kunstkender, fælder en hård dom over Skovgaards billede. Der er efter hans mening ikke meget godt at sige om det. Og i et og andet må man retfærdigvis

give ham ret. Det er rigtigt, at Skovgaards farve ikke er hans stærke side; den kan være tør og tung. Men det afgørende er alligevel, at Julius Lange ikke har forstået, hvad maleren vil med den udtryksmåde, han valgte. Den byder ham simpelt hen inderligt imod. Især hæfter han sig ved den unaturalistiske stivhed i Kristusskikkelsen, som han finder en »marionet«.

En anden specialist inden for feltet, *Vilhelm Wanscher*, skrev senere, at Lange ser »bort fra figurens virkning i billedet. Den lodrette kraft i Kristusskikkelsen giver jo de døde følelsen for, hvad der er op, og hvad der er ned; den er arkitekturen i billedet, der giver det hele form. Den er basunerne og hornene i orkestret, der sætter ind i tonearten. Kristus kommer lige fra korset, endnu med armene stive. Således set føler vi, at han er »Kristus«, den som de døde venter.«

Så forskelligt kan man se på det!

Det opsigtsvækkende værk, som blev udstillet flere steder rundt i landet og gengivet i reproduktion, var stærkt medvirkende til, at Joakim Skovgaard fik overdraget sin livsopgave: udsmykningen af den nyrestaurerede Viborg Domkirke. – Mange havde følt som *Mogens Ballin*, der i Johannes Jørgensens tidsskrift »Taarnet« begejstret – og polemisk – kunne skrive: »– et stort Menneskes glødende Tro toner ud fra dette Værk, hvis ydre Skønhed og indre Sandhed løfter sig op over alt, hvad vor Kunst har gjort hidtil, milehøjt over denne elendige Tids ørkesløse Famlen. Det allerdejlige i Billedet er vel Eva, hun rummer en saa altomfattende Kærlighed, at det er ubegribeligt, hun er bleven til i dette Land på en Tid, hvor aandløs Bogstavtro kæmper med kølig Rationalisme.«

Et lykkeligt chock for de søgende hovedstadskunstnere! – Og fra Skovgaards side – det forstod Julius Lange – en bekendelse til det »folkelige«. At forklare, hvad man dengang forstod ved det, ville føre for langt i denne forbindelse. Men Julius Lange er i sin fulde ret, når han kræver kvalitet af formen for denne forkyndelse. Han indså bare ikke, at den måtte blive en anden end den gængse naturalistiske udtryksmåde. – Det, man vil sige, og måden, man siger det på, hænger nu engang sammen.

Ikke kunne de unge aristokratiske skønånder vide, at den forkyndelse, som i første række Niels og Joakim Skovgaard fandt billedlige udtryk for, allerede i mange år havde lydt fra prædikestole i grundtvigske menigheder rundt om på landet og fra talerstole i højskolernes foredragssale. *Mogens Ballin* indhentede dette, da han med klarsyn indså, hvor vigtigt det var for ham som katolsk ungdomslærer at knytte forbindelse med højskolen og dens miljø.

I dette miljø fortalte man. Det gjorde også Skovgaard. – Og mon ikke netop den levende fortælling har været det mest virksomme redskab for de vækkelser, som blev mere end overfladekrusninger? – Det er ikke tilfældigt, at Skovgaardene, når de er bedst, kan lede tanken hen på *Giottos* og hans fresker. I forbindelse med omtalen af »Kristus i de dødes rige« nævner *Wanscher* *Giottos* »Gravlæggelsen« i Padova.

Grundtvig selv havde fortalt – bedst i sine historiske og bibelhistoriske sange. Vi sang dem meget, da jeg som barn gik i friskole på Fyn: den om »Kong Vermund den gamle, af alderdom blind«, om Skjold, der kom til redning for land og rige, da »de gode græd, og de onde lo«, om Abraham »i Mamrelund«, om Kong Farao, den ugudelige krop, og om fiskeren Peter, der sad »så tankefuld og hørte på Herrens tale.«

Den mest storslåede af de fortællende sange er netop den, som inspirerede Joakim Skovgaard.

På sine rejser til England var Grundtvig stødt på kvadet hos *Cædmon*, en angelsaksisk skjald fra det 7. århundrede. – Det blev til hans: »I kvæld blev der banket på helvedes port.«

Nordisk og kristent billedsprog går hånd i hånd i digtet. Det er virkelig »en kæmpe«, der efter langfredags lidelse stiger ned for at befri dødsrigets mange slægtled. – »Hugormen han knuser, og helvedes ulv / han binder, mens afgrunden brager!«

I digtet og i Skovgaards billede er lyset, som vælder ind med befrieren, samlet om Eva. Hun knæler foran ham og bekender sit fald, der voldte, at de nu alle er her.

Men est du den sæd, mig blev lovet
til bod,
undfanget og født af en kvinde,
da falder ej moder omsonst dig til fod,
forlades ej grusomt herinde!

Ja! Det er øjeblikket, maleren har skildret:

Fra soløjne milde to tårer nu faldt,
og underfuldt var det at skue,
med dejlige farver i krone-gestalt
sig dannet om Eva en buel!

I Viborg har kunstneren på korsvæggen skildret samme handlingsforløb som i sangen: Kristus i spidsen for de befriedes skare og – derover – opstandelsen på tredjedagen.

Så herlig opstod den tredie dag
vor Frelser, uskyldig korsfæstet,
thi er det på jord nu en salighedssag:
Guds Søn haver helvede gæstet!

I »Orm og Tyr« fortæller *Martin A. Hansen* om vore forfædres tro; især har tidlig nordisk middelalder hans interesse, fordi han så den som en sund tid. Han nævner der også Grundtvig-sangen og dens syn, som ligger på linie med det, han mener at finde som drivkraft bag romansk tid; og *Martin A. Hansen* skriver: »Den, som er stiv i begreberne kunde bebrejde digteren, at han siger helvede, hvor han burde sige dødsrige. Den mægtige stormende kriger Kristus, som ses i det store salmebillede, for efter langfredagsdøden da ikke til det helvede, der først skal oprettes sidenhen, men til de dødes rige! Dog, for denne kristenskjald er dødsriget netop helvede. Akkurat som det er for folketroen. Med en linje ryster han al sjælespekulation fra den ældgamle grundtanke, at den opstandne befriede de døde fra dødsrigets søvnløse helvede. Helriget og grækernes klamme underverden, som levede videre i kristen tænkning, tømmes nu for kummerfulde skygger og slaas i laas af den magtfulde Krist.«

I 1836 besøgte den senere biskop *Martenssen* Grundtvig i hans hjem i Strandgade på Christianshavn. Det var første gang de to mødtes. Tredje mand i selskabet var en tysk kollega. Som rimeligt var, kom herrerne til at snakke teologi. Og da – fortæller *Martenssen* – skar Grundtvig igennem tyskerens tale om den »speculative Theologi« ved at sige, at den turde han ikke indlade sig på. – Hvorfor ikke? – Hvad frygtede han for? Svaret lød: »Jeg frygter for mig selv. For mig er hovedmodsætningen modsætningen mellem liv og død.« *Martenssen* slutter: »Jeg har i den senere Tid ofte tænkt tilbage paa det Glimt, der lyste frem i hiin Samtale, da Grundtvig sagde: Mein Gegensatz ist Leben und Tod. Med Aarene og de voxende Erfaringer har dette Ord, der jo ogsaa er Skriftens, for mig vundet ny og dybere kraft.«

Langfredagsbilledet havde tidligere sin plads i kunstmuseets Skovgaard-sal, der var nabo til et andet stort lokale, domineret af værker af *J. F. Willumsen*, bl.a. hans »Store Relief«.

Dette vældige symbolske kunsværk giver en tolkning af livet, som var *Willumsens*, men også halvfemsernes – med vægten lagt på instinkt og følelse i modsætning til forstand og refleksion.

At komme fra det og ind til »Kristus i de dødes rige« var at blive stillet ansigt til ansigt med et enklere livssyn bundet til og bundet i kendsgerningen, at det er en »salighedssag«, at »Guds Søn haver helvede gæstet«.

Emil Petersen

Kunstneren *Nis Schmidt* har fremstillet et kors til den katolske Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg. Det er nu anbragt over kirkens alter. Man ser ikke selve korset, men alene Kristus-figuren, som på én gang symboliserer den korsfæstede og opstandne.

Der er her føjet et meget betydeligt værk til de skatte af nyere kunst, som i forvejen findes i vor by. Men når vi har ønsket at præsentere det netop i dette nummer af bladet, skyldes det særligt, at det »kors«, *Nis Schmidt* har lavet, på en karsk og evangelisk måde forkynder fastetidens og påskens budskab. – For yderligere at understrege dette sigte har vi tillige – med kunstnerens tilladelse – ladet aftrykke den introduktion, som han i et brev til den katolske menighed har givet sit værk.

Man siger, at et brev ikke bør begynde med ordet »jeg« – men det plejer en bekendelse at gøre. Dette brev er en bekendelse.

Red.

Jeg har lavet et alterkors til jeres kirke. Så skulle egentlig mit arbejde være gjort – mit bidrag være givet.

Men: da mit arbejde måske er anderledes, end de fleste ønsker det, kan det virke stødende og provokerende på nogle af jer og blokere for det, det skulle give. Derfor vil jeg forsøge at give en forklaring på, hvad jeg har villet sige med det – for det er ikke første gang, jeg som kristen (og katolik) prøver at udtrykke de udsigelige ting, vi tror på.

Det første, man må tage hensyn til, når man skal lave et arbejde af den art, er det rum, hvori kunstværket skal være – dets miljø.

Nu har jeg altid syntes, at Esbjergs nye kirke er noget af det smukkeste og reneste, man kan tænke sig. Jeg kan godt bede i den. Den er stram i stil. Den er hvid – lys og enkel – og den er fremstillet af materialer, mange ville kalde »tarvelige«: beton – cement – gasbeton, ubehandlet fyrretræ og lidt jern og glas. Mere evangelisk fattigt og strengt kan det vel næppe

ET KORS AF STØBEJERN

blive. Derfor har jeg valgt et lige så »tarveligt« stof til mit arbejde: støbejern. Det er ikke »fint«, det er ikke belastet på den måde, at det skal give sig ud for mere, end det er – altså: det er ærligt og jævnt; men samtidig er det et vægtigt stof, der egner sig til kraftige og stærke ting; det er ikke »sødt« og blidt og sentimentalt!

Dette kan også være afgørende for stilen i arbejdet: den kraftige, lidt voldsomme og usentimentale modellering. – Altså: Rummet, materialet og min stil fandt sammen og blev til dette alterkors.

Det var det første kompleks af problemer på vejen til løsningen af opgaven.

Det næste var at »meditere« sig ind til, hvad korset skulle udtrykke. »Det giver da sig selv,« vil I sige: »Kors-

fæstelsen selvfølgelig!« Ja, er det nu så selvfølgelig?

Er det den korsfæstede, vi tilbeder og fejrer ved alterbordet?

Er det ikke også den opstandne – Frelseren, der »siddet ved Faderens højre«?

Altså skulle både langfredag og påskesøndag være med i dette tegn, dette symbol.

Hvordan kunne jeg løse det?

Svaret hænger nu i jeres kirke. Jeg har tænkt meget og arbejdet længe med dette. Jeg beder jer: Lad det få tid til at virke i jeres tankeliv og sind.

Det er let, i løbet af to sekunder at affærdige det, men så vil det ikke åbne sig for jer og give jer det igen, der er lagt i det – ja, måske mere, end jeg selv ved. Jeg er jo også kun et redskab.

Det vil være let at sige: »Jeg kan da ikke bede over for den tingest der. Den ligner jo ikke – den har jo intet ansigt osv. Jeg kan ikke kende det billede, jeg har af Kristus.«

Nej, det kan du måske ikke. Men det kunne disciplene heller ikke.

Tænk på, da han stod i haven påskemorgen og blev taget for havemanden. Eller tænk på Emmaus – først, da han brød brødet, så de *Ham*. Deri skal vi kende ham. I brødets brydelse. Den opstandne er lys. Han har ikke det »ansigt«, vi venter – derfor er der intet ansigt på min figur. Jeg prøvede, ikke at lave et genrebillede, der skulle gengive et bestemt øjeblik, en bestemt situation af Jesu liv, men et symbol, der rummede mere – et tegn (stærkt og barskt i sin form), der usentimentalt og strengt kunne give mere til vort religiøse tankeliv og vor tro end et følelsesmæssigt mere rørende billede.

Derfor synes jeg, det er sandt. Og sandhed er altid smuk, men ikke altid på den måde, vi venter det. Giv det tid. Lær det først at kende. Så kan du dømme det retfærdigt. Det har du ret til – og kunstværket krav på.

Men husk: Jeres kirke er stærk og ren. Det, der skal være i den, skal også være stærkt og rent – som vor tro.

Nis Schmidt

(Artikel i kirkeblad nr. 3/1972 for *Treenigheds sogn*)

PÅSKE

AKTUELLE TANKER

HVAD BETYDER PÅSKE NETOP NU?

Hvordan skrive om påske lige efter at have læst dagens avis med amerikanske teknologers dystre spådomme om menneskehedens fremtid – er denne dommedagsstemning realistisk? Efter at have krummet tæer over Nixons stolte, men topmål overfladiske ord om ugen der ændrede verden – er denne poppede politik resultatet af at mennesker vil bedrages? – Og efter at have ærgret mig over alle de garantier vi præsenteres for inden vi skal stemme os ind i – eller fri af – EF – – Garantier der alle har relation til ønsker om velstand – for os!

Var det ikke vigtigere at skrive om alt dette? – Men man bad om noget om påske. Er der da nogen forbindelse mellem den stille uges begivenheder og livet i og omkring os?

Engang var den stille uge en intens personlig oplevelse, og den stemning som i barndommen har præget de kirkelige højtider, kommer man aldrig helt fri af.

Palmesøndag var i et indremissionsk

landsogn ikke nogen festlig dag. En prædiken der ikke nævnte korset, var en dårlig prædiken – opstandelsen hørte man aldrig om. Sikkert ikke sandt, men sådan erindres det. Og nok blev Jesus hyldet palmesøndag, men han græd, og ve den præst der ikke lagde vægten på dette. Derfor blev den dag så ubeskrivelig tung. I dag føles det velgørende at Jesus som et sandt menneske græd. I vor kultur hvor dette at græde er noget »man ikke kan«, ja forleden hørte jeg det omtalt som en karakterfejl, er det velgørende at vide at det sandeste menneske der har levet, kunne græde. Men Jesus græd over de andres nød – vi græder ofte over vor egen.

Skærtorsdag lettedes den mørke stemning af den festlige gudstjeneste hvor selv grundtvigianerne kom i sognekirken, og alle gik til alters.

Langfredag var uendelig lang. Lagkagen til eftermiddagskaffen smagte ikke rigtigt, for det var dog netop nu . . . men naturligvis kunne en god protestantisk familie ikke faste. Det ville være gerningskristendom, den største af alle synder.

Lørdag følte så tom – men så kom påskemorgen med sol, påskeliljer – i det mindste i erindringen – og »Krist stod op af døde« – Stor lettelse og glæde, måske mere psykisk end religiøs, men også lidt dårlig samvittighed over den rare følelse af at der nu var et helt år til man igen skulle igennem den strenge, tunge fastetid.

Den stille uges oplevelser har ikke aftaget i intensitet, men de er ikke længere bundet til én uge, de er et stadigt nu. Både Jesus og disciplene oplevede i denne uge de fundamentalt menneskelige problemer, som kan berøve troen, håbet og kærligheden, og derfor kan vi i disse begivenheders stadige aktualitet hente kraft til at møde verdens – vores allesammens – problemer, og egne små problemer, som dog ofte i deres nærhed opleves i stort format.

Tro, håbe og elske trods det onde

Jesus mødte det onde, ikke blot i enkelte mennesker, men også dette ubestemmelige kollektive onde. Hverken folkeskaren, der først hyldede Jesus og senere råbte »Korsfæst«, eller den lille discipelskare, som kunne se tilbage på tre års fællesskab, kunne i kvalitet bestemmes matematisk blot som større end eller lig med summen af de enkelte individers kvaliteter. Der var desuden en ubestemmelig størrelse af diabolisk karakter.

Måtte Jesus ikke være fristet til at bruge ord lig Byrons: »Som pestdunst fylder livets falskhed alle verdens huller«, og så opgive, sådan som vi fristes til det, når vi læser avis – og når vi helt personligt oplever falskheden?

Denne alment menneskelige oplevelse af en gruppes uberegnelighed møder allerede det lille barn, som pludselig ikke længere må lege med i den gruppe, hvor det lige følte sig så tryk. Og også vi voksne oplever undertiden, at et fællesskab, vi havde tillid til, pludselig reagerer helt modsat vores forventning, og vi føler os forvirrede, måske svigtede.

Jesus blev ikke forvirret, for han havde ingen illusioner men havde selv forudsagt sine venners svigten – og alligevel var han optimistisk og troede på mennesker. Han troede i en sådan grad, at han som klippe for sin kirke valgte den discipel, som efter menneskelig beregning var dårligst udrustet til at være leder. Peter, som var så svingende, snart helt begejstret, snart helt modløs. Enhver anden ville vælge en mere afbalanceret person, men Jesus ser dybere end til dette psykiske niveau.

Dog: Peter skulle først omvende sig. Hvor ville jeg gerne, at en ekseget kunne finde ud af, at Jesus ikke sagde til Peter: »Når du engang omvender dig . . .«, men: »Når du engang bliver omvendt.« Man kan ikke selv omvende sig fra et liv på følelsernes plan til et liv på troens. Dertil kræves dyb indgriben af Gud.

Når vi tvivler på os selv, og når vi oplever, at andre tvivler på os, er det godt at vide, at Jesus tror på os, og at han altid er parat til at begynde forfra.

Vi bør i forholdet til vore medmennesker følge Jesus i dette. En, som jeg beundrer meget, sagde engang at lige meget hvor ofte og dybt andre skuffede, så skulle man møde dem med fornyet tillid – og han efterlevede det selv. Meget ville ændres i vore fællesskaber, hvis vi praktiserede denne ud fra troen realistisk optimistiske og kærlige holdning.

Tro, håbe og elske trods følelsen af Guds fravær

Dengang Jesu ord »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?« fortolkes som en falliterklæring fra Jesu side, var de årsag til trøstesløshed – hvor betyder eksegese meget for vort trosliv! – men i bevidstheden om, at de er udtryk for Jesu ja til lidelsen, i fuld tillid til Faderen, forvandles de til en kærlig »væren med os« i vor forladthed, ensomhed og fallit.

Når vi oplever os forladte af Gud og mennesker – og disse to aspekter af ensomhed falder ofte sammen – så er vi i en forfærdelig smertelig tilstand, men samtidig i en privilegeret situation der ganske vist kræver et valg, for vi kan fortvivle og dermed miste alt. Men vi har også chancen for at vinde alt, for netop denne lidelse har Jesus gjort til sin, og når den rammer os, har vi vor største chance for i en ren tro og kærlighed at forene os med ham.

Tro, håb og elske trods absurditeten

Man kan helt irrationelt opleve absurditeten på et tilfældigt gadehjørne, uden ydre årsag, den er der umiddelbart i sin fortvivlede nøgenhed og kulde.

Men disciplene havde årsag til at føle alt absurd. Alt, hvad de havde troet på, var borte.

Camus siger, at den der frivilligt vælger døden må have erkendt fraværet af enhver dybere mening med tilværelsen og lidelsens nytteløshed. Judas valgte døden.

Thomas repræsenterer til en vis grad den ateistiske eksistentielist. Han valgte absurditeten, og kraftige midler skulle til for at få ham til at flygte fra dette menneskeligt set beundringsværdige standpunkt.

Han får lov at se, og derfor tror han, men får at vide, at salige er de som ikke ser, men dog tror.

Når vi oplever absurditeten har vi mulighed for både fortvivlelse, for stoisk at vælge det absurde, men også for renere at tro, håbe og elske og derved blive salige.

Den russiske filosof, Chestov, siger efter gennem lidenskabelige analyser at have erkendt tilværelsens fundamentale absurditet: »Den eneste virkelige udvej findes dér, hvor den menneskelige forstand ikke ser nogen udvej... Dette er Gud. Til ham må vi sætte vor lid, selv om han ikke skulle stemme med nogen af vore rationelle kategorier.«

Tro, håbe og elske trods døden

Camus siger at døden »denne elementære og definitive afslutning på livets eventyr udgør indholdet i absurditetsfølelsen«, og han spørger: »Bør man vælge døden frivilligt eller håbe trods alt?«

Håbet er dybere fundamentalt menneskeligt end absurditeten. Når det ikke erkendes og realiseres i sin storhed, forsøges det tilfredsstillet i den blot almindelige stræben efter lykke, og dette endda ofte reduceret til helt materiel nydelse.

Men håbet strækker sig uendeligt, det vil ikke tilfredsstilles af endelige glæder. Gabriel Marcel siger, at »væren er væren på vej«, men så må væren også transcendere. Han siger også, at håbet er sjælens stof, og derfor er det kristne håb det eneste, som kan tilfredsstille menneskets dybeste væsen.

Pauli ord om at hvis vi alene i dette liv har sat vort håb til Kristus, da er vi de ynkverdige af alle mennesker, stemmer med menneskets fundamentale håb.

»Men nu er Kristus opstået fra de døde« – Hvorfor er vi så ikke glade? – Hvorfor glæder vi os ikke til himmelen? – Hvorfor taler præster næsten aldrig om himmelen?

Det er ikke »in« at tale om døden, og slet ikke at tale om himmelen – i det mindste ikke hvis man gør det i fuld alvor og med forventning.

Naturligvis har drømmen om himmelen ofte ført til en uegentlig tilværelse og man er bange for igen at gøre religion til døvende opium som doser mennesker bort fra påtrængende opgaver – og som altid er det lettere at gå fra tese til anti-tese end at finde syntesen.

Men set rigtigt fører tanken på opstandelsen og det evige liv til en mere egentlig tilværelse, et dybere engagement, for i evighedens lys revalueres hvert øjeblik hver gerning til evig værdi. Hvad jeg sør her, høster jeg dér.

Men er vi så ikke havnet i en egoisme der kun tænker på sin egen salighed? Hvis vi er, har vi ikke forstået noget som helst af den kærlighed som åbenbares i den stille uges begivenheder. – Og mange gode kristne sidder sikkert spærret inde i et lille lukket univers, en falsk verden, en verden som sikkert har en vis fromheds dimension, men ikke Guds dimension.

I Guds kærlighed som den åbenbarer sig for os i påskens begivenheder, opdager vi en ny dimension: en forening med Gud som samtidig er en forening med alle skabninger; vi møder Guds kærlighed i alt, men især i mennesker. Der er ikke længere modsætning mellem den vertikale linje direkte til Gud og den horisontale linje ud til hele menneskeheden. Alle bliver vore brødre og søstre, ikke ud fra en humanistisk betragtning, men fordi vi i enhver ser Kristus.

Var det mest gribende i udsendelsen om mother Theresa ikke det øjeblik, hvor hun løftede et ynkeligt lille væsen op og sagde: »I det er også Guds liv?« Dermed var hendes arbejde løftet op fra en blot social, medmenneskelig hjælp til en kristen kærlighed.

Påskens begivenheder har i høj grad noget at sige os i vor holdning til avisens problemer. Som Jesu kærlighed ikke var en abstraktion, men uhyre reel, må vores også være det, så konkret at også vores kryds når vi skal stemme om EF er bestemt af et i Kristi kærlighed modnet syn på hvad der bedst tjener alle mennesker.

Men samtidig med at vor kærlighed må være universel og dermed få politiske konsekvenser, må den også være helt personlig over for dem som Gud har ført os sammen med – personlig som Guds egen kærlighed.

– Og så giver påsken os mod til at engagere os mere end den ikke-kristne – burde i det mindste gøre det. For vi ved at vanskeligheder, ja selv nederlag kan af Gud forvandles til noget meget positivt.

Grethe Livbjerg

SVERIGE

BRØDRENE BERRIGAN FORESLÅET TIL NOBELPRISEN *Stockholm - NC NEWS SERVICE*

To medlemmer af den svenske rigsdag har foreslået de to amerikanske præster, brødrene Daniel og Philip Berrigan, som sidder fængslet i Amerika for fredsaktivistisk virksomhed, til Nobelprisen i 1972 med den motivering, at »deres kamp og så drejer sig om den enkeltes ret til at kritisere en regering«.

Daniel Wirmark, som i overensstemmelse med sin kollega, rigsdagsmand Jan-Erik Wikström har fremsat dette forslag, udtaler, at han har sendt et brev, hvori han foreslår brødrene Berrigan som kandidater til fredsprisen, til det norske stortings Nobelkomité i midten af januar.

Den anden forslagstiller, Jan-Erik Wikström, siger, at den enkeltes ret til at kritisere en regering er af særlig stor betydning »på tidspunkter, hvor regeringen er korrupt og med løgne, udflugter og tvangsforanstaltninger forsøger at kvæle enhver kritik«.

I brevet til stortinget skriver han:

»Vi har lige så megen brug for folk som brødrene Berrigan, som vi i sin tid havde brug for Carl von Ossietzky, Albert Luthuli og Martin Luther King.«

Disse har alle tre fået Nobelprisen. I fjor blev prisen tildelt den vesttyske forbundskansler Willy Brandt.

Navnet på Nobelpristageren bekendtgøres om efteråret, og selve prisuddelingen finder sted på Alfred Nobels dødsdag den 10. december.

ROM

PAVEN LOVER FORTSAT STØTTE TIL FN

Vatikanet - NC News Service

Under et besøg af FN's nye generalsekretær, Kurt Waldheim, lovede pave Paul VI, at han fortsat ville støtte FN.

Før sit besøg hos paven havde Waldheim i Rom truffet FN's særlige delegerede for mellemøstlige anliggender, Gunnar Jarring. Der er for øvrigt ikke offentliggjort nogen detaljer fra pavens samtale med FN's generalsekretær, men man vil vide, at de drøftede en række internationale problemer.

Paven mindede om sit besøg i FN's hovedkvarter i New York i 1965 og bekræftede, at hans holdning over for FN stadig er den samme. Han sagde blandt andet:

»Vi har tiltro til FN. Vi har tillid til dens mulighed for at øge freden og den lovlige orden i denne forpinte verden. Vi er parat til at yde FN hele vor moralske støtte.«

SVEITS

LUTHERANER FORSVARER KIRKEN SOM INSTITUTION

Genève - NC News Service

De, der hævder, at den institutionelle kirke er »så dårlig, at det ikke er umagen værd at beskæftige sig med den«, benægter »institutionernes nødvendighed og uundværlighed«, siger redaktøren af det Lutherske Verdensforbunds blad »Lutheran World«, dr. La Vern K. Grosc.

»Meget af det vrøvl, man for øjeblikket hører imod Kirken som institution, er mere retorik end realiteter. Menneskelivet er simpelt hen ikke muligt uden institutionelle former og organisationer.«

I sit blad understreger han dog det nødvendige i, at institutionerne er åbne for forandringer.

»Triumfalismen, selvbevarelsen, som den kommer til udtryk i mursten og mørtel og i private pastorale kongeriger, og forsøgene på at manipulere og lade sig tjene fremfor selv at tjene, er alt sammen misbrug og tilbageskridt i forhold til det, der i virkeligheden er Gudsfolkets funktion,« siger han.

»Selv om former er uundgåelige, er ingen form sakrosankt, - de er alle sammen midler til at nå et mål. Ligesom hele historiens forløb går hurtigere og hurtigere, vil det også være nødvendigt at mangfoldiggøre og variere de forskellige former inden for den institutionelle kirke.«

HOLLAND

LÆGBRØDRE, SØSTRE OG LÆGFOLK HJÆLPER DE HOLLANDSKE PRÆSTER MED ARBEJDET

Haag - NC News Service

Et voksende antal lægbrødre, søstre, diakoner og lægfolk har som heltidsbeskæf-

tigelse at hjælpe de hollandske præster med deres arbejde.

Ifølge en opgørelse var 209 ikke-geistlige personer pr. 1. januar 1971 beskæftiget med pastoralt arbejde i 160 sogne.

Det katolske socialinstitut, hvorfra denne opgørelse stammer, meddeler desuden, at antallet af hollandske præster i tiden fra 1. januar 1965 til 1. januar 1971 er dalet med over 9 pct. fra 13.570 til 12.311, heri indbefattet præster, der arbejder i missionerne. Man regner med, at tallet i årene 1969-1979 vil blive formindsket med 2.000.

Af yderligere oplysninger kan nævnes:

- Pr. 1. januar 1971 var der 5,3 millioner hollandske katolikker fordelt på 1.840 sogne.

- 2,1 million hollandske katolikker deltager stadig regelmæssigt i søndagsmessen.

- I de syv hollandske bispedømmer er der i tiden fra 1966 til 1. januar 1971 bygget 126 nye kirker, mens 20 kirker er blevet nedlagt i det samme tidsrum.

ENGLAND

TVILLINGER FULGTES I KLOSTER, SKILTES UNDER KRIGEN - MEN NU ATTER I SAMME KLOSTER!

Tvillingesøstrene, cistercienserinderne sr. Helen og sr. Clare har næsten livet igenem fulgtes ad efter deres fødsel for 60 år siden i byen Darwen i den nordengelske industriegn Lancashire med storbyerne Liverpool og Manchester.

Som 24-årige indtrådte de i Sct. Bernhards orden, hvis søstre i Danmark har kloster på Sostrup slot nær Grenå. Begge fulgtes de i ungdommen til ordenens hus i Westcliff-on-Sea nord for London. Og netop nu har søstrene fejret deres 60-års fødselsdag i Sct. Bernhards kloster i byen Slough ved slots- og skolebyen Windsor-Eton i Themsen-dalen vest for London.

Men under sidste verdenskrig måtte tvillingerne skilles fra deres fælles klosterhjem i Belgien. De nazistiske okkupationsstyrker indfandt sig i klostret og gennemgik navnelisten kritisk.

Imidlertid fandt de indtrængende, at der måtte foreligge en skrivefejl, da det engelske familienavn forekom to gange på listen. Kun en af tvillingerne blev taget med, sr. Clare, til en varetægtsarrest, mens sr. Helen klarede sig igennem i det besatte hårdtprøvede land.

De to bernhardiner kom imidlertid efter kapitulationen i samme kloster med ordensledelsens tilladelse, og nu virker de i byen nær Windsor.

To andre søstre fra familien i Lancashire, hvor der findes en forholdsvis stor katolsk folkedel, blandt andet på grund af irsk indvandring indtrådte i deres ungdom i ordenen »Sct. Joseph of the Apparition«, hvor nu sr. Mildred er i Bayreuth i det nordlige Bayern, mens sr. Wilfred er på Cypern.

En tredjedel af de omkring 1,3 million indbyggere i Liverpool, som er på størrelse med det storkøbenhavnske område, tilhører den romersk-katolske kirke.

ad

SKOTLAND

HJÆLP TIL SKOLERNE SKRINLAGT AF DET SKOTSKE ARBEJDERPARTI

Glasgow - NC NEWS SERVICE

Det »rådne æg« i skotsk politik, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt staten fortsat skal støtte de katolske skoler økonomisk, er foreløbig blevet skrinlagt for et år fremover af det skotske arbejderparti.

De delegerede, der er udpeget til at deltage i partikonferencen i marts, har fået at vide, at et særligt partiudvalg, som er blevet nedsat med behandlingen af dette spørgsmål for øje, ikke har fået støtte fra de skotske læreres hovedorganisation og fra det skotske undervisningsdepartement.

Spørgsmålet om støtte til de katolske skoler har været et af de vigtigste emner for den senere tids konferencer inden for arbejderpartiet og har truet med at splitte partiet. Størstedelen af de skotske katolikker støtter normalt arbejderpartiet.

Ifølge den skotske undervisningslov af 1918 er det staten, der bygger, udstyrer og yder lærerkræfter til de katolske skoler. Det er dog kirken, der er ansvarlig for religionsundervisningen i skolerne og for fremskaffelsen af katolske lærere, men i de senere år har mangelen på katolske lærere voldt store vanskeligheder.

BRUXELLES

GENERALSEKRETÆREN FOR KIRKERNES VERDENSRÅD FORSVARER GAVER TIL DET SORTE AFRIKA

Bruxelles - NC NEWS SERVICE

Generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd Eugene Carson Blake har i en tale i Bruxelles benægtet, at Kirkernes Verdensråd er hverken »revolutionært, anti-amerikansk, anti-hvidt, naivt eller umoralsk«.

Dr. Blake, som selv er amerikaner, sagde, at disse udtryk var blevet benyttet i to artikler i »Reader's Digest«, hvor man kritiserede Kirkernes Verdensråd.

Artiklerne var »egnede til at ophidse læserne, men ikke til at oplyse dem«, siger Blake, og samtidig er de eksempler på, at Kirkernes Verdensråd har svigtet med hensyn til klart at oplyse offentligheden om sit program.

Dr. Blake benægtede, at pengene var blevet brugt til »maskingeværer og bomber«, som nogle har hævdet. Han siger, at de er blevet brugt til uddannelse af og hjælp til enker, forældreløse og fanger, hvad man dårligt kan kalde revolutionær virksomhed.«

TANZANIA

SOCIALISMEN I TANZANIA ER IKKE MARXISME, SIGER PRÆSIDENTEN

Moshi, Tanzania - NC News Service

Præsident Julius Nyerere af Tanzania, som selv er katolik, siger, at Ujamaa - den form for socialisme, der findes i Tanzania - adskiller sig fra marxismen i sit syn på religionen.

Man kan ikke være socialist i marxistisk forstand og alligevel tro på Gud, sagde han for nylig i et interview.

I Ujamaa, siger Nyerere, »betragter vi religionen som principielt metafysisk, og vi kan ikke se, hvorfor vi skulle involvere vore medlemmer i spørgsmålet: Er der en Gud? Vi betragter ikke dette spørgsmål som socialistisk. Det holder vi udenfor.«

UGANDA

KARDINAL FÅR BESKED PÅ AT FORLADE SIT HUS - TIDSSKRIFT FORBYDES

Kampala, Uganda - NC News Service

Den politiske komité under den folkelige revolutionsbevægelse, som er det eneste politiske parti i Zaire (den tidligere demokratiske republik Congo), har frataget kardinal Joseph Malua af Kinshasa medlemskabet af Leopardordenen og givet ham ordre til at forlade sit hus, som ejes af partiet.

Komiteen siger, at man har taget disse skridt på grund af de »mange beskyldninger, der rettes imod ham« og uden på

forhånd at have bestemt, »hvilke retslige skridt der vil blive foretaget imod ham«.

Afgørelserne blev truffet, efter at Zaires informationsminister Sakombi Inongo havde besluttet at forbyde offentliggørelsen af det katolske ugeblad »Det kristne Afrika« for et tidsrum af 6 måneder. Inongo siger, at forbudet blev udstedt, fordi bladet havde bragt »en oprørsk og modrevolutionær artikel, som tydeligt gik ud på at undergrave befolkningens moral...«

Artiklen var et angreb på Zaires præsident Mobutu Sese Sekos politik med hensyn til at få afrikanerne til at udskifte deres dåbsnavn med et afrikansk navn. Præsidenten, som tidligere hed Joseph Desiré Mobutu, ændrede landets navn, dets flag, dets nationalsang og andre geografiske navne i oktober i fjor.

I 1969 blev udgivelsen af bladet forbudt fra januar til juli, fordi det bragte en påstået oprørsk leder.

Kardinal Malua har tidligere været på kant med Mobutu, idet regeringen i 1970 bandlyste en udtalelse af kardinalen, hvor han kritiserede regeringen for at være ekstravagant med sine udgifter og for en overfladisk udviklingspolitik, fra aviser, radio og fjernsyn.

S. AFRIKA

ENDNU EN PRÆST NÆGTES OPHOLD I SYDAFRIKA

Kapstaden - NC News Service

En engelsk franciskaner, pater Wilfred Jackson, som i fem år har arbejdet i missionen i Sydafrika, har fået ordre til at forlade Sydafrika efter at have arbejdet i et genopbygningsområde for negre, som blev kritiseret af en anden franciskaner, der nu er i husarrest i Johannesburg.

Pater Wilfred Jackson har for nylig anmodet om permanent opholdstilladelse i Sydafrika, men regeringen afslog hans ansøgning uden begrundelse.

I marts i fjor fik den amerikanskfødte Marianhillpræst Casimir Paulsen, som havde sat sig særlig kraftigt op imod den sydafrikanske raceadskillelsespolitik, ordre til at forlade landet.

I løbet af de senere år er både katolske og protestantiske præster blevet forvist fra Sydafrika. Blandt disse kan nævnes de amerikanske episkopale biskopper Robert Mize og Edward Crowther og en episkopalpræst, Richard C. Cadigan.

Franciskaneren Cosmas Desmond, der har skrevet »Det kasserede folk«, som er en redegørelse for de primitive forhold

i de genopbygningsområder, der anvises de sorte, har været i husarrest siden juni i fjor.

Det sydafrikanske katolske ugeblad »Sydkorset« har indledt en kampagne for at indsamle millioner af underskrifter på et bønsskrift, hvori de opfordrer regeringen til enten at stille pater Desmond for en domstol eller løslade ham fra husarresten.

INDIA

HJÆLPEPROGRAM FOR AT STANDSE »PARIAERS« OMVENDELSE TIL KRISTENDOMMEN

Thanjavur – NC News Service

Regeringen i Madras har iværksat et hjælpeprogram, som skal forhindre, at de tidligere pariaer går over fra hinduismen til kristendommen.

Ministeren for hinduistiske fonds, M. Kannappan, siger, at de tidligere pariaer tager deres tilflugt til konversion på grund af deres fattigdom, og fordi de kristne missionærer tilbyder at hjælpe dem uddannelsesmæssigt, socialt og økonomisk.

Minister Kannappan udtaler, at staten har planer om at forøge antallet af hjem for forældreløse, der finansieres af de hinduistiske tempelfonds, fra 13 til 63 i løbet af indeværende år og at oprette en skole for døvstumme børn for overskydende pengemidler fra templet i Palani. For øjeblikket er det udelukkende missionærerne, der leder den slags skoler, siger han.

Mange tidligere pariaer, som er gået over til kristendommen, beklager sig over, at de bliver diskrimineret på grund af deres konversion. Den indiske regering har sørget for økonomisk hjælp, beskæftigelse og andre goder til tidligere pariaer efter kastesystemets ophævelse, men goderne er i mange tilfælde udelukkende blevet givet til hinduer og ikke til de pariaer, der er blevet kristne.

SINGAPORE

RELIGIONEN I MANGE TILFÆLDE EN HADETS FORKYNDELSE, SIGER EMBEDSMÆND I SINGAPORE

Singapore – NC NEWS SERVICE

Religionen er i Asien i mange tilfælde i

stedet blevet til en »hadets forkyndelse og til et påskud til at slippe rasende mordere løs på folk med en anden trosbekendelse,« sagde Singapores udenrigsminister Sinnathamby Rajaratman for nylig under et religiøst seminar.

Rajaratman, som er hindu, udtalte samtidig, at han selv ikke er religiøs, men at han indrømmer, at »religionen, hvor den er tro mod sig selv, har været et betydeligt redskab til at fremme den menneskelige civilisation ... De store religioner er mere skabende og indflydelsesrige, jo mere de tager sig af mennesket og den verden, mennesket lever i«.

MALAGASY

KIRKEN SOM DELTAGER I NATIONALT PLANLÆGNINGSRÅD

Tananarive – NC NEWS SERVICE

Bispekonferencen i republikken Malagasy skal være med i det nationale planlægningsråd, som skal nedsættes til hjælp for regeringen på det sociale og økonomiske udviklingsområde.

På sit plenarmøde for nylig gav bispekonferencen sin koordinerende sekretær til opgave at udpege en eller flere delegerede, som skulle repræsentere kirken på rådets møder.

Der er ca. 1,4 millioner katolikker i republikken Malagasy af en befolkning på over 6,7 millioner.

MEXICO

BISKOP UDTALER, AT KATOLICISME OG SOCIALISME GODT KAN FORENES

Mexico City – NC News Service

Biskop Sergio Mendez Arceo af Guernavaca har udtalt, at socialisme og katolicisme godt kan forenes.

Biskoppen har tilbragt to uger på Cuba »for at se, hvordan Kirken arbejder i et marxistisk land«.

I lufthavnen spurgte en journalist ham: »Kan de forenes? Jeg mener Kirken og socialismen.«

»Det er de allerede,« sagde biskoppen.

»Det nye cubanske hierarki består af yngre biskopper. De søger nye veje for Kirkens liv i et socialistisk samfund. Der findes ikke nogen vej, der er fastslået én gang for alle. De er i færd med at bane en sådan vej.«

På spørgsmålet om, hvad der var hans vigtigste indtryk af Cuba, svarede biskoppen:

»Jeg så et spartansk liv, hårdt arbejde og fremskridt mod ligheden.«

Biskop Mendez afviste, at hans rejse til Cuba skulle være en støtte til kommunismen. »De kalder mig kommunist,« sagde han. »Det er jeg ikke. Jeg er for evangeliet og Kristus. Hvor som helst Kristus befinder sig – til højre, i midten eller til venstre – er jeg der også.«

Han indrømmede over for journalisterne, at to uger ikke havde givet ham megen tid til at tale med de cubanske kristne. Men han var blevet klar over, sagde han, at der ikke fandt forfølgelser sted af præster og søstre, og at der er frihed til at dyrke Gud, så længe det begrænser sig til kirkerne. Han tilføjede dog, at nogle unge mennesker havde fortalt ham, at der var forekommet enkelte tilfælde af diskrimination over for kristne på universiteterne.

I en prædiken under sin første messe efter sin tilbagekomst fortalte biskoppen igen om sine indtryk af det kommunistiske regime på Cuba.

»Som kristne må vi,« sagde han, »vise os solidariske med bestræbelser, der går ud på at give rigdommene tilbage til de fattige, så de kan få del i landets overflod.«

BRASILIEN

BRASILIANISKE BISKOPPER HÆVDER, AT KATOLISKE UNGDOMSLEDERE HAR VÆRET UDSAT FOR TORTUR

Rio de Janeiro – NC NEWS SERVICE

Den brasilianske bispekonference har meddelt, at tre katolske ledere inden for ungdomsarbejdet og den sociale aktion er blevet arresteret, og at en af dem har været udsat for tortur fra politiets side.

En mand fra Salvador, Andres Campos, som er ansat ved den latinamerikanske bispekonferences afdeling for ungdomsarbejde, blev i slutningen af november arresteret i Sao Paulo og beskyldt for oprørsk virksomhed. Han blev løsladt den 10. december, men havde i mellemtiden været udsat for tortur.

To sociologer, en præst og en lægmand, blev ligeledes arresteret for oprørsk virksomhed og løsladt seks uger senere, uden at sagen imod dem var afsluttet. De havde ikke været udsat for tortur.

Disse to begivenheder, som blev omtalt i decembernummeret af bispekonfe-

rencens blad Noticias, som kun sendes til biskopper, kom først for ganske nylig til en lille håndfuld brasilianeres kundskab.

Ifølge Noticias vendte Campos 25. nov. tilbage fra Santiago i Den dominikanske Republik til Montevideo i Uruguay, hvor den latinamerikanske bispekonferences afdeling for ungdomsarbejdet er beliggende, og hvor han dengang allerede havde arbejdet et år. Da han kom til lufthavnen i Montevideo, ville politiet ikke give ham lov til at forlade flyvemaskinen. I lufthavnen tilbød man at sende ham tilbage til Santiago, men regeringens repræsentanter i lufthavnen insisterede på, at han skulle flyve videre til Sao Paulo i Brasilien, hvor han aldrig havde boet.

Da Campos kom til Sao Paulo, blev

han anholdt af medlemmer af en afdeling af det brasilianske politi og anklaget for oprørsk virksomhed. Ifølge Noticias blev han derefter i lange perioder underkastet forhør og fysisk tortur.

»Han blev senere udspurgt af generalsekretæren for den brasilianske bispekonference, biskop Ivo Lorscheiter, og fremviste tegn på, at han havde været underkastet tortur«, siger bladet.

Gentagne rapporter om tortur af ham og andre politiske fanger har ved flere lejligheder givet anledning til protest fra de brasilianske biskoppers side. For nylig er både gejstlige og læge ledere, der har haft deres arbejde blandt arbejdere og studenter, blevet fængslet, og deres hovedkvarterer er blevet gennemført af politiet både i Sao Paulo og i Recife.

slappende virkning i den lange mørke vinter. Begge dele var samfundsnødvendige.

Ved kristendommens gennemførelse blev julen til mindefesten om Kristi fødsel. Men denne forandring berørte ikke julens karakter af midvinterfest, og at dømme efter de gamle skikkes overlevelen blev den også i lang tid ved med at være en frugtbarhedsfest. I vor tid er det kristne indhold på retur, og julen bliver mere og mere midvinterfest igen, selv om den ydre kristne ramme endnu opretholdes. Vi står her over for et eksempel på, hvordan den sociale funktion kan være en anden end den kirkelige, og hvordan det kristne trues med at udhules. Festen bliver udelukkende til en familiefest, og dermed kan det religiøse blive overflødigt. Når det engang er sket, kan festen måske også forsvinde, fordi familiesammenholdet finder andre udtryksformer. Selv om det nok er højest usandsynligt for julens vedkommende, er det dog ikke umuligt, at der findes andre tilfælde, hvor en sådan udvikling vil finde sted.

Hvordan er situationen?

Undersøgelsen tager sigte på tre strukturer. For det første en form for direkte kirkelighed. Hermed menes ikke kun direkte deltagelse i gudstjeneste m.m., men en helhed af overbevisninger og livsanskuelser, der hidrører fra kristendommen. Til det formål undersøger man, hvilket kendskab befolkningen har til det, der læres i undervisningen i skolen, konfirmationsstuen m.m. Den anden struktur er mere kulturelt præget. Den drejer sig om den indflydelse, kirken og dens lære har på vor kultur og vor omgang med andre. Til sidst regner man også med at finde værdier, der ikke søger deres grundelse i kristendommen, men som også vil skabe orden, både i den personlige tilværelse og i samfundet.

Der kan vel næppe være tvivl om, at man vil finde disse tre strukturer. Det mest spændende ved undersøgelsen er strukturerens indbyrdes styrkeforhold. Hvor meget kendskab har befolkningen til den kristne lære, hvilken indflydelse har den på dens liv, og i hvor høj grad bestemmes livsførelsen af andre værdier, der ikke stammer fra kristendommen? Man må håbe, at undersøgelsen også klarlægger, i hvilken retning udviklingen går, ved at beskrive hvordan de forskellige aldersgrupper ser på tingene. Som før nævnt hidrører rapporten fra en forundersøgelse, men man kan dog næppe gøre sig fri af det indtryk, at både kristendommens indflydelse på livsførelsen og kendskabet til læren er på retur hos den yngre generation. Der er ingen tvivl om, at de endelige resultater vil rumme en udfordring til kirken.

Johs. Jong

RELIGION OG SAMFUND I DANMARK

En undersøgelse om kirke og kristendom i Danmark

Godt og vel to måneder efter at Per Salomonsen forsvarede sin opsigtsvækkende undersøgelse om folkereligion i Danmark, foreligger der igen en rapport om en undersøgelse. Rapporten er dog kun foreløbig, idet den fremlægger resultaterne af en forundersøgelse. Man har lavet et foreløbigt spørgeskema og fået det besvaret af henved 400 personer. På grundlag af denne forundersøgelse har man så udarbejdet det endelige spørgeskema, som er blevet forelagt ca. 4000 personer. At en sådan fremgangsmåde er nødvendig kan belyses med et enkelt eksempel. I forundersøgelsen blev man bedt om at svare »ja« eller »nej« på følgende sætning: »Min ægtefælle eller jeg beder aftenbøn med mine børn.« Både blandt dem, der er født før 1900, og blandt dem fra 1900 til 1920 svarer over halvdelen »ja«. I det definitive spørgeskema har man derfor indført som svarmulighed: »Børnene er for store eller for små.« En sådan justering gør resultatet mere pålideligt.

Da rapporten kun er foreløbig, drages der ingen konklusioner. Den skal kun orientere om et arbejde, der er i gang. For udgivelsen står religionssociologisk afdeling ved Københavns Universitet.

Religion nærstillet?

Undersøgelsen stiller tre spørgsmål: 1) Hvad gør og siger religionen? 2) Hvilken betydning har den for samfundet? 3) Findes der andre værdier eller systemer, der kan overtage religionens rolle?

De første to spørgsmål viser, at man ikke tager det som et selvfølgeligt udgangspunkt, at det, som kirke og religion gør og siger, nu også har betydning for samfundet. Det er naturligvis det ene-

ste standpunkt, man kan tage i en videnskabelig undersøgelse. Man konstaterer, at kirke og religion virker i to retninger: den vertikale, dvs. den enkelte i dens forhold til Gud, og den horisontale, nemlig menneskenes forhold til hinanden. Set fra et religiøst synspunkt kan de to ting ikke skilles ad, men samfundet er mest interesseret i det horisontale: menneskenes forhold til hinanden. Kirke og religion har derfor deres plads og funktion i samfundet, selv om samfundet ikke direkte har brug for dogmer. Vort samfund er kompliceret, – det rummer mange forskellige opfattelser og synspunkter. Men der skal være noget, der holder sammen på det, et fælles grundlag, som nationen bygger på. Det grundlag kan religionen levere. Den giver et menneskesyn, der sikrer kulturen. Den siger, hvad der er godt, og hvad der er forkert.

Findes der religionserstatninger?

Religionssociologerne ser, at samfundet har disse behov, og at religionen opfylder dem. De spørger dog, om der ikke findes andre strukturer, der bygger på ikke-religiøse værdier, og som også er i stand til at opfylde samfundets behov for et værdigrundlag. Spørgsmålet kan godt virke lidt provokerende, men det er en kendsgerning, at der findes funktioner, der er blevet udøvet af forskellige religioner, og som stadig udøves, selv om det religiøse indhold er ved at forsvinde. Det er for eksempel tilfældet med jul.

I det samfund, der eksisterede, før kristendommen kom til Danmark, havde julen en stabiliserende funktion. De forskellige riter såsom julebuk, kager, måltider osv. skulle sikre næste års høst. Samtidig har festen vel haft en vis af-

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Långgade 88
København Valby - Telefon VA 88
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malermålerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murermålerfirma
Århus C
Telefon 14 20 28 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 16 57
Hans Brogegade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

**Forsikrings Compagniet
for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 89
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Gråløbrønden

**VÆRD
AT
LÆSE****KIRKE OG STAT
I DE NORDISKE LAND
Andreas Aarflot (red.).
Oslo 1971.**

199 sider - indb. kr. 38,00.

På Universitetsforlaget i Oslo er der udkommet en billigbog under titlen Kirke og Stat i de nordiske Land. Den indeholder en række redegørelser fra hvert af de nordiske lande Sverige, Finland, Danmark og Norge.

Formålet med bogen angives at være en orientering for interesserede om problemstillingen kirke og stat og skulle give eventuelle diskussionsdeltagere en orientering og et arbejdsgrundlag.

Ved en gennemlæsning af indholdsfortegnelsen tænker man straks, at det er noget udelukkende af interesse for læsere, der er engagerede i omlægningen af den protestantiske kirke eller i hvert fald deltagere i økumenisk arbejde, men der tager man alvorligt fejl. Enhver, der er interesseret i kristendommen, må blive optaget af bogen, men ud fra helt andre aspekter, end denne egentlig er tænkt. Det er nemlig bogens svagheder, der bliver dens styrke, det er hele undertonen, der fængsler, det, der står mellem linjerne.

Forordet angiver straks visse svagheder ved publikationen. Måske burde de have været rettet. Det påpeges f.eks. som en svaghed, at der ikke er en nogenlunde ensartet behandling af emnet for de fire nordiske landes vedkommende. Det giver et ujævnt indtryk og hindrer en systematisk gennemgang af materialet, f.eks. i en studiegruppe. Ligeledes burde der være et emneregister og henvisninger fra land til land vedrørende det samme forhold. Dette ville gøre bogen mere formålstjenlig som arbejdsgrundlag, gøre den til et opslagsværk. Det er imidlertid skønhedsfejl, som ikke bør afholde nogen fra at erhverve bogen.

Hvad der må fængsle enhver læser, er den store forskel mellem de nordiske folk, uanset at politikerne påstår noget andet. Selv om man må tage ad notam, at alt er lovfæstet eller bundet i traditionen, og at forfatternes referater således er indiskutable, er det måden, hvorpå man har grebet problematikken an, der viser, hvor forskellige vi i virkeligheden er her i Norden.

For at begynde med det svenske indslag af Karl Gustav Lindelöw er det slående, at alle bestræbelser for at få kirkens administration til at fungere formålstjenlig ses ud fra synsvinklen, at det alt afgørende for et kristent individ er retten til at have en tro, valgt af ham selv. Uanset hvad regering og kirkens embedsmænd måtte udtænke af lovkomplekser, skal disse love og restriktioner fremme, bevare og sikre trosfriheden. Derfor er det også karakteristisk for Sverige med de mange frimenigheder.

Norges repræsentant Andreas Aarflot lader tydeligt skinne igennem, at alle bestræbelser for at regulere de kristnes samfund sker for at tjene Gud. Han er den centrale faktor, han skal tjenes, og det skal være muligt for kirkens tjenere og de enkelte medlemmer af menigheden at tjene. De, der skaber paragrafferne, er naturligvis regering og folketing, - de er ansvarlige, men den, der i første eller måske sidste instans er den, hele tilliden, troen og ansvaret hviler på, er den enkelte præst, og derfor skal der gives ham og netop ham størst mulig handlefrihed og støtte fra staten, for han bærer ansvaret ikke blot for menigheden, men hvad der er vigtigst, over for Gud.

Det finske indlæg af Erkki Kansanaho og Kauko Pirinen virker fremmedartet ved sin problematik. Finnerne er vore fjerneste brødre. Jeg må tage indlægget til indtægt, jeg kender ikke nok til finske forhold til at kunne bedømme dette. Hvad angår de nyeste bestræbelser for at modernisere kirkens struktur, virker det dog på mig, som om finnerne balancerer mellem den kristne tradition og den politiske tilknytning til den østlige nabo.

Til slut skal så det danske bidrag til bogen nævnes. Per Salomonsen står for det. Selv om der gives adskillige undskyldninger for dets tilstedeværelse - der nævnes bl.a. at det var et manuskript tiltænkt et andet forum, og det er skrevet af en måske for stærkt engageret person - skal jeg hertil kun bemærke, at det er uheldigt, burde have været undgået, men forfatterens personlige nederlag kan ikke interessere læseren ret længe, og afsnittet bør måske netop bevares, fordi det virker så overraskende og rystende, at danskernes opfattelse af behandlingen af emnet kirke og stat er så ukristent, som tænkes kan. Man glemmer hurtigt, at det drejer sig om tro, udøvelse af en religion med tilhørende administration, der lyser intet kristent ud af afsnittet. Intet viser, at danskerens bestræbelser går ud på at fremme kirkens trivsel. Man mærker intet til, at forfatteren er teolog, at han skulle arbejde blandt ligesindede. Måske giver Per Salomonsen selv svaret på, hvad der skiller os fra de andre i Norden. Han siger nemlig, at danskeren

slet ikke er kristen, og at han, hvis han alligevel betegner sig som kristen, i hvert fald intet har til fælles med den evangelisk-lutherske lære, men har en selvstaltet religion godt spækket med hedskab, og det er måske netop den danske kirkes dybeste problematik.

S. Treschow-Kühl

PSYKOLOGI OG RELIGION

Jørgen Hviid.

Gyldendal 1971.

201 side - hæftet kr. 29,50.

Ved en af de forberedende regionsforhandlinger forud for synoden fremsatte en sognepræst et ønske om en grundig undersøgelse, som skulle vise de katolske skolars indflydelse på deres elevers fremtidige tilknytning til kirken.

I virkeligheden lå der bag dette ønske bare et af de mange bange spørgsmål, som religionslærere og forældre i forskellige trossamfund ofte stiller sig selv under udøvelsen af deres vanskelige kald.

Letkøbte teologiske og psykologiske svar kan gøre ubodelig skade. Til syvende og sidst kan spørgsmålet om troens formidling ikke besvares fyldestgørende i dette liv, fordi troen er en gave. Alligevel er det af stor betydning at få kendskab til psykologiske omstændigheder, der spiller en rolle for barnets og den unges religiøse udvikling.

For få år siden bad professor, dr. theol. E. Thestrup Pedersen pastor, cand. psyk. Jørgen Hviid, som er ansat ved Københavns Universitet, om at holde en serie forelæsnings i religionspsykologi for religionslærere under videreuddannelse på Danmarks Lærerhøjskole.

Der er utvivlsomt mange forældre, religionslærere og præster, som kunne have tænkt sig at få del i de oplysninger, som her blev givet af en mand, der i en årække har arbejdet både som psykolog - og som præst.

Det er nu muligt, idet en væsentlig del af stoffet findes i den bog, der i efteråret 1971 udkom på Gyldendal under titlen: Jørgen Hviid: »Psykologi og religion«. Bogen blev udsendt i serien: Religionspædagogiske studier.

I ti vægtige kapitler gennemgås en række grundlæggende spørgsmål. 1: Religion og videnskabelige undersøgelser. - 2: Gudsbegrebet og dets udvikling. - 3: Fra egocentrisk til personelt gudsforhold. - 4: Det religiøse sprog. - 5: Sociale normer og samvittighed. - 6: Religiøsitet og fællesskab. - 7: Religiøsitet og motivation. - 8: Handicappedes religiøsitet. - 9: Religiøse konflikter og tvivl. - 10: Religionspsykologiske forskningsmetoder - nogle overvejelser.

For at belyse disse emner har forfatteren af et omfattende internationalt forskningsmateriale udvalgt de undersøgelser, som synes at have størst betydning for den pædagogiske side af kristendomsundervisningen. I øvrigt peger pastor Hviid på den begrænsning, der ligger i, at der på nuværende tidspunkt næsten ikke foreligger nogen psykologiske undersøgelser af østlige religioner.

De fleste af emnerne belyses ved beskrivelse af de udvalgte undersøgelser af forskellig art. En undersøgelse er foretaget af forfatteren selv angående de handicappedes religiøsitet. Man glemmer ikke så let beskrivelsen af disse samtaler, som måtte gennemføres med yderste forsigtighed, for at endnu ubevidste problemer ikke skulle gøres bevidste.

Resultaterne af andre undersøgelser giver en del overraskelser, som medfører, at nogle gængse forestillinger må revideres. Det ser således ikke ud, som om indesluttede mennesker er mere religiøse end de udadvendte. Det ser heller ikke ud til, at passive mennesker beder mere end aktive, snarere omvendt.

Alle disse undersøgelser er flettet ind i generelle og aktuelle betragtninger, - særlig kapitlet om de religiøse sprog er meget fint. Fremstillingen er overalt forbilledligt nøgtern og neutral.

Bogen er tænkt som et religionspsykologisk bidrag til seminariernes linjefagsundervisning, til hjælp ved specialeskrivning, til universitetsseminarer, studiekredse og til den interesserede læsers selvstudium.

Hvert kapitel slutter med et kort resumé og nogle få vejledende spørgsmål. Emnerne er så klart fremstillet, at det er muligt for en læser uden forkundskaber at få stort udbytte af bogen, som slutter med et fremmedordsregister, der dog nok i en senere udgave bør udvides lidt.

Da både forældre, religionslærere og præster oftere og oftere står over for børn og unge, der på grund af uheldige forhold i opvæksten har svært ved at fatte tillid, kunne man også i en senere udgave ønske en orientering om religiøsitet hos disse mange psykisk handicappede, som selvfølgelig kan modtage og leve i troen, men ikke som i et »normalt« tillidsforhold, fordi hele holdningen til tilværelsen er præget af angst.

I forordet omtales Freud, som kaldte religiøsitet »en oceanisk følelse«. - Pastor Hviids bog må anbefales varmt, fordi man møder den engagerede forskers forsigtige forbehold, når det gælder resultaterne af de refererede undersøgelser, som aldrig giver forfatteren anledning til anvisninger, advarsler eller fordømmelser. Derimod kastes der lys over det religiøse sjælelivs dunkle dybder.

J.P.

smut ind i

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:

Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:

Søndre afd.:

Århus hovedbanegård, telf. 12 40 88

Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:

Skanderborgvej 16, telf. 14 56 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 6-7, Svendborg

Telefon 21 20 21

Kontor i København:

Møllestien 11, København SV

Telefon VA 0000

Svendborg-København hver dag

Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn

Indehaver: VERNER JENSEN

Katolik bedemand

Fruestræde 10, Svendborg

Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg

Telefon 21 14 10

Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN

Møllergade 48, Svendborg

Telefon 21 18 20

Holbæk Materialhandel

Allt i bandager & sygeplejeartikler

Telefon 43 00 32

Kaj Andersen

Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolik bedemand
+34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trosamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys

Hånddippede lys i 37 farver

Kirkegårdslys og lys til alle formål
og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GDthåb 7245

Leverandør til katolske kirker
og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1488 København K
Telefon *MI 25 57

Landeretsadvokat

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 64 66 og 64 68

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

... EN DRIFT MOD DET ÅBNE

»Skygger under himlen«.

Digte af Johs. Kirkegaard.

Arne Frost-Hansens forlag 1971.

64 sider - kr. 23,00.

»Hvis du et øjeblik er helt stille kan du
måske høre ...«

Denne betingelse må uden tvivl stilles,
hvis man vil have det fulde udbytte af
denne digtsamling. Dens gennemgående
tema er åbenhed. Vi træder ind i »en
åben verden«, hvor »sommerens høje
klarhed« dominerer - omend »efter nat-
lig storm«.

Denne Johs. Kirkegaards sjette digt-
samling er kvalitativt en smuk videre-
førelse af linien i de foregående (i Ka-
tolsk Forum er tidligere anmeldt »Kæn-
træde Øjeblikke« (49. 1968) og »En
ny dags lysende svar« (22. 1969)). Ved
sin variationsbredde og dybde vil den
skabe resonans i ethvert sind, der besid-
der forundringens og refleksionens nåde-
gaver. Den ubesværede rytme, der kende-
tegner disse prosadigte, gør læsningen til
en nydelse, der kun bringes i fare af den
smerte, som en øget erkendelse ifølge
Prædikeren (1,18) undertiden kan for-
årsage.

Digtsamlingen er delt op i tre afsnit,
hvoraf det førstes hovedtema kredser om
en begyndelse. »Foran dig ligger dagen
efter natlig storm«, »du skulle igen be-
gynde livet forfra«. »Således er du på-
ny blevet dig selv«, nu er »dit liv i ver-
den en drift mod det åbne ...«

Derved er forudsætningen skabt for
mødet med du'et, som sprænger alle
grænser »og river dig løs fra dig selv«.
Jeg-du temaet gennemspilles i digtsam-
lingens andet afsnit i en mængde varia-
tioner, der søger at indfange nogle af
dets mange facetter, som spænder fra
konstateringen af genopstået fremmed-
hed over for hinanden til erkendelse af,
at »vi har jo kun hinanden nu i dette
øjeblik«, fra det fortvivlede kommuni-
kationsforsøg »jeg rækker dig min hånd«
for om muligt at bygge bro over den
tavshed, som menneskelig svigten affø-
der, til »du hørte et suk i min ordløse
bøn - dit svar var handling«. »I det åbne
ligger din mulighed nu«, »og alting hos
dig er vendt mod det kommende«. »Jeg
begyndte igen at spørge fra bunden«, og
»bag den arrede klippekyst slog tavshed
over i undren« og førte dermed ud »i
en åben verden«.

Hermed er overgangen til tredje af-
snits mere forkydende tone markeret.
»Det gælder dit liv i en åben verden«,
hedder det. Og »at flygte her er at miste
sig selv«. »Du kan sagtens vende verden
ryggen«, »men hvortil denne frygt og
denne verdensflugt«, for »han blev men-
neske i en splittet verden«. »Hvor længe
vil du frygte det indre paradoks, du skal
jo videre forbi de nemme løsninger«, an-

fægtet »af tvivl du troede tidsbegræn-
set«. Altså: »gør op med din indsnegete
fatalisme og begyndende frygt for isola-
tion«. »Bag drømmehavet gik du i land-
skaber, som aldrig skulle blive dine«, men
»et sted derude i mørket hørte du som-
merens første fugle«, og »befriet så du
gennem erfaringsens skarpe tvæls dit liv
i verden«.

Vi drages her ind i en digterisk medi-
tation, som gennem en beskrivende frem-
stilling af de livsfænomener, vi erfarer,
åbner vore øjne for det lysskær, der
trænger igennem fra det transcendentets
grænseegne, en meditation, hvis milepæle
kun er blevet antydet i det ovenstående,
men som vil give enhver, der vil »suges
ind i stilhedens bane«, rig høst.

En god kristen digter nærmer sig her
sin afklaring, sin »sammenfatning af det
ubestemmelige«, der ikke rummer »tvivl
om meningsfyldt liv« og derfor heller
ikke finder »grund til frygt når dagen
kalder«.

Ernst W. Pedersen

LEGATER

D.K.K.F.

Meddelelse om legater:

1. *Trørødhusfond-legatet* skal anvendes
til sommerophold for ubemidlede ka-
tolske småpiger under katolske forhold.
2. *Restauratør Krogh og hustrus legat*
yder støtte til katolske piger og dren-
ges ferieophold.

Ansøgninger indsendes til fondens
sekretær:

Eva Jantzen,

Røntoftevej 4, 2860 Søborg,
inden 15. april 1972.

Til Lourdes

med fly fra d. 19.-28. juni.

Pris kr. 1.250.

Valfartsleder P. J. Mesters.

Endnu 8 pladser ledige.

Program ved henvendelse til

Vor Frue Sekretariat,

Røsnæsvej 21, 4400 Kalundborg.

BREVE

I ANLEDNING AF ARTIKLEN »KATOLSK FOLKERELIGION I DANMARK 2« I NR. 3

Engang tillod jeg mig at sige, at Danmark var et missionsland, og det blev stærkt modgået, og så luller man sig ind i hver sin lille verden og passer sin obligate messe. Men er det nok? Engang prøvede man at danne familiekredse, men det blev modarbejdet, for man var bange for klikker. Den dybere mening må have været, at man øvede sig i bibellæsning, men også fandt ud af, hvor man kunne sætte ind til hjælp for menighedens trivsel, og blev klar over, at det kristne sind er hjælpsomhed og næstekærlighed. Hjælpsomhed: besøge syge og ensomme, tage nærmeste naboer med i sin bil til messe, opfordre nyankomne i en menighed til at være med til et møde eller et foredrag og en gang imellem åbne sit hjem for en hyggeeftermiddag eller -aften.

Især trænger de, der er gift i blandet ægteskab, til støtte. Der er det måske præsten, der i første omgang skal sætte ind, fordi disse unge tit har trivselsproblemer, som de gerne vil have rede på. Svigter disse besøg, glider de unge væk fra kirken. Vi har meget at takke vore præster for og især de mange, der har forladt deres fædreland for at virke her i Danmark. I hvert sogn er der en lille skare af »Tordenskjolds soldater«, som møder op til alt. Men lysten og energien svækkes, når resten af menigheden står langt ude i periferien og med et beklagende smil siger: Har ikke tid! Hvis alle sluttede op om opgaverne og aflastede præsterne, kunne disse komme ud i de unge hjem og i skolebørnenes hjem, for det er der, der skal sættes ind. Børnene skal ikke alene lære katekismus, men også hvad kristendommen står for, forstå, at de er Kristi små soldater, og være stolte af det, forstå, at det er et privilegium at modtage Jesus i alterets sakramente, som er en skat, der skal værnes om og takkes for.

Når præsterne kalder til foredrag, fasteprediken, film etc., så mød talrigt op, så ikke arrangementet sker for en halvtom sal, vær aktiv og interesseret, så det missionsarbejde, der er så hårdt brug for, kan komme i gang.

A.M.

KIRKELIG NYORIENTERING?

I et senkapitalistisk industrielt samfund som det danske, hvor produktionskræfternes misbrug har vendt personen bort fra fællesskabet, er menneskets bevidsthed blevet abstrakt og tingsliggjort. Talrige analyser fra psykologien og sociologien viser os dette. En form for identitetsfølelse med kongefamilien (en af Europas rigeste og yderligere »ansvarsfri« efter grundloven) er blot en bekræftelse af fremmedgørelsen.

Monarkiet er, selv i dansk tilforladelig form, en snedig vedligeholdt anakronisme, styrket først og fremmest af borgerlig politik og presse og desuden af kirken (f.eks. Katolsk Forum nr. 3/72) til bevarelse af samfundets lagdeling, et gammelt nationalt pseudofællesskab og et demokratisk selvmodsigelse.

Få ting har belastet den synlige kirke som alliancen efter devisen Gud-kongefædreland.

Er Danmarks officieuse katolske organ Katolsk Forum et inspirerende forum for en kirkelig nyorientering?

Karl-Erik Stadler

Katolsk Forum's abonmenttal er stigende.

REDAKTIONEN

*Kære ansvarshavende redaktør af
KATOLSK FORUM*

I 3/1972 læser jeg til min undren, at Sct. Annæ Skole er den største katolske skole i Danmark, og at den har 525 elever og 33 lærere. Niels Steensens Gymnasium havde ved optællingen den 4. august 1971 438 elever og 56 lærere. Pr. 1. jan. 1972 var elevtallet 533. Men skolen vil dog ikke påstå at være den største, da Institut Saint Joseph på Østerbro, så vidt jeg ved, har betydeligt flere elever.

Statistik er et vanskeligt område!

Venlig hilsen
Erik Lorensen

Til KATOLSK FORUM,
redaktionen

Efter at have læst i Forum, at Sct. Annæ Skole på Amager er Danmarks største katolske skole, føler jeg trang til i al stilfærdighed at oplyse, at Institut Saint Joseph i øjeblikket har 600 elever og 43 lærere, samt at den pr. august 1972 vil være på ca. 625 elever. I øvrigt kan jeg også oplyse, at man her har haft den nye matematikundervisning de sidste 5 år.

Med venlig hilsen
H. Bohm Christiansen,
skoleinspektør

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 28 09

Bendt Gravgaard

Isenkram og grob

Hobro - Telefon (06) 62 15 44

Folmer Olsen

Begravelsesordnes
Reberbansgade 37
Alborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Nytorv 14 - Telefon 12 66 68
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Murermester- og entreprenørfirma

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 18 42 88 og 18 43 87

Kaffefirmaet

BØRGE KRUSE

Frederiksborggade 27
Telefon 15 76 08

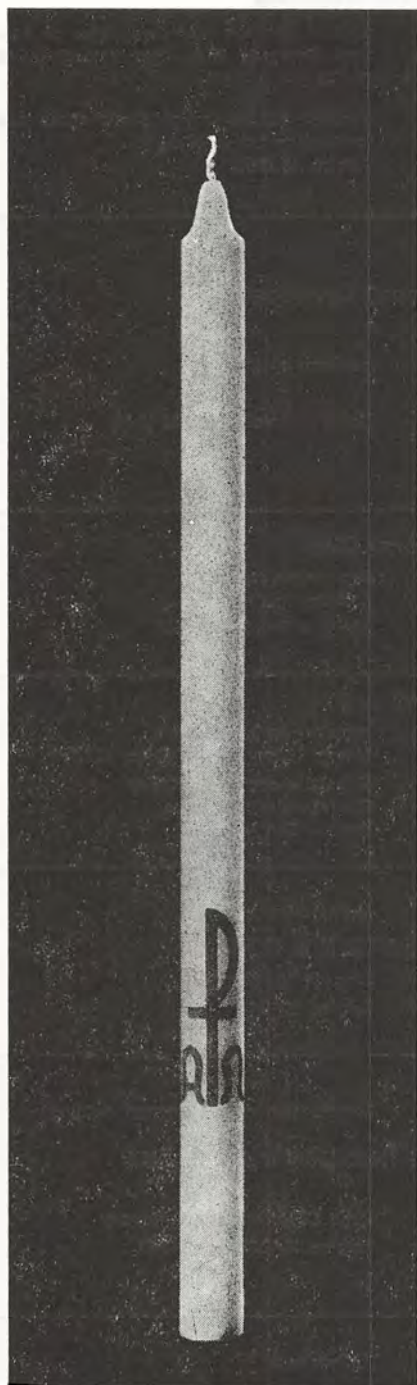
Kaffe - The - Cacao

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon 62 81 88

SIGFRED RIISHØJGÅRD

DET KRISTNE OG DANSKE OG
KATOLSKE MINDE OM
SIGFRED RIISHØJGÅRD, HEJLS
Viceforstander for civilundervisningen
på Haderslev kaserne, cand. teol. Sig-
fred Riishøjgård, Hejls ved Lillebælt syd
for Kolding, er død af en hjertelammelse,
ca. 66 år. Pastor Riishøjgård, som
han mest kaldtes, var kendt over hele
Sønderjylland, i det danske arbejde nord
og syd for grænsen, i modstandsbevægelsen
under sidste verdenskrig, og som
medlem af den katolske kirke, siden han
i 1957 opgav embedet som præst i Den
danske Folkekirke.

Han var landmandssøn fra Feldballe
på Djursland, blev student fra Rønde
kursus, hvor skolevirksomhed drives af
Indre mission. 1933 blev han teologisk
kandidat fra København.

Interessen for den danske sag i det
Nordslesvig, der med flertal i 1920 vendte
tilbage til Danmark, bevirkede at han
søgte kald sydpå og blev kapellan ved
Sct. Maria kirke i Sønderborg.

Det var netop i skæbneåret for Weimar-Tyskland og indgangen til den mis-
regering, der medførte vold og terror,
kz-lejre, anden verdenskrig med usigelige
lidelser over hele jorden – og nu et
sønderdelt tysk folk efter krigen.

Pastor Riishøjgård var levende optaget
af den danske sag i det Sønderjylland,
der stedse har stået hans hjerte nær,
både nord for grænsen og i efterkrigsår
ganske særligt i landsdelen sydfør.

* * *

I 1940 blev han sognepræst i Rise vest
for Åbenrå. Og her måtte det i den tunge
besættelsestid blive en skarp konfrontation.
Ikke blot nationalt, men også ideologisk
imod den brune nazisme, der var to alen
ud af samme stykke som den kommuniste,
nazisterne ville bekæmpe. I efteråret
1944 blev han arresteret af Gestapo, det
hemmelige politi, og sendt til Frøslev-lejren.
Siden til tyske kz-lejre.

Efter hjemkomsten og med det folkelige
røre i Sydslesvig kastede sognepræsten i
Rise sig levende engageret ud i dansk
arbejde syd for grænsen. Og han udgav i
mange år bladet »Slesvigeren«, der med
idealisme uforbeholdt talte danskhedens
sag helt indtil Ejderen.

Sigfred Riishøjgård var kirkeligt og
folkeligt medlevende ud af det spontane
sindslag, der netop var et positivt sær-
kende. – I det nære var han dybtfølede
national, hvor historien i det tidligere
hertugdømme Slesvig tydeligt taler om
dansk ret indtil den gamle grænseflod
Ejder. Men trosmæssigt og kirkeligt set
havde han vidsynet ud over grænserne i
pagt med kristendommens universalitet –
åndsmagten, der er det forbindende og
det forenende mellem alle mennesker af
god vilje, af forskellig sprog og nationalitet.

* * *

Selv om han vidste, at 24 års tjeneste
i Den danske Folkekirke var en forpligtelse
over for dens ledere, kolleger og ikke
mindst over for sognefolket, måtte
Sigfred Riishøjgård følge sjæleens vej og
indgå i den romersk-katolske kirke.

Han var klar over, at han i vort danske
samfund måtte komme til at stå i et
mindretal med alle de mange forbehold,
som dette dagligt kan medføre blandt
landsmænd. Og hertil må også føjes
økonomiske trængsler, som en folkekirke-
præst med hjem og familie, fast løn og
pension senere kommer ud for.

Men er sjælen blevet fanget af Moder-
kirkens kristentro, finder den først hvile
i modtagelsen af kommunionen foran
alterets tabernakel!

Pastor Sigfred Riishøjgårds indgang i
kirken fandt sted i 1957, men han mistede
ikke trofaste venner i folkekirken af
den grund og heller ikke blandt folk i
det nationale arbejde.

Selv forblev han Sønderjylland tro efter
en overgangs undervisning på Sct. Michael
Skole i Kolding. Derpå blev han forstander
for Graveshoved katolske ungdomsskole
ved Hejls – og siden medarbejder ved
Haderslev kaserne.

Sognemæssigt har han været medlem af
Sct. Maria kirke på Mariegade i Haderslev.
Undertiden på Graveshoved var det
ungdommens pust – ikke altid lige
reglementeret, som forstanderparret Gerda
og Sigfred Riishøjgård med eleverne
bragte ind i den lille kirke, hvor pastor
Ebbe Simonsen dengang var præst – og nu
pastor G. E. Boekenoogen.

Mange vil minde præsten og skolemanden:
den kristne, den danske og den katolske,
her ved hans død – og beder i troens
fællesskab over graven:

– Herre, giv ham den evige hvile – og
lad det evige lys lyse for ham. Han hviler
i Guds fred!

Gammel sognebo

Påskelyset

er et 40 cm hvidt lys med Kristusmonogram i gulbrun farve. Det kan foruden påskemat bruges til dåbs- og førstekommunionenslys.

Kan fås i Deres sogn. Pris kr. 2,50.

SANKT ANSGARS BOGHANDEL

BREDGADE 67 KØBENHAVN PALÆ 47 77

PETER SCHINDLER

A.C. og D.K.K.F. holdt mindeaften for Peter Schindler på hans 80 års fødselsdag den 16. februar. Sankt Augustins Kirke var fyldt ved den indledende messe, hvis salmer og tekster alle var arbejder fra Schindlers hånd. Ved den efterfølgende fest i Englesalen deltog noget over 100 gæster, af hvilke de allerfleste havde kendt Schindler personligt. Kunstmalerinden Birgitte West, pater Jan Ballin og læge Else Minna Lauritzen tegnede billedet af den unge, uortodokse, ildfulde præst, dr. theol. Bjørn Højbo fortalte om inspiratoren og kulturfor-

midleren, mens generalvikar Lars Messerschmidt talte om Schindlers sidste år. Sognepræsten fra den protestantiske Vor Frue Kirke i Svendborg bragte en økumenisk hilsen, og aftenen sluttede med en båndoptagelse af Schindlers egen forklaring af Sankt Bendts kapel i Rudkøbing, ledsaget af farvelsbilleder fra kapellets udsmykning, et betagende vidnesbyrd om, hvad danske katolske kunstnere i samarbejde har frembragt. Der var enighed om, at de to arrangerende foreninger havde megen ære af aftenen.

Hg.

IN MEMORIAM

Monsignore Peter Schindler

*Der er mennesker man mindes med en ganske særlig glæde
Det er dem der blev en del af vore sind.
De er med når vi må le og de er med når vi må græde
For de blev en gang for stedse lukket ind.*

*Var det bøgerne, Du skrev? Var det troen som Du ejed?
Var det humoren der krydred? Dine ord?
Dine evner har vi ikke småligt talt og målt og vejjet
For den gave som Du skænkede var så stor.*

*Du var rejsefører for os til de solskinsfyldte lande
Du var guide når vi sled vejene til Rom.
VIA APPIA Du lærte os var troens vej – den sande.
Det var denne vej den første PETRUS kom.*

*Jeg kan huske vore messer, vi holdt sammen i Din stue.
Der var Dig og der var mig – og så en tredie.
Tog jeg fejl dengang jeg mente HELLIGÅNDEN
sprang som lue
På vor lille primitive altersmedie?*

*Disse hvide paramenter. Jeg kan huske hver detalje:
Krucifixet og de blanke sølverkar
Og Dit hoveds lette bøjning mod MADONNA i emaille
Som Du altid rundt på rejser hos Dig bar.*

*ONKEL PETER! Vi er mange der vil hæge om Dit minde.
Du var præst og lærer, rejsefører, ven.
VÆR MIG SYNDER NÅDIG var den bøn der lå
Dig stærkt på sinde.
LAD OS ANDRE ALDRIG, ALDRIG GLEMME DEN.*

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eff.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvision
opnår alle medlemmer en
høj særabat på alle slags
gulvtæpper

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

BREDGADE 69 - 1260 KØBENHAVN K
TELF. BY 56 87 - 70 72

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravmønder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 26

Brdr. MEYER Bliikkenslagermester

art. Gas-, Vand- & Sanitetsmester

PER MEYER

P. Skramgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Oliefy

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

V. Sæmer & Søn

Bliikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8681

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landeretsassessor

Bredgade 2^c
København K
Telefon Minerva *408

GUSTAV SCHERZ

VED ÅRSMINDET OM HANS DØD

17. februar 1895 – 29. marts 1971

Gustav Scherz var ikke medlem af Dansk Geologisk Forening, og man kan hverken kalde ham geolog (hvad han sikkert selv ville protestere imod) eller amatørgeolog; han har aldrig skrevet en linie original geologi. Og dog har han ydet dansk geologi større tjenester end de fleste, såvist som det er en fortjeneste at udbrede kendskabet til dansk geologisk forskning, både herhjemme og i udlandet. Hans virke faldt på linie med Ad. Clément's og Axel Garboe's, inden for geologiens historie, og når vi bruger udtrykket »dansk geologisk forskning«, må det straks understreges, at Scherz's interesse ensidigt kredsedde om den ældste danske geologi, der senere skulle vise sig også at være verdens første egentlige geologi, Niels Stensen's – Stenos – arbejder. Vi vil i denne sammenhæng lade Stenos anatomiske fortjenester ligge, ligesom vi forudsætter kendskab til hans levnedsløb i almindelighed, beskrevet i en omfangsrig litteratur.

I Danmark fik man først rigtigt øje på Steno gennem A. D. Jørgensens mesterlige biografi i 1884, og allerede her indlægger Scherz sig fortjeneste ved at genudgive den udsolgte bog i 1958. Stenos geologiske hovedværk: »De Solido intra Solidum Naturaliter Contento. Dissertationis Prodromus« udkom første gang i Firenze 1669, optryktes i Leiden 1679, men var oversat til engelsk allerede 1671. En dansk oversættelse fremkom først 1902 (Aug. Krogh & V. Maar).

Allerede inden dette hovedværks fremkomst havde Steno imidlertid i 1667 fremsat sine tanker om jordlagene som sedimentter i vand og fossilerne som virkelige levninger af levende væsener, i en afhandling om »Dissektion af et Hajhoved«, oversat til dansk 1933 (ved V. Meisen, Aug. Krogh & R. Spärck). Alt dette geologiske stof var fra Stenos hånd så at sige indpakket sammen med andre afhandlinger, i reglen citeret under hovedtitlen »Elementorum Myologiae Spe-

cimen.« – Afsnittet »Dissektion af et Hajhoved« fremkom som en særlig afhandling i synoptisk latin-engelsk form under titlen »The Earliest Geological Treatise (1667)« ved Axel Garboe (London, 1958).

Omtrent på samme tid begyndte dramaet om den ældste geologiske afhandling at udfolde sig. Scherz havde et par år tidligere fået underretning fra en italiensk professor om, at trykmanuskriptet til denne afhandling var fundet og var til salg! Hvem sælgeren var, var og er ubekendt, men den forlangte pris var uoverkommelig. Tiden gik, og i foråret 1957 blev tilbudet genfremsat – af et stort antikvariat i Los Angeles! Prisen var stadig høj, men dog overkommelig, og ved Scherz's mellemkomst, og ved en storstilet gestus fra »Nordisk Insulin« (dr. med. H. C. Hagedorn) erhvervedes dette enestående manuskript til Det kongelige Bibliotek i København (Stenoniana Catholica 1958, nr. 1).

Hvor kommer nu Scherz's fortjenester i øvrigt frem? Scherz var som katolsk teolog naturligvis interesseret i Stenos teologiske skrifter, så det kan ikke undre, at vi i 1941–47 finder ham som medudgiver (s. m. Knud Larsen) af »Nicolai Stenonis Opera Theologica I–II«; men da over halvdelen af de i dette værk samlede skrifter og optegnelser aldrig tidligere har været trykt, aner man allerede her Scherz's evner som videnskabelig detektiv – for ikke at sige sporhund.

Nu tager detektiven nemlig fat med de mest overraskende resultater. Han støver alle væsentlige arkiver i Europa (senere USA) igennem, og han udsender i 1952 »Nicolai Stenonis Epistolae et Epistolae ad eum Datae«, et værk på 1027 sider. Det bringer på originalsprog: Latin, italiensk, fransk, tysk, hollandsk og dansk ikke mindre end 478 breve fra og til Steno. Halvdelen af denne vældige brevsamling var hidtil komplet ukendt, og kun en ottendedel forelå tidligere trykt i arbejder af eller om Steno.

Foruden alle disse breve giver Scherz i indledning og efterskrift alle oplysninger om brevenes baggrund, 132 sider litteraturhistorisk og biografisk indledning, samt ca. 100 sider dokumenter til Stenos liv, herunder også stamtavle over faderen, guldsmeden Sten Pedersens slægt (Moderen Anne Nielsdatters slægtsforhold er først blevet klarlagt af Viktor Hermansen 1960 (Stenoniana Catholica, 1960, nr. 3)).

Et af de mest overraskende kapitler i denne brevsamling er opdagelsen af det berømte »Chaos«-manuskript, som Scherz fandt i Firenze. Det indeholder – ganske bogstaveligt – studenten Niels Stensens »kollegiehefte«, et halvt hundrede tætskrevne blade, af ham selv dateret »Die 8 Martii 1659«, altså ikke engang en måned efter stormen på København, hvor han selv stod på volden! Han var indrulleret i Studenternes Regiment 1658, der under stormnatten 10.–11. februar 1659 dækkede strækningen fra Vester vold til Kallebodstrand; hans stedfader Johan Stichman kommanderede samme nat sit kompagni ved Nørreport (Scherz: Niels Stensens København. 1962). Originale afhandlinger kan man selvfølgelig ikke vente af den unge student (han var immatrikuleret 27. november 1656, og forsinket af krigen). Men »Chaos«-manuskriptet giver ved sine litteratur-uddrag bevis for Stenos ubegribeligt omfattende læsning, hans egne tanker og selvstændige iagttagelser på vidt spredte områder.

Scherz, der var blevet dansk statsborger i 1938, indleverede i 1956 en afhandling »Vom Wege Niels Stensens« til forsvaret for den filosofiske doktorgrad i København, og forsvaret fandt sted d. 6. dec. s. år med Axel Garboe og R. Spärck som opponenter. Begge var meget anerkendte, men især må Spärcks opposition fremhæves (ref. i Stenoniana Catholica, febr. 1957). Spärck understreger, foruden »Chaos«-manuskriptets store værdi, det katalog over Stenos naturaliesamling, som Scherz fandt i Firenze. Det foreligger i en afskrift fra 1763 under titlen »Indice delle Così Naturali, forse dettato da Nicolo Stenone«. Man står her overfor et af Steno selv dikteret katalog over ca. 300 numre i den mineralsamling (og malacologiske samling), der lå til grund for hans geologiske arbejder; og Spärck understreger, at denne Stenos mineralsamling er en bevidst tilvejebragt, homogen studiesamling – formodentlig fra ældste der findes – vidt forskellig fra tidens sædvanlige »kuriositets-kabinetter«.

Scherz's disputats udkom i 1958 i en engelsk version under titlen »Nicolaus Steno and his Indice« (begge afhandlinger som nr. 14 og 15 i Universitetsbibliotekets skrifter).

Man skulle synes, at alt dette – breve, »Chaos«-manuskriptet og Indice – var nok til at sikre Scherz en piedestal, men han havde endnu en trumf i baghånden. I 1959 var han på studierejse i USA, og i »Library Company« i Philadelphia fandt han en hidtil komplet ukendt afhandling af Steno: En latinsk disputationsøvelse i tidens stil – titlen er kortere på engelsk: »A Scientific Disputation on the Subject of Hot Springs. To be defended publicly by Niels Stensen, a Dane from Copenhagen. Amsterdam, 1660«. Den ganske korte, trykte indbydelse til »disputation«, formodentlig det eneste eksisterende eksemplar, var indbundet sammen med mange lignende disputationer, og det kan fastslås, at hele bindet i 1682 (i pionertiden) kom med en reformert præst Henricus Selijn til New York. Fra ham gik det over til botanikeren James Logan, der grundlagde den bogsamling, der senere blev til »Library Company« i Philadelphia.

Indholdet i dette lille studentearbejde er rent fysisk-kemisk og har i sig selv kun den værdi, at det forbinder guldsmedesønnens »Chaos«-spekulationer med de problemer, han kom til at beskæftige sig med mod slutningen af sit liv (Stenoniana Catholica, juli 1959. – Niels Stensens First Dissertation. Journ. of the Hist. of Med. and Allied Sc. 1960).

Det hænder heldigvis, at en forsker tilfældigt falder over et værdifuldt fund, men hvis man tror, at Scherz's mange fund blot beror på held, tager man fejl. Scherz var dybt fortrolig med baroktidens naturvidenskab og filosofi over hele Europa, vidste nøje, hvem der korresponderede med hvem om hvad (datidens form for tidsskrifter), og hvor han skulle søge.

Personlig var Scherz en charmerende og venlig mand, men det var altid med nogen bæven, man modtog hans hyppige telefonopringninger; man kunne ikke lade være med at tænke »Så, hvad har han nu i sinde?«, for han havde altid hovedet fuldt af publikationsplaner, hvortil han søgte råd eller støtte.

Det lykkedes ham da også, inden en færdselsulykke indhentede ham, at sætte sin højt beundrede Steno (helst ophøjet til helgen!) et værdigt monument i to bind: »Steno. Geological Papers (synoptisk latinsk-engelsk udgave. 1969) og »Dissertations on Steno as geologist«. – Universitetsbibliotekets Historiske Skrifter, nr. 20–21).

Vi kan bedst udtrykke vore følelser for dr. Scherz i hans egen kirkesprog: Requiescat in Pace – Måtte han hvile i fred.

Hilmar Ødum

(Uddrag af Dansk Geologisk Forenings Årsskrift for 1971).

**MARIUS
MP
ETERSEN**
EN DIFA-FORRETNING

4100 Ringsted - Telefon (09) 81 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F

Smede- og maskinværksted

aut. vand- og gæsmester

Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F

Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Arhus N

Telefon 16 98 80

Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K

Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 84, København K.

Telf. (01) 14 24 82

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august-1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975.-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775.-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

21/4-5/5 - forårstilbud - Rom - 15 dg. - fly - kr. 835,-.
29/6-14/7 - sommer i Rom og Assisi - 16 dg. - fly - kr. 1375,-.
29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-.

Israel:

13/7-27/7 - 15 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2250,-.

Østrig:

25/6-9/7 - 15 dg. - fly - Werfen + Wien - kr. 1248,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Tysk - Formning

samt almindelige skolefag tilbydes med ansættelse pr. 1. aug. 1972.

Skolen har 22 klasser (Bh. - 10. + real). Klassekvotient: 15.

Yderligere oplysninger: tlf. (05) 52 28 34 kl. 8-12.

Ansøgning sendes til:

Sct. Michaels Skole
Sct. Hedvigstrene
Kralundsgade 2-8
6000 Kolding

LÆRER SØGES

Rygårds Skole (selvejende, katolsk institution) - Hellerup - søger pr. 1. august 1972 en lærer(inde) til bl.a. følg.: dansk i 1. og 3. kl., matematik i 4. og 6. kl. samt I. real. Ansøgning med bekræftet afskrift (evt. fotokopi) af eksamensbeviser og udtalelser stiles til skolens bestyrelse og sendes til skoleinspektøren, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup, inden d. 7.4. Løn som ved det offentlige skolevæsen, kontrakt i henhold til overenskomst med Den private realskoles Lærereforening. Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til skolen, daglig kl. 12,30-13,30, tlf. (01-43) HE 1053.

Skolen danner rammen om et interessant arbejdsmiljø, hvor man tilstræber et såvel internationalt som økumenisk fællesskab.

GUDSTJENESTELISTE

Johanneskirken (katolsk), Søborg.

26/3 Palmesøndag: kl. 10: Børnenes første altergang.

kl. 17: Latinsk højmesse.

30/3 Skærtorsdag: kl. 19,30: Messe.

31/3 Langfredag: kl. 15: Jesu Døds Liturgi.

1/4 Påskelørdag: kl. 20: Påskelysets indvielse; messe.

2/4 Påskedag: kl. 10 og 17: Messe.

3/4 2. påskedag: kl. 10: Messe.

ØKUMENISK HØJSKOLE

MENNESKET OG DETS FREMTID

For femte gang indbydes til økumenisk højskoleuge på Snoghøj. Denne uge har vist sig at være et betydeligt og spændende aktiv i den økumeniske samtale. Vi har meget at lære af hinanden, ikke mindst med henblik på den tjeneste i verden, som evangeliet sætter det kristne menneske til.

Som emne for det kommende Snoghøj møde har man valgt: *Mennesket og dets fremtid*. Bag dette ligger egentlig spørgsmålet: *Har mennesket en fremtid?* Dette spørgsmål må nødvendigvis rejses på baggrund af en række ubehagelige og uomstødelige kendsgerninger. Vi kender dem alle. De strækker sig fra forurenningen over den stadige krigsfare til uligheden og uretfærdigheden i verden.

Mennesket er også truet af det tryk, samfundet i stigende grad lægger på det i dets daglige tilværelse. Det skal tilpasse sig samfundsordenen, produktionsforholdene, politiske aftaler og meget andet.

Men skal mennesket tilpasse sig og bare affinde sig med forholdene og en uundgåelig fremtid?

I kristendommen er mennesket i centrum. Mennesket er ikke blevet til for samfundets skyld. Samfundet skal tværtimod i alle sine led tjene mennesket, glæden, freden, retfærdigheden, fællesskabet.

Snoghøj mødet vil behandle den problematik, der udspringer heraf, og på en række konkrete områder, i samtale med andre menneskesyn, forsøge at pejle sig frem mod nye opfattelser og nye handlingsmønstre. Det er en opgave, som kristne af alle konfessioner både kan og skal tage op i fællesskab.

Mødet på Snoghøj begynder søndag den 18. juni kl. 16 og slutter lørdag den 24. juni kl. ca. 10.

Nærmere oplysninger kan fås hos Sven E. Frederiksen, Farum Hovedgade 61, 3520 Farum. Telefon: (01) 95 19 64 - aften: (01) 98 55 02.

DE LITURGISKE LÆSNINGER
Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 26/3: Palmesøndag: Mt. 21,1-11. – Es. 50,4-7. – Salme 21 (22), 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24. (R: 2a). – Filipp. 2,6-11. – Mt. 26,14-27,66 (eller: 27,11-54).

Mandag d. 27/3: Es. 42,1-7. – Joh. 12, 1-11.

Tirsdag d. 28/3: Es. 49,1-6. – Joh. 13, 21-33. 36-38.

Onsdag d. 29/3: Es. 50,4-9a. – Mt. 26, 14,25.

Torsdag d. 30/3: Skærtorsdag: Aftenmessen: 2. Mos. 12,1-8. 11-14. – Salme 115 (116), 12-13. 15-16bc. 17-18. (R: 1. Kor. 10,16). – 1. Kor. 11,23-26. – Joh. 13,1-15.

Fredag d. 31/3: Langfredag: Es. 52,13-53,12. – Salme 30 (31), 2 og 6. 12-13. 15-16. 17 og 25. (R: Lk. 23,46). – Hebr. 4,14-16; 5,7-9. – Joh. 18,1-19, 42.

Lørdag d. 1/4: Påskelørdag: Ingen Messe.

Søndag d. 2/4: Påskevigilien: Af de angivne 7 læsninger fra Det gamle Testamente kan der udvælges mindst 3; dog må den 3. læsning aldrig bortfalde.

1. læsning: 1. Mos. 1,1-2,2 (eller: 1,1. 26-31a). – Salme 32 (33), 4-7. 12-13. 20 og 22. (R: 5b).

2. læsning: 1. Mos. 22,1-18 (eller: 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18). – Salme 15 (16), 5 og 8. 9-11. (R: 1).

3. læsning: 2. Mos. 14,15-15,1. – Salme 2. Mos. 15,1-6. 17-18. (R: 1a).

4. læsning: Es. 54,5-14. – Salme 29 (30), 2 og 4-6. 11. 12a. 13 b (R: 2a).

5. læsning: Es. 55,1-11. – Salme Es. 12,2-3. 4b-6. (R: 3).

6. læsning: Bar. 3,9-15. 31-4,4. – Salme 18 (19),8-11. (R: Joh. 6,69).

7. læsning: Ezek. 36,16-28. – Salme 41 (42),3. 5bcd; 42 (43),3-4. (R: Salme 41 (42),2).

Epistel: Rom. 6,3-11 Salme 117 (118), 1-2. 16ab-17. 22-23. (R: Alleluja, alleluja, alleluja). – *Evang.*: Mt. 28,1-10. Påskedags Messe: Ap.g. 10,34a. 37-43.

– Salme 117 (118) som ovenfor. (R: 24 eller Alleluja). Kol. 3,1-4 (eller: 1. Kor. 5,6b-8). – Joh. 20,1-9 (eller: Mt. 28,1-10). – I en evt. Aftenmesse: Lk. 24, 13-35.

Mandag d. 3/4: 2. Påskedag: Ap.g. 2,14. 22-32. – Salme 15 (16),1-2a. 5. 7-11. (R: 1 eller Alleluja). Mt. 28,8-15.

Tirsdag d. 4/4: Ap.g. 2,36-41. – Joh. 20, 11-18.

Onsdag d. 5/4: Ap.g. 3,1-10. – Lk. 24, 13-35.

Torsdag d. 6/4: Ap.g. 3,11-26. – Lk. 24, 35-48.

Fredag d. 7/4: Ap.g. 4,1-12. – Joh. 21, 1-14.

Lørdag d. 8/4: Ap.g. 4,13-21. – Mk. 16, 9-15.

Søndag d. 9/4: 2. Søndag i Påsken (Hvide Søndag): Ap.g. 2,42-47. – Salme 117 (118),2-4. 13-15. 22-24. (R: 1 eller: Alleluja). – 1. Pet. 1,3-9. – Joh. 20,19-31.

Mandag d. 10/4: Ap.g. 4,23-31. Joh. 3, 1-8.

Tirsdag d. 11/4: Ap.g. 4,32-37. – Joh. 3,7-15.

Onsdag d. 12/4: Ap.g. 5,17-26. – Joh. 3,16-21.

Torsdag d. 13/4: Ap.g. 5,27-33. – Joh. 3,31-36.

Fredag d. 14/4: Ap.g. 5,34-42. – Joh. 6,1-15.

Lørdag d. 15/4: Ap.g. 6,1-7. – Joh. 6, 16-21.

Søndag d. 16/4: 3. Søndag i Påsken. Ap.g. 2,14. 22-28. – Salme 15 (16),1-2a. 5. 7-11. (R: 11a eller: Alleluja). – 1. Pet. 1,17-21. – Lk. 24,13-35.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 26/3: Palmesøndag. – Tiden for Påskedagkomunionen begynder.

Mandag d. 27/3: Ferialdag.

Tirsdag d. 28/3: Ferialdag.

Onsdag d. 29/3: Ferialdag.

Torsdag d. 30/3: Skærtorsdag.

Fredag d. 31/3: Langfredag. – Faste- og abstinensdag. – Langfredagskollekt.

Lørdag d. 1/4: Påskelørdag.

Søndag d. 2/4: 1. Påskedag.

Mandag d. 3/4: 2. Påskedag.

Tirsdag d. 4/4: Oktavdag.

Onsdag d. 5/4: Oktavdag.

Torsdag d. 6/4: Oktavdag.

Fredag d. 7/4: Oktavdag.

Lørdag d. 8/4: Oktavdag.

Søndag d. 9/4: 2. Søndag i Påsken.

(Hvide Søndag).

Mandag d. 10/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 11/4: S. Leo den Store, pave og kirkelærer.

Onsdag d. 12/4: Ferialdag.

Torsdag d. 13/4: Ferialdag.

Fredag d. 14/4: S. Justinus, martyr.

Lørdag d. 15/4: Ferialdag.

Søndag d. 16/4: 3. Søndag i Påsken.

ET FORSLAG

SNAKKEPLADS EFTER MESSEN OG SAMLINGSSTED FOR MENIGHEDEN

Folkekirkelige tanker, som også passer på vore forhold.

En lun og beskyttet snakkeplads uden for kirkebygningen og gode og moderne menighedslokaler er de faciliteter, som bør findes rundt om i alle danske kirker, fremhæver hjælpepræsten ved Thorsager-Bregnet menigheder, forstander på Rønde Højskole Henning Nielsen i et studie-kredsforedrag, ifølge et referat i »Dagbladet Djursland«. Emnet var: »Kirkens trosfællesskab og enkeltmandskristendom.« Henning Nielsen sagde blandt andet:

– Den dybe fællesskabstanke, der ligger til grund for den århundredgamle dannelse af kristne menigheder i Danmark, synes mere og mere at blive brudt af den ændrede samfundsstruktur på godt og ondt. Samfundet er blevet sekulariseret, altså mere og mere skilt fra den fælles kristne tro, og det føles også ind blandt kirkens trofaste medlemmer.

– Vi står i større og større fare for at blive fremmede over for hinanden og hverandre, sagde han, og den sidste rest af fællesskabsfølelsen ved gudstjenesten: at man uden for på kirkepladsen ventede for at hilse på menighedsmedlemmer, synes også at være i aftagende. Man har så travlt. Man kan netop deltage i gudstjenesten, men ikke i næstens glæder og sorger, medgang og modgang.

– Hvor ville det være godt, om alle vore kirker virkelig havde gode pladser, hvor vi efter gudstjenesten kunne tale med hverandre, sagde præsten. Og hvor ville jeg ønske, at vi solgte vore forsamlings- og missionshuse og i stedet byggede tidssvarende menighedslokaler, hvor hele kirkens menighed kunne samles, unge og ældre og gamle, børn og voksne.

– Mener vi noget dybt engageret med vor kristendom, må vi samles på tværs af kirkelige retninger – og også konfessioner – for at vi kan styrkes til et missionerende virke i en materialistisk og sekulariseret tid.

Det er ord talt fra hjertet, som også svarer til den katolske kirkes forhold i Danmark. Her skal vi også søge at skabe gode samlingspladser efter messen i kirken og moderne menighedslokaler, hvor både de gamle, de ældre og de unge vil slutte kreds og være med til at bygge menighedslivet videre op!

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgspris kr. 4,00. Prisaene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

HJERTER TRE

Der er en lang tradition for, at de store instruktører bliver anmeldt her i bladet. Truffaut er bestemt ingen undtagelse. »Den falske brud«, »Den vilde dreng« og afslutningen på historien om Antoine Doinel »Elsker – Elsker ikke?« har alle været udførligt kommenteret her på bagsiden. Ubevidst har jeg været lige på nippet til at bryde denne tradition. Efter første gennemsyn af »Hjerter tre« følte jeg ingen særlig iver efter at sige noget om filmen. Den forekom anderledes stiv og neddæmpet i forhold til tidligere films ubekymrede og improviserede glæde og varme. Og det støttede kun min mangel, at både dagbladskritikken og publikum tog meget reserveret, ja nærmest afvisende, imod den.

Men jeg er kommet på bedre tanker. En del af forklaringen er, at Dagmar i hele februar måned har spillet Truffaut-kavalkade, så det har været muligt at se eller gense hele instruktørens produktion. Det har for mig ført til en oplevelse af sammenhæng mellem de forskellige værker samt en understregning af centrale temaer i Truffauts kunst. Den svage ubesluttsomme mand er en hovedfigur, som Truffaut bestandig vender tilbage til. Endelig kan man sige, at kærligheden som regel er hovedpersonen i filmene. Ikke den lykkelige eller sorgløse kærlighed (hvis en sådan findes), men al den smerte, som mennesker lider. Begge temaer er centrale i »Hjerter tre«. Det er således nogle af de oftest skjulte reaktioner, som optager Truffaut. Derfor er det også kun ved at fange de mange små nuancer, man når frem til, hvad der sker mellem de tre hovedpersoner. Det er altså en meget rig film, men til gengæld kræver den meget af tilskueren.

De to englændere og kontinentet

I lighed med klassikeren »Jules og Jim« er »Hjerter tre« en filmatisering af en roman af Henri-Pierre Roché. Begge handler om en trekant og udspiller sig omkring århundredskiftet, dog således at det i den første er en kvinde, der elsker to mænd, og nu omvendt en mand, der elsker to kvinder.

Ud over den ydre lighed er filmene meget forskellige. »Jules og Jim« er en sprælsk og poetisk historie i modsætning til den distancerede og lidt langtrukne måde, »Hjerter tre« er fortalt på. Alligevel drager det kølige overblik os mod de tre personer: de to englændere Anne og Muriel og franskmanden (kontinentet) Claude (Jean-Pierre Léaud). Deres mødre er barndomsveninder og begge enker. De passer derfor ekstra godt på deres nu voksne børn og er især forsigtige, når det gælder kærligheden.

Claude tager fra Paris til England for at besøge de to piger og deres mor. Der udvikles et varmt venskab imellem dem. Så længe de selv tror på, at følelserne er rent venskabelige, går det uden større gnidninger, men lidt efter lidt spirer stærkere og mere erotiske følelser frem. Her er der en markant forskel mellem de isolerede ø-boere og kontinentet. For franskmanden Claude er kærligheden fysisk, mens de to søstre på grund af deres victorianske samtid har fortrængt det erotiske. Vi ser altså to opfattelser af kærligheden knyttet til to nationaliteter, som har hver sin måde at udtrykke hengivenhed på.

»Den pressede citron«

Under et regnvejr søger Anne, Muriel, deres mor og Claude ly i en klippehule. For at holde varmen leger de »den pressede citron«, som går ud på, at pigerne

sidder med ryggen til hinanden med en tredje person imellem. Ved at røkke frem og tilbage holder alle tre varmen. I legen når Claude den fysiske nærhed, han længes efter, og som pigerne ikke tør lade komme til udtryk. Men det er kun i legen, i den usædvanlige situation, at de tør give deres hengivenhed et fysisk udtryk.

Scenen med »den pressede citron« foregriber præcist resten af handlingen i filmen. Claude skubbes frem og tilbage mellem Anne og Muriel. Han kan ikke beslutte sig for nogen af dem, og mister derfor dem begge. Han lader sig presse af de to søstre, hvilket tydeligst ses, ved at de udvælger ham til at være deres første elsker. Når det ikke for nogen af dem fører videre til et varigt forhold, hænger det sammen med, at den anden søster altid er til stede enten fysisk eller i overført betydning. De vil begge to have ham, men ingen af dem bliver i stand til realisere det. Resultatet er tragisk. Ingen af de tre bliver i stand til at realisere deres kærlighed.

Når det sørgelige i, at kærligheden ikke kan fuldbyrdes, ikke får tilskueren til at fortvivle, skyldes det den distance, Truffaut har lagt til hele forløbet. De mange faste kameraindstillinger (kameraet filmer uden at bevæges) og totalbilleder (billedet viser et stort udsnit af virkeligheden i modsætning til nærbilledet) giver os distance og overblik uden at forråde personernes følelser. Ro og beherskelse er både filmens og personernes temperament.

Lad mig slutte med Truffauts egne ord om filmen: »Hjerter tre« bliver ingen erotisk kærlighedsfilm. Bag den snart muntre, snart smertefulde historie... vil vi i billeder synge livets pris.«

Jakob Frandsen

7/1972

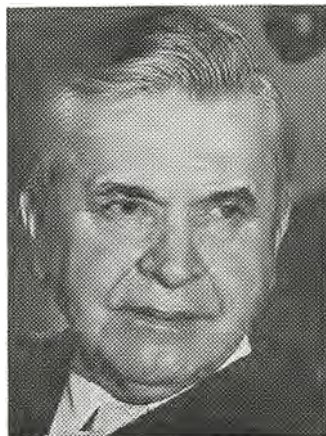
forum

katolsk

012 R

NOTES- BLOKKEN

Der er skrevet meget om de fremmede iblandt os. Der er vist også gjort en del for dem. Vi er i det mindste blevet opmærksomme på en opgave, som påhviler os alle. Hvem disse fremmede iblandt os er, ved vi efterhånden: flygtningene, gæstearbejderne, de gamle, de ensomme, de søgende osv. Men det forekommer os, at vi har glemt én gruppe, som ikke har det let. En gruppe, som på en ganske særlig måde er blevet fremmedgjort for sig selv. Vi tænker på den ældre konvertitgeneration, dvs. de mennesker, som konverterede i årene før det 2. Vatikankoncil. Mange af dem har det overordentlig vanskeligt i dag. De konverterede til en kirke, som i disse år skifter ansigt – i det mindste i det ydre. Og ikke få af dem kan ikke mere genkende sig selv i denne kirke. Det er et problem, som man ikke kan gå så let hen over. Det drejer sig om folk, som har sat alt ind på at komme til kirken, og for hvem det i dag er næsten umuligt at identificere sig med denne kirke. De føler sig fremmede over for alt det, der foregår i vor tids katolicisme. De kan ikke mere i den nuværende kirke genkende den kirke, de konverterede til. Alt det, man taler om i moderne katolicisme: åbning til verden, politisk teologi, engagement i samfundet osv. er fremmed tale for dem.

Redaktionen har fået et læserbrev fra en af disse gamle konvertitter; vi vil ikke forholde vore læsere dette brev. Vedkommende konvertit skriver: »Ja, mon ikke en meget stor del af os, der er konver-

titter, har været temmeligt énsprede? Hvad kunne vi være andet i denne Jakobs-kamp? Vi søgte jo perlen for at finde den og satte al vor kraft ind derpå, ofrede tid og kræfter på denne søgning i det åndelige og deltog gerne i to-tre messer om søndagen, hvis der var lejlighed dertil – og det kunne der være, hvis man som jeg boede i København i disse udviklede udviklingsår. Det ser ud til, at nogle ikke helt skatter perlens værdi bagefter, når den er fundet efter striden, det har kostet. Men forhåbentlig er denne min betragtning helt forkert, for »Har hånd du lagt på Herrens plov, da se dig ej tilbage...« Vi stod virkelig i en kamp, og alt var – eller ualmindeligt meget – var uendeligt ligegyldigt sammenlignet med dette éne: at indleve sig i den katolske tankegang, i det katolske sind, at måtte vinde den katolske tro, for til sidst at opleve, at man takket være Guds nåde og andres hjælp måtte få indgang i Guds kirke. Nej, hvordan kunne der være plads til meget andet for den søgende ved siden af dette store emne? Og hvor mange er der, som søger i dag, da det danske samfunds medlemmer for – synes det mig – et flertals vedkommende er ene og alene optaget af det materielle: det politiske uden for havehæget, mens vi selv gik inde med den rød- eller guldsnittede salmebog i hænderne og dingledede med rosenkransen.

En del og måske meget blev forsømt i retning af kundskaberne om det verdslige liv, om det politiske? Men er det dog ikke en for-

argelse mod Guds førelse til den katolske tro? Den forargelse, som Peter Schindler taler om her og der, og som vel er beskrevet før ham af konvertitter, der har været igennem dette åndelige nybrud og som sidenhen, når alt det nye er så selvfølgelig, begynder at klandre og gøre ved, fordi det har kostet så megen tid og strid.

Og frafaldet er sommetider stort og svært og trodsigt og sønderknusende. Mon ikke vi konvertitter, når timerne kan være slemme, med Grundtvig skal bede vort fadervor, mens

sjælen er mest træt af grubleriet? Det er vanskeligt at have med menneskesind og menneskesjæle at gøre. Og konvertitter kan vel være nogle af de mest hudløse. Måske de, der gik ind i åndens tjeneste allermest.«

Så vidt dette brev. Det forekommer os, at den konvertittype, som er beskrevet i de ovenfor anførte linier, bør have en håndsækning og ikke et stokkeslag. I stedet for at vise dem bort, burde vi tage dem under armen.

H. Roos S.J.

INDHOLD

OM GYLDIGHED	5
MESSE I ET PROVINSHUL	6
BISPEKONFERENCE	8
UDLAND	10
PASTORALRÅDSMØDE	
I BILLEDER	12
EN MORS OVERVEJELSER	14
AKTIONENS GANG	16
FRA MENIGHEDERNE	17
FREDERIKSSTAD	18
FRA PERU	20
25 ÅR	22
UDVANDRERNE	24

KOMMENTAR

SVAR TIL EN SØGENDE UNG GENNEMSNITS- DANSKER

»Edel ist, wem Jesu Wort
des Herzens innerste Saiten
rührt«

(Julius Langbehn:
Tafel des Edlen.)

Kære ven!

Indledningsvis må jeg konstatere, at udgangspunktet er forkert. Spørgsmålet, hvilken religion der er bedst, er uden mening. Det mennesket søger, er sandheden. Hvad er sandheden? Hvor skal jeg søge den? Findes den i en religion? Og da i hvilken? Og med sandheden menes her sandheden om mennesket, dets liv, dets formål, dets skæbne: Hvorfra? Hvorhen? Hvorfor? Mennesket har ikke andre end disse tre spørgsmål, og på en eller anden måde føler det sig forpligtet til at søge løsningen livet igennem. Vi søger ikke til en religion, fordi den er kulturens værn, eller fordi den tilfredsstillende vor følelse, vi spørger kun om én ting: er dens forkyndelse sand? Er dens svar på de tre spørgsmål i overensstemmelse med de faktiske forhold? Kristendommens svar lader sig ikke bevise. Så var den viden, og den erkendte viden kan man ikke unddrage sig. Den er *tro*, og det er noget ganske andet, fordi *tro* stiller mennesket frit, det må selv tage afgørelsen og sige, om det tror. Derimod kan man have (og skal man have) videnskabeligt funderede grunde til at tro.

Hvad jeg mest har at indvende mod dit brev, er den umådelige uvidenhed, som det røber med hensyn til, hvad religion og særlig kristendom er. Som radikalerne ved århundredskiftet hævder du, at religionen kommer til kort over for videnskaben, og at dens tilhængere holder stejlt fast på overleverede legender om en lang række forlængst videnskabeligt forklarede satter om liv og livs opståen. Du synes ikke at være klar over, at der findes fremragende kristne forskere inden for alle grene af videnskaben. Du antager for alvor, at de kristne tror, at Bibelen giver svar på naturvidenskabelige spørgsmål, og har deres geologiske og genetiske viden fra 1. Mosebog. Det er for dårligt for et dannet menneske i 1972. Du er uvidende om, at kristendommen er en forløsningsreligion netop fordi mennesket ikke er så godt, som det burde være. Var det det, havde det ingen religion behov. Hvis ikke vi lavede ulykker, som f.eks. de to verdenskrige, hvis ikke vi anvendte vore penge på oprustning og måneflyvninger i stedet for at købe mad til de sultende millioner, så trængte vi ikke til at blive forløst. Men vi trængte i høj grad til at forløses fra alt dette! Tro på legender kan naturligvis ikke forløse mennesket. Men igen må jeg fastslå, at også dit kendskab til, hvad Det nye Testamente indeholder, er yderst beskedent. Du har

næppe nogen sinde læst det alvorligt igennem, bare én gang, endsige underkastet det et indgående studium. Kendskabet til hinduismen og buddhismen står det, så vidt jeg kan skønne, ikke meget bedre til med. Det er all right, at mennesket er søgende. Man må bare ikke give sig ud for at være søgende, når man i virkeligheden ikke søger, det vil sige alvorligt undersøger de svar på livsgåden, som menneskene gennem tiderne har forkyndt. Kort sagt, at kalde sig søgende uden grundigt at sætte sig ind i religionerne er uærligt, og at studere alle mulige andre religioner end den, hvis kilder og tanker man har den letteste adgang til af alle, er diletanteri.

Der er naturligvis ingen, der forbyder en at blæse på, hvad menneskeheden før en selv har tænkt og erfaret, og så selv mikse sig en forklaring på livet sammen. Det er den typiske måde, hvorpå gennemsnitsdanskeren skaber sig sin livsanskuelse. Samtidig erkender han klart, at det ville være lidet betryggende at give sig til at kritisere Bohrs atomteori uden først at have gjort sig særdeles grundig bekendt med den. Men han føler ikke nogen mangel på logik i sin holdning.

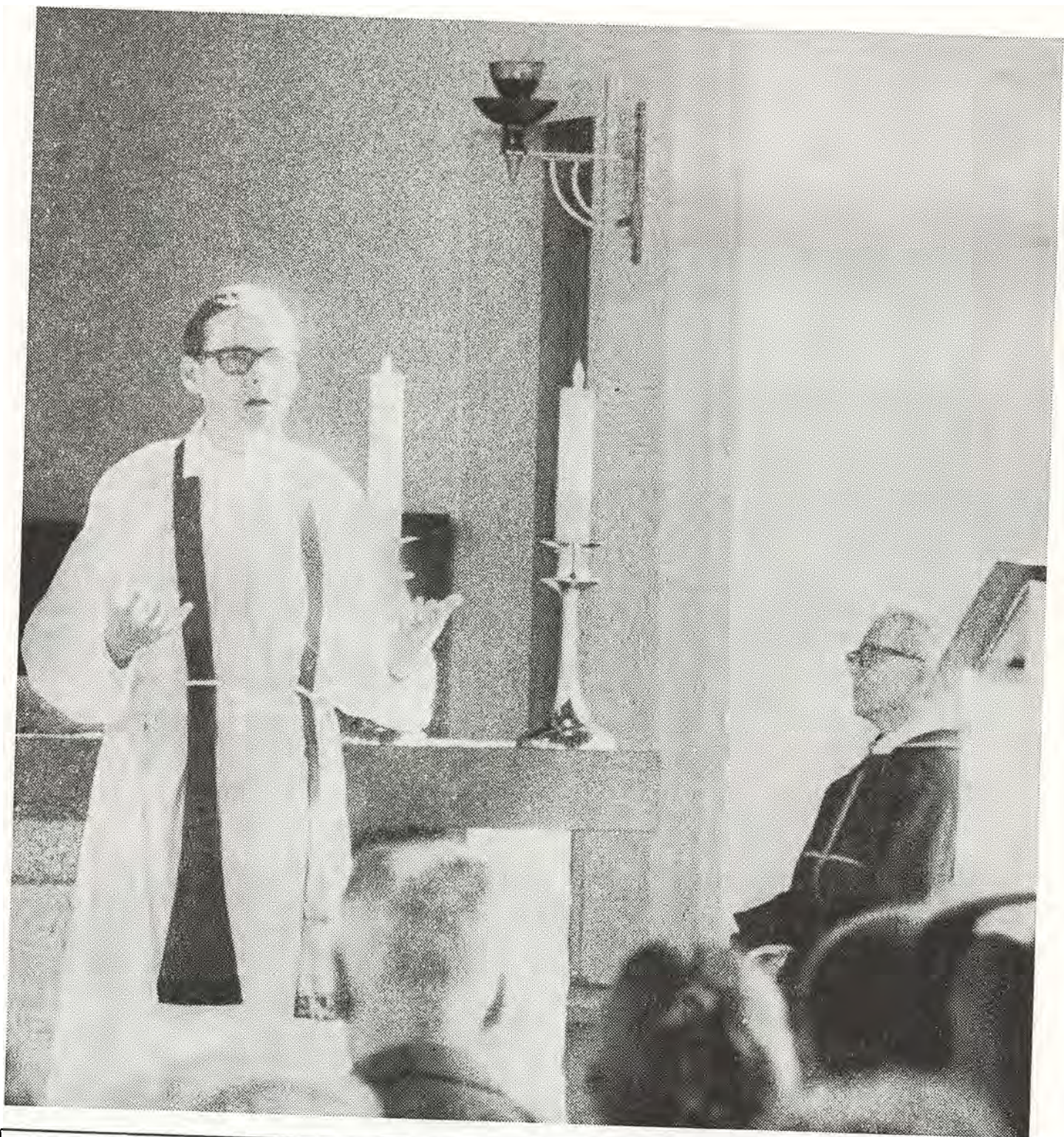
For at fuldende billedet kommer du med kirkens rigdom og overflod. Jeg indrømmer, at f.eks. Roskilde Domkirke er en smuk rund sum værd, mange munde kun-

ne møttes, hvis man solgte den til amerikanerne. Hvorfor vi ikke gør det, overlader jeg til dig selv at finde ud af.

Hvad er da kristendom? Det er troen på, at der findes en for os uforståelig og utilgængelig Gud, men ikke desto mindre: i ham lever og røres og er vi (Apostlenes Gerninger, 17,28). Gennem Kristus har han åbenbaret sig for os, som et inderste kærlighedens princip, der er verdens ophav og formål. Derfor kaldes han Fader. Begrebet dækker ikke, men det er det nærmeste, vi kan komme. Med frygt har det intet at gøre. Det skulle da være frygt for at miste ham, men det kan vi i virkeligheden ikke gøre, ikke engang når vi vender ham ryggen. Vore dogmer interesserer ham vist mindre, derimod vil han, at vi ved bestandig at stræbe efter det gode, det sande, det skønne mere og mere skal komme til at »ligne« ham. I den grad, vi gør det, er vi »forløst«. Det er kirkens tragedie, at den ofte fremtræder i en så indviklet ydre skikkelse, at mennesket ikke får øje på disse enkle sandheder for bar røgelse og flitterstads. Men når den synes helt groet til, rejser der sig en storm, som renser den på ny. Vi ser det i vor tid. Mere om kristendom: læs Jakobsbrevet i Det nye Testamente.

Venlig hilsen!

Din gamle ven
G. H.

OM GYLDIGHED OG GYLDIGHED

Spørgsmålet, om et sakramente er gyldigt, kan stilles på mange forskellige niveauer. Man kan f.eks. diskutere, hvilken værdi folkekirkens nadver har for os, eller spørge, om brugen af en ny formulering under en eksperimentalgudstjeneste sker på bekostning af sakramentets inderste væsen. Hvordan skal man afgøre et sådant spørgsmål?

Et kirkeretsligt spørgsmål?

Det første, man plejer at gøre i den slags tilfælde, er at undersøge, om de kirkeretslige betingelser er til stede. Dette er ikke uvigtigt. Sakramenterne er blevet betroet Kirken, som fastsætter regler, der sikrer kontinuiteten ned gennem tiderne. Men spørgsmålet kan og skal stilles på et andet og dybere plan end det rent og skært juridiske. Svarer den måde, sakramentet fejres på, ikke bare til den kirkelige lovgivnings paragraffer, men også til Herrens vilje og mening med det? Det er ikke utænkeligt, at nadveren kan fejres på en måde, der juridisk set er absolut uangribelig, men at man alligevel på flere afgørende punkter forråder Herrens hensigt med indstiftelsen af dette sakramente. Kan man så uden videre sige, at en sådan messe er »gyldig«?

Vi har lært i katekismus, at et sakramente er et tegn, som skaber, hvad det nævner. Men et tegn gælder kun, hvis det opfattes. Er vore sakramenter gyldige tegn? Er den måde, vi fejrer eukaristien på i den latinske del af den katolske kirke et gyldigt tegn, som udtrykker alt, hvad Kristus ville meddele os gennem nadverens sakramente? Det er også – og endda først og fremmest – på dette plan, spørgsmålet om nadverens gyldighed skal stilles.

Hvad er nadveren tegn på?

Diskussionen om nadverens gyldighed begrænses som oftest til spørgsmålet om realpræsensen. Det er selvfølgelig også et meget vigtigt aspekt, for hvis brødet og vinen ikke bliver forvandlet til Jesu legeme og blod, er der ingen nadver. Men realpræsensen er kun en side af nadveren, og den alene er ikke nok til at gøre den til et sakramente, for i så fald ville en sakramental velsignelse også være et sakramente. Realpræsensen er nemlig ikke et tegn i sig selv, eftersom vi ikke har nogen mulighed for at konstatere den. Det, som er tegn, er brødet og vinen og nærmere betegnet det, at dette brød bliver spist, og denne vin bliver drukket i fællesskab.

Da Jesus ville indstifte et synligt tegn på sin fortsatte tilstedeværelse iblandt os, valgte han brødet og vinen, dvs. noget, der for ham var en del af hverdagen. Hvis man hos os skulle udtrykke noget så dagligdags, ville man tale om rugbrød og øl. Han valgte netop noget, der var så almindeligt og samtidig så centralt, fordi han ville understrege meningen med menneskevordelsen: Guds Søn er blevet en del af vort dagligliv, og han fortsætter med at være det. Er vore messer stadig et tegn på det? Næppe. Vi fejrer nadveren i en bygning, hvor praktisk talt alt er forskelligt fra det, vi har derhjemme. Præsten skal være klædt på en måde, som engang var ganske almindelig, men som ikke mere har noget til fælles med den måde, vi klæder os på. Og oblaterne skal have så lidt lighed med rigtigt brød som muligt. Hvordan skal de få os til at tænke på vore daglige måltider? Er de så stadig et gyldigt tegn?

Nadveren er fællesskabets sakramente, dvs. at den udtrykker og derfor udbyder fællesskabet... eller gør den? Det tegn, Jesus valgte, var måltidet. Den første nadver var en liturgisk handling, men formen var et rigtigt måltid. Kristus giver os sit legeme at spise og sit blod at drikke, fordi måltidet er det mest fundamentale udtryk for fællesskab, – det bedste middel, vi har, til at skabe fællesskab mennesker imellem. Der er nemlig forskel på at tage føde til sig og deltage i et måltid. I en restaurant eller en kantine kan folk godt spise det samme samtidig og i det samme rum, men alligevel er det ikke noget rigtigt måltid, fordi der ikke er noget fællesskab. Hvordan udtrykker vi så, at messen er et måltid? Vores altergang minder om serveringen i et cafeteria, hvor hver især kommer og henter sin mad og går hen og nyder den i fred og ro uden at bekymre sig det ringeste om sin sidemand. Det er det samme brød, vi spiser, den samme vin, vi drikker, og den samme Herre, vi modtager, men hvorfor udtrykker vi ikke bedre, at vi gør det i fællesskab? At vi gør det i fællesskab? At vi endnu ikke har fundet frem til, hvordan vi kan udveksle fredshilsenen før altergangen, kan meget vel skyldes vort nordiske temperament, men er det bare det? Vor nadverdeltagelse er et tegn på vort møde med Kristus, men er den også et tegn på vort broderskab med de andre? Og hvis den ikke er det, kan den så kaldes et gyldigt tegn?

Hvorfor kun i kirken?

Der er mange måder at spise på. Jeg kan invitere en kammerat på en pølse ved en pølsevogn, og jeg kan blive indbudt til en festmiddag. Til gengæld er der praktisk talt kun en måde at fejre nadveren på. Vi har fire nadverbønner

at vælge imellem, men måden, vi fejrer den på er stadig den samme. Kan vi blive ved med at nøjes med denne ene måde?

Der skal være plads til alle i kirken, også til den anonyme kristne, som helst vil overvære messen halvt skjult bag en søjle, og til dem, der foretrækker den gregorianske messe på latin. Derfor skal der også findes muligheder for at udtrykke vort fællesskab på en lidt mere synlig måde, end vi plejer at gøre det. Når der kun er få til alters, og alle modtager Herrens brød i hånden, hvorfor venter vi så ikke, til alle har fået det, så vi kan nyde det samtidig? At spise sammen er et udtryk for fællesskab. En lignende fremgangsmåde kan for øvrigt gøre brugen af særkalken til en endnu bedre måde at udtrykke vort fællesskab på, end hvis vi drikker af samme kalk.

Vi må prøve på at finde frem til nye nadverformer uden for vore nuværende kirkebygninger. Den måde, de nu er indrettet på, med alteret hævet i den ene ende og bænken på rad og række som i en sporvogn gør det ekstra vanskeligt at udtrykke fællesskabet menighedsmedlemmerne imellem. Desuden hersker der en sakral atmosfære, som virker hæmmende på os. Det var ikke uden grund, at Jesus fejrede den første nadver i en privat spisestue. Vi kan godt være bekendt at følge et sådant eksempel. Og ligesom de første kristne ifølge Apostlenes gerninger både deltog i ceremonierne i templet og i brødsbrydelsen i hjemmene, skulle vel også vi kunne fejre nadveren både i kirkerne og i vores hjem.

Det ville bl.a. have den fordel at forebygge den misforståelse, at husmesser er fremtidens løsen. Det er kun *en* af de retninger, gudstjenestefornyelsen skal gå i. I den lægges der særlig vægt på andre aspekter af gudstjenesten end dem, vi er vant til, og det kan hjælpe os til at opdage nogle af manglerne ved vor nuværende gudstjeneste, men der er andre, der savnes imidlertid bedre muligheder for at eksperimentere uden at skulle påtvinge andre disse mere eller mindre mislykkede forsøg. Det er jo indlysende, at den slags eksperimenter ikke alle sammen er lige vellykkede fra begyndelsen, men også de mislykkede kan være frugtbare og nyttige. Hvis vi har tålmodighed til at prøve igen og igen, – hvis det tegn på fællesskab, husmesserne er, ikke er på bekostning af menighedsmessens mere åbne fællesskab, – og hvis man undgår klike-dannelser ved f.eks. at sørge for stort gennemtræk blandt deltagerne, vil disse eksperimenter hjælpe os til at gøre vore søndagsgudstjenester til et oprigtigt tegn på vort fællesskab omkring Herrens bord. Og så vil vore messer være gyldige i alle ordets betydninger.

MESSE I ET PROVINSHUL

En beretning fra Czekoslovakiet
Af Helge Kristensen

»Toufar fra Čihošt« – en artikel i Forum nr. 3 – var en beretning fra Czekoslovakiet fem år efter den anden verdenskrig. I nærværende artikel fortæller redaktør Helge Kristensen om nogle oplevelser i Czekoslovakiet sommeren 1971. Højdepunktet er en messe i en lille by, der ellers ikke har meget andet at byde på end storke på kirketaget ... Vi gør også en afstikker til Karlsbad – et vestbøhmisk Lourdes uden kirkeligt fortegn, men med masser af kultur.

Der er god plads i toget fra České Budějovice (hvor den gode soldat Svejek lå i garnison under første verdenskrig) til Horaždovice. Vi bliver straks gode venner med et sympatisk ungt ægtepar, der har en hundehvalp i en kurv og ikke er fedtede med at låne den ud. Vi byder flødekarameller og får til gengæld chokolade af dem, og det skal man ikke kimse ad, for det er dyrt i Czekoslovakiet. Vi forstår bogstavelig talt ikke et muk af hinandens prog, men heldigvis er sympatiens sprog ens over hele verden.

Horaždovice station. Vi havde nok en

idé om, at det hele hidtil havde været for nemt. Vi må nu over i en skinnebus, der er så overfyldt som en københavnsk linje 41, når Sverigesbåden er kommet ind. Det er så varmt, som det kan være i Centraleuropa i højsæsonen. De mange mennesker med bjergvandrerdudstyr lover dog godt for de kommende dage, hvad nydelsen af naturen angår.

Horaždovice by. Ingen taxier. Vi hanker op i bagagen og leder efter hotellet, opløst af varme. Det, vi ser af byen, lader ane, at vi er havnet i et provinshul. Ja, hvorfor netop Horaždovice? Der var

ganske simpelt optaget overalt i de mere kendte byer i Šumava-området. Šumava er det, tyskerne kalder Böhmerwald. I brochurerne lød byen for resten ikke så tosset. Men hotellet er ganske simpelt det mest rædselsfulde, vi nogen sinde har oplevet. En stinkende trappe, et værelse med fire hospitalsenge, én vaskekumme på gangen til betjening af samtlige værelser. Dog er maden god, czekerne i skænkestuen alle venlige og imødekommende. De går til øllerne, men bliver aldrig aggressive og ubehagelige, kun mere venlige for hver gang kruset tømmes. Men tre dage her oven på det luksuriøse Ambassador i hjertet af Praha og et også tåleligt hotel i eventyrbyen Český Krumlov, – det er trods alt et antiklimaks.

Byens seværdigheder – en bymur og noget, man kalder et slot, er hurtigt overset på den øde lørdageftermiddag. Bjerge er der heller ikke noget af. Det er ganske simpelt ikke til at holde ud. Funktionærerne på jernbanestationen forstår vores kvide og stiller beredvilligt og uden betaling tjenestetefonen til rådighed for os, så vi kan prøve at få vores værelse i Karlovy Vary (Karlsbad) nogle dage tidligere. Men ak! Det lader sig ikke gøre.

Vi bekender

Søndag morgen. Vi kender allerede kirken. Den har storke på taget. Et kvarter i ni sidder vi på torvet og ser de sædvanlige gamle koner gå ind i kirken, – de gamle koner, som regeringen anser for uskadelige og uforbederlige, og hvis kirkegang altså tolereres. Nå, måske er der så mange gamle koner, at man får en mindre god plads. Vi bekvemmer os til at gå ind i køligheden, for solen bager allerede varmt på torvet. Vi går ind og konstaterer, at det nok var godt, at vi kom i god tid, for ganske rigtigt er mange af pladserne allerede besat af gamle koner med børnebørn . . .

Kirken er en ret statelig lilleby-kirke, gotik, men – hvis man anlægger den puritanske mine – ødelagt af de folkelige og sødladne billeder og statuer osv., som vi kender fra katolske kirker verden over, fra før billedstormen satte ind, og som vi ærlig talt savner i Stenosgade, indtil gudstjenesten begynder, og man koncentrerer sig om alteret.

Klokken ni vækkes vi af vore betragtninger af orglet, der sætter ind, samtidig med at processionen gør sit indtog. Og se, nu er det sandelig ikke de gamle koner, der præger billedet længere. Kirken er ganske simpelt stuvende fuld, og man hæfter sig ved, at også byens unge langhårede er med. Kort sagt er hele det lille samfund særdeles fint repræsenteret. Som om det var juleaften hjemme.

Der holdes sangmesse på czechisk. Kun

få har salmebøger, men hymnerne synges, så det runger under de spidse buer. Og de reciterede svar. Som med en stemme, ingen slinger i valsen, selv om man følger den nye ritus. Man må beskæmmes, når man tænker på, hvor famlende »Herre vi bekender din død . . .« endnu lyder hjemme, og hvordan det lyder her i et land, hvor den herskende klan ikke ligefrem giver lønforhøjelse og forfremmelser til dem, der går åbent i kirke, for at sige det på den måde. Dog går meget få til kommunion, hvad årsagen så er. Man modtager hostien i munden, knælende. Det gør vi naturligvis også, følger skikken.

Efter messen snakker folk sammen udenfor, som vi gør det hjemme. Ingen tænker tilsyneladende på, om partiet har sendt et par mand herhen for at se, hvem der går til messe.

Er det lutter tro, der får folk i denne lille provinsby i det af russerne besatte og kontrollerede Czekoslovakiet til at samles i så stort antal i kirken, eller er der en del protest i det, en slags kamoufleret demonstration? Vi ved det ikke, spørger ikke for ikke at virke provokerende. Når vi vender tilbage til Praha efter vores rundtur i Czekiet (Böhmen), skal vi have en lille meningsudveksling med regeringsrepræsentanter angående en bog, jeg har skrevet om landet, så vi er heller ikke selv interesserede i at vække mere opsigt end højst nødvendigt.

For resten behøver man ikke at provokere czekerne til at sige noget. Når man hører, hvor åbenhjertigt og uopfordret, de siger deres mening om tilstandene til os vildtfremmede, når vi sidder sammen i et tog eller på en ølstue, skulle man ikke tro, man opholdt sig i en politistat, hvor der dog *skulle* være en fare for stikkeri.

Vi kikker lige indenfor i kirken mandag morgen til messen. Nydeligt besøgt, når man tænker på, at det er hverdag. Og orgelmusik, salmesang. På en ganske almindelig dag. I juli måned. Luksus i Danmark, men man oplever det altså i et land, hvor styret så afgjort ikke under kirken videre gode kår.

Karlsbad

Videre til Karlovy Vary – dvs. det Karlsbad, der efter traditionen blev grundlagt af den navnkundige kejser Karel IV, under hvem Praha var Europas hovedstad og fik en lang række af sine monumentale bygningsværker.

Karlovy Vary er i hvert fald for den, der aldrig før har besøgt en kurby, et egent fascinerende sted – ja, mon ikke det vil anses for fascinerende under alle omstændigheder. Et Lourdes uden religiøst fortegn, – læg mærke til, at jeg ikke skriver uden troens fortegn, for det er uden tvivl med tro og håb, mange syge

kommer til Karlsbad for at drikke af de helsebringende kilder. Den omslutes ikke af katedraler, men af en imponerende kolonnade, hvor man kan vandre fra den ene varme kilde til den anden og frit tappe vandet af kunstfærdige haner. Et uundværligt redskab under promenaden fra hane til hane er en tudekop. Alle spadserer i en ærværdig gangart, suttende af tudekoppen med det hede vand, der smager, som om der er natron i (det er jo i øvrigt også her Karlsbadersaltet kommer fra) og alle har et eftertænksomt, noget indadvendt udtryk i ansigtet.

I dette vestbøhmiske Lourdes er der ikke pontifikalmesse i det fri, men koncert om eftermiddagen og en sand perlerække af kulturarrangementer ugen igennem. Byen er jo noget smukkere end Lourdes sådan rent arkitektonisk, for at sige det mildt, selv om blandingen af senbarok og det 19. århundredes pastiche somme steder – bl.a. langs kolonnaden – næsten trækkes ud i det for kulissegagtige. Karlovy Vary er – til trods for at den ligger i et socialistisk land – et af de steder, hvor det internationale og flirtende mondæne liv leves med det stænk af vemod, som de kursøgende med deres svigtende helbred giver. Byen føjer sig ind i et smilende landskab med mange, dog ikke uoverkommelige højder, som husene kryber op ad og op på, og det hele afrundes af et behageligt klima. Karlovy Vary har noget livsbekræftende over sig.

Hus og Svejk

I Praha venter de to herrer fra regeringen, der har en lidt anderledes opfattelse af en positiv tone i rejsebøger, end vi har. En vittighed om, at det med at forarge de lidt troende skaber nogenlunde samme postyr i alle lejre, modtages med et lidt anstrengt smil. Men vi forsøger at få det bedste ud af, at ordet er frit, for det er det jo ikke hver dag på de kanter. Til gengæld er frokosten lige god hver gang. Vi følger herrerne til porten til deres ministerium. De glæder sig til weekenden i sommerhuset.

– Vi har Jan Hus uden for vinduet, siger den ene og peger på det berømte monument foran Tyn Kirken, hvor Tycho Brahe jo for resten er stedt til hvile.

– Kik lidt på ham en gang imellem, svarer jeg.

– Det var en god bemærkning at sige farvel på, svarer de.

Inden vi går ind og kikker på böhmisk glas, sender vi martyren Jan Hus et blik. Jo, han klarede den. Og derhenne lunter den gode soldat Svejk min-sandten. Og et par af hans kammerater, der lige har hørt en god historie om ministeren for . . .

Jo, de skal nok klare sig. Allesammen.

KATOLIK I NORDEN

Bispekonference med perspektiver

Den nordiske katolske bispekonference mødtes i dagene 27. februar til 4. marts på Mariaholm Skolecenter ved Øyeren sydøst for Oslo, hvor den – i vinterlig isolation og med fortrinlig arbejdsro – koncentrerede sig om at gennemgå en varieret og krævende dagsorden. I bispekonferencen deltog biskopperne Taylor (Stockholm), Martensen (København), Verschuren (Helsingfors), Frehen (Reykjavik), Gran (Oslo), Wember (Tromsø) og Rüth (Trondheim). Konferencen åbnedes i overværelse af den apostoliske delegat for Norden, ærkebiskop Zabkar, som ønskede den godt arbejde, men i øvrigt ikke selv deltog i forhandlingerne. Monsignore Kristian Hylla, Stockholm, fungerede som sekretær på konferencen og pastor H. Rieber-Mohn som presse-observatør.

Efter i 1971 at have udsendt en fælles pastoral vejledning angående de mange spørgsmål, der opstår for katolske kristne og for andre i forbindelse med den nordiske abortpraksis, viderefører konferencen sin rådgivende virksomhed med et fælles hyrdebrev vedrørende dåb og dåbspraksis i vore bispedømmer. En tekst vil foreligge inden længe. Samtidig er det, oplyser generalsekretæren for bispekonferencen, biskop Gran, i en samtale, naturligt, at bispekonferencen på noget længere sigt tager den principielle begrundelse for den

katolske kirkes tilstedeværelse og aktivitet i de nordiske lande og dens mål og midler i årene fremover op til vurdering. Vi er kommet et godt stykke videre, siden kirken i forrige århundrede igen begyndte at virke i Norden i en social og kirkelig situation, som var meget ulig den, vi kender i dag. En besindelse på dens opgave og dens egentlige perspektiver inden for den samfundstype og det økumeniske klima, der råder i dag, har vist sig at være ønskelig, og drøftelsen af dette perspektiv vil formodentlig komme til at præge de to kommende bispekonferencer. De nordiske biskopper samles som bekendt i regelen to gange om året. Deres næste møde finder sted i Reykjavik i dagene 12.–20. september 1972.

Biskopperne tog endvidere stilling til det nye firmelsesritual, som for tiden er ved at blive oversat til originalsprogene. Dette ritual vil efterhånden blive indført og være almindeligt i bispedømmerne inden 1. januar 1973.

Derudover tog bispekonferencen stilling til den internationale bispesynodes regler og funktion ud fra de erfaringer, som er blevet indhøstet på synodens sidste møde i Rom i oktober 1971. Som det fremgik af biskop Grans rapport fra bispesynoden (han deltog som den nordiske bispekonferences delegerede), er man kommet et godt stykke videre i retning

af en effektivt arbejdende forsamling, men visse erfaringer opfordrer til at ændre fremgangsmåden en del. Det gør pave Paul for øvrigt også, idet han i sin afslutningstale til synoden bad om forslag til ændringer. Den nordiske bispekonference tager ham på ordet og er enig i hans hensigt: En så effektiv afvikling som muligt af synodens vældige opgave, som formodentlig kun kan få intensive betydning for kirkens videre liv. Konferencen agter også at benytte sig af sin adgang til at give forslag med hensyn til næste bispesynodes dagsorden. Her mere end skimter vi konturerne af et indre-kirkeligt demokrati i den katolske kirke, hvor kirkens øverste rådgivende organer kan hente impulser og informationer fra »basen« – kirken, som den faktisk tænker og optræder i de enkelte lande.

Som sædvanlig på disse internordiske bispemøder optog det betydelige katolske sociale og humanitære hjælpearbejde, der udføres af Caritas, en fremtrædende plads i drøftelserne. Her taler tallene fremdeles for sig selv: Den fællesnordiske »Fasteaktion« 1971 indbragte i alt kr. 256.750. Pengene anvendes fortrinsvis til udviklingshjælp efter informationer fra de internationale katolske hjælpeorganisationer – for tiden med Afrika i focus. På organisationsplan søger den katolske udviklingshjælp stadig sin helt rigtige form, og den nordiske bispekonference følger gennem rapporter og ved udsendinge (bl.a. biskop Taylor til et topmøde i Genève i december 1971) udviklingen i denne sag. Det drejer sig simpelt hen om at hjælpe der, hvor der er mest behov for det og med fuldt overblik fra givernes side over, hvad pengene bruges til, hvordan de bruges og hvorfor. Også på dette punkt er en fornuftig medbestemmelsesret et vigtigt anliggende.

Som endnu et tegn på, at den katolske kirke i øjeblikket er i færd med at opdage konsultationsteknikken, dvs. nødvendigheden af og det nyttige i at træffe afgørelser på det bredest mulige diskussionsgrundlag, kan det nævnes, at Vatikanet interesserer sig meget for *præsterådene* og deres funktion. Biskopper er – blandt andet – »personalechefer«. Den åbne drøftelse mellem dem og deres præster er blevet en livsfunktion i kirken, og Norden byder på et klima, hvor ikke bare præsternes, men også lægfolkets røst og kvalificerede skøn i kirkelige anliggender er værd at kende. De nordiske biskopper har ikke afventet Vatikanets initiativ med hensyn til at skabe et meningsklima, som gør dem velinformerede, – det ligger i selve den nordiske livsform.

Samtidig føler de europæiske bispekonferencer, hvoraf vor egen er en af de mindste! – åbenbart et behov for indbyrdes kontakt. Den nordiske bispekonfe-

rence, som i mange ting har holdt sig nær den tyske, kan se det positive i at oprette et europæisk sekretariat med information og kontakt for øje. Biskop Verschuren fik særlige opgaver i denne forbindelse. Desuden tog konferencen stilling til en henvendelse fra Det nordiske økumeniske Institut om at blive medlem af denne fælleskirkelige organisation. Som repræsentant udnævntes franciskannerpater *D. Boers* (Oslo) med pastor Ib Andersen (København) som suppleant.

Konferencen tog ligeledes stilling til et spørgsmål, som med jævne mellemrum opstår i vore nordiske lande: Kan en katolik være frimurer? Biskop Gran, Oslo, har tidligere taget stilling til problemet ud fra norske forhold, og han fik af konferencen til opgave over for de kirkelige myndigheder i Rom, som fra de latinske lande har helt andre erfaringer med hensyn til kirken og frimurerne, at gøre rede for, at de nordiske frimurerordener tværtimod har klare kristne forudsætninger og altså må vurderes ud fra denne inspiration.

Biskopperne drøftede også sjælesorgen blandt fraskilte ud fra en rapport fra biskop Verschuren (Helsingfors). Man vedtog at bede den fællesnordiske kirkeretlige kommission om at redigere en betænkning med evt. konkrete forslag.

Som man ser, var det en meget varieret dagsorden, som i virkeligheden var for omfattende selv for en uges intens arbejde. Men sådan er kirkeledernes ofte utaknemmelige opgave i en tid med store omstillingsproblemer, en rivende udvikling, en ærlig vilje til bred drøftelse og lydhør rådføring og samvittighedsfulde afgørelser.

Hvis det er presseobservatørens opgave at holde øje ikke bare med disse afgørelser og deres værdi, men også med den *ånd*, hvori de træffes, må forårets nordiske bispekonference siges at passe godt ind i en ny, men allerede klart afmærket tradition: Et nordisk bidrag til hele kirkens liv. Det er et bidrag vi indtil nu kan vedkende os. Det afspejler en livsform, som – uanset det yderst beskedne antal katolikker i de nordiske lande – har et og andet at sige såvel kirkens centrale ledelse i Rom som den øvrige katolske verden. I mere end én sammenhæng er livet i vore lande simpelt hen kristenmenneskets kår i dagens og morgendagens sekulariserede verden. I mere end én henseende høster vi simpelt hen erfaringerne først og meddeler den øvrige katolske verden, hvad vi ser, hvad vi efter bedste skøn tror, der skal gøres, og hvad vi så gør. Det er ikke noget dårligt bidrag til kirkens katolicitet og til dens verdensomspændende ansvar for menneskenes liv.

Mariaholm-konferencen gik fint og rigtigt ind i den selvklare konsekvens.

HOLD

KATOLSK FORUM

ABONNEMENT 21,- kr. pr. kvrt.

ADRESSE: KATOLSK FORUM
BREDGÅDE 69
1260 K.
TLF. (01) 11 60 80

KATOLSK FORUM
Abonnementsafdelingen

Bredgade 69 A
1260 København K

Undertegnede tegner herved abonnement på KATOLSK FORUM

Navn: _____

Stilling: _____

Gade og husnummer: _____

Postnummer og by: _____

den _____

underskrift

SKOTLAND

15 PCT. AF SKOTTERNE HAR DEN KATOLSKE TRO

Skotlands katolske kirke har omtrent 823.000 medlemmer, oplyser »Scottish Catholic Directory«, hvilket statistisk er en fremgang på 4.300 medlemmer i 1971. Landet er inddelt i 450 sogne og har 117 kvindelige og 56 mandlige ordenshuse med forskellige arbejdsopgaver i kirke og samfund.

Den skotske befolkning er på godt 5,5 millioner, hvilket vil sige, at den katolske folkeandel er på knap 15 procent, langt mere procentvis end i England-Wales, der kirkeligt katolsk hører sammen.

Mange slægter er katolske fra før reformationen, men i nyere tid er der sket indvandring fra Irland til storbyerne, ikke mindst til millionbyen Glasgow i det vestlige Skotland.

LONDON

DANSK OG ENGELSK BISPEBREV ---

Det er ikke blot Hans L. Martensen, katolsk biskop af København, som skriftligt ønsker at komme i kontakt med alle medlemmer af bispedømmet gennem den nye »Orientering fra Biskoppen«, der er blevet så vel modtaget rundt om i Danmarks katolske sogne og af de enkelte menighedsmedlemmer.

Centret for den katolske kirke i England er netop begyndt at publicere »Westminster Cathedral Journal«, gennem hvilken budbringer blandt andre kardinal John Heenan, ærkebiskop af Westminster, London, vil nå frem til trosfæller i millionbyen og ud over landet.

Mens imidlertid det lille danske brev uddeles gratis til modtagerne, – men derfor alligevel har sin fremstillings- og forsendelsespris, ønsker de måske lidt mere prisbevidste briter at få lidt dækning for udgifterne til papir, trykning og distribution.

Man tager 10 pennies pr. blad, og publikationen kom i førsteudgaven med et oplag på 1750 eksemplarer. Da de første meldinger lyder på tilfredsstillende afsætning, vil man øge oplaget.

Nævnes skal det, at de mange britiske bispedømmer for de flestes vedkommen-

de har deres eget »bispeblad«, således blandt andre »Southwark Record« i det stift, der omfatter bydele af London syd for Themsen samt landskabet Kent med overfartsbyen Dover ved Kanalen.

BRISTOL

DOMKIRKE I BRISTOL TIL 12 MILLIONER KRONER

Menighederne i bispedømmet Bristol i det vestlige England glæder sig til, at stiftets nye domkirke, viet til Sankt Peter og Sankt Paul, kan indvies og tages i brug til julehøjtiden 1972. Grundstenen blev lagt i september i fjor.

Byggesummen på omkring 12 millioner kroner i danske penge er indsamlet gennem mange år i små og større beløb. En gruppe velhavere har ydet de talmæssigt største summer.

Under kirken bliver der store mødelokaler til brug for byens og stiftets katolske befolkning for at styrke sammenholdet.

WASHINGTON

FADER DANIEL BERRIGAN PRØVELØSLADT PÅ GRUND AF SYGDOM

Washington – NC News Service
Fader Daniel Berrigan S.J., der har gjort sig skyldig i afbrændelse af indkaldelsesordrer i Catonsville i USA, vil på grund af dårligt helbred blive prøveløsladt ni måneder før udløbet af den straf på 3 år, han er blevet idømt.

NEW YORK

BILLY GRAHAM'S KORSTOG GAVNER KATOLIKKERNE

New York – NC News Service
Den øverste for Det pavelige Bibelinstitut i Rom, jesuiterpateren Charles W. Dulles skriver i en artikel i januarnummeret af et tidsskrift for katolske præster, der udkommer i New York, at det kan være gavnligt for katolikker at tage del i Billy Grahams korstog, fordi Billy Graham »konfronterer folk med Kristus og næsten tvinger dem til at tage ham alvorligt«.

Pater Dulles, som tidligere har ledet universitetet i San Francisco, hævder, at det budskab, Billy Graham forkynder under sit korstog, er »det traditionelle kristne glædelige budskab om frelse og genfødsel gennem anger og tro på Jesus Kristus«.

For Billy Graham er troen ikke simpelt hen en intellektuel handling, siger pater Dulles, men en »fuldstændig og ubetinget overgivelse til Jesus Kristus. Graham siger, at dette indebærer fire ting: selvfornægtelse, absolut tillid til Kristus, lydighed og omvendelse, – det er det, de klassiske katolske teologer kalder fides viva, en tro, der bliver levendegjort af kærlighed og gode gerninger.«

CANADA

CANADISKE KATOLIKKER STILLER FONDS TIL RÅDIGHED FOR HJÆLPEN TIL BANGLA DESH

Ottawa – NC News Service
Formanden for den canadiske bispekonference, biskop William E. Power, har meddelt, at der er ca. 490.000 \$ til rådighed for hjælpen til Bangla Desh.

Siden urolighedernes begyndelse i Pakistan har den katolske kirke i Canada indsamlet 800.000 \$ til flygtningene. Deraf er de 300.000 allerede afsendt.

Den canadiske bispekonferences generalsekretariat udtaler, at så snart valuta-situationen i Bangla Desh er kommet i orden, vil de 490.000 \$ blive sendt til den kristne hjælpeorganisation CORR, som er oprettet af de katolske biskopper i Bangla Desh.

BANGLA DESH

MODER THERESAS SØSTRE TAGER SIG AF NØDLIDENDE I BANGLA DESH

Rom – NC News Service
Moder Theresa og hendes søstre tager sig af to af de mest foragtede grupper i den nye stat Bangla Desh, nemlig de tusinder af kvinder, der er blevet voldtaget og gjort gravide af de plyndrende tropper under den korte krig med Vestpakistan og de ca. 50.000 biharianske muhamedanere, som har klumpet sig sammen i frygt for deres liv i den sydvestlige provins Khulna.

Grundene til, at man tager afstand fra de to grupper, er både politiske og etniske, siger regionaldirektøren for den

europæiske afdeling af den katolske hjælpeorganisation i USA, msgr. Joseph Harnett, som i begyndelsen af februar mødtes med moder Theresa og hendes søstre i Bangla Desh.

»Moder Theresa har allerede åbnet et hjem i Dacca, hvor man vil tage sig af disse kvinder og børn, og hun åbner snart tre til i Bangla Desh. Projektet, som får støtte fra fire katolske hjælpeorganisationer, går ikke alene ud på at tage sig af og uddanne moderen. Det er også meningen at tilbyde de ufødte børn uddannelsesmuligheder indtil 20-årsalderen.«

Moder Therasas søstre tager sig som nævnt også af 50.000 biharianske muhamedanere i Khulna. De bor sammen med dem i noget, msgr. Harnett beskriver som et område, der ikke tåler sammenligning med den »luksus, man finder i en flygtningelejr«.

Den katolske hjælpeorganisation har stillet 50.000 \$ til rådighed for en øjeblikkelig hjælp til muhamedanerne i Khulna. Desuden overfører organisationen tonsvis af fødevarer fra lagre på den anden side af den indiske grænse, for at disse mennesker kan få noget at spise.

Moder Theresa, som har virket i Indien siden 1929, og som i 1948 grundlagde sin egen orden i Calcuttas slumkvarterer, nyder den dybeste respekt og får al mulig støtte fra den indiske regerings side.

Ifølge msgr. Harnett er regeringen i Bangla Desh ligeledes indstillet på at samarbejde fuldtud med hende og hendes søstre. Faderen til Bangla Desh' præsident, sheik Mujibur Rahman, har skænket det første af de huse, moder Theresa har åbnet i Calcutta, og sheikens niece var den anden postulant, der indtrådte i moder Therasas orden i slutningen af 1940-erne.

Moder Theresa og 10 af hendes søstre mødtes for nylig med sheik Mujibur Rahman i Dacca, hvor de fik deres arbejde i Bangla Desh godkendt af ham.

ZAIRE

AFRIKANSKE KIRKELEDERE SIGER, AT VISSER MISSIONÆRER SÅR SPLITTELSE

Kinshasa - NC News Service

Lederen af Kristi Kirke i Zaire (det tidligere Congo), dr. Jean B. Bokeleale beskylder visse missionærer for at så splittelse mellem kirkens folk i Afrika og har sammenkaldt en ekstraordinær kongres for at udglatte meningsforskellene.

Dr. Bokeleale, der har ledet Kristi Kirke, som omfatter 39 protestantiske

kirker og 14 beslægtede organisationer, siden 1970, roste det arbejde, der udføres af mange missionærer, men udtalte sig kritisk om dem, der ifølge hans udtalelser splitter afrikanerne.

I et brev til missionærer i Zaire siger han, at splittelserne stammer fra dem, der modarbejder Kristi Kirke, fordi den er bygget op af afrikanere og ikke af missionærerne.

Videre siger han, at det falder visse missionærer svært at lade afrikanerne »tænke frit og at give Helligånden lov til at virke frit mellem afrikanerne, når de overvejer Guds ord«.

BRASIL IEN

BRASILIANSK BISKOP AFFÆRDIGET SOM »NAIV«

Rio de Janeiro - NC News Service

Militærdomstolens undersøgelser i sagen mod biskop Waldir Calheiros af Barra do Pirai-Volta Redonda har ført til, at man har opgivet at anklage biskoppen for oprør mod staten, fordi man er kommet til det resultat, at »han er mere naiv end ondsindet«.

Den offentlige anklager Castao Ribeiro har desuden besluttet at lade sagen falde mod 22 andre anklagede, deriblandt adskillige præster.

De var alle sammen anklaget for oprør, efter at biskop Calheiros havde protesteret imod, at en stålarbejder havde været udsat for tortur fra militærpolitiet i juli 1969.

De anklagede lægfolk er alle medlemmer af Unge Kristne arbejdere.

Ribeiro udtalte, at undersøgelsen desuden havde vist, at biskop Calheiros og de øvrige anklagede »havde gode hensigter, men var fuldstændig vildledt af marxistiske agenter«.

Han tilføjede, at general Emilio G. Medicis regering »ikke er uvidende om samfundets mangler og prøver at råde bod på dem, men bare ikke på den måde, disse præster har foreslået«.

PARAGUAY

BISKOPPER I PARAGUAY TAGER AFSTAND FRA REGERINGENS UNDERTRYKKELSE AF LANDARBEJDERNES SAMMENSLUTNINGER

Asuncion - NC News Service

Biskopperne i Paraguay har taget afstand fra regeringens undertrykkelse af de katolske landarbejders organisationer.

De ledende mænd inden for Alfredo Stroessner regeringen, som er Sydameri-

kas ældste diktatur, sætter sig forbitret op imod biskoppernes forsøg på at bringe hjælp til landbrugsområderne gennem landarbejdernes sammenslutninger.

Et resumé, foretaget af Paraguays bispekonference i december, viser situationen som følger:

- Tre medlemmer af landarbejdernes sammenslutning i Troche blev arresteret og udsat for tortur fra politiets side efter et studiemøde i landsbyens kirke. De blev løsladt på betingelse af, at de ville indstille afholdelsen af sammenslutningens stadig mere velbesøgte møder.

- I Caaguazu blev 12 landarbejdere fængslet en uge. Nogle af dem blev udsat for tortur efter først at være blevet udspurgt om deres deltagelse i et kirkeligt sit-in som protest mod politiets behandling af torvehandlerne.

- Da 500 medlemmer af sammenslutningen i Piribebuy protesterede, fordi en hel del kvæg var dødt efter at være blevet vaccineret af regeringens folk, splittede politiet optøget og arresterede adskillige af deltagerne, som blev beskyldt for at være kommunister.

Landarbejdersammenslutningerne, som ledes af aktive lægfolk af franciskanernes tredje orden, prøver på at forbedre de stadig dårligere forhold i landbrugsområderne i Paraguay, som omfatter 64 pct. af landets 2,4 millioner indbyggere.

PERU

KIRKEN STØTTER SAMFUNDSÆNDRINGER I PERU

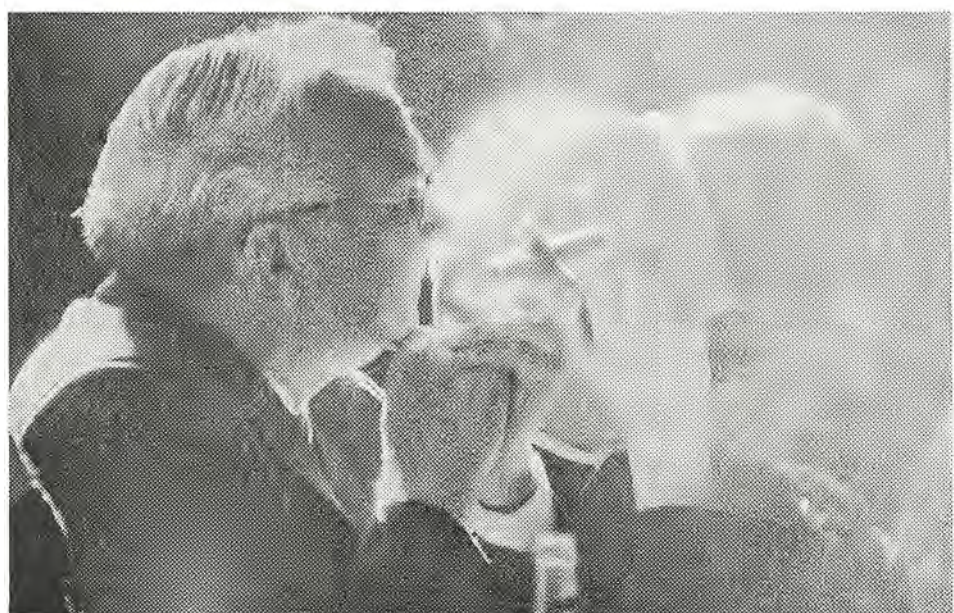
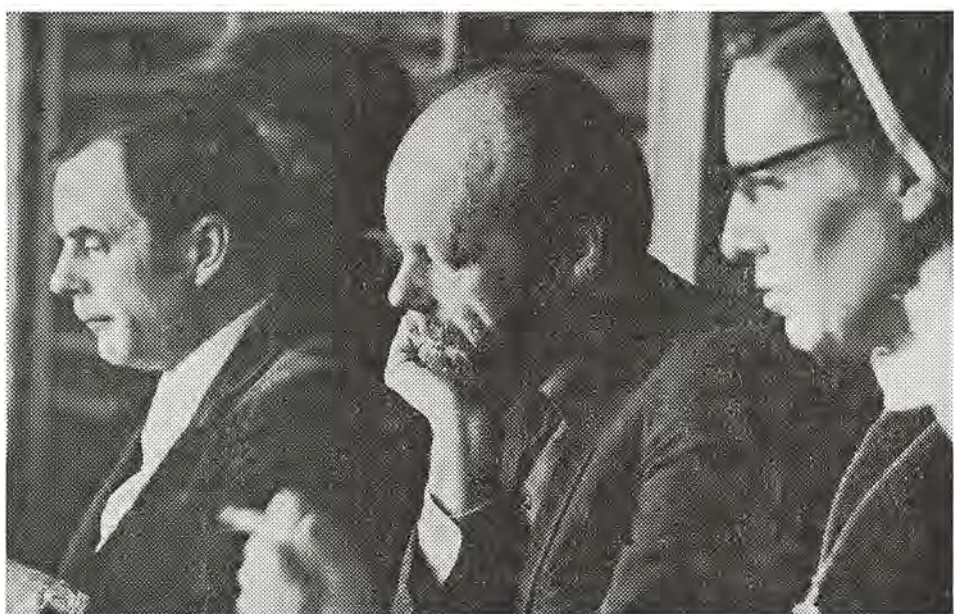
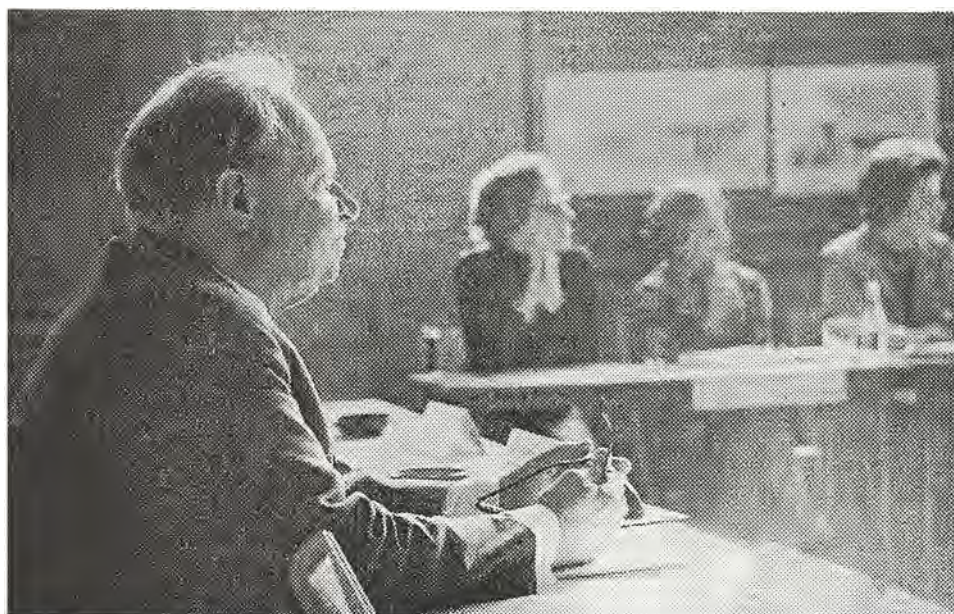
Lima - NC News Service

Kirken i Peru »er rede til at samarbejde med landets revolutionære styre i dets bestræbelser for at forbedre folkets materielle og kulturelle kår«, sagde kardinal Juan Landazuri af Lima for nylig i en tale i anledning af, at 24 familier flyttede ind i nye boliger i Vitarte, en forstad til Lima, på en grund, ærkebispedømmet havde skænket til de fattige.

»Vi vil gerne hjælpe disse mennesker til trygheden ved at have et hjem som et springbræt til fremgang på andre områder«, sagde kardinalen.

Samtidig udtalte han, at biskopperne har lovet at støtte juntaen i dens bestræbelser for at stille landets ressourcer til rådighed for folket som helhed.

»Vi ved, at Kirkens tilstedeværelse og medvirken på et sådant område uundgåeligt må få et politisk præg, men vi ved også, at vi ikke kan opfylde vor evangeliske sendelse, medmindre vi tager del i kampen mod udnyttelsen af de fattige,« hedder det i biskoppernes udtalelse.

TIL BYEN
FRABYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 2775

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og blomstelse ordnes for alle trosømfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddippede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GOthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhuustræde 4 - 1488 København K
Telefon *MI 25 57

Landeretsagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 13 11

DU MOR, HVORDAN EGENTLIG?

EN MORS OVERVEJELSER

Han kom ind fra haven, ikke voldsomt larmende, som han plejede, når han fór som et lyn gennem stjerne for at hente et eller andet stykke legetøj. Nej, han kom langsomt, tankefuld, som om han var stødt på et problem i sin lille 5-års verden. Han stillede sig ved skrivebordet og mødte hendes blik med disse frimodige glitrende blå øjne, der havde hele livets forår og sommer til gode.

Han havde før strejft det problem, hvor han egentlig kom fra. Hun havde med god samvittighed svaret, at han kom fra Vorherre. Han havde jo skabt alt, blomsterne, dyrene, fuglene, solen og stjernerne. Han har også skabt dig. Han havde set på hende og nikket tilfreds. Det var ham nok, foreløbig.

Nu var det ikke nok mere. »Du mor,« sagde han. »Vorherre har også skabt dyrene? - Det må nu se vældigt sjovt ud, når sådan en lille vovse kommer ned fra himlen.« Jo, det måtte det unægtelig.

»Du forstår, Vorherre laver hvalpen hernede på jorden, ligesom han laver alt andet, også dig og mig. Han er jo her, ligesom Han er alle vegne. Han lader hvalpen vokse frem inde i dens mor, ligesom Han lod dig vokse op inde i mig. Der er den allerbedst beskyttet, indtil den bliver stor nok til at klare sig selv. Det lille barn er også allerbedst beskyttet inde i sin mor, indtil det kan klare sig selv.«

»Nåh, på den måde,« sagde han tilfreds og strøg ud i sin lille verden igen. Skulle hun sige mere nu. Havde han brug for mere i øjeblikket? Nej, han var til-

freds. Det ville være ham nok et stykke tid fremover. Men selv om han ville være tilfreds, trængte verden, kammeraterne, fjernsynet etc. snart så stærkt ind på ham, at han måtte have mere at vide. Skulle hun kalde ham tilbage og uddybe det? Han var tilfreds. Nej, han skulle ikke have mere at vide, før han selv begyndte at spekulere og spørge. Men hun måtte være vågen, passe på, være parat den dag, han behøvede hende.

For ét var sikkert. Hun ville selv fortælle ham det i en fortrolig og ligetil atmosfære. Så kunne verden forsøge sig bagefter. Hun ville ikke være den, der skulle til at lappe på andres forsøg. Under alle omstændigheder måtte man være tidligt på færde nu om stunder. Ellers snublede han over det lige om hjørnet.

Hun havde aldrig forstået, at det skulle være et problem. Hvis ikke en mor skulle kunne forklare kærlighedens mening og udfoldelse for sit barn, hvem i alverden skulle så kunne? Skulle hun ikke kunne fortælle ham, i hvilken verden af ømhed og intimitet han blev udfanget? Og han ville se på hende med sit fornuftige, fregnede drengesansigt, nikke alvorligt og sige: »Nåh, sådan.«

Han ville tage det roligt. For ham var der intet ophidsende eller æggende i emnet. Kun en tilfredsstillelse af hans videbegær. Men nænsomheden, ømheden og respekten for livets opståen. Den måtte hun give ham med. Den skulle lægges lige så dybt i hans sind som den reelle viden. Som en fortrolighed, som en gave ville hun lægge det i hans små faste hænder og lade ham elske, vogte og værne det op gennem livet. Det skulle han vide, at han selv var opstået i kærlighed, at livet blev båret frem gennem kærlighed, undertiden blot i et forsøg på kærlighed eller i en desperat længsel efter kærlighed.

Måske var det tid, før hun troede. Børn er altid nået et stykke længere, end man formoder. Hun mindedes de tøj- og trædyr, som tanter og kusiner kom med til ham på hans sidste fødselsdag. Han sagde pænt tak, men vekslede et lidt genert blik med hende bag deres ryg. De forstod hinanden. Han var forlængst vokset fra disse dyr.

Der var tid nok. Det kunne vente. Han var så lille endnu.

Havedøren gik op. Han stod der igen, lidt taktsom under det sommerblegede hørhår og med fregnerne strøet ud over næseryggen af den samme ødsle Skaber, som fyldte himlen med myriader af stjerner og jorden med menneskenes vrimmel.

»Du mor, hvordan egentlig?«

Hun trak ham ind til sig, knugede ham og smilte lidt ad sig selv. Jo, vi er altid en anelse bagefter. Men nu ville hun indhente ham. -

E. Baadsgaard Jensen

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Af en digterisk begavet læser fik vi følgende reaktion på KATOLSK FORUMS særnum-mer. Vi ved, at disse linier kun er en spøg, som læserne vil kunne nyde.

Af Forums sidste nummer fremgår, at van Schaik ka' med kunst og dygtighed håndtere fint sin Leica. Men - trælssom vandring gennem triste tal-sager bli'r ikke lettet af at se frk. Alsager, og ku' jeg opnå kirkebidrags bortfald, ka' jeg godt leve uden billede af Ortvald, og jeg gi'r ikke større bidrag end jeg plejer, fordi man viser mig hr. Hansenmeyer.

(Skrevet af en tilhører til Pastoralrådsmødet d. 19. marts)

SVAR

Kære, kære læser, til lykke! Nu, da alle menneskelige motiver synes bortfaldet, kan De endelig yde Deres kirkebidrag ud fra ren og skær overnaturlige grunde!

SCT. ANNÆ REJSER - PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

21/4-5/5 - forårstilbud - Rom - 15 dg. - fly - kr. 835,-
29/6-14/7 - sommer i Rom og Assisi - 16 dg. - fly - kr. 1375,-
29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-

Israel:

13/7-27/7 - 15 dg. - fly - Jerusalem - Galilæa - kr. 2250,-

Østrig:

25/6-9/7 - 15 dg. - fly - Werfen + Wien - kr. 1248,-

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august-1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975.-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775.-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Esbjerg lille skole

Sct. Nikolaj Skole søger en lærer ved skoleårets begyndelse. 7 klasses skole med børnehaveklasse. Lav klassekvotient, interesseret og aktiv forældrekræds. Vedkommende må være økumenisk indstillet og engageret. Fagområde: Engelsk, fysik og drengegympastik.

Nærmere oplysning kan indhentes hos skolens form. E. Bojsen, telefon (05) 12 02 51 eller skolens leder, E. Rabjerg, telefon (05) 12 22 15.

Ansøgningen stiles til **Sct. Nikolaj Skole**, Nørregade 61, 6700 Esbjerg.

SKOLE I DEN »SORTE FIRKANT« PÅ NØRREBRO, KØBENHAVN

søger lærer fra august 1972.

Vi har et lærer- og elevvenligt klima, god forældrekontakt med deraf følgende minimale disciplinære vanskeligheder.

Skolen har 365 elever fordelt på:

en to-sporet hovedskole, 8., 9. og 10. kl. samt 1.-3. real.

Følgende fag kan umiddelbart tilbydes:

dansk, matematik, orientering, geografi, formning, sløjd og drengegympastik.

Desuden søger vi en lærer til specialundervisning i dansk og matematik. Specielle fagønsker kan drøftes, ligesom vi er interesseret i nye fag med henblik på oprettelse af tilbudsfag inden for den kommende skolestruktur. Løn- og pensionsforhold som det offentlige skolevæsen.

KATOLSK CENTRALSKOLE NØRREBROGADE 27 2200 KØBENHAVN N

Henvendelse: Skoleinspektør Ole Dam

mandag, tirsdag, torsdag kl. 10-11 - onsdag kl. 18-19

Telefon: (01) 39 61 66

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvitetter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegd Jørgensen

Slagtemøster
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 85 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårde Tværvvej 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Kom TIERE i

Næstved Diskontobank

... banken i centrum

DE FREMMEDE IBLANDT OS

AKTIONENS GANG

AKTIONSUDVALGET OPLYSER:

Socialministeriets telefon-tolke-service, (01) 11 32 44, yder gratis bistand til udenlandske arbejdere, offentlige kontorer inden for stat og kommune, virksomheder, fagforeninger, sociale institutioner m.v. Der tolkes kun via telefon. På aktionsudvalgets sekretariat, (01) TRia 2456, kan man få et nydeligt visitkort, hvorpå man på dansk, arabisk, serbokroatisk, tyrkisk og urdu kan læse, hvornår denne service er åben for de nævnte sprog (plus fransk, engelsk, tysk, græsk, spansk og italiensk!).

ODENSE: Den 14. februar blev der afholdt en international fastelavnstest i skolens gymnastiksal med 80 deltagere, deraf 40 udlændinge (fra Polen, Jugoslavien, Ægypten, Sudan, Ghana, Tyrkiet osv.), som underholdt gæsterne med sang og dans. - Søndag den 27. februar var der igen åbent hus med 60 deltagere, hvor der blev vist lysbilleder fra lidelses-historien og fra tidligere fester.

TÅSTRUP: De påtænkte, allerede tidligere omtalte tyrkiske og pakistanske klubber er nu oprettet i samarbejde med den stedlige folkekirkemenighed. Ledelsen er sammensat af både katolikker og protestanter, foruden at der er to ledere fra gæstearbejdergruppen. Fru Jacoba Larsen og fru Gisela Kristensen blev som repræsentanter for aktionsudvalget valgt til formænd for de to klubber. Klubberne fungerede i januar især som rådgivere ved udfyldelsen af gæstearbejdernes selv-angivelser. Man stødt i denne forbindelse på et hav af presserende problemer, som med kommunens hjælp blev løst et langt stykke hen ad vejen. Man havde i denne periode husly hos Nykirken i den lokale folkekirkemenigheds lokaler. På et møde for det interkonfessionelle aktionsudvalg den 18. februar vedtog man at stifte en »international venskabsklub«,

der skulle virke som et fællesforbund for samtlige gæstearbejdere i Tåstrup-området, hvorunder de enkelte nationaliteter kunne danne deres egne nationale klubber. Formålet skulle være at skabe en fælles kontakt mellem gæstearbejderne og at rådgive i deres sociale problemer. Danskerne og gæstearbejdere blev opfordret til at tegne medlemskab af den nye klub med et indskud på 5 kr. og kvartalsbidrag på 10 kr. Kommunen havde lovet lokaler til klubben på Blåkildegård til fast afbenyttelse i weekenden fra kl. 13 om lørdagen til kl. 21 om søndagen.

Der blev nedsat en midlertidig bestyrelse, der skal fungere, indtil der kan afholdes normal generalforsamling, hvorved gæstearbejderne i større omfang selv vil påtage sig styrelsen af klubben. Fru Jacoba Larsen blev udpeget til formand, mens to damer fra folkekirken blev henholdsvis kasserer og sekretær. Endvidere blev to tyrkere og to pakistansere udpeget til bestyrelsen. Sognepræsterne fra de to menigheder betragtes som rådgivere for klubben. »Den internationale venskabsklub« blev den 26. februar indviet i offentlighedens nærværelse.

ÅRHUS: Den midlertidige klub for tyrkiske fremmedarbejdere har udsendt en »rapport over weekender«. - Dette fremragende arbejde, som begyndte med, at man gav husly til tyrkerne, så de kunne holde deres gudstjeneste i deres hellige måned Ramadan, som i 1971 begyndte den 15. oktober, har allerede flere gange været omtalt her i bladet. Det skal præciseres, at der er åbent hus fredag, lørdag og søndag kl. 18-22 i 3-4 lokaler + køkken og toilet, hvor der er tyrkiske aviser, TV, båndoptager, pladespiller, kortspil, bordtennis, bobs spil osv. til disposition for tyrkerne. I juleweekenden deltog 100-125 i et større arrangement i gymnastiksalen. Udgifterne, kr. 1371,-, blev dækket ved hjælp af gaver.

I denne forbindelse skal nævnes, at klubben kort før jul gennem borgmesteren modtog en gave på 1000 kr. fra DSB's modeltog i banegårdshallen i Århus. To tredjedele af denne gave er allerede blevet brugt til ovennævnte udstyr, mens Sct. Knuds Skole betaler lys, varme og rengøring.

Besøgstallet har været stadig stigende fra ca. 40 i begyndelsen til 80-100 i dag trods forskellige begrænsninger som mangel på en fast leder, utilstrækkelige lokaler (som ikke er helt i overensstemmelse med det, der ifølge Mentalhygiejnisk Forskningsinstitut er ønskeligt for et fremmedarbejdercenter), begrænsede åbningstider, manglende undervisning i dansk og især, at det er en midlertidig nødløsning. - Der er forlængst taget kontakt med myndighederne, men resultatet foreligger endnu ikke.

HVAD SKER DER?

CARITAS: Fra fasteaktionen 1971 har Caritas Danmark ligget inde med et beløb på 63.786.39 d. kr., som skulle have været anvendt til et projekt i Afrika, hvor man forventede et stort tilskud fra Norsk Udviklingshjælp. Den Nordiske Bispekonference har nu på sit møde den 4. marts bestemt, at pengene skulle overføres til hjælp for Catholic Relief Services i dets arbejde i Kenya i forbindelse med ernæring af småbørn og uddannelse af mødre til den rette ernæring af børn. Dette anså man for et af de allervigtigste programmer i dag.

– *Menighedsrådene* vil inden længe blive udskiftet ved valget den 23. april. Kontinuiteten og arbejdets fremadskriden kan i denne forbindelse meget let blive et prekært punkt, hvis sammensætningen forskellige steder bliver en helt anden end hidtil. Menighedsrådet på Amager har her – ifølge sognebladet – givet et godt eksempel ved for nylig at afholde et møde, hvor arbejdet i de forløbne to år blev gjort til genstand for en saglig bedømmelse: »Der blev rejst megen kritik – og berettiget kritik – af vort arbejde. Vi så alle splinten i vor broders øje, men til gengæld blev vi så fra anden side gjort bekendt med bjælken i vort eget. Kritikken gik hovedsagelig ud på manglende overblik, for mangelfuld planlægning, samt at der var anvendt for megen tid på småting. Der var meget negativt, men der var da også meget positivt af fremføre, nemlig de ting, som er videreført fra det tidligere menighedsråd, og det, som er sat i gang af det nuværende: børnehaven, basaren, fester, kontakt med skolen, Steno Hostel, spejderne, familiemesser, lektorordningen, KUK-lokalet nævnt i flæng og sidst,

men ikke mindst KIRKEAFTEN. Det blev pålagt hver enkelt at nedskrive sine gode råd for en mere effektiv fremtid for det nye menighedsråd, som vil få overdraget dette, ikke som noget forpligtende, men som en velment håndsrækning.«

– Søndag den 5. marts var Immaculatakirken fyldt til sidste plads, da *gudstjernen* for syge og ældre skulle begynde. Et nyt initiativ foruden sommermessen i Sct. Therese Kirke (i år 18. juni) og vigilien før valfarten til Lourdes med indbydelse af 200 ældre og syge katolikere fik sin start, og over 100 havde fulgt indbydelsen.

Sct. Josef Søstre gav dagen en hyggelig og festlig ramme både i kirken og i en stor sal, hvor der var dækket bord til alle gæsterne. Med en festlig morgenmesse, et underholdningsprogram med et lille foredrag af socialrådgiver Lizzie Bruun, en lysprocession med den smukke nye valfartssang og endelig en andagt sammen med biskop Martensen tegnede dagen sig som det, man havde ønsket: en opmuntring for deltagerne og en stærk understregning af den rolle, bønnen i ensomheden, lidelserne og bekymringerne kan spille for kirkens apostolat. Vore ældre og syge er ikke sat uden for fællesskabet, – tværtimod: Vi har brug for dem alle.

At »dagen« lykkedes, kan vi takke forståelsen hos sognepræsterne, hjælpen fra Røde Kors og arbejderne Samariterkorps, spejderne og talrige venner for – og fremfor alt de trofaste bilejere, der bragte og hentede de syge og ældre, som ikke kunne benytte offentlige transportmidler.

– *Søstrenes Fællesråd* (repræsentanter for alle de kvindelige kongregationer i bispedømmet, var lørdag den 11. marts samlet på Sct. Josefs Hospital. Arbejdsrådets festlige afslutning var en messe i hospitalets kirke, som blev fejret af biskop Martensen, msgr. Knud Ballin og pastor O. Wæring, Oslo, i fællesskab.

– *KKU* (Københavns Katolske Ungdom) havde den 17. februar arrangeret et fokus på ordenssamfundene, hvori assumptionssøstre, Jesu Små Søstre og det lille spanske kommunitet i Helsingør deltog.

– *Dansk Flygtningehjælp* har bevilget 42.500 kr. til den internationale hjælpeorganisation Catholic Relief Services i Genève. Pengene skal anvendes til fuldførelse af et alcenter for den kinesiske befolkning i Vientiane i Laos. Centret skal benyttes til børnehaven, bibliotek og undervisning samt fællesarrangementer i øvrigt.

Social rådgivning

idea af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 28 08

Bendt Gravgaard

læsenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 62 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og eten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

MARIUS
MP
ETERSEN &
EN DITA FORRETNING

4100 Ringsted – Telefon (08) 81 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnagade 4, Kolding
Telefon 52 06 99

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Møreagade 9
Esbjerg
Telefon 12 88 51

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører

Bredgade 2

København K

Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225

København N

Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma

Havneplassen, Kolding

Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma

Varme – Sanitet

Kolding – Telefon 52 83 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174

København N

Telefon TAgA 50

Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning

Nørregade 2, Vejle

Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelagade 85

Vejle – Telefon *82 95 00

Fineste mejeriprodukter

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester – Kunsthandel

Søndergade 4, Vejle

Telefon 82 11 57

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

FREDERIKS- STÆDER OG - STEDER

FREDERIKSSTAD I DET SLESVIGSKE: TÅLSOMHEDENS OG SANKT KNUDS BY

»Flensborg Avis« skriver ved 350-års byjubilatet om »katolikernes fine sans for den historiske overlevering...«

Frederiksstad i det sydvestlige Sydslesvig: Tålsomhedens by. Den religiøse tolerances stad. Disse sætninger læses i kronikker i »Flensborg Avis«, det dansk-skrævede dagblad i fjordbyen siden 1869. Og det er bibliotekslektor, leder af studieafdelingen ved det danske centralbibliotek på Nørregade i grænsebyen, Poul Kürstein, der den 28. og 29. februar har skrevet kronikkerne. Det skete i anledning af Ejder-byens 350-års jubilæum. Den blev i 1620'erne grundlagt af hertugen på slottet Gottorp ved Slesvig.

Den danske kronikør fortæller blandt andet i mindeartiklerne, at hertug Friederich III i Slesvig var fætter til den danske konge, Frederik III, og de to fætre Frederik – den tredje i hver sit landområde... var fjender tillige!

Mens fætter Friederich grundlagde Friederichstadt, eller på dansk Frederiksstad, som bl.a. blev et fristed for datidens meget hårdt trængte religiøse minoriteter her blot et hundrede år efter reformationen, som var datidens »jern-tæppe«, grundlagde fætter Frederik i kongeriget Fredericia ved Lillebælt. Og

denne nyby blev også et sted for folk, der ikke havde den rene lutherske lære. Den nye tro fra Tyskland var befalet religion i kongens lande: Danmark-Norge tillige med det hertugelige Slesvig og Holsten.

Til disse lande hørte senere de dansk-vestindiske øer, hvor der i Frederik den Femtes kongetid blev grundlagt en by på Sct. Croix med navnet Frederikssted – også med fri religionsudøvelse for reformerte, herrnhuter, kvækere, katolikker og jøder.

★

Tilføjes kan det her i tidsskriftet uden for kronikkernes indhold, at det første katolske kapel i Fredericia blev indrettet i 1680'erne, mens byens nuværende Sankt Knud Konges kirke, viet til Danmarks nationalhelgen, først rejstes i 1767, dog uden tårn. Det nuværende i ny-gotisk stil, der ikke svarer til kirkelængens rokokko, blev først tilbygget i 1860'erne, da Fredericias betydning som fæstningsby var svindende, og religionsfriheden var indført i 1849.

Også Christiansfeld mellem Haderslev og Kolding nævnes i kronikkerne. Fra denne by udgik herrnhutter-missionen med grødefyldt ånd til det lutherske Danmark og langt videre ud.

Endvidere fortælles der i avisen om den jødiske menighed i Frederiksstad, som blev helt splittet og opløst og synagogen jævnet med jorden under det brutale nazi-regime, der selv sønderdelte det tyske folk.

Nu vil »Selskabet til Frederiksstads Byhistorie« udarbejde en mindebog om den lille bys jødiske borgere, der blev så skændigt behandlet.

I dag findes der et meget levende dansk menigheds-, skole- og forsamlingsliv i den smukke by ved Ejderen, den gamle grænseflod nær udløbet i Vesterhavet. Den er afgjort en ferie værd for alle, der holder af arkitektonisk skønhed i et overvejende harmonisk bymiljø i den hollandsk-anlagte stad med kanaler og træbeplantede gader, med gavlvendte patricier-ejendomme, pladser, huse og haver med blomster.

★

Om den katolske menighed i byen, hvis indbyggere for manges vedkommende har veneration for det danske i fortid og nutid, skriver lektor Poul Kürstein:

»De forskellige menigheder i Frederiksstad ville i deres hjerters renhed eet, men der var mange forskellige samfund. Deres dyder skal bedømmes efter, hvordan de behandlede hverandre.

Man må først og fremmest rose katolikkerne, fordi de med deres fine sans for dette landområdes historiske overlevering har viet deres kirke til »Santo Canute Rege« – til Hellig Knud Konge, værnehelgen for hele det danske rige!

Den oprindelige, gamle kirke blev for øvrigt bygget af en stor dansk arkitekt, Gustav Friederich Hetsch. Måske vil man kunne høre på hans navn, at han måtte stamme fra landskabet Schwaben i det sydlige Tyskland (omkring byen Augsburg).

Men han blev en god københavnner, samt tillige svigersøn til en endnu mere kendt dansk bygmester, C. F. Hansen (skaberen af det andet Christiansborg Slot fra 1828, nedbrændt 1884). Dennes far stammede i øvrigt fra Husum, ikke langt nord for Frederiksstad.

For resten byggede G. F. Hetsch næsten økumenisk: Han opførte nemlig den ældste katolske kirke i København og desuden synagogen i Krystalgade. Det var også meningen, at han skulle færdigbygge den lutherske Marmorkirke, men dette blev ikke til noget.

Det er skade, skriver Poul Kürstein til sidst i dette afsnit af kronikkerne, at G. F. Hetsch' katolske kirke i Frederiksstad var blandt ofrene for bombningen i 1850.« (Det drejer sig om de slesvigske krige 1848-50).

☆

BRØNSHØJ

REFERAT FRA MØDET
TIRSDAG DEN 14. MARTS 1972
i SCT. ANTONI KIRKE

I mødet deltog repræsentanter fra Byggeudvalget og menighedsrådet, pastor Jorna, pastor Ballin, revisor Andersen, biskoppen, Poul Høyer og Bent Ortvald.

Den 11. november 1971 besluttede menighedsrådet, at »2/3-projektet« skulle gennemføres. På baggrund af denne beslutning blev detailprojekteringen af »2/3-projektet« iværksat, således at entreprenøren betids kunne få det nødvendige materiale til de nødvendige beregninger og tilbudsgivning.

I dag kl. 15,00 har der været møde hos arkitekt Wohlert, hvor tilbudspriserne forelå. Ortvald orienterede herom.

I henhold til den afstemning af den likvide kapital, som er omtalt i referatet af notatet af den 11. november 1971, skal Ansgarstiftelsen tilsvare 1.074.532,89 kr.

Biskoppen gav meddelelse om, at han sammen med pastor Knud Ballin på en rejse til Tyskland umiddelbart før jul har fået tilsagn om en anbefaling til den tyske bispekonference af et tilskud på 450.000 DM til bispedømmet, således at Ansgarstiftelsen får mulighed for at indfri sine gældsforpligtelser til Sct. Antoni kirkefond. Resultatet er, at vi kan for-

»Katolsk Forum« føjer her til, at nævnte kirke i København er det danske katolske bispedømmes hoved- og moderkirke, Sankt Ansgars Kirke, der er opført i 1842.

Uden for kirken i Bredgade i den gamle Frederiksstad, som denne bydel oprindeligt blev kaldt, står der en efterhånden patineret broncestatue af Sankt Ansgar, Nordens Apostel. Man havde ved afsløringen i 1100-året for den hellige benediktinermunks komme til Danmark, i 1926, håbet, at der på den anden side af hovedindgangen ud til gaden kunne opsættes en statue af netop Sankt Knud Konge, »værnehelgenen for hele Danmarks rige«, som »Flensborg Avis« skriver.

Denne statue mangler dog stadig ved den katolske domkirke i København, men Fredericia har sin Sankt Knud Konge Kirke, det ældste katolske gudhus i Danmark, - og den katolske menighed i den traditionsrige vestslesvigske by Frederiksstad er fremdeles vor danske helgenkonge i deres Sct. Knuts Kirke.

ad

vente at disponere over en likvid kapital på ca. 1,8 mill. kr. til opførelse af kirkebyggeriet.

Der var enighed om, at »2/3-projektet« kan igangsættes, så snart hovedentreprenøren har afgivet tilbud, og dette tilbud er godkendt af byggeudvalget.

Oplæst og godkendt.

København, den 14. marts 1972.

Poul Høyer

D. K. K. F.

DANMARKS KATOLSKE
KVINDEFORBUND

afholder *landsmøde* med generalforsamling den 15.-16. april 1972 i København på Rygårds franske skole, Bernstorffsvej 54, Hellerup.

Lørdag den 15. april kl. 19,30: Hyggeaften, hvor forfatterinden Lis Thorbjørnsen vil causere over emnet:

Kvinder, kirken mindes.

Til denne aften er søstre og de unge fra kollegiet særlig indbudt, men *alle er velkomne!*

Søndag den 16. april kl. 9,00: Messe i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup, hvorefter landsgeneralforsamlingen begynder kl. 10,00 i skolens sal. Der serveres frokost og slutes af ca. kl. 15,00 med festligt kaffebord.

Tilmelding til landssekretær Eva Jantzen, Røntoftvej 4, 2860 Søborg, telefon Søborg 6211.

R. I. P.

Rosa Roming
f. 19-12-1907

døde stille den 8. marts 1972

Eksekutor testamenti.
Landsretssagfører
G. Garth-Grüner

Bisættelsen har fundet sted.

Bed for hendes sjæl.

Søstre på »Rygaard«

indbyder til Retræte

for unge af begge køn.

Retræten starter fredag den 12. maj kl. 15 og slutter søndag kl. 20.

Præst pater Wuyts.

Tilmelding hos priorinden,

Søster Emilie. Tlf. Hellerup 7578.

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 84, København K.

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Tølgårdsstræde 13
København K

Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1806

Aabenraa

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A

1850 København V

Telefon (01) 81 04 11

★

PAPIR EN GROS

TRYKSAGER

KONTORARTIKLER

PROTOKOLLER

PLASTIC

KONVOLUTTER

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhugede 27, Kolding

Telefon 62 32 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amallegade 27

1266 København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingenlør - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 80 11 55 og 80 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 87

Kød - Flæk - Pålæg

En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationvej 11, Nivå

Telefon (09) 24 71 80

FRA

Leif har formået at frigøre drengene på en vidunderlig måde ved at give dem nye udtryksmuligheder igennem kunsten. Tænk dig drengene, som dårligt kan udtrykke med ord på det fremmede spansk hvad de tænker og føler, får nu en træklods til at give udtryk for, hvad der lever i dem. Deres trykte træsnit er i denne måned blevet udstillet i casa de la cultura i Lima, og senere udstillinger venter.

Det samme gælder for Oles undervisning i sløjd. Alt dette giver en viden om dem selv og deres iboende muligheder, som jeg tror har en stærk virkning tilbage på deres opfattelse af deres eget folk og deres egen kultur. Og det er jo dér, jeg vil hen: At disse mennesker får respekt for sig selv, deres kultur, deres historie, får en sikkerhed som bunder

i egen kraft og rod og ikke i fremmed protektion. I dybet af denne frihed vil de, aguarunaerne, med tiden finde Gud og Satan, kærlighedens frihed og egoismens trældom, og så vil også de stå overfor valget: miste sit liv for at vinde det eller det modsatte, og så vil de også finde ud af, at nåden er nok, at nåden har taget livtag med alle naturens mod det lave trækkende determinisme, og har sejret. Og så er der os mærkelige missionærer, som tror, at vi er kommet for at frelse et stakkelt hedningefolk. Med tiden mærker man vittigheden, Vor Herres vittighed med os: vi er som hyrderne på Betlehems mark. Det er os, som har brug for englen til at give os et fingerpeg om, hvor frelseren er at finde. Det er os, som er de søgende her blandt aguarunaerne. Så meget taler om Guds nærværelse her, så mange tegn viser, at ordet er blevet

VED

PETER
TANTHOLT
HANSEN S.J

PERU

kød og lever iblandt os; men vi er halvblinde og heldøve. Vi fatter ikke sproget, vi ser ikke tegnene i deres dagligliv. Hvis nogen spørger mig, hvad jeg egentlig laver som missionær, så kan jeg blot svare: Jeg søger og aguarunaerne hjælper mig, og vi skal have en mægtig fest sammen, når engang vi finder barnet.

Kan du forstå, at enhver tale om dåb, første kommunion etc., enhver opfattelse af kirken som »banco del spiritu«, som nådens bank, hvor dåbsattesten er det kontokort, banken mod behørig sikkerhed (credo - kredit) udsteder og giver lov til at trække på nåden, og præsten som repræsenterende denne kirkelige kapitalistoverklasse, kan få det til at vende sig i mig. Kan du forstå, at jeg har mine smertelige oplevelser i så henseende med mine gode spanske medbrødre! Og kan

du fatte mine glæde over dokumenter som Medellin (1968 - Latin-Amerikas bisper) og den peruanske biskopkonferencens forberedende dokumenter er som en varmende sol, der bryder igennem skylaget. Her har vi i Latin-Amerika fået en éntydig fortolkning af »Gaudium et Spes« endnu dobbelte strømning. Og en fortolkning, som gør verden og kirken til en enhed, som taler om frelsens universalitet, om solidaritet og broderskab, om sakramenterne som de i afgørende livssituationer udkrystaliserede tegn på den virkelighed - som er vor kristne tros indhold. Det er helt vidunderlige dokumenter. Jeg håber, I har noget tilsvarende derhjemme.

Og hermed sætter jeg punktum for dette feltpostbrev. Kærlig hilsen, Hans. Hils rundt omkring. *Din Peter*

D. Plate Petersen
Malermester
Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel
Amagerbrogade 160
Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen
Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelseer ordnes personligt
Alle aftaler kan træffes i hjemmet eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen
Kul, koks, brændselsolier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen
Murermeatre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian Walther
HORSENS

Poul HENRIKSEN
Rådhusstorvet, Vejle
Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade
KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 08 60
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen
Vejle - Telf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel
Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 62 16 38

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værketød: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 99 60

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Rameherød 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverander til katolske Institutioner

VEJLE OPTIK

v. ANKER KASTRUP
Briller
Torvegade 8, Vejle. Telefon 82 03 08

Mogens Larsen

Rameherød 81
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

AKTIVBANKEN A/S

Kolding

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 62 01 55

STØT KATOLSK FORUM -
TEGN ET ABONNEMENT

STECKBRIEF**»PAUL HELGESEN«**

kan De få gratis
hos

STIG ROLVSEN

Valhøis Allé 65
2610 Rødovre
Telf. (01) 70 86 89

1-2 vær. lejlighed søges

event. 2 sammenh. værelser med adgang til køkken og bad, absolut roligt beliggende i Københavns-området, søges til 1. juli for ca. 1 år.

**Grethe Livbjerg
GRETHE LIVBJERG**

Lærerinde
Thyregodsvej 3, 8230 Aabyhøj
Tlf. (06) 15 55 02

25 ÅR

Katolske præster er så forskellige, mere forskellige indbyrdes end mænd i almindelighed, måske også fordi de er ugifte. Derfor er det faktisk forkert i en enkelt lille jubilæumsopsats at slå to præster sammen, som vel ikke har mere til fælles end, at de er konvertitter, at de er præsteviet i Rom samme dag, den 6. april 1947, at de i deres gerning har haft særlig tilknytning til Nørrebro, at de er gode præster - og flinke mennesker. Men nu fejrer vi dem alligevel broderligt sammen.

25-års jubilæarerne er sognepræsten ved Sakramentskirken, Ebbe Simonsen, og rektoren ved Sct. Josephs Kirke og hospital, Tønnes Palsøe.

For at begynde med den helt unge, så fylder pastor Palsøe kun 50 år en snes dage efter jubilæet. Det var pastor Schindler, der i sin tid underviste ham, men som præst, først ved Sct. Mariæ Kirke på Frederiksberg, siden ved Sakramentskirken og nu ved det store hospital, gik han ikke i sin lærers fodspor med den store udadvendte virksomhed og den fængslende personlighed. Pastor Palsøe er den stille mand. Man kunne tro, han næsten stræbte efter at blive overset. Jeg har mødt et (er det ikke tyrkisk) gammelt ord om, at man ikke bør elske nogen, før man har lært at gå i sneen uden at efterlade spor. Nænsomhed som betingelse for kærlighedens gerninger. Her har vi pastor Palsøes portræt. Ikke sært, at netop de, hvis liv forløber i det stille, de gamle og de syge, er hans gernings udkårne. De og han holder af at være sammen. Han venter ikke taknemlighed af dem, men han får det. Og nok bliver der travlhed ved hans dør på jubilæumsdagen, men mere travlt ved Himmeriges telegrafkontor, hvor bønner indløber.

Og så ligner pastor Palsøe dog sin ungdoms læremester i ét stykke. Han er, om end på ganske anden måde, den fødte prædikant, ikke den »store«, for også her er det dybde og enkelhed, det gælder. Men der lyttes til ham, og hans ord huskes bedre end de flestes og sætter dybere spor.

Og så til den en smule ældre pastor Simonsen, der dog endnu kun er i halvtredserne. Han blev pastor Knud Ballins konvertit, men også han har tegnet sit eget billede i sine præsteår, der har været delt mellem Sønderjylland i 7 år og Nørrebro i resten. Jeg mindes hans første prædikener. De lød, som om den unge præst opfattede os alle som børn, og vi fik Bibelens beretninger genfortalt som gode historier, næsten med klang af eventyr. Og vi kunne lide det. Tiden har ført

mig andetsteds hen, men jeg hører, at pastor Simonsen er den samme, der gør Evangeliet nærliggende, vedkommende og forståeligt, så lidet egnet til de svære gloser. Og jeg hører med samme glæde, at hans sogn i disse splidagtige tider befinder sig som i et læbælte, hvor dagens dont bliver øvet i ro. Det må også bero på ham.

Men pastor Simonsen er i øvrigt en foretagsom mand. Naturligt nok har et af hans virkefelter været børneundervisningen, hvor han foruden sin Kirkehistorie, der viser hans fortælleglæde, har frembragt adskilligt andet materiale, i tegninger som i tekst. Som religionslærer for skolebørn har han vist mange kolleger vej på dette i vor tid vanskelige felt. Men i ganske særlig grad har hans initiativ været rettet mod gudstjenestens og kirkerummets ydre form. Hans udmærkede sprogøre har været af værdi ved hans fordanskning af Komplet og tilpasningen af Præfationernes danske form til den gregorianske melodi. Og både i Haderslev og i Sakramentsognet har hans ombygninger i kirken været foretaget på en måde, der hverken er lapperi eller vold mod traditioner. Hans resultater i Sakramentskirken er mønstergyldige. Hvor så meget andet, disse års reformer har afstedkommet, føles som midlertidige nødløsninger, har hans rejsning og stil.

Og personlig er pastor Simonsen en imødekommende og venlig mand, der må søge langt og længe for at finde en uven. Så også derfor bliver festdagen af de store.

Til slut: Jubilæumsartikler skrives næsten altid af folk, der er yngre end jubilæaren. Når de slutter med at ønske endnu mange år, lyder det altid, som om der menes »holde lidt endnu.« Denne gang skriver en, der er voksen i forhold til jubilæarerne. Og når vi gamle, der gerne vil hylde netop disse to præster, ønsker dem ad multos annos, vil det sige: I har jo tiden for jer og vil nå at få udrettet endnu meget godt.

Helge Kiærulff

D.K.K.F.

Meddelelse om legater:

1. *Trørødhusfond-legatet* skal anvendes til sommerophold for ubemidlede katolske småpiger under katolske forhold.
2. *Restauratør Krogh og hustrus legat* yder støtte til katolske piger og drenge ferieophold.
Ansøgninger indsendes til fondens sekretær:

*Eva Jantzen,
Røntoftevej 4, 2860 Søborg,
inden 15. april 1972.*

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Torsdag d. 6/4: Ap. g. 3,11-26. - Lk. 24, 35-48.

Fredag d. 7/4: Ap. g. 4,1-12. - Joh. 21, 1-14.

Lørdag d. 8/4: Ap. g. 4,13-21. - Mk. 16, 9-15.

Søndag d. 9/4: 2. Søndag i Påsken: Ap. g. 2,42-47. - Salme 117 (118),2-4. 13-15. 22-24. (R: 1 eller Alleluja). - 1. Pet. 1,3-9. - Joh. 20,19-31.

Mandag d. 10/4: Ap. g. 4,23-31. - Joh. 3,1-8.

Tirsdag d. 11/4: Ap. g. 4,32-37. - Joh. 3,7-15.

Onsdag d. 12/4: Ap. g. 5,17-26. - Joh. 3,16-21.

Torsdag d. 13/4: Ap. g. 5,27-33. - Joh. 3,31-36.

Fredag d. 14/4: Ap. g. 5,34-42. - Joh. 6,1-15.

Lørdag d. 15/4: Ap. g. 6,1-7. - Joh. 6,16-21.

Søndag d. 16/4: 3. Søndag i Påsken: Ap. g. 2,14. 22-28. - Salme 15 (16),1-2a. 5. 7-11. (R: 11a eller Alleluja). - 1. Pet. 1,17-21. - Lk. 24,13-35.

Mandag d. 17/4: Ap. g. 6,8-15. - Joh. 6,22-29.

Tirsdag d. 18/4: Ap. g. 7,51-8,1a. - Joh. 6,30-35.

Onsdag d. 19/4: Ap. g. 8,1b-8. - Joh. 6,35-40.

Torsdag d. 20/4: Ap. g. 8,26-40. - Joh. 6,44-51.

Fredag d. 21/4: Ap. g. 9,1-20. - Joh. 6,52-59.

Lørdag d. 22/4: Ap. g. 9,31-42. - Joh. 6,60-69.

Søndag d. 23/4: 4. Søndag i Påsken: Ap. g. 2,14a. 36-41. - Salme 22 (23), 1-6. R: 1 eller Alleluja). - 1. Pet. 2,20b-25. - Joh. 10,1-10.

LITURGISK KALENDER

Torsdag d. 6/4: Oktavdag.

Fredag d. 7/4: Oktavdag.

Lørdag d. 8/4: Oktavdag.

Søndag d. 9/4: 2. Søndag i Påsken (Hvide Søndag).

Mandag d. 10/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 11/4: S. Leo den Store, pave og kirkelærer.

Onsdag d. 12/4: Ferialdag.

Torsdag d. 13/4: Ferialdag.

Fredag d. 14/4: S. Justinus, martyr.

Lørdag d. 15/4: Ferialdag.

Søndag d. 16/4: 3. Søndag i Påsken.

Mandag d. 17/4: Ferialdag.

Tirsdag d. 18/4: Ferialdag.

Onsdag d. 19/4: Ferialdag.

Torsdag d. 20/4: Ferialdag.

Fredag d. 21/4: Ferialdag. - Eller: S. Anselm, biskop og kirkelærer.

Lørdag d. 22/4: Ferialdag.

Søndag d. 23/4: 4. Søndag i Påsken.

UNA VOCE DACIA

Den danske bevægelse for bevarelse af latinen og den gregorianske sang i den katolske Kirkes liturgi, Una Voce Dacia, indbyder alle interesserede, også fra de andre skandinaviske lande, til en retræte hos cistercienserinderne i klosteret på Sostrup Slot ved Grenå i tiden fra lørdag den 22. april kl. 13 til søndag den 23. april kl. 16. Retræten ledes af Msgr. Kjeld Geertz-Hansen, og prisen bliver 60 d. kr. Bindende tilmelding bedes snarest sendt til: Indkøbschef N. Rosendahl-Hansen, Maglekildevej 6, 6., 1853 København V.

STØT

KATOLSK FORUM

TEGN

ET ABON- NEMENT

HINNÉS LEGAT

Nogle portioner af C. M. Hinné og hustru Friedericke, f. Noltes mindelegat uddeles til ældre katolikker, som sidder i små kår, og som tidligere har været bedre stillet. Ansøgerne, der skal bo i København eller tilgrænsende kommuner, får ansøgningsskema tilsendt ved henvendelse til undertegnede.

Kjeld Geertz-Hansen,

Bredgade 64, 1260 København K.

KATOLSK RADIO OG FJERNSYNSKLUB

Klubben afholder generalforsamling fredag den 7. april 1972 på Niels Steensens gymnasium, Australiensvej 38.

Efter generalforsamlingen inviterer klubben på et let traktement, og der vil blive afholdt et lille bankospil.

Alle er velkomne.

Bestyrelsen

SKANDINAVIA

ABSALON · DANSK FOLKEFORSIKRING
Kongens Nytorv 6 · 1096 København K · Telefon (01) 15 22 44

Sankt Knuds Skole, København

søger pr. 1. august 1972 lærer til undervisning i hovedskolen. Løn som i den offentlige skole. Ansøgning stilet til den selvejende institutions bestyrelse bedes sendt til skolelederen, Sankt Knuds Skole, Stenosgade 4, 1616 København V.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til skolens leder, John S. Lundorf, tlf. EVa 1525 (bedst kl. 13,15-14,00).

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Ellil Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1626 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgepris kr. 4,00. Prisaerne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

UDVANDRERNE

Den skånske instruktør og fotograf Jan Troell fortsætter med at filmatisere nogle af den svenske litteraturs store værker. Hans debut »Her har du dit liv« skildrede den 13-årige Olofs udvikling. I »Ole Dole Doff« tegnede han et følsomt og indforstået portræt af en usikker lærer. Børnene i skolen var hverken engle eller djævl, blot almindelige pubertetsbørn, som trængte til mere sikkerhed og fasthed, end læreren kunne give dem. Han blev derfor en tydelig fiasko, både i sine egne og i børnenes øjne. Alligevel skildres han med forståelse, bl.a. ved at lydbandet gengiver, hvad han oplever, når børnene larmer, så vi ser begivenhederne, sådan som han selv ser dem.

Interessen for og roen til at skildre miljøet folder sig endnu mere sikkert ud i filmatiseringen af Vilhelm Mobergs roman »Udvandrerne-Indvandrerne«. Den i alt 6½ timer lange film, hvoraf de første 3½ nu kan nydes i »Udvandrerne«, har en overbevisende ægthed i personskildring og miljøbeskrivelse, som gør det til en fornøjelse at være sammen med filmen. Det giver tilskueren en behagelig tryghed, at man længe endnu kan følge personerne i deres liv.

Det forjættede land

Handlingen udspringer blandt husmænd i Småland omkring midten af forrige århundrede. Karl Oskar (Max von Sydow) overtager gården efter sin far, som har kvæstet benet under det hårde slid med at rydde markerne for sten. For landhusholdningen er det en absolut forudsætning, at der er en kone i huset, så Karl Oskar finder sig hurtigt en pige, Kristina (Liv Ullmann). De forstår hinanden godt og arbejder godt sammen, men alligevel får Troell på en blid og indirekte måde fortalt, at det lige så meget er naturens karrighed, som bestemmer menneskenes levemåde. Der tages

ikke stilling eller vrænges på næsen, men gøres blot opmærksom på nogle af de grænser, som er givne i bøndernes liv.

Selv om der arbejdes hårdt og leves nøjsomt, er det næsten ikke til at holde sulten fra døren. Et års tørke og det næste års regn ødelægger høsten, og Karl Oskar bliver mere og mere bitter i kampen for at forsørge familien. Han kan ikke hamle op med vejrets og naturens kræfter og drømmer derfor i det skjulte om det forjættede land Amerika, hvor alle bønder får noget ud af sliddet. Den voksende børneflokk, den magre høst, terminerne og til sidst ladens nedbrænding til grunden gør ham moden til at prøve lykken.

De religiøse mindretal

Der er også andre, der drømmer om det forjættede land. En af dem er vækkelsesprædikanten Danjel (Allan Edwall), som forfølges af provsten for til sidst at blive landsforvist. Danjel har den troendes sikkerhed og ubekymrethed. Provsten kan true lige så meget han vil, for Danjel tvivler ikke et øjeblik på, at det er ham, som følger Bibelen. Desuden står han meget stærkt i kritikken af provstens liv og embedsførelse, hvor det blot gælder om at mele sin egen kage. For at slippe af med den ukuelige vækkelsesprædikant søger provsten hjælp hos de borgerlige myndigheder. Nok slipper han af med en modstander, men samtidig kommer han til at give Danjel ret i kritikken: samarbejdet med den borgerlige stat forråder evangeliet.

Foruden småbønder og religiøse mindretal er der også eventyrlystne karle, som begiver sig ud på den lange og farlige rejse til Amerika. Trods de mange forskellige motiver er alle udvandrerne fælles om en længsel efter et bedre liv. Derfor tror de også, at alle problemer løses, hvis blot de kommer til det for-

jættede land. I fortsættelsen »Nybyggerne« koncentrerer handlingen om forholdet mellem Karl Oskar, Kristina og drengen Robert og om forholdet mellem drømmen og virkeligheden.

Den episke fortællestil

Der er en nøje sammenhæng mellem filmens måde at fortælle på og handlingen. »Udvandrerne« er næsten udelukkende fortalt kronologisk, det vil sige, at vi ser begivenhederne i den rækkefølge, de sker i virkeligheden. Det er ret usædvanligt, at en film så nøje følger handlingsgangen. Her bruges det til at understrege det langsomt fremadskridende, som var livsrytmen hos bønderne dengang.

Fordybelsen i miljøet viser sig også i den langsomme klipperytme. Hver kameraindstilling fastholdes længe i modsætning til dramatiske episoder, hvor der er mange og hurtige klip. Når filmen er præget af en langsom klipperytme, virker de få undtagelser særlig stærkt. Et godt eksempel er scenen med den grøftegravende Robert. For at narre bonden, mens han hviler sig bag et stengærde, sætter han sin kasket på skovlens skaft og lader den svaje frem og tilbage over gærdet. Billedet fastholdes længe, og Robert er lige ved at falde i søvn, da der pludselig klippes, og husbonden står truede over ham. Brugt økonomisk som i »Udvandrerne« giver et skift i klipperytme nogle dramatiske toppunkter.

Selv uden at have set fortsættelsen af »Udvandrerne« er jeg ikke i tvivl om, at vi står over for en sjældent helstøbt og personlig skandinavisk filmbegivenhed. Måske kan den virke lidt trætende rent fysisk, men bagefter dukker scener gang på gang op i hukommelsen takket være det enkle og udtryksfulde billedsprog.

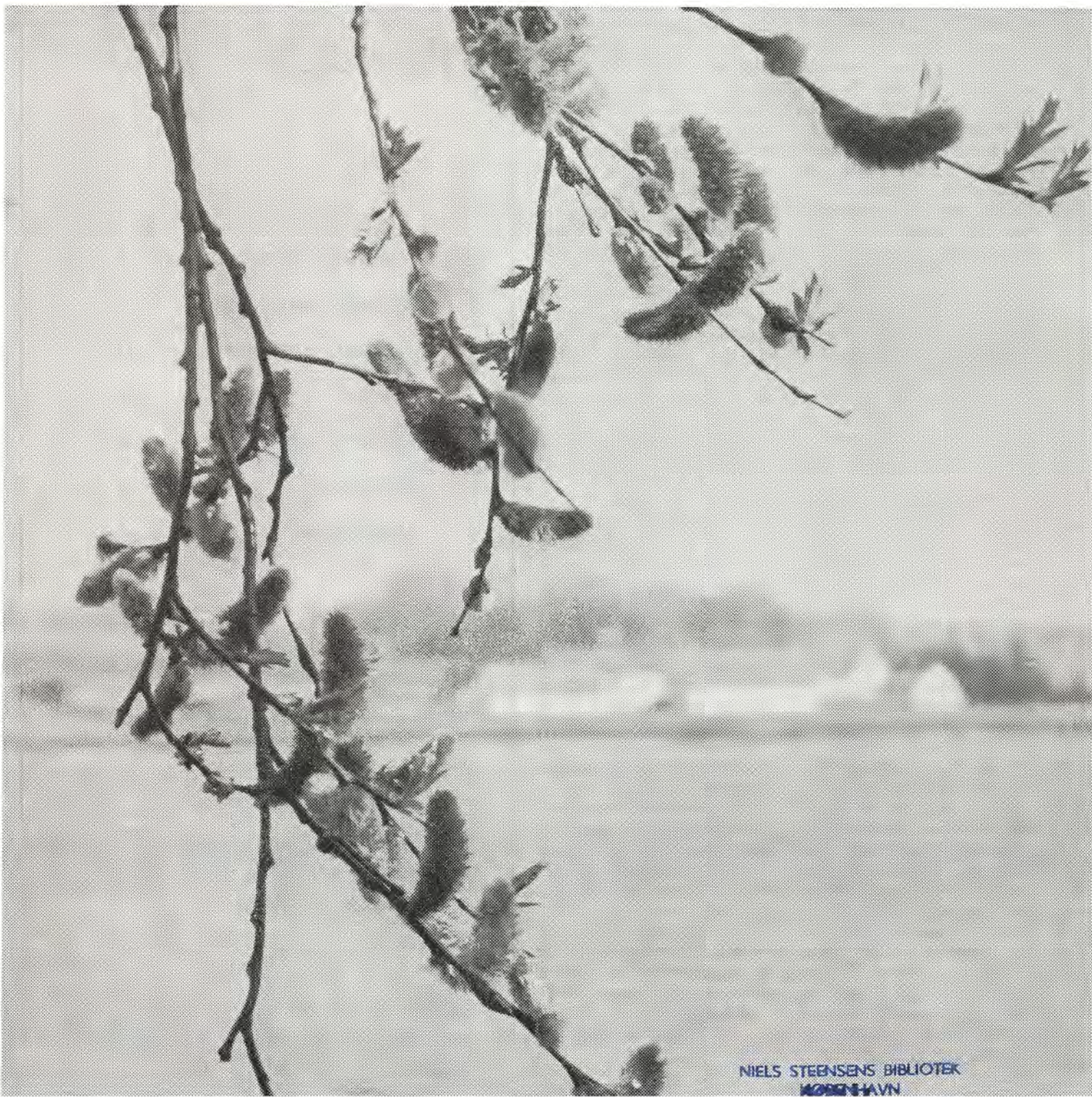
Jakob Frandsen

8/1972

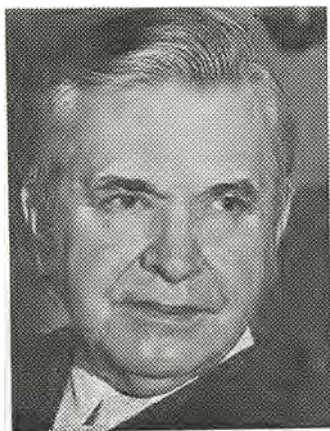
31 0 11110

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Karl Barth, der i sine sidste år regelmæssigt plejede at lytte til katolske søndagsprædikener i radioen, ytrede engang, at han aldrig havde hørt en prædiken om Maria. Og med en vis drillende godmodighed tilføjede han: »Det ser altså ud til at gå ganske godt hos jer uden hende.« Det er H. U. von Balthasar, som beretter denne episode. De boede sammen i Basel, kendte hinanden meget godt og talte ofte sammen.

H. U. von Balthasar spørger, hvad man skal sige til denne ytring. Man vil jo ikke så gerne falde sine egne trosfæller, som har holdt disse prædikener, i ryggen. Drejer det sig i deres tilfælde om økumenisk taktik? Mener de ikke at kunne finde noget om Herrens Moder i Det nye Testamente? Eller vil de kun tilpasse sig visse modestrømninger for ikke at være gammel-dags?

Naturligvis må vi indrømme, at vi i dag må bøde kraftigt for de fejl, tidligere generationer har begået. De har overdrevet Mariadyrkelsen, så den næsten skyggede for Herren selv. Det drejer sig om en ofte ubevidst accentforskydning, idet man isolerede Marias skikkelse og næsten satte den i kristendommens midtpunkt. Selv om det er sket i den bedste mening, var det forkert, og det har skadet kirkens anseelse.

Ægte fromhed ser aldrig Maria isoleret, men altid i forbindelse med hendes Søn. Hun er, som Dante siger »datter af sin Søn«. Hun er Herrens moder. Selv Luther viste hende ærbødighed. Læren om Maria er nøje knyttet til læren om Kristus. Hun er den første af alle forløste, og hun er det ene og alene på grund af Kristi nåde. I hen-

NOTES- BLOKKEN

de priser vi kristne nådens almagt. Alt er nåde.

Derfor hører Maria ubetinget med til kirkens inderste væsen. Skønt hun var Herrens moder, står hun på vor side. Der findes i det mindste én skabning, som Kristi blod har vasket helt ren. I hende var Guds nåde ikke blot et tilbud, men den havde også et resultat. Det, vi andre først venter på, når Herren vender tilbage, er hos hende allerede virkelighed: den fulde og totale forløsning.

Ærbødighed for Herrens moder har noget at gøre med ærbødighed for kvindens væsen. Man taler i dag så meget om kvindens frigørelse. Og man hævder, at kristendommen har underkuet kvinden. Skulle Gud i sin åbenbaring virkelig have undervurderet kvinden? På Bibelens første sider siges der, at Gud skabte mennesket som mand og kvinde. I den Gamle Pagt fremstilles Guds udvalgte folk som Guds brud og Guds hustru. Paulus i sine breve og Johannes i sin Åbenbaring benytter sig af dette billede og kalder Kirken Kristi brud. Maria er kirkens urbillede. Hun er i hele sin person legemliggørelsen af den totale overgivelse til Gud. Og består kristendommens inderste væsen ikke netop i dette?

Svinder det marianske islæt i en tid, bliver den martialske. Vi lever – har man sagt – i dag i en mandens verden. Kvinden kan kun opnå sin plads i verden, hvis hun tilpasser sig mandens væremåde. Det kvindelige er på retur trods al sex- og porno-reklame. Vi har alle behov for kvindens egenskaber. Derfor trænger vi til Maria. Uden det marianske princip bliver verden fattigere.

H. Roos S.J.

»SKT. PETERS STOL«

Vi mennesker samler altid på relikvier af vore store mænd. Danskerne har H. C. Andersens hus m.m. i Odense, og russerne har Lenins grav. Inden for vor katolske kirke finder vi noget tilsvarende, men selvfølgelig løftet op på et højere plan ved forbindelsen med helgenandagten, som har bragt og bringer så smukke resultater.

Imidlertid kommer det menneskelige element ind i sagen. Da relikvien ikke har betydning i sig selv, men kun ved henvisning til personen – helgenen, helten el. lign. – kan folk falde for fristelsen til at »opvurdere sagen«, – eller man

INDHOLD

HYRDEBREV OM DABSLITURGI	4
SEXUALUNDERVISNING	6
PASTORALRÅDSMØDE	11
UDLAND	14
FORTROLIGHED	16
ØMBORGEN	18
LEVE DØDEN	24

**NYE ABONNENTER SØGES
KAN DE HJÆLPE OS?
BLANKET PÅ SIDE 20**

tager fejl eller husker forkert. I den første Peters Kirke havde man en åbning ned til graven. Fromme mennesker anbragte tørklæder på en stang og stak den ned, så tørklædet berørte Peters grav. På den måde blev tørklædet til et minde fra Peters grav. I tidens løb glemte man ordet »grav«, og så har vi relikvier af »Sankt Peter«.

I det syvende århundrede fik pave Johannes VIII en stol af nu ukendt herkomst til officielt brug. I tidens løb glemte man dens oprindelse og tidspunktet, og i folkemunde blev det til »Peters Stol«, som man har det fra det trettende århundrede – altså 600 år senere. Da

Bernini så i det fjortende århundrede lavede det store bronze-monument for pavens embede – »Peters Stol« i Peterskirken – anbragte man denne »Peters Stol« som en slags relikvie i monumentet. Imidlertid er vi i »kritikkens tidsalder«, hvor Pius XII lod Peters grav udforske, og nu har Pave Paul VI ladet »Peters Stol« undersøge og udforske. Man har ikke alene undersøgt de historiske kilder, men selve stolen er også blevet undersøgt og efterprøvet med »kulprøven«, og resultatet svarer til ovenanførte og er udgivet fyldigt af »Tipografia Poliglotta Vaticana«: Atti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia, Serie III,

Memorie, Vol. X, 366 sider og mange illustrationer.

Denne »devaluering« af monumentet betyder ikke nødvendigvis en forkastelse af andagten, som den er knyttet til. Tingen – stolen – har jo kun relativ betydning (den viser hen til Peters – pavens – embede), og et dusin århundreders historie giver vidnesbyrdet en vis værdi, så andagten bør ikke forkastes, men fremmes på en sund og god måde. Den kan bringe gode og rige velsignelser, som vi behøver i vore dage.

W. Vick, præst

De gamle etiske værdiers tid er for altid forbi.

Den, som i dag søger at være sikker, må begynde med at blive usikker.

Og den, som vil tale, må begynde med at være stille.

For der er sket noget.

Verden er vel ikke blevet tilintetgjort, og det gamle menneske har vi – hvad vi så end mente – ikke aflagt under indtryk af disse tiders omvæltninger.

Men der er slet og ret sket det, at der ovenover menneskets selvtilid og tro på sin egen godhed er skrevet – i vældig målestok og med yderste klarhed – de ord:

mene, mene, tekel.

Karl Barth

KOMMENTAR

Jeg synes, der er en del træthed at mærke omkring vore demokratiserende institutioner. Nu står menighedsrådsvalgene for døren, om to år er det pastorlrådet, der skal nyvælges, og man hører mange sukke over disse trælse udsigter. Det er ikke bare forårstrætheden, der gør sig gældende, men også den indviklede og besværlige valgprocedure, som man måske kunne lave om på. Så er der vanskelighederne med at finde egnede og især villige kandidater. I et enkelt sogn har man næsten opgivet, fordi ingen vil fortsætte, og ingen vil overtage. Selvfølgelig er den slags meget stedbestemt, men det er det ubehag derimod ikke, som forleden kom frem på et større komsammen, hvor man fra alle sogne var enige om at klage over en kommunikationskløft mellem menighedsrådene og sognets medlemmer. Det er ikke sjovt at arbejde for folk, som man fornemmer er fuldstændig ligeglade med ens indsats, enten fordi de ikke kan, eller fordi de ikke vil lægge mærke til det arbejde, der bliver gjort. På det sidste pastorlrådsmøde viste der sig en lignende kommunikationskløft mellem vort bispedømmes administration og Jylland, en kløft, der måske også må tolkes som en begyndende revne mellem pastorlrådet og provinsen . . .

Nu har jeg gået og tænkt, at denne kommunikationskløft måske stammer fra gamle dage, helt tilbage fra dengang, da Moses og jødefolket blev opfordret af Gud til at bestige Sinaj bjerg, for dér at være sammen med ham og modtage hans lov. Som man vil huske, opgav jøderne dengang allerede ævred ved bjergets fod. De sendte Moses af sted på den ensomme og farefulde mission og morede sig i ventetiden med at lave en guldkalv, som man ikke skulle anstrenge sig så meget for at tilbede. Tja, det er måske fra netop den dag, det stammer, at vi har fået en autokratisk teokratisk styreform, først i jødedommen og siden i kristenheden . . . Det er jo så sandt, at det er så umådelig meget lettere for folket at have en diktator, frem for at skulle tænke og handle selv.

Måske lever vi i den historiske time, hvor Gud banker på døren for igen at forsøge at realisere en tanke, som jøderne dengang fik frustreret. En guddommelig tanke, som endnu ikke har kunnet befrugte kirken, fordi folkets ladhed har fået det til at fo-retrække at leve under et selvilligt tyranni (tænk på storkinkvisitørens tale!). Er vi denne situation voksen?

H. van Schaik

DÅBSNÅDEN MÅ AKTIVERES

»Når vi i dåben har iført os Kristus, bliver vi nye skabninger i ham.« (Dz. 1642). Dåben indeholder nemlig som i kim alle de goder, som Kristus giver menneskene. Man må imidlertid sørge for, at dette kim ikke dør af mangel på næring, men at det vokser, så at det kan blive til et stort og frugtbart træ. Dåben alene er ikke nok. Vi må også bekende troen på den treenige Gud og leve efter Kristi lære, hvad også klart fremgår af Kristi missionsbefaling: »Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor ud og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befale jer.« (Matt. 28,18 ff).

I de seneste år er dåbsliturgien i den katolske Kirke blevet fornyet. Der er foretaget forskellige ændringer i ceremonierne. Formålet hermed er at gøre dåbshandlingen smukkere og mere enkel, og tillige at gøre den mere forståelig der-ved, at de væsentlige elementer fremhæves.

Desuden indeholder det nye dåbsritual en officiel katolsk trosbelæring om dåben.

Foruden de grundlæggende sandheder: at dåben renser for synd og gør mennesket til Guds barn, bliver især følgende punkter fremhævet:

I. Dåben er først og fremmest sakramentet for den tro, hvormed menneskene i Helligåndens lys modtager Kristi evangelium. Lige fra urkirkens dage har det navnligt været Kirken magtpåliggende

at alle, både nyomvendte, forældre til de børn, der skal døbes, og deres fædrene belæres om og tilskyndes til denne sande og levende tro, i hvilken de, der tilhører Kristus, indgår i et nyt fællesskab med ham, eller fornyer det allerede bestående (Prænot. gen. 3).

Derfor giver dåben os ikke bære troens nådegave; men den indebærer samtidig et ansvar for denne tro. Farisæerne sagde til Kristus: »Vi er Abrahams børn«, men Kristus godtog det ikke. På samme måde nytter det ikke at lade sig døbe, hvis man ikke også, oplyst af Helligånden, tager imod evangeliet.

Nu kan spædbørn jo endnu ikke bekende deres tro, og Helligåndens oplysning mærker de ikke noget til. Hvorfor anbefaler den katolske Kirke da barne-dåb? Herom siger den nye dåbsinstruktion:

II. Kirken, hvis sendelse det er at døbe og forkynde evangeliet, har lige fra sin første tid ikke alene døbt de voksne, men også børnene. Herrens ord: »Ingen kan komme ind i Guds Rige, hvis han ikke bliver født af vand og ånd« (Joh. 3,5) har Kirken altid forstået således, at også spædbørn bør have adgang til at blive døbt (Bapt. parv. præn. 2).

Dåben er ikke nogen tvang, som pålægges barnet. Senere i livet må det selv afgøre, om det vil leve som kristen eller ej. Men man må ikke forhindre et menneske i at blive delagtig i hele Kristi godhed og nåde allerede ved begyndelsen af sin tilværelse. Man må heller ikke forholde forældrene bevidstheden om, at de

ved den sakramentale handling nu på en særlig og væsentlig måde er forenet med deres børn i Kristi altfavnende kærlighed. Dåben bevirker, at barnet nu tilhører vor Fader i himlen, endnu mere end det tilhører forældrene.

III. Men barne-dåb er ganske vist kun forsvarlig, hvis man har begrundet formodning om, at barnet senere hen både vil høre Kristi glade budskab og tillige vil bekende sin tro og derigennem åbne sig for den stadig voksende strøm af kærlighed, som Kristus har lært menneskene.

I det tilfælde, at mange af de døbte senere hen i livet ikke ville bekende sig til Kristus eller ville fornægte ham i deres handlinger; eller at forældre lod deres børn døbe, ikke ud af en ærlig tro, men kun fordi »sådan gør man nu engang her i landet« eller »i vores familie«, så ville de krænke sakramentets værdighed og forflygtige troens alvor, til ubodelig skade både for sig selv og for hele Kirken.

Derfor understreger det nye dåbsritual ganske særligt tre punkter: Forældrenes medvirken, Kirkens medvirken, samt en forudgående, forberedende undervisning i tros-læren.

1) I indledningen til Ritualet for barne-dåb siges der nemlig: Efter selve naturens orden må forældrenes aktive deltagelse ved barne-dåben indtage en for-rangsstilling frem for faddernes. Dette kommer til udtryk i ritualet på følgende måde:

Det er forældrene, der fremsætter anmodningen om at få deres barn døbt. De tegner korsets tegn på barnets pande. Det

er dem, der »forsager det onde« og be-
kender den kristne tro på barnets vegne.
Det er nu ikke længere fadderens, men
moderen selv, der bærer sit barn hen til
døbefonten og holder det i sine arme,
mens det døbes. Det er også hende eller
barnets fader, der holder dåbslyset, og
forældrene velsignes hver især, for at de
må kunne bære deres ansvar som en kris-
ten far og en kristen mor.

2) Imidlertid betegner dåben ikke blot
fællesskabet mellem forældre og deres
barn, den er også et sindbillede på hele
Kirkens fællesskab med barnet. Kirken
repræsenteres her især ved dåbsfadderne
og de øvrige tilstedeværende af menig-
heden (Bap. parv. præn. 2).

Således former dåbshandlingen sig helt
og holdent som et fælles anliggende, så
at det klart fremtræder, hvorledes barnet
allerede i den spæde alder indlemmes i
dette fællesskab. »Barnet har nemlig en
ret til menighedens kærlighed og om-
sorg« (Bapt. parv. præn. 4). Thi ikke
blot i dåbens øjeblik, men også senere
hen skal de andres tro bære den enkelte
kristne oppe, og hjælpe med til at lindre
og overvinde hans nød og svaghed. Der-
for er dåben det sakramente, »ved hvil-
ket mennesket indlemmes i Kirken – den
er også et enhedens sakramentale bånd,
der omfatter alle, som modtager dette
sakramente« (Præn. Gen. 4). Kirkens del-
tagelse i barnets dåb finder sit udtryk
i de nye liturgiske bestemmelser:

Det anbefales at forrette dåben under
så højtidelige former som muligt, og at
menigheden deltager i størst muligt an-

tal. Endvidere henstilles at dåben – i
hvert fald lejlighedsvis – henlægges til
søndagens højmesse.

3) Kirken kan – ligesom forældrene –
kun forsvare at døbe et barn, hvis der er
gjort, hvad der står i menneskelig magt,
for at det døbte barn nu også virkelig
kan blive opdraget i den kristne tro. Der-
for betoner de nye dåbsbestemmelser og-
så mere indtrængende end tidligere nød-
vendigheden af, at forældrene oplyses om
troslæren. Forældrene skal ivrigt forbe-
rede sig på barnedåben. »For dette sa-
kramente meddeles, at det er af største
vigtighed, at forældrene forbereder sig,
så de ved, hvorom det drejer sig, hvad
enten de nu selv er tilstrækkeligt kyn-
dige i deres tro, eller de må hjælpes af
deres venner eller andre i menigheden.
De må hente oplysning fra egnede kilder
som f. eks. bøger og artikler om emnet
eller i en katekismus for voksne.« (Bapt.
parv. præn. 5,1). Det anbefales sogne-
præsten, så vidt muligt at aflægge besøg
hos forældrene i forberedelsestiden og
selv tage del i forberedelserne.

I dåbsliturgien tilspørges forældrene:
»Når I beder om dåben for jeres børn,
er I så klare over, at I påtager jer et an-
svar for at opdrage dem i troen, så at de
holder Guds bud og elsker deres næste,
som Kristus har lært os?« (Ordo bapt.
31). Forældrene, eller i det mindste den
ene af dem, må kunne svare et ærligt ja
til dette spørgsmål.

Hvis forældrene ikke har tilstrække-
lige forudsætninger for at bibringe deres
barn i hvert fald de første grundlag for

den kristne tro, skal de modtage under-
visning heri (i det mindste en kort be-
læring om troen) allerede inden dåben
(jvnfr. bapt. parv. præn. 5,1; 7,1; 8; 8,4;
13). Dåben kan udskydes for at give for-
ældrene tid til den nødvendige forberedelse
og undervisning i troslæren. (Bapt.
parv. præn. 8; 8,3; 25).

Når en kristen opdragelse ikke kan
forventes, kan bispekonferencen ifølge
den nye dåbsinstruktion træffe bestem-
melse vedrørende udsættelse af dåben.
(Bapt. parv. præn. 25).

Forældrene har ansvaret for, at deres
døbte børn senere hen bliver undervist
i den kristne tro. Denne opgave er for-
ældrene dog ikke alene om; alt efter de
lokale forhold vil enten sognepræsterne
selv give børnene religionsundervisning,
eller kateketcentraler og katolske skoler
vil være behjælpelige hermed.

Både hele Kirkens og den enkelte kris-
tens fremtid er afhængig af, at dåbsnåden
aktiveres. For at dette kan ske, må en-
hver nødvendigvis i stedse højere grad
beredvilligt tage imod Helligåndens ga-
ver. Hertil vil den nye dåbsliturgi og de
dertil knyttede bestemmelser bidrage. Så
vil dåben udvirke, hvad den indeholder
som sakramentalt tegn. Den vil i voksen-
de omfang gøre os delagtige i Herrens
liv, død og opstandelse. Den vil gens-
skabe det tabte gudsbillede i det faldne
menneske; og den vil inderliggøre og
styrke Kirkens enhed, så at alle kristne,
der i dåben tilhører Kristus, også virke-
ligt i deres indbyrdes forhold oplever
»kærlighedens bånd«.

SEKSUALUNDERVISNING I KATOLSKE SKOLER

Ved en række møder med en gruppe lærere – katolikker såvel som ikke-katolikker – fra katolske skoler i København har Institut for familieforskning i efteråret kritisk gennemgået folkeskolens læseplansudvalgs »Vejledning om seksualoplysning i folkeskolen«. Man fandt det herunder ønskeligt at søge at opstille visse tanker om målsætningen på dette område for den katolske skole. Resultatet af disse overvejelser gengives nedenfor. Dette må ikke betragtes, som om man her mener at have fundet en endelig og fuldgyldig løsning og formulering, men snarere som et debatoplæg og et eventuelt arbejdsgrundlag for videre overvejelser.

Dette debatoplæg giver imidlertid ikke svar på, hvorledes man i den øjeblikkelige situation rent praktisk skal meddele undervisningen. Den giver heller ikke svar på, om undervisningen bør være frivillig eller obligatorisk. Den giver ikke svar på, hvor omfattende undervisningen skal være, om den skal meddeles som selvstændig undervisning, eller om den skal integreres i anden undervisning. Ej heller giver den svar på spørgsmålet om, på hvilket alderstrin undervisningen skal gives.

Et udtømmende svar på de ovenfor stillede spørgsmål vil kræve en meget lang og dybtgående artikel, men jeg skal her nøjes med at komme med nogle af mine egne synspunkter og overvejelser om disse spørgsmål.

Seksualoplysning i skolen bør efter min mening udspringe af en undervisning i »Familiekundskab« eller måske snarere kaldet en undervisning i »Personlighedsudvikling«. Kun herved kan man meddele en undervisning, der ikke føles løsrevet fra hele den øvrige personlighedsdannelse. Er ikke netop ønsket om personlighedsdannelse for en stor del

vor motivation for som katolske forældre at sende vore børn i katolske skoler. Vi ønsker, at børnene skal udvikle sig som selvstændige personer med en personlig positiv ansvarsfølelse over for de væsentlige spørgsmål i livet, hvad enten det drejer sig om spørgsmål på troens eller etikkens område.

Undervisning i »Familiekundskab« bør begynde på et tidligt tidspunkt i barnets skoleliv. Man skal formentlig allerede i anden klasse give en forklaring på familiens sammensætning, funktion og værdi under hensyntagen til og forståelse af, at ikke alle lever i det, vi i strengeste forstand forstår ved en familie. Sammenkædet med dette bør gives en forklaring på det enkelte menneskes værdi og ansvar for sig selv, for familien og for hele samfundet. Næste trin i undervisningen – 3. klasse – er en beskrivelse af livet omkring os – livet som en gave – planternes og dyrenes livsrytme, mundende ud i, at menneskenes liv begynder i familien, at mennesket er Guds skabning og derfor har en særlig værdighed og et særligt ansvar.

På 4. alderstrin kan undervisning om det menneskelige legeme være en naturlig fortsættelse, en kort beskrivelse af den menneskelige livscyklus, en indførelse i det menneskelige legemes opbygning (celler, muskler, respiration, fordøjelse, hud, nerver, kirtler m.m.), altså en simpel anatomisk-biologisk beskrivelse som en basisundervisning, der på dette tidspunkt bevidst ikke beskæftiger sig med forplantningsspørgsmålet. Denne undervisning bør ikke gives som en ensidig løsrevet biologiundervisning, men i nøje forståelse og forklaring af følelseslivets betydning.

På 5. alderstrin bør man være indstillet på at forberede barnet på den kommende pubertet – ingen vil til sin tid

mærke mere til denne alders vanskeligheder end barnet selv – og en forberedelse af og en forståelse hos barnet for, hvad der foregår i det, kan modvirke mange truende katastrofer. Det er nu på tide at forklare den dybere forskel mellem dreng og pige, at lære dem at acceptere, at man er dreng eller pige, at forklare seksualiteten og også at give den første belæring om kønsorganerne og deres funktion og de ændringer af såvel fysisk som psykisk art, der vil ske i de kommende år.

6. og 7. skoleår, der for de fleste vil betyde selve gennemlevelsen af puberteten, bør nok undervisningsmæssigt være så »neutralt« som muligt, men det hindrer ikke, at man f.eks. i 6. klasse grundigt gennemgår hele menneskets udvikling fra undfangelsen til efter fødslen, herunder vil der kunne gives en forståelse af også det ufødte barns ret til livet. I 7. klasse kan dette følges op af en gennemgang af det enkelte menneskes udvikling under henvisning til de følelsesmæssige, psykologiske og sociale faktorer, der påvirker det.

Undervisningen i det eller de sidste skoleår (8. evt. 9. klasse) bør være en slags opsummering og diskussion af de tidligere års personlighedsdannende undervisning, men nu snarere som en samtale og et forsøg på at få den enkelte elev til at engagere sig i sin egen personlighedsudvikling. Sideløbende hermed bør en egentlig seksualoplysning gives som en samlet serie af undervisningstimer. Denne undervisning skal være fuldstændig og således f.eks. også på fuldgyldig måde omtale fødselsregulering. Der må herunder gives en orientering om de forskellige metoder til fødselsregulering, samt en vurdering af disse. Eleverne har krav på at kende det samfund og de vilkår, de lever i. Den måde, hele denne

Tanker om

målsætning for seksualundervisning i katolske skoler

Formålet med seksualundervisning i en katolsk skole må være at skabe forståelse for seksualiteten som en gave og en opgave. Seksualiteten præger mennesket fra fødsel til død og må ikke skilles fra hele personlighedsudviklingen.

Undervisningen må tilstræbe at give eleverne en forståelse af seksualitetens udvikling hos dem selv og hos andre. Seksualiteten må forstås som en menneskelig udtryksmåde, et sprog mellem mennesker. Dette sprog har til formål at formidle kærlighed personerne imellem og kan nå sit højeste udtryk i undfangelsen, hvis denne er inkarnationen af de to menneskers kærlighed til hinanden i et livsvarigt fællesskab.

Undervisningen må således gives på baggrund af en dyb respekt for det enkelte menneskes værdi i Guds skaberværk fra dets første undfangelse og senere som medarbejder i Hans plan.

Retningslinier for seksualundervisning på katolske skoler

1. Åbenhed. Skolen må søge at udvikle en åbenhed, der gør eleverne fintmærkende over for den personlighedsdannende dynamik, Gud har nedlagt i mennesket, og dens seksuelle udtryksform.
2. Tryghed. Skolen må tilstræbe denne åbenhed gennem et menneskeligt klima af sandfærdighed, hensyn og omsorg, der kan skabe tryghed i forholdet mellem lærer og elever og mellem eleverne indbyrdes.
3. Viden. Skolen må i lys af den kristne tro og med udgangspunkt i familiekundskab søge at meddele en viden om menneskets kærlighedsliv og seksualitet på de forskellige udviklingstrin. Den skal være saglig forsvarlig, respektere og svare til elevernes modenhedsgrad. Denne viden må lære dem at acceptere sig selv som dreng eller pige og udvikle:
 - a. Forståelsen af forskellen hos dreng og pige i den psyko-seksuelle udvikling, især i pubertetsalderen. Herudfra kan vokse forståelse af ansvaret for den måde, hvorpå man udtrykker sig som dreng eller pige, mand eller kvinde. Dette er en hjælp til at kontrollere og kanalisere pubertetsens forvirrende impulser, så at denne alders usikkerhed og ængstelse kan gennemleves på en personlighedsdannende måde.
 - b. Evnen til ægte kærlighed, til at give sig selv og modtage den anden i gensidig indre frihed, dvs. deres evne til at realisere det, de har erkendt som sandt og rigtigt.
 - c. Blufærdigheden, som er deres naturlige beskyttelse mod tabet af den indre frihed på kærlighedslivets område.
 - d. Forståelsen af forbindelsen mellem seksualiteten og kærlighedslivet, mellem seksuelt samliv og ægteskabet og mellem den ægteskabelige kærlighed og livets videregivelse samt forståelse af ansvaret for, at det seksuelle samliv i ægteskabet forvaltes i gensidig hensynsfuldhed og som ansvarligt forældreskab.
 - e. Frihed til i en moden alder at kunne vælge mellem kaldet til ægteskab som en eksklusiv livsvarig forbindelse med et menneske af det andet køn eller at leve ugift, f.eks. på grund af kald til cølibat for helt og fuldt at kunne tjene Gud og alle mennesker.
 - f. Respekt for anderledes tænkende og tålmodighed med egne og andres skrøbeligheder, så de lærer at holde ud i livsopgaven.

undervisning er lagt an på, bør give ham eller hende mulighed for at vælge en livsmåde, vi som forældre gerne vil se som resultat af hele opdragelsesprocessen.

Dette ovenfor anførte »undervisnings-skelet« er opbygget over et amerikansk undervisningssystem »Becoming a person« (»Personlighedsdannelse«), der går fra barnets 1. til dets 8. skoleår. Det er, som navnet siger, mere en hjælp til at udvikle barnets personlighed end blot seksualundervisning, og det giver mulighed for at meddele de kundskaber, man mener eleverne bør besidde om det menneskelige kærlighedsliv på et tidspunkt, hvor børnene er modne til det, samt som en naturlig fortsættelse af og i nøje relation til hele personlighedsudviklingen, – det bliver ikke en løsevejen undervisning, som »presses børnene på«.

Nu kan man ikke uden videre i skolen indføre et fag, der hedder »Personlighedsudvikling«, men jeg tror, at man uden større vanskeligheder i de lavere klasser kan meddele denne undervisning i religionstimerne og i de højere klasser henlægge den til både religionstimerne og orienteringstimerne (biologi, samfundskundskab). Dette vil kræve et nøje samarbejde lærerne imellem, lige såvel som hele denne undervisning eller opdragelse kun vil kunne anbefales, hvis der er et meget nøje samarbejde mellem skole og hjem.

I denne korte skitse af en undervisningsplan ligger nogle af svarene på de spørgsmål, jeg opstillede i indledningen. Hvornår skal egentlig »seksualundervisning« gives? Jeg mener, at man bør orientere barnet om dets legemlige funktioner og de forandringer, det gennemgår i puberteten, forinden denne indtræffer, og jeg mener, at man bør give barnet en meget virkelighedsnær undervisning i alle seksuallivets problemer, forinden det forlader skolen i 8.–9. klasse. Ved disse to krav skulle man kunne undgå, at barnet i puberteten skades eller rystes af forhold, det ikke forstår, og undgå, at det, når det selv får ansvar i livet, kommer i vanskeligheder på grund af manglende viden.

Spørgsmålet om, hvorvidt seksualundervisningen skal gives som et særskilt fag eller integreres i andre fag, vil jeg besvare med både og. Jeg mener, at undervisningen bør gives selvstændigt, og at den som beskrevet kan deles op i flere fag. På den anden side må et barns naturlige spørgsmål inden for dette område på en anden tid og i et andet fag ikke besvares med et »tys-tys«, men besvares med redelighed under hensyn til helheden i klassen.

Skal seksualundervisningen være obligatorisk eller frivillig? Den egentlige seksualopdragelse bør ifølge hele sagens karakter naturligt være undergivet og

tilhøre forældrene. Vor skole er i stand til at støtte en opdragelse, ikke til ene at give den. Dette medfører, at der på dette område påhviler begge parter – skole og forældre – en stor forpligtelse til samarbejde, men det betyder også, at undervisningen principielt skal være frivillig. Den skal være et tilbud. For de forældre, der selv mener at kunne, og som vil påtage sig opgaven alene at stå for opdragelsen og undervisningen på dette felt, må der være en mulighed for at sige nej. Denne forældrenes ret til at sige nej har efter min opfattelse to begrænsninger. Den ene gælder den isolerede undervisning i menneskets anatomi, fysiologi og biologi, som på en enkel måde bør gives børnene inden pubertetsalderen. En sådan konkret viden kan være svær for forældrene at give og bør indgå i barnets kundskaber, for at det skal kunne forstå, hvad der sker med det i pubertetsalderen. Mit andet forbehold over for et »forældre-nej« gælder den egentlige seksualundervisning i de afsluttende klasser. Jeg mener, at også denne undervisning bør være et tilbud, men et tilbud, som eleven kan modtage uden forældrenes tilsagn.

Der hersker i dag stor usikkerhed inden for hele undervisningssektoren, og megen eksperimenteren finder sted på grund af denne usikkerhed. Mest viser dette sig måske netop på »seksualoplysningens« område. Meget er her præget af rådvildhed. Synspunkterne varierer fra tilhængerne af »den totale oplysning«, der på et hvilket som helst tidspunkt vil forklare og beskrive de intimeste forhold i kærlighedslivet, til dem, som slet ikke ønsker at give nogen som helst oplysning eller undervisning af børnene og de unge. Men den egentlige skillelinie går nok ikke her, men er snarere et spørgsmål om livsholdning. Nogle, og jeg tror, at det er en meget stor gruppe af befolkningen, betragter seksuallivet og dets udfoldelse som en isoleret driftudfoldelse i lighed med andre behov som sult og tørst, for hvis rette nydelse en grundig oplæring er en forudsætning. Andre betragter seksualiteten som noget væsentligt i den menneskelige personlighed, ved hjælp af hvilken vi er i stand til at realisere os som mennesker som et led i hele Guds plan.

For den katolske skole må dette sidste synspunkt være en naturlig forudsætning, men om måden og vejen, vi skal bibringe vore børn undervisningen og opdragelsen på, kan der herske tvivl og uenighed. Det er imidlertid sikkert, at kun gennem et nøje samarbejde mellem forældre, lærere, teologer og andre med indsigt i disse spørgsmål, kan vi løse et af de allerstørste opdragelsesmæssige spørgsmål i vor tid.

Kjeld Jensen

Seksual-
oplysning

i
Folke-
skolen

Vejled-
ningen
gennem-
gås

kommen-
teres

kritiseres

SEKSUALUNDERVISNING I SKOLERNE

er nu påbudt ved lov af 27. maj 1970, og et cirkulære af 8. juni 1971 er tilsendt skolerne fra undervisningsministeriet, som dermed pålægger skolerne at iværksætte undervisningen efter ministeriets anvisninger.

Til dette formål er udsendt en »Vejledning om Seksualoplysning i Folkeskolen«. Her gennemgås, hvilke emner seksualoplysningen bør tage op på forskelligt klasseniveau, og hvilken pædagogisk form man vil anbefale.

Undervisningen er *obligatorisk* i folkeskolen. Seksualoplysningen påbydes på alle klassetrin. Skolen kan således ikke unddrage sig denne oplysningspligt. Forældrenes samtykke til undervisningens iværksættelse er ikke fornødent, og forældre, som ønsker deres børn undervist i en skole, kan ikke samtidigt søge deres børn fritaget for deltagelse i skolens seksualundervisning.

Seksualundervisningen ønskes gennemført som en *integreret* undervisning. Det betyder, at den skal gives i sammenhæng med de øvrige emner og i de situationer, hvor lærerne finder det mest hensigtsmæssigt. Således vil seksualoplysning blive formidlet som led i undervisningen i de almindelige skolefag, fortrinsvis dansk, kristendomskundskab, biologi (sundheds-lære), historie (samfundslære) og familie-kundskab.

Herudover kan der i 6. og 9. skoleår gives en samlet fremstilling af de væsentligste emner fra seksualoplysningen. Til denne særlige undervisning afsættes et særskilt antal timer hvert år. Denne undervisning er *ikke* obligatorisk. Lærerne kan nægte at påtage sig denne opgave, og forældrene kan kræve deres børn fritaget for denne samlede særskilte undervisning i 6. og 9. skoleår.

Det er således den integrerede undervisning i alle folkeskolens klasser, der er obligatorisk. Rent praktisk ville det også være umuligt at unddrage børnene deltagelse i en undervisning, som er integreret i de øvrige fag.

Seksualoplysningens *formål* er ifølge ministeriets vejledning at udvikle åbenhed »over for menneskelivets seksuelle sider«

tryghed gennem saglig oplysning, og viden, der hjælper barnet til frihed for frygt og usikkerhed i forbindelse med seksuallivet, forståelse for sammenhæng mellem seksuallivet, kærlighedslivet og

det almenmenneskelige samliv, frihed til at tage standpunkter på selvstændig vis og harmonerende

med elevens egen personlighed, og endelig forståelse af ansvar førende til ansvarsbevidsthed og hensynsfuldhed

på det seksuelle område.

Som pædagogisk form anbefales i videst mulig udstrækning samtaleformen, idet en samtale og diskuterende undervisning skønnes at give den enkelte elev øgede muligheder for selvstændigt at finde frem til standpunkter, der harmonerer med egen personlighed.

Læreren opgave er derfor sagligt oplysende og ikke autoritativt belærende.

Som yderligere begrænsninger i skolens seksualoplysende virksomhed anføres det i vejledningen,

– at læreren *ikke* bør betjene sig af udtryk, der er hentet fra den såkaldte vulgære terminologi på det seksuelle område,

– at læreren bør afholde sig fra at meddele den enkelte elev en seksualoplysning, der kan have karakter af personlig rådgivning. Generelt frarådes det læreren at indlade sig i samtale eller diskussion om spørgsmål af seksuel karakter med den enkelte elev uden for den samlede elevgruppe.

– at læreren ikke bør meddele oplysninger om samlejeteknik, ligesom heller ikke nogen anden teknik til opnåelse af orgasme kan gøres til genstand for uddybelse,

– at læreren ikke på noget trin i den seksualoplysende virksomhed bør anvende fotografisk billedmateriale, der gengiver erotiske situationer som f.eks. onani og samleje eller andre erotiske situationer af lignende art.

De nævnte begrænsninger »er begrundet dels i hensynet til lærerens sikkerhed for, at hans undervisning ikke kan give anledning til berettiget kritik, dels i den bestående mulighed for en overskridelse af grænsen til en lægelig kompetence og dels i et hensyn til de elever, der kommer fra hjem, som kan finde en overskridelse af disse begrænsninger særlig stødende«.

En pædagogisk vanskelighed i seksualundervisningen ligger i den omstændighed, at et givet klassetrin omfatter elever af meget forskellig modenhedsgrad – ikke blot psykisk, men også fysisk.

Nogle børn går tidligere i pubertet end andre. Med pubertets indtræden vil barnets respons på undervisningen være følelsesbetonet i alle spørgsmål vedrørende forholdet mellem de to køn. Før pubertets indtræden vil barnet kun reagere følelsesbetonet på samtale om familiesammenhæng og forholdet til far og mor, respektive mellem far og mor.

Ikke sjældent befinder børn af disse to kategorier sig på samme klassetrin, og undervisningen vil stille store krav til lærerens taktfølelse og pædagogiske indsigt. Forældrene må her lægge vægt på, at undervisningen ikke provokerer for tidligt og for hurtig en udvikling frem hos barnet, således at det disponeres til

disharmonisk frigørelse og uafhængighed på et modningstrin, hvor det endnu er afhængig af voksen autoritet og støtte.

Vejledningen til skolerne gør et sobert indtryk, – men fyldestgørende kan man ikke kalde den. Vejledningens baggrund er det frie seksualsyn, der kendetegner vor kulturrepøke, og som er præget af reaktion på tidligere epokers moralske vedtægter og deres kølvand af hykleri og dobbeltmoral. Vejledningen vil ikke ensrette børnene i et bestemt seksualsyn, men giver dem dog en indføring i det nuværende samfunds fremherskende seksualsyn og deraf følgende adfærdsmønstre. Heri ligger en uundgåelig ensretningstendens.

Det ligger dybt i børn at ville være som andre og ikke stikke af fra almindelig adfærd. Lærerne opfordres til saglig information uden at lade deres personlige holdning til problemerne påvirke børnene. Tværtimod tilskyndes læreren til at lade alle synspunkter komme frem, således at børnene kan danne sig en selvstændig opfattelse. For ældre at se forekommer det ikke troligt, at børn i folkeskolen magter nogen selvstændig meningsdannelse i så kompliceret en problematik. Og børn er kontante. De vil i en undervisning, som er lagt an på samtaleform, gå lige på med deres spørgsmål og orientere sig om lærerens personlige synspunkt. Det ligger fjernt fra et barn at skelne mellem objektiv overvejelse og personligt engagement. Børn skelner ikke mellem objektivt og subjektivt. De tænker i eet stykke. De mere »avancerede« børn har allerede erhvervet sig et adfærdsmønster med baggrund i miljøpåvirkning. De vil stille læreren spørgsmål om, hvor tidligt man kan begynde seksuelt samliv – om man kan få p-piller hos lægen uden forældrenes viden og samtykke, om lovens muligheder for provokeret abort m.v.

Her skal læreren give »saglig« information uden at lade sine personlige synspunkter komme frem. Hans opgave er ikke misundelsesværdig. Han vil hurtigt indse, at tyngdepunktet for barnet ikke ligger i den »saglige« information, men i miljøet og dets adfærdsmønstre. Her har hjemmene deres store ansvar, men skolerne kan ikke slippe for den opgave at danne et godt miljø for børnene. Hvordan kan læreren skabe miljø i sin klasse, når han ikke må lade sine personlige synspunkter komme frem?

Den ministerielle vejledning synes her præget af en ønsketænkning, som harmonerer dårligt med virkeligheden. Vi forældre må imidlertid godtage, at vore børn i skolerne informeres om vor kulturperiodes seksualsyn. Om de adfærdsmønstre, der er fremme i tiden. Om de risici, de giver anledning til. Det er så vigtigt som grundig information i færd-

selsloven, og vi må give skolemyndighederne medhold i, at uvidenhed er farlig. Vi må værdsætte, at man tilstræber så saglig og objektiv en undervisning. Samtidig må vi dog stille os tvivlende over for den antagelse, at den saglige information kan gennemføres uden personlig påvirkning fra lærerne i en nødvendig miljødannelse. Derfor har vi jo blandt andet valgt at sætte vore børn i en privat friskole præget af en ånd og linie, som vi har godkendt.

Skulle vi i denne forbindelse komme med en ønskeseddel til vore børns skole, må den omfatte følgende:

Oplysning om vor kulturperiodes seksualsyn bør ikke være tyngdepunktet i en undervisning, som handler om den menneskelige natur og de love, som er indbygget i den, og som ikke forandrer sig med kulturens moderetninger. Lovmæssigheden i menneskets natur kan ikke krænkes uden konsekvenser i barnets udvikling. Grundloven i menneskets natur er samling af alle dens kræfter og evner til en helhed, et menneske i én støbning. Den pædagogiske indsats tjener netop denne proces.

Også seksuallivet har sin plads i en helhed og kan ikke rives ud af denne sammenhæng uden vold på naturens anlæg og udvikling. Hvor kulturrepokens adfærdsmønstre bryder menneskenaturens egen lovmæssighed, må skolen kunne sige fra og ikke i misforstået »salighed« prisgive barnet til skadelig kulturpåvirkning. Seksualtilvækst på eksperimentel og umoden basis synes snarere at bevirke opløsning end samling i en naturlig personlighedsmodning.

Til en kristen skole må forældrene stille den forventning, at den bidrager til at disponere børnene til et kærlighedsliv i kristen forstand. En ting er kærlighed baseret på følelser og naturbehov. En anden ting – og væsensforskellig fra den første – er en kærlighed med kilde og oprindelse i Gud. Menneskets kald og bestemmelse er at være bærer af denne kærlighed, modtage den i et livsfællesskab og give den videre i et livsfællesskab. Det, der er modtaget i et livsfællesskab, kan kun gives videre i et livsfællesskab. Seksualiteten er henordnet til denne kærlighed og finder sin funktion i den. Følgelig er seksualiteten henordnet til livsfællesskab.

Derfor kan samliv i ustabile forægteskabelige forbindelser vel disponere barnet til seksuel modning, – men samtidig skade det i dets kærlighedsevne.

Vi ønsker vore børns kærlighedsevne udviklet, så de engang kan modtage og give i et format, som går langt ud over seksualitetens og vedtægternes små rammer. Vi ønsker gerne samarbejde med skolen på denne linie.

Flemming Kieler

PASTORALRÅDSMØDE STEMNINGER STRØMNINGER

Det er ikke meningen her at give et systematisk referat af pastoralrådets forhandlinger. Det ville blive til en gengivelse af det officielle referat, som De kan læse her i bladet. Deres referent vil hellere prøve at gengive sine egne, lidt subjektive indtryk, stemningsbilleder, der mere fortæller om den atmosfære, der prægede forhandlingerne, fremfor at hæfte sig ved detaljerne.

Lad mig da begynde med generelindtrykket. Jeg har hørt folk tale om dette møde, som var det præget af en vis modenhed, en effektivitet, som viser, at medlemmerne er indkørt, tilkørt, forstår deres opgave bedre, og er blevet mere sagligt indstillede. Det kan utvivlsomt være sandt. Der blev gennemgået meget, og programmet blev overholdt. Alt blev afviklet. Men jeg fik nu snarere indtryk af, at forsamlingen måske for meget var indstillet på at afvikle forretningerne og komme hjem igen, hellere end at forvikle sig i en af de endeløse, og til slut ofte resultatløse diskussioner, som man kom ud for i de tidligere møder. Jeg ville dog beskrive en sådan holdning som en vis træthed. Man er blevet klar over begrænsningen af det

opnåelige, især med en så alsidig og broget sammensætning, hvor meningene holder hinanden i skak, og i en lokal kirke, hvor det relativt ringe antal troende og deres store uensartethed gør, at løsningerne altid må være så forsonlige, almenlydige, at de ofte kommer til at virke intetsigende, og i hvert fald aldrig kan være udtryk for én bestemt opfattelse, der sejrer over de andre. Dette har efter min mening frembragt en vis træthed, hvor man siger sig selv, at det ikke kan nytte at bringe sin personlige mening frem, fordi den alligevel ikke kan gøre sig gældende. Deltagelse i diskussionerne var relativt ringe, indskrænkede sig til et fåtal af de tilstedeværende medlemmer. Og det er i det lange løb ikke gunstigt. Det betyder, at de få aktive deltagere kommer til at præge resultaterne for meget, og at vi også her får et tavst flertal af »ja-brødre«, der kun i yderste tilfælde lader sig chokere ud af deres passivitet. I et folketing, hvor man indtræder som medlem af et bestemt parti, og hvor man derfor kan skønne, med hvor megen vægt de enkelte partiers ordførere kan argumentere, kan en vis tavshed fra en del af medlemmerne

være velbegrunder, men i pastoralrådet har vi ingen partier (endnu) og derfor ingen ordførere. Enhver mening får vægt proportional med den tilslutning eller støtte den kan få af andre medlemmer, og det er ikke altid nok kun at bruge sin stemme i afstemningerne.

Det almene indtryk blev bekræftet af den første diskussion, den om ungdomsforeningernes problemer. Det var fra starten klart, at alle vidste, at der her er tale om en kriseagtig sygdom, hvor de gamle paroler ingen slagkraft har mere, og de nye målsætninger endnu ikke har aftegnet sig. Men de indlæg, der kom i denne general-debat, viste på få undtagelser nær, hvor fattig man var for tanker. Ét af de virkelig brændende problemer, en stillingtagen til de unges seksuelle adfærd, blev f.eks. næppe strejft. Et andet: Evangeliets forkyndelse, eller hvordan man ellers vil omskrive den praktiske målsætning for katolsk ungdomsarbejde, blev ikke berørt. Det mest brændende: Hvordan skaffer vi eller finder vi både kvalificerede og inspirerende ungdomsledere kom ikke løsningen nærmere. Diskussionen, som næsten helt forbigik spejderne, kørte fast i en drøftelse af DUK's forhold. Og DUK har for tiden heller ikke opfundet det varme vand. Der var et forslag (E. Kieker) om helt at lade DUK falde, for at støtte de »basis-grupper«, der spontant opstår. Men med rette blev der gjort opmærksom på, at problemet ikke må indsnævres til de steder, hvor levedygtige grupper skal fremmes, men også må omfatte de steder, hvor de unge ikke finder noget igangværende ungdomsarbejde, som de kan tilslutte sig. Som sagt, vi kom ikke løsningen nærmere, og ungdomsudvalget må fortsat søge efter de vises sten. Hos pastoralrådet har de i hvert fald ikke fundet den.

Så kom næste morgen diskussionen omkring budgettet. Også her synes jeg, man kan tale om pastoralrådets træthed, hvis ikke om dens docilitet (evnen til at lade sig belære). Biskoppens redegørelse for forholdene omkring kirkebyggeriet i Brønshøj blev akcepteret med en vis tilfredsstillelse, vel mest fordi man fornemmede hans ærlige vilje til at orientere fuldt og ærligt om sagens nuværende stand, og fordi man havde den største respekt for hans energiske bestræbelser på at få ordnet nogle utålelige forhold. Men hermed var denne sag også sat i parentes og udgik fra diskussionsområdet. Det, der blev tilbage at diskutere var bispedømmets budget, som faktisk kun blev rettet af en bemærkning af revisor Beyer (økonomi-udvalget), som påviste, at et tilsyneladende lille overskud var opnået ved at notere de penge, som biskoppen håber på at få fra Tyskland, som en forventet indtægt, uden også at

føre dem som en forventet udgift! I virkeligheden var der altså budgetteret med et pænt underskud i lighed med, hvad vi er vant til fra de sidste år. Her kom biskoppen med dagens mest håbefulde oplysning. Han meddelte nemlig, at de forhandlinger, der er blevet ført med Elisabeth-søstrene på Amager, der jo har solgt Elisabethhospitalet til amtet for en ganske pæn sum, resulterer i, at bispedømmets andel forventes at blive af en sådan størrelse, at dette fonds indtægter vil kunne dække bispedømmets årlige driftsunderskud.

Under diskussionen om budgettet kom også dagens mest sensationelle indlæg. Det kom i form af en resolution, vedtaget enstemmigt i region 2 (Jylland), der konstaterede, at omkostningerne ved bispedømmets administration og lønninger er omtrent lige så store som indtægterne fra kirkebidragsordningen. Dette betragtes som et alvorligt misforhold, som skulle rettes. I almindelige borgerlige ord lød det, som om resolutionen gik ud på at afskaffe et administrationsapparat, der slugte hele den indtægt, det var sat til at administrere. Så kunne man skimte et positivt forslag bagved, der ville gå ud på at lade sognene selv beholde og administrere de penge, som kirkebidragsordningen skaffede til veje. Og endnu mere borgerlig forenklet sagt, syntes resolutionen at sige: Vi, herovre i Jylland, er revnende ligeglade med jeres (københavnernes) administrations-forhøvelse, og vil helst være fri for det hele. Og denne resolution blev læst, lige efter at Katolsk Forum gennem et særnummer, som vil komme alle katolikker i hænde, har prøvet at gøre forståeligt for enhver, hvorfor og hvad der administreres i bispeskontoret, og hvor velfunderet udgiften med denne administration derfor må være. Det var en bombe! Kommunikationskløften mellem København og Jylland, mellem administration og sognene, mellem pastoralråd og katolikkerne gabelde under vore fødder (se kommentar på side 3). Men pastoralrådet klarede også denne atombombe og beviste dermed sit værd. I det officielle referat vil De kunne læse den afbalancerede udtalelse, hvormed man håber at kunne pacificere oprørerne.

Da denne forskrækkelse var overstået, var gassen også gået af ballonen, og budgettets godkendelse kun en formalitet. De øvrige udvalgs-indberetninger har ikke udløst større reaktioner, og så sluttede dette møde med god samvittighed. Alt var fuldbragt. Men når medlemmerne derhjemme nøjere undersøger samme samvittighed, vil de forhåbentlig opdage, at der endnu er noget mere, man kunne ønske at gøre.

H. van Schaik

LØRDAG-SØNDAG, 18.-19. MARTS
PÅ RYGÅRD

REFERAT FRA PASTORALRÅDETS 4. MØDE

I mødet deltog 37 præster af pastoralrådets ordinære medlemmer, 4 suppleanter: Cato Simonsen for Olaf Pedersen. W. L. Baams for Ole Simonsen, Nis Schmidt for Elsebeth Skaarenborg og Ellen Marie Lebahn for Else Lousen. Sr. Antonie var forhindret, uden at der mødte en suppleant.

Cato Simonsen deltog ikke i mødet lørdag, Erik Fich deltog fra kl. 16 om lørdagen. Sr. Euphrasia forlod mødet efter frokostpausen søndag. Søndag kl. 15 forlod Birgitte Vibe Christensen, Holstein-Ledreborg og Cato Simonsen mødet, kl. 16 Maria Therese Kieler. Antallet af stemmeberettigede medlemmer var følgende lørdag 13^{1/2}-16: 39, 16-18^{1/2}: 40; søndag 9^{1/2}-13: 41, 13-15: 40, 15-16: 37, 16-17: 36.

I mødet deltog endvidere biskoppen, Lars Messerschmidt, Bent Ortvold, Pierre Grégoire og den ved sidste møde valgte dirigent Erik Lorensen. Den apostoliske delegat Josef Zabkar deltog i åbningen. En række udvalgsmedlemmer og sagkyndige var indbudt med taleret under enkelte af dagsordenens punkter; de mødte er nævnt under disse punkter.

1. Biskoppen og delegaten indledede mødet. Dirigenten konstaterede, at mødet var lovligt indvarslet og dagsordenen rettidigt udsendt.

2. *Formandens beretning* var forud for mødet tilstillet medlemmerne. I afsnittet om vedtægter for den rådgivende kommission for Den Kristne Tjeneste rettes »gennemgået« til »godkendt«.

Dalland påtalte, at der ikke på dagsordenen var optaget beretning og indstilling fra den arbejdsgruppe, som FU skulle nedsætte i henhold til beslutningen refereret under dagsordenens punkt 19 (c. Katolsk Forums fremtid) på 3. PR-møde. Formanden konstaterede, at nævnte arbejdsgruppe, der består af Grégoire, Oluf Bohn og Hans J. Johansen, arbejdede, men den havde ikke kunnet nå at afgive indstilling til FU. Formanden beklagede, at han ikke havde været opmærksom på den klare tilkendegivelse af en for kort arbejdstid for denne gruppe i nævnte referat.

Meister gjorde opmærksom på, at den i formandens beretning omtalte aftale mellem menighedsråd og Sankt Knuds Stiftelse i Århus endnu kun var et udkast.

Beretningen blev godkendt enstemmigt.

3. *Ungdomsudvalgets beretning og generaldebat herom.* I drøftelserne deltog følgende udvalgsmedlemmer: Birthe Skallerup (formand), L. O. Dorn, de til udvalget knyttede sagkyndige: Torben Johansen, J. Muiser samt som særligt indkaldte sagkyndige: Hans Jensen og Ole le Fèvre. På grundlag af den forud for mødet fremsendte beretning udspandt der sig en meget bred drøftelse af problemer om ungdomsarbejdet. Udvalget erklærede sig villig til at arbejde videre på det nu foreliggende grundlag.

Forsamlingen gav énstemmigt tilslutning til ungdomsudvalgets indstilling om at udpege Torben Johansen og J. Muiser til medlemmer i stedet for Henrik Holm Nielsen og Guido Kreienbühl, der efter eget ønske var fratruddet.

4. *Lejrudvalget.* – Udvalgsmedlemmerne Muiser og le Fèvre deltog i drøftelserne. Formanden, Claus Munk Plum, forelagde den forud for mødet udsendte delbetænkning. Under drøftelserne viste der sig især usikkerhed m.h.t. en eventuel centralledelses beføjelser. Der blev af flere taget afstand fra, at en sådan skulle beskæftige sig med andet end rent økonomiske og tekniske dispositioner, og fra jyske medlemmer blev udtalt betænkelighed ved en centralledelse øst for Storebælt. Rådet nåede ikke en afklaring af lejrudvalgets forslag I om en centralledelse. Med 39 stemmer for, ingen imod, én undlod at tage stilling, vedtog man et modificeret forslag II: Biskoppen og FU skal snarest nedsætte et udvalg på 3-4 medlemmer med teknisk, økonomisk og juridisk viden med den opgave at udarbejde et forslag til statutter for en centralledelse for lejrarbejdet på grundlag af lejrudvalgets betænkning og indlede forhandlinger med de implicerede parter.

Der var énstemmig tilslutning til forslag III: at udvalget skulle fortsætte sit arbejde med behandling af spørgsmål vedrørende kursus- og retrætecentre.

5. *Organisationsudvalgets* forud for mødet udsendte beretning blev taget til efterretning.

6. *Personaleudvalgets* forud for mødet udsendte beretning blev efter en række spørgsmål, svar og kommentarer taget til efterretning. FU lovede en drøftelse med udvalget angående forståelsen af kommissoriet.

7. *Valgkomiteens* beretning blev afgivet mundtligt af dens formand, Ib Andersen, og taget til efterretning efter en enkelt indvending vedrørende det overvældende arbejde, der blev pålagt de lokale valgkomiteer.

8. *Kirkebidragudvalgets* forud for mødet udsendte beretning blev forelagt af formanden, Filip Lange, der samtidig kom med en indtrængende opfordring til at propagandere for Katolsk Forum. Efter en kort drøftelse blev beretningen taget til efterretning.

Mødet blev hævet kl. 18,30 og genoptaget søndag kl. 9,30.

9. *Budget 1972/73.* I drøftelserne deltog økonomiudvalgets formand A. F. Beyer.

FU's formand, Høyer, omtalte biskoppens og Ballins rejse til Tyskland, hvorved der var skaffet tilsagn om økonomisk støtte til bispedømmet, der herved får forbedret sin likviditet så meget, at bispedømmet kan indfri sin forpligtelser over for kirkefonden i Brønshøj. Biskoppen tilføjede, at endeligt tilsagn om den fulde støtte først kan foreligge efter den tyske bispekonference i februar 1973, men at der allerede på nuværende tidspunkt er skriftlige tilsagn om så stort et beløb, at det må skønnes at være forsvarligt at igangsætte byggeriet. Byggeudvalget havde

drøftet projektet med arkitekten og hovedentreprenøren for plejehjemsbyggeriet og var nået til det resultat, at man i første omgang bør starte med 2/3 af det fulde kirkeprojekt: præsteboligen, mødelokalerne samt selve kirkesalen uden korrundingen.

Formanden gjorde rede for, at FU havde fundet det rimeligt at udskyde den på sidste PR-møde bebudede debat om langsigtede økonomiske planer, fordi de forhandlinger, der de seneste år har været ført i Rom om at bevare en del af den frigjorte kapital i forbindelse med overdragelsen af Sct. Elisabeth Søstrenes hospital på Amager til Københavns Amt, nu var resulteret i, at en ikke ubetydelig del af salgssummen stilles til rådighed for bispedømmet. Det er endnu ikke fuldt afklaret, under hvilke vilkår dette skal ske, men da beløbet er stort i forhold til bispedømmets budget, vil det være urimeligt at drøfte langtidspanlægning, før disse spørgsmål er helt afklaret.

Forsamlingen godkendte énstemmigt såvel de dispositioner, der var taget i Brønshøj-sagen som udsættelse af debatten om økonomisk langtidspanlægning.

Formanden forelagde det forud fremsendte budget for 1972/73, der derefter blev kommenteret af økonomiudvalgets formand Beyer. Jens Møller forelagde derpå en udtalelse fra region II: »Samlet til Regionalrådsmøde i Kolding den 5. marts 1972 har vi gennemgået Ansgarstiftelsens driftsregnskab for 1970-71, og vi ønsker at udtale, at administrationsudgifterne og lønudgifterne er urimeligt store i forhold til indtægterne og antallet af bidragydere, hvorfor vi opfordrer Pastoralrådet til at påse, at disse udgifter bringes kraftigt ned. Regionalråd II forventer at modtage Pastoralrådets svar på denne tilkendegivelse.« Under den følgende debat blev det fra Beyer fremført, at økonomiudvalget ikke har fundet bispedømmets administrations- og lønningssudgifter for store, men regnskabet var opstillet på en uheldig måde, hvorved man ikke umiddelbart kan se, hvad der er udgifter til pastoral virksomhed, til kirkebidragsordningen osv., og hvad der er egentlige administrationsudgifter. Der blev fremsat flere forslag til resolutioner. Disse blev i frokostpausen sammenarbejdet til følgende:

»I anledning af Region II's udtalelse opfordrer Pastoralrådet økonomiudvalget til at undersøge, om der er mulighed for at nedbringe udgifterne til administration og lønninger, og til at fortsætte med sit arbejde for en opstilling af regnskabet, der klarer viser, hvordan disse beløb anvendes, idet den nuværende regnskabsopstilling ikke i tilstrækkelig grad udtrykker det meget store og mangeartede arbejde, der udføres af administrationerne.« Dette blev vedtaget med 38 stemmer for, ingen imod, én undlod at tage stilling (Hubert Messerschmidt var kortvarigt fraværende).

Med den ændring, at indtægtspost 47, ekstraordinær udland, på driftsbudgettet mindskes med 500.000 kr., hvorefter der bliver et driftsunderskud på 451.400 kr., samtidig med, at kapitalregnskabet tilføres de 500.000 kr. direkte, blev det fremsatte forslag til budget for 1972/73 vedtaget med 35 stemmer for, 0 stemmer imod, 4 undlod at tage stilling (H. Messerschmidt kortv. frav.).

10. Ib Andersen forelagde en henvendelse fra Det økumeniske Fællesråd om at støtte racefonden ved indsamling eller optagelse af kollekt. Drøftelserne viste især et ønske om forud for en eventuel aktion at skaffe sikkerhed for, at indsamlede midler alene gik til humanitære formål. En afstemning om at opfordre biskoppen til at foreskrive en kollekt til racefonden gav 2 stemmer for, 31 stemmer imod, 7 undlod at tage stilling.

Det blev herefter med 36 stemmer for, ingen imod, 4 undlod at tage stilling, vedtaget, at FU skal nedsætte en arbejdsgruppe til behandling af henvendelsen.

11. *Strukturudvalget.* I drøftelserne deltog medlem af udvalget, H. W. Saxild. Udvalgets formand, Ib Andersen, forelagde den forud for mødet udsendte beretning og forslag til vedtagelse. På forespørgsel oplyste Ib Andersen, at udvalget overvejede muligheden for at nedbringe antallet af valg-handler. Beretningen blev taget til efterretning og følgende vedtaget med 34 stemmer for, 1 imod, 2 undlod at tage stilling: »1. Foreløbig at bevare en regional inddeling som inddeling i valgkredse ved Pastoralrådsvalg. 2. At pålægge de nye regionalråd snarest muligt at foranstalte en generaldebat om de former og organer for samarbejde imellem menighederne, som må anses for ønskelige i den nærmeste fremtid. 3. At overlade til regionalrådene selv at afgøre, om og i givet fald hvorledes de som råd vil følge denne debat op. 4. At bemyndige strukturudvalget til efter et passende tidsrum at indhente en rapport fra regionalrådene vedrørende samarbejdet imellem menighederne.«

12. *Den kristne Tjeneste.* Den forud for mødet fremsendte beretning bilagt vedtægter for den rådgivende kommission for kristen tjeneste blev forelagt af udvalgets formand Ballin og taget til efterretning.

13. *Udvalget for Udlændinge.* Den forud for mødet udsendte beretning blev forelagt af Ballin og taget til efterretning.

14. *Det internationale Lægmandsarbejde.* Den forud for mødet fremsendte beretning blev forelagt af Plum. Efter en række udtalelser om ønskeligheden i at være repræsenteret ved den internationale lægmandskonferens i Luino blev beretningen taget til efterretning.

15. *Aktionsudvalgets* forud for mødet udsendte beretning blev forelagt af Rønne og taget til efterretning. Efter udvalgets indstilling blev følgende vedtaget med 34 stemmer for, ingen imod, 3 undlod at tage stilling: »Årsopgaven 'For de fremmede iblandt os' vedtages fortsat i det kommende år sept. 1972 - sept. 1973. Det tilrådes, at opgavens 2. etape betoner fællesskabet mere end fremmedpræget. Menighedsfællesskabet og solidariteten med katolske tilflyttere fra udlandet bør særlig fremhæves og styrkes.«

16. *Valg af revisor.* Efter indstilling fra FU blev revisionsfirmaet H. E. Noiesen genvalgt.

17. *Tid og sted for næste møde.* FU foreslog 4./5. november, Ebbe Simonsen 28./29. oktober. En afstemning gav 24 stemmer for 4./5. november, 4 stemmer for 28./29. oktober, 8 undlod at tage stilling. 4./5. november 1972 var derved vedtaget som næste mødedato.

Som mødested blev foreslået Århus, Odense og Vejle. Odense blev trukket tilbage, da der ikke forelå lokalt tilsagn. Første afstemning gav 14 for Århus, anden afstemning 15 for Vejle, altså under halvdelen af de tilstedeværende stemmeberettigede i begge tilfælde. Ved en tredje afstemning blev Århus vedtaget som mødested med 21 stemmer for, 1 imod, 14 undlod at tage stilling.

18. *Valg af dirigent.* Efter forslag fra formanden blev Erik Lorensen valgt som dirigent for næste møde.

Ovenstående referat er udarbejdet af undertegnede dirigent på grundlag af et af Else Heilmann optaget detaljeret referat, der er tilstillet PR's arkiv, og egne notater. Hellerup, 28. marts 1972.

Erik Lorensen

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malermfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murermfirma
Århus C
Telefon 14 20 28 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio - fjernsyn
båndoptagere og grammoferer

Radio Thygesen

Rysgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Gråbejren

ROM

RÅD UNDERSØGER FORSLAG OM REVISION AF BISPESYNODEN

Vatikanet – NC News Service

Rådet for bispesynodens sekretariat, som består af 15 medlemmer, har på sit møde i Vatikanet i februar under ledelse af generalsekretæren for bispesynoden, den polske biskop Ladislav Rubin, gennemgået to vigtige forslag, som går ud på, at synoderne skal afholdes mindre hyppigt i fremtiden, for at der skal blive bedre tid til forberedelserne, og for at procedurerne skal blive mere produktive.

Formanden for bispekonferencen i USA, kardinal John Krol fra Philadelphia, som også er medlem af rådet, har over for NC News Service udtalt, at der var »mange synspunkter« med hensyn til, hvor ofte synodemøderne skulle afholdes. Der var en del, sagde han, der »foreslog, at synoden skulle afholdes hvert tredje år«. (For tiden afholdes møderne hvert andet år).

»Grunden til dette er, at bispekonferencerne på grund af tidligere erfaringer er af den opfattelse, at de har brug for mere tid til at rådføre sig med præster, ordensfolk og lægfolk. Desuden har de brug for mere tid til at gennemgå synodens arbejdsdokumenter og fremsætte deres bemærkninger i forbindelse med dem.«

ELSK KIRKEN, SELV NÅR DEN IKKE INDBYDER TIL DET, SIGER PAVEN

Vatikanet – NC News Service

Pave Paul VI har under sin messe søndag den 27. februar i kirken St. Peter Damian i Rom rettet en indtrængende appel til alle katolikker om at elske kirken, også selv om den måske på det pågældende tidspunkt ikke indbyder til det.

Samtidig med at paven opfordrede til loyalitet over for kirken, henlede han opmærksomheden på Roms stadige behov for nye kirker.

Selv om der er over 500 kirker i byen Rom, er der mange af dem, der har en forkert beliggenhed. I byens periferi, hvor der bor næsten 3 millioner mennesker, mangler de nødvendige sogne.

I sin prædiken gik paven ud fra sognets værnehelgen, den hellige Peter Damian.

»Hvordan reagerede Peter Damian på Kirkens fejl, som dengang var meget alvorligere end i dag?« sagde paven. »Vi skal elske Kirken mere, jo mere den i

vore øjne ikke ser ud til at være, hvad den burde være. På samme måde, som vi elsker en syg mere, fordi den pågældende har brug for vor hjælp, skal vi også nære stor kærlighed til Kirken trods dens svagheder, skrøbeligheder og nød.«

TIDLIGERE MISTÆNKET JESUIT NU RÅDGIVER FOR KONGREGATIONEN FOR TROSLÆREN

Vatikanet – NC News Service

Ti år efter, at han blev beordret væk fra sin lærestol ved Det pavelige Bibelinstitut i Rom, er jesuiterpateren Stanislaus Lyonnet, der har skriftstudium som fag, blevet udnævnt til rådgiver for den romerske kongregation for tros læren.

Dette er Vatikanets endelige bekræftelse af dets fulde tillid til en mand, som har været under mistanke for læremæssige vildfarelser. Kongregationen for tros læren er næst efter paven ansvarlig for, at den kristne lære bevares ren i Kirken.

Pater Lyonnet, som er franskmænd, var dekan for Det pavelige Bibelinstituts bibelske fakultet, da Vatikanet krævede ham fjernet i studieåret 1961-62. Forvisningen blev taget tilbage 3 år senere.

ENGLAND

DE FLESTE BRITISKE PARLAMENTSMEDLEMMER GÅR IND FOR KRISTENDOMSUNDERVISNING I SKOLERNE

London – NC News Service

En fælleskirkelig undersøgelse viser, at langt det overvejende flertal af de britiske parlamentsmedlemmer går ind for kristendomsundervisning i statens skoler og for religiøse udsendelser i radio og fjernsyn.

De fleste af dem er stærkt imod fri adgang til skilsmisse, udlevering af præventive midler til studenterne, eutanasi og fri adgang til abort.

Sammenslutningen for kristen Enhed, som er en bredt anlagt organisation med 12 medlemskirker, har fået svar på sin forespørgsel fra 182 (22,8 pct.) af de 800 medlemmer af overhuset og fra 180 (28,2 pct.) af de 630 valgte medlemmer af underhuset.

Undersøgelsen viser, at 84 pct. af de adspurgte går ind for kristendomsundervisning i statens skoler. Kun 1 pct. var imod, og 15 pct. svarede »Ved ikke«.

85 pct. gik ind for religiøse radio- og fjernsynsudsendelser, mens 1 pct. var imod, og 14 pct. svarede »Ved ikke«.

5 pct. gik ind for fri adgang til skilsmisse, mens 76,5 pct. var imod, og 18,5 pct. svarede »Ved ikke«.

SCHWEIZ

KATOLSK FLERTAL I SCHWEIZ – MEN PÅ GRUND AF »IMPORT«

Forbundsrepublikken Schweiz, der består af 22 kantoner med omkring fem millioner indbyggere, har omkring en million fremmedarbejdere som medarbejdere i industrien, og dette forhold har bevirket, at katolikernes antal har overskredet protestanternes, idet de fleste gæstarbejdere er italienere og spaniere. Schweiz er som bekendt ikke medlem af EF, De europæiske Fællesskaber.

Den sidste konfessionsfolketælling viste, at der i landet er 3.100.000 katolikker og 2.990.000 protestanter, men hvis man kun tæller landets statsborgere med i den kirkelige opgørelse, er de evangeliske kirkers medlemmer fortsat i overtal. Man regner med, at fordelingen er omtrent 55 procent mod 44 pct., mens resten er jøder eller folk, der ikke er medlemmer af noget trossamfund.

Der har dog efter sidste verdenskrig været en større tilvækst af katolikker, fordi man har flere børn i de katolske familier end i andre husstande.

SPANIEN

PAVEN SIGES AT STØTTE DEN SPANSKE KIRKES FORNYELSE TRODS DE KONSERVATIVE

Madrid – NC News Service

Ledende embedsmænd i Vatikanet har over for den spanske bispekonference bekræftet, at bestræbelserne for at forny Kirken i Spanien kan fortsætte påvirket af konservative elementer både der og i Vatikanet.

Pavens statssekretær, kardinal Jean Villot siger i en afvisning af en rapport fra kongregationen for præsterne, som er meget kritisk indstillet over for bestræbelserne, at denne rapport »ikke har normativ karakter, og at den heller ikke har fået pavens godkendelse«.

Begge disse budskaber blev bragt fra Rom til Madrid af formanden for den spanske bispekonference, kardinal Vicente Enrique Tarancon af Madrid, som selv læste dem op på de spanske biskoppers plenarmøde dér i byen.

Mødet var blevet indkaldt, for at man kunne behandle en række indstillinger,

som var blevet vedtaget af en forsamling af biskopper og præster i september 1971 – den første af sin art i dette ifølge sin tradition katolske land.

Forsamlingens ledere har været genstand for forbitrede angreb fra konservative grupper både inden for Fronco-regeringen og i Kirken selv.

Over 80 biskopper lyttede til kardinal Tarancon, da han oplæste beklagelsen af de konservatives angreb og »bagvaskelser«. Kardinalen udtalte over for de forsamlede biskopper, at han på et vist tidspunkt havde været indstillet på at nedlægge sit bispeembede, medmindre han fik pavens fulde støtte.

Han havde præsideret mødet i september 1971, og senere havde han sat alt ind på at få dets indstillinger fuldt anerkendt af bispemødet.

Kardinal Tarancon erklærede, at paven under hans besøg i Rom åbent havde opmuntret til bestræbelserne for at skabe en fornyelse og givet ham et budskab om indstillingerne, som han skulle tage med tilbage til alle de spanske biskopper.

U.S.A.

DANIEL BERRIGAN MØDER PRESSEN, OG NATIONEN MØDER HAM

New York – NC News Service

Jesuiterpateren Daniel Berrigan har i en fjernsynsudsendelse til hele det amerikanske folk understreget den katolske fredsbevægelses værdi og meddelt, at det er hans hensigt at koncentrere sin aktivitet om dette arbejde.

Pater Berrigan medvirkede i TV-programmet »Mød pressen« tre dage efter sin prøveløsladelse fra fængslet i Danbury, hvor han havde afsonet 18 måneder af de 3 år, han var blevet idømt for at brænde indkaldelsesordrer i Catonsville i 1968.

Den halve time, hans møde med et panel af journalister varede, gav millioner af seere lejlighed til at stifte bekendtskab med den 50-årige paters tankegang gennem hans svar på en mængde spørgsmål fra panelet. Pater Berrigans navn og handlinger har hverken kunnet lade hans tilhængere eller hans modstandere såvel i som uden for den katolske kirke uberørte.

Samtidig med at pater Berrigan indrømmede, at der »næppe er nogen tvivl om, at der vil blive begået fejltagelser i såvel sproglig som taktisk henseende« inden for fredsbevægelsen, siger han, at han stadig er overbevist om, at »hovedtenden- sen i det, vi prøvede på at gøre, var

rigtig. Denne tendens og denne tanke holdt mig oppe i fængslet, og jeg bevarer begge dele intakt under et meget nedbrydende fængselsophold.«

Journalisterne trængte ind på pater Berrigan for at få ham til at gøre nærmere rede for, hvad han mente der var opnået ved handlinger som afbrændingen af indkaldelsesordrerne, og pater Berrigan svarede:

»Jeg håber, at det, vi kom med, kan blive til noget levedygtigt for andre – ikke som et direkte eksempel til efterfølgelse, men som en slags almindelig tendens til at udtrykke moralsk bekymring.«

Han svarede benægtende på en af journalisternes formodning om, at hans handlinger skulle have »ødelagt livet« for unge mennesker, der var blevet fængslet efter at have fulgt hans eksempel.

Pater Berrigan henviste til sin broder Philip, som er fængslet for det samme, og sagde, at ingen af dem under deres ophold i fængslet »virkelig havde truffet eller hørt om nogen, der er kommet i fordærv på grund af vore handlinger. Vi har mødt en masse unge mennesker, som er vendt om på grund af dem og er blevet hjulpet af dem, og for hvem fængslet har været en meget stabil og sikker og hurtig vej til at udvikle sig.

Selve den tanke, at et ungt menneske skulle gå ind i en alvorlig modstandsbevægelse, og at han så skulle blive nedbrudt af at være i fængsel, ville være et bevis på, at der lige fra begyndelsen havde været noget forkert i hans måde at se tingene på. Jeg er aldrig stødt på noget af den slags.«

SYDVIETNAM

ÅNDELIGT LIV TRODS DEN FORFÆRDEnde 25-ÅRS KRIG

Trods 25-års forfærdende krig i Vietnam, et sammenstød mellem ideologi og stormagtsinteresser i øst og vest, synes medlemmerne af den romersk-katolske kirke i Sydvietnam at leve et åndens liv ved siden af det hårde og farefyldte materielle.

Mens der i 1955 var fire apostoliske vikariater i landet syd for den 17. breddegrad, der er det »blafrende bambustæppe« mellem nord og syd, er der i årenes løb grundlagt 14 bispedømmer i Syd-vietnam, som er på 129.000 kvadratkilometer med 13 millioner indbyggere.

Bispedømmet har omkring 2.000 præster, hvoraf de fleste er landets egne sønner, og ikke færre end 800 er under uddannelse på præsteseminarierne. Dertil er der i landet 1.000 brødre og 5.000 søstre i forskellige ordenssamfund.

Den katolske kirke driver et universitet i byen Dalat og har yderligere omkring 1.000 gymnasier og folkeskoler, ligesom den på det sociale felt yder samfundstjenester på hospitaler, i børnehjem og alderdomshjem samt i hjem for spe-dalske.

Den troende katolske befolkningsdel mellem det buddhistiske flertal deltager i kirkens liv og modtager sakramenterne, og der er mange konversioner til den katolske tro, skriver det irsk-engelske månedsskrift »The Far East«.

»Det fjerne Østen« udgives af »Missionary Society of St. Columban – Maynooth Mission to China«, men siden 1954, da de sidste missionærer af dette selskab blev udvist af Maos Kina, virker de knap 600 medlemmer nu i Japan, Korea, Burma, på Filip-pinerne og på de mange øer i Stillehavet mellem Asien og Australien samt i Peru og i Chile.

Bladets formål er blandt engelsktalende katolikker verden over at understøtte missionsarbejdet ved bøn i hjemmene for flere varige præstekald og for opgavernes løsning gennem økonomisk støtte. Adressen er: St. Columban's, Navan, Irland.

ad

ECUADOR

ORDENSSØSTER HJÆLPER 100 DRAGERE UD AF PRIVAT »FÆNGSEL«

Quito, Ecuador – NC News Service

En ordenssøster, som har grundlagt en forening for Quitos 2.000 dragere, har opdaget, at nogle af dem har været holdt »fængslet« af deres overordnede.

Søster Genoveva Rodrigues, som tilhører de colombianske Lauritasøstre, fandt ud af, at mange af dragerne – som for størstedelens vedkommende er fattige indianere, som er kommet til byen fra ud-pinte landområder – praktisk talt er slaver af et ganske lille antal mænd, der kontrollerer alt arbejde på hoteller og jernbanestationer.

En af dem straffede de dragere, der nægtede at give en del af deres magre indkomster tilbage til ham, med at kaste dem i sit private »fængsel« i en forladt bygning, der tilhører det Ecuadorianske velfærdsministerium.

Søster Genoveva samlede tilstrækkelige beviser, til at hun kunne gå til politiet med sagen, hvorefter »fængslet« blev stormet, 100 dragere blev befriet, og den skyldige blev anbragt i et rigtigt fængsel.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen
smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, telf. 12 40 88
Vekekontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 6-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møllestræde 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katalog bedemand
Frøestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*

ABSALONSGADE 14
ALBORG

H. S. Friis

Malermester
Mølleparken 40, Bagaværd
Tlf. 98 98 35

FORTROLIGHED

Den var lige så skøn, som den var hjælpeløs. Jeg fandt den siddende helt ubevægelig, klemt ind mod hjørnet af et lukket vindue. Formentlig er den kommet ind gennem et åbentstående vindue i et andet værelse, og derfra er den så kommet ind, hvor jeg fandt den. Måske har den kastet sig mod ruden i en række forsøg på at slippe ud, måske var den kommet til skade, eller måske var den bare udmattet og chokeret. I hvert fald forholdt den sig helt ubevægelig, selv da jeg tog den op i hånden.

Jeg havde aldrig før set en sval på så nært hold. Mit hjerte bankede helt, om end ikke så stærkt som dens, da jeg tog om den. Min hånd mærkede den søde skønne varme, der er særegen for mennesker og varmblodede dyr. Den var hjælpeløs i min hånd.

Og jeg var næsten lige så hjælpeløs. Jeg er ikke meget af en dyrlæge, og jeg

anede ikke, hvordan jeg skulle undersøge, om der var sket den noget. Jeg turde ikke engang løfte vingen for at se, om den var i orden. Jeg stod bare der og fortabte mig i dens ynde. Ofte før har jeg beundret svalernes lette flugt. Nu så jeg dens farver, et rigt spil i blå nuancer.

Jeg åbnede vinduet og holdt hånden op, for at den kunne lette. Da var det pludselig, som om den mindede mig om dig. Ikke ved sin ynde og elegance - det er måske ikke netop de egenskaber, man vil karakterisere dig ved - men ved sin hjælpeløshed. Den rørte sig ikke ud af stedet.

Hvis det nu var et barn, jeg fortalte denne historie, ville der være 2 måder at slutte den på. Enten kunne man lade svalen sprede sine vinger med ét og skyde op gennem luften mod sommerhimlen, eller - man kunne slutte med, at det gav

et kort ryk gennem dens lille krop, og den var død. For at glæde barnet ville jeg nok vælge den første, selv om jeg inderst inde ville regne den anden for lige så sandsynlig.

Men da det nu er dig, et voksent menneske, jeg fortæller historien, så behøver den egentlig ingen slutning. Den kan du sådan set selv give den. Det væsentlige er den ejendommelige lighed med dig – eller rettere med forholdet mellem dig og mig, den samme hjælpeløshed fra begges sider. Bliver der en svaleflugt?

Hvor ofte har jeg ikke siddet over for dig og følt min magtesløshed, når du presede mig for svar på en masse spørgsmål, som jeg langt fra var i stand til at besvare; en situation mere skabt af dig end af mig. Jeg ved ikke, hvad du egentlig tror om mig. At jeg sidder inde med en særlig viden og en særlig sikkerhed? Sådant er det ikke. Alt, hvad jeg har, er en tro, en smule lys, der såmænd også kan blive svagt og blafrende, men dog aldrig er gået helt ud. Du tror jo selv. Så langt kan vi mødes. Du har selv indrømmet det. Ellers ville du heller ikke på en eller anden måde altid få samtalen ind på trosspørgsmål.

Hvor tit har jeg ikke ønsket, at jeg havde et eller andet velklingende overbevisende svar, der i en klar sætning stillede alt indlysende op. Men det har jeg ikke. Jeg har forsøgt at give dig bøger og blade. De står på din reol nu, og jeg har en stærk mistanke om, at du aldrig har læst dem. Jeg har i min nød prøvet at ventilere muligheden af, at du talte med en eller anden præst. De er jo ligesom uddannet til at klare den slags problemer. Du ler. Præster har du sidst af alle tiltro til. Jeg bliver vred. Der findes udmærkede uselviske præster. Man kan ikke fejle alle til side, fordi historien viser enkelte uheldige eksemplarer. Jeg synes såmænd, at der findes forbløffende mange gode præster al menneskelig svagheit taget i betragtning. Men du ler bare lidt hånligt, lidt bittert, lidt resigneret. Og der står jeg med ryggen mod muren. For du vil kun have dine svar gennem mig. Der er ingen vej udenom. Foran mig har jeg dine øjne, spotske og bedende på samme gang, og deres nærhed, din fortrolighed fascinerer mig med noget af den samme skønhed, som jeg fandt hos svalen. Hvorfor i al verdens riger og lande skal det netop være mig, du har tillid til? Jeg har absolut ingen trang til at virke som hjælpepræst eller missionær. Og dog har jeg en forbiroret fornemmelse af, at jeg ikke slipper udenom. Den tro, jeg uden egen fortjeneste og som en ren og skær gave har et sted i mig, forpligter. Det gør ondt, når du angriber den. Jeg må forsvare den, når du ikke vil høre på nogen anden. Og det er din gave til mig midt i denne tilsyneladende

så umulige situation, at du tvinger mig til at erkende det. Du ved det ikke, men på en måde giver du måske mig mere, end jeg kan give dig. Du presser mig til at forbyde mig i min tro, forsvare den. Du viser mig, at jeg ikke blot fik den for mig selv, for at varme mig i dens tryk. Jeg fik den som en udfordring, noget jeg skal leve op til. Jeg fik den for at give den videre – som en fakkel ned gennem tiderne.

Du er mit ansvar. Jeg bliver måske engang krævet til regnskab for dig, måske også fordi jeg ikke ved mit liv har været et sådant troens eksempel, at alle argumenter var overflødige. Jeg spiser mig mere end mæt hver dag, mens verden sulter. Jeg køber nyt tøj, mens mennesker lever i pjalter og armod, ikke lige uden for min dør måske, men ikke længere borte, end at jeg er klar over det. Jeg er nok så slem som disse præster og den kirke, du hele tiden retter skytset imod. Og alligevel vil du, at jeg skal overbevise dig. Dine øjne holder mig fast, ikke ved deres lidt hånende smil, men ved den bøn og hjælpeløshed, jeg i visse øjeblikke aner i dem. Prøver jeg at slippe udenom med en spøg, slår du straks ned på mig: Det er alvor for mig.

Jeg kan ikke hjælpe dig. Jeg kan ikke, så længe du ser det hele på denne for dømmende krævende kritiske måde. Vi er kun mennesker, vi kristne. Vi var kun mennesker fra den første begyndelse, svage, svigefulde og selviske. En af de første forrædte Gud, en anden fornægtede Ham. Og sådan er vi fortsat siden. Var dette at være kristen ensbetydende med, at svage mennesker blev lysende helgener, så havde vi jo det bevis, mennesker har bedt om siden Thomas' dage. Der var martyrer og helgener iblandt os, men i det store og hele var vi en blød mellemvare, ofte fulde af kiv og strid og svig. Derfor kan jeg ikke hjælpe dig, hvis du ikke bare én gang vil betragte det hele på en anden måde, – hvis du ikke i hver af os, også i dig og mig, ser noget uendelig dyrebart, noget af evighedsverdi. Derfor gør det ondt, din latter og din bitterhed, fordi den fornægter det dybeste i dig, billedet af din Skaber. Der er et spørgsmål, du hele tiden stiller, som i trods, næsten et råb: Hvor finder jeg Gud i denne forløjede verden? Det spørgsmål finder du svaret på i dine forkætrede medmennesker. I dem ser du Ham. De er skabt i Hans billede. Men du får ikke øje for det før den dag, du holder op med at klamre dig til din aggressivitet, slapper af og giver dig kærligheden i vold. Måtte du bare engang indse, at der er noget så stort i den ringeste af os, at Gud elsker det, elsker det i en sådan grad, at Han gik i døden for det.

E. Baadsgaard Jensen

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
*84 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddypede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. G0dthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 – 1488 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretsagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Stuøststræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 61

Kontortid 10-15 – lørdag lukket

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 64 65 og 64 88

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 81 00

Social rådgivning

yde af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 28 03

Bendt Gravgaard

lænkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Folmer Olsen

Begravelses ordnea
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Nytorv 14 - Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Kølleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 18 42 93 og 18 48 87

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 38

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PÅ ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (08) *12 24 00
Århus C.

ØM-
BORGEN

II

I sidste artikel blev der fortalt om Øm-borgens begyndelse, og at man var i gang med byggeriet. Der findes ikke nogen komplet fortegnelse over arbejdsholdene, men forhåbentlig kan vi komme tilbage til navnene i en senere artikel. Her skal kun nævnes, at da hr. Poul Guldager kom ind i sagen, viste han sig at være en fortræffelig støtte. Selv om han boede i København, kunne han komme regelmæssigt til Øm, da han på grund af sit arbejde havde kort til DSB. Desuden kunne han være kontaktperson over for biskoppen, som man antog ville tage mere hensyn til ham end til en præst.

Nå, men arbejdsholdene var trofaste og havde travlt med at indrette Ømborgen. Da midlerne var begrænsede, måtte man indrette arbejdet sådan, at der kunne holdes »vinterdvale«. I løbet af vinteren måtte man så se, hvad der kunne gøres i sagens tjeneste.

Her kom en ukendt skikkelse ind i billedet. På Skt. Josef Søstrenes hospital i Horsens lå der en gammel dame - fru Elisa Christensen. Hun var from og trofast, men fysisk udslidt, - selv synet og hørelsen kneb det med. På en måde kunne hun intet udrette, men hun kunne bede, og hun forstod sig på at benytte

en rosenkrans. Jeg henvendte mig til hende og satte hende ind i situationens alvor, og hun lovede at »gøre noget ved sagen«.

Under en Københavnsrejse kort tid efter fik jeg tilfældigt at vide, at biskop Th. Suhr allerede i længere tid havde haft et tilbud stående fra USA på 2000 dollars. De skulle bruges til en kirke, men da der på det tidspunkt ikke kunne findes anvendelse for dem, stod de for at skulle returneres. Jeg overvejede sagen og så, at en tredjedel af barakken passende kunne indrettes til »kirke«, og det kunne de 2000 dollars bruges til. Altså henvendte jeg mig til biskoppen og talte med ham om tingene. For at situationen kunne udnyttes så meget som muligt - både til biskoppens og til Ømsagens fordel - blev biskoppen inviteret til at besøge Øm og se på sagerne.

Biskoppen besøgte Øm den 17. oktober 1948. Der var modtagelse hos direktør Th. Hansen på »Sølund«, direktør Hansens gård. Her mødte biskoppen arbejds-holdet, og man talte om nutid og fremtid. Biskoppen gav også tilsagn om de 2000 dollars, men på visse betingelser. I henhold til gaverens krav skulle arbejdet være færdigt før 15. januar 1949, og end-

videre skulle biskoppen have 2000 kr. af beløbet som betaling af det lån, som Kirken (v. msgr. C. Flandrup) havde ydet til støtte ved sagens begyndelse.

Det resterende beløb var stort nok til, at man kunne komme i gang, og til trods for det kolde vejr tog arbejdsholdene fat.

Om de 2000 dollars skal bemærkes, at de blev vekslet til kurs 375, så det blev til 7.500 kr. minus 2.000 til biskoppen. Sagen blev også fremmet ved indsamling rundt om i landet, bl.a. gennem »Stafetten« (i Katolsk Ugeblad). Desuden kom der hjælp fra udlandet. Pastor John C. Madsen, Oshkosh, Nebraska, sendte fra tid til anden forskellige opmuntringer (bl.a. tobak til redaktions- og rådsmøder), og en dag sendte han en kasse med alterudstyr: Messeklæder, lysestager, røgelseskar osv. Resultatet var, at kapellet blev færdigt i rette tid, og de nødvendige fotos blev leveret.

Fra lokal side kom der også en betydelig gave. Direktør Th. Hansen kom med en »julegave«, idet han købte politivagten ovre på Ry Flyveplads og gav den til Ømborgen, hvor den efter flytningen fungerede som sakristi og præsteværelse. Forholdene begyndte at tage form.

At undertegnede ikke kom med på billederne, skyldes kun den omstændighed, at jeg lå syg af influenza! Jeg havde lige været i København, og der havde jeg haft den glædelige oplevelse at møde en gammel bekendt – abbed Quatember S. O. Cist., som var på besøg i Lejre. Vi talte om forskelligt, og abbeden lovede at besøge Øm sammen med abbed Steiger, S. O. Cist. fra Val-Dieu i Belgien.

Dette besøg i begyndelsen af januar 1949 var meget interessant og opmun-

trende. Abbederne læste messe i kloster-ruinerne, og præsterne fra Horsens samt direktør Th. Hansen, konsul Chr. Walther og kustode Andersen, Øm, var nærværende. Efter messen var der en lille sammenkomst, og ved den lovede abbed Quatember at gøre et forsøg på at oprette et nyt »Ømkloster«. Dette vakte almindelig glæde, da det jo ville være en fortrinlig støtte for ungdomsarbejdet ved Øm. Senere kørte jeg abbederne rundt på egnen, så de kunne se stedet og de særdeles lovende muligheder, det rummede. Der var lagt op til, at betingelserne kunne opfyldes. Der skulle dog først finde visse forberedende forhandlinger sted, både inden for ordenen, som skulle gøres bekendt med tanken, og med biskoppen. I mellemtiden ville abbeden sende en moden og erfaren præst til Danmark for at hjælpe os med ungdomsarbejdet.

Efter besøget i Øm tog abbederne tilbage til København og forhandlede med biskoppen, og som en forløber kom pater Raphael Schmell, S. O. Cist. Der var løfter for fremtiden, og der var muligheder.

W. Vick, præst

Pastor W. Vick, Plantevej 27, DK-2860 Søborg, takker for modtagne oplysninger og fotos og modtager gerne mere. Det er hans agt ikke alene at skrive en beretning om »Ømborgen«, men han agter også at samle materiale og søge det opbevaret for eftertiden. Billederne ved sidste artikel viste: Messen i ruinen i juli 1948, pastor W. Vick taler ved første »folkemøde« ved søbredden samt nedlæggelse af grundsten ved msgr. I. B. Olrik, Horsens.

R. I. P.

Vor gamle faster

Ingeborg Astrid Rasmussen

f. den 25. september 1874

er død den 20. marts 1972

Begravelsen har fundet sted fra Dalum Klosters kirke til familiegravstedet på Dalum Kirkegård.

Berge Rasmussen
Ester Erichsen
Karen Mimi Rasmussen
Inge Olav Hansen
Ole-Bendt Rasmussen
Knud-Olaf Rasmussen

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvisition
opnår alle medlemmer en
høj særrabat på alle slags
gulvtæpper

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

BREDGADE 69 - 1260 KØBENHAVN K
TELF. BY 58 87 - 70 72

**STECKBRIEF
»PAUL HELGESEN«**

kan De få gratis
hos

STIG ROLVSEN

Valhøis Allé 65

2610 Redovre

Telf. (01) 70 86 89

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 108 . 8260 ARHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 26

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetmester

PER MEYER

P. Skramgade 27
Byen 7920 – 84 83 66

Oliefy

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

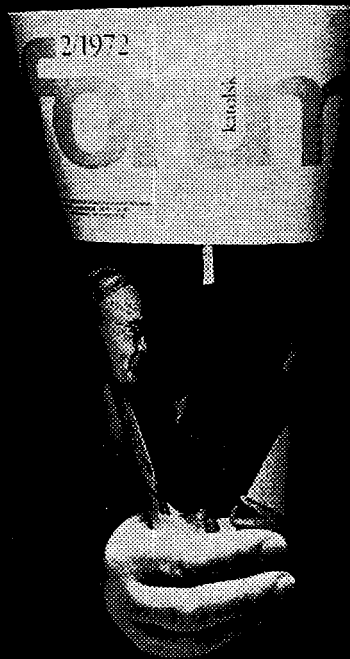
Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 26
København K
Telefon Minerva *408

HOLD

KATOLSK FORUM

ABONNEMENT 21,- kr. pr. kvrt.

ADRESSE: KATOLSK FORUM
BREDGADE 69
1260 K.
TEL (01) 11 60 80

KATOLSK FORUM
Abonnementsafdelingen

Bredgade 69 A
1260 København K

Undertegnede tegner herved abonnement på KATOLSK FORUM

Navn: _____

Stilling: _____

Gade og husnummer: _____

Postnummer og by: _____

den _____

underskrift

FRA CARITAS

Det meddeles fra Rom og Genève, at pater Joseph J. Spae er blevet udnævnt til generalsekretær i SODEPAX.

SODEPAX er den Fælles Kristne Kommission for Udvikling og Fred, støttet af Kirkernes Verdensråd og Justitia og Pax.

SODEPAX blev oprettet for en 3-årig prøvetid i 1969. Sekretariatet har til huse i Det Økumeniske Center i Geneve. Pater George Dunne S.J. var generalsekretær i den første periode fra 1969-72.

Den nye generalsekretær stammer fra Belgien og er ordensmand. Han har tilbragt de sidste 30 år i Japan, hvor han var leder af det orientalske institut for religionsforskning, Tokyo. Han er 58 år gammel.

For en måned siden blev der indgået en overenskomst mellem Kirkernes Verdensråd og pavestolen gående ud på en fortsættelse af samarbejdet med SODEPAX.

Kommissionen vil i sin nye skikkelse være et forbindelsesled mellem Kirkernes Verdensråd og kommissionen Justitia og Pax. SODEPAX's arbejde består i at udarbejde programmer for udviklingslandene. Da »foreningen« er oprettet for at udføre en tjenende rolle for de lokale kirker, vil al regional planlægning blive udført i samarbejde med de ansvarlige lokale kirkelige autoriteter i den tredje verden, som vil blive anmodet om godkendelse.

Kommissionen er på lige fod sammensat af 12 personer tilhørende Kirkernes Verdensråd og Justitia og Pax samt en mindre gruppe på 4 personer med et fælles sekretariat.

Præsidenten for Kristen Enheds sekretariat, Jan Kardinal Willebrand, og Kirkernes Verdensråds generalsekretær Dr. Eugene Carson Blake er permanente rådgivere i denne kommission.

Knud Ballin

På sit møde den 16. marts har Dansk Flygtningehjælp på anmodning af Abbé Pierres klunsere og Caritas Danmark bevilget 60.000 dollars eller ca. 420.000 d. kr. til den aktion for voldtagne kvinder og deres børn i Bangla Desh, som på opfordring af den belgiske regering ledes af Moder Theresa.

Dansk Flygtningehjælps formand, professor Mogens Pihl har haft lejlighed til at drøfte planerne med Moder Theresa og er vendt hjem fra Bangla Desh med ønsket om, at man skulle yde en god støtte i denne sag. Formålet med den indsats, Moder Theresa er blevet bedt om at yde, består dels i at oprette nogle hjem for disse ulykkelige kvinder og give dem gode forhold før og efter deres børns fødsel og dels i at vejlede kvinderne i pleje og ernæring af børnene og lære dem syning, madlavning osv. Endelig vil Moder Theresa i den udstrækning, det er muligt, søge børnene bortadopteret til indiske familier afhængigt af de ønsker, mødrene eventuelt måtte have. Foreløbig oprettes der tre hjem, og udgifterne til disse dækkes af Frankrig (Secours Catholique), Tyskland (Deutscher Caritasverband) og Danmark (Dansk Flygtningehjælp). Der er her ikke bare tale om at lindre nød, men om et målbevidst udviklingsarbejde. Alle de tre nævnte aktioner overvåges af en bengalsk overordentlig effektiv organisation, som hedder Christian Organization of Rehabilitation and Relief Work. Caritas Danmark har et snævert samarbejde med denne organisation.

Knud Ballin

Søstrene på »Rygaard«

indbyder til Retræte
for unge af begge køn.

Retræten starter fredag den 12. maj
kl. 15 og slutter søndag kl. 20.

Præst pater Wuyts.

Tilmelding hos priorinden,

Søster Emilie. Tlf. Hellerup 7578.

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 48 01 38

STØT KATOLSK FORUM

**MARIUS
MP
ETERSEN &
INDTÆLT FORLÆNING**

4100 Ringsted - Telefon (09) 61 24 64

**Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070**

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 09 00 - 85 02 78
Nykøbing F

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 16 98 80
Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. L. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K.
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Nordisk Montessori kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfrækningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

29/6–14/7 – sommer i Rom og Assisi – 16 dg. – fly – kr. 1375,-.
29/9–13/10 – »Kulturperler« – 15 dg. – fly – kr. 1375,-.

Israel:

13/7–27/7 – 15 dg. – fly – Jerusalem – Galilæa – kr. 2250,-.

Østrig:

25/6–9/7 – 15 dg. – fly – Werfen + Wien – kr. 1248,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august–1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775,-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsøhøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

Lensbaron og lensbaronesse STAMPE CHARISIUS' LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller til børnerige familier i vanskelige økonomiske kår.

Ansøgning attesteret af sognepræsten eller anden gejstlig myndighed bedes inden 15. maj 1972 tilsendt: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 København K.

STIFTELSEN MARIAHJEMMET

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse – dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden 15. maj 1972, kan hentes eller rekvireres hos bestyrelsens formand: landsretssagfører G. Garth-Grüner, Bredgade 25, 1260 København K.

ESBJERG LILLE SKOLE

Sct. Nikolaj skole søger en lærer ved skoleårets begyndelse. 7-klasses skole med børnehaveklasse. Lav klassekvotient, interesseret og aktiv forældrekræds. Vedkommende må være økumenisk indstillet.

Fagområde: Engelsk, fysik og drengegymnastik. Klasselærer for en 7. klasse. Nærmere oplysning kan indhentes hos skolens formand. E. Bojsen, telf. (05) 12 02 51 eller skolens leder, E. Rabjerg, telf. (05) 12 22 15.

Ansøgningen stiles til Sct. Nikolaj skole, Nørregade 61. 6700 Esbjerg.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

50 ÅR

Pater, dr. phil. Alfred Otto, Ryesgade 26, 8000 Århus C, fejrer 50 års ordensjubilæum den 26. april 1972.

Jubilaren blev født den 11. marts 1903 i Mühlhausen, Thüringen, og indtrådte i jesuiterordenen den 26. april 1922. Efter slutningen af de filosofiske studier i Valkenburg, Holland, kom han i 1927 til København, hvor han begyndte at studere historie hos professor Arup. Det var også under professor Arup, pater Otto i 1933 forsvarede doktorgraden. Historiker, som han er, fandt han under sine undersøgelser på Det Kongelige Bibliotek brudstykker af den såkaldte Liber Daticus Roskildensis. Med historisk finfølelse rekonstruerede han værket, og universitetet antog det som hans doktordisputats. Pater Otto afsluttede de teologiske studier i Valkenburg, hvor han blev præsteviet den 27. august 1935. Fra sidst i 1936 til medio 1937 opholdt han sig i Drongen, Belgien. Derefter virkede han i mange år i København, hvor han sluttede mange videnskabelige kontakter og blev rådspurgt af mange – først og fremmest angående historiske spørgsmål og problemer. Hans historiske sporsans og skarpsindighed var ham til uvurderlig nytte og blev både anerkendt og brugt af såvel venner som modstandere. Som medarbejder ved Corpus Philosophorum Danicorum Medii Ævi besørgede han udgivelsen af Johannis Daci opera, 1. og 2. del, og Simonis Daci opera (1963). Her skal desuden nævnes: Compañia de Jesús, Jesuiterordenen i fortid og nutid; Den katolske Kirkes historie; Jesuiterne og Kirken i Danmark; Ordløs, salmeløs og bibelløs. Prædiken, salmesang og bibellæsning i tiden omkring reformationen; Den katolske Kirke i vore historiebøger; Magister Johannes Dacus und seine Schriften. I sine artikler i forskellige tidsskrifter og aviser behandlede pater Otto altid med stor akkuratezse det emne, der var under diskussion. Pater Otto er desuden medarbejder ved udgivelsen af adskillige leksika inden for det danske, engelske og tyske sprogområde. I 1966 flyttede pater Otto til Århus, hvor han altså fejrer sit ordensjubilæum.

Til lykke! Vivat, crescat, floreat!

Pli

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 23/4: 4. Søndag i Påsken: Ap.g. 2,14a. 36-41. – Salme 22 (23), 1-6. (R: 1 eller Alleluja). – 1. Pet. 2,20b-25. – Joh. 10,1-10.

Mandag d. 24/4: Ap.g. 11,1-18. – Joh. 10,11-18.

Tirsdag d. 25/4: *Evangelisten S. Markus*: 1. Pet. 5,5b-14. – Salme 88 (89), 2-3. 6-7. 16-17. (R: 2a eller Alleluja). – Mk. 16,15-20.

Onsdag d. 26/4: Ap.g. 12,24-13,5a. – Joh. 12,44-50.

Torsdag d. 27/4: Ap.g. 13,13-25. – Joh. 13,16-20.

Fredag d. 28/4: Ap.g. 13,26-33. – Joh. 14,1-6.

Lørdag d. 29/4: Ap.g. 13,44-52. – Joh. 14,7-14.

Søndag d. 30/4: 5. Søndag i Påsken: Ap.g. 6,1-7. – Salme 32 (33), 1-2. 4-5. 18-19. (R: 22 eller Alleluja). – 1. Pet. 2,4-9. – Joh. 14,1-12.

Mandag d. 1/5: Ferialdagen: Ap.g. 14,5-18. – Joh. 14,21-26. – *Messen for S. Josef, Arbejdernes Forbillede*: 1. Mos. 1,26-2,3. (Eller: Kol. 3,14-15. 17. 23-24). – Salme 89 (90), 2-4. 12-14. 16. (R: 17c eller Alleluja). – Mt. 13,54-58.

Tirsdag d. 2/5: Ap.g. 14,19-28. – Joh. 14,27-31a.

Onsdag d. 3/5: Ap.g. 15,1-6. – Joh. 15, 1-8.

Torsdag d. 4/5: Ap.g. 15,7-21. – Joh. 15,9-11.

Fredag d. 5/5: Ap.g. 15,22-31. – Joh. 15, 12-17.

Lørdag d. 6/5: Ap.g. 16,1-10. – Joh. 15, 18-21.

Søndag d. 7/5: 6. Søndag i Påsken: Ap.g. 8,5-8. 14-17. – Salme 65 (66), 1-3a. 4-7a. 16 og 20. (R: 1 eller Alleluja). – 1. Pet. 3,15-18. – Joh. 14,15-21.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 23/4: 4. Søndag i Påsken. – Kollekt for S. Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Mandag d. 24/4: Ferialdag. – Eller: S. Fidelis af Sigmaringen, præst og martyr.

Tirsdag d. 25/4: *Evangelisten S. Markus*.

Onsdag d. 26/4: Ferialdag.

Torsdag d. 27/4: Ferialdag. – Eller: S. Petrus Canisius, præst og kirkelærer.

Fredag d. 28/4: Ferialdag. – Eller S. Paul af Korset, præst. – (*Store Bededag*).

Lørdag d. 29/4: Ferialdag.

Søndag d. 30/4: 5. Søndag i Påsken.

Mandag d. 1/5: Ferialdag. – Eller: S. Josef, Arbejdernes Forbillede.

Tirsdag d. 2/5: S. Athanasius, biskop og kirkelærer.

Onsdag d. 3/5: Ferialdag.

Torsdag d. 4/5: S. Monica.

Fredag d. 5/5: Ferialdag. Eller: S. Pius V, pave.

Lørdag d. 6/5: Ferialdag.

Søndag d. 7/5: 6. Søndag i Påsken.

Katolsk arbejderaktion fejrer 1. maj med messe i krypten under Sakramentskirken kl. 17,30. Efter messen er der kammeratligt samvær i vort lokale. Madpakke medbringes.

G. Bune Andersen,
formand.

AASEBAKKEN 1972

VALFART TIL AASEBAKKEN SØNDAG DEN 28. MAJ

»Meningen med valfarten til Vor Frue af Aasebakken er ganske enkelt den, at vi katolikker skal have en mulighed for med sjæl og krop at prise Guds Moder.

Samtidig står det klart, at denne valfart, som al anden ægte Mariadyrkelse, peger mod Kristus. Derfor er valfartens ene højdepunkt messen med de mange kommunioner.

Men skal man have det fulde udbytte af valfarten, bør man deltage i turen gennem Rude Skov, for denne tur er jo den egentlige valfart.

Et andet højdepunkt på denne Mariadag er det store »famiemåltid«, hvor det kristne fællesskab udfolder sig på speciel dansk måde. At det er muligt at gøre en frokost i det grønne så kristen, er et af Aasebakkevalfartens små mirakler. Inden pilgrimmene skilles først på eftermiddagen, modtager de den sakramentale velsignelse.

Dette kan man læse i »Valfarten«, hæfte 9 i Pauluskredsens skriftrække »Ånd og Liv«, og heraf vil De forstå, at også De bør deltage i valfarten til Aasebakken søndag den 28. maj.

Valfarten vil som sædvanlig udgå fra Holte station kl. 8,30; men herfra og til skovbrynet på Rudersdalsvej (over for hjørnet af Poppelallé) vil man gå i »spredt fægtning«, således at den egentlige valfart starter ved skovbrynet kl. 9 og følger den vanlige rute gennem Rude Skov til Høsterkøb. Kl. ca. 10,45 er der messe på klosterets grund.

Vi opfordrer alle sogne, ulve- og spejdetroppe m.m. til at tage faner, bannere o.lign. med på valfarten.

Komiteen for Aasebakke-valfarterne
Stig Rolvsen
komiteens formand

INSPIRATION

Region II's retrætedag i Kolding

Den 12. marts holdt region II for anden gang en retrætedag i Kolding. Pater A. Meister ledede dagen. Emnet var denne gang »Kommunikation med Gud«.

Deltagelsen og glæden ved disse retrætesøndage er så stor, at alle er enige om, at der er skabt en tradition af et behov under en »moderne« form for retræte. Vi mødes én søndag om efteråret og én om foråret.

Sct. Hedvigsøstrene stiller beredvilligt skolen til rådighed, og vi er søstrene meget taknemmelige for deres gode hjælp

med de praktiske problemer, der også skal løses, for at dagen kan forløbe godt. – Vi kan kun anbefale de andre regioner at tage ideen op, – forsøget vil også lykkes hos dem! Og de, der danner retræteudvalg, vil kun få glæde af at arbejde i det.

Kan vi hjælpe andre ud fra de erfaringer, vi har høstet og de ideer, vi har fået, vil vi meget gerne give dem videre.

På region II's retræteudvalgs vegne
Elsebet Skaarenborg,
Christiansfeld
Telf.: (04) 56 17 65

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgæpris kr. 4,00. Prieme er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

LEVE DØDEN

Den spanske forfatter og dramatiker Fernando Arrabal behøver ikke nogen længere præsentation. Opførelsen af hans skuespil »Automobilkirkegården« i TV førte til en politianmeldelse for blasfemi. Det skabte en vældig debat om stykket, hvad der var meget positivt, selv om interessen kun gik på, om stykket kunne forarge mennesker i deres religiøse følelser. Det var lidt ærgerligt i forhold til, hvor meget spændende stof der er hos Arrabal. Nu er chancen der for at indhente det forsømte med hans første film, som bygger på hans roman »Baal Baby-løne«, som for øvrigt er oversat til dansk.

Lad det være sagt med det samme: »Leve Døden« er en voldsom, særpræget og dybt personlig film. Det gør den til en pågående oplevelse, som kan virke skræmmende, men det er netop, hvad Arrabals barndom har været. Filmen er båret af en nidkær ærlighed, som gør, at man ikke kan afvise den grusomme vold og de seksuelle perversioner som spekulatation. Der er simpelt hen tale om et forsøg på et opgør med barndommen og de samfundsforhold og institutioner, som har præget den. For et barn flyder politiske, religiøse og seksuelle forhold sammen, således at konflikter på et område farves af de andre områder. Det kan lyde lidt forvirrende, men i »Leve Døden« smelter det hele sammen på en enkel og næsten logisk måde.

Den spanske borgerkrig

Handlingen følger den 10-årige Fando (Fernando) og hans mor i den sidste tid under den spanske borgerkrig. Den katolske mor har angivet sin egen mand og Fandos far til fascisterne, fordi han var kommunist og ateist. Moderen føler, at stikkeriet var en ægte patriotisk handling, men alligevel søger hun at skjule sagens sammenhæng for Fando. Han kommer ved et tilfælde på sporet af, hvad der er sket, idet han finder et brev

fra moderen, hvori hun forklarer sammenhængen. Fra den dag søger Fando efter sin far, selv om moderen prøver at få ham til at glemme det hele. Til slut får Fando en lungesygdom, som lægerne forsøger at operere for. Det er i al sin enkelthed hele handlingen, i hvert fald på det almindelige virkelighedsplan.

Fantasiens verden

For Fando eksisterer der også en anden virkelighed, der er lige så reel og ægte som den, vi alle kan se. Det er drømmenes og fantasiernes verden. Han elsker sin mor, men samtidig hader han hende, fordi hun har angivet faderen. Men det kan han ikke udtrykke. Dels må man jo ikke hade sin mor, og dels forsøger omgivelserne at få ham til at glemme faderen. Miljøet giver altså ikke plads for, at impulserne fra drengens modstridende behov og ønsker kan komme til udtryk. Men i fantasien kan Fando i billeder og makabre ritualer gennemleve alle konflikterne. I fantasien er det muligt på én gang både at elske og hade sin mor.

Drømmescenerne skiller sig tydeligt ud fra resten af filmen. De optræder nemlig i nogle klare stærke farver, som dækker hele billedet og ligesom forvrider perspektivet. Desuden skifter farverne i store bølgebevægelser. Virkningen er overvældende og dækker vel godt nok den følelse, drengen Fando har: Han bliver overskyldt af kræfter, som er stærkere end han selv, og hvis udspring han ikke kender.

I fantasien er det også muligt for Fando at give udtryk for en næsten erotisk betagelse af sin mor. Således er der en meget sensuel scene, hvor moderen smører Fando ind i en hel grydefuld spaghetti. Situationen er karakteristisk for Arrabal: Midt i det absurde eller modbydelige bryder varme følelser igennem. Eller også er det omvendt.

I starten af filmen virker drømmescenerne kaotiske og uoverskuelige. Det varer lidt, inden man vænner sig til de voldsomme farver og følelsesmæssige udladninger. Men lidt efter lidt kommer der system i galskaben, så vi efterhånden kan se et mønster i drømmene. Et stadig tilbagevendende motiv er moderens angivelse af faderen. Det indledes som regel meget kærligt, men viser sig at være en slags Judaskys, hvor ømheden blot er en tynd fernis over et vildt had.

Uforløst angreb

Den til tider kaotiske blanding af ømhed og vildskab, forelskelse og had, styrke og magtesløshed giver filmen et præg af uforløst angreb. Opgøret med barndommen, den katolske kirke og fascisterne i Spanien frigør ikke Arrabal, fordi han i sin måde at frigøre sig på stadig er bundet af sin fortid. Det forklarer noget af følelsernes styrke, men bliver samtidig et symbol på det spanske folks uforløste kamp mod Franco. Det tragiske er altså ikke, at der er gået kortslutning i følelserne, men at årsagerne til den stadig består.

Blasfemi?

For at være virkelig blasfemisk skal man udtrykke sine følelser og tanker med talent og samtidig med en overbevisning, der er lige så stor som de menneskers tro, man forsøger at bekæmpe. Arrabal har både den stærke tro og talentet, men jeg finder alligevel ikke, at »Leve Døden« er blasfemisk. Dertil er den alt for ærlig og helstøbt i sin ulykkelige kærlighed til det spanske folk. Heri ligner Arrabal Buñuel, og begge har da også været tvunget i eksil.

Kan stærkt anbefales alle mennesker, som ikke vil leve i eksil over for livets mangeartede og modstridende impulser.

Jakob Frandsen

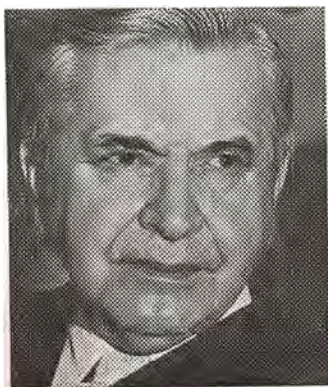
9/1972

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTES- BLOKKEN

Biskop W. Kempf (Limburg, Tyskland) har sendt en skrivelse til sit bispedømmes menigheder, som har vakt en vis opmærksomhed. Han tager fast om nælden og taler uden hævninger om den mest dybtgående, endnu uløste konflikt i vor kirke: konflikten mellem de såkaldte konservative og de fremadstræbende. Han siger: »Hvis jeg ser ret, er begge grupperne bevæget af det samme spørgsmål og den samme bekymring: Hvorledes kan den overleverede tro i vor tid blive levet og forkyndt således, at den bliver ved med at være den gamle sande tro og dog opfattes således, at den i dag virker befriende og forandrende? Dette spørgsmål bliver besvaret på forskellig måde.

Enhver af disse grupper ser i den anden en truende fare: De konservative bebrejder deres modstandere, at de på en uforvarlig måde er ude på at ødelægge den gamle tro. De fremadstræbende foreholder deres modstandere, at de på grund af en vis ængstelse holder fast ved det gamle. Enhver af de to grupper ser i den anden en fare for kirke og kristendom. På den måde opstår der en konflikt, som fører til en polarisering, der undertiden går så langt, at disse grupper og deres tilhængere ikke mere er på talefod med hinanden.

Hvad skal man gøre i en sådan situation, hvad skal man råde til? Det vigtigste er at bevare og fremme tilliden til, at også kirken af i dag har Helligånden som bistand og livgivende kraft. De forpligtende trosudsagn, som vi kalder »dogmer«, viser, hvilket svar kirkens trosbevidsthed på et bestemt tidspunkt har givet på et stridsspørgsmål. Hele kirken har anerkendt dette svar som garan-

teret af Helligånden. Men disse tidsbetingede dogmer betyder ikke, at erkendelsen af den ene eller den anden sandhed dermed allerede har nået sin endelige dybde eller fundet sit udtømmende udtryk. Guds Ånd, »som vejleder os til hele sandheden« (Johs. 16,13), kan uden tvivl i tidens løb lukke op for nye dimensioner af sandheden, især i vore dage, hvor mange mennesker indtrængende længes efter, at tro og liv atter kommer i et mere levende forhold til hinanden. Også på moralens område stiller nye realiteter og erfaringer kirken over for nye problemer. Guds sandhed, som lever i kirkens trosbevidsthed og fremfor alt har fundet sit udtryk i den hellige Skrift, i trosbekendelserne og dogmerne, er ikke en forstenet sandhed. Den kan og vil være en livgivende kraft.

Det forekommer mig, at de forskellige grupper og strømninger i kirken kunne mødes på denne linie og lære at respektere hverandre. Ganske vist vil de for tiden bestående konflikter dermed stadig ikke være ryddet af vejen. Men deres afklaring og løsning vil ske i et nyt klima. Man ville på forhånd nære tillid til hinanden.

De såkaldte konservative burde spørge sig selv, om der bag deres bekymring for sandheden ikke skjuler sig en vis angst, der hurtigt forleder dem til at dømme andre, og som let kan ende i isolation og bedreviden. De burde spørge sig selv, om de ikke er i fare for at anse sig selv for den eneste legitime gruppe i kirken, og om de ikke mangler beredvillighed til en åben samtale. De burde også spørge sig selv, om de ikke kræver for meget af biskopperne, hvis de af dem venter et afgøren-

de ord i en given situation. Et sådant ord vokser nemlig kun frem af en stadig åben dialog mellem alle kirkens medlemmer og kræver af alle en ærlig søgen efter sandheden.

De såkaldte progressive burde under ansvar prøve sig selv, om de ikke tilpasser sig tidens ånd på bekostning af den overleverede tro. Troens forargelse kan ikke ryddes af vejen. Den er jo det karakteristiske, som adskiller den kristne tro fra andre anskuelser. De burde undersøge, om der bag deres egenrådige massen-på ikke muligvis står en holdning, som ikke tager hen-

syn til hele kirkens vel, og som derfor med urette påberåber sig Helligånden.

Til sidst må vi biskopper spørge os selv, om vi giver Helligåndens virke tilstrækkelig plads i kirken. Kirkens historie synes at lære os, at man havde kunnet undgå mange konflikter, hvis man i tide med omhu og kærlighed havde taget brændende problemer op til drøftelse. Det, som kræves af os biskopper i dag, er først og fremmest en åben dialog med alle, og at vi på overbevisende måde udøver en sagligt begrundet autoritet.«

H. Roos S.J.

INDHOLD

PRÆMONSTRATENSERNE	4
SKOLEN I AFRIKA	6
MESSENS GYLDIGHED	9
M. DENIS	12
UDLAND	14
VÆRD AT LÆSE	16
INDLAND	18
LITURGISK OVERSIGT	23
CLOCKWORK ORANGE	24

**FORSIDEBILLEDET:
MARTHA AF M. DENIS
(SE ARTIKEL SIDE 12)**

KOMMENTAR FRUGTBAR - MEN HVORDAN?

»Nu majmåned bringer os våren så skøn« – sådan begynder en Maria-salme. Maj: Maria. Maj: Forår. Maj: Skoven grønnes, frugttræerne i fuldt flor, et væld af blomster. Maj: Moder Jords frugtbarhed. Maj: Maria – »velsignet er dit livs frugt.« Marias særstilling i Kristendommen defineres ved, at hun er moder til Frelseren.

»Moders navn er en himmelsk lyd« – kvindens stilling i det hele taget defineres gerne ved den fundamentale funktion, hun har: at føde børn. Denne funktion er øjensynlig aldeles fundamental – slægtens fortsatte beståen afhænger jo af den; dog opfattes den snarere som noget fysisk end noget åndeligt. Mange filologer meger, at de to latinske ord 'mater' (moder) og 'materia' (stof) er beslægtet. Før den moderne biologi lærte os noget andet, blev kvindens fød-

selsfunktion også opfattet som ren og skær modtagende (receptiv) og passiv: hendes funktion var blot at være et sted, en slags matrice (igen den sproglige forbindelse!), hvor det nye liv, som manden var ene om at frembringe, kunne udvikle sig.

På trods af sin fundamentale funktion, men måske nok på grund af den måde, hvorpå denne funktion blev opfattet, har kvinden i det store og hele kun spillet en marginal (uvæsentlig og tilfældig) rolle i samfundet i øvrigt. Dette gælder endnu, selv om der er sket en hel del siden suffragetternes tid.

Pasning og opdragelse af småbørn betragtes ikke som et egentligt arbejde – der gives ingen husmørløn! Er det fordi det ikke ses at være profitskabende? Kvinderne er også den gruppe af arbejdere, der hurtigst kan trækkes ind og ud af

arbejdsmarkedet, der er lettest at manipulere med! Antallet af kvinder i beslutningsorganerne og i de indflydelsesrige professioner er notorisk ringe. Der er selvsagt en forbindelse her med den kendsgerning, at mange flere mænd end kvinder uddanner sig til jurister, nationaløkonomer, handels- og erhvervsledere osv. (altså de fag, der ligger tættest op ad de politiske beslutningsprocesser), mens de fleste kvinder vælger de mere humanistisk prægede fagområder, de kulturelle og kulturbevarende fag.

Hvorfor vælger de disse fag? Hvorfor har de så lidt indflydelse på de beslutninger, der i stor udstrækning bestemmer det menneskelige samfunds videre udvikling? Måske er det netop, fordi kvinden forstår sig selv ud fra den opfattelse, der er skitseret ovenfor – ud fra en form for

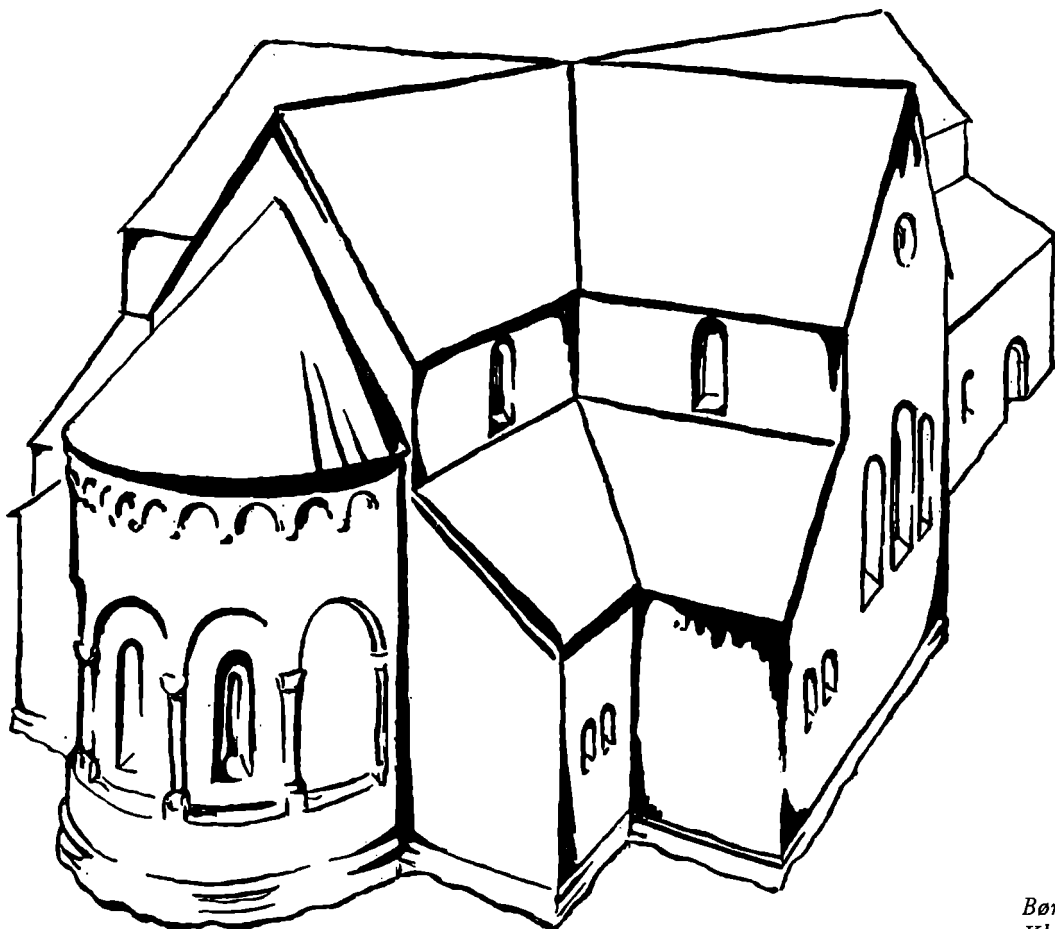
frugtbarhed, der er passiv; fordi hun definerer sig selv ved hjælp af noget andet eller nogen anden: fødselsfunktion, barn, mand, hjem og lignende – og ikke ved hjælp af det, hun selv udfører; fordi hun fornemmer sig selv mere som objekt (som seksualobjekt, som genstand for mandens stræben osv.) end som aktivt handlende subjekt.

Skal der skabes et nyt samfundsmønster, skal det ikke ske ved, at kvinden bliver aktiv på samme måde, som manden hidtil har været det; det mest fornyende ville sikkert være, at kvinderne ud fra deres særegne erfaringer begynder at forstå og formulere sig selv som selvstændigt handlende subjekter. Gør de det, er der håb om, at de vil kunne frembringe et frugtbart alternativ til det bestående mandsamfund.

L.O.D.

Fra pastor Simonsens jubilæum. Ved alteret pastor Simonsen, biskop Martensen og Mgr. Ballin

Berglum
Klosterkirken
Rekonstruktion

ST. NORBERTS HVIDE BRØDRE

PRÆMONSTRATENSERNE I NORDEN

af Jørgen Nybo Rasmussen

Mon nogle ord om en middelalderlig klosterorden endnu kan påregne nogen interesse? Er klosterruiner og middelalderromantisk elementer, kirken af i dag nu endelig må frigøre sig for? Eller er strømmen allerede ved at vende, så der er mulighed for, at det ikke blot er mod buddhistklostre og lamatempler, hippiedrømmene om en religiøs fornyelse vender sig, men også mod det kristne munkeliv?

Da præmonstratenserordenen sidste år fejrede sit 850 års jubilæum, deltog også nutidige danske medlemmer af denne de hvide brødres orden, som den engang hed i vore lande. Den hellige Norbert var en fransk adelssøn med et uroligt hjerte, men i 1121 fandt han efter megen omstrejfen sin sande livsopgave i at grundlægge et kloster med helt nye statutter. Dette kloster hed Prémontré og lå i bispedømmet Laon i Nordfrankrig. Det nye ved hans idé var, at han ville forene det traditionelle ordensliv efter St. Augustins regel med aktiv sjælesorg på den måde, at klostrene skulle overtage sognekirker i nærheden og betjene dem med præsteviede munke. Disse kunne da på én gang beholde værdien i det klosterlige fællesliv og øve et aktivt apostolat blandt egnens folk. Denne tanke var faktisk revolutionerende for sin tid, hvor man var vant til at mene, at munke og sognepræster dannede to uforenelige gejstlige miljøer i kirken.

Norbert havde stor succes, og hans orden bredte sig hastigt over hele det katolske Europa samtidig med Bernhard af Clairvaux's cisterciensere. De kom ikke mindst til at spille en rolle i det nylig og ret overfladisk kristnede Norden. Ærkebiskop Eskil af Lund værdsatte begge ordener og gjorde, hvad han kunne, for at fremme dem i sit skånske stift. 1155 oprettedes St. Peters og St. Pauls Klostret i Tommarp i Østskåne, og få år efter fulgte Den hellige Treenigheds Kloster i selve Lund samt et kloster i Øved i Midtskåne. Da St. Knud Lavards kanonisation 25. juni 1170 fejredes i Ringsted, traf formodentlig de tre mænd hinanden, der samtidig lagde grunden til endnu et fjerde præmonstratenserkloster i Skåne. Kong Valdemar den Store skænkede Vor Frue Kirke i byen Væ nær grænsen til Blekinge til biskop Simon af Odense, for at denne ved kirken kunne stifte et præmonstratenserkloster ligeledes viet til Guds Moder. Da ærkebiskop Eskil fuldtud billigede og støttede planen, kunne den føres ud i livet. Det har sikkert været franske munke, der udgjorde den første pionergruppe ved disse klosterstiftelser, men snart befolkedes de af danskere.

I 1966 afdækkedes i Væ Kirkes apsis og korhælvninger nogle af de smukkeste og ejendommeligste kalkmalerier, der kendes fra dansk middelalder. Øverst ses i cirkulære medailloner ærkeengle, engle, apostle, profeter og martyrer, der som himlens jublende hærskare illustrerer »Te Deum laudamus«. I apsis troner en majestætisk Kristusikkelse og nedenfor henholdsvis

kong Valdemar og hans hviderussisk fødte dronning Sofia som kirkens stiftere og velgørere. I dette rum har præmonstraternes korbønner og messer lydt for 800 år siden, og herfra er de draget ud for at missionere blandt omegnens landbefolkning. Dog blev de ikke længe her. En brand ramte klosteret allerede i begyndelsen af 1200-tallet, hvorefter det af ubekendte grunde flyttedes til Bækkeskov i nærheden, hvor det blev resten af middelalderen. Væ Kirke blev sognekirke, og Bækkeskov findes ligesom også Øved i dag som herregårde.

Alt dette udspillede sig østensunds, men i det nuværende Danmark nåede Børglum Kloster dog at blive endnu mere kendt. Norbert selv var ikke forblevet hjemme i Frankrig, men drog ud til datidens vildeste missionsmark, vndernes land i det nuværende DDR, hvor han endte sine dage som ærkebiskop af Magdeburg. Her fik han den idé, at det ville gavne missionsarbejdet på mange måder, hvis man forenede bispesæde og præmonstratenserkloster med hinanden, således at konventet gjorde det ud for biskoppens domkapitel, hvilket ville højne sidstnævntes kvalitet. Biskop Trugot af Vendsyssel greb ca. 1190 denne tanke og fik indkaldt præmonstratensere fra klosteret Steinfeld i Eifel for at knytte dem til sit bispesæde i det nordligste Danmark. I dag vidner Børglum Klosters massive hvide mure på bakkemassivet nær Vesterhavet endnu på en storlæt måde om dette kombinerede bispesæde og præmonstratenserkloster. Ca. 12 km derfra i retning mod Hjørring ligger Vrejlevkloster, hvor nonner af samme orden engang bad i den kirke, der i dag ganske ligner en almindelig dansk landsbykirke. Klosteret stod under tilsyn fra Børglum, hvorfra præster udsendtes for at fungere som nonnernes sjælesørgere.

Fra Danmark bredte ordenen sig videre ud. I Bohuslän, der i middelalderen var norsk, men nu svensk, grundlagde de hvide brødre fra Børglum et datterkloster i Dragsmark, mens St. Olavsklosteret i Tønsberg stammede direkte fra moderklosteret i Prémontré. Som et led i den danske Østersømission på Valdemarstiden grundlagde præmonstratenserne fra Lund et datterkloster i Belbuk i Pommern, der fik stor betydning i dette hertugdømme.

I middelalderen var et kloster langt mere integreret i hele kulturlivet, end vi kender til det i dag. Det var hjemsted for væsentlige dele af kulturlivet, hvad enten det drejede sig om litteratur, musik, videnskab og billedkunst eller det medicinske og sociale område. Præmonstratensordenen hørte til de mange

ordener, hvis primære sigte var selve det gudviede liv, men som desuden drog en lang række af de elementer ind i vore landes liv, som vi er blevet vant til at opfatte som selvfølgelig bestanddele af vort europæiske kulturliv. Flere af disse goder, end vi aner, er skænket os som et biprodukt af vort lands optagelse i den vesterlandske kristenhed for henved 1000 år siden, og måske vil det i de kommende år blive tydeligere, at deres fortsatte bevarelse beror på, at vi igen gør os det primære religiøse grundlag klart, hvoraf de i grunden afhænger. Selve den høje værdsættelse af mennesket vil ikke kunne bestå, hvis Gudstroen går til grunde, den tro, klosterne i middelalderen var med til at anskueliggøre og rodfæste i vor kulturkreds.

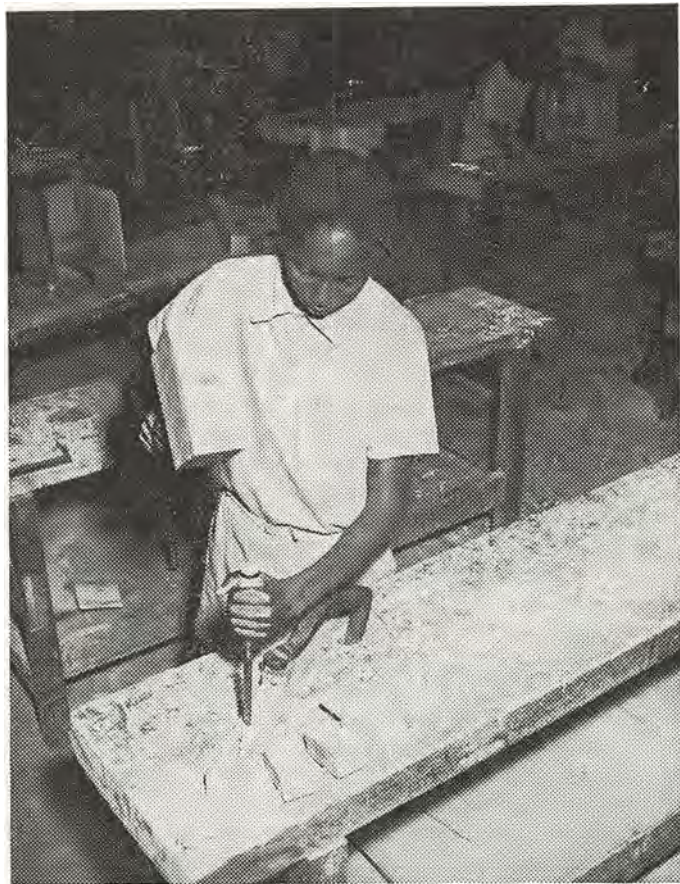
På Statens Museum for Kunst hænger blandt de store mestre fra det 17. århundrede et maleri af Rubens. Det forestiller hans nære ven Matthæus van Iersel, der var præmonstratenser og i sine sidste år abbed for St. Michaels Kloster i Antwerpen. Denne mand havde i sine yngre år gennemlevet mange besværligheder på grund af reformationens voldsomme kirke- og klosterstorme i Nederlandene. Som abbed fik han derfor til opgave at genrejse dette belgiske kloster, der skal være blevet stiftet allerede 1128 af Norbert selv. Portrættet viser et mandigt og åbent, men dog kontemplativt ansigt. Matthæus van Iersel står i sin hvide ordensdragt med tegnene på sin værdighed, mitra og stav, bag sig. Staven bærer to små statuetter, forestillende St. Michael og St. Norbert. Billedet er kommet til København på den måde, at da klosteret blev ødelagt under den franske revolution, spredtes også dets inventar, så kong Frederik VI kunne erhverve det fra en hollandsk antikvitetshandler. Portrættet er skildret i ordenstidsskriftet »Berne« 1971 af en belgisk præmonstratenser ved navn W. J. Stockmann.

Lad os til slut minde om, at Danmarks anden katolske biskop efter reformationen (der naturligvis også havde udslettet alle denne ordens klostre i de nordiske lande) var præmonstratenseren Josef Brems 1922–39. Han var i sin ungdom indtrådt i præmonstratenserklosteret Averbode og var fra 1903 med til at grundlægge den herfra udgående mission og det katolske sogn i Vejle, der stadig hører under ordenen.

St. Norberts hvide brødre har skænket vort folk meget godt gennem tiderne, og det har vi grund til at være taknemmelige for. Hvad der én gang skyldes en ægte religiøs inspiration, har en evne til fornyelse i sig, der kun kan undre historikeren.

Børglum
Kirkens indre
Rekonstruktion

SKOLE OG SAMFUND I AFRIKA

Anne Paludan, cand. theol. december 1971, pr. 1. februar 1972 ansat som assistent for lederen af det katolske undervisningsbureau i Kinshasa, République du Zaïre (tidligere Congo Kinshasa), pater Martin Ekwa s.j., der samtidig er ansvarlig for Regionalsekretariatet for Katolsk Undervisning i Afrika og Madagascar, »S.R.A.M.«, har netop været på hjemmeforlov, hvor hun brugte tiden til at forsøge at vække interesse for katolsk undervisning i Afrika og skabe en støttekreds for S.R.A.M.'s arbejde blandt danske katolikker.

Her følger en redegørelse for S.R.A.M., dets opbygning og de problemer, som trænger sig på for skole og uddannelse i det moderne Afrika.

VED ANNE PALUDAN

Regionalsekretariatet for Afrika og Madagascar

Katolsk mission i Afrika har sat sig mange forskellige spor, men et af de vigtigste er den mangfoldighed af skoler og andre former for undervisningsvirksomhed. Disse er i de senere år blevet i nogen grad koordineret på det lokale og nationale plan – hvilket også var i allerhøjeste grad påkrævet – mens de på det internationale plan stadig er meget isolerede af historiske, politiske, geografiske eller sproglige grunde.

Regionalsekretariatet har til opgave at udfylde denne mangel, idet det har som

mål at være kontaktcenter og koordinator for katolsk undervisning syd for Sahara – fortrinsvis i de lande, der er tilknyttet den internationale katolske undervisningsorganisation O.I.E.C. (Office International de l'Enseignement Catholique).

Den tjeneste, sekretariatet tilbyder, er i første række en informations- og kommunikationsvirksomhed. Gennem korrespondance, nyhedsbreve og regionalsekretærens rejser skabes en førstehåndskontakt, som udbygges ved konsultationer, seminarer og konferencer enten på regionalt plan eller for mindre grupper af medlemslande.

Er det vigtigt at skabe kontakt, koordinere og informere katolske undervisningsfolk imellem, er det ikke mindre væsentligt at være i stadig forbindelse udadtil bl.a. med undervisningssektoren i det panafrikanske kirkeråd (All Africa Conference of Churches) og, gennem O.I.E.C., med internationale katolske lærer-, elev- og forældreorganisationer samt med UNESCO, UNICEF og andre FN-organisationer. Endelig er det en af SRAM's hovedopgaver på det politiske plan at repræsentere den katolske undervisnings synspunkter. Det har således søgt om observatørstatus i Organisationen for Afrikansk Enhed.

Undervisningsproblemer

Undervisningen i Afrika i dag bestemmes næsten udelukkende af den rivende *udvikling* på alle områder, dette kontinent befinder sig i: Politisk uafhængighed, nationalisme, indførelsen af moderne teknik, byernes vækst, befolknings-eksplosionen – for blot at nævne nogle af de faktorer, der er med til totalt at omforme de afrikanske samfund. Undervisningen påvirkes af disse forandringer i det omgivende samfund – og er selv en af de faktorer, der har været mest medvirkende til at fremkalde denne udvikling.

Panafrikanske perspektiver: Siden UNESCO's store panafrikanske konference i Addis Abeba i 1961 har undervisningen stået øverst på listen i de afrikanske staters udviklingsprogrammer. Målet var, inden 1980, at nå op på en skoleprocent på 100 for underskolens vedkommende og en omfattende udvidelse af mellemskole- og gymnasieuddannelsen. – Regeringerne skyede da heller ingen anstrengelser for at bygge flere skoler, uddanne flere lærere, få sat flere børn i skole osv. I visse lande brugtes efterhånden op til en fjerdedel af nationalbudgettet til undervisning, og skolestatistikkerne kunne snart opvise forbløffende resultater.

På follow-up konferencen i Nairobi 1968 stod det imidlertid klart, at hele dette *kvantitative* fremsving nok statistisk kunne tydes som fremgang, men at det dækkede over *svære kvalitative* mangler: utilstrækkelig læreruddannelse, manglende udstyr, forældede undervisningsmetoder og skolebøger, alt for ringe vægt på landbrug og tekniske fag, undervisningsprogrammer uden forbindelse med de krav, der stilledes af det omgivende samfund, ulige fordeling mellem byer og landdistrikter, det forsvindende antal piger, der gennemfører en uddannelse, kolossale frafaldsprocenter osv.

Flere skoler – bedre skoler: De fleste afrikanske stater har sat en reform af undervisningssystemet på dagsordenen, men desværre gælder det her, at »alle taler om undervisningen, men ingen gør noget ved den«. Det er så meget nemmere at bevilge og ansøge om penge til *flere* skoler, flere bøger osv., end det er at få penge, tid og personale til at studere, vurdere, kulegrave og kritisere selve uddannelsens målsætning og derudfra skabe nyt: *nye* bøger, *bedre* skoler, mere menneskelige strukturer.

SRAM's rolle: Det er disse *kvalitative* aspekter af uddannelse og undervisning, SRAM ønsker at koncentrere sig om. – Den kristne undervisning bærer stadig en ikke ringe del af ansvaret for den kommende generations uddannelse i Afrika og kan derfor ikke unddrage sig disse påtrængende spørgsmål, som stilles til al

skole- og undervisningsvirksomhed. – Samtidig er det dens pligt kritisk at vurdere, hvad der er den kristne undervisnings særlige rolle, og hvad kristendommen betyder for uddannelsens målsætning.

I det følgende har jeg forsøgt at opdele de spørgsmål, SRAM beskæftiger sig med, i fem typer: pædagogiske, samfundsmæssige, etiske, pastorale og juridiske. Behandlingen af dem må nødvendigvis blive yderst summarisk: Man bliver ikke ekspert i afrikanske undervisningsforhold på ét år.

Pædagogiske problemer – for nu at begynde med et spørgsmål, som i lige grad er relevant hjemme! – Den kristne skole går ikke ram forbi i den kritik, der i disse år overalt rettes mod al undervisnings mål og midler, og som tvinger den til at tage op til overvejelse, hvad det egentlig er, der foregår i undervisningsprocessen: Kommer der det ønskede resultat ud af den? Hvilket resultat ønsker man bevidst eller ubevidst? Hvilke forestillinger om menneske og samfund bibringer man eleverne? Er undervisningen menneskeligt frigørende eller hæmmende? Er undervisningsmaterialer og -metoder pædagogisk forsvarlige? Hvordan er forholdet mellem lærere og elever? Mellem undervisningsinstitutionen og familierne?

Hvordan gøre uddannelsen til et fællesskab af alle, der er involveret i uddannelsesprocessen?

For den kristne skole rejser der sig det særlige spørgsmål, hvordan man kan skabe et kristent skolemiljø i betragtning af mange læreres negative eller ligegyldige indstilling til kristendommen, forældrenes manglende evne eller vilje til at støtte deres børn, skolelederens opslugthed af administrative pligter og blandingen af kristne og ikke-kristne elever . . .

Samfundsmæssige problemer: Hermed har vi allerede berørt spørgsmålet om uddannelsens *samfundsrelevans*.

For et samfund i udvikling er økonomisk fremgang og uafhængighed en uomgængelig forudsætning. Men hertil kræves kvalificeret arbejdskraft og ledelse inden for landbrug og industri. – Hønerer uddannelsessystemerne, som de kendes i Afrika i dag, disse krav? Svaret er desværre alt for ofte nej: Under indflydelse af vestlig humanistisk tradition er praktiske og tekniske uddannelser blevet forsømt både på »mellemtekniker«-plan og på universitetsplan.

Til disse økonomisk fatale følger af et dårligt tilpasset uddannelsessystem knytter sig en lang række sociale problemer: Uddannelse er i den grad blevet forbundet med hvid skjorte og slips, at håndens arbejde regnes for »ufint«. Hør blot en tilfældig bemærkning i en rapport fra det

østlige Zaire (i forbindelse med arbejdsfordelingen i landsbyerne): »Unge mennesker, som blot har gået i skole et par år, ser med foragt på arbejdet i marken og foretrækker at drive omkring og hengive sig til drikkeri. Dette skaber store problemer for det lokale styre.«

Skolen kan ikke sidde en sådan kendsgerning overhørig, men må kritisk spørge sig selv, hvilken virkning den fremkalder i det samfund, hvor den er placeret: Hvilke ambitioner vækker den i befolkningen, og hvordan forholder disse ambitioner sig til samfundets reelle behov og til de krav, udviklingen stiller? – Ovenstående eksempel viser således tydeligt det *svælg*, der er mellem behovet for udvikling og landdistrikterne og den mentalitet og de færdigheder, der udvikles i skolen. Ligeledes kommer det klart frem, at skolen ved sin blotte tilstedeværelse skaber en generationskløft: De unge bliver fremmedgjort fra deres traditionelle miljø, fordi skolen så at sige repræsenterer en »verden i verden«.

En af de vigtigste opgaver for skolefolk i Afrika må derfor være at *integrere* skolen i det omgivende samfund, dels ved at åbne dens døre for alle aldre og samfundsgupper (aftenskole, voksenundervisning, diverse kurser, efteruddannelse), så generationskløften mindskes, og dels ved at gøre de fag, der undervises i, mere samfundsnære, ved at der lægges mere vægt på praktiske fag med direkte tilknytning til det miljø, skolen befinder sig i og gøre undervisningsmetoderne mindre teoretiske; ved at indføre musiske fag, der henter deres emner fra afrikansk traditionel sang, dans og fortællekunst; og ved at lægge større vægt på de lokale sprog osv. – for at undgå fremmedgørelsen og forsøge at skabe en syntese mellem gammelt og nyt.

Hermed vil man muligvis kunne imødegå nogle af de alvorligste sociale problemer som følge af uddannelsens manglende sociale tilpasning: På den ene side de kolossale frafaldsprocenter med deraf følgende arbejdsløshed, omstrejferi og eventuel kriminalitet. På den anden side de såkaldte »uddannede arbejdsløse«, dvs. dem, der nok har en uddannelse, men som samfundet desværre ikke har brug for. Hvad skal samfundet med 100 jurister, når det er 100 ingeniører og byplanlæggere, det har brug for? Og hvad hjælper det at møde op med et landbrugsdiplom, når undervisningen har været så teoretisk anlagt, at man ikke har lært at kende forskel på en høne og en kanin, ikke ved, hvordan man håndterer en skovl – og i øvrigt i al almindelighed mener, at det for en mand med et diplom – selv om det er i landbrug – sømmer sig bedst at sidde bag et skrivebord.

Etiske problemer: Det fremgår af ovenstående, at der skal en *mentalitetsændring*

såvel som økonomiske forandringer til, hvis udviklingslandenes undervisningsmønster virkelig skal blive den dynamiske faktor, det forventes at være. – Lige så stort behovet er for økonomiske investeringer i undervisningen, lige så stort er det også for at skabe moralsk bevidsthed om et ansvar for en fælles sag, at fremelske et fordomsfrit syn på ethvert arbejde som ligeværdigt, at fremme initiativ og at opelske dømmekraft, dvs. behov for en slags »udviklingsmoral«.

Men også her møder vi det problem, at når der er tale om forandringer på områder, der ikke kan måles og vejes, bliver de som oftest diskret lagt til side. Det er så let, når man taler om undervisningens betydning for udviklingen, at gøre det hele til en affære, man kan betale sig fra, et rent økonomisk spørgsmål om udbud og efterspørgsel. Hvis man derimod sætter mennesket og ikke nationalproduktet i centrum for udviklingen, bliver sagen straks langt mere kompliceret. Mens det er forholdsvis nemt at sige, hvad der er godt, og hvad der er skidt for nationalproduktet – det skal helst bare gå fremad – så er det ikke så lige en sag at sige, hvad der er godt, og hvad der er skidt for mennesket, – hvad man altså egentlig skal forstå ved sand udvikling. I dette perspektiv er udviklingen ikke en entydig størrelse, – den bliver et spørgsmål om valg mellem forskellige opfattelser og menneskesyn.

Den kristne undervisning i Afrika har sin særlige mission netop derved, at den erkender, at udviklingen også er et spørgsmål om etik og menneskesyn.

Den påpeger, at det i lyset af det kristne menneskesyn er enhver borgers pligt at tjene udviklingens sag, men samtidig også at være med til at styre udviklingsprocessen og vælge dens retning og indhold.

Pastorale problemer: Når man først er kommet så langt, rejser det spørgsmål sig imidlertid, hvordan den »opdragelse i kristentro«, som den kristne undervisning tilbyder, forholder sig til det samfund, troen skal leve på og udfolde sig i? Hvordan formidles evangeliet til en afrikansk sammenhæng, afrikanske traditioner og tankegange? I denne forbindelse bør også nævnes rent praktiske forhold som f.eks. udformningen af lærebøger og undervisningsmetoder (f.eks. massemedierne) til kristendomsundervisning. – Et særligt problem udgør forholdet til andre konfessioner og religioner specielt islam). Især to faktorer har spillet en rolle i denne sammenhæng: Vatikanconcilet med dets nye økumeniske orientering og presset fra de nye stater regeringer, som dels har bevirket, at den kristne undervisning i mange lande er blevet tilgængelig for enhver uanset religiøs overbevisning, og dels, at konfes-

sionelle undervisningsinstitutioner for overhovedet at kunne hævde deres synspunkter har måttet optræde i fællesskab og således er blevet tvunget til at opgive den gølge indbyrdes konkurrence, der ofte har præget kristen mission i Afrika.

Juridiske problemer: Som det netop blev antydet, har kristen undervisning, specielt kristne skoler, ofte vanskelige vilkår i Afrika i disse år. På den ene side ønsker de at stille sig i de nye nationers tjeneste og være med til at samarbejde om den nationale enhed på uddannelsens område (uniformisering af undervisningsprogrammer, eksamener, skolebøger, stats-tilsyn m.v.). – På den anden side står det faktum, at de tillige er udtryk for kirkens mission i evangeliets tjeneste.

Hvilke konsekvenser får dette for deres forhold til regeringerne? Hvordan skal de f.eks. stille sig over for et krav om nationalisering af alle skoler eller til kravet om ideologisk ensretning, som dukker op flere steder?

Dette fører til overvejelser angående forholdet mellem stat og kirke, forskellige samarbejdsformer, forældrenes ret til at vælge den undervisning, de ønsker, til

deres børn, regeringens pligt til at respektere forældrenes ønsker, kirkens pligt til at tilbyde en kristen opdragelse og retten til at give og modtage religionsundervisning i skolerne og uden for skolerne, alternative former for kristendomsundervisning, hvis de kristne skoler nationaliseres, osv.

Alle disse problemer, der er blevet skitseret i det foregående, blev i august 1971 taget op til drøftelse på et møde for afrikanske skolefolk fra de lande, der er tilknyttet SRAM.

Så forskellig disses baggrund i øvrigt er, understregede de alle behovet for en målsætningsdebat og for et langt intensivere arbejde med disse spørgsmål, som alt for ofte negligeres i det daglige arbejde, hvor der sjældent er tid og ro og personale til at beskæftige sig med dem, og hvor problemerne derfor løses fra dag til dag uden den distance til arbejdet, den nytænkning og den selvkritik, som er tvingende nødvendig i disse år, hvor de afrikanske samfund og undervisningen med dem gennemgår så radikale ændringer og hver dag stilles over for nye og store krav.

KORT INTERVIEW MED ANNE PALUDAN

– *Hvordan havner en protestant og cand. theol. som assistent i det katolske undervisningsvæsen i Kinshasa?*

– Gennem en bekendt i Kirkernes Verdensråd, som kendte lederen af bureauet fra en undervisningskonference.

– *Valgte det ingen problemer ved ansættelsen, at De var protestant?*

– Naturligvis blev dette punkt diskuteret. Fra bureauets side var man interesseret i en medarbejder med en vis akademisk træning. For mit eget vedkommende interesserede arbejdet mig på grund af dets betydning for landets udvikling: den katolske kirke har via dette undervisningsbureau ansvar for over 2 millioner elever fra 1. til 12. skoleår eller næsten tre fjerdedele af al undervisning på disse alderstrin. – Men selvfølgelig så jeg det også som en slags økumenisk eksperiment. Indtil nu har det været lærerigt, og de meningsforskelle, der er opstået i denne forbindelse, har kun haft gavnlig virkning.

– *Man får herhjemme ofte det indtryk,*

at økumeniske tilnærmelser er sjældne i Afrika?

– Det skorter ikke på økumeni de protestantiske kirkesamfund imellem, men mellem disse og den katolske kirke har kontakterne indtil for nylig været sparsomme, hæmmet af nedarvet mistillid og præget af en vis konkurrence.

Efter Vatikanconcilet har der imidlertid – omend meget langsomt end i Europa – fundet en mentalitetsændring sted, og man ser nu stadig hyppigere eksempler på økumenisk samarbejde: studiekredse, bibeloversættelser, hospitaler og skolevæsen.

I Uganda er den katolske kirke sågar medlem af Uganda Joint Christian Council. Ligeledes i Uganda har der fundet et samarbejde sted omkring udgivelsen af en ny katekismus. Det var oprindeligt et rent katolsk foretagende, igangsat af den østafrikanske bispekonference, men der sidder nu også protestanter i redaktionskomiteen, og katekismen bruges i vid udstrækning af protestantiske lærere.

MERE OM MESSENS GYLDIGHED

TRE INDLÆG OG ÉT SVAR

OM TEGNETS GYLDIGHED –

Kære Duclos!

Jeg har med interesse læst din artikel i Katolsk Forum 7/1972 om vore messers gyldighed. Det er jo centrale ting, du her rører ved, og det er med god grund, du f.eks. peger på, at en ren kirkeretslig betragtning ikke slår til (alt imens du giver den sin plads), og at der er ringe udviklingsmuligheder for liturgien.

Men der er et par ting, der undrer mig. Du overvejer spørgsmålets gyldighed ud fra sakramenternes karakter af tegn. Dette må være helt rigtigt. Men når du skriver, at et tegn kun gælder, hvis det opfattes, så er dette udsagn i bedste fald tvetydigt. Det er jo nærliggende at sammenligne med et tegn vi kender (vi bør jo bruge en menneskelig analogi). En lyskurve er et tegn. Nu kan et menneske være farveblindt eller have så meget andet i tankerne og derved overse lyskurven, eller det kan lade positivt hånt om lyskurven, fordi man selv vil bestemme farten. Det kan medføre, at vedkommende kører frem for rødt lys til stor ravage for sig selv og andre. Men var lyskurven ikke lige fuldt gyldig? Ja, endog i funktion? Hvad mangler da? At der er en, der ikke har set tegnet eller respekteret det i dets egenart. Lyskurven var der ikke noget i vejen med. Ifølge sin bestemmelse er den blot bestemt for alle, – og det var der altså én, der havde overset. Men han kan ikke bagefter komme og sige, at lyskurven slet ikke havde været gyldig.

Og sådan er det vel med alle tegn. Et tegn kan være mere eller mindre tydeligt (og det er jo en opgave for en liturgireform at gøre tegnene tydelige), og der kan også rejses spørgsmål om gyldighed (hvis nemlig det siger noget andet end det, der var meningen, – her kan endda de kirkeretslige spørgsmål komme ind). Men den omstændighed, at et tegn ikke bliver opfattet og forstået, kan ikke i sig selv ramme tegnets gyldighed. I sakramenternes forvaltning

ville en sådan tolkning betyde, at mennesket har magten over, om sakramentet er gyldigt eller ikke, – og det vel at mærke det enkelte menneske, alt efter om tegnet opfattes som det tegn, det er. Men med det sakramentale tegn er det jo netop anderledes: her har mennesket ikke magten, men stilles over for et valg: tro eller vantro. Det er vel også det, Paulus siger det kendte sted om muligheden for at spise og drikke sig en dom til. – Det, der nok er dit anliggende, er formodentlig at understrege, at det ikke er nok med disse »objektive« tegn, der af Vor Herre er oprejst i verden, og som er Kirken, – men at det gælder at modtage til liv. Og det anliggende kan i høj grad fortjene en artikel. Vi katolikker har uden tvivl haft (og har måske endnu?) en tendens til at automatisere sakramenterne. Og det er nok en dybt menneskelig tendens. Her må vi jo også lære af Paulus og følge hans opfordring til at prøve os selv. For det er jo det store tegn, sakramentets *mening* at være for alle og være *virksomt*, – det er ikke nok at modtage med munden, ligesom det ikke er nok for ægteskabets sakramente at sige ja én gang i kirken. Det er Ånden, der er livet.

En anden ting: Du beklager, at oblatterne har så lidt lighed med »rigtigt brød«. Hvordan skal de få os til at tænke på vore daglige måltider, spørger du. Jamen, er det nu også dét, hostierne skal få os til at tænke på? Det ser ud, som om du gør det konsekrerede brød og vin til tegn – på vort brød og vor vin derhjemme. Men hvis det var tilfældet, behøvede vi ikke at deltage i eukaristien. For så ville vi hjemme ikke blot have tegnet, men realiteten, – og den er jo altid overordnet og vigtigere end tegnet. Men du kan jo heller ikke mene andet, end at det forvandlede brød og vin er tegn på den opstandne Kristus og skal henlede såvel vor opmærksomhed som vort hjerte på Ham. Det er jo hovedsagen. Det sekundære er, at Kristus har

valgt brød og vin som skikkelse for sit tegn, – og her kan naturligvis overvejelser over forholdet til vort daglige brød komme ind i billedet.

Nu synes du imidlertid at forudsætte, at Jesus blot har valgt frit brød og vin fra dagligdagen (og så skulle vi for at følge ham efter vælge rugbrød og øl). Men det er vel ikke rigtigt. Det var jo allerede for Jesus og hans disciple et påskemåltid, de holdt; altså netop et måltid, der var forskelligt fra de sædvanlige; et måltid, der var minde om (tegn for), at Jahve havde befriet sit folk fra Ægypten. Endnu mere: Det var ikke kun et liturgisk måltid, men Jesus erklærede sig selv for at være *påskelammet*; og det var vel til syvende og sidst det, der gav dette måltid dets hele karakter, for det var jo livsnerven og Ånden i det. Det var et offermåltid, – og det havde sakral karakter, fordi det voksede ud af jødefolkets liturgiske tradition, og det fuldendte denne tradition, fordi Jesus ved sit offer stiftede den nye og fuldkomne pagt: kærlighedens pagt. Messen gør denne begivenhed *aktuel* og *nærværende* for os, for at også vi skal have delagtighed i befrielsen og genoprejsningen. – At denne opstandne Kristus, nærværende i sit ord og i sine sakramenter, er kilden til frihed, til tilgivelse, til genoprejsning, til fred og retfærdighed, – det er jo vort påskebudskab.

Vi er sikkert stort set enige, og vi behøver næppe at føre en længere drøftelse herom, men jeg vil være glad for at få bekræftet, at vi også er enige på det par punkter, jeg her har fremdraget, og som du selv har strejft kort i sammenhængen.

Til sidst: Jeg tror, det er rigtigt, at vi ikke bør lade vort nordiske temperament være undskyldning for ikke at indføre fredshilsen. Tiden er sikkert også moden til, at vi prøver at finde en form.

Med venlig hilsen
Bent Dalgaard Larsen

Du har ret i, at det er tvetydigt at sige, at »et tegn kun gælder, hvis det opfattes«. Man må nemlig skelne mellem de tilfælde, hvor det er tegnet, der har skylden, og de tilfælde, hvor tegnet fungerer udmærket, men bare ikke bliver opfattet af dem, det er henvendt til. Selv den bedste prædiken vil aldrig kunne omvende folk, der ikke hører efter. Og den liturgiske fornyelse kommer heller ikke til at virke som et magisk »Sesam«, der får selv de mest forhærdede hjerter til at åbne sig for evangeliet. Men skylden kan, som du selv også siger, ligge hos dem, der administrerer tegnet. For at tage dit eget eksempel: Lyskurven »gælder«, selv om trafikanten eventuelt skulle overse den eller lade hånt om den. Og den »gælder« også, selv om en eventuel ulykke måske skyldes, at vejmyndighederne har anbragt den forkert, f.eks. bag et træ. Mit indlæg kan derfor opfattes som en henstilling til den kommunale gartner om at beskære det træ, der står i vejen. Et tegn kan nemlig kun være virksomt, hvis det opfattes.

For så vidt kan jeg altså kun være enig med dig, men jeg tror ikke, det sagte er helt brugbart, når det gælder sakramenterne. Jeg vil derfor gå et skridt videre og sætte spørgsmålstegn ved selve handlingens »gyldighed« som tegn. De sakramentale handlinger er nemlig ikke »konventionelle tegn«, dvs. tegn, som

beror på en aftale, men »naturlige tegn«, dvs. at der er en naturlig forbindelse mellem tegnet og det, det skal betegne. Lyskurven er et konventionelt tegn. Det ligger i tingenes natur, at rød betyder stop, og at grønt betyder fri bane. Det er noget, vi er blevet enige om. Betingelsen for lyskurvens »gyldighed« som tegn er bare, at fabrikanten holder sig til de aftalte farver. Lad os i stedet som eksempel tage et naturligt tegn: røg er tegn på ild. Hvis den gasart, der opfylder stuen, overhovedet ikke har nogen lighed med røg, gælder den ikke som et tegn, der varsler ildebrand. Og på samme måde kan man, hvis det bliver for vanskeligt at opfatte, at den handling, der finder sted i kirken, er et måltid, ikke mere sige, at denne handling »har gyldighed« som tegn.

Dermed er jeg nået til det andet punkt i dit brev. Hvad er messen et tegn på, – vore måltider eller Herrens bord? Det er klart, at messen ikke er et tegn på vore måltider. Det går den modsatte vej. Det er vore måltider, der er den basis, Kristus gik ud fra, da han indstiftede eukaristien. Du ved lige så godt som jeg, at man diskuterer, om nadveren skærtorsdag aften var et egentligt påskemåltid eller ej, men i hvert fald var der tale om et rigtigt måltid, som udtrykte de to væsentlige aspekter i ethvert menneskeligt måltid: livsnæringen og fællesskabet mellem deltagerne. Jesus valgte netop dette tegn, fordi nadverens sakra-

mente nærer Gudslivet i os og uddyber fællesskabet mellem alle dem, der har del i dette liv. Sakramentet skaber, hvad det nævner.

Det er meget vigtigt at huske på, at sakramenterne ikke er konventionelle tegn. Kristus handler ikke à propos eller anden aftalt handling, men gennem og inden for en naturlig handling. Frelsen fortsætter og fuldender skabelsen. Derfor er det meget vigtigt, at den menneskelige handling, for at kunne fungere som tegn, forstås som det, den er. Hvis der skal en masse historiske forklaringer til for at kapere, at oblaterne er brød, selv om de slet ikke ligner rigtigt brød, og at messen er et måltid, selv om den slet ikke ligner et rigtigt måltid, er der noget galt med tegnet som tegn. Kan man endog ikke sige, at der her foreligger et spørgsmål om gyldighed? Ikke om sakramenternes gyldighed, for Kristus handler alligevel, men om tegnets?

Derfor stiller jeg to spørgsmål: 1) I hvor høj grad er det klart for folk, der deltager i eukaristien, som vi for øjeblikket fejrer den i vore danske katolske kirker, at den er et måltid? 2) Hvis vi ikke mener, at dette er tilstrækkeligt klart, skal vi så regne med, at Kristus supplerer vore mangler, eller skal vi opfordre frivillige interesserede til at prøve på at finde frem til alternative former, som i det lange løb vil kunne gavne helheden?

V. Duclos O.P.

FÆLLESSKAB OG MESSE

I en prædiken for nylig sagde præsten, at urkirkens fejring af messeofret i hjemmene, i små grupper, ikke bare var en god ting, men også voldte vanskeligheder; bl.a. førte det let til klikedannelser. Hvordan urkirken løste dette problem, ved vi ikke, sagde han. Men vi ved en del om det, for om ikke andet (men der er også andet) har vi historiens vidnesbyrd. Det fortæller, at man i stedet for i hjemmene efterhånden gik over til at samles i fælles menighedssale; og da man ikke mere havde noget færdigt, der var stort nok til de voksende menigheder, byggede man kort og godt kirker, hvad de nu end blev kaldt.

Man får alt for ofte det indtryk, at der med lys og lygte ledes efter ydre måder at tilkendegive vort fællesskab på: Jeg knytter f.eks. til pater Duclos' artikel: Er vore messer »gyldige«? i Katolsk Forum nr. 7/72. Men man rammer nok lige så ofte ved siden af, når man i urkirkens ydre måde at leve på mener at se et udtryk for indre ånd; meget ofte vil der simpelt hen være tale om en rent praktisk, ud fra givne omstændigheder naturlig måde at løse problemerne på

(og den er ganske vist også inspireret af Helligånden, men ikke i sig selv brugbar for os), ikke om en bevidst overnaturlig; det vil så være forkert af os at lægge et overnaturligt syn ind i det; for det er unødvendigt, og vi må gå ud fra vor situation. Når man i urkirken fejrede messen i hjemmene, var det sikkert af flere gode praktiske grunde: Man var ikke så mange, man kunne ikke gøre det i templet, og man havde ikke andre fælles lokaler. At den fælles gudstjeneste i dertil indrettede store rum ikke blev afvist, men tværtimod indgik i urkirkens daglige liv, fremgår klart nok af samme Ap. G. 2,46 (om templet).

Nødvendigt er det derimod at understrege messens (og særligt eukaristiens) karakter af ydre tegn på det ene absolutte fællesskab, fællesskabet i Jesus Kristus: Den, der spiser mit kød og drikker mit blod, bliver i mig og jeg i ham (Joh. 6,56). Til dette absolutte fællesskab (som er det eneste virkelige fællesskab og som giver sig udtryk i Kristi legeme Kirken (1. Kor. 10,16 m.fl.)) kan vi bare føje helt uvæsentlige ydre tilkendegivelser, og de skal springe ud af det, hvis de skal have værdi; og den, som virkelig mener,

at det at spise sammen i almindelighed er udtryk for et fællesskab, som på nogen måde kommer i nærheden af dette plan, kan ikke have deltaget i en forretningsmiddag eller bare i en almindelig selskabelig sammenkomst, hvor man spiser sammen. Vist er det et udtryk for fællesskab, men der findes mange slags fællesskab, og de er som bekendt ikke engang alle gode.

Det er lettere at lægge vægten på de ydre forhold, men det fører ikke til målet. Mener vi det alvorligt med troen, kommer vi ikke uden om, at det drejer sig om noget helt andet.

Jo mere vi nemlig anerkender det absolutte fællesskab i Jesu person gennem kommunionen og gør den til virkelighed i os, jo mere vil *dette* fællesskab også med den magt, som er Jesu magt, gøre sig gældende ud fra os; men den handling, som det ikke kan undgå at medføre, *behøver* ikke at gøre sig gældende i et fortsat ydre fællesskab. Og jo mere fællesskabet i Kristus bliver virkelighed i os, af jo mindre betydning bliver såvel de ydre former, hvorunder vi igen og igen går ind i og bekræfter det, og de former, hvorunder viljen til at tjene hin-

anden giver sig udtryk i praksis; jo mere villige bliver vi til bl.a. at anerkende den rent praktiske løsning, sådan som urkirken utvivlsomt har gjort det.

Det vil naturligvis ikke sige, at vi ikke skal beskæftige os med de ydre former, for selv under dette synspunkt vil vi ofte stå over for et valg, hvor en mulighed er bedre end en anden; det må bare være væsentligt at holde fast ved, at man skylder langt over målet, når man i *den* forbindelse taler om messens »gyldighed«, selv i anførselstegn. Alterets sakramente er gyldigt, når vi gentager det sådan, som Kirken har overleveret os Kristi indstiftelse; den anden side af gyldigheden, den ligger helt hos den enkelte, der mod-

tager det: Det er hans sag at gøre det til virkelighed i sig, at tage imod det i ordets egentlige betydning. Det er god gammel teologi, og den kan der ikke laves om på.

Men fremfor at gå ind for en mere udbredt fejring af messen i hjemmene, – som foruden klikedannelsen, sektdannelsen, som historien også giver os rigeligt med vidnesbyrd om, medfører mange andre farer (jfr. f.eks. 1. Kor. 11,17–34, som også fortæller om urkirken, men om dens vanskeligheder) – kunne man i mange menigheder gøre mere for at understrege fællesskabet i selve messen. Under messer i større menigheder vil det være umuligt at beholde brødet i hånden, til

alle har fået; men det er altid muligt at vente med sin personlige andagt, indtil hele menigheden har været til kommunion, forudsat at man også giver mulighed for en fælles stilhed bagefter. Så understreges fællesskabet, både ved at den enkelte før og efter sin egen modtagelse af kommunionen er med de andre i menigheden, er vendt mod den fortsatte uddeling af sakramentet, og ved den fælles stilhed efter afsluttet uddeling.

Det kan synes små ting; mener man også virkelig, at det er små ting, så har man næppe forstået det egentlige indhold i eukaristiens fællesskab, og så hjælper ingen ydre tilkendegivelser.

Erik Guldager

A PROPOS GYLDIGHED – ÅH, GYLDIGHED!

At tænke sig,

at pater Duclos vil indestænge sin forståelseshorison for messen til dagligstuenes fire vægge.

At tænke sig,

at pater Duclos vil give slip på del-

agtigheden i livsfylden, der gør sig gældende i Kristi spændvidde, der rækker fra vor lille andedams perspektiver til Gud Herrens universelle dimensioner.

At tænke sig,

at pater Duclos reklamerer med et menneskeligt fællesskab i messen, hvis

budskab kan fyldes på dybfryseposer, forsynes med brugsanvisning, et par nemme opskrifter, – og som bare mangler holdbarhedsstemplet.

At tænke sig... at tænke sig...

Mette Pedersen,

Tænkested

Forbavelsesvej 21

AC's MØDE

LITURGI PÅ DANSK

Onsdag den 5/3 kaldte AC til møde med emnet »Liturgi på dansk – hvilket dansk?«, og mange interesserede var mødt op, men gik efter en meget mager aften skuffede hjem igen, nogle følte ligefrem, at de havde spildt en aften. Den første skuffelse bredtes straks ved velkomsten, da formanden Kaspar Kallan beklagede, at den ene af aftenens hovedpersoner, Ulla Ryum, foretrak at gå til et andet arrangement, hun også havde lovet at komme til. Det var sikkert et klogt valg. Med pater Dekkers som ordstyrer indledte Leif Kayser, der på sin yderst saglige og velformulerede facon gjorde rede for sine synspunkter, men hvis man i forvejen kendte blot lidt

til Leif Kayser, så vidste man, hvad han havde at sige om den ting: (at) før der blev frembragt tilfredsstillende tekster, ville han ikke begynde at komponere så meget som en eneste tone. Det kom frem, at han med liturgikommissionen i et halvt år havde ført en korrespondance om tre sætninger uden resultat. Nu er det jo godt at være kritisk, men hvis man er alt for kritisk, perfektionistisk som i Leif Kaysers tilfælde, kommer man simpelt hen ikke videre, og er det for de mange mere tilfredsstillende? Kayser foretrækker ingenting frem for det, der ikke er perfekt: Vi er mange med benene på jorden, der siger: Kan vi ikke få det allerbedste, så må vi en tid klare os med det næstbedste. Heldigvis er vi ikke afhængige af, hvornår en tekst finder nåde for Leif Kaysers øjne – der kan jo gå mange år endnu.

Aftenens lyspunkt var pater Heggum, der på sin uhøjtidelige måde næsten legende fortalte om, hvor vanskeligt det var at blive enige om ordlyden af en dansk oversættelse fra latin. Resultatet måtte blive et kompromis mellem forskellige hensyn. Han havde ikke og ønskede heller ikke at få mandat til selv frit at udforme teksterne.

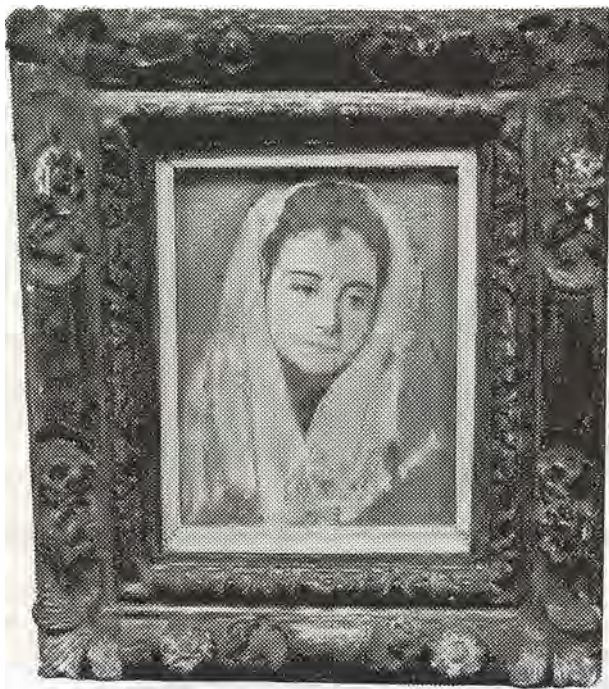
Nu var holden givet op, og en interessant debat kunne begynde, men nej, den blev kvalt. Først skulle der drikkes te. Hvorfor? I de tilfældige grupper, man sad i, skulle der diskuteres, og hver gruppe skulle så på en tavle skrive et spørgsmål, som kunne besvares af pa-

nelet. En dame rejste sig og kritiserede de elendige danske tekster, og som dokumentation citerede hun 4–5 særlig grelle tilfælde, der dog i mine ører med undtagelse af en af sætningerne lød til at være helt i orden. En anden beklagede sig over, at der blev lagt forkerte betoning f.eks. »ved *min* skyld...« i stedet for »... ved *min* skyld«, men det kan man da ikke med nogen ret bebrejde oversætterne, med mindre de burde forsyne teksterne med betoningstreger. Så mangler vi blot at tage skridtet fuldt ud og lave en tekst med lydskrift for udlændinge og andre sproglige afvigere.

Aftenen sluttede med et forsøg på at definere begrebet liturgi. Det havde måske været smart at begynde med det. Konklusionen på aftenen blev det lidet overraskende resultat, som man (mig bekendt) har været på det rene med i adskillige år, at en virkelig god tekst ikke fabrikkes af cand. mag. er og andre lærde, men af en kunstner, som til daglig udtrykker sig gennem sproget – en digter. Hvor finder vi sådan en, og hvad med betalingen? Det kan man tygge på de næste ti år.

Vi var mange, der havde noget på hjerte, men der blev ikke lejlighed til at komme frem med det. Da liturgien bør interessere os allesammen, var det måske en idé at arrangere et møde for interesserede og helt anderledes give dem lejlighed til at udtale sig.

Erling Rasmussen

Marthe 1892

I denne måned holdes der en specialudstilling på Statens Museum for Kunst. Den er af stor interesse for alle, der gerne vil vide noget om kulturhistorie. Og den er især af værdi for alle, der glæder sig over god kristen kunst og over værdifuld kunst i almindelighed.

Omkring århundredskiftet udgik der fra Paris stærke kunstneriske strømninger, der fik betydning viden om, også heroppe.

Det var ikke mindst fra kunstmalerne som Gauguin og hans venner. Ud over den egentlige kunsthistorie kender vi dem fra Johannes Jørgensen, Dom Willibrord Verkade og hans bog *Die Unruhe zu Gott* og Peter Schindlers biografi *Mogens Francesco Ballin*.

Vi læser der om en gruppe kunstnere, man kalder *symbolister* eller *syntetister*. Selv kaldte de sig *nabier* («profeter» på hebraisk). De havde

MAURICE DENIS

Huset ved Hestevænget

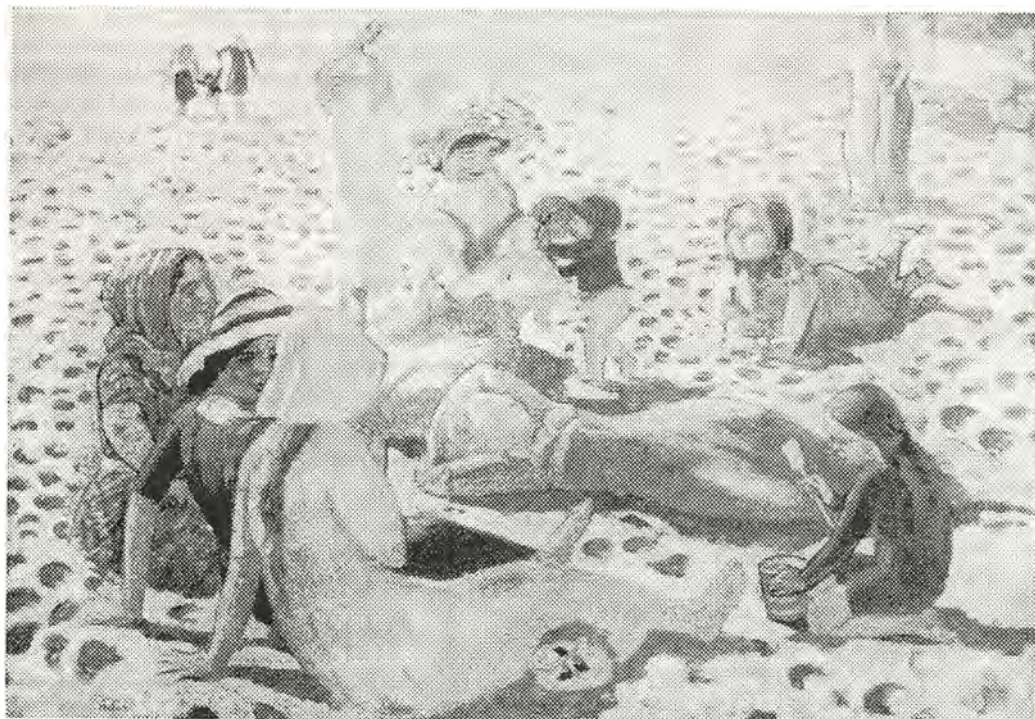

deres egne kunsideer, som var en reaktion mod naturalismen. De ville i kunsten ikke bare gengive virkeligheden eller deres særlige opfattelse af den («impressionisme»), men forenkle i deres billeder og skulpturer, så kunsten blev symbol på en højere eller dybere virkelighed. De kaldes derfor *symbolister*.

En af nabikredsen var den meget talentfulde *Maurice Denis* (1870–1943). Han var begejstret katolik. Med sin lyse glade menneskelighed gav han mange en større forståelse for tro og kristendom.

Kontakten med Maurice Denis fik stor betydning for Verkades og Ballins konversion. Han forblev livet ud deres nære ven.

8/4–7/5 kan man se en retrospektiv udstilling af 200 af hans kunstværker: malerier og grafik på Kunstmuseet i Sølvgade. Vi håber, at disse linjer endnu kan nå at give endnu flere – ikke mindst kristne – denne oplevelse. Det er jo desværre i sidste minut.

At gå fra billede til billede er en oplevelse af lyst smukt menneskeliv og trosliv.

Med betagelse stod jeg foran et maleri, der har hængt i mit barndomshjem. En frodig mor repræsenterer Maria og to runde børn, Jesusbarnet og Johannes, med en udsigt fra Fiesole over Firenze som baggrund.

Der er scener fra et barselsværelse og opstandelsesbilleder.

Der var på den store udstilling ikke ét stykke, jeg ikke var glad for. Ud af næsten alle billederne lyser glæde, godhed og renhed.

Lad de små komme til mig 1900

Portrait de Sérusier 1918

Flere begejstrede anmeldelser i pressen og TV har rost udstillingen som en stor oplevelse.

Maurice Denis er ikke bare en stor kunstner, men en dybt menneskelig og begejstret kristen. Han elsker livet, et lykkeligt familieliv, og ser det uløseligt forbundet med sin tro.

Hans billeder lyser af kærlighed til hustru og børn og ikke mindst til Kristus, Gudsmoder og hele Bibelens verden.

*Stranden
1910*

Det helt jordiske og det overnaturlige er her én verden. I en have aner man i baggrunden en sakramentsprocession, en ægte borgerlig familie bringer sine børn til Kristus, der velsigner dem. Titlen er: Lad de små komme til mig. Det er ikke en søndagsskoletavle, men *kunst* og ægte menneskeliv.

Det ville føre for vidt her at gennemgå den meget rige og mangesidede udstilling. Skynd Dem selv derind. De vil ikke fortryde det, men blive en smuk og ren oplevelse rigere. (Indtil 7/5 daglig – undtagen mandag – kl. 10–17, onsdag og torsdag kl. 10–22.)

O. J. Ballin, O. Præm.

Besøg hos Cézanne 1906

TIL BYEN
FRÅ BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolik bedemand
*34 48 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Hølgvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1488 København K
Telefon *MI 26 57

Landeretsagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 13 11

ROM

**BENEDIKTINERABBED I ROM
MIDTPUNKT FOR
UOVERENSSTEMMELSER**

Rom - NC News Service

Ifølge oplysninger i den romerske presse skal embedsmænd i Vatikanet have beordret abbeden for benediktinerne ved kirken i St. Paul uden for Murene i Rom, Giovanni Franzoni fjernet fra sit embede på grund af hans kontroversielle sociale og politiske synspunkter. Det forlyder imidlertid fra velunderrettet kilde, at rygterne om, at ærkebiskop Augustinus Mayer, som selv er benediktiner og sekretær for kongregationen for ordensfolk, uigenkaldeligt skulle have givet abbeden ordre til at nedlægge sit embede, var usande.

Konservative gejstlige i Rom har rettet deres skyt mod abbed Franzoni på grund af forskellige udtalelser og handlinger fra hans side, bl.a. har han med sine udtalelser støttet militærnægternes rettigheder og romerske arbejderes ret til at strejke. Desuden har han kritiseret Italiens våbenleverancer, indført guitarmesser i St. Paulskirken for at tiltrække de unge og fastholdt, at konkordatet mellem Italien og Vatikanet bør revideres eller muligvis afskaffes.

Hans medbrødre bekræfter, at abbeden har sagt, at benediktinerne skal videreføre den gamle tradition fra benediktinerordenens første tider med hensyn til at tage del i de spørgsmål, der optager samfundet omkring dem. Han skildres af en af dem som »et helligt kristent idealistisk menneske«.

U.S.A.

**FRANÇOIS HOUTART OM FRELSE
OG FORBRUGERMENTALITET**

Washington - NC News Service

Frelsen kommer fra mennesket og Gud i fællesskab og ikke fra en leverance af nåde udefra, som om frelsen var et forbrugergode, siger pastor François Houtart, som i mange år har studeret den tredje verden ud fra et sociologisk synspunkt.

Han finder det forkert, at man for en stor del »i vor traditionelle katekese har prøvet på at fremstille en slags forbrugersforbrugelse... hvor man betoner kirkegængerens private initiativ... så han føler, at frelsen kan opnås... ved en ydre virkning af sakramenterne, - dvs. at præsterne kommer med udbudet, og de troende køber«.

Pastor Houtart, som er leder af centret for samfunds- og religionsforskning ved universitetet i Louvain, fremkom med sit syn på den kristnes rolle i det moderne forbrugersamfund i et interview for nylig.

CANADA

**EN PRÆSTS KORSTOG FOR AT
HJÆLPE DE FATTIGE**

Toronto - NC News Service

Den amerikanske oblatfader Edmund Leising har planer om at anvende de samme metoder til bekæmpelse af fattigdommen i Toronto, som han de sidste 25 år med held har anvendt i Brasilien, dvs. at han vil hjælpe de fattige til at stå på egne ben og tage vare på sig selv.

Fattigdommen vil aldrig helt kunne udryddes, siger han, selv ikke med velfærd og hjælp fra regeringen, før de fattige har lært selv at gøre noget for at forandre deres levevilkår.

»I grunden kræver ideen ikke nogen direkte indsats fra vor side,« siger pater Leising. »Vi koordinerer simpelt hen kræfterne, skaber et behov, kommer med en metode, oplærer folk og står dem bi med råd og koordinering af arbejdet.«

Problemerne i forbindelse med fattigdommen er i virkeligheden de samme overalt. Det er simpelt hen et spørgsmål om grader. Der er fattigkvarterer i Toronto, hvor der er et brændende behov for en klar og systematisk personlig indsats.«

SUDAN

**SUDAN GIVER SELVSTYRE
I SYD**

*Addis Abeba, Ethiopien -
NC News Service*

Den sudanske regering og den sydsudanske frihedsbevægelse har den 28. februar underskrevet en overenskomst, hvorved

det sydlige Sudan efter en årelang blodig borgerkrig nu har fået selvstyre.

Siden Sudan blev uafhængigt i 1956, har araberne i den nordlige del, som har det store ord i regeringen, forsøgt at skabe enhed i landet ved at prøve på at gøre alle indbyggerne til muhamedanere og ved at gøre arabisk til landets sprog.

Dette førte til en guerillakrig med de sorte afrikanere i syd, hvoraf mange er kristne. Hæren, som fortrinsvis består af arabere fra nord, har nedslagtet tusinder af sydsudanesere i deres forsøg på at slå oprøret ned. Andre tusinder er flygtet til de omkringliggende lande. De kristne missionærer blev fordrevet fra de sydlige egne i 1964.

I november 1971 – omtrent samtidig med den sudanske udenrigsministers besøg hos pave Paul VI – meddeltes det, at fem jesuitermissionærer ville få adgang til det sydlige Sudan.

Før sit besøg hos paven udtalte den sudanske udenrigsminister Mansour Khaleb, at han ønskede at drøfte forbindelserne mellem Sudan og den katolske kirke med ham.

Khaleb udtalte efter sit besøg hos paven, at de diplomatiske forbindelser mellem Sudan og Vatikanet ville blive genoprettet. Desuden havde paven under besøget forhørt sig om, hvordan det gik de mange flygtninge sydpå.

I Sudans hovedstad Khartoum bor den apostoliske delegat for området, ærkebiskop Ubaldo Calabresi.

Den dag, Khaleb besøgte paven, kunne jesuitterne meddele, at tre præster og to brødre fra den indiske provins Ranchi var på vej til Sudan for at uddanne unge sudanesere til præstegerningen. Af jesuitternes meddelelse fremgik det, at ærkebiskop Calabresi i 1969 havde anmodet den sudanske regering om tilladelse til, at der igen kunne sendes missionærer sydpå, hvor der for øjeblikket kun er 27 sudanske præster til at tage sig af ca. 1/2 million katolikker.

Hertil svarede den sudanske regering, at der ikke ville blive givet adgang for europæiske og amerikanske præster, men at missionærer fra de øvrige verdensdele godt kunne komme ind i landet.

CHILE

HUSK PÅ LAZARUS OG DEN RIGE MAND, SIGER KARDINAL
Santiago, Chile – NC News Service
Kardinal Raul Silva af Santiago har rettet en appel til de rige lande, hvori han opfordrer dem til at huske på evangeliets advarsel angående den rige mand og La-

zarus og lade udviklingslandene få del i deres rigdomme.

»Den tragiske sandhed om den rige Epulon og den fattige Lazarus bliver for hver fastetid mere levende,« skriver kardinalen i et »åbent brev til de kristne i de velhavende lande«.

I evangeliets beretning, som vi finder den hos Lukas, understreges Lazarus' elendighed, mens han lever her på jorden, og den trøst, han finder i Himme-len, mens Epulon martres af den evige ild og er ude af stand til at advare sine ligesindede mod deres egen egoisme.

Kardinal Silva, som er en nøglefigur i Chiles bestræbelser for at skabe en radikal ændring til fordel for de fattige, beklagede den uvidenhed, de kristne i industrilandene lever i med hensyn til levevilkårene i udviklingslandene i dag.

»Nej, de kender ikke noget til os. De ved ikke, hvem vi er, hvordan vi lever, og hvad vi har hårdt brug for,« skriver han.

»Se nu de 43 afrikanske lande med deres 360 millioner mennesker, hvor gennemsnitsalderen er 40. Eller de 25 lande i Asien med deres 2 millioner indbyggere, som ikke engang får 1.000 kalorier om dagen.

Og tænk på Latinamerika med dets 100 millioner ud af 300, som hverken kan læse eller skrive.

Er de rige kristne klar over, at der er 700 millioner analfabeter i Tredjelandene og 230 millioner arbejdsløse, og at 390 millioner trues af sultedøden, mens 1.300 millioner ikke får det, de kan spise?» spørger kardinal Silva.

»Hvordan kan de rige kristne komme uden om dette spørgsmål i fastetiden? Hvad har de gjort, og hvad gør de for at gøre en ende på denne tragiske manifestation af uretfærdigheden i verden? En sådan krænkelse af det kristne budskab dømmer de fattige til underudvikling og de rige til moralsk stagnation.«

ROM

UVIST OM PAVEN TAGER TIL DEN
EUKARISTISKE KONGRES
I AUSTRALIEN

Vatikanet – NC News Service
Trods australiernes håb om, at pave Paul VI vil komme til Melbourne til den 40. eukaristiske verdenskongres i dagene 18.-24. februar 1973, har paven under et besøg af den internationale komité for de eukaristiske kongresser i Vatikanet svaret en australsk præst, som spurgte, om han ville komme til kongressen i Melbourne, at han »ikke kunne spå så langt ud i fremtiden«.

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserves
Hjemmet af Nørregade og Jyllandegade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 85 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og olietyr

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 – Telf. 85 81 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællebageriet
Vejlø

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 85 01 57

C. J. Gerlachs eftf.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 85 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstalører
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. Gas-, Vand- & Sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 – 84 88 66

Kaj F. Fjording

Muremester

Hyldegårde Tværvej 18, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 8850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K.
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Støt vore annoncører!

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram og gros

Hobro - Telefon (08) 82 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 38

4100 Ringsted - Telefon (09) 81 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 52 06 99

Maleri/ma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

MEXICO

DEN MEXIKANSKE PRÆSIDENT STØTTER BISKOPPERNES RET TIL AT KRITISERE

Mexico City - NC News Service

Mexicos præsident Luis Echeverria udtaler, at biskopper og præster, der kritiserer de tilstande, de fattige i landet lever under, ikke optræder i uoverensstemmelse med den grundlovgivne strenge adskillelse mellem kirke og stat.

Blandt dem, der skarpt påtaler de økonomiske, sociale og politiske forhold i dette land med dets 48 millioner indbyggere, er biskopperne Sergio Mendez Arceo af Cuernavaca, Alberto Almeida Merino af Chihuahua og Manuel Talamas Camandari af Ciudad Juarez.

De fremkom med deres kritik på grund af en bølge af voldshandlinger fra terroristernes side, som de hævdede var fremkaldt af den udbredte sociale uretfærdighed og manglen på sand frihed i landet.

Til gengæld har højreorienterede grupper inden for regeringen og forretningsverdenen anklaget biskopperne for at krænke grundloven ved at blande sig i politik.

»Det synes jeg ikke, de har gjort,« siger præsident Echeverria på en pressekonference. »Der er talefrihed i Mexico, og den vil vi bevare, samtidig med at vi kræver, at alle borgere skal vise den skyldige respekt for grundloven.«

BRASILLEN

GUMMIARBEJDERNES KÅR I AMAZONSKOVEN NÆRMER SIG SLAVERI

Tefe, Brasilien - NC News Service

Biskopperne og præsterne i missionsområdet dybt inde i Amazonskoven har indtil videre indstillet den religiøse betjening af gummiplantageejerne, mens de afventer, at der skal ske en forbedring af de slaverilignende forhold, deres arbejdere lever under.

»Vi har længe prøvet at åbne (ejernes) øjne for deres pligt til at øve social retfærdighed, men uden held,« siger biskop Joaquim de Lange, som leder det uafhængige prælaturs i Tefe.

Foruden at vi ikke mere læser messe og giver sakramenterne til ejerne, »er vi ved at udarbejde en dokumentarisk rapport over arbejdernes levevilkår,« tilføjer biskoppen.

Rapporten kommer til at omhandle den tvang, der udøves, for at få arbejderne til at arbejde i lange perioder i af-sidesliggende områder, de høje priser i butikkerne, der ejes og kontrolleres af plantageejerne, og manglen på lægehjælp.

Biskop de Lange, som er hollænder af fødsel, siger, at gummiplantageejerne, som selv hævder, at de er katolikker, engang havde lovet, at de ville tage hensyn til præsternes krav om social retfærdighed.

»Men så snart vi vendte ryggen til, var det slut med løfterne. Det er håbløst at prædike for disse mennesker,« siger biskoppen.

Den brasilianske bispekonference har stillet sig bag de Langes undersøgelse af gummiarbejdernes levevilkår for at tvinge regeringen til at gribe ind til fordel for dem.

VÆRD AT LÆSE

HALLVARD RIEBER-MOHN MIDT PÅ TREET NYE EPISTLER

Gyldendal Norsk Forlag, Oslo.

Fakkeltbog, 130 sider. - Kr. 14,50 (norsk).

Det er to år siden Hallvard Rieber-Mohns første samling »Sideblikk« udkom som Fakkeltbog hos Norsk Gyldendal. I samme serie er nu udsendt en ny samling: 36 epistler og »et slags forord«. - De har alle været trykt i »Aktuell« eller »Arbejderbladet«. Og mon ikke også de fleste af epistlerne har stået i vort »Kristeligt Dagblad«s weekend-nummer?

»Midt på treet« hedder den lille bog, og forsidetegningen viser en mand, der rager op til midten af en grøn trækrone. - Titlen forklares i forordet: »Barrikader er i dag mote, uforsonligheden livsstil. Treet skal tas enten ved roten, som på latin heter *radix* - derav »radikal«. Eller det kan tas fra kronen, som om verden var bare løv, blomster og idyll. Alt andet er visst galt, det sier henholdsvis unge samfunnsstormere og aldrende domspøteter. Så nå står jeg for hugg: Jeg tar

midt på treet. Bare les! De følgende sider er, nokså uanfektet av ytterlighetene på begge fløyer og de altfor voldsomme utslag på livsfølelsens pendel, gjennomtrengt av den gamle overbevisning: *In medias virtus*: Sannheten – virkelighetens balanse – vil helst ligge etsteds i midten.»

Danske læsere har allerede bemærket, at sprogvanskeligheter støder man ikke på. Det går let at læse det norske bokmål.

Pater Rieber-Mohn, regionalvikar for de nordiske dominikanere, er journalist – også det er han! – Stærkt engageret i arbeidet i avis og radio og TV. Har påtaget sig et job, der – med Sophus Clausens ord – består i at »skære hakkelse i døgnets rejsestald«. – Rappe greb i bunken af det aktuelle eller det nærværende, og så er indledningen klar af typen som: »Nå har endelig noen på politisk hold i Norge reist spørsmålet om ...« (Epistlen er om feltpræster) eller »Her om dagen hørte jeg en kirkens mand ...« eller »Du var innom forleden, bare for å ønske godt nytt år ...«, »En lunefull skjebne har gjort, at jeg gjenoopdager påfallende mange av mine studiekamerater fra 25 år tilbake som tannleger ...« eller ligepå og hårdt »Leser De Agatha Christie?« (Det gør forfatteren!)

Altså ikke plads til omsvøb, lige til sagen!

Men alligevel er indledningen kun en anledning. For sideblikket eller sidespringet, der følger, er jo sagen.

Hvor kan man glæde sig over en epistel som den om »Humor«! – Rieber-Mohn starter med at nævne en kollega inden for pressen, Odd Eidem. Men det er altså ikke ham, det drejer sig om. Inden man ser sig til, er man kommet langt fra ham. Da beroliger Rieber-Mohn: »Jeg har ikke glemt Eidem.« Det har læseren og er komplet ligeglad med ham, – men skønner nu så meget mere på, hvad han gav anledning til. – Det er raffineret skrivekunst.

Et »Sideblik« kan vække debat, eller det må affinde sig med at blive stående for sig alene. – Journalisten må videre! – Det er et arbejdspress at give sig ind under. Men til gengæld: Tænk, virkelig at blive læst, af de mange. Mens tryksvårten endnu er frisk.

Og så er der altså tale om en regelmæssig spalte eller bladside og dermed chancen for at skabe en kontakt og holde den vedlige.

Rieber-Mohn vil nok smile, om jeg siger, at han netop på denne måde gennem sin ugentlige artikel er blevet en institution. – Man er spændt på, hvor han vil slå ned, glæder sig til at se, hvad han mener. – Uenig eller enig med ham er man tryk, fordi den lille epistel uvægerligt blotter et fundament af viden og »sans for proporsjoner«, som det hedder et sted i bogen. – Man er i gode hænder.

Denne lille anmeldelse er virkelig ment som en anbefaling over for danske læsere. Men det er klart, man mærker, at det er i Norge, forfatteren er på hjemmebane. For resten kan man tænke sig, at titlen har en anden tyngde deroppe, end den ville have hos os. Der kan det at tage midt på træet vist til tider være risikabelt nok og udløse skred i fjældet. Og dertil kommer – hvis man skal tro ham – at fromme folk deroppe ikke så gerne skal have det morsomt!

Emnet kan være indenlandsk. Og dog ligger der så godt som aldrig en begrænsning i det forhold. Et godt eksempel er epistlen »Tause Tarjei«. Den begynder uskyldigt nok med en beretning om forfatteren Tarjei Vesaas' legendariske ordknaphed i selskab med andre. Men inden enden tager, er man inde i betragtninger over det lokale i forhold til det fælles. – Og så knyttes knuden let igen, og man er tilbage i en stilfærdig hyldest til en mand, der var bange for alle store ord.

Ud i verden kommer man fra starten i »Løjtnanten«, der tager sin begyndelse i Rom. – Det er langfredag. Masserne er samlet i Colosseums vældige ruiner, hvor de kristne martyrer led. »... en synlig dødstrett, gammel pave leder folket i betragtningen av en lidelse, som engang ga stødet til en ny religion.« – Da melder tanken sig om mennesker, som den dag i dag lader det onde ske, trods al erfaring, trods al optrevling af forbrydelser, også af dem, der blev begået i krigens ansigtsløse navn. Løjtnanten, det er ham fra My Lai. – Og epistlen slutter: »Tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør! – Ordene kommer gjennom en høytaler fra en av Colosseums buer, hvor tusener av mennesker skrek begeistret over grusomhetene engang for årtusener siden. Der står i dag et kors. Vet de det ikke? Åjo. Men langt rekker ikke begripelsen. I det blå-svarte Rommørket sies det: Hvis vi virkelig skjønnte – før og ikke etterpå, var der ingen tilgivelse. Men vi skjønner ikke stort. Så lite, at da Gud ville møte mennesket, måtte han sette det stevne i en forbrytelse, og selv være offeret. Det var der vi var å finne. Det er en bitrere sannhet enn den om liljene på marken. Men den kommer virkeligheten, gårsdagens, dagens og morgendagens tragiske virkelighet, så nær som bare en religion kan komme den.«

Her tages – i én forstand – træet ved roden.

Og sådan kunne man blive ved at finde eksempler.

Bogen skal anbefales varmt. Den er god at have.

»Midt på treet« kan uden tvivl skaffes af enhver boghandler, hvis man blot nøje opgiver titel og forlag.

Emil Petersen

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 26
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelegade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Finessede mejeriprodukter

Hansen Pærhøj & Søn

Glarmester – Kunsthandel
Søndergade 4, Vejle
Telefon 82 11 57

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 87

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 82 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET
Skjold

Amaliegade 27

1256 København K

Telefon (01) 15 15 11

Telegramadresse: Forskjold

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester

Bjergtedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 80 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæk - Pålæg

En groe og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester

Stationvej 11, Nivå

Telefon (03) 24 71 50

MØDE I NÆSTVED

Det ønske om igen at mødes en weekend, som fremkom på Odensemødet engang i efteråret, er blevet en realitet, idet ca. 30 unge fra henholdsvis Næstved, Nykøbing, Odense og København samledes i Næstved den 5.-6. februar.

De emner, der denne gang blev taget op til debat, var for det første »Det katolske ungdomsarbejde her i landet« og i tilknytning hertil det store og meget vigtige emne »Kirken og sekulariseringen«.

Hvad ungdomsarbejdet angår, må man vist sige, at det står »sløjt« til i de fleste menigheder rundt om i landet, og at en radikal indgriben er nødvendig for at få samlet de unge i et meningsfyldt kristent fællesskab, eftersom det er dem, der skal føre Kirkens arbejde videre. Dette mål kunne måske nås ved oprettelse af nogle »centre« rundt om i landet på steder, hvor der findes forholdsvis mange katolikker, i samarbejde med andre trosretninger, hvor man ville være i stand til at skabe et virkelig menneskeligt og kristent miljø for unge, der har fælles interesser, og som ønsker det samme. For først når forudsætningerne for et aktivt ungdomsarbejde er til stede, vil det være muligt at realisere de målsætninger, man som kristen har eller i hvert fald burde sætte sig.

Det velfærdssamfund, vi lever i i dag, hvor vi bogstavelig talt er underkastet den stadig mere omfattende mekanisering, og hvor de menneskelige udfoldelsesmuligheder og kristen tankegang - og åndsliv - nærmest bliver undermineret, kræver, at vi tager stilling til vor øjeblikkelige situation og gør op med os selv,

hvad vi egentlig vil med vort liv, og hvad vi ønsker af os selv og samfundet. Vi må se i øjnene, at vi er en mindretalsgruppe i Danmark og som sådan tage hensyn til folkekirken, som er statskirke her, og ikke søge tilbage til »gamle tilstande«, men belave os på økumenisk arbejde uden af den grund at miste vor »identitet«.

Vi har som kristne ansvar for, at »Det glade Budskab« bliver forkyndt, og kan derfor ikke blot sidde og se på den stadig mere omsiggribende sekularisering, som også kan bestå i passivitet - sagt på en anden måde, at en stadig stigende del af befolkningen overhovedet ikke tager stilling til hverken kirkelige eller religiøse problemer.

De, som deltager i ungdomsarbejdet, såvel som menighederne må have til opgave at engagere både unge og ældre i Kirkens arbejde og oplyse de mennesker, som længes efter Gud og søger en dybere mening med livet, om hvad Kirken egentlig står for både ved en individuel og personlig kontakt med disse mennesker og ved en mere almen orientering i form af bl.a. lettilgængelige pjecer m.v. Men for at nå disse mål er det nødvendigt med et nøje tilrettelagt og planmæssigt arbejde, og i sidste instans er det nok et spørgsmål om kommunikation.

Men for nu at gøre en lang snak kort, så har dette møde bekræftet, at et fællesskab af unge, der vil det samme, godt kan bestå og tilmed vokse på trods af store afstande, og hvad der ellers måtte være af vanskeligheder, der forhindrer os i at »vidne om lyset«.

Marianne Meyer

VATIKANETS INFORMATIONS-KONTOR FOR TURISTER HAR BETJENT 200.000 BESØGENDE

Vatikanets nyoprettede informationskontor for pilgrimme og turister har i sit første leveår betjent over 200.000 besøgende.

Kontoret, som ligger på venstre side af Peterspladsen (når man står med ansigtet vendt mod kirken), blev åbnet i februar 1971 med en lille stab af medarbejdere med forskellige sprog som speciale med det formål at bistå besøgende i Vatikanet og i Peterskirken.

Den pavelige kommission for Vatikanet beretter, at den største gruppe besøgende fra et enkelt land kom fra USA. 75 pct. af dem, der har benyttet sig af

kontoret, er katolikker, men der har også været mange besøgende fra Israel, Indien, Japan og de arabiske lande.

De fleste af de spørgsmål, informationskontoret blev stillet over for, drejede sig om religiøse udstillinger, museer og mindesmærker i Rom og Vatikanet med særlig overvægt for katakombernes vedkommende.

De fleste af spørgsmålene drejede sig om kulturelle og andre seværdigheder, men et stort antal besøgende har også henvendt sig til kontoret for at få at vide, hvor de kunne komme til at skrive på deres eget sprog, hvornår der var messe i de forskellige kirker, og hvilke muligheder der var for at komme til at koncelebrere messen.

LÆSERBREV

ÅRSOPGAVEN – SUCCES ELLER FIASKO?

Årsoppgaven »De fremmede iblandt os« har nu snart kørt et halvt års tid, og det kan være fristende at gøre status. »Forum« har bragt rapporter fra en del sogne, men langt fra fra alle, og det er vanskeligt at danne sig noget samlet overblik over, hvorledes det går.

Min hustru og jeg har i vinterens løb i et sogn i København været med til 4 »Fremmede iblandt os«-aftener. Vi hører ellers ikke til »the active few«, men fandt, at årsoppgaven var på en gang spændende og påkrævet, hvorfor vi besluttede os til at være med.

Vort indtryk er, at der er opnået visse – omend begrænsede – resultater.

Fra vor egen udlændighedstid ved vi, hvor vanskeligt det er at få adgang til private hjem. De udlændinge, der kommer til »Fremmede iblandt os«-aftener, får en sådan mulighed, og det at man føler, at der bliver gjort noget for en, betyder så meget.

Imidlertid synes vi, at det i for høj grad er de samme mennesker, der kommer, – og det gælder både danskerne og udlændingene.

Kontaktproblemet er vanskeligt at overvinde. Dels er der sprogbarrieren, og dels er der en barriere af psykologisk art. En indvandrer udtalte engang: »Man må overvinde 2 slags isolation i Danmark:

1) Isolationen mellem indvandreren og

danskeren og 2) den danske isolation over for andre danskere.«

Når vi danske katolikker ikke har så stor indbyrdes kontakt, som vi burde have, hvorledes skal vi så få det med udenlandske trosfæller?

Desuden bliver arbejdet ikke lettere af den ringe opbakning. Der er dem, der mener, at årsoppgaven fra begyndelsen af var et håbløst forehavende, fordi danske katolikker har de samme fordomme som andre danskere og ikke ser med blidere øjne på en gæstarbejder, fordi han tilfældigvis er katolik.

Der er også dem, der mener, at årsoppgaven danner grobund for proselytmageri og »selvfrelsnings«, og endelig er der dem, der siger:

»Udlændingen er gæst i Danmark og skal opføre sig i overensstemmelse hermed. Vil han blive her, må han assimileres. Den danske katolske kirke skal ikke bidrage til etablering af folkloristiske reservater.«

Foruden ovenstående 3 holdninger møder man dog langt flere positive, og af adskillige snese mennesker gøres der rundt om i landet en stor indsats – på trods af vanskelighederne.

Lad os derfor blive ved!

Jytte og Flemming Rasmussen

P.S. Kunne vi ikke få en af de fremmede til her i bladet at give os nogle gode råd? Lidt feedback skader ikke!

DET ULYKKELIGSTE MENNESKE

Jeg ved ikke, hvem du er. Ved ikke, hvor du bor. Måske i Danmark; måske ikke engang i Europa.

Ja, men hvorfor beder jeg så for dig hver aften?

Jo, fordi jeg ved, at du er det ulykkeligste menneske, der findes.

Ja, men hvem er du da? Måske den fattigste?

Sikkert ikke. Der er mange mennesker, der er fattige og ulykkelige, men det er ikke sikkert, at de behøver at være ulykkelige, fordi de er fattige. Det lyder måske overlegent at sige det, men det kan meget godt være tilfældet.

Ja, men du er vel heller ikke den rigeste?

Nej sikkert ikke, for hvis du både var den rigeste og den ulykkeligste, så ville du også være den dummeste, og det ville være mere end mærkværdigt, hvis du både var den dummeste og den rigeste og den ulykkeligste.

Er du den største skøge?

Nej, heller ikke. For selv om det måske ikke er det kedeligste at være den største skøge, så er det sikkert heller ikke det morsomste.

Men så den ensomste?

Her nærmer du dig sagen, for der er sikkert ikke noget frygteligere end at være den ensomste blandt tusinder af andre mennesker. Men man kan trøste sig ved Ingemanns dejlige salme, der ikke er fundet værdig til hverken at være i »Den katolske Salmebog« eller i »Den danske Salmebog«. Den hedder: »I fjerne Kirketaarne hist« og har de dejlige og trøsterige ord: »Men den, der har slet ingen ven, HAN lader ej sidde ene«.

Ja, men hvem er da den ulykkeligste i hele verden?

Ja, det lyder måske paradoksalt, men den ulykkeligste findes ikke længer, efter at du eller jeg er begyndt at bede for ham eller hende hver dag.

Storskoven pr. Dronninglund,

24/3 1972.

E. von Folsach

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAan 27 18

Schjæth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefyrt

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A - Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Valther

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Rådhusstræde, Vejle

Telefon 82 87 11

Leverandør til Sct. Marla Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Narregade 8, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 83

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gaamester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gaamester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramaherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverander til katolske Institutioner

VEJLE OPTIK

v. ANKER KASTRUP
Briller
Torvegade 8, Vejle. Telefon 82 03 08

Mogens Larsen

Ramaherred 11
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 62 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 188 A
1850 København V
Telefon (01) 81 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

STØT KATOLSK FORUM -
TEGN ET ABONNEMENT

HILLERØD

HILLERØD: Efter forhandling med myndighederne har den katolske menighed i Hillerød fået tilladelse til at bruge et af folkekirkens kirkerum til gudstjenester. Det drejer sig om et større kirkelig-nende kapel i Østergade midt i byen og nær ved jernbanestationen. Kapellet vil stadig på enkelte hverdage blive brugt ved begravelser på byens gamle kirkegård, som det ligger ved indkørslen til. Men ellers har den katolske menighed ret til at benytte det til alle sædvanlige gudstjenester.

Begge parter har hilst denne ordning med glæde. Barakkirken ved præsteboligen på Godthåbsvej er ikke længere nogen tilfredsstillende løsning af pladsproblemet. Og dertil kommer, at den tid, man har lov til at have den stående på grunden, snart er udløbet. - Men naturligvis er præstebolig og kontor stadig Godthåbsvej 24.

At glæden over det opnåede resultat, et stykke praktisk fælleskirkeligt arbejde, virkelig er gensidig, derom vidnede den festlige gudstjeneste forleden, da man første gang fejrede messen i det nyistandsatte kapel.

Lørdag den 25. marts om eftermiddagen kunne sognepræsten, pastor Per Waagø O.M.I. byde velkommen til en stor del af menigheden, til gæster fra byen, der var mødt i dagens anledning, og til sine protestantiske og katolske kolleger, der tog del i gudstjenesten.

I processionen havde man kunnet nikke genkendende til generalvikar, pastor Lars Messerschmidt, tidligere sognepræst i Hillerød, som i sin tid fik ideen til den ordning, som nu er trådt i kraft. Desuden deltog sognepræsten fra Herlev, pastor Karl Smeenk O.M.I., pater Duclos O.P. fra Ordrup og den danskfødte benediktiner, pater Krogh, der bor i Norge, men flere gange har besøgt pastor Waagø og læst messe i Hillerød.

Med i processionen var tre af byens præster, som også deltog i gudstjenesten. Pastor Rysgaard Jensen fra Slotskirken og pastor Jensmark fra Nørre Herlev læste de to epistler og tog siden ordet for i korte prædikener at udtrykke deres glæde over, at det er gået sådan, at de forskellige kirker kan arbejde sammen. I sin prædiken nævnte pastor Waagø provst Jon Juul, der har været ivrig for tanken om at stille kapellet til rådighed for den katolske menighed. På grund af sygdom var provsten desværre forhindret i at komme.

Når gudstjenesten fik et så kønt og værdigt forløb, skyldes det ikke mindst Steffen Holm, der sad ved harmoniet, og som sang vekselsangene, - og det lille kor, han ledede.

I glæden over de bedre pladsforhold og over den indstilling, som har muliggjort ordningen, må man imidlertid ikke glemme, at der alligevel kun er tale om en midlertidig løsning.

Hillerød står midt i planlægning af veje og allehånde udvidelser, så endnu kan man ikke vente afgørelser, der betyder, at vi kan få velegnet byggegrund til opførelse af kirkerum og de øvrige lokaler, som en menighed behøver.

Emil Petersen

50 AR

ET JUBILÆUM,
VI IKKE FIK FEJRET

Den 1. april 1922 blev Bernhard Kohake (kendt i Danmark under navnet pastor Hake) viet til præst i domkirken i Münster i Westfalen. Fra 1933 til 1949 virkede pastor Hake ved St. Ansgars Kirke i København, St. Knuds Kirke i Svendborg og St. Mariæ Kirke på Frederiksberg. Ingen af hans præstevener i Danmark anede det mindste om 50-års præstjubilæet, og derfor var der ingen repræsentant fra Danmark i Damme på festdagen, hvor han blev hyldet fra så mange sider, efter at han havde fejret en koncelebreret messe i St. Viktors Kirke, hvor han gennem 20 år havde udøvet en pligtopfyldende præstegerning. Det er ikke forbavsende, at byen Damme benyttede lejligheden til at udnævne pastor Hake til byens æresborger, at bystyret og menigheden, unge og ældre, Missionsbenediktinere og sygehusbestyrelser bragte den tidligere sognepræst sin tak. Her skal kun nævnes, hvad den protestantiske menigheds repræsentant, pastor Frebel, udtalte: Man kan kun tale med højagtelse og ærbødighed om en mand, som gennem 50 år har været Kristi Budbringer. Vi skylder pastor Kohake tak for hans imødekommenhed og broderskab over for vor menighed. I den tid, han har beklædt embedet, har de første møder mellem kirkerne fundet sted. Vi er nået et helt stykke videre, og vi har det i dag betydelig lettere.

Danske katolikker sender jubilaren en hjertelig lykønskning, en tak for hans gerning iblandt os og et ønske om, at pastor Hake må opleve mange gode år endnu sammen med sin søster, som trofast stod ved hans side i arbejdet i Danmark og i Damme i Oldenburg.

Knud Ballin

ØM

DEN ØKUMENISKE UNGDOMSLEJR VED ØM 1972

Det sker oftere og oftere, at ordet »rolle« anvendes i diskussioner, i aviser, i radio og TV. Mest opsigtsvækkende er nok debatten om kønsroller; men også i andre sammenhænge anvendes begrebet »rolle«, et begreb, der er hentet fra psykologien og sociologien. På Øm-lejren vil vi i år se på dette begreb fra forskellige synsvinkler. Vi vil høre, hvordan en sociolog ser på det. Vi vil møde folk, der er engageret i kønsrolledebatten. Vi vil se på vor rolle som kristne: Hvad vil det sige at være kristen i et moderne industrialiseret samfund, hvor religionen spiller en stadig mindre rolle? Hvordan ser en religionssociolog på dette emne? Hvordan ser en engageret kristen selv på det? Vi vil også se, hvordan gudsforestillinger og kønsrollemønstre hænger sammen og præger hinanden.

Diskussionsindlederne er filminstruktør Mette Knudsen, stud. theol. Johannes Dommerby Jensen, stud. mag. Lisbeth Dehn-Holgersen, pastor Bjørn Højbo, forfatteren Ebbe Kløvedal Reich, kultursociologistuderende Jan Schøler Nielsen, studenterpræst Viggo Lissner og sociologen Boel Ulff-Møller. Foruden oplæg og diskussioner vil bibelforedrag, gruppearbejde, liturgisk udfoldelse og frit samvær indgå i den helhed, som lejren gerne skulle udgøre.

Lejren finder sted fra den 30. juli til den 5. august på »Ømborgen« ved Mossø, Jylland. Prisen er 140 kr. Der forventes ca. 60 deltagere fra forskellige kirkesamfund og erhverv. Alle unge i alderen 18–35 år indbydes til lejren.

Tilmelding (senest 15. juli), program og nærmere oplysninger hos Jette og Jan Ulrik Dyrkjøb, A. L. Drewsensvej 10, st. tv., 2100 København Ø. Tlf. Øbro 9659.

LUNDTOFTE 72

Efter de vellykkede Århus-konferencer 70 og 71 og nu...

LUNDTOFTE 72:
HVAD BLIVER DER AF
MENNESKET?

24.–29. juli på Danmarks tekniske Højskole i Københavns nordlige omegn

Mens Columbus drog ud for at erobre

en verden, der gav gyldne løfter, må vi mennesker af 1972 forsøge at redde verden, der vel er rig, højt industrialiseret og teknificeret, men som forekommer begrænset og truet, fordi vi i så mange henseender driver rovdrift på den klode, vi bebod.

Dette er en vældig udfordring til os som mennesker og som kristne til at tænke nyt, båret af den kærlighed og fantasi, der var emnet for Århus 71. Det kræver en ny global humanisme, en ny antropologi, et nyt menneske.

»Hvad bliver der af mennesket? En udfordring til en ny humanisme« bliver da hovedemnet for foredrag og seminarer på Lundtofte-konferencen 72. Om aftenen er der lejlighed til hyggeligt samvær under tvangfri former. Dette understøttes af et aftenprogram af mere kunstnerisk karakter, der tillige forsøger at fremdrage det menneskebillede, der ligger bag den moderne kunst i dens forskellige ytringer.

Foredrag

1. Mennesket i fremtidens verden.
2. En udfordring til en ny livsstil.
3. Absurditet eller utopi? – Oprustning eller udvikling.
4. Det materialistiske menneske og en ny humanisme.
5. Manipuleret eller fri?

Aftenprogram

1. En musikaften med tolkning af beattekster.
2. Hvad blev der af mennesket – i den moderne billedkunst?
3. Identitetskrisen i moderne litteratur.
4. En filmaften.

Det er praktiske grunde, der har fået arrangørerne til i år at flytte fra Århus til Lundtofte i Københavns nordlige omegn. Men Danmarks tekniske Højskole, der nærmer sig sin foreløbige udbygning, kan stå som symbolet på den tekniske verden, vi har skabt, og er således en passende baggrund for ugens emne. Samtidig byder den alle tekniske faciliteter og rigelig plads.

Praktiske oplysninger

Deltagerne kommer fra de nordiske lande og Tyskland.

Sprog: De skandinaviske sprog og tysk. Der simultanoversættes mellem dansk og tysk.

Pris: Mødeafgift 90 d. kr. Indkvartering: Sovesal 5 d. kr. pr. dag eller kollegieværelse 40 d. kr. pr. dag. Bospising i kantinen: 110 d. kr. for hele konferencen (tre måltider pr. dag).

Tilmelding senest 1. juli.

Konferencens arrangører: Danmarks kristelige Studenterbevægelse (DKS) og Academicum Catholicum (AC).

R.I.P.

Vor kære hustru og søster

Anna Christensen

* 17. januar 1896, † 12. april 1972

er afgået ved døden.

Peter Christensen.

C. Flandrup.

Begravelsen har fundet sted.

Bed for hendes sjæl.

R. I. P.

Elly Høglund

* 6. marts 1896 † 22. april 1972

Familien

Bed for hendes sjæl

Begravelsen har fundet sted

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens atarate specialforretning i
URE og OPTIK

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Reserveret

STØT

VORE

ANNONCØRER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7884 og HE 7842

Rektor R. Hoff

AC

SCT. ANNÆ REJSER – PASTOR D'AUCHAMPS REJSER

Italien:

29/6–14/7 – sommer i Rom og Assisi – 16 dg. – fly – kr. 1375,-.
29/9–13/10 – »Kulturperler« – 15 dg. – fly – kr. 1375,-.

Israel:

13/7–27/7 – 15 dg. – fly – Jerusalem – Galilæa – kr. 2250,-.

Østrig:

25/6–9/7 – 15 dg. – fly – Werfen + Wien – kr. 1248,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15^a, 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august–1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975.-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775.-

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samaritler medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

RYGARDS SCHOOL

wanted Parttime English Teacher for 1972–73. Music essential.

Phone HE 3118 4–5 p.m.

En dame fra Filippinerne kom i dag og bad mig finde en lille lejlighed til hende og hendes mand. Da hendes skæbne – og hendes reaktion – er så enestående, vil jeg gerne spørge, om der blandt FORUMS læsere skulle være nogen, der kunne hjælpe hende. Sagen er knap så vanskelig, som den slags sager plejer at være, da både hun og hendes mand taler engelsk.

Fruen har drevet en materialhandel i Manilla, men har overdraget den til en yngre slægtning. Så er hun rejst til Danmark, hvor hun kunne få arbejde på et af de store hoteller – dog meget dårligt betalt. Siden er hun blevet ansat som strygese på Sct. Josephs Hospital, hvor man er yderst tilfreds med hende. Hun har arbejdstilladelse, og hun selv kan bo på hospitalet.

Nu ville hun imidlertid meget gerne have sin mand, der skal pensioneres fra en stilling i politiet i Manilla, til Danmark. Manden er født i 1920, men man pensionerer tidligt på Filippinerne. Sener håber hun at få sine børn på 4 og 6 år til Danmark. Familien er aktivt katolsk engageret.

Mon der ikke er nogen, der har lyst at hjælpe denne tapre familie..., mon der ikke er nogen, der har brug for dens hjælp?

Søster Margrethe, Griffenfeldsgade 44, 2200 N, og jeg selv vil gerne være behjælpelige med forhandlingerne.

Paul d' Auchamp,
Vandtårnsvej 11,
2860 Søborg.
Tlf. 69 03 01.

SOMMER MED AC

24. juni–1. juli: Sommerlejr på Klitborg ved Kattegatkysten mellem Nykøbing Sj. og Rørvig. Bemærk datoen.

24.–29. juli: Konference på Danmarks tekniske Højskole i Lundtofte. Emnet: »Hvad bliver der af mennesket? En udfordring til en ny humanisme« behandles af talere fra ind- og udland (der simultanoversættes) og i seminarer.

Bestyrelsen

Onsdag, den 17. maj kl. 20

ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Der indkaldes til ordinær generalforsamling onsdag, den 17. maj kl. 20 i Store sal, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Generalforsamlingen har følgende dagsorden: a. Beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år, b. Aflægelse af regnskab og fastsættelse af kontingent, c. Eventuelle indsendte forslag, d. Valg af styrelse, e. Valg af revisorer, f. Eventuelt.

BERNSTORFFSVEJ

KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST I SCT. THERESE KIRKE

Stor-Københavns katolikker indbydes til sammen at fejre Kristi Legems Fest på selve dagen, torsdag den 1. juni i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 54. Messen begynder kl. 19,30 og efterfølges af sakramentsprocession i søstrenes park. Efter processionen afslutning bliver der lejlighed til venskabeligt samvær i parken eller i gymnastiksalen; derfor vil der blive sørget for forfriskninger.

På det foreløbige udvalgs vegne:

O. Rørdam Bonnevie. Kjeld Geertz-Hansen. Vagn Hansen O. P. Knud Aage Nielsen S. J.

BREDGADE

BEDEDAGSAFTEN OG MAJ-ANDAGTER I SCT. ANSGAR

En kreds indenfor folkekirken gør i disse år et forsøg på at gengive Store Bededag

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 7/5: 6. Søndag i Påsken: Ap. g. 8,5-8. 14-17. - Salme 65 (66), 1-3a. 4-7a. 16 og 20. (R: 1 eller Alleluja). - 1. Pet. 3,15-18. - Joh. 14, 15-21.

Mandag d. 8/5: Ap. g. 16,11-15. - Joh. 15,26-16,4a.

Tirsdag d. 9/5: Ap. g. 16,22-34. - Joh. 16,5-11.

Onsdag d. 10/5: Ap. g. 17,15. 22-18,1. - Joh. 16,12-15.

Torsdag d. 11/5: KRISTI HIMMELFARTS DAG: Ap. g. 1,1-11. - Salme 46 (47), 2-3. 6-9. (R: 6 eller Alleluja). - Ef. 1,17-23. - Mt. 28,16-20.

Fredag d. 12/5: Ap. g. 18,9-18. - Joh. 16,20-23a.

Lørdag d. 13/5: Ap. g. 18,23-28. - Joh. 16,23b-28.

Søndag d. 14/5: 7. Søndag i Påsken: Ap. g. 1,12-14. - Salme 26 (27), 1. 4. 7-8a. (R: 13 eller Alleluja). - 1. Pet. 4,13-16. - Joh. 17,1-11a.

Mandag d. 15/5: Ap. g. 19,1-8. - Joh. 16,29-33.

Tirsdag d. 16/5: Ap. g. 20,17-27. - Joh. 17,1-11a.

Onsdag d. 17/5: Ap. g. 20,28-38. - Joh. 17,11b-19.

Torsdag d. 18/5: Ap. g. 22,30; 23,6-11. - Joh. 17,20-26.

Fredag d. 19/5: Ap. g. 25,13-21. - Joh. 21,15-19.

Lørdag d. 20/5: *Morgenmessen*: Ap. g. 28,16-20. 30-31. Joh. 21,20-25.

Aftenmessen: Som 1. læsning kan der vælges en af følgende 4 tekster: 1. Mos. 11,1-9. - 2. Mos. 19,3-8a. 16-20b. - Ezek. 37,1-14. - Joel 3,1-5. - Salme 103 (104), 1-2a. 24 og 35c. 27-28. 29bc-30. (R: 30 eller Alleluja). -

Epistel: Rom. 8,22-27. - *Evang.*: Joh. 7,37-39.

Søndag d. 21/5: 1. PINSEDAG: Ap. g. 2,1-11. - Salme 103 (104), lab og 24ac. 29bc-30. 31 og 34. (R: 30 eller Alleluja). - 1. Kor. 12,3b-7. 12-13. - Joh. 20,19-23.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 7/5: 6. Søndag i Påsken.

Mandag d. 8/5: Ferialdag.

Tirsdag d. 9/5: S. Gregor af Nazianz, biskop og kirkelærer.

Onsdag d. 10/5: Ferialdag.

Torsdag d. 11/5: KRISTI HIMMELFARTS DAG.

Fredag d. 12/5: Ferialdag. - Eller: S. Nereus og S. Achilleus, martyrer. - Eller: S. Pancratius, martyr.

Katolsk Forum 2

Lørdag d. 13/5: Ferialdag. - Eller: S. Robert Bellarmino, biskop og kirkelærer.

Søndag d. 14/5: 7. Søndag i Påsken. - *Kollekt for Meddelelsesmidlerne*.

Mandag d. 15/5: S. Johannes Bapt. de la Salle, præst.

Tirsdag d. 16/5: Ferialdag. - Årsdagen for biskoppens konsekration (1965).

Onsdag d. 17/5: S. Erik, konge af Sverige, martyr. - 1. og 2. læsning som d. 17/5 under De liturgiske læsninger; alle de øvrige tekster findes under 17. maj i Søndagsmessebogens 1. udgave (1944).

Torsdag d. 18/5: Ferialdag.

Fredag d. 19/5: Ferialdag.

Lørdag d. 20/5: *I Morgenmessen*: Ferialdag. - Eller: S. Bernardino af Siena, præst. - *I Aftenmessen*: Vigiliens Messe (rød), med *Gloria* og *Credo*.

Søndag d. 21/5: 1. PINSEDAG. - *Tiden for Påskekommunionen slutter*.

nogen mening ved at opfordre folkekirkenes medlemmer til bod og bøn på den dag. Selv om katolske bods- og bededage ligger på helt andre tidspunkter, har undertegnede fundet, at det må være i sand økumenisk ånd at støtte vore ikke-katolske medkristne i denne for dem så vigtige sag. Derfor indbydes der til en tilbedelsestime foran det Højhellige Sakramente på Store Bededags aften, torsdag den 27. april kl. 19-20 i Sct. Angars Kirke. Sidste år indgik en sådan tilbedelsestime i majandagterne, da Store Bededag faldt i maj. Majandagterne indledes i Sct. Angars Kirke, mandag den 1. maj kl. 19,30 med procession til Mariaaltret, prædiken og sakramental velsignelse, og disse andagter fortsætter på alle hverdage i maj kl. 19,30. De slutter altid med sakramental velsignelse.

Kjeld Geertz-Hansen

FIRMELSE I SCT. ANSGARS KIRKE

Pinselørdag meddeler biskoppen firmelsens sakramente til voksne under messen kl. 19,30. Man indbydes til forberedelse torsdag 18. maj efter majandagten, der begynder kl. 19,30. Pinsedag meddeles firmelsen til børn under messen kl. 10. Børnene møder i kirken til forberedelse pinselørdag kl. 15. Både voksne og børn bedes tilmeldt Sct. Angars pastorat.

Kjeld Geertz-Hansen

AASEBAKKEN

MARIA-VALFART TIL AASEBAKKEN

SØNDAG DEN 28. MAJ

Kl. 9 udgår valfarten fra skovbrynet ved Rudersdalsvej, over for Poppel allé.

Seneste tog: S-tog fra Kbh. H (linie B) kl. 7,50.

Ved skovbrynet på Rudersdalsvej samles valfartsdeltagerne ved skiltet, der bærer deres sogns navn.

Efter sidste sogns ankomst til Aasebakken begynder højmessens kl. ca. 10,45.

Kl. 14,30 afsluttende andagt med sakramental velsignelse.

Busforbindelse vil blive forsøgt gennemført: Aasebakken-Birkerød station fra kl. 15,30.

Lad bilen stå - GÅ med på valfart!

Tag faner, bannere o. lign. med på valfarten.

*Komiteen for
Aasebakke-valfarterne*

TIL KATOLSK FORUM

For et års tid siden efterlyste Forum flere annoncører. Det hed i artiklen bl.a., at man håbede, at flere ville annoncere, men man var klar over, at det at være Forum-annoncør nærmest var at betragte som filantropi.

Jeg besluttede at støtte vort katolske hovedorgan ved at slutte mig til den beskedne skare af Forum-annoncører, og i løbet af et år har jeg fået en halv snes nye kunder, deraf en del tilhørende Folkekirken.

Forum-annoncør

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom, G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Priiseme er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

CLOCKWORK ORANGE

Titelen på Stanley Kubricks sidste film siger vist ikke danskere noget. Ikke engang i dens hjemland England er der særlig mange, der kan huske, hvad udtrykket »urværk-appelsin« betyder. Det er et gammelt cockney slang udtryk, som betyder noget i retning af »at være skør som en urværk-appelsin«. Sjældent har en titel karakteriseret en film så præcist, for Kubricks fremtidsvision er et mareridt af vold og sex fortalt med humor og bidende satire. Så forskellig fra andre film og med så overrumplende en handling, at det til fulde begrundet en skør titel.

Stanley Kubrick huskes bedst fra »Dr. Strangelove«, hvor en global atomkrig starter ved en fejtagelse. I den lidt tågede rumfartsfantasi »År 2001« er det lige før, teknikken tager magten fra menneskene. I begge film er detaljerne skildret med megen omhu. Rumkabiner med kontrollamper, knapper og diagrammer vises med en sådan selvfølgelighed og præcision, at det nærmer sig det dokumentariske. Netop derfor giver det tilskueren en voldsom følelse af hjælpeløshed, fordi vi ser en ikke særlig fjern fremtid uden mindste indflydelse på, hvordan den kommer til at se ud. Det hele er med djævelsk snedighed regnet ud på forhånd, og vi kan så gå rundt som robotter eller som et urværk.

Horrorshow ultra-vold

I den første tredjedel af filmen følger vi hovedpersonen Alex DeLarge (Malcolm McDowell) og hans ungdomsbande på deres natlige ture med brutale overfald og voldtægt. De starter som regel på en meget avanceret mælkebar, hvor de drikker et par molokos, mælke-plus, for rigtig at komme i stødet til lidt ultra-vold. I hvidt tøj, sort bowler og store sorte støvler forlyster de fire unge fyre sig

med voldelige overfald på sagesløse personer. Inden de bryder ind i et hus, tager de narrenæser på, og så går det løs. Når volden opleves helt anderledes end i Arrabals »Leve Døden«, hænger det sammen med, at Kubrick skildrer den på en ironisk, dobbelttydig måde. Til tonerne af Beethoven danser Alex rundt og sender i ny og næ et spark ud efter manden, som ligger på gulvet. Vold som ballet. Eller voldtægtsscenen, hvor Alex temmelig upåvirket synger »Singing in the rain«. Vold som tidsfordriv.

Ungdommeligt og overfladisk kunne Alex og hans venner vel fortsætte, hvis ikke de ved et lille uheld kom til at dræbe en dame, og Alex får 14 år bag tremmerne.

Psykologisk indoktrinering

Mellemste afsnit følger Alex i hans fængselskarriere. Hvis han tidligere har været temmelig lig en maskine, som blot reagerede ukritisk på sine impulser, så bliver han nu i fængslet i endnu højere grad en robot. Der er derfor basis for ved videnskabens hjælp at vende hans reflekser om, så han i stedet for at tiltrækkes af vold og sex får afsky for det. Forsøget sættes i gang af en ærgerrig indenrigsminister, som ellers ikke ved, hvad han skal stille op med de overfyldte fængsler. I stedet for 14 nytteløse år kan man nu »omvende« selv farlige voldsforbrydere på 14 dage. Alex udvælges som forsøgskanin og kommer til at gennemgå en psykologisk indoktrinering, som i uhygge og pinsler ligger helt på højde med første afsnits voldsscener. Men det kan samfundet sagtens tillade, for nu er det videnskabeligt.

Forsøget lykkes, og Alex bliver et nyt menneske. Det sidste sætter fængselspræsten dog et spørgsmålstegn ved, for han siger, at man ikke er et menneske, hvis

man ikke er i stand til at vælge. Den slags moralske og etiske overvejelser lader ministeren sig dog ikke anfægte af, for den nye kur er effektiv, og det er det eneste, der tæller. Her afsløres videnskab og teknologi som samfundets form for vold, når den ikke styres af menneskelige værdier.

Hjernevaskens bivirkninger

Ganske vist lykkes det at give Alex aversion mod enhver form for vold og sex, men da man i de film, han er blevet indoktrineret med, har brugt Beethoven som baggrundsmusik, får han samme refleks af lede og opkastning over for musikken. En komisk bivirkning af en hjernevask. Dette får dog uventede konsekvenser i sidste afsnit af filmen, hvor Alex løslades. Ingen vil vide af ham mere. Hans gamle venner er nu i politiet, og da de en dag finder ham, får de sagt tak for sidst ved at gennembanke ham. Forslået og døden nær tumler han ind i et hus, som ironisk nok tilhører et af Alex' ofre. Godtroende røber han sit svage punkt med Beethoven, hvilket giver det tidligere offer ideen til en frygtelig hævn. Gæt selv hvordan.

Samfundskritisk betyder det, at en stat med selv nok så raffinerede former for hjernevask ikke kan være sikker på resultatet. Men det er nok en ringe trøst. Nok så vigtig en konklusion er det, at volden præger alle parter. Det er ikke kun Alex, der er en hård negl, for samfundet, han lever i, er lige så gennemsyret af vold, blot på en lidt mere raffineret måde. Den kriminelle er bare en, som ikke er så elegant i sin voldsudøvelse.

»Clockwork Orange« er et mesterværk. Et mareridt af sort humor i strålende farver.

Jakob Frandsen

10/1972

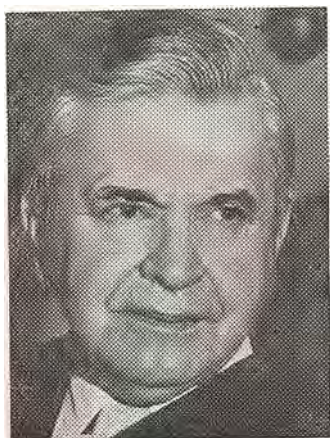
forum

katolsk

Sf 3 X

NIELS STEINSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NOTES- BLOKKEN

Pinse har ikke kun fundet sted én gang. Som disciplene dengang i Jerusalem er også kristenheden i vore dage åben for Helligåndens komme og venter på hans fornyelse. Alle kristne uden konfessionsforskel beder i disse dage: »Kom Helligånd! Udsend din Ånd, og alt vil blive nyt«.

Vi taler om »ånd«. Men det danske ord »ånd« har gennemgået en uheldig betydningsforskydning. Vi forbinde med ordet »ånd« kun altfor let forestillingen om noget uvirkeligt, ja, livsfjendtligt. Bibelens græske ord for »den hellige Ånd« er »Pneuma«, som betyder åndedrag, livgivende ånd, liv. Da Jesus på selve påskedagen viste sig for sine disciple, »åndede han på dem og siger til dem: Modtag Helligånden« (Johs. 20, 22-23). Med Helligånden menes Guds udtømmelige livsfylde. Dette liv er ikke, som alt andet liv, prisgivet undergangen, men udødeligt. Den Hellige Ånd, som kristenheden påkalder, er en person, og ikke et abstrakt, upersonligt princip, sådan som filosofferne opfatter ånden. Han er ikke noget »Det«, men et »Du«, nemlig den hemmelighedsfulde tredje person i Gud. Han oplukkes for os, ikke i tænkning, men i bøn. Vi kan ikke gribe ham; han bliver os givet ovenfra.

Jesus har givet ham navnet »paraklet«, dvs. den hidkaldte, vor talsmand, trøsteren. Han overbeviser vort hjerte om, at Gud elsker os og giver os kraft til at elske ham igen. Han fører enhver af os på vejen til frelsen.

Helligånden er ikke tidens ånd, ikke historiens ånd. Han er ikke identisk med menneskets åndelighed. Og derfor er den trøst, han giver, heller ikke denne verdens trøst. Forkaster vi derfor den trøst, vi søger i filosofien, kunsten og i videnskaberne? Nej! Men Helligåndens trøst, som styrker vore hjerter, afslører al menneskelig trøsts begrænsning. I alt menneskeligt og dennesidigt ligger en sørgmodighed, som ingen teoretisk tænkning og ingen praktisk livsudfoldelse kan borttage. Denne »tristhed« har alle store tænkere og digtere haft en anelse om. Den er identisk med menneskets begrænsning.

At være menneske betyder altid at leve i en indre eller ydre farezone. Og vi føler denne farefulde begrænsning i dag mere end nogen sinde. Derfor breder angsten sig. Men bevidstheden om det menneskeliges begrænsning er ældgammel. Den digter, som i middelalderen har skrevet hymnen: »Veni, Sancte Spiritus«, har kendt den lige så godt som vi nutidsmennesker. Han henvender sig derfor i en inderlig samtale til Gud og siger: »Hvor din guddom stråler ej, vandrer alt ad mørkets vej, er der intet lydeløst«. »Kom, o Fader for de små . . ., trøst den, som græder uden trøst, aftvæt, hvad der er urent, læsk, hvad der er udtørret, læg, hvad der er såret, bøj, hvad der er stift, opvarm, hvad der er koldt, vejled, hvad der farer vild . . .«.

H. Roos S.J.

SAMTALE I EN DOMKIRKE I PEKING

Hongkong – NC News Service

Katolikker, der længes tilbage til liturgien før det 2. Vatikankoncil, skulle prøve at overvære messen i domkirken i Peking – hvis de da ellers har tilladelse til det.

Man bruger det gamle latinske missale, siger et ægtepar, som har tilbragt påsken i Peking.

INDHOLD

ANDENS SUSEN	4
SEKSUALUNDERVISNING	6
TRÆTHED	10
TILBEDELSE AF DET ALLERHELLIGSTE	10
UDLAND	13
VOLD/IKKE-VOLD	16
LÆSERBREV	18
AFSKED	20
ET SKEL FALDT	21
LITURGISK OVERSIGT	23
LIVET ER EN DRØM	24

»Men alle udlændinge skal have udstedt en tilladelse til at gå til messe i Peking, og det skal være en ny tilladelse hver gang – det er ikke noget sæsonkort, selv om det er til den efter sigende 'regelmæssige' søndagsmesse kl. 9,30 i domkirken.«

Tilladelserne skaffes af det kinesiske turistbureau, enten ved at man selv henvender sig der eller efter anmodning fra det pågældende lands konsulat eller ambassade. De havde ikke ansøgt i tide om

tilladelse til at deltage i søndagsmessen, så der blev i stedet arrangeret en messe midt i ugen.

»Der var kun os selv, et andet ægtepar og guiden, der fungerede som tolk. Den kinesiske præst, der læste messen, den 'gamle' latinske messe, var i fuldt skrud. Vi fik også kommunionen,« fortæller ægteparret.

De havde ikke haft lejlighed til at tale med den præst, der læste messen, men på en af kirkebænkene sad der en ældre

kinesisk præst i soutane og overfrakke og med et slidt breviar i hånden.

»Efter messen præsenterede guiden ham for os som 'biskop'. Vi vidste slet ikke, hvad vi skulle sige, men så var der en af os, der spurgte: 'Hvad hedder denne domkirke?'

'Maria' . . ., begyndte biskoppen.

'Østdomkirken,' afbrød guiden.

'Immaculata,' fuldførte biskoppen – og smilede.«

KOMMENTAR

ÅNDEN I DET TOMME HUS

Fra Himlen

*Herrens ånd
nedfor*

*Jeg glædes vil
og sjunge*

Nu har

*Guds kraft
på jorden ord*

*og ordet
flammetunge*

B. S. Ingeman
1789-1862

I Tornby kirke i Hjørring amt er der i væggen kalkpuds ristet nogle runer af et sært bevægende indhold: »Torsten ristede disse runer i pinsedagene. Han havde megen glæde af tonerne om morgenen«. De toner, der har betaget ham så stærkt, har vel været messens sekvens »Veni, Sancte Spiritus«. Det er værd at lægge mærke til, at mens kirken venter på Jesu fødsel, og jubler ved hans opstandelse som ved noget, man ikke havde povet at vente, så står pinse helt i påkaldelsernes tegn, et kor af anråbende stemmer, hver på sit mål, vi behøver blot at tænke på vore egne pinsesalmer. Ellers indfinder – hvis man tør tro skriften – ånder sig af sig selv, tager endda gerne kolleger med, og er svære at slippe af med, hvorved værten kommer fra asken og i ilden (Matt. 12, 43-45).

Hemmeligheden er vel nok, at ånden indfinder sig der, hvor dens modtagelse er forberedt. Der synes på det menneskelige plan at være ligesom et »horror vacui«, en modstand mod tomhed; der skal være ånd, og er det ikke den gode, bliver det den dårlige. Det kaster lys over det nævnte sted i evangeliet: den urene ånd var uddrevet, men der var ikke kommet en ny og bedre i dens sted. Set på denne baggrund er menneskelivet et farligt foretagende, hvis ikke vi påkalder alle gode ånder. Romerne talte om »genius loci«, den ånd, der fyldte

og skærmede hellige og profane lokaliteter. Romantikerne anså »folkeånden« (der bl. a. skulle være ophavsmand til folkeviserne) næsten som en slags national-ånd, der på guddommelig vis både var landets skytsånd og samtidig boede i hver enkelt borger, hvis hjerte bankede varmt for fædrelandet. Indtil den nyeste tid har vi talt om den ånd, som råder i et firma, en forening, en skole eller en bestemt gruppe mennesker. Nu er man gået over til at tale om *klima*, det tilfredsstillende os mere, for det er noget, vi udelukkende selv laver, mens ånd er noget, som kommer til os i overensstemmelse med vore forberedelser. Ånd er jo heller ikke objektiv i betydningen neutral, desinteresset. Tvært imod, den vil hen til et mål, den vil bestemme en holdning, den vil prioritere værdierne. Derfor rykker det moderne menneske ofte forskrækket tilbage. Er man besjælet af en bestemt ånd, fører det alt for let til påvirkning, også kaldet indoktrinering.

Ud fra denne forskrækkelse fristes vi til fra katolsk side at sætte spørgsmålstegn ved kirken karitative, missionerende og pædagogiske arbejde. De primitive folkeslag er lykkeligst i deres nedarvede religiøse forestillinger, kristendom gør dem blot rodløse; dåben kunne med bedre virkning udskydes til den voksne alder, hvor mennesket selv kan tage stilling til troen; vore skoler

skal være objektive kundskabsmeddelere, og når de skal det, hvorfor i al verden skal de så absolut være katolske?

Andre er ikke så bange for at påkalde ånder, de kaldes blot ikke for ånder, men for ideologier eller -ismer, og har deres grobund overalt, hvor der ikke i forvejen hersker en ånd. Det bedste er naturligvis den jomfruelige jord, der endnu venter på, hvilken ånd der indfinder sig. Derfor er der tilstrømning til børnehavearbejdet i et hidtil ukendt omfang. Det kan ikke være arbejdet med at lege med børnene, der udøver en sådan tiltrækningskraft. Det må være noget andet.

Dernæst vender man sig til de unge, hvis objektive opdragelse ikke har indblæst dem en ånd. De føler bittert tomheden og er parat til modtagelse, de venter på engagement.

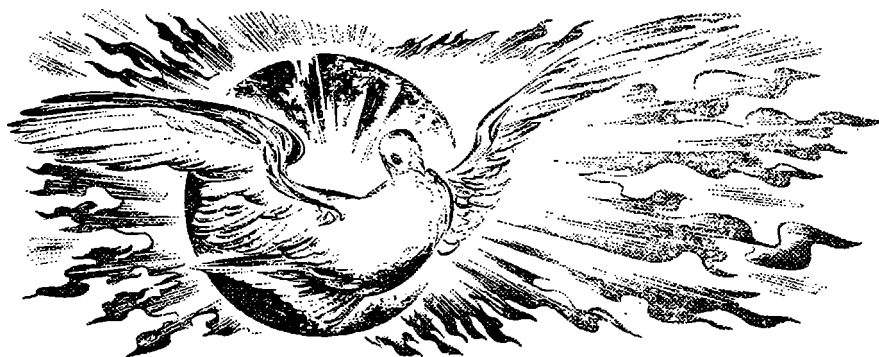
Ud fra de samme synspunkter, men med andre bevæggrunde har kirken altid interesseret sig for opdragelse af børn og unge. Fyldes de ikke i tide af Kristi ånd, vil andre ånder rykke ind i det tomme hus. Men ved pinsetid mindes vi heldigvis om, at ikke alle ånder er jævnyrdige. Til sidst tilfalder magten den ene ånd, hvorom vi synger:

Ånd over ånder, kom ned fra det høje,

Ånd, som med Fader og Søn er vor Gud.

Georg Heggum

ÅNDENS SUSEN

PINSEBEVÆGELSE I ET BENEDIKTINER- KLOSTER

Jeg kender – ligesom De selv – det hele alt for godt. Krigene tager til, vore krige og andres. Fattigdommen æder sig tomme for tomme dybere ind over hele verden. Racismen bliver stærkere og stærkere, og kløften mellem sorte, brune, røde og hvide udvider sig mere og mere og bliver til et uoverstigeligt svælg. Den tillid og optimisme, der rådede i begyndelsen af 60-erne, og som i religiøse kredse nåede sit højdepunkt med udgivelsen af Harvey Cox' *Secular City*, er tilsyneladende blevet forvist til et sted i verdensrummet, som vi endnu ikke har betrådt. Trods vort alvorlige ønske om fred og vor omsorg for de fattige ser det ikke ud til, at vi kan gøre meget ved det. Og i mellemtiden glider verden længere og længere ud i et morads, hvor den fremstiller bomber og vitterligt også kaster dem. Vi kan

altså ikke lade være med at tænke på, om morgendagens nye verden endnu engang vil synke i en afgrund af vold, ødelæggelse og katastrofer.

Denne situation afføder en mærkelig håbløshed hos menneskene. Ideologierne stivner, og sindene befæster sig i stadig fastere positioner. Man væver flag, og der viftes med flagene fra begge sider af dalsænkningen, som stadig bliver bredere og bredere. Krigene ude omkring fortsætter, de interne stridigheder bliver heftigere og heftigere, og voldshandlingerne besmitter vor sjæl og forgifter vort sind. Tilhængerne af krigen bliver mere og mere opsatte på at holde den igang, og et mærkeligt raseri, affødt af langsom frustration og sydende indignation, griber langsomt dem, der vil fred. Bare de ser hinanden indbyrdes, får de fråde om

mundten, og deres sind bliver opfyldt af fordærv. Vi er blevet uenige med os selv, og broerne bryder langsomt sammen. Vor ånd drages ligesom Hamlets langsomt ind i hadkærlighedens ulidelige og tragiske land, hvor den truer med at spaltes i ubodelig skizofreni.

Denne sindstilstand har bevirket, at nationens sjæl og mit eget sind – ligesom så mange andres – er blevet angrebet af et stadig kraftigere ildebefindende. Det så ikke ud til, at jeg kunne gøre ret meget for at forandre historiens løb eller for at bringe fredens og håbets lys tilbage til verden. Og det så heller ikke ud til, at der var nogen, der kunne gøre ret meget for at sprede det tusmørke, menneskene levede i, og som hele tiden varslede nattens komme. Det hele virkede som en spore, der fik mig til at synes, at tiden nu var inde til en ny og frugtbar start. Derfor begav jeg mig af sted til ørkenerne og bjergene i den sydvestlige del af landet. Måske ville der ske noget, som kunne hele splittelsen i mit eget sind, og som for en tid kunne rense mig, efter at jeg så længe havde været badet i det had og den vold, som truede med at opsluge os alle.

Oprindeligt havde det været min agt at tage til benediktinerklosteret i Abiquiu. Imidlertid nærmede påsketiden sig, og det lille kloster i New Mexicos ørken var fyldt til bristepunktet. Derfor bad jeg om plads i et andet kloster i Pecos, New Mexico. Det er en fornøjelse at nyde den benediktinske gæstfrihed. Jeg blev budt velkommen i klostret, og inden der var gået 10 minutter, kom prioren, pater Daniel, ind på mit værelse, hilste på mig, som om jeg hørte til huset, og spurgte, om der var noget, jeg manglede. Jeg tænkte på, om jeg mon selv ville have været lige så høflig og betænksom, hvis forholdet havde været omvendt.

Klosteret ligger lukket inde mellem bakker og bjerge lige nord for den lille by Pecos og øst for floden af samme navn. De høje bjerge og solen, som ikke var så stærk, at man behøvede at bruge solbriller, virkede uendelig meget mere fredelig end den østlige del af landet med alle dets kampe og stridigheder. Ved at gå højt op i bjergene og indånde den friske luft fik man en fornemmelse af styrke og fred. Man havde for et stykke tid lejlighed til at glemme, at der inden for en radius af ca. 100 km var kernevåben nok til at sende det hele langt ind i evigheden.

Samtidig øgedes den indre fred gennem deltagelsen i munkenes bøn. De reciterede salmerne i officiet, som benediktinerne plejer at gøre det, men efterhånden bemærkede jeg, at de ind imellem salmerne havde en slags spontan bøn, som til tider kunne virke meget gribende. Klosteret var faktisk gået ind for udbre-

delsen af den bøn, der kendetegner pinsebevægelsen – dog ikke den excentriske tungetale, man har set skildret i spøgefulde vendinger i det sidste tiårs romaner. Den bøn, man så praktiseret her, var i sin rolige enkelhed en afdæmpet og mere overbevisende udgave. Hver enkelt giver sig som medlem af gruppen ind under Åndens indskydelser. Føler han, at Helligånden taler til ham, må han adlyde ligesom apostlene på pinsedagen. Han tager ikke alene selv imod Åndens budskab, men giver det videre til hele gruppen. Derefter afventer han, at andre medlemmer af gruppen skal tale eller ved en eller anden gestus eller symbolsk handling tilkendegive, hvad han anser for Åndens hensigt med ham selv eller med andre. Hele processen fører til en dybere sans for Helligåndens nærværelse – en nærværelse, som kan være så stærk, at den næsten er til at tage og føle på. Man sætter sin lid til, at dette kan have en inspirerende virkning på de enkelte og deres livsform og give dem en slags vejledning om, hvad Ånden ventner af dem.

Til forskel fra så mange klostresamfund, hvor bønnerne er tvungen eller forloren eller simpelt hen ikke eksisterer, var bønnerne her en levende realitet, som gennemtrængte hele huset. De enkelte medlemmer af kommunitetet besad en sensibilitet, som på en eller anden måde røbede et liv med Guds Ånd som drivfjederen. De enkeltes værdighed beroede til dels på deres særlige betydning for hele kommunitetet. Men den egentlige bevidsthed om denne værdighed var den indre generøsitet, åbenhed og ærlighed, de tilførte den fælles bøn. Fordi de gav Gud lov til at tale frit gennem dem, besad de hver især den uomgængelige egenskab at være en Guds mand. Lægbrødre i et ordenssamfund kan undertiden gøre indtryk af at høre til på et lavere trin på den hierarkiske stige. Men sådan var det ikke her. De enkelte brødre tilførte hver især kommunitetet et eller andet, men de gjorde også hver for sig et dybt indtryk af at være en bønnens mand, og dermed en personlighed, der ydede sit særlige bidrag til hele klostrets liv. I modsætning til den ængstelse og – nogle steder – håbløshed, der præger mange klostresamfund, udstømmede der fra medlemmerne af dette klostresamfund den tryghed og ro, som kendetegner folk, der står på en fortrolig fod med Gud som deres Fader.

Trods den forbløffende følelse af bøn, jeg havde under mit ophold der, var der dog visse ting, der forvirrede mig. Det var sidst på vinteren. Nogle dage dukkede solen frem af skyerne og svøbte bjergene i en glød, der nuancerede fra gråt til det dybeste purpur. Denne uhyggelige og skumle atmosfære indgav mig den tanke, at Åndens magt og den tyde-

lige fornemmelse af det dæmoniske i os udgjorde en del af myterne fra en gammel religiøs overtro. Min intellektuelle følsomhed, som var velskolet i kraft af den opdragelse, jeg havde fået hos jesuitterne, fik mig til lidt efter lidt fra tid til anden at føle tvivl med hensyn til den følelsesbetonede og umiddelbare atmosfære, der undertiden kom til udtryk omkring mig. Men, sagde jeg til mig selv, hvori består eftertrykket på det sociale? Det skal indrømmes, at disse mænd så ud til at være forenet i bønnerne, men var venskabet imellem dem lige så dybt? Det var de ting, der tilsyneladende i så høj grad hørte til dette samfund, der voldte mig vanskeligheder. De øjensynlig vel-dokumenterede mirakler, profetien og tungetalen, som er grundvolden i et virkeligt pinsesamfund, udgjorde også en integrerende del af det, der skete i kommunitetet i Pecos. Men hvis det drejede sig om en dyb religiøs erkendelse, burde den så ikke give sig til udtryk i en medleven i tidens fælles sociale problemer og række ud over Åndens indledende gaver? Benediktinerne begyndte da også at beskæftige sig med disse problemer, men de vanskeligheder, det voldte, så ud til at overstige resultaterne.

Noget, man lægger mærke til i Pecos, og som ikke er umiddelbart iøjnefaldende i New York, er mærkeligt nok stjernerne. Når jeg gik ind i kapellet fra den majestætiske himmel i New Mexico, »landet med de dansende stjerner«, som indianerne kaldte det, tænkte jeg på, om den optimisme med hensyn til bønnerne, jeg oprindeligt havde været opfyldt af der på stedet, mon nu var ved at ebbe ud. Jeg indtog min plads i kapellet. Vi sang de skønne strofer i komplet og fordybede os derefter lidt efter lidt i aftenens bøn. Taksigelserne og de øvrige bønner om nåde og håb for den nye dag flød med jævn langsomhed fra de tilstedeværende i hele kapellet.

Umærkeligt, på samme måde som de uvejrsskyer, der varslende regn eller sne udenfor, begyndte Åndens kraft at bemærte sig gruppen. Ikke hverken vildt eller ophidset som et lidenskabeligt åndedræt, men langsomt og blidt. Han gjorde sin tilstedeværelse bemærket i fortrolighed. En af de andre gæster, en præst, som senere skulle videre for at arbejde for Chavez i Californien, talte. Hans ord trængte ind til mig, og jeg vidste uden hverken tvivl eller tøven, at Ånden gennem ham talte til os alle og især til mig. En af brødrene gik tværs gennem kapellet for at bede over ham. Ånden, hvis tilstedeværelse havde været så tydelig, syntes nu at trække sig tilbage, og han talte ikke mere. Men jeg blev ved med at bede og med stædigt at deltage i gruppens bøn.

Langsomt vendte Ånden tilbage. Han

gjorde sig kraftigt bemærket i mit indre. Man kan sige det på den måde, at der kom et øjeblik, hvor Ånden tilsyneladende helt havde bemærget sig mig. Det skete hurtigt, begivenheden bevægede sig fremad til et klimaks, og så trak Ånden sig tilbage. Og jeg vidste klart, at det ikke var oplevelsen eller følelsen, der betød noget. Der var noget, der havde forandret sig i mit sind og i mit eget indre. Nu vidste jeg, at det var ligegyldigt, hvad der hændte en kristen, når bare han havde Åndens fred og styrke i sig. Hvad verden så end gjorde imod ham, og hvornår kræfterne i samfundet så end sammensvor sig for at nedværdige og ydmyge ham, ville Ånden altid for ham forblive en kilde til frihed og værdighed. Militæret kunne tvinge ham til at alliere sig med dødens styrker og sætte ham i fængsel, hvis han ikke gjorde det. Omstændighederne og den intensitet, hvormed andre samlede rigdom og magt, kunne gøre ham fattig eller fuldstændig forhindret ham i at hjælpe de fattige, og den bitre atmosfære af had, der besudlede landet, kunne omringe og kvæle ham. Men inden i sig, og når det gjaldt om at kæmpe for andre, havde han Åndens styrke. Som Kristus sagde: »De kan dræbe jeres legemer, men sjælen kan de ikke ramme.« Ikke den sjæl, som lever i Ånden.

Men det var kun begyndelsen. Jeg vidste, at der var en lang vej at gå. Men da jeg vendte tilbage til gruppen, forstod jeg, at jeg havde sagt ord, der røbede den oplevelse, jeg havde haft. De fleste af munkene knælede, og jeg vidste, som de også senere fortalte mig, at de havde bedt for mig. Mens jeg selv var grebet af trøstesløshed, og Ånden langsomt gennemtrængte gruppen, havde de anråbt Gud om hjælp. Da vi rejste os, og bønnerne var forbi, gik jeg hen til dem alle sammen og omfavnede dem enkeltvis. Jeg vidste, at verden udenfor engang ville forgå. Den bølge af vold og fjendskab, der gik igennem den, åd sig selv op og frembragte en atmosfære af nationalt og internationalt selvmord. Vi kunne ikke gøre ret meget. Men en gruppe munke, som bad for hinanden trods deres egne vanskeligheder og problemer, kunne altid være en begyndelse. Efter al den verdslige tale om mit liv vidste jeg, at bønnerne var det eneste, der kunne stå sig over for legemlig vold og retfærdig harme.

James Wheeler S.J.

En jesuitpater fra nordamerika, James Wheeler, skildrer sit besøg i et benediktinerkloster i Pecos, New Mexico, hvor hele kommunitetet siden 1969 har sluttet sig til den katolske pinsebevægelse i USA.

stand. Hvad parterne er uenige om, og hvad stridighederne, der går under navn af moraldebat, drejer sig om er noget andet end moral: Hvad den første part anser for en afholdenhed, der betinger en lykkelig livsudfoldelse, anser den anden part for at blive stækket i sin livsudfoldelse. Hvad den anden part anser for naturligt, anser den første part for sammenhængsløst. Kort sagt, i første række drejer det sig om den enkeltes forventninger og indfrielsen af dem og ikke om, hvad der er godt og ondt. Skal der blive plads til en alsidig oplysning om seksuallivet og dets sammenhæng med hele livsudfoldelsen, der kan hjælpe unge til at blive sig deres egne forventninger bevidst og de forventninger, som deres kammerater af det andet køn stiller, og blive sig betingelserne for deres indfrielse bevidst, så de bliver i stand til at træffe deres valg, må det moralske synspunkt trænges tilbage og kun anlægges på den opførelse, der med rette aktualiserer det.

Oplysning og moral

Gøres det moralske synspunkt til det første eller til det totale, blokeres diskussionen, og det kommer hverken til analyse eller oplysning. Hvad vi anser for ondt og umoralsk, gør vi nemlig til genstand for en affektladet fordømmelse, der selvsagt stiller sig hindrende i vejen for overvejelse og undersøgelse. Men ikke nok med det, der er også fænomener, der fordærves af, at der sættes et moralsk lys på dem, det gælder i hvert fald et så vigtigt fænomen som blufærdigheden. Den kan analyseres, dens funktion i livsudfoldelsen kan opklares, men den tåler ikke at blive gjort til moral, til noget man skal være af moralske grunde, i samme øjeblik er den forvansket og blevet til snerperi. I forbigående sagt viser blufærdigheden på dens maner, at betragtningen af seksuallivet ikke kan isoleres. Blufærdigheden hører ikke kun seksualiteten til, men hele menneskets tilværelse, med rette taler man om åndelig blufærdighed. Endelig er der også overvejelser, der kun dårligt går i spænd med det moralske synspunkt. Et fornuftigt argument, for ikke på et for tidligt tidspunkt at indlede et seksuelt samliv, er risikoen for at få et uønsket barn og måtte indgå ægteskab med det resultat, at man afbrydes i sin uddannelse. Argumentet er imidlertid i misklang med en moralsk betragtning; skal man opføre sig moralsk for sin uddannelses skyld, forvanskes både moralen og hensynet til uddannelsen. Moralens forlanger at stå alene – det hænger sammen med de moralske dommes autoritative karakter – så skal man opføre sig moralsk for sin uddannelses skyld, bliver moralen hyklerisk. Og det ellers fornuftige hensyn til ud-

SEKSUALUNDERVISNING

Nedenstående redegørelse, udarbejdet af prof. Løgstrup, er offentliggjort som vedføjelse til Læseplanudvalgets Vejledning om Seksualoplysning i Folkeskolen.

Grunden til, at K.F.s redaktion aftrykker den her, er redegørelsens meget tankevækkende drøftelse af de momenter, som spiller ind i diskussionen om de seksuelle problemer og i vurderingen af den vægt, man tillægger de enkelte argumenter. Som sådan er denne analyse en værdifuld forudsætning for en frugtbar diskussion om dette emne.

REDEGØRELSE

vedrørende holdningsspørgsmål i seksuelle forhold udarbejdet af professor, dr. theol. K. E. C. Løgstrup

Livsudfoldelse og moral

Der findes i vort samfund ikke et syn på seksuallivet, der deles af alle, opfattelserne går fra hinanden, og fra tid til anden blusser striden op imellem dem. Alt for ofte går man ud fra, at det er moral, der står mod moral og taler om moraldebat og seksualmoral, skønt det næppe er den rigtige eller heldigste betegnelse. Uenigheden drejer sig nok så meget om, hvad man anser for den lykkeligste fuldbyrdelse af seksuallivet, og hvilken forbindelse man finder, der be-

står mellem seksuallivet og personens hele livsudfoldelse. Moral kan ikke gøres til det alt beherskende synspunkt for, hvad vi i vort samfund er uenige om på seksuallivets område. Kun en bestemt opførelse, som f.eks. forførelse, pression eller det at lade den anden part i stikken, kalder på den moralske dom. Først når den enes opførelse går ud over den anden, først når et andet menneske må bære omkostningerne for, hvad man selv har fornøjelse af, bliver det aktuelt at anlægge et moralsk synspunkt. Det duer kun til at være et partielt, ikke et totalt synspunkt for overvejelserne. Og i øvrigt viser det sig gang på gang, at de stridende parter er enige om, hvad der er moralsk og umoralsk, hvis vi tager ordet moral i den foreslåede snævrere og præcisere for-

dannelsen bliver opportunistisk af at skulle støtte moralen. Gøres det moralske synspunkt til det alt dominerende, må en række fornuftige argumenter og overvejelser udelades; de bliver anløbne, hvis de alligevel tages med. Hensynet til uddannelsen passer derimod godt nok ind i overvejelser over, hvilken den lykkeligste realisering af seksuallivet er.

Tre årsager til det moralske synspunkts dominans

Der er den sociologiske årsag til, at det moralske synspunkt alligevel så tit fastholdes som alt dominerende, at afviklingen af det autoritære samfund tager sin tid og næppe nogen sinde føres til ende. Tendensen til at gøre det moralske synspunkt totalt svarer nemlig til det autoritære samfund, da vi nu engang i den affektladede fordømmelse, der er karakteristisk for den moralske reaktion, uvilkårligt og hvad enten vi vil eller ej, optræder som autoritet. En demokratisering af tænkemåden må derfor bestå i at gøre det moralske synspunkt partielt. En anden årsag til, at det moralske synspunkt breder sig og strækker sig ud til områder, hvor det ikke hører hjemme, er tiltroen til dets virkningsfuldhed. Så langt som man trækker den moralske betragtning tilbage fra den seksuelle adfærd, så langt undtager man mennesker den vigtigste hjælp til valg af adfærd og til gennemførelse af deres valg, forestiller man sig. Men det er nu nok en illusion, og der er næppe grund til ængstelse. Det er at formode og i øvrigt også at ønske, at en bevidstgørelse af forventningerne og en klargørelse af betingelserne for deres indfrielse vil være en stærkere motivation af den enkeltes adfærd end moralske anskuelser og forskrifter. Også en tredie, en psykologisk grund til at gribe til moralen, inden den er på sin plads, kan anføres. Lider vi en skuffelse, der går dybt i sindet, søger vi lindring, og den skaffer vi os ved at forvandle skuffelsen til en uret, vi er blevet offer for. Rent følelsesmæssigt kan vi bedre bære at have lidt en uret end at have lidt en skuffelse, for medens vi må affinde os med skuffelsen som en skæbne og i os selv finde kræfterne til at overvinde den, retter forbitnelsen sindet mod den anden, der har begået uretten, og afleder og aflaster på den måde skuffelsen for dens følelsesbyrde. Der skal et stort opbud af kræfter til for i skuffelsen at bevare en saglig betragtning, den er der nemlig ikke noget lindrende ved. Nu er der næppe noget forhold mellem mennesker, der er så fyldt af følelser, lidenskaber og affekter som det erotiske forhold. Skuffes vi, letter vi os derfor uvilkårligt for følelsesbyrden ved at gøre konflikten til en moralsk. Moral lindrer nemlig – hvis man kan bilde sig ind at have lidt uret.

Livsudfoldelse

Livsudfoldelsen består ikke slet og ret i at få tilfredsstillet sine behov. Hvad der udmærker menneskets tilværelse er dets vilje til at give behovtilfredsstillelsen og de spontane kræfter skikkelse; mennesket er kulturskabende. At behovtilfredsstillelsen sker i bunden form, så den bliver til en egentlig livsudfoldelse, mindsker ikke glæden og spændingen, men forhøjer dem kun. – Isoleret kan et menneske ikke virkeliggøre sine livsmuligheder, kun sammen med andre. Ønske om, at der vil blive stillet krav til én, hører derfor med til den forventning, man stiller til sin tilværelse. Til livsudfoldelse hører at få ansvar for andre. Men spontan varetagelse af andres liv og interesser er ikke endnu moral. Moral er først at vige tilbage fra at gøre ondt. – Af livsudfoldelsens form og skikkelse giver der sig regler og forskrifter. Med en hvilken som helst handling får man ikke chancen for en lykkelig udfoldelse af sine livsmuligheder. Om ens liv lykkes eller ej er ikke bare et spørgsmål om held, der skal en bestemt handlemåde til for at få chancen; man må følge mer eller mindre bestemte regler eller forskrifter, normer som man plejer at kalde dem. Ikke alene moralen, også lykken og livsudfoldelsen har sine normer. – Den form og skikkelse, som vi ønsker at give vort liv, henter vi ikke bare i konventionerne, nok så meget bliver vi os dem bevidst som forventninger og idealer. Uden idealdannelse ingen livsudfoldelse. Det sagte gælder alle livsområder, men ikke mindst seksuallivets, hvor forventningen er stor, og som sikkert er det livsområde, hvor idealdannelsen i vor kultur har været stærkest i skabelsen af vor kærlighedsforståelse.

Karakteristik af de forskellige opfattelser af seksuallivet

De forskellige opfattelser af seksuallivet, der råder i vor kultur i vor tid, kunne man måske stille over for hinanden på følgende måde: Der er en opfattelse, der hæfter sig ved, at den sanselige glæde ved det seksuelle samliv forhøjes af den personlige kærlighed. Hvor forelskelsen udebliver er det seksuelle samliv mangelfuldt. Hvad der udmærker menneskets tilværelse er, at dets livsytringer er sammensatte. Det kan ikke på noget livsområde komme til en livsudfoldelse, hvis vi ikke sætter livsytringerne sammen og lader dem gensidigt forhøje hinanden. Jo større sammenhæng og enhed, der er i vor tilværelse, desto mere meningsfuld og menneskelig er den. Og det gælder også, og ikke mindst, det erotiske liv. Selv om der er sanselig glæde forbundet med en uforelsket realisering af seksuelt samliv, er der noget uforløst ved den. Personen er ufuldbyrdet. Hvortil kom-

mer noget andet. Den personlige kærlighed opleves som eksklusiv og stedsevarende, den er uforenelig med en gisning om, hvor længe den vil vare, og hvem mon den næste vil blive. Kalkuleringer af den art er vidnesbyrd om, at kærligheden er en indbildning. Det betyder ikke, at kærlighedsforholdet er sikret imod at komme ud for kriser. Men atter er det enheden og sammenhængen, som det kommer an på, fordi de betinger livsudfoldelsen. Troskab består i, for sammenhængens skyld og med den som indsats, at stå kriserne igennem. Den skitserede opfattelse rummer variationer, der er dem, der går ind for, at seksuallivet kun hører ægteskabet til, og der er dem, der finder, at kun med ægteskab for øje er det forsvarligt at indlede et seksuelt samliv.

Tilhængere af en opfattelse, som man kunne kalde et mellemstandpunkt, gør forelskelsen til betingelse for seksuelt samliv, idet de mener, at den skikkelse, som det hører menneskets tilværelse til at give sin behovtilfredsstillelse, får seksuallivet af forelskelsen. Men da det ikke hører forelskelsen til at være livsvarig, finder de, at det seksuelle samliv kan realiseres uden tanke på ægteskab.

Endelig er der en opfattelse, der går ud på, at da mennesker kan have megen glæde af seksuelt samliv uden at være forelskede i hinanden, er der ingen grund til at afvente forelskelsen. Det skorter derfor heller ikke på opfordringer til for en enkelt gang eller for kortere eller længere tid, som det nu kan give sig, at være partner i et seksuelt forhold. Måske er det endda tilfældet, at man normalt er mere tøvende i sin opfordring over for én, man er forelsket i, end over for én man ikke er forelsket i. Men hvorom alting er, det anses allerede for et puritansk træk at holde på forelskelsen som betingelse for seksuelt samliv. Endvidere går opfattelsen ud på, at det er en personlig brist, hvis det giver anledning til jalousi, at ens ægtefælle før ægteskabet har levet sammen med andre, eller hvis man tager for tungt på lejlighedsvis utroskab. Jalousien skyldes nemlig, at man ser på ægtefællen som ens ejendom, som ingen anden har ret til, forholdet består ikke længere mellem fri personer, i hvilket den ene i frivillighed er til for den anden.

De skitserede forskelle i synet på seksuallivet eksisterer ikke bare i praksis, men også som forfægtede opfattelser. Når det må anses for anbefalelsesværdigt at debattere dem moralsk afslappet, er det ikke fordi den ene idealdannelse kan være så god som den anden, men for at der med analysens og oplysningens hjælp kan dømmes dem imellem efter de chancer, de giver en livsudfoldelse, der er mening, ansvar og sammenhæng i. Og der er ingen grund til at fordømme en opfat-

telse moralsk, fordi den målt på en anden opfattelse udviser mangel på idealdannelse, så de, der accepterer den, ikke får nok ud af deres tilværelse. Den moralske fordømmelse er først på sin plads, hvis den fører overgreb med sig og har livsødelæggende konsekvenser. Også af andre grunde må moralen vige for oplysningen. Ingen idealdannelse er risikoløs eller problemfri. Farerne ved idealdannelserne må afvejes mod hinanden, deri består oplysningen også. Endelig kan en idealdannelse kun skabes af forventninger og oplysning. Forsøger man på med moralsk autoritet eller måske endda med magt at bringe en idealdannelse til sejr i polemik imod andre idealdannelser, som man anser for forkvaklede eller mangelfulde, hilder man i illusioner om, med hvilke midler idealer kan skabes og fremmes.

Samtidig fastholdelse af uforenelige opfattelser

Det er klart, at det altid vil afstedkomme vanskeligheder, når der i ét og samme samfund på samme tid på et så afgørende livsområde som seksuallivet råder vidt forskellige opfattelser. Havde vi imidlertid bare at gøre med de konflikter, der giver sig af, at én del af befolkningen indtager det ene og en anden det andet standpunkt, kunne det endda gå. Men sådan er det ikke. Mange gange er det de samme mennesker, der på én gang indtager forskellige standpunkter, uanset de er modstridende. Det sker, at både forældre og børn finder det er en naturlig ting, at unge står i et seksuelt forhold til hinanden, der ikke er bindende – for brat at skifte standpunkt, når pigen skal have et barn. Så må de gifte sig, for nu er det blevet det eneste forsvarlige, at seksuallivet hører ægteskabet til. Ægteskabet forvandler så at sige med tilbagevirkende kraft det seksuelle forhold, der var ment at være uforpligtende, til at have været et forpligtende. Kan hænde, at rollerne byttes om. Drengen presser pigen til at blive hans seksualpartner, de er uheldige eller passer ikke på, og pigen skal have et barn, hvorpå pigen eller pigens forældre presser ham til at gifte sig. Drengen føler sig måske også forpligtet til det, både fordi barnet er hans, og fordi det var ham, der trængte på.

Et valg fra begyndelsen af, hvilken af de stridende indbyrdes opfattelser af seksuallivet man vil gøre til sin, ville måske mindske vanskelighederne. Men til at træffe sit valg i tide skal der analyser, oplysninger og synspunkter til. Den debatterende fremlæggelse af de forskellige syn på seksuallivet kan næppe, situationen taget i betragtning, undgås.

Umoral som despekt for den andens idealdannelse

Konflikten, der aktualiserer det moralske synspunkt, indfinder sig, når den andens syn på seksuallivet ikke respekteres, eller når ens eget syn påtvinges en partner, der endnu ikke er moden til at træffe sit valg. Konflikten opstår af, at den enkeltes tilbøjelighed eller forelskelse ikke retter sig efter det forfægtede syn på seksuallivet; tilhængerne af fri kærlighed kan lige så godt få tilbøjelighed for eller forelske sig i én, der ikke er tilhænger af fri kærlighed, men finder, at seksuelt samliv hører ægteskabet til. Men den forskel, der råder i synet på seksuallivet, forlanger, at de regler og forskrifter, som den ene part har valgt at følge for ikke at forspilde chancen for en lykkelig livsudfoldelse, må den anden part respektere for ikke at ødelægge lykken for den første part. De normer, som den ene part bliver ulykkelig af at overtræde, bliver den anden part ond af at overtræde – selv om de ikke er hans egne normer. Det er ondt og umoralsk at tilsidesætte et andet menneskes idealdannelse, og det kan ikke undskyldes med, at man ikke selv har samme ideal.

Idealdannelse finder sted på alle livsområder, men medens idealdannelsen på f.eks. det politisk-økonomiske område drejer sig om store gruppers tilværelse og kan være på så langt sigt, at den rækker over generationers liv og får en mer eller mindre utopisk karakter, består idealdannelsen på seksuallivets område af forventninger til ens eget personlige liv. I vor kultur deponerer måske de fleste deres største livsforventninger i, hvad kærlighedslivet vil komme til at give dem. Så meget desto mere skæbnesvangert er det at lokke den anden til at handle i uoverensstemmelse med hans eller hendes idealdannelse, og ødelæggelsen bliver ikke mindre af, at den andens livsforventning ikke er ens egen – så forskellige er menneskers forventninger i dag på seksualitetens livsområde.

Begrænsning af det moralske synspunkt af retfærdighedsgrunde

Men selv her, hvor det moralske synspunkt aktualiseres, må man have dets begrænsning for øje. For den, der forspilder sin egen lykke, er de normer, han eller hun tilsidesætter, ikke moralske, men anvisninger på at få muligheden for at få sit liv opfyldt på lykkelig vis. Normerne er beskyttelse. Men man bliver ikke umoralsk af at prisgive en beskyttelse af sig selv. Man bliver derimod ond af at bryde ned, hvad der beskytter et andet menneske. Det umoralske er ikke at lade sig bedrage for sin lykke, thi følgerne af det undgælder man selv for, det umoralske består i at bedrage den anden for, hvad han eller hun anser for

lykke, så den anden får følgerne at bære, medens man selv slipper fri. Men urimeligt er det at overføre bedragerens umoral på den bedragne, fordi den bedragne er ofret, eller fordi den bedragne har været dum, svag, godtroende, letsindig, som om det var moralsk diskvalificerende. Kvinden, der får et uønsket barn, har ikke overtrådt moralens, men lykkens normer. Og det er den anden grund til at begrænse det moralske synspunkt: at det ikke skal føje spot til skade. Heller ikke den kvinde, der bevidst vælger at leve som ugift moder tilsidesætter nogen moral; hun har derimod et andet syn på lykke end den kvinde, der kun som gift vil være moder.

Pression

Endelig er der en tredje grund til at begrænse moralens syns- og virkefelt, nemlig for moralens egen skyld. At gøre moralen allestedsnærværende kan betyde at flade den ud, at trække den tilbage kan betyde at koncentrere den, og i koncentrationen styrke den, så når endelig den moralske dom fældes, fældes den med vægt. Og det er der brug for, når man står over for pression.

Pression finder ikke kun sted på det seksuelle område, det bliver et menneske udsat for alle vegne. Der er mange forskellige måder at virke suggestivt på, én af dem består i aldrig at møde et ord uden i den tone: hvis du ikke mener som jeg, er du tåbelig, fejt, snerpet. Forudsætningen for at kunne virke suggestivt med sin tale er den kendsgerning, at med den

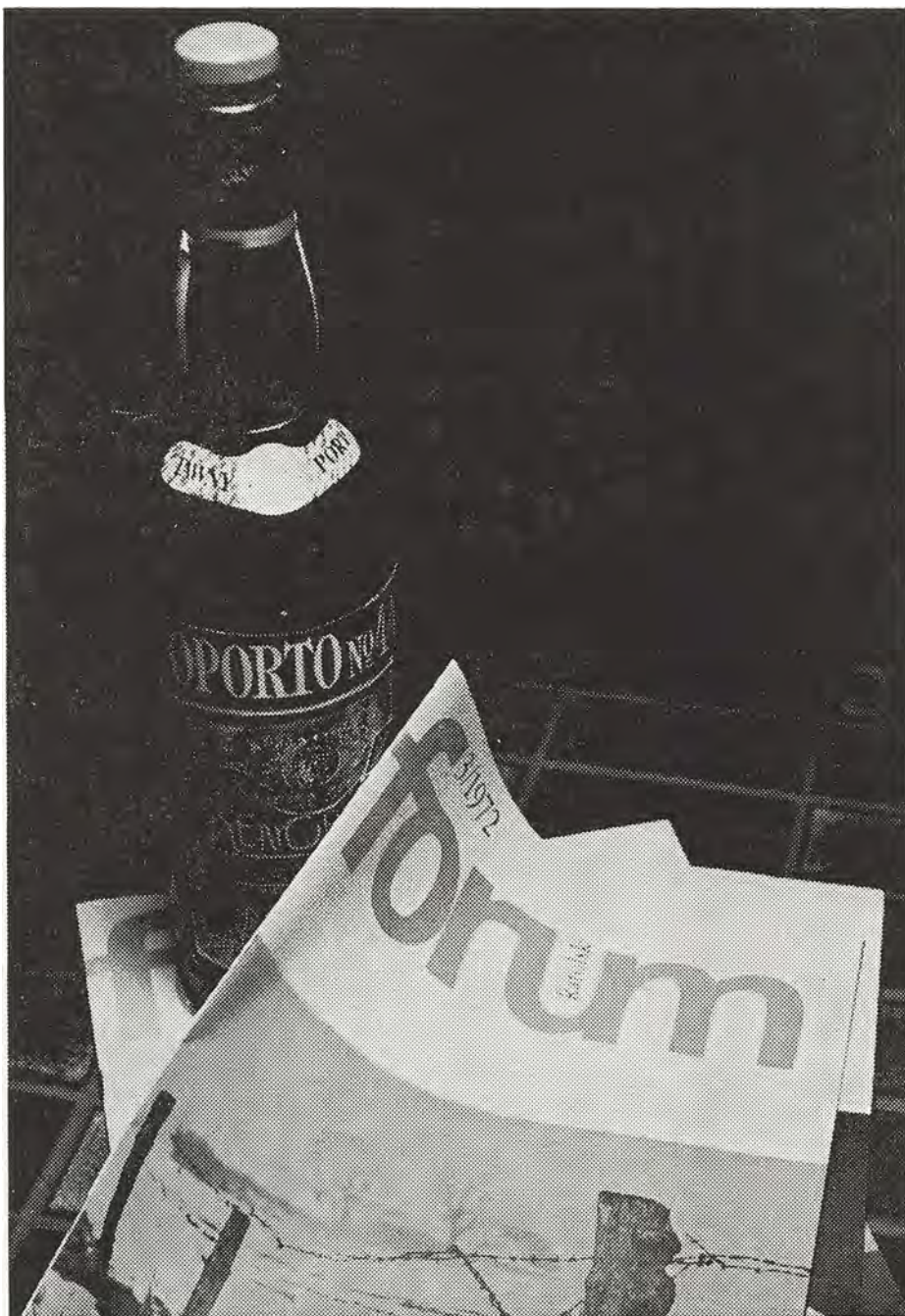

tone, hvori vi taler, med sætningens lydskikkelse, indstiller vi den anden på, hvad der er meningen med, hvad vi siger. Var talen tonløs, sætningen diktionløs, så vi ene og alene ved hjælp af ordenes betydninger og indbyrdes syntaktiske stilling var overladt til at forstå, hvad den anden siger, ville vi være ude af stand til at forstå sammenhængende tale. Kun gennem udelukkelse af misforståelser ville vi kunne nå til forståelse. Tak-

ket være tonen forudgriber vi, i hvilken retning meningen med det sagte ligger. Men tonen kan forskydes, fra at tjene meningen med det sagte kan den bruges til på forhånd at udelukke opposition og divergens. I stedet for at stille den anden ind på oplysningen kan tonen bruges til at få den anden til på forhånd at bøje sig, under trussel om ellers at være kujon eller en dårlig kammerat. Hvad der siges, siges i den tone, at det jo da er indlysende, at intet andet end dumhed eller svaghed kan få et menneske til at nære en afvigende opfattelse. På en kujonerende tone kan en hård kerne skabe en sfære af ikke ringe pression. Når det kan ske skyldes det, at ønsket om at vide sig accepteret af de mennesker, man er sammen med, er et stærkt, men også et naturligt ønske. Men er det en flok hårde halse, man har med at gøre, så man kun kan blive accepteret ved at lade sig afrette, har den, der ikke er stærk nok til at sætte sig op imod de hårde halse og bryde sig fejl om at blive accepteret, kun valget mellem enten at bøje sig eller blive væk. Og tilbøjeligheden til konformitet stikker dybt i de fleste.

Også på seksuallivets område bliver den enkelte udsat for pression. Og da det tager sin tid inden den unge er blevet selvstændig nok til at kunne stå alene med sine meninger og selv bestemme sin opførsel, især når der er omkostninger forbundne med at gå sine egne veje, er forældre og lærere betænkte på, at barnet en tid lang lever i et beskyttet miljø. Lige så sikkert er det, at den tid kommer, hvor et fortsat liv i et beskyttet miljø gør barnet ubeskyttet, gør det forsvarsløst.

Pressionen, som den unge er udsat for på seksuallivets område, begynder tidligere end før, ser det ud til. Det skyldes dels, at det syn er ved at sætte sig igennem, at det er unaturligt andet end at søge seksuallykken i forbindelser, der ikke er bindende, og dels skyldes det, at den seksuelle modenhed indtræder tidligere end før. Men hvor uenige man end er i synet på seksuallivet, skulle man kunne være enige om, at når pressionen er så stærk, som den er, og begynder så tidligt, er friheden truet. Den unge skulle dog gerne selv vælge sit syn på seksuallivet og ikke presses til det på et for tidligt tidspunkt. Hævdes det, hvad nogle gør, at friheden ikke er truet, eftersom den kønslige modenhed indtræder tidligere end før, glemmer man, at det gør den personlige modning ikke. Evnen til kritisk skøn og til selv at tage stilling til tingene erhverves ikke tidligere end før. Den personlige modning følger ikke den aldersmæssige forskydning af den seksuelle modning. Men frihedsberøvelse, og det er pression et forsøg på, kalder for alvor på den moralske fordømmelse.

DER ER HYGGE OGSÅ I KATOLSK FORUM

TEGN ET
ABONNEMENT

K.F., BREDGADE 69 A, 1260 K, (01) 11 60 80

HVEM KAN FORLANGE, AT DEN TRÆTTE SKAL VÆRE GLAD?

Den følger mig mere trofast end mine nærmeste – den er altid lige i min nærhed, denne træthed, og den har levet med mig de sidste 30 år. Vi kender hinanden i dette kærlighed-had forhold.

Den er tålmodig. Jeg ryster den af mig – dog oftere i mine unge år, da jeg troskyldig troede, at min vilje var magt. Jeg vil ikke vide af den. Men den venter tålmodigt som en vemodig skygge på min vej. Den ved, jeg altid vil vende tilbage til den.

Hader jeg den? Undertiden, og dog er den venlig og forstående, altid parat til at undskylde mig og svøbe mig ind i en tone af mol, klædt i gråt.

Den giver mig den forståelse, som alle trænger til. Hvem kan forlange, at den trætte skal være glad – tværtimod, lidt surhed og gnaveri er her på sin plads, og selvmedlidenheden vokser frodigt i denne skyggetilværelse, og bitterhed er trods alt et krydderi på livet trods sin beske smag.

Den er behagelig og dødsensfarlig, men følelserne er nok kølnet lidt over for den med årene, vi har lært at leve sammen, dog søger jeg at undgå dens milde kærtegn. For jeg ved, at hver overgivelse skal betales – jo nærmere den, lidt længere borte fra livet.

TILBEDELSE AF DET ALLERHELLIGSTE

Af Hans Urs von Balthasar

Både ordet og selve sagen er fortidslevn. Hvilken mening skulle der være i, at man i timevis knæler foran et stykke brød og »tilbeder« – selv om brødet er nok så transsubstantieret; der er alt for meget, der taler imod det, og tiden, der bruges, forekommer spildt. Brød er til for at spises, ikke for at man skal se på det eller tænke på det, og Kristi nærværelse er lige så lidt begrænset af kirkemure som af tabernakel eller monstrans. Man kan ikke forestille sig, at Jesus i nadversalen holder brødet op foran disciplene, for at de

skal tilbede det i stedet for at spise det, og man kan heller ikke forestille sig, hvordan det må være for ham at blive brugt som udstillingsgenstand på kirkernes altre. Man kan tydeligt se, hvordan tingene – ganske langsomt og i løbet af århundreder – har udviklet sig i en forkert retning, bort fra det pneumatisk og mere og mere henimod det materielle. Begivenheden blev gjort til noget statisk, til en tilstand, og det, der tilbød sig på ufatteligt vis, blev til noget håndgribeligt, det uanskelige blev til noget, man kunne tage og

føle på, og det guddommelige til noget jordisk nært. – Det lyder altså meget besnærende. Men når man tænker lidt dybere over det, viser det sig alligevel, at de enkelte formuleringer ikke holder stik. Når vi gør modbevægelsens konto op, er forarmelsen så ikke åbenbar? Bæres vi ikke henimod noget pneumatisk uden substans?

Vi kan begynde med at tænke over udtrykket »Det Allerhelligste«. Det er et ord, der ligesom indhyller med ærefrygt, ligesom det latinske »Sanctissimum«. Måske er det

i slægt med en gammeltestamentlig forestilling: templet, der betragtes som sæde for Guds nærværelse, kendte til forskellige trin for hellighed: I den inderste helligdom, i det allerhelligste, kom ypperstepræsten kun en gang om året, på den store forsoningsfest. Efter menneskevordelsen er det Jesu person, der er Guds tempel, og som Guds fylde bor i. Jesus har tilkendegivet over for os, at han var klar over denne omdannelse, når han siger: »Nedriv dette tempel, og jeg skal bygge det op igen på tre dage.« Det er ham selv, der bliver til det sted, hvor Gud er nærværende, og hvor Gud tilbedes. »Tro mig, kvinde: den tid kommer, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen. I tilbeder det, I ikke kender, vi tilbeder det, vi kender, thi frelsen udgår fra jøderne. Men den tid kommer, ja, er allerede inde, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed; thi det er sådanne tilbedere, Faderen søger.« (Johs. 4,21-23). Og Jesus er ikke blot en tilbeder blandt andre, han er tilbederen slet og ret, og i ham samles al tilbedelse i ånd og sandhed – i hans sandhed lutres vi, og det er i ham, vi får del i Guds hellighed.

Men hvorfor skal ordet »Allerhelligste« så ikke kun bruges om Gud Fader i Himlen, hvorfor skal det anvendes om Guds Søns eukaristi? Fordi de to flammer her slår sammen i én: helligheden, der kommer fra Himlen og fortærer de jordiske bønner og ofre,

Man vil spørge, hvorfor valgte jeg den som ledsager? Ener-giske mennesker tror, der altid er tale om et valg, men så enkelt er det ikke. Den kommer til nogen som en ukaldet ledsager, og den kan komme den dag, man er syg enten på legeme eller sjæl. Hos nogen kommer den for at blive. Selvfølgelig kan man gøre noget, måske med held meget.

Undertiden fører den med sig et stenk af humor og forståelse over for egne og andres svagheder. Man bliver på jorden, når andre »gæster himlen«, – den er som en lille splint, et frem-medlegeme, ikke særlig alvorlig, men nok til at irritere både en selv og omgivelserne med for den sags skyld, og den holder opmærksomheden fanget.

Til de fleste kommer den i hvert fald til sidst. Når alle andre begynder at svigte lidt, kommer den på besøg, selv hos den i dag fantasiløse. Den har måske en lille smule af døden i sig? Og dog – pludselig lægger jeg glad og befriet afstand mellem den og mig endnu en gang! For døden, det tror jeg da, kan

og den hellighed, der stiger op og tilbyder sig selv adlydende for alle mennesker, og på hvem Guds velbehag hviler, og som Gud har forklaret på bjerget i sit uskabte lys.

Vi kan ikke tænke os noget mere intensivt og fortærende end mødet mellem disse to flammer, der slår sammen i én. Hvad sker der her med mennesket? »Dette er mit le-geme, som hengives for jer. Denne kalk er Den nye Pagt i mit blod, der udgydes for jer.« Dette menneske bliver af Guds ild glødet ud til talløse gnister (non confractus, non divisus), han er i en sådan til-stand af hengivelse til Gud, at Gud kan fordele ham helt ubegrænset, udtømmelig gen-nem alle tider. Det er jo Gud Fader, der giver os sin euka-ristiske Søn, og det er Guds Helligånd, der lader den uop-hørlige gentagelse af det, der er sket en gang, blive til en ny tildragelse hver gang; og frem for alt vil han, der en gang har hengivet sig på kor-set, som er blevet udgydt og gennemstungen, aldrig tage sin hengivelse og sig selv tilbage igen. Han vil aldrig nogen sinde genindsamle sin euka-ristiske uddeling i de mange stykker, for så at sige at have sig selv på ét sted. Også som den opstandne lever han i hengivelsens tilstand. Man må lade alle mytiske verdensbil-leder bag sig, som vil fastlåse Kristus på et kosmologisk be-stemmeligt sted, for at han fra dette sted skulle begive sig derhen, hvor mennesker i mes-sen fejrer mindet om hans død og opstandelse. Det lykkedes

for ham at leve videre som eukaristi, takesigelse: for til Faderens forherligelse i sit of-fer at optage og indbringe he-le verden for Faderen, og for i det samme offer at lade Fa-derens nåde strømme ud til verdens ende. Vi må på den anden side heller ikke sige, at han ikke mere er menneske, og kun som en navnløs kraft gennemstrømmer verden. »Jeg har magt til at hengive mit liv og til at tage det igen.« Dvs. magt til igen at blive sig selv, men i en blivende til-stand af hengivelse. Som den opstandne er han helt sig selv, når han viser sine disciple sine sårmerker og åbenbarer sig for Paulus og forvandler ham, så at han næsten selv bliver til en eukaristisk flamme. Han taler og anordner lige så suve-rænt og kærligt som før sin død. Ligesom før er han midt-punktet, hvorfra sendelsen og anvisningerne, nåde og dom udgår. Men dette midtpunkt har nu en centrifugal udstrå-ling og en centripetal tiltræk-ningskraft, der drager alt hen til sig.

Den tanke, at den euka-ristiske Herre, når messen fej-res, kommer (men hvorfra kommer han) og materialise-rer sig midt iblandt os, er og bliver mytisk og naiv. Men hvis vi søger at udtrykke os mindre naivt, kommer vi i forlegenhed; det er ifølge Kri-sti egen forjættelse, at hans eukaristi bliver til for os på ny i hver messe. Man må for-søge at tænke det hemmelig-hedsfulde (som ikke kan tæn-kes med denne verdens tan-ker), nemlig at tildragelsen

blive Guds gave, som jeg ikke kan fatte, og som derfor skræm-mer mig, og så må den være noget ganske andet. Det kunne jo netop blive det overmål af liv, der får mit hjerte til at briste og tager alt fremmedgjort bort. Da vil jeg for altid forlade denne træthed, måske med taknemmelighed, da vil jeg vide, hvorfor den fik lov at gæste mig.

Men den venter på mig igen. Den ved, vi ikke er færdige endnu, måske skal vi lære hinanden endnu bedre at kende, den og jeg, især hvis jeg skal leve længe. Lige i øjeblikket er jeg ikke bange. Den er det første varsel om ødelæggelse – nu vel, jeg vil lære af lignelsen om figentræet. »Når dets grene først er blevet saftfulde og får blade, så skønner I, at sommeren er nær,« sådan siges det i Mathæus Evangeliet om Jerusalems øde-læggelse og Herrens genkomst.

Kan jeg sige og tro det? I dag, ja, og det er trods alt begyn-delsen til i morgen for alle, også dem, der er trætte og be-drøvede. »-RD«

begynder igen under hver messe, men ikke ophører. Her-ren kommer, det er hans akt – men hans komme efterfølges ikke af en bortgangens akt. Vi kan også udtrykke det an-derledes: Kristi komme i eu-karistien er en sand tildragel-se, det er, som om evigheden bryder ind i tiden – men det efterfølges ikke af evigheds tilbageset fra tidens sfære. Evigheden har mødt tiden på en definitiv måde og er i en stadig tilstand af overgang i tiden, og tiden og rummet har i Kristi hengivelse »for os«, »for alle« fundet et middel til at overstige sine grænser og nå ud i en tilstand af al-tidig-hed, som er tegn på, at denne hengivelse er ét med den evige Faders og den evige Ånds hengivelse. Vor skelnen mel-lem tilstand og tildragelse bli-ver genstandslos: den evige tildragelse i Guds treenige kærlighed, der samtidig er evig tilstand, har åbenbaret sig for verden i Kristi menne-skeovdøelse, død og opstandel-se, og denne tildragelse, der ikke kan gentages, har ladet den guddommelige tildragel-ses-tilstand blive til tildragel-se for verden – en for alle gange – (ephápax), således at hver messe på ny forkynder dette »en for alle gange« i Kristi død, men på en sådan måde, at Kristi livs, døds og opstandelses »nu« i den euka-ristiske Herre på ny kommer til os i tiden og rummet. Quoad nos. For vor skyld, det er os, der menes, når det til-lades os på ny »at forkynde Herrens død, indtil han kom-mer igen.«

Derfor er der også noget, der hedder »åndelig kommunion«, som ikke skal erstatte den sakramentale, men som derfra stråler ud over alle, som gerne vil have del i det store bryllupsmåltid, som Fa-deren holder. Og derfor er der også noget, der hedder tilbe-delse af det Allerhelligste, hvor som helst brød eller vin fra messen opbevares, synligt for de troende eller ikke. Den-ne tilbedelse er hjertets bin-ding til det punkt, hvor den evige kærlighed bryder ind i tiden, og hvor tiden er opta-get i den evige kærlighed. In-gen kan realisere denne tilbe-delse helt under messen. Man træder frem og modtager brø-det og måske også vinen, man synker det og går tilbage til sin plads. Mennesket ved ikke, hvad der egentlig sker. Han tror, så godt han kan, men han ved, at han ikke kan re-alisere. Han lader det ske med sig, og det er rigtigt sådan. Men alligevel har han en dår-lig samvittighed: han har op-taget Guds hengivelse i sig og dermed sagt ja til den, men betyder det at sige ja ikke, at han skal lade sit liv og sin gerning gennemstrømme af den og udvides til dens di-mension? Hvordan skal men-nesket gøre det? Han gennem-lever sin hverdag, som han bedst kan. Med god vilje. Men står hans såkaldte gode vilje i noget forhold til Guds græn-seløse selvhengivelse i Jesus Kristus? Har mennesket et kriterium, som skulle sætte ham i stand til at bedømme dette forhold?

ROM

PAVEN KALDER ØNSKET OM ET BEHAGELIGT LIV ET

»MIDDELMÅDIGT« IDEAL

Vatikanet – NC News Service

Pave Paul udtalte under en offentlig audiens for nylig, at fasten er i modstrid med »vore vaner og vort livssyn«.

Paven omtalte ønsket om en behagelig tilværelse som et middelmådigt ideal og sagde, at selvopofrelse er den »virkelige og højeste grad« af kærlighed.

»Vi vil gerne omgive os med velbefindende i form af fritid, et godt helbred og rigelige pengemidler,« sagde paven. »Inderst inde er vi mennesker, som gerne vil nyde livet. Et godt måltid, en behagelig seng, en smuk tur, rigelig frihed og en god løn – det er idealet.«

Ønsket om bekvemmelighed som den bedste livsform kan underbygges med »de allerbedste begrundelser og endnu bedre erfaringer«, tilføjede paven.

»Men når vi kommer til et vist punkt, må vi give op over for lige så vægtige indvendinger. Ønsker vi at gøre vort liv blodagtigt og middelmådigt?«

(På dette sted var der i originalteksten tilføjet: »... og – undskyld ordet – rent borgerligt?« Den pågældende sætning var ikke taget med i Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano*. Det kunne ikke fastslås, om paven virkelig havde udtalt dem.)

»Hvor er kampen og det heltemod, som giver mennesket dets virkelige og bedste holdning? Hvor er det nederlag, vi tilføjer vor fejhed og dovenskab?«

Hvor svag er vor ånd ikke over for de lidelser og ulykker, som livet ikke kan undgå at bringe os? Og hvordan skal vi få vor kærlighed til at nå sit sande og højeste mål, som er selvopofrelsen?«

PAVEN ROSER JUGOSLAVIENS FREDSBESTRÆBELSER

Vatikanet – NC News Service

Pave Paul modtog for nylig den nye jugoslaviske ambassadør ved Vatikanet, Stane Kolman, som kom for at overrække sine akkreditiver. Paven omtalte ved denne lejlighed i rosende vendinger de jugoslaviske fredsbestræbelser, idet han over for ambassadøren udtalte, at han er opmærksom på den jugoslaviske regerings indsats for »at løse konflikterne og skabe varig fred mellem nationerne«.

Paven erklærede yderligere, at »det er indlysende, at en sådan fred kun kan hvile på retfærdighed og respekt for minoriteters og enkeltpersoners ukrænkelige rettigheder og på omsorgen for at skabe harmoni mellem den enkeltes udvikling og landets, Europas og alle folkeslags fælles bedste.«

ARKÆOLOGER FINDER
PAVE CALIXTUS I's GRAV

Rom – NC News Service

Vatikanets arkæologer har i byens udkant afdækket den næstældste grav, tilhørende en pave, der er blevet begravet i Rom.

Den pavelige kommission for kirkelig arkæologi har meddelt, at den har opdaget og udgravet det gravkapel, hvor pave Calixtus I, som var pave fra år 217 til 222, ligger begravet. Den eneste anden fuldstændige grav, tilhørende en af Roms første biskopper, der er blevet afdækket, er apostlen Peters grav under Peterskirken.

St. Calixtus, der var romer, var den 16. i paverækken. Ifølge legenden led han martyrdøden, idet han blev kastet i en brønd. Før Calixtus blev pave, havde han overopsyn med de kristne gravsteder i antikkens Rom. Et af dem, Calixtus-katakomberne, bærer stadig hans navn, og mange tror derfor fejlagtigt, at han er begravet der.

De sagkyndige har allerede længe vidst, at hans grav var at finde i en række katakomber på Via Aurelia nord for det antikke Rom, selv om hans relikvier ganske vist blev overført til kirken Santa Maria in Trastevere engang i det 9. århundrede.

Selv om man i årevis har vidst, hvor katakomberne lå, har det ikke været muligt at foretage en systematisk undersøgelse af deres indre, fordi de, der ejede jorden oven over katakomberne, blokerede alle bestræbelser i så henseende. Det endte med, at Vatikanet købte jorden, og for et par år siden kunne det videnskabelige arbejde så tage sin begyndelse.

De arkæologer, der har arbejdet med sagen, siger, at der ikke er nogen tvivl om, at det kapel, der nu er afdækket, er Calixtus' gravkapel. Freskerne og mosaikkerne på væggene, hvoraf mange er meget velbevarede, viser, hvordan han blev kastet i brønden, og hans begravelse i kapellet.

Desuden er der marmorplader med inskriptioner, der tydeligt fortæller, hvem der har været begravet på stedet. Mange af de første paver blev begravet i Rom, men det har ikke været muligt at finde, hvor gravene ligger.

SCHWEIZ

PROFESSOR VED UNIVERSITETET
I FRIBOURG SUSPENDERET ET ÅR

Fribourg – NC News Service

Ledelsen af det katolske universitet i Fribourg i Schweiz har suspenderet den tyskfødte dominikanerpater Stephanus

Pfürtner et år fra hans virksomhed ved det teologiske fakultet, fordi han offentligt har udtalt, at samliv før ægteskabet burde være tilladt under visse omstændigheder.

Pater Pfürtner har under en forelæsning i Bern og i et for nylig udkommet nummer af det i Fribourg udgivne tidsskrift for filosofi og teologi fremsat det synspunkt, at samliv før ægteskabet bør være tilladt, hvis det er parternes alvorlige hensigt at gifte sig.

Biskop Pierre Mamie af Lausanne har rådført sig med kongregationen for tros-læren om sagen og fik besked på at opfordre pater Pfürtner til offentligt at tilbagekalde sine udtalelser, da disse er i uoverensstemmelse med Kirkens officielle lære. Dominikanergeneralen, pater Aniceto Fernandez rejste i sagens anledning til Fribourg for at drøfte den med pater Pfürtner og universitetets ledelse.

Pater Pfürtner gik ind på at opgive sin undervisning ved universitetet et år på betingelse af, at det, han havde sagt, i løbet af den tid blev taget op til omhyggelig undersøgelse.

ENGLAND

KRISTNE I NORDENGLAND
OPFORDRET TIL AT BRINGE
TROEN I RELATION TIL
MENNESKENES BEHOV

Liverpool – NC News Service

Kristne i Nordengland er blevet opfordret til at tage del i en årelang kampagne, hvor det er hensigten at planlægge særlige aktive vidnesbyrd om deres tro og lære, hvordan de skal bringe den i relation til menneskenes behov.

Denne økumeniske kampagne, der gennemføres under titlen »Opfordring til Norden«, indledtes med, at der påske-søndag blev oplæst et brev i henved 8.000 af landets kirker.

Brevet var underskrevet af den katolske ærkebiskop Andrew Beck af Liverpool, den anglikanske ærkebiskop Donald Coggan af York og den tidligere formand for frikirkerens fællesråd, pastor John Marsh. Frikirkerne er de protestantiske trossamfund, der ikke hører ind under den anglikanske kirke, som er Englands officielle kirke.

Underskriverne siger, at de »sørger over de tidligere og nuværende splittelser« mellem de kristne, og at de »søger at gå fremad mod større enhed«.

I brevet opfordres alle kristne til at:
– Bruge de kommende 12 måneder til at sætte sig ind i indholdet af den kristne

tro, og hvordan man skal bringe den i forbindelse med menneskenes behov.

– Samles i bøn for dette formål med medkristne fra alle kirker.

– Udarbejde metoder til at gøre den kristne tro forståelig for dem, der for øjeblikket er ude af kontakt med kristen gudstjeneste og anden virksomhed.

– Planlægge ganske bestemte handlinger, hvorved man kan vidne om den kristne tro.

FRANKRIG

PLANER OM ET

»UNGDOMMENS VERDENSRÅD«

Taizé, Frankrig – NC News Service

16.000 delegerede unge fra 80 forskellige lande har for nylig på et møde i det protestantiske kloster i Taizé i Frankrig besluttet at oprette et Kirkernes Verdensråd for ungdommen.

Beslutningen er et resultat af to års forberedende drøftelser inden for kristne ungdomsorganisationer i forskellige lande over hele verden. Det vil dog kræve i hvert fald to års forberedelse endnu, inden Ungdommens Kirkernes Verdensråd bliver fuldt funktionsdygtigt.

Meddelelsen om denne beslutning blev fremsat af prioren der klosteret i Taizé, pastor Roger Schutz under den gudstjeneste, der afsluttede mødet. Rådets formål og virksomhedsområde er endnu ikke helt fastlagt, sagde pastor Schutz, men det skal blandt andet gøre det muligt for unge mennesker at bringe deres synspunkter kraftigere til udtryk inden for de verdensomspændende religiøse og sociale organisationer, skabe basis for solidaritet og frembyde muligheder for udveksling af oplysninger.

Under mødet var der rejst store telte på klosterets område, og alle gudstjenester blev holdt i fri luft.

Kardinal Franz König fra Wien var pavens repræsentant på mødet. Af andre tilstedeværende religiøse ledere kan nævnes generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, dr. Eugene Carson Blake, og biskop Emilianos, som repræsenterede den øverste patriark for de ortodokse østkirker, den økumeniske patriark Athenagoras.

KRISTNE INDSEER NØDVENDIGHEDEN AF AT »SKIFTE SYGDOM«

Paris – NC News Service

Det »uretfærdighedens skuespil«, der foregår i verden, får et stadig større antal kristne til at prøve på at finde frem til andre muligheder end de nuværende

sociale og økonomiske strukturer, siger forskellige katolske grupper i Frankrig.

De hævdede, at deres udtalelser var udtryk for en tankegang, som deles af »ti tusinder af både unge og ældre«. Den tekst, de har offentliggjort som deres arbejdsdokument, er skrevet af lægfolk i samarbejde med en hel del præster og biskopper.

Den var underskrevet af formanden for den franske bispekonferences komité for de uafhængige samfundsklasser, ærkebiskop Jean Baptiste Maury, Reims, og af formændene for Katolsk Aktion for de uafhængige Samfundsklasser, Uafhængig Kristen Ungdom, Uafhængig Kvindelig Kristen Ungdom og Katolsk Aktion for Børn.

Med »uafhængige samfundsklasser« mener man, hedder det i teksten, »aristokratiet, bourgeoisiet og den nye og gamle middelklasse«.

Underskriverne siger til disse grupper:

»Efter to århundreders bestræbelser spørger et stadig større udsnit af de uafhængige samfundsklasser, når de ser det uretfærdighedens skuespil, som man ikke frivilligt har sat i gang, om det nuværende samfund ikke er blokeret, og om det ikke er bedst ufortøvet at søge andre muligheder, der kan føre til større retfærdighed eller ligefrem til muligheden for overhovedet at leve for alle mennesker.«

Teksten behandler utilfredsheden inden for forskellige samfundsklasser og de uretfærdige vilkår, de fattige nationer lever under. Videre hedder det:

»Uden altid klart at forstå, hvad der menes med det, er der mange, der kommer til den konklusion, at der bør arbejdes hen på et 'systemskifte'. Det vil i sidste instans sige, at man på alle niveauer skal bygge samfundslivet op på ny på et kulturelt grundlag, som ikke længere kan indskrænke sig til det, der gælder for vor egen samfundsklasse, og som giver strålende privilegier, når det gælder de bedrestillede individuelle udvikling, men hvis forhold til almenvellet er yderst abstrakt. Et forsøg på at bringe disse planer til udførelse forudsætter ganske vist en ny mentalitet og nye kollektive adfærdsmønstre...«

USA

ÆNDRINGER I KIRKEN BEKLAGELIGE

Milwaukee – NC News Service

En kirkehistoriker ved Yale Universitet, Jeroslav Pelikan, har i et interview

til det ærkebiskoppelige blad for Milwaukee udtalt, at forandringerne i Kirken efter hans mening er kommet med en overraskende og i visse tilfælde beklagelig hastighed, og at han betragter disse hastige forandringer i de senere år som »historiens dom« over den katolske kirke.

Kirkens uvilje til at lytte til de protestantiske reformatorers kritik i det 16. århundrede har kun forhalet ændringerne, siger Pelikan, og nu mærker Kirken virkningerne af, at reformerne er blevet udsendt.

»Hvis man ikke vil lytte til de reformatorer, Gud sender én, får man de reformatorer, man fortjener,« siger Pelikan, og resultatet er, siger han, både gode og dårlige forandringer.

Pelikan er tilhænger af den liturgiske fornyelse og af den vægt, der nu lægges på økumenien, men, siger han, »der er tale om en betydelig forringelse af ærbødigheden og respekten i Kirkens liv, og visse forbindelser med traditionen er blevet brudt. Der findes en del kætteri og forvirring med hensyn til læren i Kirken i dag.«

Denne virkning er, siger han, ikke begrænset til den katolske kirke.

Protestanterne har så at sige kunnet tillade sig at give visse ideer videre ud fra den overbevisning, at Kirken ville bestå. De har kunnet tage sig det lidt lettere, fordi moder tog sig af tingene derhjemme. Hvem vil om 100 år sørge for, at den nikæanske trosbekendelse stadig er i brug?

»Man havde brug for en levende kontinuerlig institutionel struktur. Hvor er den nu? Bestemt ikke inden for protestantismen. Men den har eksisteret i den romersk-katolske kirke.«

UGANDA

INDTRÆNGENDE OPFORDRING TIL OPRETTELSE AF LOKALE KRISTNE MENIGHEDER I MISSIONSOMRÅDER

Kampala, Uganda – NC News Service
Ifølge et afrikansk katolsk blad burde det pastorale arbejde i missionsområderne som sit første mål have oprettelsen af kristne menigheder på stedet.

»Samfundet anerkendes i dag mere og mere som grundlaget for udvikling, og dette gælder også, når det drejer sig om samfundet i Kirken,« hedder det i bladet.

De nuværende sogne bør, hedder det videre, decentraliseres og deles op i små lokale menigheder som synlige udtryk for den lokale kirke.

SYD-AFRIKA

ANGLIKANSK BISKOP UDVIST AF SYDVESTAFRIKA

Johannesburg, Sydafrika – NC News Service

Den engelskfødte anglikanske biskop Colin O'Brien Winter af Damaraland i Sydvestafrika og to andre anglikanske gejstlige er blevet udvist af den sydafrikanske regering, der kontrollerer dette område.

Udvisningsordren skulle efterkommes et par dage før FN's generalsekretær Kurt Waldheims besøg hos den sydafrikanske ministerpræsident John Vorster for at drøfte sydvestafrikanske spørgsmål med ham. FN anser Sydafrikas kontrol over Namibia, hvor Damaraland er beliggende, for uretmæssig.

En af de udviste gejstlige siger, at der ikke blev angivet nogen grund til udvisningen.

Iagttagere på stedet mener, at den 43-årige biskop Winter, som også har kritiseret regeringens politik i Sydafrika, ligeledes vil blive udvist derfra. Det samme var tilfældet med hans forgænger, den amerikanskfødte episkopale biskop Robert Mize i 1967.

Biskop Winter har for nylig i en tidskriftartikel støttet de sydafrikanske negres afvisning af den sydafrikanske politik, som går ud på streng raceadskillelse og uensartede muligheder for sorte og hvide.

»Dette lands tragedie er de hvides næsten fuldstændige mangel på evne til at lytte til afrikanerne, når de taler om deres lidelser,« siger biskop Winter.

SYDAFRIKANSKE BISKOPPER FORDØMMER RACEPOLITIK

Kapstaden – NC News Service

Den sydafrikanske bispekonference har udtalt sig fordømmende om den sydafrikanske regerings »beklagelige svigten med hensyn til at beskytte menneskerettighederne« og for dens ligegyldighed over for nød og trang, »som strider mod den kristne ånd«.

I et brev til katolikkerne i Sydafrika har biskopperne kritiseret Sydafrikas:

- Langsigtede arbejds- og udvandringspolitik.
- Diskriminationen af de sorte med hensyn til uddannelse og valgret.
- Forbud mod, at de sorte som medlemmer af deres faglige organisationer forhandler med arbejdsgiverne.
- Diskriminationen over for de sorte, hvad angår ansættelse og forfremmelse.

- Kravet om, at de sorte til enhver tid skal bære et identitetskort på sig, som angiver deres race.
- Utilstrækkelige boliger, fritidsfaciliteter, arbejdsløshedsunderstøttelse og pension for de sorte.

»Et land, der gør krav på at kaldes kristent, kan ikke tolerere de menneskeligt nedbrydende virkninger af et sådant system,« fortsætter biskopperne. »Og det kan heller ikke forholde sig ligegyldigt over for livet i reservater og barakker, hvor man nægter mænd og kvinder fuldstændige menneskelige livsudfoldelsesmuligheder. Der kan kun være ét svar på en sådan situation, og det er at arbejde på at udrydde onderne af systemet.«

Biskopperne opfordrede sydafrikanerne til at give stemmeret til negrene, afrikanerne og folk af blandet race, som i alt udgør 75% af landets arbejdende befolkning, men som man nægter fuld borgerret i landet.

CEYLON

NÆSTEKÆRLIGHED OG USELVIKSHED ER RELIGIONENS INDERSTE VÆSEN, SIGER SEMINAR

Colombo, Ceylon – NC News Service

Næstekærlighed og uselvished er religionens inderste væsen, hedder det enstemmigt fra deltagerne i et seminar i Colombo om sekulariseringen på Ceylon.

Lederen af Ceylons center for samfund og religion, pastor Tissa Balasuriya siger, at selv om nedgangen i antallet af deltagere i messen viser, at folk ikke i samme grad som før udtrykker deres religiøsitet i det ydre, betyder dette ikke, at katolikkerne er kommet bort fra religionen som sådan.

»Ungdommen tager afstand fra religionens tekniske udtryk, fordi de kan se det irrelevante i dens forhold til vor tids bysamfund. Men ungdommen af i dag er også mere optaget af værdier som retfærdighed, ærlighed og sandhed. Derfor er overholdelsen af religionen i virkeligheden i vækst.

Hvis religionen kun drejer sig om 'det hinsides', er vore dages samfund på vej bort fra den. Men hvis religion betyder at være solidarisk med verden i dens kamp for frihed og retfærdighed, kan det kun føre til større religiøsitet.«

En muhamedansk deltager i seminaret, dr. Imman, som er professor i arabisk ved universitetet på Ceylon, sagde:

»For islams vedkommende er der ikke noget, der er verdsligt. Enhver handling er en del af bønner.«

Muhamedanerne betragter Buddha og Kristus som profeter, sagde han, og han tilføjede: »Kristus betragtes af os som en fredshelt.«

BOLIVIA

DEN BOLIVIANISKE REGERING LØSLADER TO PRÆSTER AF MANGEL PÅ BEVIS

La Paz, Bolivia – NC News Service

Oberst Hugo Banzers militærregering har løsladt to præster, som i marts måned blev fængslet som »oprørere«, men den ene af dem har fået besked på at forlade landet inden 3 måneder, og den anden må ikke længere arbejde blandt minnearbejderne.

Pater Luis Alegre S.J., som var kendt for sit sociale forskningsarbejde blandt landbrugsarbejderne, har en »benådningsperiode« på 3 måneder at løbe på, før indenrigsministeriets udvisningsordre træder i kraft.

En talsmand for ministeriet siger, at det er sket »af særligt hensyn til biskopperne«.

Den anden af de to præster, belgieren, pater Miguel Zwerts, som har arbejdet mellem arbejderne i de bolivianske tinminer, blev løsladt på betingelse af, at han ikke længere arbejder iblandt dem.

BRASILLEN

NUNTIUS KRÆVER GENÅBNING AF ET SOGN, SOM ER BLEVET LUKKET I PROTEST AF EN BISKOP

Taua, Brasilien – NC News Service

Den pavelige nuntius i Brasilien har krævet en sognekirke genåbnet, som i november i fjor blev lukket af den lokale biskop, efter at militærregeringen havde bortvist præsten, som blev beskyldt for »oprørsk virksomhed«.

Grunden til, at biskop Antonio Frago af Crateus krævede kirken lukket, var, at sognets medlemmer undlod at protestere imod, at den italienskfødte pastor Jose Dandula blev fordrevet fra sit embede uden lov og dom.

Imidlertid er det lykkedes grupper blandt sognets medlemmer at få feltpræster til at komme til Taua og holde gudstjeneste der.

Biskop Frago protesterede mod dette over for feltpræsternes overordnede, ær-

kebiskop Jose Newton, og meddelte samtidig ærkebiskoppen, at det var militæret, der havde drevet propaganda imod pastor Dandula og sørget for, at han blev deporteret.

Ærkebiskop Newton forlangte en undersøgelse sat i gang og meddelte samtidig biskop Fragoso, at han anerkendte hans ret til at lede sit bispedømme, som han ville, og han tilføjede: »Vi kan ikke tolerere, at feltpræsterne sætter sig op imod biskoppens myndighed.«

Efterhånden som påsken nærmede sig, voksede imidlertid menighedens krav om, at gudstjenesterne blev genoptaget, og dette fik den apostoliske nuntius i Brasilien, ærkebiskop Umberto Mozzoni, til at tage det usædvanlige skridt at kræve kirken genåbnet.

Biskop Fragoso, som længe har været modstander af den brasilianske militærregering, har ikke kommenteret nuntiens ordre.

HONGKONG

ITALIENSK ORDENSØSTER ÆRESSERGENT I DEN ENGELSK HÆR I HONGKONG

Hongkong - NC News Service

Den 69-årige italienske ordenssøster, moder Adollfa, er blevet udnævnt til æressergent i den engelske hær i Hongkong.

Moder Adollfa, der har været 50 år i kloster, har i 22 af de 47 år, hun har tilbragt i Hongkong, undervist i religion i Gun Club Hill Army School i Hongkong.

»Hun skulle egentlig have været udnævnt til oberst, men sergent er bedre,« siger en af officererne. »Det er nemlig udtryk for et mere familiært og ukonventionelt forhold og for hårdt arbejde og udholdende tjeneste.«

SØNDAG

den 16. april 1972

– Vietnam-krigen har i de sidste dage udviklet sig til en form for regulær folkerejsning. Utallige mennesker bliver rapporteret dræbt. I dag søndag forlyder det, at USA har bombet storbyerne Haiphong og Hanoi.
– Jeg går til messe. Prædikenen er en oplæsning af et biskoppeligt brev om et nyt dåbsritual. Menighedens forbøn gælder den gejstlige og verdslige øvrighed, men (som præsten siger) i særdrønning Margrethe.

Jeg tænker ikke mere på Margrethe den søndag.

Men der var fakkelvagt ved den amerikanske ambassade.

(Karl-Erik Stadler)

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Arhus N

Telefon 12 41 22 – Arhus C.

Missionshotellet Ansgar

A. Mougaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Arhus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 16 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Arhus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammatoner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Arhus C - Telf. 12 00 89
lige ved katolik kirke og
Rådhuspladsen 1, Arhus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieelskab

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenby afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, telf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen

Langenæ afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møllesten 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 84

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koke - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONSGADE 14
ALBORG

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

VOLD OG IKKE-VOLD

DEBAT OM RACEFONDEN

Møde i Stenosgade om vold og ikke-vold

Kan vi forsvare at støtte frihedsbevægelserne i de undertrykte lande - med risiko for at give næring til nye blodige opgør i lighed med Vietnam, Biafra, Bangla Desh? eller må vi begrænse os til caritativ hjælp til hospitaler, børnehjem, skoler hos venner og fjender og holde os uden for enhver kamp for politisk og social retfærdighed?

Det var sprængstoffet i en kort, men heftig debat på pastoralmødet i marts, da man skulle tage stilling til Det økumeniske Fællesråds opfordring til den katolske Kirke om at støtte Racefonden.

Man blev enige om, at der her var et vældigt problemområde, som man burde studere nærmere. Det blev overladt til forretningsudvalget at tage initiativ hertil.

Et første skridt blev taget allerede den 24. april, hvor biskoppen og repræsentanter for Pastoralmødet, Det økumeniske Fællesråd og Folkekirkens Nødhjælp mødtes med sekretæren for International Fellowship of Reconciliation, dr. Hildegard Goss-Mayr, Wien, som også sidder i Kirkernes Verdensråds kommission for »Vold og ikke-vold som middel til udviklingslandenes befrielse«.

Dr. Goss-Mayr, som er katolik, gjorde rede for kristne alternativer til voldelig revolution, såvel i udviklingslandene som i vort eget samfund.

De kristne har ingen ret til passivitet

De kristne må drage omsorg for hele mennesket og alle mennesker, åndeligt og materielt, sagde hun. Men kærlighed til fjenden betyder ikke grønt lys for uretfærdighed. Det onde skal bekæmpes realistisk. Den enkeltes vidnesbyrd er heller ikke nok. Vi må skabe de nødvendige strukturer i samfundene, så mennesket kan leve sin værdighed som menneske helt ud. Kristus angreb uretfærdigheden med styrke. Korset var ikke bare en skæbne, der overgik ham, men en følge af, at han sagde sandheden. Har vi kristne levet denne revolutionære bevægelse helt ud i historien?

Den retfærdige krig

Vi har en udviklet teologi om den retfærdige krig, som vi i øvrigt har overtaget fra Romerretten. Vi har brugt den-

ne teologi, når det gjaldt vore egne interesser. Men den kan kun anvendes på de undertrykte. Og de har i dag lige så meget ret til at bruge den, som vi havde før i tiden. Vi har ingen ret til at dømme dem for det, så længe vi ingenting gør. Vi må også erkende vor medskyld i den uretfærdighed, hvorunder de lider. De kristne har domineret u-landene i kolonitiden. Vi har skabt et økonomisk system, som indtager racismens holdning og udnytter den 3. verden og dens ressourcer. Vi kæmper for at opretholde dette udbytningssystem, både med moralske og religiøse argumenter. I virkeligheden kæmper vi for et system, som er dybt ukristeligt.

Hvordan kan vi komme det til livs? To forskellige holdninger har været indtaget i Latinamerika. Den ene af præsten *Camilo Torres*. Han så det skærende misforhold mellem de kristnes deltagelse i Kristi offer i messen og deres passivitet over for folkets lidelser. De kristne må tage konsekvensen af Kristi og deres offer, til gavn for de undertrykte. Det gjorde Camilo Torres i guerillaen i Columbia, hvor han faldt, og han har krav på vor respekt. Han så ingen anden udvej. »Vi har ingen tradition for ikke-vold,« sagde han, »og jeg er ikke rustet til at lede en ikke-voldsbevægelse.« Altså brugte han den teologi, han havde lært, om den retfærdige krig.

Hvad siger evangeliet?

Men vold er en før-kristen udvej. Den er endnu ikke evangeliet. Vold skaber vold. Den fører til massakrer, voldtægt, røveri, løgn og et endeløst had. Ødelæggelsens midler fortsætter i det nye samfund. Folket må betale en dyr pris for »den retfærdige krig«.

Derfor må vi skabe kristne alternativer. Kristus angreb uretfærdigheden, ikke ved at ødelægge personen, men ved at appellere til hans samvittighed. Han byggede på sandhedens magt. Mennesket er i stand til at forandre sig, selv når dets samvittighed ikke er særlig udviklet eller endog er afsporet.

Ærkebiskop *Helder Camâra* i Brasilien er profet eller hero for den evangeliske ikke-voldsbevægelse. I Latinamerika har man påbegyndt et arbejde på at forvandle folk fra slaver til ansvarlige personer. Også i Afrika (Rhodesia) er man nu i gang. Vi må respektere deres mod-

standsbevægelser. De kender ikke til ikke-voldsaktion. Men vi må forsøge at løse de samme problemer med andre midler.

Hvad kan vi gøre?

Vor fantasi må arbejde. Vi må tænke kreativt, for at bygge fred og retfærdighed op.

Vi kan gøre vor indflydelse gældende over for de hvide, der udnytter den 3. verden.

Vi kan støtte de kristne, der kæmper i de undertrykte lande som f.eks. i Sydafrika. International opbakning kan være afgørende for dem. Den er sikkert grunden til, at Helder Camára lever endnu.

Vi kan handle gennem kirkerne. Kristne kan tale til kristne, biskopper til biskopper, dybt rodfæstede i deres fælles syn på mennesket og dets værdighed.

Turister kan stille spørgsmål offentligt til kolonimagter som Portugal. Udlændinge har et andet frispog end landets egne i diktaturstater.

Vi kan offentliggøre kendsgerningerne om racisme og undertrykkelse. Mange aner ikke noget. Vi kan arbejde på bevidstgørelse i Europa for disse forhold. Det er ikke nok at give penge.

Vi kan øve politisk pression over for vore egne regerings politik og de øko-

nomiske magthavere i vore lande, som er med til at opretholde undertrykkerne. Pax Christi, Shalom- og andre bevægelser lavede kampagne mod Hollands køb af kaffe fra Angola. Sådan blev offentligheden kendt med situationen i den portugisiske koloni. En hel nations boycott af import fra lande, der hylder racismen, er effektiv.

Den evangeliske kirke i Tyskland har »shops«, der sælger kunsting fra den 3. verden. Samtidig fortæller sælgerne om livsvilkårene i de lande.

Forretningsudvalget fangede dr. Goss-Mayr på vej hjem fra Norge og Sverige, hvor hun har holdt seminarer om aktiv ikke-vold. Det samme har hun gjort i Latinamerika, hvor hun har arbejdet sammen med sin mand i over et år. I det kommende år skal hun bl.a. til Østtyskland.

E. K.

Litteratur om emnet:

Hildegard Goss-Mayr: Die Macht der Gewaltlosen. Der Christ und die Revolution am Beispiel Brasiliens. Verlag Styria. Graz. Wien. Köln. 1968.

Revolution ohne Gewalt? Christen aus Ost und West im Gespräch. Herausgeber: Jean und Hildegard Goss-Mayr. Senses-Verlag, Wien. Fransk udgave på forlaget du Cerf, Paris.

Benzon's
Bevægelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelse og bisættelse ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys

Hånddyppede lys i 37 farver

Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Niels Steensens Gymnasium

Fra august 1972 vil der kunne besættes én eller to lærerstillinger. Skolen har foruden 4-sporet gymnasieafdeling 4-5-sporet realafdeling samt 7., 8., 9., og 10. hovedskoleklasse. Der er mest behov for fagene religion, dansk, engelsk, tysk, historie, matematik samt orientering i 8., 9. og 10. klasse.

Ansøgninger stiles til skolens styrelse og indsendes senest 31. maj 1972 til rektor Erik Lorensen, Niels Steensens Gymnasium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø.

SCT. ANNÆ REJSER -

Italien:
29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

Dansk **KLICHE FABRIK**

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Stuðiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Chr. Hansens kødudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 84 85 og 84 88

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Im. Nielsen Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Tlf. (03) 88 07 59

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes iøvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

laenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 62 15 44

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbanegade 37
Alborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Nytorv 14 - Telefon 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforetning
Nørrebrogade 48, Eabjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

Reserveret

LÆSER- BREVE

MEDLIDENHED MED KONVERTITER AF ÆLDRE ÅRGANG

Det første, undertegnede (konvertit 1959) kom til at tænke på ved at læse pater Roos' betragtning i »Notesblokken«, nr. 7, (og jeg ved, at flere andre har reageret på lignende måde), var Lukas Evangeliet, kapitel 23, vers 27-31.

Med venlig hilsen
Willy Frendrup

Lukas 23, 27-31, lyder:

»Og en stor mængde folk fulgte med ham, deriblandt kvinder, som jamrede og klagede over ham. Da vendte Jesus sig om til dem og sagde: 'I Jerusalems døtre! græd ikke over mig, men græd over jer selv og over jeres børn! Thi se, der skal komme dage, da man skal sige: Salige er de ufrugtbare, de moderliv, som ikke fødte, og de bryster, som ikke gav die. Da skal man give sig til at sige til bjergene: Fald over os! og til højene: Skjul os! Thi gør man således ved det grønne træ, hvordan vil det da gå med det visne?'«

KOMMENTAR TIL KOMMENTAR KF nr. 7

(et personligt synspunkt)

Skønt jeg var forhindret i at deltage i sidste pastoralrådsmøde, vil jeg alligevel tillade mig at komme med et personligt

synspunkt, da jeg mener, at der før har været - eller i alle tilfælde tilløb til - den situation (eller de), der opstod på pastoralrådsmødet, så der er ikke tale om et isoleret tilfælde. Jeg synes at have fornemmet, hvor svært »øst og vest« har ved at kommunikere. Vi kan selvfølgelig godt skyde hinanden en mængde argumenter i skoene angående vore forskellige psyker (tavshed - stædighed - snakkesalighed m.m.), men det er, så vidt jeg kan skønne, ikke der, skoene trykker - mest!

Årsagen mener jeg må søges her: Vi har endnu ikke kendskab nok til hinanden, og det når vi heller ikke - desværre - at få, tror jeg, i den periode, der er tilbage for det siddende pastoralråd.

Husker I, der var med i regionsmøderne forud for synoden, hvor ofte vi var samlet, hvor mange møder, der skulle holdes, inden vi kendte hinandens psyke og havde lært at forstå hinandens sprog? Husker I, hvor mange gange vi talte forbi hinanden, hvor længe det varede, inden vi kunne tale sammen, hvor længe det varede, inden vi fik lært at lytte til hinanden? (Det skulle være mærkeligt, om min region var den eneste, der havde slige problemer).

Vi lærte det dog til sidst, og vi lærte at lytte - det var nok den næststørste kunst - for den største var at acceptere, at vi ikke alle havde den samme mening og opfattelse.

Husker I også, hvor mange vi var? Ca. 30. Jeg synes, vi efterhånden blev oplært til demokrati, men der skulle sandelig en lang indlæringsproces til, og først da begyndte både vi og »systemet« at fungere.

Og så sidder vi nu 42 mænd/kvinder i pastoralrådet og mødes to gange årligt, (ikke at jeg vil have, vi skal have flere møder), men hvordan skal 42 mennesker lære at kommunikere under sådanne omstændigheder, når 30 skulle mødes så mange gange, før de lærte det?

Dertil kommer, at vi dengang var samlet fra et forholdsvis lille geografisk område, mens vi i pastoralrådet samles fra hele landet, og selv om det er relativt lille, er det stort nok til, at vi alligevel taler forskelligt sprog og har forskelligt præg.

Allerede på synoden følte jeg, at der var »noget« - et eller andet - der ikke ville komme til at fungere som det egentlig skulle og burde. Vi var for mange, der skulle nå for meget på for kort tid, for her skulle jo også først læres!

Det var for mig som en fødsel, der for tidligt blev sat igang. Det går ofte ud over barnet i de første leveår, og måske får det varigt mén. Komme skulle barnet, om det ville eller ej - for nu passede det os!

Så sidder vi da her med barnet og er 42 om at trække i det stakkels barn – hvordan skal det dog blive? Mon vi ikke selv må opdrages, før vi kan opdrage?

Hånden på hjertet: 42 mennesker (efter min mening alt for mange), der næsten ikke kan råbe hinanden op – heller ikke bogstaveligt! Det er nødvendigt, vi lærer at kommunikere, men også at blive demokrater, det er nemlig ikke en medfødt egenskab. Var det ikke en idé, om vi i regionerne (der kan vi jo også få brug for det) lærte noget om gruppepsykologi og kommunikation (f.eks. efter Arne Sjølund). Jeg tør nemlig slet ikke foreslå det for pastoralsrådets medlemmer – én bombe er nok! – Jeg ved godt, at for mange er gruppepsykologi og kommunikation ord og begreber, der hører ungdommen til, for andre er det næsten uartige ord. Men er I klar over, at vor generation ikke kan klare sig med at bygge på erfaring. Og vi er en overset generation. Det er de unge og de ældre, det gælder i samfundet i dag. Derfor må vi selv søge at lære, og det lige meget hvem eller hvad vi er!

Bortset fra det, har jeg altid syntes, at pastoralsrådet er et for stort organ til at styre, så få som vi er. Lad os skære medlemstallet ned til det halve. Læg flere opgaver ud til regionalråd og menighedsråd, det kan i alle tilfælde lade sig realisere på nuværende tidspunkt. – Og jeg tror, det vil være bedre.

Vi skal i alle tilfælde lære demokratiets kunst. Lad os lære den i de mindre grupper – i menighedsrådene og ved menigheds møderne, lad os føre kunsten ud i livet i regionsarbejdet og dito-samarbejde, og lad os så drage nytte af den i pastoralsrådet.

Til slut vil jeg lige minde om psykiateren Erik H. Eriksons tanker: et barns første leveår har grundlæggende betydning for dets videre udvikling. – Men hvis der er noget i vejen med barnet, er det ofte forældrene, der trænger til behandling!

Elsebet Skaarenborg

Ps: Husk, det var et personligt synspunkt!

VALG TIL MENIGHEDSRÅD

I dag, den 24. april, har man endelig sat det sidste punktum på »Beretning om valg til menighedsråd«, så er det overstået for denne gang, efter at man siden engang i januar har levet sit liv efter et tidsskema udsendt af bispedømmets valgkomité. Jeg gad vide, hvor mange der med mig siger »Adrig mere«.

Jeg må ærligt sige, at jeg har misundt (undskyld, det kan man ikke som et kristent menneske) de menigheder, der har

»fredsvalg«. Ganske vist har jeg fået mange foredrag om, hvor forkert det var af disse menigheder ikke at sørge for, at der var afløser, efterhånden som de sidende rådsmedlemmer falder fra.

På sidste Pastoralrådsmøde har jeg givet udtryk for, hvor stort arbejdet var i en menighed af størrelse som f.eks. Sakramentskirken ved at gennemføre et valg til menighedsråd. Lister skrives over alle valgberettigede medlemmer af menigheden, kort fra bispekontoret konfereres med listerne – der er for mange kort, der mangler kort. Når det endelig stemmer sammen, nummereres kortene. Alle katolske ægtehustruer, som bispekontoret tilsyneladende ikke kender, får kort. Man konfererer lister med 5 nabosogne – så kan man endelig sende disse ud. Og så følger alle de andre begivenheder, der er angivet på det tidsskema, man i sin tid fik. Hvis der ikke er nok af ting at tage sig af, så kommer der nye påhit dryssende lige til det sidste, der var dateret den 20. april.

Hvad er så resultatet: 902 stemmeberettigede, afgivne stemmer 184 – altså 20 pct., men husk på, at vi har Sct. Josefssøstre i vort sogn, og deres stemmeprocent var 90, så de øvrige medlemmer kom ned på 15 pct.

Hvem var det så, der stemte. Den gode faste kerne, der også kommer til kirkekaffe og menigheds møde. Sognebørn over 60 år havde en stemmeprocent på 40, hvilket er fint, når man ved, hvor mange der er gangbesværede, bor i plejehjem o.lign. og ikke kan komme til valgurnen. Men de yngre og de unge fra 16 år og opefter havde en stemmeprocent på 9 –, det var en meget »stor interesse« og kan virkelig være meget opmuntrende for det nye menighedsråd.

Pater van Schaik skrev om det i sidste nummer af KF – kommunikationskløften mellem menighedsråd og menigheden, og vi talte om det ved det tværgående regionsmøde på Amager. Der er en lang vej igen, før de to virkelig møder hinanden, og menigheden forstår, at menighedsrådet ikke bare sidder der for at have en fjer i hatten, men for at arbejde for sognet og for hele menigheden. Derfor ville det være rart, om der var en bedre kontakt, at man f.eks. kom med forslag og ønsker. Vi har i sognet både en forslagskasse, som altid er tom, og mulighed for at skrive i sognebladet, det er meget sjældent, at nogen benytter sig heraf.

Jeg ved, at Pastoralrådet har planer om at lære os at samarbejde bedre. Bare det må lykkes, men jeg har i hvert fald nu overstået det sidste valg, hvor jeg var i valgstyrelse og desværre oven i købet som formand. »Aldrig mere«. Tak for denne gang!

Lily Fausbøll

R. I. P.

Vor kære søster

fru Clara Jensen

Overgade 29, Odense
døde den 28. april 1972.

Ellen Rasmussen
Axel J. Rasmussen

Bed for hendes sjæl

R. I. P.

Vor kære far

Christian Samuelson

sov stille ind den 24. april 1972.

Børnene.

Bed for hans sjæl

Begravelsen har fundet sted

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvision
opnår alle medlemmer en
høj særabat på alle slags
gulvtæpper

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

BREDGADE 69 - 1280 KØBENHAVN K
TELF. BY 58 87 - 70 72

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X'S VEJ 108 . 8260 ARHUS
TELF. (08) 14 85 83 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Oliefyr

Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17,
København V.
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

AFSKED

Jeg har tilhørt en begunstiget lille kreds, der gennem en årrække har fulgt Don Silvios gennemgang af italiensk litteratur og kultur. Som det så ofte går, er det måske først nu, da det er forbi, at jeg helt forstår, hvilket privilegium jeg har nydt. Vinter efter vinter tog jeg det som en selvfølge, at jeg kunne tilbringe et par timer hver uge i italiensk kulturliv, når det er bedst. Vi fik vinduerne smækket på vid gab til en verden, som skolegang og lidt småstudier kun havde ladet os ane en brøkdel af, italiensk litteratur fra Dante til vore dage.

Hvad var »Den guddommelige komedie« for os i gymnasietiden? En titel mellem mange andre fra europæisk storlitteratur, og hvis vi var heldige, rummede vor bog et håbløst forsøg på et resumé i »petit«. Hos Don Silvio var Dantes værk en verden, en uendelighed af tanker og stof, som man kunne trænge stadig dybere ind i. Det skal jeg dog ikke komme nærmere ind på her. Dels vil det føre for vidt, dels er det en side af Don Silvios arbejde, der er velkendt fra talrige interviews, foredrag og ikke mindst hans egen bog om Dante. Mindre kendt er måske Don Silvios omfattende viden om og fortolkning af italiensk litteratur i øvrigt. Naturligvis var det et for de fleste danskere beklageligt handicap, at alt foregik på italiensk, man kunne så vel have undt mange flere, ikke mindst katolikker, at få del deri. En helt enestående oplevelse blev det for os, der havde mod til at bryde sprogforhindringen.

A propos katolikker, så var vi ikke mange, to på mit hold. Nu er det, når undervisningen foregår i FOF, som bekendt en betingelse, at den ikke er forkyndende. Don Silvio var meget loyal i den retning, men derfor kunne man alligevel ikke undgå at fornemme, at hele hans person var præget af en dybt funderet livsholdning. Er man præst helt ind i kernen af sit væsen, så kan man tage nok så mange sidejobs, sit hjerte må man dog tage med. En egen ømhed i opfattelsen af såvel personer som fortæller, en analyse, der vel var kritisk og skarp, men udsprang af en dyb kærlighed til menneskelivet i hele dets spekter af ondt og godt.

Skal jeg nævne noget her, må det naturligtvis mere blive stikprøver end et repræsentativt udvalg.

Allessandro Manzonis »I promessi sposi« kunne for et par år siden fås i dansk oversættelse under navnet »Renzo og Lucia«. Meget er desværre gået tabt ved oversættelsen, da bogen virker ikke mindst ved sit smukke italiensk. Hvilken italiensk skoledreng kender ikke den berømte indledende sætning »Quel ramo del lago di Como« etc. Hele melodien er gået tabt i det danske »den gren af Comosøen«. Men det er og bliver jo al oversættelses skæbne. Stærkest i erindringeren står vel kapitlet om »den navnløse«s omvendelse, denne pludselige, ubegribelige uro og angst i et forhærdet sind, hvor et kalejdoskop af tidligere forbrydelser myldrer op i tanker og bringer ham på selvmordets rand og derfra – ved Lucias forbøn? – til omvendelse.

Jeg må også nævne Grazia Deledda, en fin, særpræget lyriker, der er alt for lidt kendt herhjemme, skønt hun vandt Nobelprisen så tidligt som i 1926 med en af sine bedste romaner »Canne al vento«, hvor hun skildrer menneskene som »siv for vinden«, underkastet lidenskaberne, ofre for synden. Mulighed for forløsning findes kun gennem sone i lidelsen. Alt, hvad hun skriver, er præget af den lidt dystre atmosfære på barndommens Sardinien, hvor et fromt, strengt kristenliv endnu er blandet besynderligt op med fortidens overtro og gennemstrømmet af mørke lidenskaber. Jeg tilstår gerne, at hun er blevet en af mine yndlinger.

Mødet med Giovanni Papini blev også en oplevelse. Hans produktion er enorm. Bl.a. har han genfortalt Jesu liv i »Storia di Christo«, som en række korte fortællinger med Papinis egne kommentarer, der bevæger en varm, indtrængende stil, der virker som en række fine små prædikener. Papini fængsler ikke alene ved sine værker, men nok så meget ved sin stærke personlighed, der bevarede livsmod og optimisme ind i de sidste svære år, da han var næsten lammet og blind. Han skriver selv om sin »daglige død«, som han kalder det: »Stadig mere blind, stadig mere lammet, stadig mere tavshed. Døden er ikke andet end ubevægelig tavshed i mørket. Jeg dør således lidt hver dag, i små doser efter et homøopatisk skema. Men jeg håber, at Gud vil skænke mig den nåde, alle mine fejl til trods, at nå til min sidste dag med min forstand i behold.« Den, der ikke tror på åndens sejr, kan fordybe sig i hans liv. I »La Spia del Mondo« sætter han som alle digteres og tænkeres opgave »at afsløre i andre mennesker det skabtes hemmelighed, det guddommelige arbejde.«

Guiseppe Ungaretti var digter, død i 1970, og digte hører til det vanskeligt tilgængelige på et fremmed sprog. Men

Ungarettis digte trænger sig på i en fortættet, meningsmættet, staccatoform. Et enkelt forsøg på en oversættelse:

Himlen og havet.
Uendeligheden
belyser mig.

Endelig vil jeg i dette meget beskedne udpluk, der som nævnt kun kan blive et resultat af personlig smag og temperament, nævne Dino Buzzati, hvis fortælling om »manden, der ville helbredes« fra »Sessanta racconti« måske kan friste nogen til et nærmere bekendtskab med hans forfatterskab. Vi hører her i en stærkt realistisk skildring, der dog indeholder megen symbolik, om en spedalsk,

der sætter hele sit trosliv ind på at blive helbredt. Han beder dag og nat, til han har bedt sig til både hellighed og helbredelse. Da han som rask skal vende tilbage til verdens glæder, viger han tilbage. For den hellige har verdens glæder mistet deres tiltrækning.

Som man forhåbentlig ser, ligger der en verden og venter syd for Alperne, og så rent litterært. Skade kun, at det ikke mere må være den nysgerrige dansker forundt at trænge ind i den med Don Silvio som inspirerende vejviser. Vi er mange, der er ham megen tak skyldig.

E. Baadsgaard Jensen

ET SKEL FALDT

Den 30. april 1972 skulle blive en mærkedag i Sct. Annæ menigheds historie. For første gang samledes vi med det polske mindretal til en fælles polsk-dansk messe.

Forud for dette initiativ lå en stor indsats fra et medlem af menighedsrådet og kirkens præster, der søgte kontakt med hver polsk familie på Amager, såvidt det lod sig gøre, og den hjertelige måde, hvorpå de blev modtaget, styrkede deres tro på, at tiden måtte være moden til, at usynlige skel, der var opstået grundet på sprogvanskeligheder, mentalitetsforskelle og meget andet, nu skulle kunne nedbrydes. Også det faktum, at der i det nye menighedsråd er indvalgt 2 repræsentanter for den polske gruppe – og de kan næppe være valgt af deres landsmænd alene – kunne tyde på, at tidspunktet er rigtigt valgt.

Der blev nedsat et udvalg på 3 mand til at tilrettelægge messen, en concelebration med vor polske præst og vor kapellan.

Messen indledtes med salmen »Lover den Herre«, hvor melodien jo er fælles for alle germansksprogede, hvad der ikke hjalp synderligt i nævnte tilfælde, men dog gav messen et internationalt tilsnit.

Syndsbeholdelse, Kyrie, Gloria og dagens bøn var på dansk, derefter fulgte læsningerne ved en dansk og en polsk lektor efterfulgt af Graduale i form af en polsk salme, og det var et kapitel for sig, idet polakkerne synger som Guds

engle små, og deres salmer er meget smukke.

Offertorium var også en polsk salme, og inden velsignelsen sang vi »Nu takker alle Gud« – igen en af de internationale – for at slutte messen af med Lourdes-salmen »Jeg elsker Maria«, der kan synges både på dansk og polsk – og den blev det. Kirketaget var ved at løfte sig under bruset af stemmer fra en fyldt Sct. Annæ Kirke.

Nu kunne eventyret være forbi – men nej – efter messen var polakkerne vært ved et festligt dækket kaffebord med servietter i de polske – eller var det de danske farver – med polske og danske flag, piger i polske nationaldragter, og langt den overvejende del af menigheden efterkom indbydelsen, så salen var fyldt på få minutter.

Pater Szymaszek bød velkommen, og scenetæppet gik op, og der sad alle tiders lille ensemble, der spillede, så det var en lyst, folkemusik, marcher og senere danse musik i teaparty stil, og det var ikke få, der benyttede lejligheden til at få sig en lille svingom.

En stemning lader sig ikke let beskrive, men det føltes som at skrue tiden tilbage til mellemkrigsårene, hvor livsglæden rigtigt fik lov at udfolde sig.

Dette arrangement skal gentages, så der kan blive lejlighed til igen at knytte kontakter og udbygge de allerede etablerede.

Det var en meget festlig dag.

MARIUS
MP
ETERSEN
IN DATA FORRETNING

4100 Ringsted – Telefon (03) 81 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F

Smede- og maskinværktøed
aut. vand- og gæsmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladeen 6 - Nykøbing F

Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Arhus N

Telefon 18 98 80

Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUF T OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. L. Simonsen's efft.

Frederiksborggade 22

København K

Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

Toldbodvejens

frugt, blomster og krans

v/ Bent Høj

Svendborg. Tlf. 21 05 79

AASEBAKKEN

SØNDAG DEN 28. MAJ

Kl. 9 udgår valfarten fra skovbrynet ved Rudersdalsvej, over for Poppel allé.

Seneste tog: S-tog fra Kbh. H (linie B) kl. 7,50.

Ved skovbrynet på Rudersdalsvej samles valfartsdeltagerne ved skiltet, der bærer deres sogns navn.

Efter sidste sogns ankomst til Aasebakken begynder højmessens kl. ca. 10,45.

Under frokostpausen opfører St. Vincents børnekor et Maria-oratorium i kappellet.

Kl. 14,30 afsluttende andagt med sakramental velsignelse.

Busforbindelse vil blive forsøgt gennemført: Aasebakken-Birkerød station fra kl. 15,30.

Lad bilen stå – GÅ med på valfart!

Komiteen for
Aasebakke-valfarterne

STENOSGADE

På sit første møde, som afholdtes den 1. maj, konstituerede Jesu Hjerter Kirkes menighedsråd sig som følger:

formand: Arne Nissen,
næstformand: Åge Meyer
sekretær: Bente Nielsen,
regnskabsfører: Nina Esmark.

STØT KATOLSK FORUM

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

26. august–1. september 1972

7 dages flyrejse med fuld pension:

Pris på »Hotel Madonna« Kr. 975.–

Særpris for syge og handicappede på »Accueil Notre-Dame« Kr. 775.–

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP
tlf.: GE 63 41 (bedst om aftenen)

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *96 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

SEMINAR

LATINAMERIKA GÆSTEFORLÆSERE

Instituttet for Udviklingsforskning afholder fra efteråret 1972 til foråret 1973 en studiekreds om: *Udviklingsprocessen i Latinamerika*, med vægt på at se, hvordan denne proces tager sig ud og analyseres i Latinamerika.

I forbindelse med seminaret håber vi at kunne invitere den hollandske landbrugssociolog, Dr. Gerrit Huizer, der har arbejdet med jordreformer og bondebevægelser i Latinamerika.

Instituttet har afsat ca. 10.000 kr. til invitation af andre gæsteforelæsere, men erkender, at dette beløb ikke rækker langt.

Vi indbyder derfor alle institutioner, organisationer og foreninger til samarbejde om invitation af en eller flere forskere, der beskæftiger sig med aspekter af udviklingsprocessen – økonomi, industrialisering, landbrug, uddannelse, politik – og som vil holde foredrag på engelsk forskellige steder i landet.

Vi har en række oplagte emner inden for forskellige fagområder, men vil gerne have tilføjelser.

Interesserede kan få tilsendt nærmere oplysninger fra:

Latinamerikaseminaret
Instituttet for Udviklingsforskning
Sct. Annæ Plads 5
1250 København K
Telf.: (01) MI 8922.

40 ÅR

PATER MARTIN BRAUN

Pinsedag, den 21. maj, har sognepræsten i Roskilde, Pater Martin Braun, 40-års præstejubilæum.

Allerede fire år efter sin vielse kom Pater Braun til Danmark, og hele hans virke har derefter været lagt her i landet. Pater Brauns hovedopgaver har været som sognepræst i Tåstrup under krigens vanskelige forhold og senere som sognepræst i Roskilde.

Pater Braun er først og fremmest familiernes præst. Inden for sit specielle geografiske område har han lagt vægt på at være noget for alle aldersgrupper, og han har derfor i usædvanlig mange tilfælde fulgt såvel første, anden og nu også den opvoksende tredje generation.

Med sin store samarbejdssevne og modne indstilling har Pater Braun altid forstået at trække lægfolk ind i arbejdet, og der er derfor intet mærkeligt i, at han indførte menighedsråd i Roskilde, længe inden det blev foreskrevet. For menigheden har det derfor været naturligt, at han gennem disse mange år var menighedsrådets – ikke selvskrevne – men selvfølgelig formand, og i denne tid har afstemninger været overflødige. Alt er vedtaget i enighed.

Ud over i sit sognarbejde har man kunnet træffe Pater Braun som afløser de mærkeligste steder på Sjælland. Der er aldrig appelleret forgæves til hans hjælpssomhed. Det er derfor ikke mærkeligt, at han straks efter påske gik ned med flaget og nu må finde sig i et flere måneder langt rekreationsophold. Jubilæumsdagen tilbringer Pater Braun derfor i Holland. Men menigheden glæder sig til at fejre ham søndag den 20. august med forskellige arrangementer.

B.

AMAGER

Menighedsrådet har på sit første møde den 26. april konstitueret sig som følger:

formand: Alex Brozek, Amagerbrogade 157, 2300 S. Telf. (01) 55 81 43,
næstformand: Jens Anker Kristiansen, Nordmarksvej 124, st., 2770 Kastrup. Telf. (01) 50 85 05,
sekretær: Ellen Stitz, Bremensgade 63, 1., 2300 S. Telf. (01) 58 76 26.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 21/5: 1. PINSEDAG: Ap.g. 2,1-11. – Salme 103 (104), 1ab og 24ac. 29bc-30. 31 og 34. (R: 30 eller Alleluja). – 1. Kor. 12,3b-7. 12-13. – Joh. 20,19-23.
Mandag d. 22/5: 2. Pinedag: Ap.g. 10, 34a. 42-48a. – Joh. 3,16-21. – Begge læsninger findes i Søndagsmessebogen under 2. Pinedag.
Tirsdag d. 23/5: Jak. 4,1-10. – Mk. 9, 30-37.
Onsdag d. 24/5: Jak. 4,13-17. – Mk. 9, 38-40.
Torsdag d. 25/5: Jak. 5,1-6. – Mk. 9, 41-50.
Fredag d. 26/5: Jak. 5,9-12. – Mk. 10, 1-12.
Lørdag d. 27/5: Jak. 5,13-20. – Mk. 10, 13-16.

Søndag d. 28/5: HELLIG TREFOLDIGHEDS FEST: 2. Mos. 34,4b-6. 8-9. – Som Salme læses: Daniels bog, tilføjes: Afsnit V (De tre venners lovsang): Vers 29-33. (R: 29b). – 2. Kor. 13, 11-13. – Joh. 3,16-18.
Mandag d. 29/5: 1. Pet. 1,3-9. – Mk. 10, 17-27.
Tirsdag d. 30/5: 1. Pet. 1,10-16. – Mk. 10,28-31.
Onsdag d. 31/5: Jomfru Maria, vor Dronning: Es. 9,2-7. – Salme 112 (113), 1-8. (R: 2 eller Alleluja). – Lk. 1, 39-47.
Torsdag d. 1/6: 1. Pet. 2,2-5. 9-12. – Mk. 10,46-52.
Fredag d. 2/6: 1. Pet. 4,7-13. – Mk. 11, 11-26.
Lørdag d. 3/6: Judas 17. 20b-25. – Mk. 11,27-33.
Søndag d. 4/6: KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST: 5. Mos. 8,2-3. 14b-

EN HELT IGENNEM KATOLSK BY I ENGLAND... DET HØRER TIL SJÆLDENHEDERNE

En helt igennem katolsk by i England... det hører til sjældenhederne. Men den findes – og måske flere fra Little Crosby, en snes kilometer fra Liverpool i det nordvestlige England over for Dublin i Irland. Little Crosby: Ja, det begyndte, som førstedelen af navnet fortæller, i det ganske små katolske set.

16a. – Salme 147,12-15. 19-20. (R: 12a eller Alleluja). – 1. Kor. 10,16-17. – Joh. 6,51-58.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 21/5: 1. PINSEDAG. – Tiden for Påskekomunionen slutter.
Mandag d. 22/5: 2. Pinedag. – Der kan i dag læses samme Messe som 1. Pinedag (evt. en votivmesse for den Helligånd). Læsning og Evang. dog som 2. Pinedag (jfr. de liturgiske læsninger d. 22/5). Sekvens og Credo bortfalder, men ikke Gloria.
Tirsdag d. 23/5: Ferialdag.
Onsdag d. 24/5: Ferialdag.
Torsdag d. 25/5: Ferialdag. – Eller: S. Gregor VII, pave.
Fredag d. 26/5: S. Filip Neri, præst.
Lørdag d. 27/5: Ferialdag. – Eller: S. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer. – Eller: S. Johannes I, pave og martyr. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 28/5: HELLIG TREFOLDIGHEDS FEST. – Mariavalfart til Aasebakken.
Mandag d. 29/5: Ferialdag. – Eller S. Maria Magdalene de Pazzi, jomfru.
Tirsdag d. 30/5: Ferialdag.
Onsdag d. 31/5: Jomfru Maria, vor Dronning.
Torsdag d. 1/6: Ferialdag. – Eller S. Angela Merici, jomfru.
Fredag d. 2/6: Ferialdag. – Eller S. Marcellinus og S. Petrus, martyrer.
Lørdag d. 3/6: Ferialdag. – Eller S. Karl Lwanga og lidelsesfæller, martyrer i Uganda i Afrika (1886-1887). Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse. – Årsdagen for pave Johannes XXIII's død (1963).
Søndag d. 4/6: KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST. – Mariavalfart til Øm.

Det var efter reformationsoprøret og den nådesløse cromwell'ske periode. Stedets godsejer med familie havde fremdeles ikke mistet landets oprindelige kristne tro: den katolske med de faste hjerters og tankens bånd til Rom.

Sammen med familien var det en katolsk enklave, selv om det i disse tider betød tilsidesættelse, mistænkeliggørelse og ofte fængsling, hvis enkeltpersoner og familier fortsat holdt fast på den »udenlandske romerske tro« – den, som man både havde voldsomme bryderier

med i Skotland og Irland, og som arvefjenden Frankrig tillige tilhørte!

Herremanden på dette sted i det frodige landskab Lancashire, Nicholas Blundell til »West Lane House«, indrettede i det ganske skjulte et katolsk bedested på sit gods. Og her blev messen læst, mens frygten for den verdslige og religiøse magts håndhævere blandede sig med den meget sagte latinske tekst foran alterbordet. Dette bedested bag tykke mure blev et fast holdpunkt i Little Crosby's trofaste katolske liv.

Da endelig i 1790 den romersk-katolske kirke blev tilladt efter de hårde forfølgelser, og messen atter kunne fejres, omend fattigt og beskedent, med latinske korsang og vel med engelske hymner tilføjede blandt det katolske folk, blev Little Crosbys nærmeste katolske kirke Sct. Mary's på Highfield Street i midtbyen af Liverpool, som allerede dengang søværts havde forbindelse med Dublin og det øvrige katolske Irland.

Men i dag er der på strækningen ind til Liverpool's centrum ikke færre end 20 steder, hvor det hellige messeoffer fejres.

Den nuværende sognekirke i Little Crosby er bygget i 1874, mens det oprindelige kapel ved godset først blev til en skole og siden tjente som bolig for flittige søstre. Sct. Vincents-søstre af den hellige Paul har nemlig gennem ikke færre end 112 år virket i kirke og skole på dette traditionsrige troens sted i England.

Stor bekymring vakte det derfor i menigheden, da denne for et par år siden erfarede, at søstrene på grund af omlægning i deres opgaver måtte opgive Little Crosby. Men andre har fulgt kaldet til denne plet i Lancashire: Franciskanersøstre fra Mill Hill ved London er kommet til undsætning i stedet for Sct. Vincent-søstrene – hvis komunitet for øvrigt siden 1904 har været særdeles virksomme i vor hjemlige Helsingør-menighed!

Little Crosby er et af de ældste katolske centre i det efter-reformatoriske England, hvor den katolske tro – til forskel fra de skandinaviske lande – »overvintrede« i mange familier, der hverken ville godtage den franske calvinistiske lære eller den tyske lutherske. Nu er den lille by helt igennem katolsk, idet man selvfølgelig i vor økuméniske nutid lever i et fordrageligt samvirke med egnens og landets andre kristne samfund!

ad

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchsvæg 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Priiserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

LIVET ER EN DRØM

Enkelhed og åbenhed er de ord, der bedst karakteriserer Franz Ernsts dokumentarfilm om psykiske tilstande og psykiatri. Fire samtaler med fire unge mennesker, som fortæller meget frit og tillidsfuldt om deres oplevelser. I lange, næsten uklippede sekvenser får vi at vide, hvorfor de er kommet i kontakt med psykiatrisk behandling, hvorledes det føles at blive indlagt på et statshospital, hvad behandlingen går ud på og om de selv tror på, den vil lykkes.

Det er fantastisk at høre de fire personer fortælle, fordi man får en intens oplevelse af, at psykologiske teorier og forklaringer måske nok kan være meget gode, men at det først og fremmest drejer sig om at møde mennesker åbent og fordomsfrit. Og netop de psykiske afvigelser bliver mødt med en mur af forudfattede meninger og forsvarsmekanismer, så det bliver næsten umuligt at opleve det andet menneske umiddelbart. Filmen er en sådan umiddelbar oplevelse af mennesker med følelser og tanker, som vi selv til daglig fortrænger. Vi bliver kort sagt konfronteret med nogle psykiske tilstande, som vi ellers ikke får set, fordi vi enten spærrer dem inde på statshospitalerne, eller fordi vi simpelt hen nægter at se noget, som vi ikke tror, vi selv oplever.

På deres egne betingelser

Det går som en rød tråd igennem filmen, at vi skal møde de fire personer på deres egne betingelser. Det betyder, at spørgeren ikke forsøger at presse samtalen i nogen bestemt retning, men prøver at forstå og uddybe det, som de fire personer selv kommer ind på. Derfor sidder man også somme tider tilbage med spørgsmål, som man godt ville have be-

svaret. Men her har instruktøren valgt at sætte de fire personers oplevelser højere end tilskuerens nysgerrighed.

Flere gange hører vi noget, som vi ved ikke passer. Dronning Ingrid er 813 år, der høres stemmer i et mennesketomt rum, eller at jeg dør, hvis jeg bevæger den ene side. For den, der oplever det, er det virkelig rigtigt, også i sine ubehagelige konsekvenser. For andre, der ikke oplever det, er det bare vås. At det ikke passer ind i vores opfattelse af virkeligheden, er for os netop et tegn på, at de er syge.

Alligevel vælger Franz Ernst at acceptere alt, hvad de fire personer siger. Det er deres virkelighed, der skal frem, ikke vores. Filmen bliver herved solidarisk med sine personer, hvilket er absolut nødvendigt for at skabe åbenhed og tolerance. Ellers kunne vi let give os til at grine eller ryste på hovedet, og intet ligger filmen fjernere. Samtidig ville vi svigte den tillid, de fire fortællere viser os.

Tilskuerens forhåndsindstilling

I højere grad end ellers er »Livet er en drøm« af tilskuerens forhåndsindstilling. En utålmodig eller meget kristisk holdning vil effektivt forhindre tilskueren i at møde de fire personer, og den umiddelbare poesi, der opstår i nogle af scenerne, vil helt gå tabt. Det tydeligste eksempel er vel den lange scene med Rikke, hvor hun tager alle tingene op af sin toilettaske og møjsommeligt læser alt, hvad der står på hver eneste tube og flaske. Havde filmen ikke været præget af åbenhed og tillid, ville scenen være en grov udlevering af Rikke. Nu giver den stille og poetisk udtryk for Rikkens forsøg på at støtte sin svage

personlighed ved hjælp af tandpasta, parfume og deodorant.

Det er måske en svaghed ved filmen, at den er så sårbar over for tilskuerens forhåndsindstilling. Jeg mener dog, man kommer sandheden nærmere ved at sige, at filmens emne, psykiske tilstande og psykiatri, gør det nødvendigt at forsøge en meget åben og tillidsfuld form. Det betyder større sårbarhed, men er også den eneste mulighed for at bryde nogle af vores fordomme.

Ingen diagnose

Hvad fejler de fire personer? På alle hospitaler er det første, man gør, at stille en diagnose, det vil sige finde ud af, hvad patienten fejler. I »Livet er en drøm« får vi aldrig at vide, hvad de fire personer fejler. Hvorfor nu det?

Når man stiller en diagnose, er der en tendens til at låse sin oplevelse af patienten fast. Samtidig lægger diagnosen hovedvægten på det syge eller unormale, hvor man lige så godt kunne koncentrere sig om de sider af personen, som fungerer tilfredsstillende. Endelig er diagnosen noget, der kommer udefra, hvilket ofte får patienten til at føle sig som et objekt for lægernes behandling i stedet for selv at arbejde med på en bedring.

Alle disse farer ved diagnosen undgår Franz Ernst helt ved slet ikke at bruge begrebet. Det er en stor hjælp for tilskueren, fordi de fire personer så kan opleves mere nuanceret. Indirekte bliver filmen således også en kritik af den psykiatriske behandlingsform,

En varm og poetisk film om følgerne af mangel på kærlighed og tolerance.

Jakob Frandsen

11/1972

st 3x

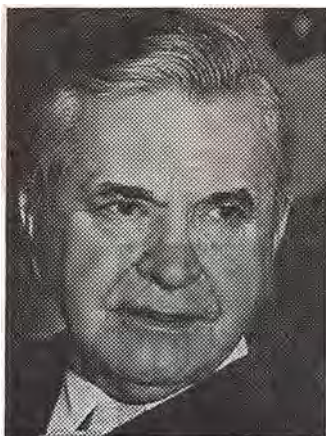
forum

katolsk

Udsigt fra
Saligprisnin-
gernes Kapel
over
Genesaret Sø
(se art. side 6)

ENSELVE BIBLIOTEK
HAVN

NOTES- BLOKKEN

For godt og vel 50 år siden – mellem den 1. og den 2. verdenskrig – opdagede den katolske kristenhed på ny Kirken som et fællesskab. Det var den tid, hvor man talte om Kirken som »Kristi mystiske legeme«. Man oplevede identiteten mellem Kristus og Kirken. Det var en tid, hvor man omfattede Kirken med ærbødighed og kærlighed som næsten aldrig før. Det var dengang, da Gertrud von le Fort skrev sine berømte »Hymner til Kirken«. Det var dengang, da den unge generations talerør, Romano Guardini, tolkede tidens tegn ved at sige, at »Kirken vågner i menneskenes sjæle«. Det var også dengang, at ungdomsbevægelsen gik over til at tale om »Kristus«, hvor man tidligere havde brugt ordet »Jesus«.

Tiden har ændret sig. Lidt efter lidt er der hos mange kristne sket en forskydning i interessen. Kirken står ikke højt i kurs i vore dage. Den er blevet vor tids syndebuk. H. Urs von Balthasar skrev for nylig: »Man mener at vise Gud en tjeneste ved at slå løs på Kirken, som om den var en gammel, støvet madras.« Tidligere betragtede man den som en moder. I dag er man bange for at bruge denne gløse.

Samtidig lægger man mærke til, at navnet »Jesus« atter oplever en renaissance. Man

får det indtryk, at Kirken i mange menneskers bevidsthed ligefrem skygger for dens Herre. Især de unge vil atter komme i et umiddelbart forhold til den rabbi fra Nazareth, der drog omkring i Galilæa og var sammen med en gruppe unge mennesker, der delte hans lod. Jesus er pludselig blevet opdaget af den kirkefremmede ungdom.

Hvad skal man sige til denne situation? På den ene side mærker man ligefrem en kirketræthed, på den anden side en ny beundring for Jesus, men uden enhver forbindelse med Kirken.

Naturligvis må man først og fremmest ransage sin egen samvittighed og spørge, om Kirken virkelig er blevet af en sådan kompakt størrelse, at mennesket Jesus forsvinder i den. Hvis det skulle være tilfældet, var vi evident på vildspor. Kirken må ikke skjule Kristus, den må tværtimod være transparent for Kristus. De gamle kirkefædre plejede at sige: Kirken er månen, men solen er Kristus. I sig selv har den intet lys, alt lys låner den fra Kristus. Den er ikke lyset, men skal vidne om lyset.

Men på den anden side er en Jesus uden Kirke en abstraktion. Historisk og teologisk set hører de to sammen. Hovedet og lemmerne danner det ene mystiske legeme. Brudgommen og bruden er en kær-

lighedens enhed. Atter finder H. Urs von Balthasar de rette ord: »Jeg tvivler ikke et øjeblik på, at Guds menneskevordelse har bud til alle mennesker, og at han når ud til alle dem, han vil nå. Men i den menneskelige histories centrum, i al dens gru og helvede, har han opstillet et strålende, uantasteligt bryllupsleje – højsangen beskriver det – og Kirkens endeløse problematik er ikke så tæt en tåge, at ikke kærlighedens lys gang på gang lyser i helgenerne.«

Kirken har givet os Kristus og giver os ham stadig i ordet og sakramenterne. Og tegnet på, at Kristus lever i Kirken, er helgenerne. De er de sande realister. De siger ikke – som vi andre: Kirken »skulle« gøre det ene eller det andet. De gør det selv. De lægger hånden på ploven og ser sig ikke kritisk tilbage. De identificerer sig med Kirken. De ved også, at embedet hører med til Kirkens struktur, da det er villet af Kristus, hvor meget der end kan være at udsætte på selve embedsbærerne. Hvis noget er galt i et samfund, kan det være institutionernes skyld. Men Kirken er mere end en institution. Den er Kristi hemmelighedsfulde legeme. Hvis jeg var en helgen, ville Kirken se anderledes ud i dag!

H. Roos S.J.

INDHOLD

FRYGT	4	GLÆDESMOTIVER	16
BILLEDER FRA ISRAEL	6	TAIZÉ '72	18
ØKUMENI I JERUSALEM	8	SYGEEKOMMUNION	19
POUL MADSEN	10	ØMBORGEN III	20
TILBEDELSE AF DET ALLERHELLIGSTE	12	LITURGISK OVERSIGT	23
UDLAND	12	TRASH	24

Det går godt med K.F.s hverve-aktion for nye abonnenter. Ikke strålende, men heller ikke dårligt. Det er jo i mange, mange år gået tilbage for bladet, og det, at tidevandet nu har vendt, er meget glædeligt.

Siden aktionens start har vi modtaget 160 nye abonnenter, som vi meget hjerteligt hilser velkommen i vor læserkreds. De er et stort aktiv, som vi håber vil gøre sig gældende. For en ny abonnent er vel den bedste propagandist, et blad kan ønske sig. De ved: eksemplets magt! Når man for sig selv har fundet begrundelse til en handling, kan man bedst motivere andre til samme handling.

Oven i købet vil disse nye læsere sikkert mere åbent og opmærksomt gennemtrekne det stof, der fra gang til gang bydes. Det kan nemlig somme tider have sin vanskelighed at nå gennem den skal af fordomme eller ligegyldighed, som ældre læsere, på grund af tidligere dårlige erfaringer, har erhvervet sig. Der er sikkert en del abonnenter, som betragter deres indbetaling som en støtteforanstaltning til en sag, som de håber må komme andre til gode, selv om de ikke selv direkte mener at få udbytte af den.

Se, det er her, vi kommer til at kunne glæde os over, at vi – foruden til de nye abonnenter – mere og mere når ud til de gamle. Af reaktionerne fremgår det, at vi efterhånden kan gøre os håb om at genvinde de ældre læsers aktive

KOMMENTAR

**DER ER HYGGE
OGSÅ I
KATOLSK FORUM**

K.F., BREDGADE 69 A, 1260 K. (01)116080

opmærksomhed. Bladet bliver bedre læst, og det må vel være redaktionens mål: en interesseret læserskare.

Hvis De vil have et mere kontant bevis på denne stille generobring af den gamle, trofaste læserkreds, der i lang tid har vandret gennem bladet som gennem en ørken, så kan vi oplyse, at afmeldingerne er blevet uhyre sjældne.

Nu gælder det om at fortsætte med vor indsats for at tiltrække nye læsere. Der er endnu en lang vej tilbage. F. eks. har vi måttet opleve, at flere sogne har sendt hele pakken med propaganda-eksemplarer, som blev tilstillet dem, uåbnet tilbage. Der er folk, også der, hvor aktionen har fundet støtte, som endnu ikke er kontaktet. Vi takker selvfølgelig alle, der allerede har ydet en indsats på propandafronten, men samtidig vil vi opmuntre dem til at fortsætte! For at hjælpe dem, udgiver vi en ny plakat til op-hæng på egnede steder. Vi vil sende den til alle sogne, men andre skal være meget velkomne til at rekvirere den hos redaktionen. Skoler, kurser, større møder, evt. af økumenisk karakter, vil vi meget gerne kontakte. Enhver, der vil komme med et positivt forslag til yderligere fremstød, vil finde en åben dør og et åbent øre. Prøve-eksemplarer og tilmeldingsblanketter fås gratis. Vor adresse er: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telefon (01) 11 60 80. Postgiro 5 70 42.

H. van Schaik

FRYGT

Herren er mit lys og min frelse, – hvem skal jeg frygte?

(Slm: 27,1)

»Frygt« er et ord, der skrives med stort F i vore dage, ikke alene i u-landene, hvor sult, undertrykkelse og utryghed råder, men også hos os, hvor »få har for meget og færre for lidt«.

Udtrykket »at frygte Gud« er i denne sammenhæng blevet flertydig. Skal man frygte Gud som man frygter sult, undertrykkelse og utryghed? Sagt på denne måde er tanken ikke relevant, men mennesker ned gennem alle tider var overbevist om, at deres Gud holdt både nød og velfærd i sin hule hånd. Hos Esajas (45,6–7) hedder det: »Herren er JEG, ellers ingen, lysets ophav og mørkets skaber, – velfærds kilde og ulykkes skaber. Jeg er HERREN, der virker alt.« Hvad stiller man op med et udsagn som dette? To modsatte holdninger er mulige: *passivt* at lade lykke og ulykke komme over sig, – megen af den fjerne Østens mystik indtager denne holdning og tilfredsstillende menneskets indgroede lykkebehov med fortrøstning på en eller anden ikke-jordisk lykketilstand, – eller *aktivt* at søge at få lykken til at vokse og ulykken til at blive mindsket. Denne holdning var Nærorientens i tiden før Mohammeds komme.

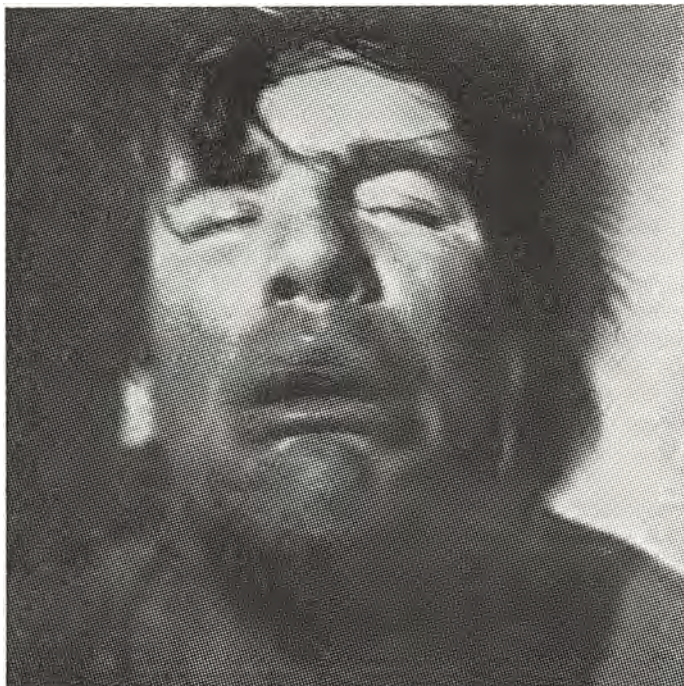
Af sumerernes gamle skabelsesberetning fremgår det, at guderne skabte menneskene for selv at slippe for at skulle arbejde. På denne måde blev forholdet Gud–menneske et forhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Dette havde som konsekvens, at mennesket fik løn for veludført arbejde, – regn til markerne, frugtbarhed hos menneske og dyr, fred i landet, held på krigstogter, – men også straf for pligtforsømmelse. *Men* de gode gamle mesopotamier var ikke nogle blide klokkefår; når de syntes det ret og rimeligt, så gik de i »strejke« over for deres guder. Kom lønnen ikke som fortjent, holdt man op med at dyrke guden, – og søgte sig en anden herre. Jo, der findes blandt de gamle sumeriske og akkadiske skrifter vidnesbyrd om, at man oven i købet drev det til at spille den ene gud ud mod den anden.

Nok frygtede man de overmægtige guder, – også dette vidner skriftfundene om, – men man vidste, at man ikke var fuldstændig hjælpeløst udleveret til deres forgodtbefindende. Også i disse gamle tider, mere end 2000 år f. Kr., havde begrebet »Frygt« i Nærorienten den dobbelte betydning »at være bange« – og »at dyrke«.

Israel har omformet denne almene nærorientalske opfattelse i henhold til sin egen forståelse af guddommen, i overensstemmelse med sine erfaringer med sin gud. Allerede den ældre skabelsesberetning (Gen: 2,4b–25) og endnu tydeligere den yngre (Gen: 1,1–4a) tegner ikke billedet af et arbejdsgiver–arbejdstagerforhold, men viser os et arbejdsfællesskab mellem Gud Herren og mennesket, – mennesker imellem. Lønproblemet bliver her knyttet til kravet om ansvarsbevidst samarbejde. (Gen: 1,26–30/2,15–21). Edens Have dyrkes som en gudsdyrkelse. Syndefaldet rammer netop dette arbejdsfællesskab på sit mest sårbare sted; åbenheden sønderrives af lukkethedens jerntæppe. Denne hændelse, der er projekteret tilbage til skabelsens begyndelse, blev af de bibelske forfattere ikke taget som et tæppefald efter sidste akt i et drama. Da de nedskrev deres beretning, stod det i al fald klart for dem selv, at den almen nærorientalske løsning i en lignende konfliktsituation: at søge sig en anden gud, – ikke kunne bruges i Israel. Både Jahvisten (Gen: 2,4b–25) og forfatteren til præsteskriftet (Gen: 1,1–2,4a) så tilbage på erfaring efter erfaring, hvor deres gud Jahve havde grebet ind i historiens forløb til fordel for Adams børn tværs igennem jerntæppet. Mere endnu: Denne gud havde sluttet en overenskomst med Adamsbarnet Abraham, og gennem ham og efter ham, med Abrahams børn, en overenskomst, der gik ud på, at Abrahams børn skulle dyrke deres faders gud, Jahve, som eneste gud, sådan at hele dette folks liv, lykke og ulykke kunne blive til en åbenbaring af denne guds sindelag. Under denne form blev det gamle arbejdsfællesskab foreløbig genoptaget.

»Herren er mit lys og min frelse – hvem skal jeg frygte?« blev således en bekendelse til fædrenes gud. Negativt sagt viser denne bekendelse, at den bedende ikke frygter nogen som helst guddom i dén grad, at han føler sig fristet til at formilde ham, at »købe ham« med ofre eller magi. Man må huske på, at mange af naturens kræfter blev anset for at være større eller mindre guder... regnguder, kornguder... guder, der forårsager sygdom, guder som... ja, deres tal er legio. Israels tanke-mønster voksede langsomt og møjsommeligt fra den indsigt, at deres gud, Jahve, havde *underlagt* sig disse guder, til den erkendelse, at Gud havde *skabt* alle naturens kræfter ved sit almægtige ord, og at de overhovedet kun var til, fordi Israels Gud lod dem være og virke. »Herren er JEG, ellers ingen,« hedder det gang på gang hos Esajas.

Positivt sagt blev frygten for Gud mere og mere til en dyrkelse af Gud alene, til tillid og til kærlighed.

Gennem Kristi komme viste tillidens og kærlighedens holdning sig at være den eneste relevante i forholdet til Israels Gud, fordi mennesket i Jesus Kristus fik muligheden for at opdage til bunds, hvad Guds sindelag rummer. Det, som Israel allerede gennem Guds indgriben i den enkeltes og hele folkets historie gang på gang havde erfaret, viste sig overbevisende klart for den troende i Kristi liv, lidelse, død og opstandelse: med lys og mørke, lykke og ulykke som midler tilbyder Herren sine skabninger, at de må have liv, et liv, der begynder med dåben og som varer ved, fordi det har sin rod i Gud.

Denne kristne erfaring lægger op til ikke mere at synge: »Herren er mit lys og min frelse, – hvem skal jeg frygte?« men at benytte sig af den oversættelsesmulighed, der læser: »Herre, mit Lys, min Frelse! – Hvem skal jeg frygte!« Gud er os nær, nærmere endnu end da Deuteronomisten jubede: »Ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit hjerte for at handle ud fra det.« (Dt: 30,14) Kristi Ånd er udgydt i vore hjerter, så vi kan råbe, Abba, kære Far. (Jfr. Gal: 4,6) Guds Ånd er blevet til Lys i os, og når vi vandrer og virker i dette Lys, vandrer vi i Frelsen, som er Jesus Kristus. Da kan vi vide os så frie, at vi for alvor bliver i stand til at lade være med at frygte nogen eller noget i den grad, at vi fristes til at dyrke det. Da bliver begyndelsen til Slm: 27 til lovprisning af Herren, som skabte alt, – af Ånden, der fylder os med sit Lys – og af Jesus Kristus, som er vor Frelse. Da er det gamle arbejdsfællesskab mellem Gud Herren og Adam blevet til et livsfællesskab, og Kristus siger om dette: »Jeg kalder Jer ikke længere tjenere... men Jer har jeg kaldt venner... I har ikke udvalgt mig, men jeg har udvalgt Jer... og givet Jer at kunne bære frugt.« (Jfr. Joh: 15,15 f.).

Sr. Simone o.s.b.

Gravkirken i Jerusalem

BILLEDER, JEG IKKE VIL GLEMME

Fotografier af forfatteren

INDTRYK FRA REJSE TIL ISRAEL Af H. Roos S.J.

Der er to billeder, jeg ikke vil glemme: Det første var ved Damaskusporten, der, hvor det gamle Jerusalem med sine smalle gyder og mange basarer munder ud i den nyere by. Fra den ældgamle massive bymur løfter sig en trappeagtig vej til den lidt højere liggende moderne gade. Vi stod der en tidlig morgenstund og ventede på en bus, som skulle bringe os til Jerusalems omegn. En menneskevrimmel bevægede sig ustandselig op og ned ad denne trappe, en uafbrudt kommen og gåen af kvinder, mænd og børn: arabere, jøder og udenlandske turister. Da fik jeg pludselig øje på en midaldrende araber. Han gik ganske langsomt, betænksomt, skridt for skridt fremad. Men det mærkelige var ikke manden, men den byrde, han bar. På hans ryg var fastspændt en

række kasser – 30 eller 40, vil jeg tro – sammenholdt i midten med en stang. Disse kasser dannede en lodret flade, som bøjede manden helt til jorden. Kun med møje kunne han se fremad. Han gik som begravet under disse kassers byrde. Det var som om det ikke var manden, der bar kasserne, men som om kasserne med deres indhold selvstændigt bevægede sig fremad. Mennesket var som forsvundet under lastens vægt. Måtte jeg rejse til Israel for at forstå, at mennesket, vi alle, er et sådant lastdyr! »Den ene skal bære den andens byrde«.

Det andet billede var i Hebron, hvor de fromme jøder i deres synagoge ærer patriarkernes grave. Vi stod i en smal gang mellem to af disse grave, som ligger i en grotte bag et jerngitter. På den ene side fandtes Rakels grav. Da faldt mit blik på en jødisk kvinde. Hun

var rødhåret, jeg anslog hendes alder til 40–50 år. Hun var gift og moder, tror jeg. Hendes ranke og slanke skikkelse gjorde et godt indtryk, hun bar moderne klæder i modsætning til mange arabiske kvinder. Men det, man lagde mest mærke til, var hendes holdning. Hun lænede sin pande mod den mur, som indesluttede Rakels grav. Hendes øjne var lukket. Jeg så, at hendes læber var i uafbrudt bevægelse. Hun bad til sine fædres Gud. Men der var en skillemur mellem hende og omverdenen. Det var, som om ingen verden eksisterede omkring hende. Da gik det pludselig op for mig, hvad bønnen er. Jeg oplevede i et nu et eksklusivt forhold mellem et menneskes Jeg og det Du, som vi kalder Gud. Jeg har aldrig i mit liv set et menneske i sådan en indre samling. Må man rejse til Israel for at opleve det?

Turist eller pilgrim?

Man kan rejse til Israel som turist, for at nyde landets badestrande, eller for at lære den nye jødiske stat at kende. Man kan også rejse til Israel som pilgrim, der først og fremmest besøger det Hellige Land. Vi var 17, som under pastor d'Auchamps kyndige ledelse følte os nærmest som pilgrimme. Vi var også en økumenisk gruppe, ligeligt fordelt mellem katolikker og protestanter med en lille overvægt af det »gejstlige« element: 3 katolske præster (deriblandt biskop Suhr), en katolsk ordenssøster, den protestantiske provst J. Exner, en præstefru og en protestantisk kvindelig teologistuderende. Hver dag holdt vi messe; det lagde vor rejsefører megen vægt på. I Jerusalem fejrede vi messen om aftenen hos de Små søstre på Via Dolorosa i deres enkle og smukke kirkerum i kælderens, der, hvor efter traditionen Veronika gav Jesus svededugen.

Det skønne Galilæa

Efter den oprindelige rejseplan skulle vi først besøge Jerusalem og derefter Galilæa. Men på grund af forskellige omstændigheder gjorde vi det omvendt. Fra Tel-Avivs lufthavn Lod tog vi i bus til Zefad, en lille by, 20 km nordvest fra Tiberiassøen. Denne lille, arabiske by har slet ingen kristne minder, men den ligger pragtfuldt på en bjergryg, 800 m over havets overflade, omgivet af bjerge. Vi boede på et kibbutz-hotel (den jødiske chauffør forklarede mig, at dette ord betyder »all together«). På sabbaten var det ikke tilladt at ryge i spisesalen).

Med dette smukke sted som udgangspunkt besøgte vi det meste af Galilæa: mod vest til korsfarenes Akko og Karmelbjerg; mod syd til saligprisningernes bjerg, Kapernaum, Tabgha, Tiberias, Nazareth og mange andre steder. Men intet billede, ingen tale kan beskrive denne egns betagende skønhed. De grønne høje, de lange dale, hvor den grønne, saftige farve blev understreget af gule,

gyvelagtige buske og blå blomstertræer, Tiberiassøens blå stilhed, ensomheden: alt var en skønhedsåbenbaring uden lige. Og selv om man som historiker kan være kritisk med hensyn til visse steders ægte beliggenhed, er én ting dog givet: her var vi på Jesu fodspor. Her vandrede han engang. Byerne kommer og går (af Kapernaum er der næsten intet tilbage mere), men landskabet er det samme: de grønne høje, søen, bjergene. Dette var Herrens foretrukne landskab både i hans offentlige virksomhed og i de 40 dage efter påsken. Der var i disse milde, varme forårsdage (4.–20. april) en aura af påskeglæde og påskefred over dette velsignede land. Og det sneklædte Hermon vinkede i det fjerne ... I Nazareth fejrede vi messen over det sted, hvor menneskevordelsen efter traditionen skete. Vi kyssede i ærbødighed den sten, som bar indskriften: »Verbum hic caro factum est« (Hér blev ordet kød). Det er hele kristendommens uforklarlige paradoks. Alt ligger i dette ene ord »hic«, på dette sted, konkret i tid og rum. Menneskevordelsen er vel nok kristendommens dybeste mysterium.

Jerusalem

Efter 8 dages ophold i det vidunderlige Galilæa rejste vi pr. bus gennem Samaria til Jerusalem. Undervejs så vi Sikem med Jakobsbrønden og andre minder fra den jødiske, romerske og hellenistiske tid. Så kom vi omsider til den gyldne stad. Da vi nærmede os Jerusalem, læste vor rejsefører, pastor d'Auchamp, en af Davids salmer, som udtrykker længslen efter Jerusalem. Der blev helt stille i bussen. Og så var vi pludselig i denne by, som så mange mennesker igennem århundreder har længtes efter. Naturligvis valfartede vi til alle de hellige steder, som byen gemmer: gravkirken, Via Dolorosa, Bethesdadammen, Gethsemani, Bethania og meget andet. Alt var så nyt og fremmed, men om aftenen sang vi vore danske salmer, når vi samledes til messen.

Jerusalem er en pragtfuld by. Jeg glemmer aldrig den solrige eftermiddag, da vi fra Sionsøstrenes tagterrasse så hen over byen: de mange kupler og tårne af alle slags kirker og moskeer, badet i strålende lys, med tempelpladsens gyldne moskékuppel som midtpunkt. Hvem af os vil kunne glemme turen gennem ørkenen til Jeriko, hvor vi så de mærkelige, pudeagtige bjergformationer, afbrudt af dybe kløfter i rødbrun farve, og det græske kloster, som klinede sig ind i bjergets huler. Alt stiger op i erindringen: det døde hav, klipperne ved Qunram, hvor hyrdedrengene fandt de berømte håndskrifter, rejsen til Hebron og Bethlehem. Det, som gjorde indtryk på mig i Bethlehem, var Fødselskirkens enkelthed og fattigdom, sammenlignet med f.eks. Peterskirkens pomp og pragt. Indgangsporten til Fødselskirken er så lav, at man må bøje sig for at komme ind.

Erindring og længsel

En rejse til det Hellige Land kan ikke sammenlignes med nogen anden rejse. Man længes efter atter at komme der. Dér er vor tros udgangspunkt, dér springer vores kilder. Og endnu en anden iagttagelse: kristendom og jødedom er uløseligt knyttet sammen. De er vore brødre. Hvor forfærdelig var ikke den tid, da man bekæmpede hinanden. »Jeg er Josef, jeres broder,« sagde Johannes XXIII, da en jødisk delegation besøgte ham. I Jerusalem, den gyldne stad, mødes tre religioner: kristendommen har gravkirken, islam de to moskeer på tempelpladsen, men det jødiske tempel mangler. Kun grædemuren er tilbage, hvor de fromme beklager savnet af templet og det liturgiske offer.

Da vi med flyvemaskinen fra Middelhavet strøg hen over Israels kyst, jublede vore hjerter: Dette er Guds land. Da vi atter forlod det Hellige Land, havde vi salmistens ord i sinde: »Jerusalem, glemmer jeg dig, da visne min højre« (Sl. 137,5).

*Udsigt fra
Saligprisningernes
Kapel*

DEN ØKUMENISKE SITUATION I DET HELLIGE LAND

EN GUD TRE RELIGIONER INGEN ENHED

v/Ferdinand Oertel

I Jerusalem, den gyldne stad på bjerget, ligger alt så nær ved hinanden: Grædemuren, hvor jøderne beder til deres Gud Jahve, på den anden side, på tempelområdet, Al-Aksa-moskeen og Klippekirken, hvor de arabiske muhammedanere beder til Allah, den samme ene og evige Gud; dér ligger de steder, hvor Kristus har virket, lidt og er død: Herodes' Antoniafæstning, Via Dolorosa og Gravkirken, hvor de græsk-ortodokse, romersk-katolske og armenske kristne ærer Gud. En Gud, tre verdensreligioner, men ingen enhed i et trosfællesskab. Og det er værre endnu, for der er også indbyrdes stridigheder indenfor de enkelte religioner. Hvert år indbyrdes Jerusalemets borgmester repræsenterer for byen til en slags nytårsreception i forbindelse med den jødiske lysfest, den kristne jul og

den muhammedanske offerfest. Hidtil har de tre patriarker for de kristne kirker ikke vist sig i fællesskab.

Selv om møder og samarbejde mellem de adskilte kristne kirker overalt har været både problematisk og vanskeligt, så har man dog kunnet spore en bemærkelsesværdig økumenisk fremgang i de senere år overalt i verden, men det er noget ganske andet i Det hellige Land, som man kan kalde for Guds hjem her på jorden, nemlig i det gamle Palæstina og i Herrens stad, Jerusalem. Dér synes de traditionelle kræfter og positioner endnu at være så stærkt fremherskende, at økumenisk tænkemåde ligger uden for de gængse horisonter hos de konkurrerende religioner, så man slet ikke kan tale om en ny sameksistens. Ligeså nær som Grædemuren og moskeen ligger ved hinanden, Klippekirken og Gravkirken,

ligeså fjernt står de troende hinanden, selv om de dér tilbeder den ene Gud.

Den jødiske stat

Israel har i dag efter statsgrænserne fra 1948 ca. 3 mill. indbyggere (informationsbrochuren taler for øvrigt om »sjæle«), deraf er 2,6 mill. jøder, 330.000 muhammedanere og 75.000 kristne. I de områder, der blev besat i 1967, lever endvidere ca. 1 mill. muhammedanere; områderne er for øvrigt trods den israelske besættelse under jordansk lovgivning. Det vil altså sige, at forholdet mellem jøder og muhammedanere nu er ca. 2,6 til 1,3, og det ændrer sig stadigt til ugunst for jøderne, idet fødselstallet ligger langt højere i den arabiske befolkningsgruppe. De ca. 100.000 kristne inden for de nuværende grænser udgør et lille mindretal.

Israel er grundlagt som jødernes stat. Den berømte jødiske bibelforsker, prof. Flusser, betegner oprettelsen af den jødiske stat som »opfyldelsen af troen på Israels Gud«, det skete overfor en gruppe katolske journalister fra Vesttyskland. Flusser siger, at den overvejende del af jøderne tror på Israels Gud, også ungdommen, selv om ungdommens længsel efter Gud, Jahve, ikke finder genklang hos de ortodokse jøder. Der findes nemlig ikke en moderne jødisk teologi. De ortodokse jøder lærer og lever efter den gamle lov, der også er grundlaget for hele det offentlige, jødiske liv i Israel. Til ortodokse kan dog kun henregnes højst 10 pct. af alle jøder.

Ser man jøderne ved Grædemuren i Jerusalem, i synagogen i Zefad eller ved Rakels grav i nærheden af Bethlehem, hvor de beder, så oplever man sammen med dem, hvorledes de holder sabbaten hellig, og man bliver måske også forbavset over deres stærke trosliv. For mange jøder er sabbaten dog kun en dag, hvor man ikke arbejder, hvor man kan holde fri, uden gudstjeneste, ligesom de fleste mennesker hos os holder søndag. På den anden side iagttager disse jøder alligevel de foreskrevne skikke vedrørende spisning og talrige andre love ifølge Thoraen.

Det, der binder dem alle sammen, er naturligvis jødefolkets historie, der både er en religions og et folks historie. I endnu højere grad er de forbundet ved antisemitismens tragiske historie, som der ikke er kommet nogen ende på, selv efter nazismens systematiske udryddelsespolitik.

De hellige steds bevaring

I den unge stat Israels uafhængighedserklæring hedder det: »Staten Israel . . . vil sikre alle sine borgere social og politisk ligeberettigelse uanset religion, race eller køn. Staten vil beskytte tros- og

samvittighedsfriheden, friheden til eget sprog, opdragelse og kultur, og den vil beskytte de hellige steder.»

Som det hedder i den officielle turistbrochure, kan man efter seks-dages-krigen igen overalt »vandre i Jesu fodspor, fra fødselsgrøtten i Bethlehem til Nazareth og Genezaretsøen, tilbage til Jerusalem, til stedet for den sidste nadver på Sionsbjerg, gennem Via Dolorosa til Gravkirken.« Man kan i virkeligheden gøre dette fuldstændig uhindret, selv om der overalt i de besatte områder er militær bevogtning af de hellige steder. Det hører med til dagsordenen i Jerusalem, at håndtasker, fotoudstyr og frakkelommer bliver undersøgt for eksplosivt materiale, og det kan være i teatret eller ved indgangen til tempelområdet. Området omkring Grædemuren bliver endvidere kontrolleret af vagtposter, der er skjult på tagene.

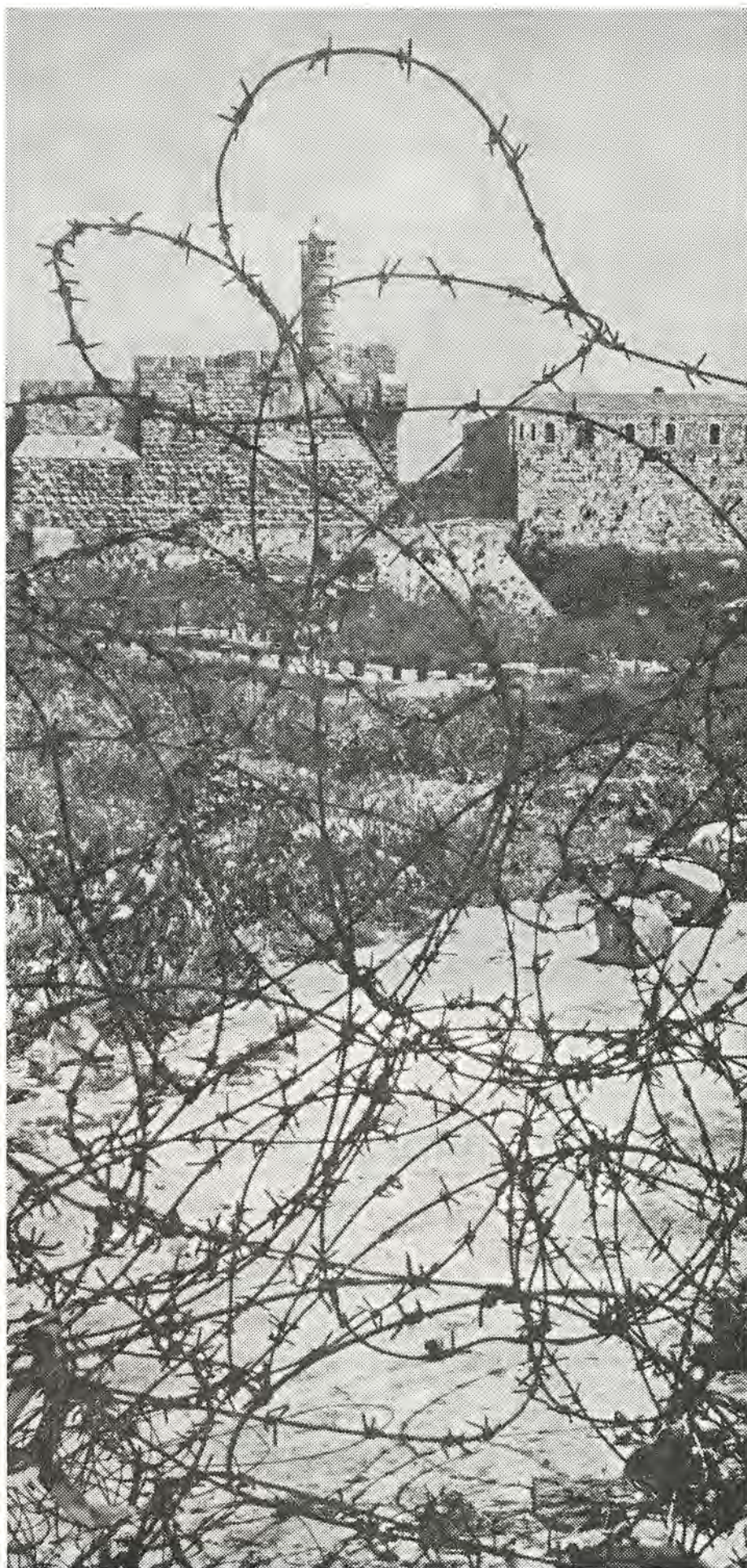
I den gamle Davidsstad Hebron, 40 km syd for Jerusalem, sad der ved vore besøg bevæbnede, israelske soldater både på trappen til den fæstningslignende Haram-el-Khalil-moské og ved gravene for Abraham og Isak, samtidig sprang soldaterne rundt på de omkringliggende tage og patruljerede gennem araberkvarteret.

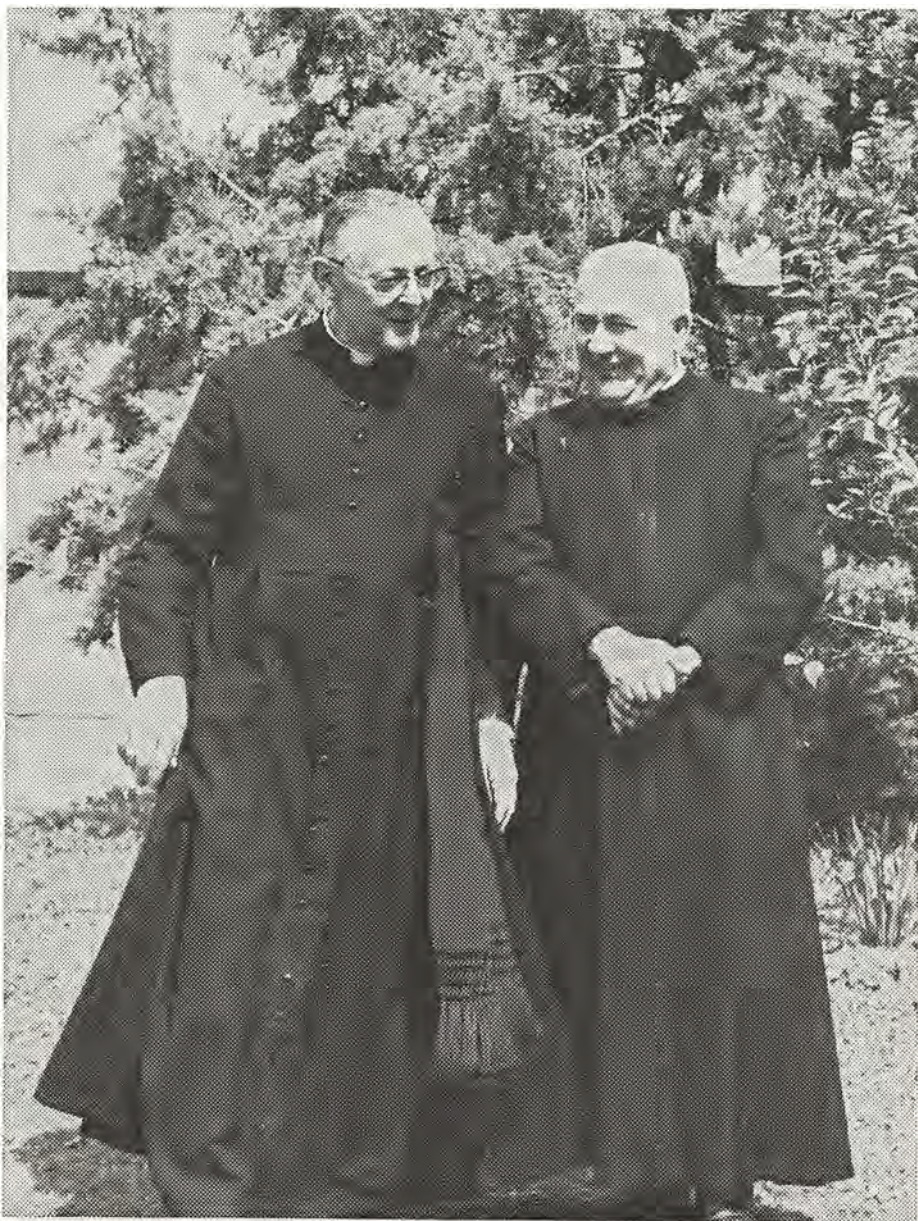
Man kan overhovedet ikke sætte de nuværende forhold i de besatte jordanske områder og Jerusalem op som målestok for en bedømmelse af tilstandene i Det hellige Land. Den jødisk-arabiske konflikt har stadig ingen indflydelse på de hellige steders situation. I Israel bliver forholdet kun problematisk, fordi de jødiske interesser ikke kun er religiøst betinget, men i højeste grad også nationalt. F.eks. frygter iagttagere, at Israels saneringseksperter ikke vil tage hensyn til Jerusalems gamle bydel med de traditionsrige mindesmærker for muhammedansk og kristen religion, selv om man nok så meget bedyrer denne hensyntagen overfor udenlandske besøgende.

Endeløs konflikt?

Nazareth havde før seks-dages-krigen den største arabiske befolkning af samtlige israelske stater. Nazareth har også en arabisk borgmester, der samtidig er parlamentsmedlem. Han og byen bliver ofte opstillet som eksempel på, at jøder og arabere trods alt kan komme ud af det med hinanden. Ved en pressekonference sagde den arabiske borgmester, at jøder og arabere uden videre kunne gifte sig; det er vel teoretisk muligt, men det sker næppe i praksis. Yderligere må ægteskabskandidaterne blive enige om den ene eller den anden religion, når de vil giftes, og ægteskab kan i Israel kun indgås ved religiøs mellemkomst.

(På dansk v/Ibi Werner)

RIGTIG KLOG

DE FÆRRESTE VIL KALDE
HAM »NORMAL«

Men selv om hans liv ikke ligefrem er ortodokst, ville det være urigtigt at påstå, at han ikke er rigtig klog. Manden, der tales om, hedder Poul Madsen. Indtil for få år siden lærer på Nørre Gymnasium i København. Han konverterede til den katolske kirke i en moden alder. I dag er han præstestuderende i Rom.

»Han må være skingrende skør, ellers forlader han ikke en god tjenestemandstilling, når han lige har passeret de 60 – bare for at læse til præst.«

Det er det skudsmål, mange vil give tidligere lektor Poul Madsen, Nørre Gymnasium i København. Men skulle De møde en ældre, gråhåret præstestuderende på Piazza Navona i Rom, vil dette skudsmål hurtigt ændre sig. Poul Madsen er ikke i tvivl om det rigtige i sin handling. Næsten genert fortæller han om sig selv: – Jeg kan ikke lide, at der bliver gjort så meget blæst ud af den historie, for mig var det naturligt at blive præst.

– Jeg glæder mig til den dag, hvor mine studier er færdige, og jeg står foran biskoppen i København: »Her er jeg,

kan du bruge mig som afløser i sognene.« Det er mit mål, siger Poul Madsen.

– Det lyder måske mærkeligt, men det er min sikre overbevisning, at der har været en dybere mening med min overgang til den katolske kirke og mit præstestudie. Jeg har gennem en årrække været lærer i historie på Nørre Gymnasium, men først i de senere år har der langsomt groet et ønske frem om at blive præst. Præstekaldet er blevet stærkere dag for dag, selv om det begyndte lidt sent.

Skolen i centrum

Nørre Gymnasium har egentlig været centrum i denne ændring af mit liv. Jeg gennemgik med en klasse de forskellige religionstilbud, der er i Danmark. For at det skulle blive så objektivt som muligt, blev klassen og jeg enige om, at der skulle komme repræsentanter fra de forskellige trossamfund og fortælle om deres tro. Fra den katolske kirke kom pastor Bjørn Højbo. Jeg var selv overbevist kristen og havde i mange år tænkt på den katolske kirke. Efter vort lille møde på skolen gik nogle af eleverne og Bjørn Højbo med hjem til mig. Der blev diskuteret meget, og før Bjørn Højbo var gået, havde jeg taget min beslutning. Jeg ville konvertere. Jeg blev og er stadig katolik med liv og sjæl. Det er nu otte år siden.

Nogle år senere gik jeg en tur inde på Sct. Josef Hospital. Et opslag var sat op på hospitalet. Det bar overskriften: Bøn om præstekald.

Dette opslag fik mig til at tænke nærmere over denne opgave. I starten troede jeg vel ikke rigtigt selv på det, men der var så meget, der pegede i den retning. Jeg er ugift og kunne således uden familie og forpligtelser forlade mit arbejde på Nørre Gymnasium den dag, jeg ville.

Turen går til Rom

Om efteråret besluttede en af klasserne, at de ville til Rom. De bad mig om at tage med. Der opstod imidlertid problemer, så rejsen med klassen måtte opgives. Men når jeg nu havde besluttet at tage til Rom, skulle det også være. Jeg tog af sted alene. Via bekendte, jeg havde truffet i den katolske kirke, blev det til et besøg hos rektor for Beda College, monsignore Curtim. Jeg talte med ham om mine muligheder for at blive præst. Til min store glæde var han positiv. Med ansøgningskemaerne under armen tog jeg tilbage til Danmark.

Hjemme forelagde jeg min idé for biskoppen, der også var meget positiv. Den endelige beslutning kom ikke, for det hele var gået af sig selv. Alt pegede i retning af en kommende præsteuddan-

nelse, så det var »bare« at få udfyldt ansøgningsskemaet og få det afsendt.

Det eneste rigtige

Kollegerne på Nørre Gymnasium tog det pænt. Rektor på skolen blev først lidt ked af det, da jeg tog min afsked, men kom dog kort tid efter og sagde: »Jeg tror, det er det eneste rigtige«.

– Nogen vil sige, at omgivelserne viste mig vejen til præstestudiet. Selv mener jeg, eller rettere, jeg ved: Gud viste vejen.

Vi sidder på en fortovsrestaurant på Piazza Navona i Rom. Foran mig sidder en »studerende«. Han er næsten tre gange så gammel som jeg. Det er næppe Poul Madsens tidligere gerning som lærer, der gør det. Men følelsen af, at han har meget at lære sine omgivelser, ligger i luften. Han er ikke kun studerende, men også læreren, der kan give noget værdifuldt om Gud videre.

Positive kristne lytter til Gud

– Jeg kan ikke se noget mærkeligt i at blive præst i så sen en alder, siger Poul Madsen. Når vi er positive kristne, har vi bare at lytte. Lytter vi til Gud, vil alt være lagt til rette. Præstens opgave er at være sig selv. Kierkegaard siger: »Man skal kunne realisere sig selv«. Det er ikke bare en floskel for mig. For ved at realisere mig selv, vil jeg realisere min præstegerning. Og gennem denne gerning håber jeg at kunne være til nytte for andre mennesker. Det lyder måske af meget. Men jeg vil forsøge at realisere det.

– Forleden var vi til messe i Peterskirken. Da vi gik ud af kirken, fulgte jeg med en ung mand, der også læser til præst. Vi gik med hinanden under armen. Det var ikke nødvendigt at sige noget. En lykkefølelse strømmede igennem mig. Jeg kunne mærke, at han også var glad; uden at sige noget, forstod vi begge det samme. Præstegerningen er det rigtige for os. Det er en følelse, der kan være svær at forklare med ord. Den er der bare. Præstekaldet.

Eleven passer tiden

Der er 86 studerende på Beda College. Undervisningen foregår på engelsk, og eleverne er en mærkelig blanding. Unge og ældre mellem hinanden. Tidligere håndværkere, forretningsfolk, lærere og »enkemænd«. Alle må uanset alder følge det samme program. 6,30 lyder klokken, og dagen begynder med meditation, kl. 7 er der morgenmesse og en halv time efter, morgenmad. Derefter begynder skolen, der afbrudt af middagsmaden varer til kl. 14. Herefter følger to timers pause, hvor der fordres ro på gangene og i værelserne. Kl. 16,15 er der the, derefter et par timers opgaveløsning,

kl. 19 aftensmad, kl. 21 rosenkransandagt, og kl. 22 går de studerende til ro, så de er udhvilede, når programmet gentager sig dagen efter.

– Hvordan er det at sidde på skolebænken igen?

– Ja, jeg er jo flyttet på den anden side af undervisningspultene, svarer Poul Madsen. Og her befinder jeg mig udmærket. Lærerne siger automatisk fornavn til en; det er en rar fornemmelse. Da undervisningen foregår på engelsk, har vi jo ingen problemer med De og du.

Bedre sent end aldrig

Beda College ligger ikke inde i selve Rom. Det gjorde det tidligere. Men for få år siden flyttede det lidt uden for

Rom i moderne bygninger. Klostertilværelsen tiltaler Poul Madsen, det er både hyggelige og befordrende for studierne, at de kommende præster bor sammen.

Poul Madsen skal tilbage til studierne. Tjeneren kommer med regningen, – hvor er det billigt at få en kop kaffe på en restaurant. Trods den kun et par kroner store regning, diskuterer vi, hvem der skal have æren af at betale. En anden danskers bemærkning får Poul Madsen til at give sig: Vi kan da umuligt lade en »fattig« præstestuderende betale. Poul Madsen griner, ja, jeg er student, selv om det er en gammel studerende, I har med i byen. Men her gælder vel ordsproget: Bedre sent end aldrig.

pols –

ROM

GÅR ROM MED TIL EN LEMPELIGERE TOLKNING AF »HUMANAE VITAE«?

Præfekten for Kleruskongregationen, kardinal John Wright, har i et brev til ærkebiskoppen af Washington, kardinal Patrick O'Boyl, skelnet mellem de ægte-skabelige forhold som et ideal, sådan som rundskrivelsen »Humanae vitae« beskriver det, og en konkret situation i ægteskab, hvor brugen af »antikonceptionelle midler« under særlige omstændigheder kan forsvares.

Dette brevets forhistorie er følgende: For omtrent to år siden har 19 præster i ærkebispedømmet Washington i en offentlig erklæring taget afstand fra en rigoros og for absolut tolkning af »Humanae vitae«. Deres ærkebiskop, kardinal Patrick O'Boyl suspendede derefter disse præster, dvs. forbød dem at udøve deres kirkelige funktioner. Men disse præster – også kaldt »Washington-præ-

ster« – henvendte sig direkte til paven. Paven derimod gav sagen videre til »kongregationen for klerus«, et af Vatikanets ministerier, som behandler sådanne problemer. Allerede den 26. april 1971 (!) har kongregationens præfekt i et brev til ærkebiskoppen af Washington taget stilling til hele spørgsmålet. Den 20. maj 1971 blev dette brev offentliggjort i den engelske udgave af »Osservatore Romano«. Men det vakte den gang ikke større opsigt, og forblev næsten upåagtet. Først da det italienske, katolske ugeskrift »Il Regno«, som udkommer i Bologna, i sit aprilnummer af i år publicerede teksten, kom der gang i diskussionen. Nogle kritikere mente, at brevet ligefrem betød et skridt fremad i forhold til »Humanae vitae«.

Så vidt man kan se, bekræfter brevet i sin første del den tidligere rundskrivelses indhold. Den siger derefter, at »den antikonceptionelle akt ganske vist er objektivt forkert, men at den under særlige omstændigheder kan være uden (moralisk) skyld eller indebærer en mindre skyld, ja, at den endog kan være subjektivt forsvarlig«. Iagttagere har endvidere gjort opmærksom på, at brevet ikke mere taler om, at denne akt er »umoralisk i sig selv« (sådan som »Humanae vitae« gjorde det), men betegner den som »objektivt forkert«.

Den 13. april i år har kongregationens præfekt, kardinal Wright, overfor det franske pressebureau »Agence France Presse« erklæret følgende: »Intet er forandret. Som brevet til kardinal O'Boyl oplyser, er grundprincipperne i 'Humanae vitae' fuldstændigt respekteret i vedkommende dokument«. Men brevet indhold synes dog at sige, at brugen af antikonceptionelle midler under visse omstændigheder subjektivt kan forsvares, om end den er »objektivt forkert«. Denne tolkning svarer for resten til det fælles hyrdebrev, som de nordiske biskopper har udsendt efter »Humanae vitae«s offentliggørelse for nogle år siden.

Samtidig med denne diskussion meddeler det nordamerikanske nyhedsbureau »NC News Service« (26.4.72), at ærkebiskoppen af Malta, Michael Gonzi, i en instruktion til sine troende, har udtalt følgende: Et katolsk ægtepar, som i deres kristne samvittighed er kommet til den opfattelse, at »det i deres situation er umuligt fuldstændig at realisere det ideal, som er fremlagt i »Humanae vitae«, ikke begår nogen synd og skal ikke betragte sig selv uværdig til at modtage den hellige kommunion«. Den 86-årige ærkebiskop har truffet denne afgørelse efter en diskussion med 1.000 skriftefædre af sit ærkebispedømme.

H. Roos S.J.

TILBEDELSE AF DET ALLERHELLIGSTE

Af Hans Urs von Balthasar

II
I troslivet har vi imidlertid noget, der svarer til dualiteten mellem Herrens tildragelse og

tilstand i eukaristien, og det er dualiteten mellem aktion og kontemplation. Den sakramentale aktion peger ud over sig selv, og fordi den først og

fremmest er modtagelse af Guds kærlighed, indeholder den et væsentligt kontemplativt moment, som tenderer henimod at vokse ud over sel-

ve akten. Jeg vil og jeg må tænke dybere over, hvor »store ting Gud har gjort imod mig.« Jeg vil og jeg må åbne hele min ånd og eksistens for den materielle modtagelse af spise og drik, fordi Herren vil gennemtrænge mig helt, når han skænker sig til mig. Modtagelsens akt må nå helt ud til de yderste grænser af min eksistens, der som helhed skal være indhyllet i den eukaristiske Herres tildragelses-tilstand, som er det »Allerhelligste«. Hele min profanitet overstråles af dette, det aller-mest sakrale. Jeg kan ikke på anden måde bevidst komme udbredelsen af dette lys i møde end ved kontemplation. Jeg må ikke sige, at lyset breder sig ud i mig automatisk (at kommunionen skulle virke i mig af sig selv), når jeg blot redeligt gør mit daglige arbejde – selv om denne redelighed naturligvis skal holdes højt i ære. Men tanken om sakramental automatik er uværdig for en kristen. Hvis man er klar over dette og alligevel

TJEKKO-SLOVAKIET

TJEKKOSLOVAKISKE NONNER BORTVIST FRA SOGNE

Rom – NC News Service

Det kommunistisk styrede Tjekkosllovakiet er vendt tilbage til dets stalinistiske taktik fra 1950 og har sendt alle katolske ordenssøstre, som virker i sognene, til fjerntliggende »opsamlingssteder«, ifølge tilforladelige kilder.

Den 13. april, præcis 22 år efter, at kommunistiske agenter slog ned på landets præste- og munkeklostre, har politiet gennemført tvangsforflytning af alle ordenssøstre fra sognene til gårde og klinikker, hvor de skal arbejde i det skjulte.

Nyheden om nonnernes tvangsforflytning, som påbegyndtes i begyndelsen af april, kom til Rom den 11. april, to dage før søstrenes flytning var fuldført.

Hvor mange af bortvisningerne, der blev berørt af politi-aktionen, vides ikke. Under tøbruddet i 1968, i forholdet kirke-stat under den kommunistiske parti-formand Alexander Dubceks »Kommun-

isme med menneskeligt ansigt«, vendte mange søstre stille tilbage til sognearbejdet fra de klinikker, gårde og gamles hjem, hvortil de var sendt af kommunistiske embedsmænd. For første gang i to årtier havde religiøse samfund lov til at modtage novicer.

Nu er alt dette gjort ugjort. Alle katolske søstre er sendt derhen, hvor de ikke kan ses, og regeringens embedsmænd har befalet ordenerne og kongregationerne at sende alle de søstre væk, som blev modtaget som novicer i 1968 og 1969.

Fra detaljerede efterretninger, som man har modtaget i Rom, fremgår det, at Tjekkoslavakiets neo-stalinistiske styre også forsøger at nedskære antallet af katolske præster.

Kommunisterne arbejder tilsyneladende fra begge ender af aldersskalaen. De holder seminariernes optagelseskvota nede og – nyheden er tilforladelig – planlægger at tvinge alle præster, der er fyldt 60 år, til at forlade det aktive liv og trække sig tilbage (gå på pension). Seminarierne i Bratislava i Slovakien fik kun tilladelse til at modtage 32 af de 80 kandidater, der havde meldt sig i september 1971. Det blev også tvunget til at lukke i tre måneder til betydelig skade for studierne.

Den 7. marts befalede kulturministeriet i Bratislava bortvisning af syv seminari-

ster, de tre aftenen før deres præstevieelse. Man gav ingen grunde, men det er påfaldende, at de fleste af disse mænd havde universitetsgrad eller lignende.

Der synes at fremkomme et mønster. Regeringen har nægtet tilladelse til optagelse af kandidater med højt kvalificeret uddannelse. Man truede i Bratislava med yderligere bortvisninger, og der berettes, at seminaristerne svarede med en sultestrejke. Ved det akademiske års begyndelse måtte alle seminarister aflægge ed på, at de ikke var medlemmer af religiøse ordener eller kongregationer. Regimet synes opsat på de religiøse ordeners udryddelse. Præsterne af den katolsk-orientalske ritus synes at nyde myndighedernes særlige opmærksomhed. Denne katolsk-orientalske kirke, som havde 300.000 medlemmer, blev tvangsforenet med den ortodokse kirke i 1950, men fik lov til igen at gøre sig selvstændig i 1968. Seminariet i Presov fik den dog ikke tilbage.

I september fik ingen seminarist fra den katolsk-orientalske ritus lov til at komme ind på seminariet i Bratislava. Nu hører man, at en seminarist af den orientalske ritus i det tjekkiske seminarium i Litomerice har fået ordre fra myndighederne til at lade sig præstevie enten i den ortodokse kirke eller efter den latinske ritus.

vægrer sig ved kontemplation, så vil man til sidst gå over til at sige, at Messen blot er et »minde« om en historisk begivenhed eller intet mere end et åndeligt og tidsmæssigt afgrænset møde, og med sådanne fortyndinger vil man så forsøge at forskafe sig selv en god samvittighed. Kontemplation derimod er den troendes forsøg på at være taknemlig. Et forsøg på i åndelig forstand at realisere det, som er blevet skænket ham i sakramentet; et forsøg på åndeligt at absorbere og fordøje det, som han materielt har modtaget. Under alle omstændigheder vil det aldrig blive til mere end et forsøg. Den, som forsøger kontemplationens akt, vil i tidens løb blive begavet med noget, som kan kaldes en kontemplationens tilstand. En slags orgelpunkt, der hele tiden klinger med under hverdagens mange forvirrede melodier, og når der indtræder en kort pause, vil klangen blive tydeligt hørbar. Et sådant menneske ved, at hele hans

profanitet er gennemtrængt og retfærdiggjort af det Allerhelligste, fordi han har sat noget ind på at fordybe sig i denne viden. Hvorfor er det sådan? Fordi alt det profane i sin påtrængende materialisme til syvende og sidst dog er meningsløst, fordi det ikke kan opvise nogen mening i sig selv. Der klæber noget spøgelsesagtigt og fortvivlet ved det, det flygter fra en meningsløs nutid ind i en efter sigende mere meningsfyldt fremtid, hvis dybere farer, tvetydighed, ja redningsløshed er åbenbar for alle. Men er alt det meningsløse, som lige så ubønhørligt som døden selv træder til syne i vor daglige jagt efter mening, i den kristnes øjne ikke indbragt i eukaristiens allerhelligste meningsløshed? For hvad er mere meningsløst end Guds fuldkomne hengivelse i Kristus, denne totale hengivelse og fortærelse, disse perler, der er kastet for svin? Denne yderste meningsløshed er det eneste centrum, vi kan styre efter, hvis vi kunne ned-

lade os til for nogle øjeblikke at sætte vore regnemaskiner til side og tænke efter. Selv om alle vore meningsløshed programmeres og sendes igennem en computer, så kommer der ingen mening i stand. Men »Guds dårskab er visere end menneskene, og Guds svaghed er stærkere end menneskene« (1. Kor. 1,25). Hvis hele verdenshistoriens jagt efter mening overhovedet skal have nogen værdi for Guds domstol, så bliver det kun i samme grad, som den er gennemtrængt, målt og retfærdiggjort ved Guds kærligheds dårskab og svaghed i Kristus.

Tilbedelsen af det Allerhelligste er ikke nogen perifer andagt i Kirken. Den kan antage tilfældige former – udstilling af en rigt udsmykket monstrans, røgelse, bestemte sange og bønner, slut-velsignelse med ciboriet. Alt dette tilfældige kan være meningsfyldt, og da det gøres for de mange, behøver ikke alle synes om enhver enkelthed. Det Allerhelligste kan være tilgen-

gelig for stille tilbedelse i et særligt rum, der er forbundet med hovedkirken. Denne stilhed kan blive til et hjem for gamle mennesker og for ensomme. Kirkerne står jo stadig åbne for den, der vil holde en lille pause og besinde sig foran den eukaristiske Herre. Når han kommer ind i Kirken vil det hjælpe ham til at glemme det larmende og perifere uden for. Men hvis kirken ikke ligger i nærheden, kan man også træde inden for på åndelig vis. For at komme fra det profane til det Allerhelligste behøver vi aldrig gøre mere end ét skridt. Vi er omgivet af det på alle sider, og vi har, som Paulus udtrykker det, til enhver tid fri adgang til Gud. Vi er husets børn og behøver ikke at sidde i venteværelset. Vi behøver blot en tanke for at være ved Guds hjerte, og i eukaristien er det os forkyndt og skænket, hvad Gud er.

(Klarstellung. (Herder-Bücherei, Bd. 393, (1971), S. 111–116)).

FINLAND

TEOLOGER OG JOURNALISTER SIGER, AT KIRKERNE MÅ LYTTE OG IKKE BARE GØRE PROPAGANDA

Helsinki – NC News Service

Omkring 70 katolske, protestantiske og ortodokse kristne enedes på deres årlige møde om, at de kristne retninger må give mulighed for kritik og dialog både indenfor og udenfor deres egne rammer.

Teologerne og journalisterne fra 13 nationer, forsamlet ved den europæiske økumeniske studiekreds for oplysning, lyttede til dr. Mikko Juva, præsident både for Helsinkis Universitet og Det lutherske Verdensforbund, som erklærede:

»Kirkernes ansvar for kommunikation opfattes alt for snævert, hvis det kun betyder, at man giver oplysning om det, som sker i kirkerne, gøres af kirkerne og for kirkerne.«

»Dér, hvor man angriber eller forsvarer mennesket, dér skulle kirkerne oplyfte deres røst, videregive oplysninger, formidle forhåbninger og frygtmotiver, ting, der er mislykket, lidelser og sejre.«

BANGLA DESH

BEGEJSTRING PRÆGER BANGLA DESHS INDSATS

Vatikanet – NC News Service

Begejstring er Bangla Deshs befolknings grundholdning i deres nyerobrede frihed og i deres faste beslutning om at genopbygge deres land, ifølge en nødhjælps-specialist i Vatikanet.

Pater Henri de Riedmatten, sekretær i Vatikanets nødhjælps koordineringskontor, Cor Unum, gav rapport om sit besøg i Bangla Desh i et interview i Vatikan-radioen den 27. april. Den 53-årige schweiziske dominikaner havde ledsaget ærkebiskop W. A. Carew, den apostoliske nuntius, hos de østafrikanske nationer, Burundi og Ruanda, på en biskoppelig studierejse gennem det ødelagte land.

Pater de Riedmatten fortalte i Vatikan-radioen, at »landets virkelige særpræg er befolkningens begejstring for dets nye uafhængighed og dets faste beslutning om ikke bare at genopbygge det, der blev ødelagt, men også om at udbygge alt det, der mangler.«

Han beskrev landets behov som umådelige og sagde, at den hjælp, som alverdens katolikker indtil nu har sendt, bliver »højt værdsat«. Nødhjælps-specialisten sagde endvidere, at den biskoppelige gruppe på rejsen havde mødt stor påskønnelse af katolikkernes hjælp, »hos regeringen, de andre internationale organisationer, hos den muhammedanske befolkning og hindubefolkningen selv.«

Den katolske Caritas og den Kristne Organisation for Hjælp og Genopbygelse (CORR) har et genopbyggelsesprogram, som omfatter 20.000 familier, eller omkring 1,2 millioner mennesker, med et budget på 30 millioner dollars.

Pater Riedmatten sagde endvidere, at dette program ikke bare skaffer midlerne til den enkelte til at genopbygge huse, men også betaler løn for det arbejde, han udfører.

USA

FÆLLES PROTESTANTISK-KATOLSK UDTALELSE GÅR IND FOR PRÆSTEVIELSE – MERE INDFLYDELSE FOR KVINDER

Washington – NC News Service

Præstevielser af kvinder og »en stemme dér, hvor magt udøves« blev anbefalet i et studiedokument på foranledning af USAs katolske biskopper og en gruppe indenfor de presbyterianske reformerte kirker.

Dokumentet kalder den afvisning, som kvindernes krav møder i kirke og stat »syndig og u-etisk«.

Udtalelsen om »Kvinder i Kirken« blev offentliggjort af et udvalg under det mere omfattende samråd mellem de Forenede Staters biskoppers Udvalg vedrørende økumeniske og interreligiøse spørgsmål og de Reformerede kirkers verdenssammenslutnings nordamerikanske Råd, en gruppe, der er sammensat af presbyterianerne, Kristi forenede Kirke og flere andre kirker, præget af den calvinistiske tradition. Gruppens udvalg for gudstjeneste og mission anbefalede:

– at man giver kvalificerede kvinder ligeværdig del i planlægnings- og afgørelses-processen og »en stemme dér, hvor magt udøves« på alle kirkens forskellige planer;

– at man åbner præsteseminarierne for »kvalificerede kvinder«;

– at »man tillader kvalificerede kvinder at modtage præstevielser«;

– at kirkelige studiegrupper gennemfører teologiske studier angående muligheden for at præstevie kvinder;

– at den katolske og de reformerte kirker »opretter og finansierer et økumenisk udvalg vedrørende kvinder« og indbyder andre kirker til deltagelse deri.

CANADA

CANADISKE BISKOPPER SIGTER MOD EN SÆRLIG LITURGI FOR INDIANERNE OG ESKIMOERNE

Ottawa – NC News Service

De canadiske biskopper sigter mod at udvikle særlige liturgiske ceremonier og kateketiske systemer, tilpasset de canadiske indianeres og eskimoers kultur, indbefattet brug af traditionelle danse og sange i messen. I et communiqué sagde biskopperne, at Canadas indfødte befolkning ifølge dets natur er åndelig med dybe religiøse og menneskelige værdier, som må dyrkes, og som andre kan få del i.

Biskop Gilles Quillet af Gaspé sagde, at den gamle Baltimore katekismus kun havde ringe virkning på indianerne, og foreslog et uddannelsessystem, som tog sit udgangspunkt i indianernes og eskimoernes erfaringsverden, snarere end i en intellektuel indføring om Gud.

»Biskopperne,« sagde han, »har i liturgien øst af den indianske kultur og livsstil. Det kan vi ikke aftvinge oppefra, det må være noget, som bliver udarbejdet i fællesskab med indianske og eskimoiske ledere.«

CANADISKE BISKOPPER OPFORDRER TIL BEDRE FORDELING AF NATIONALE INDTÆGTER

Ottawa – NC News Service

De canadiske biskopper afsluttede deres fem-dages forårsmøde med en større udtalelse, som opfordrer til en mere ligelig fordeling af de nationale indtægter.

De ville dog ikke tage parti i de politiske og økonomiske spørgsmål i forbindelse med provinsen Quebecs stræben efter selvstændighed.

Mange i Canadas provins Quebec ønsker større politisk og økonomisk selvstændighed og mange andre ønsker ligefrem uafhængighed for provinsen.

Mødets tema var retfærdighed i kirken og i verden. Biskopperne ville følge biskoppernes verdenssynode i Rom i 1971 op.

Forsamlingen opfordrede biskopper, præster, ordensfolk og lægfolk til at udøve selvbeherskelse og »rundhåndethed« i deres livsstil. Da kirkebesøget er ved at gå tilbage, indskærpede biskopperne katolikernes pligt til at deltage i messen en gang om ugen, enten lørdag eller søndag. De sagde, at »kirken bliver synlig for menneskene« ved dette regelmæssige fællesskab om nadverbordet.

På et tidligere tidspunkt i deres møde, som blev holdt fra den 17. til 21. april, udsendte biskopperne »et samvittighedsråb« om den situation, som tusinder af canadiske indianere og eskimoer befinder sig i. Mange indianere og eskimoer står overfor enorme problemer: fattigdom, bykultur og sækularisering, sagde biskopperne. »Canadas rigdomme bliver ulige fordelt,« »denne ulighed, som holder mange folk låset i fattigdom, er en social synd.«

»Vi opfordrer canadierne til som social målsætning at gå ind for en ligelig fordeling af indtægterne. Vi opfordrer også alle til at anerkende det princip, at enhver canadier skal have sikret det indtægtsniveau, som er nødvendigt for en menneskeværdig eksistens og fuld deltagelse i samfundet.«

CUBA

PAVE PAUL AFHOLDER EN TREDJEDEL AF UDGIFTERNE VED FORSENDELSEN AF CHILENSKE BIBLER TIL CUBA

Santiago, Chile – NC News Service
Kardinal Raul Silva af Santiago siger, at han regner med – til dels takket være et bidrag fra pave Paul VI – snart at kunne sende 10.000 eksemplarer af Bibelen til Cuba.

Forsendelsen, som først er blevet godkendt af de marxistiske myndigheder i Cuba, blev tilbudt under Fidel Castros besøg i Chile i efteråret.

Imidlertid forhindrede en akut papirmangel i Chile trykningen af de mange eksemplarer, hvorefter den chilenske bispekonference forsøgte at købe biberne i Spanien, men til det formål havde man brug for 15.000 dollar.

Castro spurgte på et møde i februar med 12 præster og præstestuderende fra organisationen Kristne for Socialismen i

Chile, hvorfor biberne stadig ikke var blevet leveret.

Kardinal Silva svarede, at han under et besøg i Europa havde forsøgt at få nogle af sine venner til at støtte bibelleverancen finansielt. Han fortalte, at han fra en ikke navngiven kilde havde modtaget 10.000 dollar, efter at den tyske katolske hjælpeorganisation Adveniat havde afvist en anmodning om hjælp.

En tysk kilde havde kommenteret det således: »Hvis de cubanske biskopper vil have biber, kan de spørge direkte. Og hvis de chilenske biskopper ønsker at sende en sådan gave, må de selv betale.«

Kardinal Silva fortæller videre, at han bragte leverancen af biber til Cuba på tale under et besøg hos pave Paul.

»Paven viste sig øjeblikkelig meget interesseret og ville gerne have, at projektet skulle gennemføres. Han greb straks telefonen og tilkaldte ærkebiskop Giovanni Benelli, som han bad om at skaffe 5.000 dollar. Jeg var virkelig både taknemlig og rørt.«

Under sit besøg hos Fidel Castro i november overrakte kardinal Silva ham et indbundet eksemplar af Bibelen, og Castro tog imod den som en »kostbar gave«. Senere uddybede han dette nærmere, idet han sagde, at han havde været fortrolig med Bibelen fra sine allerførste skoleår, eftersom han havde gået i to katolske skoler. Han påpegede desuden lighederne mellem den kristne og den marxistiske lære om social retfærdighed.

Pastor Pablo Richard, som var en af de tolv præster, der besøgte Cuba i februar, udtalte, at »der nu er respekt og tolerance overfor Kirken indenfor regeringens øverste ledelse« – især som følge af det 2. Vatikankoncil. Han mindede om Castros bemærkning i Chile om, at »kristne kan være andet og mere end rent taktiske forbundsfæller og tage del i den samlede strategiske indsats« for friheden.

CHILE

AMERIKANSKE MISSIONÆRER I CHILE PROTESTERER MOD ET ITT »KOMPLOT« FOR AT IMØDEGÅ ALLENDE

Santiago – NC News Service
Katolske og protestantiske missionærer fra de Forenede Stater, som arbejder i Chile, sagde til den Internationale Telefon og Telegraf Sammenslutning (ITT), at den ikke skulle blande sig i Chiles politik.

De amerikanske missionærer protesterede imod ITTs funktionærers mislykkede forsøg på at holde marxisten Salvador Allende fra at blive Chiles præsident i 1970.

De sagde, at dette var et »komplot«, som de fordømte.

»Dette er ikke noget isoleret tilfælde fra amerikanske forretningsinteressegrupper, som intervenserer i latin-amerikansk indenrigspolitik, men bare et kapitel til i en lang historie af list og iblanding.«

Deres protest henvendte sig til Harold Geneen, formand for ITT i Washington.

En række dokumenter, offentliggjort af den amerikanske kommentator Jack Anderson, citerede ITT-funktionærers udtalelser i 1970 om, at der var fare for friheden i Chile, og deres tilbud på »beløb af syv-cifrede tal« til at finansiere et kup, som ville holde den daværende præsidentkandidat Allende fra at blive valgt.

Den forhenværende direktør i CIA, John McCone, som nu er medlem af ITTs bestyrelse, erkendte, at hans virksomhed havde drøftet forholdsregler for at holde Allende fra at blive præsident.

Dengang var Edward M. Korry, U.S.-ambassadør i Chile, involveret i forsøget; han er siden blevet forflyttet.

Missionærerne udtalte, at ingen fremmed magt – deri indbefattet amerikanske firmaer, U.S.-regering og CIA – har ret til at afgøre Chiles fremtid eller fremtiden for noget andet latin-amerikansk land.

»ITTs forsøg,« tilføjede de, »var et direkte angreb på chilensernes nationale værdighed.«

»Vi viser vor solidaritet med Chiles anstrengelser for at opbygge en retfærdig samfundsordning. Vi forstår, hvorfor socialisme mere og mere bliver anerkendt i hele kontinentet, og derfor anerkender vi Chiles klare ret til selv-styre og uafhængighed.«

Har
Deres ven
et
abonnement
på
KATOLSK
FORUM?

TIL BYEN
FRABYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Køpper
Odense H.

tlf. 122775

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysetøberen

Alle slags alterlys
Hånddypede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Eabjerg

Telefon (08) 12 19 11

MOTIVERING TIL GLÆDE

ER LIVET EN BYRDE?

Nogle opmuntrende råd af Georg Moser
Livsglæde - arbejdsglæde - forventningens glæde

Vi er alle sammen hellere glade mennesker end nedtrykte. Men hvad vi forventer af andre, må også komme til udtryk hos os selv. Vi kan altså spørge, hvorledes står det til med vor egen glæde? Jeg havde for kort tid siden en interessant samtale med lederen af et fotoatelier. For at folk ikke skal være tvunget til at stirre stift og alvorligt ind i kameraet, siger fotografen: »Tænk dog på noget rart. Det er bedst, hvis De forestiller Dem et menneske, hvis tilstedeværelse er befriende for Dem, og som glæder Dem.« Og nu kommer det overraskende, som fotografen fortalte mig; at de fleste kunder i den sidste tid har svaret: »Jeg ved virkelig ikke, hvem eller hvad jeg skal tænke på.« Denne hændelse har optaget mig længe. Er det til trods for velfærden kommet så vidt med os, at vi næsten ikke mere har noget, der fylder os med glæde? Erfarne psykoterapeuter, psykologer og kritiske menneskekendere synes overvejende at være enige om, at glæden er aftagende. Det kan man bevise gennem forskellige litteraturhenvisninger. Men skal det dog være sådan? Er der da ikke en hel række kendsgerninger, der skulle gøre os glade? Hos Georg Feuerer, en lærd mand, der

har haft en hård skæbne, læste jeg en gang om en hel række grunde, der skulle kunne indgive os glæde. Ukompliceret som et barn taler han om livsglæden. Det er den specielle livsglæde, der ikke stivner i protest mod virkeligheden, men som siger ja til livet, ja til sig selv i al sin begrænsning, ja til sin livsbane med dens indskrænkninger. Så nævner Feuerer glæden over udvælgelsen. Denne glæde kommer af, at enhver kan føle sig kaldt ved navn af Gud. Det ville ikke være tilfældet, hvis vi ganske planløst var skabt ved et tilfælde. Gud har noget stort for med enhver af os. Dertil kommer så den specielle udvælgelse, som er blevet skænket os gennem dåben: ven-skabet med Jesus Kristus.

Ovennævnte forfatter taler endvidere om arbejdsglæden, om den kendsgerning, at vi ikke spadserer rundt på jorden uden mål og med. I det, som er givet os, har vi også vor opgave. Den, der altid modigt griber den forhåndenværende opgave for at realisere sit livsprogram, vil også erfare glæden ved et godt resultat.

Man kunne også nævne glæden ved at møde andre, der vel især beriger vort liv. Og har vi ikke også forventningens glæde, takket være Guds tilsagn? Forventningens glæde, der skyldes vor viden om Guds nåde, der skal fuldbyrde vort ufuldkomne væsen og al vor virke.

For få dage siden hørte jeg en psykolog tale om det moderne menneskes passivitet og dets store depression, der var udbredt selv hos ungdommen. En sådan reduktion og formærkelse af vor livsfølelse er ikke skæbnebestemt. Det er op til os selv, hvis vi ikke mere kan le. Lad os dog ikke tilstoppe de kilder, hvorfra Gud lader den daglige glæde flyde! I Jesus Kristus er glædesbudskabet, evangeliet, én gang for alle skænket os. Den, der knytter sig til ham, og fortørstningsfuldt bygger på hans ord og kærlighed, vil aldrig helt miste glædens lys, heller ikke når det somme tider kun blafrer usikkert.

Frihed betyder ansvar

»Det er alt sammen så forfærdelig afskyeligt!« Måske har De også oplevet den unge dame på fjernsynsskærmen. Hun virker ærlig, og hun står ikke alene med sin mening. Som sjælesørger kommer man gang på gang til at tale med mennesker, der har en lignende opfattelse. Ikke så få føler, at livet irriterer dem, trykker dem. De fleste skyder skylden derfor på andre. »Hvis min far ikke havde været så egoistisk og dominerende, ville jeg være blevet helt anderledes«, hedder det ofte. Man prøvsteder mod alt muligt, mod det sted, hvor man levede sin barndom og ungdom, mod familien, mod troen og kirken, mod arbejde og arbejdsplads, mod moderne tider: Kort

sagt, man protesterer på alle livets områder. Ofte er en følelse af udelukkelse og mindreværd forbundet hermed; afsky, misundelse og had har taget bolig i sjælen.

I et psykologisk foredrag hørte jeg, at man i dag lægger større vægt på miljøets indflydelse end på de arveanlæg, man bringer med. I hvert fald må vi ikke undervurdere det såkaldte biografiske, når vi skal bedømme eller råde et menneske.

Men – denne indvending vil De sikkert også anføre – kan man gøre forældre og pædagoger, ja, overhovedet andre mennesker ansvarlige for, at noget ikke lykkes for os? Ligger utilstrækkeligheden ikke i os selv? Enhver har sine begrænsninger og svagheder, men enhver har også noget godt og værdifuldt. Mange af de mennesker, der jamrer, ville gøre bedre i at kaste sig ud i livet på godt og ondt og gribe alle chancer. I et kontorlokale læste jeg engang følgende opmuntrende ordsprog af Balzac: »Gederne må græsse dér, hvor de er bundet«. Vi kan nå meget mere end den deprimerede og resignerede tror. Men der er noget, der hedder eget initiativ og en vis planlægning.

Da jeg talte med nogle skolebørn, spurgte jeg omsider, hvad der så var sket i og med os ved dåben. De større børn var ved at tænke sig om, da en lille pige svarede: »Dér har jeg fået mit navn«. Og da jeg så spurgte hende om, hvad det da betød, udbød den lille pige: »At jeg ikke er en anden«.

Netop det skulle de tænke på, der altid ønsker, at de var en anden. Gud har kaldt os alle ved vort eget navn. Deri består svaret på denne kalden: at vi gør det bedste ud af de anlæg, vi nu engang har fået, og af de muligheder, vi nu engang har. Også her gælder Jesu ord: »Ingen, der lægger hånden på plogen og ser sig tilbage, er beredt til Guds rige«. Det koster i hvert fald anstrengelse, beslutningsdygtighed, trofasthed og også omvendelse. »Frihed betyder nemlig ansvar«, som Bernhard Shaw skriver, »det er derfor de fleste mennesker er bange for friheden«.

Resignation eller frimodighed?

»Den totale desillusionering ... får også de sidste til at resignere ... Man kan intet gøre, lige meget hvor store anstrengelser man gør sig. Det er alligevel dem, der har penge og magt, der bestemmer det hele. Det ser ud til, at man ikke kan gøre andet end at bede og håbe på en bedre fremtid, der ikke er af denne verden«. Denne sætning stammer ikke fra et fromt kirkeblad, men fra et tidsskrift med en helt anden opfattelse. Der berettes her om den nye religiøsitet i den unge generation, men det kunne ligeså godt

bruges på den ældre generation. Der er mange af min generation, der har den samme opfattelse. Hvad skal det hele være godt for, sagde en 40-årig mand, alt er så forvirret, at jeg kun er glad, når jeg kan trække mig tilbage bag mine fire vægge. Det er nået dertil, at jeg ikke mere har noget politisk eller socialt engagement. Det er bedst at holde sin mund og ikke blande sig i noget.

Her er jeg af en ganske anden mening. Det er rigtigt, at der kommer brydninger, hvis man blander sig i stridigheder. Men er det en løsning at trække sig tilbage til privatlivets fred? Vor verden er en verden i tilblivelse, d.v.s. at den ikke er perfekt. Det bliver den heller ikke, hvis vi kun beklager tilstandene. Flugt, der måske ender i en eller anden træ, passiv religiøsitet, er ingen løsning. Ligegyldigt om det er i vort eget liv eller i offentlige anliggender, så er det op til os, at vi konfronterer os selv med de aktuelle problemer. Hvor der er spændinger, hvor menneskeværdigheden, friheden eller retfærdigheden trues, dér må vi ikke trække os tilbage i selvbehagelig lykke. Alle, der ønsker en bedre verden, må selv gøre noget til det.

Menneskets herredømme består i at videreudvikle skabelsen. Hvis man skubber ansvaret fra sig, så fornægter man også sin urmenneskelige pligt. Hvis man oven i købet er kristen, bekender man, at Guds Søn er trådt ind i denne verden. Han har altså taget del i den konkrete virkelighed. Ingen, der kalder sig kristen, bør derfor vige tilbage for konsekvenserne af at gå ind i samtidens begivenheder, hvordan de nu end er. Ikke trække sig ud – det gælder i fodboldspil og i livets spil. Hvis man trækker sig ud af realiteternes verden og ikke mere lukker munden op, så er man selv skyld i, at tingene går forkert.

Lad os tænke på Jesu apostle og de betydeligste disciple i århundredernes forløb. Hvorledes ville evangeliets værdier, budskabet om den menneskelige værdi og Guds børns frihed være blevet til fundamentale værdier i vor tilværelse, hvis disse mænd og kvinder ikke havde haft mod til at risikere livet for evangeliet? Det gælder også i dag, i verden og i kirken. Ved hæderlighed alene, d.v.s. ved manglende initiativ, er der ingen, der ændrer verden. Hvis man kæmper alvorligt for sandheden og vokser ind i den, vil man få mod til at bringe sandheden frem – og det er noget andet end fanatisme. »Bekvem eller ubekvem«, siger Paulus om sandheden – med andre ord: Om man får succes eller ej, om man får sympati eller fjendskab.

(Uddrag fra »Der katholische Gedanken«, marts 1972, på dansk v/Ibi Werner)

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserves
Hjørnet af Næregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olagade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenelagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og ollefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olagade 24 – Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olagade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgenegade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevæne

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester

Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Støt vore annoncører!

Social rådgivning

af Katoleke Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 08

Bendt Gravgaard

lænkram og groe

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 48, Eabjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

4100 Ringsted - Telefon (08) 81 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRiA 6070

Er De tilfredse med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnagade 4, Kolding
Telefon 52 08 93

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Eabjerg
Telefon 12 38 51

TAIZÉ

ET KÆRLIGHEDENS MILJØ

UNGDOMSMØDET I TAIZÉ - PÅSKEN 72

»En af de største oplevelser i mit liv«, »en ny og værdifuld dimension er kommet ind i mit liv«, et kærlighedens miljø, som man sjældent oplever det« og flere udtalelser af denne art karakteriserede reaktionerne på påskeugen i Taizé, det protestantisk-økkumeniske kloster i nærheden af Lyon i Frankrig. -

Men hvad er det, der fremkalder så overstrømmende reaktioner? - Hvad er det, der trækker flere og flere unge fra hele verden - i år 16.000! - til dette sted?

En beskrivelse af de rent konkrete forhold kan dårligt besvare disse spørgsmål, men blot stille dem yderligere i relief: en uges regn, som forvandlede jorden til lerpløve, indkvartering i kolde, klamme telte, uendeligt lange mad- og tilmeldingskøer, trængsel og venten overalt... Men hvad udløser da en sådan begejstring for Taizé?

Uden tvivl må svaret på dette findes i det liv, kommunitetet lever, i brødrenes livsholdning. - Det er de unge selv, som fra begyndelsen har søgt Taizé, og

de er blevet modtaget med åbenhed og imødekommenhed. Prioren, Roger Schutz, og de ca. 70 brødre, som tilhører Taizé, har set en mening i dette, at så mange unge søgte stedet, de har taget opgaven op. Alene det at modtage et ubegrænset antal mennesker, give dem husly og mad, og i den grad de ønsker det, lade dem få del i åndeligt og religiøst liv, vidner om kærlighed i evangelisk forstand.

Her må det fremhæves, at brødrene i Taizé ikke er faldet for fristelsen til at tilpasse sig de unge og deres livsstil for enhver pris. Grundlaget for brødrenes liv, deres bønsliv og vilje til at tjene Gud på trods af alt, er den dynamik, som gør det muligt for dem at være en kilde, som man kan øse af. De værner om det, som mennesket inderst inde længes efter, og dette er vel egentlig essensen af den begejstring, som udløses hos mange unge, som søger Taizé: de bliver sig en længsel bevidst - og får måske øjnene op for, hvad et liv i virkelig kærlighed indebærer.

For denne bevidstgørelse er gruppediskussionerne uden tvivl af største betydning. Tre gange om dagen mødtes man til diskussion i grupper på 10-12, så mange nationaliteter sammen som muligt. Sprogvanskelighederne blev klarret med tolk. Man diskuterede temaer, som blev meddelt fra dag til dag, og diskussionerne var som regel præget af stor åbenhed - man forfaldt ikke så let til teoretiske eller generelle overvejelser.

Ugens højdepunkt, påskesøndag, markerede et nyt afsnit i ungdomsmødernes »historie«. I påsken 1970 gav prioren meddelelse om, at et ungdomskoncil ville finde sted inden for den næste årrække, og gav samtidig budskabet om, at »den opstandne Kristus vil give de kristne mod og fantasi nok til at leve, så at mennesket ikke mere skal være offer for mennesket.« Denne påske meddelte han, at konciliet vil finde sted i 1974, og et nyt budskab gik ud på, at »den opstandne Kristus vil give os mod og fantasi nok til at være et modsigelsens tegn«.

I lys af dette budskab bliver ungdomskonciliet forberedt af unge verden over - blandt andet i de mange cellegrupper (cellules), som er dannet verden over af unge, som har været i Taizé.

Internationale ungdomsmøder vil finde sted i Taizé hver uge sommeren igennem fra juni til midten af september. Hver uge - fra mandag aften til søndag middag - udgør et afsluttet hele i ungdomsmødet. Man kan tilmelde sig for en eller flere uger ad gangen. Engelsk vil sandsynligvis blive hovedsproget i ugerne 17/7-23/7 og 31/7-6/8; ellers hovedsageligt fransk. Taizés adresse: 71, Taizé-communeauté, Frankrig.

Bibi Hoff Johansen

FORNYELSE AF DET 7. SAKRAMENTE

SYGEKOMMUNIONEN – ET FORTIDSLEVN?

Syge mennesker findes altid og alle steder, men har de brug for en sygekommunion, føler de syge og også ældre mennesker, at præsten skal komme til dem med kommunionen, hvis de ikke selv kan komme i kirken?

Pastor Göran Degen, som for tiden arbejder ved Det liturgiske Institut i Trier (Tyskland), og som i efteråret har til hensigt at begynde en fuld præstegering i Sverige, holdt et foredrag om sygekommunionen og spurgte om muligheder og anvendelser for den. Det skete ved de skandinaviske præstestuderendes semester møde i weekenden 6.-7. maj 1972 i Würzburg. I mødet deltog også Josef og Elisabethsøstre fra Danmark.

Mødets ramme var et gammelt cistercienserkloster for søstre, hvis historie msgr. Helmut Holzappel beskrev fra middelalderen og til i dag.

Pastor Göran Degen ville ikke give en færdig konception for en forståelse af sygekommunionen, men gav nogle indledende, men på den anden side vigtige

bemærkninger om sygekommunionens funktion og muligheder i sjælesorgen. Man bør ikke se sygekommunionen isoleret fra forkyndelsen i den øvrige menighed; det Guds ord, som lyder til hele den i kirken forsamlede menighed, er også et budskab til den syge, der ikke kan komme derhen. Præsten, der bringer kommunionen ud i hjemmet, overbringer ligeledes Guds ord, men dette ord må da også udtrykkeligt forkyndes hos den syge, og derfor er bønnerne i den nuværende salmebog ikke tilstrækkelige. Ud fra den enkelte syges forudsætninger bør Guds ord lyde ved overbringelsen af sakramentet.

Efter pastor Degens indledning gik man over til at gennemdrøfte problemerne i to arbejdsgrupper – en dansk og en svensk. Resultatet af disse drøftelser blev derefter samlet i fællesskab.

Det blev fastslået, at vi havde brug for variationer i et nyt ritual for sygekommunionen, forskellige læsninger, bønner og forbønner; at familie, bekendte eller kammerater skulle gøres interesserede i at deltage i denne særlige form for liturgi; at den syge, som ligger på et af vore hurtigt arbejdende, tekniske sygehuse mange gange mere havde brug for en viden om den hjemlige menigheds forbøn, end en hurtig og »teknisk« uddelt sygekommunion.

En fornyelse af ritualet kunne hjælpe mod en isolering af den syge, fordi menigheden tildeles en ny og fornyet rolle, og mange syge kunne måske hjælpes til at forstå den grænsesituation, som han eller hun ofte står i overfor lidelse og død.

Den tilstedeværende danske gruppe fortalte om søndagen lidt om deres egne erfaringer på det liturgiske område i Danmark.

De, som var forsamlet i Würzburg, udtrykte deres holdning i tro og håb ved fælles liturgiske sammenkomster – messe og ordgudstjenester, vel vidende, at uden disse ting kan intet kristent fællesskab tænke eller handle.

Richardt Hansen

G. Garth-Grüner

Landsretsaagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fodevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelegade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermeester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omat. til samtlige afd.)

SCT. ANNÆ REJSER –

Italien:

29/9–13/10 – »Kulturperler« – 15 dg. – fly – kr. 1375,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 18, 2800 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Damhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1256 KBHVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniører - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæsk - Pålæg

En groa og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 28 55 88

Kaffe og kolonial en groa

Roman Kusler

Murermester

Stationvej 11, Nivå

Telefon (08) 24 71 50

ØMBORGEN III

I marts måned 1949 havde jeg en samtale med brandinspektøren i Horsens. Det var en interessant samtale, idet brandinspektøren fortalte, hvordan man kunne bygge billige og dog gode »Folkeferiehuse« ude ved Ømborgen. Barakken med kapellet var god, men der skulle bygges mere, og det ville være godt at have plads også for familier. Grunden i Øm var jo stor nok. Det var sød musik i mine øren, og det var jo, hvad jeg allerede havde drømt om.

Et par dage efter mødte brandinspektøren dir. Hansen (Øms gode ven), og så blev »sagen« igen sat under debat. I den forbindelse tilrådede brandinspektøren dir. Hansen at sørge for, at man søgte den rabat, som ungdomsforeninger kunne få ved købet af barakkerne. Jeg havde med vilje undladt at nævne den, da det ville være godt at få pengene senere, og i mellemtiden var rabatten steget fra 10 til 20 pct. Sagen blev undersøgt, og vi skulle indsende ansøgningen gennem forvaltningen i Silkeborg. Da jeg så kom ned på dir. Hansens kontor på Mariæ Bebudelsesdag, telefonerede vi til Silkeborg Bad og fik at vide, at ingeniørerne ville være i Øm i løbet af en halv time. Vi tog af sted med det samme i min »Angelica« og var på mødestedet i rette tid. Kort efter kom ingeniørerne i en flot bil, som var blevet taget fra tyskerne.

Det blev en interessant samtale, da det viste sig, at ingeniørerne også var interesserede i ungdomsarbejde. Resultatet blev, at vi skulle indsende en ansøgning og fremsætte vore anker over defekter, som ikke rimede med barakkens pris, og de gode mænd ville da sende ansøgningen videre til København, hvor man kunne få godtgørelsen. Om aftenen mødte arbejdsholdet op hos mig, og vi fik affattet en ansøgning på flere sider. Den blev sendt til Silkeborg og København underrettet. Sagen tog heller ikke lang tid, og resultatet blev, at man fik kroner 5.200 tilbage.

Disse kr. 5.200 fik humøret til at stige hos Poul Guldager, for han havde været i Ålborg (flygtningelejr) og havde fundet en barak til ca. kr. 5.000, som ville være brugelig. Ideen blev budt velkommen, og resultatet blev også, at man besluttede at købe barakken. Imidlertid havde jeg også fået en idé, som gik ud på, at man burde anlægge en kælder på samme tid. Man ville jo mangle udenomsplads, og der skulle være plads til vaskerum, toilet osv. Det ville være passende, hvis kælderrummet var 2 meter dybt, og det kunne let indrettes, da der jo var afstand nok ned til grundvandet. Da nogle begyndte at tale om, at den kunne indrettes senere, måtte der gøres noget, og man støbte derfor soklen til barakken, så rummet kunne graves ud senere.

Imidlertid blev barakken købt i Ålborg, og så var der balladen med at få den til ØM. Det skulle jo gøres billigt med frivillig hjælp. Man fandt også en billig vognmand ved Nørre Torv i Horsens, og »ekspeditionen« drog af sted. I Ålborg var der en vis dramatik, da adgangen til flygtningelejren kun var åben en vis tid. Man anbragte et par læs uden for porten, og det sidste læs blev det første til at komme til ØM. Det var et begivenhedsrigt foretagende, og hr. Poul Guldager brækkede et par ribben, men elementerne blev dog bragt til ØM.

Da det ikke er godt at have sådanne bygningsdele anbragt i stakke, fik jeg de unge mennesker til at rejse barakken snarest muligt. Man kunne da grave kælderens ud i løbet af sommeren (hvilket også skete). En anden fordel var, at det ville give et bedre indtryk, når bisoppen skulle komme til ØM og velsigne kapellet og bygningerne den 13. maj 1949. Så vidt jeg husker, forløb biskoppens besøg også i fred og ro og

bedste forståelse. Jeg var dog ikke selv nærværende, da jeg på det pågældende tidspunkt var i Rom, hvor jeg fik talt med general-abbeden. Det var mig en støtte i en særlig idé. Det var nemlig mit ønske, at ØM skulle være et Maria-Valfartssted, og det skulle foregå på den måde, at man først holdt den traditionelle messe i ruinen, og derefter foretog en »Maria-procession« ud til Ømborgen, hvor der så skulle være »folkemøde« om eftermiddagen med to talere: en lægmand og en gejstlig. Den første valfart skulle forme sig sådan, at det var en cistercienser, som sang messen i ruinen, og en cistercienser skulle føre an i processionen ud til det nye sted. Det var cistercienserne, som havde begyndt det oprindelige ØM, og det var cistercienserne, som førte an i den nye andagt på stedet. De var de officielle indledere. Det var i juli 1949. Der var løfter for fremtiden og rige muligheder.

W. Vick,
præst

Fra venstre: konsul Walter, pastor Olrik, abbed Quatember, pastor Hallatyn, kustode Andersen, direktør Hansen, abbed Steiger, pastor Vick

Det er kirkens store chance,
at der for det moderne menneske
egentlig ikke gives nogen vej
udenom kristendommen

Johs. V. Sørensen, Samtaler om kirken

D. Plate Petersen

Malermester
Telefon FAaan 27 18

Schjath's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved
Alt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88
Lys - Kraft - Oliefyrt
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsoilier
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

E B M
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN
Christian W. Valther

HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 87 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 08 60
Bøgladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 28 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 88

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæsmester
Værketød: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 83 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæsmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glemestre
Ramshørd 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 · 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

Mogens Larsen

Ramshørd 81
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderlevvej 6, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 188 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

LÆSER- BREV

Katolsk Forums særudgave om bispedømmets administration og økonomi er et helt usædvanligt nummer, første klasses redaktionsarbejde og som en helt ny ting: orientering om selve biskoppens, bispedømmets arbejde, program, vanskeligheder m.m. En sådan særudgave med en stadig mere dybtgående orientering bør vi have *hvert år*. Det er forudsætningen for, at katolikker kan forstå deres ansvar overfor Kirken, også i økonomisk henseende.

Det er jo meget mærkeligt, at de fleste undtager sig dette ansvar, at de lader nogle få (!) betale for sig og overlader det til tyske katolikkers gavmildhed at betale resten. Kan vi være det bekendt? vi med vores høje levestandard!

Så fik vi også at vide, at pastoralrådets møder er offentlige og gæster er velkomne. Men gæsten, som overværede mødet på Rygård i marts 1972, savnede det dupliserede materiale, som blev drøftet. Kunne man ikke næste gang have nogle ekstra eksemplarer til observatører?

En anden ting, man lagde mærke til, var passiviteten hos mange af rådets medlemmer. Ikke alle kan have forstand på alt, og det er sikkert et godt princip med demokratiske valg til pastoralrådet, for at så bred en del af bispedømmets menigheder som muligt kan være repræsenteret. Men hvis der skal handles forsvarligt med bispedømmets midler og arbejdsopgaver, må demokratiet opvejes af den nødvendige ekspertise.

Jeg synes, det er helt forkert, at de, der arbejder med specielle opgaver i pastoralrådets udvalg, også vælges på demokratisk basis ved flertalsafstemninger i pastoralrådet. Hvilken sikkerhed har man for, at det er de rigtige folk, der kommer ind? og den rigtige sammensætning af folk i de forskellige udvalg? Udvalget for udlændinge har 5 præster (!!!) og *kun to lægfolk!* Skulle biskoppen og forretningsudvalget ikke henvende sig til et par fagfolk og bede dem konstituere

sig med det nødvendige antal eksperter, for at de kan påtage sig ansvaret for at løse en bestemt opgave?

Man savnede også kontakten med evangeliet under drøftelserne på Rygård. Det var som at deltage i en forretnings plenarmøde om udgifter og indtægter. Evangeliets forkyndelse blev slet ikke berørt.

Ingen skal misforstå disse linjer. Pastoralrådets arbejde bygger på nogle få menneskers store offervilje og arbejdsindsats, mennesker, som har mere end nok at gøre i forvejen. Der skal også tid til at gøre erfaringer og finde den rigtige form. Men netop i denne sag, som angår Kirken og os alle, må alle interesserede og aktive katolikker have lov og pligt til at tænke med, *ikke?*

Peter T. Kodra

JESUS PEOPLE

I ugen den 6. til 13. juni afholdes en række økumeniske møder, hvor en gruppe af unge amerikanske Jesus People vil tale som følger:

Sionskirken
tirsdag d. 6. juni kl. 19,30
Baptistkirken i Nyrup
onsdag d. 7. juni kl. 19,30
Domkirken
torsdag d. 8. juni kl. 19,30
Hellig Kors Kirke
fredag d. 9. juni kl. 19,30
Elims forsamlingssal,
Kronprinsensgade
lørdag d. 10. juni kl. 19,30
Elims forsamlingssal
Kronprinsensgade
søndag d. 11. juni kl. 19,30
Katolsk S. Mariæ Kirke
Frederiksberg
mandag d. 12. juni kl. 19,30

Yderligere kan det meddeles, at den amerikanske pastor David Wilkerson taler i KB-Hallen tirsdag d. 13. juni kl. 20,00. Han er bl.a. forfatter til bogen *Korset og Springkniven*.

Jesus People er bl.a. kendt for deres effektive arbejde blandt narkomaner.

MEDDELELSE FRA BISPE- KONTORET

Pastor Ernst W. Pedersen, andenpræst ved Sakramentskirken i København, har ansøgt om og fået tilladelse til at fra-træde som præst fra den 10. maj 1972.

Dame (evt. kok), myndig, søges til selvstændig pasning af køkkenet i katolsk præstegård i Stenosgade.

Tiltrædelse snarest.

Henvendelse til **P. Sanders**. Telf.: 21 85 88 (evt. skriftlig).

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 4/6: KRISTI LEGEMS OG
BLODS FEST: 5. Mos. 8,2-3. 14b-16a.
– Salme 147,12-15. 19-20. (R: 12a eller
Alleluja). – 1. Kor. 10,16-17. – Joh.
6,51-58.

Mandag d. 5/6: 2. Pet. 1,2-7. – Mk. 12,1-
12.

Tirsdag d. 6/6: 2. Pet. 3,12-15a. 17-18. –
Mk. 12,13-17.

Onsdag d. 7/6: 2. Tim. 1,1-3. 6-12. –
Mk. 12,18-27.

Torsdag d. 8/6: 2. Tim. 2,8-15. – Mk.
12,28b-34.

Fredag d. 9/6: JESU HJERTES FEST:
5. Mos. 7,6-11. – Salme 102 (103), 1-4.
6-7. 8 og 10. (R: 17ab). – 1. Joh. 4,7-
16. – Mt. 11,25-30.

Lørdag d. 10/6: 2. Tim. 4,1-8. – Mk.
12,39-44.

Søndag d. 11/6: 10. alm. Søndag: Hos.
6,3-6. – Salme 49 (50),1 og 8. 12-15.
(R: 23b). – Rom. 4,18-25. – Mt. 9,9-
13.

Mandag d. 12/6: 1. Kong. 17,1-6. – Mt.
5,1-12.

Tirsdag d. 13/6: 1. Kong. 17,7-16. – Mt.
5,13-16.

Onsdag d. 14/6: 1. Kong. 18,20-39. –
Mt. 5,17-19.

Torsdag d. 15/6: 1. Kong. 18,41-46. –
Mt. 5,20-26.

Fredag d. 16/6: 1. Kong. 19,9a. 11-16. –
Mt. 5,27-32.

Lørdag d. 17/6: 1. Kong. 19,19-21. –
Mt. 5,33-37.

Søndag d. 18/6: 11. alm. Søndag: 2. Mos.
19,2-6a. – Salme 99 (100), 2. 3. 5.
(R: 3c: *Vi er hans folk og den bjord,
vogter*). – Rom. 5,6-11. – Mt. 9,36-
10,8.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 4/6: KRISTI LEGEMS OG
BLODS FEST. – *Mariavalgart til Øm*.

Mandag d. 5/6: S. Bonifacius, biskop og
martyr.

Tirsdag d. 6/6: Ferialdag. – Eller: S. Nor-
bert, biskop.

Onsdag d. 7/6: Ferialdag.

Torsdag d. 8/6: Ferialdag.

Fredag d. 9/6: JESU HJERTES FEST.
Lørdag d. 10/6: Ferialdag. – Eller: S.
Margrethe, dronning af Skotland. –
Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 11/6: 10. alm. Søndag.

Mandag d. 12/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 13/6: S. Antonius af Padua,
præst og kirkelærer.

Onsdag d. 14/6: S. Basilius den Store,
biskop og kirkelærer.

Torsdag d. 15/6: Ferialdag.

Fredag d. 16/6: Ferialdag.

Lørdag d. 17/6: Ferialdag. – Eller: Guds-
moders Lørdagsmesse.

Søndag d. 18/6: 11. alm. Søndag.

Hvis De med dette vil støtte en god
sag, så ring til Niels Münchow på telf.
(01) 81 47 55 kl. 8,30–16,30 og aftal nær-
mere. Vi afhenter gerne.

BISTRUP

STORT LOPPETORV I BISTRUP
til fordel for Sct. Vincent Gruppernes
u-landsarbejde. Motto: At gavne og for-
nøje.

På søndag, den 4. juni, afholdes loppe-
torv m.v. på den smukke Nordvanggård
ved Den Hellige Families Kirke.

Det foregår kl. 11–17, og adressen er
Bistrup Byvej 4, Birkerød.

Det betaler sig i vore velfærdstider at
gå på loppetorv. Der er altid noget godt
at hente til en billig penge. Tag derfor
familien med på søndagstur til Bistrup,
det bliver fornøjeligt og måske gør netop
De et stort kup.

Har De selv noget for Dem overflø-
digt jordisk godt, som andre kan have
glæde af?

MENIGHEDSPLEJE

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER

afholder sit årlige repræsentantskabsmø-
de fredag d. 16. juni kl. 19 i menigheds-
salen, Bredgade 67 A, 2.

Dagsorden ifølge lovene.

Opmærksomheden henledes på, at sog-
nerepræsentanter i henhold til lovene
skal være tilmeldt skriftligt til forret-
ningsudvalget, Bredgade 69 A, 1260 Kø-
benhavn K, senest den 9. juni 1972.

Bente Nygaard Hansen,
formand.

Reserveret

RETRÆTE FOR MÆND

afholdes igen i år (for 30. gang)
på Dalum kloster
i tiden 21.–25. august.

Leder: Mgr. Kjeld Geertz-Hansen.
Emne: Herrens eukaristi.

Pris med eneværelse: Kr. 140,00.

Tilmelding til Stig König-Petersen,
Dronningens Tværgade 11,
1302 København K.

Esbjerg og Omegns Sparekasse

MEDDELELSE FRA REDAKTIONEN

Da Katolsk Forum udkommer med
24 numre om året, har vi mulighed
for to gange at lade K.F. udkom-
me med 4 ugers mellemrum, en mu-
lighed vi vil benytte os af under
sommerferien.

Derefter bliver terminerne for
K.F.s udsendelse som følger:
nr. 12 udkommer d. 14. juni

– 13	–	28. juni
– 14	–	26. juli
– 15	–	23. august
– 16	–	6. sept.
– 17	–	20. sept.

osv.

Vi håber, at læserne vil have en
lige så god ferie, som redaktionen
i forventningen drømmer om!

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Ellil Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 87.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgprisen kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

TRASH

Jeg må åbent bekende, at jeg føler det lidt som en last at være interesseret og fascineret af filmene fra Andy Warhols »filmfabrik«. Hovedpersonerne hører ikke just til den kategori af mennesker, som ens forældre bliver mest begejstret for, at man slæber med hjem. Det er nemlig hysteriske og krukede transvestiter (personer klædt i det modsatte køns tøj), lesbiske piger, homoseksuelle drenge og narkotikavrag (drug-trash).

Handling er der ikke meget af i filmene. Det mest ekstreme eksempel er en af Andy Warhols første film, hvor han stillede sit kamera op foran Empire State Building i New York, og så lod kameraet snurre i 24 timer. Det tager dog kun otte timer at se filmen. Det siges, at der ikke er nogen, der har set filmen til ende, men som provokation har den fungeret fortræffelig.

I det hele taget er Andy Warhols film anderledes på alle punkter. Det er det, der gør dem så spændende. Alligevel er de stærkt påvirket af den gamle Hollywood-tradition med hovedvægten på skuespillerne. Med Andys egne ord: »Folk er så smukke, at det er umuligt at lave en dårlig film.« Når man ser personer i hans film, må man dog konkludere, at det er et temmelig utraditionelt skønhedsbegreb, han har.

Kedsomheds-orgier

I de fleste Warhol-film er der næsten ingen handling, og formen er improviseret. Det betyder, at man godt kan gå ud og tisse midt under forestillingen uden at gå glip af sammenhængen, for der er nemlig ingen. For nogle tilskuere er dette søvndyssende og kedeligt, for andre blot en anden og lige så værdifuld måde at opleve på. Selv om Warhols film mangler ydre dramatik og tilmed er meget snak-salige, er de dog alligevel udtrykfulde. Samfundets mindre respekterede medlem-

mer får her lov til at udfolde sig på deres egne betingelser. Ikke fordi vi skal se nogle mærkelige mennesker eller sære skæbner, men simpelt hen fordi det er rart og morsomt at være sammen med Joe, Viva, Geri og Holly, og hvad de nu alle sammen hedder.

Trash adskiller sig på væsentlige punkter fra de sædvanlige film fra »fabrikken«. Der er noget så usædvanligt som en handling. Joe Dallesandro (helten fra Flesh) er på heroin, og hele hans liv er opfyldt af, hvordan han nu får fat i det næste skud. En anden afvigelse er, at der med handlingen bliver noget at forstå. Tidligere var det hele stilstand, nu sker der noget med en vis sammenhæng og mening. Ændringen hænger sammen med, at det er en af Andy Warhols nærmeste medarbejdere, Paul Morrissey, der har instrueret Trash.

Anti-narkotikafilms

Der findes en hel del hykleriske og moraliserende film om narkotika. De har uden tvivl en meget ringe virkning på andre end overbæmsede forældre. Trash virker derimod med sin realisme temmelig afskrækkende. Vi ser to gange, i lange, lidt udflydende nærbilleder, Joe tage sig en sprøjte. Det virker stærkt.

Endnu et forhold forstærker den afskrækkende virkning. Trash er nok en film om narkotika, men den er lige så meget en sex-komedie, ganske vist på sin egen særprægede facon. Alligevel er hverken sex eller narkotika i centrum for interessen. Ingen af delene skildres som særlig væsentligt, blot som en del af livet. Og i Warhols verden er livet ulogisk, lidt kedeligt og temmelig uforståeligt. Der er ikke nogle værdier at leve for eller noget at tro på, og denne tomhed har sit symbolske udtryk i afhængigheden af heroin. Kun stoffet betyder noget for narkomanen, samtidig med at det

kun giver en kortvarig og overfladisk tilfredshed. Grundtonen er håbløshed og ligegyldighed, og her er narkotika den letteste flugtmulighed. Hvad der er årsag og virkning tages der ikke stilling til.

Ingen distance

I almindelig skuespilkunst gælder det, at skuespilleren har en vis distance til sin rolle. Man bruger ikke en husmor til at spille husmor, en soldat til at spille soldat, men veluddannede skuespillere, som kan udtrykke de forskellige roller. I Trash er det lige omvendt. Her spiller narkomanen, luderne og transvestitten bare sig selv. Det kan virke deprimerende eller udleverende, fordi personerne ikke er i stand til at overskue deres egen situation. På den anden side opstår der i glimt en ægthed, som det nok ikke var muligt at spille sig frem til.

Til slut vil jeg lige prøve at uddybe min oplevelse af, at min interesse for Andy Warhols film er en last. Det betyder, at jeg egentlig ikke burde synes om filmen, fordi handlingen ikke er socialt acceptabel. Glæden ved at se filmen skal undskyldes.

At jeg overhovedet kan få den tanke viser, at en anmelder ikke kun ser med sine egne øjne, men også er påvirket af de normer, der findes i hans miljø og blandt læserne. Det er en af grundene til, at anmeldere er uenige. Samtidig understreger det, at vurdering af film også er et spørgsmål om moral og etik. Hvis man her har samme holdning som anmelderen, kan man med glæde gå ind og se de film, han anbefaler. Hvis man tager afstand fra anmelderens normer, kan man med glæde gå ind og se de film, han rækker ned.

Jeg synes godt om Trash.

Jakob Frandsen

st 3 +

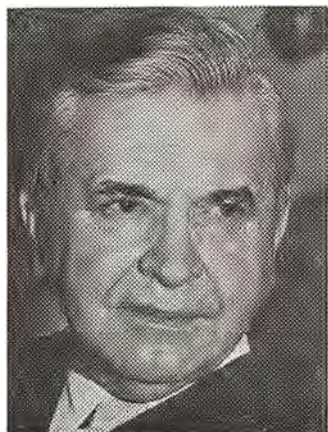
12/1972

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

Skrækpropaganda

For nogen tid siden fandt nogle af mine venner i deres postkasse en anonym tryksag. Den var udsendt i Danmark, men uden afsender. Tryksagen indeholdt en gul trykt folder på fire sider på tysk. Folderen er udgivet af en organisation i Zürich, som kalder sig »Pro mundi vita«.

Folderen bærer som overskrift »Kendsgerninger«. Disse kendsgerninger skal, som man siger, være autentiske og bevidnede hændelser, hvor kommunionen i hånden skulle have ført til sakrilegiske handlinger. I folderen anføres 16 sådanne tilfælde. Som eksempel kan nævnes følgende: »Sognepræst H. i St. B. har over for mig bekræftet, at et barn tog hostien med sig hjem og fodrede en hund med den. D. E. i H.« Der tales endvidere f.eks. om et land, hvor der drives »en blomstrende handel med konsekrede hostier« og mange andre usmagelige ting. Efter at alle disse påståede »autentiske« hændelser er fortalt, kommer den praktiske konklusion: »Drag den rigtige konklusion af disse kendsgerninger: Ingen kommunion i hånden! Vis det eukaristiske Gudmenneske øget ærefrygt, tilbedelse, sone og kærlighed«.

Resultatet af disse overvejelser må jo være, at den, som modtager kommunionen i hånden, gør sig skyldig i mindre ærefrygt, tilbedelse, sone og kærlighed.

Hvad skal man sige til en

sådan påstand? For det første må det med al klarhed fastslås, at kommunionen i hånden i vort bispedømme er lovlig og tilladt. Den 1. december 1969 udstedte biskop H. L. Martensen et dekret, hvor der i indledningen siges følgende: »Den nordiske bispekonference har den 15. oktober 1969 fået tilladelse af Sacra Congregatio pro Cultu Divino til at indføre kommunionen i hånden i de enkelte bispedømmer. Denne tilladelse gøres hermed gældende for bispedømmet København, således at de, der ønsker det, kan modtage kommunionen på denne måde.« I dekretet siges der også udtrykkeligt, at præsterne skal sikre sig, »at der ikke er fare for uærbødighed for sakramentet«, og at f.eks. »krummer ikke tabes på gulvet«.

Hvis man altså sætter en aktion i gang, som advarer mod kommunionen i hånden, er man i åben modstrid med den kirkelige myndighed.

For det andet drejer det sig i den omtalte folder om en typisk skrækpropaganda hvorved nadveren, der er enhedens sakramente, bliver anledning til forvirring og uenighed. Ud fra den mulige misbrug af kommunionen i hånden drager man den slutning: »Ingen kommunion i hånden!« Nu er det jo klart, at den nye (og dog ældgamle!) måde at kommunikere på ikke må pålægges på bekostning af den traditionelle måde. Enhver er på

dette område frit stillet. Ingen bliver tvunget. Men misbrug og vanhelligelse er mulige både med den nye og den gamle måde at kommunikere på. Vi præster husker fra vor undervisning i moralteologi, at man også kendte til sådanne sakrilegier (= vanhelligelse af det Allerhelligste) ved modtagelsen af kommunionen i munden. Da Vor Herre indstiftede nadveren, var han uden tvivl klar over, hvilken risiko han løb ved at nærme sig os på en så håndgribelig måde. Men denne mulige risiko for vanhelligelse afholdt ham ikke fra i sin kærlighed at gå »til det yderste«.

Det drejer sig i de omtalte tilfælde, som jo ikke kan kontrolleres, om undtagelser, hvis de, som sagt, overhovedet har fundet sted. Men selv om de har fundet sted, benyttes de af folderens forfattere i et ganske bestemt øjemed. Ved at udbrede frygt og skræk vil man afholde troende mennesker fra en religiøs praksis, som ikke blot er sanktioneret af den lovlige kirkelige myndighed, men som har været i brug i oldkirken. Dermed skaber man uro, forvirring og splittelse om det sakramente, som i følge sit væsen netop er enhedens sakramente. Vi vil med al styrke tilbagevise en fremgangsmåde, som under fromhedens maske splitter de troende og forvirrer dem. Lad os blive fri for den slags anonyme tryksager!

H. Roos S.J.

INDHOLD

MALTA PAPIR	4	VÆRD AT LÆSE	16
HOLBÆK	6	KRISTNE FOR SOCIALISME	18
DOM CAMARA	8	ENSOM	20
MENIGHEDSRÅD	10	DÅB	21
SOSTRUP	12	LITURGISK OVERSIGT	23
UDLAND	14	ROTTERNE KOMMER	24

KOMMENTAR

DET KUNNE IKKE SKE HOS OS!

Det er som bekendt nemt at være bagklog. Det er dog bedre at være bagklog end slet ikke klog. Allerbedst – og allervanskeligst – er det at være forud-klog. Selv dette vanskelige kan man imidlertid have en vis chance for at præstere, hvis man er villig til at tage ved lære af historien.

Situationen i dag ligner på har ikke så få lighedspunkter med situationen i begyndelsen af dette århundrede.

Hele situationen i det 20. århundredes første årti blev for den romersk-katolske kirkes vedkommende hovedsageligt præget af modernist-krisen. At modernismen forfægtede teser, der var yderst farlige for rettroenheden, kan ikke nægtes, og den øverste kirkelige myndighed gjorde sikkert ret i at gribe ind med fast hånd. Idag (bagkloge som vi er) kan vi nok indse, at der dengang blev skudt over målet – til skade for en sund, organisk udvikling af den ka-

tolske teologi. Katolsk bibelforskning f.eks. blev kraftigt bremset. Den videnskabelige udvikling gik naturligvis videre – uden for den katolske kirke! De katolske lærde lukkede sig selvfølgelig ikke inde i et elfenbenstårn, men de måtte træde uhyre varsomt. Det var en sand befrielse for dem, da Pius XII i 1943 udsendte sin rundskrivelse om bibelske spørgsmål. Og så begyndte »det nye bibelsyn« til manges bestyrtelse at vælte ind over »almindelige« katolikker. Vi (de bagkloge) kan nu se, at det pastoralt set havde været bedre, hvis det var kommet gradvis over de 50 år...

Situationen idag ligner på mange måder situationen dengang, og nogle af de reaktioner blandt katolikker, som man kan iagttage rundt omkring, er af lignende art som dengang.

Inden den øverste læremyndighed greb ind med en massiv fordømmelse af de modernistiske ideer, var andre selvbestaltede troens forsvarere for længst gået i aktion.

En kreds af katolikker satte deres »forsvar« i system og organiserede en regulær efterretningstjeneste, hemmeligt kirkepoliti, spionring – eller hvad man nu skal kalde det. De gav deres organisation dæknavnet *La Sapinière* (SAP i det følgende). De har formodentlig (og forhåbentlig) været overbevist om, at de gjorde Kirken en tjeneste. I hvert fald var de øjensynlig overbevist om, at det var *dem*, der vidste nøjagtigt, hvad der var ret katolsk lære og praksis, for organisationens formål var jo holde et skarpt øje med teologer, præster, religionslærere, skribenter og deslige for at påse, at de ikke afveg fra (SAP-)partilinen. Lugtede en af disse rettroenheds vagthunde kætteri, blev der indsendt nøjagtige data (dag, sted, forfatter eller taler osv.) til SAPs hovedkvarter, hvorfra anklagerne blev befordret til Det hellige Officium i Rom. SAP stolede ikke på de lokale biskopper; nogle af disse blev tværtimod angivet til Rom af SAP. I det hele taget blev

mange førende personligheder angrebet: bl.a. Kardinal Mercier, Kardinal Amette (Paris' ærkebiskop), dominikanerne ved det teologiske fakultet i Freiburg, udgiverne af jesuiternes tidsskrift *Civiltá Catolica* osv.

Havde SAPs medlemmer været intelligente, åbne, fremsynede, velorienterede mennesker, var det ikke gået så galt – men selvfølgelig havde sådanne mennesker aldrig fundet på at bruge angiveri, men havde forsvaret troen ved saglige modargumenter. Desværre kan historikerne ikke andet end karakterisere SAP-folkene som kort- og snæversynede reaktionære personager. De gjorde megen skade, indtil det modbydelige udslet på Kirkens legeme blev fjernet af Benedikt XV (jf. rundskrivelsen af d. 1. november 1914).

Det var dengang. Der er opræk til noget lignende i dag, men naturligvis kun i udlandet. En dansk SAP? Tanken er absurd!

L.O.D.

I den økumeniske dialog har et bestemt dokument vakt megen opmærksomhed. Det drejer sig om det såkaldte »Maltapapir«, der redegør for det foreløbige resultat af økumeniske forhandlinger i den katolsk/lutherske studiekommision, der har arbejdet med emnet: »Evangeliet og kirken«.

Kontakter mellem Det Lutherske Verdensforbund og den romersk-katolske Kirke på det 2. Vatikankoncil førte til nedsættelse af en »romersk-katolsk/luthersk arbejdsgruppe«. Gruppen skulle behandle de principielle spørgsmål, som både adskiller og forener de to kirker. Medlemmerne af arbejdsgruppen blev udnævnt af de to kirkers respektive ledelser. Det drejer sig om 7 katolske og 7 lutherske teologer, som ved lejlighed har tilkaldt andre teologiske eksperter. Blandt de katolske teologer er også biskop H. L. Martensen.

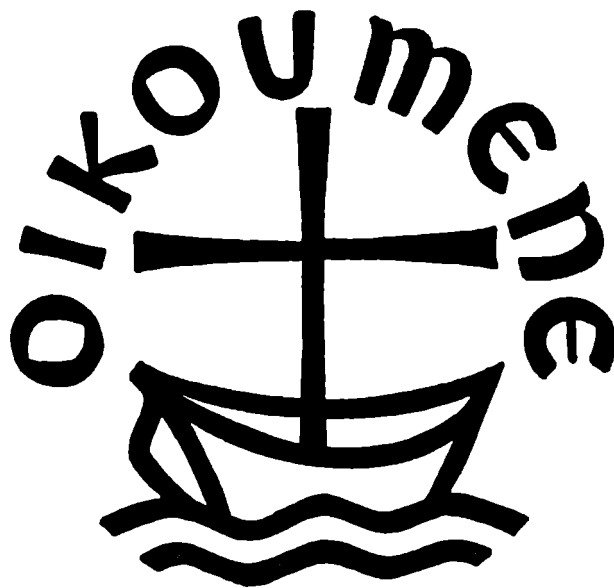
Studiekommisionen konstituerede sig i august 1965 og april 1966 i Strassburg. Derefter gik man i gang med at diskutere de relevante spørgsmål, som kirkerne er uenige om. Alt i alt blev der holdt 5 møder: Zürich nov. 1967, Båstad (Sverige) sept. 1968, Nemi (Italien) maj 1969, Cartigny (Genève) febr. 1970 og Malta febr. 1971. På Malta drøftede man indgående en afsluttende beretning. På dette møde (25.2.1971) blev denne beretning i sine grundtræk enstemmigt vedtaget.

Denne afsluttende beretning (det såkaldte »Maltapapir«) var ikke beregnet til offentliggørelse, men skulle tilstedes begge kirkernes ledelse. Ved en bevidst indiskretion blev Maltapapiret imidlertid offentliggjort i Herder Korrespondenz (Nov. 1971, 536-544), og denne offentliggørelse før tiden førte til en diskussion om Maltapapiret, som endnu ikke er afsluttet.

Maltapapirets indhold

Betænkningen, som er resultatet af den dialog, der har strakt sig over fire år, består af en længere indledning og fire store kapitler, hvori man behandler de problemer, som både forener og adskiller de to kirkesamfund. I indledningen gøres der rede for studiekommisionens sammensætning, formålet med samtalerne, deres forløb og de for arbejdet afstukne grænser. Man lægger mærke til følgende sætning: »Skønt kommissionen har en officiel opgave, er den sig dog bevidst, at resultatet af dens arbejde ikke kan have forpligtende karakter for kirkerne«. Med andre ord: Maltapapiret har ingen officiel karakter. Det fremlægger overvejelser for de to kirkers ledelse med det formål at forbedre forholdet mellem de lutherske kirker og den katolske kirke.

Nøgleordet i de følgende fire kapitler er »Evangelium«. Derved forstås ikke blot Det nye Testaments bøger, men

dets indhold: Guds kærlighed til verden i Kristi død og opstandelse. Efter en indledning, som rejser spørgsmålet om selve evangeliets betydning for vor tid, behandles følgende problemer: Jesu egen forkyndelse og urmenighedens kerygma (= forkyndelse), kriterier for den kirkelige forkyndelse, deriblandt også kirkens ufejlbarehed, det centrale i evangeliet og sandhedernes hierarki, problemet om retfærdiggørelse og til sidst evangeliet og kirkeretten. På alle disse punkter er man kommet til en væsentlig forståelse. Typisk er det, at man ikke mere argumenterer ud fra ældre tiders modsætninger. Man gør sig umage for at forstå hinandens formuleringer, men bebuder naturligvis fra begge sider ønsker og reformer.

Det andet kapitel bærer overskriften: »Evangeliet og verden«. Der omtales tre problemer: Verdens betydning for evangeliets forståelse, evangeliets betydning for verden, og evangeliets afhængighed af den historiske situation. Især i dette kapitel føler man en overensstemmelse, som til dels er betinget af, at begge kirkesamfund står over for de samme problemer. Det, vore lutherske brødre kalder »evangeliet«, kalder vi »kirken«. På visse punkter har man indtryk af, at hele kapitlet er en omskrivning af det 2. Vatikankoncils konstitution om »Kirken i verden af i dag«.

I det tredje kapitel griber man om ondets rod, idet man behandler problemet: »Evangeliet og embedet i Kirken«.

Man taler først om et fælles udgangspunkt, nemlig embedets tilstedeværelse i den første apostoliske menighed; derefter behandles »oprindelsens normativitet«, dvs. at den apostoliske menighed er normen for al anden udvikling, men man betoner samtidig, at de kirkelige strukturer har udviklet sig i tidens løb. De indeholder også et tidsbetinget moment. Man taler endvidere udførligt om den apostoliske succession. Protestanterne beder deres katolske brødre undersøge, om man ikke eventuelt kunne tale om presbyteral succession, dvs. en overdragelse af det kirkelige embede ved præster, således at præster kan ordineres ved præster. Til sidst tales der om en ny tolkning af den traditionelle lære om embedet, hvor der er sket fremskridt både hos lutheranere (anerkendelse af nødvendigheden af sakramenterne og ordinationen) og hos katolikkerne (kollegialitet, fremhævelsen af forkyndelsen).

Også det sidste kapitel er fyldt med sprængstof. Hovedoverskriften er: »Evangeliet og kirkelig enhed«. Dette kapitel behandler to yderst vigtige problemer: pavens primat og interkommunionen. Det ligefrem forbausende er, at man er nået til en vis overensstemmelse med hensyn til pavens tjenestefunktion i kirken. Peterembedet opfattes som et synligt tegn på kirkernes enhed. Denne pavens funktion skal naturligvis være underordnet evangeliets absolutte forrangsstilling. Man vil i det mindste fra

MALTA

BRO MELLEM KIRKER

luthersk hold ikke udelukke en sådan tolkning af Peterseembedet. Uenighed var der imidlertid mellem lutheranere og katolikker med hensyn til, om paveembedet er nødvendigt for kirken, eller om det blot er at betragte som en principiel mulig funktion.

Vanskeligere var spørgsmålet om interkommunion. Begge parter var enige om, at den nuværende praksis, hvor der ikke findes nadverfællesskab mellem kirkerne, lider af en indre teologisk modsigelse. Den hellige nadver er enhedens sakramente og bør ikke være et tegn på splitelse. Studiekommisionen foreslår derfor en konkret fremgangsmåde. Den henvender sig til de to kirkesamfunds ledelse og beder dem om tilladelse til interkommunion. Henvendelsen er udtrykt i paragraf 73, som senere har givet anledning til diskussion. Vi gengiver denne paragraf i ordret oversættelse: »Af vore overvejelser (manglende nadverfællesskab) følger praktiske konsekvenser for både lutheranere og katolikker. Ethvert skridt af denne art fra kirkernes side skal være bestemt af en alvorlig vilje til at nærme sig kirkernes enhed. I den unormale tilstand, som de nuværende kirkelige splittelser betegner, kan denne enhed imidlertid ikke virkeliggøres på en gang. Det gælder om at finde frem til en gradvis tilnærmelse. Her er nu forskellige stadier mulige. Allerede på nuværende tidspunkt må det anbefales, at de kirkelige myndigheder i kraft af et allerede eksisterende

fællesskab i tro og sakramenterne og som tegn på og en foregriben af den lovede og ønskede enhed lejlighedsvis giver mulighed for interkommunion (f.eks. ved økumeniske møder eller i blandede ægteskaber). Uklarheden, hvad angår en fælles lære om embedet, skaber en yderligere vanskelighed om fælles overenskomster om interkommunion. Alligevel må virkeliggørelsen af det eukaristiske fællesskab ikke udelukkende gøres afhængig af fuld anerkendelse af det kirkelige embedes embede.«

I slutningsafsnittet tales der med taknemmelighed og glæde om det sande broderskab, man har oplevet under disse møder og dialoger. Man håber, at denne broderlige ånd vil brede sig, eftersom Herren har forjættet den. Hvor »to eller tre er samlet om hans navn«, og endrægtigt beder om noget«, er han midt iblandt dem.

Den efterfølgende diskussion

Efter at Maltapapiret er kommet til offentlighedens kundskab, har man i højere grad beskæftiget sig med det. Man har drøftet det på økumeniske møder f.eks. i Tyskland. Resultatet af disse drøftelser omfatter tre punkter:

For det første er man overalt meget taknemmelig for den grad af enhed, man trods alle forskelligheder har konstateret. Fra begge sider føler man en ærlig vilje til gensidig forståelse og redelig anerkendelse af de forskellige kirkesamfunds

særstandpunkter. Man har især understreget den enhed både i troen og sakramenterne, som allerede er til stede.

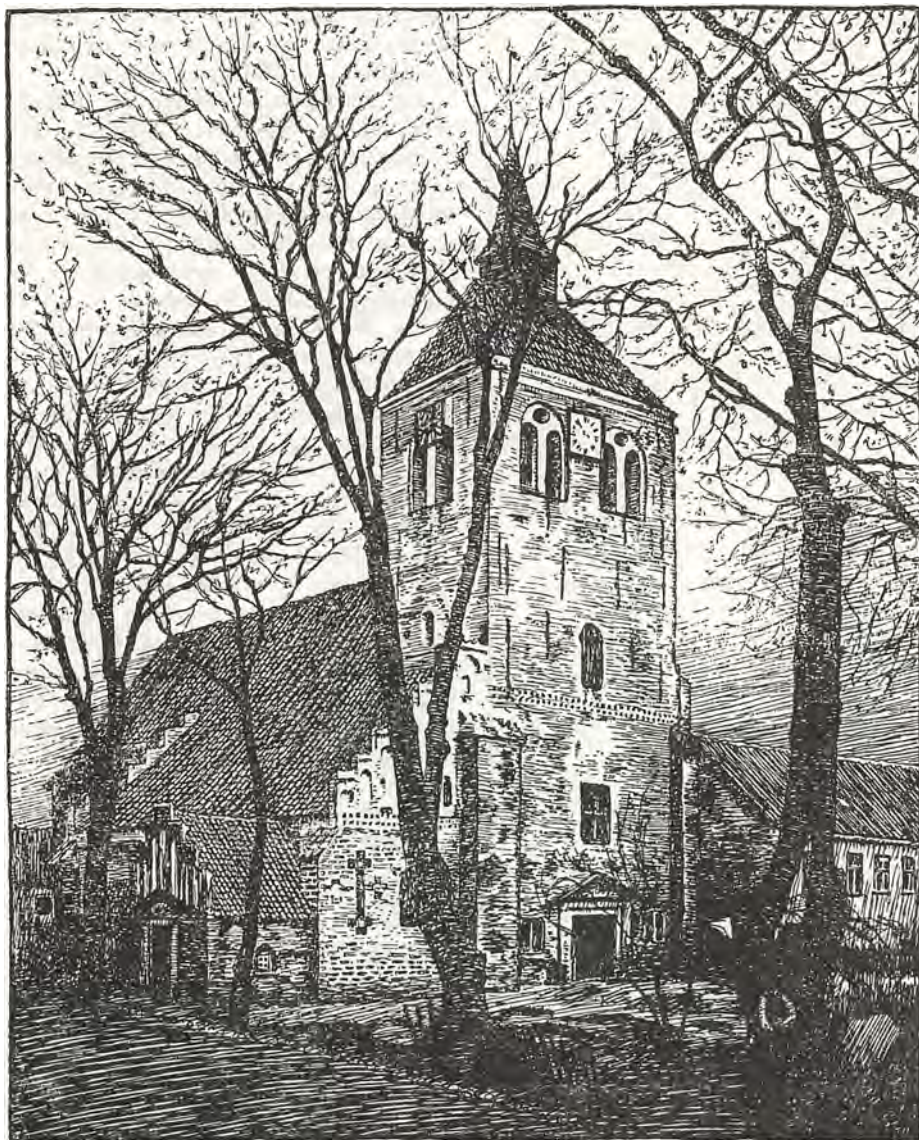
For det andet er det gennem drøftelserne blevet fastslået, at Maltapapiret ikke er et officielt dokument. Det binder ingen af kirkerne. Men det er et dokument, som tilskynder både til yderligere studium og til endnu større enhed. For så vidt er det et vigtigt skridt inden for det teologiske, økumeniske arbejde.

For det tredje har diskussionen inden for offentligheden bragt for dagen, at enkelte medlemmer af studiekommisionen til deres underskrift har føjet en dissens. På mødet på Malta den 25.2.1971 godtog alle katolske og lutherske medlemmer Maltapapiret i dets grundtræk. Alligevel blev papiret ikke færdigredigeret på Malta, og de enkelte deltagere blev tilsikret ret til at indsende deres ændringsforslag og eventuelle dissenser. Disse dissenser, der hører med til bedømmelsen af dokumentet, blev desværre ikke offentliggjort i Herder Korrespondenz og Idoc, og blev først kendt gennem en pressemeddelelse i KIPA af 8.4.1972. Der foreligger en dissens fra den lutherske professor Conzelmann og fire katolske dissenser fra henholdsvis biskop H. L. Martensen, professor Vögtele, professor Schürmann og professor Witte. Alle fire katolske dissenser beskæftiger sig især med paragraf 73, som ovenfor er gengivet i sin fulde ordlyd. Biskop H. L. Martensens dissens har følgende ordlyd: »Eukaristien og embedet i Kirken kan ifølge katolsk trosopfattelse simpelt hen ikke adskilles. Heller ikke i et undtagelsestilfælde kan en eukaristifejring finde sted uden embedet, nøjagtigt, som der aldrig kan fejres en eukaristi uden henyn til fællesskabet. Selv om realiseringen af det eukaristiske fællesskab, som det hedder i paragraf 73, ikke udelukkende kan gøres afhængig af

en fuld anerkendelse af det kirkelige embede, hører en sådan anerkendelse dog væsentligt og ubetinget med til en eukaristifejring, som kan anerkendes af den katolske Kirke, og den må aldrig mangle. Man kan derfor ikke tilråde den katolske kirkelige myndighed uafhængigt af spørgsmålet om embedets anerkendelse at tillade katolikkerne at modtage den hellige nadver ved ikke-katolske gudstjenester.« De tre andre dissenser udtrykker noget tilsvarende.

Maltapapiret er altså en god status over den nuværende situation. Det er samtidig bro og front. Meget er nået, andet må endnu nøje overvejes. Og det viser sig, at spørgsmålet om interkommunion og embede er de problemer, hvor uenigheden endnu er størst.

H. Roos S.J.

HOLBÆKS KIRKER OG KLOSTRE

Lige så rig Holbæk-egnen er på historiske minder, lige så fattig er byen på seværdigheder fra ældre tid. Men i miljøet omkring Skt. Nikolai kirke og sortebrødre-klosteret kan man fornemme en anelse af stemningen fra fortiden, den fortid, som vi alle er rundet af.

I middelalderen havde Holbæk tre kirker. Nær ved havnen, nederst på Ahlgade lå Skt. Nikolai, opkaldt efter de søfarendes helgen, en biskop af Myra. Den var Holbæk købstads sognekirke. Mod øst lå Vor Frue, der var kirke for landsbyen Labæk. Dens fundament er fredet

og kan ses ved Østerstræde og Gl. Kirkevej. Og så var der klosterkirken, Sct. Lucius, opkaldt efter pave Lucius (253-254), som var Roskilde stifts skytshelgen. Roskilde domkirke var i besiddelse af hans hovedskal som et meget dyrebart relikvie.

Skt. Nikolai og Vor Frue kirker led en krank skæbne efter reformationen. Lensmanden på Holbæk slot fik kongelig tilladelse til at nedrive Vor Frue i 1572 og året efter Skt. Nikolai.

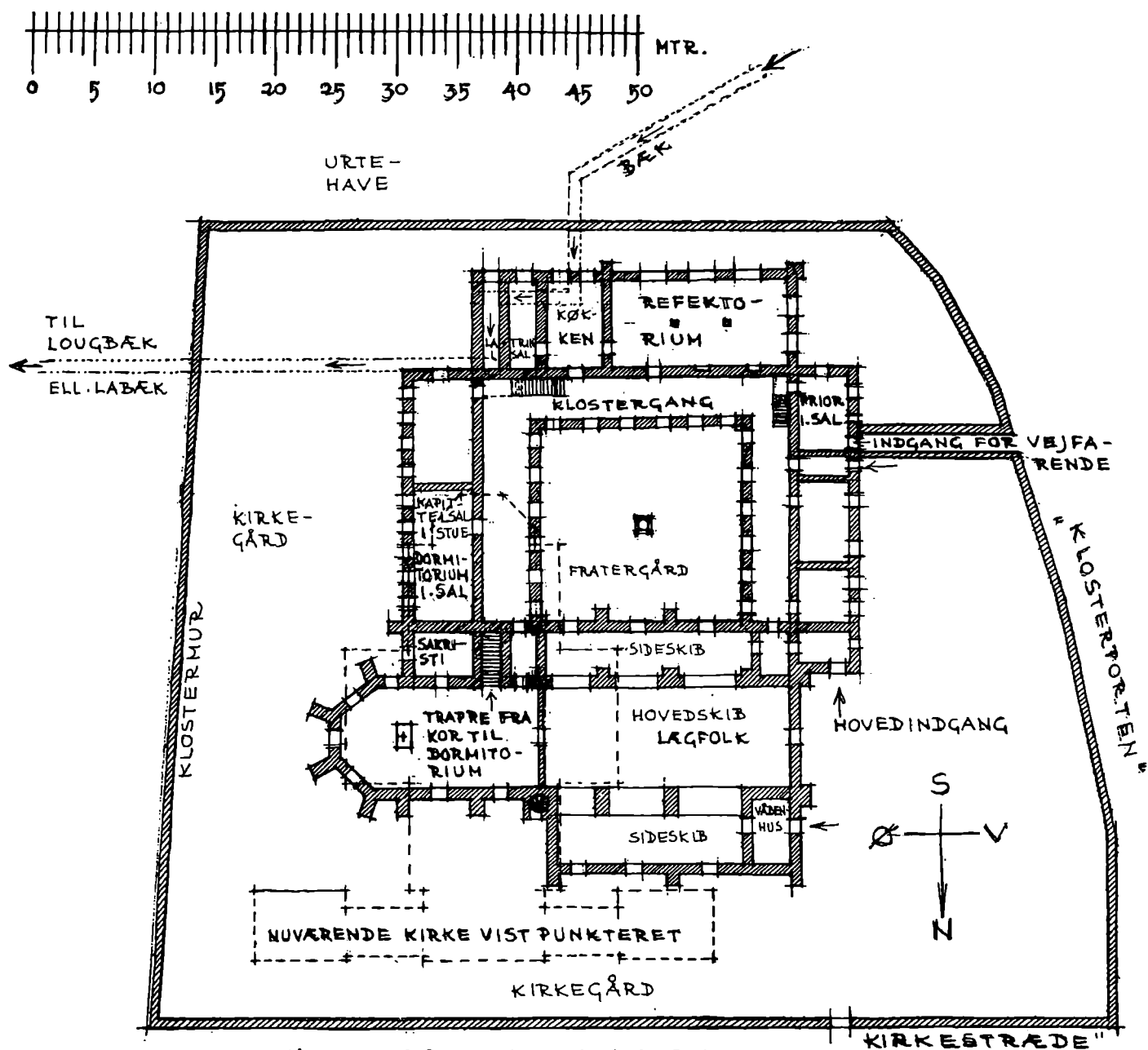
Fra 1536 var klosterkirken blevet sognekirke. Den var bygget af Dominikaner-munkene eller sortebrødrene, som folket kaldte dem på grund af deres sorte kutter. Den blev bygget som den nordre fløj i det klosterkompleks, hvoraf halvanden fløj endnu er bevaret. Munkene, der var kommet til Holbæk i begyndelsen af 1270'erne, indviede deres kirke den 15. august 1323, og bygningen har været et langt, højt skib med et tresidet kor mod øst, men endnu ikke med tårn, sideskibe eller våbenhus. I slutningen af 1400-erne fik munkene råd til at føje sideskibe til, og i begyndelsen af næste århundrede våbenhus og senere et tårn med tagrytter på.

Da munkene efter reformationen ikke længere blev støttet af befolkningen og derfor ikke kunne eksistere her, afstod de klosteret til byen i 1535, og borgerne tog straks kirken i besiddelse, den var både større og smukkere end Skt. Nikolai ved stranden. Klosterets østfløj og den ene ende af sydfløjen blev efter kongens bud nedbrudt, og også stenene herfra blev anvendt på Holbæk slot.

I vestfløjen blev en lille, beskeden latinskole indrettet. Sydfløjen blev af ukendt grund først i 1575 overladt til byen, som indtil 1844 anvendte den til rådhus og arrest. Efter en kort tid som koleralazaret blev bygningen i 1863 restaureret af arkitekt Christian Hansen og anvendt som kirkens ligkapel indtil 1970. Ved den rekonstruktionsskitse, som arkitekt I. Arthur-Nielsen i 1970 har tegnet af dominikanerklosterets grundplan ved år 1530, får man en tydelig fornemmelse af det bygningsværk, som munkene skabte, og den helhed, der har været over det.

Ester Johannessen

(Fra festskrift i anledning af den nuværende Skt. Nikolai kirkes 100-års fest)

DOMINIKANERKLOSTERET I HOLBÆK
 REKONSTRUKTIONSSKITSE VED ÅR 1530 ~ I. ARTHUR-NIELSEN
 OKT. 1970

GRØNLAND

KATOLSK KIRKE BYGGES PÅ GRØNLAND

Den første romersk-katolske kirke på øen siden middelalderen

Med aktiv støtte fra den romersk-katolske ærkebiskop i København i Vestryskland vil

man nu bygge den første romersk-katolske kirke på Grønland siden middelalderen. I slutningen af det 14. århundrede var der på Grønland et katolsk bispedømme, men det blev opgivet, da skandinaviske nybyggere forlod den danske ø. De 46.000 indbyggere på Grønland er alle lutheranere med undtagelse af omkring et halvt hundrede katolikker, der bliver betjent af tre præster. Den katolske pater Finn Lyng, der er 38 år gammel, og som konverterede for 19 år siden til den katolske tro og lære, organiserede

for seks måneder siden den første pilgrimsfærd fra Grønland til det Hellige Land. I pilgrimsfærdens deltog 26 lutherske eskimoer.

Siden september i fjor har oblatfædrenes orden, som Finn Lyng tilhører, haft ansvaret for den katolske kirkes arbejde på Færøerne. I Thorshavn har franciskanske nonner gennem tredivede år drevet en mindre skole. På Færøerne er der 39.000 indbyggere, der alle er lutheranere på nær et halvt hundrede, som tilhører den katolske kirke. (Flensborg Avis (K.P.))

DOM HELDER CAMÂRA

I Danmark tales der og skrives der så meget om kirkens rolle i det eller de industrialiserede samfund. Nogle mener, at kirkens rolle er udspillet, den er forældet. Man kan bare se på præstens påklædning, som er fra 1500-tallet. Vidner det ikke om fortiden, som noget man ser på museerne? Der er en stigning i udmeldelserne fra folkekirken, der er ingen ungdom i kirkerne. Der er også nogle, der mener, at kirken skal tage stilling til politiske spørgsmål.

Det er de samme spørgsmål, som diskuteres i Latinamerika og Guatemala i dag, men det er bare i et meget større perspektiv. Der gælder det liv eller død. Her har man (kirken) indset, at det er nødvendigt, at man tager stilling til politiske spørgsmål, men her drejer det sig om, hvilke midler kirken skal anvende: om man kan og skal nøjes med at udtale sig om skævhederne og uretfærdighederne i samfundet, eller om man også skal handle og eventuelt tage geværet i hånden for at gennemtvinge menneskelige forhold.

Der er forskellige opfattelser af, hvordan man skal handle og gribe problemerne an. I Brasilien er Dom Helder Camâra, biskop i Recife, gået ind for den fredelige udvikling for at opnå menneskelige forhold. Hans synspunkt er dette: at kirken skal påpege alle de uretfærdigheder, som er i samfundet, hjælpe de fattige mennesker med at organisere sig og forsøge at ændre forholdene. At danne grupper i alle byer, som forsøger at ændre forholdene og danne pression over for regeringsmagten.

I Columbia forsøgte præsten Camilio Torres at ændre forholdene med geværet i hånd. Han mente ikke, der var anden udvej. Han tilsluttede sig guerillabevægelsen og udførte attentater osv. for at presse regeringen til reformer, men under en konfrontation med militæret blev han dræbt.

Kirken og katolicismen har altid spillet en afgørende rolle i Latinamerika. Opdagelsen af de nye kontinenter i 1500-tallet var et led i Vatikanets forsøg

på at »erobre nye markeder for forkynnelsen«. Desuden slog præsterne og biskopperne sig ned og tog store jordbesiddelser under sig, og befolkningen blev tvunget til at arbejde for dem.

Ganske langsomt har kirken indset, at denne stilling ikke kunne bevares, og regeringerne har også inddraget jorden, som kirken sad på i nogle af landene.

I dag står kirken ved en korsvej... Skal den støtte de fattige mennesker med at få menneskelige forhold evt. ved en revolution? Det er spørgsmålet.

Under vores ophold besøgte vi ladino-byen Santa Lucia i lavlandet for at tale med én af præsterne om kirkens stilling i Guatemala.

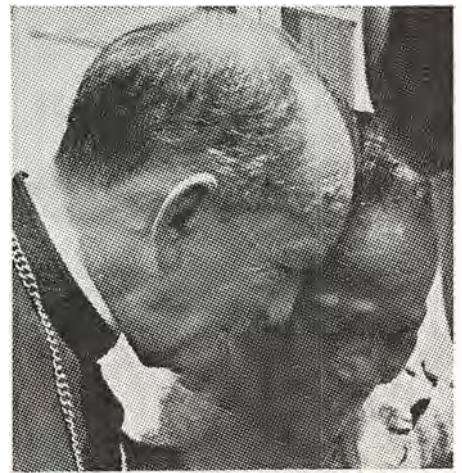
Santa Lucia er på 10.000 indbyggere, og byen ligger ca. 90 kilometer syd for hovedstaden Guatemala City. Befolkningen består næsten udelukkende af ladinoer (rene spaniere eller blandingsrace og undertiden også indianere, der er gået over til at tale spansk og leve efter europæisk mønster).

Rundt omkring os ligger der store fincaer (godser), hvor man dyrker kaffe, bomuld, sukkerrør og bananer. Inde i byen er det særlig transport, værksteder eller småindustrier og handel, som befolkningen er beskæftiget med. Og selv om deres indkomst er næsten dobbelt så stor som gennemsnitsguatemaltekerens, som er på 302 dollars, ca. 2300 kroner om året, så er de forhold, han lever under, under al kritik. Der findes kun enkelte cementhuse, de fleste består enten af træ eller strå, og kun 35 pct. har lys. Analfabetismen er på 45 pct. Dette er guatemaltekerens vilkår... dette er hans liv.

Vi befinder os i kirken. Det er søndag den 25. juli, og klokken er 8. Det er den anden messe i dag. Den første begyndte klokken 6, men på trods deraf er kirken fuld. Der er ca. 400 mennesker...

»Den sande kristne er den, som søger Gud i sin næste, den, som udtrykker sin hengivenhed til Gud ved sin handlen over for sin næste.

Og den sande kristne kirke er den

kirke, som er interesseret i og handler for menneskene. En kirke, som ikke lukker sig selv inde i sit tempel, som ikke søger Gud i duften af røgelse og voks. Men det er kirken, som går ud i verden, kæmper for at forbedre de sociale forhold, kæmper for at gøre verden mere menneskelig – mere retfærdig for alle«.

Ordene eller denne prædiken kommer fra den belgiske præst, pater Guiddo, som har været i Santa Lucia i 2 år sammen med to andre præster og to søstre. Her forsøger han at ændre de vilkår, som befolkningen lever under her i Guatemala. Pater Guiddos indsats, indflydelse og agtelse blandt befolkningen er stor. Dette er i hvert fald den konklusion, jeg er kommet til efter 10 dages ophold i byen, hvor jeg fulgte hele missionens arbejde og talte med missionens folk og med folk fra byen.

Vi talte med pater Guiddo om kirkens stilling i Guatemala og Latinamerika. Om sit arbejde her i Santa Lucia siger han:

Vi arbejder i et team, som består af tre præster: to belgiske og en hollandsk, og to søstre: en belgisk og en filippinsk. De to andre præster arbejder i landdistrikterne, mens jeg mest arbejder her i byen med f.eks. messer, konsultationer, møder med forskellige grupper. Vi har katekistgrupper (en katekist er en indfødt, som stationen har oplært til arbejde som en slags hjælpepræst og lærer ude i sin egen landsby). Hver lørdag aften kommer der 30-35 katekister her til stationen, hvor man holder foredrag og diskussioner. Og her i byen har vi familiegupper. Det er de to søstre, som arbejder med dette. Her diskuterer man forskellige familieproblemer, f.eks. børneopdragelse, hygiejne, seksualspørgsmål. Med hensyn til prævention: p-piller og spiral, er det meget vanskeligt at komme i nærheden af dette spørgsmål, fordi disse ting er tabu meget mere, end de var tidligere i Vesteuropa.

Desuden har vi basisgrupper rundt omkring i kommunen, på fincaerne, haciendaerne (godser) og i landsbyerne. Det er små ekspertgrupper, som består af

folk med forskelligt erhverv, som prøver at lære videre fra sig, dér hvor de bor. Vi samler dem i små hold og diskuterer deres problemer osv. Således forsøger vi at oplære befolkningen til ansvarlighed og interesse i at forbedre deres egen sociale og økonomiske situation.

Den fattige guatemalteker, og dvs. størstedelen af befolkningen, er pr. tradition katolik. Dvs. hans katolicisme er en blanding af tradition, overtro og hjemmegjorte regler. Hans kristendom er ikke personlig. Han flyder med strømmen af deres traditioner uden at tage noget personligt til sig. Vores arbejde her består i at føre dem bort fra denne opfattelse og tro henimod en sand, personlig kristen tro.

Den fattige guatemalteker befinder sig i periferien både politisk, økonomisk, socialt og kulturelt. Han accepterer sin lod som en fatalist og konformist. Vores arbejde består i at vække hans kritiske sans, så han kan skabe sit eget liv. Alle disse ting forsøger vi at gennemføre gennem vores arbejde med de forskellige grupper, vi har dels her i byen og dels rundt omkring i kommunen.

Om forholdene i Guatemala siger pater Guiddo:

Det hele er så forvirrende her i Guatemala. Der er censur på aviserne og alle de andre nyhedskilder. De afbilleder de dræbte, men ikke noget om hvem, der dræbte dem, eller endnu vigtigere: hvorfor. Der står som regel, at det er en sindsforvirret tigger, mens det i virkeligheden er guerillabevægelsen. Et eks. på forholdene herovre. For tre uger siden forsvandt en antropolog fra San Carlos universitetet i Guatemala City, og ingen vidste noget om, hvor han var. Familien gik til politiet, men de vidste heller intet. Så strejkede hele det antropologiske fakultet, 500 mennesker, i nogle dage, og så sagde politiet: Han er her. Når man står sammen, kan det give resultater, men heller ikke før. Desuden er der her i Guatemala en evig voldsanvendelse. Det er ikke blot fra regeringens side, men

også fra en gruppe liberal-kapitalister. Det er muligt, at regeringen på nogle områder ville gennemføre mere frihed, men det er umuligt på grund af de rige mennesker, som gør alt for at forhindre det. Et eks. på regeringens voldsanvendelse, eller det den tillader: Da den nuværende præsident Arana for 3-4 år siden var leder af en militærbase ved byen Zacapa, ved grænsen til Honduras, gav han ordre til at udrydde en landsby med 4000 mennesker, da man anså den for at nære sympati for og stå i forbindelse med guerillabevægelsen.

Og så har man guerillabevægelsen, eller mere korrekt forskellige oprørsgrupper. Den er ret aktiv, men dårligt organiseret. For et par år siden opererede den/de særligt nede i lavlandet og ovre ved grænsen til Honduras, men nu er den særlig koncentreret omkring Guatemala City, hvor den bl.a. har bortført den tyske ambassadør, ærkebiskoppen, og for to uger siden dræbte de en af de deputerede. Hver dag finder man døde. Enten fra den ene eller anden fløj eller gruppe.

De har engang sagt, at religionen er underlagt omstændighederne og omgivelserne. Kan De da acceptere vold som en mulighed for at ændre befolkningens vilkår i Guatemala?

Jeg tror ikke på, at en blodig revolution kan knuse kapitalismen. Jeg accepterer ikke vold, fordi det er umoralsk. Derimod beundrer jeg meget højt Dom Helder Camâra fra Brasilien, fordi han ad fredelig vej forsøger på at skabe et bedre samfund. Og som han har sagt: »Jeg foretrækker tusinde gange at blive dræbt end at dræbe et menneske«. Han siger det, fordi han er kristen. Og Kristus foretrak at dø fremfor vold. Revolutionen må for mig at se være fredelig, fordi revolutionen skaber modvold. Jeg ved, at der her i Guatemala findes en konstant vold, som terroriserer de fattige mennesker. Men denne vold kan ikke ophøre gennem vold. Den eneste måde at ændre strukturerne radikalt på er gennem oplæring af folket til ansvarlighed til at

organisere sig og forene sig. På den måde kan de danne pression over for magthaverne.

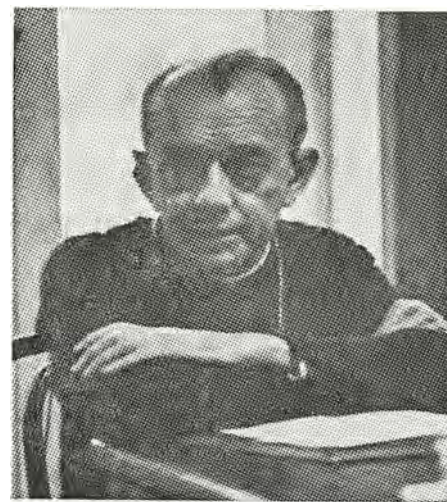
I de fleste tilfælde har en blodig revolution kun medført, at andre kom til at sidde på magtapparatet, mens de brede massers situation forblev uændret. I tilfælde af at en revolution gennemføres, må den altid starte fra neden og have de brede masser som bærende kræfter.

Er Deres indstilling til Deres arbejde og mission den samme nu, som den var før De kom til Guatemala?

Nej... Jeg kom til Guatemala som en europæisk missionær og præst med europæiske manerer og skikke. I løbet af de år, jeg har været her i landet, er jeg kommet til den konklusion, at religionen i Latinamerika må udøves og forkyndes under hensyntagen til omstændighederne og omgivelserne. I for mange år har kirken her i Latinamerika været for åndelig, og den havde kun det ene at forkynde: At prædike om synd og fortabelse. Men i dag må den kristendom, vi skal forkynde her i Latinamerika, dreje sig om hele den fattige mands person, om hans elendige materielle og sociale situation, om hans politiske afmagtsfølelse og hans økonomiske slaveri.

Det er helt mærkeligt at sidde her i præstens arbejdsværelse og tale med ham om disse ting, som er meget vanskelige for en dansker at forstå. Her sidder en ung udenlandsk præst over for én og forklarer stille og roligt om, hvor farligt hans arbejde er. Han kan ikke føle sig sikker. Volden og terroren er lige uden for hans dør.

Om morgenen fik vi at vide, at man havde fundet to lig, to kilometer vest for byen... skudt...

NYE
OG
GAMLE

KENDTE
OG
UKENDTE

NAVNE

RESULTATERNE
AF
MENIGHEDSRÅDS-
VALGENE 1972

REGION I

Ålborg/Frederikshavn
Leo Bache, formand
Jan Bogulski, næstformand
Sr. Marie Benta
Birgit Borup, sekretær
Marie Bache
Stephanie Bogulski
Sr. A. Tharcisia
Nis Wogensen
Bent Larsen
Helena Baszkiewicz
Erik Schou
Ole Simonsen

Randers
Miek Baams
Hanne Gürtler
Kaja Dahl
Anna M. Nielsen
Oluf Andersen
Jenny Fuks

Viborg
Vilhelm Fuks, næstformand
Ignats Gravgaard, formand
Knud Elbrønd
Povl Lager
Doris Andersen
Jørgen Erichsen, sekretær

Silkeborg (fredsvalg)
Esther Elgaard, formand
Poul Pedersen, næstformand
Karen Margrethe Hauch, sekr.
Pater Lemaire
Willy Bønding
Børge Tønning
Sr. Irene

Grenå (fredsvalg)
Jerzy Kosimiński
Sigvald Kjær
Ole Paterek
Sr. Josefa Walde

Århus
Ivar Dudzinski
Bent Dalsgaard Larsen, formand
Bent Lund, næstformand
Kristian Bredholt
Sr. Euphrasia
Bengt Arlund Jensen, sekretær
Hanne Lystager
Preben Frandsen
Oluf Bohn
Aase Dalsgaard Larsen
Sr. Elisabeth
Anna Marie Paterek

REGION II

Horsens
Ernst Pedersen
Børge Walther
Albert Kvium, formand
Thora Wolff
Margit Clausen
Maria-Therese Kieler, sekretær
Virginia Marie Frost-Jensen
Bent Wenstrup, næstformand

Herning
Henning Lawaetz Hansen, fmd.
Jørgen Pedersen, sekretær
Kaj Friis Nielsen, næstformand
Erik Cholewa

Vejle
Nis F. Schmidt, formand
Sr. Frederikke Geerts
Tove Holtkamp, sekretær
Josef Köllner, næstformand
Sr. Leonine Hollands
Britta G. Abildsten
Svenning Ole Ravn Jensen

Fredericia (fredsvalg)
Carl-Åge Häuser
Hans-Werner Mortensen
Sct. Josefsøster Lioba
Grethe Ærsøe Deleuran
Roman Pazdecki
Hans Madura

Kolding
Sr. Theodora
Knud W. Thomasen, formand
Gunnar Krenk, næstformand
Flemming Hagedorn, sekretær
Erik Lewandowski
Viola Larsen

Esbjerg
Harry Ebert, formand
Børge Milde Nielsen, næstfmd.
Boleslaw Plichta
Oskar Boch
Sr. Aimeé
Esther Martha Højbak, sekretær

Svendborg
Knud Petersen, formand
Sr. Astrid
Erik Fich
Peter Stempin, næstformand
Stefan Halatyn, sekretær
Anna Hansen
Ellen Henriksen
Frede Baagø Hansen

Haderslev
Felix Wojtaszewski, formand
Elsebeth Skaarenborg, sekretær
W. Lesniewicz
Maria del Carmen Johansen,
næstformand
Dorte Skaarenborg
Christa Hummel

Åbenrå
Antoni Liss, formand
Sr. Amabilis, næstformand
Ceslawa Druyts, sekretær
Karl Åskov

Tønder
Jean Langwadt
Josef Lehner
Rita Huusfeldt Sørensen
Claire Stårup
Hilda Jensen

Sønderborg
Elisabeth Hugener, næstformand
Ingeborg Christensen, formand
Claire Nielsen, sekretær
Greta Krebs
Georg Traczyk
Anne Pedersen

Odense
Mogens Traczyk
Sr. L. Berchmans
Erik Hammer
Knud Bang Schmidt
Else-Marie Nielsen
Ole le Fevre
Emil Hansen
Poul Hammer

Assens (fredsvalg)
Olav Hansen
Alfred Jensen

Nyborg
Sr. Grete
Anne Hansen
Preben Sonne-Schmidt
Antonia Petersen

REGION III

Holbæk
Olaf Holdt Jørgensen, sekretær
Elin Hansen
Paulette Thomsen, næstformand
J. v. d. Hoek, formand
(født medlem)

Slagelse/Kalundborg
Ruth Plum, formand
Claus Plum
J. Rosenlykke
I. Lawaetz
L. Starostka, næstformand
M. Kendzior
Per Darville, sekretær
F. L. Hansen
Poul H. Larsen
Emilie Putur
Rosa Jørgensen
Elisabeth Kendzior

Ringsted
Sr. Clementine
Ellen-Marie Lebahn
Gudrun Trzepacz, næstformand
Christian W. Madsen, formand
Vagn Jensen
Elisabeth Christensen
Trine Trane
Kurt Christoffersen, sekretær

Køge (fredsvalg)
G. S. Neubert
K. Trærup Sark
G. Nagy
B. Rømersgård

Næstved
Viggo Clemmensen, formand
Aksel Amundsen, næstformand
Ebbe Binger, sekretær
Sr. Hedwigis
Susanne Sønderbo
Kurt Christensen

Vordingborg
Viktor Mather, formand
Judith Nielsen, sekretær
Edvard Slobodziuk, næstformand

Nakskov
Helene Henriksen
Erik Svendsen, formand
Josef Matyjasik
Sr. Sidonie Froesch
Johannes Svendsen, næstformand
Birgitta Vibe Christensen, sekr.
Stanislaw Haraszuk
Simon Badenski
Josefa Lassesen
Andreas Budeki
Lizzy Weilguni
Katarzyna Haraszuk

Nykøbing Falster
Henrik Lewandowski, formand
Henry Gondek
Johan Kania
Annette Carlsen, sekretær
Torgny Johnsen, næstformand
Jan Korczak
Astrid Johnsen
Ignacy Kozon
Jan Kozon
Sr. Benigna
Aksel Larsen
Else Lousen

Maribo (fredsvalg)
A. Majcherek, formand
Josef Zygmant, næstformand
Jan Zygmant, sekretær
Eva Bertouch-Lehn
Lily Petersen
Sr. Therese
Peter P. Hansen
Geert Storm
Peter Tvangso
Fru Zanik
Susanne Olsen

REGION IV

Helsingør
Sr. Anna Elisabeth
Grit Stenderup, formand
F. Hilsted, næstformand
Jørgen Fog
S. Holm, sekretær
V. K. Løje
A. Galliano
M. Skov

Hørsholm
Jørgen Bredholt, formand
T. Blixenkroné-Møller, næstfmd.
T. Johansen
Aase Enggaard, sekretær
Stig Fjording
Maria Brandt
J. Wisniewski

Birkerød
Bengt Hilario Jønsson, sekretær
Else Loldrup
Knud E. Hutter, formand
Niels Münchow
Hans Heise
Charlotte Kjær
O. Hoff Kjeldsen
G. Gommans, næstformand
(født medlem)

Knud Lavard
Eigil Darville
Birgit Wohlert, sekretær
Kaspar Kallan
H. V. Bohn Christiansen, fmd.
Michael Halatyn
Hans Nejrup
Leif N. Sørensen, næstformand
Knud Rasmussen
Per Amstrup Jensen
Michael Wiberg
Bent Messerschmidt
Solveig Clemmensen

Hillerød (fredsvalg)
Finn Stouge
Bogdan Pulawski
Kirsten Otterstrøm
Stig Palm Jakobsen

Sct. Andreas
Johan Funck, formand
Henrik Guldager
Sr. Michelle
Erik Christiansen
Gert Carlsen
Connie Probst
Ilse Carlsen, næstformand
Kirsten Bjørrild
Svend Rasmussen
Jens Messerschmidt, sekretær
Dorte Bührmann
Carly Majholm

Herlev
Sven Pehrson
Sr. Hildegard Doods
Anton Jensen
Hans Jørgen Johansen

Karen-Bente Larsen, sekretær
Stefan Jensen, formand
Lis Reiter, næstformand
Erna Møller

Roskilde
Lubin Suwalski
Poul Wisbye
Kn. Holstein-Ledreborg
Franciska Baars
Andreas Beyer, næstformand
Gösta Bengtsson
Birgitte de Bourbon
Ebba Jensen
Gundborg Suwalski, sekretær
Van der Meer
Leif Suwalski
Paula Brunia
M. Braun, formand (født medl.)

REGION V

Sct. Annæ
Alex Brozek, formand
Stefan Kofod
Lilly Brozek
Jens Anker Kristiansen, næstfmd.
Sr. Scolastica Arendt
Ellen Stitz, sekretær
Maria Godlowska
George Achiam
Poul Lauritsen
Regitze Jensen
Stanislaw Brezinski
Paul Flemming Hansen

Jesu Hjerte
Åge Meyer, næstformand
H. van Schaik
Arne Nissen, formand
Gabrielle Voigt
Nina Esmark
Hans Christensen
Bente Nielsen, sekretær
Dan Rasmussen
Vibeke Thorndahl
Jutta Neergaard
Elisabeth B. Jørgensen
Dorrit Petersen

Sct. Mariae
Sr. Anna Marie Thymann
Erik Markussen
Sr. Lioba Vinten
Christian Beyer
Stig Rolvsen
E. Schandorff-Bech
E. H. Melchior
Rena Nørregård
Åse Jørgensen
Jon Kowalczyk

Sct. Nikolaj
Luisa Christensen, formand
Olaf Halladin, næstformand
Thomas Keller
K. Wejlgård-Knudsen
Inger Bjørn Hansen, sekretær
Arthur K. Caspersen

Sct. Pauls, Tåstrup
Ib Thygesen, sekretær
Åge Christoffersen, formand
Josef Jezewski, næstformand
Maria Jørgensen
Øjvind Kjærsted
Tage Langsted
Konstantz Aust
Anne-Beth Bønnelycke
Conni Hansen
Mogens Fuchs Jørgensen
Grethe Nielsen
Jan Wojtaszewski

REGION VI

Skt. Ansgar (fredsvalg)
Leslie O. Dorn, næstformand
G. Garth-Grüner
Bente Nygaard Hansen
Henrik Nygaard Hansen
Gerda Hein Jensen
F. Johansen
Elsebet Kieler, formand
Peter Ege Nielsen
José Novella
Harriet Sveistrup Poulsen
Anders G. Svendsen
W. Thornfield, sekretær

Skt. Antoni
Henning Heinemeier, formand
Linda Clausen
Otto Kluge
Johannes Pluzek, næstformand
Ole Barfred
Bodil Tantholdt-Hansen
Ebba Falk, sekretær
Christian West
Agnes Krysiak
Asta Kluge

Skt. Johannes
Chr. Sørensen, næstformand
Ove Leerbeck, formand
S. Løkken Olsen, sekretær
Lilian Bragen
Janos Nemeth
Gerner Weidinger

Skt. Therese
Erik Lorenzen
Jørgen Hviid
Béla Hoyos
Annelise Bruus
Sr. Anne Emmanuel
Ole Lund Søgård
Kirsten Rørdam Bonnevie
Franz Hoyos

Sakraments
Sr. Bonaventura
John Lundorf, formand
Lily Fausbøll
Lise Bjørn, næstformand
Bodil Arends, sekretær
Mogens Carlsen
Knud Christoffersen
Gunnar Lorenzen
Hans P. Larsson
Niels Uldall
Birgitte Remmer
Poul Steen Johansen

Rønne (fredsvalg)
Stefan Chodziuk
Alfons Jazienicki
Helene Frances Olesen
Elisabeth Søndergaard

Akirkeby
E. Frandsen
A. Kubicki
E. Knudsen

Thorshavn
Kathrina Magnussen, formand
Sr. Louise Bernhard
Anna av Kak

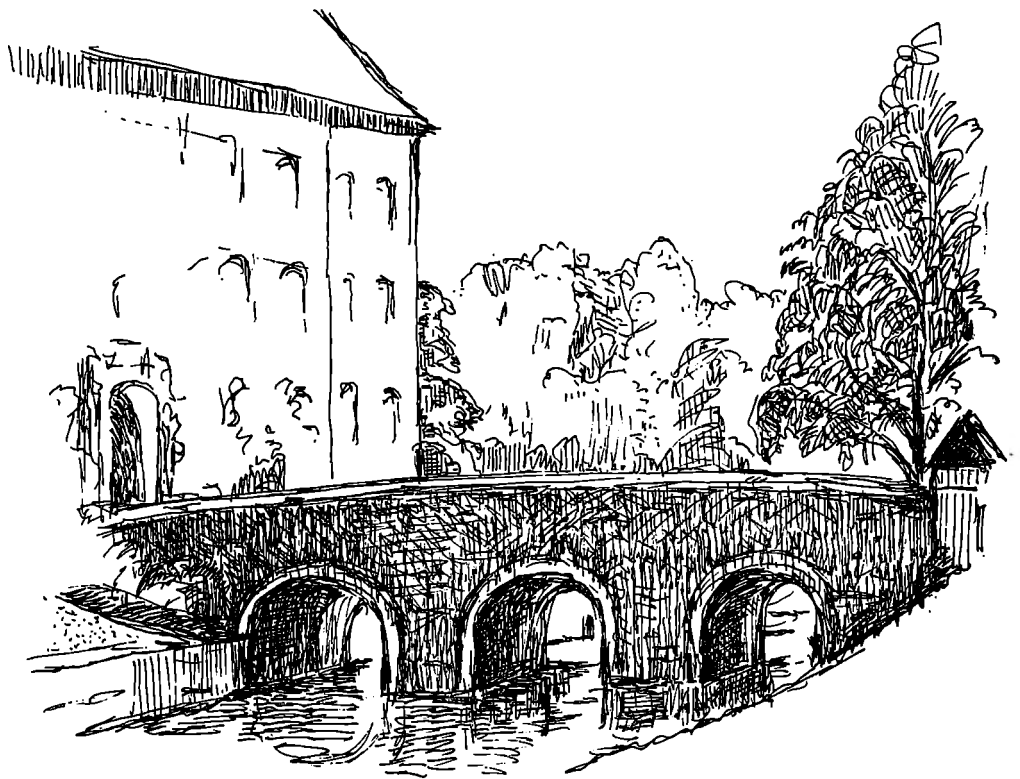
P.S. Ud over de valgte medlemmer er sognepræster og kapellaner fødte medlemmer af menighedsrådene.

... »Hvor Skoven holdt op, kom vi ud til grønne Enge, der bredte sig paa begge Sider af Vejen og dér, til venstre i Skovbrynet, løftede en gammel Herregaardsbygning Tag og Taarne over Skovens Ege og over Havens Kastanie-træer. – Det var Benzon, et underligt Navn syntes vi, det var for saadan en gammel jydsk Gaard, den havde da heller ikke altid baaret det, i Middelalderen, da den ejedes af Familierne Udsøn, Munk og Hvas, hed den Sostrup...« Sådan skriver malerinden Agnes Slott-Møller i sin bog »Folkevisebilleder«.

Benzon og enen der omkring ved landsbyen Gjer-rild med de stovte bindingsværksgårde blev hende »saare kær«.

Og her er stadig dejligt, – og gården hedder Sostrup igen som i gamle dage. Det står malet på stenen, hvor skoven hører op, og porten fører ind til den brede lyse plads mellem de gamle avlsbygninger. Men stenen bærer Bernhards våben. For i 1960 købte søstre af cistercienserordenen den gamle gård, som da i nogle årtier havde fristet en temmelig omtumlet skæbne.

Nu blev voldgraven sat i

SOSTRUP-BILLEDER

stand ved C.F.'ernes hjælp, – det så vi i »Billedbladet«. Huset blev lidt efter lidt restaureret ude og inde. Nu sidst er den lange kønne kam-

pestensbygning langs den ydre gårdsplads blevet genrejst og indrettet til kirke for søstrene og deres gæster.

»Sostrup Slot, kloster, refu-

gium, pensionat« står der på den fikse folder, som man udgiver. – Pensionatet er i selve hovedbygningen. Og mon man nogen sinde glemmer de døgn, man boede her i et værelse stort som en sal med himmelseng og hyggehjørner! Og gik man ud på gangen, knirkede de mørke, blanke fjæle hyggeligt, og fra væggene skuede geværer ned på én!

Jo vist! Dette er et slot. – Og søster Josefa, der tager imod os, fortæller glad, at her kommer mange for kortere eller længere ophold. Det kan vi let overbevise os om ved bare at kigge ud ad vinduet fra værelset. – Nede på broen står netop en flok gæster, der lige har været indenfor og fået slottet forevist og nu er på vej ud til bussen. Men først skal ispinden jo sættes til livs, og man skal have taget endnu et farvebillede af sandstensportalen – og af et sindigt andepar, der fredeligt iagttager trafikken, – men som ellers var på vej ind gennem porten.

Vi, der skal være her i hvert fald et par dage, mener

at finde rytmen på stedet. – Der er messe ovre i kirken om morgenen. Søstre har deres tidebønner, som en enkelt gæst måske stille lister ind og overværer. Den gregorianske sang lyder så glad i det enkle rum. – Så er der måltiderne,

de gode og rigelige, som serveres under et smukt malet bjælkeloft fra slottets første tid. Huset er i sin nuværende skikkelse opført i 1599. – Om aftenen kan man tage sin kaffe i en sal, der nok mest minder om de Benzon'ers tid.

Et vældigt maleri af stamherren til hest engang i 1880'erne pryder væggen. En svær mand med sin hund ved siden og i baggrunden gården. Ak ja, det var Estrups tid! Billedet og nogle af møblerne er vel som meget andet fulgt med i købet, da søstre overtog gården. – Men nyt er farvefjernsynet på skænken og de gode termokander med kaffen. Mod ruderne kradser sagte lyse blade fra murens pæretæer.

Mørket er ved at sænke sig over den røde gård. Det har Agnes Slott-Møller malet. Over de høje stejle gavle står stjernerne. Men ude over engene, hvor køerne ligger i sorte klynger, er himmelen lys endnu, og på bakken lyser det svære kirketårn i Gjerrild kridhvidt.

Søstre, der har arbejdet i hovedbygningen, er nu gået

hjem til klostret i den røde bygning for enden af kirken. Her er stille. Den mindste lyd høres, et svagt plask i voldgraven, et knurrende skrig fra en af de sorte svaner, der går for sig selv ovre i haven – og langt borte en bil, der summer af sted på Grenåvejen.

Under træerne er der bølgemørkt. Men det må være en af søstre, der iler over græsset dernede ved klostret. Måske er det en nyfødt ælling, hun prøver at redde i land og i sikkerhed i dens første dage, da blodiglerne kan gøre den fortræd. – Eller hun er ved at tage vasketøj ind.

»Bed og arbejd.« – Man forstår, uden at det siges, at mottoet efterleves af vore gode værter.

... Der er allerede dækket op til kaffe for et par husholdningsforeninger, som kommer i morgen – og i overmorgen kommer et selskab, der skal spise ... Det må betyde forfærdelig meget, at mennesker, for hvem dette miljø egentlig er helt fremmed, møder det lyslevende og i funktion. – Men endelig må man da også ønske, at danske katolikker flittigt benytter sig af stedet til sammenkomster og retræter og møder. Det må være velegnet.

Man tager herfra med et stille ønske om held og lykke for søstre, for at det gamle hus i deres varetægt stadig må kunne være et trygt sted for dem, som bor her altid – og for deres gæster.

Emil Petersen

SVERIGE

DEN INSTITUTIONELLE KIRKE
OPLEVER HÅRDE TIDER
I SVERIGE
AF MATTHEW HYLAND

Stockholm - NC News Service

Den institutionelle kirke oplever hårde tider i Sverige.

Både de katolske og protestantiske præster må med beklagelse indrømme, at deres menigheder i stigende grad består af helt gamle og helt unge.

Vikingerens hjemstavn blev først omvendt til kristendommen i det 11. århundrede, dvs. adskillige århundreder efter det øvrige Europa.

En opinionsundersøgelse har nylig vist, at to svenskere af fem betragter sig som ateister eller agnostikere, og at 72 pct. afviser tanken om Kristi opstandelse.

En del fremstående personer inden for kirken mener, at Sverige i forrige århundrede gik ind i en efterkristen tidsalder. Mange af dem beskylder den lutherske statskirke for at have virket fremmedgørende på flertallet inden for arbejderklassen ved at stille sig solidarisk med de konservative, mens den socialistiske udvikling fandt sted i landet.

Trods de mange tomme kirker viser en anden opinionsundersøgelse imidlertid, at religion er et af de svenske gymnasieelevers yndlingsfag.

Udlændinge er tit forbavsede over, at der overhovedet undervises i religion i de svenske skoler.

Religionsundervisningen er i mange andre lande afskaffet i de offentlige skoler af frygt for, at den skal blive til en religiøs indoktrinering.

»Vi har klaret problemet ved at indføre sammenlignende religionsundervisning, en slags oversigtskursus,« siger statens undervisningskonsulent i faget religion, Søren Leven. »At fjerne religionsundervisningen fra skolerne ville være det samme som at sige, at religionen er noget, der ikke har noget med de andre menneskelige anliggender at gøre.«

Ideen bag den obligatoriske religionsundervisning i Sverige er, at studenterne skal lære de forskellige religiøse – og ikke-religiøse – overbevisninger at kende i stedet for kun at få søgelyset koncentreret om lutheranismen. Der lægges vægt på en strengt objektiv undervisning og på behandling af eksistentielle spørgsmål.

Undersøgelserne i de sidste tre år har vist, at studenterne er stærkt optaget af

spørgsmålet om menneskelivet og tilværelsens mening, og denne interesse kommer religionsundervisningen til gode. I en grundtekst, som alle eleverne kender, introduceres religionen som følger:

»Er ensomhed og isolation det samme? Er det at føle samhørighed at være en blandt 100? Kan man føle sig tryk over for befolkningsexplosionen, atomforsøgene og miljøforringelsen? Er teknologien vor ven eller vor fjende?»

Når I siger 'Jeg synes', er det så jeres egne tanker, I giver udtryk for, eller er det noget, I har overtaget fra andre?»

'Livet er meningsløst uden en fast tro på Gud', siger de kristne. Hvilke svar kan religionen give på livets problemer?»

De nye forsøg inden for religionsundervisningen fremkom i slutningen af 60'erne, da den nuværende statsminister Olof Palme var undervisningsminister i Sverige. Han bestemte, at der skulle udarbejdes en ny plan for religionsundervisningen, hvor man ikke bare fra et kristent, men også fra et ikke-kristent og ikke-religiøst synspunkt beskæftigede sig med spørgsmålet om en livsholdning.

Denne studieplan gennemføres nu i de fleste svenske gymnasier. På Statens Normal Skola i Stockholm er klasserne i religionsundervisningen således delt op i fem grupper.

Hver gruppe for sig prøver på at besvare spørgsmål om en bestemt religion, som de studerer i fællesskab med læreren som en slags vejleder. En gruppe studerer f.eks. hinduismen og prøver at besvare spørgsmål som: »Hvilken stilling indtager kvinden i det hinduistiske samfund?»

Når spørgsmålene er besvaret, udveksler grupperne deres resultater. Læreren har hele tiden til opgave at sørge for, at eleverne har den nødvendige adgang til det materiale, de har brug for.

Søren Leven siger, at faget ganske vist i høj grad har forandret sig, men at mange af lærerne er som før. »Der er stadig mange lærere, der trænger til omskoling. Desuden er der også mange lærere, der ikke sætter de eksistentielle spørgsmål i forgrunden i deres undervisning.«

ENGLAND

ANTALLET AF LEGALE ABORTER
VOKSER I ENGLAND

London - NC News Service.

Antallet af legale aborter er i stadig vækst i England og Wales. I den sidste fjerdedel af 1971 nåede de op på i alt 38.000, som er det højeste tal i løbet af et

kvartal, siden abortloven blev vedtaget for fem år siden.

Mere end halvdelen af disse legale aborter er foretaget i London, og i mere end 800 tilfælde drejede det sig om piger under 16 år. Faren for fysisk og psykisk skade på moderens helbred var den grund, der i de fleste tilfælde blev angivet, for at indgrebet skulle være lovligt.

På grund af en bestemmelse, truffet i bispedømmerne Shrewsbury og Leeds, om fuldstændig og ubetinget hjælp til alle kvinder med uønskede svangerskaber for at prøve på at overtale dem til ikke at abortere, har ærkebispedømmet Liverpool meddelt, at der ville blive oprettet en døgntelefonservice for kvinder fra alle trossamfund.

Selskabet til beskyttelse af det ufødte barn, som for nylig arrangerede et møde mod legal abort i Liverpool, opfordrer andre kirker inden for området til at være med til at tilbyde dem, der ønsker abort, andre muligheder, som kan få dem til at afstå fra det.

Den nationale katolske kommission for social velfærd, som er oprettet af biskopperne i England og Wales, har udsendt en erklæring, hvori de påpeger, at det ikke bare er bispedømmerne Leeds og Shrewsbury, der tilbyder hjælp til svangre kvinder, der overvejer at lade fremkalde en abort.

Ifølge kommissionen har hvert eneste bispedømme i landet et selskab til beskyttelse af det ufødte barn med faguddannede socialrådgivere til hjælp. Alle disse selskaber har, hedder det, lang erfaring, når det gælder om at yde hjælp og bistand af denne art til enhver kvinde, gift eller ugift, som ikke har andre til at hjælpe sig.

Kommissionen er bekymret over, at en moder, der er ængstelig for sit barns fremtid, kun får tilbudt muligheden for abort uden forudgående henvisning til et katolsk eller andet kontor, hvor man har andre løsninger at tilbyde.

CANADA

BISKOPPERNE I ONTARIO
OPFORDRER DE KRISTNE
TIL AT STARTE
KAMPAGNE MOD
SVANGERSKABSAFBRYDELSE

Toronto - NC News Service

Biskopperne i den canadiske provins Ontario er forfærdede over det stigende antal svangerskabsafbrydelser i Canada. De har derfor opfordret de kristne til at

engagere sig aktivt på alle områder, hvor spørgsmålet om de ufødtes liv og død sættes under debat.

En undersøgelse for nylig har vist, at antallet af aborter i Canada, fremkaldt ved lægeligt indgreb, er vokset til det tredobbelte fra 1970 til 1971.

Biskopperne udtaler deres fordømmelse af den »dødsekspllosion«, aborterne giver anledning til, og siger derefter, at »vi ikke må blive kendt som en kirke, der har gjort oprør mod et socialt onde og ignoreret alle de øvrige. Vi må også rette vor harme og indsats mod fattigdom, arbejdsløshed, udbytning, diskriminering og enhver form for uretfærdighed og menneskelig elendighed.«

Biskopperne fordømte svangerskabsafbrydelse som et middel til familieplanlægning. »Det kan være fuldstændig berettiget at anvende tilladelige midler for at undgå en eventuel undfangelse,« siger de, »men at udslette et menneskeliv, der allerede er i gang, er en forbrydelse.«

BRASILIEN

ÆRKEBISKOP CAMÁRA HÆVDER, AT FÆNGSLINGER OG TORTUR FORTSÆTTER I BRASILIEN

Recife - NC News Service

Ærkebiskop Helder Camára af Olinda og Recife har taget kraftig afstand fra de stadige fængslinger af katolske ledere som oprørere og fra torturen af politiske fanger i Brasilien.

I sin fordømmelse af, hvad han kaldte »undertrykkelse, som afhumaniserer Guds børn«, sagde prælaten, at mange af »de fængslede har gennemgået en utrolig både psykisk og moralsk tortur«.

Endvidere sagde han, at »et stadig voksende antal mennesker forsvinder, bortføres og fængsles« i hans ærkebispedømme i det nordøstlige Brasilien. Han hævder, at folk, udsendt af regeringen, kører rundt i biler uden nummerplader og udfører deres arbejde, og at de aldrig fremlægger de arrestordre, loven kræver.

Hans udtalelse er af den brasilianske bispekonference blevet sendt til andre bispedømmer i Brasilien. Pressecensuren afskærer de offentlige meddelelsesmidler fra at offentliggøre den slags protester.

De fleste af de fængslede er ifølge kirkelige kilder medlemmer af Unge Kristne Arbejdere. Regeringen hævder, at denne organisation er »infiltreret af kommunistiske agenter«.

I et brev til den brasilianske bispekonference siger ærkebiskop Camára: »Hvor

længe vil man endnu bruge antikommunismen som et middel til at bevare den sociale uretfærdighed? Hvor længe vil politiet og de væbnede styrker bruge terroristiske metoder i antiterrorismens navn?«

Vatikanets kommission for retfærdighed og fred kundgjorde i slutningen af april i Rom, at den vil undersøge, hvad der ligger til grund for fængslingen af Angelica de Oliveira, som er koordinator for Unge Kristne Arbejdere i Latinamerika. Officielle kilder erklærede, at man havde modtaget en telefonopringning fra ærkebiskop Camára, som meddelte, at hun var blevet fængslet i Recife den 26. april.

En uge senere erklærede ærkebiskop Camára, at myndighederne havde løsladt både hende og andre ledere inden for bevægelsen. Det betød, at anklagerne for oprør ikke kunne opretholdes over for retten.

Ærkebiskoppen, som er en forkæmper for fredelig protest, og som hyppigt bliver angrebet af militæret og de mest højreorienterede grupper i Brasilien, har aflyst et besøg i Chile i maj, hvor han efter indbydelse fra kardinal Raul Silva af Santiago skulle holde en række forelæsnings.

Iagttagere på stedet siger, at den bølge af arrestationer, der er tale om, muligvis har været et middel, ærkebiskop Camáras modstandere har benyttet sig af, for at han ikke skulle rejse til Chile. Han har på tidligere rejser i Europa og USA udttrykt skarp kritik af de sociale og økonomiske forhold i landet.

BOLIVIA

DEN BOLIVIANISKE REGERING HAR IFØLGE OPLYSNINGERNE UNDGÅET ET SAMMENSTØD MED KIRKEN

La Paz, Bolivia - NC News Service

Bolivianske regeringseksponenter har bagatelliseret den kritik, borgmesteren i Santa Cruz har fremsat af kirkens samfundsfornyende bestræbelser. En af dem antyder oven i købet, at borgmesteren formentlig ikke vil forblive i sit embede ret længe.

Præsident Hugo Banzer, der står i spidsen for den stærkt højreorienterede militærjunta, der har hersket i Bolivia si-

den august i fjor, har over for et boliviansk dagblad udtalt, at »min regering er ikke i konflikt med kirken, og jeg vil for fremtiden personligt overvåge, at forholdet er i orden.«

Den omtalte borgmester, Widen Razuk, var fremkommet med en række beskyldninger mod biskopper og præster, som han beskyldte for at have prædiket og på anden måde virket til gunst for en kommunistisk revolution.

Gustavo Melgar, der er undersekretær i ministeriet for kirkelige anliggender og medlem af den bolivianske falange, siger, at hvad der end sker i Santa Cruz, som er et blomstrende landbrugsområde ca. 500 km fra La Paz, »vil det ikke føre til et brud i forholdet mellem kirke og stat, heller ikke selv om nogle præster skulle blive arresteret på grund af mistanke«.

Falange Boliviana, som er en konservativ gruppe, der sammen med den stærkt højreorienterede nationalistiske revolutionsbevægelse støtter Banzers regering, har udsendt en erklæring til støtte for kardinal Clemente Maurer af Sucre, efter at Razuk havde beskyldt ham for at se gennem fingre med den »forkerte holdning, nogle af præsterne havde indtaget«.

Borgmesteren havde desuden kritiseret biskop Luis Rodriguez af Santa Cruz, fordi han har tilladt brugen af en bog med titlen »Befrielse« i de katolske skoler og for åbenlyst at have forsvaret en canadisk oblatfader ved navn Oscar-Dewulf, som var blevet arresteret og anklaget for revolutionær virksomhed, men som senere blev løsladt igen.

Endnu en regeringseksponent, som ikke ønsker sit navn offentliggjort, har udtalt, at »vi ikke kan tillade os at komme i strid med kirken«, og han tilføjer, at Razuk vil blive udskiftet med en anden, som er mere forsonligt stemt over for kirken.

STØT

VORE

ANNONCØRER

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjoreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mouggaard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Århus C
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg radio – fjernsyn
båndoptagere og gramofoner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebranden

VÆRD AT LÆSE

Mel Tari: Vinden blæser, hvorhen den vil.

Pionerforlaget, Herning. 139 sider.

Bogen fortæller på en meget umiddelbar (for ikke at sige enfoldig) måde om en vækkelsesbølge på den indonesiske ø, Timor.

Vækkelsen indledtes i 1965 med en pinseoplevelse i en hollandsk-reformert kirke på øen og blev ledsaget ikke kun af de fænomener, der kendes fra vækkelser i Vesten (tungetale, profetier, helbredelser), men også af fantastiske undere, der ofte har tydelige lighedspunkter med visse bibelske beretninger: en død, der »stank grufuldt«, bliver »oprejst fra de døde« (jfr. Joh. 11,39 f); et lille fladt brød strækker til 50 personer, idet det om og om igen lader sig brække midt over (jfr. Mt. 15,36 ff); et hold, der er på »missionsrejse«, går over en rivende 7-8 meter dyb flod (jfr. Mt. 14,25 f); en af »brødrene« falder død om, fordi han lyver for menigheden (jfr. Ap.g. 5,1-11); vand bliver forvandlet til vin (jfr. Joh. 2,1-11) m.m.

Der berettes dog også om nye former for mirakler: »møgbeskidt« tøj bliver med ét »rent og fint«; et hold, der drager ud i regntiden, oplever at se »regnen stå som en mur i tre meters afstand rundt om os, men ikke en dråbe faldt på os...«

Beretningen om en af de mange mærkelige hændelser har speciel interesse for katolikker, der alt efter temperament vil mere sig, forundres, ærgres eller forarges over den. Et hold fik besked fra Gud om at gå til den portugisiske del af øen. I en landsby med en katolsk kirke anklagede de beboerne for at dyrke afguder. Det viste sig, at »afguderne« var statuerne i kirken! Præsten protesterede. Man mindede ham om Elias og Baals præster. Staturerne blev samlet i en klynge midt i kirkerummet. Man bad – og »så slog noget lige som et lyn ned med et skarpt knald og brændte alle statuerne til aske.«

Hvad skal man mene om alt dette?

Det er en kendsgerning, at religiøs udfoldelse i Orienten ofte ledsages af uforklarlige fænomener (helligmænd, der gør sig vægtløse; der lader sig begrave levende og »opstår« igen efter flere uger; der udsætter sig for ild eller kulde uden tilsyneladende at tage skade af det osv.), og forfatteren selv nævner, at medicinmændene kan helbrede ved at bede over de syge, og at også hedninger kan tale i tunger. Han betegner den slags som »sataniske efterligninger« – men *det* hjælper os ikke. Problemet for os må jo være følgende: Hvis der i Indonesien sker mirakler i hobevis i forbindelse med en fornyselse og storlæt udbredelse af den kristne tro, hvorfor sker der så ikke det samme for vestlige missionærer i Afrika eller Taiwan eller hos papuanerne – eller for den sags skyld i vor egen afkristnede del af verden? Er det, fordi vi mangler tro? (Men: Hvordan måler man tro?). Er det, fordi vi ikke tager Bibelens ord aldeles bogstaveligt – sådan som Mel Tari gør det (eller mener han gør) og vil have os til at gøre det? (Men: Hvordan skulle vi kunne gøre det uden en skizofren udelukkelse af vor profane viden?). Eller er det, fordi vi lever i en anden kultur og har en anden mentalitet, således at lignende sære fænomener hos os blot ville vække sensation, men ikke tro – måske endog snarere føre til overtro?

Ganske vist står der henimod slutningen af Markusevangeliet (16,17-18) om »tegn«, der »skal følge dem, der tror«, men til gengæld har vi også Herrens ord, der oven i købet får særlig vægt ved at blive citeret to gange i det samme evangelium (Mt. 12,39-40 og 16,4): »En ond og utro slægt kræver tegn; men der skal ikke gives den andet tegn end Jonas' tegn.« Måske skylder vi Vor Herre en ydmyg tak for, at han lader os »nøjes« med det centrale i vor tro: Kristi opstandelse!

Det skal retfærdigvis betones, at forfatteren af denne bog er ganske klar over, at »tegnene« ikke er det afgørende. Han skriver på s. 79: »Jeg har måske dvælet lidt for længe ved miraklerne. Lad være med at lægge alt for stor vægt på dem. Det er Jesus, I skal holde øjnene fæstet på. Vi ønsker, at Han må forvandle jeres hjerter og jeres liv...«. *Det* kan vi alle sige AMEN til!

l.o.d.

Oliver R. Barclay: Hvordan leder Gud?
Lohses Forlag 1972. 58 sider.

Dette hæfte er et af en række udgivet af Kristeligt Forbund for Studerende og Skoleungdom under fællestitlen PRO FIDE. Forbundet udsender i øvrigt et blad med samme navn.

Det er en god katolsk tradition, at

man beder om Helligåndens oplysning og vejledning i almindelighed og især, når det gælder livets mere betydningsfulde problemer og beslutninger. Det er derimod næppe særlig udbredt, at katolikker beder om og forventer Guds direkte »førelse« i alle dagligdags forhold. Mangt og meget af det, forfatteren skriver i dette hæfte, ville derfor nok forekomme de fleste katolske læsere noget fremmedartet, selv om han hele tiden søger at holde sig til Bibelens ord. Faktisk viser hans kloge overvejelser og advarsler mod misbrug eller overspændt anvendelse af begrebet »førelse«, at man også skal bruge sin forstand og sunde fornøft, når man læser Bibelen!

Når man som katolik læser andre trosretningers skrifter, bliver man ofte opmærksom på sider af troslivet, som i det store og hele nok må siges at være undereksponerede i vor tids katolicisme; men samtidig øges ens taknemmelighed for den visdom og kløgtige menneskekundskab, der præger den spiritualitet, der er karakteristisk for den centrale katolske tradition.

L.o.d.

Internationale katholische Zeitschrift. Communio.
(Communio-Verlag).

Mens store katolske tidsskrifter – som f.eks. »Publik« – holder op med at udkomme, og andre – som f.eks. »Hochland« – opgiver deres katolske særpræg, startes der et nyt internationalt katolsk tidsskrift. Som udgivere tegner Hans Urs von Balthasar, Albert Görres, Franz Greiner (tidligere chefredaktør ved »Hochland«), Karl Lehmann, Hans Meier, Joseph Ratzinger og Otto B. Roegle sig. Tidsskriftet udkommer hveranden måned og udsendes af Verlag Josef Knecht, Frankfurt, Main. Det enkelte hæfte koster DM 7.- (= 98 sider), et halvårsabonnement (tre hæfter) DM 18.-. Indtil nu er tre hæfter udkommet. Man kan uden overdrivelse sige, at tidsskriftet i sin linie er præget af trekløveret: Hans Urs von Balthasar, Henri de Lubac S.J. og Joseph Ratzinger. I første hæfte (Januar-Februar 1972) skriver H. U. von Balthasar programartiklen »Communio. – Ein Programm.« Deri siges udtrykkeligt, at man stræber efter lidt efter lidt at nedlægge de til dels skarpe modsætninger inden for Kirken. Tidsskriftet vil ikke sættes i en bestemt kirkelig bås – hverken til venstre, til højre eller i midten. Dets standpunkt skal ligge »oven over« det område, hvor fronterne mødes. De indtil nu udkomne hæfter beskæftiger sig med teologiske problemer af almen interesse. Sproget er naturligvis præget af den moderne diskussion. Blandt de behandlede emner kan nævnes: Communio Sancto-

rum, Synode eller demokrati, Hvad betyder ordet »Gud«?, moral i en sekulariseret verden, det tavse flertal og meget andet. Artiklerne kræver et vist studium. Man kan ikke flyve dem igennem.

H. Roos S.J.

2 Plädoyers. Hans Urs von Balthasar, *Warum ich noch ein Christ bin. Joseph Ratzinger: Warum ich noch in der Kirche bin.*

(Kösel-Verlag, München, 76 sider. 2. oplag 1971, 6.-9. tusind.)

Det drejer sig om to foredrag, som blev holdt i det Katolske Akademi i München for ca. 1000 tilhørere. De to ansatte forfattere »plæderer« for kristendommens, resp. Kirkens berettigelse i vor tid. De svarer på spørgsmålet, hvorfor jeg endnu er kristen (Balthasar), og hvorfor jeg endnu forbliver i Kirken (Ratzinger). Baggrunden for deres forsvarstale er den opgivende holdning, som siger: Det betaler sig ikke mere at være kristen eller at tilhøre den katolske Kirke. Om begge indlæg kan bemærkes, at de går helt nye veje og ikke benytter sig af de gamle apologetiske argumenter. Balthasars indlæg, som er subtilt og filosofisk, tager sit udgangspunkt i den enestående udfordring, som Kristi liv og lære indebærer, og beviser derefter kristendommens overlegenhed over alle andre religioner og ideologier. Ratzinger, hvis foredrag er mere teologisk og let forståeligt, understreger, at kun Kirken kan give os Kristus. Han siger ganske enkelt: Jeg forbliver i Kirken, fordi kun Kirkens tro forløser mennesket. Begge artikler anbefales til selvstudium og til eventuel brug i studiekredse. Men de forudsætter kendskab til den moderne problematik.

H. Roos S.J.

**NU HAR DE LÆST
17 SIDER**

NU KAN DE DØMME

**NU KAN DE TEGNE ET
ABONNEMENT PÅ**

**KATOLSK FORUM
BREDGADE 69
1260 K
(01) 11 60 80**

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselskontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasinet

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstrøde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

*Mathias
Christensen*

ABSALONGADE 14

ALBORG

STØT KATOLSK FORUM

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysetøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Telf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhuustræde 4 - 1468 København K
Telefon *MI 26 57

Landeretsadvokat

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderat for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 81

Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Chr. Hansens køudsalg

Gl. Kongevej 163

København V

Telefon EVa 64 85 og 84 88

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød

Telefon *(03) 27 31 00

Im. Nielsen
Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo

Tlf. (03) 88 07 69

ET ULIDENSKABELIGT REFERAT AF ET MØDE MELLEM KRISTNE FOR SOCIALISMEN

Af James T. Cotter

De delegerede til et møde, der for nylig blev afholdt i Santiago, Chile, af bevægelsen Kristne for Socialismen, som åbent er gået ind for at kæmpe for socialismen i Latinamerika, har indtaget vidt forskellige standpunkter, der er blevet så forkert udlagt, at det virker direkte oprørende.

De omtalte standpunkter må tages op til en helt ulidenskabelig behandling, hvis de skal bidrage til at fremkalde en frugtbar dialog og ikke skabe yderligere afstand mellem parterne.

De delegerede Kristne for Socialismen beskyldes for at have bekendt sig til en ateistisk marxistisk ideologi, for at gå ind for vold og oprør mod de kirkelige myndigheder og for at indblande kirken i splittede partigængerisk politik. Ingen af disse beskyldninger er sande.

Det vigtigste spørgsmål, der rejstes på mødet, var, om de kristne kan arbejde aktivt sammen med marxisterne på bekæmpelsen af de samfundsøkonomiske onder og opbygge et samfund, der hviler på retfærdighed i samfundet ud fra det princip, at alle mennesker er lige. De delegerede gik kraftigt ind for et sådant samarbejde på betingelse af, at de marxistiske midler til samfundsanalyse og ikke den doktrinære marxistiske ideologi skulle danne det logiske grundlag for deres forenede anstrengelser.

Denne skelnen er vigtig. De delegerede mener, at kristne og marxister udmærket kan være enige om, hvorvidt der findes et liv efter døden, uden derfor at være fjender. Ingen af parterne hverken kan eller vil skifte mening, når det drejer sig om, hvorvidt der findes noget, der ligger over den naturlige verdensorden. De mener dog ikke, at denne grundlæggende uoverensstemmelse bør forhindre dem i at arbejde i fællesskab på at bekæmpe de jordiske samfundsøkonomiske onder, de begge tager afstand fra.

»Man er i stigende grad opmærksom på den strategiske alliance mellem kristne og marxister, når det gælder frigørelsesprocessen,« hedder det i den afsluttende betænkning fra mødet mellem Kristne for Socialismen. »Der bør være tale om en strategisk alliance, som gør det af med alle taktiske og opportunistiske kortvarige alliancer, og som betegner et samarbejde om en fælles politisk aktion med henblik på gennemførelsen af den samme historiske plan om fuldstændig frigørelse.«

»Stadig større grupper af kristne er i færd med at opdage deres tros historiske betydning, begyndende med en politisk indsats inden for socialismens rammer for de undertrykte befrielse. På den måde manifesteres den kristne tro som et nyt kritisk element.«

Der er her tale om et fornuftægteskab mellem en talmæssigt lille, men potentielt indflydelsesrig gruppe af kristne og marxister i Latinamerika, som er af den opfattelse, at det sociale anliggende, der forener dem, er mindst lige så betydningsfuldt som de ideologiske forskelle, der skiller dem.

Der er ikke noget mærkeligt i, at de fleste »rettroende« kristne og marxistiske ideologer mere betragter denne nylig opståede alliance som en selvsupplering end som et samarbejde. »Retroende« kristne fordømmer den marxistiske ideologi som gudløs og som en fornægtelse af menneskets overnaturlige væsen og en fejlagtig opfattelse af døden som en afslutning snarere end som begyndelsen til et nyt liv. »Retroende« marxister fordømmer kristendommen som opium, der hindrer de fattige i at sætte sig op imod samfundsoekonomisk undertrykkelse, fordi den forkynder, at man passivt skal tage imod alle lidelser her på jorden som Guds vilje.

Delegerede på mødet for Kristne for Socialismen understregede, at denne form for splittelser mellem kristne og marxister står hindrende i vejen for et effektivt samarbejde mellem dem, når det drejer sig om at bekæmpe organiseret samfundsoekonomisk udbytning. De fastslog, at splittelsen kommer den herskende klasse til gode på bekostning af de fattige, som begge parter hævder at forsvare.

»Imperialismen i alle lande har sammensvoret sig med den herskende klasse og er enten afhængig af den eller af de borgerlige i landet,« siger de delegerede i deres endelige betænkning. »Disse grupper synes at have allieret sig med den institutionelle kirke. Imperialismen har forsøgt at splitte folket ved at sætte de kristne op imod marxisterne i den hensigt at lamme den latinamerikanske revolution.«

Samarbejdet mellem kristne og marxister vil i årevis blive heftigt debatteret i kristne kredse. Man vil komme til at fremføre det argument, at hvis de kristne sublimerer kristendommens overnaturlige sigte, selv om det sker med et ædelt formål for øje, bliver kristendommen en samfundspsykologi og ikke en virkelig religion.

Det vigtigste argument vil være, at en kristendom, som ikke vier sig helt til at forsvare de undertrykte, mangler sine meningers mod og ikke så meget er optaget af sand kristen tjeneste som af institutionernes bevarelse.

De delegerede til mødet for Kristne for Socialismen vil ikke blande sig i den igangværende debat. De har taget deres beslutning og er gået ind for samarbejde.

De delegerede erklærede sig for tilhængere af socialismen i Latinamerika, men samtidig understregede de, at de

ikke dermed gav deres tilslutning til noget politisk parti eller til nogen eksisterende form for anvendt socialisme. Dette betyder også, at de ikke tilslutter sig det nuværende marxiststyre i Kina eller mener, at landene i Latinamerika skal tage Cuba, Kommunistkina eller Sovjetunionen som et eksempel til efterfølgelse.

De erklærede, at deres erfaringer fra arbejdet med de fattige har overbevist dem om, at hverken kapitalismen eller de reformvenlige historisk har vist sig i stand til at sørge for den nødvendige omstrukturering af samfundet. De mener derfor, at en eller anden latinamerikansk form for socialisme, som nu er i gang med at udvikle sig, men som måske endnu ikke er specielt defineret, vil være fordelagtig af goderne og ydelserne i samfundet.

»Den tiltagende heftighed, hvormed klassekampen udfolder sig, gør det indlysende, at der i dag i Latinamerika ikke kun er to muligheder at vælge imellem, hvoraf den ene er en afhængig og underudviklet kapitalisme, og den anden er socialismen,« hedder det i den endelige erklæring. »På den anden side beviser det historiske nederlag i de forskellige lande, at der ikke er nogen mulighed for at vælge en stilling midt imellem kapitalisme og socialisme, hvorved man udelukker enhver form for reformisme.«

De delegerede går ikke ind for vold. De erklærer dog, at de, der umuliggør en fredelig revolution, samtidig gør den voldelige revolution uundgåelig, fordi de insisterer på at bevare indflydelsen for de få på bekostning af mængdens elendighed.

De præster, ordenssøstre, protestantiske præster og ledere inden for lægfolket fra Latinamerika, USA, Europa og Canada, som var med til mødet for Kristne for Socialismen, ønskede ikke af den grund at blive stemplet som oprørere mod deres kirker. De erklærede fast og bestemt, at de absolut ikke har til hensigt at forlade deres kirker, og understregede, at deres sociale stillingtagen er sket ud fra en teologisk og ikke en politisk ideologi. Det er dette krav om teologisk hjemmel, der bliver hovedpunktet i den debat, som vil blive heftigere og heftigere i månederne, der kommer.

Santiago-mødets vigtigste udfordring består måske i, at det er en opfordring til alle kristne kirker til at stille sig på de undertryktes side mod undertrykkerne. Citater fra Bibelen og fra pavelige rundskrivelser blev fremført til støtte for dette standpunkt. Udfordringen er i høj grad ubehagelig for de kristne kirker, fordi deres gængse indstilling går ud på at fornægte eller i hvert fald i høj grad bagatelisere klassekampen som begreb.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedplejer på kontoret Bredgade 89 A, hver tirsdag kl. 10 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 08

Bendt Gravgaard

Isenkram og groe

Hobro - Telefon (06) 82 15 44

Folmer Olsen

Begravelser ordnes

Reberbansgade 37

Alborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma

Alborg, Nytorv 14 - Telefon 12 88 88

El-installationer - El-artikler

Fjernvarme - Køleanlæg

Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg

Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørførretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg

Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullik

Slægterforretning

Nørrebrogade 46, Eabjerg

Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN

Telefon *82 81 88

Reserveret

Katolske begravelse
Ring til 12 28 88

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmeester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 48 01 88

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 19 04 88
Indeh.: A. BROSTRØM, Ing. M. af l.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermeester

H. S. Friis

Malermester
Mølleparken 40, Bageværd
Tlf. 98 88 35

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Ved forevisning af denne
Annonce-Rekvizition
opnår alle medlemmer en
høj særabat på alle slags
gulvtæpper

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

BREDGADE 69 - 1260 KØBENHAVN K
TELF. BY 68 57 - 70 72

ENSOM I KIRKEN

Kirken er et samfund. En foregriben på det evige samfund, den himmelske stad Jerusalem, hvor vi ser den store hvide flok, hvor »Guds bolig er hos menneskene. Han skal tørre hver tåre af deres øjne, og der skal ingen død være mere, ej heller sorg, ej heller skrig, ej heller pine skal være mere«. Kirkens samfund i himlen bliver i evangelierne beskrevet som et gæstebud, en bryllupsfest, og kirken samfund i det jordiske realiseres og opbygges under et måltid. Dette måltid er sakramentalt, det udvirker det, som det billedligt forestiller. Den indbyrdes kærlighed mellem kirkens medlemmer, som udvirkes heraf – »se, hvordan de elsker hinanden« – er for verden et tegn, som viser Herrens nærværelse i sin menighed. Ånden forener, hvad synd og satan har skillet ad. »Åndens enhed i fredens bånd« (Ef. 4,4).

Er disse samfundsdannende kræfter i kristendommen i stand til også at forløse et menneske fra dets ensomhed?

Mange forventer det. Konvertitter er næsten alle på et eller andet stadi i deres udvikling ensomme. Overgangen fra det ene til det andet kirkesamfund betyder en forandring også i ens sociale kontakter. Man må gøre sig fri for at kunne vandre. For nogle konvertitter er ensomhed, enten opfattet som en Guds tilskikkelse eller bare erfaret som et menneskeligt savn, det, der virker som igangsætter. Er deres søgen legitim? Når de forventer, at kirken vil forløse dem fra ensomheden?

Svaret må blive, at kirken – hvis mennesket virkelig vil søge Gud og ikke sig selv – vil helbrede det fra dets slette ensomhed og vil give det en ny ensomhed til gengæld, den ensomhed, hvori sjælen trives, den positive ensomhed, som f.eks. munkelivet dyrker.

Enhver, der vil søge Gud og finde ham, må lære, at han i første færd ikke må løbe til mennesker, som Samuel, der løb hen til Eli, men at mødet med Gud betyder, at Gud taler, og at mennesket længe, længe lytter, »tal, Herre, din tjener hører«. (1. Sam. 3, 1-10). Denne historie skulle enhver, der vil finde Gud eller genfinde ham, på ny læse med et åbent sind. For det er denne holdning, der forløser mennesket fra den slette ensomhed, denne holdning af at ville lytte til en anden, selvforglemmende henvendt til den anden, der helbreder mennesket fra enhver åndelig sygdom, fordi den be-

frier fra ethvert krav. Den, der i sig har fundet kraft til at interessere sig for en anden, er forløst fra den slette ensomhed, fra at være kroget ind i sig selv.

»Dette er den hellige sandhed om lidelsens oprindelse: det er livstørsten, som ledsages af lyst og begær, der søger sin tilfredsstillelse alle vegne, nemlig tørst efter nydelse, tørst efter tilværelse, tørst efter magt.

Og dette er den hellige sandhed om vejen, der fører til lidelsens ophør: det er den ædle, otteledede vej, nemlig: den rette anskuelse, den rette beslutning, det rette ord, den rette handlemåde, den rette levemåde, den rette stræben, den rette tænken og den rette selvforbydelse.«

Det er Buddhas ord, der her er citeret, men der er intet i dem, der er usandt eller ukristeligt. Imellem de to lige citerede afsnit om lidelsens oprindelse og om vejen, der fører til lidelsens ophør, står der i Buddhas Benares-tale dog endnu et afsnit. Det lyder sådan:

»Dette er den hellige sandhed om lidelsens ophør: at man fuldstændig opgiver, undertrykker, tilintetgør denne livstørst«. Her er altså ment tørst efter nydelse, efter tilværelse (gøre sig gældende) og efter magt. Det er det, der menes med den omtalte holdning, der forløser mennesket fra dets ensomhed. Den, der vil møde Gud, og hengive sig til ham – denne hengivelse er en forudsætning for et meningsfuldt møde med ham – må aflægge denne trefoldige tørst, lægge sig selv og sin skæbne i Guds hånd.

Nu har vi nået det punkt, hvor den gamle ensomhed forsvinder, den ensomhed, der består i, at man føler sig forladt, at man savner andres opmærksomhed. Denne ensomhed er jo tørst efter nydelse, tilværelse og magt. Men den bliver nu udskiftet med en ny ensomhed, en positiv ensomhed, ensomhed fra jeget.

Den, der i bønnens lønkammer ved Guds hånd har lært at lytte, har lært, at forståelse er direkte afhængig af ens evne til ikke at forstå og tyde det, man hører, ud fra sig selv, men ud fra den anden. Det, at lade Guds tale gælde, beror på selvfornægtelse.

Når man har lært så meget, er resten en selvfølge: enhver kontakt bygger på en sådan selvfornægtelse, en forglemmelse af jeget for at kunne træde ind i den anden. Den rette ensomhed består derfor i, at man foretrækker at være alene frem for at søge andre af egoistiske motiver, altså fordi de kan give en noget. Det er nemlig den egoisme, der korrumpere kontakt, så denne kontakt svinder, og den slette ensomhed indfinder sig.

Med apostlene trygler vi Gud: »Herre, lær os at bede«.

H. van Schaik

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 108 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

BARNETS DÅB BERØRER FAR OG MOR

KATOLSK DÅBSPRAKSIS 1972

For 3 år siden udsendte jeg med bispedømmets tilladelse et brev til sognet, i hvilket jeg gjorde rede for min hensigt, i fremtiden kun at døbe de børn, hvis forældre var rede til en »dåbsforberedelse« – nogle samtaler med en præst om dåbens betydning, især da om de forpligtelser, som forældrene påtager sig som »dåbsløfter«.

I mellemtiden har Rom fremsendt en ny dåbsliturgi med tilhørende instruks, og nu sidst har den nordiske bispekonference i et hyrdebrev draget de konkrete slutninger, som den romerske instruks lægger op til.

Den nye liturgi er kortere, klarere og mere meningsfyldt i dag end den ældre – ca. 1600-årige liturgi – var det. Derved er den nye liturgi også blevet smukke... for os i hvert fald.

Man lægger an på at fremhæve, at barnedåb kun er tilladelig i de tilfælde, hvor i det mindste én af forældrene kan og vil påtage sig barnets religiøse opdragelse. Nu er det moderen selv, der bærer sit barn til dåben... og faderen modtager fra præsten det »dåbslys«, der symboliserer Kristus, Verdens Lys. Derved udtrykkes i handling, at det er forældrene, der beder om dåben på barnets vegne, og at de lover at give det troens lys, som Kristus har betroet dem, videre til barnet – i det omfang, det er menneskeligt muligt gennem deres opdragelse af barnet. Forældrene tegner et kors på barnets pande som udtryk for, at de overgiver barnet til Kristus med bøn om, at han vil vel-

signe det gennem dem. Tilspørgslerne til forældrene og fadderne gør det helt klart, at barnet kun bliver døbt, fordi DE lover at søge at »udvikle den troens kim, som Gud lægger i barnet ved dets dåb« (fra hyrdebrevet). – Barnet iføres dåbskjolen EFTER dåben som et tegn på, at Gud i dåben har gjort det til »et nyt menneske« (Joh. 5). Da dåben indlemmer barnet i Guds Rige, lægges der vægt på, at dåbshandlingen så vidt muligt finder sted ved søndagens hovedgudstjeneste med hele menigheden som vidner.

Den romerske instruks pålægger sognepræsterne at sørge for, at forældrene instrueres om dåbens betydning, – og i hyrdebrevet opfordres forældrene til »ivrigt at forberede sig på barnedåben« ved samtaler med præsten eller venner i menigheden eller ved egnet læsning.

Hyrdebrevet gør det helt klart, at Jesus kalder de små til sig, MEN at barnedåb kun er forsvarlig i de tilfælde, hvor man har begrundet håb om, at barnet fra forældrene og gennem sin opdragelse i øvrigt »vil høre Kristi glade budskab« på en sådan måde, at det får mulighed for at blive troende.

Bortset fra de glædelige liturgiske ændringer er ovenstående ikke helt nyt for os. Helt nyt og for mange mennesker i dag afgørende er det imidlertid, at kirkens spørgsmål til forældrene er således formuleret:

»Når I beder om dåben for jeres børn, er I så klar over, at I påtager jer et ansvar for at opdrage dem i troen, så de holder Guds bud og elsker deres næste, som Kristus har lært os det?«

Dette spørgsmål udlægges i hyrdebrevet således:

Forældrene har ansvar for, at deres døbte børn bliver undervist i den kristne tro.

De to sidste ord vil blive opfattet som himmelsk musik af nogle unge katolske forældre, som nok er sig bevidst, at de hører Kristus til, men som i den øjeblikkelige situation ikke føler sig rede til at tage stilling til hvert enkelt lærepunkt i katekismen. De kan altså få deres barn døbt, fordi de er KRISTNE.

....

Foreløbig har reaktionerne overfor denne nye praksis været positive. Man har respekt for kirkens ansvarsfølelse. I ét tilfælde har udsigten til at skulle »forberede sig ivrigt« til barnets dåb medført en officiel udmelding af kirken, ... men det kan eventuelt også beskrives som heldigt: Afgørende, tror jeg, er det, at den nye praksis indbyder forældrene til at overveje deres ansvar... og også tvinger os præster til at overveje VOR stilling.

Paul d'Auchamp

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Oliefyr

Centralvarme

Brændselsolie

Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramsherred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

4100 Ringsted - Telefon (03) 81 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 18, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.

Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Aarhus N

Telefon 16 98 80

Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUFTE OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.

Frederiksborggade 22

København K

Telefon *Minerva 23 14

Toldbodvejens

frugt, blomster og kranser

v/ Bent Høj

Svendborg. Telf. 21 05 79

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger

Omindbindinger

MENIGHEDSPLEJER

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER

afholder sit årlige repræsentantskabsmøde fredag den 16. juni kl. 19 i menigheds-salen, Bredgade 67 A, 2. sal.

Dagsorden ifølge lovene.

Opmærksomheden henledes på, at sognerepræsentanter i henhold til lovene skal være tilmeldt skriftligt til forretningsudvalget, Bredgade 69 A, 1260 K, senest den 9. juni 1972.

FOCUS PÅ GRØNLAND

Efter repræsentantskabsmødet holder pater Karl Smeenk et lille causeri om Grønland ledsaget af lysbilleder. Alle interesserede er velkomne.

Bente Nygaard Hansen
formand

RETRÆTE

RETRÆTE FOR DAMER

Der afholdes retræte for damer på Dalum Kloster fra mandag aften den 4. til fredag morgen den 8. sept. Foredragene holdes af studenterpræst, pater Grzelak, Odense.

Prisen for deltagelse er kr. 140,- alt inklusiv.

Tilmeldelse, der er bindende, modtages helst inden 1. aug. af:

Anna C. Rasmussen,
J. L. Heibergsvej 59,

5000 Odense

Agnete Emmerich
Reventlowsvej 14, 1.

5000 Odense

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

SCT. ANNÆ REJSER -

Italien:

29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, oplæringskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 18/6: 11. alm. søndag: 2. Mos. 19,2-6a. – Salme 99 (100), 2. 3. 5. (R: 3c: *Vi er hans folk og den hjord, han vogter*). – Rom. 5,6-11. – Mt. 9,36-10,8.

Mandag d. 19/6: 1. Kong. 21,1-16. – Mt. 5,38-42.

Tirsdag d. 20/6: 1. Kong. 21,17-29. – Mt. 5,43-48.

Onsdag d. 21/6: 2. Kong. 2,1. 6-14. – Mt. 6,1-6. 16-18.

Torsdag d. 22/6: Sir. 48,1-14. – Mt. 6,7-15.

Fredag d. 23/6: 2. Kong. 11,1-4. 9-18. 20. – Mt. 6,19-23. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Johannes Døbers fødsel: Jer. 1,4-10. – Salme 70 (71), 1-4a. 5-6ab. 15ab og 17. (R: Fra moders liv er du min beskytter. – 1. Pet. 1,8-12 – Lk. 1,5-17.*

Lørdag d. 24/6: S. JOHANNES DØBERS FØDSEL: Es. 49,1-6. – Salme 138 (139),1-3. 13-15. (R: 14a). Ap.g. 13,22-26. – Lk. 1,57-66. 80.

Søndag d. 25/6: Apostlene S. PETER OG S. PAUL: Ap.g. 12,1-11. – Salme 33 (34), 2-9. (R: *Herrens engel frelser dem, som frygter ham*). – 2. Tim. 4,6-8. 17-18. – Mt. 16,13-19. – (Evt.: 12. alm. søndag: Jer. 20,10-13. – Salme 68 (69), 8-10. 14 og 17. 33-35. (R: 14c) – Rom. 5,12-15 – Mt. 10,26-33).

Mandag d. 26/6: 2. Kong. 17,5-8. 13-15a. 18. – Mt. 7,1-5.

Tirsdag d. 27/6: 2. Kong. 19,9b-11. 14-21. 31-35a. 36. – Mt. 7,6. 12-14.

Onsdag d. 28/6: 2. Kong. 22,8-13. 23,1-3. – Mt. 7,15-20. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Peter og S. Paul: Ap.g. 3,1-10. – Salme 18 (19),2-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide*

jord). – Gal. 1,11-20. – Joh. 21,15-19. Torsdag d. 29/6: Apostlene S. PETER OG S. PAUL (som 25/6).

Fredag d. 30/6: 2. Kong. 25,1-12. – Mt. 8,1-4.

Lørdag d. 1/7: Klages. 2,2. 10-14. 18-19. – Mt. 8,5-17.

Søndag d. 2/7: 13. alm. søndag: 2. Kong. 4,8-11. 14-16a. – Salme 88 (89),2-3. 16-19. (R: 2a). – Rom. 6,3-4. 8-11. Mt. 10,37-42.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 18/6: 11. alm. SØNDAG:

Mandag d. 19/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 20/6: Ferialdag.

Onsdag d. 21/6: S. Aloysius. – Årsdagen for pave PAUL VI's valg (1963).

Torsdag d. 22/6: Ferialdag. – Eller: S. Paulinus, biskop. – Eller: S. John Fisher, biskop, og S. Thomas More, martyrer.

Fredag d. 23/6: Ferialdag. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Johannes Døbers fødsel (hvid), Gloria og Credo.*

Lørdag d. 24/6: S. JOHANNES DØBERS FØDSEL.

Søndag d. 25/6: Apostlene S. PETER OG S. PAUL. – *Kollekt af Peterspenge.* – (12. alm. søndag).

Mandag d. 26/6: Ferialdag.

Tirsdag d. 27/6: Ferialdag.

Onsdag d. 28/6: Ferialdag. – *I en evt. aftenmesse: Vigilien til S. Peter og S. Paul (rød), Gloria og Credo.*

Torsdag d. 29/6: S. PETER OG S. PAUL.

Fredag d. 30/6: Ferialdag. – Eller: Den romerske kirkes første martyrer. – Årsdagen for pave PAUL VI's kroning (1963).

Lørdag d. 1/7: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 2/7: 13. alm. søndag.

Fra Katolsk Arbejderaktion modtog vi følgende pressemeddelelse:

Berlinerkonferencen, katolsk forum for katolikker i mere end 20 europæiske stater, har afholdt konsultativt møde i Berlin den 13. og 14. maj 1972. Hovedemnet var »Folkenes Forum« i Brüssel den 2. til 5. juni 1972.

Folkenes Forum i Brüssel står åben for alle, der ud fra forskellige politiske, ideologiske og religiøse opfattelser i fællesskab vil arbejde for sikkerhed, fred og samarbejde i Europa.

Berlinerkonferencen valgte 10 delegerede, der på grundlag af 4. plenarforsamlings beslutninger skal medvirke til at skabe en folkelig opinion, der ustandselig påvirker de respektive regeringer til allerede i år at indkalde til en europæisk sikkerhedskonference. Vort mål er et Europa, hvor alle kan samarbejde fri for fascisme og social uretfærdighed og på dette grundlag hjælpe befolkningen i udviklingslandene i deres kamp for uafhængighed og fred. Fred i Europa er grundlaget for fred i verden.

På det konsultative møde blev der vedtaget en resolution, der opfordrede alle mennesker og især katolikkerne på vort kontinent til at fordømme USAs aggression i Indokina. USA og dets allierede må straks trække alle deres tropper til lands, til søs og i luften ud af Indokina og ophøre med at støtte Saigonregeringen. Når dette sker, kan der dannes en regering bestående af alle demokratiske kræfter i Sydvietnam, og det vietnamesiske folk kan frit bestemme sin egen fremtid.

Katolsk Arbejderaktion er tilsluttet Berlinerkonferencen og deltog i det konsultative møde med to delegerede.

G. Bune Andersen

Katolsk Arbejderaktion har udsendt følgende:

TIL DEN DANSKE BEFOLKNING

Kapitalismens desperate forsøg på at bevare et umenneskeligt system manifesterer sig i USAs brutale krig i Indokina og i forsøget på at skabe en ny superstat – EF.

Det er de samme imperialistiske og reaktionære kræfter, der, maskeret som antikommunisme og materiel velfærd, både fra politisk og erhvervmæssig side prøver på at true eller lokke befolkningen til at tage parti for kapitalismen.

Vi opfordrer den danske befolkning til at sige NEJ til EF og JA til sand solidaritet med alle undertrykte og udnyttede i hele verden.

Ovenstående udtalelse er vedtaget af Katolsk Arbejderaktions generalforsamling, fredag den 26. maj. G. Bune Andersen, formand.

ØM

JUBILÆUM

800-års jubilæet for Øm kloster ved Mosø markeres ved en messe i juni måned. Klosteret er forlængst blevet nedlagt og alle bygninger fjernet, kun klostertomten og enkelte rester af det religiøse og kulturelle centrum samt de gamle grave er endnu tilbage.

RADIO

KATOLSK RADIOGUDSTJENESTE

Søndag den 18. juni, kl. 8,05 transmitterer Danmarks Radio på program 1 messen i Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg.

Celebrant: Pater L. A. Dorn S.J.
Prædikant: Pastor Kaare Osorio.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionsekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum annonceekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

ROTTERNE KOMMER

Den meget tillukkede unge mand Willard (Bruce Davidson) bor alene med sin mor i en enorm villa. De udgør resterne af en rig middelklassefamilie, som absolut har set bedre dage. Faderens virksomhed er efter hans død overtaget af en Mr. Martin, som modvilligt lader Willard blive i firmaet. Problemet er nu, at Willard ikke rigtig passer ind i den amerikanske forretningsverden. Han er indesluttet og slet ikke hård i filten, hvad der stiller ham dårligt i »alles kamp mod alle«.

Trods moderens og ældre slægtnings ihærdige forsøg på at få Willard til at leve op til idealet af den hårdkogte forretningsmand, gør han alligevel en ynkelig figur på kontoret. Mr. Martin behandler ham på det groveste, indtil Willard en dag finder på en måde at svare igen på. Han optræner rotter til at lyde sine mindste befalinger.

Ud fra handlingsreferatet kunne man tro, at »Rotterne kommer« er en spændende og uhyggelig film. Det er slet ikke tilfældet. Historien er sjuksket fortalt, billederne kedelige, skuespillerne vulgære eller overfladiske, replikkerne latterlige, og gysset udebliver. Når filmen alligevel skal ses lidt nærmere efter i sømmene, skyldes det, at den ved sin kluntede facon tydeligt afslører muligheden for politisk indoktrinering. Om den rent faktisk virker indoktrinerende, afhænger af tilskuerens holdning.

Bevidsthedsindustri

Det er de færreste af os, der ved selvsyn har dannet sig et billede af, hvordan livet leves i den amerikanske forretningsverden. I det hele taget bygger de fleste af vore forestillinger om verden og menneskene på, hvad andre mennesker fortæller os. Nu er ordet fortælle ikke særlig

præcist i denne sammenhæng, fordi vores viden kommer fra så forskellige medier som aviser, ugeblade, radio, fjernsyn og film. Man kan samle alle disse medier under betegnelsen bevidsthedsindustri. »Bevidsthed«, fordi de danner en stor del af vores viden om og vurdering af omgivelserne. »Industri«, fordi det i vores samfund er noget, der skal tjenes penge på. Selve ordet »bevidsthedsindustri« peger således på muligheden for konflikt: det sandfærdige og ærlige er ikke nødvendigvis det, der giver flest penge.

Nu vil jeg se »Rotterne kommer« som en del af bevidsthedsindustrien. Hvad er det for et billede af mennesket, filmen står for? Willard skildres som meget indesluttet, men der peges ikke på mulige årsager. Moderen er kun optaget af, at sønnen skal gøre karriere, og samtidig har hun sat sig så fast på ham, at hans forhold til piger nærmest ikke eksisterer. Det er således karakteristisk, at han først snakker med en pige efter moderens død. Mr. Martin forsøger at tjene så mange penge som muligt. Han går endda så vidt, at han fyrer Willard for på den måde at tvinge ham til at sælge den store villa.

Livets indhold er at besidde

Alle personerne i filmen er låst fast i en rolle, som kun tillader en meget ringe del af deres personlighed at komme til udfoldelse. De er usikre og prøver at sikre sig ved at skrabe penge sammen. Deres indbyrdes forhold består mest i at udveksle ting. Ingen af personerne er således noget i sig selv. De bruger hinanden til at komme frem i livet, hvilket her betyder at få magt, tjene mange penge og have et stort forbrug. De fremherskende følelser er selvhævdelse, hævnthirst og be-

siddementalitet. Det finder jeg er mere uhyggeligt end nok så mange mimrende rotter.

Efter at Willard har fået sine rotter til at æde Mr. Martin, slutter filmen med, at rotterne også dræber ham selv. Ifølge min tolkning er slutningen ganske logisk. Fastlåsningsen i de snævre roller fører til en destruktion af personerne. Denne tolkning ligger imidlertid filmen fjern. Forsøget på at være makaber er blot et udtryk for, at skaberen er den afgørende kraft i livet. Mennesket skal affinde sig med sit liv uden at forsøge at ændre det. Hvis man gør oprør imod dette, kommer det til at gå ud over en selv. Trods Willards oprør mod chefen er filmen således konservativ og pessimistisk i sit menneskesyn.

Kritikkens muligheder

Nu er »Rotterne kommer« kun et enkelt produkt af bevidsthedsindustrien, og derfor er det begrænset, hvad den kan skade. På den anden side er der flere hundreder lignende produkter med den samme holdning, som tilsammen kan indoktrinere tilskueren. Kritikkkens muligheder er altså at afdække og sætte spørgsmålstegn ved filmens menneske- og samfundssyn. Det er dog kun muligt inden for en vis grænse, fordi kritikken selv er en del af bevidsthedsindustrien og dermed underlagt dens love. Det mest effektive er derfor, at hver eneste tilskuer eller læser samtidig er sin egen kritiker.

Er det ikke et billigt kneb at røbe slutningen på en gysert? Af ovenstående fremgår det, at jeg med fred i sjælen har lagt rottegift ud.

Jakob Frandsen

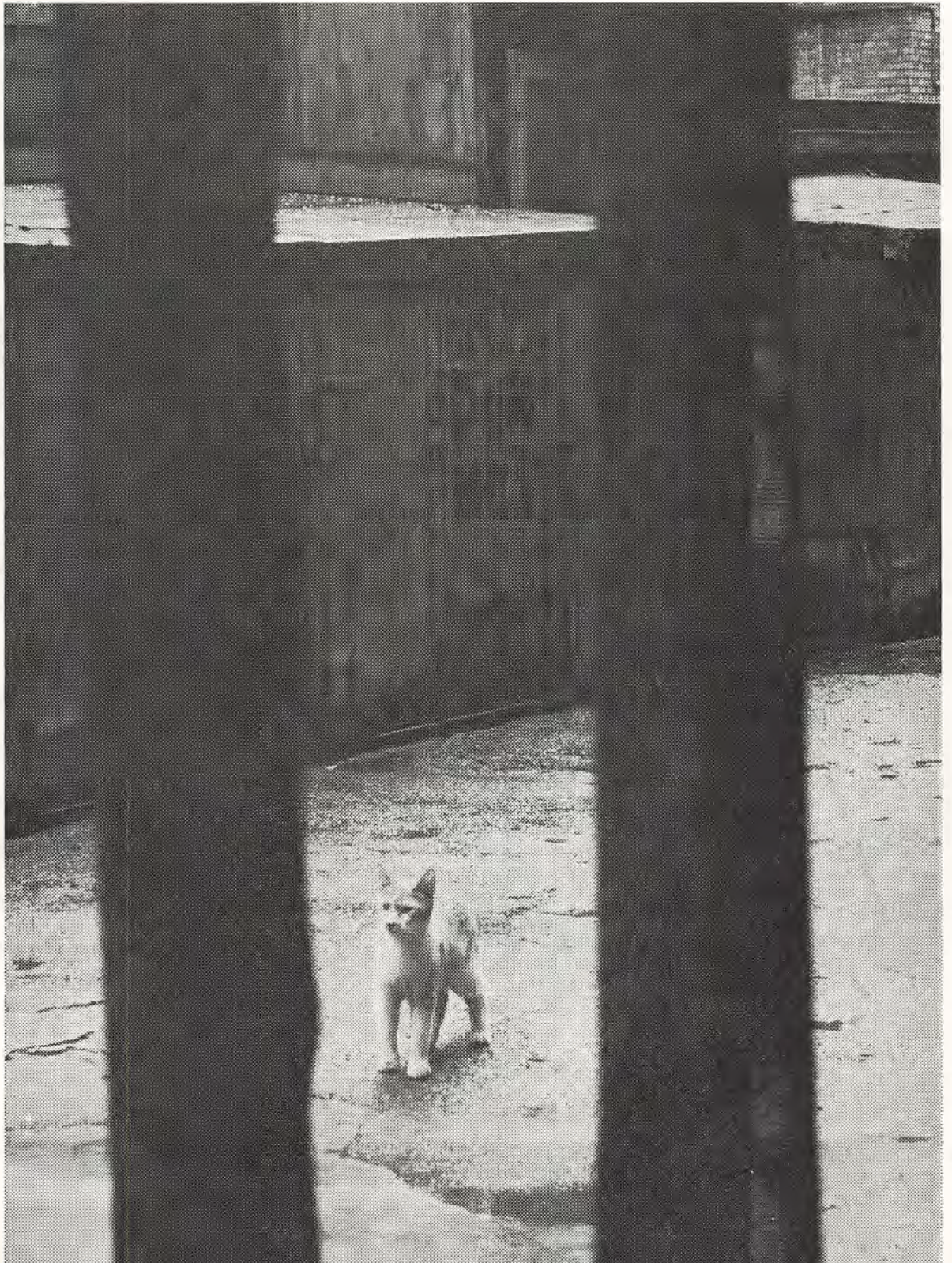
13/1972

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

57 3 X

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

Rilke, der en overgang var Rodins sekretær i Paris, fortæller, at den store franske billedhuggers valgsprog var: »Man skal arbejde, arbejde, uafbrudt arbejde.« Det kan være, at disse ord kun er et udtryk for den store kunstners besættelse af sit værk. Det kræver en kraftanstrengelse, en energi uden ophør. Efter den yderste ydeevne indtræffer ikke sjældent en udmattelse, når det store kunstværk er fuldendt.

Det, som for den store kunstner er en livsbetingelse, som hænger sammen med hans opgave og kræver hele personlighedens indsats, er for os andre almindelige dødelige blevet en nødvendighed, som samfundet pålægger os. Også vort liv og vor gerning står under mottoet »arbejde, arbejde, arbejde uafbrudt.«

Vi jages fra sted til sted, fra møde til møde. Mens vi er optaget af én ting, tænker vi allerede på den næste. Vi er rastløse som vilde dyr, der jages. Vi er bange for, at vi ikke kan nå det, vi skal. Vi kan ikke hvile ud i øjeblikket, men lever i fremtiden, og hvad er resultatet: Vi bliver stressede og efter arbejdstid synker vi udmattede sammen. Vi er ikke blot i tidnød. Det moderne præstationsamfund kræver stadig mere og mere af os. Og igen bliver vi bange for ikke at slå til og for ikke at nå det, man venter af os.

Mere end nogen sinde trænger mennesket til ferie. Det er mærkeligt, at ingen teolog har tænkt på at skrive en afhandling om ferie. Vi har – især i nyere tid – en arbejdets teologi, en aktionens teologi, men vi savner en ferieteologi. Og tilløb til en sådan teologi findes dog i den Hellige Skrift. Jeg glæder mig altid, når jeg læser de første ord i Bibelen: »I begyndelsen skabte Gud himmelen og jorden.« Guds skabelsesværk beskrives som et arbejde, ligesom vi

mennesker arbejder og frembringer noget. Alt dette sker efter beretningen på seks dage. Men så hedder det i Bibelen: »Gud så alt, hvad han havde gjort, og se, det var såre godt. . . . På den syvende dag fuldendte Gud det værk, han havde udført, og han hvilede på den syvende dag efter det værk, han havde udført« (1. Mos. 1,3; 2,1). Vi ved alle sammen – siden Augustins dage – at dette ikke skal opfattes bogstaveligt. Gud »arbejder« ikke og »hviler« ikke. Men skabelsesberetningen er skrevet i menneskelige kategorier. Og vi mennesker trænger til hvile efter arbejdet. Man burde engang samle alle de steder i den Hellige Skrift, hvor der er tale om sabbatshvilen. Det er mange. I 4. kapitel af brevet til Hebræerne tales der om sabbatshvile, som endnu står tilbage for Guds folk (4,9). Det er den evige sabbat, vi venter på. I og for sig skulle sabbaten i Det Gamle og søndagen i Det Nye Testamente være en hviledag.

Men foruden hvilen om søndagen – som ofte bliver en yderligere arbejdsdag – trænger vi til ferie. Vi har brug for rekreation. Ordet »rekreation« betyder ordret »genskabelse«. Vi skal forny vore kræfter og hvile ud. Den travle husmoder såvel som den hæslende arbejder og funktionær skal have en tid, hvor de ikke bestiller noget, men ser på verden, at den er »såre god«. En tid, hvor man ikke bearbejder verden, men betragter den. Snart spredes vi for alle vinde, til Danmarks dejlige landskaber, dets kyster og strande, til Sydens lande. Eller vi holder ferie hjemme i sommerhus eller kolonihave. Vi behøver ikke at skamme os over denne hviletid. Den er villet af Gud. Den er et guddommeligt bud. Vi ønsker alle vore læsere en god ferie. H. Roos S.J.

UNCTAD III

En konference med skygger – pessimisme – bankerot – tilbagegang – egoisme – trusler mod verdenssituationen
Rom – KIPA

Formanden for pavestolens delegation til den tredje verdenshandelskonference (UNCTAD III) i Santiago de Chile, biskop Torella Cascante, har efter sin tilbagevenden i et interview i Vatikansets radio udtalt, at konferencen var mere præget af »skytte end af lys«.

De forhåbninger, man havde næret ved mødets begyndelse, var »gået i opløsning under arbejdet«, så den almindelige stemning hen imod afslutningen havde været præget af »pessimisme, hvis man da ikke ligefrem kunne kalde det bankerot«, siger Torella Cascante. Man havde endda ved flere lejligheder ligefrem talt om et »tilbageskridt« i forhold til det sidste UNCTAD-møde i New Delhi. Efter biskop Cascantes opfattelse havde de beslutninger, der var blevet truffet i enkeltspørgsmål, stået over for den »absolutte mangel på fremskridt i det vigtige spørgsmål om industrilændenes åbning for industri- og råvarer fra udviklingslandene«. Heller ikke med hensyn til spørgsmålet om et økonomisk tilskud til udviklingslandene svarende til 1 pct. af bruttosocialproduktet, som man havde stillet krav om i New Delhi, havde der været fremskridt at spore. På denne baggrund kunne man kun konstatere, at »verdenssituationen er stærkt truet«, siger Torella Cascante. Man kan kun ligesom tidligere gøre sig klart, at

INDHOLD

GUD ER BLEVET MERE TAVS	4
ET NØDRÅB FRA	33
PROFESSORER	6
ET KALD I SAXOGADE	8
HVIDE FÆDRE FORLADER	
MOZAMBIQUE	12

udviklingslandene befinder sig »i en tilstand af total afhængighed«.

Torella Cascante mener imidlertid, at det er den almindelige opfattelse – som også Tredjelandene deler – at denne situation kun kan ændres ved forhandlinger og ikke ved hjælp af våben og voldelige revolutioner. Han henviser i denne forbindelse til de talrige gensidige kontakter mellem udviklingslandene og industrilandene og især til det europæiske fællesmarked. Denne kendsgerning vanskeliggør efter hans opfattelse Tredjelandenes forhandlingsposition, når det drejer sig om at finde frem til en global løsning af de spørgsmål, der trænger sig på.

UNCTAD III har derfor stort set »frembudt et skue, hvor alle har forsvaret deres egne interesser og deres nationale egoisme«, siger biskop Cascante videre i interviewet. Nødvendigheden af en mentalitetsændring bliver derfor »stadig mere påtrængende«. I hvert fald finder man sig endnu meget langt fra en virkelig solidaritet landene imellem.

Biskop Torella fortalte videre i interviewet, hvordan pavestolens delegation havde arbejdet med på de forskellige beslutninger, og erklærede til sidst, at »Kirken også på UNCTAD III havde leveret beviser på sin særlige forståelse af de fattiges problemer, idet den endnu en gang havde bekræftet det princip, der blev formuleret på det sidste koncil og på den sidst afholdte bispesynode, om at jordens goder ved en retfærdig fordeling skal komme alle mennesker til gode«.

MIDT I EN FORVIRRET TID	14
VÆRD AT LÆSE	16
DRØFTELSE I GENT	18
LÆSERBREVE	19
LITURGISK OVERSIGT	22
GODARD	24

KOMMENTAR

Hvis Fader Holberg havde fået et brev med opfordring til at udsponere præsternes prædikener, kunne han tænkes at have svaret omtrent som følger:

Jeg takker for sidste kærlige skrivelse. Min Herre beretter heri, at I føler eder ikke lidet foruroliget ved visse præsters prædikener, idet I anser dem at være vaklende udi troen og ved deres bagvendte udlægning af skriften at føre ungdommen, ja endog den ganske menighed i fare for deres sjæls fortabelse. Således har én nyligen sagt, at religionen for visse folk er at anse som et bedøvelsesmiddel ligervis som brændevin eller tobak, og en anden har ved at fjerne alterskranken forhindret menigheden i at vise tilbørlig andagt ved nadveren, hvilken de forhen modtog i knælende position, men nu tvinges til at stående få i deres skidne hånd, med hvilken de også fører deres ordinære føde til munden. I beretter fremdeles om nogle præster, som har forgrebet sig på ordinantsen og ej fremsagt de rette ord ved messen, hvorpå enhver er bekendt hvilken vigtighed må tillægges, ja ej blot ordene, men også den tone, eller åndelag, hvormed de fremsføres, synderligen da latinen nu er gået af brug og kommet i vanrøgt her til lands, til stor skade for troen, da enhver ulærd borger uden videre formaster sig til at mene, at han forstår sin bibel såvel som præsten.

Idet min Herre fremfører disse klagemål, besværer I eder over, at I forgæves har bestormet og belejret de kirkelige autoriteter om tilbagevenden til den rene tro og afstraffelse af de skyldige, idet I fremfører, at kun iver for den rene lære driver Eder til slige

aktioner. Eftersom øvrigheden sover, agter I at stifte en slags societet eller akademi, hvis medlemmer med flid skal bivåne suspekterede præsternes prædikener, samt studere nøje deres publikationer og informere selskabets formand om, hvad de måtte have fundet af kætterier.

Min Herre har desårsag spurgt, om jeg fra mit ophold i Rom husker Inkvisionens adresse, i det håb, at den nævnte høje forsamling endnu lader foretage afbrænding af kættere. Jeg har flittigt ladet søge i denne sag, men må desværre meddele, at bemeldte inkvitation nu om stunder kun inkvirerer i politiske sager og det kun udi nogle få europæiske stater. Og tvivler jeg på, at det af Eder fremsatte forslag vil føre til kætteriernes udryddelse, eftersom erfaringen viser, at kætteri ved tvang hellere forfremmes end hæves. Jeg har andetsteds skrevet om den menneskelige hang til at gruble udi religionens sager og der fremhævet, at selv om jeg skulle fare vild, så flyder mine vildfarelser af en bekymmerlig eftersøgning, mens konformisternes rettroenhed snarere flyder af dovenskab og ulyst til at se knuderne udi religionens lære.

Da iver for den rene lære altid bør roses, ønsker jeg Eders societet fremgang eller succes. Dog vil jeg endnu erindre om, at den, der stiller sig i spidsen herfor, bør være en person, som er studeret og kyndig udi slige materier. Havde Herman von Bremen endnu været borgmester udi Hamborg, ville jeg have rekommanderet ham til at føre forsædet. Men nu får I søge udi menigheden efter en mand med samme kvaliteter.

Jeg forbliver etc.

GUD ER BLEVET MERE TAVS

OG VI?

BØNSERFARING I DAG

Af Ladislaus Boras

I den første tid var den kristne menighed en »ængstelig kirke«. Kristus har ganske vist åbenbaret sin magt for disciplene. De har allerede begrebet, at Jesus fra Nazareth er den altbeherskende Kyrios, for hvis magt hvert knæ skal bøje sig (Fil. 2,9-11). Men netop denne erkendelse har lammet dem. Til at begynde med svigtede deres kræfter og måske også nerver over for denne åbenbaring. De skjulte sig endog »bag lukkede døre, af frygt for jøderne«. Vaklende mellem ængstelse og tillid ventede de på den lovede Helligånd. De samledes »i den sal ovenpå, hvor de plejede at opholde sig... og deltog alle enigt og udholdende i bøn« (Ap. gern. 1,13-14).

Man kan tage denne situation ud af dens historiske sammenhæng og betragte den som et tydeligt udtryk for nutidsmenneskers bønssituation. Jeg har i den sidste tid holdt nogle kurser, forelæsninger og foredrag om den kristne bøn. Derfor vil jeg gerne fortælle om de erfaringer, jeg har gjort under disse møder med nutidsmennesker. Den første erfaring var:

Gud er blevet mere tavs. Her ønsker jeg ikke at henvise til, at han ikke griber

ind i vor tids virvar med et magtbud. Det ville slet ikke stemme med hans handle måde. Men én ting trykker nutidsmennesket: Gud ser alt, hører alt, ved alt – og han tier. Hvor gerne ville ikke de stille mennesker, som i deres hengivenhed udfører så umådelig meget godt, blot én eneste gang hører *hans* stemme, som anerkendte det gode og opmuntrede sine. Men Gud tier. Der stod nu en dag Guds Søn foran sine fjender. De anklagede ham, dømte og spottede ham. Og Gud tav også dertil. Den kendsgerning, at Gud tier, er ikke ny. Det synes at trykke os mere i dag, fordi det i vor tid er blevet skarpt tilspidset. Mere end nogen sinde må menneskene prøve at finde sig til rette med denne hemmelighed. Derfor vel også dette spørgsmål fra mennesker i dag: Har det overhovedet stadig mening at bede til en tavs Gud?

Den kristne er henvist til bøn. Angsten for Guds formentlige fravær, som vi i dag så smerteligt oplever den, får os blot til at føle, hvad vi altid har vidst, men måske ikke taget alvorligt nok: Gud er hævet over alt, hvad der findes uden for ham og kan tænkes uden for ham. Men trods Guds trykkende tavshed synes vor tids kristne at være henvist til bøn. Hvor åbent det kristne liv end er over for kirke og verden, hvor uselvsk

dets hengivenhed end er, hvis det ikke – således føler nutidskristne – er åbent over for Gud, så mangler der noget afgørende. Man ved ikke rigtig, hvem det skal vidne om, og hvem det i sit inderste eksistensgrundlag er rettet imod. Den tredje indsigt opnåede jeg også i en samtale med nutidsmennesker:

Bøn er altid en fristelse. Det værste ved en kristen tilværelse kan være, at man slet ikke bemærker eller ustandselig glemmer, at den i ordets farligste betydning er et truet forehavende. Karl Barth omskrev engang følgende passage i Amos' Bog (5. kapitel) således for teologerne, – men hans omskrivning gælder også hele det kristne liv, altså også bøn: »Jeg hader og forsmår jeres forelæsninger og seminarer, jeres prædikener, foredrag og bibelarbejder, jeg kan ikke udstå jeres samtaler, kongresser og møder. Når I dér fremlægger jeres hermeneutiske, dogmatiske, etiske og pastorale visdomme for hinanden og for mig, så finder jeg ikke behag i disse offergaver, og jeg vender ikke mit blik væk fra ofringen af disse fedekalve. Væk med det skrål, som I gamle med jeres rykke bøger og I unge med jeres disputatser fremkalder. Og den leg med anmeldelser, som I driver i jeres teologiske tidsskrifter og blade, i kirkelige og litterære publikationer, ønsker jeg ikke at høre på.« Den fjerde erfaring er:

Tvivlen hører med til bøn. Denne fjerde erfaring er truende, fordi den ikke rettes mod den kristne tilværelse udefra, men bliver til sammen med denne. Ingen kristen – ung eller gammel, troende eller mindre troende, prøvet eller uprøvet – bør tvivle på, at han af en eller anden grund eller på en eller anden måde er tvivlende, og det på en sådan måde, at han absolut ikke har overstået eller vil overstå sin tvivl. Han kunne lige så godt tvivle på, at han er en uheldig synd, som i bedste fald bliver reddet ud af ilden. Men den kristne bør ikke fortvivle over sin tvivl, selv om den er af den mest radikale art. Det må han især ikke gøre, fordi tvivlen i den nuværende frelsessituation hører med til troen. Den kristnes bøn, kan kun være den ydmyge: »Jeg tror, hjælp min vantro« (Mk. 9,24). Derfor må en kristen ikke være bange på grund af sin trostvivl, og fremfor alt ikke tyde den som »ateisme«. Den hører med til den kristne tilværelses modningsproces ifølge selve dens væsen. Og så, mærkeligt nok:

Den mundtlige bøn er let og god. Mange nutidskristne står ligesom afvisende over for rosenkransen. Dette beror dog – tror jeg – på en misforståelse. Det »materielle element« skaber ene og alene et helligt rum, som man betræder for at bede. Ved ordene »Hil dig Maria« opstår i os ligesom et opholdssted, som nok hele

kristnes tilværelse. Således må også det betragtede menneske klare sit liv i usikkerhed. Og endnu engang, en virkelig forunderlig erfaring: Nutidsmennesket har virkelig sans for den:

tiden er nærværende, men som dog lader sjælens evner fri til at betragte Jesu skikkelse og skæbne. Det er fuldt ud muligt at gøre den enkle rosenkransbøn til en rigtig betragtning. Det skal blot ikke altid være de samme i forvejen formulerede »hemmeligheder«, vi betragter i vores bøn. Tit er det nyttigt selv at udtrykke hemmeligheder fra Jesu rige liv. Som f.eks.: »Du som forvandlede vand til vin ved brylluppet i Kana«; »Du som gerne foretog udflugter sammen med dine venner«; »Du som gav den fattige enke i Nain hendes eneste søn tilbage« og endnu flere. Det næste som umiddelbart griber nutidsmennesket er:

Mystiske bøn. Jeg har gang på gang meget indtrængende peget på, at den kristne som kristen (man kunne endda sige mennesket som menneske) først når sin bestemmelse i mystikken. Det »ikke-mystiske« menneske lever kun tilsyneladende og kun i noget som ser ud som en verden. Mystik er ikke nogen flugt fra billeder og forestillinger. Den er erkendelsens fuldbyrdelse. Hvis man definerer mystik som en erfaringsmæssig forening med Gud, er det lige sagte ikke bare logisk konsekvent, men også indlysende og klart. Hermed skulle den mystiske bøn ikke være et trin videre uden for de enkelte bønsværelser. Hertil hører desuden, at der findes en særlig mystik for hvert enkelt alderstrin, ja endog, (hvis man ikke skal sige: først og fremmest) en for barnealderen. Deraf kan måske udvikles en særlig fortolkning af, hvad det vil sige at være barn, og af Jesu ord om barnet.

digt. En sådan tilbedelse er fundamentet, støttepillen og indbegrebet af vor åndelige sundhed. Man skal tilbede Gud »i ånd og sandhed« (Joh. 4, 24). I denne tilbedelse sker indvielsen af hele mennesket, af »ånd, sjæl og legeme« (1. Tess. 5,23). Når den kristne med hele sit væsen er indviet, behøver han ikke mere at begive sig til et bestemt sted (Joh. 4, 20-23). Alt hører jo ham til, for han hører Kristus til, og Kristus hører Gud til (1. Kor. 3, 22). Den klassiske gestus under tilbedelsen, både i katakomberne og i liturgien, er de udbredte arme. I den symboliseres henrykkelse og længsel, men også den fornemme tilbageholdenhed hos en sjæl, som er grebet af Gud. Og til slut er det, som især tiltrækker nutidsmennesker:

Betragtningen. Denne form for bøn foregår med hele ens person. Det væsentlige ved en betragtning forekommer mig at være: Mennesket samler sig om det meningsgivende midtpunkt i sit liv. Han lader hverdagen bag sig. Hinsides alle systemer, doktriner og formuleringer aner han igen meningen med livet. Selv i det, der ikke ser ud af noget, opdager han en hemmelighed. Han ser hen imod noget uopnået. Han aner, at det han allerede har fået fat på i sidste instans er noget betydeligt. En ting må dog betænkes: Åbenheden over for det absolutte foregår i en tilværelse som er splittet i sit inderste. Dermed bliver – som allerede nævnt – spørgen, uro og anfægtelse på væsentlig måde en del af den bedende

Takken. Tak er menneskets mest naturlige holdning over for kærligheden. Dermed vil jeg blot gøre opmærksom på noget, der virker som et paradoks: Der er øjeblikke, hvor man får en fornemmelse af, at man må takke andre, fordi de er til. Ikke for at de har gjort dette eller hint, men simpelt hen fordi de er til. Denne tak for at være til får en hemmelighedsfuld betydning over for Gud. Hedder det ikke i messens Gloria: »Vi takker dig for din store herlighed«? I Guds usigelighed synes der således at findes noget, som man kan kalde »frihed til at være virkelig for andre«. Som om han gav os en gave, der består i, at han er til. Som om selve hans væren er en nåde, han skænker os. Som om hans væren er en ydelse, som overgår ethvert begreb, og som mennesket må sige ham tak for. Man må ikke tage anstød af disse tanker. Jeg ville jo i grunden ikke gøre andet end at pege ud over det begribelige og forklare, hvordan nutidskristne opfatter sig selv som bedende.

Tilbedelsen. Nutidsmennesker har igen opdaget tilbedelsens betydning. I tilbedelsen bøjer mennesket sig for Guds storhed. Han gør det ikke bare ved sine bevægelser, men også i det rum, som andagten og fromheden har skabt. Og ikke bare til en vis grad, men helt og endegyld-

Meget andet kan endnu siges om nutidsmenneskers bønserfaring. Blandt andet om deres vanskeligheder med den bøn, hvor man beder om noget: Dette hænger sammen med den forandring, der er sket i forestillingen om Gud.

(Orientierung, Nr. 9. 15.5.1972)

ET NØDRÅB FRA 33 PROFESSORER MEN...

Karl Rahner og Hans Küng

HVEM TEGNER KIRKEN?

33 TEOLOGIPROFESSORER PROTESTERER MOD »RESIGNATIONEN I KIRKEN«

Kort inden påske 1972 har en gruppe på 33 teologiprofessorer offentliggjort en appel »mod resignationen i kirken«. Teksten, som først blev trykt i »Corriere della Sera« (Milano), blev senere publiceret på fransk i »La Documentation Catholique« (16.4.1972) og på tysk i Herder Korrespondenz (maj 1972). Over halvdelen af de professorer, som har underskrevet teksten, kommer fra det tysktalende område (Tyskland, Østrig, Svejs). De øvrige stammer fra Holland, Canada, Spanien og USA. Blandt de underskrivende professorer kan man ane to teologiske skoler, nemlig Tübingen (7 navne) og Nijmegen (5 navne). De fleste af disse protesterende professorer tilhører gruppen omkring tidsskriftet »Concilium«. Dog lægger man mærke til, at Karl Rahner ikke har underskrevet dokumentet. Heller ikke en eneste fransk eller belgisk teolog har sluttet sig til protesten.

Dokumentets indhold

Teksten begynder med en analyse af den aktuelle krise: »Seks år efter det 2. Vatikankoncils afslutning er den 3. bispesynode i Rom endt uden håndgribelige resultater. Kirkens ledelse, som under koncilet har behandlet gamle og nye problemer, synes i perioden efter koncilet ikke mere i stand til at nå til konstruktive løsninger i spørgsmål som retfærdighed og fred i verden og krisen i det kirkelige embede.«

»(...) Mange mennesker lider på grund af kirken. Resignationen breder sig. Søger man efter grundene til denne autoritets- og tillidskrise, skal man ikke rette sit blik mod visse personer eller embedsbærere i kirken og slet ikke anklage dem for ond vilje. Fejlen ligger tværtimod i selve det kirkelige system, som ikke mere er tidssvarende og stadig bevarer træk af fyrstelig enevælde. Paven og biskopperne, som faktisk er kirkens absolutte herrer, forener i deres hænder den lovgivende, administrative og dømmende magt. Til trods for, at de i mellemtiden har oprettet forskellige »Råd«, er den kirkelige myndigheds magtudøvelse unddraget enhver virksom kontrol. Deres efterfølgere vælges efter konformitetsprincippet. Overalt i kirken klager man over følgende punkter: Udnævnelsen af biskopper ved en hemmelig proces uden medvirken af den pågældende klerus og kirkefolket; beslutningsprocessens manglende gennemsigelighed, stadig påberåbelse af egen autoritet og af lydigheden; utilstrække-

lig begrundelse for krav og anordninger; monokratisk embedsstil med ringeagt for sand kollegialitet; umyndiggørelse af lægfolket og den 'lavere' gejstlighed, som ikke har nogen appelinstant over for myndighedernes afgørelse.«

»(..) Kirken svarer ikke til tidens krav; den svarer heller ikke til sin egen opgave. På mange områder følger den – ifølge såvel venners som fjenders bedømmelse – ikke i Hans spor, som den altid påberåber sig. Derfor konstaterer man i dag den ejendommelige kontrast mellem en fornyet interesse for Jesu person og en manglende interesse for kirken. Overalt, hvor kirken i stedet for at tjene menneskeheden udøver magt over menneskene; overalt, hvor dens institutioner, dens lære og love bliver et mål i sig selv; overalt, hvor dens repræsentanter fremstiller personlige meninger eller anliggender som guddommelige bud eller anordninger, forråder kirken sin egentlige opgave, fjerner sig fra både Gud og mennesker og kommer i en krise.«

Fem praktiske fremgangsmåder

Skønt de nævnte teologer på ingen måde vil tillægge sig en ledende funktion i kirken, føler de sig medansvarlige for selve kirken. De vil derfor fremlægge nogle orienteringspunkter, som kan overvinde den omtalte stagnation og resignation i kirken.

Det første orienteringspunkt er efter disse teologers mening: »ikke at tie«. De biskopper, som er utifredse med visse love, anordninger og praktiske fremgangsmåder, skal »offentligt tage ordet og prøve på at forandre situationen«. Og dokumentet tilføjer, at disse biskopper tilmed i deres respektive bispekonferencer ofte udgør et kraftigt mindretal eller endog flertallet. »Enhver kristen, hvad enten den pågældende har et embed eller ej, og om det er en mand eller en kvinde, har ret – og tit endda pligt til at sige, hvad han eller hun mener om kirken, dens ledelse og de nødvendige reformer.«

For det andet må man »selv handle«. Man skal ikke klage over Rom eller biskopperne, men selv handle.

For det tredje skal man »gå frem i fællesskab«. Denne fælles handling skal udgå fra såvel frie grupper af præster og lægfolk som fra de officielle strukturer (menighedsråd, pastoralråd, præsteråd etc.).

For det fjerde skal man »tilstræbe mellemløsninger«. »Et pres på de kirkelige autoriteter i broderskabets ånd kan være berettiget i de tilfælde, hvor embedsbærerne ikke svarer til deres opgave. Derfor: hvor den overordnede kirkelige autoritets fremgangsmåde åbenlyst ikke er i overensstemmelse med evangeliet, kan modstand være tilladt eller endog på-

budt.« Man kan prøve at gennemtvinge mellemløsninger. Som eksempel nævnes den situation, hvor en præst efter moden overvejelse tænker på at gifte sig. Han skal i rette tid orientere sin menighed om sin beslutning. Ønsker menigheden, at han skal blive der, hvor han hidtil har arbejdet, skal man give ham en kirkelig funktion i menigheden, dog foreløbig med undtagelse af nadvergudstjenesten for ikke at bringe kirkens enhed i fare.

Den sidste appel lyder »ikke at opgive«. Den største fristelse i denne situation er, at man siger: Det hele er meningsløst. Hvad kan det nytte? Derfra er der kun én vej tilbage: Emigration udadtil eller indadtil. Men uden kamp ingen fornyelse. Vi må fastholde håbet. Hvad er grunden til dette håb? Teologerne nævner to grunde: 1) Fornyselsen er allerede begyndt i hele kirken, og 2) kraften af Jesu Kristi evangelium er stærkere end al vor menneskelige utilstrækkelighed, vor dovenskab, dårskab og resignation.

Diskussion om og bedømmelse af dette dokument

Straks efter tekstens offentliggørelse gik diskussionen i gang. Allerede tre dage efter, at protesten var udkommet, tog præfekten for den romerske kongregation for katolsk undervisning, kardinal Gabriel Garonne, til orde og betegnede dokumentet som »hverken i overensstemmelse med troens ånd eller kirkens tradition«. Den østrigske kardinal König (Doc.Cath. 16.4.72) og de tyske biskopper (Doc.Cath. 4.6.72) har udtalt sig imod dokumentets indhold. Ligeledes har den italienske bispekonference i en officiel skrivelse taget afstand fra dokumentet (28.4.72). I en længere artikel i *Osservatore Romano* (27.4.72) har den ansatte professor Philippe Delhaye fra universitetet i Louvain nøje analyseret dokumentet og tilbagevist dets påstande. Også i de seneste pavetaler findes let skjulte henvisninger til dokumentet, der bedømmer det negativt.

Ser man på antallet af professorer, der har undertegnet dokumentet, bliver man lidt betænkelig. I hele verden findes der omtrent 5000–6000 professorer, som underviser ved teologiske fakulteter eller præsteseminarier. I forhold til dette er tallet 33 kun ringe. Desuden lægger man mærke til, at fremragende teologer mangler – her skal blot nævnes Rahner, Ratzinger, H. U. von Balthasar, H. de Lubac, L. Bouyer og andre. Ingen af de professorer af jesuiterordenen, som underviser ved det Gregorianske Universitet i Rom, er iblandt dem.

Naturligvis skal man ikke tælle, men veje navnene på de professorer, der har sat deres underskrift under protesten. Og

ingen kan benægte, at der iblandt dem er betydelige og internationalt anerkendte teologer. Underskriverne er: Jean-Paul Audet (Montréal), Alfons Auer (Tübingen), Gregory Baum (Toronto), Franz Böckle (Bonn), Günther Biemer (Freiburg), Viktor Conzemius (Luzern), Leslie DeWard (Toronto), Casiano Floristán (Madrid), Norbert Greinacher (Tübingen), Winfried Gruber (Graz), Herbert Haag (Tübingen), Frans Haarsma (Nijmegen), Bas Van Iersel (Nijmegen), Otto Karrer (Luzern), Walter Kasper (Tübingen), Ferdinand Klostermann (Wien), Hans Küng (Tübingen), Peter Lengsfeld (Münster), Juan Llopi (Barcelona), Norbert Lohfink (Frankfurt), Richard McBrien (Boston), John L. McKenzie (Chicago), Johann Baptist Metz (Münster), Johannes Neumann (Tübingen), Franz Nikolasch (Salzburg), Stephan Pfürtner (Fribourg), Edward Schillebeeckx (Nijmegen), Piet Schoonenberg (Nijmegen), Gerard S. Sloyan (Philadelphia), Leonard Swidler (Philadelphia), Evangelista Villanova (Montserrat), Hermann-Josef Vogt (Tübingen), Boniface Willems (Nijmegen).

Bedømmer man dokumentet i dets helhed, må man sige, at nogle af de anker, der fremdrages i det, er fuldtud berettigede. Man kan heller ikke drage underskrivernes gode vilje i tvivl. De elsker kirken, og deres udtalelser er et nødråb i en yderst vanskelig situation. Også deres forslag om »mellemløsninger« fortjener et opmærksomt studium. Men i de positive indtryk ved læsningen af dokumentet blander sig også andre, hvor man ikke kan tilbageholde en vis skepsis. Mange af anklagerne er alt for massive og unuancerede. De bebrejder ikke alene paven, men også biskopperne som helhed en grov mangel i deres embedsførelse. Dette kan ikke så let bevises. Man kan heller ikke frigøre sig for den fornemmelse, at vi i stedet for et præstevælde nu er i fare for at havne i et professorvælde. Hvem har egentlig givet disse professorer ret til at give os almindelige kristne retningslinjer med hensyn til, hvordan vi skal forholde os i den foreliggende situation? Opfordringen til direkte modstand mod den kirkelige autoritet er i det mindste farlig. Hvem kan bevise, at biskopperne handler mod evangeliets ånd? Den anti-autoritære holdning er dokumentets svage side. Embedet i kirken er i dag kommet i søgelyset. Meget kan og skal rettes på dette område. Men embedet er efter katolsk trosforståelse indstiftet af Kristus, og man kan ikke se bort fra det. Vi er lidt bange for, at dokumentet i stedet for at samle hele kirken i en nødvendig, fornuftig og gradvis reform og fornyelse vil bidrage til øget polarisation. Lad os vente og se, hvilke virkninger det udløser i den kommende tid.

H. Roos S.J.

ET KALD I SAXOGADE

Hos Gerda Møller i Saxogården

Forsidebilledet og illustrationerne fra selve Saxogade

Midt i april fik sognepræsten i Stenogade, pater *Knud Aage Nielsen*, en indbydelse til – eventuelt med ledsager – at være med til en fest om aftenen den 25. april i anledning af, at settlementet Saxogården fejrede åbningen af nogle nyhvervede lokaler til brug ved oomsorgsarbejdet i pensionistklubben.

Indbydelsen var underskrevet af direktør *Alice Bruun*, settlementets formand i 20 år, og *Gerda Møller*, settlementets forstanderinde gennem 28 år.

Ved en mærkelig tilfældighed blev pater *Nielsens* ledsager en fjerntboende beundrer af *Gerda Møller* og hendes sociale arbejde. – I den kolde forårsaften gik vi sammen ud ad den lange grå Saxogade. Talrige beværtninger, pornoklubber og butikker vender ud til gaden. Bagved er der de mørke baggårde, som er typiske for ethvert slumkvarter. Nede i gaden kan vi se en del mennesker stimle sammen. Det sker ofte på grund af slagsmål. For nylig blev det til drab. Men i aften skyldes det fest i gaden, og da vi når nr. 50-52, er der levende lys og blomster i alle Saxogårdens vinduer, og ud for hjørneindgangen, som er festligt pyntet med nyudsprungne bøgegrene og flag, spiller et Frelsens Hærs hornorkester festligt, mens de mange gæster går ind.

Inden døre er der varmt og hyggeligt, og det myldrer ind med lykønskingsblomster og -gaver. *Gerda Møller* hilser os velkommen og præsenterer glad sin sognepræst for de officielle gæster,

som snart sammen med pensionisterne selv bliver trakteret med kaffe af travle medarbejdere. – Lokalerne er ikke store, men her er enestående hyggeligt. Det skyldes ikke alene de mange feststemte mennesker og de levende lys. Vægtapper, som er broderet af pensionisterne selv, lyser varmt ind imellem de gode fotografier fra gårdens mange aktiviteter her og i feriebyen ved Grenå. Mest beundrer jeg de skønne håndtrykte gardiner, fremstillet i Saxogårdens hobbyværksted på billigt lagenlærred – alle fagene til en pris af 97 kr.!

Da alle er samlet, gratulerer direktør *Alice Bruun* med en hjertelig velkomst og takker *Gerda Møller* og de frivillige hjælpere for et stort restaureringsarbejde i de nye omsorgslokaler, som indtil for nylig var rammen om en stor pornoklub!

Derefter ønsker *Københavns socialborgmester Børge H. Jensen* til lykke med det enestående resultat, som er blevet så forholdsvis billigt, fordi så mange – bl.a. nogle af de ældre – har arbejdet frivilligt.

Endelig tager en af de ældre ordet og takker *Gerda Møller* varmt for mange års omsorgsarbejde for gadens pensionister og beretter om en stor forventningsglæde, som får nogle af klubbens medlemmer til at møde op meget længe, før samværet skal begynde.

Til sidst tager *Gerda Møller* selv ordet og takker alle for gaver og blomster og hjælp og retter en særlig tak til frk. *Alice Bruun*, som til trods for et krævende ar-

bejde på en topstilling i socialforsorgen, også på internationalt plan i en kommission under FN, igennem 20 år som formand aktivt har ydet Saxogården en meget effektiv bistand.

Aftenens højdepunkt blev nået, da *Gerda Møller* sluttede sin lille tale med at opfordre pensionisterne til at synge en såkaldt »Grenåsang«, som bruges meget i feriebyen, og mens den blev sunget, gik hun hen og bød klubbens ældste, den 96-årige fru *Mikkelsen*, op til en sagte vals!

Alle gæster bliver opfordret til at gå rundt og bese alle settlementets lokaler, næsten alle tidligere beværtninger, som efterhånden er blevet lejet til brug for Saxogårdens forskellige aktiviteter. Der er i øjeblikket en børnehave med 33 børn, en fritidsklub med 40 børn, børneklubber med 65 børn, en ungdomsklub med 25, en forældreklub med 42 medlemmer, en klub for 25 enlige mødre, et sykursus med 40 og pensionistklubben med 115 medlemmer, som ofte mødes til hobby- eller hyggesammenkomster. Saxogården er åben hver dag fra kl. 6,30-22. 11 af de 30 medarbejdere bor her.

Alle disse mennesker i Saxogården mødes jævnligt til de fælles fester og til forberedelsen af forskellige arbejder, bl.a. basarer. Men årets højdepunkt for alle er sommerferien i feriebyen ved Grenå. – Det startede i 1949 med køb af en tysskerbarak. Lejren er hvert år blevet udvidet og omfatter nu også 12 feriehus, hvor familierne kan være sammen i 14 dage til en pris af 400 kr. for kost og logi. Fra 15. maj til 15. septbr. er familien Saxogården på ferie i Grenå, børnehaven, fritidshjem, klubberne, enlige fædre og mødre, i alt hver sæson 450-500 mennesker. Det hele finansieres ved tilskud fra stat og kommune, tipstjeneste, feriefond og mange legatydere. Dertil kommer egen indsats ved sparebøsser og de årlige basarer.

Da aftenen slutter, har jeg fået lov til at komme en anden dag og få svar på en del spørgsmål, som naturligt melder sig efter så rig en oplevelse.

Fjorten dage senere sidder *Gerda Møller* og jeg helt alene i omsorgsstuerne, hvor nogle af blomsterdekorationerne står endnu og minder om den festlige aften.

– *Gerda Møller, vil De selv kalde Saxogade et slumkvarter?*

– Ja, et decideret slumkvarter, selv om der ikke hersker den materielle nød som for 28 år siden, da jeg kom. Men beboerne her er omgivet af alle slumkvarterets farer, og hele settlementets arbejde er et forebyggende arbejde.

– *Hvordan og hvor er tanken om et settlement opstået?*

– Det begyndte for knap hundrede år siden i de store engelske industrislumkvarterer, hvor unge kristne studenter

frivilligt flyttede ud. De fire settlementer i København er alle startet på den måde. I mine første år boede og arbejdede her nogle af professor Skydsgaards bedste teologiske studenter og også nogle unge katolikker, bl.a. Jørgen Hviid. De var enestående offervillige.

– *Man hører ofte, at beboerne her er eller bliver sociale tabere, som aldrig får initiativ eller overskud til at flytte til et bedre boligmiljø. Er det rigtigt?*

– Nej, ca. 40% af beboerne flytter ud, ret ofte unge studerende, der tit med megen dygtighed og for små midler kan istandsætte en gammel lejlighed meget smukt. Men de flytter, når de får børn.

– *Viser Saxogades beboere deres utilfredshed med de dårlige boliger ved aktive protester?*

– Nej, desværre ikke. – For nogle år siden blev vi i de fire settlementer enige om at starte et demonstrationstog for ordentlige boliger. Det blev en fiasko, idet de fleste i gaden sad i vinduerne og fandt det spændende, at alle vi medarbejdere demonstrerede. Kun meget få af beboerne gik selv med.

– *Jeg fik ved festen den 25. april og på andre måder indtryk af et ualmindeligt varmt miljø, næsten som et gammeldags landsbyfællesskab, hvor man kom hinanden ved i glæde og sorg, i hverdag og fest. – Det er en kendsgerning, at i bedre boligmiljøer kan der være meget koldt. Længes de, der flytter derud, så ikke tilbage til »familien Saxogård«?*

– Jo. Vi ser meget ofte, at de ønsker at være med i klubarbejdet, selv om de skal tage herind – f.eks. helt fra Ballerup. Miljøet her er varmt og aktivt. Jeg ser det tydeligst, når de nyankomne bliver modtaget med åbne arme og hurtigt føler sig hjemme.

– *De har gennem årene haft mange unge studerende medarbejdere, der tog deres tårn her i Saxogade som et kristent kald. – Har De erfaret, at kristne mennesker har et mere følsomt hjerte for næstens nød end ikke-kristne?*

– Det tror jeg ikke. Jeg er også blevet hjulpet af mange fine og opofrende mennesker med en anden baggrund.

– *Nu har De i 28 år været et varmt centrum i Saxogårdens »familie«. Var Deres sociale arbejde her en naturlig konsekvens af et kristent kald?*

– Nej. Efter min konversion som ung pige havde jeg kun ét ønske: klosterlivet. Imidlertid rådede min kloge novicemesterinde mig til et kristent liv i verden. Jeg blev så uddannet som sygeplejerske, men følte mig ikke tilfreds, og en dag rådede min skriftefader mig til at søge den ledige stilling som forstanderinde her i settlementet. Egentlig havde jeg ikke lyst, og chancen var minimal. Men jeg fik den altså og følte mig fra da af på min rette hylde.

– De boede her de første mange år. Følte De aldrig i begyndelsen frygt eller væmmelse ved slummiljøet, f.eks. ved de fulde folk eller ved stanken fra retira-derne i baggården?

– Nej. Aldrig. Jeg følte mig helt tryk, fordi jeg mødte så megen hengivenhed her.

– Der må være sket store forandringer her i de 28 år af forskellig art. Hvordan mærker De narkoen og pornoen?

– Jeg mener at have konstateret en tiltagende sløvhed hos unge i kvarteret, når det gælder om at fuldføre en eller anden form for uddannelse eller oplæring. Vi har altid kunnet hjælpe nogle ved at lade dem bo her under uddannelsen. Desværre tager næsten ingen imod tilbudet nu. Jeg mener, at denne passive holdning bl.a. skyldes påvirkning fra hash- og narko-miljøer. Hvad pornoen angår, kan vi konstatere en farlig indflydelse hos børnene. Og jeg gruer for den dag, da den kriminelle lavalder nedsættes til 14 år.

– Har De gennem årene satset på en kristen påvirkning?

– Nej. Men jeg har prøvet at bygge på det kristne grundlag, som fandtes i forvejen. Jeg har ofte overvejet, om det var rigtigt at bibeholde aftenandagterne og bordverset i ferielejren. Men pensionisterne har selv bedt om, at de ikke måtte falde væk.

– Har det ikke givet konflikter at arbejde i denne retning – som katolik?

– Jo. I de allerførste år mødte jeg hos nogle i kredsen bag Saxogårdens arbejde en angst for, at jeg skulle øve propagan-da. – Samtidig mødte jeg også mistro fra nogle af mine trosfæller, som mente, at jeg forrædte min katolske tro ved at gå ind i kristent arbejde – uden for kirken. I virkeligheden stod jeg før de økumeniske bestræbelsers tid over for mange udfordringer, fordi jeg måtte gå med børnehaven og klubberne i kirke. – I disse spændinger var afdøde pater Coenen, min daværende sognepræst, mig en stor hjælp, fordi han var fremsynet. – Nu er alt dette tilbagelagte stadier, og jeg kan kun glæde mig af hele mit hjerte over fornyelsen i kirken.

– Og så et personligt spørgsmål. – De har jo haft hænderne fulde af så meget arbejde mellem mange mennesker i megen uro. – De har altså arbejdet som Marta. – Har De aldrig længtes efter Marias plads i større stilhed?

– Jeg har igennem årene levet på det, min novicemesterinde lærte mig i min ungdom. Det gik bl.a. ud på, at man godt midt i den største aktivitet og stærkeste larm kan have glimt af en stilhedens verden i sig. – Alligevel sidder der dybt i mig en længsel, som måske kan realiseres, når jeg engang går af.

– Tænker De på at trække Dem tilbage snart?

– Nej, bestemt ikke. Men jeg er 63 år og bliver hurtigere træt end før, og administrationsarbejdet vokser og vokser. Det ville jeg gerne slippe.

– Hvad har været Deres smukkeste oplevelse her i Saxogade?

– Jeg har hvert år fejret juleaften med en gruppe enlige mænd fra gaden, også flere subsistensløse. – Jeg tror, det var det smukkeste!

– Har De et ønske for fremtiden?

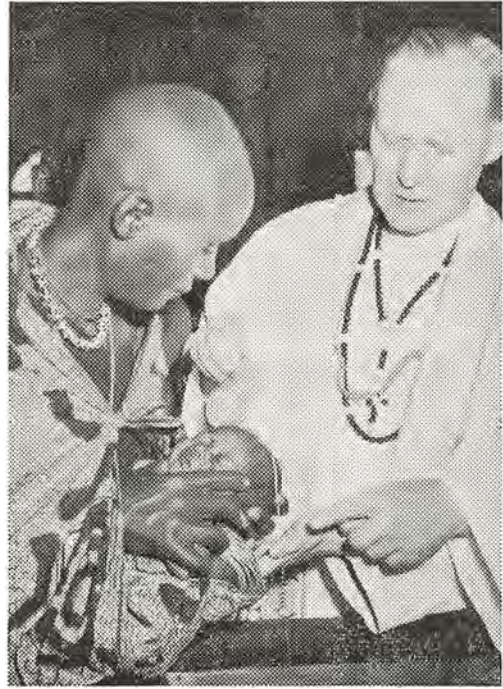
– Ja. Jeg mener, det ville være godt, hvis der opstod settlementer også i andre miljøer end slumkvartererne. I virkeligheden burde hver kirke have sit settlement.

Mens timerne umærkeligt er gået, har vi tømt en kande kaffe og en pakke cigaretter. – Gerda Møller har grund til at være træt. Den årlige revision er netop færdig; heldigvis står sommeren i ferieparadiset ved Grenå nu for døren.

Jeg må bryde op og går mod Hovedbanegården ud ad Istedgade med de mange varierende og konkurrerende pornotilbud. Nogle raserede og brændte butikker vidner om, at porno og vold ofte hører sammen.

I dette hårde miljø har Gerda Møller i en menneskealder været ildsjælen i centrum af Saxogården, der for tusinder af de dårligst stillede i samfundet er blevet en oase på den gråeste stenbro.

Inger Petersen

HVIDE FÆDRE FORLADER MOZAMBIQUE

Den 15. maj 1971 udsendte den katolske orden, »De hvide Fædre«, meddelelsen om, at de pr. 1. juli ville trække alle ordensmedlemmer ud af Mozambique. Meddelelsen understregede, at alle ordensmedlemmer i Mozambique var enige om at forlade landet, og at afgørelsen ikke havde noget at gøre med pengemangel eller personalemangel i ordenen.

Hvorfor tage sådan et skridt og hjemkalde alle missionærerne?

For det første, fordi »De hvide Fædres« nærvær i Mozambique var blevet til et »mod-vidnesbyrd«, og for det andet, fordi »De hvide Fædres« mission i andre dele af Afrika var blevet til et problem for ordenen. Blev man i Mozambique, ville ordenens missionsarbejde i Afrika »have to ansigter«.

Hvad vil det sige, at missionen var blevet til et mod-vidnesbyrd, og hvorfor

følte »De hvide Fædre«, at deres fortsatte nærvær i Mozambique gav dem »to ansigter« i Afrika?

Den udsendte meddelelse siger: »Situationen for De hvide Fædre i Mozambique er blevet mere og mere modsigelsesfuld. Sendt for at vidne om evangeliet og for at gøre kirken nærværende som frelsens tegn og middel må missionærerne alligevel konstatere, at sammenblandingen mellem kirke og stat, sådan som den opretholdes både af de civile og de kirkelige myndigheder, i bund og grund står i modsætning til evangeliets forkyndelse og kirkens sande væsen.«

Og meddelelsen om tilbagetrækningen af »De hvide Fædre« fortsætter: »Det er et faktum, at kirken er blevet slavebunden i mange forhold. Teoretisk har den frihed til at handle, men i praksis er det umuligt at prædike om visse dele af evangeliet ... arbejdet på at fremme

social retfærdighed bliver betragtet som underminerende handlinger, og for de militante kristne, som står i nær kontakt med missionærerne, medfører det sociale arbejde pinefulde modforanstaltninger: fængsling og dårlig behandling.«

»De hvide Fædre« sparer ikke den officielle kirke: »Vi havde håbet på, bedt om, og i lang tid ventet på, at biskopperne i Mozambique skulle handle og træde op imod uretfærdigheden og politiets brutalitet. Måbende over deres stadige tavshed føler vi nu i vor samvittighed, at vi ikke længere kan være medskyldige i den officielle opbakning, som biskopperne giver til et regime, der bruger kirken til at forlænge og konsolidere en uholdbar situation.« Og længere fremme kommer det med rene ord, hvad det er for en uholdbar situation: »Det forekommer os umuligt at være malawianer med malawianerne, kongoleser med kon-

goleserne og portugiser med folket i Mozambique.»

For kirken i Mozambique er der nemlig ikke anden mulighed end at være en portugisisk kirke. I skolerne i Mozambique, som for størstedelens vedkommende er katolske og protestantiske missions-skoler, er portugisisk det eneste sprog, der er tilladt efter loven. Af de ca. 600 katolske præster, der arbejder i landet er noget mindre end 100 afrikanere. Alle de lokale biskopper er født i Portugal.

Og så opregner »De hvide Fædre« ellers i de dokumenter, der blev udsendt i forbindelse med tilbagetrækningen, en lang række af de fortrædeligheder, som de var udsat for i deres daglige arbejde. Det spænder fra politiforhør, terror og censur til modstand mod ethvert forsøg på at gøre kirken til afrikanernes kirke. Hungeren i visse distrikter måtte ikke omtales på kristne møder, prædikener (de konkrete tilfælde opregnes) om konkret næstekærlighed – at udbetale en retfærdig løn – blev forbudt o.s.v.

Den 27. maj 1971 kom de første vidnesbyrd om, at Portugals regering ikke var til sinds at lade affæren gå stille af (Mozambique er en oversøisk provins af selve Portugal. D.v.s. at man kan sammenligne med forholdet mellem Grønland og Syddanmark). Via pressen i New York fik ordenens øverste at vide, hvad Portugals udenrigsminister havde sagt på et pressemøde.

Dr. Rui Patricio gav ordenen 48 timer til at komme ud af Mozambique, og begrundelserne var: »De hvide Fædre« havde gjort sig skyldige i politisk underminerende virksomhed. En af fædrene, sagde udenrigsministeren, havde prøvet på at vinde folk for FRELIMO (befrielsesbevægelsen, der kontrollerer over 77.000 af Mozambiques 300.000 kvadratkilometer). Endvidere blev en af fædrene beskyldt for at have vist ringeagt for Portugals flag og nationalsang, og endelig påstod udenrigsministeren, at fædrene havde ødelagt en missionsstation fuldstændig, før de forlod den (dette måtte biskopperne senere udsende et dementi om).

Men ét var reaktionen i det Portugal, der af al magt forsøger at opretholde undertrykkelsen af afrikanerne i Mozambique. Et andet var reaktionen hos den officielle kirke i Mozambique. Den 1. juni udsendte bispekonferencen en meddelelse om sagen. De mest utrolige sætninger i denne meddelelse siger, at »der ikke eksisterer nogen som helst form for racediskrimination i Mozambique-statens love og hele praksis«.

Og det siges om

et land, hvor størstedelen af befolkningen ikke kan stemme, fordi man skal være i stand til at læse og skrive portugisisk for at kunne stemme.

et land, hvor hvide administratorer og deres assistenter har praktisk talt al udøvende og dømmende magt over 100.000 sorte.

et land, hvor regeringen foreskriver tvangsarbejde på en sådan måde, at op til 75 pct. af de afrikanske mænd arbejder borte fra deres hjem.

et land, der har en overenskomst med Sydafrika, hvorefter Sydafrika har ret til at rekruttere arbejdere (ca. 100.000 om året) til de sydafrikanske guldminer, hvor 2.105 Mozambique-arbejdere dør om året (gennemsnit siden 1928).

et land, »hvor tortur hører til dagsordenen, og hvor tusinder og atter tusinder af sorte er blevet pisket og bliver pisket og grusomt mishandlet i fængslerne« (Fader Bertulli, 5. juli på en pressekonference i Rom).

Hvorfor blev »De hvide Fædre« ikke i Mozambique og delte den sorte forfulgte kirkes kår? De forlod ikke Mozambique, fordi de ikke var villige til at betale prisen for at være en forfulgt kirke, men fordi de ville gøre Vatikanet og de protestantiske missionselskaber opmærksomme på, at det er umuligt på samme tid at være de hvides og de sortes kirke i Mozambique.

»Tavshedens kirke – en kirke, der har mundkurv på – kan være et tegn, hvor man officielt forfølger kirken. Men den bliver et tegn mod sig selv i et land, hvor man officielt erklærer sig for kristen og beskytter af kirken, og hvor man benytter sig af kirken til at fremme egne formål, der intet har at gøre med Jesu Kristi evangelium.«

A. M. Aagaard

MOZAMBIQUE

783.050 kvadrat km.

7.250.000 afrikanere. Fremmede 185.000. Befolkningstæthed: 10.

Hovedstad:

Loレンco Marques (200.000).

Sprog:

Portugisisk.

Konstitution:

Africa Oriental Portuguesa-Province. Integreret del af Portugal.

Generalguvernøren præsiderer over lovgivende forsamling på 27 valgte medlemmer, er offentlig anklager og direktør for finansvæsenet (medlem ex officio).

Mandatid: Fire år.

Administration:

9 distrikter (Nyassa-Cabo Delgado – Mozambique – Zambezia – Tete – Manica – Cofala – Gazd – Inhambane – Lourenco Manques). Hvert distrikt ledes af en assisterende guvernør.

Hær:

Mere end 60.000 portugisiske soldater i Mozambique.

Information:

Radio Club Mozambique. Privat foretagende, men under streng regeringskontrol.

Undervisning:

Al undervisning sker på portugisisk.

Underskole (1965): 358.378.

Mellemskole: 20.679.

Højere skole: 388.

Anafabetisme: 90 pct.

Indkomst:

65 US-dollars pr. indbygger årligt.

Arbejdsforhold:

800–850.000 afrikanere i arbejdsdygtig alder.

370.000 arbejder uden for landet.

44.000 europæere og asiater.

Religion:

pr. 19.4.1970: 1.313.611 katolikker (katolske hierarkis tal). Almindeligvis (»Afrique 1970«) opgives antallet af kristne til 860.000, heraf 660.000 katolikker. 750.000 muhamedanere. Størsteparten af befolkningen animister.

HOLLAND

BISPEDØMMES RÅD ERKLÆRER SAMARBEJDE MED BISKOPPEN FOR UMULIGT

Forvirrede forhold i bispedømmet

Roermond

Roermond – KIPA

Der er opstået svære uoverensstemmelser mellem biskoppen og de forskellige råd i bispedømmet Roermond i Holland. I en fælles erklæring fra alle bispedømmets råd hedder det, at den måde, hvorpå biskop Jan Gijsen varetager sit embede i bispedømmet, ikke mere gør det muligt at samarbejde med ham.

Grunden til uoverensstemmelserne er, fremgår det af erklæringen, først og fremmest nogle personlige afgørelser, som biskoppen, som der står i erklæringen, skal have truffet »uden at rådføre sig« med rådene i sit bispedømme. Biskop Gijsen har endda officielt udsendt forlydender om, at han udelukkende vil træffe beslutninger om personlige anliggender i sit bispedømme i forståelse med sin generalvikar og sit sekretariat. Ifølge erklæringen ser rådene heri en svær forsyndelse mod det medansvar, der er pålagt bispedømmets præster og læge grupper. Situationen skal være blevet yderligere forværret på grund af en bekendtgørelse fra biskop Gijsens generalvikar Castermans, hvori han afviser rådernes krav om medbestemmelsesret. For at et samarbejde på ny skal blive muligt, må biskop Gijsen efter rådernes opfattelse ændre sin embedsførelse og udtrykkeligt

anerkende præsternes og de læge grupper medansvar.

TYSKLAND

OVERENSKOMST MELLEML DEN TYSKE FORBUNDSREPUBLIC OG POLEN

Retsgrundlag for en ny fordeling af de kirkelige områder

Rom – KIPA

Det pavelige diplomati tager sig bestemt ikke den af Polen krævede »normalisering« af den kirkelige administration af de tidligere tyske østområder på den anden side af Oder og Neisse særlig let.

Dr. P. J. David, Zürich

MIDT I EN FORVIRRET TID (1. afsnit)

Hvad kan – og hvad skal vi tro?

Undertiden kan det se ud, som om alting vakler.

Stormagter, der tilsyneladende med deres vældige kræfter har formået at beherske alle angreb og kriser, gennemgår en enorm forvandlingsproces. Flere årtier gamle forbund omgrupperes, gamle venskaber brydes, og antallet af nye konstellationer vokser stadig. Storbritannien, der for 50 år siden stadig var en verdensmagt, har stykke for stykke måttet afgive sit verdensherredømme: Indien, Afrika og Canada er gået nye veje, økonomien er ramt i sit inderste, og guldmarkedet, hvor London var førende, er

kommet i ulave og søger hjælp hos anden- og tredjearangs lande. Østblokken har sat sig i bevægelse, og der er endnu ingen, der ved, hvordan tingene i sidste instans vil udvikle sig hverken indenrigspolitisk eller udenrigspolitisk. USA, som er den stærkeste magt på jorden, kan ikke tvinge et lille land som Vietnam til ro, må forhøje skatterne og udstede valutaforordninger og står foran den værste indenrigspolitiske krise i den tid, det har eksisteret.

Og Europa, vort gode gamle Europa? – Hvem ved, hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Ingeniører og selvstændige arbejdsgivere stilles næsten daglig over for nye

tekniske og økonomiske problemer. Opfindelser, nye metoder, nye markeder, nye konkurrenter og nye sociale krav vælter sig ind på dem, gamle firmaer går til grunde og nye dukker op som meteorer for øjnene af os. Og på det åndelige og videnskabelige område er det ligesådan. Biologien, psykologien, kemien, fysikken og teknikken stiller os til stadighed over for nye overraskende opdagelser, som griber ind i og ændrer vort liv. Ting, der så ud til at være evige, kastes på lossepladsen for at give plads for nye opfattelser og resultater.

Men uroen og ombruddet sætter sig dybere spor end som så. Disse ting griber nemlig også ind i det, der netop for os katolikker hidtil har set ud til at være det sikreste og det urokkeligste af alt, d.v.s. Kirken og troen. Og det, der for mange måske er det mest foruroligende, er, at tårnedet og stormene ikke bare har trængt sig ind på os udefra, men at de også er brudt ud inden for Kirken selv og inden for teologien og de engang urokkelige dogmer. Det træder synligst frem i den årtusindgamle liturgi, – men mest foruroligende gør det sig bemærket i nyfortolkningen af troen og åbenbaringen.

Hvad kan man så gøre ved det? – Kirkehistoriens lære

For det første må man huske på, at kirkehistoriens forløb langt fra altid har været så roligt og sikkert, som det så ud til i de sidste årtier før koncilet.

Allerede de første århundreder, da man diskuterede Gud, Treenigheden og Kristi person, rystedes af vældige kampe. I middelalderen gennemgik pævedømmet så store kriser, at man næsten ikke kan forestille sig det. I det 9. og 10. århundrede var det ligefrem blevet til en kastebold mellem mægtige og degenerede adelige klikker i Rom, kampen mellem kejser og pave udspillede sig på liv og død, og der var tider, hvor tre paver stredes om herredømmet, indtil man til sidst måtte afsætte dem alle tre og true dem på livet for igen at skaffe nogenlunde ro og orden i Kirken. Så kom reformationstiden med dens forviklinger, som ramte Kirken helt ind i dens inderste marv, og hvor til tider magtpolitiske, fyrstelige, religiøse og usunde kirkepolitiske interesser var filtret så stærkt ind i hinanden, at man næsten ikke kunne se, hvad der var hvad. Og hvordan så det ikke ud for 180 år siden med den franske revolution og dens følger? Paven blev ført til Frankrig, Kirkestaten, der ellers så ud til at være uundværlig, blev stormet, og

De mest nidkære både fortalere for og modstandere af den endelige ordning, som regnede med, at Vatikanet »omgående« ville tage skridt i den retning, så snart de i Bonn afsluttede Østraktater var ratificerede, får ikke ret.

Pavestolens standpunkt har allerede i årevis været tilstrækkelig kendt. Man ønsker ingen ændring af bispedømmernes grænser og ingen udnævnelse af residerende biskopper ud over de omstridte grænser uden »fuldt anerkendte overenskomster«. I det pavelige statssekretariat synes man at være tilbøjelig til at anerkende overenskomsten mellem Bonn og Warszawa som »fuldstændig« i den betydning, der med Vatikanets forbehold lægges i det. Den tyske Forbundsrepublik har i overenskomsten endeligt fastslået, at Oder-Neisse-linien »danner vestgrænsen for folkerepublikken Polen«, og samtidig har Bonn stadfæstet denne græn-

ses ukrænkelighed og forsikret, at man ikke vil gøre krav på nogen områder over for Polen.

Ved fortolkningen af denne overenskomst tog og tager man naturligvis også den tyske forbundsdays »fælles beslutning« med i betragtning, hvori der klart gøres rede for, at Østraktaterne ikke udgør nogen erstatningsfredstraktat, og at de altså heller ikke danner noget retsgrundlag for de i dag bestående grænser. Alligevel synes den opfattelse at vinde mere og mere overhånd i statssekretariatet, at overenskomsten mellem Forbundsrepublikken og Polen frembyder det nødvendige grundlag for en ny opdeling af de kirkelige områder. Det drejer sig i denne forbindelse som bekendt om dele af ærkebispedømmet Breslau, om bispedømmerne Berlin og Ermland og om hele det område, der udgør prælaturet Schneidemühl.

Planerne om, hvordan opdelingen skal virkeliggøres, har allerede i årevis ligget færdige i Vatikanet, men alligevel bliver de ikke »omgående« realiseret. Først når ratificeringsprocessen er afsluttet i Warszawa, og ratificeringsdokumenterne er udvekslet, vil pavestolen formentlig i samarbejde med Forbundsrepublikken helt klart finde frem til, om det, der i overenskomsten med Polen er bestemt om grænserne, kan betragtes som folkeretsligt gyldigt, og – især – hvilke virkninger det har på rigskonkordatet, der for pavestolen nu som før er den afgørende overenskomst i så henseende.

Kirken blev næsten håbløst trængt over i defensiven.

Vi har vænnet os alt for meget til billedet af Kirken som Peters urokkelige klippe og sandhedens grundpille, – og det har fået os til at glemme, at også Peters stormpiskede båd og ordene: »Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd« og »Sønnen skal rejse sig mod faderen og datteren mod moderen, – men frygt ikke, du lille hjord!« også hører med til det sande billede af Kirken.

De, der kender både kirke- og verdenshistorien, ved, at vi har oplevet langt uroligere og endnu farligere tider end dem, vi nu lever i.

Og alligevel føler vi os foruroligede og i mange henseender rystede...

Hvad skal vi holde os til? Vi skal først og fremmest ikke klamre os til biting og til anden- og tredjerangs sandheder og anliggender. Det drejer sig om helheden, – det er substansen, det gælder. Vi må koncentrere os om de væsentlige og grundlæggende trossandheder! Konkilet selv minder os om, at der findes et sandhedernes hierarki, og at vi først skal besinde os på de grundlæggende sandheder, sikre dem og sørge for, at de bærer frugt i vort liv.

Når man sætter jomfrufødslen, den måde, hvorpå Kri-

stus er til stede i eukaristien, det ene og det andet under og det ene og det andet skriftsted under debat, skal vi altså bare forholde os roligt afventende! Man kan allerede nu om de fleste af dem, der kritiserer alle disse ting, sige det samme, som den engang så berømte forsker (og senere læge i urskoven) Albert Schweitzer sagde for 60 år siden: »Se, fødderne af dem, der bærer dig bort, står allerede for døren.« Det kommer til at gå dem på lignende måde, som det er gået de fleste af deres forgængere, og som det ifølge Apostlenes gerninger (kap. 5) i sin tid gik Ananias og Safira.

Men når det er sagt, vil vi også tage udfordringen fra disse kritikere alvorligt: De tvinger os til at tage vore trossandheder og Bibelen selv op til fordybet og fornyet overvejelse ud fra deres egentlige væsensindhold og deres religiøst betydningsfulde kerne.

Når det drejer sig om Kristi tilstedeværelse i nadveren, er det vigtigste ikke, hvordan denne tilstedeværelse opstår, men at Herren gennem sakramentet selv har villet være nåderigt og hjælpende til stede i sit legeme, som er den eneste mulige tilstedeværelse blandt mennesker. Når det drejer sig om himmelfarten, er det ikke så vigtigt at vide, om og i givet fald hvordan Kri-

stus virkelig er faret op til den synlige himmel, som at han er indtrådt i en storslået ny eksistensform, hvor de menneskelige vilkår er ophævet, og som nærmer sig den guddommelige. Og når det gælder vor egen opstandelse, er det ikke så vigtigt at vide, hvad der sker med atomerne og molekylerne, som at ikke alt er forbi med døden, og at alle de positive muligheder og alt det skønne, der hører med til den legemlige eksistens, på en vidunderlig måde, som ligger over den menneskelige fatteevne, bliver skænket os på ny.

For at få fast grund under fødderne i denne urolige tid og for at kunne leve et mere modent trosliv kan det muligvis være nyttigt at koncentrere sig om fire grundlæggende sandheder (uden derfor at fornægte troens øvrige indhold), – fire grundlæggende sandheder, der for mig ser ud til at være af afgørende betydning for den indre trosforståelse og for, at det i dag overhovedet skal være muligt at tro.

Vor tid med al dens uro og usikkerhed kan da også af tapre mennesker opfattes som udmærket, fordi meget udvendigt og påklistret bliver fjernet, mange barnlige forestillinger bliver afskaffet, og vi selv bliver ført stadig dybere ind i vort eget væsen og

i troens overnaturlige kerne.

Hensigten er her ikke at fremlægge en ny »kort formulering af troens indhold«, en ny trosbekendelse. Det har andre, som er mere kaldet til det, allerede på fortjenstfuld måde forsøgt, – uden at det er lykkedes for dem. Tiden er endnu ikke moden til den slags.

Der er sat så mange spørgsmål af den mest fundamentale art i gang – ikke bare inden for dogmatikken, eksegesen og moralen, men endnu mere fundamentalt og i større almenhed inden for erkendelsesteorien, sprogfilosofien og strukturalismen, at det i dag er næsten umuligt at vinde tilslutning for eller bare nå frem til en entydig forståelse af en bestemt formulering. For nogle er dét »allerede alt for meget«, som andre synes er for lidt.

Men i det par grundlæggende spørgsmål, som det hele drejer sig om, skulle man vel nok kunne finde orienteringspunkter, afstikke grænser og sondre mellem de kristne og alle andre troende, – i hvert fald når punkterne sammenfattes. Og samtidig er der ikke bare tale om nogle »kendingsmærker«, men om de inderste sandheder, som danner grundlaget for livet og giver det form.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Benzon's Aut. katolsk bedemand
*34 46 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og biættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddyppede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Hølgesvej 15-17, København F
Telf. GOthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landeretsagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 87 81

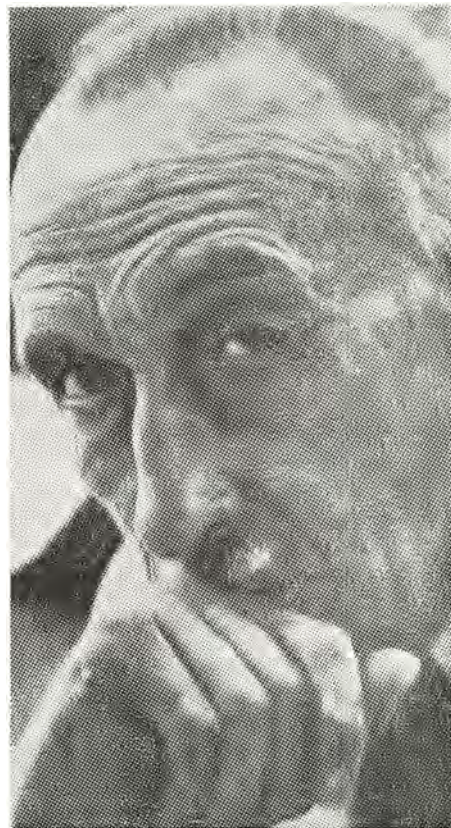
Kontortid 10-16 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg

Telefon (06) 12 18 11

VÆRD AT LÆSE

FRANÇOIS MAURIAC: MIN TRO

Oversat af Albert Raulin. St. Olavs forlag, Oslo 1970. Pris 11,50 kr.

Mauriacs lille bog udkom i Frankrig i 1962 i en serie, hvor forskellige franske kulturpersonligheder berettede om deres tro. - Mauriac var da en gammel mand, der tilegnede bogen »Mine børnebørn, når de bliver 16 år«.

Indledningen lyder: »Denne bog er ikke skrevet for videnskabsmænd, filosoffer eller teologer. Jeg har villet svare så enfoldigt og naivt som muligt på spørgsmålet: Hvorfor har du holdt fast ved den religion, du blev født i? Jeg løber dermed den risiko at give mine modstandere overtaget. Den risiko, er nok ikke så stor som den enfoldighed og naivitet, som hele livet igennem har fået mig til at bøje knæ, men også, fra barndom til alderdom, har sat mig i stand til at føle, berøre og eje en kærlighed, som jeg ikke kunne se.«

Hvis man har læst og holder af Mauriacs nobelprisbelønnede romaner for deres styrke og enkelhed, glæder man sig til at læse denne lille åndelige selvbiografi, og man skuffes ikke.

I begyndelsen af det første af de ti kapitler forklarer han troen som en dyd, en gave, man ikke modtager og bevarer uden viljens medvirken.

François Mauriac var yngste søn af en moder, der tidligt blev enke og »gik ind i enkestanden, som andre går i kloster«. Skrupuløst og meget tungt følte hun ansvaret for drengens evige skæbne. Faderen, som ikke var troende, har han aldrig kendt. Måske arvede drengen sin kritiske indstilling fra ham, i hvert fald vakttes den meget tidligt.

I det kristne miljø, hvori han levede sin barndom, så han allerede som ung en stærk modsætning mellem evangeliet og de politiske og sociale fordomme i et gnieragtigt borgerskab uden sans for retfærdighed (Dreyfus-affæren). Han reagerede herimod og blev dybt skuffet, da den officielle kirke bremsede de moderne åndsstrømninger, som kunne have rensset ud.

Også på anden måde var barndommens miljø indsnævret, for på den tid var hjertets og legemets renhed ikke en kristen dyd blandt andre. Den var *Dyden*. Konsekvenserne var ofte alvorlige fortrængninger. Alligevel fastholder Mauriac kravet om renhed og ved, at han ikke vil blive forstået i vor tid, men han ved også, at Kristus »fælder ingen dom over det udgangspunkt, som hver enkelt må bevæge sig fra for at nærme sig ham. Skøtterne kommer til at

gå foran os ind i riget. Vi ved ikke, hvad den egentlige synd består i, den egentlige urenhed. Hos enkelte kan den påtagede renhed være fuld af liderlighed. De glemmer, at det uhyrligste i os næsten altid er den del, vi har arvet og ikke selv erhvervet» (side 39).

I den synlige kirke er Mauriac hele sit liv ensom. Han kan på afstand beundre menighedsfællesskabet ved forskellige kirker, og han ved også godt, at han for en stor del selv er skyld i sin isolation. Dels er han en enspændernatur, dels har han arvet og erhvervet et frygteligt klarsyn, når det gælder synd og ondskab – både hos sig selv og andre, men det er et klarsyn, der stammer fra det lys, som kom til verden og blev afvist. Derfor ligger skyldfølelsen dybt i hans natur, og hans stærkeste behov er trangen til tilgivelse. Han indsigt i syndens væsen har nærret hans fantasi, når han formede de forskellige onde skikkelser i romanerne og trak dem næsten uforståeligt hårdt op.

Når det gælder forholdet til kirken verdslige historie, bliver det til stærke spændinger. »Rom chokerer mig ikke, Vatikanets pragt forarger mig ikke, men fascinerer eller bedårer mig heller ikke. Jeg er denne institution taknemmelig for det, den har bjærget, bevaret og opretholdt. – Kirkens verdslige historie falder ikke helt sammen med en anden og skjult historie: historien om kirken sjæl, den, som i Peterskirken i Rom manifesterer sig hverken mere eller mindre end i den fattigste landsbykirke, hvor den lille lampe brænder, – og jeg foretrækker den sidste. For Peterskirken blev bygget for afladspenge, som kostede kirken den halvdel af verden, som valgte reformationen. Det er at værdsætte byggekunst for højt. Men jeg gentager endnu en gang, hvad jeg tror: denne struktur har bjærget alt« (side 12).

Et meget aktuelt afsnit om stridigheder i kirken hedder »Brødre, men fjender«. Mauriac mener, at kirken har to funktioner: at forkynde og at bevare. De burde kunne forenes, men skiller oftest katolikker i bitre politiske modsætningsforhold. Da bogen blev skrevet, var krigen i Algier endnu ikke afsluttet, mord og tortur hørte til dagens orden og blev ofte praktiseret, tolereret og forsvaret af fromme katolikker, der om søndagen gik til alters mellem deres børn!

I sin harme må forfatteren tænke på mange varme kontakter med venner uden for kirken, og det bliver ham klart, at den enhed, Jesus bad sin Fader om, findes hinsides den synlige kirkes grænser »ved det mål, som Herren selv udpegede den dag, da han satte sig på stenkanten ved en brønd og talte til en løsagtig kvinde, som var kommet efter

vand: Den time skal komme, ja, den er allerede inde, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed« (side 52).

Mauriac antyder, men uddyber ikke en del personlige storme og trængsler, han har gennemlevet. Men den aldrende forfatter konstaterer også en afklaring, der viser, at megen strid i virkeligheden ikke skyldtes had, men kun irritation.

Netop da han afslutter bogen, har Johannes XXIII åbnet det andet Vatikan-koncil, som virker forjættende. Mauriac skriver: »For første gang siden min ungdom manifesterer Ånden sig synligt, i hvert fald for mit vedkommende. Den eneste kraft, som kan overvinde de stærkeste bremses, sidder i dag i Rom. Petrus er ikke længere en olding, som lever isoleret, om ikke indestængt af sine opvartere. Jeg ser ham nu omgivet af alle sine børn, selv dem, som havde forlangt deres del af arven og var kommet bort fra ham. Og se, han udtaler intet anatemal længere, han forbander ikke. . . Den sjette pave, jeg har været undergivet (jeg blev født under Leo XIII), den ydmygeste af dem alle, vil altså fordrive den dunst af mistro, den uklare uvilje, som har præget mit liv og min holdning i forhold til Rom, undtagen måske under Pius XI« (side 91).

Bogen slutter med ordene: »At tro er at elske«. Her må altså forklaringen være på, at kærligheden til kirken ikke gør Mauriac blind, men seende. Det ser ikke ud til, at hans kritiske holdning på noget tidspunkt har fristet ham til at bryde ud. Han undrer sig selv derover, når han siger: »I hver periode af mit liv, også når mit kristenliv har nået et lavmål, og floden har været reduceret til en lille bæk, har jeg nemlig holdt fast i min lukkede næve en kostelig perle, om den var aldrig så lille, noget hårdt, glødende, vidunderligt, som jeg ikke finder nogen bedre betegnelse for end det banale 'uudsigelig'« (side 12). – Det siges alligevel i bogens første kapitel: »Jeg ser det sådan, at kirken, delvis også ved hjælp af sine fejl, har bevaret intakt den skat, som den blev betroet. Og takket være kirken er et bestemt ord nået frem til os, ikke som noget fortidigt, et minde, men som noget virksomt og levende: 'Dine synder er dig tilgivet' – 'Dette er mit legeme, som gives for jer'. – Hvad har det at sige for mig, om rørene er gamle og tildels tilstoppede, så længe disse to ord løber igennem dem?« (side 9).

De udplukkede citater er kun smuler fra et »rigt bord«, hvorfra altså nu også skandinaver kan hente styrke, takket være pater Raulin og St. Olavs forlag. – Den lille beskedne bog burde finde mange læsere.

Inger Petersen

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserves
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gae - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 – Telf. 35 31 81

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Føllebageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olgade 19, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Allt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevvej 276
Telefon 78 15 28

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Støt vore annoncører!

Social rådgivning

ydelse af Katolske Menighedepæjere på kontoret Brødgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 09

Bendt Gravgaard

Isenkram og groe

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 33

4100 Ringsted - Telefon (08) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 19, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 08 99

Malerfirma HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 98 51

DRØFTELSE I GENT

INTERNATIONAL KONFERENCE AF KATOLSKE LÆRERE

Fra 12.-14. maj afholdtes i Gent (Belgien) den halvårslige regional konference i den nord-vest-europæiske region for U.M.E.C. (de katolske læreres verdensorganisation). De deltagende var: 2 delegerede fra det engelske katolske lærerforbund, 3 fra det skotske forbund, 4 fra Holland og 7 fra de belgiske værter. Danmark var repræsenteret ved formanden for Danmarks lærerforbund Dorrit Petersen og undertegnede.

Emner

Konferencen beskæftigede sig med 3 emner:

1. Fra hovedbestyrelsen i Rom var man blevet bedt om en kritisk gennemgang af det dokument, der skal forelægges ved den næste verdenskongres i 1973 i Rom. Vi forsøgte at nå frem til en mere entydig formulering af visse hovedbegreber i dokumentet, f.eks. udtrykket »det nye menneske«, der voldte os en del kvaler.

2. Den belgiske professor ved universitetet i Louvain C. C. de Keyser forelagde nogle resultater af en undersøgelse vedrørende læreruddannelsen i de forskellige europæiske lande. Her var det påfaldende, at lande med en højere levestandard har en længere læreruddannelse. Selv i lande som Jugoslavien, Grækenland og Tyrkiet kan det i dag mærkes.

Desværre er materialet ikke righoldigt nok til at kunne fastslå, på hvilket niveau læreruddannelsen i de forskellige lande ligger med hensyn til indholdet. Materialet fra østlandene, ud over Jugo-

slavien, er vanskeligt at få fat på.

3. Fra de engelske delegeredes side påpegedes det, at den for nylig indførte tvungne seksualundervisning i skolerne er ved at blive et problem. Man ønsker at næste regional konference delvis beskæftige sig med dette problem og sammenligner de forskellige deltagerlandes erfaringer på dette punkt.

Samvær

I øvrigt forløb konferencen under hyggelige former. I modsætning til den første debat, hvor sprogforskellen følte som en håbløs barriere og kilde til idelige misforståelser, var samværet uden for møderne en sand berigelse. Navnlig mærkedes det ved eukaristien, at vi alle, selv om vi kom rejsende langvejs fra, fandt sammen, som om vi havde kendt hinanden længe. Det var et betagende øjeblik, da alle sang med på det latinske Credo. Det er utvivlsomt en form for enhed, som andre internationale sammenkomster må savne. I øvrigt havde de belgiske værter sørget for en uhyre interessant omvisning i nabobyen Brugge med dens maleriske kanaler og en festlig middag på konferencens sidste dag.

Næste konference

Den næste regional konference skal finde sted i København den 6.-8. oktober i år. På dagsordenen står bl.a. emnet: »den katolske skole i diasporaen«. Vi håber at katolske lærere i København vil kunne få lejlighed til at hilse på vore udenlandske katolske kolleger i forbindelse med konferencen.

Johns. Simons S.J.

LÆSER- BREVE

VALFART

Ja, så har man været til Åsebakkevalfart igen.

Kommer man dér, er det vel fordi man gerne vil, – fordi valfartstanken siger en noget.

Man har oplevet gode valfarter: Masser af mennesker – over 3000 –, glæden over at komme, over at være der, over at finde hinanden på tværs af sognene, over den gode liturgi. Altsammen har det bidraget til at give en fornemmelse af, at man hørte til i et større, videre favnende fællesskab end det daglige (både hverdagens det helt snævre og menighedens noget videre om søndagen).

Det var med tanken på alt dette gode, jeg kom til Åsebakken igen i år, men jeg blev dybt skuffet – egentlig pinligt berørt.

Deltagerantallet er gået støt og solidt tilbage: sidste år ca. 1500, i år kun 1200.

Der tales meget om, at det er nedgangstider. Det er det vel også, men er det ikke for let at klassificere realiteterne på den måde? Så er skylden skubbet over på »de andre«, på »man«, »samfundet« eller »tiden.« Og dog kunne der måske gøres *noget* for at give en mening til valfarten.

Jeg var med en flok spejdere fra vor katolske Lyngby-trop, som havde lagt et stort arbejde i deres traditionelle del af forberedelserne (telt, »bar«, skilte, stole, papirkurve og meget andet); de sørgede også for, at der var kaffe til alle umiddelbart efter messen og hele resten af dagen; og til sidst, da alle andre var gået hjem, ryddede de op og støvsugede søstrenes græsplæner for masser af papir, afbrændte tændstikker og utallige cigaretskod.

Det var en pine for disse spejdere at være med til messen – og senere andagten – ligesom det var en pine at se dem. De kunne nok have forventet en liden belønning for arbejdet – åh, ikke de store røstrømske ord (dem ville de overhovedet ikke goutere!) – men blot den løn, at de kan se, at arrangementet har en *mening*, og det gælder måske først og fremmest messen og andagten, de to fælles arrangementer, hvor alle er med.

Deres adspredthed var kun symptomet på, at de ikke fik en chance for at fornemme noget mål i at tromme mennesker sammen til sådan noget. Dobbelt pinligt er det, når der så også er en del protester i troppen – og ikke de dårligste! – som uvilkårlig vil sige: »Nå, er DET katolicisme!«

De fleste af dem er optaget af vigtigere ting, – ting, som evangeliet også taler ret indtrængende om: f.eks. fred, retfærdighed, ansvarlighed – begreber, der udmærket kunne udmøntes i mange særdeles konkrete emner, som efterhånden kunne tages op på valfarterne.

Forslag

Hvad om man allerede fra tidligt efterår angav et emne for næste års valfart i form af et kort oplæg til sognene eventuelt med et par »follow-up«'s i løbet af vinteren og foråret? Det burde kunne give en god forbindelse mellem menighedsarbejdet og valfarten.

Hvad om selve valfarten kunne finde sted under dette samme tegn? F.eks. i stil med Helligtrekongersvandringen, der for dem, som har sat sig lidt ind i, hvad den er, eller som har gået med på den, virkelig fungerer som en valfart, ikke med endeløse stimer af sange og rosenkranse, men som en vandring under stilhed eller lavmælt samtale afvekslende med holdt, hvor de enkelte grupper lytter til bibelske eller profane tekster, som undervejs udvikler emnet.

Hvad om messen på Åsebakken blev udformet som højdepunktet på den valfart, som man har haft mulighed for at forberede sig til gennem måneder? Som den er nu for flere mennesker – hvis man da skal tro en del reaktioner hørt en passant på terrænet – kunne man lige så godt blive hjemme – det er ikke den messe, som får folk af hus.

Hvad om man vendte om på messe og andagt? Al den stund den eukaristiske faste er nedsat til en time, skulle der ikke være noget i vejen for, at man fik lov til at finde hinanden i timerne forinden ved frokostpakken, underholdningen (ja, hvorfor ikke?!) og andet for så at lade dagen nå sit højdepunkt med messen.

Hvad om man begyndte med andagten ved f.eks. at man – modsat nu – og måske mere meningsfyldt – førte Mariastatuen i procession *til* alteret (dette kunne simpelthen være den sidste del af valfarten) og dér så bad en kort bøn som afslutning på vandringen.

Et par praktiske forslag:

1) Kunne det ikke lade sig gøre ved indgangen at give folk et duplikeret blad i hånden med de sange, som skal synges? Alt for mange har hverken salmebog eller valfartssangbog, og det er jo ikke en »straf« for dem at blive forhindret i at

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 93 og 13 49 37

Esbjerg og Omegns Sparekasse

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vælle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhuusgade 27, Kolding

Telefon 52 82 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1256 KØBVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 80 11 55 og 80 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 67

Kød - Flæk - Pålæg

En gros og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en gros

Roman Kusler

Murermester

Stationsvej 11, Nivå

Telefon (03) 24 71 50

syngende, - det medvirker blot til at messen bliver tynd.

2) Kunne det ikke lade sig gøre at få et ordinarium, som er sangbart, og som folk kender? Den trosbekendelse, som blev brugt, kendte ikke halvdelen af forsamlingen.

3) Kunne det ikke lade sig gøre at få et lidt mindre påtrængende kor, - det kunne godt være et ganske almindeligt jævnt sognekor, som ikke tager vejret fra forsamlingen, men blot angiver og støtter melodien? Skal der så synges et eller andet bravournummer undervejs, kan de mere skolede og professionelle træde til.

Dette er ikke ment som et arrigt opstød, men som et forslag affødt af synet af en gruppe unge og børn, for hvem det hele gik i fisk, fordi det var umuligt for dem at knytte tråden mellem deres egen tilværelse og det, som skete. Jeg tror ikke, at det som skete på Åsebakken, åbner vejen for en større forståelse for det hellige hos de unge, som har brug for at leve sig ind i mysteriet om jomfru Maria, Guds Moder.

Erik Christiansen OP

DEN DØENDE VALFART?

For dem, som ikke var med på årets valfart til Åsebakken, kan det berettes, at valfarten fulgte de fastlagte traditioner, herunder også den uskrevne regel, at deltagerantallet selvfølgelig stadig daler. Hvorfor selvfølgelig? Lad mig svare med et andet spørgsmål: »Hvorfor overhovedet en valfart?«

Hvad der oprindeligt startede i besættelsestidens skygge som en national andagtsøvelse er nu blevet en kedelig akronisme. Endnu spøger et enkelt Dannebrog, men nationalismen er falmet. Tværtimod burde det væsentlige nu være *Katoliciteten*: Hvad vil det sige at være en lille del af en verdensomspændende kirke i et afkristnet nordisk land? Det er på tide at skue ud over vor egen lille andedam. Og lad os så få praktiseret katoliciteten på valfarten. Lad mig blot nævne nogle få forslag:

1. Foruden sognegrupperne deltager nationale grupper og evt. en ungdomsgruppe i turen gennem skoven.

2. Messen må både geografisk og nationalt være samlingspunktet. Det indebærer, at vi må have alteret ud midt på området (hvilket ikke kan være en teknisk umulighed), og at messen må være international. Vælg internationale sange og uddel teksten på alle relevante sprog og benyt i begrænset omfang (f.eks. til Credo) latinen som det fælles sprog.

3. Stedet må helt anderledes bære præg af den folkefest, et sådant møde med Gud er. Lad de nationale grupper vise deres kunnen med sang og musik, med folkedans og anden folkløse.

4. Og lad os så undgå processioner for processionens egen skyld. Lad Jomfru Maria »gå med« i den sidste del af turen gennem skoven og i indmarchen i stedet for denne bæren rundt uden mål.

Til sidst et hjertesuk til valfartskomiteen: Enhver ledelse har et ansvar for at forny sig.

På gensyn til valfarten 1973

Gunnar Lorenzen

Med frygt for at blive lynchet af unge forældre og børnepsykologer vover jeg trods alt at omtale små børns tilstedeværelse under messen. Det er en stor misforståelse, en plage for de arme unger og ikke mindst for menigheden, der håber på i kirken at finde en smule fred og ro til andagt.

Vore kirker er jo alle mere eller mindre gamle, så det nytter ikke at tilbygge rum med lyd isoleret glas, hvor forældrene kunne sidde med de små, som man har gjort det mange steder på den anden side af Atlanten. Men alle kirker har en krypt eller noget tilsvarende, og kunne man ikke der samle nogle unge piger mellem 15-20, som ville oprette en legestue fra 10-12 om søndagen. Det blev praktiseret for 20 år siden med stor succes i Canada, hvor jeg selv har oplevet det. Jeg kan godt forstå, at det er rarest, når mand og kone kan følges ad til messe, men har man små børn, der uafledigt forstyrrer, bør man, så længe ingen anden løsning findes, gå på hver sit klokkeslæt af hensyn til sine medmennesker, - det har vi andre gjort, indtil børnene nåede den alder, hvor de både kunne sidde og tie stille.

Inge Pontoppidan

ANG. MENIGHEDSRÅDSVALG

At være valgt til en tillidspost i åndens verden, eller den mere profane, er ikke ensbetydende med et arbejde i udelukkende harmoni.

Vi er mennesker, »troende«, men dog såre almindelige.

Reglen, at nogle er særlig arbejdsivrige, vil alting selv, ikke høre på andres meninger, ikke lytte i ro til en, som ikke er særlig veltalende, men som dog alligevel har en indsigt, en viden, som er værd at lytte til, gælder os alle.

Sagen er jo i en nøddeskal den, at arbejdet skal gøres, nogen skal gøre det, - om det er den eller den, der altid skal gå foran, afhænger af den takt, vi er i besiddelse af.

Her er ingen store eller små profeter, men alligevel, der er forskel på vore evner, vor indsats, de ti tjenere i evangeliet fik alle sammen en chance, men de opnåede ikke samme glæde, ikke samme rente af deres indsats, de ville ikke alle ofre sig for sagen.

Vi uden for rådet tænker vel ikke altid på, hvor krævende et arbejde det er at forvalte den tillid, der gives et medlem af menigheden, når vedkommende vælges til en tillidspost.

De ti tjenere i evangeliet havde hver sin måde at arbejde på, – de to havde samme mål, den tredje opgav.

De nye menighedsråd er valgt i kraft af demokrati. Før var kirkens ledelse patriarkalsk, – i moderne sprogbrug kunne vi kalde det diktatur. Rom bestemte. Nu får lægmanden eller lægfolket, om vi vil, lov til at være med. Kan vi løse opgaven bedre, eller gør vi som manden med det ene pund, der lod opgaven ligge og mistede renten, dvs. glæden.

Et organ, der er i splid med sig selv, går til grunde, derfor samarbejde. Enhver på sin plads, må gøre det, han eller hun formår i kraft af det eller de pund, der er blevet givet til den enkelte.

At tale, at fremlægge opgaverne for et råd, »en bestyrelse«, på en sådan måde, at alle forstår det, er en kunst, men at lytte og lade andre prøve kræfterne, er også meget af en kunst. Derfor lad alle prøve kræfterne til alles, dvs. menighedernes, bedste.

Tale er sølv, tavshed er guld. Så er da løsenet i den forbindelse, at vi lader gullet ligge og søger det bedst mulige i det, der ligger foran os, i årene der kommer.

Men også for os uden for rådet er der et arbejde at gøre.

Ligesom vi i kirkens forbønner beder for dem, der sidder med magt og myndighed inden for stat og kirke, således kan vi, der har indvalgt disse folk til rådsmedlemmer, bede også for dem, der nu skal arbejde i de kommende fire år.

Formen for vor bøn kan hentes i Kongernes bog i Salomons bøn.

Han bad ikke om rigdom, magt og ære, men om evner til at lede folket.

Vi ønsker derfor, at arbejdet i de nye menighedsråd må lykkes for dem til gavn for alle.

Axel V. Christoffersen

SOGNEPRÆSTESKIFTE VED SAKRAMENTSKIRKEN PÅ NØRREBRO

Det er kun 2 måneder siden, vi publicerede, at vor sognepræst Ebbe Simonsen havde 25 års jubilæum, og vi festede i den anledning. Man kan roligt sige, at det var en dag, som både jubilaren og menigheden var meget tilfreds med, men desværre var vi nogle, der samtidig var lidt beklemte, fordi vi vidste, at det ikke ville vare så længe, før pastor Simonsen – efter eget ønske – ville forlade os. Pastor Simonsen havde efter nogle anstrengende år på Nørrebro ønsket at få et mindre sogn.

I et forsøg på at være kåde sagde vi, at vi ville feste for pastor Simonsen den 6. april, den 7. ville han pakke og den 10. tage ophold i Horsens, altså ved Sct. Josefs Kirke. Det kom imidlertid ikke til at passe, at det blev Horsens, men efter en mellemstation i Åbenrå skulle Sønderborg være pastor Simonsens nye sogn, og fra 3. juli i år skal pastor Paul d'Auchamp være sognepræst på Nørrebro.

Det er nok en skuffelse for mange i sognet, at pastor Simonsen ikke bliver længere. Jubilæet viste rigtig, hvor glad man har været for sognepræsten, men skal vi i menigheden være helt ærlige, kan vi godt se, at vi har slidt hårdt på vor sognepræst, der ved sin tiltræden var fuld af initiativ til at ændre kirken, og som påtog sig den meget svære opgave at ændre »det gyldne alter«, så præsten kunne stå med ansigtet mod menigheden. Senere var det det store hvide bare korrum, der med det store kors fik en tiltrængt dekoration. Pastor Simonsen havde ideer til mere, men der var andet, der lagde beslag på kræfterne. 2 kapellaner forlod os i løbet af 3 år – ikke bare sognet, men præstekaldet. Det kan tage på en sognepræst, der hver dag får problemerne præsenteret.

Vi må derfor alle håbe, at pastor Simonsen nu må få nogle gode arbejdsår i Sønderborg. Selv siger vi tak både for årene som kapellan og som sognepræst. Som formand for menighedsrådet har jeg selv i 2 år haft et meget nært samarbejde med ham, og jeg kan kun sige, at havde alle menighedsråd en så samarbejdsvenlig sognepræst, ville meget være nemmere. Overgangen til at have menighedsråd har mange steder været svær for begge parter, og selvfølgelig kan man ikke altid være helt enige, men jeg erindrings ikke nogen lejlighed, hvor pastor Simonsen ikke har gjort alt for, at vi i hvert fald skulle nå til et kompromis, som alle kunne være tilfredse med, og ingen mistede ansigt.

Forandringen for sognet bliver stor, for hidtil har 3 præster boet i vor præstebolig. Nu bliver der kun én, som forhåbentlig af og til får nogen hjælp, – det har biskoppen lovet os. Pastor Højbo flytter også fra sognet, idet han har fået sig en egen bolig. Han er jo ikke ansat ved sognet, men vil i fremtiden prøve at hjælpe i forskellige sogne, hvor der kan være brug for hans evner.

Samtidig med, at vi siger farvel til pastor Simonsen med et stort TAK og alle vore ønsker og forbønner for fremtiden, siger vi velkommen til pastor d'Auchamp og håber, at vi vil få det samme gode samarbejde med vor nye sognepræst, som vi har været vant til med vor »gamle«.

Lily Fausbøll.

D. Plate Petersen

Malemester

Telefon FAsan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 180

Telefon 65 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Allt vedrørende begravelse
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefyer

Allt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændselolie

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Muremestre

Amaliegade 16 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian W. Jørgensen

HORSENS

Poul

HENRIKSEN

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 87 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 62 08 60

Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 15 38

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæstmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gæstmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 61

N. Juel Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

SCT. ANNÆ REJSER

Italien: 29/9-13/10 - »Kulturperler« - 15 dg. - fly - kr. 1375,-.

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - 8 dg. - fly - kr. 748,-

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

ACADEMICUM CATHOLICUM

AC's bestyrelse

Efter generalforsamlingen den 17. maj og sit konstituerende møde har bestyrelsen følgende sammensætning:

Lektor Kaspar Kallan (formand), ekspeditionsekretær H. W. Saxild (næstformand), lærerstuderende Karen Hammer (sekretær), civilingeniør Bent Hisinger (kasserer, giro 2 09 96, Strandparksvej 2, 2900 Hellerup), lægesekretær Ingeborg Ruben, stud. jur. Marianne Meyer og stud. jur. Niels Preisler.

Kontingent

Dette blev på generalforsamlingen fastsat til 36 kr., dog 24 kr. for studerende og medlemmer uden for Storkøbenhavn.

Klitborglejren 1972

24. juni-1. juli

Vi kan igen i år tilbyde et lejrophold på Klitborg, der ligger i en af de mest naturskønne egne ved Rørvig i Nordsjælland. - Hvorledes skal vi som mennesker forholde os til det samfund, vi i dag lever i? Krigenes rædsler i Afrika og Asien og de fattiges skrig efter føde sammesteds er med de moderne kommunikationsmidler pludselig rykket ind i vor hverdag. Disse tilsyneladende uløselige problemer samt vort højt teknokratiske samfund har været medvirkende til, at mennesket i dag føler sig fremmed over for sig selv og dermed også for samfundet og de problemer, det skal løse dér. - Dette vil vi tage op på årets Klitborglejr gennem foredrag og samtaler.

Lundtofte-konferencen 1972

24.-29. juli

vil som en fortsættelse af Århus-konferencerne i år blive afholdt på Danmarks tekniske Højskole. Arrangement DKS og AC. Se venligst det vedlagte program.

Bestyrelsen

BEMÆRK!

I henhold til nogle låneres ønske
forbliver
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
ÅBENT
i JULI og AUGUST
Sædvanlige dage og tider.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 2/7: 13. alm. Søndag: 2. Kong. 4,8-11. 14-16a. - Salme 88 (89), 2-3. 16-19. (R: 2a). - Rom. 6,3-4. 8-11. - Mt. 10,37-42.

Mandag d. 3/7: Am. 2,6-10. 13-16. - Mt. 8,18-22.

Tirsdag d. 4/7: Am. 3,1-8; 4,11-12. - Mt. 8,23-27.

Onsdag d. 5/7: Am. 5,14-15. 21-24. - Mt. 8,28-34.

Torsdag d. 6/7: Am. 7,10-17. - Mt. 9,1-8.

Fredag d. 7/7: Am. 8,4-6. 9-12. - Mt. 9,9-13.

Lørdag d. 8/7: Am. 9,11-15. - Mt. 9,14-17.

Søndag d. 9/7: 14. alm. Søndag: Zak. 9,9-10. - Salme 144 (145), 1-2. 8-11. 13cd-14. (R: 1 eller Alleluja). - Rom. 8,9. 11-13. - Mt. 11,25-30.

Mandag d. 10/7: Hos. 2,14. 15b-16. 19-20. - Mt. 9,18-26.

Tirsdag d. 11/7: Hos. 8,4-7. 11-13. - Mt. 9,32-38.

Onsdag d. 12/7: Hos. 10,1-3. 7-8. 12. - Mt. 10,1-7.

Torsdag d. 13/7: Hos. 11,1. 3-4. 8c-9. - Mt. 10,7-15.

Fredag d. 14/7: Hos. 14,2-10. - Mt. 10,16-23.

Lørdag d. 15/7: Es. 6,1-8. Mt. 10,24-33.

Søndag d. 16/7: 15. alm. Søndag: Es. 55, 10-11. - Salme 64 (65), 10-14. (R: Lk. 8,8). - Rom. 8,18-23. - Mt. 13,1-23 (eller 13,1-9).

Mandag d. 17/7: Es. 1,11-17. - Mt. 10, 34-11,1.

Tirsdag d. 18/7: Es. 7,1-9. - Mt. 11,20-24.

Onsdag d. 19/7: Es. 10,5-7. 13-16. - Mt. 11,25-27.

Torsdag d. 20/7: Es. 26,7-9. 12. 16-19. - Mt. 11,28-30.

Fredag d. 21/7: Es. 38,1-6. 21-22. 7-8. Mt. 12,1-8.

Lørdag d. 22/7: S. Maria Magdalene. Højs. 3,1-4a. (Eller: 2. Kor. 5,14-17). - Salme 62 (63), 2-6. 8-9. (R: 2b). - Joh. 20,1-2. 11-18.

Søndag d. 23/7: 16. alm. Søndag: Visd. 12,13. 16-19. - Salme 85 (86),5-6. 9-10. 15-16a. (R: 5a). - Rom. 8,26-27. - Mt. 13,24-43 (eller: 13,24-30).

Mandag d. 24/7: Mika 6,1-4. 6-8. - Mt. 12,38-42.

Tirsdag d. 25/7: Apostelen S. Jakob: 2. Kor. 4,7-15. – Salme 125 (126),1-6. (R: 5). – Mt. 20,20-28.
 Onsdag d. 26/7: Jer. 1,1. 4-10. – Mt. 13,1-9.
 Torsdag d. 27/7: Jer. 2,1-3. 7-8. 12-13. – Mt. 13,10-17.
 Fredag d. 28/7: Jer. 3,14-17. – Mt. 13, 18-23.
 Lørdag d. 29/7: Jer. 7,1-11. – Mt. 13, 24-30.
 Søndag d. 30/7: 17. alm. Søndag: 1. Kong. 3,5. 7-12. – Salme 118 (119),57 og 72. 76-77. 127-130. (R: 97a). – Rom. 8,28-30. – Mt. 13,44-52 (eller: 13,44-46).

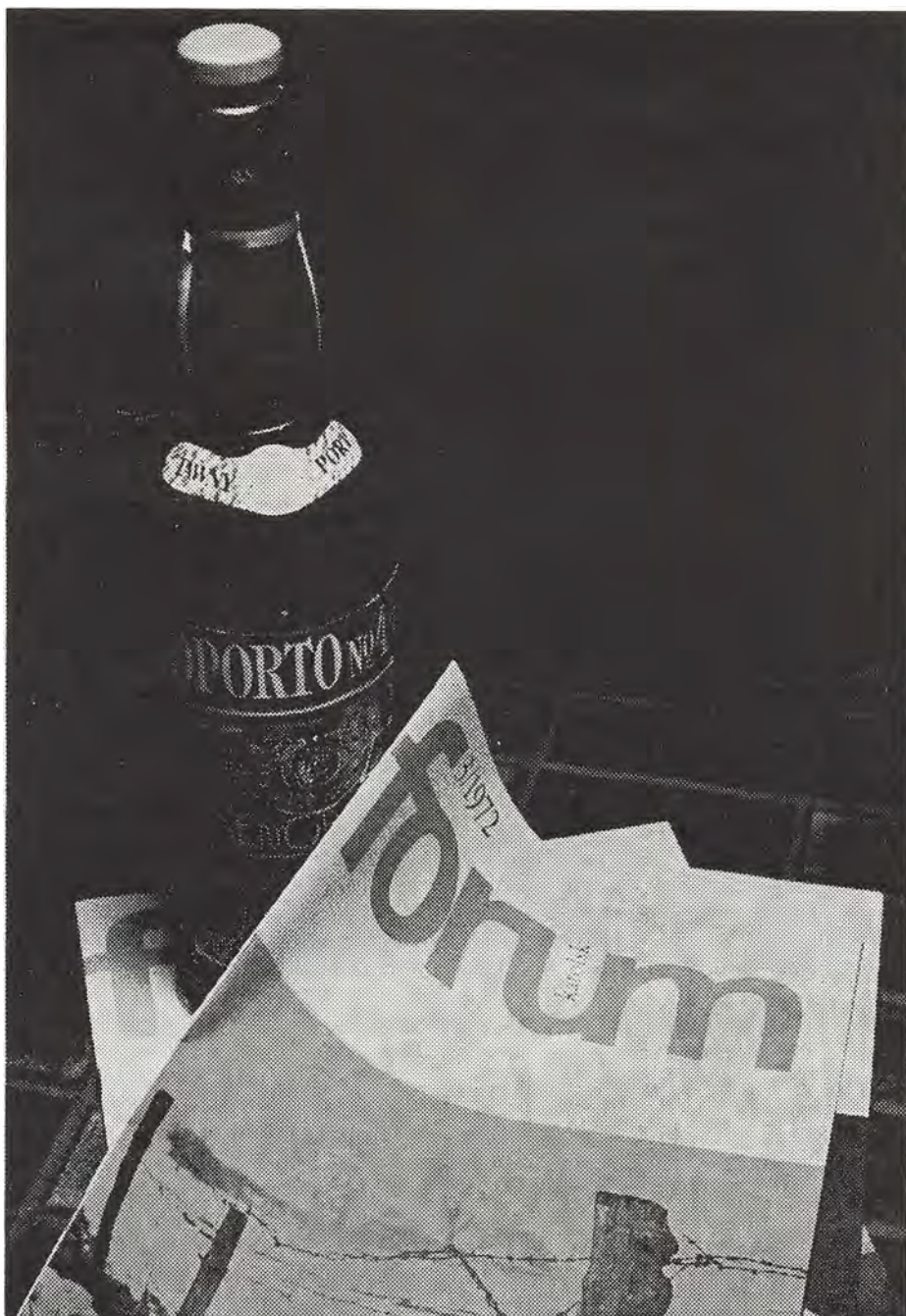
LITURGISK KALENDER

Søndag d. 2/7: 13. alm. Søndag.
 Mandag d. 3/7: S. Irenæus, biskop og martyr.
 Tirsdag d. 4/7: Ferialdag.
 Onsdag d. 5/7: Ferialdag. – Eller: S. Antonius M. Zaccaria, præst.
 Torsdag d. 6/7: Ferialdag. – Eller: S. Maria Goretti, jomfru og martyr.
 Fredag d. 7/7: S. Cyrillus, munk, og S. Methodius, biskop.
 Lørdag d. 8/7: Ferialdag. – Eller: S. Elisabeth, dronning af Portugal. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 9/7: 14. alm. Søndag.
 Mandag d. 10/7: Ferialdag.
 Tirsdag d. 11/7: Ferialdag.
 Onsdag d. 12/7: Ferialdag.
 Torsdag d. 13/7: Ferialdag.
 Fredag d. 14/7: S. Bonaventura, biskop og kirkelærer.
 Lørdag d. 15/7: Ferialdag. – Eller: S. Henrik, tysk-romersk kejser. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 16/7: 15. alm. Søndag.
 Mandag d. 17/7: Ferialdag.
 Tirsdag d. 18/7: Ferialdag. – Eller: S. Kamillus af Lellis, præst.
 Onsdag d. 19/7: S. Vincens af Paul, præst.
 Torsdag d. 20/7: Ferialdag. – Eller S. Hieronymus Emiliani, præst.
 Fredag d. 21/7: Ferialdag. – Eller S. Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer.
 Lørdag d. 22/7: S. Maria Magdalene.

Søndag d. 23/7: 16. alm. Søndag.
 Mandag d. 24/7: Ferialdag.
 Tirsdag d. 25/7: Apostelen S. Jakob den Ældre.
 Onsdag d. 26/7: S. Anna, Jomfru Marias Moder.
 Torsdag d. 27/7: Ferialdag.
 Fredag d. 28/7: Ferialdag.
 Lørdag d. 29/7: S. Olav, konge af Norge, martyr.
 Søndag d. 30/7: alm. Søndag.

DER ER HYGGE
 OGSÅ
 I KATOLSK FORUM

TEGN ET
 ABONNEMENT

K.F., BREDGADE 69 A, 1260 K, (01) 11 60 80

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchsvøj 8, 1825 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgepris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

GODARD

Her i sommertiden er det endnu sværere end ellers at være aktuel med filmanmeldelsen. Derfor har jeg valgt at skrive en lille artikel om en af filmkunstens største instruktører, Jean-Luc Godard. Tidspunktet er slet ikke så dårligt valgt, for Godard er nået til et vendepunkt i sin kunstneriske og politiske udvikling. Siden gennembruddet i 1959 med »Åndeløs« har hans film med stigende intensitet og konsekvens været udtryk for en revolutionær filmskabers dilemma i et kapitalistisk samfund. Siden 1968 har konflikten vist sig ved, at Godard overhovedet ikke har lavet film ad de sædvanlige, kommercielle kanaler. Først nu, fire år efter, vender han tilbage til et større publikum, idet hans nyeste spillefilm har haft premiere i Paris. Endelig viser dansk fjernsyn en gang i løbet af sommeren en af hans tidligere film.

Destruktionstemaet

I Chr. Braad Thomsens glimrende bog om Godard (Rhodos 1971) påvises det meget overbevisende, at destruktionstemaet er centralt i hele Godards produktion. I de første film benytter Godard nogle af de populære genrer som f.eks. agent- og krigsfilmene samt musicalen, men han bruger den kendte ramme til at fortælle det modsatte af, hvad man skulle forvente ud fra formen. Handlingen i musical'en »En kvinde er en kvinde« går i korthed ud på, at pigen går til husvennen for at blive gravid, fordi hendes elsker ikke selv vil. Herved kommer der spændinger og modsætninger imellem personerne, selvom rammen forudsætter, at »livet er en dans på røde roser«. På den måde udhuler Godard genren indefra ved at vise os det umulige eller falske i dens menneskeforståelse.

Et andet godt eksempel på destruktio- nen af genrerne, ja af filmsproget som sådant, er krigsfilmene »Les Carabiniers«.

Her har Godard, i modsætning til både krigs- og anti-krigsfilm, skildret krigen helt uden rystende og forargelige scener. I stedet er krigen fremstillet som det, den efterhånden er blevet til for os: trivi- el hverdag.

Mistillid til sproget

Destruktionen stopper ikke ved de kendte genrer eller de udslidte klicheer, men føres helt igennem til selve det sprog, filmskaberne betjener sig af. Kritikken bliver således også til selvkritik, som for Godards vedkommende har været så alvorlig, at den i en periode helt har afskåret ham fra at lave film.

Denne mistillid til sproget og billedet giver, sammen med en voldsom trang til at udtrykke sig for at ændre verden, en næsten uløselig konflikt for Godard. Konflikten udtrykkes klart i hans bidrag til episodefilmen »Fjernt fra Vietnam«. Her har Godard nemlig filmet sig selv bag sit kamera, mens han taler om sin isolation fra den vietnamesiske befrielses- kamp og sin magtesløshed bag kameraet.

De fleste mennesker regner vel destruk- tion for noget negativt, men hvis man tænker på det som eliminering af noget sygt, fremstår det som noget positivt. Dette er helt centralt for forståelsen af Godards destruktion af filmsproget og den virkelighed, som afspejles. Det er ikke Godard, der ødelægger virkelighe- den, men virkeligheden – livet i det ka- pitalistiske Vesteuropa – som ødelægger menneskene. De fleste af hovedpersoner- ne overlever slet ikke. De dræbes på flugt fra eller i oprør mod samfundet. Når det heller ikke kan ses udelukkende negativt, skyldes det, at personerne i deres oprør peger på mere meningsfyldte måder at leve på. Dette ses både smukt og tragisk i slutningen af »Livet skal leves«, hvor luderen Nana forsøger at undslippe sin alfons, fordi hun er blevet forelsket.

Hun skydes ned i det øjeblik, hun for- søger at bryde med sin rolle som salgs- objekt. Kærligheden har ingen mulighe- der i et samfund, hvor mennesker tvinges til at sælge sig selv.

Politiske film og at lave film politisk

Godard er ikke det mindste i tvivl om, at det er det kapitalistiske samfund, som ødelægger menneskene og gør kærlighe- den umulig. Hans klare politiske stand- punkt fører dog ikke til, at han laver politisk propaganda i gængs forstand. »Hvor meget den politisk bevidste film- skaber end forsøger at forandre verden med sine film, så formår han i det høje- ste at forandre og forbedre sin egen til- værelse på bekostning af de andres.« Så- ledes konkluderer Braad Thomsen om den politiske film. At lave film politisk vil sige, »at det ikke mere drejer sig om at lave film for folket, men om at lade folket selv komme til orde ved hjælp af filmkameraet.«

Den politiske film fortæller i lækre farver og smarte vinkler om arbejdernes dårlige forhold, korrupsion eller un- dertrykkelsen. Et eksempel på dette er de to film »Z« og »Tilståelsen« af Costa- Gavras. At lave film politisk betyder derimod at vise folket i kamp, at forstå den objektive verden, ikke for at for- klare, men for aktivt at omforme den.

Det er store forhåbninger, Godard stiller til virkningerne af at lave film po- litisk. En anden militant instruktør, bra- silianeren Glauber Rocha, har dog den modsatte opfattelse. Han regner med, at film næppe har nogen politisk betydning. Jeg tror, Rocha har fat i den rigtige en- de, for folks politiske bevidsthed udvik- les på arbejdspladsen og ikke i biografer- ne. Det er Godard ved at indse, idet han har sagt, at den politiske film kun er en detalje i revolutionen.

Jakob Frandsen

INSTRUKTION OM MESSEN

1. Messen er kirkeens midtpunkt. Ved den skabes enhedens bånd, der knytter forskellige personer sammen til en menighed og forskellige menigheder sammen til et bispedømme. Endelig er det den fulde gensidige anerkendelse af den hellige eukaristi, der gør alle katolske bispedømmer til en synlig enhed under ledelse af biskoppen af Rom. Derfor er den katolske kirke ikke blot og ikke først og fremmest en ydre organisation, men den er et »troens mysterium«, fordi katolikkerne bliver ét med hverandre ved Kristi legeme og blod, som de modtager under messen.

I: SÆRLIGE FORMER FOR MESSER

2. Rundt omkring i bispedømmet finder særlige børne-, ungdoms- og familiemesser sted, og man har allerede gjort gode pastorale erfaringer.

For at fremme en fortsat god udvikling, vil jeg her kort kommentere de omtalte former for messer.

3. Børnegudstjenester

En børnegudstjeneste er en gudstjeneste tilrettelagt for børn af en bestemt aldersgruppe.

Tilrettelæggelsen af sådanne gruppegudstjenester for børn tager hensyn til gruppens udviklingsniveau, således at liturgiens sværhedsgrad ikke overstiger gruppens evner.

Liturgikonstitutionen art. 19 understreger eksistensberettigelsen af sådanne gruppegudstjenester: »Sjælesørgerne skal med iver og tålmodighed tage sig af de troendes liturgi-

ske dannelse og se til, at de aktivt deltager i liturgien både med legeme og sjæl på en måde, som står i forhold til deres alder, stand, livsform og øvrige religiøse dannelse. Dermed tager de sig af en af de vigtigste opgaver, som den trofaste forvalter af Guds riges mysterier er betroet.»

Gruppegudstjenester for børn kan arrangeres som led i den kateketiske undervisning. Særlige forudsætninger for arrangementer af denne art giver den katolske skole, hvor børnene i forvejen danner en gruppe på grund af samværet i klassen, og hvor de fornødne hjælpemidler er til stede.

Det er normalt ikke anbefalelsesværdigt, at gruppemesser for børn henlægges til søndagens almindelige gudstjenestetider i selve kirken. Her er det at foretrække, at der afholdes en familiegudstjeneste fremfor en messe for børn alene.

Når der holdes gruppemesse for børn, bør man annoncere, hvilken aldersgruppe de er tilrettelagt for. At holde børnegudstjeneste for børn i alle aldre er nemlig næppe muligt.

4. Ungdomsgudstjenester

Herved forstås særlige former for gudstjeneste, hvor man imødekommer de unges ønsker og behov med hensyn til tekster, musik og rituelle udtryk. Disse gudstjenester er i hele verden vokset frem med baggrund i ungdomsmiljøerne selv. De henvender sig først og fremmest til de unge. Ofte deltager dog også mange voksne med glæde i disse gudstjenester.

Fænomenet bør have præsternes og menighedernes fulde opmærksomhed. De unge i dag skal være kirken i morgen. Der er behov for sand pastoral omsorg for alt, hvad der vedrører de unges ægte deltagelse i en liturgi, der udtrykker og støtter deres tro og kirkefællesskabet.

En ren negativ holdning over for fænomenet ungdomsliturgi er gold og uretfærdig. Hellere bør vi glæde os over, at ungdommen i dag søger deres egne udtryk for den katolske kirkes tro og gudstjeneste. Det er jo tegn på, at de tager kirkeens fællesskab alvorligt. Fænomenet bør derfor vurderes og bedømmes i dette perspektiv.

Eukaristien er det sakramente, hvori Kristus indbyder os til at tage del i sit måltid og derigennem i sit liv og i sin hyldelse til Faderen. Det er under anvendelse af vore egne handlinger og vore egne udtryksformer, at dette sker. Derfor får hele vor menneskelige kultur sin plads inden for eukaristien, og det er forkert at ville udelukke vor tids kultur og dens nye udtryksformer.

5. Familiegudstjenester

Herved forstås gudstjenester, som i deres bygning og i valget af udtryksmidler på ganske speciel måde tager hensyn til, at den forsamlede menighed består af voksne og børn.

En familiegudstjeneste er altså ikke en gruppegudstjeneste, som en børnegudstjeneste eller en ungdomsgudstjeneste er det.

Familiegudstjenesten har en familiesammensætning som sit udgangspunkt, dvs. den forsøger i sin opbygning at skabe forudsætning for, at både voksne og børn kan engageres. Med børn menes her både familiens mindreårige og familiens teenagere. Med voksne menes ikke blot forældre, men også familiens unge omkring de 20 eller derover.

I forsøget på at engagere både voksne og børn ligger også forskellen fra den almindelige søndagsgudstjeneste. Denne er gerne hovedsagelig for voksne.

En familiegudstjeneste lægger stor vægt på, at liturgi er en social handling, som alle tilstedeværende bør kunne blive engageret i.

Liturgiens sværhedsgrad i en familiemesse bør således ikke blot afpasses efter de tilstedeværende mindreårige børn, men også rette sig efter den opvoksende ungdom. Af den grund vil sværhedsgraden under samme gudstjeneste skifte: nogle gange overstige de mindreåriges evner, men være egnet for de unge; en anden gang være for let for den opvoksende ungdom, men være tillempet for de mindreårige; en anden gang ligge fuldstændig på de voksnes niveau.

Denne brogethed vil dog være en harmonisk enhed i lighed med, hvad der sker i en familie. Også i familien føres nogle samtaler helt på de voksnes niveau, mens børnene lytter; andre gange sker det på børnenes niveau. Og som det er med samtalerne, er det også med handlingerne: børn ser til, når de voksne udfører et arbejde; ved andre lejligheder er det børnenes leg, de voksne deltager i.

II: NADVERBØNNENS STRUKTUR

6. Ifølge de senere romerske udtalelser om eukaristien¹⁾ indeholder nadverbønnen en

selv om en protestant i Danmark vel altid *ville kunne* træffe en af sine egne præster, kunne nøden jo være af sjælelig art. Trosnød kan forekomme, udtalt tvivl på reformationens nadverforvaltning, eller umuligheden for at tro på, at det, der sker i ens egen kirke, endnu svarer til reformationens tro. I sådanne tilfælde af åndelig nød måtte det vel være den katolske præsts første økumeniske pligt at hjælpe den nødstedte til en rigtig forståelse af dennes egen tro, om muligt tilvejebringe den savnede kontakt mellem protestanten og dennes egen præst, fremfor umiddelbart at antage, at den nødstedte søger »katholicisme«.

Glædeligt er også, at betingelsen for en tilladelse til kommunion er en *udtrykkelig og utvetydig trosbekendelse* angående eukaristien. Dette udelukker jo, at protestanten blot søger en nadverstemning, der svarer bedre til hendes/hans religiøse følelser, eller et mere påfaldende menneskeligt fællesskab ved den katolske altergang, bl.a. fordi den foregår under i stedet for efter messen, osv. Af den ansøgende protestant forventes altså en trosbekendelse angående sakramentet, ikke bare noget i retning af, at »det er jo den samme Gud, vi alle tror på«. Der siges ikke, at protestanten skal bekende sin tro på *alt* hvad den katolske kirke ellers tror og lærer, men selvfølgelig hænger katolsk sakramentslære i allerhøjeste grad sammen med katolsk lære om Kirken-som-sakramente. Men troen på forvandlingen i liturgisk kontekst skulle være tilstrækkelig. Mange protestanter har i øvrigt denne tro og er på dette punkt mere katolsk end de selv er klare over.

Glædeligt er det at få bekræftet, at anglikanerne regnes blandt de ortodokse og ikke blandt protestanterne. Det må især glæde dem selv mest, samtidig med, at det nok skal irritere dem en del, at et nyt dokument ikke nævner det teologiske studiearbejde, der er foretaget, så indtrykket vækkes, at man enten er alt for langsom til at bekræfte resultatet eller ikke regner det for værdifuldt nok. Er man så mistroisk over for teologer? Er kirkernes nuværende »lære« ikke også tidligere teologers »meninger og studieresultater?«

Irriterende er, at ordfører Fortino omtalte forbudet for katolikker mod at deltage i ikke-katolske nadvergudstjenester, uden særligt klart at udtrykke, om det gælder selve altergangen (så er vi enige) eller gudstjenesten overhovedet.

Måske irriterer det en gruppe katolikker og protestanter, at de nye bestemmelser ikke er gået langt videre end udvidelsen af begrebet nødsituation. Sekretariatet for de kristnes enhed er sig vel meget stærkt bevidst, at letkøbt økumenisme og overfladisk enhed ikke er vejen til virke-

lig og dybtgående enhed. Også her i landet praktiseres former for kommunion, som undgår trosbekendelsen på hvad der sker, eller som lader enhver tro, hvad enhver vil. Skaber dette ikke snarere hyggemønstre end enhed i troen? Spørger man os, ville vi hellere svare, at det forekommer os ærligere, både over for sig selv og hinanden og over for kirkerne, at lide under skilsmissen end at lade, som om den ikke eksisterede, pinlig og synlig. Gærden skal rives ned, men det rives ikke ned, ved at man hopper over det. I sidste ende risikerer den »fælles« tro i disse grupper blot at blive et papirløst ægteskab.

Men for de papirløse katolikker, som så mange ikke-katolikker-i-nød i virkeligheden er, må denne nye forståelse for deres søgen derimod åbne muligheder for en løsning, der er mere end en nødløsning.

BISPE-KONFERENCE

Den nordiske bispekonferences økumeniske kommission holdt møde i København fra den 22.-24. august. Foruden biskop Martensen og pastor Ib Andersen deltog følgende repræsentanter for de respektive lande i mødet: P. D. J. Boers O.F.M. (Norge), P. Martti Voutilainen O.P. (Finland), P. Jean Dureau O.P. (Sverige), P. V. Duclos O.P. (Danmark). På selve mødet drøftede man en rapport om den økumeniske situation i de nordiske lande, som skal sendes til Enhedssekretariatet i Rom. Selve rapporten skal sammen med tilsvarende rapport fra verdens øvrige bispekonferencer behandles på Enhedssekretariatets næste møde i Rom fra den 15.-22. nov. Til dette møde har også ikke-biskoppelige repræsentanter adgang. Den nordiske bispekonference vil blive repræsenteret ved P. Boers, Norge.

Det næste møde af den nordiske bispekonference finder sted i Reykjavik (Island) fra den 12.-20. september. På mødet vil man bl.a. også drøfte den nye instruktion fra Enhedssekretariatet i Rom, som i visse tilfælde giver ikke-katolske kristne lov til at modtage kommunionen i den katolske kirke.

Man kan undvære Katolsk Forum

i nogen tid

og hvad så?

så tegner man et abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 11 60 80

NØDSITUATION

Nye muligheder for kommunion til ikke-katolske kristne

eftertryk fra

**katolsk
sogneblad**

september 1972

Willem Wuyts

Rom, 7. juli 1972. (CIP -UPI)

Vatikanets Sekretariat for enbed mellem de kristne har pr. fredag den 7. juli offentliggjort et dokument vedrørende tilladelsen for ortodokse og protestantiske kristne til at søge altergang i en romersk katolsk gudstjeneste. Det er undertegnet af både pave Paul VI og kardinal Willebrands, formand for Sekretariatet. Det nye dokument indeholder ingen nye regler, men opfordrer biskopperne til en mere smidig tolkning af de hidtil gældende bestemmelser.

Det er klart, at en bredere tolkning vil medføre en ændret praksis.

De nuværende bestemmelser gik ud på, at katolske præster, eller andre dertil bemyndigede, kun måtte uddele kommunionen til en ortodoks eller protestantisk kristen, når denne befandt sig i en *nødsituation*: 1) dødsfare, 2) fangenskab, 3) forfølgelse, og umuligt kunne kontakte en præst af sit eget trossamfund.

Fra nu af

I fremtiden vil det blive muligt og tilladt, at tolke som *nødsituation*, den omstændighed, at en ikke-katolik *vanskeligt* kan kontakte sin egen kirkes præst. Princippet nødstilfælde håndhæves altså, men det overlades til den lokale biskop at afgøre, hvad der i hans bispedømme, på grund af særlige tilstande, kan betragtes som *nødsituation*. Biskoppen skal behandle hver ansøgning for sig, men hvis ganske specielle *nødsituationer* skulle vise sig at være af *vedvarende art* eller at *indtræffe regelmæssigt eller tit*, kan bispekonferencen udfærdige særbestemmelser, kun gældende for dens embedsområde.

Trosbekendelsen afgørende

Dokumentet af den 7. juli skelner klart mellem ortodokse og protestanter. Ortodokse tror det samme som katolikker; deres trosopfattelse af eukaristien, Kristi reelle tilstedeværelse i brødets og vinens skikkelser, stemmer fuldstændig overens med den romersk katolske sakramentslære, så på dette punkt kan der ikke herske nogen misforståelse. (Der er selvfølgelig kun tale om de ortodokse, der ikke er unieret med Rom, fordi de afviser Peters og følgelig romerkirkens pavedømmes primat over deres egne patriarker. Med de unierede ortodokse har vi jo sakramentsfællesskab. Mange vil kunne huske Vatikanerkonciliet pragtfulde syriske, slaviske, koptiske, maronitiske og andre højmesser).

I nogle protestantiske kirkesamfund betragtes Kristi tilstedeværelse i nadverbrød og -vin enten symbolsk eller åndelig. Hvad vil det sige?

Symbolsk tilstedeværelse betyder enten: som brød og vin nærer legemet, således nærer Kristus sjælen, eller: ikke brødet og vinen forvandles til Kristus, men omvendt hengiver Kristus sig til os som brød og vin. (Først blev Ordet menneske i vort kød, dernæst blev »kødet« brød og vin i nadveren).

Den katolske kirke afviser disse rent symbolske tolkninger.

Åndelig tilstedeværelse betyder enten: at man spiser ikke Jesu legeme og drikker hans blod, men mens (og fordi) man spiser nadvergaverne, som forbliver brød og vin, kommer Kristi nåde i nadvergæsterne. Der sker ingen forvandling af gaverne, men af den, der modtager gaverne. Eller: når man i lydighed mod Jesu befaling »gør dette til min ihukommelse«, mindes hans sidste nadver hin skærtorsdag, og kommer hans fred i os.

Også denne opfattelse afviser den katolske kirke som mangelfuld. Læg i farten mærke til, at den katolske opfattelse af den såkaldte »åndelige kommunion« er en helt anden: den, der ikke går til alters under messen, men tager imod sin Herre i ånden, tror jo på brødets og vinens forvandling.

Ophævelsen af de strenge fastbestemmelser, der ofte gjorde det umuligt eller vanskeligt for en katolik, at gå til kirke på fastende hjerte (og mave!) har medført, at denne åndelige kommunion kun har noget på sig endnu, når man af samvittighedsgrunde ikke kan eller tør gå til alters (og stadig husker, at bodens sakramente eksisterer endnu!).

De to nævnte protestantiske nadvertolkninger, som enten symbolsk eller åndelig betragtes af den katolske kirke som utilstrækkelig eller direkte i modstrid med Jesu egne ord »dette er mit legeme, dette er kalken med mit blod«. Derfor forventes af protestanter, der beder om nadvertilladelse i den katolske messe, at de forinden udtrykkeligt og utvetydigt beklæder sig til den samme sakramentsstro, den katolske kirke beklæder sig til.

Anglikanerne

Der gøres ingen undtagelse for anglikanerne, til trods for at en kommission, bestående af romersk katolske og anglikanske teologer endnu i år har slået fast, at begge kirker på dette punkt har den samme sakramentsforståelse. (Som bekendt opstod den anglikanske kirke ikke på grund af trosstridigheder med Rom, men ved den engelske konges brud med Rom på grund af en skilsmisssag).

Vatikanets ordfører F. Fortino, som præsenterede det nye dokument for journalisterne, forklarede og begrundede Roms standpunkt ved at henlede opmærksomheden på den kendsgerning, at nok var overensstemmelsen mellem anglikansk og katolsk sakramentsstro blevet bekræftet af teologer fra begge kirker, men endnu ikke af disse kirkers læreem-bede.

Fortino understregede ligeledes den stadig gældende regel om, at romerske katolikker ikke må deltage i ikke-katolske nadvergudstjenester.

Vor kommentar

Der er meget i dette nye dokument, der kan glæde os, og noget, som irriterer.

Glædelig er udvidelsen af begrebet *nødsituation*. Man behøver virkelig ikke at ligge for døden, sidde i fængsel eller være gået under jorden, for som protestant også på anden måde at kunne være i nød. Sandsynligvis tænker dokumentet først og fremmest på isolerede protestanter i hovedsagelig katolske omgivelser, det modsatte af danske tilstande, men

JESUS PEOPLE

TO SYN

JESUS-PEOPLE ER LANGT FRA SÅ SLEMME

Det foranstående kritiske blik på Amerikas unge Jesus-People peger advarende på nogle farlige tendenser blandt denne bevægelses mange tusinder af unge. Men blikket virker alt for ensidigt. Med udgangspunkt i disse unges fundamentalistiske syn på Bibelen rykker forfatteren dem i uhyggeligt nært slægtskab med fascist og racist. Når den teologiske fundamentalisme blandt andet består i at fremhæve nogle sætninger af Bibelen uden at sætte dem i rimeligt forhold til Bibelens grundtanker og helhed, så må man sige, at forfatteren bærer sig meget fundamentalistisk ad i sin omgang med Jesus-People, idet han overdrevent fremhæver nogle træk hos en stor bevægelse uden at tage hensyn til dens grundtanker og helhed.

Fundamentalisme er nok en velfunderet bebrejdelse mod Jesus-People, og det er rigtigt, at denne gamle teologiske skole, som allerede i sidste århundrede kæmpede mod tidens videnskabelige fremskridt med uoverlagte bibelcitater, oplever en vis genopblomstring blandt Jesusfolket. Man kan i den henseende endda pege på, at fundamentalismen dengang var en reaktion mod den usikkerhed, disse nye opdagelser bragte med sig, og at USA i dag finder sig truet af usikkerhed på samme måde. Desuden udtalte bevægelsen sig dengang til en skrap antisemitisme og racisme.

Til trods for disse lighedspunkter tror jeg alligevel, at der skal differentieres lidt mere, inden dette fundamentalistiske træk fører til sociopolitisk mistænkeliggørelse og henviser Jesus-People til en meget uhyggelig højre udkant af det politiske spektrum. I almindelighed har et fundamentalistisk syn præget de sidste

års politiske debatter og har oplevet en stor inflation ved demonstrationer og ved politisk mistænkeliggørelse. Denne form for fundamentalisme består i at finde frem til nogle træk hos en person eller hos et folk og at fremhæve dem uden at sætte dem i relation til hele personen eller til hele folket for derved at kunne bebrejde dem alle verdens synder.

En anden form for fundamentalisme har vi oplevet ved de talrige simplificerende omend sympatiske paroler, der blev kørt frem af unge og lidt ældre ved debatter om samfundsproblemer. Man kan ofte undre sig over det store engagement, der ligger bag disse paroler og over den minimale viden om parolernes emner, der lige så ligger der, omend mere beskedent. Denne form for fundamentalisme, hvor grundlæggende (fundamentale) tanker såsom frihed, fællesskab o.s.v. bliver forkyndt med stor iver og minimal viden, fik deres fornemste udtryk i Mao-bibelen og i de farverige velkendte »små« skrifter med klare løsnings på alle samfundsproblemer. Jesus-People kører løbet med Guds kærlighed og med den ene vej.

Jeg tror ikke, at disse to former for fundamentalisme har deres rødder i højre eller venstre fascistiske ønskemål hos ungdommen, men at de er udtryk for de unges traditionelle evne til at være idealister. Idealismen fører på den ene side til en total afsky og en skrap mistænkeliggørelse af alt, hvad der i det mindste kunne være ufuldkommet; det var den første fundamentalisme. Bag den anden finder vi også idealismen, der får ungdommen til at råbe op og leve på entusiastiske idealer uden at tænke ret meget på den konkrete og omfattende baggrund. Sådan oplever vi det, når Jesus-People højlydt og med et stort smil forkynder Guds kærlighed i vores stive kirker. Vi savner og bebrejder dem manglende teologi og viden om Gud. Med al respekt for apostlene, præsterne og Jesus-People må jeg citere den pertinente tanke af en from fransk filosof, som engang sagde: »Jesu budskab blev forkyndt af ignoranter og troet af lærde.«

Med mere alvor vil jeg pege på, at Jesus-bevægelsen er en ung bevægelse, og at den vil gå frem i vækst og visdom, hvad der er tegn på i de mange alvorlige bibelkredse og bibelstudier, de er ved at beskæftige sig med. Jeg har også en lille mistanke om, at det først og fremmest har været den gamle fundamentalistiske skole, der har udnyttet Jesus-Peoples tolerante modtagelighed.

Beskyldningen for racisme, som Jesus-People bliver udsat for, stammer nok fra visse grupper blandt dem, som missionerede i kollegierne hos jødiske medstudenter med den gamle og heldigvis begra-

vede argumentation, at de var skyldig i Jesu død. Men det er kun nogle grupper, der er impliceret i den foreteelse, og ikke hele bevægelsen. Tværtimod er Jesus-Peoples grundlæggende forkyndelse Guds kærlighed og kærligheden mellem mennesker. »Vi er Guds børn, Gud er vores far, derfor er du min bror!« Det kan høres og ses alle vegne. Så længe Jesus-People som grundmotiv har Guds kærlighed, er jeg ikke bange for, at intolerance og racisme skal høre til deres aktiviteter. Jeg vil hellere være bange for racisme og intolerance fra dem, der ser deres frelse i et bestemt sociopolitisk system med en bestemt mennesketype, end fra dem, der ser frelsen i kærligheden. I øvrigt har Jesus-People vist stor tolerance i deres forhold til de eksisterende kirkesamfund, de har ikke tvunget nogen til at forlade deres kirke, og de gik heller ikke til direkte angreb mod de etablerede kirker, som det ellers er tilfældet i ungdommeligt oprør mod det bestående.

Med hensyn til det sidste store angreb om fascismen, så har forfatteren ret i, at bevægelsen let kunne udnyttes af dem, der vil tage deres idealer op og misbruge dem, men jeg anser ikke faren for at være så stor i øjeblikket; vi har jo i vore efterhånden meget politiserede kirker været besynderligt forbavset over, at denne bevægelse i vores tid vovede at være i den grad upolitisk, og hvis dens politiske afholdenhed eller naivitet skulle udnyttes, så er det ikke på forhånd klart, hvem der vil drage størst nytte af det, i hvert fald findes der grupper, der allerede er begyndt med et socialt engagement, som vi fik det at høre den lange dag i København.

Alt i alt vil jeg ikke afvise de mulige farer, som forfatteren afslører, men jeg tror, at billedet er mere varieret og ikke så ensidigt, og så synes jeg, at det er lidt voldsomt med så skrappe betegnelser at angribe en ung bevægelse, der først nu er ved at finde sig selv. Nogle vil i øvrigt hilse disse klicheer, racisme og fascisme, velkommen, for i bund og grund at afvise en bevægelse, som lige er ved at bringe lidt frisk og kærlig luft ind i deres trosliv, med den gamle bemærkning: »Hvad rager de mig, vi har jo det hele i forvejen!«

Forfatteren må til sidst have tak for sit spørgsmål: »Hvem vil argumentere med Herren?« Måske er det netop en form for dialog, som vi er blevet uvant med, vi foretrak at argumentere med hinandens tanker og teologier frem for at høre og argumentere med Herren. Hvis Jesus-People blot har lært os *det*, så er det nok at være taknemlige for, men derom mere i Notes-Blokken.

Marcel S. J.

JESUSBEVÆGELSEN HAR LANGT FRA RET

Jesus People's bevægelse blandt tusinder af unge amerikanere har udløst en syndflod af nye bøger og traktater. Som religionslærer på et amerikansk college har jeg ofte diskuteret meningen og nytten ved denne sag, som tiltrækker både »pæne« unge og undergrounds unge. Selv om jeg ser enkelte gode momenter i denne nye form for vækkelsesfundamentalisme, opvejer dens svaghed rigeligt dens styrke.

I en kultur, der fra fødslen socialiserer folk ind i et livsmønster af konkurrencepræget individualisme, står Jesusfolket for en længsel efter et samarbejdende komunitetsliv. De søger også efter mening og orden i en kaotisk verden fuld af sociale og personlige onder. Desuden bliver identitetskampen akut i en tid, hvor de voksnes traditionelle livsmønster er revet i stykker og afsløres som værende utilstrækkelige og hykleriske. En yngre generation – vant til at søge omgående frelse og total intensitet gennem droger, politik, sex og meditation, – slår i overdådighed over til den »ene vej«: Jesus. Billy Graham, pave Paul og andre kirkeledere har udtalt sig positivt over for denne sidste mode af kristelig fornyelse, men det er på tide at kaste et kritisk blik på dette fænomen.

1. *Selvets overgivelse.* Den stærkeste kritik i Lowell Streikers' indsigtsfulde essay, »The Jesus Trip«, koncentrerer sig om det, at tilhængerens jeg dukker ned i et altomfattende engagement. Den udfordring til at blive et helstøbt individ tegner så stort for mange Jesus-People i deres forhenværende forvirrede liv, at de bytter den smertefulde selvransagelse for den totale frelses tryghed i en indelukkende sekt. Man opgiver ansvaret for voksne beslutninger i en usikker verden. Simple næsten udenadlærte svar fra Herren, fra Bibelen eller fra chef-guruer fjerner strabadserne og eventyrene ved at træffe et personligt valg. I de fleste af disse religiøse fællesskaber opelskes en servil afhængighed og blind lydighed overfor de åndelige forældre. En sådan undertrykkelse af jeget fører væk fra den autentiske kristne frihed og fra dyrkelsen af indre værdsættelse.

De unge fra Jesusbevægelsen tvinger sig selv ind i et fremmed mønster, ind i det, Paul Tillich ville kalde en heteronom kontrol (dvs. en kontrol, der ikke stammer fra personen selv, men udefra). En vis tryghed bliver erhvervet på bekostning af selverkendelsen og selvudvikling. Gruppen selv er heller ikke for individet en helbredende støtte til at finde sig selv, siden gruppen også er hypnotiseret af en principielt fremmed tro og fremmede adfærdsmønstre. Disse

fællesskaber kan kun holde sig selv vedlige gennem de strengeste former for systematisk udelukkelse af begivenheder, ideer eller personer, som truer deres illusion om visdom og totalitet.

2. *Intolerancens skole.* Mine forbindelser med Jesusfolket understøtter andres erfaring om, at de er dogmatiske og eksklusive. Det bliver antaget med ukritisk overbevisning, at alt, hvad der fjerner sig fra deres fundamentalistiske tro, er dæmonisk og ufrelst. Ud fra en sådan i bund og grund anti-intellektuel antagelse bliver videnskabelig exegetik (udlægning af Bibelen) afvist, for at forhindre, at den forstyrrer det, den frelstes snævre synspunkter lægger ind (eisegese) i Bibelen. Et intenst proselytmageri, om dets fiduser består i rock musik eller i gammeldags forkyndelse, dyrkes blandt disse unge med et ubetinget rethaveri og en tendens til at udelukke alle, som ikke er på linie med dem. Deres budskab om, at en vidunderkur for altting er ubetinget sandt, er et gnostisk (den indviedes) syn, som kun er kendt af dem, som er genfødt ind i deres særlige religion. Denne holdning betyder ikke blot en ringeagt over for den indsigt, som de uvidende masser har og det valg, disse masser træffer, men fremmer desuden en farlig slags separatisme. De undgår institutionelle religioner selv i deres konservative former. Dette er til dels forståeligt som et ungdommeligt oprør mod formalismen og dvaskheden hos den ældre generation. Den moderne økumeniske bevægelses fremgang anses for værdiløs og dårlig ud fra deres højere udgigstårn. Bestræbelserne for kirkernes enhed kræver netop sådanne egenskaber som selvkritik og respekt for mangfoldighed. Egenskaber, som ville true Jesusbevægelsens beskyttede alvidenhed. Naturligvis ville de afvise en sådan kritik som ikke rammende, for når alt kommer til alt, så er det Herren, der kalder dem til denne eksklusivisme – og hvem kan argumentere med Herren?

Denne separatistiske mentalitet kan nemt føre til antisemitisme, siden jøderne anses for det klassiske eksempel på dem, der afviser Herren. Det er vanskeligt at sige på det her stadium, om eksklusivismen vil fremkalde anti-neger følelser. Der findes et lille antal negre blandt Jesusfolket, men, hvis man kan dømme ud fra de tusinder af unge, som deltog i Explo 72 i Dallas – et stort møde af Jesusbevægelsen – så må man sige, at det hovedsagelig er hvide og mellemklassens unge. Man frygter, at Jesusfolkets eksklusivistiske tendenser kan føre til en genopblomstring af nazismen. Jeg tror ikke, at man kan trække parallel mellem Jesusfolket og Hitler-ungdomsbevægelsen i 30'erne, men Rosemary Ruether peger på nogle interessante lighedspunkter i

mentaliteten, så som begyndende racisme, neo-konkervatisme og neo-romanticisme. En »super-führer« med den rigtige slags finansielle støtte kunne tænde en fascistisk gnist, ja selv i Amerika.

3. *Den upolitiske vrangforestilling.* Jesusbevægelse fremelsker blandt de unge enten en tilbagevenden fra politik, eller at man går ind for en simplificeret løsning på sociopolitiske problemer. I modsætning til den illusion om fuldstændig tryghed, som dyrkes i et Jesusfællesskab, fremviser den politiske arena et uroskabens virvar af motiver og følelser, der kræver tålmodige anstrengelser og evne til at finde kompromiser mellem interesser, der ærligt og redeligt er forskellige. Skønt Bibelen inspirerer til verdslig engagement, er den dog ikke en bog med svar på politiske spørgsmål. At være »high« på Jesus er ikke nogen forsikring mod social ansvarsløshed og naivitet.

I dette år, hvor den nye præsident skal vælges, og hvor de unges stemmer vil få en særlig stor betydning, vil denne ukritisk og følelsesmæssige optagethed af frelsens vej få særdeles uheldige følger. Disse nidkære unge kan udnyttes af højreorienterede kræfter, som ved, hvordan de kan pakke deres magtbestræbelser ind i evangeliske fraser. Mange af disse unge vil sandsynligvis slet ikke stemme, hvis ikke en kandidat ifører sig den »ene vejs« Jesuskåbe.

Måske er det den største ironi af alt, at Jesusbevægelsen, som delvis er motiveret af reaktionen mod overdrevet amerikansk individualisme, slutter med at herliggøre netop denne individualisme, for denne blanding af selvundertrykkelse, af dogmatisk intolerance og af en verdensnægtende livsform fører væk fra den sociopolitiske kamp for at oprette et bedre samfund.

Eugene C. Bianchi.

Det nye syn på arvesynden sætter også dåben ind i et andet perspektiv. Hvis vi fik arvesynden fra en gammel forfader, så kom den én gang for alle, og så kunne den derfor også tages væk på én gang. Men når vi arver den, fra de mennesker vi omgås, så begynder påvirkningen så snart vi er til og fortsætter så længe vi lever. Enhver synd, vi begår, enhver egoistisk handling er derfor en blanding af det vi har arvet og af vor egen skyld.

Men det er dog noget ensidigt kun at tale om arvesynd, egoisme. Der findes jo stadigvæk også noget godt i verden, godhed, nåde, kærlighed – eller hvilket andet navn, man nu vil foretrække. Den gives også videre fra det ene menneske til det andet. Man kunne egentlig lige så godt tale om arvenåde, arvekærlighed, som om arvesynd. Hver gang denne nåde, denne kærlighed, får lov til at udvikle noget godt i os, bliver der mindre plads for det, der er forkert.

Det er klart, at denne strøm af godhed, kærlighed, nåde, findes over alt, hvor der lever mennesker. Der er vel ingen, der vil påstå, at den er begrænset til de kristne. Overalt ved man, at der findes godt og ondt, selv om man nok sætter grænserne ret forskelligt. Men denne viden om godt og ondt ville være umulig, hvis der ikke fandtes noget godt alle vegne. Det betyder, at kærlighed, nåden findes overalt, og at synden ingen steder er eneherkende.

Hvorfor dåb?

Når vi bliver ved med at arve synden fra vore medmennesker, så længe vi lever, og når vi samtidig ved, at denne synd bekæmpes af kærlighed og nåde, også blandt dem, der ikke er døbt, hvorfor skal et menneske så døbes? Det skal det både for sin egen og for andres skyld. Især det sidste er ret ofte blevet glemt. Når barnet døbes – næsten udelukkende for at skaffe det af med en synd, som det har arvet fra en fjern forfader – er det lidt svært at se, hvad det har at betyde for andre mennesker. Men når dåben ses i forbindelse med en livsvarig kamp mod det onde, så kan den ikke gavne os uden samtidig at have betydning for andre.

Den strøm af godhed og kærlighed, der modvirker det onde, egoismen, har sit udspring i Kristus. Han var uden synd, arvede ikke det onde og gav det derfor heller ikke videre. Han levede et liv, der fuldtud svarede til Guds hensigter. Derved gav han den positive impuls, der sætter det gode i gang, og som når ud til alle, også til dem, der ikke aner, at han har levet.

Medlem af kirken

Men Jesus kom ikke bare for at arbejde i det skjulte. Hans ord og gerning

DÅBS- PRO- BLE- MER II

Johs. Jong

skulle udbredes, for desto mere man kender til ham, desto bedre forudsætninger har man for at virkeliggøre hans godhed i ens eget liv og dermed igen at give den videre. Men det er netop det, der er tilfældet i kirken. Der vidnes og siges det offentligt og dermed er der givet større mulighed for at modvirke arvesynden. I alt hvad der hører med til et bevidst kristenliv: gudstjeneste, bøn, sakramenter, et liv efter Kristi eksempel, modtager vi arvenåden.

Dåbens gave består derfor deri, at vi indlemmes i det fællesskab, hvor troen på Kristus lever og bekendes, hvor Gud tilbedes og hvor vi henter kraft til at modvirke det onde vi arver. Når dåben på den måde fører os ind til en levende virkelighed, så bliver den også til gavn for andre. Hver gang vi møder et menneske, giver vi en god eller en dårlig impuls. Vi giver enten arvesynden videre eller arvenåden. Men desto mere vi lever ud fra vor tro på Kristus, desto mere vil vi også give kærlighed i arv, i stedet for egoisme. Derfor er det klart, at en voksen kun kan blive døbt, når han tror, dvs. når han vil være med i kirkens liv, leve et kristenliv. Men kan man så døbe et barn, når det på forhånd er givet, at det aldrig vil komme til et bevidst kristenliv?

Et gammelt problem

Der er i og for sig ikke tale om noget nyt problem, og den holdning, som det

nye dåbsritual indtager til spørgsmålet, er heller ikke ny. Den eksisterende kirkelov taler om ikke-katolske forældre, der beder om at få deres barn døbt. Her på vore breddegrader er det nok usandsynligt, at noget sådant sker, men tilsyneladende er der steder, hvor det forekommer, ellers ville loven ikke omtales her. Medmindre barnet er i dødsfare har man ikke lov til at opfylde ønsket, før der er visse garantier til stede, at barnet også kommer til at deltage i kirkens liv.

Det nye i vores dåbsritual består egentlig deri, at man nu anerkender situationen: at det kristne miljø ikke længere eksisterer og at det ikke længere er en selvfølge, at det barn vi døber også får en kristen opdragelse og kommer til at deltage i kirkens liv.

For de fleste af os ligger det nye nok deri, at vi nu bliver stillet over for problemet, at vi nu bliver nødt til at tænke det igennem og at tage stilling.

Skal vi dømmes?

Der rejser sig en hel række spørgsmål. Kan man bedømme folks tro? Svaret må blive et modspørgsmål: Hvor megen tro er der egentlig til stede, når man ikke giver barnet en kristen opdragelse? Det er da normalt, at forældrene vil give deres barn det bedste de har, og alt hvad de selv anser for godt og værdifuldt. Men kan man så sige, at forældre, der ikke giver deres tro videre, selv sætter nogen pris på den?

Men et meget vigtigere spørgsmål er, om vi ikke svigter netop de svage medlemmer af kirken, ved uden videre at døbe deres børn. Når de kommer, har de nogle bestemte forudsætninger, uanset hvor ringe de er. Når vi nu uden videre døber deres børn, tilkendegiver vi så ikke, at dåben ikke er mere end de ser i den?

Hele dåbspørgsmålet er meget ømfindtligt, og vi vil bestemt låse hele problemet fast, hvis det bliver til en diskussion om, hvornår dåben skal nægtes og hvilke betingelser, der skal opfyldes, før et barn kan blive døbt. De retningslinier, der følger med det nye dåbsritual, går også i en anden retning. De taler først og fremmest om dåbsforberedelse og først i anden række om en eventuel udsættelse. Man anbefaler endda, at dåbsforberedelsen, hvis det er muligt, allerede begynder, inden barnet er født.

Det problem, vi her i landet skal løse i de kommende år, kan måske derfor bedst formuleres sådan: hvordan finder vi frem til en ordning, der gør det muligt at give alle forældre en forsvarlig dåbsforberedelse, så vi hverken svigter de svage eller støder nogen bort. At der så sikkert vil være nogen, der selv trækker sig tilbage er en anden sag.

DJÆVELEN I ÅR 1972

Janni Herskind

»Jeg er den, som ikke er,« siger den Onde om sig selv ifølge en fransk forfatter

I 1942 skrev den franske forfatter Denis de Rougemont en artikel om Hitlers indtog i Paris, som for ham resulterede i to ugers fængsel. Hans artikel vakte opmærksomhed i Schweiz og herfra fik han en opgave, som førte ham til Amerika samme år. I New York mødte han sin kollega og landsmand Jaques Maritain, og det lader til, at forfatteren til »Humanisme Intégral« har påvirket ham til ikke så lidt med sine ideer om personen contra samfundet. Ifølge Maritain er personen nok underordnet contra samfundet, men det dybeste i personen er overordnet fællesskabets værk og fungerer som dets mål. Det var på opfordring af Maritain, at Rougemont gik i gang med at skrive sin bog »La Part du Diable« (Djævelens Andel), hvor han især fremstiller den Onde som universets »afpersonaliserede magt«. Bogen udkom i New York 1944. I den senere tid er Rougemont dukket op i fransk radio og presse, og bl.a. har han fortalt om sin bog i et interview med det franske dameblad »Elle«.

Her fortæller Rougemont, hvordan han gik i gang med at skrive bogen efter en del tøven. »Mit umiddelbare svar til Maritain var: Hvis jeg gør det, så tror alle, at jeg er diabolsk,« indrømmer han til bladet, og han fortæller videre, hvordan han cirka et år senere gik i gang med opgaven. De første halvtreds sider blev til i løbet af 24 timer, og da Rougemont sent på aftenen ville have lidt at spise og trådte ind i en restaurant, hvor man var ved at lukke, og kun ejeren og hans kone var til stede, hørte han dem sige: »Se, der kommer djævelen.«

På et spørgsmål om, hvad en teori om djævelen kan have for en mening i det tyvende århundrede, og hvad han egentlig repræsenterer for den ikke troende, svarer Rougemont:

»Vi taler alle i dag om forurening, – det er et af vort århundredes store problemer. Men vi er ikke på vagt over for en anden slags forurening, den åndelige. Og når man ikke mere regner med Djævelen, risikerer man ikke at kunne opfatte det onde. Ethvert menneske, troende eller ikke troende, har en medfødt evne til at indigneres, som får ham til at tage et standpunkt. 'Vi har fået nok af moral,' siger mange i dag. Vrøvl, – det er kun for at påtvinge os en anden form for moral, dansk maoistisk, marxistisk eller hippie eller . . .«

»Under krigen,« siger Rougemont videre, »troede mange, at Hitler var djævelen, en grov, men smart forklædning, fordi vi alle var tilbøjelige til at tro på den. Men hvis Hitler var djævelen, ville det have været nok at dræbe ham – så ville det onde være forsvundet. Men den Onde er mere snu end som så. Da Hitler stod over for os, var vi på vagt, vi kæmpede imod ham, mens djævelen virkede bag os og inden i os. Godtfolk tror, at

den Onde åbenbarer sig i de synlige og mest skandaløse ting, men der tager de fejl. Det onde, som man kender og afslører, er aldrig farligt. Når vi står over for et frontal angreb, gør vi modstand og er på vagt. Den virkelige trussel er, når vi ikke ved, at vi bliver angrebet, når vi trækkes med på trods af os selv. Så er det, som om vi mister vor vilje, vor identitet, vort personlige ansvar, det, vi alene har mulighed for at udrette her i verden . . .«

Og Rougemont fortsætter: »Djævelen får os meget nemt til at tro, at hans virke (som er åndeligt) ikke eksisterer. Hans incognito er hans tyrke. Baudelaire siger: »Djævelens første træk er at få os til at tro, at han ikke eksisterer.« Som den blinde kyklop i Odysseén siger Djævelen: »Mit navn er Ingen. Hvad frygter du? Jeg er ikke til stede.«

Rougemont er en stor beundrer af Kierkegaard, som han omtaler som en af de største tænkere overhovedet. »Han har bedre end nogen anden forstået det djævelske grundprincip, som skaber flokmentaliteten, at flygte fra sin egen person, ikke at være ansvarlig, altså ikke skyldig . . .« Han citerer flere steder den danske forfatter og udtrykker samtidig forbavelse over, at Kierkegaard kan sidde i det lille borgerlige fromme og hyggelige Danmark i 1848 og skrive om, hvordan menneskeheden kommer til i flok at overgive sig til Djævelen.

Efter at have omtalt Sharon Tate-mordene og masse-mordene i Song My og My Lai som typiske udslag af det dæmoniske i vor tid (flugten fra ansvaret), siger Rougemont til sidst:

»Djævelen efteraber Gud, men med modsat fortegn, idet han siger: 'Jeg er den, som ikke er'. Han er universets afpersonaliserende kraft. Han får os til at tro, at der ikke er nogen. Hvorfor? Fordi så er der ikke mere noget ansvar og følgelig heller ingen skyld. Det er at ensrette vore kroppe og sjæle, at klovbinde vore reflekser, at opsuge isolerede og rodløse individer i flok, hele den almindelige galskab, som truer civilisationen fra alle sider.«

»Størstedelen af de kræfter, som er sluppet løs i verden, tilbyder os at flygte ind i mængden, at sige farvel til vor egen personlighed, at opgive vort særlige kald . . . Dette er jo vort århundredes onde, den absolutte modsætning til, hvad jeg har kaldt 'Personalismen', som består i at påtage sig sit personlige kald, hvad der end sker og med en hvilken som helst risiko.«

»Når mennesket ikke mere gør gavn, ikke mere har et kald, kommer den dag, hvor det bliver smidt på lossepladsen. Det er helvede. Ved De, hvad Gehenna i Evangeliet var? 'Gehinnon' var en dal i nærheden af Jerusalem, hvor man kastede byens affald, 'der hvor ilden aldrig slukkedes'.«

INDHOLD

DJÆVELEN

I ÅR 1972

Kan djævelen udfolde sig
i vort samfund

4

DÅBSPROBLEMER

P. Jong afrunder og fortsætter
sin første artikel (K.F. 16, side 4)

5

JESUSBEVÆGELSEN HAR LANGT FRA RET

Kritiske bemærkninger om
selvopgivelse og intolerance

6

JESUS-PEOPLE ER LANGT FRA SÅ SLEMME

En forsonende forklaring af
de unges religiøsitet

7

NØDSITUATIONEN

Skrevet af p. Wuyts
til Sognebladet, men absolut
af interesse for alle

8

INSTRUKTION OM MESSEN

Et vigtigt dokument,
der skaffer klarhed

10

KOMMUNIONS-UDELINGS- BESTEMMELSER

Lægmand får en ny tjeneste

12

FRA KENYA

Fasteaktionen 1972's
udnyttelse

13

HERRENS BORD ÆNDRINGSFORSLAG

Kommentar udbedes

14

SPEJDERE OG POLITIK

Vi hører for lidt om spejderne.
Her er nye og friske tanker
om denne 60-årige
ungdomsbevægelse

16

LOVLIG OG ULOVLIG VOLD

Magt, ret og vold, et spændt
og spændende trekantforhold

18

INDLAND

20

LITURGISK OVERSIGT

23

FAT CITY

Film om sportsmanden, der
ikke er supermenneske

24

KOMMENTAR

Den sidste olympiske uges tragiske begivenheder, hvor uskyldige israelere omkom ved partisan-skud i en brændende, eksploderet helikopter eller i en morderisk krydsild, har af født mange kommentarer.

Man tager stilling til partisanernes metoder, til israelernes ubøjelighed over for partisanernes krav, til det tyske politis aktion for at befri gidslerne, til de tyske politikeres forhandlings-snilde, men selve kilden: israelernes forsøg på at bygge sig et nationalt område og arabernes lige så fortvivlede forsøg på at holde fast på deres jord, denne baggrund for den aktuelle situation er blevet drøftet så ofte, Nærorientens problemer er så kendte og så uløselige, at næppe nogen har set nogen mening i at genoptage denne diskussion. Og det er da kun godt. Intet er så kedeligt som at tærskle langhalm på ting, som ikke lader sig udbedre.

Men netop det, at forholdene synes os mennesker så uforbederlige, giver os pligt til som kristne at påpege, at selve problemets kærne er af religiøs beskaffenhed, og at derfor også løsningen nødvendigvis må bygge på religiøse forudsætninger.

Problemet, som det står i dag, er opstået for 4000 år siden, da – som Bibelen beretter – Gud lovede landet Palæstina til Abraham og hans afkom til evig tid, mens dette løfte dog aldrig helt gik i opfyldelse, mindst af alt for Abraham, som måtte købe Makpelas hule hos hittiterne for at kunne begrave sin kone Sara. Det er dette modsætningsforhold mellem Guds løfte og dets mangelfulde virkeliggørelse, som er den religiøse kærne i israelernes problemer. Deres situation i øjeblikket har nøje

paralleller til deres forhold under dommertiden, eller efter deres babyloniske landflygtighed, da de genopbyggede templet under stadige angreb fra de omkringboende.

Hvis jeg har ret i ovenstående, så må vi anerkende, at problemets løsning i høj grad er afhængig af det religiøse, af Gud, dvs. at der her er tale om en virkelig frelse, som må forventes, nedbedes, men ikke af ren menneskelig stræben kan skaffes. Og så må vi endvidere se i øjnene, at Paulus har ret, når han mener, at jødernes frelse er afhængig af deres henvenden sig til Kristus, som er den eneste frelser.

Vi kristne er stadig chokeret over, at jøderne dengang hos Pilatus udvirkede Jesu død, så chokeret, at vi har svært ved at huske jødernes 4000-årige troskab og religiøse frugtbarhed, for kun at hæfte os ved nogle jødernes tre-årige modstand mod Jesus. Vi er stadig rede til at begrunde deres holdning med de sletteste motiver og til at betragte deres hvileløshed som Guds straf for deres hårdnakkethed. – (Ahasverus).

Udtalelser som Peters tale for Sanhedrin, for ikke at nævne Stefanus' udfordrende ordstrøm, må jo forstås på baggrund af øjeblikkets chokerethed, men kan – nøgtern beset – næppe kaldes noget forsøg på at vinde jøderne for Kristus.

Måske er netop vi kristne den største hindring for, at jøderne kan nærme sig Kristus, måske er det derfor os, der er årsag til jødernes problemer.

Når Ahasverus måtte vandre, er det vel også fordi han ikke fandt noget hjem hos os kristne.

H. van Schaik.

NOTES- BLOKKEN

HVAD KAN VI LÆRE AF JESUS-PEOPLE?

I dette nummer af Katolsk Forum vil vore læsere finde en redegørelse for de tanker, som ligger til grund for den såkaldte Jesus-People-bevægelse. Artiklen er skrevet af en professor ved et college i USA. Han har iagttaget sine elever, der tilhører denne gruppe og diskuteret dens ideer med dem. Hans bedømmelse er nærmest negativ, og han advarer ligefrem mod visse tendenser, som efter hans mening findes i denne nye vækkelsesbevægelse.

Men det ville være forkert ensidigt at blive stående ved en negativ kritik. Det er en kendsgerning, at denne bevægelse har grebet mange unge i de mest forskellige lande. Det er vor opgave at tyde »tidens tegn«. Ikke sjældent belærer Gud os ved enkelte mennesker eller grupper, som ikke direkte har forbindelse med vor egen kirke.

Hvad kan vi lære af Jesus-People? Det første, som slår én, er deres intense behov for bøn. Herved tænkes ikke blot på den offentlige lovprisning, som kommer til udtryk i deres sange. Det drejer sig også om den private, personlige bøn. De er fast overbevist om, at deres liv ikke kan undvære bøn, og at deres forkyndelse kun får kraft og virksomhed ved inderlig, personlig bøn. Man kan vel uden overdriivelse sige, at deres bevægelse betyder en bønnens renaissance midt i vort verdslige samfund.

Denne ubestridelige kendsgerning tvinger os katolikker til en alvorlig samvittighedsransagelse. Efter Det 2. Va-

rikankoncil har vi i den grad været optaget af praktiske opgaver, strukturforandringer, møder i de forskellige råd, udvalgsarbejde og meget andet, at bønner er trådt en lille smule i baggrunden. Det er klart, at vi ikke kan og ikke vil opgive de resultater, vi har indvundet ved disse nye samarbejdsformer. Uden dem ville kirken i Danmark ikke være, hvad den nu er. Men mon det ikke er på tide, at vi atter besinder os på bønnens nødvendighed? Er det ikke således, at vi alle beder for lidt? Og undskylder vi ikke vor manglende bøn ved vort praktiske arbejde i kirkenes tjeneste?

Vi har en fornemmelse af, at bevidstheden om bønnens nødvendighed atter er voksende netop i de kredse, som aktivt arbejder med i menigheden. Flere og flere menighedsråd begynder deres årlige arbejde med en retræte. Andre indleder deres regulære møder med en messe. Et menighedsråd i Storkøbenhavn har besluttet at begynde sine møder en halv time senere for at give dets medlemmer lejlighed til i løbet af en time at samle sig i bøn og tilbedelse i kirken, inden man begynder på arbejdet.

Der er andre positive ting, vi kan lære af disse unge mennesker. De udstråler en umiddelbar og naturlig glæde, som vi andre kristne ofte mangler. Er kristendommen ikke det »glade« budskab? Og man tænker på Nietzches ætsende kritik, når han siger: »Hvorfor ser disse kristne så triste ud, når de påstår at være forløste?« Man kan endvidere henvisne til deres spontane fællesskabsfølelse, som ikke skjuler sig, men sprudler umiddelbart frem. Men først og fremmest kan vi lære en del af deres kristne elan. Den kan engang imellem være indiskret og stødende, især under vore puritanske himmelstrøg. Men der er noget ægte i den. Har vi gjort os tanker nok om, hvordan vi virkeliggør Kristi krav om apostolat i vor tid og vort land? »Prøv alt og behold det gode!«

H. Roos S.J.

Grundlag for samtale-prædiken

Er religion ikke enhver gerning og enhver betragtning. Og det, som hverken er gerning eller betragtning, men et under og en overraskelse bestandigt opdukkende i sjælen, selv medens hænderne mejsler i stenen eller betjener væven?

Hvem kan adskille sin tro fra sine handlinger, eller sin anskuelse fra sit kald?

Hvem kan sprede sine timer foran sig og sige:

»Denne for Gud og denne for mig selv, denne for min sjæl og denne for mit legeme?«

Enhver af jeres timer er vinger, der flakker gennem rummet fra selv til selv.

Den, der kun bærer sin moral som sine stadsklæder, måtte hellere være nøgen.

Den, som lader sin adfærd bestemmes af morallære, indespærres sin sangfugl i et bur.

Den mest fribårne sang kommer ikke gennem tremmer eller gitre.

Og den, for hvem gudsdyrkelse er et vindue, som kan åbnes, men også lukkes, har endnu ikke besøgt sin sjæls bolig, hvis vinduer forbliver åbne fra solopgang til solopgang.

Det daglige liv er jert tempel og jeres religion. Hvornår I end betræder dette tempel, tag jeres alt med jer.

Tag ploven og essen og køllen og lut'en, de ting, I skabte af nødvendighed, og de ting, I skabte af lyst.

Thi I kan ikke i jeres grublen hæve jer højere end jeres egen formåen eller synke dybere end jeres egne mangler.

Tag alle mennesker med jer; for i tilbedelse kan I ikke svinge jer højere end deres håb eller fornedre jer dybere end deres fortvivlelse.

Og vil I kende Gud, behøver I ikke derfor at løse gåder. Se jer hellere omkring, og I skal se ham i leg med jeres børn.

Og se ud mod himmelrummet; og I skal se ham vandre i skyen, se hans udbredte arme i lynet, og se ham nedstige i regnen.

I skal se ham smile i blomsterne, derefter opstige og vinke med sine hænder i træerne.

17/1972

forum

kalolsk

JESUS
PEOPLE

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum annoncæekspedition,
Hauchsvej 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgopris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

HURRA - VI ER UNGE

»Hurra – vi er unge« er noget så sjældent som en god børnefilm. I forhold til børns store andel af det samlede biografpublikum er det temmelig nedslående, at så få film handler om eller blot tager hensyn til denne store gruppe tilskuere. Alt for ofte har debatten om børn og film handlet om, hvordan man kunne beskytte børn. Hvis lige så megen energi var blevet brugt til at lave film for børn, havde det også været muligt at vælge mellem skidt og kanel. Nu må børnene tage til takke med, hvad der tilfældigvis kommer, hvis de vil mere i biografen end en enkelt gang om året.

Hovedpersonen i filmen er den usikre og generte middelklassedreng, Daniel. Han er vokset op i et meget beskyttet miljø, så han har svært ved at klare sig blandt kammeraterne i skolen. Han er simpelt hen ikke vant til at omgås jævnaldrende, og da de andre tilmed er fra underklassen, opstår der let konflikter. Det er meget tiltalende, at »Hurra – vi er unge« viser os, at ulighed i samfundet også betyder noget i forholdet mellem børn. Herved kommer historien til at foregå i samfundet i modsætning til den dårlige børnefilm, hvor handlingen svæver i et politisk tomrum.

Den første forelskelse

Et andet meget tiltalende træk ved filmen er, at den ikke er kønsløs. Børnene skildres som piger og drenge og ikke som en særlig slags intetkønsvæsener, der først i puberteten opdager den lille forskel. I fuldt alvor og med megen poetisk snilde skildres forelskelsen mellem Daniel og pigen Melody. Vi lades ikke i tvivl om det ægte og inderlige i deres følelser. Alt for ofte har voksne betragtet børns følelser som noget overfladisk, noget, de vokser fra. Da Daniel og Melody står skoleret hos inspektøren, mener de i fuldt alvor, at *nu* vil de giftes. Skoleinspektøren

ren tænker kun på deres karriere og unge alder, mens det nyforelskede par ramrende siger, at de ikke vil vente til de bliver lige så sure og triste som de voksne.

Børnenes synsvinkel

Filmens anlægger børnenes synsvinkel. Lærerne på skolen skildres som urimelige og kedelige, forældrene som uforstående eller pylrede. De voksne bliver måske nok til karikaturer, men ikke uden grund. For både på filmen og i virkeligheden optræder voksne ofte som dem, der begrænser og undertrykker børns udfoldelse. På langt sigt er det selvfølgelig ikke nogen løsning blot at lade børnene tyrannisere i stedet for forældrene, men det virker befriende en gang imellem at lade den undertrykte part komme til orde.

Også i rent bogstavelig forstand er filmen optaget fra børnenes synsvinkel. Mange kameravinkler (forholdet mellem kamera og det filmede objekt) er taget under voksnes øjenhøjde, så billedet rent faktisk viser, hvad børnene ser.

En anden effekt er brugt med præcis virkning. Det er teleoptagelser af børnenes færden i trafikken i London. Med telenline bliver bevægelser i billedet formindsket. Det ser ud, som om børnene løber og løber uden at komme nogen vegne. Her understreges deres afmagt i en trafik, som er indrettet efter de voksnes behov.

Følelserne skal formidles

Det er en svaghed ved børnefilm, at børn ikke magter at udtrykke mere sammensatte følelser. Som skuespillere er de bedst, når de blot skal handle. Så er det op til instruktøren at finde på nogle morsomme og meningsfulde situationer, hvor de kan udfolde deres talenter. Et godt eksempel er forelskelsen mellem Daniel og Melody.

I en scene ser vi Melody sidde og vente sammen med en veninde i spillelærerindens stue. Daniel kommer ind med sin bratsch. Veninden kaldes til spilletime. For første gang er Melody og Daniel alene sammen. De er trykket af situationen og ved ikke, hvad de skal stille op, før Melody pludselig giver sig til at spille »Mester Jakob« på sin fløjte. Daniel falder ind i melodien, men idyllen og samspillet afbrydes af lærerinden, som sender Daniel af sted med en besked. Vi tolker handlingen som et pludseligt gennembrud af forståelse og sympati, en forelskelse.

I en anden scene formidles følelserne ikke af noget mellem de to personer, men den romantiske stemning fremkaldes af en smart og reklamepræget fotografering. Det unge par tages i modlys af et glide kamera. Her bliver følelserne et tomt postulat, noget udvendigt og påtvunget. Konklusionen må blive, at følelserne kun virker ægte, når de formidles af konkrete handlinger.

Blandt filmens mange plusser vil jeg fremhæve dens sociale bevidsthed og opfattelsen af børnene som kønsvæsener. De konflikter, der ligger i klasse- og kønsforskelle, kommer tydeligt frem, uden at skildringen havner i fastlåste roller. Handlingen er muntert og opfindsomt fortalt, godt støttet af musik fra beat-gruppen Bee Gee. Der er mange morsomme billeder, og på intet tidspunkt taler filmen hen over hovedet på de unge tilskuere.

De få og små minusser, der trods alt er, betyder ikke noget i en samlet vurdering af filmen. De er med for at understrege, at der skal stilles lige strenge kvalitetskrav til film for børn som for voksne. Børn har også krav på kvalitet. Her er den.

Jakob Frandsen

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 10/9: 23. alm. søndag: Ezek. 33,7-9. - Salme 94(95),1-2. 6-9. (R: 8). - Rom. 13,8-10. - Mt. 18,15-20.

Mandag d. 11/9: 1. Kor. 5,1-8. - Lk. 6,6-11.

Tirsdag d. 12/9: 1. Kor. 6,1-11. - Lk. 6,12-19.

Onsdag d. 13/9: 1. Kor. 7,25-31. - Luk. 6,20-26.

Torsdag d. 14/9: Korsets Ophøjelse: 4. Mos. 21,4b-9. - Salme 77(78),1-2. 34-38. (R: 7b: Glem ikke Herrens gerninger). - Filipp. 2,6-11. - Joh. 3,13-17.

Fredag d. 15/9: Den smertefulde Gudsmoder: Hebr. 5,7-9. - Salme 30(31),2-6. 15-16. 20. (R: 17b). - Sekvensen *Stabat Mater* kan synges eller læses i alle messer. - Joh. 19,25-27. (Eller: Lk. 2,33-35).

Lørdag d. 16/9: 1. Kor. 10,14-22. - Lk. 6,43-49.

Søndag d. 17/9: 24. alm. søndag: Sir. 27,30 (Nag og vrede...) - 28,7. - Salme 102(103),1-4. 9-12. (R: 8). - Rom. 14,7-9. - Mt. 18,21-35.

Mandag d. 18/9: 1. Kor. 11,17-26. 33. - Lk. 7,1-10.

Tirsdag d. 19/9: 1. Kor. 12,12-14. 27-31a. - Lk. 7,11-17.

Onsdag d. 20/9: 1. Kor. 12,31-13,13. - Lk. 7,31-35.

Torsdag d. 21/9: S. Matthæus, Ap. og *Evangel.*: Ef. 4,1-7. 11-13. - Salme 18(19),2-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord). - Mt. 9,9-13.

Fredag d. 22/9: 1. Kor. 15,12-20. - Lk. 8,1-3.

Lørdag d. 23/9: 1. Kor. 15,35-37. 42-49. - Lk. 8,4-15.

Søndag d. 24/9: 25. alm. søndag. - I konsekkrerede kirker (undtagen Domkirken): Kirkevielsesfest.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 10/9: 23. alm. søndag. - *Kollekt for Katolske Menighedsplejer.*

Mandag d. 11/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 12/9: Ferialdag.

Onsdag d. 13/9: Ferialdag.

Torsdag d. 14/9: Korsets Ophøjelse.

Fredag d. 15/9: Den smertefulde Gudsmoder.

Lørdag d. 16/9: S. Cornelius, pave, og S. Cyprian, biskop, martyrer.

Søndag d. 17/9: 24. alm. søndag.

Mandag d. 18/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 19/9: Ferialdag. - Eller: S. Januarius, biskop og martyr.

Onsdag d. 20/9: Ferialdag.

Torsdag d. 21/9: S. Matthæus, apostel og evangelist.

Fredag d. 22/9: Ferialdag.

Lørdag d. 23/9: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 24/9: 25. alm. søndag. - I konsekkrerede kirker (undtagen Domkirken): Kirkevielsesfest.

dreas Kloster, Kollegievej 2, Charlottenlund, over emnet: Hvem var Jesus? (bibelsk belyst). Retrætedagen prædikes af pastor Kåre Osorio, og alle interesserede er velkomne til at deltage.

Retrætedagens program bliver som følger:

Kl. 9,30 Tidebøn, derefter foredrag.

Kl. 11,00 Højmesse i sognekirken.

Kl. 12,30 Frokost (medbragt mad, kaffe kan fås).

Kl. 14,00 Andet foredrag.

Kl. 15,00 Samtale over emnet og te.

Kl. 16,00 Vesper.

Retræten slutter ca. kl. 16,30.

Tilmelding senest torsdag den 14. september til C. Probst, Schimmelmansvej 45, Charlottenlund, tlf. OR 63 82.

4100 Ringsted - Telefon (09) 81 24 64

Fint arbejde - - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstre?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gæsmeter
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N

Telefon 16 98 80

Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.
Frederikaborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

H. S. Friis

Malermester
Mølleparken 40, Bagaværd
Tlf. 98 88 35

DISPUTATS

Otto Hansen, som mange kender fra AC's Klitborg-lejre, skal den 14. oktober i år forsvare sin disputats som filosofiske doktor i medicinsk kemi ved universitetet i Umeå, Norge.

RETRÆTE

Lægdominikanerne indbyder til retrætedag søndag den 17. september i Sct. An-

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omet. til samtlige afd.)

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

VALFART

**VALFART TIL HARALDSTED
SØNDAG DEN 17. SEPTEMBER**

Sankt Knud Lavards Gilde indbyder både medlemmer og interesserede ikke-medlemmer til valfart til kapelruinen i Haraldsted og til besøg i kirker og på steder, der har tilknytning til Sjællands værnehelgen.

Mødested: Ved S-togsstationen Vesterport, hvor bussen venter.

Afgang: Kl. 8,30 (man bedes møde lidt før ved bussen).

Messe i kapelruinen ved Haraldsted ca. kl. 10.

Derefter frokost i skovbrynet med påfølgende besøg på de omtalte steder. Til sidst besøg i Sankt Bendts Kirke i Ringsted.

Ca. kl. 15 er deltagerne Sct. Josephsstrengs gæster til en kop kaffe.

Kl. 16: Afgang mod København.

Hjemkomst: Ca. kl. 17,30.

Arkivar, cand. mag. Jørgen Nybo Rasmussen ledsager som sagkyndig.

Der medbringes frokost og drikkevarer.

Tilmelding er absolut nødvendig og skal være undertegnede i hænde senest torsdag den 14. september.

Pris for deltagelse alt iberegnet er kr. 30,00, der betales under turen.

På gildets vegne

Kjeld Geertz-Hansen
gildets præst

Bredgade 64, 1260 København K.

Det selvejende plejehjem HOFFMANNS MINDE

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj, der ventes taget i brug oktober/november 1972, søger fig. stillinger besat:

Læge – afdelingssygeplejersker – sygeplejeassistenter (såvel heltids som deltids) – fysioterapeut – ergoterapeuter eller fritidspædagoger – fodterapeut – plejehjemsassistenter (såvel heltids som deltids) – sygehjælpere (såvel heltids som deltids) – økonomiassistent – altmuligmand (til pasning af ejendommen, oliefyrr m.v.).

Vi søger mennesker, der positivt kan være med til at skabe det omsorgsfulde, hjemlige miljø, som skal kendetegne en katolsk institution i kristen, nutidig ånd.

Plejehjemmet vil give plads for 67 beboere og et dagcenter for 25.

Ansættelsesvilkår i henhold til overenskomst med Københavns kommune.

Ansøgninger imødeses snarest (for afdelingssygeplejersker **senest 15.9.72**) og stiles til bestyrelsen for plejehjemmet **Hoffmanns Minde** og sendes til hr. forstander **Einar Pedersen**, Pilesvinget 75, 2700 Brønshøj.

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

KIRKESEKRETÆR

Til Sakramentskirkens kontor, Nørrebrogade, København, søges en dame til et par timers dagligt kontorarbejde. Løn efter aftale. Ansøgning, stilet til Sakramentskirkens menighedsråd, bedes sendt til formanden, Organist John S. Lundorf, Skovbyvej 14, 2740 Skovlunde, inden 15. oktober.

SCT. ANNÆ REJSER

Italien: 29/9–13/10 – »Kulturperlen« – 15 dg. – fly – kr. 13,75,-.

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – 8 dg. – fly – kr. 748,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17), eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

KONVERTIT- AFTENER

**KONVERTITAFTENER VED
SCT. ANSGARS KIRKE**

For 10 år siden udtrykte nogle konvertitter ønsket om at få nogle aftenmøder, hvor konvertitter både kunne mødes for at modvirke den fornemmelse af isolation, som let indtræder efter optagelsen, og for at kunne stille spørgsmål, der efterhånden måtte rejse sig. Ideen slog godt an og viste sig særlig frugtbar, fordi der blev mulighed for at holde deltagerne løbende underrettet om 2. Vatikankoncils belæringer og afgørelser og for at hjælpe på forståelsen af den liturgiske udvikling, der nu kom i gang. Konvertitter fra hele København deltog så talrigt, at flere ikke kunne indbydes. Det sidste par år er der imidlertid sket en naturlig afgang, samtidig med at konversionernes antal ud over landet er aftaget. Der er derfor atter blevet plads til nye deltagere i »Konvertitaftenerne«. Man mødes i Sct. Ansgars præstegård en gang om måneden kl. 19,45. På grund af fleres bortrejse begynder man i år først i oktober måned, og det bliver onsdag den 4. oktober. Det forudses, at den første onsdag i måneden bliver fast mødeaften.

Interesserede bedes henvende sig til undertegnede, der leder møderne.

Kjeld Geertz-Hansen
Bredgade 64
1260 K.

trang til at se mere, lære mere om dette folk, der er prøvet i modgang og lidelse ned gennem tiderne, men som også er modnet i en dyb og inderlig tro. Hvorfor jeg blev så interesseret i dette land, der i forvejen havde øvet en ejendommelig tiltrækning på mig, kan jeg vist godt til-lade mig at fortælle.

Naturen dernede er noget for sig, i hvert fald den del af landet, som jeg så, for Bretagne er stort, når man kommer med danske mål i tankerne. Klippeky-sternes vekslende med brede hvide sand-strande kunne godt minde lidt om det hjemlige Bornholm, turen fra Gudhjem til Rø, Dueodde. Alligevel var det helt anderledes, ikke bare i størrelsen. Tide-vandet har en fantastisk evne til at ændre en strands udseende, en bugts ka-rakter med timers mellemrum. Hvor bå-dene før lå og svajede så underlig for-ladte og hjælpeløse i sandet, så anker og ankerkæde virkede helt barokt, fandt man hen under aften en dybblå havn, vandet slikkede om skibsskrogene, og de brogede sejl spejlede sig i vandet. Eller man faldt i tanker ved den blanke stille havoverflade, der strakte sig udad og udad uden den mindste krusning, kun in-derst inde var der en hvid kam, som i seje sæt kom ens fødder nærmere og nær-mere med en hærs brusen, tidevandsbøl-gen. Hvem kan forholde sig uberørt over for dette naturfænomen, der er lige så ejendommeligt i sin vælde, som Mont Saint Michel er imponerende i sin rejs-ning, en sjælden konfrontation af natu-rens vælde og menneskeåndens dygtig-hed.

Bag Cap Fréhels klipper bragte hedens brogede flora, lyngens spil i lilla nuancer blandet med den gule tornblad, også visse mindelser om vor hjemlige jyske he-de. Den bretonske hede er måske ikke slet så vemodig og tung, langt lettere i sin stadige vekslende farverigdom, som vi måtte opsøge gang på gang uden at kunne se os mætte.

Gennem frodigt grønt landskab, gen-nem utallige byer med hver sin kirke og hver sit mindesmærke for krigenes ofre, forbi gamle slotte og borge kom vi til det, der vel mest havde lokket os til Bre-tagne, Carnacs mysterium. Over 3000 stenstøtter, bautasten, rejst i en forhisto-risk tid, kolosser, hvis betydning man stadig ikke har løst. Tavse, uigennem-trængelige står de der som et vidnesbyrd om en svunden verden. Hvordan fik menneskene dengang kræfter og mulighe-der for at transportere og rejse disse gi-ganter – og så i et sådant antal? Hvad ville de med dem? Hvad skulle de be-tyde? Hvor længe var de om det? Hvad blev der af denne kultur? Tavse står de der og taler et sprog, der er gået i glem-mebogen, og tavs står man selv og undres. Man føler sig så lille og lidt

bange over for historiens ukendte dyb-der. Hvornår var det? I slutningen af stenalderen og begyndelsen af bronzéal-deren mener man. Hvornår drog Abra-ham op fra Ur-Kasdim, spørger man sig selv i et forsøg på at få et ståsted i histo-rien, noget at gå ud fra. Disse mennesker, dyrkede de solen eller en personlig Gud? Havde de endnu en gnist af uråbenbarin-gen i sig? Svimmel ser man ned gennem tidens mørke, ukendte masse.

Det er med en vis lettelse, man vender sig til Bretagnes Calvaires. Her er ligesom noget, man bedre kan forstå, man føler sig lidt mere hjemme i tiden. Hjertet svimler ikke mere, men gribes af en egen ømhed. Overalt i landskabet rejser sig nøgne stenkors, typiske for Bretagne, ste-nenes land. Er der en Kristusfigur, er den ofte næsten smeltet sammen med korset. Sådan mener man, at calvairekulturen er begyndt. Altid i sten, som Bretagne er så rig på. Efterhånden blev disse vejkors, der er unikke i verden, udbygget, pyntet. De fik sokler og udsmykninger, der skil-drer hele scener fra både lidelseshistorien, Bibelen i øvrigt og – af og til – en lokal personlighed. Som al folkelig kunst er den ikke altid blevet vurderet lige højt, men netop i vore dage med vor moderne kunstindstilling skulle man have forud-sætninger for at indse deres værdi. I mange tilfælde ofte alt for sent, desværre. Hvad krige og vejrlig ikke har ødelagt, har nidkære præster fjernet, hvis de ikke fandt det helt kristent i sine motiver.

Disse arbejder af ukendte håndværkere og kunstnere ejer en blanding af naivitet, dyb tragedie og inderlig fromhed. Der er en blidhed i Kristusansigtet i Saint-Thegonnec, hvor Vorherre på et af bille-derne tegner under korset på vej til Golgata. Ansigtet er ikke fortrukket i smerte og udmattelse, det bøjer sig blot i blid smerte for sin skæbne, – og bagved står en af bødlerne og rækker tunge ad Ham. Hvor ofte er det bretonske folk ikke selv segnet i smerte og udmattelse, hærget af både hav og krige?

På nadverbilledet i Guimiliau ser man igen disse blide, næsten resignerede ud-tryk hos Vorherre og apostlene. Foran Vorherre ligger brødene. En tjener bringer flere brød og en krukke vin, – og på et fad står kødet i form af et veritabelt lille lam. Her tabte jeg mit hjerte til Bre-tagne, for her mødte jeg det, der vel er ens inderste intention, når man rejser ud, et folks sjæl. For, som R. Grand skriver

I årenes løb
i blæst
i regn

under Bretagnes sol
bevarede disse gamle sten af hård granit
mindet om generationer.
Thi, selv om stenene ikke havde en sjæl,
de, som anvendte dem, har haft en.

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 88

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdegade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 88

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændeolsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon * 70 45 30

Kaj F. Fjording

Murørnester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramagade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Svend Erik Laurson
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 106 . 8280 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 80 og 2 24 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 26
København K
Telefon Minerva *408

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

MIT HJERTE TIL BRETAGNE

E. Baadsgaard Jensen

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1468 København K
Telefon *MI 26 57

Landsretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Studiestræde 15, København K

Telf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-16 - lørdag lukket

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Der findes mennesker, som slår sig ned 2-3 måneder et fremmed sted for derefter på tryk at udgive deres uforbeholdne mening om land og folk. Vi har også haft den slags gæster i Danmark.

Man læser, hvad de skriver - og smiler. Jeg har ikke nogen uforbeholden mening om Bretagne efter et par ugers ferie dernede, men jeg har forelsket mig ikke så lidt i det, jeg så, og føler en ubændig

FRIHED?

Har man i den katolske kirke råd til at indskrænke folks frihed unødvendigt?

Er man så åndeligt velbjærgede, at man har råd til at forholde lægfolket muligheder, som de har indtryk af bringer dem Gud nærmere?

Jeg tænker her specielt på 2 forhold.

1. Hvorfor praktiserer man ikke som i folkekirken f.eks. at annoncere i forvejen, hvem der prædiker ved messen? Til lægger man prædikenen så ringe betydning? Er det manglende kærlighed til og respekt for lægfolket hos kirkens ledelse, der er årsagen?

Ganske vist vil man bryde med traditionen, om man ændrer forholdene, men hvilke fordele har den tradition? Præsten kan så naturligvis undlade at prædike, men jeg nægter at tro, at det er den virkelige årsag.

2. Hvorfor tvinges man til at modtage kommunionen stående i en hel række kirker?

Præsten stiller sig midt foran alteret og modtager menigheden, der vandrer to og to mod den stillestående præst. Er han blevet træt af at gå frem og tilbage til knælende mennesker?

Adspurgt svarer en præst, at han ved egentlig ikke, hvorfor man arrangerer det sådan, men at man bare kan knæle, hvis man vil.

Det er noget vrøvl. I visse tilfælde ville præsten nemt komme til at stå på hovedet, når han står hævet på et trin over folket, og dette skal knæle på gulvet foran ham. Det undlader man at risikere af venlighed mod præsten – og føler sig endnu engang frataget en elementær ret i »fremskridtets« omtvistelige navn.

En tredje sag, som har en noget anden karakter, er følgende:

Hvad er årsagen til, at man stadig nægter kvinder adgang til præsteembedet? Har kirken råd til det? For det kan da ikke tænkes, at man fundamentalistisk henholder sig til 1. Kor. 14,34 og lignende steder?

I. M. Laustsen

ÅRHUS

PRÆSTEVIELSEN I ÅRHUS

For første gang i menighedens snart 100-årige historie fandt der den 20. august en præstevielse sted her i kirken. Det var Karl-Heinz Westarp s.j., der efter sine

studier i Frankfurt og Århus blev viet til præst af biskop Hans L. Martensen.

Begivenheden var også enestående derved, at det – i det mindste i Danmark – var første gang, præster fra Folkekirken deltog i den procession af præster, som med biskoppen ledsagede Karl-Heinz Westarp til kirken.

Pater Westarp havde til læsning valgt apostlen Paulus' tekst om åndens mangfoldige nådegaver og til evangelium de 70 disciples udsendelse. Biskoppen understregede i sin prædiken, hvordan den nyviede præst selv havde påpeget sendelsen til mission som noget afgørende, og han fremdrog det som et væsentligt træk i præstegerningen.

Efter vielse og messe var der reception i skolens sal. Heri deltog mange fra menigheden. Mange af pater Westarps venner fra det fælleskirkelige arbejde og mange af hans fremtidige kolleger fra universitetet deltog også i gudstjeneste og reception. B.

NØRREBRO

AF PASTOR d'AUCHAMP'S TILTRÆDELSESPRÆDIKEN SOM SOGNEPRÆST I SAKRAMENTS-KIRKEN

Selv opfatter jeg min ansættelse her som lidt af et eksperiment! Det skal jo vise sig, om en gammel, »solid« menighed som denne er i stand til at møde de krav, som det dalende antal aktive præster stiller til det »almindelige præstedømme«, altså til alle de døbte (I Pet. 2. kap.). Kan en menighed som Sakramentskirken ikke løse sine opgaver ved et samarbejde med præsten, hvem kan så? – Men jeg er ikke bange: Dels har Danmarks frikirker kunnet fungere på et sådant samarbejde mellem sogn og præst; dels forekommer det mig efter mit første møde med menighedsrådet, at der må være et stort antal arbejdsglade mennesker i netop vor menighed.

I hvert fald beder jeg Dem tage venligt imod de henvendelser om hjælp, som sikkert vil komme til Dem fra menighedsrådet og dets kommissioner. – På egne vegne vil jeg blot nævne, at der for en præst ikke er nogen større opmuntring end den, at den kirkesøgende del af menigheden viser sin glæde over gudstjenesterne ved at svare og synge kraftigt med.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugene fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 28 08

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (06) 82 15 44

Folmer Olsen

Begravelses ordnes
Reberbansgade 37

Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Aalborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 00 88
El-installationer – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullik

Slægterforretning
Nørrebrogade 48, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 83

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer
Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 2775

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 65 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møstetion 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 48, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONSGADE 14

AALBORG

Im. Nielsen
Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Tlf. (09) 88 07 59

**LÆSER-
BREVE**

**ET FORSVAR FOR
EN LILLE GUL FOLDER**

I Katolsk Forum nr. 12 omtaler Pater Roos S.J. en lille gul folder, som udtaler sig imod håndkommunion. Folderen, som vil være kendt af en del danske katolikker, idet den har ligget til gennemlæsning/medtagning i våbenhuset i flere københavnske sogne, omtaler en række tilfælde, hvor håndkommunion har resulteret i sakrilegiske handlinger. Af Pater Roos' artikel fremgår det, at han anser folderen for en provokation mod den særordning, som et mindre antal bispedømmer - herunder det danske - har fået i Rom, og som tillader håndkommunion på visse nøje angivne betingelser. Derfor bruger Pater Roos kraftige midler, bl.a. mistænkeliggørelsens, for at afvise den. Folderen virker dog i sin helhed redelig, omend chokerende, og giver ingen anledning til, at vi nærer mistillid til, hvad vore medkristne i udlandet, præster og lægfolk, bevidner sandheden af.

Med dette indlæg ønsker jeg at lade et andet end Pater Roos' synspunkt komme til orde. Her er ikke tale om at bringe »forvirring og uenighed«, her er ikke engang tale om, hvem der overhovedet bragte splittelsen i kirken ind, her er tale om, at man i dag, da håndkommunionen har været praktiseret i et par år, har skabt sig et erfaringsmateriale, som man af gode grunde ikke havde ved skikkens indførelse, og her er tale om en gruppe mennesker, som i god overensstemmelse med lægfolkets medansvar for kirkens trivsel mangfoldiggør dette materiale, som ikke blot bør bringes til de troendes kendskab, men også skabe fornyede drøftelser på teologisk plan. Først da, når man kender både plusser og minusser ved en sag, har man frihed til at vælge. Når mange ansvarsbevidste mennesker i disse måneder lytter til propaganda både for og imod EEC, er det ikke for at lade sig splitte, men for at have et svar rede den dag, vi stilles over for et valg.

Over for et materiale som det anførte, der er indsamlet og udvalgt med stor omhu og ansvarsfølelse, er det en letkøbt og intolerant holdning at sige »Vi vil med al styrke tilbagevise en fremgangs måde, som under fromhedens maske splitter de troende og forvirrer dem«.

Og mon det så ikke også er i overkanten af modvilje, når Pater Roos kalder folderen en »anonym tryksag«? Den bærer dog tydeligt underskriften: Arbeitsgemeinschaft »Pro mundi vita«, CH-8029 Zürich, Postfach 187. Også andre af udlandets talstærke lægfolksgrupper udgiver folderen, men også disse er mærkede tydeligt med navn og adresse, så enhver, der måtte ønske det, kan bestille den. På en af disse adresser ville Pater Roos kunne have informeret sig angående materialets indsamling.

Det er godt, at Pater Roos tager folderen op til drøftelse, men sørgeligt, at formen er så autoritær.

Mere berettiget ville det have været at høre en erfaren præsts redegørelse for, hvorfor man har ansøgt om tilladelse til håndkommunion. Der må jo have været meget vægtige argumenter for dette, når man dog må kunne have forudset, hvilken uro det ville skabe blandt de troende. Det er endvidere en kendsgerning, at indførelse af frivillig håndkommunion blev afvist af 2/3 af verdens biskopper, og at langt den overvejende del af verdens katolikker stadig benytter den hidtidige kommuniionspraksis, uden at deres tro derved synes at lide skade. Jeg tror, at det er meget vigtigt, at disse for mange mennesker så betydningsfulde spørgsmål frit kan diskuteres, og at parterne giver sig til at høre hinandens synspunkter uden på forhånd at tiltro modparten uhæderlige motiver.

Inge Bøile

Redaktionen svar

Meningen med min polemik mod den gule folder var at forsvare de troendes frihed. Hvis den kompetente kongregation i Rom har givet den nordiske bispekonference lov til at indføre håndkommunionen, og hvis de enkelte biskopper i Skandinavien enkeltvis har gjort brug af denne tilladelse ved at tillade håndkommunionen, er det efter min mening en indskrænkning af den kristne frihed at ville tvinge alle katolikker til at modtage kommunionen på den hidtil gængse måde. Forresten er der jo ingen, som tvinger folk til at modtage kommunionen i hånden. At ærbødigheden over for eukaristien skulle kunne svækkes ved håndkommunionen, er ikke bevist, da oldkirken kun kendte håndkommunionen. Anonym var folderen, da den uden angivelse af afsenderen blev udsendt i Danmark.

H. Roos S.J.

TRAGEDIE I VIETNAM

BISKOP LYSER INTERDIKT OVER SOGN, FORDI DET STØTTER TIDLIGERE PRÆST

Nha Trang, Sydvietnam - NC News Service

Biskop Nguyen Van Thuan af Nha Trang har belagt sognet Vinh Thanh med interdigt, fordi sognets medlemmer har støttet den tidligere sognepræst, som har beskyldt sydvietnameserne for »at kæmpe for dollaren og vore personlige interesser«.

I marts måned i år holdt den tidligere sognepræst, pastor Nguyen Viet Khai, som selv har grundlagt sognet, en tale i No Hai over emnet »Katolikker og kommunister i dag« til en gruppe katolske flygtninge, der er kendt for at være hårdnakkede modstandere af kommunismen.

I sin tale mindede præsten om, at han, da han var sognepræst for et sogn i det nordvietnamesiske bispedømme Vinh, havde »kæmpet blindt mod kommunisterne«, og at han på grund af sin antikommunistiske indstilling havde været 23 måneder og 7 dage i fængsel.

Han havde, sagde han, efter sin løsladelse ledet en gruppe flygtninge til Syd-vietnam, og her havde han i årevis rejst rundt og indtrængende opfordret folk til at kæmpe imod kommunismen.

Videre sagde pastor Khai, at han ikke længere havde det »forenklede« syn på kommunismen, som han så længe havde haft. »Jeg er,« sagde han, »efterhånden kommet til den overbevisning, at det, jeg gjorde, var meningsløst.«

Hans fordømmelse af kommunismen havde været ubegrundet, sagde han. Det hed sig, at kommunisterne »ikke havde nogen Gud, ikke havde nogen familie og ikke havde noget fædreland,« sagde han. Men, tilføjede han, selv om kommunisterne er ateister, er det i Sydvietnam, man så tragisk har mistet respekten for familie og fædreland under den almindelige korruption, krigen og de fremmedes troppers tilstedeværelse har ført med sig.

»Vi har aldrig skammet os sådan, som vi gør det i dag, over familiernes nedværdigelse,« erklærede pastor Khai.

»Og,« tilføjede han, »man må indrømme, at det er os indbyggere i syd, der

virkelig er folk uden fædreland. Hvem er det måske, der har solgt baser til amerikanerne for et tidsrum af 99 år? ... Og man kan spørge sig selv, om vore borgerlige myndigheder er indsat til at tage sig af folket eller til at tjene amerikanernes interesser.«

Til sidst sagde han, at »vi kan med god samvittighed indrømme, at det er nordvietnameserne, der virkelig kæmper for fædrelandet, mens vi sydvietnamesere kæmper for dollaren og vore personlige interesser«.

Denne tale fik den katolske presse til at rette voldsomme angreb mod pastor Khai, og de sydvietnamesiske myndigheder lagde pres på hans menighed for at tvinge ham til at forlade sognet. Menigheden havde været nødt til at bede provinsguvernøren om et stykke jord, hvor den kunne slå sig ned. Da den tog parti for pastor Khai, begyndte ejeren af jorden at kræve en betaling, som menigheden ikke tidligere havde været i stand til at yde.

Pastor Khai gav åbenlyst udtryk for ønsket om at vende tilbage til Nordvietnam, men det blev ham forbudt af den sydvietnamesiske regering.

Hans politiske holdning skabte et spændingsforhold mellem ham og biskop Van Thuan, som er en nevø af den tidligere præsident for Sydvietnam, Ngo Dinh Diem, og som støtter kampen mod kommunismen.

Menigheden i Vinh Thanh, som gerne ville beholde pastor Khai som deres sognepræst, beklagede sig desuden over korruptionen hos visse præster og foreslog, at den lokale gejstlighed skulle holde et møde, der kunne kaste lys over situationen.

Den spændte atmosfære bevirkede, at pastor Khai besluttede at trække sig tilbage fra sin stilling som sognepræst.

Hans efterfølger, en vis pastor Lai, som sagde, at han var blevet modtaget med begejstring, ansøgte imidlertid også om tilladelse til at trække sig tilbage. »De troende er opfyldt af foruroligende samvittighedsspørgsmål, som jeg ikke ser mig i stand til at løse,« siger han.

Biskop Van Thuan kom til den konklusion, at menigheden i Vinh Thanh havde sat sig op imod hans myndighed og meddelte, at han accepterede pastor Lais afskedsansøgning, men at sognepræsteembedet ikke vil blive besat, samt at han lyste interdigt over sognet, således at det for tiden ikke er tilladt at uddele sakramenterne der på stedet. Desuden beklagede han ethvert medlem af sognet, der fremover på nogen måde udtrykker kritik eller giver anledning til splittelse, med personligt interdigt (d.v.s. at den pågældende ikke har adgang til sakramenterne og ikke kan få en kirkelig begravelse).

FISKEHALLEN

Kæstetvej 57, Alborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 16 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Alborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolik kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Griaebrønden

Man kan
undvære
Katolsk
Forum

i
nogen
tid

og
hvad
så?

så tegner
man et
abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 116030

SMÅ GIFTDRÅBER

E. Baadsgaard Jensen

Jeg har hørt så meget stygt om dig. Selvfølgelig tog jeg dig i forsvar. – Jeg kan se dig spørge med dit pudsige, generte, lidt skæve smil. – Jo, jeg prøvede bravt. Men det uhyggelige var, at jo heftigere jeg tog dig i forsvar, desto hårdere blev angrebene. Alt, hvad jeg sagde, blev fejlet af bordet, voldsomt gendrevet eller i værste fald modtaget med et overbærende smil. Mit forsvar gjorde næsten din sag værre, æggede blot modparten, gjorde det hele til en sport for dem. Der er øjeblikke, hvor menneskeheden synes at være som en flok børn, der kun er interesseret i at dyngte hinanden til med mudder, og den, der går imellem, får selvsagt sin del af kagen. Ikke fordi jeg ikke selv har været med i håndgemængtet, åh jo, mange gange.

Men det værste, det er nu bagefter, hvor jeg sidder tilbage, ør i hovedet af alt for megen snak, og så inderst inde fornemmer et spørgende: Var der nu noget om det? Det skræmmer mig måske mest. Jeg kan dysse denne indre spørgen ned, le ad den. Jeg kan overbevise mig selv om det urimelige i de andres påstande, – der er alligevel blevet noget tilbage i mig selv. Der er sket et eller andet, sået nogle tanker, som jeg har al min loyalitet behov for at forjage.

Nu lægger jeg mærke til det, fordi jeg synes om dig. Men ellers? Hvad ligger der ikke af småbemærkninger, rygter og lign. om alle mulige mennesker og spirer upåagtet i mig. Ukrudtsfrø sået her og der, upåagtede, men i stadig støt vækst. Eller er det giftdråber, dryppet umærkeligt lidt efter lidt, indtil de går som en strøm gennem tanker og meninger. Og hvad har man selv gået og sået, tankeløst, lidt arrogant, bedrøvelig? Jeg er bange nu. Hvor meget af hele min indstilling til mine medmennesker, både den ene og den anden, bygger på reel viden, og hvor meget skyldes andres påvirkning? Jeg kan jo foresætte mig hundrede

gange kun at stole på mig selv, min egen bedømmelse. Hvor meget kan jeg så bedømme, når det kommer til stykket? Hvor meget kan jeg se bort fra noget, jeg har hørt det ene eller det andet sted? Hvor meget ved jeg i det hele taget om mine medmennesker, som jeg ikke selv har tilskrevet eller tildiget dem? Det bilde, jeg har dannet mig af dig, hvor meget har det med virkeligheden at gøre? Alle de motiver jeg lægger i dine handlinger, er de mit eget tankespind? Er du i virkeligheden både smålig, forfængelig, selvoptaget o.s.v. I dette tilfælde siger min intuition nej. Men hvor meget er den værd? Er det ikke bare menneskers tilbøjelighed til kun at se det, de selv ønsker at se? Hvor meget kender jeg mig selv? Hvornår er jeg helt objektiv? Aldrig. En smule antipati, en smule irritation, og kommer så dertil et dårligt rygte eller blot en henkastet bemærkning, bilder jeg mig måske ind at kende et andet menneske.

Men alt det, de sagde om dig, det vægrede jeg mig trods alt ved at tro, det bestred jeg. Hvorfor? Hvorfor lod jeg mig ikke overbevise? Fordi jeg synes om dig. Er det vejen? Forståelse, sympati, kærlighed, så preller al løs snak af som på en mur af tillid. En varm positiv indstilling til vore medmennesker, som bærer over med andres fejl i stedet for at opøge dem. Som accepterer dem, selv om de skulle være der, i bevidstheden om så mange andre positive sider hos det samme menneske. Lad sladdereren løbe, men lad den støde på en fast mur hos os selv: Hertil og ikke længere med min gode vilje! Og kan man ikke forhindre dens løb, så lad os give den et par gode ord med på vejen, en smule modvægt. Desværre, man lytter ikke så gerne til gode ord om andre, der er ikke rigtig sensation i dem; men alligevel, lad os prøve, stædigt, igen og igen, om ikke for andet, så for at standse den samme stærke trang i os selv til at skubbe til et væltende læs.

Kan alle de små onde bemærkninger, gentaget i det uendelige, påvirke vor holdning til et menneske, så kan de små positive ord forhåbentlig også udrette noget, selv om man er i defensiven. Er misundelsens, foragtens og hadets magt end stor, så er kærlighedens dog den største. Kærligheden er i sidste instans løsningen på alle vore problemer. Men er der da noget at elske i ethvert menneske? Ja, det har vi jo hørt og lært utallige gange. Vi ser det ikke i vor blindhed, vi fornemmer det ofte ikke, men det er der, og måske så uendelig meget kostbarere, jo sværere det er at få frem. Og disse mennesker, som lige har forladt mig, og som har hidset mig op ved deres angreb på dig, – også dem må jeg altså gå i brechen for, i Kærlighedens navn.

blev det keramiske mosaikarbejde af Sct. Birgitta over kirkens portal udført af den tyske keramikker Mirjam Kappel. Ved hjælp af to basarer fik man i 1958 et nyt orgel leveret af Jysk Orgelbyggeri i Århus. Det næste, man tog fat på, var at få elektrisk ringning af kirkeklokkerne. Til sidst i 1965 efter Koncils liturgireform gik man i gang med at forny og tilpasse kirkens kor, for at den fornyede og meget forbedrede liturgi kunne fungere godt. Pater Verwort, dengang sognepræst i Vejle, lavede tegningerne, og murermester Wulff, Maribo, udførte arbejdet på gulv og vægge. Alteret blev lavet i massiv eg af tømremester Madsen. Da han selv kom og afleverede arbejdet, sagde han: »Jeg har aldrig været så glad for et stykke arbejde som for dette alter, det skal jo benyttes til det største, vi har her på jorden.« Smedearbejdet på læsepulsten og de to tærmålede lysestager blev lavet af mekaniker Harndenberg Hansen i Hillested.

I maj 1966 blev pastor Asger Strange sognepræst. I sommeren 1968 lod han resten af kirken og tårnet restaurere. Murermester Wulff påtog sig murerarbejdet og malerarbejdet af væggene i kirken, resten påtog vi os selv. Samtidig fik vi nye skabe i sakristiet, de blev lavet af entreprenør Musse. En ny korsvej blev anskaffet fra Tyskland. Foruden at være kirkens præst fungerer Asger Strange også som organist – det har vi haft megen glæde af. Sankt Birgittas kirke er en lille beskedent smuk kirke, hvor man befinder sig godt, hvad enten det er til gudstjenesterne eller til en stille bøn alene. Takket være de polske indvandrere fik vi en kirke her.

ØKUMENE

DEN ØKUMENISKE BEVÆGELSE PÅ KRITISK STADIUM

Kelham, England – NC News Service
Mange mennesker fra alle kirker er enige om, at »den økumeniske bevægelse er nået til et kritisk stadium i sin historie«, hedder det i en rapport fra en kommis-

sion, der skal tage sig af den rolle, den anglikanske stiftelse »House of the Sacred Mission« skal spille i fremtiden.

I rapporten, der er baseret på interviews med mennesker inden for de forskellige kirker, der er beskæftiget med økumenisk arbejde, hedder det:

»De kræfter, der har ledet (den økumeniske bevægelse) frem til det punkt, hvor den nu befinder sig, er for en stor del udtømt.

Et tegn på, at man står over for et vendepunkt, er den vidtgående desillusionering med hensyn til selve bevægelsen og skuffelsen over, hvor lidt den har opnået på det ene og det andet område.

Frustrationen fortsætter og vokser. Frustration fører til desillusionering, og når den først har sat ind, vil der dukke intentioner op inden for bevægelsen, som ikke længere er kreative.«

Videre hedder det i rapporten, at »de virkelige skillelinier i den kristne lejr ikke længere går mellem protestanter og katolikker, men snarere mellem konservative og radikale...

Kristne, der er følsomme over for disse faktorer, er opmærksomme på det kraftige tovtrækkeri på dette område, ligesom de er klar over, at de institutionelle kirker virker uvedkommende, og at meget af det, der hidtil er sket inden for den økumeniske bevægelse, derfor også må virke uvedkommende.«

Der advares i rapporten mod det farlige i at arbejde for den kristne enhed uden for de officielle kirker: »Selv om der ikke er nogen tvivl om det rigtige i, at sand enhed skal begynde nedefra, er det lige så rigtigt, at et sådant arbejde, hvis det ikke har nogen forbindelse med, hvad der sker på de højere trin, skaber splittelse og muligvis kaos.«

Om økumeniens betydning hedder det i rapporten: »De fleste tænker først og fremmest på planer om, hvordan Kirkens enhed skal realiseres, eller på aktiviteter, som kristne fra forskellige trossamfund kan tage del i.

Disse tanker er sikkert rigtige, men de fører formodentlig til en meget snæver og utilstrækkelig opfattelse af økumeniens væsen.

Vejen til uddybelse og forståelse går gennem forståelsen af, at Kirkens enhed har at gøre med mission, og at mission har med hele det menneskelige samfund at gøre.

En anden kendsgerning er, at en kirke, der er indrettet på mission, i al almindelighed skal være indrettet på i ord og gerning at gribe ind på alle menneskelivets områder.

Ingen teologisk tradition kan på nuværende tidspunkt tillade sig det overmod at hævde, at den alene er tilstrækkeligt udrustet til at henvende sig til hele menneskeheden som sådan.«

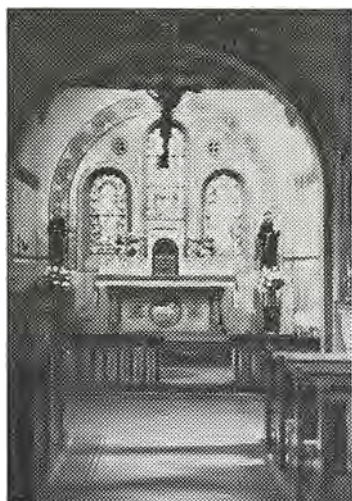
DEN NYE ØKUMENISKE PATRIARK

Istanbul – KIT

Den økumeniske patriark, Demetrios I af Konstantinopel, som den 16. juli i år af den Hellige Synode med 12 stemmer af de 15, der blev afgivet, blev valgt som efterfølger for Athenagoras I, som døde den 7. juli, tiltrådte sit embede to dage senere. Tiltrædelsen fandt sted ved en højtidelig indsættelsesgudstjeneste i domkirken St. Georgios i Istanbul. Den nye patriark indtog sit bispesæde hilst af forsamlingen med det liturgiske tilråb »axios« (han er værdig), hvorefter et medlem af den Hellige Synode mindede ham om de forpligtelser, embedet medfører. Demetrios holdt selv en tale, hvori han erklærede, at han agter at videreføre sin forgængers stræben efter kristen enhed, ligesom han vil virke for enighed mellem de ortodokse kirker. Han havde i forvejen udtalt, at han agtede at være tro imod sit tyrkiske statsborgerskab, samtidig med at han udelukkende betragtede sig selv som religiøst overhoved. »Vi vil absolut ikke have noget med politik at gøre.« Demetrios tilføjede, at han desuden havde til hensigt at bestræbe sig for at få en dialog i gang med islam og de andre store religioner.

Den nye patriark indledte sin hilsen til de forskellige delegationer fra de kristne kirker med ordene: »Først hilser vi den hellige pave af Rom, Paul VI, primus inter pares blandt Kristi kirker på jorden, den højtærede broder, det gamle Roms biskop og vesterlandets patriark.« Derefter henvendte patriarken sig til overhovederne for de gamle orientalske kirker, det anglikanske kirkefællesskabs primas, Kirkernes Verdensråd og jødedommens repræsentanter. – Vatikanet var under indsætteshøjtideligheden repræsenteret ved den apostoliske pronuntius i Ankara, ærkebiskop S. Asta, og pater P. Duprey fra det romerske sekretariat for den kristne enhed.

I et interview et par dage senere til det italienske katolske nyhedsbureau ASCA blev patriarken spurgt, om han henregnede sig selv til de progressive eller til de konservative. Hertil svarede han, at han var parat til at blive en Simon af Cyrene og bære korset. »Jeg har absolut ikke til hensigt at fremsætte nye programmer. Jeg er fast besluttet på at forblive tro mod den græsk-ortodokse tradition.« Demetrios' udtalelser under interviewet og hans ord under indsætteshøjtideligheden synes at bekræfte den antagelse, at hans linie kommer til at ligge midt imellem den Hellige Synodes konservative og progressive fløj. Som en af de yngre metropolitler – han er født 1914 – vil han formodentlig holde fast ved Athenagoras' økumeniske retningslinier.

SCT. BIRGITTAS KIRKE I MARIBO 75 ÅR

*Søster Therese
Maribo*

FØR OG NU

Den 15. august 1897 på festen for Marias optagelse i himlen blev Sct. Birgittas kirke indviet af biskop von Euch. Denne kirke blev også konsekreret af biskop von Euch på festen for Sct. Birgitta den 8. oktober 1901.

I 1893 indkaldtes for første gang polske arbejdere i større stil, de fik arbejde ved sukkerroedyrkingen her på Lolland-Falster. På Lolland var der 400 polakker, hovedsagelig kvinder. Dissets tal forøgedes de følgende år. Pastor Edvard Ortved overtog sjælesorgen for polakkerne. Ved indsamlinger, især i Polen, skaffede han de nødvendige midler til at bygge en kirke. Den første messe blev fejret på Vesterborg den 13. august 1893 med 52 altergæster. Siden da har der været afholdt periodiske gudstjenester rundt om på kaserner og gårde. 1895 oprettedes et selvstændigt sogn.

Arkitekt for kirken er Glahn fra Nykøbing Falster. Grundstensnedlæggelsen fandt sted i 1896. Kirkens grund kostede 4.000 kr. Byggesummen var på 15.685 kr. Arbejdet udførtes af murermester Glund, Nakskov. Pastor Ortved foretog tolv kollektrejser til Rusland og Polen i årene 1894-1905, disse indbragte 63.161 kr. På rejserne fik P. Ortved en del para-

menter og blandt andet den lille smukke Mariarude i våbenhuset af konsul Thor Lange. Den første kommunionssug er skænket af de polske piger på Wredeslund. De tre kirkeklokker er støbt af klokkestøber F. Otto i Hermelingen ved Bremen. Den største bærer navnet Sct. Stanislaus og har tonen g. Den mellemstes navn er Sct. Birgitta, den har tonen b, og den mindste, Sct. Katarina, har tonen c. Klokkestolen blev lavet af tørmester Jørgensen fra Maribo. Den 6. august 1897 blev klokkedåben foretaget. Kirkeinventararbejdet er foretaget af snedkermester Krøyer, Maribo. Til indvielsen var der et midlertidigt træalter. Det egentlige alter blev opsat den 18. oktober. Det var lavet af billedhugger Anton Rütter i Münster efter en tegning af Krøyer og Mogens Ballin. Tabernaklet er udført af Krøyer og dets dør af smedemester Erhard Nielsen, Maribo. Korsvejen var fra Beuron. I 1898 erhvervede man et amerikansk harmonium, og samme år fik man døbefont og vievandskummer af bornholmsk granit udført hos J. Fagerlund i Rønne. Kobberlåget er smedet af E. Nielsen.

I august 1899 kom der tre franciskanerinder fra Rusland. De var blevet an-

vist Maribo af biskop von Euch. De kom ikke for at udøve missionsarbejde; men for at søge asyl, da de ikke kunne være i Rusland. De købte hus op til kirkens grund, der bor Sct. Josephsøstrene nu. Søstrene ville gerne have nogle vajsnebørn, men da det ikke lykkedes, og de ingen indtægter havde, rejste de igen i 1907. Pastor Verhein giver dem et meget smukt eftermæle. Da søstrene skulle have en daglig messe, ansatte de pastor Johannes Frederiksen som kapellan i 1900. Han blev til megen hjælp i kirken ved at holde søndagsmesse eller spille til den. Den 21. oktober 1899 foretog biskoppen den første firmelse i Maribo siden reformationen. Der blev firmet godt 150 polakker. Den anden søndag i advent blev den første danske konvertit, fru Camilla von Huth fra Nakskov, optaget i kirken. I adventstiden holdt pastor Ortved en række aftengudstjenester med prædiken; til disse var kirken fyldt af protestanter. I 1900 blev præstegården bygget. I 1902 fik kirken de tre mosaikruder i koret, de er tegnet af pastor Frederiksen og udført på det kgl. institut for glasmaleri i Berlin. I 1905 forlod pastor Ortved Maribo og tog til København for at leve privat og hellige sig sine historiske studier.

Rækken af sognepræster ser herefter sådan ud:

1905-07 Fr. Verhein

1907-08 Paulus Højsholt

1909 Calixtus Figura

1909-11 Edm. Wassermann

1911-22 H. Hendrix

1922-49 J. Klessens, han havde været kapellan siden 1910 i Maribo

1950-53 Jean Jansen

1953-66 Wilhelm Nølke

1966 Asger Strange

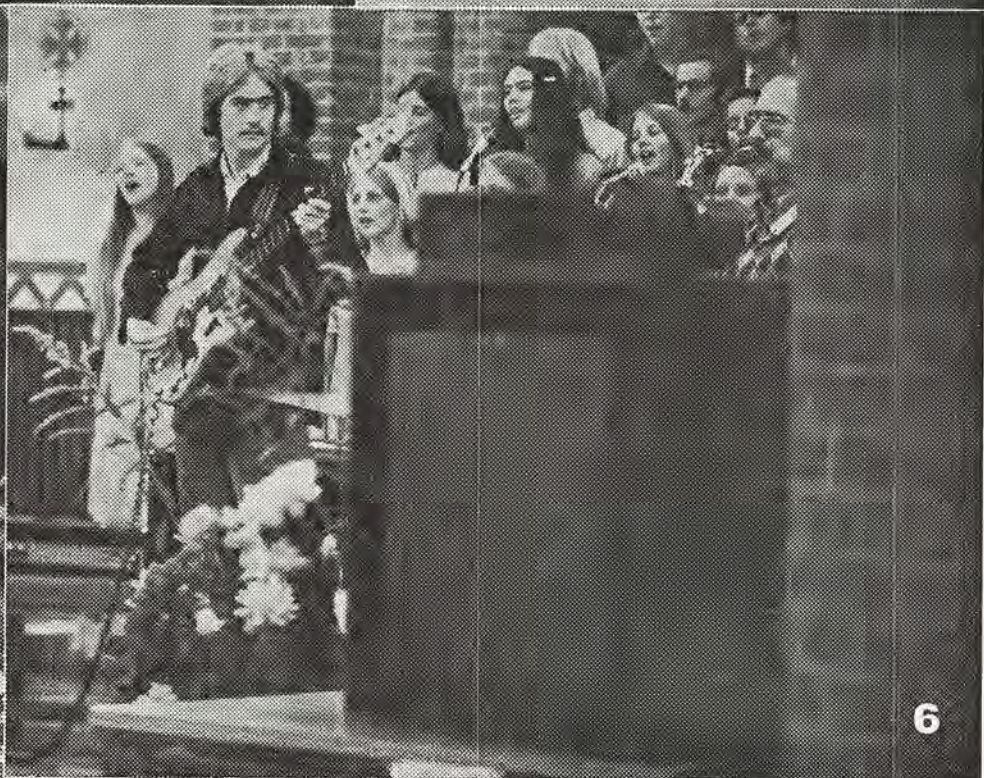
Fra 1907 til 1953 var alle præster af franciskanerordenen.

Pater Klessens har gjort et meget stort arbejde for at forbedre polakkernes kår. Han blev i 1927 udnævnt til ridder af ordenen Polonia Restituta. Senere arbejdede han også meget med den polske udstilling på museet. Menigheden var nu oppe på en sæsonmenighed på 6.000 i 1913.

Den 8. oktober 1933 fik pater Klessens menighedssalen indviet. Hver søndag efter messen samledes menigheden til kaffe. På scenen blev der opført skuespil, og der blev ofte vist film og lysbilleder i salen.

Efter pater Klessens' død havde der været en vanskelig periode for menigheden. Således var der den søndag i 1953, da pastor Nølke blev indsat, ca. 30 mennesker til messen.

Pastor Nølke begyndte straks på husbesøg, og lidt efter lidt gik det fremad. I 1954 fik man installeret oliefyrr i salen med forbindelse til kirken. 1957

VED BILLEDERNE

1. Pigerne i lange, pastelfarvede kjoler
2. Eleverne fylder kirken
3. Det store kor og orkester

4. Lægmandsprædikanten under sin tale

5. To elever

6. Musikkens brusende glæde forstærkes gennem højttalere

JESUS PEOPLE
PÅ BESØG I
SKT. AUGUSTINS
KIRKE (FYLDT
MED ELEVER FRA
NIELS STEENSENS
GYMNASIUM)
I ANLEDNING AF
ARRANGEMENTET
»DEN LANGE DAG«

et enkelt,
men rørende
vidnesbyrd
om unge
menneskers
tilknytning
til Jesus

Med en sådan afgørelse anerkender kirken også, siger pater Peplansky, at den skyld, den pågældende eventuelt har for sin nuværende situation, er så ubetydelig, at »den udelukkelse fra sakramenterne, det er muligt at pålægge i et sådant tilfælde, simpelt hen ikke kan finde anvendelse over for dette menneske«.

Pater Peplansky siger, at man i ærkebispedømmet Portland har behandlet omkring 400 sager af den art, at man i bispedømmet har behandlet mellem 60 og 70, og at den samme fremgangsmåde er taget i brug i ærkebispedømmet Chicago og bispedømmet Birmingham, Alabama.

AUSTRALIEN

DE LIVSBEVARENDE BESTRÆBELSER TAGER OVERHÅND, SIGER LÆGE

Melbourne, Australien – NC News Service

»Lægernes bestræbelser for at bevare liv har taget overhånd,« siger dr. Majorie Davey ved et efterbehandlingshospital i det østlige Melbourne.

På et seminar for nylig udtalte hun, at lægernes bestræbelser for at holde ældre mennesker i live på dødslejet betyder, at man nægter dem retten til en fredelig død.

»De unge og midaldrende har påtvunget de ældre deres egen frygt for døden,« siger dr. Davey. »For 25 år siden betragtede man lungebetændelse som en ven af de gamle. I dag betragtes denne sygdom som en fjende, man må angribe med alle de midler af både teknisk og multiterapeutisk art, som lægevidenskaben overhovedet har til rådighed.

Vi har i de sidste 25 år set, hvordan et misfoster, som vi ikke behersker, har taget mere og mere overhånd. Alle fremskridt inden for genoplivesteknikken tages i brug for at holde vore gamle i live, – i mange tilfælde kun for at de kan leve videre som forkalkede og hjælpeløse vrage, der ikke kan klare sig selv.

For lægen er det en psykologisk tilfredsstillelse at 'redde' en patient, – han er i stand til at fornægte døden.

Jeg tror ikke, at vi gør os klart, hvor meget hans gamle patient lider, eller hvor ked denne patient er af at blive holdt i live i en ørkesløs og i mange tilfælde lidelsesfyldt tilværelse.«

Dr. Davey erklærede, at den katolske lære, som går ind for, at man ikke skal bruge unødvendige og ekstraordinære midler for at forlænge livet, er den bed-

ste ledetråd, når det drejer sig om at pleje gamle mennesker, der ligger for døden.

INDIA

BISKOP BEDER OM AMNESTI FOR DELTAGERE I TUMULTER

Tellicherry, Indien – NC News Service
Biskop Sebastian Valloppilly af Tellicherry har opfordret regeringen i Kerala til at give amnesti til deltagerne i et sammenstød mellem hinduer og muhamedanere.

Biskoppen har på et møde med embedsmænd fra regeringen udtalt, at det ville være en passende gestus i anledning af 25-årsdagen for Indiens selvstændighed.

Biskop Valloppilly er medlem af en fredskomité, der blev nedsat kort efter sammenstødet mellem hinduer og muhamedanere i december i fjor, fordi de ikke kunne komme overens om retten til at benytte de offentlige veje til religiøse optog.

Voldshandlingerne, plyndringerne og brandstiftelserne varede i flere dage.

Biskoppen mener, at man bør lade alle sagerne i forbindelse med tumulterne falde. Gør man ikke det, vil uoverensstemmelserne sandsynligvis fortsætte, når de to parter skal forsvare sig i retten, siger han.

Op og han tilføjer, at ordet jubilæum i Bibelen betyder en afslutning af indbyrdes fjendtligheder, og at 25-årsdagen vil være den bedste lejlighed til at give amnesti.

De muhamedanske ledere, der var med til mødet, var enige med biskop Valloppilly og sagde, at et amnesti ville være et udmærket middel til at genoprette den religiøse harmoni.

CHILE

Chile – Medlemmer af gejstligheden i Chile forsøger at undgå de faldgruber, der opstår på grund af de politiske splittelser, som kommer stadig klarere til udtryk i Chile. Splittelserne inden for selve Kirken er opstået sideløbende med dem, der er opstået mellem landets vælgere. Den såkaldte »80-mandsbevægelse«, der

hovedsagelig består af præster, der lever deres liv i slumkvarterer og arbejder med menneskene der, er gået i spidsen med hensyn til at støtte regeringen og virke for et »strategisk forbund« med marxisterne.

For at lægge en dæmper på den bitterhed og de spændinger, der er opstået mellem de chilenske gejstlige, der går ind for denne overbevisning, og de præster, der mener noget andet, har de sidstnævnte for nylig taget initiativet til at indkalde til et møde med det formål at undgå de samme splittelser inden for Kirken, som der findes blandt vælgerne.

ACs STUDIEKREDS INTERPRETATIO

EMNE

Arthur Michael Ramsey, ærkebiskop af Canterbury, »Gud, Kristus og verden«. Et studium af vor tids teologi. København 1971. (Bogen skaffes gennem studiekredsen).

TID

Onsdag den 27. september 1972, derefter hver anden onsdag.

STED

Niels Steensens Gymnasium; indgang: Jagtvej 183 B.

LEDER

P. H. Roos S.J.

ALLE ER VELKOMNE

GENÈVE

KIRKERNES VERDENSRÅD
OPFORDRER INDTRÆNGENDE
TIL AT SLUTTE DEN »MENINGS-
LØSE KRIG« I VIETNAM

Genève – NC News Service

Kirkernes Verdensråd har i en henvendelse til Kirkernes Nationalråd i USA opfordret medlemskirkerne til at fortsætte deres forsøg på at få USA's regering til at gøre en ende på den »meningsløse krig« i Vietnam.

I henvendelsen, der er underskrevet af Kirkernes Verdensråds generalsekretær, pastor Eugene Carson Blake, hedder det, at amerikanernes ensidige trækken sig tilbage fra forhandlingerne i Paris og de hemmelige henvendelser fra deres side til »kun en af de implicerede parter«, som der meldes om, tjener til at underminere »enhver tillid til, at USA alvorligt prøver på at nå frem til en politisk løsning«.

Og videre hedder det, at genoptagelsen af de kraftige bombardementer af Nordvietnam i stedet »giver verden det indtryk, at USA stadig udelukkende prøver at opnå en militær løsning af krigen«.

PARIS

PRÆST I VIETNAM RETTER
ANGREB MOD USA

Paris – NC News Service

Den præst, der tager sig af Unge Kristne Arbejdere i Sydvietnam, har anklaget USA for at være »roden til al vor ulykke«, siger det parisiske dagblad »Le Monde«.

»Amerikanernes tilstedeværelse fører i kraft af bestikkelse ved hjælp af dollar og ved at have indsat en marionetregering, som er i modstrid med alle demokratiske regler, kun til en svækkelse af Sydvietnams position og berøver dets kamp enhver mening,« citerer »Le Monde« fra et brev, der efter sigende skal være skrevet af pastor Truong Ba Can.

I brevet, som – stadig ifølge »Le Monde« – var rettet til alle Unge Kristne Arbejdere verden over, hedder det videre:

»Hvordan kan man kæmpe imod et kommunistisk diktatur med et vilkårligt og korrupt styre, der ikke har sin lige i hele verden? Derfor må USA, koste hvad det koste vil, øjeblikkelig og betingelsesløst holde op med enhver form for indgriben i Sydvietnam og overlade til vietnameserne selv at ordne tingene indbyrdes.«

Pastor Can kræver ifølge »Le Monde«, at præsident Nixon skal indstille sin »folkedrabspolitik«.

NEW YORK

MISSIONÆRER SPILLER VIGTIG
ROLLE VED GENOPRETTELSEN AF
BANGLA DESH

FN, New York – NC News Service

Af borgerkrigens flammer opstod der i december i fjor et uafhængigt Bangla Desh, og af de første kaotiske ugers hjælpeaktion fra hele verden, for at komme det krigshærgede land til hjælp, opstod der en regelret systematisk administration af den hjælp, der stadig strømmer ind.

Der befinder sig til stadighed 32 nationale og internationale frivillige og religiøse institutioner i landet. Det største enkeltforetagende blandt disse er CORR. Denne organisation, der er vokset som en paddehat siden den første spæde begyndelse i 1970, da den blev oprettet for at hjælpe ofrene for stormflod og oversvømmelse i det tidligere Østpakistan, og øser af katolske og økumeniske hjælpelkilder i mange lande.

Det anslås, at organisationen inden udgangen af 1972 har ydet ca. 30 millioner dollars til forskellige projekter, der ikke så meget har til formål at fungere som katastrofehjælp som at bidrage til en permanent genopbygning af landets befolkning.

Gennem rapporter fra regeringen holdes de forskellige organer underrettet om, hvordan hjælpearbejdet udvikler sig. Det er stadig et trist billede, der aftegner sig på nationalt plan, eftersom millioner endnu lever i den dybeste armod.

Alligevel er der sket store fremskridt, på mange områder er der en betydelig forbedring at spore. I denne forbindelse bliver især CORR rosede omtalt af folk, der besøger Bangla Desh.

CORR har ved sin indsats skaffet arbejde og lønninger til mere end 100.000 ansatte – især inden for samfundsprojekter af permanent karakter. De har repa-

reret broer og veje, gravet grøfter til overrisling og bygget huse af mursten lavet af ler og strå og beklædt med flettede måtter.

Et af eksemplerne på CORR's omtanke er, at organisationen har importeret 250 stk. af en slags minitraktorer som erstatning for de nationale okser, hvoraf kun 15 pct. overlevede krigshandlingerne. Japans katolske og andre velgørende organisationer hvervede 50 japanske bønder og fløj dem til Bangla Desh for at de skulle vise de derværende farmere, hvordan de skulle benytte denne nye mærkelige himstregims, så de igen kunne dyrke deres marker. Såsåden blev leveret af CORR.

U.S.A.

»GOD SAMVITTIGHED« GIVER EN
DEL GENGIFTE KATOLIKKER
ADGANG TIL SAKRAMENTERNE

Baton Rouge – NC News Service

Bispedømmet Baton Rouge har som det sidste af en del bispedømmer opstillet regler, der bevirker, at katolikker, som er blevet skilt og har giftet sig igen, får adgang til sakramenterne.

Med denne fremgangsmåde, hedder det i bispedømmets blad »Catholic Commentator«, »vil den lokale Kirke officielt anerkende muligheden af, at en katolik, som er fraskilt, og som nu lever i et stabilt andet ægteskab, kan være i overensstemmelse med sin samvittighed«.

Biskop Robert E. Tracy af Baton Rouge bekendtgjorde den nye fremgangsmåde i et hyrdebrev, der blev læst op i alle bispedømmets kirker i slutningen af juni.

»Kirken har,« siger biskop Tracy i sit hyrdebrev, »et pastoralt ansvar for at helbrede og tilgive efter Kristi eget eksempel uden derfor at give indtryk af, at den samtykker i skilsmisse og indgåelse af et nyt ægteskab, eller at den har opgivet noget af sin faste tro på ægteskabets hellighed og livsvarige karakter.«

Pater Joseph Peplansky, der er præst ved universitetet i Louisiana og medlem af bispedømmets »god-samvittighedskomité«, siger, at hensigten med at overlade til en fraskilt og gengift katolik at afgøre, om han eller hun er i overensstemmelse med sin samvittighed, er at indrømme denne person ret til at modtage sakramenterne, selv om der ikke foreligger nogen officiel afgørelse af, hvorvidt det tidligere ægteskab har været gyldigt eller ugyldigt.

problemer, der kan være problemer med børn, og det kan være den situation, at der måske ventes børn, uden at der er tale om ægteskab.

– *Men er det ikke sådan, at mennesker, der kommer i vanskeligheder, hellere vil søge hjælp på et mere anonymt kontor og netop undgå trosfæller, som de skal leve med?*

– Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det arbejde, der gøres i rådgivningskontoret, foregår i professionel tavshed. Det vil sige, at der ikke går oplysninger ud fra rådgivningskontoret til hverken offentlige eller katolske myndigheder, uden at klienten har givet sin tilladelse.

– *Kan der også være tale om hjælp fra jeres kontor, når det drejer sig om rent religiøse problemer?*

– Der kommer undertiden religiøse problemer, men oftest er det mere socialreligiøse problemer. Der har været en ting som en ægteskabssag, hvor en klient ønskede kirkelig skilsmisse, som det viste sig, at vedkommende ikke kunne opnå. Jeg kan også som eksempel på disse ting nævne unge kvinder, som er blevet gravide. Der er jo stadigvæk nogle, som oplever, at et skriftemål ville være en god ting i den forbindelse, men som måske kan have vanskeligt ved at se, hvad det egentlig er, der skal skrives i den aktuelle situation.

– *Som vi hørte, har I mange fagfolk, som yder konsulenttjeneste, og I kan selv i visse tilfælde yde økonomisk hjælp. Hvordan klarer I disse udgifter?*

– Jeg vil gerne fremhæve, at alle de fagfolk, der yder konsulenttjeneste, arbejder vederlagsfrit. I denne forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på vor indsamling, som afholdes den 10. september til fordel for Menighedsplejernes hjælpearbejde. Alle midler benyttes til hjælpearbejdet, – der går intet til lønninger.

– *Til sidst vil jeg stille Dem et spørgsmål, som ellers netop stilles af socialrådgivere, nemlig om I selv har problemer, og hvordan fremtiden tegner sig?*

– Vi har egentlig ikke særlig store problemer. Arbejdet med Katolske Menighedsplejers socialrådgivning ligger i rimelige rammer i øjeblikket. Der arbejder en uddannet socialrådgiver, og Sct. Josephsøstrene har velvilligt stillet sekretærassistance til rådighed, som varetager det meste af skrivearbejdet. Hvis rådgivningsvirksomheden vokser, har vi halvvejs løfte om, at en af de katolske socialrådgivere vil gå ind i arbejdet. Men som det ligger i øjeblikket, vil det være en u hensigtsmæssig arbejdsfordeling at sætte to kvalificerede socialrådgivere på arbejdet. Vokser det derimod, må vi udvide.

marcel sj

KENDT OG ELSKET

BISKOP GUNNARSSON ER DØD

Den tidligere apostoliske vikar i Island, biskop Johannes Gunnarsson døde den 17. juni i år i Sioux Falls, Syddakota, USA. Han var den første og hidtil eneste islænding, der har opnået bispeværdigheden efter reformationen.

Biskop Gunnarsson var født i 1897 i Reykjavik. Efter at have gennemført sine studier i Danmark, Island og Holland, hvor han indtrådte hos monfortanerne, blev han præsteviet i 1924. Først virkede han som præst i Island, bl.a. som sognepræst ved Krist Konges Domkirke, men i 1943 blev han ved den tyskfødte biskop M. Meulenbergs død som hans efterfølger som apostolisk vikar i Island viet til biskop af Hólar, det nordligste af øens to bispedømmer i middelalderen.

Under biskop Gunnarssons ledelse voksede antallet af katolikker i Island fra ca. 300 til 900, hvoraf næsten de to tredjedele var fødte islændinge. Foruden et (nu nedlagt) månedsblad oprettedes et katolsk kvartalsskrift, Merki krossins (korsets tegn). I tilslutning til den liturgireform, som blev indledt af det 2. Vatikanconcil, blev der på hans initiativ udgivet en latinsk-islandsk messebog, som

forudseende nok udkom i provisorisk form. Da reformen var afsluttet i 1969, efterfulgtes den af den udgave, der anvendes nu, og som formodentlig er den mest fuldendte af de messebøger, der er udkommet i de nordiske lande efter koncilet. Disse kirkelige publikationer og mange flere kunne man trykke på eget trykkeri – det af franciskanerne med så stor dygtighed administrerede »Prentsmidja Stykkishólmi«.

Foruden denne publikationsvirksomhed bør nævnes biskop Gunnarssons økumeniske indsats, som bl.a. omfattede velbesøgte foredragsserier for protestantiske tilhørere om den katolske kirkes liv og lære, samt gode kontakter med de lutherske biskopper og præster. Biskop Gunnarsson deltog således som gæst i S. Pålssons bispevielse, en ære, som ikke plejer at vederfares de katolske biskopper i de nordiske lande.

Samme år fik han bevilget sin ansøgning om afskedigelse af helbredsmæssige grunde. Biskop Gunnarsson brugte den korte tid, der blev ham beskåret som emeritus, på en lille menighed i Syddakota, hvor han virkede som almindelig præst. For den katolske kirke i Island er hans bortgang en historisk milepæl. Han har set den opstå af næsten ingenting. Hans far, Gunnar Einarsson, var i 20 år øens eneste katolik. Herom har biskoppen selv fortalt i St. Ansgar Jahrbuch 1962: »I 1857 kom den franske præst, pater Baulduin, som den første præst efter reformationen til mit fødeland. Der søgte han og fandt to unge mennesker, der skulle studere i Frankrig for en velgørers regning. Den ene var Jon Sveinsson, den senere jesuiterpater, som under pseudonymet »Nonni« blev verdensberømt som forfatter af ungdomsbøger, og den anden var min far, Gunnar Einarsson. De to drenge kom først på jesuitternes skole i København, hvor de konverterede til den katolske tro. Da den fransk-tyske krig udbrød i 1870, vendte min far tilbage til Island. Da pater Baulduin i 1874 forlod Island, var min far i over 20 år øens eneste katolik, indtil missionen blev genoptaget i 1895.«

En ny fase er indtrådt for den katolske kirke med pionerernes tålmodige indsats og det 2. Vatikanconcil som baggrund. Den nuværende indehaver af bispeembedet i Island, biskop H. Frehen, har det særlige privilegium, at han kan tale til hele sin hjord i domkirken, eftersom den ikke er større, end at den kan rummes der på en gang. Nogen massebevægelse bliver katolicismen i Island formodentlig aldrig. Men den hører sammen med landet og folket siden »landnamstiden« for 1.000 år siden. Til dem, der gennem deres liv og virke har bidraget til at give den dens særpræg, hører Johannes Gunnarsson.

EFTER 378 RÅDGIVNINGSSAGER

Interview med Lizzie Bruun om Katolske Menighedsplejers socialrådgivning

Katolske Menighedsplejer startede for fem år siden et socialrådgivningskontor. I anledning af denne fødselsdag har vi haft en samtale med Lizzie Bruun, kontorets socialrådgiver.

– Det er en ung fødselsdag, I fejrer. Hvordan blev barnet til, og hvad skete der i disse første år?

– Fødselsdagen er fem år for det aktuelle rådgivningsarbejde, som vi nu har som aftenrådgivning hver tirsdag aften. Men institutionen er startet allerede i august 1945 på initiativ af Liobasøstrene, som syntes, der trængtes til en mulighed for at yde socialrådgivning. Så kørte Katolske Menighedsplejer med søster Franciska som socialrådgiver og leder indtil oktober 1960, hvorefter der kom en uddannet socialrådgiver, lægmand, der stod for arbejdet. Hun måtte dog senere gå fra, så det egentlige sociale rådgivningsarbejde blev nedtrappet og kørt på, hvad man i Menighedsplejerne har kaldt vågeblus.

Den 10. oktober 1967 begyndte vi så med socialrådgivning med socialrådgiver en aften om ugen, og det er altså den fødselsdag, vi fejrer nu, – at vi har været i gang i fem år. I den periode har vi behandlet 378 rådgivningssager.

– Hvordan fik I fat i de nødvendige

medarbejdere, og hvordan ved man rundt om i landet, at I eksisterer?

– Dengang jeg fik opfordring af Katolske Menighedsplejers forretningsudvalg til at forsøge at oprette dette rådgivningsarbejde, kontaktede jeg flere af vore trosfæller, som er fagfolk, flere forskellige læger, psykologer og advokater med specialviden på specielle områder, foruden naturligvis præsterne. Disse folk var villige til at yde konsulenttjeneste i Menighedsplejerne, således at vi fra vort rådgivningskontor kunne sikre assistance fra de nævnte fagområder, når der var behov for det. Vi har brugt disse fagområder. Dels har vi haft sager, som direkte har været henvist til læge eller psykolog, og dels har vi haft situationer, hvor vi har samarbejdet tæt med læge, psykolog, advokater og præster. Efter at have drøftet vore planer med biskoppen, som godkendte dem, udsendte vi til samtlige præster, institutioner og foreninger en oplysning om, at vi åbnede, og at vi havde åbent hver tirsdag aften. Samtidig udsendte vi også plakater til samtlige kirkedøre. Af disse fremgik i øvrigt, at vi også var rede til at svare på skriftlige henvendelser.

– Ved I, hvordan mennesker, der er kommet i en vanskelig situation, finder vej til jeres kontor?

– Vor fem-års-statistik viser meget klart, at hovedparten af de mennesker, der søger Katolske Menighedsplejer, er sendt til os af præster eller ordensfolk. Der kommer også en hel del, der bliver sendt af trosfæller, som ved, at vi har åbent, og naturligvis er der en stor gruppe mennesker, om hvem vi ikke ved, hvordan de har lært os at kende. Men den langt overvejende del er sendt af præsterne. Langt de fleste af vore klienter er i øvrigt københavnere, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at gøre provinspræsterne opmærksomme på vor eksistens. Man kan enten skrive til os eller ringe, men kun tirsdag aften.

– Af hvad art er den hjælp, I kan yde? Er den kun af rådgivende karakter, eller har I også økonomiske midler til rådgivning?

– Vort arbejde er først og fremmest lagt an på rådgivning, men vi har muligheder for gennem Katolske Menighedsplejers indsamlingskontor at yde økonomisk hjælp i ganske særlige situationer. Der prøver vi på at anlægge et retfærdighedsprincip, sådan at der skal være en mening i at yde penge fra Katolske Menighedsplejer. Vi står til ansvar over for de mennesker, som har givet afkald for at kunne yde Menighedsplejerne finansiell støtte. Men mange af vores økonomisager løser vi simpelt hen gennem det offentlige, idet mange mennesker ikke er klar over, hvilke muligheder for hjælp og hvilke rettigheder de har i samfundet.

– Er dette samarbejde med det offentlige tilfredsstillende?

– Vi har et fortrinligt samarbejde med de offentlige hjælpekontorer, og vi ved, hvilke muligheder, der er. Vi har hvert år fem-syv sager, hvor vi simpelt hen fuldstændig løser vores klienters problemer ved hjælp af den støtte, som er deres soleklare ret som borgere i det danske samfund.

– Når der findes offentlige hjælpekontorer af forskellig art, hvor finder I så jeres eksistensberettigelse ved siden af dem? Hvori ser I det specifikke i jeres rådgivningsarbejde?

– Det specifikke er årsagen til, at vi eksisterer, giver mange af vore klienter udtryk for helt spontant. Måske fordi de er kørt fast i det store offentlige apparat. Vi ved godt, at de fleste offentlige kontorer er underbemandede og har rigeligt arbejde – ikke mindst på grund af de mange lovændringer, der er kommet i de senere år. Travlheden på disse kontorer skaber mistillid hos klienterne, og vi erfarer gang på gang, at vore klienter kommer med meget stor tillid, fordi de bliver hjulpet af det, de kalder vore »egne«. Der kommer også en del problemer, hvor man godt forstår, at en katolik har lyst til at drøfte situationen med en trosfælle. Der kan være ægteskabelige

Maleren *Niels Bjerre* (1864–1942) blev født på gården Nørrelund i Engbjerg, anneksoget til Håboøre. Egnens bøndergårde og – ikke langt derfra – Vesterhavskystens fiskere og deres hjem var fra første færd hans verden. Og selv om han senere blev uddannet i København og i årenes løb malede ikke så få billeder med motiv fra andre egne, f.eks. nogle gode Færøbilleder, så er det alligevel fødesognets træk, man mener at kende igen i hans bedst kendte værker – og motiver fra egnen lidt længere mod syd ved det forblæste Boybjerg med den hvide Ferring kirke og de få røde murstenshuse i det træløse landskab.

Billedet af bønnemødet i Håboøre, det hedder egentlig »Guds Børn«, malede Niels Bjerre i halvfemserne. Han fuldendte det i 1897, altså for akkurat 75 år siden. Det tilhører nu Aarhus Kunstmuseum.

Netop dét tiårs danske kunst betød i mange henseender en forfriskende krafttilførsel i vort åndsliv. Fornyselsen kom fra provinsen og fra landet, fra dét liv, som man levede der, betinget af andre arbejdsforhold og anden livsstil end storbyens. Jo mere man tænker over dette væld af oprindelig og ægthed formidlet ved kunstnerisk kunnen inden for snart sagt alle områder, jo mere forstår man, at det var en enestående kraftreserve, som da kom os til gode.

Han ville være kunstner!

Mange enkelttilfælde er lige typiske – og lige forbavsende! Bare en simpel kendsgerning som denne: Der går nu Niels Bjerre, nykonfirmeret bondebrødreng med præliminæreksamen fra realskolen i det nærliggende Lemvig. Skulle man la ham læse videre? Eller hvad? – Nej. Han vil være kunstner, intet mindre. Senere fortalte han: »Jeg havde aldrig set et maleri og vidste ikke, hvad det var at være maler, men det ville jeg være.« En usædvanlig og økonomisk usikker le-

vevej, hvad Bjerre fik at føle gennem mange år.

Den tids kunstnere kunne møde så stærke og intenst levende miljøer, at de umiddelbart måtte friste som motiver. På Niels Bjerres hjemegn oplevede han spændingen mellem to livsopfattelser: den grundtvigske og dens højskolemiljø og det stærkt pietistiske livssyn, som trivedes få kilometer derfra, ved Vestkysten. – Dertil kom for hans vedkommende igen i hans bedst kendte værker – og kredse, som Brandes og hans kreds fandt udtryk for. Men dette måtte nok blive en enkeltmandssag. – Anderledes med de miljøer, som på egnen havde rod i arbejdsfællesskab og tradition, i dén naturgrund, som arbejdet med hav og jord gav. Og for fiskernes vedkommende bevstheden om, at livet stadig truedes af havet, som gav dem deres føde.

Maner til eftertanke

Det kan mane til eftertanke at læse, at når det trak temmelig længe ud med arbejdet på »Guds børn« så skyldtes det simpelthen, at tre af de fiskere, Bjerre brugte som model, omkom i januar 1897. De var med i en redningsbåd, hvis forlis kostede 12 mand livet. En af dem er den høje stående fisker, Peder Liløre, en anden er hans broder længst til højre, mens Bjerre i den endelige komposition har udeladt den tredje, som oprindeligt var tænkt malet i baggrunden.

Kun fire år før druknede en stormnat 26 fiskere ud for Håboøre.

Det var livets alvor, de mennesker havde for øje!

Niels Bjerre har i skriftlig form skildret fiskernes bønnemøder og hele atmosfæren dér. Og man mærker tydeligt hans forundring over den tone af klage og forargelse, over dømmesygen, som disse stærke folk kunne henfalde til. Men han kendte dem så godt, at han vidste, at det ikke var hele sandheden om deres livsform. Der er i hans skildring af

»Guds børn« intet som helst ironisk. Han var kommet til at holde af de pietistiske fiskere og respekterede dem. Det lyser ud af billedet. Måske respekten også kan være farvet af kunstnerens ubevidste fornemmelse af at være i slægt med disse mennesker, for hvem den indsats, livet kræver, er hel og absolut. – Hans ven, digteren Thøger Larsen, har peget på det bånd, der på en måde forbinder den stærkt religiøse og kunstneren.

Efter de store drukneulykker havde Bjerre ved hjælp af lante fotografier tegnet portrætter af de omkomne og foræret deres enker dem. Det ene med det andet gjorde, at fiskerne på deres side var kommet til at holde af den stilfærdige flittige maler fra det federe bagland. Og men hensyn til billedet, fandt de, at det dog måske kunne sige noget til en og anden, som den forkyndelse, de samledes om, ellers ikke havde nogen mulighed for at få i tale.

Bjerres værker

Sidst jeg så billedet var på en udstilling forleden i Kunstforeningen i København, hvor der var samlet mange af Bjerres værker fra forskellige perioder. – Mange af dem var enkle vestjyske landskabsbilleder, fra hans senere år uden personer: hvide kirketårne under den høje himmel, simple prosaiske ejendomme med mørke kerner ternede felt omkring, Boybjergs husklynge med ryggen mod havet. De fleste af dem var nok mere »moderne« i farven end f.eks. »Guds børn«. Det er nemlig i den forstand et »gammeldags« maleri. Farven i det er som helhed tung, grå, brungul, gråviolet, blåsort. Slet ikke de rene farver, som malerne dengang begyndte at dyrke efter fransk inspiration. – Snarest er det nok tonernes lysvirkning, man først lægger mærke til i hans billede. Kraftigst er lyset i vinduesfelterne til højre, og så klinger det igen flere steder i fladen, i den stående fiskers

skikkelse, i ansigterne omkring ham og i de hvide blade på bordet.

Betaget af atmosfæren

Midtpunkt for livet i lærredet er Kristusbilledet på væggen. Menneskene er anbragt i rummet som tunge kegler. Og det er jo slående, at de i deres andagt er eet og som en samlet gruppe behersker rummet – og dog samtidig hver for sig er dybt hensunkne i fordybelse i bønnen. Det er et meget alvorligt, et strengt billede. Men man forstår, at maleren – som sagt: han var en fremmed blandt dem – har været betaget af atmosfæren af fællesskab og personlig fordybelse. Og denne kombination er vel ret besat kendetegnet på grundlaget for et stærkt miljø. Man forstår også godt, at »Fiskerne« forfatter, Hans Kirk beundrede det billede af den noget ældre maler og fandt slægtskab mellem det og sin roman.

»Folket« er et farligt begreb; man kan fylde så meget forskelligt i det. – Men lad gå! – I dag spørger man efter »folket« i kunsten og om dets forhold til kunsten. Hvorfor skildres ikke folket af kunstnerne, men snarere de enkelte, undertiden de næsten navngivne enkelte? Eller kunstnerne selv med deres problemer og interesser eller de enkelte ansvarstyngede, der sidder bag massemedierne o.s.v., o.s.v. – Sandelig ikke gruppen eller miljøet, man kender igen fra dagligdagen, ikke »arbejderne«, »fiskerne«.

Det nytter ikke at sukke over en sådan tingenes tilstand. Men det kan falde én ind, at det må have været en helt anden tid, en rigere, da miljøerne – også de, som måske kunne byde den enkelte imod – trods alt kunne afsløre så grundlæggende træk i menneskeligt liv og fællesskab, at de gav stof og inspiration til så god en kunst, som Niels Bjerres billede af de vestjyske fiskere kun er ét af mange eksempler på.

ET
BILLEDE
ET
MILJØ

Emil Petersen

ler ud fra deres egne forudsætninger. Vi står alle sammen i en udvikling, og alle i kirken må være indstillet på hele tiden at lade sig belære og rense ud i deres forestillinger og tanker.

Denne proces kan vi tydelig iagttage i Bibelen. Vi har beretningen om Moses, der førte folket gennem Det røde Hav. Ægypterne druknede, og både Moses og hele folket så i dette Guds hånd, der straffede fjenden. Da de rykkede ind i det forjættede land, anså de det for Guds vilje at udrydde den lokale befolkning. I den samme Bibel finder vi Jesu ord: »Elsk din næste, og bed for den, der følger jer.« Der er en vældig afstand mellem israelitternes og Jesu syn på fjenden. Jesu ord ville have været uforståeligt på Moses' tid. Derfor blev det heller ikke sagt dengang. Gud er på vej med os, og derved lærer vi ham bedre at kende. »Helt naturligt og næsten umærkeligt har menneskehedens guddommelige rejsefælle sluttet sig til menneskehedens pilgrimsfærd, hvor han giver sig til at tale med, når lejlighed gives. Han blandede sig i samtalen og gav den derved en ny retning. Sådan begyndte det hele på ny på en måde, hvis virkning stadig gør sig mere og mere gældende«. (Den hollandske katekismus for voksne s. 36. Se i øvrigt hele afsnittet side 27-36).

Denne udvikling, denne samtale mellem Gud og mennesker er ikke afsluttet. Den varer ved, så længe der findes mennesker på jorden, og man kan i dag godt have fornemmelsen af, at der bliver taget nogle nye emner op i samtalen. Derfor er det sagen at lytte og ikke at låse sig fast.

Et nyt syn på tingene

At man ikke længere ser så pessimistisk på de udøbte børns skæbne er ikke ensbetydende med, at arvesynden nu er blevet afskaffet. Tværtimod, – vi tager den måske mere alvorligt. Før blev så at sige hele skylden skudt over på en fjern forfader, som en gang i tidernes morgen havde syndet. Det var hans skyld, at barnet blev født i synd. Vi kunne ikke gøre for det.

I dag ser vi lidt anderledes på det. Barnet arver synden fra os. Vi har overtaget et fallitbo, en snavset verden fra vore forgængere. Den giver vi nu videre efter selv at have forurenset den endnu mere. Urenheden, synden, er trængt dybt ind i os, og vi er medskyldige i, at det samme bliver tilfældet med barnet. Det er det samme som med sproget: Modersmålet præger i den grad vor taleorganisme, at vi aldrig kan lære at tale et andet sprog uden accent. Sådan har vi også allesammen arvet syndens og egoismens accent, og vi er med til at give den videre.

DÅBS- PROBLEMER

Jobs. Jong

Der er i de senere år sket en del forandringer i kirken. Messen foregår på modersmål, alteret er vendt om, præster går med slips, og nogle steder har søstrene taget civilt tøj på.

Det ser dog ud til, at der i en ikke alt for fjern fremtid vil komme en forandring, der vil tiltrække sig betydeligt mere opmærksomhed, og som vil få langt mere dybtgående konsekvenser end alt, hvad der hidtil er sket, nemlig en ændring i vor dåbspraksis.

Det er allerede flere år siden, de franske biskopper udsendte retningslinier om, hvordan man skulle forholde sig, når forældre, der ellers ikke havde kontakt med kirken, ønskede at få deres barn døbt. I Tyskland har det navnlig været lutheranerne, der har været optaget af disse problemer. Også i Belgien, i det katolske Flandern, har man tumlet med spørgsmålet, men uden at biskopperne har taget stilling til det. I øvrigt trænger dåbsproblemet sig nu på i hele den katolske kirke, efter at det nye dåbsritual er blevet udsendt, hvor forældrene bliver spurgt, om de kan og vil give barnet en kristen opdragelse. Det er nemlig ikke meningen, at disse spørgsmål blot skal være en formalitet.

Der er vel næppe nogen, der vil påstå, at vi ikke har problemer i den retning her i Danmark. Det er allerede gennem flere år en kendsgerning, at ikke mere end tres procent af de børn, vi døber, kommer til første kommunion. Man kan vel næppe antage, at de resterende fyrre procent alligevel får en kristen opdragelse. For at vi kunne tage fat på disse problemer, havde det tyske Ansgar-Werk organiseret studiedage for præster og søstre fra de nordiske lande. Studiedagene fandt sted fra den 4. til den 14. juli i Holthausen. Vi var omkring 30 deltagere. I efterårsferien holdes der på Snoghøj studiedage for præster fra Danmark om dåb, firmelse og trosbekræftelse. Arbejdet i Holthausen var ment som en forberedelse til Snoghøj-mødet.

Et kristent miljø

Den barnedåbspraksis, vi hidtil har kendt, bygger på to forudsætninger: et kristent miljø og arvesynden.

Det kristne miljø fandtes i middelalderen over alt i Europa. Men der er sket et og andet siden da, og det er allerede nogle århundreder siden, ateismen begyndte at komme frem. Alligevel eksisterede der stadig et kristent miljø. For at

holde os til katolikkerne, så isolerede de sig mange steder, enten fordi de blev tvunget til det – eller frivilligt. I deres isolation opbyggede de somme tider næsten et helt selvstændigt samfund. Måske har der næppe været nogle steder, hvor dette var så gennemført som i Holland, hvor der også fandtes ganske særlige forudsætninger. I denne isolering var der stadig væk tale om et kristent miljø, hvor børnene fik en kristen opdragelse. I dag er der næppe nogle steder mere, hvor et sådant miljø eksisterer. Hele vægten ligger nu nærmest på den enkelte familie og på menigheden.

Arvesynden

En anden ligeledes meget vigtig forudsætning for vor barnedåbspraksis var læren om arvesynden. Et udøbt barn kunne ikke komme i himlen. Barnet blev dog ikke forvist til helvede. Det har været mange teologers hovedpine at finde ud af, hvad der så skete med dem. Den mest fremherskende tanke var, at de fik en eller anden form for paradys, men dog stadigvæk uden for himlen.

Den tanke, at det udøbte barn var i synd, fandtes ikke udelukkende hos katolikkerne. Det siges, at det endnu i begyndelsen af dette århundrede i visse egne af Danmark var skik at klæde et udøbt barn i sort – en lille djævel. Først efter dåben fik det så hvidt tøj på. En enkelt gang kan man endnu støde på, at folk ikke tør tage ud at rejse med et udøbt barn, for man ved jo aldrig, hvad der kan ske.

Den katolske kirke har taget meget alvorligt og meget håndfast på hele spørgsmålet. Den gældende kirkelov indeholder stadigvæk bestemmelser om dåb i moderlivet, som man dog har stået lidt tvivlende overfor. Derimod er det ganske nøje beskrevet, hvordan man skal døbe under fødslen, hvis barnet er i livsfare. Også en abort skal under alle omstændigheder døbes.

I dag står man lidt skeptisk over for det syn på arvesynden, der ligger bag alle disse bestemmelser. Vi har faktisk lidt svært ved at tro på, at Vor Herre ikke skulle holde lige så meget af barnet, før det er døbt som bagefter, for det gør dog barnets forældre. Dermed kan vi også tage lidt mere afslappet på tingene.

Er vi blevet narret?

Man møder af og til, når der er tale om disse ret dybtgående forandringer, nogen, der føler sig snydt eller narret. Før i tiden har man fortalt os det sådan og sådan, nu bliver det pludselig anderledes. Hvorfor har man ikke sagt det før? Eller har kirken taget fejl? Spørgsmålet er, hvem der skulle have givet disse »bedre oplysninger«. Præster, søstre, biskopper og paver er også børn af deres tid og ta-

DER ER HYGGE
OGSÅ I
KATOLSK FORUM

K. F., BREDEGADE 69 A, 1260 K. (01)116080

KOMMENTAR

Om bandlyssninger

I Markus-evangeliet berettes, hvorledes apostlen Johannes, der med sin broder Jakob deler tilnavnet »Tordensøn«, har truffet en mand, som, trods det han ikke hørte til disciplene, alligevel uddrev onde ånder i Jesu navn. Noget sådant kunne naturligvis ikke tillades uden for den lille autoriserede skare, og apostlene har da også omgående grebet ind med et forbud. Jesus er imidlertid af en anden mening: »Lad ham bare! Når man gør undergerninger i mit navn, så går man ikke samtidig hen og taler ondt om mig. Den, der ikke er imod os, er for os.«

I Lukas-evangeliet berettes, hvorledes de iltre tordensønner er sendt i forvejen for at sørge for overnatning i en samaritansk landsby. Men da beboerne hører, at profeten og hans flok er på vej til Jerusalem, jødernes religiøse centrum, vil de ikke have noget med dem at gøre. Jakob og Johannes er ikke i tvivl om, hvordan man bør reagere over for en sådan afvisning af Messias. De foreslår Jesus, at de sammen skal bede Gud om at lade ild falde fra himlen og fortære kætterne. Svaret lyder: »Jamen, er I blevet vanvittige? Menneskesønnen er da ikke kommet for at slå folk ihjel, men netop for at frelse dem.«

De to episoder kan nok vække til eftertanke. Der har gennem århundreder været kirkefolk nok, som i sådanne sager gik i apostlenes fodspor, og det er ikke altid lykkedes Helligånden at kalde dem tilbage, inden de havde anrettet ulykker. Havde de magt, som de havde agt, så brændte de kætterne. Senere måtte man nøjes med at overgive deres sjæle til ilden, den var til gengæld evig, og endnu i vort århundrede har de kirkelige myndigheder indskærpet, at enhver fraternisering med sek-

teriske bevægelser var skadelig og derfor forbudt.

Men tiden synes at arbejde for Jesu standpunkt. Jesus-bevægelsen er, kirkelig set, ikke rigtig salonfähig. Den har ingen struktur, ingen gejstlighed, ingen læremyndighed, kort sagt den mangler et kirkeligt »ansigt«. Pinsebevægelsen er heller ikke rigtig, hvad vi er vant til fra katolsk hold. Og alligevel! Flere og flere er ved at forstå, at skillelinien ikke først og fremmest går mellem den ene sande kirke og alle de andre, men langt snarere mellem dem, der, på hvad måde det end sker, siger ja til Jesus og hans evangelium, og dem, der siger nej. Gruppen »ved ikke« er der ingen, der rigtig regner med mere – undtagen den etablerede kirke. De står i kartoteket.

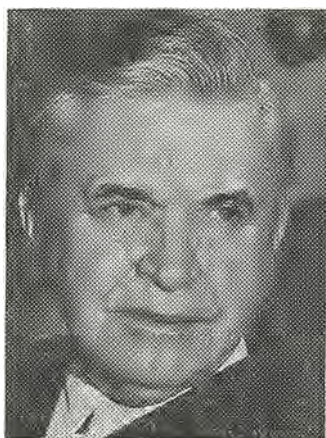
Mange frygter, rystede i deres sjæls inderste, at alt dette betyder den gamle kirkes endeligt. Men det er der nu ingen grund til at frygte. I vor skoletid lærte vi om de fire kendetegn på den sande kirke: den er enig, hellig, katolsk og apostolsk. Man havde imidlertid glemt det femte kendetegn: den er levende. Det viser sig i dag. Der er ikke den åndelige bevægelse, som ikke iagttages og kontaktes af kirken. Uden at grundfjeldet vakler tør den begive sig hen overalt, hvor Jesu navn nævnes, uden at miste sin identitet tør den se kritisk på sit eget ansigt, den lader fortrøstningsfuldt teologerne »sætte problemer under debat«, for den ved, at når Herren har lovet at være med sine disciple til verdens ende, så er det jo et meget betryggende løfte, når man sidder inde i huset, der er bygget på klippegrund, men det bliver ligesom mere levende, mere eksistentielt kunne man sige, når man styrter sig ud i kampens tummel og virvar.

Georg Heggum

INDHOLD

JESUS PEOPLE ER DER!
SE SIDE 2, 3 og 12-13
MERE OM DEM I VORT
NÆSTE NUMMER

DÅBSPROBLEMER	4
MALEREN NIELS BJERRE	6
KAT. MENIGHEDSPLEJERS SOCIALRÅDGIVNING	8
UDLAND	10
BILLEDER AF ET MØDE MED JESUS PEOPLE	12-13
KIRKEN I MARIBO	14
ØKUMENE	15
SMA GIFTDRABER	16
VIETNAM	17
LÆSERBREVE	18
BRETAGNE	20
LITURGISK OVERSIGT	23
HURRA - VI ER UNGE	24

En historisk dag i Århus

Søndag den 20. august 1972 var en historisk dag for den katolske menighed i Århus. På denne dag meddelte biskop Martensen Karl-Heinz Westarp SJ præstevielsens sakramente. Det var den første katolske ordination i Århus efter reformationen. Den nye præst vil som amanuensis ved Århus Universitet undervise i engelsk. Men naturligvis vil også menigheden glæde sig over hans medarbejde i sjælesorgen. Alle, som har oplevet denne dag i Århus, vil mindes den som en lys og glædefyldt fest: ordinationsmessen med de mange præster omkring biskoppen, de fire folkekirkepræster i ornat, de mange mennesker, som fyldte kirken. Derefter receptionen i skolens sal, hvor man næsten ikke kunne finde plads, så mange var der kommet for at hilse på den nye præst; og til sidst frokosten, hvor præstegården havde åbnet sine porte og skaffet plads til 100 gæster. Det var virkelig en dag, som Herren har skabt, hvor man jubede og glædede sig i Helligånden.

Naturligvis kan man sige: Hvad er en ny præst for så mange troende? En stor del af de nu virkende præster er ældre, og biskoppen har svært ved at finde nye præster til sognene. Men alligevel er der grund til glæde. Thi Gud kalder også i vor tid stadig mennesker til sin udelte tjeneste. Det er ham, som kaster sit blik på mennesker og siger til dem: Følg mig! Ved receptionen stod jeg ved siden af en fader, som med sig havde sin lille søn, en skoledreng. Den

NOTES- BLOKKEN

lille dreng sagde: »Jeg vil være præst«. Om det virkelig bliver til noget, ved man ikke. Men man aner, hvilke muligheder for Guds virke, der findes i en sådan højtidelighed.

Biskoppen sagde i sin prædiken, at præstens opgave først og fremmest bestod i to ting: at frembære den hellige messe og at forkynde Guds ord. Da den nye præst selv til dagens tekst havde valgt evangeliets beretning om disciplenes udsendelse, understregede biskoppen netop denne opgave: at forkynde evangeliet i vor tid. Der er nogle, der mener, at det glade budskab ikke finder genklang i hjertet hos vor tids mennesker. De anser det for forældet og ville helst lave et helt nyt budskab. Men det modsatte synes at være tilfældet. Der er hos vor tids mennesker et dybt behov for sandhed, fred, kærlighed og glæde, d.v.s. for de goder, Jesus bragte os. Når man tænker på det gå-på-mod, de amerikanske Jesus-people udviser i deres bastante forkyndelse, kan man næsten blive beskæmmet. De er sandelig ikke bange for at vidne om Jesus. Selv om man kan have sine lette tvivl, om denne begejstring holder, må man dog indrømme, at de er grebet af Jesu person og lære. De har oplevet vor civilisations indre hulhed og vender sig væk fra den for at finde ny kraft og glæde i evangeliet. De lovpriser Gud i deres sange og vidner om forløsningen. Naturligvis kan man ikke blive stående ved en vag Jesus-religiøsitet. Den fulde religiøse sandhed er nedlagt i Guds kirke. Måske vil troen på Gud i Jesus Kristus, som lever videre i sin kirke, trods alle sortseere opleve en ny blomstring. Guds veje er uransagelige.

H. Roos, S.J.

SØVNEN

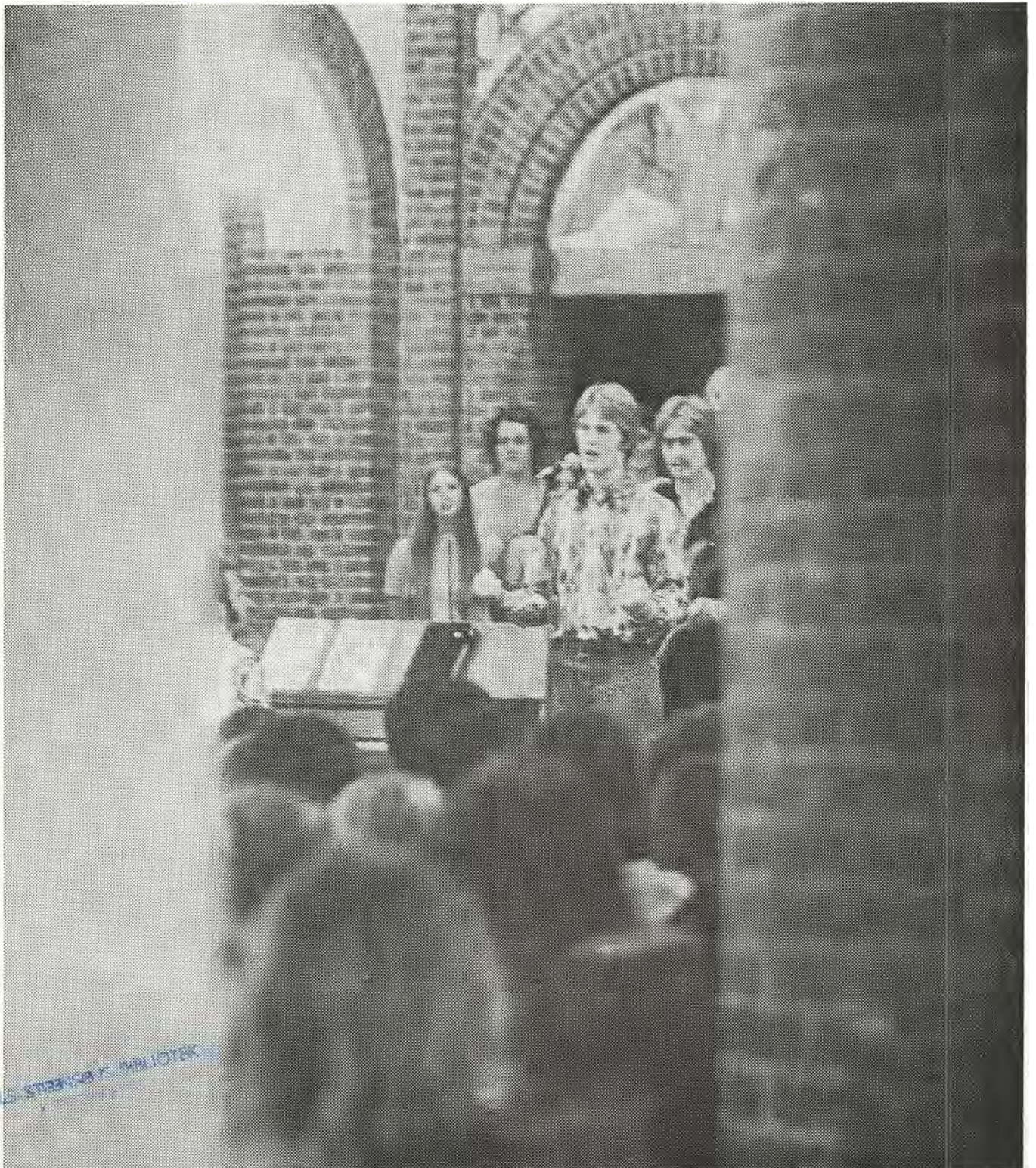
Søvnen er måske min smukkeste skabning.
Man fortæller mig, at der er mennesker,
som arbejder godt – og sover dårligt.
Som slet ikke sover! Hvilken mangel på tillid til mig.
Det er næsten alvorligere, end hvis de arbejdede
dårligt, men sov godt.
Jeg beklager dem – jeg bebrejder dem – lidt –
de har ikke tillid til mig.
Som barnet troskyldigt lægger sig til at sove
i sin mors arme –
lægger de sig aldrig til at sove.
Tillidsfuldt i dit almægtige forsyns arme –
Hele dagen igennem styrer de deres forretninger.
De resignerer aldrig og betror ledelsen til min visdom.
– Ikke engang en enkelt nat!
Alt andet styrer jeg udmærket – stakkels dem!
Jeg styrer hele skabningen – det er måske lettere?
Kunne du ikke betro mig det hele blot én nat?
En pause hvor du kunne sove.
Endelig!
Og den næste dag vil du måske opdage,
at alt ikke er styrtet i grus.

(Péguy)

16/1972

forum

katolsk

NIELS STEENHOF - WILTOEK

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Ellil Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum annonceekspedition,
Hauhevej 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Prisene er Incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

WALT DISNEYS OLYMPIADE SHOW

Med sikker sans for det aktuelle har mange biografer over hele landet haft premiere på nogle af Walt Disneys tegnefilm. Den gennemgående figur er Fedtmule samt et enkelt indslag med Anders And og Rip, Rap og Rup. Temaet er sporten, dens historie og nogle af dens vigtigste (amerikanske) grene som basketball, atletik og ishockey.

Både voksne og børn kan få noget ud af Disneys film og tegneserier. Ud over handlingen, rytmen, farverne og musikken, som alle kan glæde sig over, er der ligesom to lag i fortællingerne, hvor det ene er henvendt til de voksne, det andet til børnene. Jeg vil i det følgende forsøge at vurdere begge lag. For at kunne forstå børns oplevelse af film, må vi samtidig vide noget om, hvad de overhovedet er i stand til at opfatte.

Børns oplevelse af film

Der er tre elementer i filmsproget, som børn har svært ved at forstå. Det er skift i kameravinkel, spring i tid og nærbilleder. For at børn op til ti-års alderen kan få noget ud af film, må de enten have en voksen med til at forklare og besvare spørgsmål, eller også må historien være så kort, klar og enkel, at barnet selv kan forstå den. Det sidste krav opfyldes kun i nogen grad af Disneys sportshistorier. Nok er de korte, men tempoet er meget hurtigt. Barnet bruger længere tid end den voksne tilskuer til at finde det vigtige i billedet og kan derfor let tabe tråden, hvis tempoet er hurtigt. Netop i »Olympiade Show« er tempoet en væsentlig del af humoren, men resultatet er, at de voksne kan more sig, mens børnene ikke kan følge med.

Ironi og humor

Disney er blevet berømt for sin muntre

humor og blide ironi, men populariteten har holdt sig meget længere end hans oprindelige kvaliteter som tegnefilmskunstner. De første films opfindsomhed og venlige grundtone er senere blevet fortrængt af en mekanisk og ofte voldelig humor.

Der er også to lag humor i filmen. Men i modsætning til tempoet modarbejder de ikke hinanden, så både børn og voksne får mulighed for at grine. Ganske vist er det forskellige ting, de griner af, men det er for så vidt ligegyldigt, når blot alle aldersgrupper kan more sig. Det er netop karakteristisk for H. C. Andersen og Peter Plyds, at de lige overbevisende henvender sig til både ung og gammel, uden at den store spredning i læserkaren fører til kompromisser. Derfor kan en sammenligning mellem Disney og H. C. Andersen virke rimelig.

Individuel konkurrence

Men sammenligningen gælder nok kun for den brede appel og ikke for selve indholdet. Det åndelige indhold i Disneys historier er nemlig temmelig tyndt. Hvordan bliver man rig i en fart? Hvordan kan jeg snyde de andre? Hvordan kan jeg vinde?

Det gælder alle Disneys egne historier, at de dyrker værdier og holdninger, som er typiske for kapitalistiske lande. Værdierne kan man så være politisk enig eller uenig om, men kunstnerisk har de betydet en indsnævring af de oprindelige muligheder, der lå i Fedtmule-figuren. I starten var han en klodset og umulig person, som på forunderlig og irrationel vis alligevel klarede sig eller vandt i konkurrencerne. I historierne om vandskik konkurrencen og tenniskampen er Fedtmules kluntethed godt udnyttet, men her er han også sammen med andre. Derimod udvikler fortællingen om hjemme-

kondi-programmet sig til voldsomt og absurd selvpineri. Fedtmule er afgjort bedst sammen med andre. Alene virker han mekanisk og deprimerende.

Det absurde og volden

Under vandskik konkurrencen opstår den ene groteske og absurde situation efter den anden. Fedtmule overhaler de andre ved at flyve hen over dem og ved at sejle under vandet. Naturlove og sandsynlighed brydes rask væk, og mange børn samt en del voksne fryder sig over løjerne, selv om man nok skal have sans for den slags humor for at få det fulde udbytte af den.

Hvad der irriterer mig mest ved showet er den ensformige og voldelige afslutning på hvert eneste nummer. Fedtmule vinder både på vandski og i tennis, men begge gange ender han forslået og lemlæstet med hovedet i pokalen. Børn kan nok godt tage en hel del voldelig adfærd, eller også har de ikke de samme moralske overvejelser som voksne. Men jeg finder det betænkeligt, at pointen og dermed helhedsindtrykket er så præget af vold. De klassiske komikere som Chaplin og Buster Keaton får ganske vist også nogle på tæven, men her får volden ikke det sidste ord. Det lidt uhyggelige ved Disneys Show er, at der ikke er andre måder at afslutte et nummer på.

I 50'erne og 60'erne har Disney lavet en del almindelige spillefilm. De ligger i menneskesyn temmelig langt fra tegnefilmene. Når de er værst, er de nemlig tuttenyttede og sukkersøde. En umiddelbar forbedring kunne så bestå i at blande de to tendenser i samme film. Men jeg har min tvivl om blandingens kvalitet. Glider en sommerdrik bestående af lige dele sukker og eddike let ned?

Jakob Frandsen

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurs S. Thomsen

Søndag d. 27/8: 21. alm. Søndag: Es. 22, 19-23. – Salme 137 (138), 1-3. 6 og 8bc. (R: 8bc). – Rom. 11,33-36. – Mt. 16,13-20.

Mandag d. 28/8: 2. Tess. 1,1-5. 11b-12. – Mt. 23,13-22.

Tirsdag d. 29/8: S. Johannes Døbers Martyrium: Jer. 1,17-19. – Salme 70 (71), 1-4a. 5-6ab. 15ab og 17. (R: Min mund skal vidne om din frelse). – Mk. 6,17-29.

Onsdag d. 30/8: 2. Tess. 3,6-10. 16-18. – Mt. 23,27-32.

Torsdag d. 31/8: 1. Kor. 1,1-9. – Mt. 24, 42-51.

Fredag d. 1/9: 1. Kor. 1,17-25. – Mt. 25, 1-13.

Lørdag d. 2/9: 1. Kor. 1,26-31. – Mt. 25, 14-30.

Søndag d. 3/9: 22. alm. Søndag: Jer. 20, 7-9. – Salme 62 (63), 2-6. 8-9. (R:2b). – Rom. 12,1-2. – Mt. 16,21-27.

Mandag d. 4/9: 1. Kor. 2,1-5. – Lk. 4, 16-30.

Tirsdag d. 5/9: 1. Kor. 2,10b-16. – Lk. 4,31-37.

Onsdag d. 6/9: 1. Kor. 3,1-9. – Lk. 4, 38-44.

Torsdag d. 7/9: Årsdagen for Domkirkenes Konsekration: 1. Mos. 28,11-18. – Salme 94 (95), 1-7c (... den hjord, han leder). R: 2a (Lad os mødes med lovsang for Herrens åsyn). – Ef. 2,19-22. – Lk. 19,1-10.

Fredag d. 8/9: Jomfru Marias Fødsel: Mika 5,1-4a. (Eller: Rom. 8,28-30). – Salme 12 (13), 6ab. 6cd. (R: Es. 61, 10a). – Mt. 1,1-16. 18-23. (Eller: 1, 18-23).

Lørdag d. 9/9: 1. Kor. 4,6-15. – Lk. 6, 1-5.

Søndag d. 10/9: 23. alm. Søndag: Ezek. 33,7-9. – Salme 94 (95), 1-2. 6-9. (R: 8). – Rom. 13,8-10. – Mt. 18,15-20.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 27/8: 21. alm. Søndag.

Mandag d. 28/8: S. Augustin.

Tirsdag d. 29/8: S. Johannes Døbers Martyrium.

Onsdag d. 30/8: Ferialdag. – Eller: S. Rosa af Lima.

Torsdag d. 31/8: Ferialdag.

Fredag d. 1/9: Ferialdag.

Lørdag d. 2/9: Ferialdag. – Eller: S. Stefan af Ungarn. – Eller: Gudsmoders lørdagsmesse.

Søndag d. 3/9: 22. alm. Søndag.

Mandag d. 4/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 5/9: Ferialdag.

Onsdag d. 6/9: Ferialdag.

Torsdag d. 7/9: Årsdagen for Domkirkenes Konsekration.

Fredag d. 8/9: Jomfru Marias Fødsel.

Lørdag d. 9/9: Ferialdag. – Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 10/9: 23. alm. Søndag. – Kollekt for Katolske Menighedsplejer.

R. I. P.

†

Vor kære mor, svigermor og farmor

Marie Jørgensen

er stille hensovet.

Nyborg, den 21/7 1972.

Børn, svigerbørn og børnebørn.

Bed for hendes sjæl.

R. I. P.

Vor kære søn, mand og far

Helge Nibler

er søndag d. 30. juli 1972

efter kort tids sygdom stille sovet ind.

Begravelsen har fundet sted.

Hølga Petersen.

Margret og Georg Nibler.

Bed for hans sjæl.

REJSE TIL 40. EUKARISTISKE KONGRES

Afrejse 13/2 – hjemkomst 7/3 1973.

Pris incl. deltagelse i kongressen samt ophold i Melbourne – Sidney og Bangkok på 1. classes hotel og sight-seeing

kr. 12.095,-.

Tilmelding og oplysninger hos

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 København S. Tlf. Asta 2312.

Abent 9-17, fredag 9-19, lørdag 9-13.

Man kan
undvære
Katolsk
Forum

i
nogen
tid

og
hvad
så?

så tegner
man et
abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 116030

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæstmester
Værketed: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 98 50

Tonny Vergmann

Bilkenelagermester
aut. vand- og gæstmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramehæred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske Institutioner

Mogens Larsen

Ramehæred 81
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderselevej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 188 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

SCT. ANNÆ REJSER

Italien: 29/9-13/10 - »Kulturperlen« - 15 dg. - fly - kr. 13,75,-.

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - 8 dg. - fly - kr. 748,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Pjecen til studiekredsbrug

DE FREMMEDE IBLANDT OS

»God og nyttig,« skrev Kristeligt
Dagblad,

»et yderst aktuelt spørgsmål . .
mangesidet og stærkt udfordren-
de . . .

De bibelske aspekter er meget
klart inde i billedet . .

Også stof til eftertanke for
ikke-katolikker.«

Pauluskredsens Forlag.
Kr. 4.50

WEEKEND I ÅRHUS

*Hvidt bykleri -
sort barbari?*

KIRKERNES RACEPROGRAM arran-
gerer d. 16.-17. sept. 1972 en weekend
på Århus Seminarium om racismen i Det
sydlige Afrika.

Af det foreløbige program kan næv-
nes:

Halldor Sigurdsson, Danmarks Radio:

»Det sidste ti-års udvikling i Det syd-
lige Afrika og frihedsbevægelsernes ind-
flydelse derpå.«

T. H. Mudzingwa, Rhodesia:

»Apartheid set fra et økonomisk syns-
punkt.«

Colin Winter, tidligere biskop i Nami-
bia, nu udvist af Sydafrika:

»Namibias kamp for politisk selvstæn-
dighed.«

»Kirkens rolle i den politiske og
sociale udvikling i Det sydlige Afrika.«

Grupperøftelser og gennemgang af
oplysningsmateriale.

Yderligere oplysninger og detaljeret
program kan fås ved henvendelse til

Kirkernes Raceprogram

Katrinebjergvej 52

8200 Århus N

SEMINAR

LATINAMERIKA SEMINAR

INSTITUTTET FOR UDVIKLINGS-
FORSKNING afholder tværfagligt se-
minar om udviklingsprocessen i Latin-
amerika for studerende, kandidater og
andre interesserede. Seminaret finder sted
fra d. 22. september 1972 til maj 1973 og
er specielt beregnet for folk med et vist
kendskab til Latinamerika.

Seminaret indledes med week-end
møde d. 22.-24. september med deltagelse
af bl.a. Eric Hobsbawm, Josue de Castro,
Gerrit Huizer, Enrique Amayo og Claes
Brundenjus.

Seminaret vil foregå delvis på engelsk,
men i øvrigt også på dansk.

Tilmelding og yderligere oplysninger
ved henvendelse til:

INSTITUTTET FOR UDVIKLINGS-
FORSKNING

Sct. Annæ Plads 5, 1250 København K.
Telefon: MInerva 89 22

NAKSKOV

Nakskov.

Den katolske skole - Steno-Skolen - har
fået undervisningsministeriets godken-
delse som realskole. Første hold starter
ved det nye skoleårs begyndelse.

LOURDES-MESSE

DEN NORDISKE VALFART TIL
LOURDES

Som optakt til valfarten vil der blive fej-
ret en concebreret Lourdes-messe fredag
d. 25. august kl. 19,30 i Sct. Josefs
Kirke, Griffenfeldsgade 44, København
N.

Alle er velkomne med venner, pårørende
og tidligere Lourdes-pilgrimme.

NØRREBRO

OPLYSNING FRA
SAKRAMENTSKIRKEN

For fremtiden bortfalder messen kl. 8.30
om søndagen, således at messetiderne er:
Hverdage kl. 19,00 - søndage kl. 10,00
og 17,00. Samtidig meddeles det, at præ-
steboligen fremover er Nørrebrogade 27
C. Træffetid 16,30-17,30 undtagen man-
dag. Tlf. 35 68 25. Kirkens kontor har
stadig tlf. nr. 39 53 80.

KENDT OG ELSKET

PASTOR BOEKENOOGEN
70 ÅR

Den 18. august fyldte vor sognepræst, pastor Engelbert Boekenoogen, 70 år. Vi sender ham i dagens anledning en forsinket lykønskning.

Samtidig giver vi pastor Boekenoogen vor hjerteligste tak for de år, han har virket som sognepræst i Haderslev. Den 1. september fratræder pastor Boekenoogen sit embede for igen at bosætte sig i Holland. Vi mister dermed en præst, som har tjent sin kirke og sin menighed på en sådan måde, at den står som et lysende eksempel til efterfølgelse for både præst og lægmand.

Pastor Boekenoogen hører til de få mennesker, der helt og uselvsk har viet sit liv til den gerning, han gik ind til. Hvis vi alle levede efter hans ideer, ville verden være rigere på forståelse og tolerance. Ud af ethvert af hans ord og enhver af hans gerninger lyser forståelse og kærlighed til medmenneskene, altid har han tid til at lytte, og få har som han forstået, hvad det vil sige at leve et liv i Gud.

Få har levet så nøjsomt for med glæde at kunne give til andre. Få har arbejdet så meget i det skjulte til gavn for så mange.

Få har som han et så vågent øje for ungdommen og dens problemer, og få har i den grad forstået at følge med alt det nye, der gærer og gryr i tiden.

Det er en livskunst at forblive ung i sindet, altid at kunne finde positive sider frem, altid at kunne bedømme objektivt.

Vi håber, at mange i den by, pastor Boekenoogen slår sig ned i, må nyde godt af hans visdom og forståelse, og vi vil glæde os med dem.

Haderslev

Søster Maria Kamilliana død

Søster Maria Kamilliana, som døde mandag den 11. juli på Sct. Maria Hospital i Vejle, var født 1/2 1895 i Ålborg, hvor hun som ganske ung blev katolik for kort efter at indtræde i den belgiske Mariasøstrenes Orden, som har flere ordenshuse med tilhørende virksomheder i Danmark.

Søster Kamilliana fik sine prøve- og uddannelsesår i Berlaar i bispedømmet Malines i Belgien, hvorfra hun blev sendt hjem til Danmark for her gennem ca. 50 år at virke i skolens tjeneste, først i Vejle i 16 år og derefter i Svendborg som lærerinde ved den katolske Sct. Knuds skole, samtidig med at hun gennem flere perioder var søstrenes priorinde på det stedlige hospital.

Søster Kamilliana var en meget dygtig lærerinde, som med stor omsorg tog sig af børnene både i skolen og i søstrenes hjem for børn fra de fjerne steder inden for menigheden.

I hendes personlighed var hjemlands og barndoms danske tankegang forenet med de store og bestemmende værdier fra den katolske tro og fra den flamske iver og opofrelse i kirkens tjeneste, som hun havde oplevet, og som i noviciatsårene havde fængt hende.

For få år siden trak søster Kamilliana sig tilbage fra undervisningen og stod for kontorledelsen i søstrenes hvilehjem i Svendborg.

Sygdom gennem den seneste tid førte hende tilbage til Vejle, efter at hun i fjor havde fejret 50-året for sine ordensløfters aflæggelse. Til sidst samlede hendes tanker og hendes interesse sig om de svundne års virksomhed og ikke mindst om de mange, der som børn og unge, havde været i hendes varetægt, og hvis videre livsvej hun søgte at følge og ledsage med sin bøn.

Under sygdom og den afsluttende tids lidelse bevarede hun ordenssøstrenes harmoniske ro og den vilje og evne til resignation, som ordenslivet havde lært hende, og hermed forbundet den troens glæde, som var det fremtrædende træk hos hende som konvertit.

For de mange, som mødte søster Kamilliana i det, der blev hendes livs kald, vil hun i mindet stå som et eksempel på den uforbeholdne hengivelse i den Højestes tjeneste, og det jordiske liv, som nu er afsluttet, var et talende vidnesbyrd om allerede her at have fået »de hundred fold« på vejen fremad mod forjættelsen om »det evige liv«.

D. Plate Petersen
Malermester
Telefon FAan 27 18

Schjeth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 66

Lys - Kraft - Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koka, brændseleolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 18 A - Horsens

Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNING'S MAGASIN

Christian Walker

HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhusstrøget, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boplade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 62 08 60

Bopladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 62 09 26 - 62 11 26

Kartofler - Frugt - Grøntsager

Konserves - Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 62 15 38

O.

A/S TRÆLASTEN

Tølbodvej 10, Vøjle
Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1256 KBHVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniører - Aut. kloakmester
Bjergstedvej 10
København, Brønøvej
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 87 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En groe og en detail

Ove Juul-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (09) 24 71 50

få mere stof i Katolsk Forum om kirken
engagement i den sociale virkelighed.

Med venlig hilsen

Karl-Erik Stadler

Jeg kommer med et personligt ønske,
som det sikkert er umuligt at opfylde.
Jeg ville ønske, Katolsk Forum kunne
udkomme en gang om ugen som før i ti-
den. Hellere et lidt mindre blad, og det
så kom ugentlig; det var ligesom en kær
gæst, der kom hver uge - nu synes jeg,
der er for lang tid imellem. Bladet bliver
ligesom mere fremmed for én.

Venlig hilsen

Gerda Håndbæk

Jeg glædede mig over at læse beretningen
i Katolsk Forum om tilgangen af 160 nye
abonnenter.

Jeg selv havde for ca. et år siden be-
sluttet ikke at læse Katolsk Forum mere,
og det var med sorg, at jeg gjorde det, da
jeg havde holdt og læst bladet lige siden,
det så dagens lys for mange år siden. Jeg
fandt, at »tonen« i bladet var gået meget,
meget ned. Enden blev dog, at jeg fort-
satte med at holde bladet. Tillad mig at
rose Dem for den smukke måde, De bring-
er Katolsk Forum tilbage til, hvad det
burde være.

Mange venlige hilsner

Henry Ernst

PASTORALRÅDETS WEEKEND-KURSUS

Lørdag kl. 14. - Søndag kl. 16

MEDANSVAR OG SAMARBEJDE

1. Week-end: den 9.-10. sept. i København (Rygård) og den 23.-24. sept. i Kolding (Sct. Michaels Skole).

Foredrag: Den kristne menighed, dens opbygning og mission:

universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen.

Kursus: Praktiske former for samarbejde (gennemgang af vedtægter; mødeteknik; fordeling af opgaver og ansvar):

cand. jur. Jørgen Bredholt; cand. polit. Inger Hedemark; pastor Lars Messerschmidt og pater A. Meister.

2. Week-end: den 7.-8. okt. i København (Rygård) og den 28.-29. okt. i Århus (Sct. Knuds Skole).

*Foredrag: Konflikt og samarbejde mellem de mange forskellige tjenester i bispe-
dømmet:* biskop Hans L. Martensen.

*Kursus: Samarbejdet i menigheden, mellem menighederne og på tværs af menig-
hederne:* pater P. Grégoire OP, mag. art. Elsebet Kieler, cand. psych. sr. Emma Martensen.

3. Week-end: den 11.-12. nov. i København (Niels Steensens Gymnasium) og den 25.-26. nov. i Kolding Sct. Michaels Skole).

Foredrag: Hvordan bliver Kirken fornyet? pastor Lars Messerschmidt.

Kursus: Det økonomiske medansvar for arbejdet i menighederne (hvordan får man pengene til at slå til? Budget og regnskabsføring i sognene. Problemer omkring kirkebidragsordningen): revisor A. F. Beyer, rektor Erik Lorensen, pater A. Dekkers SJ.

4. Week-end: den 13.-14. jan. 1973 i København (Rygård) og den 27.-28. jan. i Århus (Sct. Knuds Skole).

Foredrag: Messefællesskab, menighedsfællesskab og samfund:

pater Ellert Dahl OP.

Kursus: Den liturgiske fornyelse og forbindelsen til vor hverdag:

pater Irenæus Capellen OFM. conv., mag. art. Elsebet Kieler og pastor Lars Messerschmidt.

TILMELDINGSBLANKET TIL PASTORALRÅDETS WEEKEND-KURSUS I Dato:

Undertegnede tilmelder sig hermed til kurset den 9.-10. sept. i København og indbetaler samtidig til kost m. m. kr. 25,- eller 23.-24. sept. i Kolding

og indbetaler samtidig til kost kr. 25,-

(det ikke-ønskede bedes overstreget)

NAVN:

STILLING:

ADRESSE OG TELEFON:

EVENTUELLE FUNKTIONER I KIRKEN:

Tilmeldingen bedes sendt snarest til Katolsk Bispekontor,
Bredgade 69 A, 1260 København K. Postkonto 1471

Jeg ved ikke, om denne lille notits til Anne-Liese Thomsens udmærkede artikel om Niels Stensens hjemkomst i 1672 ikke kunne have interesse for Katolsk Forum, som jeg selv er ivrig læser af. Det drejer sig om den i artiklen omtalte rektor ved Hørlufsholm lærde skole, Johan Brunsmann, en af Niels Stensens mest hadefulde forfølgere og udspreder af falske rygter om vor forhåbentlig snart helgenkårede store landsmand. Han var foruden at være en forhærdet katolikjæger en lige så ivrig heksejæger, og han er forfatter til den berømte bog »Kjøge Huskors«, der handler om en formentlig hysterisk kvindes beretning, som han slutte fuldstændig råt. Den gav anledning til, at tre gamle Køge-koner blev forhørt under tortur og brændt, en af de sidste heksebrændinger i Danmark (den sidste fandt sted 1693). Bogen af den lærde forfatter er værd at læse. På moderne danske vil den i al sin tragikomik virke som en fantastisk og dystre historie. Den er tilmed illustreret.

Med venlig hilsen.

Paul J. Reiter

Undertegnede vil gerne hermed følge LINA PLICHTA's læserbrev op fra K.F. nr. 14, 26/7 1972: »En chance for lidt katolsk historisk oplysning glippet«.

Jeg synes nemlig også, at det var for dårligt, at der bl.a. kun blev givet den oplysning, at der ville blive afholdt 800-års jubilæum i Øm kloster, men uden dags- og tidsangivelse angående messen for andre interesserede (hvoriblandt undertegnede er). Jeg vil i den forbindelse foreslå gejstligheden, at valfarten i Øm, der blev afholdt 14 dage forinden, i en situation som den foreliggende, enten kunne falde sammen med jubilæet på selve dagen, eller jubilæumsdagen kunne have været rykket til selve valfartsdagen 14 dage tidligere.

Endvidere synes jeg, det er unødvendigt med al den filmkritikanmeldelse i K.F., hvor jeg ikke synes, den hører hjemme. Lad den hellere blive hvor den hører til: i dagspressen.

O. K. Hasle

Det er svært at yde historien dens ret. Alligevel var det med forbauselse, jeg læste i dr. Meldahls beretning om Øm-kloster (KF 14/1972), at jeg skulle have sagt på Øm-klostrets 800-års mindedag, »at cisterciensere og karteserere i dag søger at genoprette den oprindelige enhed«.

I den lille historiske redegørelse om cistercienserordenens senere historie har jeg ikke med ét eneste ord nævnt karteserordenen, fordi den ganske enkelt ikke kommer sagen ved. Sandheden er, at selve cistercienserordenen er delt i to selvstændige ordener med hver sit generalkapitel, hver sin generalabbed o.s.v.:

1. Sacer Ordo Cisterciensis (SOC), den hellige cistercienserorden, er delt op i forskellige kongregationer, ofte med vidt forskellige ansigter og formål, som kan gå fra det rent kontemplative til det mest »aktive« og missionerende, – f.eks. den østrigske, den belgiske, den italienske kongregation, Casamari-, Poblet- og Mehreraukongregationen, den vietnamesiske kongregation o.s.v. Ordenen tæller for tiden omkring 61 mandlige klostre med 1.648 medlemmer i alt og 56 kvindelige klostre med 1.600 medlemmer i alt.

2. Ordo Cisterciensis Strictioris Observantia (OCSO), cistercienserordenen af den strengere observans, eller Ordo Cisterciensium Reformatorium (OCR), ordenen af de reformerte cisterciensere. I folkemunde kaldes den som oftest »trappisterne«. Denne orden er resultatet af en lang reformbevægelse inden for cistercienserordenen, som oprindeligt var én og udelt, en reformbevægelse, der har rødder helt tilbage i det 15. og 16. århundrede, men som først så sent som i 1892 blev til en selvstændig orden. I det store og hele fungerer dens struktur og organisation i overensstemmelse med Cîteaux' oprindelige grundlov: Carta Caritatis. Dens eneste formål er det »kontemplative«. Ordenen tæller for tiden omkring 80 mandlige klostre med 4.000 medlemmer og 42 kvindelige klostre med omkring 2.000 medlemmer.

Det var disse to ordener fra Cîteaux, der var tale om, fordi begge var repræsenteret i Øm-kloster af generalabbeden og søstrene fra Sostrup Slot for SOC-grenen og af stakkels mig for den reformerte OCSO-gren.

Alt dette er måske ikke så vigtigt, men historie er nu engang historie og har krav på sin sandhed.

Med venlig hilsen,

Frans van Haaren, OCSO
Myrendal-Kloster

BETINGEDE REFLEKSER

Har et menneske fra barndommen af fået indprentet, at socialisme er noget, der har med ondskab at gøre, vil vedkommende reagere reflektivt forarget over for ordet socialisme.

Sådanne reflekser siges at hidrøre fra det fysiske grundlag for forskellige indlæringsformer. Psykologien har yderligere påvist, hvorledes disse reflekser kan optræde uden for hjernens og bevidsthedens kontrol.

Et bevis herfor leverer Henrik Meldahl i et læserbrev i Katolsk Forum 14/1972. Det skal han ikke lastes for.

Personer med sådanne betingede reflekser kan helbredes ved gradvis tilvæning til virkeligheden.

Lad os derfor – ikke mindst for at hjælpe Henrik Meldahl og ligesindede –

G. Garth-Grüner

Landsretsaagfører
Brødgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 83 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevare Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Veddelgade 85
Vejle – Telefon *82 86 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christiane Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 83 og 13 49 87

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 16.
Telefon 15 23 03.

Ferielukning

Social rådgivning, der ydes på kontoret hver tirsdag aften fra kl. 19 til 21, ydes ikke i september.

Bendt Gravgaard

Isenkram og gro

Hobro - Telefon (08) 82 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 83

4100 Ringsted - Telefon (08) 81 24 84

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø.

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 88

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsgade 9
Esbjerg
Telefon 12 88 81

LÆSER- BREVE

Et svar til Inge Pontoppidan, som ikke ønsker at blive lynchet af unge forældre og børnepsykologer! Jeg er ingen af delene, men (!) hvad med Gud? og hvad med os? Jeg synes ikke om, at man sætter ansvaret til side, mens man går til messen, - nej, hele kirken er sammensat i et legeme, med Kristus som hoved, og et legeme har også brug for de små lemmer - endda dem, som ikke er syge. »Lader de små komme til mig, formen dem det ikke, thi Himmeriget hører dem til«, det var Jesus egne ord, eller - den, der tager imod en af disse små, vil hurtigt kunne afspejle sig selv, som et barn, der er blevet til i kærlighed, og det er nok værd at tage et sådant barn med i kirken, og på den måde sige tak til Gud! Man skal også tænke på, hvad der måske kan røre sig i et sådant barn. Tanken kan måske blive et spørgsmål for barnet, som det aldrig får besvaret, ej heller ser noget fornuftigt i, altså!!! barnet har i høj grad ret til at være i familiens skød i kirken, i stedet for at blive lodset af uden for. Værn barnet til den vej, det skal gå, så viger det ikke derfra (selv som gammel). Det er jo alligevel det, enhver far og mor ønsker. Jeg personlig glæder mig mest over at se hele familier i kirken. Jeg kunne skrive om små rørende scener ud fra dette emne, men ovenstående er det centrale.

Karlo Strunge

SKAL JEG BEHOLDE HATTEN PÅ?

»I rettroenhedens navn.« - Under denne overskrift læser jeg i Weekend Avisen om en gruppe - Pro Fide, der er dannet for at vogte over Romerkirkens love og forskrifter (omsat til direkte sprog: til at udspionere og overvåge præsterne). Og dette med det formål at indberette enhver ting, der efter deres mening ikke går rigtigt til, til biskoppen. Man gemmer sig bag den forslidte frase, at det store tavse flertal også skal høres!

Jamen, hvad er det dog for et samfund, vi lever i, at (fornuftige?) mennesker overhovedet kan få en sådan tanke? Jeg synes, det er forfærdende, at voksne

mennesker på den måde nedsætter sig som angivere, ja næsten dommere!

Hvad er formålet med det? At få ødelagt det gode forhold, som nu eksisterer, at få splittet kirken, at skabe mistro og utryghed? For det bliver, så vidt jeg kan se, det eneste konkrete resultat af gruppens arbejde!

Det er da helt rigtigt, at enhver har lov til at give udtryk for sin opfattelse af tingene, og det er vældig positivt, at man vil ændre noget, man synes er forkert, og noget, man mener går i den forkerte retning. Jeg vil gerne præcisere, at det ikke er det, jeg opponerer imod; det er almindeligt anerkendte demokratiske principper.

Det, som jeg ikke forstår, er, at man ikke, når man har et problem, går til problemets rod, men at man skal involvere et helt hierarki af personer i problemer, man som et voksent og fornuftigt tænkende menneske burde kunne klare selv.

For at sige det helt konkret: Hvorfor går man ikke direkte til præsten og diskuterer problemerne? De er da heldigvis til at tale med. Får man ikke, eller mener man ikke at få sine problemer løst ad denne vej, så gør brug af de andre demokratiske og samarbejdsvenlige muligheder, som findes. For eksempel at danne en gruppe med præsten som deltager til diskussion af problemerne med henblik på en løsning. Hvorfor være så intolerant? Er det en kristen måde at reagere på?

Man må ikke bare bryde ned; det skaber utryghed. Kun gennem et positivt konstruktivt stykke arbejde kan man skabe sammenhold og tryghed. Lad os derfor nu se en positiv samarbejdsvilje til styrkelse af sammenholdet ikke alene i den katolske kirke, men også i samfundet som helhed. Bør vi ikke med et åbent og kristent sind have de bedste muligheder for at være med til at opbygge et tryghedens og fredens samfund, noget vi alle ønsker, men som alt for få af os forsøger at omsætte til handling.

På basis af ovenstående vil jeg gerne konkludere, at jeg håber, at Pro Fide vil ændre sine midler, så den i stedet for at anvende værnemagtsprincipper vil vise positiv samarbejdsvilje og evne til at løse problemer for at nå sine ønsker.

Det vil jeg tage hatten af for!

P.S. Er det ikke på tide, at vi nu forsøger at få bugt med den selvretfærdighed og den selvtilfredshed, som mange af os katolikker udviser? Det er næsten chokerende at opleve, at man mange steder uden for den katolske menighed finder mennesker, der er betydeligt mere uselviske og næstekærlige. Lad os dog forsøge at tage ved lære af dem.

Med venlig hilsen

Nina Esmark

SOM ÅNDELIGE FLYGTNINGE

JESUS-JØDERNE

Den amerikanske Jesus-bevægelses nyeste stødtrop. – Bølge af konversioner blandt den jødiske ungdom i Amerika. – De føler sig mere jødiske, efter at de er blevet kristne

KIPA – »Jesus-revolutionen« i Amerika har fået en ny stødtrop af en ganske særlig art. Den kalder sig »Jesus-jøderne«. De har allerede bredt sig over hele det amerikanske kontinent og gør en indsats såvel på vestkysten som i New Jerseys forstæder og i de fornemme kvarterer i New York. De vækker mere og mere opmærksomhed, selv om deres antal inden for »Jesus-bevægelsen« i USA er forsvindende lille. Alene den kendsgerning, at der findes en gruppe jøder, som kalder sig »Jesus-jøder«, er imidlertid i virkeligheden noget uhørt i de jødiske menigheds historie i USA, skriver det amerikanske nyhedsmagasin »Time«. Universitetsrabbiner Shlomo Cunin regner med, at der for øjeblikket er 6-7.000 – især unge – jøder, der går over til kristendommen om året. Den jødisk-kristne evangelist Abe Schneider, der arbejder i Californien, har statistisk påvist, at der inden for hans område er flere jøder, der er gået over til kristendommen i de sidste 9 måneder end i de foregående 23 år tilsammen. Vestkysten og Californien er »Jesus-revolutionens« fødested og højborg.

Selv om »Jesus-jøderne« kommer fra alle aldersklasser og samfundslag, er det dog tydeligt, at der i overvejende grad er tale om unge mennesker fra sekulariserede jødiske familier, der som en slags »åndelige flygtninge« (som der står i »Time«) finder et nyt åndeligt hjemsted i kristendommen. Ligesom inden for selve »Jesus-bevægelsen« er opgivelsen af narkotika og flugten fra den rationelle og politiske virkelighed naturligvis også her medbestemmende for de unge jøders beslutning.

Det paradoksale ved disse jøders konvertitter er, at de betragter og føler sig som jøder, selv om de samtidig anerkender Jesus som den forjættede Messias. Derfor er der også mange af dem,

der tager afstand fra betegnelsen »konvertit« og i mange tilfælde endda fra at lade sig karakterisere som »kristne«. I stedet kalder de sig som regel »Messias-jøder« eller »fuldbyrdede jøder« (noget i retning af: færdige, forløste jøder). Noget nyt og paradoksalt er det også, at »Jesus-jøderne« bliver ved med at interessere sig intenst for den jødiske religion og for alt, hvad der er jødisk, – de overholder de jødiske festdage, studerer hebraisk og går oven køber i synagogen. Den måde, hvorpå tidligere konvertitter til kristendommen har forsøgt at assimilere sig totalt, er for dem fremmed og uforståelig. De fleste af dem er vel enige med en af de mest prominente ledere inden for »Jesus-jøderne«, Vickie Krebs, som siger: »Jeg føler mig mere som jøde, efter at jeg er blevet kristen!«

Bibelen, den hellige Skrift, er et af de kraftigste »lokkemidler« til at konvertere. Den jødiske ungdom i Amerika læser nemlig i stadig højere grad Bibelen på hebraisk og forsømmer derfor mere og mere at studere profeterne. Dette har foranlediget Marc Tannenbaum, der er rabbiner i Manhattan, til en skarp bemærkning om, at den øjeblikkelige bølge af konversioner fra jødedom til kristendom er et naturligt resultat af en konfrontation mellem den kristne bibels kyndighed og de jødiske skrifers ukyndighed.

»Time« fortsætter med som en slags bevis at anføre, at der i Det nye Testaments bøger som bekendt er tale om, at jøderne engang skal vende tilbage til Israel. Oprettelsen af den israelitiske stat og Jerusalems indtagelse under 6-dageskrigen betragtes af mange unge jøder som en opfyldelse af Jesu forudsigelse om sin genkomst (Luk. 21,24-27).

Ganske vist er det ikke noget nyt i historien, at jøder lader sig døbe. Det nye ved »Jesus-jøderne« er – bortset fra deres antal – deres missionsfeber, der – sådan forklarer rabbiner Berkowitz i New York det – for sin del bliver uforståelig i kraft af den store åndelige armod i de »etablerede« kirker og religionssamfund, deres intellektuelle og rationaliserede tørke og deres overdrevne administration. Berkowitz mener derfor, at jøder og kristne i fællesskab engang skulle tage fat på at missionere sig selv. »Jesus-bevægelsen« har, siger han, tilstrækkelig klart tilkendegivet nødvendigheden af en sådan »intern Mission«.

Mange ortodokse jøder ser dog allerede i selve »Jesus-jødernes« eksistens en første antydning af, at deres religion åbenbart ikke mere er tilstrækkelig tiltrækkende for ungdommen. Rabbiner Schindler i New York går derfor ind for en fornyet kraftig uddannelse af de unge. Han siger: Vore unge må igen have en religion, der sætter sjælen i brand.«

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 – Telf. 35 31 81

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæk – Pålæg
Sct. Olegade 19, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allerhelgenegade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvvej 19, Charlottenlund
Telefon Ordrup 6722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Benzon's Aut. katolik bedemand
 *34 48 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
 Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
 Alle aftaler kan træffes i hjemmet

P. F. Kjeldsen
 Skomagergade 34
 Telefon Roskilde 35 75 75
 Byens største specialforretning i
 URE og OPTIK

 N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
 Nørrebrogade 9 · 7100 Vejle
 Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1488 København K
 Telefon *MI 25 57

Landeretsagfører
Viggo Høgsgaard
 Advokat

Moderet for Højesteret
 Studiestræde 15, København K
 Telf. (01) *12 67 81
 Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjydsk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
 Telefon (05) 12 13 11

Lejlighed søges
 23-årig HA-studerende søger 1-1½ eller 2 værelses lejlighed, helst Frederiksberg eller indre by - dog ingen betingelse. Rimelig husleje.

H. J. Broe Nielsen
 Kampssax Kollegiet, værelse 3217
 2800 Kgs. Lyngby
 Tlf. 88 16 55, lokal 3217

Hertil kommer, at dåben har en særlig relation til påskemysteriet. Paulus siger, at vi er døbt til Jesu død og opstandelse. For at understrege dette er det ønskeligt at døbe under en søndagsmesse, idet vi på en særlig måde fejrer påskens mysterium hver søndag. Samtidig vil dette gøre det muligt for en større del af menigheden at deltage og tage sit medansvar for det nye medlem.

Med håbet i centrum

En af deltagerne i studiedagene stillede spørgsmålet, om det har en mening at døbe et døende barn. Ved dåben bliver man jo medlem af Guds folk her på jorden, og dette barn vil ikke i praksis komme til at tage del i dette fællesskab.

Nu kan det naturligvis ikke være afgørende, hvor længe vi tilhører dette fællesskab, - vi skal alle dø. Og dåben af

det døende barn kan ganske klart udtrykke vor tro. Vi skal ikke i første række døbe dette barn af frygt for, at det skal gå fortabt. Vi tør have tillid til, at det ved Guds barmhjertighed er frelst ved Kristus. Dåben skal ikke udspringe af angst, - den skal være et udtryk for vort håb. Et tegn på, at vi tror, at Gud elsker dette barn, et tegn på, at vi kan fejre også dette barns liv. Det er ikke et meningsløst liv, for Gud vil give også dette barn en fremtid - livet i dets fylde.

Vi er som Guds Folk ikke til for os selv, men som et tegn på, at Gud vil alle menneskers frelse. Et vidnesbyrd om, at Gud har ført menneskeheden fra død til liv, fra det meningsløse til det meningsfyldte. Dåben er et tegn på det, Gud vil med alle mennesker.

Sr. Emma Martensen

HVAD ER PERSONLIGHED? HVAD ER TRO?

ACs LEJR PÅ KLITBORG

KLITBORG

I ugen fra den 24. juni til den 1. juli afholdt AC sin årlige sommerlejr på det skønne Klitborg for ca. 25 unge interesserede.

Lige som forrige år indledtes hver dag med en festlig messe ved studenterpræsten i Odense, pater Grzelak, der ved at give messen et hovedtema varierende fra dag til dag gav lejrens deltagere stof nok til eftertanke og meditation, samtidig med at det knyttede deltagerne nærmere til hinanden.

Efter morgenmåltidet samledes man udenfor i det fri for at høre dagens foredrag eller oplæg, hvorefter man opdelt i grupper tog til stranden for at gennemdiskutere de spørgsmål, foredragsholderen havde kastet ud til grupperne.

Det drejede sig bl.a. om et foredrag ved Knud Kluge med overskriften: »Det fremmedgjorte menneske.« »Livsholdninger hos unge i dag.« Til dette foredrag knyttede sig spørgsmålene: 1. Er mennesket et produkt af arv og miljø? 2. Hvad er personlighed? Endvidere drejede det sig om en introduktion ved pater Grzelak om »Studenterpræstens arbejde«, hvor man i de enkelte grupper meget naturligt kom ind på at drøfte ungdomsarbejde, studenterapostolat, og hvad der i

det hele taget kræves af en studenterpræst. Det sidste og lange foredrag af Hans Jensen strakte sig over 2 dage og bar overskriften »Troen som gave og opgave«. Hertil knyttede sig en række spørgsmål, hvoraf dog kun de vigtigste skal nævnes her. 1. Hvad er tro? 2. Hvorfor har vi som kristne så svært ved at aflægge vidnesbyrd om den kærlighed, Kristus selv realiserede? 3. Hvad vil det sige at være tro imod sig selv?

I fortsættelse af emnet »Troen som gave og opgave« kom Hans Jensen meget naturligt ind på begrebet »Kærlighed« den følgende dag.

Efter adskillige varme hyggelige og udbytterige timer i klitterne mødtes man om aftenen eller middagen til plenum i dagligstuen, hvor hver enkelt gruppe således fik lejlighed til at fremkomme med de resultater eller konklusioner, den var nået frem til i dagens løb, hvilket igen gav anledning til videregående diskussioner over aftenteen.

Man må sige, at såvel det strålende vejr - midt i den trykkende regntid - som den afslappede atmosfære, der herskede i lejren, medvirkede til en uge rig på oplevelser, samtidig med at de udbytterige gruppediskussioner styrkede fællesskabet.

M.M.

IND I GUDS FOLK

Tanker fra en skandinavisk studieuge om dåben

Hvor er det en dejlig fornemmelse at kunne tage fra et kursus med følelsen af, at det var værd at bruge sin ferie på. Forfriskende, inspirerende fællesskab, berigende indhold.

Igen en gang har Ansgar-Werk i bispedømmet Osnabrück i dagene 3.-15. juli budt os et virkeligt velarrangeret kursus med gode foredragsholdere og fin balance mellem foredrag og gruppearbejde. Temaet var aktuelt: Dåben. Vi var 31 deltagere, 15 præster og 16 søstre fra hele Skandinavien, og vi smeltede hurtigt sammen til et fællesskab.

Emnet var valgt ud fra et behov, der er blevet vakt gennem det nye dåbsritual, og den dåbspraksis dette forudsætter. Begge dele en udfordring til at fordybe sig i spørgsmålet om, hvad det vil sige at være døbt. Vi kom ind på mange områder, f.eks. dåbens bibelske baggrund, urkirkens dåbspraksis, voksendåb-barne-dåb, dåbsforkyndelse og dåbspraksis fremover.

Har vi brug for en »ny« dåbsforståelse?
En række spørgsmål trængte sig straks på:

Kan man være kristen af konvention? Fordi alle andre er det, fordi det er det letteste eller fordi ens familie forventer det? Er man så overhovedet kristen?

Hvorfor kommer så mange såkaldte kristne aldrig til en personlig tro? Hænger det sammen med en misforstået dåbspraksis og en misforstået kirkeopfattelse? Skyldes det, at vi tager det for en selvfølge, at alle spædbørn døbes uden forbehold? Og er det en medvirkende årsag, at vi kan kalde os kristne uden på nogen måde at være engagerede i Kirkens liv og uden at have et forhold til Kristus?

Vi var enige om, at vi må stille os under evangeliets kritik, prøve at erkende vor aktuelle situation og sammen med alle troende søge en vej fremover.

Kan et spædbarn tro?

I Det nye Testamente omtales dåben altid i forbindelse med tro og omvendelse. Dåben er troens tegn, og den kan kun meddeles, hvor troen er til stede. Men, spurgte nogle, har det så overhovedet en mening at døbe spædbørn? Kan et spædbarn tro – og har det brug for omvendelse?

En fordybelse i dette spørgsmål gjorde det klart for os, at vi ofte forstår tro for snævert – som en privat sag mellem den enkelte og Gud. Vi overser at troen ikke først og fremmest er en personlig indsats, men en gave, som fører os ind i Guds Folk under Guds Herredømme. Nu giver det at være født i en kristen familie imidlertid allerede del i Gudsfolket fællesskab. Barnet er ifølge Paulus helliget ved forældrene (sml. 1. Kor. 7,14). Det vokser op i trosfællesskab med dem og får derved del i sit miljøes tro, en tro, der med tiden må blive individuel og personlig.

Og når vi standsede ved, at spædbarnet ikke har behov for omvendelse, da det ingen personlig synd har, kan dette stå i forbindelse med en opfattelse af dåben som noget, der sker én gang i et øjeblik, mens den snarere skal forstås dynamisk – som en kraft, der fører os ind i det nye liv, som skal udfolde sig i os. Dåben er ikke afsluttet med dåbsriten. Der er ikke tale om, at jeg ved dåben modtager en nåde, som jeg derefter så at sige besidder, men om at jeg er blevet åbnet for Ånden og for Åndens kraft, som jeg stadig skal modtage. Og netop dette er omvendelse. Omvendelse fra syndens herredømme til Kristi herredømme, fra død til liv. En omvendelse, der ikke blot findes ved begyndelsen af vort liv, men som må være det, der kendetegner hele vort liv som kristne.

Et sakramente for forældrene

Med den nye dåbsritus har vi for første gang en ritus, der specifikt er beregnet på dåb af umyndige børn. Indtil nu har man benyttet riten for voksendåb i modificeret form. Ved den nye dåbsritus understreges forældrenes ansvar. Ved barne-dåben fejres forældrenes tro, og den er

deres bekendelse til Gud. Det er i den nye ritus ikke det umyndige barn, der tilspørges, men forældrene. Dåben er ikke kun en begivenhed for barnet, men en fest for forældrene – et sakramente for forældrene, som ved deres barns dåb accepterer den opgave, de får af Gud: at være kristne forældre for barnet. Spædbarnsdåben får derfor kun mening, såfremt forældrene tror og fører barnet ind i denne tro og frem mod det personlige valg i frihed.

Men det medfører, at forældrene må være forberedt til denne opgave. I oldkirken måtte dåbskandidaten igennem et katekumenat. Det kan man ikke forlange af barnets forældre, der jo allerede er kristne. Men vi må gøre os klart, at vi aldrig er færdige med at uddybe vor egen dåbsforståelse. Og her skulle den nye dåbspraksis kunne blive en hjælp, idet den indebærer, at forældrene forbereder sig til barnets dåb gennem en dåbssamtale med præst eller kateket, en samtale, der skulle føre til en uddybelse af troen.

Dette stiller imidlertid et problem. I mange katolske familier har det hidtil været skik at døbe børnene så tidligt som muligt. Skal en virkelig forberedelse imidlertid finde sted, vil det ofte være nødvendigt at udsætte dåben længere eller kortere tid for at muliggøre fordybelse. Dette fordrer en ny instilling af os. Vi må gøre os klart, at barnet allerede inden dåben er frelst ved Kristus, og at det er helliget gennem forældrene (sml. 1. Kor. 7,14). Det er denne frelse, vi vil bekende og slutte os til gennem dåben, og netop derfor er en bevidst forberedelse væsentlig for at understrege sakramentets storhed og øge dets betydning som tegn for »alle folk«. Vi er som kristne kaldet til at være et vidnesbyrd for alle mennesker.

Dåben er imidlertid ikke kun forældrenes sag. Barnet bliver døbt ind i Guds folk. Den sociale dimension er væsentlig. Barnet bliver ikke bare abstrakt medlem af Verdenskirken. Det bliver indført i en bestemt menighed. Hvis vi tager dåben alvorligt, må vi forstå os selv som et fællesskab, hvor vi kommer hinanden ved. En menighed er ikke blot en samling mennesker, der juridisk hører til samme sogn. Hvorledes kan vi danne virkelig levende menigheder, hvor eukaristien udtrykker et livsfællesskab, der bevirker at vi kommer hinanden ved også uden for kirkerummet? Vi har under vort arbejde set, at dette er et væsentligt spørgsmål, som vi ikke i øjeblikket har en løsning på.

Dåbsfadderne repræsenterer på en særlig måde dette fællesskab og skulle gerne kunne støtte og hjælpe forældrene i deres opgave. Også her rejser sig et vanskeligt spørgsmål med hensyn til valg af faddere.

MENNESKET OG DETS FREMTID

RAPPORT FRA DEN ØKUMENISKE HØJSKOLEUGE »SNOGHØJ 72«

Som protestant og førstegangsdeltagende kom jeg til mødet med en naturlig skepsis. Var det noget, der ville komme til at betyde noget for mig? Var dette møde beregnet for en gruppe intellektuelle af teologisk tilsnit, som her havde sat hinanden stævne for i verbale højdespring at docere de rigtige meninger for hinanden, og for at indvikle sig i en ørkesløs teologisk debat om de forskellige trossamfunds syn på det ene eller det andet? Var det katolicismen kontra protestantismen, der skulle diskuteres? Introduktionen gav et fingerpeg om, at det var det ikke, og jeg blev glædeligt overrasket over den helt igennem åbne og konstruktive ånd, mødet blev afviklet i.

Ugens tema var mennesket og dets fremtid, og derfor kom menneskets udadrettethed i stillingtagen og handlen til at stå som det centrale, mens den kristne grundholdning til denne problematik mere var en baggrund, der nok kunne klargøres, men som mere indirekte samlede os i et ægte og levende fællesskab.

Mødet startede med et vægtigt og aktuelt indlæg af pastor Jens Brøndum, som netop kom fra den alternative miljøkonference »Dai Dong« i Stockholm. Mennesket i verden af i morgen var emnet, og spørgsmålet, om mennesket

overhovedet har en fremtid, blev stærkt fremhævet på baggrund af de uomstødelige kendsgerninger om fremtiden, der bl.a. er fremsat i Mentonerklæringen, hvis vi fortsætter udviklingen sådan, som den er forløbet de sidste 10-20 år. Enten må vi radikalt ændre os selv som mennesker, eller også må vi ændre vor omverden (de socio-økonomiske – biologiske strukturer). Hvis vi skal have en menneskelig verden i fremtiden, må der ske en mentalitetsændring, ja en dybtgående bevidstgørelse af det almindelige menneske og dermed af politikerne. Den moralske kraft, der skal til for at skabe retfærdighed og solidaritet, kan ikke komme fra politikerne, men må nødvendigvis komme nedenfra – fra hint enkelte ansvarlige menneske. For at handle forsvarligt og dermed menneskeligt må vi ikke blot være solidariske med Den tredje verden, men også i langt højere grad skabe vor fremtid ved at planlægge på længere sigt, hvordan vi vil indrette vort samfund, så det i højere grad kommer i ressourcemæssig og biologisk balance med omgivelserne og dermed også i den sidste ende tjener mennesket bedst. Hvordan vi vil planlægge et fremtidigt menneskeligt samfund fører os naturligt frem til, hvilket menneske vi skal opdrage til. Dette talte skoleinspektør Preben Frandsen om den følgende dag. Han satte et stort spørgsmålstejn ved den opdragelse og undervisning, vi giver vore børn og unge i dag. Vi må være opmærksomme på, at den meste opdragelse er ubevidst, og at den ubevidste opdragelse røber sig i de handlinger, den motiveres for. Derfor må vi også prøve at gøre så meget som muligt af vor opdragelse bevidst, da vi ellers ofte vil opdage, at de utilsigtede virkninger er større end de tilsigtede, og at de tilsigtede virkninger ofte ikke er troværdige. Vi må forsøge at fjerne ambivalensen i vor opdragelse ved at gøre os mere bevidst, hvad vi vil opdrage til, og i højere grad tvinge os selv til nytænkning og kritisk stillingtagen til vort samfunds traditionelle forestillinger om undervisning og opdragelse (kønsroller og klasse-mønstre i vort samfund).

Med det stigende psykiske pres på den enkelte på grund af samfundets effektivitets- og konkurrencementalitet – om at være med i ræset uddannelsesmæssigt og økonomisk – bliver flere og flere mennesker om ikke sociale tabere så dog skuffede, uharmoniske og usikre. Netop om den stigende mentale nød talte forfatteren og fabriksarbejderen Magnus Johanson, som ud fra egen erfaring som arbejder ved flere forskellige virksomheder gav os et levende og troværdigt, men også ret deprimerende billede af arbejderklassen i tressernes Danmark. Effektivitets- og specialiseringskravene har i store dele af arbejderklassen skabt reel

menneskelig nød på grund af de opskruede akkorder og det mere og mere fremmedgjorte og ensformige arbejde. Arbejdstiden er blot nogle timer, man skal pine sig selv igennem af rent økonomiske årsager, men hvor man ellers ikke skal fungere som mennesker.

Fritiden bliver så denne kunstige kontrast til arbejdstiden, hvor menneskelivet skal udfolde sig og lykkes, men hvor dette ofte ikke lader sig realisere på grund af den fysiske og ikke mindst psykiske træthed arbejdet giver anledning til. Denne voldsomme overgang fra arbejde til fritid har sin høje pris i form af følelsen af tomhed og meningsløshed i den totale tilværelse som menneske. Vi må erkende, at der skal langt større menneskelig kvalitet og trivsel ind i arbejdslevet, hvis det ikke skal bryde totalt sammen i fremtiden. Den enkelte skal have langt mere medbestemmelse og ansvar for det han arbejder med, samtidig med at samfundet ligestiller alle arbejds-mæssigt og økonomisk. Endnu er der sikkert langt igen før disse indlysende menneskelige rettigheder bliver opfyldt.

En klar linie gennem ugens aktiviteter var kravet om, at vi som kristne virkelig engagerer os i tidens og fremtidens kamp for at fjerne nød, uretfærdighed, uvidenhed og umenneskelighed. Som man ser, arbejdede dette mere nationalt prægede økumeniske møde med de samme temaer som de mere internationale, nemlig med den bekendende kristnes deltagelse i denne verdens store og afgørende problemstillinger og dette i klar erkendelse af, at det, der samler os som kristne, er så langt mere væsentligt end det, der eventuelt måtte skille os. Jeg synes, dette kom meget smukt frem på Snoghøj mødet i den økumeniske gudstjeneste samt i de morgenandagter, der blev holdt ugen igennem.

Mødet med en række levende og engagerede mennesker, som kom fra vidt forskellige miljøer og trossamfund, er nok det, der kommer til at betyde mest for mig på længere sigt. Det, at være sammen med disse mennesker i samtale, i arbejde, i leg og i bøn, oplevedes som noget stærkt og ægte. Den tryghed og åbenhed, som prægede hele ugen, tror jeg var betinget af, at vi var fælles om det væsentligste, nemlig troen på Guds nåde. Den store frihed, vi mennesker har fået til at vælge vor livsbane, giver os et stort ansvar, hvad angår det rigtige valg for i ord og handling at bruge de talenter, vi har fået, men uden Guds kærlighed til os mennesker kunne vi ikke bære denne frihed under ansvar. »Snoghøj 72« var for mig en begyndende bevidstgørelse af, hvad fremtiden vil kræve af os som kristne i et globalt menneskeligt fællesskab.

Jens-Erik Jørgensen

tekst og billede af EMIL PETERSEN

Det hvidkalkede klokketårn ved Sct. Bendts kirke i Rudkøbing rejser sig i hjørnet af den lille gårdhave. Bag det ses spiret på byens gamle kirke.

Frodig er den lille grønne plet. Stokroser og rigtige roser og

træers og buskes løv skærmer af til alle sider, og sommervarmen slår bagende ned mellem væggene. Stemningen fra en sydlandsk klostergård og fra stille dansk provinsmiljø udgør en lykkelig enhed her ved Peter Schindlers kønne kapel.

Jeg går ad vejen en lys sommeraften. Luften er krydret med duften fra syrener og nyslået græs. Solsorten sidder på en antenne og kvidrer løs. Huset ligger der stadig, lavt og gråt i en række af ens huse. De andre huse siger mig ikke noget; det er bare dit hus, jeg vil kaste et blik på, kun et blik. Engang ville jeg glad være sprunget op ad trappen, have ringet på og hilst dig med en munter bemærkning, når du åbnede. Det kan jeg ikke mere. Sandsynligvis ville du slet ikke lukke op, hvis jeg skrædede over gaden nu og ringede på din dør. Og hvis du lukkede op, slap jeg i hvert fald ikke indenfor. Med kolde fremmede øjne ville du afvise mig. Hvorfor er det endt sådan? Det står vist ingen af os rigtig klart mere, – det er bare blevet sådan. Hvordan det egentlig begyndte, har vi næsten glemt. Men det, der lå forud, det husker i hvert fald jeg – som et savn, en bittersød tanke.

Da jeg var purung, nægtede jeg at acceptere det. Jeg ville ikke tro, at vejen mellem to mennesker pludselig kunne blive ufremkommelig. Hvis bare jeg slog på tråden en dag og prøvede at glatte lidt ud på eventuelle uoverensstemmelser, skulle det nok gå. Ellers måtte jeg vel smutte forbi og få talt ud om sagerne. Livet lærte mig noget andet. Det er ikke altid let på ny at bane den vej, man selv har spærret. Telefonen bliver lagt på, døren bliver lukket, brevene kommer i værste fald uåbnede retur. Man kan ikke leve sit liv om. Det, man har mistet, har man ofte mistet for bestandig. Man har hverken midler eller mulighed for at kalde det til live igen. Naturligvis fik man nye venner, nye interesser. Men for mig blev det aldrig det samme. Det kunne ikke erstatte eller opveje det engang ejede og nu mistede.

Måske er det et spørgsmål om forskelligt temperament, om større eller mindre stolthed. Jeg vil undertiden blæse på stolthed. Jeg husker så godt, hvor vi kunne le sammen, hvor vi diskuterede os hede i kinderne sammen, hvor vi brændte for samme sag, hvor vi sammen famlede os frem mod livets inderste hemmeligheder – og blev åndeløse. Glemte er divergenserne, de hårde ord, de svirpende bemærkninger, de mange forsøg på at ramme den andens sårbare punkter. Når der er gået nogle år efter bruddet, husker jeg kun de glade timer. Jeg har ikke rigtig sind til at ruge over tingene. Måske er jeg gerrig. Jeg er bange for at miste. I sidste ende vil jeg nødig slippe noget værdifuldt. Men hvad hjælper det, hvis man ikke har evnen til at holde på det.

»Trods dit udtrykkelige forbud sender jeg dig dog et par ord, – du har jo din frihed til ikke at læse dem,« skrev Johannes Jørgensen 23.4.1897 til Stucken-

berg. Et forsøg på at genoprette en kontakt. En kontakt, der var bristet over væsentlig alvorligere ting end dem, vi to ikke kom overens om. Vi ved nu, at det aldrig lykkedes at få de to digteres venskab helet igen. Efter Stuckenbergs

GÅR DER EN VEJ?

af E. Baadsgaard Jensen

død bærer Johannes Jørgensen endnu mindet om vennen »så bittert og dybt i mit hjerte.«

En af grundene er vel, at vi i dag ikke er de samme mennesker, som vi var for bare 5 år siden. Vi er ikke alene vokset

fra hinanden, vi er også vokset fra os selv, fra den vi engang var. Så meget mindre grund var der måske til at gemme på gammelt nag i stedet for på gammelt venskab. Men desværre har tiden også frataget os nøglen til den andens hjerte; de forløsende ord finder vi ikke mere.

Af og til morer jeg mig med at forestille mig køen foran himlens port. Jeg kan ikke rigtig tænke mig, hvordan man vil forsøge at komme ind og så samtidig lade, som om man ikke kender sidemanden, fordi man blev uvenner engang. Og skulle der være nogen, der ikke er så barnlige, at de forestiller sig en kø ved himlens port – ja, så er man dog ikke bedre stillet af den grund, hvis man ellers tager sin religion alvorligt.

Men skal det virkelig komme helt til den anden side af døden, for at to mennesker skal kunne finde hinanden igen. Jeg har på fornemmelsen, at meget ville være vundet, hvis det blev ordnet forinden. Er der ikke en vej her og nu?

Jeg kender ingen, der helt sikkert fører til et resultat. Men jeg kender et rent praktisk råd, som man måske kunne låne fra sundhedslæren: Det er lettere at forebygge end at helbrede. Vær på vagt. Kør ikke for langt ud ad diskussionens vej, så det ender i skænderi. Stå ikke for stejlt på en mening, som betyder mindre for dig end det venskab, du sætter over styr. Pas på drillerierne, – de kan være hyggelige, animerende, en vis raffineret form for kontakt, men farlige; med ét har man ikke blot gjort et udfald, man har også fået et stød ind. – Eller man viger selv tilbage, pludselig såret. Er det det, han inderst inde mener om mig? Er al hans sympati i virkeligheden en illusion, lidt foragt, lidt nedladdenhed krydret med en smule velvilje? Og så er spillet gående. Hvem er så stor nok til at sige: Om så er, får det være hændt. Jeg sætter for stor pris på ham til at trække mig tilbage af den grund. Mener han så ringe om mig, var det måske en idé at revidere hans opfattelse ved en indsats i stedet for at trække sig ind i sig selv i krænket forfængelighed. Det er så svært at trække sig ud af den senere.

I nødstilfælde kan en fælles tredje ven måske bane vej. Tragisk ofte opnår han kun at stikke fingeren i jorden for så lakonisk at meddele, at der intet er at gøre. Virkelige gode mæglere er svære at finde.

Skal man give op? Nej, forude venter jo stadig den umulige situation ved himlens port. Måske var det værd med et sidste forsøg. Men hvordan? Det ligger snublende nær; men det forudsætter én ting – tro. Til gengæld involverer det Mægleren over alle mæglere: »Bed, så skal der gives jer« (Math. 7,6).

SYDAMERIKANSK MOSAIK

»Det er ikke bare et spørgsmål om politisk aktion, men om metoder og motiver,« tilføjer biskopperne. »Det er et spørgsmål om rene hænder og et rent hjerte.«

Biskoppernes udtalelser kom i anledning af, at landet, som har 10 millioner indbyggere, står over for en yderligere polarisering af den socialistiske kontrol med handel og ressourcer, borgernes frihed og de høje leveomkostninger. Den samme uge organiserede oppositionsgrupperne et stævne med 200.000 deltagere for at protestere mod påståede krænkelse af grundloven fra præsident Salvador Allendes marxistiske regerings side.

»Vi opfordrer alle troende til at bede til Gud om at redde vort fædreland i denne vanskelige stund og om at redde os fra at komme ud i kaos, had og elendighed,« siger biskopperne.

Forsamlingen, der blev afholdt i nærheden af Punta de Tralca, modtog et budskab fra Vatikanets statssekretær, kardinal Jean Villot, hvori han roste biskopperne for deres standpunkt over for »de foreliggende omstændigheder, der er så ladet med problemer«. Han tilsagde dem pavens støtte »i Deres pastorale anliggender«.

Biskopperne understregede i deres erklæring nogle af de værdier, der har særlig betydning i den foreliggende situation.

»Retfærdighed i Chile i dag betyder udvikling, del i landets rigdomme og lighed. Vi kan kun glæde os over de store skridt, regeringen har taget og stadig er i færd med at tage,« sagde de.

De tilføjede, at de radikale ændringer, der finder sted »med det store flertals samtykke, kun kan gennemføres med ofre fra de privilegerede gruppers side, og at vi minder disse grupper om evangeliets lære om løsrivelse fra de jordiske rigdomme«.

»Samtidig må alle i lige grad være med til at betale prisen for de forandringer, der sker, uden diskrimination og uden at skabe en ny besiddelsesløs klasse.

Yderliggående partigængeri, som både regeringen og oppositionslederne tager afstand fra, skaber gnidninger, splittelser og had overalt. Det er noget, vi må overvinde.

Vold modarbejder i stadig højere grad bestræbelserne for at ændre samfundet og skaber diskrimination, frygt, usikkerhed og håbløshed.«

Biskopperne kritiserede skarpt propagandaen i meddelelsemidlerne. »Samfundets meddelelsemidler krænker

ustandselig sandheden med deres kneb. Halve sandheder, halve løgne, fornærmelser, bagvaskelser og trusler i forbindelse med sex, skandaler og forbrydelser... forgifter nationen. Det må holde op.«

Biskopperne siger desuden, at menneskenes indbyrdes vrede aldrig kan nedkalde Guds retfærdighed over dem, »men at næstekærligheden vil gøre det.«

Desværre, tilføjede de, kender vi ikke hinanden særlig godt på grund af »den tåge af løgne og frygt«, der forhindrer os i det.

»Sandheden, som er solidaritetens grundvold, er et tegn på kærlighed, som man bedst kan finde frem til gennem samarbejde og ved, at vore hænder mødes i en fælles indsats.«

Med en tydelig hentydning til oppositionens røst, som stadig bliver højere og højere, siger biskopperne: »Vi er lykkelige over, at der trods spændinger og vanskeligheder stadig er tilstrækkelig frihed til at ytre sig, kritisere og tage stilling for og imod i Chile og til at enhver kan følge sin samvittighed og vidne om sin personlige overbevisning.«

ECUADOR

Ecuador – en præst, der var blevet fængslet for at have kritiseret regeringen, blev løsladt, efter at de kirkelige myndigheder havde truet med at aflyse højtidelighederne i forbindelse med pavens kroningsdag. At overvære den slags højtideligheder anses for et statussymbol af de ledende mænd i Quito.

BRASILLEN

Brasilien – Ærkebiskop Paulo Evaristo Arns af Sao Paulo har opfordret den europæiske presse til offentligt at omtale den sørgelige situation, 36 politiske fanger i Brasilien befinder sig i, efter at de fleste af dem nægtter at tage føde til sig i 40 dage som protest mod den behandling, de bliver udsat for i fængslet. Desuden har han opfordret europæiske myndigheder og kontorer som f.eks. det internationale Røde Kors til at undersøge sagen.

Ærkebiskop Arns' appel til udlandet er fremkommet, efter at den brasilianske justitsminister har nægtet ham tilladelse til at besøge fangerne, deriblandt tre dominikanere.

Ærkebiskoppen har optrådt som mægler i forbindelse med en tidligere sultestrejke og har senere informeret pressen om den tortur, mange af fangerne har været genstand for.

Han insisterer på, at den europæiske presse skal bringe fangernes sørgelige situation til offentlighedens kendskab, fordi den brasilianske presse har fået mundkurv på af regeringen. Erklæringer, som den brasilianske bispekonference har udsendt, bliver ikke modtaget til offentliggørelse i landets aviser.

COLOMBIA

Colombia – Den belgiske sociolog, pater Roger Vekemans S.J., som går kraftigt ind for reformen i Latinamerika, er blevet offer for en ideologisk krydsild mellem yderliggående højre- og venstreorienterede katolikker.

De højreorienterede har stemplet ham som »en agitator, der giver sig ud for at være præst«, og som regeringen burde udvise af landet.

Og de venstreorienterede kritiserer han for at sætte et spørgsmålstejn ved »befrielsesteologien«, som nu er nøgleordet for mange af de progressive katolikker i Latinamerika.

Mens eksperterne indrømmer, at der ikke hersker enighed med hensyn til befrielsesteologien, fremfører mange teologer Bibelens synspunkter om udfrielsen af synden og udtrykker ønske om et politisk fremstød. De hævder, at befrielsen for undertrykkelse, heri indbefattet retten til at sætte sig op imod et system, der fører til deres undertrykkelse, må siges at være en gudgiven ret for de fattige.

Pater Vekemans siger, at »den såkaldte befrielsesteologi, som har givet brugen af ukorrekt terminologi frit løb, har kastet masken og er nu ved at blive til en revolutionsteologi«. Han advarede om, at en revolution vil brede sig til Kirken selv, fordi den vil drage biskoppernes myndighed og Kirkens lære i tvivl, og at dette »faktisk vil føre frem til et klimaks bestående i en voldsteologi«.

Pater Vekemans og hans medarbejdere betragter dialogen mellem kristne og marxister i Latinamerika som »nødvendig, men vanskelig«. »Ivrige kristne, som går ind for en ændring af samfundet, vil før eller senere møde marxister, der gør det samme... Man kan næppe forvente nogen radikal ændring fra de neo-kapitalistiske ledes side,« siger de.

SYDAMERIKANSK MOSAIK

ROM

DE FATTIGE NATIONER SKAL HAVE STEMMERET VED ØKONOMISKE AFGØRELSER, SIGER PAVEN

Vatikanet – NC News Service

Retfærdigheden kræver, at de fattige nationer i verden får en stemme med, når der skal træffes afgørelser om deres økonomiske liv, sagde pave Paul VI for nylig i anledning af et møde i FN's afdeling for handel og udvikling (UNCTAD).

Paven tog i sit budskab over for kongressen i Santiago i Chile i dagene 13. april – 19. maj i år åbent parti for de mindre udviklede lande i forhold til verdens store handelsnationer.

Enhver impliceret nations ret til en stemme, når der skal træffes internationale afgørelser, er det væsentligste punkt på kongressen, og for at få de store industrinationer til at indrømme denne ret havde 95 nationer fra udviklingslandene dannet en enhedsfront på kongressen.

Pave Paul hævdede i sit brev, som var stilet til UNCTAD's generalsekretær, Manuel Perez-Guerrero, at en større deltagelse i ansvaret på forskellige områder i mange tilfælde kræver en ændring af »selve magtstrukturene og beslutningssystemet«.

Videre hed det i brevet: »Kræver retfærdigheden ikke, at alle folkeslag uden hensyn til deres økonomiske magtstilling virkelig får del i alle forhandlinger af universel karakter?«

MEXICO

Mexico – Biskop Sergio Mendez Arceo af Guernavaca har på en udenlandsk pressekonference dér i byen udtalt, at han betragter socialismen som en løsning på problemerne i Latinamerika, »selv om denne socialisme ikke behøver at være i fuld overensstemmelse med den marxistiske-leninistiske«.

Biskoppen mente, at socialismen bør tilpasses efter de enkelte nationers særlige behov.

Hans bemærkninger og hans hentydninger til den kendsgerning, at den mexikanske kirke stadig har langt igen, før

den helt og fuldt kan tage del i Latinamerikas af Kirken understøttede kamp for social retfærdighed, har vakt diskussion i Mexico, hvor han både har et betydeligt antal tilhængere og står over for en skarp opposition.

PANAMA

Panama City – Biskopperne i Panama har over for regeringens ledende mænd udtalt, at enhver form for lovændring bør være til gavn for de fattige, som man hidtil har forsømt.

»Panama har ligesom det øvrige Amerika brug for en ændring af samfundets økonomiske, politiske og kulturelle strukturer – en ændring, som kan føre til de fattiges frigørelse, således at alle borgere på lige fod både kan få del i de materielle goder og være med til lede landets udvikling.

ARGENTINA

Argentina – En 33-årig præstestuderende ved navn Gervasio Mecca, som udførte et socialt arbejde i Cordobas slumkvarterer, er blevet arresteret og underkastet tortur af politiet. En uge senere blev han løsladt, fordi man ikke over for retten kunne bevise de anklager for oprørske virksomhed, der blev rettet imod ham.

Under sit ophold i fængslet blev han mishandlet og dårligt behandlet af politiet, men dommeren ville ikke tage hans påstand om, at han havde været udsat for tortur, for gode varer.

»Jeg ville vige tilbage for at omtale det, hvis mit tilfælde var isoleret,« skrev han til ærkebiskop Paul Francisco Primatesta af Cordoba, »men der er mangfoldige ofre for dette, der venter af os, at vi lader vor røst høre.«

Den tidligere biskop Alberto Devoto af Goya havde taget til orde i anledning af Norma Morellos anholdelse og den tortur, hun havde været genstand for. Hun blev løsladt i maj, efter at beskyldningerne imod hende for oprørske virksomhed havde vist sig ikke at holde stik.

Metalarbejdernes fagforening har protesteret mod politiets tortur af et af dens medlemmer, Juan Lachowshy, som døde kort efter sin løsladelse fra fængslet, hvor han havde været underkastet kraftig tortur. Politiet var ikke i stand

til at afsløre beviser for, at han havde udøvet oprørske virksomhed.

Præsident Alejandro Lanusse lovede 1. juni, at der ikke mere ville blive anvendt tortur over for politiske fanger, efter at de argentinske biskopper og forskellige borgerlige foreninger havde protesteret imod det. Biskopperne udtalte sig samtidig fordømmende om guerillabandernes udøvelse af terror og mord.

Gervasio Mecca hævdede, at han var blevet tortureret med elektriske stød mod kønsdelene og andre stærkt følsomme lemsdele. Han siger, at hans bødler ville have at vide, hvor de kunne finde ammunitionslagre, som guerillabanderne efter deres udsagn skulle ligge inde med.

Efter 48 timers tortur blev han bragt til live igen af en læge, som behandlede hans sår. Han blev tvunget til at underskrive en »tilståelse«, som han senere tilbagekaldte i retten.

Han sagde i et interview: »Det, der virkelig skræmmer dem, der står bag disse tilfælde af tortur, er det nye ansigt, Kirken viser, idet den ikke længere støtter privilegier og magtmisbrug ved at prædike om, at man skal hengive sig til sin skæbne og vil få sin belønning i Himlen.«

Om det slumkvarter, hvor Gervasio Mecca boede og arbejdede, siger han, at »det er et levende eksempel på det ene menneskes udnyttelse af det andet: analfabetisme, arbejdsløshed og den yderste fattigdom. Folk lever faktisk i angst for, hvordan de skal overleve fra dag til dag. Man bliver hurtigt klar over, at skal evangeliet få nogen betydning for disse mennesker, må man kæmpe for menneskeværdigheden og for at få bedre livsvilkår. Og så er det, man bliver en 'oprører',« tilføjede Mecca.

CHILE

Santiago, Chile – NC News Service

De chilenske biskopper siger i en erklæring, udsendt efter deres årlige møde, at der under det marxistiske styre er sket visse fremskridt med hensyn til retfærdighed og lighed i landet, men advarer samtidig imod vold og propaganda, som, siger de, »forgifter nationen« og splitter folket.

Endvidere opfordrer de »regeringens og oppositionens politiske ledere« til at skelne klart mellem Guds rige og kejserens »ved opbyggelsen af det nye samfund«.

LITAUEN

Litauen – KNA

Den unge litauer Roman Talantas selvmord, da han den 14. maj i år brændte sig selv til døde (meddelelsen herom blev telefonisk videregivet til de vestlige nyhedsbureauer i Moskva og blev for nylig indirekte bekræftet fra officiel side på en pressekonference i Moskva), har kastet et stærkt lys over de religiøse mindretals situation og de nationale mindretals rolle i Sovjetunionen. Verdenspressen har i det forløbne år først og fremmest beskæftiget sig med de udvandringslystne jøder, baptisterne og de ortodokse (og deres afhængighed af patriarkatet i Moskva) og deres situation i Sovjetunionen. I to tilfælde, der angik katolikkerne, blev den ellers fremherskende tavshed brudt. Det drejede sig dels om Vatikanets udvirkning af udrejsetilladelse for kardinal Josef Slippy og dels om Vatikanets »udenrigsminister«, ærkebiskop Agostino Casarolis rejse til Moskva og hans bestræbelser, der for øvrigt måtte anses for strandede, for at finde frem til en modus vivendi for forholdet mellem katolikkerne og staten.

Moskva har et fast greb om den ortodokse kirke og dens leder patriark Pimen. De største vanskeligheder har de sovjetiske myndigheder foruden med jøderne haft med de af baptistcentret i Moskva uafhængige baptister, der uddelte et stort antal hemmelige skrifter, og som desuden nægtede at aftjene deres værnepligt. Katolikkerne i Sovjetunionen er på den ene side blevet skilt fra hinanden og på den anden side blevet stærkt decimeret ved tvangsflytninger og forfølgelse. Den katolske kirkes tyngdepunkter i Sovjetunionen er Letland og Litauen, de to lande, der i august 1940 sammen med Estland kom i statsforbund med Sovjetunionen. Befolkningen i Litauen – der før Hitlers overfald, og før landet blev annekteret af Sovjetunionen, var 85 % katolsk – har ved tvangsflytninger og i kraft af, at russere og ukrainere har taget bopæl i landet, i høj grad ændret struktur, hvad det religiøse tilhørsforhold angår.

Ifølge vestlige opgivelser bor der i sovjetrepublikken Litauen 3 millioner og i Letland 2,3 millioner katolikker. Estlands befolkning er i vid udstrækning evangelisk-luthersk. Ukraine og Karpater-Ukraine med deres befolkning, der var uneret med Rom, blev efter den 2. verdenskrig indlemmet i de nortodokse kirke. Stalins tvangsflytninger, da krigen var forbi, bevirkede, at der opstod stærke diasporamenigheder fordelt over hele Sovjetunionen.

Udviklingen i Litauen, hvor tusinder af unge efter Talantas selvmord drog gennem gaderne og krævede frihed for deres land, har af regeringsstederne i Moskva været ledsaget af en fremgangsmåde efter mottoet »sovjetisering = kamp mod den katolske kirke som en bestanddel af den nationale enhed«. Et bønskrift fra litauiske præster til præsident Kosygin fik for tre år siden situationen til at træde tydeligt frem:

– Der er kun *et præsteseminarium* tilbage (i Kaunas).

– Antallet af *seminarister* bliver af myndighederne begrænset til 30.

– Mens der hvert år dør ca. 30 af de ikke engang 800 præster, må der kun vies 5–6 nye præster om året.

– Præsterne forhindres i at forberede børnene til 1. kommunion.

Hvad dette sidste angår, sagde de litauiske præster allerede før konciliet: »Desuden er det forbudt børn af kristne forældre at tage aktivt del i liturgien, at synges med i kirkekor, at deltage i processioner og at ministrere. På den måde krænker man føleligt kristne forældres og børns rettigheder. De bliver i allerhøjeste grad diskrimineret, udsat for tvang og forledt til at angive andre...«

Den katolske kirkes situation i Sovjetunionen er efter det 2. Vatikankoncil forblevet så godt som uændret. Ganske vist er der foretaget opsigtsvækkende bispeviser i Rom, bl. a. af den lettiske apostoliske administrator for Riga og Libau, Julian Vaivod, under konciliet i 1964, ligesom enkelte biskopper, kapitularkvikarer og prælater har besøgt Rom. Alligevel beskyttes Kirken i Sovjetunionen hermetisk mod al indflydelse udefra.

Ifølge iagttagere synes der heller ikke at være udsigt til nogen ændring i forholdet mellem kirke og stat. Dette trådte tydeligt frem under Casarolis besøg i det forløbne år i forbindelse med underskrivelsen af atomspæringsaftalen i Moskva. Ærkebiskoppens rejse slog for så vidt fejl, som der havde været planer om at forbedre katolikernes situation i Sovjetunionen og de baltiske lande. Der kan overhovedet ikke være tale om en dialog mellem Kreml og Vatikanet. Så vidt de litauiske præster.

I den senere tid har der været flere og flere tegn på, at deres vurdering er rigtig. En hjælpebiskop i Litauen er blevet anklaget for at have givet religionsundervisning til børn. Flere hundrede troende har på grund af antikirkelige foranstaltninger indgivet protestskrivelser, bl. a. til centralkomiteen for det kommunistiske parti i Litauen. 17.000 litauiske katolikker skal have henvendt sig til FN's generalsekretær, dr. Kurt Waldheim for at klage over manglende religionsfrihed og diskriminering af gejstlige. Vatikanets pressesekretær, professor

Federico Alessandrini udtalte for nylig i Rom, at den dømmende myndighed i Litauen »ville ramme selve præsteembedet ved at gøre udvælsen af de præstelige forpligtelser til en forbrydelse, der var hjemfalden til straf«. Da man for et år siden spurgte Casaroli, som havde ført forhandlingerne i Moskva, hvad det blev til med de diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Moskva, svarede han forsigtigt: »Det er svært at spå.«

CZEKOSLOVAKIET

DETALJER OM ORDENSSØSTRES FORVISNING TIL »KONCENTRATIONSKLOSTRE«

Af Patrick Riley

Rom – NC News Service

Ifølge velinformerede kilder er Rom kommet i besiddelse af nye detaljerede oplysninger om, hvordan ordenssøstre i Tjecoslovakiet bliver sendt til »koncentrationsklostre« i isolerede dele af landet.

Beslutningen om at flytte søstrene til den slags klostre blev taget af det tjecoslovakiske kirkeministerium og forkyndt for de foresatte i ordenerne af den tjecoslovakiske Caritasleder, pastor Elimir Filo, som er kendt for sit samarbejde med regeringen.

De foresattes afvisning af at lade sig fordrive fra deres klostre og en henvendelse fra tjecoslovakiske borgere til præsident Ludvik Svoboda og den kommunistiske partisekretær Gustav Husak havde tilsyneladende som eneste resultat, at flytningen blev udskudt en uge.

Overflytningen blev organiseret af en embedsmand i kirkeministeriet ved navn Pavlik. De folk, der gennemførte den, nægtede at udstede skriftlige ordrer. Dette menes at være en strategisk forholdsregel for at undgå, at der skulle foreligge skriftlige beviser for det, der er sket. Søstrene blev anbragt i busser og kørt til afsidesliggende samlingssteder.

Her bor de så med ringe eller ingen kontakt med den store masse af den tjecoslovakiske befolkning. De tager sig af pensionerede søstre og præster eller arbejder på sindssygehospitaler, hvor man har svært ved at få personale på grund af det trættende, vanskelige og risikable arbejde, det fører med sig.

Kilder i Rom hævder i modstrid med en artikel i et katolsk ugeblad i England, at søstrene ikke får lov til at tage sig af opgaver, der indbefatter undervisning og opdragelse, ligesom de kun får lov til at arbejde på hospitaler, hvor patienterne ikke psykisk er i stand til helt at opfatte, hvad søstrene gør for dem.

– *Sådan blev du katolik?*
 – Ja. Og 2 år efter flygtede jeg. Efter flugten er jeg blevet dømt for illegalt ophold i udlandet, provokative aktioner mod republikkens bevarelse og deserta-tion fra hæren. Jeg har aldrig været soldat, men det dømmes man automatisk for, når man ikke kan aftjene sin vær-nepligt. Jeg kan altså ikke vende tilbage.
 – *Og så valgte du Danmark. Synes du, her er så dejligt?*
 – Det er ikke noget Wonderland. Men det fuldkomne når vi først i Guds rige. Jeg vil sige, at verden er som en hostie, der skal forvandles i vores hænder. Jeg prøvede et par andre lande først, men jeg synes, Danmark er det mindst uretfærdige land i verden, hvad de sociale goder angår. F.eks. kan jeg leve og gennemføre en universitetsuddannelse takket være Dansk Flygtningehjælp og Ungdommens Uddannelsesfond.
 – *Hvad mangler vi så i Danmark?*
 – Danmark er et samfund, der har mistet sin målsætning. Det er det største problem. Energien er fri til at søge større værdier end de materielle, og hvad søger

man så? Porno, narkotika, formålsløse ferierejser . . .

– *Og den katolske Kirke i Danmark?*
 – Jeg synes, katolikkerne i Tjekkosllovakiet er alvorligere. De er ikke nødven-digvis bedre mennesker, men risikoen ved at være kristen tvinger dem til at tænke mere. Troen er det eneste, de har. Deres situation kan minde om de første kristnes i Rom. Vi har mange martyrer, ingen ved, hvor mange. Jeg vil antage, at ca. 80 % af vore præster har været i fængsel. De virkelige katolikker holder ud der-hjemme. De flygter kun, hvis det er et kald. Jeg flygtede for at kunne studere.
 – *Hvordan fik du kontakt med Kir-ken i Danmark?*
 – Jeg søgte til den nærmeste katolske kirke, gik til messe, kontaktede præsten, tilbød at ministrere. Jeg blev også præ-senteret for menighedens aktive gruppe, men jeg blev ikke virkelig medlem af den. Jeg kunne ikke trænge igennem, ikke få virkelig kontakt. Altid følte jeg mig som en fremmed.
 – *Hvordan fik du så tiden til at gå?*
 – I de første 2 måneder, mens jeg ven-

tede på at få politisk asyl, læste jeg – Bibelen og andre bøger.

– *Hvilke bøger?*
 – »Evolution of Christian Doctrine« af kardinal Newman, »Civitas Dei« af Augustin, »Summa contra Gentiles« af Thomas af Akvin.
 – *Læser du latin?*
 – Jeg fik bøgerne på engelsk fra den engelske menighed i Herlev.
 – *Går det bedre med kontakten nu?*
 – Med det danske samfund ja, takket være mit studium. Katolsk set kommer jeg i de internationale klubber, som er kommet i gang som følge af årsopgaven.
 – *Hvad synes du om danske katolik-ker?*
 – Mange forstår ikke deres ansvar over for samfundet og menneskeheden. De er for optaget af de samme goder, som samfundet stræber efter, og hygger sig for meget i passiv religiøsitet.
 – *Hvad er så dit mål?*
 – At forarbejde mit studium ud fra et kristent livssyn og bringe et budskab herom til mit land.

E.K.

KAN LÆSES PÅ MINDRE END EN TIME

PAULUSKREDSSENS PJECE

Pastoralrådet har besluttet, at årsopga-ven »de fremmede iblandt os« skal inten-siveres. Det er i den anledning på sin plads at gøre opmærksom på den lille pjeces af samme navn som årsopgaven, der i efteråret 1971 blev udsendt af Pau-luskredsens forlag i samarbejde med »Bi-bel og Katekese«. Pjecen, der er resulta-tet af et teamwork mellem Jørgen Hviid, Elsebet Kieler, Hubert Messerschmidt og Lars Messerschmidt, er kun på 39 sider og kan således læses på mindre end en time. Dens værdi kan dog ikke måles i hverken sider eller minutter; indholdet er betydelig vægtigere end pjecens omfang lader ane, og man vender ustandselig tilbage til den for at blive mere fortrolig med dens inspirerende tanker.

Pjecen indledes med en gennemgang af de fremmedes problematik, hvor per-spektivet med rette udvides til at omfatte alle fremmedgjorte mennesker iblandt os, hvad enten det drejer sig om udenland-ske arbejdere eller studenter, flygtninge, syge, åndssvage, handicappede, altså alle, der på en eller anden måde er anderledes end de fleste. Dernæst følger en kort fremstilling af Bibelens lære om den fremmede. Vi får at vide, at Gud gennem Is-raels historie har forsøgt at opdrage sit udvalgte folk til ægte medmenneskelig-hed over for fremmede – en opdragelse,

der kulminerer i Jesus Kristus, hvor alle skillevægge mellem mennesker nedbry-des, fordi Han vil være alles bror og gøre alle til børn af den samme Far. I et af-sluttende kapitel gøres der rede for Kir-ken som Kristi tilbud til alle mennesker om fællesskab med Gud og med hinan-den. Pjecens sidste ord er både en udfordring til kirkefællesskabet og en dom over det: »Overskriften: 'De frem-med iblandt os' er forkert. Der skulle have stået: 'Ingen er fremmed hos os'«.

Det siger sig selv, at de kristne må tage denne udfordring op og gøre alt, hvad der står i deres magt, for at åbne kirke-fællesskabet for alle i stadig omsorg for dem, der på en eller anden måde føler sig fremmede. Der er fra forskellig side rejst indvendinger imod, at pjecens forfattere ikke har skitseret politiske veje til løs-ning af de fremmedes problemer. Denne indvending er uberettiget. Forfatterne har villet konfrontere os med evangeliets budskab om, at ingen bør være fremmed for gudsfolket, men at vi alle er »kaldet til at være fremmede her på jorden, på vandring mod vort sande fædreland« (side 27). Det kan aldrig være forkynde-rens opgave at anvise konkrete politiske løsninger, eftersom den kristne må være frit stillet til selv at tage sit politiske an-svar op. Kirken skal inspirere kristne til at engagere sig i andre menneskers ve og

vel på evangelisk måde, den skal og må ikke reduceres til et partipolitisk organ.

Selv om pjecens forfattere ikke tager partipolitisk stilling til de fremmed-gjortes problemer i samfundet, lader de alligevel ikke læseren i stikken, når det gælder om at orientere i en bestemt ret-ning. Det er f.eks. en af pjecens hoved-tanker, at fremmedgørelsen ikke kan og skal ophæves gennem ensretning. Der skal vælges klart mellem assimilering og integrering. Ved assimilering forstår for-fatterne, »at den enkelte eller minoriteter tilpasser sig det, flertallet tænker, føler og gør. Integrering derimod indebærer, at den enkelte eller minoriteter optages i samfundet med alt, hvad han eller de står for« (side 14). At dette valg må få politiske følger, siger sig selv; forfatterne overlader til læseren selv at drage de konkrete konsekvenser; de appellerer til et konkret engagement, omend i fuld re-spekt for den enkelte kristnes egen sam-vittighed og frie ansvar.

Denne lille pjeces må De endelig købe og læse nu, hvor årsopgaven går ind i sit andet år. Den fortjener at blive grundigt mediteret privat eller i grupper af alle, som føler et aktivt medansvar både for deres medmennesker og for kirkefælles-skabets fremtid.

Kaare Osorio

ET LANGSOMT CHOK

En tjekkisk student fortæller om sig selv

På vandring gennem mange forskellige grupper og miljøer er aktionsudvalgets sekretær stødt på en tjekkisk dreng, som kom til Danmark sidste år. Han bor på kollegium og studerer samfundskundskab på universitetet. Hans historie er både bevægende og tankevækkende.

– *Hvorfor flygtede du?*

– For uddannelsens skyld. Det er svært for ikke-marxister at opnå en højere uddannelse i Tjekkoslovakiet.

– *Arbejdede du mod regimet?*

– Jeg var leder af en almindelig ikke-marxistisk studenterorganisation. Den arbejdede for frihed til at tale, skrive, demonstrere, organisere og rejse. Efter 1968 arbejdede vi også for, at russerne skulle forlade landet.

– *Hvad siger dine forældre til, at du er flygtet?*

– De forstår det godt. Men det er svært, for jeg er eneste barn. Far begyndte i sin tid at studere på universitetet, men blev arresteret af politiske grunde. Han kom i en koncentrationslejr, hvor han arbejdede i uraniumminer. Da mor ikke ville lade sig skille fra ham, kunne hun ikke få arbejde. Og da far kom ud igen, måtte han slå sig igennem som bygningsarbejder.

– *Har du kontakt med dem?*

– Vi skriver sammen.

– *Du blev politisk interesseret?*

– Ja! Mine forældre har haft et meget svært liv. Jeg var deres eneste håb. De ville hjælpe og beskytte mig på enhver måde mod det miljø, vi levede i. Derfor lærte jeg først systemet at kende, da jeg var 15. På det tidspunkt skulle jeg på en ingeniørhøjskole i en anden by. Og da så jeg for første gang landet, jeg boede i, ansigt til ansigt.

– *Hvordan reagerede du?*

– Det indtryk, jeg fik, udviklede sig langsomt til et chok.

– *Og skolen, hvordan trivedes du der?*

– Jeg havde meget svært ved at klare mig. Der var en hård disciplin, allerede i folkeskolen. F.eks. kunne en lærerinde forbyde os at gå på toiletet i timen. Man dyrkede organisation for organisationens skyld.

– *Var du kristen?*

– Nej, jeg er døbt, men ikke opdraget som kristen. Min far var agnostiker, skønt født katolik. Min mor var medlem af et kristent trossamfund og er senere blevet katolik. Jeg var ateist endnu som 15-årig. Men jeg fandt livet meget hårdt.

Jeg havde aldrig forestillet mig, at det var så hårdt. Pubertetsårene blev meget drøje. Jeg begyndte at efterprøve de værdier, jeg var opdraget med, i praksis. Jeg eksperimenterede mig frem, prøvede forskellige måder at leve på. En overgang interesserede jeg mig for buddhismen.

– *Du tænkte ikke på kristendommen?*

– Der var en katolsk kirke, som jeg begyndte at besøge. Jeg forstod ikke, hvad der foregik. Men jeg kunne lide miljøet. Den blev mit yndlingssted, et sted, man kunne tage sin tilflugt til og græde ud. Selv om jeg ikke var kristen, skabte det dog en forbindelse til Gud.

– *Var det så Gud eller dig selv alene, du talte med i kirken?*

– Jeg lærte Fadervor efter en bog, og så sagde jeg den bøn mange gange, igen og igen, som en beskyttelse.

– *Hvordan kom du så videre?*

– Engang kom jeg til at overvære en messe. Canon var på latin, men ellers foregik den på tjekkisk. Den gjorde et dybt indtryk på mig. Jeg vidste intet om troen og eukaristien, men jeg fik en fornemmelse af, at der foregik noget bag ordene og symbolerne. Katolikkerne begyndte også at smile til mig og sige goddag. Så en dag fik jeg lyst til at gå med op til kommunion.

– *Vidste du, hvad kommunionen er?*

– Nej. Men på en eller anden måde måtte den kunne bringe mig i forbindelse med det, der var bag messen – med Gud.

– *Hvad skete der så?*

– Jeg vidste ikke, jeg skulle svare: Amen, da præsten rakte mig hostien. Så anede præsten uråd og spurgte mig, hvornår jeg sidst havde været til skrifte. »I foråret,« svarede jeg. Bagefter følte jeg mig frygtelig skyldig. Jeg havde løjet på et sted, der var dyrebart. Derefter vovede jeg ikke at kontakte folk i kirken.

– *Var der slet ingen, der hjalp dig?*

– Jo, præsten. Efter en anden messe kom han hen til mig og spurgte: »Kommer du tit i kirken?« – »Ja,« sagde jeg. – »Er du katolik?« – »Jeg er døbt,« svarede jeg. Så tog han mig med hjem og gav mig en whisky. Og så fik jeg sagt til ham, at jeg ville så gerne til skrifte og kommunion. Jeg søgte efter Sandheden. Jeg ville gerne finde Guds sted og komme i et personligt forhold til ham. Jeg ville gerne ind i et bevidst afhængighedsforhold til ham.

TERESA FIK SIN VILJE

Interview med formanden for den internationale klub i Stenosgade

Teresa kan man finde hver onsdag aften i den internationale klub i Stenosgade. Hun er formand og filippiner. Første gang, jeg lagde mærke til hende, var til det stiftende møde i januar. Hun stak mig en håndbajer, det skulle være hendes omgang, og samtidig sad hun og råbte op. De andre: et par østafrikanske fremmedarbejdere fra B & W, en lærer fra USA, der var kommet til Danmark på grund af en love-affair, nogle kinesiske restaurationsfolk fra Calcutta, portugisere, der gør tjeneste ved ambassaderne som hushjælp og chauffører... var i færd med at lave fast mødeaften om lørdagen. Det ville hun ikke være med til, for da skulle hun passe sin søndagsmesse. I Stenosgade er der engelsk messe om lørdagen kl. 18, og Teresa har arbejde på hotel Sheraton søndag formiddag.

O.K. Teresa fik sin vilje. Siden har hun efterfulgt en spanier som formand for klubben.

– *Hvor gammel er du, Teresa?*

– Hvad tror du? Teresa blinker smilende til mig med sine søde skæve øjne. Vi bli'r enige om 25.

– *Hvornår kom du til Danmark? Hvorfor kom du? Vil du blive?*

– Listen! Teresa snakker engelsk, men er begyndt at forstå noget dansk. Jeg

kom i marts 1969. Jeg ville ud og se mig om...

– *Hvad har du så set her hos os?*

– Først fik jeg job som stuepige på hotel Hafnia. Så gjorde jeg rent på Sct. Josephs Hospital, og nu er jeg på Sheraton.

– *Havde du uddannelse hjemmefra?*

– Mon ikke! Handelsuddannelse fra universitetet – bogholder, kalder I det vist.

– *Og nu er du hotelpige?*

– Assistent hos oldfruen, retter Teresa mig. Filippinerne er et overbefolket, underudviklet og fattigt land.

– *Kan du li' at være her?*

Teresa nikker – men dansk mad er svær at vænne sig til. –

Sognepræsten har betroet mig, at Teresa sender penge hjem af sin løn, for at en lillesøster kan gå i skole. Jeg nævner det for hende.

– Ja, siger Teresa med uhøjtidelig varme i sit lille ansigt, så mærker de, at jeg er hos dem. Far har været soldat, men nu er han pensionist. Jeg har 3 søstre og 4 brødre. –

Filippinerne har som bekendt været under spansk overherredømme. Teresa kan ikke rigtig huske hvornår. Håndbøgerne siger indtil 1898. Derefter overgik

de til USA, i 1942 til Japan og i 1946 blev de selvstændige. Men spansk tradition synes at have præget filippinerne, som er katolsk land.

– Messen er mere højtidelig hos os, siger Teresa. Vi føler, at vi er i Guds hus og må vise respekt, også i vores klæde- dragt. Der er en dybere religiøs følelse end her, og den officielle moral er meget strengere. Drengene og pigerne kysser ikke hinanden, før de er gift.

– *Synes du, vores moral er lav?*

– På en måde ja. Men selvfølgelig er der mange, der snyder hjemme hos os. Her er det bare legaliseret.

– *Du er blevet formand for International Club her i Stenosgade. Hvem kommer her?*

– Alle er velkomne, siger Teresa så spontant og åbent, at det ville være underligt andet: muhamedanere og protestanter, kommunister og katolikker fra hele verden.

– *Hvordan finder de herhen?*

– Nogen kender nogen, som kender nogen...

– *Altså det, vi i aktionsudvalget kalder mund-til-mund-metoden.*

– *Hvad laver I så?*

– I aften viser vi to film om moder Teresa i Calcutta. Næste gang skal vi have sommer-party. Vi leger, danser filippinske folkedanse. Foredrag har vi også; f.eks. har vi haft en protestantisk præst til at tale om religion og Bibel. Og Birthe Windfeld Schmidt gi'r kursus i dansk for engelsk-talende. –

Da klubben startede, gik dansk-spanieren José Rojo rundt på Vesterbros cafeer og stak alle de sorthårede en engelsk seddel i hånden med indbydelse til fest i salen i Stenosgade. Der kom over hundrede! Så blev det klart, at der var brug for en klub, der kunne samle de fremmede i et godt miljø.

Klubben er altså blevet til på katolsk initiativ med pastor Knud Aage Nielsen som præst. Den har ønsket at stå til ansvar over for biskoppen, som er dens protektor. Den eneste adgangsbetingelse er: god vilje! Og formålet: at fremme internationalt samarbejde, forståelse, tolerance og udrydde diskrimination under enhver form, siger vedtægterne. At skabe kontakt mellem katolikker og ikke-katolikker, som kan føre til gensidigt venskab, siger Teresa.

– *Hvad er så dit mål, Teresa?*

– At vi alle må arbejde sammen som ét for Gud, svarer Teresa på en måde, så man forstår, at dette er sagen, og den simpleste sag af verden.

Det er en fin målsætning at gå på valsen med, tænker jeg; gid mange filippinske hotelpiger vil tage den med sig på turen rundt i verden.

E.K.

voksende kirkebesøg i en række sogne, uden at nogen kan pege på en bestemt årsag.

Tidens røst er Guds stemme. Han styrer udviklingen i retning af et stadig mere omfattende og intensivt fællesskab. Årsoppgaven formulerer blot, hvad alle fornemmer er sat på dagsordenen i dag. Aldrig har menneskene været så henvist til hinanden. Og aldrig har vi oplevet et sådant behov for fællesskab. Men fællesskabet har heller aldrig forekommet at være et så stort problem som netop nu.

Hvorfor? Fordi fællesskab ikke kommer i stand bare ved at man staves sammen eller har interesse i at holde sammen. I Pauluskredsens pjese »De fremmede iblandt os« kan man læse nærmere herom. Nogle har slået stærkt på nødvendigheden af en politisk aktion for at få ændret samfundsstrukturene til gavn for de fremmede. Man må håbe, de vil følge sagen op og følge den godt op. Andre tror mere på det, moder Teresa i Calcutta kalder for person-til-person. Det er to forskellige fronter at arbejde på, som gensidigt betinger og udfylder hinanden. Det er enøjet at fremhæve den ene på den andens bekostning. Forkerte strukturer kan hæmme og afspore livet, ligesom gode strukturer kan kanalisere og organisere det. Men i sig selv er strukturer livløse og kan derfor udnyttes til hvad som helst. De står og falder med det liv, der strømmer fra menneske til menneske. I så henseende er modellen for verdenssamfundet kirkefællesskabet. Og modellen for kirkefællesskabet er Jesu fællesskab med sin Far i Helligåndens enhed. Det er mere end modellen. Det er kilden til det hele.

I samfundet som fællesskab blir opgaven derfor personlig: Hvordan blir jeg et ægte medmenneske? Og her svarer den kristne, bekræftet af livets erfaring i sin tro: Kun i kraft af Kristus.

Kirken i skammekrogen

Kirken er sat i skammekrogen i dag, men Jesus er in! Set fra menneskenes side er motiverne hertil særdeles blandede, men set fra Guds side er sagen klar. Der er tale om en indbydelse til en virkelig fornyelse. Sandheden, som med typisk vesterlandsk mentalitet har været splittet op i sandheder, ligesom jødedom-

men splittede den op i bud, viser sig i dag som en person, Jesu Person, Menneskesønnen, i hvem vi alle kan genkende os selv, og som samtidig åbenbarer os Gud. Sandheden – det er det sande Menneske, af kød og blod som vi, fristet i alle ting som vi, men uden synd, fordi han fra vugge til grav levede i kontakt med Gud og lod sig drive af hans Ånd til uden forskel at tjene alle.

Det er denne Jesu menneskelighed, Helligånden siden den første pinse har arbejdet på at bygge op i de kristne. Der var engang, da man bad os om argumenter for vor tro. I dag ser man på, hvem vi er. Om vor menneskelighed vidner om andet og mere end det, verden i forvejen kender til. Det er det liv, vi lever, det menneskebillede, vi viser verden, der er vor trosbekendelse. Det er et enormt fremskridt. Derfor kommer Kirken først ud af skammekrogen igen, når vi katolikker holder op med at hævde os selv ved vore ufejlbare sandheder eller vore egne uforgribelige meninger og begrænsede mentalitet og går lyttende og tjenende ind i et menighedsliv, der er fyldt af Kristus. Først når Kirken igen er blevet et levende Kristus-fællesskab af mennesker, der arbejder med sig selv i hans Ånd for at være til for alle, bli'r den et troværdigt vidne om Kristus. Og først da kan verden få øje på hemmeligheden ved sit eget fællesskabsproblem.

Et fornyet fællesskab

Pastoralrådets beslutning om en ny etape i aktionen for de fremmede er altså en anledning for menighederne til at tage tidens fællesskabsproblem på sig, for at det kan blive forløst i kraft af de kilder, vi har at øse af. »I tog mig hjem,« vil Jesus sige til de menigheder, der har åbnet sig for de fremmede. Nu drejer det sig om at opdyrke denne første kontakt sådan, at Jesu medmenneskelighed kan komme til gennembrud i os alle og blive til en tjeneste af mange flere.

Pastoralrådet tilråder, at menighederne i 2. etape »betoner fællesskabet mere end fremmedpræget. Menighedsfællesskabet og solidariteten med katolske tilflyttere fra udlandet bør særlig frehæves og styrkes«.

Vi starter med messen 1. søndag i september.

HVORDAN BLIR JEG ET ÆGTE MEDMENNESKE?

af Elsebet Kieler

NY ETAPE I AKTIONEN FOR DE FREMMEDE

Menighedernes aktion for de fremmede blandt os bør gå videre, mener pastoralrådet. Opgaven er stor. Det ville være synd at standse den nu. Det drejer sig ikke bare om at sætte noget i gang. Der må en omvendelse og en træning til. Det vil derfor være klogt at fortsætte et år til.

Da årsopgaven startede i september sidste år, blev den hilst velkommen af mange. Nogle menigheder magtede den ganske vist ikke endnu, et par sogne behøvede den ikke, fordi de var i gang, og enkelte kritikere, som af forskellige grunde ikke kunne lide den eller aktionsudvalgets formulering af den, meldte sig også. Men da årsopgaven var en indbydelse til det frie initiativ, var svaret i første omgang let: Drop den eller lad den vente. Drop aktionsudvalget, hvis det er en anstødssten. Gør det, De synes skal gøres. Gør det bedre, end vi har kunnet forestille os. Eller hjælp os til at hjælpe andre til et endnu bedre resultat. Hovedsagen er, at de fremmede blir betjent. Efter få måneder kunne 28 sogne og 6 landsorganisationer melde om deres første resultater:

Internationale gudstjenester på latin med nationale indslag fra udenlandske grupper af katolikker. Familiemesser med kirkekaffe, som nu er et fast led i mange sognes liv.

Åbne huse, familiegrupper, klubdannelser, besøgs-gudstjeneste, privat gæstfrihed for menighedernes egne medlemmer og de forskellige kategorier af fremmede.

Samarbejde med diverse kommuner, kirkesamfund, udenlandske og internationale foreninger. Især et par sogne har her gjort et forbilledligt arbejde, som har fået permanent karakter. Det har man alt sammen lunnet læse om i Forums faste spalte: Aktionens Gang.

Sidst, men ikke mindst har menighedsrådene meldt om en begyndende mentalitetsændring i en række menigheder, mellem katolikerne indbyrdes og i forholdet til de fremmede.

Hvad de fremmede har gjort for os

En særlig glæde bragte de udenlandske katolikker, der selv tog opgaven op med spørgsmålet: Hvad kan vi fremmede gøre for den universelle kirke i Danmark?

Den ungarske menighed inviterede biskoppen og medlemmer af pastoralrådet, de storkøbenhavnske menighedsråd og uden-

landske grupper til deres messe og Sct. Nikolausfest i december i kirken på Sct. Josephs Hospital i København: »En varm, hjertelig og kærlig sammenkomst,« skrev de bagefter med rette i Forum, »ingen er fremmed hos os!«

Ikke mindre varm og hjertelig var den polsk-danske messe og sammenkomst i april i Sct. Annæ Kirke på Amager, som polakkerne indbød til. Det blev en mærkedag i Sct. Annæ menigheds historie, skrev menighedsrådets næstformand i Forum. Et skel faldt. Menigheden blev hentet ind i et eventyr af polske sange, farver, dragter, flag og musik. Livsglæden foldede sig ud, så man følte sig hensat til mellemkrigsårene, og polske og danske katolikker lod sig ikke bremse af sprogvanskelighederne, men tog sig en svingom søndag formiddag på Amager, »Dette er en lykkelig dag,« sagde en polsk dame, som har boet her i 30 år, »to halvdele af mit liv er omsider føjet sammen.«

Også i Kolding har polske flygtningefamilier deltaget aktivt i menighedens arrangementer, og i Odense har mange forskellige nationaliteter fyldt menighedens åbne huse med deres musik og sang. I Stenosgade i København er en filippiner blevet formand for den internationale klub for fremmedarbejdere. Og i den internationale klub for studerende i Sct. Ansgars sogn har unge katolikker fra Sydafrika, Tanzania, Mexico, Spanien, Argentina og Tjekkosllovakiet holdt foredrag. Dertil kommer, at flere udenlandske katolikker kom ind i menighedsrådene ved valget i april. At aktionsudvalget har medlemmer af fremmed oprindelse tilføjes blot for en ordens skyld.

Kort sagt: den katolske kirke i Danmark er i færd med at blive katolsk = universel, og det er i rette tid. For som en af præsterne for de udenlandske grupper skrev til aktionsudvalget: »Hvis ikke vi tager imod de fremmede nu, ender det med, at vi selv bli'r de fremmede. Vi må være forberedt på fremmedinvasion i de kommende år.«

Politisk aktion?

Et skel er ved at falde, og det er ikke til at sige, hvem der har hjulpet hvem. Der er kommet opbrud i gamle fastgjorte cirkler. Mennesker er kommet ud af deres tilflugtsrum for at møde hinanden. Ensomme og isolerede har fået kontaktmuligheder, de ikke havde før. Ved pinsetid meldtes der om

KATOLSK FORUMS ABONNEMENTSKAMPAGNE

Herunder finder De, kære læser, en detaljeret opstilling over slagets foreløbige resultater. Kampagnen går dog videre. Alle sogne får vor nye plakat tilsendt. Men propagandamateriale er dog aldrig andet end en støtte til dem, der gør en indsats for bladets udbredelse. Derfor: hver læser en propagandist! Se i øvrigt læserbrevene på side 16.

Esbjerg	1
Helsingør	1
Herlev	2
Hillerød	4
Holbæk	1
Horsens	6
Hørsholm (Birkerød)	7
Jesu Hjerte	12
Johannes, Søborg	1
Kolding	4
Maribo	5
Nakskov	3
Næstved	3
Odense	6
Randers	4
Ringsted	4
Roskilde	8
(Rudkøbing), Svendborg	3
Sakraments, Nørrebro	12
Sct. Andreas	5
Sct. Annæ	5
Sct. Ansgar	24
Sct. Antoni, Brønshøj	6
Sct. Knud Lavard, Lyngby	13
Sct. Mariæ	9
Sct. Nikolai, Hvidovre	6
Sct. Therese	22
Slagelse	3
Sønderborg	5
Tønder	1
Tåstrup	6
Ålborg	3
Vejle	5
Viborg	4
Århus	15
Færøerne	4
Grønland	1
Frankrig	1
England	1
Norge	1
Sverige	2
Tyskland	3
I alt	232

KOMMENTAR

ER VI HYKLERE?

Læsning af den engelske katolske presse kan undertiden virke nok så deprimerende. Sidst skyldtes det en endeløs debat for og imod »håndkommunion«. Den tegnede i hvert fald til at blive endeløs, indtil pressen fik andet at beskæftige sig med, idet ærkebiskop Helder Câmara ankom til London i slutningen af juni. Hvad han havde at fortælle, virkede omtrent, som meddelelsen om deres forældres pludselige død ville virke på børn, der var oppe at skændes om en eller anden ligegyldig ting.

Det hele begyndte med, at kardinal John Heenan underrettede sine præster om, at kommunion i hånden, som forsøgsvis havde været tilladt i hans bispedømme, skulle standses ved udgangen af maj måned. Sagen skulle drøftes på bispekonferencen, og hvis to trediedele af biskopperne stemte for det, ville den nye skik blive indført i hele landet. Kardinalen tilføjede, at han personlig var af den mening, at skikken »ikke behøver at føre hverken til uærbødighed eller svækkelse af troen på realpræsensen«. Han havde i øvrigt et par dage tidligere skrevet i den konservative Pro-Fide-forenings blad, at der »slet ikke var nogen tvivl om« at håndkommunion »snart vil være universel«.

Kardinalen har sikkert ikke drømt om, hvilken ballade hans meddelelse ville give anledning til! De, der havde vænnet sig til den nye skik, var rystede ved tanken om, at de skulle tvinges til at vende tilbage til den gamle. Modstanderne kørte frem med de kendte argumenter om faren for helligbrøde osv. Nogle gik så langt som til at påstå, at skikken var uforenelig med

troen på Kristi nærvær i sakramentet – en pinlig påstand i et land, hvor anglikanerne i århundreder har praktiseret det samme uden at havne i troen på Kristi reelle fravær!

Nogle af modstanderne er uden tvivl oprigtigt bekymrede for den rette ærbødighed over for det konsekreerede brød som Kristi Legeme. Ville det imidlertid ikke være mere i overensstemmelse med Jesu holdning, hvis deres bekymring først og fremmest gjaldt Kristi Legeme i ordets anden betydning: deres medkristne – f.eks. de millioner af ofre for himmelråbende social uretfærdighed, hvis sag Helder Câmara taler?

Da farisæerne klagede over, at disciplene ikke iagttog den rituelle håndtvætning før måltiderne, svarede Jesus: »... hyklere... I sætter Guds bud til side og holder fast ved menneskets overleveling.«

I London talte ærkebiskop Câmara bl.a. om, hvordan u-landenes økonomi beherskes og udnyttes af kapitalstærke kæmpekoncerner i Nordamerika og Europa. Også vi katolikker i Danmark lever højt på denne udsugning af de fattige, – vi hører jo til de 20 pct. af verdens befolkning, der forbruger 75 pct. af verdensproduktionen.

»Jeg var sulten, og I gav mig ikke at spise« – fortjener vi ikke Kristi fordømmelse, når vi er optaget af »menneskers overleveling« i forbindelse med modtagelsen af Livets Brød – kenalende eller stående, på tungen eller i hånden – i stedet for at være dybt bekymrede for de to trediedele af vore medmennesker, der bestandig er i fare for at miste livet af mangel på det daglige brød?

L.O.D.

NOTES- BLOKKEN

Så gik den sommer! Vi siger tak for denne dejlige tid: morgenfriske timer ved den danske strand, oplevelser i det fremmede med berigende indtryk, hvile i Guds frie natur og styrke til det kommende arbejde i den mørke vinter. Vi siger med glæde tak for alt dette.

Men sommeren var ikke blot en rekreation inden for familiens snævre kreds. Vi havde også en række arrangementer, hvor grupper af kristne samledes til fælles drøftelser. Blandt andre skal nævnes AC's sommerlejr på Klitborg og den økumeniske ungdomslejr ved Øm. Mens disse to lejre hovedsagelig var beregnet for ungdommen, havde man lejlighed til at overvære andre møder, hvor både udlændinge og kristne af andre konfessioner var deltagere. Den økumeniske højskole »Snoghøj 72« behandlede emnet: Mennesket og dets fremtid. Lundtofte-Konferencen drøftede emnet: Hvad bliver der af mennesket? En udfordring til en ny humanisme. I modsætning til disse to møder, som kastede lys over kristendommens stilling til samfundsproblemer, var der to arrangementer, som behandlede de enkelte kristnes trosliv. Vi tænker først og fremmest på den yderst vellykkede retræte på Sostrup, hvor 60-70 mennesker under en beåndet fransk lægmand, Jean Vaniers ledelse fordybede sig i det indre livs problemer i vor tid. En simultanoversættelse ved pastor Hviid sikrede, at alle kunne forstå foredragene. Og vi tænker på de to aftener, hvor ligeledes en større kreds af kristne af forskellige konfessioner fik en orientering om

den karismatiske fornyelse, den såkaldte Katolske pinsebevægelse.

Disse to grupper af møder, »Snoghøj 72« og Lundtofte-Konferencen på den ene side og Sostrupretræten og Katolsk pinsebevægelse på den anden side, er typiske for vor tid. Den nyere udvikling i kristenheden har sat fokus på samfundsproblemerne. Hvis kristendommen i dag vil være sin opgave voksen, kan den ikke sidde den katastrofe overhørig, som truer hele menneskeheden. Disse bestræbelser er teologisk gennemtænkt i den såkaldte »politiske teologi«, som er udformet af katolikken Joseph Metz og protestanten Jürgen Moltmann.

Men foruden disse sociale problemer på verdensplan, som vi kristne ikke kan lukke øjnene for, er der andre fornødheder, som trænger sig på. Det drejer sig om den enkelte kristnes indre trosliv: bøn, meditation, indre dialog med Gud. Dette indre liv ledes og inspireres af Helligånden. Helligånden, som i vor tid opdages på ny af mange mennesker, er vor sjels inderste liv. Han forener os med Kristus. Han er givet os i dåben og konfirmationen. En af de gamle kirkefædre definerer ligefrem mennesket som bestående af et legeme, en sjæl og Helligånden.

De to problemkredse, samfundet og det indre liv, er symptomatiske for kristendommen i vor tid. De udelukker ikke hinanden, men bekræfter hinanden. Den ene er en forudsætning for den anden. I tiden umiddelbart efter det 2. Vatikankoncil har kristne af alle konfessioner ligefrem med ildhu styrtet sig over de opgaver, verden stiller i dag. Men efter alle solemærker at dømme findes der i alle lande også en længsel efter en fornyelse af det indre liv. Også denne længsel er et tidens tegn. Vi har den opgave at være opmærksomme på begge fornødheder. Helligåndens kraft skal give os styrke til at mestre de opgaver, som vore medmennesker stiller os.

H. Roos S.J.

DE FREMMEDE - DET ER OS!

De kristne udskiller sig hverken ved bosted, sprog eller sædvaner fra andre mennesker... de slutter sig til stedets sæd og skik, hvad angår klædedragt, fødemidler og øvrige levevis, - og dog lægger de en vidunderlig og af alle bemærket overraskende vandel for dagen midt i deres medborgerlige færden.

De bebor deres fødestad, - men som fremmede; de tager som borgere del i alt, - men de er med i det som fremmede; hvert et sted i det fremmede er deres fædreland, - og deres fædreland er dem et udland. Som alle andre gifter de sig, og avler børn, - men de prisgiver ikke deres afkom; de har fælles bord, - men ikke fælles seng.

De lever i kødet, - men ikke efter kødet. De bor på jorden, - men deres borgerskab er i himlen. De lyder de bestående love, - men deres færd overbyder lovene. De elsker alle.

(Af »Brevet til Diognetos« ca. 130-150

overs. af P. Schindler: De Apostolske Fædre I)

INDHOLD

**AKTIONEN FOR DE FREMMEDE
BLANDT OS GÅR IND I SIN
ANDEN FASE. SE ARTIKLERNE
PÅ SIDE 4, 5, 6, 7 og 8**

MEDMENESKE	4
TERESA FIK SIN VILJE	6
ET LANGSOMT CHOK	7
PAULUSKREDSSENS PJECE	8
UDLAND	9
SYDAMERIKA	10-11
GÅR DER EN VEJ	12
SNOGHØJ	14
OSNABRÜCK	15
KLITBORG	16
JESUS-JØDERNE	17
LÆSERBREVE	18
PERSONALIA	21
LITURGISK OVERSIGT	23
WALT DISNEY	24

15/1972

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

de fremmede
os

A.C.

„I TOG MIG HJEM...“
MT.: 25,35

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgapris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

VOLD PÅ FILM

Jakob Frandsen

Når man snakker om films mulige skadelige virkninger tænker man næsten altid på volden i film. Kan skildringer af vold fremkalde råde eller kriminalitet hos tilskueren? Eller virker grusomhed blot afskrækkende? Hvis man præcist og videnskabeligt kunne besvare disse spørgsmål, ville det også være lettere at afgøre spørgsmålet om censur.

Jeg vil i det følgende fortælle lidt om de teorier, som handler om filmens virkninger. Desuden vil jeg blande mig lidt i det gode slagsmål, der er i gang om Kubricks film »Clockwork Orange«, som blev anmeldt her i nr. 9/1972. Det kunne jo være, jeg blev nødt til at bide nogle af ordene i mig igen.

Filmens psykologiske virkninger

Først må man gøre sig klart, at der ikke er noget, der hedder *filmens* psykologiske virkninger. For det første er film jo ikke ens hverken i holdning eller intensitet. For det andet er tilskuerne heller ikke ens, ja selv den enkelte tilskuers humør og interesse kan svinge. Derfor bliver det næsten umuligt at sige noget generelt om film, for de har mange forskellige og til tider modstridende virkninger. Hvad der på den ene virker morsomt og underholdende, kan på en anden virke trivielt og kedeligt. Hvor den ene tilskuer lader sig overbevise af en films holdning eller argumenter, bliver en anden blot bestyrket i den modsatte opfattelse. Prøv blot at diskutér med familie og venner. Så opdager man, *hvor* forskelligt en film kan virke.

Der er lavet flere videnskabelige undersøgelser af virkningen af vold på film. Men resultaterne er lige så brogede som enkeltpersoners forskellige oplevel-

ser. Dog er der to teorier, som har vist en vis evne til at overleve. De kan kaldes stimuleringsteorien og udløsningsteorien.

Stimuleringsteorien

Teorien går ud på, at vold på film skulle inspirere eller stimulere tilskueren til at gentage de samme handlinger eller i det mindste virke forrående. For eksempel kunne et stort forbrug af James Bond-film eller westerns måske forlede tilskueren til at tro, at slagsmål var den bedste og mest mandige måde at afgøre uenighed på.

Det sker også af og til, at et tilfælde af kriminalitet påfaldende ligner en film, der lige er blevet vist i fjernsynet. Det får en del mennesker til at spørge, om der kan være en sammenhæng. Selv om det er fornuftigt at stille den slags spørgsmål, er kriminalitet nok så sammensat et problem, at der ikke kan gives enkle forklaringer på dens årsager.

Udløsningsteorien

I modsætning til stimuleringsteorien siger udløsningsteorien, at vold på film giver tilskueren afløb for aggressioner og eventuelle kriminelle tilbøjeligheder. I stedet for at inspirere til handling skulle voldsfilmen kunne give en erstatningsoplevelse.

Ingen af de to teorier kan siges at være videnskabeligt bevist. Måske kan man i fremtiden finde på tilstrækkelig snedige metoder til at måle virkningerne af film, men i øjeblikket er det ikke muligt. På den anden side kan den manglende sikkerhed i spørgsmålet om vold på film betyde, at problemet erkendes som moralsk. Det drejer sig nemlig ikke

kun om at opnå sikker viden, for den kan aldrig afgøre, hvad der er godt eller ondt.

Debatten om »Clockwork Orange«

Elsa Gress har i en kronik rejst spørgsmålet om, hvis interesser de to teorier kan tjene. Hun siger, at »voldspornografiens bosser, der har store indtægter på voldsfremstilling i alle medier, har været glade for teorien om den fiktive volds gavnlighed.« Med udløsningsteorien i baghånden har de kunnet afvise kritik af deres spekulation i vold. Når argumentet ikke holder, hænger det sammen med, at selv om vi ikke i øjeblikket kan påvise nogle skadevirkninger, så kan de godt være der alligevel. Risikoen for en skjult langtidsvirkning er for mig et vigtigere argument end den påståede gavnlighed.

Tilvending til vold

Vores hverdag er så fyldt med mediernes skildringer af vold, at vi sløves over for den. Selv om vi harmes og oprøres, er det dog svært at reagere, for i medierne går meddelelsen kun den ene vej, og alene er det næsten umuligt at stille noget op. Elsa Gress reagerer alligevel med at påvise, at »medierne ikke længere kan sige sig fri for indvirken på voldsudøvelsen gennem deres systematiske afhumanisering og tingsliggørelse af voldsføre«. I et forsøg på at gendrive forestillingen om mennesket som et aggressivt dyr, peger hun på, at mennesket har overlevet som art på trods af vold, aldrig i kraft af den.

(fortsættes side 23)

Fredag d. 18/8: Ezek. 16,1-15. 60. 63.
(Eller: Ezek. 16,59-63). - Mt. 19,3-12.
Lørdag d. 19/8: Ezek. 18,1-10. 13b.
30-32. - Mt. 19,13-15.

Søndag d. 20/8: JOMFRU MARIAS
OPTAGELSE I HIMLEN (som 15/8).
- (Evt.: 20. alm. Søndag: Es. 56,1.
6-7. - Salme 66 (67), 2-3. 5. 6 og 8.
(R: 4). - Rom. 11,13-15. 29-32. -
Mt. 15,21-28.

Mandag d. 21/8: Ezek. 24,15-24. - Mt.
19,16-22.

Tirsdag d. 22/8: Ferialdagen: Ezek. 28,
1-10. - Mt. 19,23-30. - Eller: *Marias
uplettede Hjerter*: Sir. 24,17-22. - Sal-
me 112 (113), 1-8. (R: 2 eller Alle-
luja). - Lk. 2,41-51.

Onsdag d. 23/8: Ezek. 34,1-11. - Mt.
20,1-16a.

Torsdag d. 24/8: S. Bartholomæus: Åb.
21, 9b-14. - Salme 144 (145), 10-
13ab. 17-18. (R: Dine venner, Herre,
skal kundgøre dit riges herlighed). -
Joh. 1,45-51.

Fredag d. 25/8: Ezek. 37,1-14. - Mt. 22,
34-40.

Lørdag d. 26/8: Ezek. 43,1-7a. - Mt. 23,
1-12.

Søndag d. 27/8: 21. alm. Søndag: Es.
22,19-23. - Salme 137 (138), 1-3. 6 og
8bc. (R: 8bc). - Rom. 11,33-36. - Mt.
16,13-20.

LITURGISK KALENDER

Lørdag d. 29/7: S. Olav, konge af Nor-
ge, martyr; fællesmesse for en martyr;
kirkebøn som nedenfor*).

Søndag d. 30/7: 17. alm. Søndag.

Mandag d. 31/7: S. Ignatius af Loyola.

Tirsdag d. 1/8: Ferialdag.

Onsdag d. 2/8: S. Alfonsus M. Liguori.

Torsdag d. 3/8: Ferialdag.

Fredag d. 4/8: S. Dominicus.

Lørdag d. 5/8: Ferialdag. - Eller: Santa
Maria Maggiore's Indvielse. - Eller:
S. Xystus II og lidelsesfæller.

Søndag d. 6/8: *Kristi Forklarelse*.

Mandag d. 7/8: Ferialdag. - Eller: S.
Cajetan.

Tirsdag d. 8/8: S. Johannes M. Vianney.

Onsdag d. 9/8: Ferialdag.

Torsdag d. 10/8: S. *Laurentius*.

Fredag d. 11/8: Ferialdag.

Lørdag d. 12/8: S. Clara.

Søndag d. 13/8: 19. alm. Søndag.

Mandag d. 14/8: Ferialdag. - *I en evt.*

Aftenmesse: Vigiliens Messe (hvid);
Gloria og Credo.

Tirsdag d. 15/8: JOMFRU MARIAS
OPTAGELSE I HIMLEN.

Onsdag d. 16/8: S. Joachim, Jomfru
Marias Fader.

Torsdag d. 17/8: Ferialdag.

Fredag d. 18/8: Ferialdag.

Lørdag d. 19/8: Ferialdag. - Eller: S.
Johannes Eudes. - Eller: Gudsmoders
Lørdagsmesse.

Søndag d. 20/8: JOMFRU MARIAS
OPTAGELSE I HIMLEN. - (Evt. 20.
alm. S.). - 3. *Ansgarius-Bonifacius-
Kollekt*.

Mandag d. 21/8: Ferialdag. - Eller: S.
Johanne Francisca de Chantal.

Tirsdag d. 22/8: Ferialdag. - Eller:
Mariæ uplettede Hjerter.

Onsdag d. 23/8: Ferialdag.

Torsdag d. 24/8: S. Bartholomæus, apo-
stel.

Fredag d. 25/8: Ferialdag. - Eller: S.
Ludvig.

Lørdag d. 26/8: Ferialdag. - Eller: Guds-
moders Lørdagsmesse.

Søndag d. 27/8: 21. alm. Søndag.

*) *S. Olavs Kirkebøn*: Gud, du konger-
nes krone og martyrernes sejr, giv os,
bedes vi dig, at erfare din salige martyr
kong Olavs fromme forbøn hos dig,
for at også vi, ved din rige nåde, som
vi priser i hans lidelse, må vinde livets
krone, der er forjættet dem, som elsker
dig. Ved vor Herre.

VOLD PÅ FILM

(Fortsat fra bagsiden)

Uenigheden kan for en stor del ledes
tilbage til forskellige menneskebilleder.
Er vold noget naturligt eller er det en
sygdom, et mangelsymptom? Her kan
ingen videnskab svare, kun den moralske
overbevisning.

I min anmeldelse af Kubricks »Clock-
work Orange« påviste jeg, at volden
blev skildret som ballet og tidsfordriv.
Tolkningen står jeg stadig ved, men jeg
har siden fået moralske tømmermænd.
Tilvending til vold er ikke nogen und-
skyldning. Undladelser hører også med
til syndsbeholdelsen, og det gælder både
anmeldere og livets tilskuere.

Jakob Frandsen

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

SKANDINAVIA

ABSALON · DANSK FOLKEFORSIKRING
Kongens Nytorv 6 · 1096 København K · Telefon (01) 15 22 44

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7884 og HE 7842

Rektor R. Hoff

SCT. ANNÆ REJSER

Italien: 29/9-13/10 - »Kulturperlen« - 15 dg. - fly - kr. 13,75,-.

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - 8 dg. - fly - kr. 748,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

4100 Ringsted - Telefon (08) 81 24 64

Fint arbejde - - - Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfredse med Deres snedker
og møbelpolstreter?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 18, Kbh. Ø.

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gæsmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 18 98 80
Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF T OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Holbæk Materialhandel

Allt i bandager & øygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Løv. til Sct. Elisabeth Hospital

VOR FRUE KIRKE, NÆSTVED

Kongeligt besøg i Vor Frue Kirke i Næstved.

Lørdag den 10. juni deltog kong Baudouin og dronning Fabiola af Belgien i aftenmessen i Vor Frue Kirke i Næstved. Sognepræsten var et par dage i forvejen blevet underrettet om, at kongeparret var på privat besøg i Syd-sjælland, og at de gerne ville komme til en messe lørdag aften. Messen blev efter kongeparrets ønske fejret uden særlige foranstaltninger, bortset fra at de sungne dele var på latin. Kongeparret tog plads i kirken blandt os andre og har sandsynligvis nydt for en gangs skyld ikke at skulle sidde oppe foran på guld-stole på en rød løber, udsat for mange nysgerrige blikke.

Kong Baudouin og dronning Fabiola var et tiltalende og smukt ægtepar, som gæstede vor lille kirke i Næstved. De forlod kirken med deres danske venner lige så stilfærdigt og ubemærket, som da de ankom, men for os havde denne aftenmesse ved deres tilstedeværelse været en ganske særlig oplevelse.

Med venlig hilsen

J. Bernstein

**FÆLLESPLAKATEN
FOR STORKØBENHAVN**

Endnu har ingen meldt sig til at udgive Fællesplakaten for Storkøbenhavn. (Se Katolsk Forum nr. 12!)

Mon der ikke er én, der har overset nødråbet?

Paul d'Auchamp, præst, Sakramentskirken. 39 53 80, 17-18, mandag undt.

**FRA JOHANNESKIRKENS
SOGNEBLAD:**

Abonnér på Forum!

Menighedsrådet ønsker at indlede en kampagne til fordel for Katolsk Forum.

Jeg er glad for denne beslutning: vort gamle katolske blad er igen blevet virkelig læseværdigt, - hvad det jo også burde være, i betragtning af det store antal dygtige katolikker, der kan levere stof til det...

Der var en periode... men hvorfor fordybe sig i det...! De, som har sagt KF op, kan trygt komme igen, - og nye abonnenter vil blive glade for at lære KF at kende.

KF skildrer udviklingen, som den er, - i et sprog der (næsten altid) er til at forstå. Det er aktuelt uden slagside, og det har for første gang i umindelige tider fundet en fortrinlig pastoral linie.

Abonnér... og skulle det så ske, at en redaktør bliver for akademisk, så ring og bed ham sende Dem en gratis fremmedordbog!

Paul d'Auchamp

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Lørdag d. 29/7: Jer. 7,1-11. - Mt. 13, 24-30.

Søndag d. 30/7: 17. alm. Søndag: 1. Kong. 3,5. 7-12. Salme 118 (119), 57 og 72. 76-77. 127-130. (R: 97a). - Rom. 8,28-30. - Mt. 13,44-52 (eller: 13,44-46).

Mandag d. 31/7: Jer. 13,1-11. - Mt. 13, 31-35.

Tirsdag d. 1/8: Jer. 14,17-22. - Mt. 13, 36-43.

Onsdag d. 2/8: Jer. 15,10. 15c (Vid, Herre, at for din skyld...) - 21. - Mt. 13,44-46.

Torsdag d. 3/8: Jer. 18,1-6. - Mt. 13,47-53.

Fredag d. 4/8: Jer. 26,1-9. - Mt. 13,54-58.

Lørdag d. 5/8: Jer. 26,11-16. 24. - Mt. 14,1-12.

Søndag d. 6/8: *Kristi Forklarelse*: Dan. 7,9-10. 13-14. - Salme 96 (97), 1-2. 5-6. 9. (R: 1a og 9a). - 2. Pet. 1, 16-19. - Mt. 17,1-9.

Mandag d. 7/8: Jer. 28,1-17. - 14,13-21.

Tirsdag d. 8/8: Jer. 30,1-2. 12-15. 18-22.

- Mt. 14,22-36.

Onsdag d. 9/8: Jer. 31,1-7. - Mt. 15, 21-28.

Torsdag d. 10/8: *S. Laurentius*: 2. Kor. 9,6-10. - Salme 111 (112), 1-2. 5-9. (R: 5a). - Joh. 12,24-26.

Fredag d. 11/8: Nah. 2,1. 3; 3,1-3. 6-7. - Mt. 16,24-28.

Lørdag d. 12/8: Hab. 1,12-2,4. - Mt. 17, 14-20.

Søndag d. 13/8: 19. alm. Søndag: 1. Kong. 19,9a. 11-13a. - Salme 84 (85), 9-14. (R: 8). - Rom. 9,1-5. - Mt. 14,22-33.

Mandag d. 14/8: Ezek. 1,2-5. 24-28c. - Mt. 17,22-27. - *I en evt. Aftenmesse*: Vigilien: 1. Krøn. 15,3-4. 15-16; 16, 1-2. - Salme 131 (132), 6-7. 9-10, 13-14. (R: 8). - 1. Kor. 15,54-57. - Lk. 11,27-28.

Tirsdag d. 15/8: JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN: Åb. 11, 19a; 12,1-6a. 10ab. - Salme 44 (45), 10bc. 11-12ab. 16. (R: 10b). - 1. Kor. 15,20-26. - Lk. 1,39-56.

Onsdag d. 16/8: Ezek. 9,1-7; 10,18-22. - Mt. 18,15-20.

Torsdag d. 17/8: Ezek. 12,1-12. - Mt. 18,21-19,1.

festation i de karismer, der kan fremme den kristne menigheds liv og enhed. Blandt disse karismer blev tungetale genstand for særlig opmærksomhed.

Deltagerne betonedede, at Det ny Testamente bruger udtrykket »at døbe i Helligånden« om Jesu Kristi dåb, idet det er Jesus, der giver Helligånden til Gudsfolket, Kirken. Alle er kaldet til at indtræde i dette fællesskab gennem troen på Kristus, der omvender dem, gør dem til sine disciple ved dåben og gør dem delagtige i sin Ånd.

I pinsebevægelsen bliver særlig vægt lagt på fuld deltagelse i den virkelighed, der kaldes »at blive døbt i Helligånden«. Dette forstås som en afgørende oplevelse, hvorved Helligånden griber fat i en person – en begivenhed, der skænker kraft, forvandler personens liv og medfører en ny forståelse af det kristne mysteriums hele realitet.

Deltagerne i dialogen kunne blive enige om, at det er Kristi Ånd, der gør et menneske til kristen, og at den troendes liv er »kristent« for så vidt det forbliver under Helligåndens indflydelse.

Nogle af de skriftlige indlæg, der blev forelagt ved dette møde, vil senere blive offentliggjort.

Dialogen vil ikke på det nuværende stadi tage spørgsmålet om kirkens enhed op, ej heller vil den berøre problemet om kirkelige strukturer. Den sigter snarere mod at finde frem til den enighed, der allerede eksisterer i livet, ånden og erfaringen inden for de forskellige traditioner, der er repræsenteret omkring konferencebordet.

I lighed med andre officielle internationale dialoger, som den romersk-katolske Kirke deltager i, blev der også her arbejdet på et akademisk teologisk plan. Det gør derfor ikke krav på at være en fuldgyldig behandling af pinsemenighedernes og den karismatiske bevægelses livsholdning og virkemåde.

Senere møder vil behandle historiske og teologiske spørgsmål såvel som pentecostalismens sociologiske og psykologiske dimensioner.

Foruden de ovennævnte var også følgende til stede:

Dr. John McTernan, President, International Evangelical Church og pastor i Rom, Italien. Professor Heribert Mühlen, Paderborn Universitet, Tyskland. Professor Russell Spittler, Southern California College, U.S.A.

Pastor John Meares, Vice-President, International Evangelical Church og U.S. Director, Washington, D.C. Rev. Michael Harper, Director, Fountain Trust, England, Father J. Garrigues, OP, Ecumenical Institute, Paris. Father Athanasios Emmert, Holy Spirit Orthodox Parish, Huntington, West Virginia, U.S.A.

Pastor Jean-Daniel Fischer, Reformed Church, Wittenheim, Frankrig.

Pastor F. Hölscher, Apostolic Faith Mission, Sydafrika. Rev. Pierre Duprey, WF, og Rev. Basil Meeking, begge fra Secretariat for Promoting Christian Unity, Rom.

ROM

Instruks fra Kongregationen for Sakramenterne

NYE FULDMAGTER TIL
BISKOPPERNE I
ÆGTESKABSSPØRGSMÅL
Rom – KIPA

Pave Paul VI har givet biskopperne »generel fuldmagt til på embeds vegne« at sætte processer i gang i forbindelse med et indgået, men ikke fuldbyrdet ægteskab (matrimonium ratum non consummatum), hvilket hidtil udelukkende har været forbeholdt den romerske kongregation for sakramenterne.

Forordningen er et led i en længere latinsk instruks, som er udsendt af kongregationen for sakramenterne, og som vil blive offentliggjort i næste nummer af pavestens officielle organ »Acta apostolicae sedis«. Teksten, der var dateret 31. marts i år, skulle træde i kraft tre måneder efter udstedelsen. Foruden overdragelsen af den almindelige procesfuldmagt med hensyn til ikke fuldbyrdede ægteskaber til biskopperne, ophæves i instruksen, som efter indledningsordene bærer titlen »Dispensationis matrimonii«, bestemmelsen om det antal vidner, der skal afhøres. For fremtiden kan man også bruge båndoptagelser som vidneudsagn. Biskoppen kan indkalde eksperter til løsning af faglige spørgsmål. Foruden latin kan også landets eget sprog benyttes i processens akter.

De hidtil gældende regler for processer angående gyldigt indgåede, men ikke fuldbyrdede ægteskaber stammede fra 1923. De nye regler skal gælde, indtil den nye kirkeret, man for tiden arbejder på, bliver offentliggjort.

Allerede i marts måned i fjor havde pave Paul VI med sit motu proprio »Causas matrimoniales« indført en betydeligt hurtigere fremgangsmåde til afvikling af processerne om at få et ægteskab erklæret for ugyldigt.

Det tilkommer naturligvis nu som før udelukkende paven at dispensere i ægteskabsager, efter at han af kongregationen for sakramenterne først har fået forelagt sagens akter, som er blevet fremsendt af den lokale biskop. Hidtil har paven i 84 % af tilfældene givet en sådan dispens.

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Oliefyр
Centralvarme
Brændeelsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbælgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Mogens Larsen

Ramshørd 81
Abenrå
Telefon 2 25 80 og 2 84 27
Lys - Kraft - Varme

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

G. Garth-Grüner

Landsretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

STØT VORE ANNONCØRER

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 88

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eff.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 48 01 86

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunsgade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Århus C.

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri
Grundlagt 1808
Åabenraa

INTERESSANT OG AKTUELT MØDE I KØBENHAVN

For at imødekomme en stigende interesse blandt præster og lægfolk for at få en lødig orientering om *den katolske pinsebevægelse* har man indbudt to af denne karismatiske fornyelses mest kendte initiativtagere til at tale i København. Tirsdag den 1. og onsdag den 2. august kl. 19,30 i Englesalen på Niels Steensens Kollegium (Jagtvej 183 B, 1. opgang) kan De møde

KEVIN og DOROTHY RANAGHAN

(forfattere af bogen *Catholic Pentecostals*), der vil tale om HVAD ER DEN KATOLSKE PINSEBEVÆGELSE? (på engelsk)

Adgang er gratis, men i aftenens løb optages en kollekt til dækning af ægteparrets rejseudgifter.

Alle er hjertelig velkomne!

HELLIGÅNDENS ROLLE I KIRKERNES OG DE ENKELTE KRISTNES LIV

Pressemeddelelse

i anledning af det første møde mellem
Sekretariatet for de Kristnes Enhed
og repræsentanter for
Pinsebevægelsen

I Zürich-Horgen, Svejts, den 20. – den 24. juni 1972 blev der afholdt et møde, i hvilket repræsentanter fra Vatikanets Sekretariatet for de Kristnes Enhed, ledere af nogle pinsemenigheder samt deltagere i den karismatiske bevægelse inden for de protestantiske, anglikanske og ortodokse kirker deltog.

Dette var det første møde i en international dialog, som skal fortsætte i en periode af fem år og som hovedemne have Helligåndens rolle i den enkelte kristnes og i kirkernes liv.

David Du Plessis, en betydningsfuld personlighed i den klassiske pinsebevægelse, og pater Kilian McDonnell OSB, leder af Institute for Ecumenical and

Cultural research, Collegeville, Minnesota, førte forsæde under mødet.

Emnet denne gang var det bibelske grundlag for den forståelse af livsfylden i Helligånden, som deles af alle parter.

Vigtige indlæg blev fremlagt af kanninge J. Giblet (Katolsk Universitet, Louvain, Belgien), dr. Rodman Williams (Austin Presbyteriansk Teologisk Seminarium, Texas), dr. Arnold Bittlinger (Økumenisk Akademi, Schloss Craheim, Tyskland), pater Donatien Mollat SJ (Gregoriansk Universitet, Rom) og dr. F. Möller (formand for Apostolisk Tros Mission, Sydafrika).

Områder, hvor enighed begyndte at fremkomme, var: Helligåndens rolle i den enkelte troendes liv, måden, hvorpå denne erfares, og denne erfarings mani-

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 108 . 8260 ÅRHUS
TELF. (08) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

DEN HOLLANDSKE KATEKISMUS I vinterhalvåret 1972 har et hold katolikker og protestanter i Maribo, ialt 10, været samlet til en ugentlig gennemgang af Den Hollandske Katekismus. Søster Johanne fra Sct. Joseph Søstrenes Skole har ledet undervisningen. Vi har fået gennemgået de syv sakramenter, og i tilknytning til skriftemålet og ægteskabet har vi uddybet det psykologiske aspekt ved disse sakramenter, nemlig temperamentslæren og begrebet kærlighed.

Søster Johanne har søgt at tilrettelægge undervisningen således, at den blev en uddybelse af troen for katolikkerne og en indførelse i troen for protestanterne.

Det var som at blive ført ind i et ukendt land. Men selve atmosfæren, hvori kurset blev givet, den frihed i meningsudvekslinger og respekt for hinandens livsopfattelser, gjorde at vi fik fornemmelsen af, at vi – trods eventuelle uenigheder – alligevel var ét, og denne enhed havde sin oprindelse i den kærlighed, der kommer til udtryk gennem det hellige fællesskab, hvor vi er fælles om det væsentligste. Munterhed og hygge prægede aftenerne og dannede et »miljø«, vi tog med hjem.

Da søster Johanne har i sinde at genoptage og videreføre undervisningen i næste vinterhalvår, vil jeg varmt anbefale, at man slutter op om dette kursus. Vi lever i en tid, hvor man er så godt oplyst på alle områder, men hvor oplysningen om Guds rige og det, der hører ham til, måske bliver forsømt. Vi er alle medarbejdere i Herrens vingård og skal som sådanne medvirke til at videregive vor tro og livsindstilling til næste generation, give den noget at leve på. Jo mere kendskab, jo større kærlighed, og kærligheden vil altid være frugtbringende.

På kursusdeltagernes vegne
 Gudrun Kuld Rasmussen
Protestant

CARITAS

Resultatet af fasteaktionen 1972:

Indgået netto:

Island	4.287,46 d.kr.
Finland	8.216,88 d.kr.
Norge	66.341,48 d.kr.
Sverige	69.961,95 d.kr.
Danmark	185.381,90 d.kr.
	334.189,67 d.kr.

Der vil blive fremsendt 2 ‰ alias kr. 668,37 til C.I.D.S.E. Der er allerede udbetalt kr. 150.000,20 til byggeriet via

C.R.S., Nairobi. De flg. beløb vil blive udbetalt efter aftalt skema.

Der vil i nærmeste fremtid fremkomme en rapport ved pater Bent Lange, som i forbindelse med en opgave i Sudan og Kenya for Caritas Internationalis har opsøgt Nyeri og konstateret, at arbejdet er godt i gang.

Knud Ballin

FØDSELSDAG

FØDSELSDAG

Tirsdag den 1. august fylder fru Clara Petersen, Møllergade 80, Svendborg, 75 år.

Fru Clara Petersen er organist ved Sct. Knuds Kirke i Svendborg og har været det i mange år. Fru Petersen har aldrig talt højt om sine egne jubilæer som organist og har ikke rigtig villet ud med datoen for sin ansættelse, men ved list har familien fået at vide, at det var 26. april 1926. Fru Petersen kunne altså have fejret 46-års jubilæum som organist i år, men den dag gik stille hen, som også 25 og 45-årsdagen gjorde det. Fru Petersens plads har hver søndag været ved orglet, aldrig har hun svigtet, – ved glædelige begivenheder såvel som sørgelige, ja, selv når det var for hendes nærmeste, der skulle spilles, var hun på pulpituret.

Som karakteristisk af fru Clara Petersen kan følgende lille autentiske beretning fortælles:

Engang, da vor nuværende biskop H. Martensen var i Svendborg, sagde biskoppen ved en lille sammenkomst efter messen bl.a.: Det har altid været en glæde for mig at komme til Svendborg. Jeg nyder musikken, det er en dygtig organist, jeg kender ikke organisten, ved ikke, hvem det er, så det er ikke derfor, jeg siger det.

Samtidig med, at vi ønsker hjertelig til lykke med fødselsdagen, håber vi, at Vor Herre fortsat vil holde sin hånd over fru Clara Petersen og lade os opleve hende endnu mange år som organist.

Til og med søndag den 13. august er der hver søndag messe i den protestantiske kirke i Nykøbing Sj. kl. 8,30

BEKENDTSKAB

evt. ægteskab søges af katolsk ung dame med god, stabil herre ca. 50 år.
Billet mrk. J. 26 til bladets annonce-ekspe-
dition, Hauchsvej 8 – 1825 København V.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Lysestøberen

Alle slags alterlys
Hånddypede lys i 37 farver
Kirkegårdslys og lys til alle formål og efter opgave

cand. theol. E. B. Rasmussen
Helgesvej 15-17, København F
Tølf. GODthåb 7245

Leverandør til katolske kirker og institutioner

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 – 1468 København K
Telefon *MI 25 67

Landsretsaagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Moderet for Højesteret

Stuiestræde 15, København K

Tølf. (01) *12 67 61

Kontortid 10-15 – lørdag lukket

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 91 00

Im. Nielsen
Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Tlf. (03) 88 07 59

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holdes løvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 08

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 82 18 44

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermeester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullik

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 38

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

LÆSER- BREVE

CONTRADICITUR

I KF. nr. 12 kunne man læse et såkaldt »ULIDENSKABELIGT REFERAT AF ET MØDE MELLEMLER KRISTNE FOR SOCIALISMEN«. Der synes her at være tale om en gruppe, der ud fra kristen ideologi er nået til samme resultat som kommunisterne ud fra den marxistiske, hvorefter vejen er åben for »en strategisk alliance mellem kristne og marxister, når det gælder frigørelsesprocessen«. Da dette sikkert kommer som en overraskelse for mange, håber jeg at følgende forklaring vil befordre en forståelse:

»Men hvorledes er det dog kommet dertil, at en lære, der videnskabeligt betragtet længe har været forældet, og som daglig modbevises af det praktiske liv, med utrolig hurtighed har formået at vinde indpas i alle verdensdele? Man vil forstå dette, hvis man betænker, at kun ganske få har gennemskuet kommunisternes hensigter og mål, mens de fleste bliver et alt for let bytte for disses snedigt gennemførte fristelser, som de krydrer med vidunderlige løfter. Agitatorerne bruger nemlig det påskud, at de kun vil forbedre den arbejdende klasses levevilkår og komme virkelige misbrug i den liberale samfundsøkonomi til livs samt gennemføre en retfærdigere fordeling af jordens goder. Det er jo mål, som man uden al tvivl med fuld ret kan søge at opnå. På denne måde og under udnyttelse af den øjeblikkelige økonomiske verdenskrise er det lykkedes kommunismen at drage også de dele af befolkningen over til sig, som principielt er modstandere af materialismens teorier og de skændselsgerninger, som ikke sjældent følger i deres kølvand. Da der jo i enhver vildfarelse findes et gran af sandhed, skubber dens repræsentanter meget behændigt - til rette tid og på rette sted - dette gran af sandhed i forgrunden for derved at dække over hin modbydelige og umenneskelige grusomhed, som er de kommunistiske grundsætningers og metoders særkende. Ad denne vej kan de føre også ellers velbegavede hoveder bag lyset og tit begejstre dem i en sådan grad, så de ligesom bliver agitatorernes sendebud, der navnlig fylder ungdommen, som jo let lader sig bedrage af det ydre skin, med disse falske ideer.« Denne forklaring er endda så venlig at gå ud fra, at disse mennesker er blevet bondefangne af kommunisterne, uden at gå ind på alternativet, nemlig at Kristne

for Socialismen, langt fra at være de bondefangne, selv hører med til bondefangerne.

Henrik Meldahl

EN CHANCE FOR LIDT KATOLSK HISTORISK OPLYSNING GLIPPET

Det var med en vis forventning, at man for ca. 1½ måned siden kunne læse i dagspressen, at Cistercienserordenen ville markere 800-års dagen for oprettelsen af klosteret i Øm med en messe ved klosters ruins. Vi var en del katolikker, der var meget interesseret i denne begivenhed, og vi forventede så som en ganske naturlig ting, at begivenheden ville blive nærmere omtalt i »Forum«, og naturligvis med angivelse af dato og klokkeslet for afholdelse af messen. Men hvilken skuffelse. Lørdag den 17. juni, da vi fik »Forum« nr. 12, stod der kun en lille notits, der omtalte begivenheden med hele 6½ linie. Punktum. Ingen dato, kun at jubilæet ville blive markeret ved en messe i juni måned, ingen opfordring til dem af Danmarks katolikker, der kunne have mulighed for at være til stede på en almindelig hverdag. Ihu-kommende den fremskredne dato, greb man telefonen og søgte oplysning i øst og vest, og langt om længe fik man da oplyst, at det skulle foregå 2 dage senere, altså den 19. juni og så kun for særligt indbudte. Selv om det skulle vise sig at være en offentlig institution, der stod for indbydelsen, kunne man så ikke fra den katolske ledelses side have markeret begivenheden med en højtidelig latinsk messe søndag den 18. juni i vort eget Øm og dermed have givet en hel del katolikker lejlighed til at blive delagtiggjorte i denne begivenhed. Alternativt kunne man jo også have udskudt Øm Valfarten yderligere 2 uger og fejret begge begivenheder. Katolsk presse burde under alle omstændigheder have benyttet denne lejlighed til en bredere katolsk orientering om den historiske baggrund for denne begivenhed både til katolikkerne i almindelighed og til den øvrige danske befolkning i særdeleshed.

På flere katolikkers vegne

Lina Plichta

P.S. Svar ønskes gerne i »Forum«.

SVAR

Hvad angår messen den 19. juni så giver De selv forklaringen. De indbudte fik velsagtens alle nødvendige oplysninger. Andre havde ikke brug for dem. Hvis De havde indsendt Deres gode ideer i tide, havde vi naturligvis gerne givet dem plads i Forum.

Forum har i den senere tid bragt nogle artikler om det moderne Øm. I dette nummer findes der en om Øm kloster.

red.

SKOTLAND

MANGLLENDE KOMMUNIKATION

SKOTSK STUDENTERPRÆSTS AFSKEDIGELSE SKABER KONTROVERSER

Glasgow - NC News Service

Ærkebiskop James Scanlan af Glasgows beslutning om at afskedige den 48-årige jesuiterpater Gerard Hughes fra hans embede som præst ved universitetet i Glasgow har ført til et sammenstød mellem ærkebiskoppen på den ene side og jesuiterordenen og universitetet på den anden.

Pater Hughes fik for nylig gennem den engelske jesuiterprovincial, pater Bernard Hall, meddelelser om, at ærkebiskoppen ønskede, at han skulle forlade sit embede som præst for universitetets 1.200 katolske studerende. Han siger selv, at han ikke kender grunden til biskoppens beslutning.

Pater Hughes, der i ca. 5 år har virket ved universitetet i Glasgow, udtaler dog, at hans forhold til ærkebiskoppen har været dårligt siden 1968, fordi han erklærede sig ude af stand til at acceptere pave Paul VI's rundskrivelse »Humanae Vitae«, hvori han stadfæstede Kirkens traditionelle modstand mod kunstig fødselskontrol.

Forholdet mellem pater Hughes og ærkebiskoppen blev yderligere forværret, da pater Hughes sammen med de øvrige studenterpræster begyndte at tage aktivt del i økumeniske aktiviteter. Han indbød ikke-katolske studenter og medlemmer af lærerstaben til at være med til katolske gudstjenester, og selv om han ikke ligefrem opfordrede dem til at gå til alters under messen, nægtede han dem det heller ikke.

I sit forsøg på at bringe studenterne i nærmere kontakt med Kirken, bad pater Hughes om tilladelse til at læse messen på sovesalene og i studenternes opholdsrum. Ærkebiskop Scanlan nægtede at give sin tilladelse til dette med den begrundelse, at det ville være en indgraben i sognepræstens rettigheder. Pater

Hughes anmodede desuden om tilladelse til at forrette ægtevielser blandt studenterne.

»Det var måske den vigtigste årsag til uoverensstemmelsen mellem ærkebiskoppen og mig,« siger pater Hughes.

»Der er mange af de katolske studenter her ved universitetet, der gifter sig med ikke-katolikker, ... og jeg føler selv, at jeg kunne være en betydelig støtte for de unge, men så skal jeg give dem videre til sognepræsten, hvis første handling ofte går ud på i kraftige vendinger at beskyldte den katolske part for at ville gifte sig ud af sin tro. En sådan holdning er efter min mening fuldstændig negativ.«

Pater Hughes, der siger, at han agter at forblive i sit embede indtil slutningen af indeværende semester, har fået jesuiterordenens fulde støtte.

»Father Hughes står sig bedst muligt med sine foresatte inden for ordenen, og de har foretaget gentagne henvendelser til fordel for ham,« siger jesuiterprovincialen, pater Hall.

De studerende ved universitetet i Glasgow står også på hans side. Tusinde universitetslærere og studerende har skrevet under på et andragende til ærkebiskoppen, hvori de opfordrer ham til at tage sin beslutning op til fornyet overvejelse. Desuden har der været planer fremme om at holde en 12 timers vigilie i det katolske kapel. Afskedigelsen har for øvrigt været stærkt omtalt i den skotske presse.

Pater Hughes har i de forskellige interviews understreget, at hans uoverensstemmelser med ærkebiskoppen ikke er personlige, men at der snarere er tale om manglende kommunikation mellem en præst og hans foresatte. »Det eneste, jeg ønsker,« siger pater Hughes, »er en åben og ærlig kirke.«

Ærkebiskop Scanlan har ihærdigt nægtet at kommentere sin kontroversielle beslutning ud fra den betragtning, at han ikke har mere at tilføje.

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (08) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Flytteforretningen 2021

Skattergade 6-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONSGADE 14

AALBORG

STØT KATOLSK FORUM

FISKEHALLEN

Kaatevej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøren & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Starate udvalg radio - fjernsyn
båndoptagere og grammatoner

Radio Thygesen

Ryegade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

MELLEM TO VERDENER

STUDENTERPRÆSTENS PROBLEMER

I anledning af uoverensstemmelserne mellem Glasgows ærkebiskop og studenterpæsten ved byens universitet (jfr. pressemeddelelsen, s. 17) bragte det engelske blad »Catholic Herald« følgende artikel:

Meddelelsen om, at en skattet ven og kollega, pater Gerard Hughes S.J., skulle afskediges fra sit embede ved universitetet i Glasgow, men at han nu er blevet genindsat indtil videre, har sikkert været nedslående læsning for mange - ikke mindst for dem, der til en vis grad deler pater Hughes anskuelser og problemer med hensyn til de studerende.

Sagen er dog tilsyneladende stadig til en vis grad under overvejelse, og i hvert fald er det sikkert uklogt at komme med friske bemærkninger om en delikat situation på den anden side af Hadrians Vold.

Men dette stridsspørgsmål får hele problemet med den vanskelige race, der kaldes studenterpæster, til at dukke op på ny.

Hvorfor skulle han (eller hun) havde særlige problemer i Kirken i dag? Svaret er måske, at han på grund af omstændighederne mere akut end de fleste står i en prekær situation, fordi han skal slå bro mellem fortid og fremtid.

En journalist ved en avis i Glasgow hævdede for nylig, at »det er præstens pligt at besvare spørgsmål og ikke at give anledning til nye spørgsmål«. Et fuldent udtryk for indstillingen i den katolske fæstning, roligt, sikkert, absolut og altid med svar på rede hånd. Det er snarere en lykke end en ulykke, at sådan ser verden ikke ud - og Kirken heller ikke.

Spørgsmål og problemer, personlige, sociale og internationale, vrimler frem overalt, reelle, ængstelige og bekymrede. Vi befinder os ikke mere på valpladsen for at forsvare Kirken med en livgardes loyalitet.

Gud alene ved, hvor mange timer jeg selv har tilbragt med at slå op i katolske håndbøger og med den berømte »Spørgekasse«, som havde svar på alt.

I dag står vi over for det langt større spørgsmål om, hvad der er Kirkens opgave, og hvordan den - som den alene kan det - bringer menneskene nyt liv for - med den sidste bispesynodes ord - at udfri dem ikke alene af synden, men også af syndens følger her på jorden.

Det er et evangelisk fremstød, hvis jeg må sige det sådan, hvori præsten er stolt over at spille en rolle. Men desværre er det ikke det, Kirken fortæller stu-

denterne. Derimod taler den til dem med imponerende ensformighed som en røst fra fortiden.

En glædeløs liturgi, rubricistiske og moralistiske tvangstanker og en mangel på interesse for reelle økumeniske eksperimenter, som enkelte teatraliske kraftpræstationer ikke formår at erstatte.

Det forekommer tit de studerende snarere at være frygt end håb, der har bemægtiget sig Kirkens ledelse. Midt i det hele står så præsten - ikke som en kirkelig Guy Fawkes, som nogle måske tror, men som et menneske, hvis hjerte undertiden bedrøves over al den begejstring, der går tabt.

Gør det virkelig nogen forskel, hvor messen bliver læst, når bare den bliver læst i kærlighed og ærbødighed og bidrager til at plante Kristus dybere ind i det menneskelige samfund?

Gør det nogen forskel, hvis bønnerne - i stedet for tidligere tiders »bønfalde« og »værdiges« - kommer fra hjertet hos de tilstedeværende?

Gør det nogen forskel, om en anglikansk student, et døbt medlem af Kristi Legeme ligesom jeg selv, nu og da går frem for at modtage nadveren? Skal han så afvises som en anden offentlig synder? Gør det nogen forskel, om nogle præster er gift, mens andre lever i cølibat af kald, - men ikke af tvang?

Det, der betyder noget, er, om Kirken ser ud til at være vejen til et nyt fuldt menneskeligt og derfor kristent liv. Man burde kunne se på os, hvordan vi ønsker at tage afstand fra et samfund, der er krigerisk og kommercielt nationalistisk præget af stræben efter succes.

Det er nu netop 20 år siden, en af mine forgængere fra højeste sted fik en påmindelse om, at Christmas Carol sammenkomsten på handelshøjskolen i London skulle omtales som en festlighed og ikke som en gudstjeneste, og at enhver hentydning til en menighed i denne forbindelse burde undgås.

Præsten lever et eller andet sted mellem den her omtalte verden og Det glade Budskabs verden. Det er en begejstrende og optimistisk oplevelse, men samtidig kan man også godt blive lidt søsyg af det.

msgr. Bruce Kent

»+ Ave Maria.

Ære være Gud i det høje og fred på jorden for de mennesker, der har en god vilje. (Alle hans breve begyndte med disse ord.)

Hr. pater. Mange tak for Deres brev. Det glæder mig meget, at De har det godt. Hr. pater, ordren er kommet. Jeg takker Dem for al den hjælp, De så længe har ydet mig. Jeg kan ikke skriftligt give tilstrækkeligt udtryk for mine følelser. Jeg er virkelig ked af, at jeg ikke kan udtrykke min tak så godt, som jeg gerne ville. Undskyld min uhøflighed.

I dag kom pater Nakayama, pater Nagai og professor Kanazawa og læste den hellige messe her i fængslet. Jeg talte med professor Kanazawa om Dem, hr. pater, og om flere andre ting og tog afsked med ham. Professor Kanazawa vil sikkert fortælle Dem det hele i enkeltheder, - for mig er det jo forbi. Pas godt på Deres helbred og hav det godt i fremtiden. Gid De må kunne arbejde videre i mange år i Deres fulde kraft. Jeg beder for Deres sundhed og lykke. Måtte Herrens nåde blive Dem til del i hele sin fylde. Farvel! Sayonara! Vi mødes i Himmelen.

4. november 1971.

Paul Yoneda.*

KURSUS I KIRKELIGT ARBEJDE

Katolikker, som har påtaget sig en funktion i Kirken, eller som ønsker at orientere sig i kirkeligt arbejde, vil i begrænset omfang være velkomne på et eller flere af 4 weekend-kursus, som pastoralrådet afholder til efteråret. Se nærmere i programmet. Pastoralrådets forretningsudvalg har ønsket at holde disse kursus åbne for alle interesserede katolikker. Da de særligt henvender sig til dem, der er engageret i menighedsrådsarbejde, pastoralrådsarbejde o. lign., har disse og sogneejstligheden dog fået en forhåndsindbydelse.

35 menighedsråd har allerede før sommerferien tilmeldt sig med en eller flere repræsentanter til den 1. weekend, som finder sted i København den 9.-10. sept. og gentages i Kolding den 23.-24. sept. Det er vort håb, at de resterende menighedsråd vil tilmelde sig, inden der bliver fuldt hus. Men adgangen er nu fri, og tilmeldingerne til den 1. weekend i København eller i Kolding vil blive modtaget i den rækkefølge, hvori de indløber til bispekontoret. Man bedes blot udfylde og indsende nedenstående tilmeldingsblanket. Nærmere program med angivelse af hotel-indkvarteringsmuligheder m.m. vil da blive tilsendt. Forretningsudvalget

PASTORALRÅDETS WEEKEND-KURSUS

Lørdag kl. 14. - Søndag kl. 16

MEDANSVAR OG SAMARBEJDE

1. Week-end: den 9.-10. sept. i København (Rygård) og den 23.-24. sept. i Kolding (Sct. Michaels Skole).

Foredrag: *Den kristne menighed, dens opbygning og mission:*

universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen.

Kursus: *Praktiske former for samarbejde* (gennemgang af vedtægter; mødeteknik; fordeling af opgaver og ansvar):

cand. jur. Jørgen Bredholt; cand. polit. Inger Hedemark; pastor Lars Messerschmidt og pater A. Meister.

2. Week-end: den 7.-8. okt. i København (Rydgård) og den 28.-29. okt. i Århus (Sct. Knuds Skole).

Foredrag: *Konflikt og samarbejde mellem de mange forskellige tjenester i bispedømmet:* biskop Hans L. Martensen.

Kursus: *Samarbejdet i menigheden, mellem menighederne og på tværs af menighederne:* pater P. Grégoire OP, mag. art. Elsebet Kieler, cand. psych. sr. Emma Martensen.

3. Week-end: den 11.-12. nov. i København (Niels Steensens Gymnasium) og den 25.-26. nov. i Kolding Sct. Michaels Skole).

Foredrag: *Hvordan bliver Kirken fornyet?* pastor Lars Messerschmidt.

Kursus: *Det økonomiske medansvar for arbejdet i menighederne* (hvordan får man pengene til at slå til? Budget og regnskabsføring i sognene. Problemer omkring kirkebidragsordningen): revisor A. F. Beyer, rektor Erik Lorensen, pater A. Dekkers SJ.

4. Week-end: den 13.-14. jan. 1973 i København (Rygård) og den 27.-28. jan. i Århus (Sct. Knuds Skole).

Foredrag: *Messefællesskab, menighedsfællesskab og samfund:*

pater Ellert Dahl OP.

Kursus: *Den liturgiske fornyelse og forbindelsen til vor hverdag:*

pater Irenæus Capellen OFM. conv., mag. art. Elsebet Kieler og pastor Lars Messerschmidt.

TILMELDINGSBLANKET TIL PASTORALRÅDETS WEEKEND-KURSUS I Dato:

Undertegnede tilmelder sig hermed til kurset den 9.-10. sept. i København og indbetaler samtidig til kost m. m. kr. 25,- eller 23.-24. sept. i Kolding og indbetaler samtidig til kost kr. 25,- (det ikke-ønskede bedes overstreget)

NAVN:

STILLING:

ADRESSE OG TELEFON:

EVENTUELLE FUNKTIONER I KIRKEN:

Tilmeldingen bedes sendt snarest til Katolsk Bispekontor,

Bredgade 69 A,

1260 København K.

Postkonto 1471

Handwritten Japanese text in vertical columns, including a date '一九七一年十一月五日' and a signature 'Paul Yoneda'.

Yonedas sidste linier, skrevet på dagen før hans henrettelse

En efterskrift var tilføjet på selve henrettelsesdagen:

»Hr. pater.

I Hiroshima er det også i dag et herligt vejr.

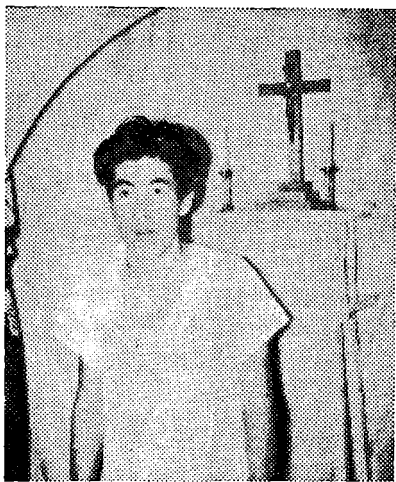
Min time er kommet. Jeg går bort.

Bevar Deres sundhed. Sayonara.

Herrens nåde. Herrens nåde.

5. november 1971 Paul Yoneda

til Pater Enomiya Hugo Lasalle.*

Yoneda på sin dåbsdag 29/6 1963

LYS I SIDSTE ØJEBLIK

En forbryder ved navn Paul Minoru Yoneda, som under sit lange fængselsophold havde ladet sig døbe, blev den 5. november i fjor henrettet i Hiroshima. En »ven« af ham, som skyldte ham 5.000 yen (ca. 100 kr.), men som ikke kunne eller ville betale sin gæld, havde for over 10 år siden fået ham med op til et hus i en lille by i bjergene nordvest for Hiroshima, for at de kunne »finde« de penge, han havde til gode. De brød ind i huset, dræbte et par mennesker og tog, hvad der var. Den eneste, de skåned, var en gammel bedstemor, som boede i huset. Yoneda var dengang lidt over 20 år gammel.

Det varede tilsyneladende ikke længe, før de begge blev arresteret. Allerede fra begyndelsen var det klart, at de havde begået mordene i fællesskab. Hvem af dem, der var den direkte drabsmand, kunne man ikke finde ud af, eftersom det eneste vidne, bedstemoderen, i mellemtiden var død. Yonedas medskyldige hævdede, at han bare havde været med, men at det var Yoneda, der havde begået mordene. Det endte imidlertid med, at de begge blev dømt til døden. Dødsdommene blev appelleret, indtil alle de muligheder, loven gav adgang til, var udtømt.

Men før det kom så vidt, begyndte Yoneda at vise interesse for kristendommen og bad den franske jesuit de Changy, som var fængselspræst i Hiroshima, om undervisning. Da pater de Changy på det tidspunkt blev nødt til at rejse til Europa, blev det mig, der som hans stedfortræder kom til at tage mig af fangerne, og på den måde lærte jeg

Yoneda at kende og påtog mig hans videre undervisning. Der gik flere år, før Yoneda bestemte sig til at lade sig døbe. Han blev døbt den 29. juni 1963 og fik i dåben navnet Paul.

Efter den tid besøgte jeg ham ofte. Da jeg senere blev forflyttet til Tokyo, forblev jeg i brevveksling med ham, og desuden besøgte jeg ham, hver gang jeg kom til Hiroshima. For tre år siden tilstod hans medgerningsmand helt uventet, at det var ham, der havde begået mordene, og at Yoneda bare havde været med ham. Ifølge loven var det imidlertid på det tidspunkt ikke mere muligt at appellere dommen. I stedet tog sagførernes forening i Tokyo tilfældet op til behandling. Også professor Kanazawa fra det juridiske fakultet, som i sin tid havde været fadder, da Yoneda blev døbt, gjorde, hvad han kunne, for at finde en løsning. Et år efter døde medgerningsmanden i fængslet. Dette kunne være blevet til gunst for Yoneda, men han viste selv ringe interesse for sagen og tilstod alt.

I efteråret 1970 var det 10 år siden, Paul Yoneda var blevet fængslet, og han fik nu besked på, at han måtte regne med, at han snart ville blive henrettet.

Paul var på det tidspunkt endnu mindre interesseret i at få dommen ændret og beskæftigede sig bare endnu mere intenst med tanken om døden. Efterretningen om, hvornår henrettelsen skulle finde sted, lod imidlertid vente på sig. I juni 1971 skrev han et brev til mig, hvori han bad om undskyldning for, at han havde hjulpet os så lidt i vore bestræbelser. Alligevel mærkede man, når man besøgte ham, at han stadig kæmpede med spørgsmålet om døden.

For at lette hans indre kamp talte jeg ved lejlighed med ham om zen-meditationen. Nu begyndte han at beskæftige sig med tanken om det indre lys og hvad det egentlig bestod i.

En dag fik han besøg af pater Llompart, professor ved det juridiske fakultet, som havde studeret jura i Tyskland, og som nu besøgte forskellige fængsler i Japan for at studere forholdene der. I samtalen løb spurgte Paul ham, hvad »lyset« egentlig er. Pater Llompart, som ellers ikke beskæftigede sig med zen, svarede prompte: »Døden.« Paul sagde senere til mig, at det havde beroliget ham en hel del.

Da jeg besøgte ham sidste gang før min afrejse i september 1971, talte vi igen om døden. Yoneda var på det tidspunkt endnu ikke faldet helt til ro. Da jeg med et par ord omtalte den kristnes håb i døden, sagde han: »Det forstår jeg godt, men for folk som os stiller sagen sig nu alligevel anderledes.« Jeg forklarede ham klart og tydeligt, at for-

tiden en gang for alle er gjort op, når Gud har tilgivet os. Så kan det godt være, at menneskene dømmes anderledes og forvalter loven i hele dens strenghed. »Der er ikke mere nogen hindringer mellem Gud og dig.«

Jeg må indrømme, at det var med stor ulyst, jeg et par uger senere rejste til Europa, fordi jeg så måtte regne med, at jeg ikke kunne være hos ham i hans sidste øjeblikke. Jeg håbede dog stadig, at det skulle lykkes mig at komme tilbage i rette tid. Men sådan skulle det ikke være. I begyndelsen af november fik jeg et brev fra pater de Changy, dateret 5. november 1971, som jeg her gengiver i uddrag:

»I dag på den første fredag i måneden har Herren i sit kærlighedsfulde forsyn kaldt Yoneda hjem til sig. I morges kl. 10 fandt henrettelsen sted i overværelse af hans sognepræst, pater Nakayama, som i forvejen havde givet ham den sidste olie og vandringsbrødet. Indtil det sidste satte Yoneda, som De jo kender ham, politifolkene i forundring ved sin ro og selvbeherskelse. Lige da man førte ham ind i værelset, hvor henrettelsen skulle finde sted, og han allerede havde fået bind for øjnene, så han ikke kunne se, vendte han sig endnu en gang om til os tre (professor Kazanawa var også til stede) for endnu en gang at hilse os højtideligt, som kun japanerne kan det. Et minut senere var det hele forbi. I mellemtiden sang vi Lourdessangen. Politifolkene græd, – så grebne var de, men det var de ikke ene om.

Jeg kan også fortælle Dem, at vi i går morges blev kaldt til guvernøren, som ville give Yoneda meddelelse om hans henrettelse og ønskede ritualiet for »afskedsfesten« gennemført. Pater Nakayama læste Krist Konges messe i overværelse af de højeste embedsmænd. I begyndelsen af det afskedsmåltid, som blev holdt i forbindelse med messen, og hvor vi alle var til stede, var stemningen først pinlig og trykket. Her var det igen Yoneda selv, der med sin smilende ligefremhed brød isen. Deres navn og Deres breve fra Tyskland har været ham til stor hjælp. I morgen læser jeg messen for ham, men jeg er overbevist om, at det mod, der holdt ham oppe gennem alle disse år i fængslet, vil blive ham tilregnet som skærsild, og at han vil være os en værdifuld hjælp, hvad angår apostolatet i Hiroshima. I den overbevisning, at De selv er af samme mening, skynder jeg mig at give Dem meddelelse om det, der er sket.

A. J. Nagai S. J.«

(Pater de Changys japanske navn)

Kort efter kom der et brev, som var skrevet med fast hånd af Paul Yoneda selv. Også dette brev gengiver jeg her:

L. A. Dorn

NER

OLSKKE KIRKE BEVÆGELSEN

af dette løfte, (f. eks. 2,1-13; 8,14 ff.; 10,44-48; 11,15-18; 19,1-6).

Nu påstår katolske pinsefolk, at de oplever netop denne dåb i dag. Vel at mærke insisterer de på, at det ikke drejer sig om en hel ny dåb eller et nyt sakramente, der skulle erstatte »dåben med vand«. Derfor er benævnelsen »åndsdaab« også tvetydig, og man skulle gerne finde et andet udtryk, måske simpelt hen: »fornyelse i Ånden«. Imidlertid bruges »åndsdaaben« for at betegne en mærkbar oplevelse af Guds Ånds nærvær, af den Helligånd, som vi allerede har modtaget i dåben og firmelsen, men som af ukendt årsag ikke har kunnet åbenbare sig i al sin fylde i vort hidtidige liv. Denne nye Åndens manifestation er en følge af en levende tro på Kristi forjættelse (jfr. Ap. Gern. 1,4-5) og af udholdende bøn om, at Helligåndens kraft må frigøres i os, samt af en indre holdning af total overgivelse (»self-commitment«) til Kristus i beredskab på at følge hans vilje. De forhold, hvorunder Ånden »falder« på folk (for at bruge Apostlenes Gerningers talemåde), er ret forskellige. Det kan ske under bøn i »lønkkammeret«, ved en

retræte, eller mere almindeligt, når andre »åndsdaabte« ved håndspålggelse beder over dem, der ønsker Åndens fornyelse.

Et fælles træk i denne oplevelse, som i øvrigt kan få mange forskellige udtryk alt efter individets psyke og temperament, er en følelse af stor glæde og dyb fred. Dette bevidnes af så godt som alle åndsdaabte. Vedkommende gennemtrænges af en levende fornemmelse af Guds kærlighed og nærvær med en trang til at bryde ud i lovprisning af Guds store gerninger. Oplevelsen synes for manges vedkommende at være ret håndgribelig. Nogle udtrykker det således: »Vi har set Herren!«

Andre taler om en indre »varme«, som får én til at tænke på John Wesleys »marvellous warmth in my heart«. Kort og godt har man indtryk af, at der ved »åndsdaaben« sker en frigørelse eller forløsning af stærke følelsesmæssige kræfter.

En særdeles påfaldende manifestation, som ofte forekommer, er »tungetale«, eller måske bedre: »talen i sprog«, jfr. Ap. Gern. 10,44-46: »Endnu mens Peter talte således, faldt Helligånden på alle dem, som hørte ordet. Og alle de troende af jødisk herkomst, som var kommet derhen sammen med Peter, blev ude af sig selv af undren over, at Helligåndens gave var blevet udgydt også over hedningerne; thi de hørte dem tale i tunger og prise Gud.«

Hvordan skal denne »glossolalie«, som er årsag til så megen misforståelse og skepsis, forklares? En seriøs besvarelse af dette spørgsmål ville kræve en hel afhandling. Her kan kun berettes ganske kort om, hvad jeg på første hånd har oplevet.

I løbet af et bønnemøde kan det ske, at en af de tilstedeværende ganske sagte begynder at mumle nogle mere eller mindre artikulerede lyde, eller også sige noget, som helt igennem ligner et rigtigt sprog, en eller to sætninger, eller en længere sammenhængende udtalelse. Indtrykket er akkurat, som om man havde drejet op for et fremmed sprog i radioen. Ofte synes det at være et semitisk eller orientalsk sprog.³⁾

Men den smukkeste manifestation af »tunger« er en slags inspireret sang med melodiske glossolalier, som bølger frem og tilbage blandt hele forsamlingen. Det er meget vanskeligt at skildre dette mærkelige og samtidig betagende fænomen.

Nu er det sådan, at Catholic Pentecostals ikke plejer at lægge alt for megen vægt på tungetalens karisme. De husker apostlen Pauls ord om, at det ikke er den vigtigste af Åndens gaver (jfr. 1. Kor. 12, 10, 13,1 og 8-14,1-27).

I det hele har man en velgørende fornemmelse af, at tungetale inden for den

katolske pinsebevægelse, slet ikke dramatiseres. Den betragtes mest som en smuk og fortrøstningsfuld bønform for den enkelte troende, et tydeligt tegn på, at Helligånden beder i den pågældende (jfr. 1. Kor. 12,2).

Mange videnskabelige, sociologiske, exegetiske, teologiske, undersøgelser er blevet foretaget i USA, for at søge frem til en nøjagtigere vurdering af dette fænomen, og der findes i dag en lang liste over bøger om dette emne. Af det arbejde, der indtil nu er gjort, fremgår tydeligt, at tungetalen er en foreteelse, som slet ikke kan drages i tvivl, og man har genkendt sprog som f. eks. hebraisk, japansk og forskellige afrikanske dialekter. Fagkyndige oversættelser viser ofte smukke og poetiske lovprisninger af Gud og Kristus.

Hvad man nu end tænker om disse manifestationer i forbindelse med åndsdaaben, kan det ikke nægtes, at det, som er tiltalende inden for den karismatiske fornyelse, og samtidig dens mest karakteristiske træk, er en fornyelse af bønslivet, en dyb og inderlig bønform, som engagerer hele mennesket.

- 1) En meddelelse udsendt til pressen efter det første møde findes på side 20.
- 2) Jfr. »Pinsebevægelsen inden for den katolske kirke« af pater Vagn Hansen O.P. i Kirkens Verden, nr. 7 1970, side 206-214.
- 3) Man har fået filologer til at analysere lyd-bånd med prøver på tale; ind imellem var der indlagt optagelser af meningsløse lyde, som man havde fået nogle til at rable af sig. Filologerne opdagede de falske »prøver« hver gang. Talen i de ægte var struktureret som virkelige sprog, erklærede de, alt det andet var kun støj.

For flere måneder siden udsendte *Secretariatet for de Kristnes Enhed* følgende meddelelse om den dialog, der er indledt med Pinsebevægelsen:

»Efter forudgående drøftelser er der sluttet en overenskomst mellem den romersk-katolske Kirkes sekretariat for de kristnes enhed, forskellige kirker inden for pinsebevægelsen og deltagere i den karismatiske bevægelse i de protestantiske og anglikanske kirker med henblik på at indlede en dialog. Denne internationale dialog, der skal strække sig over en periode på fem år, kommer til at bestå i årlige møder, hvor midtpunktet for de teologiske drøftelser bliver Helligåndens rolle i kirkerne og de enkelte kristnes liv. Samtalerne skal henlede opmærksomheden på de to dimensioner, den erfaringsmæssige og den teologiske, af livets fylde i Helligånden.«¹⁾

Vi husker sikkert pave Johannes XXIII's bøn til Helligånden i anledning af det 2. Vatikankoncil: »Forny i vore dage dine undere som ved en ny Pinse!« Meget peger på, at denne bøn er ved at gå i opfyldelse. Vi ved, at der i de sidste fem-seks år inden for den katolske Kirke i USA er en hurtigt voksende bevægelse i gang, som hedder »den karismatiske fornyelse«, og som viser alle kendetegn på en autentisk vækkelse i Helligånden, idet karismatiske gaver, der ligner dem, der var almindelige i de første kristne menigheder, bliver mere og mere udbredt.

Katolikker, der inspireres af denne fornyelse, mærker en stærk intensivering af deres bønsliv, samt en dybere indsigt i Den hellige Skrift. Og udadtil fremviser de en samdrægtighed og næstekærlighed, som slår alle, der møder dem. Samtidig ledsages den karismatiske fornyelse af adskillige fænomener, der virker lidt underligt på os, så som »tunge-tale« og helbredelse af syge ved bøn og håndspålgelse.

Da den bevægelse er så godt som ukendt inden for den katolske kirke i Danmark,²⁾ kunne det være gavnligt at fortælle om den, især da den højst sandsynligt vil komme til at spille en vigtig rolle i Kirkens fremtid. I USA viser de katolske biskopper en levende interesse for denne fornyelse, selv om de endnu ikke har taget officiel stilling til den.

For at se denne katolske bevægelse i det rigtige perspektiv, må man huske, at der i De forenede Stater altid har været en stærk pinsebevægelse af den klassiske slags, som sikkert har betydning for dens karismatiske fornyelse inden for den katolske kirke, selv om denne i mangt og meget er væsentlig forskellig. I alt fald ville det være en misforståelse uden videre at tage afstand fra den katolske fornyelse simpelt hen, fordi man har et negativt billede af pinsebevægelsen

som en noget overspændt protestantisk sekt.

I katolske kredse begyndte det hele som svar på nogle få katolikkers bøn om at leve et mere intenst kristenliv. En lille gruppe lærere og studerende ved Duquesne-universitetet i Pittsburg samledes i foråret 1967 for ved drøftelse og bøn at opdage, hvad der manglede i deres liv som katolske kristne. De følte, at krisen i Kirken skyldtes et alt for overfladisk trosliv selv hos dem, der regelmæssigt deltog i Messen og modtog sakramenterne. I fællesskab overvejede de Det ny Testaments lære om Helligånden og bad inderligt om, at der ville ske et nyt Pinseunder i Kirken, sådan som pave Johannes havde bedt om. Deres længsel blev opfyldt ved »Åndens dåb«, hvis mest iøjnefaldende, om end ikke vigtigste manifestation, er tungetalens gave – i øvrigt også den mest om-diskutable af de karismatiske gaver. (jfr. 1. Kor. 12, 10–28 og kap. 14).

Omtrent samtidig skete noget lignende ved Notre Dame-universitetet, og derfra har bevægelsen hurtigt spredt sig over hele USA. For tiden er det mest aktive center Michigan-universitetet i Ann Arbor. Bevægelsen udgik altså fra universitetsmiljøet, og det er karakteristisk for den karismatiske fornyelse i Nordamerika, at den udbredes mest mærkbart hos akademikere, selv om den ikke er begrænset til disse kredse. Tværtimod: alle samfundsklasser blev snart repræsenterede i disse bønnegrupper, der tiltrak præster, ordensfolk, husmødre, forretningsfolk, søgende kristne m.fl.

I modsætning til mange andre grupper, der overalt er opstået inden for Kirken i den sidste halve snes år, tænker de karismatiske grupper ikke på at nedbryde etablerede strukturer eller danne en »undergrundskirke«. Snarere tager de aktiv del i menighedslivet, når det er lægfolk, eller, hvis det drejer sig om ordensfolk, i kommunitetslivet i de respektive ordenssamfund.

Typisk for bevægelsen er det, at deltagerne beder meget alene og i grupperne. Disse bedekredse, som opstår overalt, er faktisk det mest virksomme middel til fornyelsens hurtige vækst. Gennemgående holdes der et møde om ugen, hvor deltagerne antal varierer fra 10–20, hvis man møder i et privat hjem, eller 400–500, når det sker i en menighedssal. Normalt åbner en leder, præst eller læg, mødet ved et kort indlæg, så følger salmesang og korte kommentarer til skriftsteder.

Den enkelte beder, enten i stilhed for sig, eller siger bønnerne højt, og bønnerne er mødets midtpunkt. Bønnerne støttes af sang, med eller uden instrumentledsagelse, mens bibellæsning (ofte Davids salmer), samt personligt vidnesbyrd er me-

TO DIMENS

DEN K OG PIN

get almindelige. Eventuelt kan der forekomme tungetale eller »profeti«, dvs. et opmuntrende eller advarende budskab for at styrke deltagerne tro. Under, eller også mod slutningen af mødet, der gerne varer halvanden time, sker det, at man lægger hænderne på nye medlemmer og beder over dem. Stemningen er rolig og afslappet, næsten prosaisk, stik modsat den sædvanlige forestilling, udenforstående har af lignende møder indenfor den klassiske pinsebevægelse. Man har snarere indtryk af enfoldig fromhed og stor bønsviver. Man kan undertiden føle sig lidt flov og irriteret over denne næsten barnlige fromhed med et trohjertet kammerateri, som ligner stemningen omkring bålet i en ungdomslejr.

Grundlæggende for den karismatiske fornyelse med dens forskellige udtryksformer er imidlertid det, som hedder »åndsdåben«. Der fortælles om denne dåb forskellige steder i Det ny Testamente, f.eks. Lk. 3,16, men især dér, hvor Kristus lover Helligåndens komme (jfr. Joh. 14,15–19; 16,7–15 o.l.), og i Apostlenes Gerninger hører vi om opfyldelsen

op til fornyet overvejelse. Men disse overvejelser hverken kan eller må forstyrre os med hensyn til det væsentlige.

Bibelen er en forkyndelse af Guds ord, der i et og alt peger hen på Kristus som sit centrum og mål. En meget begavet teolog i Paderborn sagde engang: »Bibelen er ikke Guds ord, – den indeholder Guds ord.« Det er udmærket sagt. Eksegeterne kan forske århundreder igennem for at finde frem til en bedre udlægning af Bibelen og skelne det tidsbestemte fra det egentlig guddommelige, så Guds ord kan træde stadig klarere frem. Det er uundgåeligt, at de af og til kommer på afveje, og prøver noget, der senere viser sig at være et vildspor, men det må ikke på nogen måde forstyrre os. Der er meget i Bibelen, som vi enten endnu ikke eller slet ikke forstår. Men så lad os holde os til det, vi forstår, – det er uendelig meget og af største betydning for vort liv.

3. Jeg tror på Kristi kirke, – den er indstiftet af Kristus og har fået sin sendelse og sin fuldmagt af ham

Kirken, som har sit udgangspunkt i Kristus, er ikke bare en forsamling af troende eller en indretning til gavn for dem, – den er indstiftet af Kristus og har fået sin sendelse og fuldmagt af ham. Man kan i detaljer diskutere denne sendelses og denne fuldmagts indhold og begrænsning, og man kan diskutere Peterembedet, bispe- og præsteembedet, sakramenternes indhold og virkekraft osv., og Kirken kan selv i tidens løb få større indblik i disse ting (eller komme ud i tvivl og tab), men vi skal og må tro, at Kristus selv er virksom i sin kirke.

4. Jeg tror på et personligt videre liv efter døden

For det enkelte menneske er ikke alting forbi med døden. Også dette hører til den substans i troen, som vi ikke kan opgive. Det er med vilje negativt formuleret, fordi den nøjagtige betydning af begreber som »udødelighed« og »en

udødelig sjæl« dårligt lader sig udtrykke positivt. Men vi kan og skal tro, at ikke alting er slut med døden, og at der findes skyld og sone, nåde og herlighed hinsides døden.

Hvis man tror fast og oprigtigt på disse fire punkter og gør, hvad man kan, for at leve i overensstemmelse med det, tror jeg, man er en sand kristen, selv om man måske tvivler nok så meget på de overleverede trosformuleringer og på de kirkelige sædvaner og metoder.

Disse fire punkter er ganske vist ikke nogen fuldstændig trosbekendelse. Men det er de overleverede trosformulerin-

ger (selv Credo) heller ikke. Der er heller ikke tale om hverken paver eller biskopper, om nadveren eller om 7 sakramenter. Og dog er Credo den dag i dag en gyldig trosbekendelse.

De nævnte fire punkter ser for mig ud til at være de væsentligste orienteringspunkter for den tid, vi lever i, – og de punkter, man kan holde sig til i den forvirring, der behersker vor tid, og som man kan rette sig efter, og hvormed man også i dag i frihed og sikkerhed kan være en sand kristen.

Usikkerhed og nyfortolkninger kan ikke bringe os ud af fatning. Lad os bare forholde os afventendel

Noget, væsentligt, som er nok til at leve på, ved vi i hvert fald. Ganske vist er det ikke, hvad kvantiteten, men nok hvad kvaliteten angår, uendelig meget – og dertil afgørende. Og det er noget, man ikke skal ringeagte, men i glad tilid og forvisning realisere i sit liv.

Den fylde og kraft, der er til stede i de fire nævnte grundlæggende sandheder, vil ganske vist først den fuldstændige opleve og fatte, der – måske en uge i træk – mediterer dem punkt for punkt og prøver at føre dem ud i livet. Derved opdager man ikke alene deres betydning, men også den stråleglans, der udgår fra dem.

MIDT I EN FORVIRRET TID (2. afsnit)

DE 4 DYBESTE SANDHEDER I VOR TRO

Men hvad er det så for sandheder, der er i den grad grundlæggende og står forrest i rækken?

1. Jeg tror på en personlig Gud

I første række står troen på den personlige Gud. Gud er for os ikke verdensaltet som helhed, og han er heller ikke en idé, en kraft i verden, »noget«, – han er ikke bare det uendelige, det evige, guddommen, det udsigelige, mysteriet, men en person, hos hvem vi erkender et »Jeg«, og som vi kan sige »du« til. Det har Kristus lært os, og det regnes også af andre religioner for den afgørende erkendelse. Og menneskehjertet er helt og aldeles indstillet på dette. Alt andet er fortvivlelse og fører i sidste instans til nihilisme.

Personligheden er ganske vist altid et mysterium (også den menneskelige). Hvem kan udforske sit eget »jeg« til bunds – eller det »du«, vi står over for hos et andet menneske?

Men selv om vi stadig langt fra ved alt om personen, og vi oven i købet i kraft af den moderne psykologi er blevet usikre over for meget af det, der tidligere forekom os sikkert, betyder ordet »person« dog stadig et væsen,

man kan sige »du« til, og som er i stand til at yde og tage imod kærlighed, udøve frihed, træffe afgørelser, kommunikere og mødes med væsener af samme art, og som har en bevidsthed, en selvbevidsthed og et ansvar. Derfor er »personen« tilværelsens øverste ting.

Det er Gud for os. Kristus har lært os at sige »Fader«, »vor Fader« til Gud. Hele verdensaltet er ikke uden videre stumt, og vi er ikke ensomme væsener, som ingen svarer, og som ikke har noget at holde os til i et uhyre univers. Vi har tværtimod direkte forbindelse med dette højere væsen, som vi har fået lov til at kalde Fader.

Ifølge den kristne tro er der i dette væsen oven i købet tre Personer, »Fader, Søn og Helligånd«. Hvordan noget sådant er muligt, og hvad det i sidste instans betyder, kan selv den dygtigste teolog ikke fatte. Men ét er sikkert, og det er, at vor Gud ikke er en ensom, om man så må sige i sig selv rugende Gud, men at han er den højeste grad af liv, erkendelse og kærlighed og opfyldt af den største lykkelighed. Vi kan måske sige, at Gud rummer et trefoldigt både »jeg« og »du«, og disse tre »Personer« står ikke bare enkeltvis over for hinanden, – de betinger hinanden indbyrdes og er i deres inderste væsen knyttet til hinanden: Fa-

deren er kun Fader, fordi han har og »føder« en Søn, Sønnen er kun Søn og Person, fordi han fødes af Faderen, og Helligånden, som er det personlige udtryk for den inderste samhørighed mellem Faderen og Sønnen, udgår fra dem begge. Disse »Tre« kan faktisk slet ikke »opregnes hver for sig«, – der er ikke tale om 3 guder. Forholdet er i sit inderste væsen ikke statisk, men dynamisk. Men det hele kan fra vor side kun blive til en stammen om et uigennemtrængeligt mysterium.

Mere kan vi ikke sige.

Men er det ikke afgørende, – er det ikke uhyre meget?

Verden med dens enorme kræfter, dens udvikling, dens mennesker og dens problemer er skabt – ikke ved et tilfælde, ikke af egen kraft, ikke af en blindt rådende skæbne og ikke ved en uundgælig udvikling eller åbenbaring af guddommen, men af den personlige Gud i kraft af en frivillig beslutning fra hans side om at give skabningen del i sit liv og sin nærværelse.

Men når man siger det, ved man samtidig, at der er uhyre problemer forbundet med det: Hvad betyder det »skabe af intet«? Hvad betegner og betyder »udvikling«? Hvor fra stammer det onde og det slette, lidelsen og døden i verden, når det er Gud, der har skabt den?

Trods disse og lignende spørgsmål er svarene ovenfor et fast udgangspunkt for alle vore overvejelser, og desuden er de en klippefast grund, hvor vi kan få fodfæste. Indvendingerne kan ikke rokke os.

Hvis man fandt et ur på havets bund eller i en hule i Sahara eller på månen, ville intet menneske ved sine fulde fem sige, at det var opstået ved et tilfælde eller som følge af en »udvikling« gennem millioner eller milliarder af år. Det er frembragt af en fornuft og forudsætter en tænkende ånd, og hele den uhyre ørken, der omgiver uret, kan ikke modbevise den kendsgerning, at uret er frembragt af en fornuft. Ligegyldig hvor megen uretsfærdighed og hvor meget ondt der

findes i verden, kan det ikke modbevise det gode og det meningsfyldte, om det så kun er en eneste sommerfugl eller et eneste menneske, – noget sådant kan kun være skabt af en tænkende ånd. Trods alle de indvendinger, der er fremsat siden Kant, forekommer dette »gudsbevis« mig at være det eneste, der ikke er afhængigt af et bestemt filosofisk system, men som er umiddelbart tilgængeligt for tanken.

2. Jeg tror på Jesus Kristus. Han er mere end bare et menneske

Kristus er på en ganske særlig måde sendt af Gud til verden for at bringe den hans budskab, forløsning og nåde. Han har vist, at han var det, ved et liv uden mage, en død uden mage, uhørte undere og det uforlignelige budskab, han har bragt os.

Vi kalder ham Guds Søn. Det er han også. Hvordan dette er muligt, ved vi ikke. Teologerne har udtænkt geniale systemer og begreber for at forklare det. Og vi respekterer disse udsagn. De tager sigte på det rigtige, det urokkeligt sande. Men ingen af dem er i stand til at forklare mysteriet.

Desuden stammer de fra et sprog og en begrebsverden, som ikke mere er vor. Hvilken teolog ved nøjagtigt, hvad han siger, når han kalder Kristus Guds »Søn«? Gud har bestemt ingen sønner, som vi mennesker har sønner. Et menneskes fødsel er for øvrigt også et mysterium. Når nogen derfor simpelt hen tror og beklender, at Kristus er mere end et rent og skært menneske, har han forstået det væsentlige. (Ingen tænker i dag i denne forbindelse på arianisme eller nestorianisme eller noget andet af samme art.)

Og det er alt nok. Det er hvad vi har brug for i vort religiøse liv, og langt mere storslået udtrykt. At Maria har spillet en særlig rolle ved denne »Guds menneskevordelse«, og at hun som følge deraf har gjort sig fortjent til en særlig ærbødighed fra vor side, er helt sikkert. Hvori hendes tjeneste i enkeltheder bestod, har man i dag taget

NIELS STENSEN HJEMKOMST 1672

Anne-Liese Thomasen

Efter det meget omskiftelige rejseliv i Niels Stensens ungdomså så det i 1671 ud, som om hans urolige ånd havde fundet sit endelige virkefelt i Firenze, hvor han på det tidspunkt næsten udelukkende beskæftigede sig med geologisk forskning. –

1667 var Stensen konverteret til den katolske Kirke, og en samtidig hjemkaldelse fra den danske konge, der ønskede at sikre sig den geniale unge anatom som lærer og forsker ved Københavns Universitet, var blevet trukket tilbage, da man i Danmark hørte om Stensens konversion til den katolske tro. Niels Stensen, som i grunden ikke havde noget større ønske end at finde et levebrød i sit fædreland, var dybt skuffet over tilbagetrækningen af den kongelige hjemkaldelse, og i den følgende tid rejste han rastløs igennem det halve Europa, stadig i håb om, at man i Danmark alligevel ville vise religiøs tolerance og give ham mulighed for at virke som videnskabsmand i sit fædreland.

Men efter den store Europarejse vendte han i 1670 ved Ferdinand II af Medicis død tilbage til Firenze – uden at have været i Danmark. Ferdinands efterfølger, Cosimo III, gav Stensen en passende bolig og de bedst tænkelige kår for hans videnskabelige arbejde og for udfoldelsen af hans religiøse liv. Stensen synes da at have følt trykthed og harmoni i tilværelsen i en kreds af trofaste italienske venner og for det meste optaget af sit frugtbare videnskabelige arbejde med tyngdepunkt i geologien.

Men vinteren 1671/72 kom der en ny hjemkaldelse fra den danske konge – uanset Stensens katolske tro. Tillidsfuldt fulgte han den kongelige opfordring, som var udstedt ved ungdomsvennen Griffenfelds mellemkomst.

Stensen havde sidst været i København i 1664, da både hans anden stedfader og kort efter hans moder døde.

Allerede dengang havde han næret et berettiget håb om at blive udnævnt til anatom ved Københavns Universitet. Men den almægtige professor Thomas Bartholin (1616–1680) havde fulgt sin sædvanlige familiepolitik og derved forbigået den allerede internationalt berømte unge forsker Niels Stensen til fordel for sin slægtning Mathias Jacobsen.

Da Stensen vendte tilbage til København i juli 1672 – for nu 300 år siden – blev han udnævnt til *Anatomicus Regius*. Han blev med andre ord heller ikke denne gang professor ved Københavns Universitet, men med dissektionen af en henrettet kvinde og sin dertil knyttede glansfulde anatomiske kommentar introducerede Stensen sig for et talrigt og lærd forum som sin fødebyes højtbegavede anatom. Det var dog ikke udelukkende anatomen, der talte ved denne demonstration. Som altid gav Stensen også ved denne lejlighed sin dybe beundring for Guds skaberevne tilkende, og fremfor alt udtrykte han sin respekt for Guds fuldkomneste værk: mennesket, da han udtalte sine berømte ord:

»Skønt er det, vi ser,

Skønnere det, vi erkender,

Skønnest af alt er det, vi ikke fatter.«

Denne ydmyge religiøse bekendelse fra Stensens mund bevirkede omgående, at han efter en sådan introduktion ikke fik lejlighed til yderligere offentlige videnskabelige demonstrationer. I bedste fald kunne han få nogle dyrekadavre til dissektion inden for en lille, privat kreds. Selv kansler Griffenfelds protektion nyttede ikke. Samtidig med at Stensen ikke fik mulighed for videnskabelig udfoldelse, savnede han stærkt et religiøst liv, og han længtes meget efter den af troen prægede atmosfære i Firenze. I et brev til nonnen Maria Flavia i Annalenaklostret i Firenze, som havde haft stor indflydelse på Stensens konversion, skrev han: »I har uden tvivl hørt om den

lille Kirkes Stilling her, hvor vi kun har én Messe, saavel til Højtider, som de andre Dage – iøvrigt er der ingen Forhindringer . . . Men Misbrugene, som de findes hos de ugudelige blandt Katolikkerne, er så stærkt indprentede i deres Sind, at de ikke kan eller rettere sagt vil tænke nærmere over Læren.«

Stensen boede stille og tilbagetrukket hos sin søster i familiens gamle hjem i Klareboderne, men angrebene mod ham holdt ikke op. Dybt såret blev han, da Johan Brunsmann, der var rektor for Herlufsholms lærde skole, påstod, at Stensen kun havde skiftet religion for at vinde en bestemt kvinde, men var blevet narret af hende. Han forblev dog stadig katolik, fordi han var for stolt til at indrømme sine fejl, mente rektor Brunsmann i sin bidske bagvaskelse.

Forholdene var på alle måder utålelige for Stensen, hvorfor han i 1674 gennem sin indflydelsesrige ven Griffenfeld søgte og fik bevilget sit rejsepas. Han vendte tilbage til Italien, hvor man ved Medicihoffet på ny tog tillidsfuldt og gæstfrit imod ham. Han virkede som den unge hertug Ferdinands huslærer, mens hans i stilhed nærede ønske om at tjene Kirken som præst blev mere og mere uafviseligt for ham, og videnskaben hørte for ham kun fortiden til, da han i 1675 blev præsteviet i domkirken i Firenze.

Sin fødeby genså Stensen kun én gang endnu under et kort ophold, da han året før sin død som katolsk biskop og præst kom til København, hvor han dog kun virkede i det skjulte, idet det under afsnittet »Misgerninger« i Christian V's lov af 1683 var blevet fastslået, at »ingen, som er affalden til den Papistiske Religion maa tage Arv eller maa bo i Kongens Rige, og at Munke og Jesuiter og lignende gejstlige Personer ikke under deres Livs Fortabelse maa opholde sig i Landet«.

Eneste færge i det sydlige Sudan

har faktisk levet af mindre end det, der regnes for eksistensminimum. Opbygningen af Sydsudan sker derfor næsten helt fra bunden.

Den katolske Kirke i Sydsudan

De katolske hjælpeorganisationer arbejder normalt gennem den lokale Kirke ikke blot for at sikre, at penge ikke går tabt, men også for at de kan udnyttes bedst muligt. Dette er imidlertid ikke muligt i Sydsudan, da Kirken bogstavelig talt hverken har struktur eller organisation tilbage. De katolske hjælpeorganisationer har derfor erklæret sig villige til at overtage regeringsprojekter. I Sydsudan er der for øjeblikket 1 biskop, 2 monsignores og omkring 35 præster, alle er sudanese. Hvis de præster, der forlod landet med flygtningene, kommer med tilbage, vil der være ca. 65 præster til omkring 400.000 katolikker i et enormt stort område, og de har næsten ingen transportmidler. Indtil for et par måneder siden var det forbudt præsterne at bevæge sig uden for et par byer uden militæreskorte, så i mange år har de set meget lidt til deres sogne og de ødelagte missionsstationer. Der findes ingen organisationer af lægfolk, og præsterne har ingen uddannelse i administration og organisation, så bare at åbne nogle få af de ødelagte missionsstationer vil være en kæmpeopgave. Præsterne og alle i Sydsudan har gåpåmod, de er herlige mennesker, men uden vor hjælp kan de ikke udrette meget. Biskoppen af Khartoum og Vatikanets ambassadør er eminente og arbejder utrætteligt for Sydsudan, men heller ikke de kan gøre meget uden hjælp fra os kristne.

Den universelle Kirke

Dette indlæg kan jo ikke være andet

end en lille orientering. Situationen er særdeles alvorlig – hvis vi ikke hjælper Sydsudan nu, vil der opstå en virkelig katastrofe for tusinder af mennesker. For øjeblikket er det centrale ikke at hjælpe Kirken som sådan, men alle mennesker i Sydsudan, fordi deres eksistens er truet, og de er vor næste. Politisk er situationen ustabil, så der må handles diplomatisk – men handles må der! Eksperimentet med en regionalregering for Sydsudan må lykkes, så de kræfter i Nordsudan, der er imod at Sydsudan har opnået en vis selvstændighed, ikke igen kommer til magten, hvilket kunne forårsage en endnu frygteligere borgerkrig.

Mange hjælpeorganisationer fungerer godt, men de ledes næsten alle af en håndfuld »professionelle«, der må gøre et kæmpearbejde for at skaffe penge til ofrene, hver gang der opstår en katastrofe et eller andet sted i verden. Der gives ganske vist normalt store beløb, men det er, ligesom om katastrofen ikke mere vedkommer os, når vi først har betalt. Ofte bliver ofrene noget abstrakt, som ikke er del af vort kristne liv. Hvis den universelle Kirke ikke blot skal være en teori, må vore kristne hjælpeorganisationer blive en del af os. Dette livsvigtige arbejde kan simpelt hen ikke overlades til få »professionelle«.

Hjælpearbejdet er til en vis grad som at drive en stor forretning, men det, der ligger bagved, er jo Kristi kærlighed, de kærlighedsgerninger, som Kierkegaard har forklaret især os danske så eminent. Ligesom det er på høje tid, at der er flere kristne, der arbejder politisk og tager ansvar for retfærdighed i verden, må der være kristne, der sideløbende dermed tager ansvar for at skaffe hjælp til katastroferamte. I næstekærlighedens tjeneste må alle vi kristne ifølge definition være professionelle.

Vi kan ikke nøjes med at give en skilling for hver blodig historie vi hører. Vi må give regelmæssigt, ikke blot den dag katastrofen kommer, men afhjælpe nød overalt.

I øvrigt er jeg overbevist om, at vi kun redder kristendommen i Danmark ved uafbrudt at finde ud af, hvem vi er næsten til.

Hovedvej i Sydsudan

Borgerkrigen

Da Storbritannien ville give Sudan uafhængighed, var de 3 sydprovinser, som er større end Tyskland, Holland og Frankrig tilsammen, bange for at komme helt i lommen på det arabiske nord. I 1955 forsøgte tropper fra syden et oprør, men det mislykkedes. I de følgende år anrettede tropper fra norden frygtelige blodbade i syden, og befolkningen flygtede i stort antal til nabolandene og ud i busken. Nogle få år senere beslaglagde regeringen alle kristne skoler. Arabisk blev indført, og det lærtes efter Koranen. I 1964 blev alle missionærer udvist. De 4-5 millioner negre frygtede en total undertrykkelse fra de ca. 11 millioner araberes side. I mellemtiden opstod i syden en guerillamodstandsbevægelse Any-Nya. Borgerkrigen varede 17 år, og det er sandsynligt, at 200.000 mennesker døde. Ikke alle blev myrdet, men mange døde som følge af krigen på grund af sygdom, underernæring og udmattelse. Utallige missionsstationer og mange landsbyer blev ødelagt eller helt brændt af, og fra en halv til en million mennesker er flygtet fra deres bosteder.

Fredsafslutning

Ved majrevolutionen 1969 blev Nimeiri præsident, og han tog skridt til forsoning med syden. I juli 1971 forsøgte kommunister et kup, som mislykkedes. Mange i norden var mod Nimeiris fredspolitik, og hans stilling var noget vaklende, så samtidig med at han ønskede fred, havde han også brug for sydens støtte. Efter et enormt forarbejde blev freden ratificeret i marts 1972. Kirkernes Verdensråd spillede en stor rolle ved at formidle mellem parterne, og dette er efter fortjeneste blevet slået stort op i pressen. Mærkeligt nok beret-

ter IDOC så i nr. 7, 1972, at den Katolske Kirke og især Vatikanet ingen rolle spillede for fredsafslutningen. Imidlertid har den Katolske Kirke og Vatikanets repræsentanter i årevis forsøgt at formidle fred, selv om det selvfølgelig lå i sagens natur, at de måtte gå stille med dørene. Under alle fredsforhandlingerne var der en katolsk repræsentant til stede.

Hjælpeorganisationerne

Regeringen i Khartoum indbød verdens hjælpeorganisationer til en konference for at forberede hjemkomsten for flygtningene fra busken og fra nabolandene. Regeringen havde i hast forberedt planer, men på grund af dårlig kommunikation og manglende facts var der usikkerhed med hensyn til flygtningenes antal og om, hvornår og hvor mange der ville vende tilbage. Planerne var derfor ofte urealistiske, der opereredes med astronomiske summer og udviklingsprojekter, som de private organisationer ikke kunne leve op til. Ikke desto mindre lovede kirkelige organisationer straks hjælp, og i april indbetalte f.eks. tysk Caritas alene 200.000 kr. på en speciel konto, som står til rådighed for regeringen. Siden da har de katolske biskopper i Tyskland givet 2 millioner kr. til arbejdet i Sydsudan. Desuden udsendte organisationerne repræsentanter, der skulle planlægge, hvordan man bedst muligt kunne arbejde med de private midler, der stod til rådighed.

Administrationsvanskeligheder

Den udpegede regionalregering for syden, der står for planlægning og koordinering af hjælpen, har en uhyre vanskelig opgave. Den mangler bogstavelig talt alt, hvad der er brug for til at opbygge en administration. På grund af de enor-

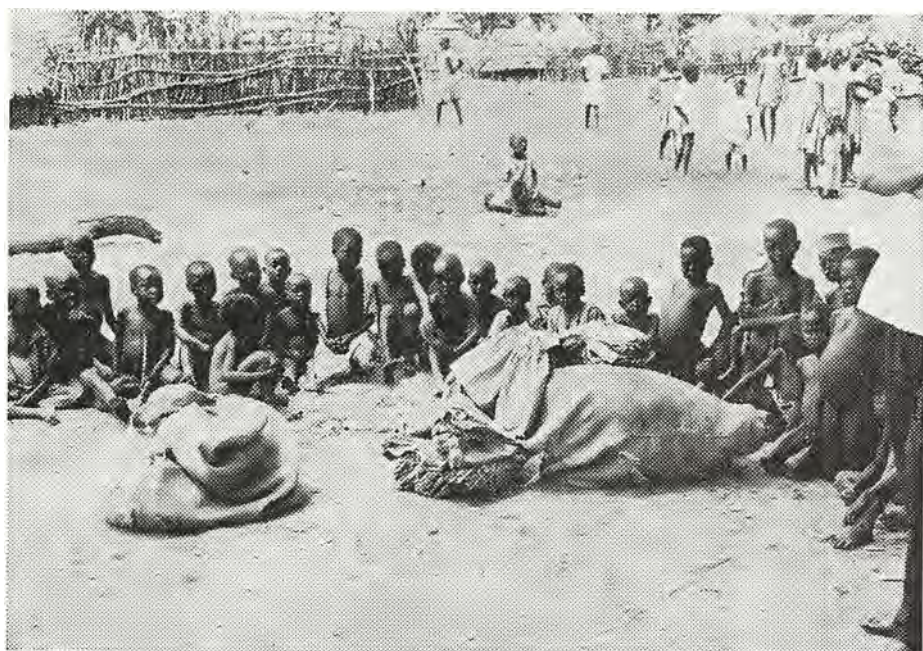

Domkirken i Juba (bygget før missionærerne blev udvist)

me afstande og dårlige transport- og kommunikationsforhold er det vanskeligt at samle facts og få tal, man kan stole på. På trods af god vilje er de private organisationer indbyrdes og i forhold til regeringen endnu ikke koordineret, men man er på vej. Heldigvis kom de store mængder flygtninge ikke tilbage så hurtigt, som man havde regnet med, hvilket gav et lille pusterum.

Flygtningene

Imidlertid kommer flygtningene nu tilbage i tusindtal, og det bliver nødvendigt at skaffe dem noget at spise i nogle måneder, indtil de kan klare sig selv. Umiddelbart er der også brug for at give dem tag over hovedet, medicin, klæder og landbrugsredskaber. Dette kan delvis kombineres med opbygningen af landet som sådan, men udviklingshjælpen bliver dog en årelang kæmpeopgave efter den første livsvigtige hjælp. Transportproblemer giver nogle af de største vanskeligheder. Der er ingen asfalterede veje, og i regntiden er mange jordspor, som jeg ved af bitter erfaring, ufremkommelige. De 3 flyvepladser baner er også af jord. Jernbanetrafikken og trafikken på Nilen er helt utilstrækkelige. Størstedelen af befolkningen lever på en slags sten- eller jernaldertrin. At de har overlevet så længe er utroligt, for mange

Uddeling af tøj

Allermann og overlæge Hovesen fra Grenå, pastor Ågård fra Gjerrild, repræsentanterne for Historisk Samfund, museumslederen fra Øm og forvalteren af Ømborgen med fru. De to sammenhængende spisestuer rummede tilsammen 100 personer. Med særlig tillidelse – som også var nødvendig for at søstrene kunne tage med til Øm – kunne søstrene spise sammen med gæsterne. Igen var man til en »familiefest«, hvor de mange taler gav indtryk af og udtryk for den store betydning, Sostrup Kloster har for denne egn af landet.

Mellem stegen og isen forlod alle bordet for at se fjernsynets korte, men gode reportage fra Øm, idet det næppe kunne forventes, at denne vil blive gentaget.

Man gik igen til bords, og talernes række fortsatte, og først efter kl. 21 brød man op, og gæsterne kørte bort, mens de utrættelige søstre og deres gode hjælpere tog af bordet og dækkede morgenbord til over 60 personer, – så livligt er der på Sostrup i sommertiden.

Næste morgen kl. 6,30 læste generalabbed Sighardus Kleiner konventualmessen i den smagfulde klosterkirke, som ved den tidligere apostoliske delegat for Norden, ærkebiskop Heims storstilede støtte – og ved hjælp fra mange andre sider, bl. a. den katolske ungdom i Danmark og Tyskland – for nogle år siden blev indrettet i den gamle fredede staldlænge, hvis ydre bevaredes i sin oprindelige skikkelse med det mægtige stråtag.

Kl. 8 præcis forlod ordenens overhoved igen Sostrup med en dagsmarch på næsten 800 km foran sig til det næste møde i denne rolige mands verdensomfattende arbejde.

For dem, der forstår Sostrups og Øms betydning, var det en stor oplevelse at være med til dette jubilæum, og det gjorde indtryk på alle, da generalabbeden i sin tale på Sostrup om aftenen tog den sidste tanke fra sin tale på Øm op og udtalte håbet om, »at der på den ene eller den anden måde – vi véd endnu ikke hvordan – må opstå nyt liv – selv om det ikke sker direkte som i Ezekiels syn (se Ez. 37, 1–14) – af de grave som rummes i Øm.«

Bent Lange

HJÆLP TIL SYDSUDAN

Bent Lange, S.J.

I marts endte den 17 år lange borgerkrig mellem Nord- og Sydsudan. Pater Bent Lange S.J. har i 3 mdr. været udsendt af Caritas Internationalis for at koordinere katolske hjælpeorganisationers arbejde i Sydsudan og være forbindelsesmand til andre hjælpeorganisationer og til regeringen. Forum har bedt ham skildre baggrunden for borgerkrigen og hjælpearbejdet, der nu er påkrævet.

Sudans blodige historie!

Sudan, det største land i Afrika, har en blodig historie bag sig. Tusinder af slavers ulykkelige liv er begyndt her. Ægyptiske og tyrkiske ekspeditioner har plyndret og myrdet. Under britisk herre-

dømme blev kløften mellem det arabiske nord og det negroide syd stærkt uddybet. Et vist udviklingsfremskridt fandt sted i den nordlige del, medens den sydlige næsten stod i stampe. Princippet »del og hersk« blev virkningsfuldt gennemført. De kristnes tal var meget lille i det muslimske nord; til gengæld opstod blomstrende missionsstationer i syden, hvor størstedelen af befolkningen var hedninger. Man regner med, at der nu er 450.000 kristne sydsudanese. Skolevæsenet fik et mægtigt opsving takket være missionærerne, undervisningssproget var engelsk modsat arabisk i norden.

af Historisk Samfund for Århus Stift i en ny udgave 1968. Den har også tjent som baggrund for Don Bosco bogen »Knægt i Øm« af Anker Tidemann). Nu ejer Samfundet hele klosterarealet med en museumsbygning.

Naturligvis måtte formanden mindes de mænd, der havde haft størst betydning: Arkitekt C. M. Smidt fra Nationalmuseet, dr. Kr. Isager, bibliotekar Ejler Haugsted, Samfundets formand fra 1916–1952, og ikke mindst den mand, der havde vogtet skattene på stedet, museumsleder Anders Andersen.

En særlig tak rettedes til den nuværende museumsleder Garner Nielsen, der stod for dagens udmærkede praktiske arrangement, hvor diskret anbragte højtalere og mikrofoner gjorde det ubesværet for de tilstedeværende at høre alt, hvad der blev sagt, trods blæsten.

Formanden gav derpå ordet til prior Frans van Haaren fra Olsker på Bornholm, der gav en kort oversigt over cistercienserordenens udvikling fra reformationen til i dag med alle vanskelighederne og reformerne, der mundede ud i, at cisterciensere og karteusere i dag søger at genoprette den oprindelige enhed.

Derpå tog generalabbeden ordet og sagde:

»Kære brødre i Kristus!

Det sted, hvor vi nu står, er helligt gennem cisterciensermunkenes liv i stilhed og bøn. Desværre kan vi ikke se tilbage på 800 års uafbrudt virksomhed, men dog var munkenes liv og virke gennem næsten 400 år så værdifuldt, at det er godt, at Historisk Samfund for Århus Stift har draget det frem af historiens mærke ind i nutidens lys.

Som generalabbed for cistercienserordenen glæder jeg mig over, ved denne højtidelighed at udtale ordenens anerkendelse over for de munke, som hviler her:

Kære hensovede medbrødre, jeres virke er ikke glemt, jeres lovprisning af Gud toner videre ind i evigheden. Jeres indsats for at hjælpe de lidende beundres ud over landegrænser, og om jeres kendskab til menneskelegemet bygning er disse grave et talende vidnesbyrd.

Lad min tak og min beundring nå jer

tværs over graven ind i evigheden, hvor I – efter endt virke – hviler i Gud.

I min tak indbefatter jeg også alle dem, der har bidraget til, at denne mindefest kunne afholdes, først og fremmest den utrættelige vogter af dette sted, museumsleder Holger Garner Nielsen.

Måtte det være Guds vilje, at der fra disse ruiner opstår nyt liv, et liv til Guds ære og til menneskers gavn.»

Abbeden talte på tysk, men talen blev gengivet på dansk og umiddelbart efter fulgte messen, hvor generalabbeden blev assisteret af prioren og af præmonstratenserpater Lemaire fra Silkeborg.

Pater Kiel S. J. fra Århus ledede det lille kor og nu celebrerede efter 412 års forløb cistercienserordenen igen højmesen på den grund, hvor den i 388 år havde haft til huse, og hvor korbøn og messe havde lydt uden afbrydelse. Det kunne ikke undgå at gøre indtryk på alle tilstedeværende, om de var katolikker eller ej, fordi det netop var de interesserede, der var samlet.

Efter messens afslutning fik arkitekt J. Hertz ordet. Han talte som repræsentant for den eneste officielle institution, der har med Øm at gøre: Rigsantikvarens Folkemindeforvaltning. Det var lykkedes Kulturministeriet at er-

hverve den sidste ejendom, der naturligt »hørte med« til arealet. Den stråttækte bygning var nænsomt istandsat og indrettet som udstillingsbygning og blev nu af arkitekt Hertz overdraget i Historisk Samfunds varetægt.

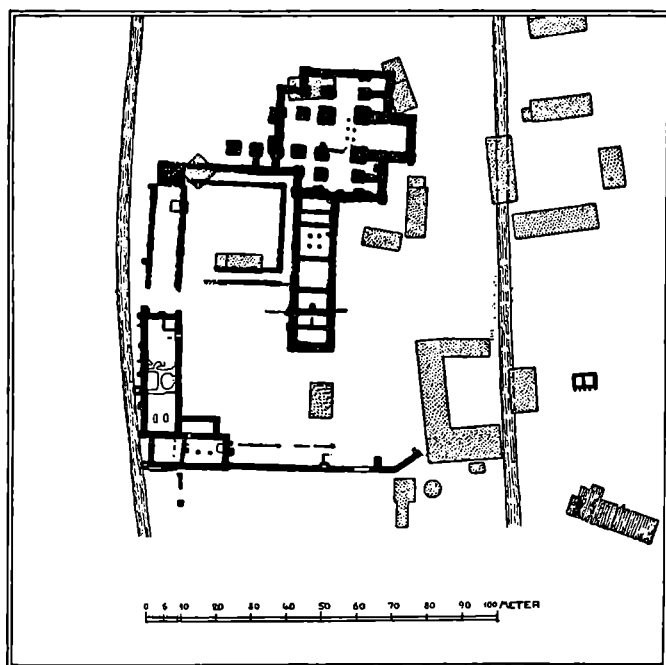
Den næste taler var museumsleder Anders Andersens datter, som overdrog Historisk Samfund faderens originaltegninger, især over kirkegården. Formanden takkede for dette værdifulde kilde-materiale.

Endelig talte borgmesteren for Ry storkommune, der overrakte et dokument, hvori kommunen gav tilsagn om at stille arbejdskraft til rådighed ved fortsatte udgravninger. Formanden takkede, og dermed sluttede jubilæet på stedet. Klokkeren var tolv, og de indbudte samledes 12,45 til en let frokost på Ry kro.

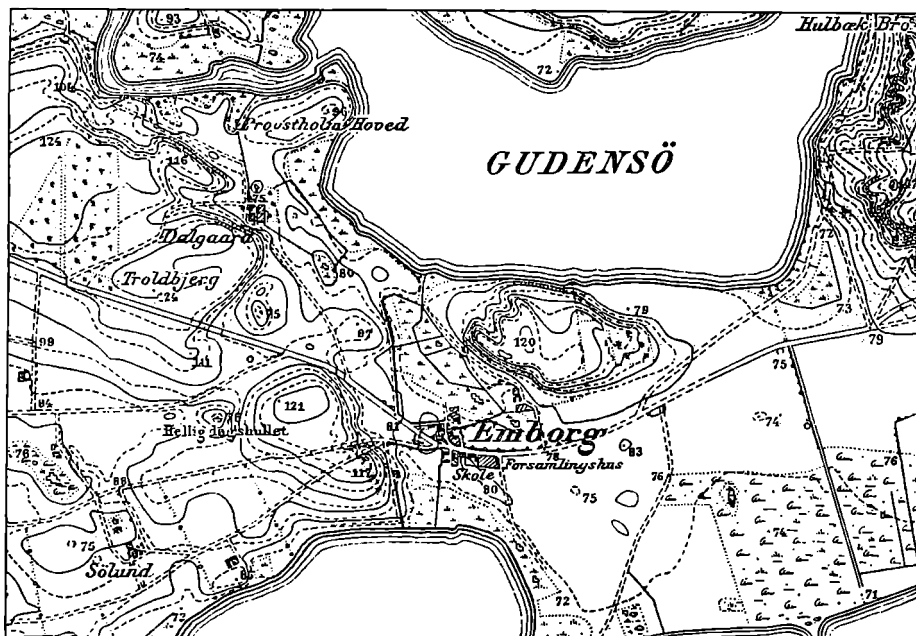
Inden spisningen nåede generalabbeden at aflægge besøg på Ømborgen og hos Jesu Små Søstre.

Men dagens festligheder var ikke slut med det. Alle, der havde med sagen at gøre, var Sostrup-søstrenes gæster til middag kl. 18. Det var jo »sæson« på Sostrup: Der var somerpensionærer foruden de faste pensionærer, Venstres Ungdom holdt seminar, og nu kom gæsterne, blandt dem turistchefen for Djursland, Peder Munk, bankdirektør

Øverst side 4:
Øm kloster,
nu i byen Emborg,
beliggenhedsplan
(mål: 1:20.000)

T.b.:
Øm kloster,
grundplan

ØM KLOSTER 800 ÅR 1172-1972

K. F. Meldahl

Historisk Samfund for Århus Stift, der allerede i 1911 erhvervede det første areal af klosteromtten i Øm, og som nu driver det interessante museum i forbindelse med de frilagte grundmure og søjlebaser og den genindrettede klosterhave, stod for den mindefest, der mandag den 19. juni i år fejredes i Øm i 800-året for cistercienserklosterets grundlæggelse.

Man havde besluttet at lade mindefesten få »mere privat« karakter, og det var velovervejet: Dels ejes hele området af Historisk Samfund for Århus Stift, dels var der i Danmark i middelalderen 13 cistercienserklostre, f. eks. Løgumkloster, Vitskøl og Esrom for blot at nævne de berømteste. Men Øm var hverken det berømteste eller det første, idet ordenen

kom hertil i 1144, og beslutningen om at oprette et nyt kloster ud fra klosteret i Vitskøl fattedes allerede i 1165. Man havde to forsøg bag sig, først i det nærliggende Veng og senere på Kalvø i Skanderborg Sø, før man i 1172 fandt en egnet plads mellem Gudensø og Mossø, hvor nu ruinerne fortæller om det udstrakte anlæg, den store kirke med de nu frilagte grave og kirkegården, hvor de interessante fund er gjort, der viser munkenes lægelige dygtighed, også hvad kirurgien angår.

Det var derfor et »lokalt« jubilæum, og det var den interesserede inderkreds, der var indbudt, og ikke repræsentanter for kulturministeriet, Nationalmuseum eller myndigheder. Ingen amtmand, amtsborgmester eller biskop var til stede.

Derimod var cistercienserordenen repræsenteret her, hvor dens brødre havde arbejdet næsten 400 år. Næsten alle søstre fra Sostrup var der sammen med prioreren for det lille klostresamfund på Bornholm, og fra Rom var cistercienserordenens generalabbed Sighardus Kleiner kommet for at læse messen i kirkeruinen – naturligvis messen for den hellige Bernhard.

Da generalabbeden sammen med prioreren og søstrene mandag den 19. juni kl. 8 kørte fra Sostrup med Djurslands turistchef Peder Munk i spidsen som vejviser, var der bekymring at læse i alle ansigter: Regnen – der havde skyllet ned hele natten – fortsatte som svære byger, der fulgte hurtigt efter hinanden. Men på vejen til Øm skete trods alle vejrprofetier underet: Det klarede op, og solen brød igennem, og selv om mange skyer drev henover Øm, kunne hele mindefesten gennemføres uden en dråbe regn.

På selve klosterruinen var omtrent 150 mennesker samlet, herunder 30 unge fra Ømborgen. I øvrigt bestod forsamlingen af de indbudte, af interesserede og af folk fra landsbyen og omegnen.

Kl. 10,15 bød Historisk Samfunds formand, arkivar Finn Lauridsen, velkommen og fortalte kort om klosterets grundlæggelse. Munkene kom jo som ovenfor nævnt fra Kalvø og ønskede en isoleret bolig, og ved at forbinde Gudensø og Mossø med to kanaler skabte man her noget, der mindede om en ø og berettigede til det navn, stedet fik: CARA INSULA (den ø, vi holder af).

Arkivaren fortalte også om Historisk Samfunds besigtigelse af stedet i 1941, – det var den 18. juni, viste forhandlingsprotokollen. Der havde været prøvegravet af Nationalmuseet her og i Vitskøl, og museet havde valgt at fortsætte dér og opgive her. Efter besigtigelsen spiste man på Ry kro, og dér fremkom forslaget om, at Samfundet skulle erhverve grunden, – den kunne fås for 500 kroner. Man lod hatten gå rundt, og det unge Samfund tog den store beslutning, som skulle give et så overraskende arkæologisk udbytte i årene, der kom. Dette skyldtes ikke mindst, at klosterkrøniken for de første 60 år af klosterets tilværelse endnu eksisterer som den eneste klosterkrønike i Danmark fra middelalderen. (Oversættelsen er publiceret

Danmarks-Samfundet har skænket Kattolsk Valfartskomiteé en fane. Overrækkelsen fandt sted i Christiansborg Slotskirke på Valdemarsdag. På billedet ses komitéens formand, Stig Rolvsen, forlade kirken med den skænkede dannebrogfane

KOMMENTAR

Religiøs begavelse!

Peter Lippert, engang en meget kendt forfatter, prædikant og radiotaler, har skrevet en lille bog, en frugt af et rekreationsophold. Bogens titel: »Aus dem Engadin«. Jeg har læst bogen flere gange med betagelse. Den romantiske stemning, bjergenes kulisser, søernes stille glitren, bækkens kraftige brusen og Peter Lipperts følsomme skriveart tog mig fangen. De enkelte afsnit former sig nogenlunde på samme måde: En almindelig hændelse beskrives med en fin indlevelsesevne, som gør allerede selve beskrivelsen spændende. Og så, ganske naturligt, og derfor uden mærkbar overgang, vokser der ud af denne iagttagelse, som han skildrer, som plante af frø, en himmelstræbende tanke, strålende, lysende, klar og genemsigtig. Og det er først i lyset af denne gennembrydende tanke, den oprindelige hændelse får sin fylde og går fra episode til lignelse, fra faktum til tegn. Hvem ville ikke i sin ferie være i stand til at sætte sig stille på rumlens bred, lidt afsides fra ræset, for at lade tankerne stige på åndens vinger? Man kunne jo prøve at bringe denne nye dimension ind i sine ferieoplevelser.

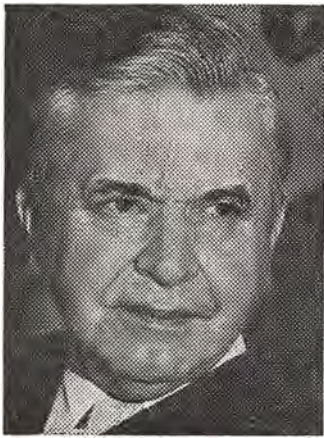
I går var jeg med et lille hold på Tyrols højeste bjerg, Wildspitze. Deroppe står et stort kors, fremstillet af rustfrit stål, opstillet i 1932 af Oetz-dalens bjergførere, betalt af samme dals gæstehuse. Selvfølgelig spørger drengene mig: Hvorfor har man rejst korset der? Og jeg svarer: For at velsigne bjerget og for at udtrykke Kristi herredømme over landet ved dets fod. Se på inskriptionen: Indviet til Krist Konge. Mens jeg siger det, er jeg imidlertid klar over, at dette ikke er den

endelige forklaring. Men hvordan skal jeg forklare dem, at selve bjerget er en lignelse? At opstigningen til toppen er som sjælens løften sig til Gud? At Gud bor på bjerget, – sådan har jo alle folkeslag, Bibelens Gudsfolk indbefattet, forstået det – fordi det høje og det ophøjede er af samme kategori. De vanskeligheder, man må påtage sig af kærlighed til målet, skaber en naturlig udvælgelse: Kun de, der er begavet med et indre syn, vil ikke falde fra på vejen.

Her vil jeg gerne fortælle endnu en lille iagttagelse. For omkring tre uger siden var jeg med alle eleverne fra en 7. klasse i Østrig. Vi indlagde også en bjergtur. Da jeg bagefter gennemlæste deres dagbøger, viste det sig, at gruppens oplevelse af denne dag tydeligt gik i to retninger. Lidt mindre end halvdelen af gruppen havde intet udbytte af turen op i bjergene. Busturen gennem dalen var kedelig, i landsbyen Vent, hvor vejen ender, skete der ikke noget osv. Naturen havde altså ikke noget at sige dem. Den anden halvdel var tilsvarende positiv i sin bedømmelse af dette korte ophold i bjergene.

Moralen: Er det ikke også sådan med menneskenes forståelse af det guddommelige? Kan man ikke tale om religiøs begavelse eller mangel på samme? Kan et menneske lastes for manglende sans for naturen – eller for Gud? Må ikke de begavede tage sig af de mindre begavede – ikke ved at kræve af dem, at de skal bære sig ad, som var de begavede, med ved uegennyttigt at lade dem få del i frugterne af deres begavelse, af deres bøn og af deres liv med Gud?

H. van Schaik

NOTES- BLOKKEN

Den ydmygede pave

Den 26. september i år bliver pave Paul VI 75 år. Han har selv for nogle år siden undertegnet et dekret, som fastsætter aldersgrænsen for biskopper til 75 år. I den italienske presse gætter man på, hvad der vil ske den 26. september 1972. Vil Paul VI trække sig tilbage som Cölestin V gjorde det i 1294? Rygterne svirrer. Pavestolens officøse organ »Osservatore Romano« har i en kommentar taget stilling til disse rygter, som det betegner som rene formodninger, men det udelukker dog ikke fuldstændig et sådant skridt. Vi kan ikke andet end vente og se.

Men det er en kendsgerning, at Paul VI er et modsigelsens tegn. Mange elsker ham højt. Andre kritiserer ham og så helst, at han trak sig tilbage. Næppe nogen pave i nyere tid har mødt så megen kritik som den nuværende. På det sociale plan anerkender alle hans fremskridtsvenlige politik. Men hans moralske og teologiske anskuelser er mange en torn i øjet. Man har ikke glemt ham rundskrivelsen »Humanae vitae«.

Men ud over det rent personlige – Paul VI er jo også kun et stakkels menneske – bliver pavens stilling i dag kritiseret og angrebet. Og på det område er der sket en mærkelig frontforskydning. Mens det tidligere var protestanterne, der angreb paven, er der nu ikke så få katolikker, der sætter spørgsmålstegn ved hans stilling i kirken. Jeg hørte for nylig om en tilfældig samtale mellem nogle katolske kvinder, som var forbavsende

frimodige i deres kritik af paven: »Hvad bilder han sig egentlig ind? Hvorfra véd han alt det, han belærer os om?« Det var i udlandet. Et konvertitægtepar her i landet, som talte med nogle venner, som ansås for at være »gode« katolikker, var forbavset over den kulde og mangel på respekt, de viste i deres omtale af paven. Derimod er det ret betegnende, at betydelige lutheranere og anglikanere viser fornyet forståelse for pavens stilling som garant for hele kirkens enhed.

Det 2. Vatikankoncil har atter vist os, at ethvert embede i kirken først og fremmest har en tjenende funktion. Jo højere en stilling et menneske indtager i kirken, desto større tjenersind må vedkommende udvise. Paven er som bispekollegiets hoved »servus servorum Dei«, »Guds tjeneres tjener«. Hvis det gælder om Jesus Kristus, at han ikke er kommet for at blive betjent, men for at tjene, gælder det endnu mere for den person, som er hans statholder på jorden.

Al triumfalisme ligger Paul VI fjernt. Han har afskaffet tiaraen, den tredobbelte krone. Han stønner under sit ansvarsfulde hverv, og det siges, at han græder sig i søvn over al den forvirring, han møder i kirken. Han er i dag et dybt ydmyget menneske. Det kan slet ikke undgås, at Paul VI med den enorme belastning, hans embede medfører, også begår fejl. Hvis paven derfor i manges øjne står som et dybt ydmyget menneske, passer det præcis til hans stilling. Man bør i denne sam-

menhæng se efter, hvad Paulus siger om sit embede i 1. brev til korinterne. Vi gengiver teksten i Schindlers oversættelse: »Jeg synes nemlig, at Gud har sat os apostle temmelig langt ned på rangstigen – så lavt som dødsmærkede gladiatorer, fremstillede til forlystelse for hele verden, lige fra engle til godtfolk. For Kristi skyld går vi for at være ignoranter, mens I er så kristeligt oplyste. Vi er så usikre, I så sikre. I er kommet

til ære, vi står til skamme... Vi har ikke drevet det længe end til at være alverdens syndebukke og bærme i alles øjne indtil nu« (4, 9 f, 13).

Vi forstår derfor, at Paul VI trygler om vor velvilje. I en tale den 24. april sagde han: »I, som her er forsamlet, kan I ikke strække jeres arme ud imod Os? I kan dog i det mindste vise den mand forståelse og sympati, som repræsenterer hierarkiet i Kirken.«
H. Roos S.J.

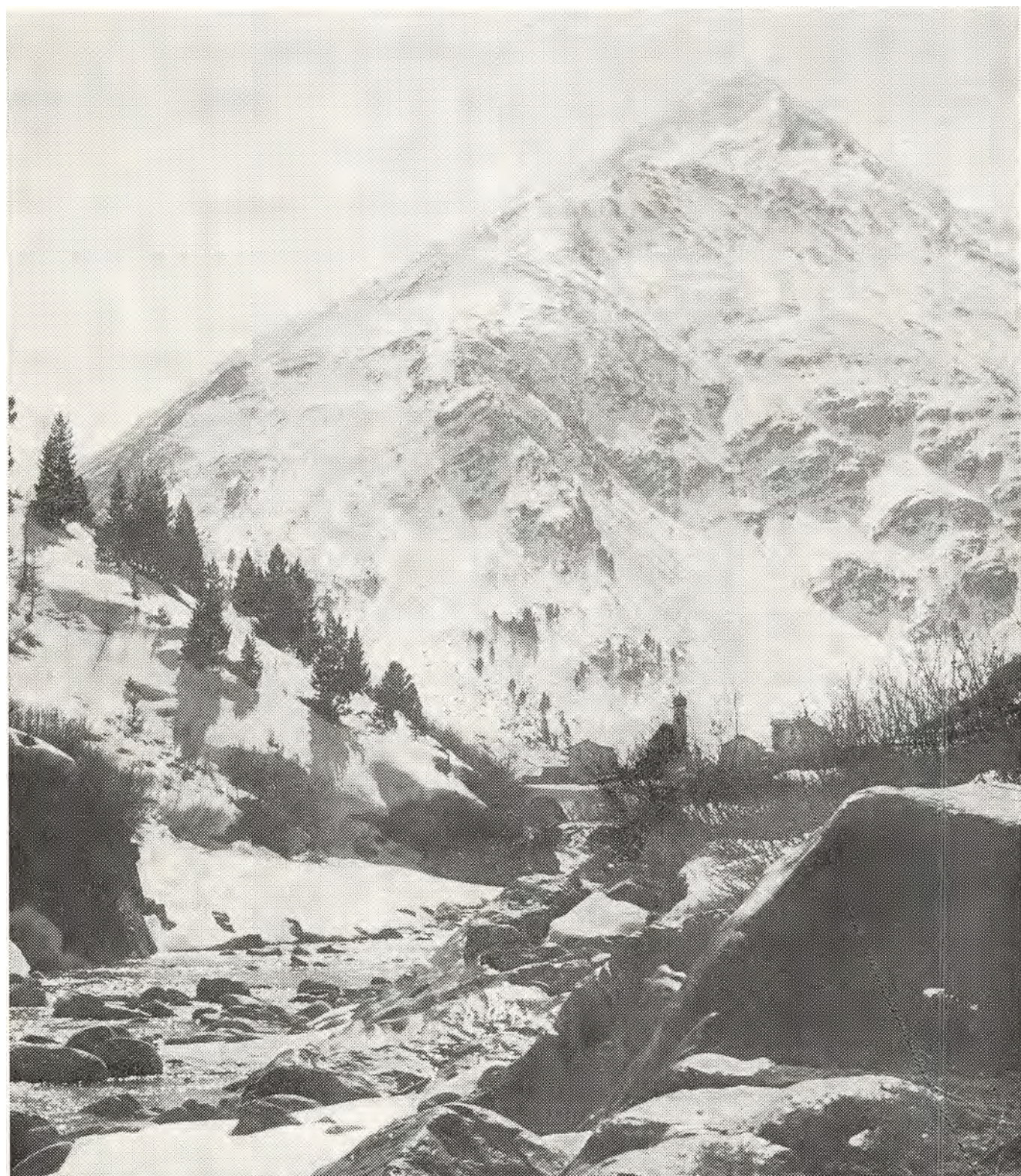
INDHOLD

ØM KLOSTER	4
SYDSUDAN	6
NIELS STENSEN	9
MIDT I EN FORVIRRET TID	10
PINSEBEVÆGELSEN	12
LYS I SIDSTE ØJEBLIK	14
LÆSERBREVE	18
UDLAND	20
INDLAND	22

14/1972

forum

katolsk

bestemt struktur, hvis hovedelementer aldrig må falde bort. Disse hovedelementer er:

7. Taksigelsen (præfationen): Præsten takker på Gudsfolkets vegne Gud og priser ham for hans frelsesværk. Folket svarer med tilbedelse og lovprisning.

8. Det næste element kaldes »epiklese« og består i, at kirken påkalder Gud og beder ham indvie og forvandle gaverne til Kristi legeme og blod. Således bringes til udtryk, at »forvandlingsordene« skal forstås som opfyldelse af en bøn, der er sikker på bønbehøvelse, fordi den er bedt i Kristi navn og på hans befaling.

9. Om indstiftelsesberetningen og konsekrationen (forvandlingen) siger den romerske tekst: »Ved Kristi ord og handlinger udvirkes det offer, som Kristus indstiftede ved den sidste nadver, da han frembar sit legeme og blod under brødets og vinens skikkelser og gav apostlene det at spise og drikke og efterlod dem befaling om altid at fortsætte det samme mysterium²⁾).

10. Herefter følger »anamnesen«, eller ihukommelsen. For Faderens åsyn mindes vi Kristi død og opstandelse i forventning om hans genkomst.

11. Nadverbønnens næste led, frembærelsen af offergaven (oblatio), er uløseligt knyttet til ihukommelsen. »Kirken, og særlig den her og nu forsamlede lokale kirke – bringer ved Helligånden det rene offer frem for Faderen. Det er kirkens mening, at de troende ikke blot skal bringe det rene offer til Faderen, men at de også skal lære at bringe sig selv, så de fra dag til dag med Kristus som midler fuldendes i enheden med Gud og med hverandre, for at Gud til sidst kan være alt i alle.«³⁾

12. Forbønnerne under den eukaristiske bøn er udtryk for, at messen fejres i fællesskab med hele kirken, både den synlige på jorden og den hinsides døden, og at offergaven bringes for alle kirkens medlemmer, både levende og døde. Synspunktet kirkens enhed er fremherskende i disse bønner, ikke som i »Menighedens forbønner« de enkelte anliggender.

13. Den afsluttende lovprisning (doxologi), der munder ud i menighedens amen, får nadverbønnen til at klinge ud som den begyndte, nemlig med Guds forherligelse.

14. Det ville være pastoralt uforsvarligt, om en præst undlod et eller flere af disse afsnit. Det må imidlertid fastholdes, at en sådan undladelse – hvor uforsvarlig den end er – ikke nødvendigvis er ensbetydende med, at messen bliver ugyldig.

15. Der har i det forløbne år været enkelte tilfælde i vort bispedømme, hvor der er opstået uro og angstelse omkring den hellige messe, og hvor man endda har draget messers gyldighed i tvivl. Da det er klart, hvor

skadelig en sådan situation er for et bispedømme, er det på sin plads at fremhæve følgende principper:

III: KIRKENS LÆRE OM FORVANDLINGEN

16. Forskellige konciler og kirkeretlige bestemmelser⁴⁾ har fastlagt, at forvandlingen af brød og vin finder sted, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) At handlingen foretages af en gyldigt viet præst.
- 2) At han udtaler Kristi indstiftelsesord med den intention at gøre, hvad kirken gør.

17. De fleste moderne teologer kræver, at denne intention fremgår af en vis liturgisk sammenhæng; men denne kan være givet simpelt hen ved, at indstiftelsesordene udtales inden for en gudstjenestes ramme.

IV: RETNINGSLINIER

18. En lidt mere udførlig instruktion angående børne-, ungdoms- og familiemesser håber jeg i samarbejde med Liturgikommisjonen og den Liturgiske Materialecentral at kunne udarbejde i vinterens løb. Indtil sådanne nærmere bestemmelser foreligger, gælder følgende retningslinier:

19. Mit brev til præsterne om den hellige messe af 7. april 1971 i anledning af udsendelsen af det nye romerske missale giver en sammenfatning af de vigtigste romerske bestemmelser, anvendt på vore danske forhold.

Præsterne bør gøre sig fortrolige med disse bestemmelser og drøfte deres anvendelse sammen med menighedsråd og menighed, alt efter behov. (De vigtigste dele af nævnte brev blev offentliggjort i KATOLSK FORUM nr. 8/1971, den 23. april 1971.)

20. Med hensyn til børne-, ungdoms- og familiegudstjenester fremhæves følgende:

a. Præstens rolle

Også i disse former for liturgi bør den forkyndelse og de bønner, som præsten fremfører i kraft af sit embede som menighedens leder, indtage en central plads.

Det er og bliver præsten, der i kraft af sin vielse har hovedansvaret for den hellige eukaristi, som han sammen med den enkelte gruppe eller menighed fejrer.

b. Fællesskabet med hele kirken

Eukaristien er hele kirkens anliggende. Enheden med kirken skal blive til en levende virkelighed, og en af konsekvenserne er dette, at enhver messe må indordnes i den almindelige struktur, som kirken kræver.

De almindelige strukturelementer er følgende:

Indledning
Ordets tjeneste
Nadvertjenesten
Afslutning.

4) Innoncens III's trosbekendelse for Valdeserne D 794. Florentinerkoncilet, dekretet for Armenierne D 1321, dekretet for Jakobiterne D 1352. Tridentinerkoncilet, dekretet om den hl. eukaristi D 1640, 1654, dekretet om sakramenterne D 1611, dekretet om messeofferet D 1752. Pavel's brev »Adorabile Eucharistiæ« 8.3.1822 D 2718.

c. Stilen

Rådgivere for børne-, ungdoms- og familiemesser skal være sig deres ansvar bevidst med hensyn til denne liturgis musikalske og tekstmæssige kvalitet.

d. Musik

En stor del af de nævnte messers originalitet findes i deres musikalske indslag. Deres musikalske udtryksform må ikke dominere hele gudstjenesten. Den må ikke fratage det talte ord og stilheden deres væsentlige funktion. Det kan anbefales, at flere grupper, tværs over sognegrænser og evt. i samarbejde med skoler eller andre institutioner, udarbejder materiale til børne-, ungdoms- og familiemesser, der kan være til gavn for et større område.

21. Hvad angår messens enkelte afsnit, skal følgende fremhæves:

a. Ordets Gudstjeneste

Guds ord, sådan som det er blevet formidlet os gennem Bibelen, er et uundværligt grundelement i enhver liturgi. Skriftens ord bør derfor principielt fremføres i sin overleverede form. Omskrivelser af den godkendte bibeltekt kan kun forsvares, hvis den forud er skriftligt udførligt og udelukkende har til hensigt at klargøre tekstens egentlige indhold for tilhørerne. En genfortælling af skriftlæsningen er ikke tilstrækkelig. Ikke-bibelske tekster kan evt. supplere, men aldrig erstatte oplæsningen af Guds ord.

b. Nadverbønnen

Så længe der ikke foreligger nye godkendte nadverbønner eller rammer for nadverbønner til børnemesser, bør man her i bispedømmet trofast holde sig til en af de 4 officielle nadverbønner.

Dog er det tilladt at tilpasse deres sprogdragt, undtagen hvad indstiftelsesordene angår. En sådan tillempet tekst bør dog ikke anvendes, før den er forelagt biskoppen og godkendt af ham.

c. Kommunionen

Efter nadverbønnens afslutning er 4 led af messen særlig vigtige som forberedelse til den hellige kommunion:

Fadervor

Fredshilsenen

Brødsbrydelsen

Indbydelsen (Se, det Guds Lam... Herre, jeg er ikke værdig).

Kommunionen bør aldrig uddelles før afslutningen af disse 4 led.

Brødet, som anvendes til messen, skal være usyret og have karakter af rigtig føde.⁵⁾

Hvad uddeling af kommunion under begge skikkelser angår, henvises til de bestemmelser, der er givet i Kirkelige Meddelelser K 12/71 af 22. marts 1971 (med vejledning fra Liturgikommisjonen).

Denne instruktion er sendt til bispedømmets præster, ordenshuse, menighedsråd og skoler.

København, den 28. august 1972.

Hans L. Martensen

5) Instr. Gen. nr. 282 og 283.

1) Den nye romerske messebog (dateret den 3. april 1970) med den vigtige tekst »Institutio Generalis«. Desuden »Instructio Tertia«.

2) Inst. Gen. nr. 55.

3) Inst. Gen. nr. 55.

HJÆLP TIL UDDELING AF KOMMUNION

VED EN LÆGMAND

BESTEMMELSER FOR UDDELING AF KOMMUNIONEN VED EN IKKE-ORDINERET PERSON

(bearbejdede på baggrund af den romerske instruktion »Fidei custos« af den 30. april 1969)

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

§ 1

Stk. 1. Alene biskoppen kan bemyndige en ikke-ordineret person til at uddele kommunionen, se dog § 6. Indstillinger i henhold til de efterfølgende paragraffer er ikke bindende for biskoppen.

Stk. 2. Biskoppen kan delegerede denne fuldmagt til generalvikaren.

§ 2

Stk. 1. Ved bemyndigelse af en ikke-ordineret person til at uddele kommunionen, skal en, der har modtaget de lavere vielser, normalt foretrækkes.

Stk. 2. I øvrigt skal valget falde på den eller de personer, der under de givne omstændigheder må være de nærmeste til at udøve denne tjeneste.

§ 3

Stk. 1. En bemyndigelse, der gives med henblik på en tjeneste af længere varighed i forhold til menighed eller søsterkommunitet – jfr. §§ 7, 8, 10, 11 – træder i kraft ved personens indsættelse i overensstemmelse med det fastsatte ritual II.

Stk. 2. Gives bemyndigelsen for de i §§ 9 og 12 anførte tilfælde, er denne gyldig fra udstedelsesdatoen og kræver ingen indsættelse.

se. En sådan bemyndigelse gives dog kun for en begrænset periode.

Stk. 3. Gives bemyndigelsen i henhold til § 6, sker det i overensstemmelse med det fastsatte ritual I.

§ 4

Ved uddelingen af kommunionen skal det til de forskellige lejligheder udarbejdede ritual anvendes.

§ 5

I et akut tilfælde, hvor en døende ønsker vandringsbrødet, og ingen præst eller bemyndiget person kan hentes i rette tid, er det for enhver katolik en kærlighedspligt at gøre sit bedste for, at det sker, eventuelt ved selv at bringe kommunionen. I så fald bør sognepræsten derefter blive orienteret derom.

UDDELING I EN MENIGHED

§ 6

Stk. 1. I de tilfælde, hvor den celebrerende præst forudser, at altergæsternes antal eller andre tungtvejende omstændigheder ved en bestemt messe gør det hensigtsmæssigt, at han får hjælp til uddeling af kommunionen, er han bemyndiget til at udpege en eller endog flere lægmænd til under denne messe at bistå ham hermed. Dette gælder også hjælp til uddeling af kommunion under begge skikkelser.

Stk. 2. Denne bemyndigelse gælder ikke, hvor en sådan situation er permanent. Jfr. § 7.

§ 7

I de tilfælde, hvor man skønner, at det er nødvendigt eller hensigtsmæssigt at have en eller flere faste medhjælpere fra menigheden til at bistå ved uddeling af kommunionen

under messen, skal sagen behandles i menighedsrådet. Dette kan da træffe beslutning om indstilling herom til biskoppen og foreslå navnene på kandidaten eller kandidaterne. Præsten skal under alle omstændigheder separat fremsende sit eget votum til biskoppen.

§ 8

I de tilfælde, hvor der i en menighed ikke kan holdes messe hver søndag eller helligdag på grund af præstens fravær, kan der på samme måde som bestemt i § 7 indsættes en fast ikke-ordineret medhjælp til at forestå Ordets gudstjeneste og uddele kommunionen på disse dage.

§ 9

Til regelmæssigt at bringe kommunionen til en bestemt person, som i længere tid ikke kan komme til kirke, kan biskoppen bemyndige en bestemt person efter indstilling fra menighedens præst.

§ 10

I en menighed med mange ældre, syge og handicappede kan menighedsrådet og præsten efter samme fremgangsmåde som bestemt i § 7 anmode biskoppen om at bemyndige en eller flere personer til at bringe kommunionen til ovennævnte mennesker.

UDDELING I ET ORDENSHUS

§ 11

Stk. 1. I kvindelige ordenshuse kan komunitetet efter fælles beslutning anmode biskoppen om at bemyndige en eller flere navngivne søstre til at uddele kommunionen i deres kirke eller kapel til de tilstedeværende – herunder også lægfolk – og eventuelt til at bringe den til syge i huset, når det ikke er muligt at lade det ske ved en præst.

Stk. 2. Ved valg af kandidat(er) skal der først og fremmest lægges vægt på vedkommendes egnethed til at udføre denne specielle tjeneste, uanset vedkommendes øvrige funktioner i ordenshuset.

Stk. 3. Den for søstrene ansvarlige præst skal samtidig over for biskoppen afgive sit votum vedrørende søstrenes ansøgning, og han har hovedansvaret for den rette udførelse af denne tjeneste.

§ 12

Til regelmæssigt at bringe kommunionen til en syg søster uden for huset kan biskoppen bemyndige en eller flere navngivne søstre efter indstilling fra husets foresatte og den for søstrene ansvarlige præst.

OVERGANGSBESTEMMELSER

§ 13

Stk. 1. Disse bestemmelser træder i kraft den 1. november 1972, fra hvilken dato alle hidtil givne bemyndigelser er tilbagetrukket.

Stk. 2. Inden den 1. november 1972 vil der derfor være lejlighed til at indsende ansøgninger. Jfr. § 7, § 8, § 9, § 10 og § 11, stk. 1.

Stk. 3. Ligeledes vil inden den 1. november 1972 de ritualer, som bør anvendes i forbindelse med uddeling af kommunionen ved en ikke-ordineret person, blive tilsendt.

København, den 1. september 1972.

Hans L. Martensen

FASTEAKTIONEN HJÆLPER I KENYA

Fasteaktionen 1972 bygger børnehjemmet Nyandarua i Kenya!

Ca. kr. 180.000,- blev indsamlet i Danmark til fasteaktionen 1972, og i de fire øvrige nordiske lande ca. kr. 150.000,-. Som De sikkert ved, blev det besluttet, at kr. 300.000,- fra hele Nordens fasteaktion skulle bruges til at bygge børnehjemmet Nyandarua i Ol Kalou, som ligger i biskop Gatimus bispedømme Nyeri i Kenya.

Med mellemrum vil vi gennem Katolsk Forum forsøge at underrette de mange bidragydere om, hvordan byggeriet skrider frem.

Turen til Ol Kalou

Da jeg alligevel skulle til Kenya for at købe medicin til Sydsudan, bad msgr. Knud Ballin mig køre til Ol Kalou for at se på byggeriet af børnehjemmet. Efter at have fået den første af de landroverer, der blev købt til Sydsudan, kørte jeg med lederen af Catholic Relief Services (CRS) i Kenya, Matthew Heim, afsted nordpå fra Nairobi.

Landskabet er simpelt hen vidunderlig skønt. Jeg kan godt forstå, at mange hvide før i tiden slog sig ned her. Endnu mere forståeligt er det dog, at afrikanerne selv ønsker at bo dér. I området ved Ol Kalou, hvor før i tiden et lille antal mennesker ejede al jorden, er der indvandret mere end 90.000 mennesker.

Regntiden var begyndt, så det var dejlig køligt, især efter de 45 graders varme i skyggen i Sudan. Turen startede i strålende sol, og vi kørte over smukke bjerge, hvor der var en pragtfuld udsigt. Nyeri ligger i fugleflugtslinie stik nord for Nairobi, men Ol Kalou ligger i den vestlige del af bispedømmet. Vi kunne derfor ikke nå at køre til byen Nyeri, men valgte hovedvejen nordvest mod Thompson's Falls. Der er omkring 200 km til Ol Kalou, så vi nåede at få vor del af dagens regn. Det skyllede ned, og

vi priste os lykkelige for landroveren, da vi skulle væk fra de asfalterede veje.

Børnehjemmet Nyandarua

Det styrtede endnu ned, da vi blev modtaget af sognepræsten, pastor Strazzer, som er fra Italien. Han er en af de få hvide præster, der er tilbage i Nyeri diocèse, og han er den praktiske leder af byggeriet. Søstrenes og præsternes boliger er færdige, og kirken mangler kun at blive gjort i stand indvendig. Dette byggeri finansieres ikke af fasteaktionen. Til børnehjemmet har bispedømmet selv indsamlet 60.000 Kenya Shillings (KSh.). En ksh. svarer til ca. en d. kr. Dette er incl. en gave fra præsident Kenyatta, som er meget interesseret i byggeriet, og ksh. 5.900 er samlet lokalt.

Ksh. 50.000 er allerede brugt til at støbe hjemmets fundament og til køb af sten. For at give arbejde til så mange som muligt, udføres det arbejde, der kan, bl.a. tilhugning af sten til murene, med håndkraft. Pastor Strazzer regner med, at byggeriet kan fuldføres for de beregnede

ksh. 300.000. Dette er dog eksklusive inventar, som man håber at få bl.a. de lokale høvdinge til at betale mere til.

Biskop Gatimu

Solen kom igen, og biskop Gatimu dukkede op. Han kom fra Nyeri, men havde måtte køre ad omveje på grund af de heftige regnskyl, som dog heldigvis kun varer et par timer hver dag. Biskoppen var glad for at se os, og vi overgav ham et beløb, som svarer til kr. 150.000,-. Biskoppen håber, at hans diocèse kan give én shilling for hver de får fra de nordiske lande. Det kan man nok ikke klare, men biskoppen er meget indstillet på, at de yder en indsats, så det bliver hjælp til selvhjælp. Vi besøgte byggepladsen, hvorfra der er en storslået udsigt mod nogle lave bjerge. Det kan endnu ikke siges med sikkerhed, hvornår arbejdet er færdigt, så de 75 børn kan rykke ind, men biskoppen har lovet at sende billeder og beretninger med mellemrum. Den endnu ikke udbetalte del af fasteaktionen er deponeret hos Mr. Heim, som følger byggeriet og udbetaler pengene, efterhånden som der er brug for dem.

Det er rart at se, at fasteaktionens midler udnyttes godt, hvilket jo er betryggende for giverne. Når der gives store beløb, må der være løbende kontrol, selv om kontrollen også skulle koste noget. Så ved man, at intet af beløbet bruges forkert eller går tabt. Mit besøg i Nyandarua kostede ikke fasteaktionen noget.

Behovet for vor hjælp er så stor, at man må håbe, at alle ikke blot vil vedblive at give til den årlige fasteaktion, men at så mange som overhovedet muligt også vil yde regelmæssigt til de nødlidende, som til udviklingsopgaver, gennem Caritas Danmark, Giro 439 79.

Bent Lange S. J.

NY UDGAVE AF HERRENS BORD UNDER FORBEREDELSE

En arbejdsgruppe under liturgikommissionen har fået til opgave at redigere en ny udgave af Herrens Bord.

Man vil her i Forum offentliggøre udkastet i afsnit, efterhånden som disse bliver færdige. Formålet hermed er at give læserne lejlighed til at komme med kommentarer og ændringsforslag, der kan være arbejdsgruppen til stor hjælp ved den endelige udformning.

Alle kommentarer sendes til liturgikommissionens formand, pater Irenæus Cappeln, Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Kommentarer

1) »de troende« er for upersonligt, måske lidt fariseisk; derfor rettet til »os«.

2) På samme måde klinger »det rette sind« lidt selvretfærdigt. Dette opnås kun ved Guds hjælp. Derfor: »i den rette ånd«.

3) Afsnittet »Kirkegænger« osv. Denne anvisning på takt og tone forekommer malplaceret, bør stryges.

4) Afsnittet er omredigeret, så at det bedre passer til det kronologiske forløb.

5) Vi har skrevet »eventuelt«, fordi læserne mange steder sidder nede i menigheden, og fordi vi synes, at det giver et stærkere udtryk for menighedens deltagelse, hvis læserne kommer fra deres plads i kirken.

Indledning

De følgende tekster og handlinger udgør tilsammen messens indledning: Den skal hjælpe os 1) til bevidsthed om, at vi danner en menighed, som Gud har kaldet og samlet. Den skal også hjælpe os til at høre Guds ord og fejre Herrens Nadver i den rette ånd 2).

3).

Indgangssalmen 4).

Alle rejser sig, mens præsten kommer ind, eventuelt 5) ledsaget af de menighedsmedlemmer, der har en særlig tjeneste at udføre under messen. Derefter synges indgangssalmen. Denne kan være en dansk salme eller en Davidssalme. Den skal så vidt mulig anslå festdagens tone, fremhæve den liturgiske årstid eller udtrykke søndagens særlige karakter.

Korstegn og hilsen.

Efter indgangssalmen gør alle korstegnet.

P. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Som tegn på, at de udgør én menighed, samlet om kirkens Herre, hilser præst

1) Gruppegenetiv.

2) Formlen er trinitarisk.

3) »Og med din ånd« må fastholdes af musikalske grunde.

4) Efter Msgr. Geertz-Hansen, en rimelig rettelse.

og lægfolk hinanden med en af følgende hilsener:

P. Vor Herre Jesu Kristi 1) nåde, Gud, vor Faders kærlighed og Helligåndens samfund være med jer 2).

A. Og med din ånd 3). eller:

P. Nåde og fred fra Gud, vor Fader og fra vor Herre Jesus Kristus være med jer.

A. og med din ånd. eller:

P. Herren være med jer!

A. Og med din ånd!

Med nogle få ord kan præsten indføre menigheden i dagens gudstjeneste og om nødvendigt give nogle praktiske oplysninger 4) herom. Hvis der ikke er blevet sunget nogen indgangssalme, læses indgangsverset nu (dog uden salmevers og uden gentagelse).

SYNDSBEKENDELSE OG BØN OM TILGIVELSE

Præsten indleder syndsbekeendelsen med disse eller lignende ord:

P. Lad os erkende, at vi har syndet, så at vi med det rette sindelag kan fejre den hellige messe.

Efter et øjeblik stilhed til overvejelse og samvittighedsransagelse 1) bekender vi os som syndere med en af følgende bønner:

F. 2) Jesus, Guds Søn, der blev sendt for at lægge de forpinte sind 3), vi beder dig:

Herre, forbarm dig.

A. Herre, forbarm dig.

F. Du kom for at kalde syndere til dig, vi beder dig: Kristus, forbarm dig.

A. Kristus, forbarm dig.

F. Du går i forbøn for os ved Faderens højre hånd, vi beder dig: Herre, forbarm dig.

A. Herre, forbarm dig.

P. Den almægtige Gud forbarme sig over os, forlade os vore synder, og føre os til det evige liv.

A. Amen.

1) Teksten er »strammet« noget.

2) Vi synes bedst om rækkefølgen i »Herrens Bord«. Det danske altermissale bør ændres derhen.

3) Vi synes ikke om udtrykket »de forpinte sind«, men har ikke kunnet finde en helt tilfredsstillende afløsning. Der har været diskuteret: »de forpinte, men søgende sind«, »for at lindre de trætte og tyngede«. Norge har: »Du som kom for at læge de sønderknuste«. »Du kom for at give hvile til trætte og tyngede« – (Mat. 11, 28).

eller: »Du blev sendt for...« Efter lang diskussion anbefalede vi den sidste formulering på Mattæus evangeliet.

Andre påkaldelser kan udformes i lighed med ovenstående eksempel, eller:

P. Forbarm dig over os, Herre.

A. Vi har syndet imod dig.

P. Herre, vis os din barmhjerlighed.

A. Og giv os din frelse.

P. Den almægtige Gud forbarme sig over os, forlade os vore synder og føre os til det evige liv.

A. Amen.

Følgende påkaldelser kan synges:

F. Herre, forbarm dig.

A. Herre, forbarm dig.

F. Kristus, forbarm dig.

A. Kristus, forbarm dig.

F. Herre, forbarm dig.

A. Herre, forbarm dig.

De sidste påkaldelser i denne og følgende form bliver som regel bedt som vist ovenfor, men kan af musikalske grunde inddeles i grupper med hver tre led, eller eventuelt udføres som et litani med indføjede påkaldelser.

eller:

A. 1) Jeg bekender for Gud, den almægtige, og for jer, mine brødre og søstre 2), at jeg ofte har undladt det gode og gjort det onde 3). Jeg har syndet i tanke, ord og gerning, ved min skyld, ved min skyld, ved min skyld. Derfor beder jeg den hellige Jomfru Maria, alle engle og helgener og jer, mine brødre og søstre, at bede for mig til Herren, vor Gud.

P. Den almægtige Gud forbarme sig over os, forlade os vore synder, og føre os til det evige liv.

A. Amen 4).

1) En helt ny formulering foretrækkes:

Jeg bekender for Gud, den almægtige og for jer, mine medkristne, at jeg ved egen skyld har syndet meget i tanke, ord, gerning og forsummelse. Derfor beder jeg den hellige Jomfru Maria, alle engle og helgener og jer, mine medkristne, at bede for mig til Herren, vor Gud.

2) »brødre og søstre« bør enten bibeholdes eller erstattes med »for jer, mine medkristne« (Schindler).

3) »og gjort det onde« lægger det tættere op ad Paulus (Rom. 7, 19).

4) Msgr. Geertz-Hansen foreslår bemærkning om, at det foregående udelades ved forudgående liturgi (askevielse m.m.)

Dette bør dog overlades til præsten at meddele.

Følgende påkaldelser kan synges:

F. Herre, forbarm dig over os 1).

A. Herre, forbarm dig over os.

F. Kristus, forbarm dig over os.

A. Kristus, forbarm dig over os.

F. Herre, forbarm dig over os.

A. Herre, forbarm dig over os.

Louvsangen til Guds ære 2).

Denne lovsang (Gloria) synges på højtider og festdage samt alle søndage, undtagen i forberedelsestiden til jul og påske. I Helligåndens enhed lovpriser og bønfalder Kirken Faderen og Kristus, Gudslammet som borttager alverdens synd.

A. Ære være Gud i det høje og fred på jorden for mennesker med god vilje.

Vi lover dig, vi velsigner dig, vi tilbeder dig, vi lovpriser dig. Vi takker dig for din store herlighed.

Herre, vor Gud, himmelske konge, Gud, almægtige Fader.

Herre, du enbårne søn, Jesus Kristus, Herre vor Gud, Guds lam, Faderens søn.

Du som borttager verdens synder, forbarm dig over os.

Du som borttager verdens synder, tag imod vor bøn.

Du som sidder ved Faderens højre, forbarm dig over os.

Thi du alene er hellig, du alene Herre, du alene den højeste, Jesus Kristus, med Helligånden i Gud Faders herlighed.

Amen. 1)

1) *Forbarm dig over os bibeholdes.*

2) *Mange ønsker en ny oversættelse af Gloria. Vi går ind for denne af P. Schindler med musik af Sv. E. Werner. Ære være Gud i det høje og på jorden fred blandt mennesker med god vilje. Vi lover dig, vi velsigner dig, vi tilbeder dig, og vi takker dig for din store herlighed.*

Dig, vor Gud og Herre, vor himmelske Konge, vor almægtige Gud og Fader; og dig, Guds enbårne Søn, Jesus Kristus vor Herre, vor Gud, Guds lam, Gud Faders sande Søn. Du bærer alverdens synd, forbarm dig over os; du bærer alverdens synd, tag imod vor bøn! Du sidder ved Faderens højre, hav da medlidenhed med os! Thi ene du er hellig, du alene Herre, ene du den højeste, Jesus Kristus, med Helligånden i Gud Faders herlighed. Amen.

Indsendt af dominikanerpaterne i Ordrup

Æren er Guds i det høje, (og) hans fred er på jorden til os mennesker, som han elsker.

Gud, du er herlig og stor:

Vi lover dig, vi velsigner dig, vi tilbeder dig, vi hylder dig, vi takker dig.

Herre, Gud Fader, himlens konge, verdens hersker;

Herre, Guds eneste Søn, Jesus Kristus, Herre, Gud Helligånd.

Herre, vor Gud, Guds lam, Faderens Søn:

Du bærer verdens synd, hav medynk med os.

Du bærer verdens synd, lyt til vor bøn.

Du sidder ved Faderens højre side, hav medynk med os.

Ja, kun du er hellig, kun du er Herre, Jesus Kristus, til Gud Faders ære. Amen.

(Indledningen er en overvejelse værd).

TIL BYEN
FRÅ BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Benzon's Aut. katolsk bedemand
* 84 48 01

Begravelsesforretning

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon * MI 25 57

Landsretsagfører
Viggo Høgsgaard
Advokat

Moderet for Højesteret
Stuiestræde 15, København K
Telf. (01) * 12 67 61
Kontortid 10-15 - lørdag lukket

Vestjysk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Eabjerg
Telefon (06) 12 18 11

Pjecen til studiekredsbrug
DE FREMMEDE IBLANDT OS

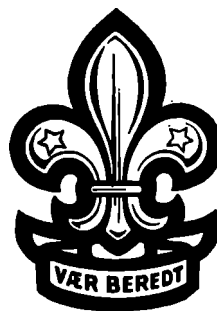
»God og nyttig,« skrev Kristeligt Dagblad,
»et yderst aktuelt spørgsmål . . . mangesidet og stærkt udfordrende . . .

De bibelske aspekter er meget klart inde i billedet . . .

Også stof til eftertanke for ikke-katolikker.«

Pauluskredsens Forlag.
Kr. 4.50

SPEJDERNE I POLITISK KRYDSILD

AV, FOR SØREN

... det var en ordentlig én på frakken (nærmest under bæltet) spejderbevægelsen fik ved anmeldelsen af lederhåndbogen »MILJØ« i Information den 17. maj.

Anmeldelsen lød som følger:

Havregrødsmiljø

I en klar og overskuelig form gives spejderlederne febrilske råd om, hvordan de kan følge med tidens krav om medbestemmelse, miljøforbedring osv. uden at svigte bevægelsens borgerlige formål og reaktionære ånd. F.eks. et forslag til »musisk« aktivitet: Gennemfør en demonstration til fordel for havregrødens bevarelse, tegn skilte, hold brandtale osv.

Ak ja, spejderbevægelsen skal jo for alt i verden forblive »upolitisk« og opdrage drenge og unge mænd til selvstændige og karakterfaste mennesker med en »uselvisk indstilling«.

Bogen, der er blottet for samfundsanalyse og teori om mennesket som socialt væsen, kan komme visse kredse til gode i en tid, hvor enhver rask spejderdreng kan tænde sin chillum med to tørre pinde.

En del af spejderaktiviteterne er uventelige i en kommende modstandsbevægelse. Lad os få »Det røde Spejderkorps« til opdragelse af selvstændige og karakterfaste ungsocialister. (Rama-krig).

Leif Varmark

Heldigvis kom »anmeldelsen« ikke til at stå uimodsiget, og allerede den 24. maj kunne man i Information læse følgende svar fra »Miljø«s forfatter Søren Brandt:

Børnemiljø . . .

Det sømmer sig vist ikke for en forfatter at tage til genmæle mod en anmeldelse af hans bøger, men da Leif Varmarks omtale af min lederhåndbog for Det Danske Spejderkorps nærmest har karakter af en anmeldelse af spejderbevægelsen og ikke af bogen, vil jeg alligevel kommentere den.

Umiddelbart må det naturligvis ærgre mig, at det ikke er lykkedes mig bedre at beskrive spejderbevægelsen af i dag som den fordomsfri og moderne bevægelse, den er. Leif Varmark mener stadig, efter læsning (?) af bogen, at bevægelsen har et »borgerligt formål og en reaktionær ånd«. Jeg vil dog æde min gamle røgsværtede spejderhat på, at anmelderen har måttet søge et stykke tid, før han fandt nogle passende reaktionære passager fra bogen. Eksempelvis har han været nødt til at klippe tampen af korpsets formålsparagraf, for at den ikke skulle virke alt for tiltalende. Det fornemmes, at Leif Varmarks egentlige indvending imod spejderbevægelsen er, at den ikke er en ungsocialistisk modstandsbevægelse. Og det er den ikke - og det skal den heller ikke være. Lige så lidt skal spejderbevægelsen være en forskole til KU - og det er den heller ikke. Det centrale led i spejderloven opfordrer spejderen til »at høre

andres mening og finde sin egen« – og heri ligger netop, at spejderbevægelsen skal være *partipolitisk* neutral. Den kan ikke være politisk neutral i videre forstand, al den stund den har som formål at udvikle en demokratisk indstilling, og det er jo også en politisk standpunkttagen. Den kan ikke en gang være så »neutral«, at den støtter det bestående samfund, al den stund den har som formål at udvikle hos spejderne en holdning til samfundet og til det miljø, de virker i. For man kan ikke have en holdning, hvis den ikke må være kritisk – det vil den tværtimod typisk være.

Det, man skal mærke sig, er, at spejderbevægelsen stiller sig på børnenes parti. Spejderarbejdet skal give spejderne de udfoldelsesmuligheder og udviklingsmuligheder, som de ikke får i det i øvrigt børnefjendske samfund, de vokser op i. Og de muligheder får de ved, at lederne hjælper dem til at komme ud på lejrture i det fri, hvor de i små grupper (patruljer) dels klarer sig selv rent madmæssigt og dels laver de aktiviteter, børn har lyst til ude i den store skov. Gennem denne »gruppedynamiske« virksomhed foregår spejderbevægelsens »opdragelse« til nærdemokrati og gruppesolidaritet. Og deri-

gennem vænnes spejderne til at blive opmærksomme på, at de også på andre områder kan øve indflydelse på den situation og det miljø, de lever i.

Leif Varmark og jeg har så lov at håbe på, at dette vil bevirke, at spejderne vil udvikle sig til at blive socialister, men som spejderleder må jeg være lige så tilfreds, hvis nogle af dem udvikler sig til at blive borgerlige. Det centrale for mig er, at spejderne bliver mere bevidste over for det samfund, de lever i, ikke at de udvikler en bestemt politisk holdning. Man må ikke glemme, at det ville være meget lettere at indoktrinere børn fra 8-års alderen og opefter med bestemte politiske synspunkter, end det er at udvikle dem til »at høre andres mening og finde deres egen«.

Jeg har fundet min.

Venlig hilsen.

Søren Brandt

Se, det var et næsten omgående svar på tiltale, og Information indstillede her- efter skududvekslingen. – Det er virkelig umagen værd at imødegå den uberettigede nedvurdering af spejderbevægelsen, der til tider kommer frem i pressen.

Jørgen Weirsøe

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 06 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 85 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyr

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 85 31 81

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olegade 18, Roskilde
Telefon 85 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgenegade 8, Roskilde
Telefon 85 27 77
Aut. leverandør af kirkevline

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 276
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand. & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

LOVLIG OG ULOVLIG VOLD

Uddrag af pjecen
»Kampen mod racismen«,
udgivet på dansk ved
Kirkernes Raceprogram

Vold uden støtte i loven

Den heftige debat, Kirkernes Verdensråds beslutning har vakt især i udlandet, viser, at de problemer, dette aktualiserer, ikke er helt så enkle, at de lader sig løse ved hjælp af en stillingtagen for eller imod anvendelse af vold. Dette er heller ikke forbavsende. Mange af os husker endnu, hvordan kristne satte sig til modværge - i yderste fald også med vold - mod en barbarisk ideologi og et barbarisk regime. Få vil i dag sætte spørgsmålstegn ved, om dette var berettiget. Kirkerne har heller aldrig entydigt taget stilling imod krigen. Det er ingen overdrivelse at påstå, at det først er indenfor de senere år, at en pacifistisk indstilling mere markant er begyndt at vinde indpas indenfor kirkerne. Historien giver heller ikke mange overbevisende eksempler på, at kirkerne officielt har ført ikke-volds tale. Man har i reglen accepteret den traditionelle opfattelse, at staten har ret til at anvende vold både inden for landets grænser gennem politimagt og uden for grænserne gennem militær magt. Til denne sin ret har staten støtte i loven og forpligter herved også den enkelte medborger til, under visse omstændigheder, lovligt at anvende vold. For majoriteten af kristne fremtræder dette som en selvfølge. Man accepterer, at retten må gøres gældende ved hjælp af tvangsmetoder, deriblandt også med våben.

Det er interessant at iagttage, at der ikke for alvor blev sat spørgsmålstegn herved i debatten om Kirkernes Verdensråds beslutning. Når man undrede sig over, at beslutningen ikke indebar en afstandtagen fra ikke-voldsmetoder, har man altså ikke tilgodeset holdningen til enhver form for vold, som anvendes eller kan tænkes anvendt staterne imellem. Skal man være ærlig, må man derfor konstatere, at det i stedet for er en bestemt form for vold, som man finder problematisk: *den form for vold, som ikke har støtte i loven.* Derfor har man også kaldt befrielsesbevægelserne for oprørs- og terroristbevægelser. Disse har ikke deres lands i loven nedskrevet ret på deres side og mangler jo dermed lovens sanktion til den form for vold, de er parat til at anvende.

Retfærdige og uretfærdige love

Fra dette udgangspunkt er debatten gået videre og har udviklet sig til at gælde de mere væsentlige spørgsmål om sammenhængen mellem magt - ret - vold. Man har indset, at man ikke på den ene side kan opstille en lovlig regering med en af loven sanktioneret ret til at bruge den vold, der behøves, for at magthaverne fortsat skal kunne herske, og på den anden side nogle oprørmænd, som uden nogen lovlige ret på deres side, opbygger en guerillahær for at styrte en god og lovlige regering. Problemet er mere kompliceret, end en så enkel modsætning lader ane. I et brev fra fængslet i Birmingham i april 1963 skrev Martin Luther King bl.a. følgende:

»De udtrykker en del uro over vor beredvillighed til at bryde med lovene. Det er sikkert en legitim bekymring. Eftersom vi så flittigt formaner folk til at adlyde Den højeste Domstols afgørelse fra 1954, som fordømmer adskillelsen i de offentlige skoler som ulovlig, kan det i første omgang forekomme ganske paradoksalt, at vi overtræder lovene. Man kan meget vel spørge: »Hvorledes kan I tale for at nedbryde nogle love og adlyde andre?« Svaret ligger i det forhold, at der findes to slags love: de retfærdige og de uretfærdige. Jeg er den første til at tale for, at man skal adlyde retfærdige love. Man har ikke alene lovlige, men også moralsk pligt til at adlyde retfærdige love. Omvendt har man en moralsk pligt til at nedbryde uretfærdige love. Jeg mener som Augustinus, der siger, at 'en uretfærdig lov er ingen lov.'»

Love kan med andre ord være retfærdige eller uretfærdige. Loven behøver ikke at være rigtig i moralsk betydning, selv om den er fastsat i overensstemmelse med nogle for et lands konstitution gældende regler. Det er et forhold, som kristne til alle tider har været stillet overfor. Når et lands lov står i åbenbar

strid med dets af Gud oplyste samvittighed, har den også anset sig for at være fritaget for lydighedspligten. Flertallet af kristne erkender også, at der kan opstå situationer, hvor det er svigeagtigt at adlyde en lov, selv om vedtagelsen af denne lov formelt er uantastelig. I et demokratisk land bliver det naturligt, at man bevidst bruger alle de muligheder, en demokratisk konstitution åbner for at forandre loven på lovlig vis, men når dette ikke lykkes, da at søge at garantere samvittighedsfrihed i relation til den omhandlede lov.

Et lands love kan altså ikke klart betragtes som moralsk identisk med moralsk ret. For alle kristne kan der derfor også opstå en konflikt med det, som loven påbyder. For stadig flere mennesker foreligger en sådan konfliktsituation i lande, hvor loven står i ikke-kristne ideologiers tjeneste, som f.eks. raceteorier eller diskriminering af forskellige slags. En regering er ikke uantastelig, fordi den engang er »kommet til magten« eller har taget magten i et land.

I virkeligheden er dette klart i et demokratisk land, hvor en af de grundliggende medborgerlige rettigheder er, gennem demokratiske valg, at kunne skifte regering. En regering har den magt, folket er villigt til at give den. I sin bog »Om vold« udtrykker Hanna Arendt dette forhold på følgende måde:

»Magt er aldrig et individs tilhørsforhold; den er et gruppetil-

hørsforhold og eksisterer kun så længe, som gruppen holder sammen. Når vi siger om en eller anden, at han »siddende inde med magten«, sigter vi i virkeligheden til, at han har fået et vist antal enkeltpersoners bemyndigelse til at handle på deres vegne. I samme øjeblik, som den gruppe, fra hvilken magten fra begyndelsen af er udgået, forsvinder, forsvinder også 'hans magt'.«

Man kan tilføje, at i samme øjeblik, folkets autorisation af magten forsvinder, tvinges også de styrende til at gribe til tvangs- og voldsmetoder for at opretholde deres magt. Det er en naturlig konsekvens af, at deres magt ikke længere hviler på folkets naturlige samtykke. Når magten så mister sit grundlag, løber den også altid risiko for at gå over i vold. Det er det middel, der står tilbage, for at den skal kunne bevare sin position. Vold i et samfund er altså ud fra dette synspunkt ikke et udtryk for styrke, men et tegn på, at magten befinder sig i en krise.

Dette udgør naturligvis ikke noget svar på spørgsmålet om, hvorvidt Kirkernes Verdensråd gennem sin støtte til nationale befrielsesbevægelser har taget stilling til deres brug af vold, på trods af at støtten går til andre formål. Det giver derimod et fingerpeg om, at spørgsmålet ikke kan besvares, uden at man også søger at klargøre den situation, i hvilken mennesker griber til vold som et middel til frigørelse.

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 16.
Telefon 16 23 03.

Bendt Gravgaard

I senkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 16 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

Hør en retfærdig sag

17. salme

Hør, Herre, en retfærdig sag,
hør min klage,
hør min bøn,
jeg mener det ærligt.
Af dig skal jeg få min ret
og ikke af deres tribunaler.
Når du forhører mig om natten i projektørlys
med din løgnedetektor,
finder du ingen forbrydelse hos mig.
Jeg plaprer ikke efter, hvad radioen siger,
hverken i deres reklameudsendelser
eller deres politiske propaganda.
Jeg agter på dine -
ikke på deres ord.

Jeg råber på dig,
fordi du - Gud -
må høre mig.

Hør mit ord,
du alle bortførtes talsmand.

OSCAR CULLMANN

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrer?
Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

P. Jeppesen & Søn

Muremestre
Zahnegade 4, Kolding
Telefon 52 06 88

HOLGER JØRGENSEN

Malermester
Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 88 61

Reserveret

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varne – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 10
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompagni

Veddelgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 8, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

Esbjerg og Omegns Sparekasse

**LÆSER-
BREV**

Modsat O. K. Hasle, Katolsk Forum 23/8, som skriver, at filmkritik ikke hører hjemme i bladet, mener jeg, at bagsidens kritik er meget værdifuld og derfor er et plus for Forum.

Med venlig hilsen

Inger Lund
(pens. overlærer)

Efterskrift.

Jeg må altid sende bagsiden til en film-interesseret veninde, som hverken er katolik eller folkekirkekræsten.

SOSTRUP

RETRÆTE PRÆDIKAT AF LÆGMAND

Sostrup Slot dannede rammen om en usædvanlig retræte i dagene 26.-30. juli. Deltagerne var præster, søstre og lægfolk, der for en gangs skyld fandt sammen til en fælles retræte prædiket af en lægmand af canadisk oprindelse.

Egentlig begyndte det med en indbydelse til de åndssvages internationale valfart til Lourdes i påsken 1971. På mærkværdig vis lykkedes det at samles 52 deltagere og en flyvemaskine. Åndssvage, familie og venner fik en uforglemmelig oplevelse. Initiativtageren til valfarten var en canadisk filosofiprofessor, Jean Vanier. Oprindeligt var han flådeofficer. Han opgav imidlertid karrieren, læste filosofi og teologi, og tog doktorgrad ved Sorbonne i Paris. Efter at have virket en ganske kort tid som filosofiprofessor i Canada vendte han tilbage til Frankrig, hvor han begyndte et lille hjem for voksne åndssvage. Arbejdet udviklede sig meget hurtigt, og der er nu hjem i Frankrig, Canada og Indien. For få år siden blev Jean Vanier opfordret til at give en retræte, men inden han accepterede, stillede han nogle betingelser: lægfolk, præster og søstre skulle samles i stilhed i et bønnens fællesskab. Den første retræte fulgtes af andre, – i Canada, U.S.A., Belgien og nu i Danmark.

Jean Vaniers konferencer er præget af en dyb indlevelse i Bibelen, sat i relief af hans indsats blandt de fattigste. Til nogens skuffelse kom han slet ikke ind på sit arbejde for de åndssvage. Det var ikke formålet med retræten. Hans indsigt og engagement skabte en ny forståelse for de bibelske tekster, og der opstod et stilhedens fællesskab, hvor deltagerne ikke blot oplevede at kunne lytte, men også at kunne give hinanden af deres egen personlige erfaring, – ofte uden ord. Højdepunktet på dagen var messen celebreret af biskop Gran. Dette fællesskab blev videreført i et kort dagligt gruppearbejde, hvor man f.eks. en times tid sammen mediterede over bibelske tekster.

Det er vanskeligt at skrive om retræten, fordi den blev et intenst fællesskab, og hvor hver enkelt havde sit eget udbytte, men samtidig i kærlighed og respekt knyttede en forbindelse til de øvrige deltagere. Der var intet eksalteret, intet overspændt, men et engagement, som voksede og uddybedes.

Ved slutningen af retræten opstod hos de fleste deltagere et spontant ønske om at fortsætte på en eller anden måde, og man blev enige om at samles til bøn nogle uger efter retræten. Den først sammenkomst fandt sted i midten af august. Efter kaffedrikning og kort samtale samledes man til en »vågeaften« med sang, individuel og fælles bøn foran alterets sakramente. Alt formede sig lige så uformelt som under retræten, men var samtidig præget af Kristi ord om at våge og bede, og med en bevidsthed om ansvaret over for de fattigste iblandt os.

Disse vågeaftener, som er åbne for alle, fortsætter en gang om måneden. Næste år indbyder biskop Martensen til en tilsvarende retræte på Sostrup. Jean Vanier rejser til Norge, hvor han er indbudt af biskop Gran til at give en retræte i Oslo.

Jørgen Hviid

SØBORG

MENIGHEDSBREV

Kære menighed!

Dette mit første brev til Jer skrives i Opatija ved Adriaterhavets nordlige kyst. Det er en varm, men dejlig sommereftermiddag. I morges fejrede jeg sammen med folket messen i Opatijas store, nye

kirke, naturligvis på kroatisk, men med en blandet menighed fra forskellige lande. Mon der også var danskere iblandt dem? Jeg så kort efter i byen en Tjæreborg-bus og en anden med påskriften »Børge Jørgensen«.

I hvert fald gik mine tanker ganske naturligt til Danmark, hvor jeg fra 1. september skal være ansvarlig for det kirkelige liv i Søborg og omegn. Og jeg vil straks bekende, at jeg gerne overtager dette ansvar. Efter biskoppens ønske skal jeg dog også i fremtiden tage mig af de jugoslaviske, katolske gæstearbejdere i København og omegn. P. d'Auchamp har desuden bedt mig efter evne fortsætte det af ham påbegyndte, sociale arbejde blandt tyrkere og pakistanere. Mit eget ordenssamfund har endnu, indtil næste år, brug for mig som rektor i Stenosgade, således at jeg først kan blive fast ansat som Jeres menighedspræst, når min efterfølger i Stenosgade er blevet udnævnt.

I vil forstå, at det kan blive vanskeligt for mig, i de kommende måneder, at forene og løse alle disse opgaver på en tilfredsstillende måde. Men jeg vil i hvert fald gøre mit bedste, for at menigheden ved Johanneskirken ikke skal føle sig forsømt. Når jeg så har fået en efterfølger som rektor i Stenosgade, vil jeg komme ud og bo i Søborg og helt stå til Jeres disposition.

Efter aftale med pastor d'Auchamp og menighedsrådets formand vil jeg sørge for, at der – indtil min faste ansættelse ved kirken – afholdes følgende gudstjenester i Johanneskirken:

Søndag kl. 10 og 17

Tirsdag kl. 8

Torsdag kl. 19.30

Efter gudstjenesten vil der være lejlighed til samtale foran kirken eller i præstegården.

I øvrigt bedes man henvende sig personligt eller pr. telefon (21 85 88) til Stenosgade 4A, 1616 København V.

Og så vil jeg gerne slutte med at fortælle Jer, at jeg er meget glad for, at I vil have mig som præst for Jeres menighed. Jeg vil prøve på at tjene Jer med Kristi, den gode hyrdes sindelag og omsorg. Og jeg håber og regner med, at I vil hjælpe mig i det ansvarsfulde embede, som I altid har hjulpet pastor d'Auchamp. Ham vil vi alle i fremtiden mindes i vor bøn som grundlægger af menigheden, bygherre af den smukke kirke og ophavsmand til forskellige foretagender til Guds ære og menighedens fremme.

Må jeg så også anbefale mig til Jeres forbøn? Guds nådehjælp er jo langt vigtigere end al vor egen indsats og gode vilje.

Med venlig hilsen,

Jeres

Franz Poppe, S. J.

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhuegade 27, Kolding

Telefon 82 82 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1256 KBHVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 80 11 55 og 80 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon Eva 87 67
Kød – Flæk – Pålæg
En groe og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (08) 24 71 80

D. Plate Petersen

Maleremester
Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 82 18 88
Lys – Kraft – Oliefy
Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koke, brændeolie
Havnen 8, Horsens. Telf. 82 88 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre
Amaliegade 18 A – Horsens
Telefon 82 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Valther

HORSENS

Poul
HENRIKSEN

Rådhuistorvet, Vejle

Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 8, Vejle. Telefon 82 08 80
Bogladen med de mange bøger . . .

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 28 – 82 11 28
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserver - Dybfrost
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 82 15 88

- der får De
mere
for pengene - -

ØM

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gæstemeester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 83 50

Tonny Vergmann

Bilkkøslagermester
aut. vand- og gæstemeester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 68 51

N. Juel Pedersen A/S

Glaumeestre
Ramsherred 13. - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 188 A
1850 København V
Telefon (01) 81 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

SCT. ANNÆ REJSER

Italien: 29/9-13/10 - »Kulturperlen« - 15 dg. - fly - kr. 13,75,-.

Efterårsferie i Rom: 13/10-20/10 - 8 dg. - fly - kr. 748,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 - kl. 10-17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. - Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Lejrchef: Per Jensen, Nedergade 26,
5000 Odense.

Praktisk leder: Franz Bogulski, Århus.

Lejrpræst: Pater L. Berning, Nakskov.

Pris: Kr. 165,- (heri iberegnet biografbil-
let).

Ankomst: Lørdag den 14. okt. kl. 17,00.

Afgang: Lørdag den 21. okt. kl. 10,00.

Tilmelding: Lejrsekretær Bent Larsen,
Thurøgade 7, 1., 5000 Odense. Tlf.
(09) 12 42 60.

Sidste frist for tilmelding: Torsdag den
5. oktober.

AVERBODE

ABBED EDWARD STAPPERS PRÆST I 25 ÅR

Den 17. august var det 25 år siden, Edward Stappers blev præsteviet i præmonstratenserklosteret Averbode, Belgien. Året efter, i 1948, kom han til Vejle, indtil han i 1967 blev valgt til abbed for samme kloster, som havde udsendt ham. Jubilæumsdagen faldt midt under en orienteringsrejse til Danmark, abbed Stappers foretog sammen med Averbodes præstestuderende. Mariasøstrene havde stillet deres sommerhus i Mørkholm, ved Vejles skønne fjord, til rådighed, hvor de unge mennesker kunne bo, bede og bade. Herfra besøgte de blandt andet Børglum og Vrejlev kloster, gamle minder om præmonstratenserne i Danmark.

Selve jubilæumsdagen blev fejret privat med en hyggelig middag. Efterfølgende søndag, den 20. august, fejredes jubilæet ved en festlig højmesse, med jubilaren selv som hovedcelebrant omgivet af vor egen pastor Kerkhofs og to af Averbodes unge præster. Det var meget smukt. Pastor Stappers talte så jævnt og fortroligt til sin gamle menighed og venner - ingen egentlig prædiken.

Efter messen samledes menigheden i skolens sal, hvor der var dækket et festligt pyntet bord med lange rækker fyldte vinglas og i et hjørne sodavand til børnene. Så kom jubilaren, smilende, i sit ganske almindelige hverdagsdress. Formanden for menighedsrådet, lærer Nis Schmidt, bød velkommen og ønskede på alles vegne til lykke, og ordet var så frit. Pastor Stappers gik rundt og hilste muntert og spurgte til enhver. Det blev et festligt samvær, sikkert også for jubilaren, der - som vi kunne se - følte sig rigtig hjemme.

Vi vil ønske, at pastor Stappers, nu som abbed, fortsat må have kræfter til at lede og præge Averbodes fællesskab med sin menneskelige indstilling og forståelse for nutiden.

En fra menigheden

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 24/9: *I ikke konsekreerede kirker (samt i Domkirken)*: 25. alm. Søndag: Es. 55,6-9. – Salme 144 (145), 2-3. 8-9. 17-18. (R: 18a). – Filipp. 1,20c-24. 27a. – Mt. 20,1-16a. – *I konsekreerede kirker (undtagen i Domkirken)*: KIRKEVIELSESFEST: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. (Eller: 2. Krøn. 5,6-10. 13-6,2). – Salme 94 (95), 1-7c (... den hjord, han leder). R: 2a (Lad os møde med lovsang for Herrens åsyn). – Ef. 2,19-22. (Eller: Hebr. 12,18-19. 22-24). – Mt. 5,23-24. (Eller: Lk. 19,1-10).

Mandag d. 25/9: Ordspr. 3,27-34. – Lk. 8,16-18.

Tirsdag d. 26/9: Ordspr. 21,1-6. 10-13. – Lk. 8,19-21. – *I konsekreerede kirker (undtagen i Domkirken)*: KIRKEVIELSESFEST; som 24/9.

Onsdag d. 27/9: Ordspr. 30,5-9. – Lk. 9,1-6.

Torsdag d. 28/9: Præd. 1,2-11. – Lk. 9,7-9.

Fredag d. 29/9: *S. Michael, S. Gabriel og S. Rafael*: Dan. 7,9-10. 13-14 (Eller: Åb. 12,7-12a). – Salme 137 (138), 1-5. (R: For englens åsyn vil jeg lovsynge dig, Herre). – Joh. 1,47-51.

Lørdag d. 30/9: Præd. 11,9-12,8. – Lk. 9,43b-45.

Søndag d. 1/10: 26. alm. Søndag: Ezek. 18,25-28. – Salme 24 (25), 4-9. (R: 6a). – Filipp. 2,1-11. (Eller: 2,1-5). – Mt. 21,28-32.

Mandag d. 2/10: *Værneenglene*: 2. Mos. 23,20-23. – Salme 90 (91), 1-6. 10-11. (R: 11). – Mt. 18,1-5. 10.

Tirsdag d. 3/10: Job 3,1-3. 11-17. 20-23. – Lk. 9,51-56.

Onsdag d. 4/10: Job 9,1-12. 14-16. – Lk. 9,57-62.

Torsdag d. 5/10: Job 19,21-27. – Lk. 10,1-12.

Fredag d. 6/10: Job 38,1. 12-21;39,36-38. – Lk. 10,13-16.

Lørdag d. 7/10: *Vor Frue af Rosenkransen*: Ordspr. 8,22-31 (evt. en anden læsning efter præstens valg). – Salme 44 (45), 11-12. 14-17. (R: 11a). – Lk. 1,26-38.

Søndag d. 8/10: 27. alm. Søndag: Es. 5,1-7. – Salme 79 (80), 9 og 12. 13-16. 19-20. (R: Es. 5,7a). – Filipp. 4,6-9. – Mt. 21,33-43.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 24/9: Se 24/9 under De liturgiske Læsninger:

Mandag d. 25/9: Ferialdag.

Tirsdag d. 26/9: Ferialdag. – *I konsekreerede kirker (undtagen Domkirken)*: Kirkevielsesfest. – *Pave Paul VI f. 1897*.

Onsdag d. 27/9: Ferialdag. – Eller: S. Cosmas og S. Damian.

Torsdag d. 28/9: Ferialdag. – Eller: S. Wenceslaus.

Fredag d. 29/9: *S. Michael, S. Gabriel og S. Rafael*.

Lørdag d. 30/9: S. Hieronymus.

Søndag d. 1/10: 26. alm. Søndag. – 4. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.

Mandag d. 2/10: Værneenglene.

Tirsdag d. 3/10: S. Therese af Jesusbarnet.

Onsdag d. 4/10: S. Frans af Assisi.

Torsdag d. 5/10: Ferialdag.

Fredag d. 6/10: Ferialdag. – Eller: S. Bruno.

Lørdag d. 7/10: *Vor Frue af Rosenkransen*.

Søndag d. 8/10: 27. alm. Søndag.

ANSIGT OG ANSEELSE

Udklip af Villabyerne

Psykologdisputats om fordomme

Amanuensis, cand. psych. Jørgen Hviid, Bernstorffsvej 56, har skrevet en afhandling om de reaktioner, såkaldte normale mennesker udviser, når de møder handicappede. Afhandlingen forsvares senere på året for den filosofiske doktorgrad ved Københavns Universitet.

Jørgen Hviid, der i 1963 blev knyttet til universitetets psykologiske laboratorium, har publiceret flere studier over de handicappedes psykiske problemer. Han har ikke mindst interesseret sig for de skader, der skammer ansigtet, og derfor er særligt alvorlige. Selve det, at ansigtet er skadet, medfører som regel ikke væsentlige fysiske gener. Det fører derimod til alvorlige problemer i forholdet til andre mennesker, der har deres ganske bestemte meninger om, hvordan man bør se ud, hvis man vil regnes med til de normals kreds.

Store modermærker og ar og knopper i ansigtet virker som en magnet for blikket. Hvis man mangler næsen er det helt galt. Det opleves som uæstetisk – og som noget, der bør rettes hurtigst muligt. Folk føler sig frastødt af den handicappede. Ansigtsdefekterne kan skabe uhygge og væmmelse hos dem, der ikke kender den vanføre. Nogle patienter antages for at være forbrydere eller syfilitikere.

Der er i øvrigt også indirekte ansigtsdefekter. For eksempel de delvise lammelser som følge af hjerneblødninger. En yngre mand med en sådan skade fortalte ved en psykologisk undersøgelse, at man anså ham for at være brutal, fordi han altid talte ud af den ene mundvig. Andre må bære det kors, at de altid smiler eller ser sure ud. Det afhænger helt af, hvordan muskulaturen er ramt af lammelsen.

Mange mennesker med svære defekter i ansigtet tør aldrig vise sig mellem andre. De gemmer sig – og tager natarbejde, siger Jørgen Hviid, der foruden at være videnskabsmand virker som præst i den katolske kirke.

Saiko

RYGÅRD

Sct. Therese sogns høstfest på Rygård, søndag d. 1. oktober kl. 9,30-15,00. Bazar, tombola, lotteri, loppetorv, salgsbod og fiskedam. Tag hele familien med og spis morgenmad og frokost i cafeteriaet. Messe kl. 9, højmesse kl. 10,30.

ÅRHUS

HVORFOR EN
KATOLSK KIRKE
I DANMARK?

I Århus den 13. oktober kl. 20, Skt. Knuds skoles sal, Ryesgade 24, drøfter forfatterinden Anne Sofie Seidelin og pastor Ib Andersen: »*Hvorfor en katolsk kirke i Danmark?*«. Alle er hjertelig velkomne til bagefter at deltage i samtalen. Fri adgang.

Katolsk debat

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauhevej 8, 1825 København V.
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgjorte kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FAT CITY

I de utallige transmissioner fra de olympiske lege ser vi den ene fantastiske præstation efter den anden. Den menneskelige kropps formåen kender tilsyneladende ingen grænser. Men det gør til gengæld fjernsynets dækning af olympiaden. Idræt og sport bliver reduceret til en medaljejagt mellem nationer, og deltagerne er ikke meget mere end numre. Vi får intet at vide om den møjsommelige træning, eller om deltagerens ambitioner og usikkerhed. Så selv om vi ser verdens bedste, er de nogle mærkelige åndløse kroppe, som giver det hele et mekanisk og dermed umenneskeligt præg.

John Hustons film »Fat City« er lige det modsatte. Handlingen foregår i et boksemiljø i en forstad til Los Angeles. Den lidt ældre fyr, Tully, har i nogle år levet som professionel bokser, men hans stjerne er stærkt for nedadgående. Et mislykket ægteskab, druk og manglende selvdisciplin er både årsag til og følge af nedturen. Tully opdager den kun 18-årige Ernies talent og overtaler den unge fyr til at prøve nogle kampe. De opsøger nu begge Tullys gamle træner og snart efter skal de begge i ringen ved et stævne. Ingen af dem klarer sig særlig godt, men Ernie har fået blod på tanden til at fortsætte.

Boksning og samfund

Både Tully og Ernie kommer ligesom så mange andre bokser fra samfundets laveste klasser. De sædvanlige måder at komme frem i samfundet på er lukkede for dem. Hvis de vil have magt, penge eller succes er en karriere som bokser en af de få muligheder, der er åben for dem. Det er Hustons fortjeneste, at de to bokser bliver til levende mennesker i et autentisk miljø. De triste og dårligt betalte jobs, drømmen om en bedre tilværelse (uden pengesorger), de halvhjertede

forelskelser og endelig trænerens stædige forsøg på at give nævekæmperne den fornødne selvtillid. Alt sammen er med i Hustons neddæmpede skildring. Her er sportsmanden ikke et supermenneske, men en ganske almindelig samfundsborger.

Sport og politik

Tullys træner får arrangeret en kamp mellem Tully og en kendt mexicansk bokser. Den slås stort op, og der er mange penge i luften. Rent bokseteknisk er kampen dog uhyggelig ringe. De slår uden taktik eller overblik løs på hinanden, så tilskueren må undre sig over, at de kan holde til det. Det kan de heller ikke. I al sin gru fortæller kampen om de meningsløse ofre, som Tully må yde for (måske) at skabe sig en karriere.

På et symbolsk plan lader kampen sig tolke som et spejlbillede af samfundet, hvor to professionelle bokser imod hinanden. De to professionelle bokser udgør underklassen. For at tjene til livet bliver de nødt til at sælge deres helbred. Træneren ligner kapitalisten, for selv om han ikke skal i ringen, tjener han de fleste penge. I boksning ser det ud som om konflikten er mellem de forskellige bokser. Det er dem, der tæver løs på hinanden. Men den vigtigste modsætning er mellem bokserne på den ene side, og så arrangøren på den anden side. Ligemeget hvor dygtig den enkelte bokser bliver, så vil det altid være arrangøren, som udnytter ham.

I samfundet er konflikten mellem arbejdskøbere og arbejdstagere også tilsløret. Det ser ud, som om det er en kamp mellem de enkelte arbejdere, hvor det er mere præcist at opfatte vores samfund som en modsætning mellem de to klasser. Så længe den ene arbejder tror, at forholdene ændres, hvis han kan slå den anden ud, så længe vil den grundlæggende

konflikt bestå. Det ses i et meget tragisk billede i filmen. Tully vinder i kampen over mexicaneren, men han er så forslået, at han ikke kan opfatte, hvem der vandt. Boksekampen bliver således et udtryk for tilværelsens forsvarsløse, som ødelægger hinanden for illusionen om penge, mens borgerskabet ser til. Derfor har sport noget med politik at gøre.

Den tragiske helt

Det er karakteristisk for hele John Hustons lange produktion, at hans hovedperson ofte er en tragisk helt. Enten det drejer sig om et bankkup eller en boksekamp, er det allerede på forhånd dømt til at mislykkes. På den måde kommer der noget tragisk og skæbnebestemt over filmene. Denne livsforståelse kan man så være enig eller uenig i, men det rokker ikke ved, at Huston fortæller sine historier på en overbevisende måde. »Fat City« begynder og slutter med næsten det samme billede. Tully ses hængende i sin egen håbløshed, alene med sin tomhed. På den måde lukker filmen sig om sig selv, bliver til en cirkel, som ikke kan brydes.

Selv om filmens grundtone er tragisk og pessimistisk, virker den dog ikke knugende. Ved at give billederne en svag blålig farve og ved at fortælle historien som en udenforstående tredje person lægger instruktøren afstand til handlingen. Tilskueren har derfor større chancer for at forholde sig vurderende til handlingen. Det skæbnebestemte i filmen kan virke fastlåsende, men det modarbejdes af, at boksningen sættes ind i en større samfundsmæssig sammenhæng, som jo kan ændres efter menneskenes vilje.

Midt i en olympiadetid er »Fat City« en opmuntrende begmand.

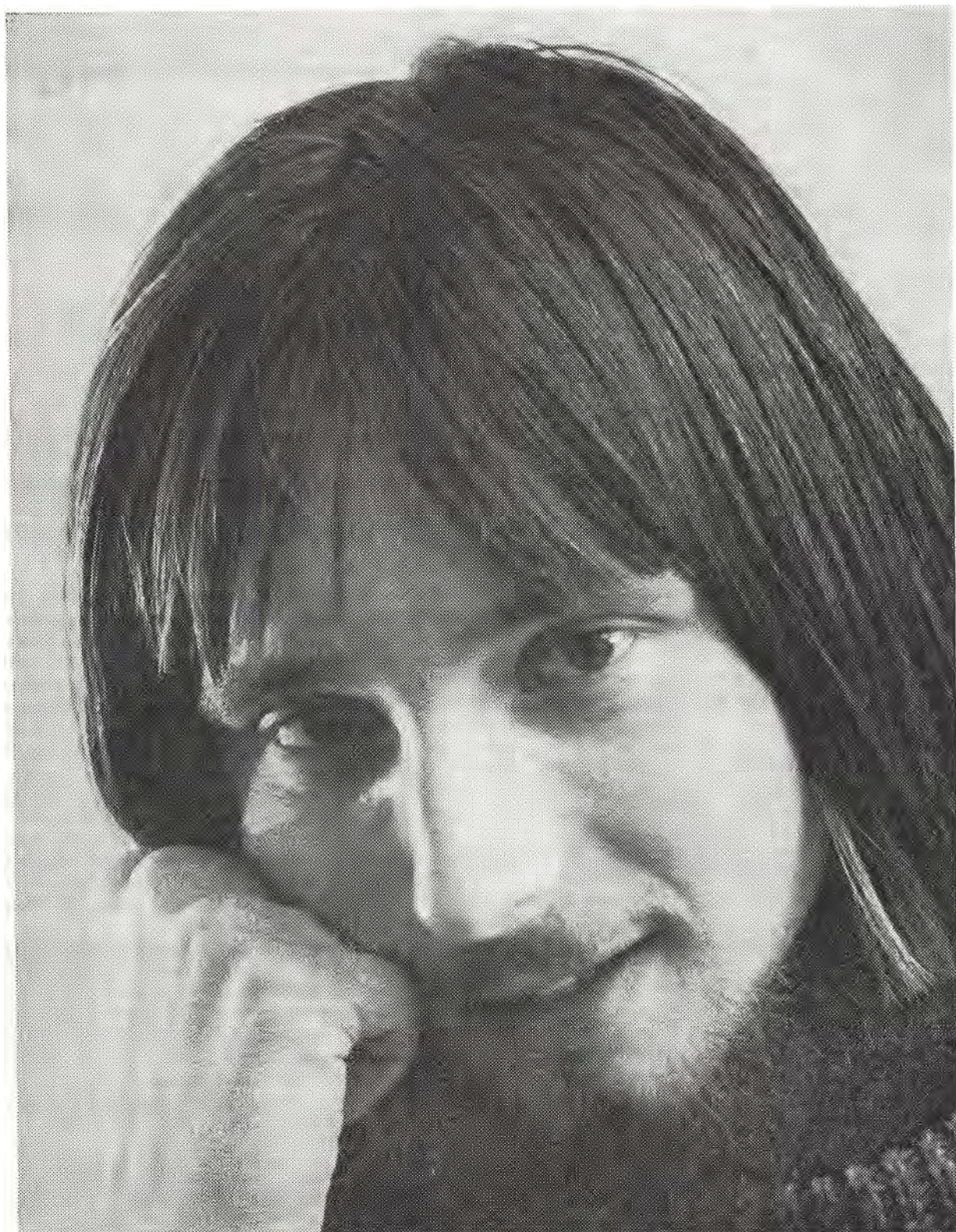
Jakob Frandsen

18/1972

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

Mødet mellem kulturerne

Jeg er lige kommet hjem fra en kongres, hvor ca. 450 forskere fra 41 nationer drøftede emnet: Kulturerne møde i middelalderens filosofi. Mødet blev holdt i Madrid, Cordoba og Granada. Man havde med vilje valgt Spanien, fordi dette land i middelalderen var stedet, hvor den kristne, arabiske og jødiske kultur mødtes. Den store arabiske filosof Averroes, og den jødiske lærde Moses Maimonides (Rabbi Moses) virkede i Cordoba, hvor forresten også Seneca blev født.

Ser man bort fra videnskabelige enkeltproblemer, der blev drøftet på kongressen, er der tre ting, der har fæstet sig i min bevidsthed. Spanien var i næsten 6 århundreder under arabisk herredømme. Der gik dengang – som i dag i visse lande – en demarkationslinie gennem hele landet. Syd for Toledo herskede araberne, nordpå de kristne spaniere. Den arabiske af islam prægede kultur har i overordentlig grad formet Spaniens åndsliv, dets kunst og litteratur. Symbolet på denne overlegne arabiske kultur er den storslåede »Mezquita« i Cordoba, islams imponerende kultbygning, et vidunder af skønhed og majestæt med dens 19 sideskibe og 700 søjler. Denne moské, som endnu i dag betager enhver, blev i det 16. århundrede på Karl V's foranledning ombygget til en kristen katedral, uden at man har sløffet det arabiske islæt. Samtidig med denne æstetiske kultur udgik der fra det arabiske Syds Spanien en stærk filosofisk påvirkning, som har præget det kristne åndsliv. Det interessante er nu, at det kristne Spanien til trods for det pres, det blev

udsat for fra denne overlegne kultur, har formået at bevare sin kristne tradition i alle disse århundreder. Det var en præstation af rang!

Naturligvis har den kristne kultur også modtaget påvirkninger fra den arabisk-jødiske kultur. Da Vesteuropa i det 12. århundrede lærte denne kultur at kende, især den aristoteliske filosofi, var det, som Gilson siger, en »stjernetime« for Europa. Men samtidig var dette møde ikke uden farer, for Averroes og Maimonides var rationalister, ikke teologer. Og de har igen præget de store skolastikere. Teologien kom til at stå i filosofiens tegn – en på mange måder skæbnesvanger udvikling, som først i vor tid igen bliver rettet op.

Vicedirektøren for UNESCO, som overværede kongressen, gjorde i sin tale opmærksom på en sidste ting.

Han sagde, at mødet mellem de forskellige kulturer i middelalderen kunne blive et eksempel på, hvordan vi i vor egen tid burde føre en dialog med de kulturer, som i dag behersker verden. Dette møde foregår i vor tid ikke mere i et begrænset geografisk rum, – det omfatter hele verden. Denne samtale mellem kulturerne burde ifølge ham føres i åbenhed og under ansvar. Vi kunne lære meget, mente han, af Spaniens eksempel. Den åbenhed, middelalderens spaniere viste, har formet deres kultur indtil selve sproget. Men samtidig var de sig deres kristne ansvar bevidst. Dette møde med fremmede kulturer var præget af en umådelig styrke. Den engang så blomstrende nordafrikanske kirke, hvor Augustin virkede, brød under arabernes angreb fuldstændig sammen, men Spanien udholdt det pres, som den militære og kulturelle overlegenhed betød. Viser vi kristne af det 20. århundrede i mødet med marxismen, rationalismen, positivismen og teknokratiet en lignende åbenhed og styrke, behøver man ikke at være bange for fremtiden. Men denne fremtid ligger – i hvert fald til dels – i vore egne hænder.

H. Roos, S.J.

Erkendelse af Gud uden erkendelse af elendigheden skaber hovmod.

Erkendelse af elendigheden uden erkendelse af Gud skaber fortvivelse.

Erkendelse af Jesus Kristus giver den rette middelvej, fordi vi her finder både Gud og den menneskelige elendighed.

Blaise Pascal

Fra Pave PAUL VI's brev »Octogesima Adveniens« om aktuelle samfundsproblemer

I betragtning af den trang til solidaritet, som findes hos alle, må man i de konkrete situationer anerkende menneskers ret til at vælge mellem forskellige muligheder. Den samme kristne tro kan føre til forskellige former for indsats. Kirken indbyder alle kristne til at påtage sig den dobbelte opgave at inspirere og forny verden, således at samfundsstrukturerne kommer til at svare til nutidens krav. Den venter at kristne, som umiddelbart synes at være i opposition til hinanden, fordi de har valgt forskellige målsætninger, vil gøre en virkelig anstrengelse for, at man gensidigt kommer til at forstå hinandens standpunkter og bevæggrunde. Hvis man ærligt overvejer, om ens egen optræden er rigtig, tilskyndes man til en mere kærlig holdning over for andre, så at man, samtidig med at man erkender modsætningerne, alligevel tror på muligheden af at komme til forståelse og enighed. »Det som forener de troende er jo stærkere end det, som adskiller dem«.

Utvivlsomt er mange mennesker midt i de moderne strukturer og vilkår bestemt af vanetænkning og af deres arbejde, også når man ser bort fra deres ønske om at sikre deres økonomiske interesser. Andre føler så stærk tilknytning til en bestemt klasse eller kulturform, at de uden forbehold deler deres omgivelseres meninger og tager del i deres handlinger. Enhver må ransage sig selv meget nøje for at nå til den virkelige frihed i Kristus, som gør et menneske modtageligt for det universelle midt i alle de specielle forhold.

INDHOLD

ER KIRKEN BANGE?	4
Hvor lidt er der forandret, og hvor meget må endnu fødes i Kirken. Europa set fra India.	
ISOLATION / FÆLLESSKAB	7
En ung flygtning sætter aktion for de fremmede i perspektiv.	
TANKER OM KIRKEN	8
Kritiske og dynamiske overvejelser, et samvittighedsregnskab, opgjort af en sagkyndig.	
UDLAND	10
News in a nutshell.	
NOGET SKØNT FOR GUD	12
Et bevæget og bevægende digt om mother Teresa.	
CARA INSULA	14
Munkene i Øm kloster var meget dygtige læger – for 800 år siden!	
TO INDLÆG OM BØN	16
Man kan bede på mange måder. Emnet er altid aktuelt.	
DE HØREHÆMMEDE	18
Mennesker, der er fremmedgjorte gennem deres lidelse. De kræver særlige hensyn. Hvilke?	
LÆSERBREVE	21
LITURGISK OVERSIGT	23
MAN SKU' VÆRE NOGET VED MUSIKKEN	24
En dansk film med indlevelse og medfølelse, på mange måder en glædelig oplevelse.	

Redaktionen lykønsker p. Chr. Lønskov i Århus, som fyldte 80 år d. 2. oktober. Hjertelig proficiat!

Forsidebilledet forestiller den tjekkiske forfatter til artiklen på side 7, Zdeněk Ptáček.

KOMMENTAR

UTIDIGE OVERVEJELSER OM EF

Nu er det afgjort. Mange katolikker har uden tvivl en umiddelbar sympati for tanken om udvidet internationalt samarbejde; dog ikke i en hvilken som helst form. I kommunismens regie for eksempel? Nej tak! I EFs regie? Her er danske katolikker formodentlig lige så delte i deres meninger og lige så vaklende i deres holdning som deres landsmænd i øvrigt.

For nogle har sagen dog hele tiden ligget klar: for dem er EF en typisk kapitalistisk blokdannelse, som ingen kristen kan ønske at have lod og del i.

Er der noget særlig »katolsk« ved deres afvisning af kapitalismen? Måske dog!

»Den liberale kapitalisme er et beklageligt system, som anser profit for at være hovedmotivet til økonomisk fremskridt, konkurrence som økonomiens øverste lov og privateje af produktionsmidlerne som en ubetinget ret, der ikke kender nogen begrænsning og ikke medfører nogen tilsvarende samfundsmæssige forpligtelser. Denne utøjlede liberalisme fører til diktatur, der retfærdigvis må fordømmes som værende årsagen til den internationale pengeimperialisme.« Sådan skriver pave Paul VI.

En biskop, der har nogle af kapitalismens synlige følger inde på livet, har udtalt: »Kapitalismen er på trods af, at den vil gå ind for det enkelte menneskes rettigheder og for frihed, egoistisk, selvisk og grusom. Og de supermagter, der påstår at være inspireret af Marx, er lige så kolde og egoistiske som deres kapitalistiske rivaler.« Ordene er Helder Camaras.

Er man i tvivl om kapitalismens onde følger, skal man se på kendsgerningerne:

– Den rige 25% af verdens befolkning forbruger 75% af hele verdens produktion.

– USA (stormagten med den mest rendyrkede kapitalisme) med kun en sjettedel af jordens befolkning forbruger 40% af den globale produktion.

– Den fattige verdens andel i handelen er i de sidste ti år *formindsket* fra 21,3% til 17,6%.

– Ifølge Chiles præsident skal de sydamerikanske lande af med \$ 4 for hver \$ 1, de rige landes regeringer og koncerner investerer der.

– Fortsætter disse tendenser, vil de rige 10% snart råde over 70% af hele verdens indtægter.

– Penge er magt, og da der ikke findes nogen overstatslig instans, der kan kontrollere de multinationale koncerner, vil de få storkapitalister være i stand til at skalte og valte efter forgodtbefindende.

Der er virkelig tale om »international pengeimperialisme«. Kan EF undgå at medvirke til denne diktators befæstelse og udbredelse?

Ideologisk eller økonomisk diktatur: begge dele er uforenelige med evangeliet. Kristne (inden for eller uden for EF) gjorde vel i at studere Populorum Progressio og lignende skrivelser og i at tage Pavens ord alvorligt: »Det haster – for der er for mange, der lider, og afstanden mellem nogles fremskridt og andres stagnation (for ikke at sige tilbagegang) bliver stadig større«, og udvikling af et menneskeligt broderskab »kræver dristige forandringer, dybtgående fornyelser, presserende reformer, der bør indledes uden tøven.«

L. O. D.

Der eksisterer ingen fødsel uden veer, heller ikke for samfundene. Her i slutningen af dette århundrede sprænges kirken overalt. Missionæren jubler, for disse revner i det gamle lerkar vidner om fødslen af en kirke, som man før konciliets kun kunne drømme om. Ethvert menneske, hvem han end er, og hvor han end befinder sig, bør møde evangeliet og opleve det som en udfordring. Før konciliets hindrede den da udformede kirkelighed den største del af menneskeheden i at møde Jesu Gud.

Kirken vil ikke først og fremmest være en kulturformidler. Det sidste koncil har fået kirken til at blive sig dette syn på sig selv såre bevidst. Ethvert menneske, hvad så end hans kultur er, er kaldet til at blive kristen, men denne omvendelse ligger ikke på noget kulturplan. Kirken er ikke bundet til nogen kultur. Selvendens kald gør, at den står over kulturerne, og dog opdager den hver dag med en klarhed, der påtvinger sig mere og mere, at den i virkeligheden er dybt knyttet til kulturen. Kardinal Daniélou har sagt det så godt: Kirken bliver først Guds fuldkomne billede, når den kommer til at udtrykke sig i alle verdens kulturer. Siden det endnu varer længe, før den kommer til at gøre dette, bliver resultatet, at billedet af Gud, som den giver udtryk for, er forfærdende ufuldkomment. Og dette er begyndelsen til veerne. Evangeliet opfordrer kirken, såvel som det enkelte menneske og de enkelte grupper af mennesker, til at omvende sig.

Fødselsveerne kommer, om man så kan sige, som følge af, at barnet fortvivlet holder fast ved sin navlesnor. Det ville gerne komme til verden uden at skulle skære denne over. Kirken i dag véd, at tiden til fødslen er kommet, men kniven ryster i hænderne på den.

Den er bange for at skære i det levende kød og derved røre nogle livsvigtige organer. Det svage punkt i Daniélous sætninger er uklarheden i adskillelsen mellem budskab og udtryksform. Kirken går altid ud fra et budskab, der er »udtrykt«. Hverken i evangeliet eller i det sidste koncil kan man med tilstrækkelig nøjagtighed skelne mellem det væsentlige i budskabet og formen, det er udtrykt i. Ethvert dogme er »formuleret«, »defineret«. Udtryksformen er ikke en ydre klædning, som man kan udskifte, når man går fra den ene kultur til den anden: det er snarere som en hud, der er vokset fast til musklerne. Igennem århundreder har kirken altid kun »udtrykt sig« inden for én bestemt kultur, nemlig den vesterlandske. Ja, mere: den har i høj grad arbejdet med på at udvikle denne kultur. I dag, hvor den på grund af verdensudviklingen er kaldet til at give slip på denne kultur og optræde nø-

ER KIRKEN BANGE FOR FØDSELSVEERNE?

Pater Deleury har boet i Indien i adskillige år. Han har ladet sig påvirke, så meget som det var ham muligt, af den indiske kultur. Han ville gerne forstå inderne. Det har haft som resultat, at han lidt efter lidt er blevet klar over, hvad der i kristendommen er vesterlandsk udstyr og ikke oprindeligt hørte til evangeliet.

gen, så tøver den, det er jo forståeligt. Hvor skal dissekerkniven skære?

Troen falder fra os . . . Men dette er nemlig omvendelse

I øvrigt har kirken, vor moder, allerede gennemlevet flere fødsler, som alle var smertefulde. Dens tilstand i dag ligner overordentlig meget den tilstand, den befandt sig i, da den skulle føde første gang og skulle skære sin navlestreng over til den jødiske verden. Behøver man at være jøde for at blive kristen? Skal man absolut lade sig omskære, før man lader sig døbe? Skal sabbaten for fremtiden fortsætte med at være »Herrens dag«? Den første kristne menighed var, kulturelt set, fuldstændig jødisk. Den første anvendelse af princippet om, at kristendommen ikke er identisk med nogen specifik kultur, krævede et brud, og det blev overordentlig smertefuldt: Peter og Paulus stødte sammen med et brag, lige indtil det øjeblik, hvor Peter indrømmede sin fejltagelse. Det krævede simpelt hen en vision, som Helligånden sendte, og krævede fra Peters side en forbausende ydmyghed. Det er nemlig det, som er smertefuldt: at blive tvungen til at ændre sin måde at leve på og sin mentalitet. I dag gør kirken den samme erfaring på ny. Nogle siger: Man har ændret kristendommen for os, det er ikke mere den samme tro. Det er helt rigtigt – men dette er nemlig omvendelse. Alt det, som på et vist tidspunkt fik kirken til at leve, hindrer den på et senere tidspunkt i at ånde.

Burde man ændre eller afskaffe søndagspligten? Da jeg var barn, lærte man mig, at det var et såkaldt kirkebud. Det

var i virkeligheden allerede en ændring af Guds bud, givet til jøderne, og som oprindeligt angik lørdagen. Nu er det sikkert og vist, at både i almindelig opfattelse som ud fra statistiske betragtninger så får det at gå til messe om søndagen os til at tilhøre den gruppe, som man kalder: de praktiserende. Denne praksis, som stempler en som »katolik«, stammer den fra selve budskabet eller fra dettes udtryksmåde? Først og fremmest ser det ud til, at valget af en serie af syv dage, ugen, blev lånt af kristendommen fra det omgivende miljø. Når kristne i dag tror, at de forsvare noget væsentligt i deres tro, hvad forsvare de så egentligt, når de afslår at overveje søndagspligten?

De forsvare først og fremmest astrologerne. I oldtiden kendte man kun de fem af vore planeter, og dertil føjede de sol og måne, de syv legemer, der cirkulerede rundt om jorden; derfra syv tal. Desuden troede man, at disse planeter havde en gunstig, ugunstig eller blandet virkning på menneskets skæbne. For at forsone disse legemer ofrede man på deres dage passende ofre: af dem alle sammen var Saturn den mest ugunstige såvel som den mægtigste; derfor burde den kloge heller intet foretage sig på dens dag (lørdag, saturday) og reducere sin virksomhed til det mindst mulige. Jøderne arvede denne syv-struktur, men gav den en ny, en monoteistisk fortolkning: Saturns dag, lørdag, blev Jahves hviledag. De kristne arvede ugen og bevarede den, men deres hurtige udbredelse i den hellenistiske verden bragte dem i kontakt med nye kulturelle omgivelser, som reformatoren Zoroasters revolution i den persiske religiøse verden,

Den ene dag er lige så god som den anden

under form af Mitrasdyrkelsen, altså soldyrkelsen, havde haft dyb indflydelse på. Solen var fremfor alt blevet symbol på den »Vise Herre« (Ahura Mazda), var blevet ét med Mithas, hvis repræsentant på jorden ikke var nogen anden end den romerske kejser selv. Solens dag var det »stærke« tidspunkt på ugen, og efter at have brudt med den semitiske kultur til-egnede de kristne sig den hellenistiske og omfortolkede solmyterne til ære for den virkelige »sol invictus«, den uovervundne sol, Jesus. Fastsættelsen af julens dato på solens og kejserens officielle fødselsdag d. 25. december, kirkebygningernes orientering mod øst samt tusinde andre kristne ceremonier og vaner stammer fra den samme kultur, som altså har smittet af på kristendommen. Derfor er den, skønt søndagshelligholdelsen er blevet en kristen skik, kun et kulturelt udtryk for troen, begrænset i rum og tid.

Brugen af ugen som tidsenhed er langt fra at være et universelt fænomen. Langt mere udbredt er et rent månesystem, der bruger de rytmer, som nymåne og fuldmåne skaber. Den muhamedanske kalender er helt en månekalender, medens hindukalenderen, den buddhistiske, den jainistiske og parserkalenderen er rene solkalendere, men alle sammen har de det til fælles, at de ikke kender til ugeinddelingen. Stillet over for søndagspligten er hinduen i sin gode ret til at stille de kristne det samme spørgsmål, som Paulus stillede Peter: »Skal jeg først blive ægypter, zoroastrianer og romer for at blive kristen?« At tvinge ham til at overvære søndagsmessen er det samme som at tvinge ham til at skifte kultur i stedet for at omvende sig og skifte sindelag og hjer-

telag. Parat til det sidste kan han med fuld ret nægte at acceptere det første. Således bliver Kirken, bunden til en bestemt kultur, en hindring for den virkelige universelle Kirke.

Hvis der ikke eksisterede andet end dette problem, så ville løsningen, hvor smertefuld den end måtte være for en kirke, der er bunden til en bestemt kultur, dog være forholdsvis simpel: logikken i kardinal Daniélous udtalelse ville f. eks. kræve, at de kristne i Indien fejrede deres messer ved ny- og fuldmånefe-sterne, fejrede jul ved Diwali og påske ved Holi. To serier kendsgerninger sætter sig imidlertid imod det. Opfattelsen af Kirken som værende ikke-bundet til nogen bestemt kultur er meget ny: de store skismaer er altid endt med at tage de samme kulturelle klædninger på som det kirkesamfund, de kom fra: f.eks. de indiske kristne samfund, trods deres forbavsende historie gennem 19 hundrede år, har aldrig virkelig tilegnet sig indisk kultur; de har bevaret og ivrigt forsvaret deres vesterlandske kulturpåvirkning. I virkeligheden er det kristne fænomen, her som andetsteds, blevet et kulturelt fænomen, og her, mere end andetsteds, er kristendommen på grund af kastesystemet blevet en underkultur, stærkt i mindretal, naturligvis, men et konkurrencefænomen til de andre underkulturer: hindu-, muhamedaner-, jainistiske-, parser-, jøde-, buddhistiske-, sikh-kulturer, for blot at nævne nogle af de vigtigste. Mange indiske kristnes modstand mod frygtsomme forsøg på at indianisere kommer fra den næsten fuldstændige mangel på evne til at skelne mellem budskabet og dets kulturelle udformning.

Den anden række kendsgerninger, som gør modstand mod, at forskellige kulturer finder deres udtryksformer i kristendommen af i dag, kommer fra det universelle fænomen, der hedder sekularisering. Man fortsætter ganske vist med at identificere ugens dage med planeterne, men hvem bekymrer sig virkelig om Saturn om lørdagen ud over nogle ungdommelige sjæle, som søger deres skæbne i ugebladernes horoskoper? Hvem tænker på søndagen, selv blandt de praktiserende, som på Herrens dag? Den ene dag er lige så god som den anden, og den eneste modsætning, der føles mellem det, som adskiller og danner det moderne menneskes livsrytme, er de modsætninger, som skabes af de professionelle aktiviteter og fritiden med dens særlige beskæftigelser. De sidste er ofte mere absorberende og trættende end de første. Sognemessen ville svare til familiens samling om arnen, landsbyens på kroen eller ved boldbanen. Weekenden er derimod tiden til at trække sig ud af det hele, den enkeltes frihed, tiden til at rejse bort fra det hele. Eftersom den kulturelle baggrund for messen er forsvundet, så fortsætter søndagsmessen alligevel, om man så må sige, ophængt i det tomme rum.

Derfor er det, at kirken i dag fejrer sine ritualer der, hvor og når der ikke findes flere mennesker samlet. Eftersom i øvrigt den var blevet det eneste miljø for bøn for det vesterlandske menneske, så befinder dette samme menneske sig i en åndelig ørken, som han famlende søger at gå igennem. De unge i slutningen af 1800-tallet stilede efter handling, de, som er unge ved slutningen af 1900-tallet, tørster efter kontemplation. At sognekirken mere og mere er et hjerte uden legeme, at præsteseminarierne og klostrene affolkes, alt dette er kun en konsekvens af et evident »tidens tegn«, som burde tvinge kirken til at gå ud af sakristiet for at gå mennesket i møde på de veje, hvor dets angst har ført det. Indien har set erobrerne komme fra Europa, dernæst missionærerne, så handelsfolk og til sidst turisterne, som alle, efter et kort eventyr i det fremmede, vendte tilbage til deres sogn, som faktisk mange af dem aldrig havde forladt psykisk. I dag og i langt større antal er det dem, som hungre og tørster efter det absolutte, som man møder på Kathmandus veje. Og vi, præster i Indien, som disse unge kommer den ene dag efter den anden for at besøge, fordi vi er i Indien, skønt de aldrig ville være gået hen til præsterne i deres respektive sogne, er virkelig i vores gode ret til at spørge vores præstekolleger i Europa: »Hvor og hvornår forkynder I den levende Gud for disse unge? Hvad laver I,

så de kommer her for at finde Gud eller fuldstændig tabe troen på ham?»

Det er helt givet, at der har fundet en liturgisk reform sted, men det rækker ikke langt, når det kommer til stykket, for når alt kommer til alt, så blev det til en præstereform og ikke en folkereform. Sabbaten er til for mennesket og ikke mennesket for sabbaten: man burde være gået ud fra mennesket, fra dets åndelige behov i den ny kultur og derfra genopfinde messen. Man har bevaret messen fra 1100-tallet, og man bestræber sig på at tilpasse mennesket i det 20. århundrede til den. Reformen har i en vis henseende kun gjort ondt værre: ved at forhøje messens værdi til det overdrevne, ved at gøre den til praktisk talt den eneste form for det kristne samfunds bøn, har den på farlig måde afstumpet den moderne kristnes liturgiske sans, og det moderne menneske af i dag forbliver lige åndelig sulten og går derfor hen og søger eksotiske former for åndelig ernæring.

Sagnet og eukaristien

Indien tilbyder måske præsten, som lever der, mere baggrund, og hinduismen giver et sammenliningspunkt for bedre at kunne vurdere menneskets åndelige behov. Det menneske, der lever i en verden, behersket af teknik, har først og fremmest dette umådelige behov for stilhed, for indre fred, for at erfare sit dybeste jeg. Den eukaristiske kult er ikke lavet til at svare på dette behov. Derimod synes sognekirken som skabt til at gøre det. Hvis den holdt op med at være et

sted for en museumsagtig kult, kunne den ændres til et privilegeret sted for bøn. Et stilhedens rum og et ikke-aktivitetens rum midt i gaderne, der bruser af aktivitet. Mennesket, der havde tabt pulsen i dette moderne liv, skulle der, nat og dag, kunne finde åndelige ledere, undervisning om det indre liv, hvor alle mystikkens traditioner ville kunne finde sammen: åndelige øvelser efter vesterlandsk mønster, men også zen, yoga og alle de andre veje. Storbyens sognekirker synes nu at have et kald til at blive et ashram (åndelig skole).

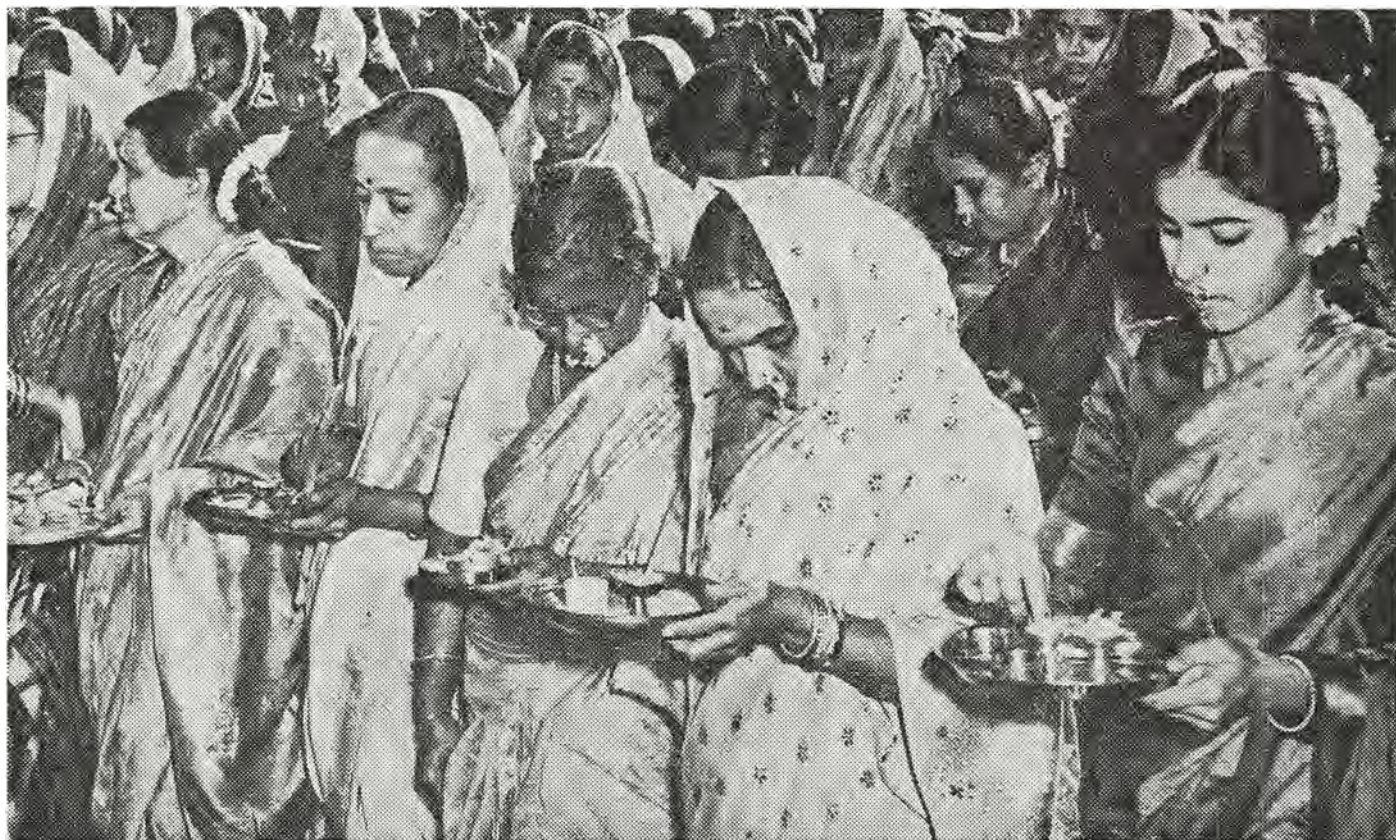
Dernæst, behovet for den anonyme glæde, for befrielse i fællesskab fra angstfænomenerne, behovet for at komme væk fra det hele en tid, for fest – alt dette, som messen heller ikke kommer i møde. Weekender, store og små ferier, ville kunne blive tidspunkter for store møder i stil med Woodstock, uden for byerne, på alle disse herlige steder, hvortil man i sin tid valfartede, og hvor man gerne ville opleve noget forår: guitar, citar, bongos, alt dette for at indramme det fællesskab og det venskab, man kom for at fejre ved højtiderne, for julen (som ikke helt har tabt sin karakter), påske og pinse burde genfinde deres karakter af folkelig fest. Liturgien kan ikke nøjes med at være bare ihukommelsen af en begivenhed, men er denne begivenhed selv, mødet med den levende Gud, befrielsen, i glæde. Vores triste århundrede har stupidt ladet katedral og domkirke blive degraderet til museum, men de blev bygget til at tage imod et

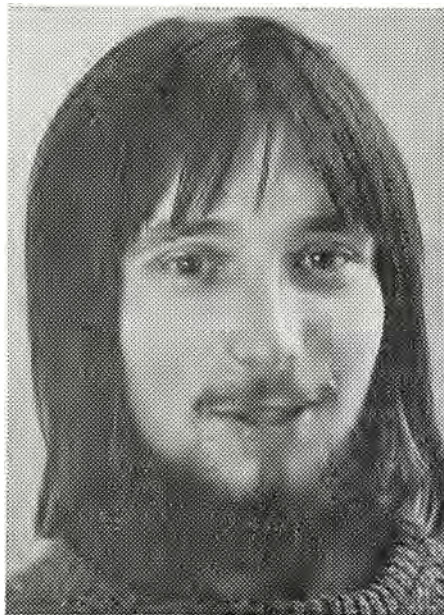
Guds-folk, der var samlet i glæde. Det er nødvendigt at opfinde en katedralliturgi, som ikke er eukaristisk.

Thi – eukaristien svarer på et tredje behov, det moderne menneske har, nemlig delagtigheden i små, valgte samfund. Stedet for fejringen af eukaristien kan i vore dage kun være det samme, som det var i begyndelsen, huset, opholdssalen. Den skal kun fejres mellem personer, som søger at finde den levende Gud ved en uddybelse af deres indbyrdes afhængighed: det er fejringen af den trepersonlige Gud. Alle sakramenter burde, ifølge hinduistisk tradition, fejres hjemme.

Kristendommen har kun én grund til sin eksistensberettigelse: fremtvinge et møde mellem hvert eneste menneske og evangeliet. Men så længe evangeliet især bliver prædikeret *inde* i kirkebygningerne, forbliver den største del af menneskene forhindret i at høre det. Fænomener som kirke = Guds-hus, søndagsmesse, sogn, udgør en del af et bestemt kulturmønster, af en udtryksform for budskabet, der er bundet til en bestemt tid og et bestemt sted. Men evangeliet er til for hinduen, muhamedaneren, buddhisten og ateisten lige så vel som for den kristne: Evangeliet er til for den moderne verden og den globale verden, som ikke går i kirke. Hvis missionæren i dag beder Kirken om at føde kristendommen på ny uden at tage smerterne i betragtning, så er det for, at han kan give evangeliet tilbage til mennesket.

P. Deleury

ISOLATION ELLER FÆLLESSKAB

På en række meget velbesøgte møder, som i Jesu Hjerter sogn, Stenosgade, København, blev afholdt i anledning af AKTIONEN for de FREMMEDE, 2. etape, vakte dette indlæg opmærksomhed.

Verden er i udvikling, en udvikling, som er omdannelse til større kompleksitet og frihed og til en mere aktuell tilværelse. Vi kan i verdens udvikling gennem milliarder af år følge, hvordan det udviklede stof har erhvervet deres egenskaber. Man kan følge en kontinuerlig række fra den primitive materie over elementer, kompaunder, bakterier, planter og dyr til mennesket.

Mennesket er den højeste skabning i den korporlige verden. Det er forsynet med intellekt, evne til kundskab og vilje og evnen til kærlighed.

Mennesket er ifølge sit væsen en social skabning. Kun ved tanke, udveksling og arbejdsdeling kan det nå en videre udvikling.

I kirkens historie kan vi se, hvordan der skabes gradvis større enheder, større integration og større afhængighed. Især gennem de sidste hundrede år er der sket et enormt fremskridt i så henseende. Dette blev muliggjort ved en mere virksomhedsfuld produktion og ved opdagelsen af nye kommunikations- og transportmidler.

Resultatet af denne udvikling er, at den sociale struktur på mikroplan ikke mere dikteres af økonomiske behov. Dette gælder først og fremmest familien, som har indskrænket sig fra den oprindelig ret store gruppe af forældre, børn, bedsteforældre, tanker, onkler osv. til sin kerne, og selv der er forholdet i almindelighed blevet løsere.

Også produktionsmåden er blevet meget mere upersonlig. Arbejderen er blevet led i en lang proces, hvis resultat han ikke kan se, og i hvor hans rolle er blevet overordentlig enkel og monoton. Følgelig er også forholdet til medarbejderne blevet løsere. Der er heller ikke megen lejlighed mere til at forhandle personligt med andre mennesker. I stedet forhandler man med anonyme institutioner. Ved indførelsen af supermarkeder er der også kommet en vis anonymitet. F.eks. ved indkøb var der mulighed for kontakt mellem mennesker.

Samtidig er vi på makroplan blevet mere integrerede og mere afhængige af hinanden end nogen sinde før. De demografiske, politiske og økonomiske forhold har ført os stadig nærmere ind på hinanden. Enhver politisk og økonomisk fejltagelse kan i vore dage få frygtelige konsekvenser. Mange er hver dag på deres arbejde ansvarlige for millionværdier og for tusinde af menneskeliv. Jo mere vi trænges ind på hinanden, jo større konsekvenser får enhver kærlighedsgerning og også enhver synd.

Blandt konsekvenserne af forholdene i dag er børn, der ikke har nogen, der tager sig af dem, og som derfor tilbringer dagen på gaden med nøglen i en snor om halsen og andre endnu mere ulykkelige

børn fra opløste hjem, hvor forældrene er skilt fra hinanden. Der er mange ældre, der gerne vil gøre samfundet tjenester, men der er ingen, der vil tage imod dem, de kan tilbyde. Der er gæstarbejdere og flygtninge, som har måttet forlade deres hjemland på grund af ulidelig fattigdom eller politiske forfølgelser. De kommer ofte ud for misforståelser, manglende respekt, diskrimination og dårlig behandling. I mange tilfælde prøver de forgæves på at blive optaget i det nye samfund, de bor i. Og endelig er der mange, som på grund af miljø, de er opvokset i og manglende inspiration udefra, ikke kan opfylde de store krav om assimilering og tilpasningsevne, som vor tids hurtigt skiftende forhold og miljø stiller til dem.

På den anden side giver det faktum, at folk tvinges mere og mere ind på hinanden, sig udslag i konflikter, opstået på grund af egoisme og manglende evne til at anerkende og acceptere hinanden.

Trods alle disse problemer og al smerte og forvirring er der mulighed for at realisere strålende perspektiver forude. Den økonomiske og videnskabelige fremgang har for en stor del udfriet os af afhængighed af sygdomme, epidemier, vejrlig og meget andet. En effektiviseret produktion af livets nødvendigheder åbner mulighed for at bruge langt mere menneskelig energi på at lære hinanden at kende, at forske og at stræbe efter vort mål. De nye kommunikations- og transportmidler giver hidtil usete muligheder for mellemmenneskelig kontakt. Mulighed for at blive en i kærligheden integreret menighed venter os forude.

Det er mennesker, i hvem universet nu stræber efter større frihed og mere fuldkommen tilværelse. Vi er kaldet til at blive en menighed forenet i Gud (Rom. 15,8-12).

Det er os, jer og nu, der har ansvaret (Sir. 15,17-18).

Vor tid kan føre til fødslen af en ny menighed eller slutte med disintegration, terror eller kollektivt selvmord.

En udstrakt mellemmenneskelig kommunikation er nødvendig for at klare de nuværende problemer. Vi har brug for at skabe menneskelige kontakter for at undgå isolation og nå til erkendelse af hinanden. Samtidig må vi stræbe efter større respekt for andre og identifikation med dem for at undgå sammenstød og for at nå til forståelse af det ansvar, vi har over for hinanden.

Det er disse tre begreber, kommunikation, respekt og identifikation, der alene kan skabe fred og retfærdighed på jorden. De kan udtrykkes med det ene ord »kærlighed«. Og det er os kristne, der er kaldet til at bringe kærlighedens budskab til verden (Mat. 5,14-16).

Zdenak Ptáček

TANKER PÅ ET MØDE I GÖTEBORG

(Indlæg, fremført på det økumeniske, svenske møde i Göteborg – G. 72)

Gunnel Vallquist

Hvem er vi egentlig, som her er forsamlede for at tale om vejen, om at være hjemme i kirken og om at være fremmed i kirken? Vi er næppe nogen homogen gruppe, og Gud ske lov for det. Ja, vi er ikke engang en forsamling, bestående af et antal homogene grupper, som virkelig er repræsentative for de pågældende kirkesamfund, og Gud ske lov for det også. Det ville jo betyde, at vi allerede var færdige, at vi allerede havde nået målet, og at vi var holdt op med at søge og bare var kommet sammen her for at fortælle hinanden, at vi har ret. Det ville også betyde, at vi opfattede vore respektive kirkesamfund som noget en gang for alle givet og uforanderligt.

Vore relationer til kirken er formodentlig ret forskellige. Vi identificerer os med forskelligt i det samfund, vi tilhører, og vi er i det hele taget mere eller mindre identiske med det. Men jeg tror, at de fleste af os har en ting til fælles: Vi er i kirken, fordi vi har mødt Jesus på mere eller mindre nært hold, måske bare som en anelse, der er gledet forbi i et glimt, men som vi aldrig senere har kunnet glemme. Og vi ville være sammen med ham. Måske spurgt: vi så næsten som de første disciple: »Hvor bor du?« og fik svaret: »Kom og se.« Vi kom til kirken, og hvad er det så vi ser?

Kan vi genkende Jesu livsstil i vor kirke?

Det, der først slår en, hvis man har prøvet at sætte sig ind i den tilværelse, den første skare disciple omkring Jesus levede, er forskellen i livsstil. »Se, din konge kommer til dig, han kommer fattig, ridende på et æsel,« siger profeten, og Ylva Eggehorn har givet os en oversættelse, der passer godt til vor tid: »cyklende på en hvid cykel.« Han kom fattig, han ejede intet, og han ville ikke have det, hvortil han kunne hælde sit hoved, han sendte sine disciple af sted med mindre bagage end nødvendig, og han forbød dem at bære penge på sig. Han stiftede en kirke, som ikke ejede nogen ting, en kirke, hvor de fattige havde ærespladsen. Derfor kunne kirken fungere som en slags forhåndsvision af Guds rige, hvor de sidste skal være de første og omvendt. Han stiftede en kirke, hvor vold var bandlyst, fordi der ikke fandtes plads for noget, der hed magt. Der var ikke plads for nogen anden magt end den afstuede kærlighed, den kærlighed, som har fået løfte om, at den skal overvinde verden, hvis den forbliver tro mod sit eget væsen, som er Guds væsen.

Den kirke, vi er vant til så godt som overalt i vor del af verden, ser ikke lige netop sådan ud. Det er svært at få øje på, at denne kirke er identisk med den, Jesus grundlagde, for den stemmer jo så lidt overens med hans og disciplenes livsstil. Kan den, der i dag møder Jesus – og det gør vi så sandelig takket være kirken, som har givet os og som bliver ved med at give os den eneste kunskab, vi har om Jesus, fordi det er kirken, der har givet os Bibelen – og som kommer til kirken for at »se«, hvor han bor, genkende det, han ser? Kan han genkende noget af den oprindelige discipelskare i den etablerede institution, som uden særlig forstyrrende konflikter og – tilsyneladende –

uden nævneværdige betæneligheder lever i interessefællesskab med et samfund, hvor værdidommene i stor udstrækning er de modsatte af Kristi egne værdidomme? Et samfund, hvor effektivitet, produktion og penge er i centrum, og hvor den fattige Lazarus – der som oftest eksisterer i betryggende afstand fra vor egen magelighed, men som er rykket os ind på livet gennem massemedierne – den stakkels Lazarus må slå sig til tåls med smulerne fra vort rige bord? Et samfund, hvor man betragter vold som et passende eller i hvert fald tilladeligt middel til at forsvare sin ejendom og sine rettigheder. Kirken er stort set solidarisk med dette samfund og med hele den civilisation, som man undertiden uden at tænke over det plejer at kalde den kristne. Man kan med bidende ironi fastslå, at denne »kristne« civilisation stort set er identisk med den rige del af menneskeheden.

I den kirke tror jeg, at Jesus på sit æsel ville føle sig lige så fremmed, som folk på hvide cykler gør det i dag. Jesus taler gang på gang om nødvendigheden af at træffe et radikalt valg mellem Gud og mammon. Men har kirken ikke tværtimod for mere end halvandet årtusinde siden indgået en pagt med mammon, et konkordat, som koster den livet, det liv, man mister, hvis man vil vinde det her på jorden. Kirken har altid haft en tendens til at stå på den offentlige menings side og til endda at være den offentlige menings første støttestøtte og i så fald gerne en noget forældet opinion, så den alligevel kommer ud for nogen modvind, nemlig fra den nye vind, der blæser. Samtidig er der altid folk i kirken, der er lidt hurtigere, og som begynder at dreje sig i retning af de nye strømninger, og det skaber så igen konflikter inden for kirken. Alt dette kan skabe en illusion om liv og kamp.

Er det så underligt, at menneskene ikke kan genkende Jesu kirke og Jesu livsstil i vore kirker?

Er kirkens værdidomme Kristi værdidomme?

Nu overdriver jeg naturligvis, og det gør jeg med vilje. Der er og har altid været mennesker i kirken, som ikke har stræbt efter at være velvilligt indstillet og heller ikke efter at være medløbere i forhold til den interne opposition. Mennesker, som virkelig har prøvet på at finde en livsstil, som kan være et bedre vidnesbyrd om Kristus end det etablerede kirkelige liv er det, mennesker, som har valgt fattigdommen, og som dermed på troværdig måde har kunnet udøve den kritiske funktion i samfundet, som er den kristnes opgave, frie mennesker, som ikke har haft nogen anden Herre end ham, der satte sig mellem samtlige stole og havnede på et kors. Men disse mennesker har altid været undtagelser, og de er så godt som altid havnet i en stilling, hvor de var i modsætning til deres eget kirkesamfund.

Ikke sådan at forstå, at vi kan forlange, at alle de mennesker, der repræsenterer kirken, skal være helgener, det ville være en ualmindelig hæslig farisæisme, eftersom vi langt fra er det selv. Vi selv er jo også kirken, og ud fra det synspunkt har vi den kirke, vi fortjener. Men man skulle gerne kunne se, at kirkens værdidomme mere konsekvent er Kristi værdidomme, f.eks. hvad angår de to punkter, jeg lige har nævnt: penge – Jesus kalder det mammon – og vold. Men netop på de to punkter, som er centrale i Kristi liv og forkyndelse, er kirken mærkværdigt tavs, og det har den været længe. Derimod har den talt så meget mere om den rene lære og seksualmoralen – to punkter, som Jesus beskæftigede sig påfaldende lidt med. På samme måde har den koncentreret sig meget om autoritets- og embedsspørgsmål, noget, Jesus heller ikke spildte megen tid på. Disciplene havde engang en disput om, »hvem af dem der skulle være den første«, en disput, som fortsætter den dag i dag, ikke mindst i økumeniske sammenhænge. Jesu svar var klart og utvetydigt: »Den, som er den første, skal være som en tjener«, og han tilføjer: »Jeg er her iblandt jer som en, der tjener.« Er det svar ikke nok?

Så længe det ikke er nok, holdes også splittelsen mellem de kristne kirker – og i dem – i gang, så længe er kirken ikke fuldstændig, og så længe må man føle sig fremmed i kirken.

Nej, når det gælder den kristne livsstil, er det sandt, hvad Chesterton sagde: »Evangeliet er aldrig blevet forsøgt.« Hvad beror det på? Det beror på, at vi, at kirken egentlig ikke har tro. Vi vover ikke at tro på, at Kristi løfter står ved magt, at man kan slippe sit tag i beskyttelsesrebet, skære navlestrengen over, brænde sine skibe og lade være med forsigtigt at se sig om for at have ryggen fri. Vi vover ikke at følge ham, som de første disciple gjorde det. Vi vil gardere os mod eventuelle fiaskoer, og det betyder mere brutalt, at vi tegner en forsikring hos Mammon, hvis Gud skulle vise sig upålidelig. Og så går det, som det går med kirken: Den, der ser sig tilbage, når han lægger hånden på ploven, er ikke egnet til Guds rige, siger Kristus. Vi er lige så »verdenskloge« som alle andre – og så mister saltet sin kraft, og kirken bliver et af flere mere eller mindre ideelle samfund, som verden både kan have og miste.

Siden midten af 60-erne er der gået en vækkelse gennem kirken, en vækkelse i retning af verden, til tjeneste i verden. Vi har indset, at alle vore læresætninger og institutioner og al vor eventuelle fromhed ikke har megen værdi, hvis de ikke kan omsættes i direkte og praktisk medmenneskelighed. Vi har mistet en hel del af vor tyrkertro og vor selvtilstrækkelighed. Det er en udvikling, vi må takke Gud for. Men samtidig er der anledning til at standse op et øjeblik og se efter, om vi ikke er ved at miste noget. Og selve dette møde skal vel blandt andet være en lejlighed til en sådan eftertanke.

Meditation eller aktion?

Der er en ting, der slår mig inden for mit eget kirkesamfund, og det er de øde kirkerum – mellem gudstjenesterne altså. Det, der tidligere var karakteristisk for en katolsk kirke, hvor man så end kom hen, var dels, at den var åben, og dels at der altid var mennesker, der bad i den. Det kan man ganske vist stadig komme ud for, men langt fra i så vid udstrækning som før, og forskellen er særlig mærkbar mange steder, hvor den nye reformation – den, der begyndte med det 2. Vatikankoncil – har vundet udbredelse.

Noget lignende kan samtidig iagttages i andre kirker, siden man ved hjælp af en rigtigt eller forkert opfattet biskop Robinson opdagede, at handling ikke alene var lige så god som bøn, men også kunne erstatte bøn. Men der er som bekendt allerede opstået en reaktion mod denne aktivisme – vi mærker den overalt i form af et øget behov for stilhed og interesse for bøn og meditation. Det gælder virkelig om at lytte til disse røster og besinde os, for ellers kan vi komme ud i en stor ulykke, som består i, at bønslivet og kontemplationen bliver de konservatives område, mens den aktive medmenneskelighed bliver de progressives. Et værre og mere forarmende skisma kan jeg dårligt forestille mig. Så ville vi virkelig alle sammen komme til at føle os fremmede i kirken.

Det er kirkens første opgave at være det sted, hvor mennesket kan finde Gud, lytte til ham og tale med ham. At denne samtale må få konkrete praktiske håndgribelige konsekvenser for vore medmennesker, for hele menneskeheden, det ved vi, og den indsigt, 60-ernes vækkelse fra Rom, Genève og Uppsala har givet os, må aldrig mere gå tabt. Men nu gælder det også om at se, hvordan kirken bedst skal kunne være dette mødested mellem Gud og mennesket, hvordan den skal kunne hjælpe det frem i mennesket, som i vor verden er så forkrøblet, at det næsten har nået at tørre bort, men som vi ikke kan leve foruden: et åndeligt liv, et bønnens liv. Kirken må være det sted, hvor mennesket kan kaste alle masker, og hvor det kan finde sig selv og finde Gud, måske med besvær gennem en langvarig famlen i mørke, en lang vandring i en ørken, hvor kilderne kan

være meget få. Kirken må kunne vække og lokke og appellere til denne vandring, den skal kunne tilbyde et klima, som vænner menneskene til dette liv, den skal kunne udruste det til det, skænke det et fællesskab, som ikke ophæver ensomheden eller forstyrrer den, når den skal til, men som gennemstrømmer den med visheden om, at vi hver især er en del af et folk, som er Guds folk og på vej til ham med ham.

»Den spørgsmål- og svarløse kirkes omfavning« har Tito Colliander kaldt menneskets møde med Kristus. Det er det møde, kirken har til opgave at være stedet for. Og det er meningen med sakramentet. Men sakramenterne er som kilder, hvor store floder har deres oprindelse: Det er dem, der skal overrisle hele landet. Hele vort fællesskab såvel som hele det samfund, vi bygger op, og det miljø, vi lever i og skal tage vare på, skal præges af dette sakramentale liv, et liv i tilgivelse, tillid, brødsbrydelse, broderskab, ærefrygt og omsorg for andre. Kirkens sakramenter skal åbne vore øjne for det sakramentale i hele skabningen og i vore relationer til den. På den måde bliver alle vore veje veje til kirken, og der er ingen blindgader og ingen fremmede, for Guds kærlighed har ikke sat den slags grænser.

Det er sandt, at Kristus er i kirken. Han har jo lovet at være med os alle dage indtil verdens ende.

Vi er åndelige nomader

Men lige så sandt er det, at Kristus bor ingen steder og overalt. Menneskesønnen har ikke det sted, hvortil han kan hælde sit hoved, så længe ikke alt er fuldkomment.

Konsekvensen må være, at han er med os i den grad, vi er i bevægelse, i den grad, vi ikke slår os til ro som individer og som samfund.

Det er bevægelsen fremad, friheden, vægringen ved at opgive håbet, den stædige tro på, at det umulige kan ske, der er den kristne grundholdning. Stilstand, skepsis og resignation er egen-skaber, der ikke hører hjemme i kristendommen – det er fristelser, der skal bekæmpes hver dag.

Vi har ikke nået målet, når vi har fundet frem til kirken og fundet vor plads der. Vandringen, vor søgen er aldrig forbi – forskellen er, at vi er blevet en del af et folk på vandring (vi kristne burde nære en spontan sympati for nomader, og har vi ikke det, tror jeg, der mangler et eller andet). Vi flakker ikke længere omkring uden at vide, om vi når målet eller ej – vi er bærere af et løfte, det er den store forskel. Den, der har fået et løfte, er et menneske, der håber, et menneske, der nægter at resignere.

For det folk, der har fået et løfte, er det dynamiske lov, og det tager afstand fra det statiske, det stillestående. Traditionen er noget værdifuldt, den hører med til kirken, men pointen i traditionen er, at den fortsætter og udvikles. Den traditionisme, som går ud på skinsygt at bevare den skat, man har modtaget, i samme stand, som man modtog den, falder ind under Jesu lignelse om det begravede pund. Det var ikke det, der var meningen med gaven – den er en vejtrøst, som skal fortæres og give os kræfter til at gå videre i den retning, Herren har anvist os.

Vejen til kirken må føre uden om kirken, hvis den skal føre fremad. Kirken er til for menneskenes skyld, for hele skabningens skyld. Så længe der ikke råder retfærdighed og broderskab mellem menneskene, så længe skabningen sukker under menneskenes overgreb, så længe kan vi ikke anse os for at have nået målet.

Jesus lærte sine disciple at bede »Giv os i dag vort daglige brød«. For os her i den situation, vi befinder os i, behøves der måske også en anden bøn: »Giv os i dag vor daglige sult.« Og hvad vi bør lægge i den bøn, overlader jeg til jer alle sammen at spekulere på.

SKOTLAND

ASTRONOMERNE MENER, AT DER ER MENNESKELIGNENDE VÆSENER PÅ ANDRE PLANETER

Glasgow – NC News Service

Det er tåbeligt og hovmodigt af menneskene på jorden at tro, at de repræsenterer det højeste af, hvad Gud har skabt, siger den kongelige astronom i Skotland, professor H. A. Bruck i et interview til det skotske blad »Catholic Observer«.

Det er højst sandsynligt, at der findes levende væsener, der ligner de jordiske, i andre dele af universet, siger han.

»Det er lidt tåbeligt at antage, at vi er de eneste. Hvad der er disse andre væsners skæbne, hvis de findes, og om de er blevet forløst på samme måde som vi, ved vi ikke,« siger professor Bruck.

FRANKRIG

FORSIGTIG OPTIMISME MED HENSYN TIL ØKUMENISKE FORBINDER I FRANKRIG

Paris – NC News Service

Ordet »fremskridt«, som måske er økumeniens vigtigste frembringelse, er det, der hyppigst anvendes af såvel formanden for den franske bispekonference, kardinal François Marty, som af de ledende mænd inden for den protestantiske sammenslutning i Frankrig og den franske reformerte kirke, når de drøfter situationen i dag.

Sammenslutningen omfatter seks kirker med i alt ca. 660.000 medlemmer foruden forskellige protestantiske organisationer. Den er højt anset, betydningsfuld som minoritet og respekteret i vide kredse, fordi de protestantiske menigheder har fostret mange intellektuelle og diplomater i Frankrigs historie.

En luthersk teolog, pastor Henry Bruston, der leder den franske protestantiske føderations økumeniske sekretariat,

forudser store teologiske gennembrud i form af indbyrdes gæstfrihed ved nadverbordet.

»Der er sket store fremskridt,« siger han. »Vort arbejde har udviklet sig i en god retning. Menighederne mødes til bøn og vidnesbyrd. Og teologerne har studeret næsten alle spørgsmål angående troen.

Men det hele er standset ved nadverfællesskabet, og der er mange, der siger, at så længe det katolske hierarki ikke går med til nadverfællesskab, kan vi ikke gøre noget . . . Vi kan ikke gå længere.«

En økumenisk gruppe af teologer, som siden 1937 har holdt årlige møder i trap-pistabediet i Dombes, har i fjor udsendt en vidtgående overenskomst angående en fælles tro på eukaristien. Pastor Bruston er medlem af gruppen, som omfatter 40 teologer.

Dette spørgsmål bliver mere og mere presserende i Frankrig, fordi både katolikker og protestanter i vid udstrækning deltager i hinandens nadverbord uden hensyn til forskrifterne.

U.S.A.

GUD FORTSÆTTER MED AT SKABE OG ÅBENBARE SIG FOR MENNESKENE, SIGER TEOLGERNE

Adrian, Michigan – NC News Service

Et evolutionært syn på verden og på menneskene kan »berige« teologien, siger den hollandske teolog, pater Piet Schoonenberg S.J.

Pater Schoonenberg, som har tilbragt sin tredje sommer ved Siena Heights College, siger, at Gud til stadighed skaber ved at »lede, stimulere og kalde verden til stadig højere udviklingsgrader«.

På en måde sluttede åbenbaringen med Jesus, siger pater Schoonenberg, men på den anden side fortsætter den, fordi Gud stadig fortsætter sit værk i historien. Også det er en form for åbenbaring, siger pater Schoonenberg.

Han har i et interview udtalt, at han ganske vist er af den opfattelse, at menneskene hele tiden må tage deres religiøse synspunkter op til revision, men at han ikke dermed benægter, at der eksisterer en absolut sandhed.

Den absolutte sandhed eksisterer – i Guds tanke, siger pater Schoonenberg, men »en formulering af sandheden kan aldrig være absolut«. Guds absolutte og endelige åbenbaring i Kristus er en sandhed, der er alt for stor, til at en eneste generation kan fatte den fuldt ud.

Et evolutionært syn på verden og på menneskene er ikke i modstrid med den katolske lære om skabelsen, arvesynden og forløsningen, udtaler pater Schoonenberg, men han ser med et vist forbehold på de synspunkter angående udviklingen, der er fremsat af palæontologen, pater Pierre Teilhard de Chardin S.J.

Selv om pater Schoonenberg selv har ladet sig »inspirere« af Teilhard, er han af den opfattelse, at Teilhards understregning af Kristi rolle som omega, dvs. som det punkt, der samler universet, fører til en underkendelse af Kristi forløsergerning.

Endvidere mener han, at Teilhard er gået alt for let hen over »syndens og det ondes magt«. Han tilføjer, at dette muligvis skyldes, at den tid, Teilhard skrev for, var mere optimistisk end den, vi nu lever i.

CANADA

DE RIGE MÅ LÆRE – ELLER TVINGES TIL – AT DELE DERES VELSTAND MED ANDRE, SIGER DE CANADISKE BISKOPPER

Ottawa – NC News Service

De rige, dvs. de rige nationer, handels-sammenslutninger, familier og enkelte mennesker må enten lære eller tvinges til at forbruge mindre og til at dele mere af denne klodes begrænsede goder med andre, siger de canadiske biskopper i deres budskab i anledning af Labor Day.

Erklæringen blev udsendt af biskopperne ved den canadiske katolske kongres' kontor for social aktion.

Biskopperne kritiserede den ulige fordeling af goderne. En ulige fordeling er ikke alene en uretfærdighed over for de fattige, siger de, – »den indfanger de rige i en skrue uden ende af gevinst og forbrug.«

CEYLON

SRI LANKAS PREMIERMINISTER UDTALER SIG ANERKENDEDE OM DEN KATOLSKE OPDRAGELSE OG UNDERVISNING

Colombo, Sri Lanka – NC News Service

Premierministeren i det tidligere Ceylon, nu Sri Lanka, mrs. Sirimavo Bandaranaike, siger, at hun er stolt af den opdragelse, hun har fået i en katolsk skole.

I en tale ved præmieuddelingen i St. Birgittas Skole, hvor hun selv har gået, sagde mrs. Bandaranaike: »Den opdragelse, jeg i min barndom og ungdom har fået i St. Birgittas Kloster, har været mig til stor nytte. Den har rustet mig til at møde de utallige prøvelser, jeg er blevet stillet overfor i min politiske karriere.«

Den buddhistiske premierminister, der første gang overtog regeringens ledelse i 1960, sagde desuden: »Jeg vil gå over i historien sammen med St. Birgittas Kloster, som har fostret den første kvindelige premierminister i verden.«

Under en højtidelighed på Rosenkransskolen i et af de fattigere kvarterer i Colombo udtalte den eneste kommunistiske kabinetsminister i Sri Lankas regering, Pieter Keunemen, at de »katolske skoler er et stort aktiv for landet, vi skal beskytte og fremme dem.«

Keunemen, der er anlægs- og boligministre, roste de katolske skolars opdragelsesmæssige standard og den gode orden og disciplin i de skoler, der ledes af ordenssøstre.

Hjælpebiskop Marcus Fernando af Chilaw har samtidig rost Sri Lankas regering, fordi den har indført praktiske fag i skolerne, og opfordret til ligestilling mellem statens og de private skoler.

Disse gensidige udtryk for beundring mellem medlemmer i Sri Lankas regering og ledende folk i den katolske kirke betegner en ændring af forholdene imellem dem, som de har været indtil for nylig.

SPANIEN

ÆLDGAMMEL STAMME TROEDE
PÅ ET LIV EFTER DØDEN, SIGER
SPANSK PRÆST

Santander - NC News Service

Den spanske pastor Joaquin Gonzalez Echegaray har ved at opdage en 29.000 år gammel grav indeholdende de jordiske rester af en mand af en jægerstamme, fået en helt ny indsigt i de begravelsesritualer, der var i brug blandt de ældste stammer i Nordspanien.

Pastor Gonzalez, som leder det canta-

briske kulturinstitut, siger, at begravelsespladsen i Morin opviser »tydelige tegn på en tro på et liv efter dette«.

Den dodes alder er blevet fastslået ved hjælp af kulstofprøven. Efter gravens indhold at dømme må stammen have haft et omfattende begravelsesritual, siger pastor Gonzalez.

Den dodes hoved og fødder var hugget af og anbragt ved siden af liget, og omkring ham lå offergaver i form af dyr og fødemidler. Graven var ved hjælp af huller sat i forbindelse med den frie luft. Der er tegn på, at de efterladte »fodrede« den døde med bl.a. dyrekød, og en »evig« flamme brændte på graven.

VIETNAM

KATOLSK PRÆST
OM SIN REJSE
TIL NORDVIETNAM

Saigon - NC News Service

Den 53-årige katolske præst, pastor Nguyen Cao Loc, som har gjort turen gennem den afmilitariserede zone til Nordvietnam og tilbage til Saigon, siger, at han er både oprevet og modløs over det, han har set på sin rejse.

Pastor Cao Loc fortæller, at han blev opfordret til at rejse nordpå af nordvietnamesiske soldater, der oversvømmede hans landsby i Quang Tri provinsen i april i år.

Han vendte tilbage til Sydvietnam i juli. Sydvietnamesiske soldater havde på det tidspunkt 2 uger tidligere tilbageerobret hans landsby i Quang Tri.

Han fortæller, at han så tegn på en blomstrende katolsk kirke i Nordvietnam, og at nordvietnamesernes moral var højere end den, han nogen sinde havde set sydpå. Han tilføjer, at nordvietnameserne tilsyneladende er sikre på, at det bliver dem, der vinder krigen, medmindre såvel hæren som samfundet i Sydvietnam skulle ændre sig totalt.

Pastor Loc er som de fleste sydvietnamesiske præster en traditionelt indstillet katolik. Det er svært for ham at affinde sig med udsigten til, at kommunisterne sejrer, da han slet ikke kan tilslutte sig deres lære. Alligevel siger han, at den »sans for uegennyttighed og fællesskab«, der findes nordpå, ligner de idealer, katolikkerne går ind for.

KINA

AT VÆRE KOMMUNIST
OG GÅ I KIRKE
ER UFORENELIGT,
SIGER UNGKOMMUNISTER

Hongkong - NC News Service

»Ingen progressiv kommunist kan nære noget ønske om at gå i kirke,« sagde turistførere i den kinesiske by Canton for nylig til en ung kinesisk medarbejder ved den protestantiske kirke i Hongkong.

Han fik under et besøg i Canton forevist en presbyteriansk kirke, som var lukket, og foran den katolske Jesu Hjerter Katedral var der placeret en 2 m høj U-formet stenmur, som spærrede adgangen til hovedindgangen.

Den unge protestant fra Hongkong, som ikke ønsker sit navn nævnt, har over for NC udtalt, at muren ifølge turistførerne »var bygget under kulturrevolutionen, fordi katolikkerne havde skydevåben og ammunition skjult i kirken«.

Rødgardisterne havde - ligeledes ifølge turistførerne - under urolighederne i forbindelse med kulturrevolutionen brugt den aflange gård, muren danner, til at opbevare deres bytte i.

»De udtalte sig meget frit og åbent om alt muligt,« siger den unge mand. »Jeg kunne forstå på det hele, at man var bedst anbragt inden for landbrug og industri, hvor man fik bedre betaling og ikke havde så hårdt arbejde, men dog lige så hårdt som i Hongkong. Det var åbenbart ikke lige så let at være lærer eller embedsmand, fordi man havde alt for meget ansvar, fik en ringere betaling og var udsat for større kritik.«

Hovedproblemet derovre var, sagde han, en tendens til alt for mange aborter, et voksende antal svangerskaber blandt helt unge ugifte arbejderpiger og en langt større tilbøjelighed til ægteskabsbrud end tidligere.

KATOLSK FORUM

ER
MERE

NOGET SKØNT FOR GUD

Et ansigt
smeltende ind i massen
et fattigt klædt menneske
med et bekymret ansigt
og hengivne øjne
et kærligt smil
der lyser forunderlig klart i det prægede ansigt
indrammet af et hovedklæde
der med kjortelen er det eneste hun ejer

hendes liv er et mareridt
men det er fuldt af mening
det slid hendes slunkne krop er mærket af
det er en mening
og den er Gud

for dem er hun et mirakel
hun har det vi ønsker
ægte kærlighed til sin næste
hendes smil
de grove trøstende hænder
hendes nærvær
gør at de hun kommer i nærheden af bliver lykkelige

døende giver hun håb
syge bringer hun trøst
uønskede giver hun kærlighed
gennem Ham udspreder hun kærlighed
hendes udtærede krop
slider stadig for en uendelig sags skyld
den herre hun tjener
for Ham har hun givet sit liv sin krop sin kærlighed
måske derfor tjener hun sin Gud
som ingen anden

hendes liv er et bevis
et bevis på
at Gud er der et sted
at kærlighed og hengivenhed findes
og at man kan tjene sin Gud og herre
han som er vejen sandheden og livet

hun er moder Teresa
Noget skønt for Gud

Franciska Locher (15 år)

CARA INSULA

Næste år fejrer Løgumkloster 800-året for klostrets og dermed byens grundlæggelse. Et år, før cistercienser-munkene slog sig ned på »Locus Dei«, Guds sted, på den vestslesvigske slette, grundede andre brødre af den fromme orden et kloster ved bredden af Mossø i nærheden af Silkeborg. »Cara insula«, den kære ø, kaldte munkene stedet, der i dag kendes under navnet Øm Kloster.

Af Ole Bech

Ruinen af Øm Kloster, der ejes af Historisk Samfund for Århus Stift, er meget besøgt af turister, som ved at spadseres omkring mellem de solide bygningsfundamenter, der afslører et vældigt kompleks, får et godt indtryk af den enorme magt, religionen i middelalderen har øvet på menneskesindene.

Det var klosterbrødre fra Vitskøl ved Limfjorden, der grundlagde Øm Kloster. Efter at have bygget på forskellige lokaliteter på Skanderborg-Silkeborg-egnen fandt de det ideelle sted for opførelse af et kloster på en smal halvø, der stikker ud i Mossø. Ved at anlægge en kanal, omdannedes området til en ø, og her tog cistercienserne i 1172 fat på at opbygge deres imponerende klosterkompleks. Stedet opfyldte alle krav, munkeordenen kunne stille. Det lå afsondret fra den verdslige omverden. Intet måtte kunne virke forstyrrende på brødrenes meditation over åndelige emner.

De fundamenter af kampesten og murværk, den besøgende i dag kan se, lader ane, at Øm klosterkirke har lignet den velbevarede kirke i Løgumkloster. Cistercienserne havde nemlig en bestemt byggestil, som har præget samtlige elleve klostre af denne orden.

Da man for et par menneskealdre siden udgravede klosterruinen ved Mossø,

stødte man på mange middelaldergrave, der gør Øm til Danmarks største gravplads fra denne historiske epoke. Alene under det, der engang dannede gulvet i den korsformede klosterkirke, fandt man over hundrede grave. De fornemste er murede og var placeret i højkoret. Det gælder f.eks. biskop Svends hvilested. Han døde 1191 og blev gravlagt foran selve højalteret. Det ved vi fra Øms klosterkrønike, der blev skrevet 1207-67. Takket være dette håndskrift, som nu opbevares på Det kgl. Bibliotek, er man i stand til at følge Øm Klosters historie i det første århundrede efter grundlæggelsen.

Mange af gravene i Øm kan studeres, idet de er åbne eller overdækket med glas. Bisp Svends murede gravkammer er romansk og øverst ved hovedenden forsynet med et lille ekstra rum, der har givet plads for mitraen, biskoppens høje embedshue, som han naturligvis var iført, da han blev stedet til hvile under kirkegulvet.

Biskoppens skelet var forbavsende velbevaret, og lægelige undersøgelser har afsløret, at han efter datidens forhold har været en meget høj, mager mand. Undersøgelserne har desuden afsløret, at bisp Svend – en af rigets mægtigste mænd på Valdemarernes tid – må have lidt af en ondartet tandbyld.

Fra Saxo ved vi, at Svend havde deltaget i de erobringstogter, Valdemar den Store og Absalon foretog mod venderne. Svend var, som den store Absalon, ikke alene en fremtrædende kirkemand, men tillige én af rigets betroede hærførere og en indflydelsesrig politiker.

Da abbeden blev invalid

Andre grave under Øm Klosters gulv lader sig bestemme. Takket være klosterkrøniken ved vi, at en smuk grav i det nordre kapel rummer de jordiske rester af biskop Peder af Århus, der døde 1246. I samme år tiltrådtes embedet som chef for Øm Kloster, abbediet, af en mand ved navn Jens. Hans grav er lokaliseret til den søndre korsarm. Abbeden havde en meget vanskelig embedstid, idet der var megen splid mellem kongen, Erik Plovpenning, og hans bror, hertug Abel.

Abbed Jens blev flere gange taget til fange af de krigeriske brødre, der på skift plyndrede klostret. Klosterkrøniken fortæller, at abbeden under et sammenstød med nogle røvere fik et hak i venstre overarm og skulder, og ved at studere skelettet har den gamle historie kunne bekræftes.

Den stakkels abbeds sidste år må have været drøje. Hans venstre arm og skulder var betændt, og klosterlederen har været invalid, røber lægeundersøgelser af skelettet. I 1249 tvang lidelserne Jens til at trække sig tilbage fra sine embedspligter.

I øvrigt er det specielt på det lægevidenskabelige område, at Øm Klosters ruiner har interesse. I tilslutning til klostret har stedet været sygehus, hvor man ikke er vejet tilbage for at foretage selv store og komplicerede operationer.

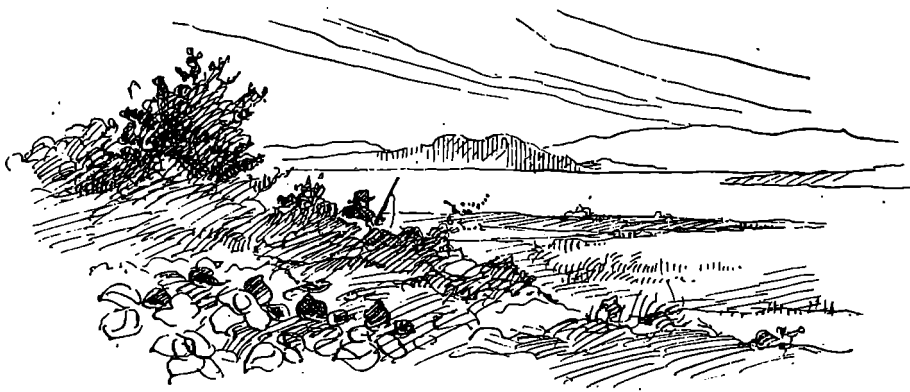
Stort hospital

Det lå lige for, at klostrene tog sig af de syge og svage i samfundet. Den kristne barmhjertighed over for medmennesket, sådan som den blev udøvet af cistercienser-munkene i Øm, gjorde det ud for vor tids socialforsorg og offentlige hospitalsvæsen.

Ved den tid, da Øm Kloster grundlagdes, oplevede lægevidenskaben Europa over en vældig opblomstring. Der blev oprettet lægeskoler både i Italien og Frankrig, og takket være den livlige forbindelse mellem Øm og moderklostret i Clairvaux i Frankrig, nød læge-munkene i Midtjylland godt af de erfaringer, der blev gjort i udlandet.

I tilslutning til Øm Kloster fandtes en have med lægeurter, f.eks. moskus-katost, pestilens-urt, sæbeurt, skarntyde, malurt og ambra samt andre nyttige vækster.

Og der var god brug for de fremskridt, lægekunsten gjorde på den tid. Middelalderens Danmark var et samfund præget af stadige kampe. Det er ikke alene abbed Jens' skelet, der bærer vid-

nesbyrd om datidens urolige politiske forhold. På den kirkegård, der har ligget uden for klostrets mure, har man fundet talrige skeletter, der fortæller om kampen for at redde menneskeliv.

Det, der forbausner mest, er den indsigt og faglige dygtighed, mange af lægemunkene var i besiddelse af. Giver man sig til at tælle de kranier, der nu ses i det lille museum, bliver man slået af det faktum, at chancen for at overleve en endog meget vanskelig og farlig hjerneoperation har været omtrent fifty-fifty.

Mange mandsskeletter har læsioner, der tydeligvis stammer fra kamphandlinger. En stor samling hovedskaller bærer præg af hug af sværd og økser eller stik af spyd. Mange er naturligvis døde med det samme, men en del har levet og er kommet under munkenes behandling, og i adskillige tilfælde kan man fastslå, at den pågældende har levet adskillige år efter.

Komplicerede hjerneoperationer

En mand, der har fået splintret kraniet af et seks centimeter langt hug, har på mirakuløs måde overlevet. Munkene har fjernet bentsplinterne i hjernen, og nyt benvæv er dannet.

Men også alvorlige tilfælde af sygdom har de dygtige munke-hjernelæger givet sig i kast med. Fundene viser, at de har foretaget mange trepanationer. Med bor og mejslar har man åbnet hjerneskallen og derefter bortopereret hjernesvulster. I et tilfælde ses, hvordan en kvinde ved trepanation er blevet befriet for en smertefuld kronisk mellemørebetændelse.

Forbløffende, hvad det har været muligt at udrette med datidens primitive teknik og instrumenter. Uden røntgen har munkene ofte været i stand til at

lokalisere svulster og har foretaget indgrebet det rigtige sted med større eller mindre held. Man må alvorligt håbe for de stakkels patienter, at de har været bekvemt under indgrebene, for bedøvelsesmidler kendtes ikke – bortset fra afbrænding af røgelse, hvis virkning nok har været yderst tvivlsom, når talen var om så alvorlige operationer.

Brækkede arme og ben har man sat sammen i stor stil på klosterhospitalet i Øm. I en del tilfælde er patienterne blevet invalide, hvilket ses af de skæve sammengroning. Nogle sygdomme har man ikke kunnet stille noget op overfor, f.eks. knogle-tuberkulose og benedder, Det synes at have vrimlet med pukkelryggede og haltende på den smukke ø ved Mossø. Syfilis, som omkring år 1500 bredte sig fra Sydeuropa, har også ført

til mange misdannelser, hvad museet fortæller om.

Klostret nedrevet og glemt

Øm Kloster, der i sin glansperiode var umådelig rigt og foruden ejendomme i byer som Århus og Horsens ejede ca. 250 bøndergårde helt ud på Mols, fik en krank skæbne efter Reformationen i 1536. Klostrene fik efter landets overgang til lutherdommen en afviklingsperiode, og 1558 forlod de sidste munke stedet, hvorefter godset tilfaldt kronen. Klosteret skiftede nu navn til Emborg og ombyggedes til kongeligt slot, men efter at kong Frederik den Anden i et par perioder havde boet her, besluttede han at gøre Skanderborg til sit hovedslot i det midtjyske. I efteråret 1561, knap 400 år efter sin grundlæggelse, blev Øm Kloster nedrevet, idet man anvendte stenene til ombygning af Skanderborg Slot.

Stedet, hvor cistercienserne havde virket, gik i glemmebogen, og først i vort århundrede blev det genopdaget, og en arkæologisk udgravning satte i værk med forbavsende gunstigt resultat.

Uden vor viden om Øm Kloster ville kendskabet til Danmark i middelalderen have været betydeligt ringere. Det velorganiserede munkekloster ved Mossøens bred var i kraft af sine rigdomme og position som åndeligt kraftcenter i Jylland en faktor af politisk betydning. Sociale og menneskelige hensyn kom i anden række og har tilsyneladende været uden indflydelse, da Øms skæbne blev besejlet.

I dag – i 800-året for grundlæggelsen – giver vidnesbyrd om munkenes sociale indsats os grund til endnu engang at overveje, om betegnelsen »den mørke middelalder« er rigtig og retfærdig.

Jydske Tidende, 13. august

FISKEHALLEN

Kastetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 38
København Valby - Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjoreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 - Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 - 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Telefon 12 15 57
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongenegade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg radio - fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
Ilge ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

TO INDLÆG

OM BØN

EN ÆLDRE LÆGMANDS BETRAGTNINGER OVER ROSENKRANSBØNNEN

Når man er kommet noget op i årene - de unge vil sige »gamle«, og vi, der har nået folkepensionsalderen, vil sige »ældre« - så er, for at bruge et slagord fra tidligere tid, »noget af gassen gået af én«.

Der er en del ulemper ved at være nået så langt på livets vej, men det har heldigvis også sine fordele, bl.a. den, at man har fået bedre tid - men anvender man den også fornuftigt?

Der er ét, man roligt kan gøre, og det er at bede noget mere end hidtil. En bøn er aldrig bedt forgæves. Det skal ikke diskuteres her, for jeg går ud fra, at dette blads læsere alle er enige med mig heri, så det skulle ikke være en ting, vi behøver at tale om.

Jeg har engang hørt - eller er det mig selv, der i min visdom har sagt det! - at man i grunden skulle takke lige så meget for en opfyldt bøn, som man har anvendt på at bede om, at den skulle opfyldes; det er vist de færreste af os, der gør det, for når bønnen først er opfyldt, så finder man det egentlig både naturligt og rimeligt.

Der er for øjeblikket baisse i al religion, så der bedes sikkert heller ikke så meget som før - ikke af de gamle og sikkert endnu mindre af de unge, som ofte siger - hvad der måske er rigtigt - at de har ikke tid dertil.

Det er jo egentlig tåbeligt, hvis man da tror på Vorherres egne ord, at man skal opnå det, man beder om. Man står sig selv i vejen ved ikke at gøre som Han har anvist os.

Der er antagelig mange former for bøn. Jeg er ikke teolog, så jeg ved ikke altid, hvad man kan kalde for bøn, og hvad man ikke kan henregne dertil. Men en bøn ved jeg i hvert fald, som alle må

godkende, og det er rosenkransbønnen, for den har vist været kendt i over 600 år.

Nogle kan lide den, andre synes let, at det kan blive til japperi, hvad det måske også kan, men at den har haft sin store betydning for masser af mennesker, skulle være så kendt en sag, at det ville være tåbeligt at gøre indvendinger derimod. Nej, hvis vi kan lide det, så lad os bare roligt give os tid til at benytte den.

Men så kommer man måske igen med en indvending, og den er i alle tilfælde i et ikke-katolsk land rigtig: »Det ser noget så højtideligt ud«, hvis man trækker en rosenkrans frem så lang som et sjippetov, slår kors for sig og så tager fat.

Jeg vil derfor slå et slag for »Baskerrosenkransen«, bedre kendt herhjemme under navnet »Spejderrosenkransen«. Den er ikke større end en moderne 5-krone og består af kun ti »perler« i stedet for de almindelige 50 + 3 »perler«, på den gammeldags rosenkrans, så man skal altså gennemløbe den i alt fem gange for at have bedt en almindelig rosenkrans. Jeg har hørt, at ikke-katolikker troede, at det var en speciel katolsk øloplukker, men det er det altså ikke!

Spejderrosenkransen har den ganske overordentlig store fordel, at den ganske ubemærket kan glide ind i ens ene hånd, så man, hvor og når man vil bruge den, kan gøre dette uden at blive anset for at være »hellig«. Det kan ske i en bus eller et tog eller på andre offentlige steder, uden at vække den mindste opsigt. Ja, man kan også anvende den samtidig med, at man udover sommerens mest yndede sport, nemlig »at ligge i solen, for at blive brun«. Hvor ville der ikke kunne komme meget ud af, at man benyttede dette lille »hjul« noget mere i stedet for at tænke på ligegyldige ting eller slet ikke at tænke.

Tidligere har jeg hørt den anke mod Spejderrosenkransen, at man - hvorfor aner jeg ikke - ikke kunne vinde aflad ved at benytte den. Men mon jeg ikke tør være så dristig, for ikke at sige kættersk, at mene, at mon man lægger så megen vægt på aflad mere? Jeg har da i alt fald hørt en klog, ældre katolsk præst sige, at han aldrig havde forstået afladen, så en anden dum stymper må vel have lov til at sige det samme?

Jeg har engang - ligeledes for en del år siden - sagt til en anden katolsk præst, om han ikke kunne gøre noget for Spejderrosenkransen og afladen, men blev afvist. (Nu er samme præst imidlertid for længst gift og hjemfaren, så han har vel nok fået andet at tænke på!)

Hermed giver jeg Spejderrosenkransen min bedste anbefaling. Den kan købes eller skaffes i katolske boghandler for en meget billig penge.

E. v. Folsach

AT BEDE –

At begive sig ind i meditationens og kontemplationens bøn er at indlede en lang rejse – et stort eventyr. Men en rejse, hvortil der ikke findes køreplan. Man kan aldrig slå op og se, hvornår man er på et bestemt sted, og ofte vil man føle, at man ikke kommer ud af stedet, – men der findes heller ingen bestemte steder. Ens dybeste længsel siger én, hvad målet er: foreningen med Gud, – men undervejs kan målet forsvinde som i en tåge, eller man føler sig som i en mørk tunnel, hvor alt udsyn er borte, ja hvor man fristes til at tro, at der intet mål er – ingen Gud. Men som sollyset virker helt overvældende, når toget kører ud af den mørke tunnel, sådan sker det også, at Guds lys overvælder den, der rejser på kontemplationens vej.

Som i eventyret kan man aldrig forudsige, hvad der sker – alt er muligt – og som i de fleste eventyr ender alt lykkeligt, hvis man holder ud til slutningen.

– Og begynder man på denne rejse – på kontemplationens vej – så er man ventet. Gud venter én lige fra starten. Ønsket om at begynde rejsen er fra ham. Det er hans kald. Han har forudset hele vejen. Om vi mærker hans ledelse, eller om han føles langt borte, er helt uvæsentligt: Han er der, – det er nok.

Er det for dristigt at sige: jeg vil se Gud – jeg vil nå kærlighedens forening med ham? Nej, det er dertil, vi er skabt, og vel kan ingen se Gud i dette liv uden at dø, men Gud kan lade sig se. Mange andre har fortalt om, at de har fundet Gud, ja Jesus har selv lovet, at enhver, som søger, skal finde. Ingen har fundet på grund af deres egne anstrengelser, – men ingen har heller fundet uden anstrengelser.

Har man besluttet sig til at rejse for at finde Gud, må man ordne sin bagage, sortere og kassere – og så begive sig af sted. Bjerget, hvor Gud bor, er næppe synligt i det fjerne, bagagen må være let.

At gå kontemplationens vej kræver meget, man må udruste sig med stor viljestyrke, disciplin, tålmodighed, selvfor nægtelse – ja der kræves, at man skal dø! – Dø bort fra alt det, som før var det værdifuldeste for én, miste alt – og sig selv.

Men dette må ikke afskrække, for hele rejsen skal ikke gøres i ét nu, – det gælder bare om altid at være på vej. Langs vejen vil vi opleve, at ting som var os meget kære, mister deres værdi, og de falder fra os uden smerte. Men der vil også være ting, som det virkelig gør så ondt at skilles fra, at vi ikke kan beslutte os til at give slip, – og denne ubeslutsomhed gør måske allermest ondt. Hvad andet er der da at gøre end at sige til Gud: »Min Gud, jeg holder så meget af dette,

jeg ved, jeg skal slippe det, men jeg kan ikke. Jeg stoler på, at du vil frigøre mig, for jeg rejser dog mod dig.«

Det vil være helt forkert at begynde rejsen med den tanke, at nu er fremtiden mørk, fuld af smerte, afkald, lidelse. Nej, kontemplationen er den dybeste lykke, en hvile, som virker dybere end søvnen, en forfriskelse som bad og hvile efter hårdt arbejde – en fornyelse af sjæl og legeme.

At gå ind i bønnen er at slippe alt, lade alt falde: bekymringer, problemer, sorger. At bare *være* – være hos Gud og i Gud; for hvert åndedrag slippe stadig mere alt andet og synke dybere i Ham. Ensom, borte fra menneskers snak og larm, som var der kun Gud og mig i hele verden.

Men at bede er også at være – og vide sig – forenet med alle mennesker, og efter bønnen møde dem på en ny måde, fordi man selv er forandret, møde sine medmennesker med åbenhed, uden at være fastlåst i en bestemt bedømmelse, for de er også på vej, og måske er de kommet meget længere siden sidst. – Og skulle der være forhold, som gør, at vi menneskeligt ikke kan have så meget fælles, så har vi dog været hinanden nær i Gud, ja vi er det, og det ændrer alt.

At bede er at gå ude i naturen og vide sig dybt forenet med den, med dyrene, træerne, blomsterne, med alt. Forenet i glæde over livet, som vi fælles med al skabningen har i Gud, men også forenet i længslen efter det fuldkomne, for alt det skabte længes som vi efter »Guds børns herlige frihed« (Rom.8). At bede er at nyde naturen, men også at føle en smerte midt i nydelsen, for alt det smukkeste og bedste volder ofte den største smerte, fordi det ikke tilfredsstillende den dybeste længsel, – den tilfredsstilles kun af Gud selv.

At bede er at gå midt i et mylder af mennesker, måske dårligt nok se den enkelte, men dog gå der opfyldt af et stort ønske om, at alle må have samme længsel, – at Guds kærlighed må få enhver til at længes efter Ham.

Og sidder man i bussen og ser det ene triste menneske efter det andet, og man føler sig så hjælpeløs, for man kan ikke konkret hjælpe dem ud af deres ensomhed, livslede eller konkrete problemer – da er bønnen måske nærmest en bebrejelse mod Gud: Hvorfor lader du dog ikke alle mennesker længes efter dig og finde dig? – Hvorfor lader du dem ikke se din kærlighed?

At bede er selve livet. Engang på en retræte blev der sagt, at bøn er optagelse i den hellige Treenigheds liv. Og dette liv er Livet, Kærligheden, Virkeligheden. At bede er den eneste helt virkelige måde at leve på.

Grethe Livbjerg

TILBYEN
FRA BYEN
- i byen smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 122775

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenby afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, telf. 14 55 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møllestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul – Koks – Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias
Christensen
ABSALONSGADE 14
AALBORG

**Im. Nielsen
Snedkermester**

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

DET KOMMER AN PÅ HVORDAN MAN TA'R DET

Om forståelse af
hørehæmmede som medmennesker
og medkristne
Af Johannes Magelund

Eftertryk af »En bog om Kirken og de
hørehæmmede« (Frimodt)

Bendt Gravgaard

lænkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Folmer Olsen

Begravelse ordnes
Reberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

Så vidt det kan regnes ud, findes der i Danmark ca. 200.000 mennesker, som man tidligere kaldte tunghøre, et begreb spændende fra lettere nedsat hørelse til næsten døvbleven. Alt for få mennesker har gjort sig den ulejlighed at sætte sig ind i disse menneskers vilkår, og endnu færre prøver på for alvor at lette tilværelsen for dem.

Det er derfor nødvendigt med mellemrum at gøre vore medborgere opmærksomme på, at ligesom man tager hensyn til blinde og vanføre, bør man også tage et medmenneskeligt hensyn til hørehæmmede. Måske kan man sige, at de hørehæmmede har det sværere end det synes i modsætning til de blinde, hvis lod synes sværere end den i virkeligheden er. Erfaringen med hørehæmmede viser, at det ikke er øjet, der skaber fællesskab, men ordet, som er bindeled mellem mennesker. De blinde lider med hensyn til medmenneskeligt fællesskab mindre end de synes. De tunghøre lider mere end de synes.

Prøv at gøre følgende eksperiment: Skru op for fjernsynet, så De kun lukker op for billederne, men ikke for lyden, og prøv at sidde en hel aften og se på billederne uden nogen som helst tekst eller tale - så forstår De lidt af, hvor fortvivlede de stærkt tunghøres eller døvblevnes vilkår er. Derimod kan man udmærket sidde i et bælgrum uden at kunne se en hånd for sig og alligevel få rigt udbytte af at høre radioen. Det er de blindes vilkår. Jeg kender blinde, som er blevet tunghøre, og de klager mere over deres nedsatte hørelse end over deres blindhed.

Man skammer sig ikke ved at gå med briller. Tandproteser er en selvfølgelig ting, skaldethed er et tegn på værdighed. Men proppen i øret opfattes ligefrem som udtryk for tung begavelse og vanskelig karakter. Det er en stor opgave at hjælpe de hørehæmmede til at acceptere deres handicap: at høreapparater er en lige så naturlig ting som briller og tandproteser. Den hørehæmmede må bibringes mod til at kunne være med i fællesskabet, til at prøve at le med ad sine egne misforståelser, til at undgå at blive mistænksom og huske »hvad udad tabes kan indad vindes«.

Men det er en lige så stor opgave at hjælpe den hørehæmmedes omgivelser til at acceptere den handicappede og vise

medmenneskelighed ved at tale tydeligt og sætte sig ned for at underholde (eventuelt lære noget af) den hørehæmmede. Den handicappede skal ikke lukke sig inde i et sneglehus, men folde sig ud og leve med.

Måske er det berettiget, at netop en kirkens tjener skriver om dette emne, for allerede i 1901, før et eneste menneske inden for statens forsorg drømte om at række hånd til de tunghøre, begyndte det kirkelige arbejde i Berlin. Pinsedag 1901 samledes 12 tunghøre i menigheden Effata. I årsberetningen om arbejdet skrev man følgende: »I vort kære Berlin med dens smukke kirker, hvis klokker kalder tusinder til gudstjeneste, findes der en stor skare af menighedsmedlemmer, som ganske vist har en inderlig længsel efter at følge klokkernes kalden, men de hører hverken lyden, ej heller formår de at forstå prædikantens ord, fordi de er tunghøre. De kommer ganske vist alligevel til kirke for at glæde sig over menighedssang og liturgi, men de forlader den for det meste med en følelse af tomhed, fordi de intet virkeligt har forstået af forkyndelsen.« De 12 fik imidlertid så rigt udbytte af deres pinsegudstjeneste, at de meget hurtigt voksede til 200, og arbejdet udvidedes til ikke blot at omfatte det kirkelige, men også tunghøres materielle behov.

Ud fra en dyb forståelse af, at mennesket ikke består af sjæl og ånd alene, men også af legeme, gik Effatabevægelsen hurtigt videre, og stifteren, Margarete von Witzleben, skriver herom: »Efter at jeg mere og mere kom i personlig føling med mine lidelsesfæller og samlede erfaringer, fik jeg det indtryk, at det var en kristenpligt at hjælpe her. Derfor sluttede flere velhavende menighedsmedlemmer sig sammen om et forsorgsarbejde blandt de lidende, herunder også de meget fattige lidelsesfæller. På denne måde er der ud af det oprindelige mål, gudstjenestefællesskabet, sprunget en hjælpeorganisation, som søger at lindre de tunghøres byrde ved gensidig støtte, hjælp og forsøg på i fællesskab at bære byrderne.«

Man ser således, at der ud af et rent kirkeligt arbejde er vokset et socialt, pædagogisk og sidenhen også teknisk hjælpearbejde for de hørehæmmede.

I Danmark har staten overtaget det tekniske, elektroniske og pædagogiske ar-

bejde og bragt det op i dimensioner, som private midler aldrig kunne have gjort. Men til gengæld må man rette det spørgsmål, om man i den grad er optaget af det tekniske og pædagogiske, at man måske i nogen grad glemmer det oprindelige sigte, nemlig det menneskelige, sjælesørgiske eller psykoterapeutiske?

Det er ikke nok, at de hørehæmmede får gode apparater, nok så fremragende vejledning, nok så udmærket undervisning o.s.v., hvis man glemmer deres ånd og sjæl, som længes efter fællesskab, indhold i og mål og mening med tilværelsen. Hvad skal hjælpe dem til at bære den ensomhed, som trods alle tekniske, pædagogiske og foreningsmæssige hjælpemidler alligevel truer dem gang på gang? Er det virkelig muligt, at et menneske (jfr. den tidl. hollandske dronning Wilhelmines selvbiografi), kan være »ensom, men aldrig alene?« Er det rigtigt, at der er en skaber, som elsker hvert eneste menneske, som om der kun var det menneske at elske?

I vor specialisttidssalder, hvor man overalt spørger efter eksperter på de specielle områder, er det vigtigt, at der er nogle, der stadig peger på, at et menneske ikke bare er et tilfælde med den og den specielle lidelse, men er en personlighed, som består både af legeme, sjæl og ånd. Det gælder om at forstå hele mennesket, at vort legeme kun er en del af vor personlighed.

Nylig var der et møde for over hundrede vanføre i København. Skønt disse efterhånden næsten har fået de legemlige og sociale goder, man kan give, var de alligevel ikke rigtig glade og tilfredse, fordi de syntes, at de manglede den åndelige omsorg. Fra kommunens side tilbød man besøgstjeneste, og man ville endog betale folk for at besøge dem. Hertil svarede de, at denne tjeneste var de ikke interesseret i. De ville gerne have mennesker, der kom, fordi de var drevet af en indre kærlighed, og ikke fordi de var betalt for det.

Måske er vi her ved det punkt, hvor ringen er sluttet. Arbejdet begyndte som et åndeligt arbejde med omsorg for sjælen. Så nåede man alle materielle og sociale goder, men havnede så i sjælens fattigdom. Sygeplejens store stifter, Florence Nightingale, sagde det fra starten: »Sjælen i barmhjertigheden er barmhjertighed imod sjælen.«

Den gamle græske kultur adskilte sjæl og legeme, men vor jødisk-kristne kulturbaggrund gør ikke dette skel. Sjælen eksisterer ikke uden legemet, og legemet eksisterer ikke uden sjælen. Hvad der gør indtryk på sjælen, præger også legemet, og hvad der gør indtryk på legemet eller skader legemet, skader også sjælen. Vi ved alle, hvordan et ligevægtigt og glad sind også styrker vore sanssevner, medens

nedtrykthed og fortvivelse lammer vor evne til at opfatte.

Derfor burde der være forståelse for, at lige så vigtigt som det er med den gode moderne tekniske vejledning, er hjælp til menneskesjælen nødvendig for at få en glad livsindstilling, fortrøstning, håb og tillid til, at der er mening med tilværelsen.

Meget vigtigt er også det, som englænderne kalder »human relations«, de medmenneskelige forhold. Den trygge åbne tillid og hengivenhed, som ved, at man kan stole på hinanden og være trygge over for hinanden, hvad end der sker.

Der er en uhyggelig lovmæssighed i vort moderne samfund: Efterhånden som den sociale velfærd bliver større og større, vil den åndelige nød vokse tilsvarende. Og der vil blive stærkt brug for medmenneskelig forståelse og sjælesorg. Den tidligere norske statsminister Gerhardsen sagde det engang således til en kreds af præster: »Nu har regeringen givet mennesker noget at leve af – nu må I give dem noget at leve for.«

Vel kommer det uhyre meget an på, hvordan man har det, men det kommer i lige så høj grad – eller måske endnu mere – an på, hvordan man ta'r det. Jeg har hørt om en overlæge i København, hvis doktordisputats var en undersøgelse af, hvordan det var gået 500 mennesker med hoftebrud. Han havde besøgt dem alle nogle år efter, at hospitalet havde behandlet dem. Nogle var fuldstændig invalider og havde givet op. Andre var blevet levende mennesker og havde bidt tænderne sammen og havde overvundet deres handicap og var næsten fuldstændig raske. De havde allesammen haft den samme sygdom og havde fået den samme behandling, men de havde taget det på vidt forskellig måde. På samme måde er det sikkert også med nedsat hørelse. Kunne vi hjælpe hinanden til at tage det på den rigtige måde, ville meget være lettere at bære, og meget færre ville bukke under for alle de sjælelige og åndelige og dermed følgende legemlige lidelser, som følger med nedsat hørelse.

Vor tid er så fortravlet – ingen har tid til at skrive breve – endsigeskrivere tanker eller erfaringer til en døvbleven, ej heller til dvælende samtale (»tal med mig som ven med ven«).

Den høreskadede har et dybt behov for sjælelig kontakt, for at tale ud med et forstående menneske. Han er så vant til at blive affærdiget af forhastede mennesker. Derfor længes han efter virkelig at blive taget alvorligt som samtalepartner, længes efter forståelse, godhed og tålmodig kærlighed – længes efter ikke at blive spist af med et par uforpligtende og intetsigende ord.

Når man nogle gange er blevet affær-

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybøllegade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramshærd 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Bøger

FRA ALLE LANDE ★ PA ALLE SPROG
TIL ALLE PRISER ★ FOR ALLE ALDRE
OM ALLE EMNER ★ FOR ALLE FAG

Victor Hansen

Boghandel
Bruunegade 45 . Tlf. (06) *12 24 00
Århus C.

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 – 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Landretssagfører

Viggo Høgsgaard

Advokat

Møderet for Højesteret

Studivang 15, København K

Telf. (01) * 12 67 61

Kontortid 10-15 – lørdag lukket

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olletank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 38

LANDMANDSBANKEN

Oliefy
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand. & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

diget, giver det hæmninger og mistro over for andre, så at den hørehæmmede ræsonnerer: Han bryder sig ikke om at tale med mig, han finder mig besværlig. Men disse indre hæmninger vil den svagthørende let overvinde, hvis han tydeligt mærker, at han står over for et menneske, der vil ham det godt, og som tager sig venligt af ham og frem for alt tager sig tid til ham.

Sørforsorg kræver tilsvarende tid, og denne tid må man tage sig. Almen forsorg kræver også tid, men ikke i den grad. Derfor skal socialrådgiver, lærer og præst passe på ikke at blive bebyrdet med for mange pligter og opgaver, som gør os fortravlede og forjagede. Vi har i Det nye Testamente et gribende eksempel på dette. Skønt Jesus var omgivet af tusinder, der ventede på ham, og skønt det egentlig ikke var hans opgave at helbrede, tog han sig alligevel tid til den døvblevne. Han fører ham kærligt bort fra skarerne og beskæftiger sig alene med ham. Den døvblevne får opfattelsen af, at nu er Herren her alene for hans skyld, han har tid til mig, han forstår mig, han kender min nød og er i stand til at hjælpe mig. Beretningen står i Markus evangeliet, 7,32-37: »Og de kommer til ham med en døv, som også vanskeligt kunne tale, og beder ham om at lægge sin hånd på ham. Og han tog ham til side, bort fra skaren og stak sine fingre i hans øren, spyttede på dem og rørte ved hans tunge, så op mod himmelen, sukkede og sagde til ham: »Effata! det betyder: luk dig op! Da åbnedes hans øren, og straks løstes det, der bandt hans tunge, og han

talte tydeligt. Og Jesus forbød dem at sige det til nogen; men jo mere han forbød dem det, des ivrigere forkyndte de det. Og de blev over al måde slået af forundring og sagde: »Han har gjort alle ting vel; han får både de døve til at høre og de stumme til at tale.«

Det må have været en døvbleven, som altså engang havde kunnet tale. Kun en sådan ville kunne »tale tydeligt« straks efter helbredelsen.

Egentlig skulle vi gøre det til en fast regel at søge enrum, når en høreskaded henvender sig til os. Det er næsten umuligt for ham at samtale eller åbne sig, når der er flere til stede.

Hvis vi vil nøjes med almen forsorg, forfalder vi let til rutine, og den virker over for mennesker i nød som dødbringende gift. I menneskesjælen findes to strømninger eller tilbøjeligheder. Den ene vil meddele sig til omverdenen og tage del i fællesskabets pulserende liv. Den anden strøm vil lukke sig til og ikke forlade sin egen sjæls dybder. Netop den hørehæmmede føler begge tilbøjeligheder stærkt i sig.

Der er dybtfølelse og dybtænkende høreskadede, som på grund af deres handicap er henvist til ensomhed og stilhed, men som alligevel har en stærk længsel efter tankeudveksling med og sjælelig genklang hos et venligt og skattet menneske.

Vi trænger til en dybere forståelse for måske den største gruppe af handicappede medborgere i vort land, de hørehæmmede.

Program for 2. weekend-kursus i oktober

Lørdag kl. 14 - søndag kl. 16.

MEDANSVAR OG SAMARBEJDE

Foredrag: *Konflikt og samarbejde mellem de mange forskellige tjenester i bispedømmet*: Biskop Hans L. Martensen.

Kursus: *Samarbejdet i menigheden, mellem menighederne og på tværs af menighederne*: Pater P. Grégoire OP, mag. art. Elsebet Kieler, cand. psych. sr. Emma Martensen.

TILMELDSESBLANKET

Pastoralrådets weekend-kursus II

Dato:

Undertegnede tilmelder sig hermed til kurset den 7./8. oktober i København og indbetaler samtidig til kost m.m. kr. 25,- eller den 28./29. oktober i Århus og indbetaler samtidig til kost kr. 25,- (det ikke-ønskede bedes overstreget).

Navn:

Stilling:

Eventuelle funktioner i kirken:

Adresse og tlf.:

Tilmeldingen bedes sendt til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Postkonto 1471.

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X's VEJ 108 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 65 33 . GIRO 1 71 17

LÆSER- BREVE

USERIØS REKLAME

Lige siden jeg så Katolsk Forums nye plakat »Der er hygge også i Katolsk Forum« for første gang har jeg ærgret mig over den, og jeg regner med, at mange andre har gjort det samme. Nu ser jeg den igen i Forums sidste nummer, og fordi jeg ikke ser nogen anden, som protesterer, vil jeg gøre det. Tror man virkelig, at man på dette slogan og en portvinsflaske kan få bare en eneste abonnent mere til bladet? Jeg håber det ikke. Og hvis ja, så er det synd for både bladet og abonnenten, fordi det ville vise, at begge er det, man med et slagord kalder »borgerlig«. Jeg synes, at bladet har fortjent en bedre og mere seriøs reklame.

Gottfried Grünewald

Næsten alle de mennesker, jeg som katolik kommer i kontakt med, er ikke troende. Disse menneskers indstilling til os er, at vi er bedragere og bedragne – bondefangede og bondefangne. – Det hører man både fra socialisters og fra borgerliges hold.

Herr Meldahl skriver om socialisternes »lære, der videnskabeligt betragtes længe har været forældet«, på nøjagtig samme vis, som ikke-troende borgerlige og ditto socialister taler om vor kirke og vor tro. Socialisternes ugerninger, men ikke katolikkernes og borgerliges ugerninger, bruges som skræmmebillede.

Vi katolikker har jo selv en fortid (og en nutid) at skulle gøre rede for over for vore omgivelser. (Betænkeligt mange katolikker ser mere end villigt bort fra dette.) – Mon ikke alle de grusomheder, der er begået i socialismens navn, allerede forlængst er begået i kristendommens og katolicismens navn?

Kjeld Simonsen

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24

Kge. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk

Telefon 43 30 01

Vogne og udealg overalt i byen

Marcussen & Søn

Orgelbyggeri

Grundlagt 1808

Aabenraa

Kom **TIERE** i

**Næstved
Diskontobank**

...banken i centrum

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

SKANDINAVIA

ABSALON · DANSK FOLKEFORSIKRING

Kongens Nytorv 6 · 1096 København K · Telefon (01) 15 22 44

SCT. ANNÆ REJSER

Efterårsferie i Rom: 13/10–20/10 – 8 dg. – fly – kr. 748,-.

Program og oplysninger hos:

Steno Rejser, Holmbladsgade 11, 2300 Kbh. S. (tlf. Asta 2312 – kl. 10–17),
eller Annie Rastrup, Hyacintgården 15², 2300 Kbh. S. – Tlf. (01) 58 74 12 (bedst
efter kl. 16).

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Rektor R. Hoff

Hellerupgårdvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

LEGAT:

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddeling vil finde sted den 5. december 1972. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i første halvdel af januar måned 1973.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens §7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de angivne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholde sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål inden for en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 22. november 1972.

Legatets adresse er:

Revisionsfirmaet H. E. Noiesen, Vester Farimagsgade 1, 1606 København V.

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstreter?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Flek og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gassmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 8 - Nykøbing F.
Telefon 85 06 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 18 98 80
Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 82
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 82
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

NYE BØGER

NYT FRA
NIELS STEENSENS
BIBLIOTEK

Nyligt indgåede bøger:

Ernesto Cardenal: Sønderbrudt pigtråd
Shusaku Endo: Taus himmel. Roman

A. M. Dubarle: Unter die Sünde verkauft. Die Erbsünde in der heiligen Schrift

Louis Evelyn: A religion for our time

Jørgen Hviid: Psykologi og religion

Jean Paillard: Detta lever jag för

Joseph Ratzinger: Glaube und Zukunft

H. Rieber-Mohn: Midt på treet. Nye epistler

Basilea Schlink: Boden - et lykkeligt liv

Jean Vanier: Eruption to hope

Andreas Aarflot: Kirke og stat i de nordiske land

DALUM

DEJLIGE DAGE PÅ DALUM
KLOSTER

Overskriften er velovervejet og velment, men har - det indrømmer jeg - den skumle hensigt at gøre dem, der ikke var med til retræten på Dalum Kloster den 21.-25. august, »misundelige«, så de får lyst til at tage med næste år. Og så håber jeg for dem, at de bliver lige så »heldige« som jeg, der var med for første gang.

Retræte, dvs. dage i tavshed og uden radio og TV, uden breve og aviser, uden telefon, uden forstyrrelse af nogen art, hverken udadtil eller indadtil, men dage, hvor sjæl og sind modtager alt det, som ellers forstyrres eller overdøves af denne verdens uro og larm, det, som Thomas a Kempis taler om, når han siger - i 4. bog, 11. kap. - : »I dette legemes fængsel må jeg bekende at trænge til to ting, nemlig til næring og til lys.« Begge dele fik vi i de dage i rigt mål, takket være retrætelederen, monsignore Kjeld Geertz-Hansens to daglige foredrag om retrætens emne: »Herrens Eukaristi«. Det ville lyde flovt at opremse nogle rosende adjektiver. Lad mig derfor nøjes med at sige, at efter min mening kunne det ikke gøres bedre! Lige så gode stunder havde vi ved den daglige morgenmesse med prædiken og ved rosenkransbønnen om eftermiddagen, og når dagen endte med »Komplet«, hvor »søstrene« var med og glædede os med deres smukke sang.

Tak til monsignore Geertz-Hansen!
Tak også til »søstrene«, der var med til

at gøre opholdet på Dalum Kloster hyggeligt, men også hjalp os ved den fromhedens ånd, vi mærkede på stedet. Og tak til alle »retrætebrødrene« for fællesskabet - trods silentium!

De, der ikke var med, kan jo så trøste sig med at læse pater Franz Klars bog: »Eukaristien«, Pauluskredsens forlag, 1971, som var retrætens grundbog - og så for øvrigt glæde sig til næste år!

O. B., retrætedeltager

ODENSE

40 RELIGIONER

UNDER

SAMME TAG ...

I dagene 9.-19. november danner Fyens Forum i Odense rammen om et usædvanligt arrangement. Hallens nye direktion har taget initiativet til en debatudstilling under titlen »Hvem tror hvad?«

Nærmere betegnet er det en religionsudstilling, hvor man vel nok for første gang i verdenshistorien samler 40 forskellige religioner og trosretninger under samme tag. Hver religion eller trosretning får stillet et standardtillæg til rådighed, hvorfra man så har fri mulighed for at redegøre for sine synspunkter over for udstillingens gæster.

Her ud over indrettes der på en del af udstillingens areal en menighedssal, som stilles til rådighed for udstillerne. Her kan man f.eks. gennemføre gudstjenester, spørgetimer eller evt. lade sine sang- eller musikgrupper optræde.

Initiativet er på en enkelt undtagelse nær blevet modtaget med stor begejstring, idet udstillerne her får lejlighed til at komme i kontakt med publikum på en utraditionel facon, og med den store interesse for religioner, der netop præger tiden i dag, er der ingen tvivl om, at arrangementet vil samle et meget stort publikum.

Et andet initiativ i forbindelse med udstillingen er udsendelsen af en debatbog, som også får titlen »Hvem tror hvad«. Her får hver enkelt udstiller stillet tre sider til rådighed, hvor man ligeledes kan gøre rede for sin tro.

Enhver religion, trosretning, sekt eller interessegrupper i øvrigt, der har relation til emnet, er velkomne til at deltage i arrangementet. Interesserede kan kontakte udstillingens sekretariat på telefon (01) 21 51 87.

Med venlig hilsen

Fyens Forum

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 8/10: 27. alm. søndag: Es. 5,1-7. - Salme 79(80),9 og 12. 13-16. 19-20. (R: Es. 5,7a). - Filipp 4,6-9. - Mt. 21,33-43.

Mandag d. 9/10: Gal. 1,6-12. - Lk. 10,25-37.

Tirsdag d. 10/10: Gal. 1,13-24. - Lk. 10,38-42.

Onsdag d. 11/10: Gal. 2,1-2. 7-14. - Lk. 11,1-4.

Torsdag d. 12/10: Gal. 3,1-5. - Lk. 11,5-13.

Fredag d. 13/10: Gal. 3,7-14. - Lk. 11,15-26.

Lørdag d. 14/10: Gal. 3,22-29. - Lk. 11,27-28.

Søndag d. 15/10: 28. alm. søndag: Es. 25,6-10a. - Salme 22 (23),1-6. (R: 6cd). - Filipp. 4,12-14. 19-20. - Mt. 22, 1-14 (eller: 1-10).

Mandag d. 16/10: Gal. 4,22-24, 26-27. 31-5,1. - Lk. 11,29-32.

Tirsdag d. 17/10: Gal. 5,1-6. - Lk. 11,37-41.

Onsdag d. 18/10: S. Lukas, evangelist: 2. Tim. 4,9-17a. - Salme 144 (145),10-13ab, 17-18. (R: Dine venner, Herre, skal kundgøre dit riges herlighed). - Lk. 10,1-9.

Torsdag d. 19/10: Ef. 1,1-10. - Lk. 11,47-54.

Fredag d. 20/10: Ef. 1,11-14. - Lk. 12,1-7.

Lørdag d. 21/10: Ef. 1,15-23. - Lk. 12,8-12.

Søndag d. 22/10: 29. alm. søndag: Es. 45,1. 4-6. - Salme 95(96),1 og 3. 4-5. 7-8. 9-10a og c. (R: 7b). - 1. Tess. 1,1-5b. - Mt. 22,15-21.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 8/10: 27. alm. søndag.

Mandag d. 9/10: Ferialdag. - Eller: S. Dionysius og lidelsesfæller, martyrer. - Eller: S. Johannes Leonardi, præst. - *Årsdagen for pave Pius XII's død (1958).*

Tirsdag d. 10/10: Ferialdag.

Onsdag d. 11/10: Ferialdag.

Torsdag d. 12/10: Ferialdag.

Fredag d. 13/10: Ferialdag.

Lørdag d. 14/10: Ferialdag. - Eller: S. Callistus I. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 15/10: 28. alm. søndag.

Mandag d. 16/10: Ferialdag. - Eller: S. Hedvig.

Tirsdag d. 17/10: Ferialdag. - Eller: S. Margrethe M. Alacoque.

Onsdag d. 18/10: S. Lukas, evangelist.

Torsdag d. 19/10: Ferialdag. - Eller: S. Johannes de Brébeuf, S. Isaac Jogues (præster) og lidelsesfæller, martyrer i Nordamerika (17. årh.).

Fredag d. 20/10: Ferialdag. - Eller: S. Johannes af Kenty.

Lørdag d. 21/10: Ferialdag. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 22/10: 29. alm. søndag.

Jesu Hjerter kirke begynder på noget nyt

Uden for den katolske kirke findes der mange søgende mennesker. Inden for kirken findes der mange usikre mennesker. Alle disse mennesker indbyder vi til 4 foredrag af pater Laurits Brunicardi i Jesu Hjerter kirke fredagene 20/10, 27/10, 3/11, 10/11 kl. 20.

Foredragene vil behandle nogle af vor tros grundbegreber.

20/10: Er bøffer og social velfærd nok? Eller ...?

27/10: Undergang eller redning.

3/11: Hvorfor vil du ikke leve dit liv fuldt ud?

10/11: Menneskets storhed. Her er din chance.

Efter hvert foredrag er der en sammen-

komst i menighedssalen, hvor der er lejlighed til at stille spørgsmål til pater Brunicardi.

LEGAT

DR. ALOIS OG MATHILDE DENK'S LEGAT

Af ovennævnte legat vil der pr. 30. november 1972 kunne uddeles enkelte portioner à 500 kr. Legatet kan søges af unge studerende, fortrinvis teologer. Ansøgning bedes inden 15. november 1972 sendt til Irs. Poul Høyer, Rosenvængets Hovedvej 6, 2100 København Ø.

Man kan
undvære
Katolsk
Forum

i
nogen
tid

og
hvad
så?

så tegner
man et
abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 11 60 80

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elll Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1826 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsaalgepris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Brødgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

MAN SKU' VÆRE NOGET VED MUSIKKEN

Dansk film er nu noget for sig selv. Mest på grund af manglen på kvalitet. Blandt de etablerede instruktører går flere rundt og laver sribewis af pop- og pornofilm. Andre går på rovdrift ned gennem den danske litteratur. Kun Henning Carlsen kan man nævne uden at skulle trække undskyldende på skuldrene. Så er der selvfølgelig en lang række debutanter, men de får sjældent lov til at lave mere end netop deres første film. Derfor har Henning Carlsen været den eneste sikre, man kunne se hen til. Når fiventninger ikke altid er blevet indfriet, skyldes det nok snarere de urimeligt høje krav end en nøgtern vurdering af hans film. Fornemmelsen af, at Carlsen skal trække en stor del af læsset, bliver kun bekræftet af »Man sku' være noget ved musikken«, som er en af de få danske film, hvor folkelighed ikke er lig med to timers krummede tæer.

De små mennesker med de store drømme
Handlingen udspilles for en stor del på værtshuset »Strudsen«, hvor Søren (Karl Stegger) er tjener. Ved klaveret sidder hyggepianisten Lasse (Otto Brandenburg) og bag bardisken står Caja (Birgitte Price). De tre skaber den atmosfære af hygge og venlig afslappelse, som får både stamgæster og andre til at kigge indenfor i »Strudsen«. Blandt de faste gæster er vinduespolereren Ib (Ingolf David), ungarlen, som bor på det kedelige værelse, og som af magelighed tisser i vaskemaskinen! Han får aldrig taget sig sammen til at erklære sin kærlighed over for Caja og virker i det hele taget temmelig frustreret.

Ved samme bord som Ib sidder den unge slagtersvend Svend (Jesper Langberg). Han synes selv, han er umådelig charmerende. Af og til giver han et sangnummer til bedste. Specielt Mozart må

lægge noder til. Drømmen om at blive noget ved musikken går dog ikke i opfyldelse. Radioens talentkonkurrence skulle være vejen, men han mangler åbenbart forbindelser, tror han.

»Strudsen«s ejer, Knud Brandt (Gyrd Løfqvist) er en hård forretningsmand, som presser sit personale til det yderste. En dag bliver det dem for meget. Søren, som længe har drømt om at få sin egen beværtning, får Lasse og Caja samt de to stamgæster Ib og Svend med på ideen. Femkløveret tager ud på Dyrehavsbakken for at se på et ledigt værtshus, men kræfterne og lånemulighederne slår ikke til. Knud Brandt står straks klar med et tilbud om forlig. De forenes igen, og alt er ved det gamle.

Flugt og tilflugt

De fleste personer fra »Strudsen« lever et lukket og trist liv. Hverken på arbejdet eller i fritiden oplever de noget, som kan fylde dem med andet end ligegyldighed eller lede. For dog at få lidt ud af tilværelsen flygter de til værtshusene med deres lette og overfladiske kontakt. Her kan de, alt efter temperament, fortælle om eller spekulere over deres dagdrømme og luftkasteller.

Men værtshusmiljøet er ikke et virkeligt alternativ til deres triste liv. Det rummer ingen udfordringer eller muligheder for at komme op af de hjulspor, de fleste af personerne sidder fast i. Flugten fra problemerne og den trivielle hverdag bliver ikke til frigørelse, men til en tilflugt ind i et nyt lukket miljø. Stemningen i filmen svarer meget fint til personernes liv og aftenerne i »Strudsen«. På overfladen munterhed og optimisme, men dybere nede resignation og håbløshed.

»Man sku' være noget ved musikken« er således loyal mod sine personer. Stem-

ningerne er præcist ramt og uden mislydte. De mange små optrin er stilrent og morsomt fortalt, og humoren er aldrig plat. Filmen placerer sig da også langt over gennemsnittet af dansk film. Når den alligevel ikke er helt vellykket, hænger det sammen med måden, historien er fortalt på.

Handlingen lukker sig om sig selv

I stedet for at bygge filmen op omkring en eller to hovedpersoner har Henning Carlsen og Benny Andersen valgt at skildre fem mennesker og deres miljø. Det er der blevet meget stemning og miljø ud af, men ikke ret megen personskildring. Vi kommer ikke tæt ind på nogen af dem, men stopper allerede op efter et enkelt eller nogle få kendetegn og særheder. Der bliver ikke stof nok til eftertanke eller til identifikation med en enkelt person.

Ingen af personerne magter at realisere deres drømme. De bliver hængende i deres egne små snirkler, men vi får ikke rigtig noget at vide om de mekanismer, der fører til resignationen. På den måde lukker filmen sig om sig selv, fuldstændig som personerne også gør det. Det er i og for sig prisværdigt, at menneskene bliver skildret med indlevelse og medfølelse, men filmen bliver selv offer for sine stemninger. Den passive hygge, som filmen skildrer, breder sig til tilskuerens oplevelse af filmen. Der er ingen perspektiver til at lukke op for en engageret medleven eller for en udvikling hos personerne.

»Man sku' være noget ved musikken« er på mange måder en glædelig og morsom oplevelse. Det tillukkede undgås ikke, men det holdes nogenlunde i skak af Otto Brandenburgs og Karl Steggers nuancerede og solide præstationer.

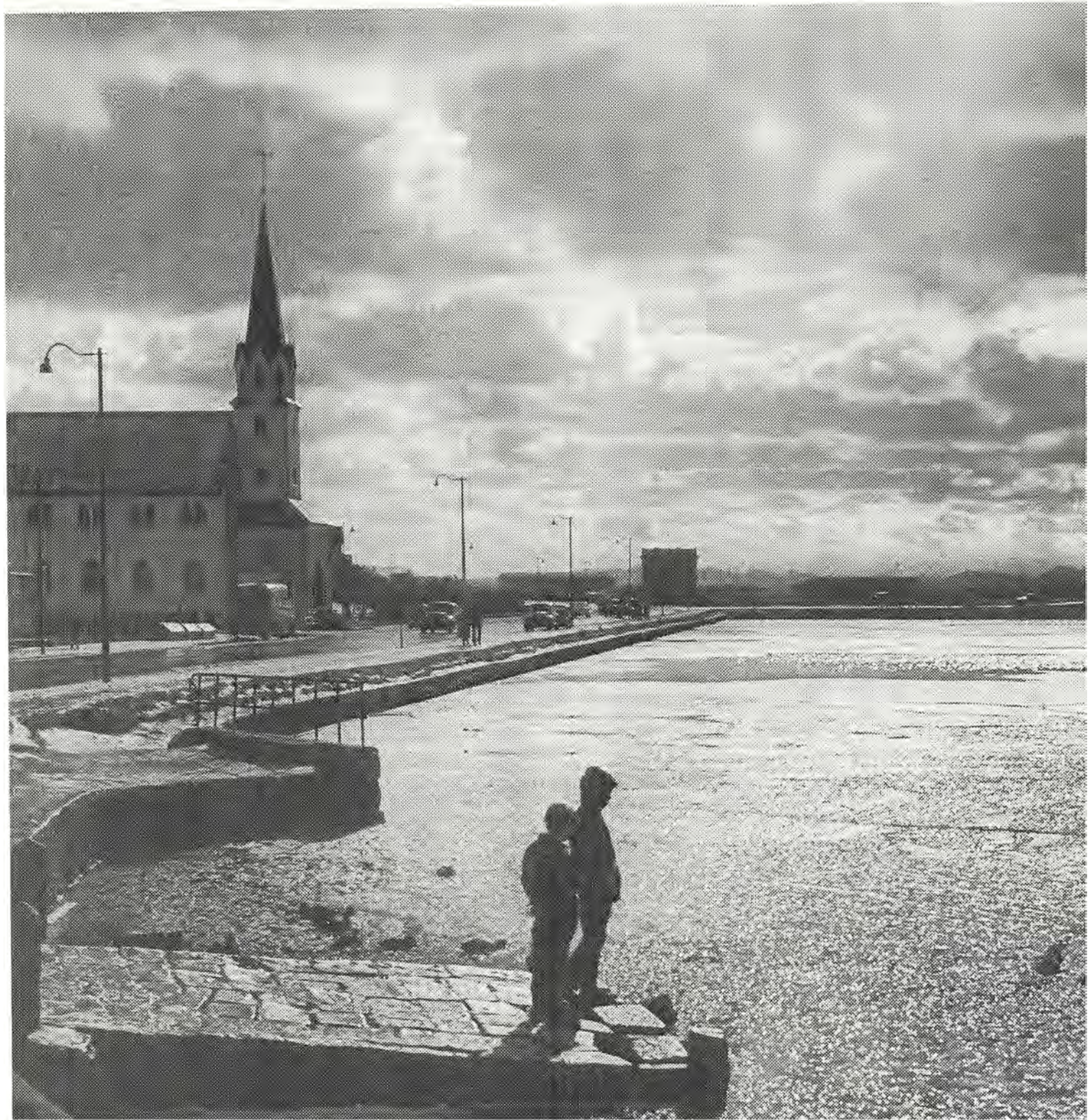
Jakob Frandsen

19/1972

NIELS STRØM
KØBENHAVN

forum

katolsk

HAR RELIGION EN CHANCE I VOR TID?

Kampagnen for eller imod Danmarks indtræden i EF er afsluttet. Men det kan have en vis interesse at kaste et blik på den måde, hvorpå kampagnen blev ført. Befolkningen havde i stort omfang mulighed for at orientere sig om selve det grundlæggende problem. Bøger, officielle dokumenter, avisartikler og TV-diskussioner tilfredsstillede dette behov. Men en anden ting var de plakater og løbesedler, som kort inden afstemningen, opfordrede til konkret handling. Jo mere vi nærmede os den afgørende dag, desto kortere blev disse opfordringer. Til sidst var der kun et *ja* eller et *nej* tilbage, højest forbundet med en kort motivation. Det vil sige, at de grupper, der henvendte sig til befolkningen, gik ud fra en vis grundindstilling, en vis politisk »tro« og appellerede til denne tro hos deres respektive tilhængere. Motivationen var oftest kun en efterrationalisering af denne grundindstilling. Den objektive begrundelse førte ikke med logisk nødvendighed til en handling. Der skulle netop et »valg« til.

Noget lignende gælder på religionens område. Der findes i vor tid rigelig mulighed for at orientere sig om fundamentale religiøse spørgsmål. Drejer det sig f.eks. om spørgsmålet »meningen med livet«, kan man forhøre sig hos filosoffer, kunstnere, kulturskribenter – og naturligvis også hos teologer. Men ingen af disse grunde kan med nød-

NOTES- BLOKKEN

vendighed fremtvinge en subjektiv handlingsbeslutning. Mellem disse objektive grunde og min subjektive afgørelse ligger også på dette område et »valg«. Vi kristne kalder det »tro«.

Tro er ikke videnskab, hvis man ved videnskab forstår et logisk system, hvor det ene led med nødvendighed følger af det foregående og fører til en sikker konklusion, som ikke kan afvises. I den forstand er tro ikke videnskab, skønt den kan have en videnskabelig metode. Mellem de objektive grunde, som kan anføres, og min accept ligger et valg. Naturligvis betyder dette ikke, at denne tro er vilkårlig og rent subjektiv. Valget underbygges af intuition, erfaring, studium og megen bøn.

Man stillede for nylig den kendte, franske forfatter André Malraux, som ikke offentligt bekender sig til nogen kristen konfession, det spørgsmål, om der var en mening med livet. Han sagde: »Svaret er ganske ligetil. Problemet: meningen med livet har intet at gøre med videnskab, logik og så videre. Svaret på dette spørgsmål kan kun gives af religion.«

I denne erkendelse ligger religionens chance i vor tid. De fundamentale livsspørgsmål kræver et svar. Videnskaben kan ikke give dette svar. Hver enkelt af os er nødt til at vælge. Og selv om vi har valgt, må valget stadig bekræftes af vor livserfaring og derigennem blive mere overbevisende.

H. Roos S.J.

I anledning af Alle sjæles dag d. 2. november:

AUGUSTINS TANKER VED HANS MORS DØD

Jeg trykkede hendes øjne til. Men en heftig smerte strømmede ind i mit hjerte og fik luft i tårer. Med en vældig sjælelig anspændelse fik jeg standset tårernes strøm, så at mine øjne blev tørre. Jeg led meget under denne kamp. Men da hun havde udåndet brød den unge Adeobatus ud i klager. Alle vi andre tvang ham til at tie . . . Vi anså det for upassende at græde ved dette dødsfald og klage med gråd og suk. Thi herved plejer man ofte kun at begræde den ulykke, at mennesker må dø eller også måske deres fuldstændige tilintetgørelse (jfr. 1. Tess. 4,13). Men for hende er døden ingen ulykke, ja, hun døde i grunden slet ikke. Det holdt vi os forvissede om som en naturlig følge af hendes levned og uskrømtede tro og ved andre sikre kendetegn.

Hvoraf kom da den heftige smerte i min sjæl? Mon ikke af det friske sår, som blev mig tilføjet, da det søde og kære samliv mellem os så pludselig blev afbrudt? Vel kunne jeg ønske mig til lykke med det vidnesbyrd, hun gav mig, da hun lå i sin sidste sygdom. Hun takkede mig med kærlige ord for min omhu, kaldte mig sin gode søn og sagde gentagne gange i sin store inderlige kærlighed, at hun aldrig havde hørt en sårende ytring eller et hårdt eller fornærmende ord imod sig af min mund. Hvad var dog dette, min Gud og skaber! Hvad var dog den ærefrygt, jeg viste hende, i sammenligning med den tjeneste, som hun havde ydet mig? Nu var den store trøst, jeg havde af hende, berøvet mig. Min sjæl var såret, og mit liv var som sønderrevet. Thi mit liv og hendes havde været eet . . .

Da nu legemet blev båret til graven, gik vi derhen og vendte tilbage uden tårer. Jeg græd end ikke under de bønner, som vi opsendte til dig, da vort sonoffer blev bragt for hende, medens liget efter skik og brug henstod ved graven, før det nedsænkedes. Under disse bønner græd jeg ikke. Men i mit hjertes løndom følte jeg hele dagen igennem en tung smerte. Med uro i sindet bad jeg dig, så godt jeg kunne, om at læge min smerte. Det gjorde du dog ikke, og jeg tror, at du ved dette ene eksempel ville lægge mig på sinde, så at jeg ikke skulle glemme det, hvor stærkt et bånd det tilvante er også for den sjæl, som ellers næres af dit usvigelige ord.

Derefter lagde jeg mig til hvile, og da jeg vågnede op, fandt jeg, at min smerte i ikke ringere grad var mildnet. Da jeg nu lå på mit leje i ensomhed, mindedes jeg de sanddru vers af din tjener Ambrosius om dig, min Gud, der smykker dagen med dit lys og sender nat med slummer mild.

Lidt efter lidt trådte billedet af din tjenerinde fra de svundne dage frem for mit blik. Jeg tænkte på hendes fromme liv og på hendes venlige, hellige og smukke færd iblandt os. Det var nu altsammen forbi, og jeg følte trang til at græde for dit åsyn over hende og for hende og over mig selv og for mig selv. Mine tårer, som jeg så længe havde holdt tilbage, lod jeg nu få frit løb, og de fik lov til at strømme, så meget de ville. Det lettede mit hjerte, og jeg fandt hvile i dem. Thi her var det kun dig, som hørte min gråd, og ikke noget menneske, der måske kunne have ringeagtet mig derfor. Og nu, Herre, aflægger jeg bekendelse derom for dig i denne bog. Lad enhver som vil, læse det, og lad ham udlægge det, som han vil. Hvis han finder nogen synd i, at jeg en kort stund har grædt over min moder, hvem mine øjne ikke mere ser som levende, over den moder, der i mange år græd over mig, for at jeg skulle leve for dine øjne – han spotte mig ikke. Hellere skal han, om han er rig på kærlighed, græde over mine synder for dig, der er en fader for alle dine salvedes brødre.

INDHOLD

KRIG ELLER FRED	4
Er politiske tanker og idealer ved at blive en religions-erstatning?	
HOVEDBRUD I REYKJAVIK	6
Nordens katolske bisper var samlede. Hvad talte de om?	
VENSKAB – EN MANGELVARE	8
Vi er så hæflige og dog så ensomme og gølge, hvis hjertet er koldt. Det er en kunst at slutte venskab.	
OPGAVEN AT ELSKE	10
Her anmeldes en ny bog om grundbetingelserne for menneskets kærlighedsliv.	
UDLAND	12
Bl.a. er der nye liturgiske bestemmelser, som giver lægmænd en indviet plads i gudstjenesten. Og læg-kvinder?	
EN ENESTÅENDE CHANCE	14
Om pastoralrådets første weekend-kursus. Beskrivelse af en oplevelse.	
NYT FRA CARITAS	15
Om pengenes vandringer i nødens spor.	
LÆSERBREVE	16
Debat og meningsudveksling.	
MØDE I BEIRUT	18
Katolske spejderledere siger: Spejderdrengene og -piger er »Unge i Kirken«.	
SØG TID OG DU VIL FINDE	20
Hvis man mangler tid og ro til at bede, er der måske noget at gøre alligevel.	
LITURGISK OVERSIGT	23
BUSTER KEATON	24
Et talent, en legende, og en skaber af film, som stadig lever.	

STRØTANKER OM DEMOKRATI FOR GUD OG MENNESKER

Det fortælles, at zar Peter den Store under sit besøg i København besøgte Rundetårn og ved den lejlighed pralede over for Frederik den Fjerde, at han blot ved en barsk befaling kunne få enhver af sine undersåtter til at springe ud fra tårnet, hvortil kongen siges at have svaret, at han ville kunne lægge sig til at sove på toppen af tårnet med sit hoved i en hvilken som helst undersåts skød. Der var altså også dengang forskel på enevælde i øst og vest. Men godt hundrede år senere har dette lyse billede ændret sig. Goldschmidt bringer i »Corsaren« den bidske vittighed om forskellen på Guds og kongens almægtighed. Begge kan gøre alt, hvad de vil. Men læreren er ikke tilfreds med jævnførelsen: »Snak, hvad forstås ved, at Gud er almægtig? Hvad står derom i lærebogen?« Eleven (remser op): »Han kan gøre alt, hvad han vil uden møje; men han gør ikkun det som er viist og godt, fordi Han ikke vil andet end det alene.« Læreren: »Ja, ser du det?«

Samfundssystemer synes at ældes ligesom mennesker, og mange har i de senere år set med ængstelse på vort systems, demokratiets, alderdomssymptomer. Man er bange for, at endeløse debatter skal føre til en march på stedet, der kun kan afsluttes med, at en stærk mand en skønne dag giver de debatterende et spark bagi. Der ville så muligvis komme gang i sagerne; men friheden ville være tabt. Under EF-kampagnen har truende hagekors, grådige monopol-kapitalistiske blæksprutter, vingskudte vilde svaner, bekymrede barneansigter og »Jeg elsker de grønne lunde«-plakater stirret os i møde fra lygtepælene, uden at vi dog af den grund kan tale om en terrorkampagne uden lige. Danmarks befolkning sagde ja til det europæiske fællesmarked med et flertal, som ikke på nogen

måde kan bortforklares. Og det selv om busserne havde ja-plakater udvendig og nej-plakater indvendig, således at denne kommunale institution efter mørkets frembrud kun reklamerede for markedsmodstanderne.

Valgresultatet var, som statsministeren udtrykte det, »et håndslag fra befolkningen til politikerne«. Demokratiets politiske fundament er borgernes mulighed for legitimt at kunne skifte deres regering ud. Men dets væsens kerne er som i ethvert brugbart system tilliden mellem vælgerne og de valgte. Så længe denne tillid findes, er systemet sundt, er den borte, står det for fald. Frederik den Fjerde og Goldschmidt markerer her to lærerige yderpunkter. Hvis ikke al vor tid skal gå med at kontrollere hinanden, så må tilliden menneskene imellem være stærk nok til, at de ikke bestandigt skinsygt våger over hinandens ord og gerninger.

Med tillid følger undertiden skuffelser. Det er vilkårene for al ædel menneskelighed. Havde der været strengere kontrol med apostlene, havde man måske kunnet komme Judas i forkøbet. Men hvad var der blevet af de andre, når de havde følt, at Jesus ikke stolede på dem? Til den rette frihed hører ikke alene muligheden for at gøre, hvad man vil, men også mine medmenneskers forhåndsaccept af mine handlinger. De må være overbevist om, at jeg er deres tillid værdig. Uden gensidig tillid er friheden et farligt og omdiskutabelt gode.

Når Gud har givet mennesket frihed – og denne trossandhed er grundlag for al demokrati – så må han også mene, at han kan have tillid til os, og at vi kan bære denne tillid – om ikke altid straks, så dog i den sidste ende.

I den kamp for frihed, som i dag føres i den katolske kirke, må vi have disse sandheder klart for øje. Vi vil i givet fald have lov at tale Roma midt imod. Men i den sidste ende har vi tillid til Petrus.

Georg Heggum

KRIG ELLER FRED

POLITISK OG RELIGIØS TRO

Marcel S.J.

De troende er intolerante

De troende er intolerante og uoplyste befolkningsgrupper, som man højst kan have medlidenhed med, – de er jo blevet uskadeliggjort, og deres fanatisme rammer kun dem selv. Hvor gerne bliver troende ikke puttet i en pose med intolerancen og fanatismen. Endda så meget, at mange troende har opbygget deres forsvarsmekanisme og møder »de andre« med en »supertolerant« holdning.

De andre er her den oplyste befolkningsgruppe, som kun lader sig bevæge af deres højt elskede facts eller af fornuftige og saglige kendsgerninger. Man må nok give dem ret i, at en stærk tro tit har ført til et lige så stærkt had til dem, der ikke tror, eller som tror på noget andet.

Den politiske tro

Som en af de mange, hvis tro synes at være stueren i oplyste kredse, føler jeg meget stærkt, i disse heldigvis politisk aktive tider med folkeafstemninger og en tiltagende trang hos mange til at identificere sig med politiske ideologier, at troen igen er det højeste bud. Uden tro er man uengageret, borgerlig passiv, uforsvarligt ligegyldig over for verdens store problemer. Der tros mere stærkt på demokrati, på menneskerettigheder, på frihed og fremskridt og på mere udviklede og håndgribelige teorier om samfundets frelse.

Disse og andre grundtanker samles i paroler til et Credo, som forkyndes med stor ihærdighed og bedes i farverige salmebøger.

Tro og tro?

Denne måde at stå bag sine politiske anskuelser og at føle en dyb trang til at forkynde dem på, har endnu flere fælles træk med troen. Enkelte træk, hvor nogle slagord bliver til hellige ord, som gentages så ofte som muligt som en påkaldelse, og som det nærmer sig blasfemi at misbruge. Blasfemi er det også at drage dem i tvivl. Men ligheden med troen træder endnu tyde-

ligere frem, når man ser, at disse overbevisninger omfatter den måde, hvorpå man ser på tingene og på menneskene, den måde, man dømmer dem på. En tro er det, fordi disse overbevisninger svarer til en grundholdning hos deres forfægter, som ikke garanteres eller bevises. Hvad hjælper den bedste lovgivning mod rasediskrimination eller om demokrati, hvis befolkningen ikke har den grundholdning, den dybe tro på, at det andet menneske har samme ret som jeg, hvis deres følelsesliv og dømmekraft ikke er gennemsyret af denne tro?

Sekularisering og sakralisering af troen

I de sidste år har vi med glæde oplevet, hvad der kaldes en sekularisering af den religiøse tro, – det vil sige, at de religiøse trosbekendelser er begyndt at nærme sig de verdslige og smelter mere eller mindre harmonisk sammen med dem. De før nævnte idealer såsom demokrati, menneskerettigheder og socialt engagement finder endelig deres kristelige rødder i Guds kærlighed til alle mennesker og i den kristne grundholdning eller det kristne hovedbud om kærlighed mellem menneskene. Man kan endda med rette undre sig over, hvordan det har været muligt, at kristne ud fra deres tro kan hylde en anden politisk tro end den, der nu forkyndes med from iver.

De kristne grundtanker går så tydeligt igen i den politiske tro, og den politiske tro fremtræder under former, som i den grad ligner den religiøse tro, at ingen ved, om det er en sekularisering af den religiøse tro vi oplever, eller om det er en sakralisering af den politiske tros udtryksformer.

Troens fare

Ja, sådan er min unge tro og mit unge liv. Jeg har mødt kristendommen i en tid, hvor kirken åbnede tolerancens porte og erkendte sit socialpolitiske ansvar i kærlighedens navn. Og i den samme tid blev jeg politisk bevidst, fascineret af verdens ønske om og vilje til fred, sameksistens og tolerance. I mit håb

og min optimisme kunne jeg ikke forstå, hvordan kristne med kærlighedens bud som den grundlæggende og bærende del af deres tro, havde været i stand til at udkæmpe religionskrige og med forfølgelser at synke ned i intolerancens umenneskelighed.

Først nu, da mit håb og min drøm trues, forstår jeg, hvordan det kunne ske: egoismen kom ind i troen. Troen på demokrati, på menneskets fremtid og på teorier om menneskets sociale behov bliver til troen på vort demokrati, på vor fremtid, på vore teorier. De andres tro skal bekæmpes, vores er den rigtige. Der står demokrati på begge lejres flag, som der står Gud, den samme Gud, i begge de fjendtlige lejres tro. Fanatismen fødes endnu en gang af menneskets ivrige tro.

Kunne dog de smertelige og frygtelige erfaringer, som vi kender fra kirkehistoriens sorte kapitler, hvor troen førte til umenneskelige forfølgelser af de anderledes tænkende, hjælpe os til at undgå de samme frygtelige fejl, når vi engagerer os med de bedste idealer på det politiske plan.

Men det ser tit ud til, at vi ikke har lært et hak af det hele! Vor politiske tro trues af kampe mod de anderledes tænkende eller mod de kun tilsyneladende anderledes tænkende, og allerede nu står mange teologer som altid velvilligt til tjeneste for at finde en kristen begrundelse for denne kamp og for dette brud med de anderledes tænkende. Teologerne har efterhånden i mange år hjulpet os til tolerance og engageret fællesskab ved at fremhæve Jesu kærlighed til de oversete i det sociale samfund og til dem, der var skubbet til side af den officielle ideologi, og vovet at bygge en menneskelig bro til dem, ingen ville have med at gøre. Men nu skal teologerne og andre finde ammunition til kampen mod dem, der skal brydes med, og de finder den som altid. De fremhæver Jesu brud med farisæerne, med familien og med meget andet, som indbyder til at gøre det samme. Lad os håbe, at teologerne og de kristne fortsætter med at tænke og engagere sig i fællesskabet, evangeliets bud om kommunion og fællesskab, og at interessen og forherligelsen af en »brydningsteologi« ikke fører til de frygtelige konsekvenser, som vi kun kender alt for godt fra kirkehistoriens sorte kapitler.

Engagement og kærlighed

Uden at gå til bunds i det store problem der her stilles, nemlig den kollision, der kan forekomme mellem det retfærdige engagements iver og kærlighedens bud, vil jeg dog sige, at det afgørende for vor religiøse og politiske tro er og forbliver grundholdningen. Er vi ved at regne ud efter den gængse kapitalistiske metode, hvad der skal fjernes, og hvad der skal undertrykkes, for at opnå den maksimale gevinst af vort investerede engagement. Eller sætter vi kærligheden til mennesket langt over vores teorier og strategiske beregninger. Hvad hjælper det retfærdigste og teologisk set mest sikre engagement, hvis det er uden kærlighed. Vi kender Paulus' ord, at vi kan give alt til de fattige, vi kan brænde vort legeme og flytte bjerge, men alt dette er intet uden kærlighed.

For en mindre religiøst præget tro, kan det også betyde, at vi mennesker ikke har noget valg – enten lever vi sammen i kærlighed, eller også lider vi i krig mod hinanden. Det at leve sammen, sameksistensen, betyder, at alle er i samme båd og ingen kan forlade den, og det hjælper heller ikke, at smide dem over bord, der ikke er enige med os i vor politiske eller religiøse tro.

Kunne vi enes i kærlighed om kærligheden som grundsten for vore politiske og religiøse trosbekendelser, kan man håbe, at fanatismen ikke endnu en gang vil dræbe vort håb om fred, demokrati, social tryghed og retfærdighed.

Luthers ord »Crux probat omnia«, ud fra korsets krav kan du bedømme alt, skulle i vor tid hellere lyde »Amor probat omnia«, kærligheden bedømmer alt, i kærligheden kan du se hele dit engagement og din tros værdi, ... korset kan jo let blive de andres kors.

HOVEDBRUD I REYKJAVIK

NORDENS BISKOPPER
I ISLAND

Biskop Paul Verschuren ny formand for
bispekonferencen

Den nordiske bispekonference, som er de katolske biskoppers samarbejdsorgan i vore fem lande, mødtes i dagene 12.-20. september i Island til det andet af sine to møder i 1972. Under formanden, msgr. John Taylors ledelse arbejdede biskopperne Gran, Martensen, Verschuren, Wember, Rüh, Frehen og Subr sig igennem en dagsorden på ca. 40 punkter og fik desuden tid til at tage kontakt med og danne sig et indtryk af både myndigheder, folk og natur på Sagæen. Biskopperne fik under forhandlingerne bistand af bispekonferencens sekretær, msgr. Kristian Hylla og – hvad konferencens hovedtema angår – af pater Hallvard Rieber-Mohn, der desuden var konferencens pressereporter.

Valgene til et nyt præsidium, som fandt sted på konferencens næstsidste dag, førte til, at biskop Paul Verschuren, Helsinki, blev valgt til bispekonferencens nye formand efter biskop Taylor, som har været formand i to 4-årsperioder, og som for øvrigt kunne fejre sit 10 års bispejubel under opholdet i Island. Biskop Hans L. Martensen, København, afløste biskop Gran, Oslo, som bispekonferencens generalsekretær, mens biskop Gran overtog hvervet som næstformand.

Værtslandet Island

Trods den store arbejdsmængde nåede deltagerne også at opfylde en af hensigterne med, at mødet blev afholdt i Reykjavik, nemlig at danne sig en personlig opfattelse af Nordens mindste nation og af vilkårene for de ca. 1.000 katolikker, som bor der. Den islandske hovedstads nye kongreshotel »Loftleidir« afgav en praktisk ramme for forhandlingerne.

Søndag den 17. september fejrede biskopperne i fællesskab pontifikalmesse i Reykjaviks statelige katolske domkirke. Samme dags eftermiddag modtog Islands præsident, dr. Kristján Eldjárn med frue værdigt og hjerteligt de nordiske biskopper i sin smukke residens Bessastadir. Der blev da også i ugens løb – trods arbejdspresset – tid til nogle udflugter med besigtigelse af naturseværdigheder som geyserne og varme kilder, besøg på historisk berømte steder som Thingvellir og det gamle bispesæde Skálholt, hvor Islands nuværende evangelisk-lutherske biskop Herra Sigurbjörn Einarsson modtog deltagerne i bispekonferencen med et økumenisk sindelag og en menneskelig hjertelighed, som gjorde samværet til en begivenhed.

I Reykjavik havde værtsfolkene, biskop Frehen og hans medarbejdere, gjort sig stor umage for både at skaffe konferencen gode arbejdsvilkår og et lærerigt ophold.

»Målsætningen« på programmet

Som vedtaget på den foregående bispekonference var »målsætningen«, dvs. studiet af den katolske kirkes vurdering af sin egentlige opgave og rolle i de nordiske lande nu og i fremtiden hovedtemaet på dagsordenen. Drøftelserne af dette emne vil som forudset komme til at strække sig over flere af de kommende konferencer, eventuelt med en endelig principerklæring for øje, hvor man kan give en ny definering af nordisk katolicismes selvforståelse og fremtidsmål i lyset af erfaringerne fra det 2. Vatikankoncil og vore samtidige erfaringer ud fra såvel Kirkens som samfundets liv. De to

dage, der var afsat til drøftelsen af dette emne i Reykjavik, blev først og fremmest udnyttet til en nyttig »grænseopgørelse«, hvor man skaffede sig et overblik over tidligere ytringer og analyser vedrørende emnet i vore lande – herunder ikke mindst erfaringerne fra den danske synode. Instanser og enkeltpersoner har bidraget til klarlæggelsen, og det er meningen, at denne konsultation blandt lægfolk, ordenssøtre og præsteskab fortsat skal videreføres og hjælpe bispekonferencen til at nå til en alsidig og nuanceret konklusion. Spørgsmålet åbner en række forskellige perspektiver: Omsorgen for de i Norden boende katolske kristne, Kirkens stående missionsbefaling til menneskene altid og overalt, forholdet til den stadig mere sekulariserede samfundsform, vi lever under, holdningen over for vore medkristne inden for andre kirkesamfund osv. Under den foreløbige behandling af emnet, som var af overvejende orienterende art, blev der på mødet i Reykjavik ikke truffet nogen beslutninger og ikke vedtaget nogen konklusioner. Man indskrænkede sig til at fordele arbejdsopgaverne for tiden indtil bispekonferencens næste møde, som vil blive afholdt i Danmark i februar 1973. Biskop Martensen i København har fået overdraget ledelsen af dette specielle anliggende.

Bredt virkefelt

Når der foreligger en dagsorden på over 40 punkter kan det ellers i et pressereferat kun blive et udvalg af særlig interessante sager, man omtaler. Generelt må en bispekonference i vid udstrækning formulere kollektive svar og beslutninger ud fra spørgsmål og sager, som den får forelagt af de kirkelige myndigheder i Rom. Her foregår på verdensplan en omfattende dialog, hvorved man netop realiserer de nye former for kirkeligt demokrati. Endvidere modtager bispekonferencen henvendelser fra personer og instanser i andre lande end vore egne nordiske, og endelig dikteres dens arbejdsopgaver ikke mindst af henvendelser fra de fem lande, konferencen omfatter. Det kan være spørgsmål af pastoral, liturgisk, kirkeretlig, social, økumenisk og økonomisk art, – sager, som de enkelte biskopper tidligere afgjorde på egen hånd, samordnes nu i størst mulig udstrækning og gøres til genstand for en fællesnordisk afgørelse eller praksis. Derudover følger konferencen opmærksomt med i det arbejde og de erfaringer, der gøres i andre lande i Europa, deriblandt f.eks. den forestående tyske synode. På forespørgsel fra Vatikanet har den nordiske bispekonference foreslået emner som »Den pastorale omsorg for de fraskilte«, »Kirkens såkaldte grundlov« og »Kirkens enhed i mangfoldigheden« til opta-

gelse på dagsordenen på den næste bispe-synode i Rom.

Brev til Nobelkomiteen

I et brev til det norske stortings Nobelkomité anbefalede de nordiske biskopper enstemmigt ærkebiskoppen af Olinda/Recife i Brasilien, Dom *Helder Camâra* som kandidat til Nobels fredspris for 1973 eller ved den første senere anledning. Biskopperne gav i deres brev en fast og klar begrundelse for dette standpunkt med særlig vægt på Camâras ikke-voldsprincip, de sociale forhold i Sydamerika og hensynet til fremtidsudsigterne i Den tredje Verden som helhed.

En anden vigtig sag til drøftelse var den nye instruktion fra Rom vedrørende kommunionen til ikke-katolske kristne. Denne praksis var tidligere forbeholdt ekstreme nødsituationer (krig, fængsel, katastrofeforhold, livsfare osv.), som gjorde det praktisk talt umuligt for dem

at modtage nadveren i deres egen kirke. Det nye i instruktionen er en noget – men ikke meget! – lempeligere fortolkning af, hvad der i denne sammenhæng kan betragtes som »nødtilstand«, – man har i denne forbindelse nævnt både diaspora og emigration. De nordiske biskopper ønsker spørgsmålet uddybet med henblik på vor hjemlige situation. De vil gennem rådføring både med præsteskabet, økumeniske instanser og den europæiske bispekonference søge yderligere klarlagt, hvad der kan lægges i begrebet »åndelig nødtilstand«. Indtil en fælles vedtaget praksis foreligger, vil biskopperne hver for sig i overensstemmelse med den foreliggende instruktion træffe afgørelse i de enkelttilfælde, de bliver stillet overfor.

Fasteaktion med mening

Formålet med de årlige fasteaktioner efter indstilling fra de forskellige Caritas-instanser er et af de jævnlige tilbage-

vendende anliggender på bispekonferencen. Nordiske katolikker har – med tilslutning til større hjælpeforetagender til u-landene – ydet anselige summer, senest til Kenya. Efter informationer fra biskop Frehen stillede konferencen denne gang et overskud på ca. 35.000 danske kroner til rådighed for et særdeles godt formål: I Island har man planmæssigt og med stort held anbragt grupper af nordiske børn, som er mere eller mindre chok- og miljøskadede af det uhyggelige og hadefulde klima i dagens Ulster, sammen med islandske børn i Island, for at de kan få en god og nødvendig oplevelse af fred og fordragelighed uden for en borgerkrigssituation og kampholdning over for anderledestroende.

Ikke bare denne gestus, men også konferencens valg af mødested vakte utalt tilfredshed fra islandsk side og opmærksomhed i såvel den islandske radio som i landets presse.

H. Rieber-Mohn

DEN NORDISKE KATOLSK BE- SPEKONFERENCES BREV TIL DET NORSKE STORTINGS NOBELKO- MITÈ

»Den nordiske bispekonference, bestående af otte katolske biskopper fra Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, har på sit plenarmøde i Reykjavik 12.-20. september i år enstemmigt vedtaget at anbefale *Helder Camâra*, ærkebiskop af Olinda/Recife i Brasilien, til uddeling af Nobels fredspris for 1973, eventuelt året efter.

Helder Camâras arbejde for en fredelig løsning af de store sociale og menneskelige problemer, som karakteriserer de latinamerikanske lande, og i et perspektiv, som udtrykkeligt implicerer hele den såkaldte »tredje verden«, har – sammenholdt med det overbevisende eksempel, som hans personlige liv frembyder – vakt en hel verdens anerkendelse og behøver næppe nogen nærmere dokumentation fra vor side. Vi kan og må forudsætte, at den forlængst har tiltrukket sig

Nobelkomiteens opmærksomhed.

Vi finder det ikke desto mindre vel anbragt at fastslå, at det med dette ligger os fjernt at søge en højt værdsat udmærkelse for en kollega. Vi har efter bedste overbevisning fæstet opmærksomheden ved Helder Camâras rolle langt ud over hans kirkelige embede som et håb og en inspiration for utallige, hvis kår kan forekomme håbløse, og som må forudsættes at søge alt andet end fredelige løsninger på deres nedværdigende situation. Som kristne og som ansvarlige kirkeledere bekymrer vi os om retfærdighedens kår i verden i dag. Helder Camâra tror ikke på vold, men på menneskeværd og menneskers ansvar og omsorg for hinanden. Det er en tragisk undervurderet linie i dagens politik. Vi synes, at netop Nobels fredspris skal opmuntre denne linie.

Derfor vort forslag.«

VENSKAB - EN MANGELVARE

Paul d'Auchamp

Kirken – vi kristne – skal være en surdej i verden – og vi er det. Måske kristne ikke er bedre end andre mennesker; det ved kun Gud. Men gennem vor bekendelse trænger Kristi lære ud i verden, og *den* frigør og frelser enhver, som overbevises og lader sig lede af den.

Kirkens og verdens historie viser det: Hovedstykket i Kristi budskab er hans lære om, at Gud er kærlighed, at Gud elsker os, og har skabt os, fordi han først elskede os. Dette glædelige budskab har han skænket os, for at vi skal bringe det til vore medmennesker; det skal give os glæde i livet og gøre os glade for hinanden. Ofte i de forløbne 1900 år, når nye livsvilkår har gjort det særlig svært at være menneske, har kristne – og blandt dem især ordensstifterne – grebet ind i Kristi navn og med hans særlige velsignelse: Ordensstiftere som Antonius, Benedikt, Frans og Dominikus, Ignatius og Frans af Sales blev verdenshistoriske skikkelser, fordi de i kraft af deres tro og gennem deres disciple formåede at ændre menneskers livsvilkår til det mere acceptable.

Hvorfor har kirkens, kristenhedens, samlede indsats så ikke været mere effektiv, spørger man sig selv; hvis det er sandt, at Gud har grebet ind i historien, hvad har så forhindret, at alverden fulgte hans budskab? Svaret må vel blive en henvisning til

at »kirken« eller »kristenheden« både er Guds og menneskers liv. Hvad Gud kræver af os, finder vi svært . . . Nok vil vi det gode, men vor gode vilje knægtes af en voldsom medfølelse med os selv, vor egenkærlighed. Vi søger nok at følge evangeliets bud . . . men halvhjertet, måske mere af angst end af begejstring. Vi støtter evangeliets udbredelse ved at bekende vor tro; vi modarbejder det ved vor angst for at leve helt efter troens idealer. – Heldigvis »lækker« kirken: Mange mennesker af god vilje, som ikke kunne tro på Kristus som Gud, og som måske frastødes af de kristne, gribes og præges af hans lære; mangfoldige moderne mennesker accepterer begreber som »menneskerettighederne« uden at spekulere over, at det er Moses' og Jesu lære om næstekærlighed: Kristus frigør og frelser menneskelivet, også selv om vi kristne ikke altid yder vort bedste som hans medarbejdere.

Hvordan det så er gået til: En stor del af de opgaver, som blev taget op af »barmhjertige« brødre og søstre, løses i dag både i kristne og i kommunistiske lande af stat og kommune. I de sidste årtier er landenes omsorg endda blevet henvendt til de såkaldte u-lande, og dem søger man at hjælpe – ikke bare ved at skænke dem almisser, men især ved at støtte deres forsøg på at vinde selvstændighed og selvrespekt: Dette er en mere »Kristus-lig« fremgangsmåde, end kirkemænd flest kendte til i sidste århundrede. Men godt sker der altså i menneskeheden, og meget af dette gode stammer øjensynligt fra Kristus. Men midt i udviklingen sker der også – som det altid har været tilfældet – noget tragisk: Mennesker i vore lande er i dag ikke så meget lykkeligere, som de »burde være« i betragtning af de uhyre fremskridt, der er sket på det materielle område. Det moderne menneske føler sig ofte ensom, venneløs. Hænger det måske sammen med, at mennesker i dag ikke mere lærer at holde af? Ikke lærer det, som normalt familieliv lærte folk forhen?

Vi trives dårligt uden venskab . . . og venskaber er ikke i så høj grad, som det nu om stunder ofte antaget, noget rent følelsesmæssigt, der melder sig af sig selv, når rette vedkommende indfinder sig. Det gamle bud befaler: Du skal elske! Venskab (al kærlighed) er i meget høj grad et spørgsmål om at ville elske, et spørgsmål om at lære sig selv og andre at kende, fordi man gerne vil give af sig selv og gerne vil finde det gode hos andre. For at gøre en vanskelig historie kort må jeg måske henvise til fortidens erfaringer . . . fortiden, hvor man var mere trofast mod sine venner, end i dag, og hvor man derfor lærte at skrive lange og interessante breve, hvor køkkenpigen endte som oldfrue og lærlingen som mesters svigersøn, fortiden med de sidenhen forkastede fornuftætgeskaber, der holdt bl.a. ud fra princippet: Får du ikke den, du elsker, må du elske den, du får! Man lærte sig selv og andre at kende, og så voksede venskaberne frem.

For at være en god ven må man lære både sig selv og de andre at kende: Søge det bedste i sig selv, for at kunne give det; søge det bedste i de andre, for at kunne elske det. Man skal lære at give sig selv: sin tid, stille sig til rådighed, kunne lytte.

Sværest af alt: Hvis man stræber efter at opfylde Guds bud (der er et uopnåeligt ideal!), må man søge at se bort fra sin egen baggrund, fra alt det, man i kraft af sin familie, sin kultur og sin nationalitet betragter som naturligt. Det er uhyre let at etablere et hjerteligt forhold til en pakistaner: De kender »kunsten at behage«. Der skal meget til at nå frem til et venskab på lige fod, fordi vi ikke forstår hinandens tankegang og normalt (inderst inde) ser ned på hinanden. Det er svært for arbejder og arbejdsgiver at komme hinanden så nær, at den professionelle forskel ikke præger deres indbyrdes forhold. Generationskløften beror til dels på det samme: Vi gamle er stolte af og tør

ikke give afkald på vore former og traditioner; de unge er stolte af at være nybyggere i fremtidens land og foragter måske vore systemer; vi er for forkalkede, de for uerfarne til at kunne finde sammen i en fælles søgen efter nye veje; altså stiver vi os selv af ved at overlade den anden part til hans dunkle skæbne, dvs. vi tør ikke være venner. Er det sært, at det kan være svært for de unge at tro på vor form for livsholdning?

Der er en genvej til at være noget for andre og endda til at blive ven med andre; men den bør kun følges af den, som virkelig vil den anden noget godt: Et gammelt ord siger: Appetitten kommer, mens man spiser! Vis dig venligt, ja hjerteligt interesseret i den, som du føler, du skal være ven med – så er der stor sandsynlighed for, at I begge tør op, at I ser det elskværdige i hinanden, og at I virkelig bliver venner.

Dette har jeg set praktiseret i de »Kontakt med mennesker«-klubber, jeg har haft med at gøre. I øvrigt undrer det mig, at vi hjemme, med al vor søgen efter at være noget for »de fremmede iblandt os«, ikke et eneste sted har oprettet en sådan klub. Det er let gjort – i hvert fald i København, men det kræver en stor og stadig indsats af mindst 5 mennesker.

Som indledning nævnte jeg, at kirkehistorien viser, hvordan de store ordensstiftere gang på gang har grebet ind i menneskehedens historie ved at bidrage noget væsentligt til løsningen af deres tids største menneskelige problemer.

Det forekommer mig, at de to moderne ordenssamfund: »Jesu Små Søstre« og »Jesu Små Brødre« ved noget om, hvordan man skaber venskaber. Disse ordenssamfund disponerer over en stor fond af ægte og menneskelig kærlighed. (I visse kristelige kredse har man kunnet få indtryk af, at næstekærlighed var en særlig form for høflig kulde; det slagord, hvormed kulden blev forsvaret var: Forskel i temperament! Man foretrak høflig kulde for de skænderier, »forskelle i temperament« ellers ville resultere i.) Disse to ordenssamfund lægger an på at leve et »familieliv«, som tør sammenlignes med livet i Jesu barndomshjem. Det er et vældigt krav, man dør stiller til sig selv . . . men Vorherre synes at belønne disse himmelstormere: Overalt, hvor jeg har været deres gæst, fra Dannebrogsgade til Nazareth, har de været enestående: De udstråler Kristi varme, som verden i dag trænger så hårdt til.

KAARE OSORIO

KÆRLIGHEDENS MAGT OG AFMAGT

Anmeldelse af bogen »Opgaven at elske«, skrevet af pastor Kaare Osorio, udgivet på Pauluskredsens forlag. Pris: kr 12.00.

»Elsk – og gør hvad du vil,« skrev den hellige Augustin. Og mangt og meget tyder på, at danskere i særlig grad har taget sig dette til hjerte. For næppe i noget andet land elskes der så ihærdigt og vedholdende, så frit og åbenlyst, så utvetydigt og sanseligt. Man fristes ligefrem til at tro, at det gælder livet selv, – dette med at elske sig fra sans og samling. Og det har naturligvis aldrig været Augustins mening. Tværtimod! Pointen er selvfølgelig den, at ordet »elske« har fået et alt for ensidigt (ikke entydigt) indhold: kærlighedens sprog er blevet reduceret til kroppens grammatik, hvor det svirrer i luften med tegn og underlige stillinger, og hvor den mest elementære fornemmelse af sammenhæng og syntese fattes. Man gør jo netop, hvad man vil – uden dog af den grund at elske! Hvor mange, der har lagt sig dette på sinde, er imidlertid en ganske anden sag. Og det er den sag, der skal tages op i det følgende.

Pauluskredsens forlag har i september måned udgivet bogen »Opgaven at elske« af pastor Kaare Osorio. Heri behandles grundbetingelserne for menne-

skets kærlighedsliv i en sammenhæng og med et perspektiv, der, så vidt jeg ved, er uden sidestykke i forhold til nogen anden bog på dansk om samme emne. At bogen tillige er rensat for enhver form for moraliseren og moralisme er så lykkeligt, at undertegnede ikke viger tilbage for at betegne dens ærinde som uhørt påkrævet og dens indhold som både befriende og modigt, – så sandt som enhver forfatter, der vil være tro imod sig selv (det gælder i øvrigt alt skabende arbejde), må have dristighed og udsyn til at gå imod tidens strøm med fare for at blive betegnet som reaktionær, repressiv, intolerant, og hvad man nu ellers kan hente frem af karakteristikker fra den fælles brokkasse, som benyttes så frimodigt af vor tids frihedsprofeter, for hvem intet er tabu undtagen lige netop ordet tabu. Kort sagt: I en tid, hvor det er *in* at være *in*, vil denne bog garanteret være *out*, i en tid, hvor der er mere svamp i frihedsforståelsen end frihed – og slet ingen forståelse – vil denne bog være som en klokkeblomst på en mødding, og dens toner vil fortsætte med at lyde pragtfuldt længe efter, at dunsten har fortaget

sig. Møddingens begribeligvis. Men ét er spøg, et andet humor, og læserne vil måske mene, at ovennævnte ikke engang er alvor. Derfor dette: »Opgaven at elske« er et engageret og eksistentielt indlæg i en tid, hvor mange ikke kan se nogen mening med tilværelsen, fordi de ikke har nogen erfaring af kærligheden, – eller fordi kærlighedslivet udtømmes og udtørres for så at efterlade mennesket i en stadig tiltagende tomhed og ensomhed, hvor kærligheden bliver alt det, man drømte om, men aldrig opnåede: en illusion, man kan forholde sig kynisk eller sværmerisk til, men aldrig virkelighedsnært. Herefter over til bogens indhold.

Forfatteren har ud over en indledning og et kort skematisk resumé delt bogen i tre kapitler: 1. Er kærlighed at give eller modtage? 2. Den afmægtige kærlighed. 3. Guds kærlighed og menneskets. Allerede ud fra inddelingen af kapitler kan vi således slutte, at udgangspunktet bliver taget med centrum i mennesket for så at fortsætte med de erfaringer, vi kan komme ud for i mødet med kærligheden, og for endelig at slutte med Gud som kilden til og normen for den menneskelige kærlighed. Det er altså ud fra det konkrete jordeliv (hvis ordet ikke passer Dem, så skift det ud med et andet), forfatteren begynder – og ender. Det sidste kan vi ikke vide før efter endt læsning, hvor der undervejs er føjet en dimension til, som gør, at bogen trods sin lidenhed (52 sider) har et format, der burde få den samlede ophobning af diverse sexbrevkasser til at rødme, ikke af blufærdighed, men af skinbarlig benovelse.

I første kapitel udvikler forfatteren sit syn på kærligheden ved at pege på menneskets ønske om at komme ud over sin begrænsning. Vi ønsker at supplere os, og denne vilje til fællesskab (eros) får os til at række ud efter andre mennesker for i mødet med dem at komme til vor ret som menneske. Men vi ønsker også at udfolde os i magt og frihed, i frihed til at virkeliggøre os som åndsvæsener og således få magt til at opelske kærligheden i andre, drage omsorg for hinanden og drage dem ind i fællesskab med os. Ægte kærlighed indebærer altså ønsket om at skænke sig til hinanden og ønsket om at modtage fra hinanden. Denne gensidighed, som er et afgørende element i ægte kærlighed, lægger på sin side op til en stadig længsel efter og forventning til hinanden. Dette er kærlighedens dynamik.

I andet kapitel uddybes kærlighedens negative aspekt, nemlig at vi kommer til kort over for hinanden, at vi ofte føler os magtesløse og lider nederlag i vore forsøg på at realisere kærligheden. Opgaven – at mestre syntesen mellem eros og agape, det fællesskabskrævende og det fællesskabsdannende – synes overmennes-

skelig, fordi vi forventer mere af kærligheden, end vi mennesker af os selv kan give hinanden. Så begynder vi at nedskrive vore forventninger, – livet holdt jo ikke, hvad det lovede. Eller vi lukker os inde i en selvskabt dagdrøm, hvor virkeligheden aldrig får indpas. Og bag om alt dette fornemmer vi de ubrugte kræfter i os, der ikke udnyttes. Det, der her bliver afgørende, er, om vi formår at fastholde længslen efter kærlighed på en sådan måde, at denne længsel så at sige bliver springbrættet til Guds kærlighed, – og det ubegribelige: at denne kærlighed skal fastholdes, ikke på trods af, men i og med, at vi fastholder såvel de positive som de negative erfaringer, vi har gjort i mødet med kærligheden.

Med andre ord skal erfaringen af kærlighedens magt og afmagt i os skærpe sansen for Guds egen kærlighed, således at vor kærlighed får Guds egne dimensioner i sig. Kristus er derfor kilden til og normen for denne kærlighed. Men er han det, er offeret et ufravigeligt aspekt ved kærligheden, – og den kærlighed, som viger uden om offeret, vil ikke kunne bestå. Det er således muligt for mennesket at opleve en stor og rig menneskelig kærlighed; men netop her, på toppen af sin ydeevne, må det samtidig se sin fundamentale og smertelige afmagt i øjnene: længslen efter at eje og skænke det evige liv, den uforgængelige og ufattelige benådning, som alene ligger i Ska-berens hænder.

Det er i korte træk bogens indhold og ærinde. Hvad det formelle angår, er der glimrende overensstemmelse mellem form og indhold, – faktisk svarer de til hinanden som hånd i handske. Sproget er overordentlig prægnant uden dunkle steder. Hvor forfatteren klart og præcist afleverer en konklusion, opnås indimellem det frapperende. Ord som f.eks. »natur« og »personsmysterium« er i den sammenhæng en simpel nødvendighed (på samme måde som forskellige udtryk må kendes for at kunne følge med i en fodboldkamp; i øvrigt er de vanskeligste ord forklaret bag i bogen). Endvidere korresponderer indledningen i første kapitel – hvor der kort gives en fænomnologisk beskrivelse af ordet »kærlighed« – meget fint med tredje kapitel, hvor Gud så at sige får ordet, efter at mennesket har haft det. Stilen i tredje kapitel er til tider meget forskellig fra stilen i de to første, idet vi her nærmer os mysteriet, som ikke uden videre kan udtrykkes i almindelig prosaisk form. Det er meget inspirerende læsning. Udviklingen og af-dækningen af forholdet sexualitet, eros og agape er klar og bliver en slags parallel til menneskets »trindelte« opbygning, nemlig det legemlig-sjælelige båret af menneskets person eller ånd. Forfatteren

er ingen ringe pædagog i det stykke. Bogen er rig på meningsfyldte citater, – især forekommer citaterne fra Teilhard de Chardins bog »Det guddommelige milieu« at være noget af et kup. Alle steder hjælper de til at føre læseren videre frem og dybere ind. Der refereres ofte til Eric Fromm, hvilket pudsigt nok – da han ikke er kristen – er med til at give bogen mere vægt. Temaet belyses ligeledes med eksempler fra film, som må formodes at være set af en del mennesker. Billedet på omslaget er f.eks. fra filmen »David og Lisa«: det viser de to unge stående over for hinanden. Men der er intet sødladent ved billedet. Læg mærke til ansigternes træk, øjnenes udtryk og hændernes holdning. Som en slags motto for bogen er medtaget et vers fra Grundtvigs salme »Gud Herren så til jorden ned«:

O du, som skabte hjerte mit,
det dybe, underfulde,
o, dan det efter hjerte dit
til himmelspejl i mulde,
så jeg, langt mer' end selv jeg ved,
kan lære af din kærlighed
om nådens rige fylde!

Med dette vil Osorio sikkert understrege, at mødet med kærligheden opleves som noget ufortjent, som en benådning af mennesket, en gave, der falder i menneskets skød. Men forfatteren vil formodentlig også pege på, hvad Kierkegaard f.eks. har udtrykt på følgende måde: »Et ubestemt hjertes flygtige rørelser har vel ethvert menneske, men det i den forstand at have et hjerte er uendelig forskelligt fra det i evighedens forstand at sætte hjerte,« dvs. blive ligedannet med Kristus i hans kærlighed til Gud og mennesker, – det er opgaven.

Dette vil pastor Osorio utvivlsomt blive mindet om i den kommende tid, hvor det for ham må gælde om at have hjertet på rette sted, idet bogen enten vil forene eller sprede, samle eller adskille, en middevej gives ikke. Noget tilsvarende gælder også for bogens læsere. Måtte den få mange, så den virkelig bliver den første af de tre, forfatteren ifølge bogens forord har påtænkt at skrive. Måtte den endelig blive læst med det sindelag, hvormed den er skrevet, – eller som Kierkegaard ville udtrykke det: »Folk, der selv kan have hjertet i halsen, på læberne, i bukserne, kort sagt ethvert andet sted end på rette sted, forskyldes ganske naturligt at sigte den for hjerteløs, just den, der har hjertet på rette sted. Efter nemlig forgæves at have søgt hans hjerte på ethvert af de dem bekendte steder for hjertet, forvisses de om, at han intet hjerte har; han har det nemlig på rette sted, og der falder det dem ikke ind at søge det –.«

Hans Jensen

Man kan undvære Katolsk Forum

i nogen tid

og hvad så?

så tegner man et abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 11 60 80

ROM

FORSYNINGEN MED FØDEMIDLER VOKSER STÆRKERE END BEFOLKNINGEN

Rom – NC News Service

Også i fjor var tilvæksten i forsyningen med levnedsmidler større end jordens befolkningstilvækst, siger FN's organisation for landbrug og fødevarer (FAO), som i en foreløbig oversigt angiver, at levnedsmiddelproduktionen steg med 3 pct., mens jordens befolkning voksede med 2 pct.

Levnedsmiddelproduktionen steg altså 1 pct. pro persona. Det meste af tilvæksten kunne dog noteres i de udviklede vestlige lande, mens udviklingslandene sakkede agterud. Men alligevel steg produktionen fortsat også i udviklingslandene. I Latinamerika var den mindre end befolkningstilvæksten, fordi Cubas sukerafgrøde blev ødelagt, og fordi vejret var dårligt i Argentina.

I Afrika steg landbrugsproduktionen næsten lige så meget som i Vesteuropa, og i Indien og USA slog hvedehøsten alle rekorder. Den eneste kornsort, hvor man kunne notere en tilbagegang, var risen, fordi man i Japan med vilje havde nedsat risproduktionen.

UDINE

PAUL VI BESØGER NATIONAL EUKARISTISK KONGRES

Udine, Italien – KNA

Under sit besøg på den 18. nationale eukaristiske kongres i Italien udtalte pave Paul VI sit ønske om, at kongressen måtte bære frugt i form af en fornyet bevidsthed om fællesskabet i kirken. Kongressens tema var »Eukaristien og den lokale kirke«. Under en pontifikalmesse på kongrespladsen i Udine fremhævede paven den lokale kirkes betydning som udgangspunkt og mål for den katolske kirkes liv. Paven understregede dog, at der samtidig burde opstå en dybere bevidsthed om »fællesskabet med hele Kirken og med den kirke, som ifølge Kristi vilje skal være dens grundlag og midtpunkt, apostlen Peters kirke, Kirken i Rom«.

Den dag, paven besøgte Udine, befandt der sig ifølge politiets opgivelser 200.000 fremmede i byen, deraf ca. 5.000 pilgrimme fra Jugoslavien. Slovenske og kroatisk grupper deltog i den højtidelige

pontifikalmesse iført deres nationaldragter. Foruden paven deltog 10 kardinaler, 80 biskopper og rundt regnet 600 præster i denne gudstjeneste.

Blandt deltagerne var desuden patriarken af Konstantinopels personlige repræsentant, den ortodokse arkimandrit fra Triest, Thimotheus, Elephteriu samt talrige repræsentanter for den evangeliske og den lutherske kirke, baptisterne, metodisterne, valdenserne og den anglikanske kirke, som før messen havde holdt en økumenisk gudstjeneste med formanden for Vatikanets sekretariat til fremme af de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands.

Til sidst talte pave Paul VI til præster og ordensfolk, til præste- og pastoralrådet samt til bispedømmets Katolske Aktion. Her sagde paven, at den eukaristiske kongres skulle være »en offentlig og højtidelig bekendelse af troen på Kristi sande tilstedeværelse i alterets sakramente«, og at den skulle være en spore og forpligtelse til en stadig indre fornyelse. Paven opfordrede præsterne til »i deres liv at efterligne Jesu liv«, og til sidst sagde han: »Svar derfor daglig højmodigt på Kristi kald i utrættelig kærlighed til de fattige, de syge og de oversete og med et offervilligt ja til cølibatet, som I for Himmerigets skyld har påtaget jer.«

ROM

JESUITTERNE AFHOLDER GENERALKONGREGATION *Rom – KIPA*

Jesu Selskab vil formentlig i slutningen af 1974 eller i begyndelsen af 1975 holde en ny generalkongregation, som »skal være et skridt til personlig og fælles åndelig fornyelse for Jesu Selskab og dets medlemmer«.

Meddelelsen om den forestående generalkongregation blev givet af provincia-len for jesuiterprovinsen Köln, pater Johannes Günther Gerhartz, i en tysksproget udsendelse over Vatikanets radio. Pater Gerhartz er medlem af en centralkommission, hvor fem jesuitter under ledelse af franskmænd, pater Jean Yves Calvez forbereder den nye generalkongregation, som allerede er den anden efter konciliet.

Pater Gerhartz sagde videre i interviewet, at kommissionen for tiden er beskæftiget med at gennemgå rapporterne fra 30 arbejdsgrupper, som har sammenfattet resultaterne af et rundspørge til hele Jesu Selskab. Efter hans opfattelse bør man foruden den åndelige fornyelse først og fremmest behandle struktur- og organisationsspørgsmål. Der er

allerede nu noget, der tyder på, at »åndelig rådgøring og beslutninger i og for fællesskabet for fremtiden vil være af større vægt for de overordnede i Jesu Selskab«.

VATIKANET

LÆGFOLKETS ROLLE I LITURGIEN FORØGES

Vatikanet – NC News Service

Jesuiterpateren Paolo Dezza, som er tilknyttet kongregationen for sakramenterne, oplyste på en pressekonference i september, at de to tekster, pave Paul VI for nylig har udsendt om de lavere og de højere vielser, udtrykker en bestræbelse fra kirkens side for at tilpasse den kirkelige lovgivning til forholdene i dag.

Ved at omdanne de lavere kirkelige vielser, som tidligere var forbeholdt kandidater til præstevielsen, til en indvielse til kirkelige »tjenester«, som kan meddeles til kvalificerede lægfolk, gives der lægfolket adgang til en større deltagelse i kirkens liturgi.

Det drejer sig her især om de fire tidligere lavere vielser til dørvogter, lektor, exorcist og akolyt, hvoraf de to ikke mere er i brug. Derfor er de nu blevet afskaffet. To af disse lavere vielser, nemlig vielsen til lektor og til akolyt, vil fortsat blive meddelt som en indvielse til kirkelige »tjenester«, hvortil også kvalificerede lægfolk har adgang.

Pater Dezza udtalte, at indførelsen af disse vielser til lektor og akolyt ikke kommer til at betyde, at man afskaffer ministranter, ligesom den heller ikke kommer til at gribe ind i den gængse praksis, hvorefter det er tilladt, at kvinder kan læse epistlen og bønnerne i messen.

Kvinder vil imidlertid, siger han, indtil videre ikke kunne få det »særlige varige mandat som lektor i snævrere forstand« som et kirkeligt embede. Men, tilføjer han, det nye embede eller den nye tjeneste kommer ikke til at kollidere med de nuværende liturgiske retningslinier, hvorefter det tillades kvinder at læse Skriften og andre fælles bønner uden for altersranken.

(Ifølge en instruktion fra Vatikanet af 5. september 1970 overlades det til den lokale bispekonference at afgøre, hvor i kirken en kvindelig lektor skal stå, når hun læser op af Skriften, – om det skal være inden for altersranken eller udenfor. I USA har den nationale bispekonference overladt til de enkelte biskopper at træffe afgørelse i dette spørgsmål, og i mange bispedømmer i USA står de kvindelige lektorer inden for altersranken, når de læser op af Skriften).

Pater Dezza påpegede, at det i den tekst (*Ministeria Quaedam*), der omhandler de her omtalte lavere vielser, specielt fastslås, at tjenesterne som lektor og akolyt »i overensstemmelse med Kirkens ærværdige tradition« er forbeholdt mænd. Dette blev tydeligt fremhævet, hvorimod man i teksten ikke beskæftiger sig med de læremæssige sider af dette spørgsmål.

Emnet er altså stadig åbent for studium og drøftelser, siger pater Dezza. Han mindede om, at det på bispesynoden i 1971 specielt var blevet foreslået at tage kvindens rolle i Kirken op til fornyet studium.

Foruden den oprettelse af de to tjenester som lektor og akolyt, der finder sted i henhold til teksten, overlades det til de lokale bispekonferencer at afgøre, om de ønsker at få andre tjenester godkendt af Vatikanet. Det kunne dreje sig om tjenesterne som dørvogter og exorcist, som tidligere har hørt til de lavere vielser, eller om nye tjenester som f.eks. kateket.

Foruden at alle de lavere vielser ophæves ved teksten, ophæver den også den tidligere højere vielse til subdiakon, idet de funktioner, der er forbundet med denne vielse, fordeles på lektoren og akolytten.

Disse tjenester »kan meddeles til lægmænd og skal meddeles kandidater til præstevielsen«, dvs. dem, der ønsker at blive diakoner eller præster.

Diakonvielsen (som behandles i den nye tekst *Ad Pascendum*) er nu det »indledende skridt til præstevielsen«, forklarede pater Dezza. Når en mand har fået diakonvielsen, er han »kleriker« og dermed endeligt indlemmet i, dvs. juridisk knyttet til et bestemt bispedømme eller en bestemt ordensfamilie. Tidligere har meddelelsen af den første tonsur ved indtrædelsen på seminarier markeret indlemmelsen blandt »klerikerne«, og dertil var normalt knyttet indlemmelsen i et bispedømme eller en ordensfamilie.

De, der har modtaget diakonvielsen eller præstevielsen, er forpligtet til at leve i cølibat og til daglig at bede brevaret. Hvad angår gifte mænd, der bliver viet til permanente diakoner, kan de ikke gifte sig igen, når deres kone dør.

Pater Dezza udtalte, at reformen af de lavere vielser er af »dybtgående betydning« for lægfolk, netop fordi man dermed vender tilbage til den gamle tradition i kirken, hvorefter man overdrog disse tjenester eller embeder til dem, der ikke ønskede at blive præster eller diakoner, men som havde den nødvendige baggrund, og som ønskede at påtage sig en sådan tjeneste som en fast forpligtelse, hvor og når kirken havde brug for det.

Det vigtigste ved forandringerne i normerne for de højere vielser til diakon og præst er, siger pater Dezza, at en persons »gejstlige stand« for fremtiden

vil være knyttet til og begrænset til dem, der har modtaget præstevielsen.

»På den måde vil den forskel, der ifølge Guds lov er på præster og lægfolk, træde tydeligere frem i Kirken«, siger pater Dezza, og han tilføjer, at det er en forskel »mellem de funktioner, der er forbeholdt de viede tjenere, som har modtaget præstevielsens sakramente, og de funktioner, som alle døbte er i stand til at udføre, – forskellen mellem det tjenende eller hierarkiske præstedømme og de troendes almindelige præstedømme«.

Hele spørgsmålet om revisionen af de højere og de lavere vielser er gennemført i overensstemmelse med det 2. Vatikanconcils ønsker, siger pater Dezza. Forarbejdet til disse ændringer blev allerede påbegyndt i 1965, men det blev henlagt flere gange, efterhånden som det blev klart, at nogle biskopper ønskede alle lavere vielser ophævet, mens andre indstændigt henstillede, at man beholdt dem alle sammen.

Den endelige tekst er et »kompromis«, som pave Paul har tilskyndet til, og som stort set er blevet accepteret af flertallet af dem, der er taget med på råd.

BRUXELLES

UMULIGT AT FÅ OPLYSNINGER OM FÆNGSLEDE LEDERE AF UNGE KATOLSKE ARBEJDERE

Bruxelles – NC News Service

Unge Katolske Arbejderes internationale sekretariat oplyser, at det har været ude af stand til at få den sydvietnamesiske regering til at give oplysninger om 6 ledere fra Unge Katolske Arbejdere i Syd-vietnam, som ifølge sekretariatet blev arresteret i maj måned i år.

De seks er stadig i fængsel, uden at der er angivet nogen grund til deres arrestation, ligesom der ikke er givet oplysninger om, hvor og hvordan de befinder sig.

Som svar på en forespørgsel fra Unge Katolske Arbejdere i Mainz har Sydvietsnams præsident Nguyen Van Thieu sendt den sydvietnamesiske ambassade i Bonn et telegram med angivelse af generelle retningslinier for besvarelse af spørgsmål i forbindelse med arrestationer af modstandere mod regeringen. Telegrammet indeholdt derimod ingen oplysninger om de seks arrestanter, forespørgslen drejede sig om.

Det hævdedes i telegrammet, at nogle af dem, der var blevet arresteret af det sydvietnamesiske politi, var velkendte kommunistiske agenter.

Det internationale UKA protesterede imod brugen af denne undskyldning som

forklaring på, at man havde arresteret og stadig tilbageholdt »unge arbejdere, imod hvem der ikke er rejst nogen bestemt sigtelse, og som hverken har haft lejlighed til at komme i forhør eller til at blive lovligt fremstillet i retten«.

MOSKVA

»PRAVDA« KRÆVER INTENSIV-
RET
»OPDRAGELSE TIL GUDLØSHED«

Moskva – KIPA

Det russiske dagblad »Pravda« har for nylig kritiseret, at propagandaen for gudløsheden i Sovjetunionen er for slap. Denne propagandas »omfang og niveau er langt fra i overensstemmelse med partiets krav i så henseende«, skriver bladet i en ledende artikel. For helt at få udryddet de »religiøse fordomme« er der stadig brug for et »stort og tålmodigt arbejde for at opdrage masserne«.

Ateistiske foredrag vil ikke give noget resultat, hvis der ikke tages hensyn til »den raffinerede indsats fra vor tids religiøse organisationer«, skriver partibladet videre. I disse i mange tilfælde stadig alt for primitive foredrag »kan man ikke tillade sig, at der forekommer selv den mindste teoretiske eller praktiske fejl«. Desuden, skriver bladet, må den ateistiske propaganda forstærkes i massemedierne, især i blade og tidsskrifter for ungdommen, hvor behandlingen af dette emne hidtil har været alt for overfladisk. »Især må enhver kommunist blive til en kæmpende ateist«, skriver bladet ordret. Man kan ikke finde sig i, at enkelte partimedlemmer selv stadig deltager i religiøse handlinger.

»Pravda« hævder, at religionen frembyder en særlig fare, fordi den styrker nationalismen. I denne sammenhæng hedder det ordret: »Under de foreliggende omstændigheder er det meget vigtigt at afsløre det indbyrdes forhold mellem religionen og levnene fra nationalismen. Det er en kendt sag, at kirkerne i en række tilfælde gør krav på at optræde som vogtere af de nationale værdier. Vi støder stadig på forsøg på at opstille det religiøse som kendetegn på den nationale egenart og på næsten at gøre en tilsidesættelse af de religiøse højtider og fester til et frafald fra 'det, der er overtaget fra fædrene'«.

Den slags forsøg »understøttes og opblæses på alle måder af den borgerlige propaganda, som går ud på at genoplive de religiøse og nationalistiske fordomme«. For at afværge disse intriger fra de borgerlige ideologers side må alle »ideologiske kampmidler« tages i brug, siger »Pravda«.

EN ENESTAENDE CHANCE

PASTORALRÅDETS
1. WEEKEND-KURSUS

H. W. Saxild

Lille, personlig bemærkning

Først på et sent tidspunkt blev jeg bedt om at berette lidt i Forum om det nye kursusinitiativ. Jeg havde ingen noter, og tiden var knap; derfor vælger jeg – navnligt til sidst – jeg-formen for at understrege, at hverken råd eller redaktion hæfter for min skildring.

Sådan begyndte det

Tidligt på året kom en kreds af private til Pastoralrådets forretningsudvalg med tanker om et kursus for medlemmerne af de menighedsråd, der skulle vælges i april. Ud af forhandlingerne fødtes en plan om to ens kurser, et i København og et i Jylland, først og fremmest for dem, der har et hverv i kirken, men principielt med adgang for alle. Hvert kursus skulle bestå af en weekend i hver af månederne september, oktober, november og januar, og hver weekend skulle have både et pastoralt og et mere »teknisk« sigte. Der blev dannet et udvalg til at udarbejde planerne i enkeltheder, og vidste man det ikke i forvejen, skulle man som deltager hurtigt opdage, at udvalget havde gjort et meget stort og meget dygtigt arbejde, hvor der var tænkt på alt. Glædeligt, at der da også meldte sig ca. 110 i København og ca. 70 i Jylland.

Den første weekend

Allerede ved ankomsten blev tonen anslået: *Elsebet Kieler*, der har trukket det største læs, tog imod, storartet bistået af Ebba Falk i København og Viola Larsen i Kolding. Der blev krydset af og uddelt navneskilte og materiale, alt sammen på én gang hjerteligt og velorganiseret. Og ved indgangen sværmer en flok travle værtinder: i hovedstaden Assumptionssøstre, i hovedlandet Sct. Hedvig Søstre,

forskellige i ordensdragter, men ens i deres milde moderlighed og smilende sødme. Hvor de dog formår at skabe atmosfære blot ved deres nærvær.

Deltagerne ser hinanden lidt an, man hilser på venner og bekendte og er lidt reserveret over for de ukendte; man finder en plads, og velkomsten lyder. I København den 9. september var det Pastoralrådets formand, landsretssagfører *Poul Høyer*, i Kolding den 23. var det næstformanden, pater *Anton Dekkers*, der ved deres tilstedeværelse og deres velkomstord understregede, hvilken værdi rådet tillægger dette initiativ.

Deltagerne fordeles på tre klasseværelser, hvor deres lærere kommer til dem efter tur: cand. polit. *Inger Hedemark* taler om mødeteknik, generalvikar, pastor *Lars Messerschmidt* taler i København og pater *A. Meister* i Kolding om samarbejdet mellem præst og menighedsråd, og cand. jur. *Jørgen Bredholt* gennemgår menighedsrådets vedtægter og forretningsorden. Talerne og deltagerne stiller spørgsmål til hinanden, gode samtaler kommer i gang, man mærker i kaffepausen, hvordan reservationen damper bort. Tilbage til 2. lektion, og så er der middag: nu er alle rystet sammen, og en gruppefølelse er ved at dannes.

»Praktiske øvelser«

Det lyder måske ikke spændende, men viser sig at dække over et situationsspil: et opdigtet møde i et menighedsråd, spillet væsentligst af kredsen, der har arrangeret kurset, i Kolding glimrende bistået af sognepræsten, *G. Bertling*, af medlemmer af menighedsrådet: inspektør *K. W. Thomasen*, ingeniør *Gunnar Krenk* samt af lærer ved skolen fru *Elsebet Skaarenborg*. På henvend 30 minutter lykkes det de agerende at begå mindst lige så mange større eller mindre forsyndelser mod god mødeskik, almindelig høflighed og gældende bestemmelser. Imponerende er indsatsen, ikke mindst fordi det meste er improviseret, og der er bid og vid over spillet. Tilskuerne morer sig, men noterer samtidigt flittigt deres iagttagelser, drøfter dem i grupper, og referenter gør hver gruppes udbytte op. Efter kaffen går man i mørket over til en enkel og betagende aftenbøn i kirken og skilles så.

Herrens dag

Havde eftertrykket om lørdagen ligget på det tekniske, var det det pastorale, der kom i forgrunden om søndagen. For mange blev utvivlsomt et foredrag af universitetslektor *Bent Dalsgaard Larsen* om den kristne menighed den store oplevelse. Det er umuligt at yde det retfærdighed i et kort referat; det vidnede om et inderligt engagement og dybtgående overvejelser og blev fremført med en stilfærdig og ægte varme. Så deltog kursis-

sterne i den lokale højmesse, festlig med koncelebration. De to prædikanter, henholdsvis *L. Messerschmidt* og *A. Dekkers*, havde i virkeligheden en svær opgave: at tale efter dette foredrag. Naturligvis klarede de det begge, hver på sin måde, men fælles deri, at de virkelig havde et budskab at bringe i velforberejdede og genemtænkte ord.

Frokost og 3. lektion. Nu føles det, som om alle har kendt hinanden altid. En »rundbordssamtale« afrundede kurset. Især i Kolding kom den ene deltager efter den anden med gode frugtbare indlæg; alle var ikke altid enige, men der var en tolerance og gensidig respekt, som varmede.

Kaffe og for sidste gang i kirken. Man sidder og ser på dem: håndværkeren, teen-ageren, ordenssøsteren, akademikerne, de unge forældre og de hvidhårede; de er rejst fra Sydhavsøerne, fra Limfjorden og fra Vestkysten for at kunne være med. De har spurgt og svaret på rigsdansk med og uden accent, på sy'fynsk og på synnerjysk, mangfoldigt, men ens i grunden. Man føler, at de har fået batterierne ladet op, og at de har noget at give videre, når de kommer hjem. Man veksler varme håndtryk med mennesker, som man først traf dagen før, men som man føler, man er kommet nær. Man er fuld af taknemmelighed og glæder sig til de kommende kursus-weekends. Hvis de holder den standard, den første weekend har sat, må det sætte varige frugter.

Nogle personlige bemærkninger

1. Det var helt åbenbart, at den første weekend, der var lige så godt planlagt som gennemført, udfyldte et behov. Der blev gjort notater flittigt, og flere deltagere bad om oplysninger om litteratur, så de selv kunne læse mere om emnerne.

2. Det undrede mig, at der synes at herske den tro, at alle sager absolut i alle enkeltheder skal behandles af hele menighedsrådet. Er man ikke opmærksom på, at der kan nedsættes udvalg, så man f.eks. kan lade de medlemmer, der er særlig forretningskyndige, tage sig af økonomien?

3. Menighedsrådene synes selv at være vågne over for spørgsmålet om at få en tæt forbindelse til menigheden. Derimod forekom det mig, at det skorter på forståelse for, at de også er et uundværligt led i det samlede bispedømmes forvaltning. Jeg savnede udtryk for solidaritet med bispedømmet og for erkendelse af, at når der kommer f.eks. forespørgsler fra bispekontor eller Pastoralråd, skal de ikke opfattes som noget, der er udtænkt for at genere menighedsrådene, men fordi man i København er klar over, at før man beslutter sig til eller blot foreslår et eller andet, må man vide, hvordan forholdene eller meningene er ude i landet.

Den slags henvendelser er altså i virkeligheden udtryk for respekt for menighedsrådene og bør opfattes i den ånd.

4. Ved et kommende kursus til næste år – og *det* anser jeg for en given sag – bør man nok ofre nogen opmærksomhed på, hvad der sker i tiden mellem menighedsrådsmøderne, dvs. hele den daglige administration. Beslutningsprocessen er vigtig, men den er ikke det hele; udførelsen af beslutningerne er ikke mindre vigtig.

5. I det hele taget er det mit håb, at det kan blive understreget, at arbejdet i et menighedsråd er *både* pastoralt og praktisk. Jo hurtigere man kan få det praktiske ind i faste baner, des mere tid og kræfter kan man vie til det pastorale.

6. Det er forståeligt, at små fjerne menigheder ikke kan sende en deltager, men det vækker forbavelse, at store menighedsråd holder sig borte. Er det et ud-

tryk for, at ikke ét medlem behøver at lære mere?

7. I København var vel over 1/10 af deltagerne, i Kolding noget færre, personer, der overhovedet intet hverv havde i menigheden. Når sådanne mennesker er rede til at ofre deltagergebyr, transport og måske overnatning, spørger man sig selv, om det er udtryk for, at der rundt om sidder interesserede og intelligente katolikker med et behov for viden og fællesskab, som de ikke får tilfredsstillet hjemme i sognet. Det må give nogle noget at tænke over.

8. Var der i forbindelse med messerne nogen, der sagde: hvorfor ikke »begge skikkelser?« Ja, der var.

Og så glæder vi os til fortsættelsen og håber, at endnu flere benytter sig af den enestående chance, som dette kursus byder på.

forvandler billederne sig med lynets hast over København – Rom – Teheran – Bangkok – Singapore – Hong Kong, og de forskellige mennesketyper dukker op, men det gør også den uretfærdige fordeling af goderne mellem rig og fattig, mellem dem, der dør af overernæring og velvære, og dem, der kæmper for at holde en befolkning i live på langt under minimum af det nødvendige. På samme måde skifter indholdet i Caritas Danmarks hundredvis af mapper fra samarbejde med de rige lande til projektmapper og tiggerbreve fra de fattiges verden.

Biskop Martensen bad Caritas Danmarks leder om at vie alle sine kræfter til mennesker i nød. Alene i år har opgaverne hobet sig op fra fjern og nær.

Flygtningemasserne i Sydvietnam og et spædbørnshjem i Zagreb i Jugoslavien. Børnehjemmet, som fasteaktionen skulle bygge i Nyandarua i Kenya, og sultende børn i et hungerdistrikt i Brasilien. Der var et jordskælv i Rhodesia og unge menneskers skoling hos salesianerne i deres store skole i Cairo. Der var spedalskhedsarbejdet i Senegal og mødet med en senegalesisk biskop i St. Lazarus-Ordenen og Moder Teresas gerning i Calcutta og Bangla Desh. Der var Peter Tantholdt-Hansens skolemission i Peru og høreapparater til et par præster og nogle børn i Ungarn. Der var tøjpakker til præster i Ukraine og ulykkeligt stillede flygtninge i Spanien. Der var en familie i DDR, hvor mand og kone var hårdt ramt af sygdom. De trængte svært til en vaskemaskine og nogle pakker god mad. Der var et par hundrede præster, som fik en månedlig hilsen i form af et kateketisk blad, som venner og bekendte sendte dem fra Danmark, og så var der den fattige fiskerbefolkning i Hong Kong, hvor mange familier kun havde deres både at leve i, men som ønskede og fik et hjem. Overalt havde man ønsker, og Caritas Danmark fik lov til at være med til at gøre tilværelsen en lille smule bedre for den ene og den anden. Mange blev hjulpet takket være mange gode og trofaste venner. Og så er det dog kun en dråbe i havet af al verdens nød og elendighed. Men skønt er det at læse, hvad selv en lille organisation i et lille land kan få lov at gøre, og rart, når man mærker, at store organisationer gennem det internationale samarbejde forstår, at det betaler sig at kanalisere hjælpen gennem et lille land. Det er ikke så risikabelt at blive hjulpet af mennesker, hvis politiske indflydelse i verden er beskedent.

Skal vi fortsætte?

Det afhænger af læserne og den ansvarsfølelse, vi har over for vor broder i nød, og hvor dybt skriftens ord er trængt ind i vort sind: »Fattige har I altid blandt jer.«

NYT FRA CARITAS

Knud Ballin

Aflægger man et tilfældigt besøg i Caritas Danmarks hovedkvarter mellem 10 og 16, vil man snart opdage, at der er en intens virksomhed i gang. Skrivemaskinerne klaprer, og regnemaskinen gløder, postvæsenet har travlt med at finde ud af, hvad det er med alle de mange betegnelser og den samme adresse. Der står »Nordisk katolsk udviklingshjælp«, »Caritas Danmark«, »Turistsjælesorg«, »Katolsk udvandrersorganisation«, »Forsorg for fremmedarbejdere«, og hvad man nu kan finde på, fra de forskelligst mulige adresser rundt om i verden.

Der kommer rapporter fra internationale møder og tiggerbreve fra landene bag jerntæppet, der kommer projekter fra lande, der venter sig store ting, fordi de nordiske lande står på listen sammen med Misereor og Adveniat, med den franske, belgiske og engelske organisation for udviklingshjælp – et lille hjul i et verdensomspændende maskineri.

Hvor kommer pengene fra?

Daglig kommer der en eller to af de hyggelige gule konvolutter fra girokontoret, og ikke få checks med små og store beløb til bestemte formål eller til fri disposition »dér, hvor nøden er størst«. Alle skal have en nok så lille, mere hjertelig tak, og mange, der sender penge per. check, skal have en kvittering til »skattefradrag«.

Først har vi de mange trofaste givere, som regelmæssigt sender små eller større beløb alt efter, hvad man nu kan undvære, når alle forpligtelser er dækket.

Ofte står man beskæmmet og ser, hvor stor en procent mennesker med små indtægter, der afser noget for at sende lidt lys ind i elendighedens mørke.

Så er der skolebørnene, der pludselig overrasker med små og store pengesummer til Moder Teresas børn i Indien eller små forladte børn i et spædbørnshjem i Jugoslavien; man kan se på brevene, hvor de har taget fat med iver og opfindsomhed og spinket og sparet, – og Moder Teresa har lært at svare og takke, eller børn fra et børnehjem eller en skole skriver søve breve til de danske børn. – Så er der ikonmalerne, som laver spændende udstillinger og ikke glemmer de nødlidende i verden; årets store musikuge i Sorø havde i sommer samlet mange mennesker til koncerter, men ved indgangen til akademiets områder var der en fin lille udstilling både af kunstnerens egne værker og af gamle fine religiøse genstande samt en varm opfordring til at give en gave til nødlidende. Det blev til ca. 1.500 kroner. For nylig sendte Ulandsforeningen »Svalerne« et beløb på 500 kroner til vort arbejde for pater Tantholdt-Hansens gerning i Peru. En kærkommen overraskelse. – Alt dette og meget andet giver mod og lyst til at vove sig ud i store og små opgaver til hjælp for mennesker i nød.

Hvor går pengene hen?

Det er altid spændende at følge ruterne på et kort over luftforbindelserne ud over den store verden. Tager man én af ruterne og læser bynavn efter bynavn,

LÆSER- BREVE

I forrige nummer af Katolsk Forum – som desværre allerede er gået alt kødets gang, hvorfor jeg ikke kan citere eksakt – kunne man læse om et frugtbart møde i sommerferien, der havde været til stort udbytte for deltagerne, et møde, »som havde været inspireret af Helligånden, der var til stede i hver enkelt deltager«. Allerede for nogle uger siden irriterede denne salvesfulde formulering mig en del, og jeg tænkte ved mig selv, at Helligånden, hvis den skal forstås i den ovenfor nævnte håndgribelige betydning, skulle have prioriteret sin virksomhed en smule og være taget til München, for dér var der så visse brug for en håndgribelig indsats. Og det bedrøvede mig faktisk, at et katolsk tidsskrift – et talerør for en kirke, der har, og postulerer at have, en opgave i denne verden – tav, da verden viste en del af sit sande ansigt, den meningsfyldte (tag ikke fejl) ondskab, hvis konsekvenser er tabet af (relativt) uskyldige menneskeliv. Men min irritation blev til direkte forargelse, da jeg i sidste nummer af Katolsk Forum måtte læse en kommentar til München-tragedien, der afslører tåbelig naivitet og totalt manglende forståelse af den jødisk-arabiske konflikts inderste problematik. »Måske er netop vi kristne den største hindring for, at jøderne kan nærme sig Kristus, måske er det derfor os, der er årsag til jødernes problemer« (Katolsk Forum, 17/1972, p. 3).

I 4000 år har jøderne netop bevist, at de kan klare sig udmærket uden »os kristne«, og det er vel ikke for meget sagt, at de ville have klaret sig endnu bedre, hvis »vi kristne« overhovedet ikke havde eksisteret. De kristne jødeforfølgelser er en skamlet, som der skal mere end en koncilbeslutning til at afvaske. Hvis den jødisk-arabiske konflikt også er en religiøs konflikt, er det i hvert fald en konflikt, hvor kristendommen har vist sin totale afmagt, – og ret beset er sandheden den fortvivlende, at kristendommen og dens budskab er uden mening og indhold i Mellemøsten som situationen er nu, og hvad der er endnu værre, den er fraværende. Og så tillader Katolsk Forum sig at antyde, at blot alle jøder gik hen og blev kristne, ville deres problemer høre op. Er H. van Schaik medlem af »Jesus-People«?

Kristenheden, hvad der i mine øjne vil sige Den Katolske Kirke, må ikke i en krisetid som det 20. århundrede lukke øjnene. Vores budskab om kærlighed er det smukkeste og varmeste, der er skabt, men aldrig, aldrig, aldrig har et så smukt budskab haft stanken af så meget blod ved sig. Der er en lang vej igen, før vi selv har fundet ud af, hvad vi i virkeligheden vil. Dette er vor historie og vor situation, og det er det aspekt, der især vil falde en ikke-europæer i øjnene. Det ville være undergang for det jødiske folk og dets idé, om det slap sine 4000 år gamle idealer og bekendte sig til en højst tvivlsom kristendom. Tanken er absurd – blot at gendrive den virker latterligt. I Mellemøsten som i Europa og i Sydamerika foregår der en kamp på liv og død mellem mennesker, ideologier og religioner, og det er selvmord for alle parter at være blind i denne kamp, – midlerne kan diskuteres, men ikke målet.

Jens Nielsen

Jeg har kun villet pege på et religiøst aspekt, slet ikke villet foreslå en politisk løsning. Jeg er enig med Dem i, at vi kristne (kirken) må virke negative på jøderne. Det, at jøderne måtte klare sig alene i 4000 år, har vel også sat sig spor hos jøderne. Men jeg er meget uenig med Dem, hvis De ikke mener, at jøderne, som alle mennesker, er kaldede til at bekende sig til Kristus. V. S.

OM DÅBSPROBLEMER

Kjeld Geertz-Hansen

Vil man skrive en artikel eller to om dåben, der skal være pålidelig vejledning for de troende, må forfatteren øse af troens ægte kilder, dvs. Guds Ord i Den hellige Skrift og i Kirkens overlevering; såvel dens belæring som dens praksis. Ellers bliver det til rent menneskelige betragtninger, der nødvendigvis ender i forkerte slutninger. Således synes jeg, at det er gået med pater Johannes Jongs indlæg i Katolsk Forum.

Enhver betragtning over dåbens nødvendighed og over de praktiske beslutninger, som en præst må tage, når der er tale om dåb, bør gå ud fra Jesu dåbsbefaling: »Mig er givet al magt i Himmelen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslag til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt, som jeg har befaleet jer.« En disciple må først lære, at »Gud har gjort Jesus til Herre og Kristus«; han må antage denne lære i tro, og så kan han døbes. Sådan gjorde Peter det pinsedag og

senere i høvedsmanden Cornelius' hus (Apost. Gern. 2,16 og 10,24-48). Dåben kan i så fald ikke udsættes: »Skulle nogen kunne hindre disse i at blive døbt med vand?« Da Jesus havde sagt de dejlige ord: »Lad de små børn komme til mig, thi Himmeriget er deres«, var det utænkeligt, at husstandens børn ikke også blev døbt.

Spørger vi så, hvad dette skal være godt for, så har Jesus allerede i begyndelsen af Johannesevangeliet givet svar derpå under samtalen med Nikodemus: »Ingen kan komme ind i Guds rige, hvis han ikke bliver født af vand og ånd«; og lidt tidligere i samtalen: »Ingen kan se Guds rige, hvis han ikke bliver født på ny« (Johs. 3,5 og 3). Her er ikke umiddelbart tale om befrielse fra arvesynd, men først og fremmest om meddelelse af Gudslivet, der er ren gave, altså »nåde«, dette ord taget i sin hidtidige kristne betydning. Denne belæring har afgørende betydning for vor forståelse af barnedåben som af al dåb.

Den samme lære belyses i øvrigt af Johannes Døberen. »Jeg døber jer med vand til omvendelse... men han, der kommer efter mig, skal døbe jer med Helligånd og ild« (Matt. 3,11). Omvendelse fra det moralsk onde sker på menneskets initiativ, hjulpet af Johannes Døberen, men Jesu dåb skænker liv ovenfra.

I Johannesevangeliet siger Døberen i sit sidste gribende vidnesbyrd: »Et menneske kan let intet tage, uden det bliver givet ham fra Himmelen.« Derfor skelnede de første kristne godt mellem »Johannes dåb« og »Dåben i Jesu navn«, dvs. efter Jesu befaling og med ham som garant for virkningen, se Apostl.Gern. 19,1-8.

Guds frie nådevalg og nådegave er det gennemgående tema i hele apostlen Paulus brev til Kirken i Rom. Vi har intet at pukke på, vi har intet at forlange, vi har kun at tage imod helliggørelsen (bibelsk ord: retfærdiggørelsen) med dens rige gaver: Tro, håb og kærlighed. Derfor betegnes disse gaver i katolsk teologi: Virtutes infusæ, dvs. »indgydte gaver«, i bønnebogen »De guddommelige dyder« (og det er ikke godt).

»Arvesynd« er meget andet end miljøskade, hvad det også er; langt mere end »arveanlæg«, hvad det endnu mere er. Det er virkelig følgen af en katastrofe, der indtraf engang og bragte mennesket i en tilstand, som det af egen magt ikke kan komme ud af. Her kan kun frelseren hjælpe. Hvorfor skulle Jesus ellers blive betegnet som frelseren? Paulus skriver da også i sit romerbrev: »Ligesom synden kom ind i verden ved ét menneske og døden ved synden, og døden således trængte igennem til alle mennesker, fordi de alle syndede... døde de mange på grund af den enes fald, da er meget mere

Guds nåde og gaven i det ene menneskes, Jesu Kristi nåde, rigeligt blevet de mange til del« (Rom. 5,12 og 15). Nåde er ikke blot en frikendelse fra synd, men en meddelelse af nyt liv i Gud! Dette er Kirkens lære til alle tider, nogle gange vendt mod Pelagius' overdrevne tillid til den menneskelige naturs muligheder, nogle gange vendt mod Luthers og andres undervurdering af »Retfærdiggørelsens« gennemgribende karakter.

Denne lære om arvesynden og om heliggørelsens nødvendighed tog pave Paul også op, da han på Peterspladsen fremsagde »Det kristne folks trosbekendelse«.

»Derfor fastholder vi med Tridentinerkoncilet, at arvesynden gives videre sammen med den menneskelige natur – ikke ved at følge Adams slette eksempel, men ved forplantningen, og at den er enhvers egen synd.«

Her taler paven og her har Kirkens hyrder og koncilerne talt, ikke »som børn af deres tid«, men som vidner om den sandhed, Helligånden står som garant for. Den hellige Fader har benyttet mangen en lejlighed til at belære os om, at Kirkens højtidelige definitioner, om end de er blevet til i en historisk sammenhæng, må bevares, så vi undgår, at »ordenes virkelige mening eller begrebernes almindeligt anerkendte betydning afsvækkes«. (Rundskrivelsen om Eukaristien »Mysterium Fidei« af 1965).

Alt dette véd katolske forældre – eller burde vide. Så når forfatteren til de to artikler skriver: »En enkelt gang kan man endnu støde på, at folk ikke tør tage ud at rejse med et udøbt barn, for man ved jo aldrig, hvad der kan ske«, og altså betragter denne holdning kritisk, så er det forfatteren, der har uret, og forældrene, der har ret. De har troens rette indsigt og ønsker, at deres barn får Gudslivet hurtigst muligt; de vil ikke være medskyldige i, at deres barn eventuelt dør, uden at de i tide har efterkommet Herrens befaling. De tager ikke »afslappet på tingene«, for det ville være det samme som at sige: »Tag det roligt, kære Vor Herre. Vi når det nok.« Hvem véd, hvornår det er den 11. time?

Det er derfor dødsensfarligt at læse Den hollandske Katekismus uden at læse Tillægget, der var Roms betingelse for at frigive bogen. Netop katekismens afsnit om arvesynd måtte suppleres med mange sider.

Selvfølgerigt har man til alle tider sat et spørgsmålstejn ved udøbte børns evige skæbne, og der kan man nok tale om, at teologerne var børn af deres tid. I midalderen måtte der ikke være huller i systemet (se Dantes Guddommelige Komædie), så udøbte børn havde ét godt sted at være i evigheden, og de »gode hedninger« et andet godt sted. Vi har da

altid vidst, at Gud også elsker et barn før dets dåb, men »nåde« er altså en tilstand, hvori Gud sætter barnet, så han kan elske det endnu mere. Jeg har altid plejet at afvise spekulationer i påkommende tilfælde ved at sige: »Her siger åbenbaringen ingenting, men vi kan trygt overlade den lilles sjæl til Guds forsyn for under alle omstændigheder vil barnet få det så godt, som Gud kan unde det.« Her er det passende at citere Sct. Thomas af Aquins berømte sætning: Gud har ikke bundet sig til kun at give sin nåde gennem sakramenterne (på det korte latin: Deus non se alligavit sacramentis). Men denne betragtning er altså ikke en undskyldning for at opsætte dåben.

Når forældre er kommet til mig for at få døbt et barn, der var mere end seks måneder gammelt, har jeg altid spurgt, hvorfor de har tøvet så længe; det var ikke videre beroligende, at man ikke havde mere travlt. Tog man dåben alvorligt? Var det bare noget, der skulle gøres? Ved lejlighed!

Derfor er det da også, at det nye dåbsritual indskærper, at det er præsternes pligt at undervise forældrene før deres barns dåb; det er vi sikkert mange præster, der længe har gjort. Er forældrene afvisende, så bliver det forældrenes sag. Det er synd for barnet, men dåbsnåden skal have vækstbetingelser og den vigtigste betingelse er, at en af forældrene (eller til nød en god fadder) har den kristne tro.

Kirken skal altså som hidtil sende sine missionærer ud, selv om det koster livet, thi vi tager Jesu ord for deres pålydende.

Herr redaktør

Det er lidt sent at reagere på Forum af 6/9, men jeg har været bortrejst og har derfor først læst bladet nu til morgen. (Næste nummer må komme en af de nærmeste dage. Men alligevel –.)

Det drejer sig om den knælende eller den vandrende kommunion. (J. M. Laustsens læserbrev).

Uden at ville dømme om, hvorvidt en knælende altergænger er frommere end en vandrende eller omvendt, vil jeg understrege, at på mig virker en menigheds vandrende kommunion langt roligere og smukkere end den mere kaotiske trængsel om knæleskamlen.

Måske er jeg heller ikke den eneste konvertit, der var flere år om at lære den rette tungebevægelse, hvormed hostien bør modtages, – og som har følt befrielse for det dermed forbundne nervepres ved at få lov til at blive »oldkirkelig« og modtage brødet på hånden.

Inger Lund

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Brødgade 25
København K
Telefon Minerva * 408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fedevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christiana Allé 6, Ålborg
Telefon 19 42 83 og 19 49 87

Esbjerg og Omegns Sparekasse

L. BASSE

Kaffe - Vin - Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olsgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvisitter
Billedbøger - Skønlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød - Flæsk - Pålæg
Sct. Olsgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgensgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Allt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand. & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordруп 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

SPEJDERLEDERNE

DRØFTER:

»DE UNGE I KIRKEN«

KATOLSKE SPEJDERLEDERE
TIL MØDE I BEIRUT

C.I.S.C. (den katolske spejderkonference indenfor verdensorganisationen) har delt sig i 4 afdelinger: Europa-Middelhavsområdet, Afrika, Asien og Amerika. Den førstnævnte havde i år taget imod en invitation fra Libanon til at afholde konference der. Desværre kom tragedien i München lige inden mødet, så der herskede nogen usikkerhed, om hvorvidt det blev en realitet eller ej. Tyskland sendte afbud, og Israel kan for tiden ikke godt komme til et arabisk land. Når man tænker på, at spejderarbejde skulle være et internationalt broderskab, er det trist, at ikke alle kan mødes.

Der deltog 12 nationer, hvoraf de fleste rejste samlet fra Schweiz, men for mit vedkommende viste det sig, at jeg med Tjæreborg kunne få en 8 dages tur, der kostede 1/3 af, hvad de andre betalte. Jeg ankom nogle dage før konferencen, der begyndte den 22/9 og sluttede 26/9.

Da jeg den 22. kom til et hotel ca. 12 km fra Beirut, hvor de øvrige deltagere boede, var jeg spændt på, hvor mange af mine gamle bekendte fra disse konferencer, der ville være. Vi var tre, der havde været med fra 1949. Selvfølgelig burde vi udskiftes med nogle yngre, men for mit vedkommende har det været svært at få en afløser. Meget har forandret sig i disse år. Før var vi altid i uniform. Jeg er glad

for ikke at skulle have den tunge danske uniform med i bagagen. Man kunne tidligere ikke tænke sig at begynde et møde, uden at konferencens generalkapellan, i mange år ærkebiskop Cunial, havde indledt med en bøn, ligeledes ved måltiderne. Det kan man godt nu. Jeg er bange for, at det ikke kun skyldes, at ærkebiskoppen ikke har fået en afløser. En fransk præst, Bagot, fungerer, men Vatikanet skal udpege en ny.

Vi begyndte med en velkomstmiddag, hvorefter Libanon skulle fortælle om kirken og spejderbevægelsen. Da vi havde sat os om konferencebordet, var der en ting, der slog mig. Det var meget svært for en udenforstående at se, hvem der var præst, og hvem der var læg fører. Det var en broget forsamling, men pludselig den sidste aften, hvor man havde en reception, hvor den pavelige nuntius, en libanesiske monsignore og en minister kom, havde alle præsterne skiftet ham.

Til receptionen havde regeringen kun kunnet undvære transportministeren, der ikke havde meget forbindelse med spejderarbejde, men dagene var jo ikke helt almindelige, og regeringen havde nok at gøre med møder med palæstinensere. Den pavelige nuntius havde mødt dronning Margrethe engang, så det fik vi os en snak om.

Vi fik nogle strenge arbejdsdage. Vort emne var ungdommen i kirken. Der var i forvejen udsendt et spørgeskema for at få oplyst noget om ungdommens deltagelse i eukaristien, kapellaners tilstedeværelse ved møder, ture etc., og hvert land kom med sit indlæg. Libanon fortalte, at ca. 55 pct. af befolkningen var katolikker, og det katolske korps det største. Jeg udtrykte min forundring over, at der da var så få kirker, når der var så mange katolikker. Jeg måtte gå mindst 30 min. fra mit hotel til den nærmeste. Men det gjaldt kun Beirut, sagde de.

Man delte sig i grupper for at arbejde med følgende tema: Hvilken Kirke er vi beredt til at bygge op sammen med ungdommen. Dernæst ville man drøfte, hvad C.I.S.C. kunne gøre for at hjælpe de forskellige katolske grupper.

Det viste sig, at det første punkt var meget svært at blive enige om. Man foreslog, at kirkens struktur skulle være smidig nok til at modtage alle. En sådan struktur ville hjælpe de unge til at have deres særlige tilhørsforhold til Kirken og ikke længere blive betragtet som en slags anden rangs kristne, som før eller senere stilles over for nødvendigheden af betingelsesløst at acceptere den af de voksne skabte indlemmelse i Kirkens fællesskab. Samtidig skulle de voksne handle, så man undgik at få to parallelle kirker.

Man pegede på, at det var godt af og til at have speciel liturgi for de unge, men ikke så ofte, at de blev fremmede i menigheden. Ved at være spejdere skulle ungdommen have mulighed for at høste nye erfaringer for at møde en bedre tilpasset liturgi, og for at definere deres specielle tilhørsforhold til Guds Kirke.

De to grupper ville godt godkende denne formulering, men ikke den tredje. Ved diskussionerne herom mødte man alle forskellige meninger inden for den katolske kirke i dag. »Andet Vatikankoncil skulle aldrig have været – Messen, som den var før, var alt, hvad man har behov for, hvorfor skal man nu tage særligt hensyn til ungdommen. Jeg bruger da stadig min gamle messebog.« Jeg følte mig som en ren rødstrømpe til tider.

C.I.S.C.'s opgave ville være at informere om de forskellige forslag, landenes spejderorganisationer kom frem til, med henblik på at give spejdere en kristen opdragelse.

Man skulle prøve at holde nogle sammenkomster for unge fra alle medlemslandene for at drøfte problemerne på alle planer. Man gjorde endnu en gang opmærksom på, hvor stor betydning lederens eksempel har. Det er i alle lande svært at have spejderkapellaner udelukkende til denne opgave, hvorfor det er den læge fører, der ved sit eksempel skal

vise drengene, hvordan man i dagliglivet lever som kristen og med sakramenterne. Han skal ikke holde moraltaler, men VÆRE KRISTEN. Eller som italienerne sagde det, man forventer, at en leder har valgt at være kristen og vil vejlede sine drenge i denne tro.

Man havde bestemt lørdag og mandag til at være arbejdsdage og tage på udflugt om søndagen. Nogle mente, at det havde man ikke tid til, men de fleste syntes, at man kom ikke så lang en vej uden at se andet end sit eget hotel og en strandbred.

Søndag morgen meget tidligt, især for mig, der skulle 12 km ud fra Beirut og hver gang tinge med taxichauffører om prisen – fra 19 – 6 LL – startede vi på vor udflugt. Først skulle vi til Libanons mest kendte valfartssted, Vor Frue af Libanon, der ligger på en bjergkæde i Harissa. Her blev der holdt messe efter maronitisk ritus. Vi fik alle teksthæfter på enten engelsk eller fransk, så vi kunne følge og deltage i messen. Der er visse forskelle fra vor latinske, men jeg kan dog berolige alle med, at alle strukturelementerne var der, så det var ikke en ugyldig messe, jeg deltog i. En af de unge libanesere spillede på guitar, og vi sang alle nogle franske salmer, som forekom mig at være virkelig glade. Fra Harissa tog vi til Byblos, fra hvilket ord både bibel og bibliotek stammer, og hvor man har fundet vort første alfabet, og fönikerne havde deres første havn. Så til Jiita grotterne, som vi både sejlede og gik i, de var imponerende. Derefter over bjergkæden i 2500 m højde ned til Bekaa dalen, hvor vi besøgte Baalbek, nogle af de største tempelruiner i verden. Så gik turen tilbage gennem dalen, kun med ophold i Zahle, hvor vi ved bredden af en flod fik et rigtigt libanesisk måltid med en masse forretter, spidstegte lam og druer, og så hjem til vore bopæle.

Hvor mange gange vi i løbet af aftenen blev standset af militæret for at se, om vi havde gemt palæstinensere eller smuglere i vor bus, skal jeg ikke kunne sige, men vi gæster var ikke særlig glade ved det, for det mindede os jo hele tiden om, at der ikke ligefrem var fred. I det hele taget så man overalt meget militær, så man skulle være forsigtig, når man ville fotografere, at man ikke fik soldaterne med.

Jeg var glad for, at jeg atter havde lejlighed til at være med, fordi det altid er berigende at høre, hvad der rører sig inden for Kirken og ungdommen i andre lande. Nu håbede jeg blot, at man, mens min flyvemaskine svævede over området, kom til en endelig formulering af den Kirke, vi skal bygge sammen med de unge.

Lily Fausbøll

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 16.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nærebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker og møbelpolstrer?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

P. Jeppesen & Søn

Muremestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 62 06 93

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsøgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglårdsstræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omst. til samtlige afd.)

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonialhandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 52 32 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1256 KBHVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingeniør - Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10

København, Brønshøj

Telf. 80 11 55 og 80 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C

København V

Telefon EVa 37 87

Kød - Flæsk - Pålæg

En groe og en detail

Ove Juul-Christensen

Telefon 29 55 88

Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester

Stationvej 11, Nivå

Telefon (08) 24 71 50

SØG TID OG DU VIL FINDE

HVORDAN FÅR MAN
TID TIL BØN?

Grethe Livbjerg

- Og med bøn menes her ikke blot en kort morgen- og aftenbøn, samt eventuelt en bøn i kirken nu og da, men et virkeligt bønnens samvær med Gud.

I mange år er det blevet prædikedt, at vort arbejde er bøn, at vi møder Gud i vore medmennesker, og at vor tjeneste i verden er vor vigtigste bøn. Hvor megen sandhed der end er i dette, er det dog kun en del af sandheden om bønnen, - og man kan betone et aspekt så stærkt, at der er lige ved at komme en løgn ud af det.

Teilhard de Chardin, som især er taget til indtægt for denne handlingens mystik, siger om den mennesketype, han ser som idealet, i en vigtig parentes: »som forudsættes at meditere hver dag!« (men parenteser springes ofte over!) I samme bog, »Det guddommelige Miljø«, fremhæver han, at der i enhver kristens liv må være øjeblikke, som helt er viet til Gud og derfor mere sakrale end den tid, som bruges til arbejde. Ja, han siger det så stærkt: »Kontemplativ beskuelse vil således få mere og mere tendens til med

fuld ret at tiltage i betydning på bekostning af det forjagede arbejde og den direkte besiddelse.« - Og han taler her både om den enkeltes og om menneskehedens liv.

De fleste kristne ville i grunden gerne bede mere, men de har ikke tid - mener de. Der er al grund til at tage deres indvendinger alvorligt. Den udearbejdende mor, som starter kl. 5,30 med at give børnene mad og ordne huset, styrter på arbejde kl. 7, kommer hjem hen på eftermiddagen, køber ind, laver mad, vasker, gør rent, lægger børn i seng og så endelig falder om i en stol for at slappe lidt af i selskab med sin mand, - hvordan i alverden skulle hun få tid til bøn?

»At acceptere« er et vigtigt ord som bør gentages ustandselig, når man taler om livet med Gud. Hvis man virkelig har gjort, hvad man kunne, for at finde en fast tid til bøn, men dette er umuligt, ja så må det være Guds vilje sådan, og man må acceptere.

Men hvad kan romaner - og det virkelige liv - ikke fortælle om menneskers

opfindsomhed, når de ønsker at være sammen? Jeg husker en 13-årig skolekammerat, som på trods af forældrenes hårdnakkede modstand dog altid fik mulighed for at være sammen med sin ven, fordi hun var betydelig mere fantasifuld end forældrene og narrede dem på de utroligste måder. Hvis vi virkelig ønsker at være sammen med Gud, vil vi også finde tusinde muligheder for det.

Selv når vi har allermest travlt, har vi i dagens løb mange ledige minutter; problemet er blot at være opmærksom på dem og udnytte dem.

Går bussen lige for næsen af én, er det ærgerligt, hvis man af den grund kommer for sent til noget vigtigt, men ventetiden, til næste bus kommer, kan betragtes som en Guds gave. Hvorfor stå nervøst trippende og spejde efter bussen? Den kommer dog ikke før af den grund. Udnyt i stedet tiden til bøn: et Fadervor, et led af rosenkransen eller bare helt enkelt være hos Gud i hans nu, så disse prosaiske minutter bliver en del af evigheden. Og hvor mange øjeblikke har vi ikke, hvor vi bare venter, øjeblikke, som måske bidrager til at gøre os stressede, fordi de irriterer os, men som kunne give os dyb fred, hvis vi accepterer dem og drager nytte af dem.

Selv den travleste har tid i bussen eller S-toget, hvor man bare sidder og ikke kan foretage sig noget. Ingen forlanger selskabelighed af én – man kan bare lukke af for omverdenen og samle sig i sit indre, tale med Gud om sine problemer eller blot være hos ham – og tiden til og fra arbejde er ikke længere spildt tid, men måske nogle af de vigtigste minutter af dagen.

Den, der værner sig til – over sig i – at bruge enhver pause til roligt at samle sit sind i Gud, vil snart opfatte alle disse ventepauser som gaver fra ham.

Man ligger vågen om natten og kan ikke falde i søvn. Måske går naboens radio for fuldt drøn, eller dagens problemer kører rundt i hovedet som en gramfonplade, der ikke kan standses, – eller man er »bare« psykisk uligevægtig og kan ikke sove. Ærgerligt for man trænger til søvn, næste dag kræver, at man er udhvilet, man ligger og hidser sig op og fristes til at gøre noget drastisk: banke på væggen, så naboen opdager, at ens tålmodighed er opbrugt, tage en tablet, hvad for mange kan være nødvendigt i perioder. Men det kunne jo også være, at Gud ville give én denne tid til samvær med ham, at ens ærgrelse er en komplet misforståelse af situationen, at han vil, at man ganske roligt skal acceptere. Hvis man tager søvnløsheden som et kald til bøn, vil man finde en anden form for hvile, men ofte mere virksom end søvnen, og så godt som altid efterfulgt af tryk søvn.

Udnytter man ivrigt alle de øjeblikke, man får til bøn, vil man opdage, at man får flere og flere. Så meget, man før anså for vigtigt, mister sin betydning. Der var virkelig arbejde, som man før anså for nødvendigt, men som kunne droppes. I stedet for den tykke avis med alle sensationerne kunne man læse en anden, som kort og præcist giver den nødvendige orientering. Meget af det, man før mente var væsentligt for at kunne »følge med og tale med«, viste sig at være temmelig ligegyldigt.

– Og den mere rolige livsform, hvor man accepterer i stedet for at ærgre sig, hvor man får styrke fra Gud i den tid, som måske før sled allermest, fordi den var præget af irritation og utålmodighed, vil efterhånden bevirke, at man arbejder mere effektivt og derfor får mere fritid, at man behøver mindre søvn og kan stå tidligere op, – og kan man stå så tidligt op, at man får god tid til bøn inden alle dagens krav melder sig, så har man fået en rigdom, som man aldrig mere vil undvære.

For selv om det er rigtigt, at der kan være tider i et menneskes liv, hvor man må acceptere som Guds vilje, at det er umuligt at afsætte en halv eller en hel time daglig til bøn, så er det lige så vigtigt at betone, at i længden kan et bønsliv ikke leves uden en fast tid, hvor alt andet lukkes ude.

Denne bønnens tid, som er helt viet til Gud, vil påvirke alt andet i dagens løb og hjælpe én til lettere at samle sig, når lejlighed gives. Og den trofaste udnyttelse af dagens pludseligt opståede chancer for bøn vil bevirke, at man lettere kan samle sig i bønnens faste tid.

Ønsket om at få tid til bøn ændrer vurderingen af ens arbejde. Det ensformige rutinearbejde, som de fleste mennesker har en del af og bare ønsker at få hurtigt overstået, fordi det er kedsommeligt og måske også betragtes som spild af tid og evner, kan blive værdifuldt, fordi det ikke hindrer bøn. Det mindst hjernekrævende arbejde kan blive en værdifuld åndelig øvelse og derved i høj grad personlighedsdannende.

Mange mennesker vil gerne bede, når de engang får tid. Men hvem kan vide, om man nogen sinde får tid? Det eneste, vi er sikre på, er dette *nu*. *Nu* kan jeg bede. *Nu* kan jeg gøre Guds vilje. Elisabeth af Treenigheden siger et sted: »Hvor livet er alvorligt. Hvert minut gives os, for at vi skal blive dybere rodfæstet i Gud.« Vi betragter tiden som værdifuld i samme grad, som vi elsker Gud. Jo højere vi elsker Gud, jo mere nøjeregående vil vi blive, når det gælder at bruge vor tid efter hans vilje, ikke jagende som var vi altid bagefter, men i dyb fred udnytte netop *nu*.

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FAsan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 67 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefyfyr

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM

ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Walther

HORSENS

Poul HENRIKSEN

Rådhusstorvet, Vejle

Telefon *82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26

Kartofler – Frugt – Grøntsager

Konserves – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hødedammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Glarmestre
Ramshørrød 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramshørrød 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 . 7100 Vejle
Tølf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

ÅBENT HUS

HVEM ER MIN NÆSTE?

Onsdag den 25. oktober er der åbent hus hos søstrene, Skovkrogen 17. Pastor d' Auchamp vil tale om, hvordan fremmedarbejderne har det i Danmark. Socialrådgiver Lizzi Bruun fra katolske menighedsplejer giver os et indblik i sit arbejde blandt vore vanskeligt stillede trosfæller.

Pater Vagn Hansen, der, sammen med en protestantisk præst, arbejder i et rådgivningscenter for homofile, vil fortælle om de menneskelige og religiøse problemer, man møder i denne minoritetsgruppe.

Søster Michelle har en film om handicappede, som hun vil vise os. Elsebet Kieler vil causere over de mange områder, som årsopgaven omfatter. Og til sidst vil Ellen Guldager fremsige et digt af Cecil Bødker. Alle disse indlæg bliver korte, så der også bliver tid til en kop kaffe og nogle småkager, samtale over bordene og kommentarer fra dem, der har lyst. Alle er velkomne!

RETRÆTE

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

indbyder til retræte på Aasebakken fra fredag aften den 10. november til søndag den 12. november. Retræteleder er pater P. Grégoire O. P. fra Ordrup. Man kan deltage i retræten, selv om man først kan komme lørdag morgen.

Pris: Kr. 50,00 pr. døgn (Pax),
Kr. 60,00 pr. døgn (Subiaco).

Nærmere oplysninger og tilmelding: Suzanne Scavenius, Henrik Hertzvej 2, 2920 Charlottenlund. Telf.: OR 9251.

Alle er velkomne.

*Marte Neergaard
landssekretær*

SPEJDERFILM

I lighed med tidligere år afholder Græs-serne (vores nye navn, der dækker spejderarbejdet i Herlev, Søborg, Lyngby, Ordrup og Hellerup sogne) en udstilling og viser en farvefilm med lyd fra årets sommerlejr.

Dette år var der 70 drenge og piger

samt ledere, der begav sig på ekspedition til det højalpne område i Jotunheimen i Norge ved Leirvassbu. Her, ca. 1300 meter over havet, omgivet af stejle fjelde med enorme gletschere og rivende elve, opslug vi vores basislejr. Fra denne basislejr udgik vore dagekspeditioner til de omkringliggende fjeldtoppe og gletschere m.v.

Vi indbyder nu alle, der har interesse i at se, hvorledes vi hos os driver spejderarbejde. En trykt indbydelse er i øvrigt udsendt med sognebladene i forannævnte sogne samt uddelt på Sct. Knud Lavard Skole, Rygårds Franske Skole og Sct. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup.

Med venlig hilsen

Steen Otterstrøm

LOTTERI

I lotteriet ved Sct. Therese Sogns høstfest på Rygården den 1. oktober blev følgende numre udtrukket:

311 1. præmie: En broderet dug.

78 2. præmie: Et armbåndsur.

184 3. præmie: Et vægtæppe.

315 4. præmie: En flaske Whisky.

Amerikansk lotteri: Frugt- og vinkurv: 138

Gevinsterne kan afhentes på Rygård, Bernstorffsvej 54, mod forevisning af lodsedlerne, senest den 1. december. Uafhentede gevinster tilfalder sognet.

FRA BISPEKONTORET

Pater Vincent Duclos, præst i dominikanerordenen, har anmodet sine foresatte om at måtte udtræde af ordenen og op-høre med at virke som præst.

SANKT ANSGAR

Sankt Ansgars Kirke skal istandsættes. Kirken vil derfor blive lukket fra lørdag den 14. ds. indtil hen under jul.

Om søndagene vil messen blive afholdt i Marmorkirken kl. 9 om morgenen.

De daglige messer læses til sædvanlige tider i et midlertidigt kapel i præsteboli-gen på 1. sal.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 22/10: 29. alm. søndag: Es. 45,1. 4-6. - Salme 95 (96),1 og 3. 4-5. 7-8. 9-10a og c. (R: 7b). - 1. Tess. 1,1 -5b. - Mt. 22,15-21.

Mandag d. 23/10: Ef. 2,1-10. - Lk. 12,13-21.

Tirsdag d. 24/10: Ef. 2,12-22. - Lk. 12,35-38.

Onsdag d. 25/10: Ef. 3,2-12. - Lk. 12,39-48.

Torsdag d. 26/10: Ef. 3,14-21. - Lk. 12,49-53.

Fredag d. 27/10: Ef. 4,1-6. - Lk. 12,54-59.

Lørdag d. 28/10: S. Simon og S. Judas Thaddæus, apostle: Ef. 2,19-22. - Salme 18 (19),2-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord). - Lk. 6,12-16.

Søndag d. 29/10: 30. alm. søndag: 2. Mos. 22,21-27. - Salme 17 (18),2-4. 47 og 51ab. (R: 2). - 1. Tess. 1,5c-10. - Mt. 22,34-40.

Mandag d. 30/10: Ef. 4,32-5,8. - Lk. 13,10-17.

Tirsdag d. 31/10: Ef. 5,21-33. - Lk. 13,18-21.

Onsdag d. 1/11: ALLE HELGENS FEST: Åb. 7,2-4. 9-14. - Salme 23 (24),1-6. (R: 6). - 1. Joh. 3,1-3. - Mt. 5,1-12a.

Torsdag d. 2/11: ALLE SJÆLES DAG. - (Her kan kun anføres nogle få af de mange tekster, der kan anvendes). 1. messe: 1. Kor. 15,51-57 (eller: 1. Tess. 4,13-18). - Salme 22 (23),1-6. (R: 1

eller 4a). - Joh. 11,21-27 (eller: Joh. 11,32-45). 2. messe: 2. Makk. 12,43-46. - Salme som i 1. messe. - Joh. 6,37-40. 3. messe: Åb. 14,13. - Salme som i 1. messe. - Joh. 6,51-58.

Fredag d. 3/11: Filipp. 1,1-11. - Lk. 14,1-6.

Lørdag d. 4/11: Filipp. 1,18b-26. - Lk. 14,1. 7-11.

Søndag d. 5/11: 31. alm. søndag: Mal. 1,14b (En stor konge . . .) 2,2b (indtil: over eder). 8-10. - Salme 130 (131),1. 2. 3. (R: Vogt min sjæl i fred hos dig, o Herre). - 1. Tess. 2,7b-9. 13. - Mt. 23,1-12.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 22/10: 29. alm. søndag.

Mandag d. 23/10: Ferialdag. - Eller: S. Antonius M. Claret, biskop.

Tirsdag d. 24/10: Ferialdag.

Onsdag d. 25/10: Ferialdag.

Torsdag d. 26/10: Ferialdag.

Fredag d. 27/10: Ferialdag.

Lørdag d. 28/10: S. Simon og S. Judas Thaddæus, apostle.

Søndag d. 29/10: 30. alm. søndag.

Mandag d. 30/10: Ferialdag.

Tirsdag d. 31/10: Ferialdag.

Onsdag d. 1/11: ALLE HELGENS FEST.

Torsdag d. 2/11: ALLE SJÆLES DAG.

Fredag d. 3/11: Ferialdag. - Eller: S. Martin de Porres, død 3/11 1639 i Lima (Peru), helgenkåret 1962. - Eller: Motivmessen til Jesu h. Hjerte.

Lørdag d. 4/11: S. Karl Borromæus, biskop.

Søndag d. 5/11: 31. alm. søndag.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskursus, opfriskningskursus, forældrekursus m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 19, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

BØRNEHAVELEDER

Da vor nuværende leder skal forlade byen, søger vi til 1. januar 1973 en ansvarsbevidst leder til Sct. Nicolaj Børnehaven, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Børnehaven er en selvejende institution normeret til 2 x 20 børn halvdags. Stillingen aflønnes i h. t. socialministeriets cirkulære. Ansøgning bedes sendt til bestyrelsens formand, fru Lina Plichta, Yduns Allé 19, 6700 Esbjerg, telf. (05) 12 69 48 og hos hvem evt. ansøgere kan indhente oplysninger.

TIL BYEN
FRA BYEN
- i byen smut ind i
Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand * 34 46 01
Begravelsesforretning
Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1468 København K
Telefon * MI 25 57

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 6, Esbjerg

Telefon (05) 12 13 11

STØT
VORE
ANNONCØRER

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Eflf Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V.
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løsealgepris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf. (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

BUSTER KEATON

Det sker ikke så sjældent, at jeg efter at have læst biografannoncerne igennem stille sukker: »Og gik der så bare en Buster Keaton film.« Det gør der nu, i hvert fald i København, og af og til dukker både »Kanonfotografen« og »Generalen« op også på den anden side af Valby Bakke. I foråret viste Camera første halvdel af den næsten komplette Keaton festival, og nu følger i fin stil og nye kopier resten af mesterens værker.

Den fødte artist

Buster Keaton er født i 1895. Hans forældre var omrejsende artister og allerede fra 3-års alderen deltog den lille Buster i numrene. Han har hverken gået i skole eller fået undervisning som kunstner, og da hele hans miljø åndede for og levede af at få folk til at more sig, var de bedste betingelser til stede, for at han kunne udfolde hele sit kreative talent. Fra sin tid som omrejsende artist lærte Buster Keaton alt om *timing*, (hvor hurtigt eller hvor langsomt en bevægelse eller et gag skal afvikles), samtidig med at han opøvede en fantastisk akrobatisk evne til at springe, løbe og falde. Alle disse egenskaber kommer til fuld udfoldelse i hans film, som er lavet i årene fra 1917 til 1929. De ligger således alle på nær den sidste i stumfilmsperioden, men trods deres oprindelse i 20'ernes Hollywood virker de i dag som spillevende tidløse farcer.

Chaplin og Keaton

De fleste store komikere har skabt sig en ganske bestemt figur, som uden større variationer går igen fra film til film. Chaplin kendes på bowler, stok og støvler, men også den for snævre jakke og tendensen til at vagabondere hører med i billedet. Blandt de moderne komikere kunne nævnes Tatis Mr. Hulot. Her er

det den korte cotton-coat, de lange ben og den fjedrende gang samt den strittende pibe, der tilsammen karakteriserer figuren. Keaton har da også et fast billede, et *image*, som består af den flade hat, den løse flip og de for store bukser. Men i modsætning til både Chaplin og Tati er Buster Keaton en meget mere kompleks figur. Han optræder også i andre kostumer, nogle gange er han rig og andre gange fattig, gift eller ugift og med mange forskellige jobs. Hans holdning og moral forbliver dog konstant. Han er den lille fyr, som fuld af respekt for takt og tone forsøger at gøre sig fortjent til den pige, han elsker.

Tingenes genstridighed

Har Keaton det svært med andre mennesker, er det dog slet ikke noget imod de problemer han kommer ud i for at få tingene til at makke ret. At åbne en dåse eller rejse en flugtstol byder på uoverstigelige vanskeligheder – næsten. For det lykkes som regel til sidst at få tingene til at fungere. Selv om vi ikke ser meget til følelser og stemninger på Keatons ansigt, er vi dog ikke i tvivl om den glæde og tilfredshed, han oplever ved at underlægge sig tingene. En scene fra *Ship Ohøj* (The Navigator 1924) viser det til fulde.

Buster er ved et uheld kommet om bord på en luksusliner, som driver om for vinden uden besætning. Ved et tilfælde er hans udkårne også om bord, men de to millionær-enebørn har svært ved at klare madlavningen. Selv med en økse lykkes det ikke Buster at få åbnet en dåse. Begge vokser dog med opgaven, og efter fjorten dage på søen har de indrettet sig komfortabelt. Køkkenet ligner én stor Storm P.-opfindelse, og Buster har bygget en pedaldrevet slibesten om til dåseåbner. Mens han sidder og træder, og nedstrygeren saver i dåsen, filer han

negle på slibestenen på en selvfølgelig og afslappet måde.

Rekvisitterne

Mange af Keatons film er bygget op omkring datidens vigtigste transportmidler som skibe, lokomotiver, heste eller biler. Her kunne hans akrobatiske evner rigtig udfolde sig, som når han ene mand får floddampere »Stonewall Jackson« (fra »Mand over bord« – Steamboat Bill Jr. 1928) til at sejle. Eller de lange togrejser i »Generalen«, hvor Buster alene drager ind bag fjendens linier for at befri sit elskede lokomotiv (og sin pige). Ud over at få tingene til at fungere kan Buster også give sine rekvisitter en ny og overraskende funktion. Igen kan en scene fra »Ship Ohøj« bruges som illustration.

Skibet er gået på grund, og Buster må i dykkeruniform ned på havbunden for at reparere et brud. Mens han arbejder under vandet, angriber en flok kanniballer skibet, bortfører hans elskede, og skærer luftledningen over. I det næste billede ser vi kannibalerne glæde sig til den lækre steg. Hun spejder fortvivlet ud over vandet. Pludselig dukker dykkerhelmen op af vandet. Buster er simpelt hen gået på havbunden ind til øen. Kannibalerne flygter panikslagne, mens parret genføres og flygter ud i vandet. Her sætter pigen sig op på Buster og padler ud til dampere med ham som kano.

Keatons talent er hans evne til at placere lange gennemspillede og detailrige gag-serier med sig selv som den egentlige rekvisit på et tidligt tidspunkt i filmen. Senere kan de samme motiver og udtryk dukke op i nye sammenhænge. Der er således klare linier i alle hans film, ligesom det enkelte billede også rummer smukke geometriske figurer, som jeg aldrig bliver træt af at se på. Af Jakob Frandsen

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

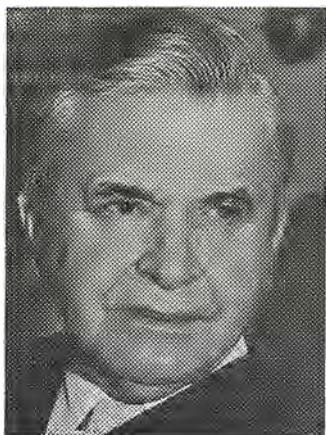
20/1972

forum

katolsk

st 2 + B. 7. 11.

NOTES- BLOKKEN

TROENS MENNESKELIGE FORUDSÆTNINGER

I en samtale beklagede et ungt menneske sig over, at præsten på prædikestolen havde talt om »at overgive sig til Gud«. Han kunne ikke forstå denne sprogbrug. Man er dog en myndig, selvstændig personlighed. Man overgiver sig til fjenden, men ikke til Gud.

Denne samtale fik mig til at tænke over, om vort religiøse sprog endnu bliver forstået. En, som er nogenlunde fortrolig med kristendommens åndelige og mystiske overlevering, vil uden videre forstå denne talemåde om »overgivelsen til Gud«. Men tilsyneladende kan den unge generation ikke mere stille noget op med den.

Her ligger en vigtig opgave, som ikke burde forsømmes af vore kateketer. Det gælder ikke blot om at oversætte vor tros fundamentale udsagn til et sprog, som kan forstås. Det gælder endnu mere om at gøre rede for de menneskelige forudsætninger, som først gør troen mulig. Her er der brug for et stort oplysningsarbejde.

Lad os nævne nogle eksempler! Den såkaldte »anden oplysning« gik ud fra den ubeviste forudsætning, at man kun burde anerkende det, som var videnskabeligt bevist. I inderkredsen af lærde og forskere er den tese forlængst opgivet. Men den lever videre i den populære litteratur og i massemedierne. Og alligevel strider den jo mod enhver menneskelig erfaring. Med

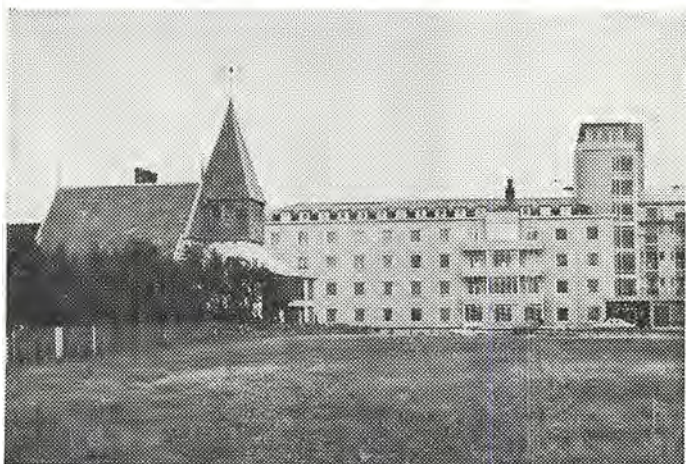
nogenlunde sikkerhed kan man ved hjælp af videnskabelige metoder bevise, at man lider af en bestemt sygdom. Men om et menneske elsker mig eller har tillid til mig unddrager sig sådanne metoder. Her drejer det sig om en anden dimension, ville Pascal sige. En af Danmarks store filosoffer i middelalderen, Boethius de Dacia, sagde: »Ikke alle ting, som ikke kan bevises videnskabeligt, er fantasifostre (figmenta mentis).«

Mennesket består ikke blot af forstand. Bag det rationelle ligger det under- og ubevidste, som former en stor del af vor personlighed. Og bagved det irrationelle ligger det transrationelle, hvor vi møder Gud og meningen med livet.

Men denne tankegang forudsætter livserfaring og tillige en analyse af denne erfaring, som vor gængse undervisning ikke altid har fået fat i. For at kunne forstå troens sprog må man først forstå menneskets sprog og den erfaring, det udtrykker.

Paul VI har i en tale forleden gjort opmærksom på, at vi er nødt til at beskæftige os med disse »prolegomena fidei« (= troens forudsætninger). Han mente, at det var vor opgave at give det moderne menneskes ånd de fundamentale grundholdninger tilbage, som gør den til en slags spejl, hvori troens lys kan falde. Ellers bliver det moderne menneske fanget af nominalismen, pragmatismen og sentimentalismen, som spærrer for troens tilbud. Her ligger en stor opgave for lærere og kateketer.

H. Roos S.J.

INDHOLD

KIRKEN I DAG OG I MORGEN	4
En aktuel statusopgørelse – med klarsyn og lune – over kirkens noder og unoder. Forfatteren, kard. Heenan fra Westminster, bruger ikke et eneste overflødig ord i dette lange indlæg.	
JESUS ER VEJEN	8
Transcendental meditation, zen religion øves af mange. En trappistmunks erfaringer med disse danner udgangspunkt for en forståelse af den kristne bøn.	
UDLAND	10
Om reform af pavevalget, svensk abortlov, samtaler i Irland, svangre kvinder m.m.	
LANGS STRANDEN	12
Hvad en ung pige ved og ikke ved om sig selv og om livet.	
ÅSEBAKKEN-VALFARTEN	14
Kritikerne får svar og oplysninger.	
PAVENS IMAGE	16
Summen af alle pavebilleder leder frem til pave Paul VI's image, så forskellig fra Johannes XXIII's.	
OM DØD OG LIV	18
En belæring, klar og troende.	
VÆRD AT LÆSE	20
»Nyreligiøsitet« gennemdrøftes og P. Quaadvlieds tanker, fromhed og tro værdsættes.	
LITURGISK OVERSIGT	23
Ikke spændende, men yderst nyttig.	
FARLIGE KYS	24
En film uden svagheder?	

Billederne på side 2 stammer fra biskoppen, som optog dem på Island (se artiklen i K.F. 19/72, side 6).

— — —
Forsidebilledet er fra Pavens offentlige audiens d. 18. 10. 72.

KOMMENTAR

Rom om efteråret kan være noget så skøn, og det var også tilfældet denne gang. Jeg havde fornøjelsen at skulle ledsage 11 unge på deres første møde med byen, og det forøger unægtelig glæden ved gensynet med gamle kendte steder, når man kan indvie mennesker, som ikke har været der før, i deres hemmeligheder, så deres reaktion er udtryk for den første friske erfaring. – Og selvfølgelig kommer dertil endnu den stille glæde, at det – måske ved et tilfælde, men dog – er én selv, der har fået lov til at være den, der fremviste herlighederne. Man kan endda komme til den overdrivelse, hvor man inderst inde føler det, som var man selv ejeren af skønhederne (man har jo tilegnet sig dem, før de andre kom til!).

Blandt de erfaringer, jeg i mit stille sind glædede mig til at kunne videregive, var også et møde med paven. Jeg synes, dette må indgå som et naturligt led i et Rom-besøg. En rejse til Rom er dog altid en pilgrimsrejse til apostlenes grave. Det er denne religiøse dimension, der giver et besøg i byen sit eget præg og som igen gør, at det bliver noget helt andet end at besøge Athen, Paris eller Mexico. Og – for ikke at henfalde til i Rom kun at møde historiske levn, hvorunder den katolske kirke også kunne regnes, – er et besøg i pavens offentlige audiens om onsdagen naturligt. Der oplever man den katolske kirke i dens aktuelle skikkelse. Der kommer et godt gennemsnit af alle jordens katolikker, italienere, amerikanere, polakker og sorte, lægfolk, nonner og præster, vaskede og uvaskede, mondæne og fromme, dumme og kloge. Der kommer også paven, denne Peters efterfølger, for hvem det at sidde på

Peters stol ikke kan være nogen ren fornøjelse. Problemerne omkring hans stilling (og måske også omkring hans person, se artiklen om pavens »image« i dette blad) er endnu langt fra løst. Men for mig at se hører et møde med ham uundgåeligt til de ting, man må have erfaret – både på godt og ondt – hvis man vil kunne danne sig et fuldstændigt billede af den katolske kirke.

Og her er der nogle fornyelser – helt i stil med tiden – som det er værd at referere. Audiensen foregår ikke mere i selve Peterskirken, men i en til dette formål særlig opbygget audienshal. (Se forsidebilledet, en optagelse fra den 19. oktober 1972). Denne hal, storslået, men lidt upersonlig, virker ikke nær så sakral som Peterskirken. Der er masser af siddepladser, på et svagt skrånende gulv, og helt bagi endnu en hel del ståpladser. Salen var stuvende fuld. Paven talte om kirkens missionsopgave; de samme tanker, som De finder gengivet blandt de udenlandske nyheder i dette blad. Også her fornemmer man det problematiske i, at man håber eller måske forventer et forløsende ord, som paven lige så lidt sidder inde med som alle os andre. Paven virkede levende i sin tale, med et livligt tonefald, som overraskede. Lange passager var præget af en fortrolig tone, som ven taler til ven. Højtaleranlægget lod alle nuancer komme frem, det var bare svært for ikke-italienere at følge med. Vi gik ganske stille, førend audiensen var slut, fra vore bageste ståpladser. Og mine tanker bagefter? Dette var et møde med kirken, den lidende og stridende . . .

H. van Schaik

KIRKEN I DAG OG I MORGEN

Kardinal John Heenan af Westminster holdt for nylig nedenstående tale til den britiske kirkelederkonference, som havde 400 deltagere fra alle de førende kirkesamfund i England, Skotland og Irland, deriblandt 45 anglikanske og 14 katolske biskopper.

Det er sværere at beskrive kirken af i dag end kirken af i morgen. Bogstaveligt talt alle kan gisne om, hvordan den vil blive. Det er let at tale om i morgen, fordi ingen kan komme med modsigelser før i morgen. Kirken af i dag er nærværende og kan gøres til genstand for bedømmelse.

Alle ser den samme kirke, men ikke alle ser det samme billede af den. Kirken efter koncilet er en glimrende illustration til det aristoteliske princip »*quidquid recipitur ad modum recipientis recipitur*«, hvilket jeg til benefice for mine katolske kolleger, som nu ikke mere er så vant til latin, lidt frit vil oversætte med: »Det sete afhænger af øjet, der ser.«

Kirken af 1972 frembyder et skue, som i mange henseender er forskelligt fra kirken i 1962. Det spørgsmål, vi nu vil stille os selv, er, i hvilken grad disse forandringer har været til det bedre. Svaret vil afhænge af den enkelte katolske syn på sagen. For mange – måske for de fleste – har det andet Vatikankoncil været en sejr for Helligånden. Kirken, *semper reformanda*, er blevet reformeret.

Den gamle overlegne holdning er forsvundet. Selvtilfredsheden er blevet rokket, og den falske åndelige sikkerhed er blevet undermineret. Det er et af synspunkterne. Andre katolikker beklager meget, hvad det andet Vatikankoncil har udrettet. Den urokkelige lære er, siger de, blevet erstattet af teologiske synspunkter. Den gamle sikkerhed og fromhed er nedbrudt. Og autoriteten, det mest tiltrækkende ved den romerske kirke, er blevet undergravet indefra.

Dette synspunkt deles undertiden af dem, der ikke er underkastet lydighed over for Rom. En anglikansk lægmand sagde for nogle dage siden til mig: »Jeg ved, at det lyder absurd, når man

kommer fra en kirke, der roser sig af, at den accepterer så at sige alle meningsafskyngninger, men mange af os anglikanere satte faktisk vores lid til jer katolikker som dem, der ville holde troens og moralens fane højt i disse usikre tider.«

Mellem disse yderpunkter

Mellem disse yderpunkter har vi hovedstyrken af ikke følelsesbetonede katolikker. De skriver ingen breve til pressen, og de har ingen tillid til det kontroversielle, men sætter deres lid til Kristi løfte om, at denne kirke aldrig skal gå til grunde. Disse mennesker tager det for givet, at det andet Vatikankoncil lige så sikkert som det første stod under Guds ledelse. Den slags katolikker havde ikke så svært ved at acceptere det første Vatikankoncils forkyndelse af pavens ufejlbarhed, og lige så lidt vanskeligheder havde de ved at tage imod økumenien og liturgireformen af det andet.

Man kan finde et udsnit af stort set alle gængse synspunkter i kirken – der er entusiaster, pessimister og – især – moderate. Jeg vil nu gå lidt mere i detaljer og prøve på at give Dem mit rent personlige syn på sagen. Det er vigtigt at understrege, at det ikke er, hvad man ville kalde et officielt synspunkt, jeg her vil fremlægge for Dem.

Det, der nu kommer, er bare et enkelt menneskes indtryk af, hvordan den katolske kirke ser ud i koncilets kølvand. Jeg vil naturligvis først og fremmest tale om den katolske kirke i Storbritannien, eftersom dette er en konference for de britiske kirker.

De mest dybtgående virkninger er ikke altid dem, der falder mest i øjnene. Det, der mest direkte har berørt de troende, er således liturgireformen, som – trods langvarige og ofte bitre uoverensstemmelser –

ikke er den mest betydningsfulde. De to ting i udviklingen, der har påvirket katolikkerne mest, er efter min mening økumenien og drøftelserne.

Af disse to ting har drøftelserne – ord førend og i stedet for handling – haft langt den største indflydelse. Økumenien er, når den praktiseres rigtigt, udelukkende noget godt. Drøftelser er kun gode, når de er produktive. De er skadelige, hvis de lammer eller bare fører til mere tale.

Lad os først se på økumenien. Før koncilet havde økumenien haft fremgang i andre kirker, men i den romerske kirke var den endnu kun en hobby for enkelte særlinge. Dette var uundgåeligt i betragtning af katolikernes indstilling før koncilet. Vi havde ikke noget imod ikke-katolikker, og vi tvivlede heller ikke på, at de var i god tro, men vi tænkte nærmest på dem som nogle, der skulle omvendes, – der lå dog ikke noget nedvurdende i dette udtryk.

En naturlig konsekvens var, at de kristnes enhed for katolikkerne betød genforening med Moderkirken i Rom. På en vis måde er det stadig sådan, vi opfatter økumenien. Forskellen er, at vi nu lægger noget i ordet, som de økumenisk indstillede blandt anglikanerne og de frikirkelige også kan acceptere. Før koncilet talte en konvertit om at underkaste sig Rom. Økumeniske katolikker tænker ikke længere på underkastelse, og taler endnu mindre om det.

Det hører til den sande økumenis væsen at anerkende, at meget af det, der har splittet de kristne, var en forskel i eftertryk eller i sprogbrug. Hvem skulle for eksempel for ti år siden have troet, at anglikanerne og de romerske katolikker skulle kunne nå til nogen som helst form for enighed angående eukaristien? Det er værd at standse op et øjeblik for at betragte denne enighed.

De fleste katolikker, som er opdraget til at ære de martyrer, der under dronning Elizabeth gav deres liv for messen, tvivler på muligheden af at nå til virkelig enighed om messeofferets væsen. Den enighed, der blev opnået, var naturligvis – hvor virkelig den end var – kun delvis. For mig at se er det et tegn på Guds nåde, at de anglikanske og katolske teologer, da de kom ud fra mødet, ikke udtrykte fordømmelser, men deres tro på realpræsensens.

Definitive skridt på vejen til enheden

Enigheden var, så langt den rakte, fuldstændig ærlig. Anglikanerne foregav ikke, at de havde fundet ordet transsubstantiation i Bibelen. Og katolikkerne sagde ikke, at der ikke er nogen forskel på en evangelisk nadvertjeneste og messeofferet. Det, der giver os grund til at glæde os, er, at kristne, hvis forfædre har

udgydt hinandens blod på grund af eukaristien, kom sammen for at ære eukaristien.

Økumenien befinder sig stadig i sin barndom, men den har allerede taget definitive skridt på vejen til enheden. Man påstod engang, at det var kirkens ledende mænd, der holdt et ivrigt lægfolk tilbage. Det er nu blevet klart, at kirkens ledende mænd for de flestes vedkommende er ivrige efter at presse på, mens lægfolk viser større forsigtighed på det økumeniske område. Jeg ved ikke, i hvor høj grad dette gælder andre kirker, men i min kirke er det præsteskabet og de mere oplyste lægfolk, der er de mest entusiastiske.

Dette blot for at sige, at der er størst chance for, at katolikker interesserer sig for økumeni, hvis de har fået en højere uddannelse. Andre katolikker – og det er det store flertal – er ivrige efter at vise sig venlige over for ikke-katolikker, men ikke efter at deltage i deres gudstjenester. De interesserer sig ikke for det, vi kalder den økumeniske samtale. Så længe vi insisterer på at bruge græske i stedet for engelske ord i forsøget på at skabe enhed mellem de kristne, er det ikke noget under, at de, der ikke er så belæste, finder fjernsynet interessantere end økumenien.

Hvilken indflydelse har den nuværende tankegang i kirken på de fleste katolikker? Det, der mest direkte har berørt dem, er forandringerne i messen. I begyndelsen var de fleste imod, at man afskaffede latin, men det varede ikke længe, før de opdagede fordelene ved, at kirkens officielle bøn foregik på modersmålet. Katolikker på alle uddannelses-trin beklagede tabet af et fælles sprog i en kirke, hvor mange folkeslag er repræsenteret, men de syntes alligevel ikke, prisen var for høj for indførelsen af modersmålet.

På den anden side regnede de – ligesom biskopperne på koncilet – ikke med, at latin faktisk ville forsvinde fra de katolske kirker. Til at begynde med blev der afholdt latinske messer i alle sogne, men i dag er en latinsk messe en sjældenhed. Enkelte er lidenskabeligt fortvivlede og har dannet en forening til den latinske messes bevarelse, mens andre med længsel håber på, at latin vil komme i brug igen, når først vi er kommet i Fællesmarkedet.

Faktum er, at mens der er nogle, der rent følelsesmæssigt er bragt ud af balance ved den latinske messes forsvinden, er de fleste katolikker, såvel præster som lægfolk, uforbeholdent taknemmelige for den engelske messe, selv om det er svært at gøre sig klart på grund af de i mange tilfælde umelodiske oversættelser. Sproget var imidlertid ikke det eneste problem. Den uberegnelige menneskelige

natur er sådan indrettet, at de troende blev mere ophidsede på grund af de nye forskrifter om, hvornår de skulle stå, og hvornår de skulle knæle (hoppe op og ned, som de kaldte det), end over forandringerne i rubrikkerne og modersmålet's indførelse.

Som allerede nævnt er det næst efter økumenien drøftelserne eller samtaledyrkelsen, der mest har påvirket kirken i dag. Dette fænomen er ikke noget særegent for den katolske kirke eller for religiøse organisationer i det hele taget. Drøftelserne er blevet standardmetoder, når det gælder tilrettelæggelsen af sociale handlinger. Det gælder lige så vel politik, industri og opdragelse, som det gælder religion. Det kan være en reaktion mod diktatur eller mod det blidere tyranni, der kaldes paternalismen.

En reaktion mod den måde, hvorpå autoriteten blev udøvet i den katolske kirke, var klart tiltrængt. Biskopper, ordensforesatte og – i noget mindre grad – sognepræster kunne regere bispedømmer, ordenssamfund eller sogne på en despotisk måde. Dette accepteredes som en guddommelig ret, der blev alle dem til del, der havde et embede. Den foresattes røst var Guds røst.

Hvis embedsbæreren var tolerant, fungerede systemet godt, men det er ikke alt, hvad der hedder autoritet, der er både klogt og helligt. Mange led som følge af olympiske bestemmelser, umenneskelig

disciplin og endda positiv uretfærdighed. Det er nu vedtaget, at de, der har myndighed, når som helst det kan lade sig gøre uden diskretionsbrud, skal give en forklaring på det, de pålægger andre at gøre.

Det ændrede forhold mellem dem, der har, og dem, der er underkastet myndighed, er gavnligt og betimeligt. Der er naturligvis altid en fare for at gå for vidt, når man indfører forandringer. Nogle mener, at der kun må gøres noget efter langvarige drøftelser. Kendingsordet er »langvarige«. Det er godt, hvis man betragter myndighed som et fælles ansvar.

Al myndighed kommer fra Gud. Den gives ikke for at tilfredsstille de få, der har et embede, men til gavn for helheden. Rådføring er udmærket og nødvendig, forudsat at drøftelserne ikke får lov at forhindre handling. Når vi gerne vil forhindre, at der sker noget, er det en hæderkronet engelsk skik at nedsætte en komité. I kirken er det en ny skik, der har vundet indpas.

Et voksende antal møder

Der er ikke længere tale om at nedsætte en komité for at forhindre handling. Nu nedsætter man, når som helst man indser, at der er brug for hurtig handling, en komité (almindeligvis kaldet en kommission), eller der arrangeres en konference. Præster – og især biskopper – kan tilbringe størstedelen af deres tid på møder.

Der er menighedsråd, provsteråd, forretningsudvalg, undervisningskommissioner, liturgikommissioner, økumeniske kommissioner, præsteråd og pastoralråd.

Der afholdes ofte møder for biskopperne og for nationale kommissioner for uddannelse, seminarier, teologi, lægfolk, liturgi, retfærdighed og fred, socialt velfærd, ordenslivet og ydre mission. I alle disse kommissioner sidder der et antal biskopper og præster. For ikke at blive sat ud af spillet af de lokale kirker indkalder paven regelmæssigt biskopper fra alle seks kontinenter til internationale kommissioner, konferencer og synoder i Rom.

Jeg fremlægger dette mit synspunkt i lidt overfladiske vendinger, men det er min alvorlige overbevisning, at mange af vore pastorale bestræbelser stivner på grund af det voksende antal møder, drøftelser og konferencer, biskopper og præster er nødt til at være med til. Jeg forudser også en anden fare. Et foruroligende antal universitetsstudenter går nu ind for kurser i sociologi, og det vil næsten med sikkerhed føre til krav om nye statistiske undersøgelser.

Den største fare ved at ophobe våben er den fristelse, det fremkalder, til at bruge dem. Der er ingen grænser for de undersøgelser, der kan foretages, angående tro, religiøs livsførelse, etik og gudstjenesteliv. Opinionsundersøgelser og stridigheder om præsternes popularitet kan en dag komme til at indgå som et led i Kirkens liv. Måske bringer fjernsynet en dag valg til »årets præst« eller til titlen »Pastor Storbritannien«.

Jeg skal her fortælle et eksempel fra kirken i udlandet på trangen til at indsamle statistikker og meningstilkendegivelser. Der er for nylig nogle sociologer, der har foretaget en omfattende undersøgelse for den katolske kirke i Vesttyskland. Biskopperne har fået at vide, hvad en femtedel af deres hjord på 21 millioner sjæle siges at tænke. 20 pct. af katolikkerne i Vesttyskland har udfyldt spørgeskemaer.

Svarene afslører, at 45 pct. har vanskeligheder med hensyn til spørgsmålet om svangerskabsforebyggende midler, og at 39 pct. har det med hensyn til paven. 30 pct. er foruroligede på grund af de seksuelle spørgsmål, mens 26 pct. ikke synes om ægteskabets uopløselighed. Både praktiserende og ikke-praktiserende katolikker deltog i undersøgelsen, men jeg ved ikke, om man lagde lige megen vægt på deres udtalelser. Næsten 90 pct. af dem, der går regelmæssigt til messe, ønsker, at deres børn skal have undervisning i religion.

Jeg er sikker på, at disse resultater ikke overraskede biskopperne, og jeg tvivler på deres værdi for planlægningen af det pastorale arbejde i fremtiden. I re-

feraterne af denne undersøgelse blev stikprøverne – ligesom i referaterne af de fleste undersøgelser – angivet som absolutte procenttal. 20 pct. af de tyske katolikkers synspunkter blev med andre ord til alle tyske katolikkers synspunkter. Jeg har nævnt denne tyske undersøgelse som eksempel, fordi statistiske undersøgelser og studiet af resultaterne fra sådanne undersøgelser inden længe kan komme til at true den tid, præsterne endnu har tilovers fra konferencer, kommissioner og drøftelser.

Det er ikke så let at give et realistisk billede af den katolske kirke i Storbritannien i dag. Man ville i så fald være nødt til at beskrive alle de aktiviteter, hvori dens medlemmer er engageret. Det er ikke tilstrækkeligt at opgive, hvor mange der går til messe om søndagen. Kirkens åndelige sundhed kan måske måles mere troværdigt ud fra dem, der går til kommunion hver dag, end ud fra antallet af dem, der opfylder deres påskepligt.

Det er også sandsynligt, at den slags

statistikker er en mere troværdig norm for vor åndelige sundhed end antallet af katolikker, der arbejder med velgørenhed. De tusinder af mennesker i Vincentsforeningen, der udelukkende arbejder for de fattige og subsistensløse, er muligvis det bedste vidnesbyrd af alle. Vi kender simpelt hen ikke tilstanden i Kirken. Gud er den eneste, der ved, hvordan det står til i hvilken som helst kirke.

Vore medlemmer er så blandede, at det er svært at aflæse fremskridt. Mange indvandrere – italienerne, polakker, ukrainere, spaniere, afrikanere, asiater og især irere – deltager i søndagsmessen. Trods de ofre, forældrene påtager sig for at bygge skoler, er der mange af både indvandrernes og de indfødtes børn, der ikke har mulighed for at komme i en katolsk skole. Det kan godt påvirke kvaliteten af den katolske kirkes liv i næste generation. Det er der ingen, der ved.

For øjeblikket kan vi sige, at hvad antallet angår – hvad det så er værd – gør vi mere end at holde stillingen. Der bygges nye kirker og skoler i alle bispedømmer, og i de fleste sogne er de kirker, der findes, godt besøgt flere gange hver eneste søndag. Det er umuligt at finde frem til nøjagtige tal, fordi sognene beskattes efter, hvor mange der kommer til messe,

og sognepræsterne er tilbøjelige til snarere at anslå de tal, de skal beskattes efter, for lavt end for højt.

Hvis søndagsmessen blev ophævet . . .

I en stor kirke i Kilburn, hvor antallet af irske indvandrere er særlig højt, er der ikke mindre end 15 messer om søndagen fra 7 morgen til 8 aften. I det sogn kommer der 10.000 til messe hver søndag. Det er imidlertid vigtigt at gøre opmærksom på, at dette ikke er et bevis på religiøs iver. Katolikker er forpligtede til at gå til messe på søndage og festdage.

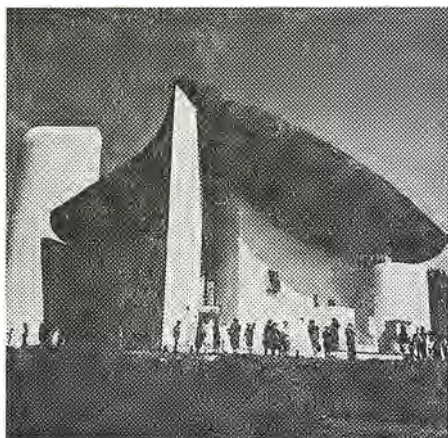
Hvis denne forpligtelse blev ophævet, er jeg sikker på, at vi ikke ville beholde vore overfyldte kirker ret længe. Da det blev overladt til folk selv at bestemme, om de ville spise fisk om fredagen, var der ikke mere ret mange, der fortsatte med fredagsabstinensen. Det er en kendsgerning her i livet, at de fleste af os ikke er tilbøjelige til at gøre, hvad der er godt for os, hvis det ikke bliver gjort til et spørgsmål om pligt.

Jeg vil også omtale et andet træk i vort katolske liv. Lægfolket er nu begyndt at tage større del i tilrettelæggelsen af kirkens aktiviteter. Med lægfolket mener jeg naturligvis de meget ivrige lægfolk. Selv praktiserende katolikker tager som regel ingen del i kirkens liv, ud over at de går til messe og kommunion om søndagen. Menighedsrådene er noget nyt, men der er ikke nogen vild tilstrømning af menighedsrådsmedlemmer, der vil lade sig opstille.

Tanken om at dele ansvaret med præsterne er udmærket, men de fleste lægfolk foretrækker stadig at overlade til præsten at køre sognet. Lægfolket er frit stillet med hensyn til ikke at påtage sig noget ansvar for administrationen, og det altovervældende flertal gør brug af denne frihed. Præsterne er mindre frie. De forventes nu at bruge en stor del af deres tid til at dele ansvar. Nogle af dem slider sig selv op med at drøfte, hvordan det skal gøres, og taber lysten til almindeligt pastoralt arbejde.

Det er grunden til, at jeg regner drøftelserne for en af de store svagheder i Kirken i dag. Jeg vil ikke opholde mig længere ved udlægningen af dette, men jeg vil dog i forbigående nævne, at bortset fra det pastorale arbejde er det bønner, der er det store offer for denne ordkrig. Folk, der udelukkende taler, standser sjældent op for at lytte til Gud i bøn.

Et andet træk ved Kirken i dag er den forvirring, der er opstået, ved at tilliden til lærerembedet er blevet svækket. Man kan ikke give nogen fuldstændig fremstilling af kirken, medmindre man tager den skade, der er sket efter udsendelsen af rundskrivelsen *Humanæ Vitæ* med ind i billedet. Det var ikke så meget selve

rundskrivelsen som den måde, hvorpå den blev modtaget, der skadede kirken. Det er en kendsgerning, at mange både biskopper og præster havde troet, at paven med god samvittighed ville være i stand til at tillade brugen af svangerskabsforebyggende midler under visse omstændigheder.

En enestående udfordring

Der var tale om en katolsk pille, selv om end ikke de ivrigste liturger var begyndt at udarbejde et ritual til velsignelse af den. Da paven tog sig så god tid til at overveje rapporten fra den kommission, der var blevet nedsat til undersøgelse af emnet, mente man, at en indrømmelse var sandsynlig. Man hævdede, at hvis paven kun ville stadfæste den allerede eksisterende lære, var der ingen forklaring på, at det varede så længe.

Da det kom til stykket, var den eneste forandring at finde i de blidere og mere medfølelse vendinger, pave Paul benyttede, da han gentog sine tre forgængeres – Pius XI's, Pius XII's og Johannes XXIII's – lære. Rundskrivelsen var en overraskelse og en skuffelse for mange, men den var ikke noget chok. Det er mere sandsynligt, at man ville have fundet en gendrivelse af den kendte lære chokerende, men det er ørkesløst at spekulere på, hvad der ville være sket.

Vi ved, hvad der faktisk skete. En del præster og lægfolk udfordrede paven. En sådan opførsel var uden fortilfælde i det 20. århundredes veldisciplinerede kirke, og Kirken er ikke kommet sig og vil måske aldrig helt komme sig af choket.

Oprøret var ikke rettet mod læren om pavens ufejlbarhed. Paven havde i samme øjeblik, rundskrivelsen blev udsendt, gjort klart, at det ikke drejede sig om en ufejlbar tekst. Indtil da var pavelege udtalelser om moral og samfundsspørgsmål blevet accepteret af hele Kirken. Pavens læreemne udøves som regel gennem rundskrivelser, instruktioner eller motu proprio.

Nogle tekster er blevet betragtet som ubetænksomme og lige gyldige, f.eks. *Veterum Sapientia*, hvorved pave Johannes forordnede, at al undervisning i teologi

på præsteseminarierne skulle foregå på latin. Et er at ignorere tekster af ringe kvalitet, men noget helt andet er at sætte sig op imod en højtidelig erklæring. Når man ser på den romerske kirke i dag, er det umuligt at vurdere den virkning, dette oprør mod pavens autoritet har haft på almindelige præster og lægfolk.

Jeg efterlyser en radikal nedskæring af møder og konferencer. Det er min ærlige opfattelse, at de mange ord, man bruger for øjeblikket, foruden at tappe folk for fysisk energi også påfører dem en åndelig træthed, som fører til selvbeskuelse og forsømmelse af personlig bøn. Det er katastrofalt let for præster og ordensfolk at blive så optaget af at realisere deres eget jeg, at de glemmer deres fornemste pligt til selvfornægtelse og selvhengivelse. Jeg anser det for sandsynligt, at mange af dem, der har forladt præstegeneringen eller ordenslivet, stadig havde været iblandt os, hvis de ikke havde ødslet deres iver på en endeløs strøm af ord.

Ingen, der har taget korset på sig, bør lægge det fra sig igen. Ingen præst, som har tjent fattige, syge og døende, gamle og unge, skulle behøve at spørge, hvad der er præstens opgave. Den såkaldte identitetskrise er en fuldstændig forløjet grund til at kaste præstedømmets byrde af sig. Ingen Kristi efterfølger, som ser sig tilbage, efter at han har lagt sin hånd på ploven, er brugbar for Guds rige (Luk. 9,62).

I Kirken af i morgen vil de præster, som er blevet trætte af at tale, være vendt tilbage til arbejdet. Vore katolske troendes kærlighed til deres præster vil forblive gribende og stærk trods de lidelser, der har ramt de bedste af dem på grund af præsternes frafald. I de undersøgelser, der er blevet foretaget – især gennem et landsomfattende rundspørge, iværksat af lægmandskommissionen – går de katolske lægfolks vigtigste klage ud på, at familierne ikke længere ser præsterne regelmæssigt i deres hjem.

Det er et veltalende vidnesbyrd om katolikernes kærlighed til deres præster. Denne kærlighed er mindre øjnefaldende i lande, hvor der ikke er tradition for husbesøg. Der er nu præster, der er begyndt at fejre messen i hjemmene hos menighedens medlemmer, og det vil føre til en fornyelse af den pastorale kontakt. Det gamle ord om, at når præsten besøger hjemmene, besøger menigheden kirken, passer stadig.

Et af de vigtigste spørgsmål, Kirken af i morgen vil blive stillet overfor, er teologisk. Økumenien vil ganske givet få indflydelse på den teologiske udvikling inden for alle religioner. Det er faktisk et af økumeniens væsentligste formål. Den har allerede ændret katolsk tankegang, men den kan også føre andre former for udvikling med sig.

Der er stadig kættere til

Selv om ordet kættere af økumeniske årsager aldrig benyttes i dag, er der dog stadig kættere til. Den vigtigste hæresi er den, vi tidligere kaldte modernismen. Pave Pius X's måde at behandle den på ville dog ikke længere være hverken ønskelig eller mulig. Jeg tror, at modernismen er ved at vende tilbage, og at den vil dukke op igen som den betydeligste trussel mod Kirken af i morgen.

Efter at autoritet og enhver form for »etablering« er blevet upopulær overalt, har klimaet aldrig været gunstigere for et fornyet angreb på Guds autoritet og på læreemnedet i hans kirke.

Opstandelsen, Treenheden, sjælens uuddelighed, sakramenterne, messeofferet, ægteskabets uopløselighed og de ufødtes, de gamles og de uhelbredeligt syges ret til livet, hele den lære, som katolikker hidtil har taget for givet, vil sandsynligvis blive angrebet indefra i Kirken af i morgen.

Ifølge referaterne i pressen har den kongres for moderne præster, der er blevet afholdt i år, vedtaget at tilbyde nogle katolikker optagelse som medlemmer. Det ville have været utænkeligt i Kirken af i går, men det antyder, hvilke problemer Kirken af i morgen kan blive stillet overfor. Modernismen stikker allerede hovedet frem i de skrifter, der for tiden udgives af populærteologer, hvoraf nogle tydeligt nok er holdt op med at tro på, at Kristus er sand Gud.

Til slut vil jeg gerne sige, at jeg betragter økumenien som den største af de velsignelser, der er kommet fra konciliet. Der var andre gode ting, men de fleste af dem – f.eks. tilskyndelsen til et mere indgående bibelstudium – var en frugt af den økumeniske holdning. Katolikkerne indser nu, at de har noget at lære af de adskilte brødre. Jeg tror, at Kirkerne af i morgen vil komme hinanden nærmere.

Når Gud vil, skal vi ikke længere tale om Kirkerne, men om én Kirke. Et synes i hvert fald sikkert, og det er, at de kristne aldrig vil vende tilbage til deres gamle rivalisering og fjendtligheder. Efterhånden som troen går tilbage i de vestlige lande, vil de forene sig i evangeliets ånd for at forkynde Kristus for deres brødre og føre dem til den ene hellige katolske og apostolske Kirke.

JESUS ER VEJEN

I Karmeliterordenens tidsskrift for de tysksprogede områder: »Christliche Innerlichkeit« offentliggøres en hollandsk trappists beretning om hans erfaring med zenmeditation.

»Jeg er en af dem, som i ønsket om mystisk erfaring har søgt til de asiatiske religioner, nemlig zen. Siden 1966 har jeg brugt megen tid, fra 1-7 timer daglig, på at studere og fremfor alt praktisere zenmeditation.

Jeg opdagede, at det var en ypperlig måde at bede på. Erfaringerne udeblev ikke, og jeg var lykkelig. Det er vidunderligt at opleve alt det skabtes enhed; jeg nød at være hævet over alle modsæt-

ninger. Jeg følte, hvordan jeg blev et andet menneske: jeg fik en hidtil ukendt ligevægt og ro, desuden usædvanlig dømmekraft og stor velvilje over for alle mennesker. Jeg var mig bevidst at stige stadig højere op ad den mystiske erfarings bjerg, og ved hvert skridt blev lyset stærkere og udsigten mere fascinerende. Men jeg mærkede ikke, at det blev koldere og koldere.

Umærkeligt mistede jeg nemlig noget.

Og da det var væk, savnede jeg det ikke og havde vel ikke tænkt mere på at søge det, hvis ikke det i et nådigt øjeblik selv havde meldt sig. Hvad var det? – Gud – Ikke filosofernes Gud, vor værens urgrund, i hvilken vi lever, røres og er; med denne guddom havde jeg mere og mere identificeret mig selv, med Abrahams, Isaks og Jacobs Gud: Vor Herres Jesu Kristi Fader.

Denne sidste erfaring virkede særlig længe, dybt og samtidig beskæmmende på mig. Pludselig stod det mig klart, i hvor høj grad jeg var havnet i en vildfarelse ved at identificere den levende åbenbarings gud med den navnløse urgrund. Jeg blev klar over, at zenmeditation ikke kan kaldes egentlig bøn. Bøn er i sit væsen et forhold til et elsket Du, til Gud, vor far. Zen-meditation er derimod i grunden ikke andet end en teknik, med hvilken man kan nå en dyb kosmisk og religiøs erfaring, men med »religiøs« menes i denne forbindelse ikke, at denne erfaring har at gøre med en af Gud stiftet religion. Som mange zen-munke selv siger det: Zen er en religion uden Gud.

Og dog kender zen til mystiske erfaringer lige som kristendommen, ja i højere grad. Zen-munkene er på dette område ægte mestre, og det lykkes dem bedre end kristne mystikere at føre deres disciple til mystiske erfaringer. Det skaber forvirring. Dog med urette. Ligheden mellem de to former for mystik er kun skin. Sikker kender zen-munken samme mystiske erfaringer som vore største helgener. Overfladisk betragtet er der ingen forskel – og dog er det væsentlige helt forskelligt. Hvilken forskel er der da? Den samme som mellem en bryllupsrejse og en rejse, man foretager alene ad samme rute! På bryllupsrejsen står alt i kærlighedens tegn. Den ensomme opdagelsesrejse foretager du derimod alene og er derfor ingen anden tak skyldig end dig selv.

Netop dette er forskellen: Kærligheden ændrer alt. Kærligheden er meget mere end uforbindende velvillighed, den er væsentligst selvhengivelse, overgivelse til det »du«, som først har elsket dig. Det er principielt noget helt andet end at miste sig selv gennem fordybelse i sit eget indre, selv om man i begge tilfælde kan tale om en »glemme sig selv«. Den, der kun ser det ydre uden at kende af egen erfaring, er fristet til at anse begge former for lige værdifulde og at mene, at i enhver mystik drejer det sig om den samme gudserfaring, enten man nu kalder denne kristen, buddhistisk eller noget andet.

Videre udvikler trappisten, hvordan en sammenligning mellem kristne munke og zen-munke menneskeligt set altid vil falde ud til de sidstes fordel, fordi disse er meget målbevidste og har en over-

ordentlig udviklet teknik, som fører dem til målet. Men for den kristne gælder det om at følge Kristus, hvor han går. Den kristne ved, at han lever af nåde, og han venter på at blive inviteret til lammets fest. Zen-munken behøver ikke at vente, han bereder sig selv et måltid og sætter sig alene til bords. »Hvad der nås i kærlighed er for den, der har erfaret det, af en uden sammenligning højere værdi, end hvad man har skaffet sig gennem teknik – eller endog »stjålet« gennem indtagelse af stoffer. Kærligheden gør afhængig af den elskede, gør lille og fattig, – og netop dette er zen-munken hævet over.«

Så langt trappisten. Hans erfaring og hans refleksioner over denne er interessant læsning. Hans udvikling er så udpræget dialektisk, og det er deri hans fejltagelse ligger. Først stor begejstring for zen og en ukritisk praksis af zens metoder, så han faktisk lever som zen-munk i stedet for at integrere værdifulde metoder fra zen i sit kristne bønsliv. – Og så antitesen: total forkastelse af al zen-teknik. Om han når til en syntese fremgår ikke af artiklen.

Blandt hjemlige katolikker møder man de samme unuancerede standpunkter: Nogle er i den grad faldet for østlig mystik, at de er lige ved at kassere alt det som før har haft betydning i deres kristenliv: sakramenterne, bibellæsning, andagten til Kristus i alterets sakramente – og naturligvis rosenkrans og alle de andre klassiske andagtsformer, som kirken dog rækker os ud fra århundreders erfaring.

Andre bliver forskrækkede, så snart de hører om »østlig teknik«, og aner straks frafald fra troen. De synes at have glemt, at det dog langt fra er noget nyt i kirken, at ikke-kristne elementer teoretisk og eksistentielt integreres i kirkens liv – og måske først dér udfolder deres fulde værdi.

I begge standpunkter mangler sansen for helhed.

I den ortodokse kirke havde man i 1300-tallet en lignende problemstilling, idet der opstod en stærk kritik af teknik i bønner, væsentligst fra rationalistisk præget hold. Den store lærer i bøn, Gregorius Palamas, betonede da udtrykkeligt, at vi kommer til Gud som hele mennesker i og ved hjælp af vort legeme. I det kristne Østen har man bevaret denne opfattelse, og en kropslig disciplin er integreret i bønslivet.

Men forskellige tendenser har fjernet denne »leven i sin krop« fra vestlig kristendom. – Det er et spørgsmål om ikke den forgudelse af kroppen, vi nu oplever, mere er et symptom på fremmedgjorthed over for legemet end for en enhedsopfattelse af personen.

Denne mangel på helhedsopfattelse gør sig også gældende i det mest centrale om-

råde af kristenlivet: vor oplevelse af Kristus.

Måske er der en forbindelse: et dualistisk menneskesyn medfører et fragmentarisk syn på Kristus. Kun et postulat – bevis savnes!

Når forskellige teologiske retninger taler om Kristus, har man af og til en ubehagelig fornemmelse: Hvem er denne Kristus, de taler om? – Er det evangeliets Kristus?

Når Kristus f.eks. fremstilles som op-røreren og tages til indtægt for forskellige politiske synspunkter og handlinger, og kristendommen ofte bliver gjort til en ideologi, så er Kristus faktisk blevet til et blot og bart menneske – eller en idé – men ikke den Kristus som sagde: »Jeg er Faderen vi er ét«.

I sin bog: »Gud, Kristus og verden« skriver ærkebiskoppen af Canterbury, A. M. Ramsey om, hvordan de forskellige elementer i troen kan blive til afguder, og at denne afgudsdyrkelse tager form af fetichisme, den stærke bundethed til ord og begreber, som ikke i sig selv er afgørende og ikke selv er Gud. »Formuleringer kan blive en fetich, medmindre de forstås som noget, der viser hen til den levende Gud, hvis realitet intet menneskeligt sprog er i stand til at udtrykke.« – »Det er ved en bestandig selvkritik af vore afguder, at vi kristne igen kan lære at vise vore samtidige Guds herlighed på Jesu Kristi åsyn.«

Afgudsdyrkelse er at dyrke noget skabt, fragmenter, i stedet for at leve ud fra enheden: Gud.

I denne brydningstid oplever vi, hvordan forskellige bevægelser fremtræder med stor kraft og vil føre til inderliggørelse, til et personligt forhold til Gud.

Den karismatiske bevægelse med dens stærke læggen vægt på Helligåndens levendegørende kraft, på bønner og bibellæsningen.

Mange former for mediterende bøn, der i al deres forskellighed har det til fælles, at de peger indad: Gud bor i mig, jeg behøver ikke at søge ham uden for mig selv.

Noget i mig protesterer mod »bevægelser«. Som oftest fremhæver de enkelte aspekter af troen og kan derfor føre til »afgudsdyrkelse«. Men »das Wahre ist das Ganze«. Sandheden er i helheden.

Hvordan lever vi i helheden?

Jesus siger det selv: »Jeg er vejen, sandheden og livet«. – At leve helt og ikke fragmentarisk, så man snart er begejstret for én, snart for en anden bevægelse og ud fra denne skiftende begejstring lever sit kristne liv i vekslende ekstremer, opnår vi kun ved at lade Kristus være vejen.

Og hvordan kan vi følge denne vej uden at kende den, uden at kende Kri-

stus stadig bedre – kende ham og møde ham i Kirkens sakramenter, trænge ind i evangeliets billede af ham?

I vor bestræbelse for at få et sandt Guds-billede kan den karismatiske bevægelses stærke betoning af bibellæsning og de meditative bevægelser læggen vægt på en billedløs meditation komplettere hinanden.

En bibellæsning foretaget på egen hånd kan føre til et »hjemmelavet« Guds-billede – også til at man søger trøst i læsningen, får denne og så læser for trøstens skyld, men ikke for at møde Gud selv. Man varmes om hjertet ved læsningen, forelskes i denne varme, så man standes på vejen til Gud selv.

Den billedløse meditation med anvendelse af en vis teknik kan føre til en selvbeherskelse, en fred som kan give en illusion om forening med Gud, men som i virkeligheden blot er noget naturligt skabt. Sådanne oplevelser kan lukke mennesket inde i sig selv og lukke det for Gud. Dette var trappistens erfaring.

Men en bibellæsning, der foretages i bøn og ud fra en baggrund af eksegetisk viden, som svarer til den læsandes øvrige intellektuelle stadi – og en meditation, der strækker ud mod Gud i åbenhed og kærlighed, mod Gud som bor i et utilgængeligt lys, uden specielle tanker og forestillinger – kompletterer hinanden, giver enhed, helhed.

I evangeliet konfronteres vi især med Guds immanens. Gud er blevet kød, Han har taget del i vor menneskelige natur for at vi skal tage del i hans guddommelige.

I den billedløse meditation oplever vi Guds transcendens – og transcendens betyder ikke fravær, men forskel. Guds transcendens står i modsætning til antropomorfie opfattelser af Gud – og til panteisme – men ikke til nærhed. Gud er altid her. Han omgiver os. Vi er i Ham. Dette er den billedløse meditations indhold.

I en senere artikel gøres der rede for de kristne mystikers erfaringer af, at netop denne »tomme« meditation fører til en dybtgående rensning af troen og kærligheden.

Virkelig at lade Kristus være vejen vil også sige at være lydige. Han var lydige til lydighedens yderste konsekvens: døden.

En bøn, som fører bort fra Kirkens hjælpemidler, eller blot til en vag følelse af at meditationen er noget højere end mødet med Kristus i sakramenterne, kan aldrig være en kristen bøn. Tværtimod må bønner føre til en fintfølelse lydighed og modtagelighed over for det, Kirken giver os – det vil ikke sige ukritisk antagelse af alt uvæsentligt i Kirken, men en ydmyg holdning til den, fordi Kristus er ét med sin Kirke, og Han er Vejen, Sandheden og Livet. *Grethe Livbjerg*

ROM

PLAN FRA PAUL VI OM AT REFORMERE KONKLAVET?

Ikke alle kardinaler og ikke kun kardinaler som vælgere

Ifølge en artikel i det italienske dagblad »Il Giorno« vil der på kuriens skrivebord snart ligge et udkast fra pave Paul VI til en reform af konklavet, skriver »Frankfurter Allgemeine Zeitung«. Hvis reformen bliver gennemført, som den er udarbejdet af paven, og der ikke foretages begrænsninger i den, vil det medføre en mere radikal fornyelse end de øvrige 32 reformer af pavevalget, der hidtil er gennemført siden 1274. Ifølge pavens plan skal kardinalerne ikke længere have førsteet til at vælge paven. Det skal ikke mere som hidtil være alle kardinalerne og ikke kun kardinalerne, der vælger. De kardinaler, der er »gået på pension« og som har opgivet ledelsen af deres bispedømme, fordi de har nået aldersgrænsen på 75, skal være udelukket fra konklavet. Ud over de kardinaler, der er over 80 år, og som paven allerede med sit dekret af november 1970 har udelukket fra deltagelse i pavevalget, skal også de ikke fungerende kuriekardinaler være udelukket fra valget.

Dersom reformen gennemføres i overensstemmelse med forslaget, må 40 ud af de for øjeblikket 108 medlemmer af kardinalkollegiet nøjes med fra deres private vinduer at se den hvide røg, som tilkendegiver at der er valgt en ny pave, stige op af skorstenen fra Det Sixtinske Kapel. I stedet vil deltagelsen i pavevalget blive udstrakt til også at omfatte formændene eller de delegerede fra de 115 bispekonferencer verden over. Sammen med dem vil de 20 ledere af afdelingerne i kurien få deres plads blandt vælgerne. Effektiv tjeneste i den universelle kirkes og de lokale kirkers ledelse skal være bestemmende for deltagelsen i konklavet. Der vil i givet fald også ske andre ændringer i bestemmelserne vedrørende konklavet, bl.a. med hensyn til den skik at afsondre valgdeltagerne fra omverdenen.

Ærkebiskoppen af Genua, kardinal Siri, formanden for kongregationen for tros læren, kardinal Seper og hans forgænger, kardinal Ottaviani betragtes som modstandere af planen. Kardinal Siri er af den opfattelse, at kun Kirken i Rom har beføjelse til at vælge sin biskop, dvs. paven. Eftersom kardinalerne tilhører

Kirken i Rom, er det dem alene, der har denne ret. En større valgforsamling vil være langt lettere at påvirke. Skikken med at afskære konklavet fra omverdenen betegnes af Siri som et væsentligt middel til at forhindre, at valget påvirkes af kræfter udefra. »Såvel supermagterne som de mindre magter har kun alt for stor interesse i at vide, at den højeste moralske myndighed i verden enten af hengivenhed eller af svaghed står på deres side,« skriver kardinal Siri i tidsskriftet »Renovatio«, hvor han fremfører sine indvendinger. Til gengæld befinder ærkebiskoppen af Torino, kardinal Pellegrino sig i første række blandt dem, der anser det for nødvendigt ikke bare at lægge pavevalget i hænderne på kardinalerne, men også på en anselig repræsentation for biskopperne verden over.

DEN IKKE-KRISTNE VERDEN ER FOR KIRKEN »ET MØDE MED HISTORIEN«

Castelgandolfo – NC News Service

Den ikke-kristne verden frembyder for Kirken »et møde med historien, en dato, fastsat af Gud«. At se bort fra dette ville være til »ubodelig skade« for Kirkens fremtid, sagde pave Paul for nylig til ca. 2.000 deltagere i en italiensk kongres for pavelege missionsværker i Rom.

Paven tilskyndede alle, der har med missionsarbejde at gøre, til at bevare håbet, troen på deres arbejde og troen på Kristus.

På selve kongressen sagde formanden for kongregationen for præsterne, kardinal John J. Wright:

»Den dag, den romersk-katolske Kirke holder op med at bringe troen til nye lande og nye horisonter, vil troen dø.«

Den vil, sagde kardinalen, »netop dø i de lande, hvor den har vundet fodfæste i kraft af de første apostles bestræbelser, og hvorfra vi selv har fået den i arv.«

»Grunden er den simple,« fortsatte kardinalen, »at tro uden gerninger er død, som der står i Skriften. Derfor må vi udbrede troen, hvis vi selv vil beholde den.«

SVERIGE

SVENSK ABORTLOV STANDSET INDTIL VIDERE

Stockholm – NC News Service

Den svenske regering har besluttet at standse loven om fri abort indtil videre.

Det hedder fra regeringsside, at man gør det, fordi man inden forelæggelsen må have yderligere oplysninger om de gynækologiske klinikkers kapacitet. Den egentlige grund er dog muligvis frygt for at indføre en lov, som er blevet mødt med så hård kritik fra mange fremtrædende læger og fra alle de kristne kirker.

I stedet for at forelægge lovforslaget for den svenske rigsdag har regeringen besluttet at nedsætte en særlig arbejdsgruppe, som skal danne sig et skøn over, i hvilken grad trykket på hospitalerne vil forøges i tilfælde af, at der gives adgang til fri abort.

Allerede under den gældende ret så lempelige abortlovgivning er antallet af aborter vokset betydeligt. I 1965 blev der i Sverige foretaget 6.500 legale aborter, i 1970 16.000 og i 1971 20.000. I år kommer antallet til at ligge på omkring 28.000.

De gynækologiske afdelinger på de fleste hospitaler er overbelastede. Der er steder, hvor abortsøgende kvinder må vente op til 3 måneder, før de kan blive indlagt, og samtidig fortales behandlingen af de øvrige patienter på afdelingerne.

Årsagen til, at antallet af aborter vokser så stærkt, er ikke helt klar, men der er en hel del fagfolk, der mener, at angsten for pillens eventuelle skadelige virkninger er tiltagende. Kvinderne har svært ved at finde frem til andre lige så effektive svangerskabsforebyggende midler, og de ved, at adgangen til abort er let opnåelig.

FRANKRIG

GRUPPE AF FRANSKE KATOLIKKER ANGRIBER VATIKANETS TEKST OM TJENESTERNE I KIRKEN

Paris – NC News Service

En gruppe franske katolikker har angrebet Vatikanets afvisning af at give kvinder en officiel og permanent status som akolytter og lektorer.

Den franske gren af den internationale bevægelse »Kvinder og Mænd i Kirken« har udsendt et communiqué, hvori den kritiserer det dekret, hvorved paven har givet lægmænd adgang til tjenester i kirken.

I samfundet i dag har kvinder adgang

til alle mulige stillinger, men i commu-
niqueet hedder det, at »Vatikanet fortsat
ved ordet lægmand kun forstår mænd«.

Gruppen minder om en udtalelse af af-
døde kardinal Jules Saliege, ærkebiskop
af Toulouse fra 1928 til 1956, hvor det
hedder: »Kirken må bidrage til at
fremme kvindernes stilling. Civilisationens
opgang eller fald beror på den
plads, man giver kvinderne i den offent-
lige bevidsthed.«

Gruppen spørger derefter: »Faldet
Kirken selv uden for denne regel, eller
skal man forberede sig på at fejre dens
fald?«

SPANIEN

KVINDELIG EREMIT
I SPANIEN

Cordoba – NC News Service

Den 55-årige Enriqueta Espinoza Ce-
peda, som hævder at være af samme
slægt som Terese af Avila, har som den
eneste kvindelige eremit, man hidtil har
hørt om i Spanien, tilbragt de sidste 25
år i et ensomt kapel i et middelalderslot i
de forrevne bjerge ved Cordoba.

»Det er ikke et liv i bod, men i fred og
stilhed,« sagde hun for nylig til folk, der
besøgte hende i hendes enebo.

IRLAND

IRSKE KATOLSKKE
BISKOPPER INDBYDER
PROTESTANTISKE
LEDERE TIL SAMTALER

Belfast, Nordirland – NC News Service

De irske katolske biskopper har indbudt
ledende folk fra Kirkernes Råd i Irland,
som repræsenterer alle større protestanti-
ske kirkesamfund i såvel Syd- som
Nordirland, til en række samtaler om
blandede ægteskaber og andre religiøst
spændingsfyldte emner.

Repræsentanter for de katolske og
protestantiske ledere mødes nu uformelt
for at fastlægge en dagsorden. En dato er
endnu ikke fastsat, men det siges, at

begge parter er ivrige efter at få en
konference i gang snarest muligt.

Den øverste for det presbyterianske
kollegium i Belfast, pastor J. L. M. Haire
udtaler, at samtalerne kommer til at be-
tegne »et historisk gennembrud«, og at
de kun kan gavne.

Kirkernes Råd i Irland, som blev op-
rettet i 1921, omfatter anglikanere, pres-
byterianere, metodister og en hel del an-
dre protestantiske kirkesamfund. Det er
klart, at de foreslåede samtaler ikke vil
blive arrangeret uden modstand fra de
mere konservative inden for såvel den
katolske som den protestantiske kirke.

Et øjeblikkeligt resultat kunne være
oprettelsen af et fælles organ, som sik-
rer en hurtig udveksling af oplysninger
og synspunkter kirkerne imellem. For ti-
den er der kun få – og tidvis ingen –
informationskanaler mellem de officielle
katolske og protestantiske ledere.

CUBA

KIRKEN I CUBA ER
»INDKAPSLET«, SIGER
SPANIER, DER HAR
BESØGT LANDET

Madrid – NC News Service

»Kirken i Cuba har trukket sig ind i en
skal,« siger den spanske pastor José M.
Gonzalez Ruiz efter at have deltaget i en
kristen studenterkongres der i landet.
Pastor Gonzalez er en teolog, der i Spa-
nien er kendt for sit radikale syn på Kir-
kens og samfundslivets reform.

Pastor Gonzalez betragtede i nogle
henseender det marxistiske styre som en
gevinst for Cuba.

»Socialismen i Cuba er ikke sekterisk,
men på en eller anden måde opviser den
en konstant længsel efter at vende tilbage
til de traditionelle kristne værdier,« siger
han.

Pastor Gonzalez har tilbragt flere uger
i Cuba efter først at have taget del i den
cubanske kristne økumeniske studenter-
bevægelses landsmøde, og han udtaler
efter sit ophold der, at Kirken i Cuba
»har lukket sig inde i sig selv, og at
enhed og disciplin går forud for enhver
tænkelig indsats for fornyelse.«

I det øvrige Latinamerika og i Spa-
nien, tilføjer han, »har det andet Vati-
kankoncil givet anledning til en
konfliktfyldt dynamik og har på den
måde tilskyndet til fornyelse og selvran-
sagelse«. Kirken i Cuba har ingen indre
konflikter.

Den risikerer, siger pastor Gonzalez,
at »fryse fast i historien, som det er sket
med nogle af de ortodokse kirker midt i
den muhamedanske verden«.

»Kirkens arbejde i Cuba må være at
bringe evangeliet til det 'nye menneske',
der er fremgået af revolutionen, et nyt
menneske, hvis værdinormer i overvæl-
dende grad ligner de kristne,« tilføjer
pastor Gonzalez.

HONG KONG

BISKOPPER OPRETTER
ORGANISATION TIL HJÆLP
FOR SVANGRE KVINDER

Hong Kong – NC News Service

Biskop Francis Hsu af Hong Kong er
gået i gang med at grundlægge en organi-
sation til beskyttelse af fødselsretten, som
uanset tro og ægteskabelig status skal
hjælpe enhver kvinde, der ikke mener at
kunne gennemføre et svangerskab uden
hjælp udefra.

Biskop Hsu har selv stillet 100.000
dollar til rådighed for organisationen.

»Vi kan ikke gå fallit for en bedre
sag,« sagde biskoppen til den arbejds-
gruppe af katolikker i ledende stillinger
inden for lægevidenskab, socialøkonomi,
social velfærd, rådgivning og psykiatri,
som grundlægger organisationen, om
hvilken man håber, at den med tiden vil
udvikle sig til en sammenslutning, der
ikke udelukkende ledes af katolikker.
Biskop Hsu vil dog, som dens øverste
stifter, i hvert fald i begyndelsen være
ansvarlig for dens virksomhed.

Man har valgt selskabets navn ud fra
de to synspunkter, at det både skal af-
spejle »det ufødte barns ret til at leve og
moderens ret til at føde sit barn«, hedder
det i udkastet til selskabets vedtægter.

Selskabets grundlæggere siger, at de
har besluttet ikke at anvende ordet
»abort«, fordi deres »tilbud om hjælp
udstrækker sig til alle svangre kvinder,
der har brug for en sådan hjælp, og ikke
bare til dem, der, hvis man overlod dem
til sig selv, ville tage deres tilflugt til
abort«.

Man kan
undvære
Katolsk
Forum

i
nogen
tid

og
hvad
så?

så tegner
man et
abonnement

KF. Bredgade 69A
1260 K (01) 116080

LANGS STRANDEN

E. Baadsgaard Jensen

Vi går langs stranden en sensommerdag i Nordsjælland. Vore fødders spor i sandet er endnu flygtigere end vore spor gennem livet. Luften er mættet med denne blanding af salt, tang og fyrreduft, som er uløseligt forbundet med minder om sollyse feriedage. Du er klædt efter tidens smag i cowboybukser og hvidgul islænder. Du virker så camoufleret i det tøj. Din spinkle hals drukner næsten i en rullekrave. Det passer ikke rigtig til dit smalle forfinede ansigt og de slanke hænder. Men jeg skal nok lade være med at sige det. Det er et ømtåleligt spørgsmål, og du kan være stridslysten nok endda.

Du har lige ladet en strøm af bebrejdelser regne ned over mit hoved. Jeg er for følsom i alting, i det jeg siger og gør og skriver. Nej, for resten, du siger ikke følsom. Du bruger et meget finere udtryk for lige som at understrege din viden. Du siger emotionel. Og dine øjne er unge, arrogante og så selvsikre, som kun blå øjne kan være. Dit lange askeblonde hår slår om dine kinder som en mindelse om min egen ungdom. Måske er det derfor, jeg så godt kan lide dig. Du minder mig om den, jeg var engang, så sikker på alting, med en patentløsning på alle problemer og en urokkelig tro på mine egne evner til at løse dem – og lidt hård måske. Med tiden bliver man mere skeptisk og mindre hård – eller tværtimod. Det er alternativet.

Vi sætter os i en klit. Jeg må først lige mobilisere mine reserver, før jeg kaster mig ud i en diskussion med dig. Vi ender af en eller anden mærkelig årsag altid med at diskutere, sige hinanden imod. Måske kan vi lide det. Det sætter tanker i gang hos os begge. Jeg har i hvert fald fundet megen inspiration hos dig. Men har vi nogen sinde rigtig fundet hinanden? Det er det, jeg sidder og tænker på, mens jeg lader sandet sile gennem fingrene. Du taler videre. Du er så forrygende energisk og stædig. Jeg sidder tavs og føler mig følsom indtil det hudløse. Du slår på det fragmentariske. Det er et modeord. Det skal også dække din livsholdning. Ingen sentimentalitet, ingen lyrik, uha, nej, men koncis, kontant og praktisk tænken, talen og handlen. Det er dit program, dit klare overbevisende program. Hvad kan det så nytte, at jeg siger, at jeg kender dig; inderst inde er du slet ikke sådan. Der er du bare en lidt sky pige, angst for at blotte dig, men med troen i behold og en egen ømhed over for dine medmennesker. Er det det, du kæmper for at sætte over styr? Eller

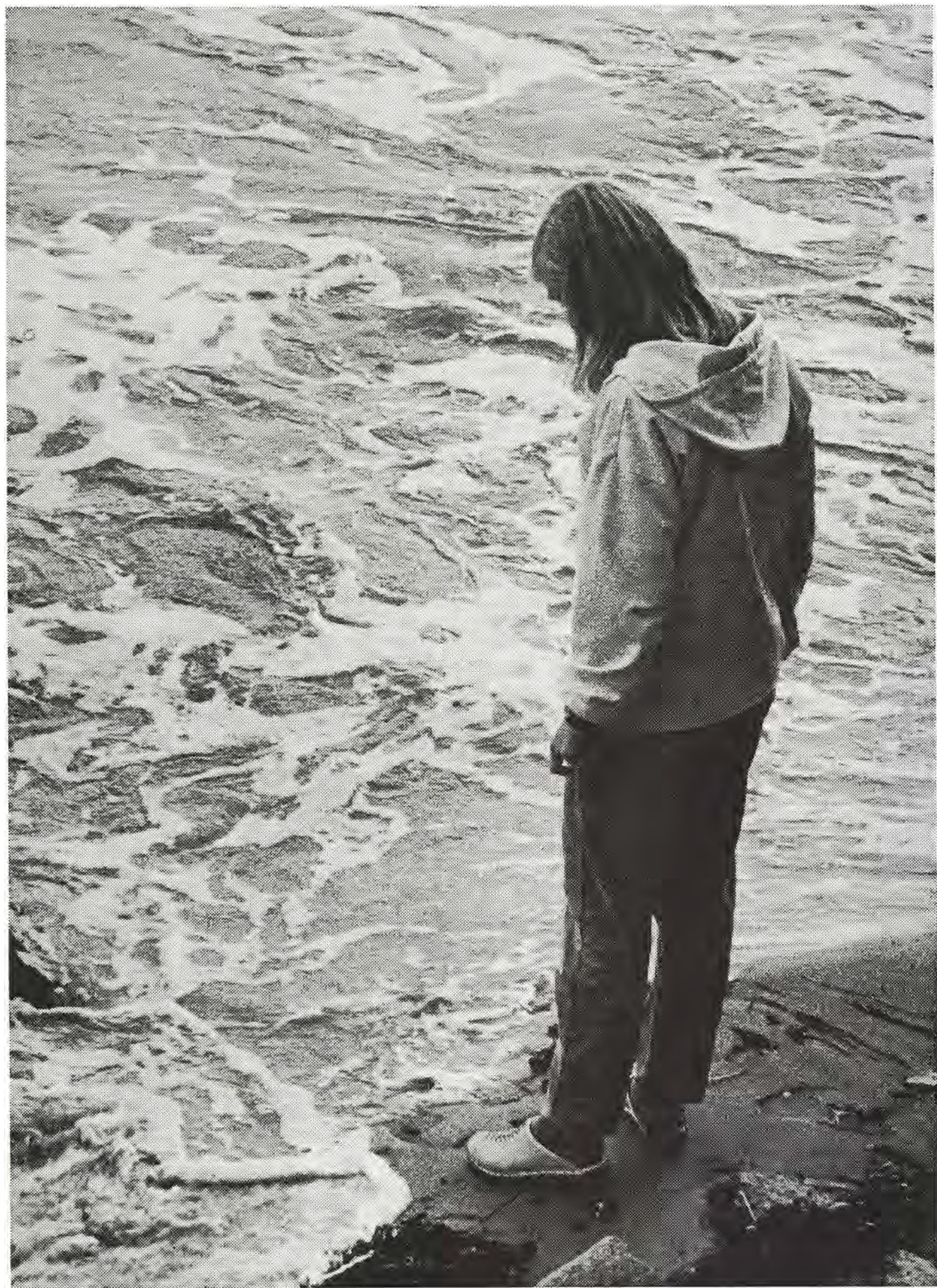
tror du at bevare det ved at skjule det, hindre det i at komme til udtryk? Jeg ser på dig. Tilsyneladende er du så sikker – og lidt overbærende over for mig. Du tror ikke, at jeg mærker det. Men det gør jeg. Og det pudsige er, at jeg også føler mig lidt overbærende. Hvor er hun ung, tænker jeg. Hun kan tids nok opdage, hvor let det er at optræde som kold og klar og objektiv, at gå i dækning bag faglig viden, og hvor svært det kan være at blotte sig og tage imod de slag, som enhver blottelse giver mulighed for, – men det er undertiden vor eneste mulighed for kontakt med et medmenneske eller vore medmennesker i det hele taget. Og måske er det også livets pris, noget for noget.

Jeg ved meget vel, at din holdning kan være rigtig, tit og mange gange. Jeg ved også, at det gælder om at handle vore følelser til trods, at gå videre og gemme vore tårer og skuffelser til natten, at tænke klart, selv om man er knuget af angst. Men det er slet ikke det sværeste, trods alt, min pige.

Det sværeste, det går dybere. Det er kampen mod det, der kan true med lidt efter lidt at forandre os, umærkeligt som en vanes vækst. Det sker ikke under de store omvæltninger i vort liv, men i den grå hverdag, snigende langsomt. Det er kampen for ikke at forhærdes. Det er socialrådgiveres og juristers kamp for, at det medmenneskelige ikke bare bliver »sager«, det er lægens kamp for, at patienterne ikke bliver »tilfælde«, og det er alles kamp for, at ulykkesnyheder i fjernsyn og aviser ikke bare bliver sensationer.

Jeg har heller ikke spor lyst til at kvitte lyrikken, hvor meget du end har imod den – som nytteløs. For enhver henrykkelse over en sommerblå himmel, over marehalmens svajen for vinden eller svalens flugt over trætoppene, er det ikke det, der holder vort sind åbent og modtageligt? Og fremfor alt, er det ikke en mindelse om al tings Ophav, om en skaben i kærlighed?

Men kan jeg forklare dig det? Jeg føler mig ikke så lidt bange og usikker, medens jeg sidder der og leger med sandet og tager tilløb til at fortælle dig, at det er bedre at forbløde end at forhærde. Men hvordan i al verden skal jeg få det sagt, uden at det bliver for følsomt? Og hvordan skal jeg ellers nå ind til dig? Kan jeg nå dig eller andre uden at sætte noget af mig selv på spil?

VALFARTEN TIL

VOR FRUE AF ÅSEBAKKEN

EN REDEGØRELSE

af Kjeld Geertz-Hansen

Generelt

Siden valfarten i maj måned i år har flere breve og artikler, bl.a. i Katolsk Forum, afspejlet stor interesse for og en del kritik af valfarten.

Da undertegnede, sammen med biskop Suhr og nogle lægfolk, var med til at tilrettelægge den første valfart i 1949 og siden da har været medansvarlig for alle valfarter til Aasebakken, vil det være naturligt, at jeg kommer med en redegørelse for de erfaringer, jeg har gjort med disse og med andre arrangementer, jeg har haft et ansvar for.

Aasebakke-valfartens oprindelse har intet med det nationale at gøre. Dens oprindelse var simpelt hen biskop Suhrs og andres erkendelse af, at tiden nu var moden for en dansk valfart til Vor Frue. Ganske vist havde vi intet »helligsted«, hvor der (mere eller endnu) skete undere; men så »lavede« vi et helligsted, og det blev naturligvis Vor Frue Kloster på Aasebakken. Stedet var velegnet, havde en skøn og ærværdig Maria-statue, og vejen gennem Rude skov var dejlig og af passende længde.

Biskop Suhr bad os altså om at bringe planen til udførelse, og da den første valfart skulle finde sted i hundredåret tor vor frie forfatning, var det naturligt, at man før den afsluttende andagt mindedes denne for danske katolikker så betydningsfulde begivenhed. Ved de første valfarter deltog mange faner og bannere. Denne gode skik er ikke rigtig i kurs mere, dels fordi flere foreninger ikke mere deltager som foreninger, og dels

fordi faner og bannere ikke bruges så meget mere. Komiteen er uden skyld heri; men vi (komiteen) har dog nu fået vor egen dannebrogsgane, skænket os af Danmark-Samfundet.

Valfartens sigte var rent religiøst og skulle være til katolikernes opbyggelse. Den skulle ikke være et forum for diskussion eller debat. For problemer, som måtte trænge sig på, ville man *bede*, så de kunne finde en god løsning. En retræte har jo et lignende sigte for ikke at blive til en højskoleuge. I øvrigt kan man læse om valfartens oprindelse og intention i Paulus-kredsens hæfte »Valfart«.

Den første komité blev udnævnt af biskoppen, men siden da har komiteen, med biskoppens godkendelse, suppleret sig selv, idet det jo gjaldt om at finde frem til folk af samme indsigt og villighed. En enkelt gang kneb det med at klare arbejdsbyrden; men miseren blev klaret ved, at nogle sogne sendte forstærkning; siden da er det gået fint med selvsuppleringen. Hvert efterår samles komiteen for at drøfte, hvad der kan være at rette til næste valfart. Breve, artikler, forslag o.lign., bliver fulgt op af lignende møder helt frem til næste valfart. Samarbejdet forløber *godt*, både mellem medlemmerne indbyrdes og i forhold til de mange, der påtager sig at ordne et eller andet praktisk. Komiteen har altid sørget for, at valfarten økonomisk hviler i sig selv.

Det internationale islæt

I en årrække deltog en polsk og italiensk gruppe med faner. En polsk fane er tilbage nu. I år forsøgte komiteen at få vore ikke-danske trosfæller til at danne selvstændige grupper, der kunne synge og danse og i det hele taget give et vist folkløst islæt; men forsøget faldt til jorden på grund af nationalitetsgruppernes uvilje mod at skulle være »noget for sig selv«, – de ville integrere sig i det store fællesskab.

Komiteen ser meget gerne, at visse af messens faste dele bliver sunget på latin; men for nogle år siden blev der i Katolsk Forum anket over, at Salve Regina, Tantum Ergo og O Sanctissima blev sunget på latin. Jeg har bedt biskoppen overveje forslaget, da det stemmer overens med den nye romerske instruks om messeliturgien.

Valfartens valgsprog eller motto

Det blev forsøgt i en årrække, men da komiteen ikke havde indtryk af, at tanken blev fulgt op i sognene, lod vi den falde. Ideen om en bestemt intention og et bestemt valgsprog eller motto for hver valfart tager vi gerne op igen.

Deltagernes antal

I de senere år har færre og færre taget

del i valfarten. Hvorfor? Nye tider, nye skikke? I år var vi kun godt 1200, men vejret har sin store skyld heri. De sidste dage før valfarten regnede det stærkt; dagen før endnu så voldsomt, at flere præster og andre ringede til mig og foreslog, at vi skulle aflyse valfarten. Men valfarten blev gennemført, thi dens gennemførelse er ikke et spørgsmål om godt eller dårligt vejr, men om intention. Og mange mødte op – og det i alle aldersgrupper.

Den kendsgerning, at Aasebakke-valfarten og andre valfarter herhjemme og i udlandet tæller færre og færre deltagere, har nok snarere sin årsag i, at flere og flere tager på weekend fredag aften og ikke drømmer om at ofre en dag på valfart (!). Desuden er parkeringsmulighederne på Høsterkøbvej begrænsede, og de arme bilister foretrækker at blive væk fremfor at skulle gå nogle hundrede meter. Det svigtende antal til valfarterne har også sin forklaring deri, at Mariaandagterne er afskaffet eller aftaget i flere sogne, og i at rosenkransbønnen er blevet diskrimineret flere steder. Man har endog talt om, at en Maria-valfart var uøkonomisk!!!

Klokkeslættene

Der er både tid til at gå fra Holte station og tid for fjernboende til at nå frem. Fra alle egne af Sjælland og Lolland-Falster kommer folk. Først valfart gennem Rude skov og så straks messe, når man ankommer til Aasebakken! Sådan bør det være, for endnu er folk friske, mens det hen på eftermiddagen kan være vanskeligt at holde dem samlet. Og bliver børnene for urolige, kan familien bryde op, når den vil, efter messen. Skulle vejret være eller blive dårligt, kan programmet efter messen eventuelt bortfalde. Frokostpausen er af passende længde; dog måske for kortvarig, når vejret er godt, men til gengæld for langvarig, når vejret er koldt. Af hensyn til hjemrejsen må tiden for afslutningen ligge nogenlunde fast. Der er imidlertid god tid til de personlige kontakter, der betyder så meget på sådan en dag. Andre foranstaltninger kommer i anden og tredje række. Lad dog folk være lidt i fred! Hidtil har børnene udmærket kunnet få tiden til at gå med leg og boldspil – uden hjælp fra de voksne.

Turen gennem Rude skov

Endnu bliver salmerne sunget og bønnerne bedt! Måtte det fortsætte! – ligesom pauserne, hvor man i tavshed mediterer og »sampler sig«. Det er meget få, der orker at snakke sammen sagte under turen ad stenede og ofte våde stier. At stoppe op undervejs og lytte til en eller anden slags oplæsning er der ikke tid til; men hver gruppes leder kan dog

selv gøre næsten, hvad han vil, blot turen skrider opbyggeligt.

Alterets placering

I de første år prøvede biskop Suhr at lade alteret opstille nede blandt folk, flere steder og flere gange. Det mislykkes hver gang. Står alteret på et højt podium, ser de nærmeststående kun celebrantens hoved over alteret, og de bagved stående ser næsten ingenting. Synsvinklerne bliver simpelt hen forkerte, – medmindre man opstiller et meget stort og dyrt podium og lader folk stå rundt om det i ret stor afstand.

Jeg udtaler mig af erfaring fra Pinsestævnet i 1952, hvor der i Fælledparken var anbragt et alter i en boksering midt blandt folk, hvorimod det pinsedag var anbragt på skråningen nedenfor Frederiksberg slot, så de 10.000 mennesker, der var samlet på plænen, havde fint overblik. Den placering af alteret, som vi i de senere år har benyttet på Aasebakken, tillader en baldakin, der ikke behøver at være stor for at gøre sin gavn; desuden er baldakinen forankret i husets mur – en nyttig ting, når det blæser. Også for akustikkens skyld er den nu brugte placering langt at foretrække. Børn lægger sig på maven helt fremme; de keder sig ikke, for de har noget at se på.

Selve messen

Messen på Aasebakken har gennemgået den samme udvikling som alle andre messer, hvilket man kan glæde sig over eller beklage alt efter temperament og indstilling. Den nye ritus er mindre festlig end den gamle pontifikalmesse på latin; men det forhold kan komiteen kun hjælpe på derved, at flere præster koncelebrerer. Hvert år bliver præsterne opfordret hertil.

Vi anmoder alle sogne om at stille ministranter til rådighed, men kun få sogne følger vor opfordring, selv om der sandelig er god brug for ministranter ved optagelse af den liturgiske kollekt og som ledsagere til præster under kommunionuddelingen; i dårligt vejr skal de bære paraply til beskyttelse af ciboriet.

Da vi måtte gå over til modersmålet, klarede vi os i begyndelsen med nogenlunde passende salmer, omend det var utilfredsstillende. Så snart man regnede med, at folk nu kendte Erling Rasmussens messer nr. 1 og 2, blev disse melodier brugt. Det er ikke komiteens skyld, hvis folk endnu ikke kender dem.

I de første år blev sognene gang på gang bedt om at stille sangere til rådighed; men det blev ikke til noget – folk mødte ikke op – så nu er det alene Sankt Ansgars Kirkes kor, der velvilligt møder op og synger for. Koret synger godt, ja, men alt folket dernede på plænen skal

synges med! Sangblade vil foreligge fra næste år!

Man kan ikke forvente, at nogen skal få glæde af en messe uden at vide, hvad der sker. Dette gælder også ikke-katolske spejdere i Hertug Knuds Division. Der må spejderpræsten træde til i rette øjeblik og forklare tingenes gang. Messen er mere end underholdning. Spejdernes hjælpsomhed påskønner vi! Spejdernes hjælp kan vi slet ikke være foruden, og den vedligeholder traditionen om, at Hertug Knuds Division altid – og tidligere i meget betydelig udstrækning – træder til, når der er brug for et organiseret korps. Pinsestævnet, for eksempel, havde ikke været gennemførligt uden den daværende divisionsstab under ledelse af nu afdøde Henning Fausbøll. Flere komitémedlemmer var med i denne stab.

Afsluttende andagt og procession

For år tilbage, da op til 3000 mennesker deltog i Aasebakke-valfarten, var det komiteens hovedpine, at næsten halvdelen af deltagerne blev liggende i græsset under andagten. Nu, da deltagerne er færre og sikkert ivrigere, sker dette ikke. Fremskridt er altså at konstatere. Det var biskop Suhrs idé at føre statuen i procession tilbage til søstrene, der tager imod den ved den åbne klosterport. Processionen er altså såre vel begrundet. Det ville være helt forkert, at lade den gå i spidsen under sidste del af valfartsmarchen, for vi bevæger os jo netop *ben imod* »nådebilledet«.

I øvrigt ville kun få deltagere få glæde deraf, for de kommer jo i små grupper med passende afstand mellem hinanden. Som det foregår nu, kan alle være med, og valfarten slutter med et skønt og stemningsfuldt punktum: Farvel! På gensyn næste år!

Slutbemærkning

Det er meget farligt at fremføre i negative udtalelser om Aasebakke-valfarten således, som nogle gør det! De er medansvarlige for, at kedsomheden, ligegyldigheden og den gølge kritik breder sig. Alle enkeltheder omkring valfarten er nøje prøvet og bedømt og erfaret. Men vi er fortsat lydhøre for kritik i positiv ånd og for forslag, ideer og gode råd. Vi vil tage den slags op til gennemprøvning i samme ånd, hvori det bliver fremsat.

Komiteen er bundet af, at vi skal forestå arrangementet af en *valfart* og ikke af et hvadsomhelst.

Hvis nedenstående komité sidder så længe, vil den foranledige, at der i 1974 udkommer et festskrift om Aasebakkevalfarternes første 25 år.

Kjeld Geertz-Hansen
gejstlig rådgiver for komiteen,
der i øvrigt består af: Ole Marcussen, Gyula Molnar, Leif Mortensen, Ove Nielsen og Stig Rolvsen.

FISKEHALLEN

Kæstetvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreem & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Århus C
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C

Tæppermeester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet**for Kongeriget Danmark A/S**

★

Hovedkontor:
St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C - Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

PAVENS IMAGE

KIPA. Den 26. september fyldte pave Paul VI 75 år. Elmar Bordfeld fra KIPA's redaktion skriver i denne anledning om pavens image:

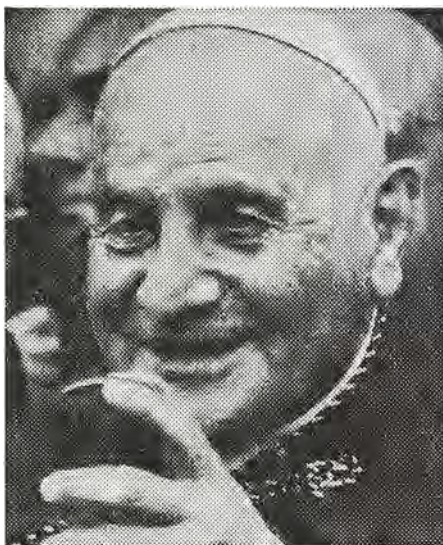
Romerne kan ikke lide ham, fordi han ikke er Johannes XXIII. Mellemeuropæerne kan ikke lide ham, fordi han har udsendt »Humanae Vitae«. De fremskridtsvenlige kan ikke lide ham, fordi de siger, at reformerne går i stå på grund af ham. Verden kan ikke lide ham, fordi han er en utrættelig fortaler for freden, dens inkarnerede dårlige samvittighed og en apokalyptisk ulykkesprofet. Og det samme gælder de romerske spåmænd, for hvem det ligefrem er blevet et dogme, at paven Montini er en nølende og ubesluttsom Hamlettype. Billeder af paven, der er blevet til som flygtige skitser, og som ubetænksomt er blevet kastet ud iblandt folk.

Mange kommer til Rom for selv at danne sig et billede af pave Paul VI, mens en del til gengæld principielt afviser dette, som det for nylig var tilfældet med en gruppe studenter fra en tysk universitetsby: »Vi vil ikke risikere at blive offer for en betagelse.« Dette er en forfærdende afvisning af at ville lære nogen at kende og »gøre sig et billede« af vedkommende, fordi man tror, at man allerede har det i forvejen. Det, de gik glip af, var en pave, der ganske vist er mærket af embedets byrde, men som er åben, modtagelig og følsom over for alt, hvad der pålægges ham, og som omhyggeligt forsøger at gøre alle tilpas. Et menneske, der føler og lider med andre, en hyrde, en præst og en tjener. De mange audienssøgende er grebet af denne pave, af hans evne til at »gøre alverden ud af« de enkelte mennesker, selv om han måske kun træffer dem en eneste gang. Nogle ville give meget for bare at kunne røre ved en snip af hans dragt. Med udstrakte hænder forsøger de at slå bro til dette men-

neske, som i deres øjne er en inkarnation af det overjordiske. Er det betagelse? Ja, men det er hyppigere dikteret af en dyb tro. En gruppe syge på båre og i rullestole er blevet ført ind, og paven nærmer sig med et udtryk i ansigtet, der vidner om sand hjælpsomhed, kærlighed og sympati. Det er ikke ham, man i et sådant tilfælde skal se på, men de syges ansigter og deres strålende øjne, hvor hans billede genspejler sig. Når paven giver audiens, er han ikke den magiske formidler af frelsen, som man har sagt om ham, og heller ikke den »tiljubede Pontifex Maximus«, som udelukker den enkelte fra selv at træffe sine afgørelser med hensyn til troen. Han udfordrer direkte til det. Men heller ikke disse billeder af paven med hans »sedia gestatoris« og det apostoliske håndtryk – hvor hvert håndtryk bliver forevigt af hoffotograf Felici i tusind eksemplarer – siger alt.

Den tyske kunstner Ernst Günter Hansing har også malet et billede. Ikke et, man kan købe i enhver souvenirbutik omkring Peterskirken, og hvoraf den stadig kun går to af Paul VI på et af Johannes XXIII. Hansing har ikke bare omhyggeligt studeret mennesket, men også hans omgivelser. Der blev ikke noget portræt ud af det – ikke nogen fremstilling af den store og mægtige. Det, der kom ud af det, var en erfaret og gestaltet virkelighed, idet han fremstillede paven, af hvem man kun kunne se ansigtet og de foldede hænder, uforholdsmæssigt lille i en overvældende rumstruktur. Klare stråler går igennem billedet på kryds og tværs. I forening med to søjler drager de tilskuerens blik op i Peterskirkens kuppel, hvis centrum igen peger nedad til hans strengt aftegnede ansigt. »Kunstneren ser paven som en kirkehyrde, der ganske vist trænges af mørkets magter, men som er dybt forankret i troen på Kristus, og som bygger sit liv på tillid til Herren.« Disse ord skrev kardinal Höffner, da han under bispesynoden så bille-

ET FALSK BILLEDE AF PAVEN?

det i Rom. Også for Hansing lykkedes det kun ufuldkomment. Men denne protestantiske kunstner har i hvert fald erfaret, hvad han har malet, nemlig paven personlighed med dens »menneskelige varme, dens charme og dens evne til at give sig hen«, den har gjort et stort indtryk på ham.

Summen af alle pavebilleder leder frem til paven »image«. Efter et audiensbesøg – »mere af nysgerrighed« – sagde medlemmer af et hold teknikere fra et stort engelsk radioselskab, som gennemgående bestod af ikke-katolikker, til en tysk iagttagelse i Rom: »Vi forstår slet ikke, hvorfor paven har et så dårligt image hos jer.« Og det var ikke et ivrigt medlem af kurien, men en engelsk skribent, der i tidsskriftet »The Month« skrev følgende sætning: »Den behandling, pave Paul VI bliver udsat for i massemedierne, har ikke altid været fair, og undertiden har den endda været lurvet og gemen,« og videre hedder det: »Man skælder ondskabsfuldt på den, der på en eller anden måde står for helheden, og det kan man så meget desto lettere, som han er langt væk, så man ikke kan se det hvide i øjnene på ham og ikke kan iagttage det følsomme spil i hans ansigt.« Jesuitternes ordensgeneral, pater Pedro Arrupe har for nylig kritiseret den »respektløse optræden hos visse grupper, også katolske«, som fuldstændig malplaceret, uretfærdig og utålelig i forhold til Paul VI's åbenhed, kærlighed og sandt evangeliske ydmyghed. Hans kritik i dette tilfælde rettet mod nogle af hans egne ordensfolk, som »er medansvarlige for paven dårlige image«. Der er tilsyneladende ingen tvivl om, at man gør sig et falsk billede af paven.

Hvordan skal man overhovedet kunne danne sig et billede af denne pave? Det er en vanskelighed, der også siger noget om storheden hos denne Peters 263. efterfølger. Man kan kun yde ham retfærdighed hvis man nærmer sig ham – som

så meget andet i Kirken – som et mysterium. Man kan kun lære nogle af hans træk at kende, hvis man nærmer sig hans skikkelse uden at være forudindtaget og hildet i fordomme. Først da kan man bag hans skrøbelige skikkelse skimte hans indre dimension, hans opgaves vægt og storheden hos ham, der har givet ham denne opgave. Paul VI ejer denne evne til at være gennemsigtig og til at lade ham træde frem, som han synligt repræsenterer, – men samtidig må han hver dag tilkæmpe sig den på ny. Denne gennemsigthed viser, at der ikke er tale om et herredømme, han ubeskedent har tiltrænet sig, men om tjeneste. Han ved, at han er bundet til Det nye Testamente, som sandelig ikke behøver at fortolkes ud på en nyplatonisk hierarkiopfattelse. Hans egen menneskelige eksistens træder tilbage og overskygges af den forpligtelse til af alle kræfter at fremme Kirkens igangværende fornyelse i troskab mod koncilets bestemmelser og samtidig at bevare Kirkens enhed, som helt lægger beslag på ham. Selv opfatter han paven privilegium »Vogt mine får!« (Joh. 21,15) således: »Autoritet og kærlighed smelter sammen til ét, og der opstår noget nyt og stort, som strækker sig til verdens ende, og som opfatter hele menneskehedens nød og elendighed, ... og hvis endelige og hemmelige væsen vi allerede aner: Kirkens og dermed verdens enhed«. Pavedømmet er, siger han, »det fyrtårn, der viser vejen til enhed«.

For ikke at danne sig et falsk billede af paven må man forsøge at sammenføje mange små sten i den mosaik, der hedder Paul VI, og være parat til at nå frem til en retfærdig bedømmelse af ham. Gør man det, vil man ligesom kardinal König fra Wien blive overbevist om, at »Paul VI er den mand, Forsynet har bestemt til med sikker hånd at styre Peters båd gennem urolige tider til nye vidder, hvis horisonter lyser forjættende frem i det fjerne.«

TIL BYEN
- i byen smut ind i
FRA BYEN

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.
tlf. 12 2775

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Århus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77
Indenby afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen
Langenæs afd.:
Skanderborgvej 18, telf. 14 65 22

Svendborg Liggistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katalog bedemand
Fruestræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Molestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen
ABSALONGADE 14
AALBORG

Im. Nielsen Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 69

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer
på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag
kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem
første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

laenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Folmer Olsen

Begravelser ordnes
Røberbansgade 37
Ålborg - Telefon 12 15 67

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Åalborg, Enggårdsgade 65 - Telf. 12 88 88
El-installationer - El-artikler
Fjernvarme - Køleanlæg
Vand - Gas - Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 18

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Åalborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

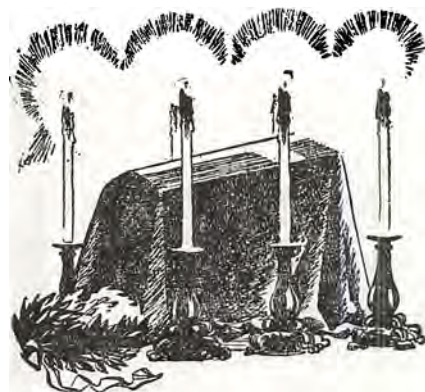
A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K
Telefon 13 56 87

OM DØD OG LIV

Alle Helgen - »de arme sjæle«

I sin store kærlighed skabte Gud menneskene, for at de skulle danne en kærlighedsfamilie som frie mennesker, men ved syndens uforståelige ulydighed blev det ødelagt, og vi fik en »menneskehed«, som sidder i mørke og dødens skygge. Hvor der skulle være glæde, kom der sorg; hvor der skulle være fred, krig. Det kan være sådan, at et menneske må bede: »Herre, frels mig fra mine venner; mine fjender skal jeg nok klare.«

Guds indgreb - »Guds Folk«

Men Guds kærlighed er større end alverdens ondskab. Så højt elskede Gud verden, at han sendte sin enbårne søn, som ikke alene vil sone synden, men også bringe menneskene nye og overvældende nådegaver. Han gør det meget storladent, for han kalder mennesker i al deres svaghed til at være med i hans store gerning. I Det Gamle Testaments tid udvalgte han Israels folk til at være Guds Folk. I Det Nye Testaments tid sendte Vor Frelser apostlene og deres efterfølgere, som danner det nye Guds Folk - Kirken, som er kristen og katolsk. Denne store gerning er De, min læser, kaldet til at være med i. De kan gøre det ved at modtage Vor Frelser og hans lære i Kirken og være med til at »udfylde,

hvad der mangler i Kristi Kors«, dvs. at selv Deres lidelser og sorg kan være bod til sjælenes frelse og Guds kærlighedsudbredelse over Jorden. Denne store gerning begyndte med vor Kirkes »fødsel« i det gamle Jerusalem, som blev lagt øde. Vor Kriker er på en måde det Nye Jerusalem - Guds Stad, som vi er kaldede til at være med i.

Dette har været og er en stor gave til menneskeheden. Alt, hvad vi har af menneskelighed, stammer jo fra Kirkens tro og hjælp. Som eksempel: Ingen anden kultur end vor har oprettet hospitaler og hjem for de syge, de lamme, de svage og de fattige. Vi glæder os over vore hospitaler, men vi burde kalde dem: »Guds Hoteller«. Men navnet: »Hospital« - hospitals - »klostrets gæstefløj« er også et smukt navn.

Hvor længe kan man hjælpe

Om menneskets mulighed for at være med i denne gerning siger man uvilkårligt: »Så længe mennesket er til.« Dette svar løfter Åbenbaringen op på et højere plan, og svaret er da: »Så længe der er mennesker, som har brug for ham, - døden er ikke nødvendigvis nogen afslutning. Skt. Therese af Lisieux har sagt, at hun vil bruge sit Himmerige til at sende velsignelse over Jorden. Dette beror selv-

følgelig på åbenbaringen om livet efter døden.

Det evige liv

Hvis man er »demokrat« må man hævde, at der er et liv efter døden. Helt fra tidernes morgen har menneskene haft den tro. Hvor de har fået den fra, kan man ikke bevise videnskabeligt. Det Gamle Testamente taler om åbenbaringer til Adam og Eva, – man kan kalde dette »Ur-Åbenbaringen«. Hvor meget denne omfattede, kan måske diskuteres, men i hvert fald finder vi vidnesbyrd hos de gamle ægyptere i deres kongegrave og mange pyramider – hos de gamle nordboere – hos de primitive indianere og mange andre steder i øst og vest. Makka-bærbøgerne i Det Gamle Testamente bærer også vidnesbyrd om det: Bønnen for de afdøde.

Det kristne vidnesbyrd

I Det Nye Testamente finder man mange vidnesbyrd. Vi har Vor Frelzers lignelse om den rige mand og Lazarus – de døde og så hinanden i den næste verden, alt mens den rige mands slægtninge endnu levede på jorden – i denne verden. Endvidere har vi Vor Frelzers ord til røveren på korset: »I dag skal du være med mig i Paradiset.« Desuden har vi Gudsmoders ord til Elisabeth: »Fra nu af skal alle slægter prise mig salig...« Vi har også skriftstedet: »Der er mere glæde i Himmerige over én synder, som gør bod, end over 99 retfærdige.« Skt. Paul hævder også, at det for ham ville være en vinding at dø, da han ville gå til Kristus. Dette er kun få eksempler. Fagbøger kan give flere.

De første kristnes vidnesbyrd

Om oldtidens forståelse af dette findes der rige vidnesbyrd i skrift og monumenter som f.eks. de romerske katakomber, hvor man havde andagt til de hellige martyrer foruden bønnen for de afdøde. Man har f.eks. indskriftene: »Paul et Petro petite pro Victore« – »Paul og Peter bed for Victor« Man fejrede helgenernes dødsdage, som man kaldte »fødselsdage«. Man har også bønnen for de afdøde. »Requiem æternam dona eis Domine... (Evig lys giv dem, O Herre...« R. I. P. – De hvile i fred.

I øvrigt har man helgenandagten fremblomstrende i løbet af oldtiden. Gudsmoder træder mere frem, og det samme gør de hellige skikkelser såsom Skt. Benedikt, den hellige Augustin, den hellige Monica, osv. Hele Kirkens tradition var sat i gang.

»Almindelige dødelige«

I denne forbindelse fristes man til at spørge: »Hvad så med os andre dødelige, – vi er jo ikke martyrer eller fremra-

gende helte – helgener?« Vi kan være lidt af en »blød mellemvare«, men da Gud er barmhjertig, må vi ikke opgive håbet. Lad os, så godt vi kan, stride den gode strid – bede og arbejde, at Gud må blive hædret i alt og alle. Det ubehagelige bliver vel kun, at når vi kommer til Himmerigets port, opdager vi lidt efterladte møgbunker nede på Jorden, og det fremmer jo ikke den himmelske glæde. Hvis der så er en barmhjertig sjæl, som vil fjerne »møgbunkerne« ved at gøre bod, vil det være glæde. Der vil i øvrigt altid være glæde i Himmerige, når vi forener os med de afdøde i bøn.

Kirkens tradition

Som tiden gik, kom dette selvfølgelig ind i mere ordnede rammer. På alle områder kan der være »vildskud«, og der har også været nogle på dette område. De har dog ikke været så overvældende, og de er vel i det store og hele bragt i orden i vore dage, hvor der måske kan være en tendens i den modsatte retning – for lidt andagt.

Imidlertid lover Kirkens andagt og tradition videre. Vi har stadig vore helgenfester, og der bedes og arbejdes for forskellige fromme menneskers helgenkåring. Endvidere kan man opdage, at helgenerne kan blive holdt i ære, hvor man ikke ventede det – nemlig uden for Kirkens kreds. Endvidere har vi nu andagten til Alle Helgen – både de kendte og de ukendte – den 1. november (almindeligvis), og dagen efter – den 2. november – har vi dagen for »de arme sjæle« – de afdøde.

I forbindelse med de afdødes dag holder man efter gammel skik en andagt med forbøn ved gravene på kirkegården. Det sker også på forskellige katolske kirkegårde her i Danmark. I denne forbindelse sætter man lys på gravene. Det er en smuk skik, og mange ikke-katolikker slutter sig til den gamle skik og gør det samme, og det er kun godt.

En from indstilling – fællesskab – glæde i Himmerige

Men dette at besøge gravene bør ikke være alt. Skt. Augustins moder, Skt. Monika, bad ham huske sig ved Herrens Alter – under messen – mere end ved graven, og det er rigtigt. Under messen er vi jo fælles med de afdøde om at tilbede Gud så at sige ansigt til ansigt. Det er derfor en god gerning at gå til messe for de afdøde, – og for resten også at lade messer læse for dem. Vi mennesker svigter ofte i bønnen, og det er godt at få den fremmet – også sammen med de afdøde. Lad os bede for hinanden og med hinanden, så Guds kærlighed kan trænge frem i sjæl og sind inden for menneskenes kreds her på Jorden.

W Vick, præst

V. Sæmer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramshered 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva * 408

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK

Rådhusstræde 4 – 1466 København K
Telefon * MI 25 57

H. S. Friis

Malermester
Mølleparken 40, Bagøværld
Tlf. 98 38 35

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Katolske begravelseer
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 98

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyrr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand. & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramagade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

**VÆRD
AT
LÆSE**

Nyreligiositet

Siden 1968 har Det danske Missionselskab udgivet tidsskriftet »Synspunkt«, som udkommer ca. 3 gange om året. Det er en aktuell debatserie, hvori der fremlægges forskellige synspunkter, der udfordrer missionsarbejdet i dag, hvad enten det er politisk, socialt eller teologisk, og uanset om problemerne ligger i u-landene eller i industrilandene. Muligheden for en frugtbar debat sikres ved, at hverken redaktionen af »Synspunkt« eller Det danske Missionselskab nødvendigvis deler de opfattelser, som udtrykkes i tidsskriftet.

Her skal nu med få ord omtales nr. 13 i serien, »Nyreligiositet«, et gedigent hæfte på 65 sider (pris 14,50 kr.) Det udkom i begyndelsen af 1972.

Den første artikel, »Fra sammenbrud til ny religiositet«, er skrevet af studentpræsten *Palle Dinesen*, som i en grundig analyse betragter et værdisammenbrud i kulturliv og filosofi som forudsætning for både den marxistiske og den religiøse vækkelse. Palle Dinesen er betænkelig ved det romantiske islæt i nyreligiositeten. Jesus kan let blive opfattet som en næsten pietistisk sødladen personlighed, og kærligheden mellem mennesker kan let forkyndes som noget spontant og strømmende, der ikke kan begrænses af strukturer, som historien og kulturen har udformet. Palle Dinesen advarer: »Det flydende og grænsesprængende er også det destruktive.«

De to næste artikler er skrevet af stud. theol. *Johannes Værge*, som med beundringsværdig saglighed belyser religiositeten i ungdomsoprøret, ungdomskulturen og beat-musikken. Netop i beat-teksterne, hvoraf nogle er sublimt poesi, kan man registrere den nyreligiøse udvikling. Om forholdet til kristendommen siger Johannes Værge: »Ellers er det mest en tvetydig uafklaret grebthed af selve Jesus-skikkelsen, som betegner beat'ens be-

skæftigelse med kristendommen. Denne holdning har forskellige varianter – den kendteste er den, som fænomenet Jesus Christ Superstar betegner i beat'ens yderkant.«

Den fjerde artikel hedder »På vej mod en universel religion« og er skrevet af pastor *Bjørn Højbo*. Han forklarer tiltrækningen i retning af de østlige religioner ved at påvise træk, som findes der og savnes i de vestlige etablerede kirker: smidig tolerance, religiøse erfaringer og oplevelser og meditationsmetoder. Pastor Højbo advarer mod en overfladisk og vulgær forståelse af de østlige religioner, men bedømmer de bestående kirker så pessimistisk og truende, at man chokeres...

Den sidste artikel er formet som en samtale med forfatteren *Ebbe Kløvedal Reich*, der fremfor nogen er involveret i det religiøse nybrud. Artiklen hedder: »Det sataniske og lortets metafysik.«

Hæftets to sidste artikler vil sikkert ægge til modsigelse og mange spørgsmål, men de fem artikler som helhed er en grundig opfordring til medtænkning og derfor en uundværlig hjælp for den, som alvorligt vil forstå nyreligiositeten.

Inger Petersen

J. M. Quaadvliæg, S.M.M.: Taler og tanker i udvalg. Udgivet af Sigrid Arkil. I kommission hos Roskilde boghandel. 99 sider.

Udgiversken, tidligere overlærer, de sidste 15 år af P. Quaadvliøgs levetid (2. marts 1884 -28. sept. 1966, i Danmark fra sept. 1914) hans trofaste sekretær, har af hans efterladte papirer – i alt 55 kollegiehæfter – udplukket repræsentative prøver. De fremtræder i hendes udvalg som en meget smuk og værdig mindebog om den kære helgenagtige præst, som gennem det meste af sine sidste 30 år var anmelderens sjælesørger og nære ven.

Bogen, der er smuk og fornem i sit udstyr, er af lige så høj karat i sit indhold. Den bringer en række kortere eller længere taler, prædikener og prædikenudkast. De vidner alle om P. Quaadvliøgs vidtspændende menneskelighed, hans gode forstand, fantasi, viden, hans rige følelsesliv, hans stille lune. Og alt sammen bæres af strømmen af hans ægte dybe inderlige fromhed og stærke levende tro.

Hele bogens materiale er aldeles blotet for sterile fromme klichéer. Der indledes med en meget smuk tale til en konvertit ved den højtidelige optagelse i kirken. Der er vægtige prædikener om bodens sakramente, om den hellige messe, den hellige kommunion og ikke mindst – som man måtte vente det hos den solide Montfortaner, den afdøde var – om en god katoliks forhold til Guds hellige

Svend Erik Laursen
VVS-INSTALLATIONER
CHR. X'S VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

mor. Af andre afsnit, der fortjener fremhævelse, er værd at nævne et om den Hellige Treenhed og et om næstekærligheden og dens uløselige forbindelse med kærligheden til Gud.

Men ikke mindst er der sande perler at finde blandt aforismerne (kapitlet »Tanker«). Et par eksempler: »Det kommer ikke an på, hvad vi gør, men hvad vi er, og vi er, hvad Gud er i os.« »Red Barnet« kunne med stor fordel nu få et sidestykke i en forening »Red forældrene«. – »Vi lever kun i den lykke, vi skaber for andre.« Man fristes til at fortsætte, men overlader det til de forhåbentlig mange læsere.

Med dette anbefales den læseværdige lille mindebog både til trosfæller og anderledestroende, gedigen til styrkelse og opbyggelse som den er. Udgiversken fortjener tak for den.

Paul J. Reiter

LÆSER- BREVE

Søndag den 17. september var der valfart til Oscarsström i Halland, valfart til Haraldsted i Midtsjælland og retrætedag hos dominikanerne i Nordsjælland.

Det betød, at man måtte give afkald på at deltage i to gode arrangementer, da man som bekendt kun kan være ét sted ad gangen.

Mon der ikke – på et eller andet plan – kunne etableres et nordisk samarbejde for at prøve på at undgå sådanne overlappinger, således at svenskerne kunne komme til Sjælland og danskerne til Halland, når der er mulighed for at træffe trosfæller i større antal.

Betydningen heraf taler for sig selv. Venlig hilsen

R. H. Meldahl

R. I. P.

Vor kære far, svigerfar og farfar

A. W. Stellfeld

er stille sovnet hen.

Arhus, den 24. oktober 1972.

Familien

Begravelsen har fundet sted.

KENDT OG ELSKET

BRODER PAUL FRIES (S.J.)
IN MEMORIAM

(18. sept. 1907–15. juli 1972)

Den 15. juli i år døde Broder Paul Fries kun 67 år gammel, og Vorherre satte dermed punktum for 40 års trofast portnergerning i jesuitternes hus i Stenosgade 4 i København. Det var et hårdt slag for hans medbrødre, men også for alle, der i årenes løb havde lært Broder Fries at kende som det fine og hjertensgode menneske, han var. På sin stille beskedne måde var han med sin naturlige venlighed og hjælpsomhed husets ansigt udadtil, et ansigt, som rummede alle gode træk af medmenneskelighed og forståelse overfor alle, som han kom i berøring med. Vi som havde den glæde at lære Broder Fries nærmere at kende, opdagede hurtigt, at der bag den rolige overflade skjulte sig en egen stille humor, og ingen kunne le mere hjerteligt end Broder Fries af en god vittighed eller en slagfærdig bemærkning, hvad enten den kom fra hans egne medbrødre eller fra hans mange venner uden for huset, som nød at slappe af en lille stund i »Portnerlogen«, undskyld udtrykket, der dog sikkert ville have moret Broder Fries. En samtale kort eller lang med den menneskekloge broder var altid en berigelse og en opmuntring i den grå hverdag. – Vi er mange, som vil savne Broder Fries, afholdt og værdsat, som han var, både uden for og inden for huset, han forstod at gøre brug af sine mange gode evner også på det administrative område. – En god og from mand i dette ords bedste betydning har Vorherre kaldt til sig. Han var en ægte medbroder ikke blot inden for den orden, han livet igennem tjente så trofast, men også overfor alle os, der sørger ved hans, som det synes, alt for tidlige død. – Vi kan ikke tro andet end at den Herre, hvis gode tjener han var her på jorden, har taget vel imod ham i sin himmel, hvor døden er tilintetgjort, og hvor glæden og freden er evig.

Erhardt Schandorph-Bech

**MARIUS
MP
ETERSEN 3**
ER DIT TØJRENTING

4100 Ringsted – Telefon (03) 81 24 64

Fint arbejde – – – Rimelig pris

Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrør?
Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fiak og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gæsmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Arhus N
Telefon 18 98 80
Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUFTE OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersens Eftf. A/S

K. K. Simonsen's eftf.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2801
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Værelse søges

Enlig halvtredsårig katolsk herre søger stort tomt værelse med adgang til tekøkken til 1. januar 1973 hos katolikker i København eller omegn.
Bernhard Noetzell
Hoffmanns Minde, Valby Langgade 117 A
2500 Valby. Telf. 30 13 64

UDNÆVNELSE

MSGR. BALLIN MEDLEM AF
DEN INTERNATIONALE KATOL-
SKE
UDVANDRINGSKOMITÉS
ØVERSTE RÅD

I dagene 27.-29. september fremlagde ca. 60 delegerede, som kom fra 23 lande i hele verden, og hvoraf de fleste er eks-

Sparekassen
for Lyngby og Omegn

- Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby - Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriekningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

BØRNEHAVELEDER

Da vor nuværende leder skal forlade byen, søger vi til 1. januar 1973 en ansvarsbevidst leder til Sct. Nicolaj Børnehaven, Nørregade 61, 6700 Esbjerg. Børnehaven er en selvejende institution normeret til 2 x 20 børn halvdags. Stillingen aflønnes i h. t. socialministeriets cirkulære. Ansøgning bedes sendt til bestyrelsens formand, fru Lina Plichta, Yduns Allé 19, 6700 Esbjerg, telf. (05) 12 69 48 og hos hvem evt. ansøgere kan indhente oplysninger.

perter i udvandringspørgsmål, konklusionerne af deres arbejde på den internationale udvandringskommissions (ICMC) årsmøde i Geneve.

Kommissionens råd, der holdt møde 29. sept., forestod udnævnelsen af to nye medlemmer af ICMC's øverste komité. De nyudnævnte er msgr. Georges Rochcau, Frankrig, og msgr. Knud Ballin, Danmark. Komiteen kommer således for fremtiden til at bestå af syv personer. De øvrige er: James J. Norris, USA (formand), msgr. George M. Crennan, Australien (næstformand), Carlo Tomazzoli, Italien (kasserer), msgr. Claude Mulvihill, Canada, og Friedrich Fröhling, Tyskland.

kens Moder: Hvad betyder Maria for os i dag?»

Man kan deltage i retræten, selv om man først kan komme lørdag morgen.

Pris pr. døgn: På Subiaco - 60 kr., på Pax - 50 kr., inclusive måltider (fra midt på fredag aften til eftermiddagskaffe søndag).

Tilmelding (snarest muligt) til *Suzanne Scavenius, Henrik Hertzvej 2, 2920 Charlottenlund, telf. OR 9251*, som er parat med yderligere oplysninger.

Alle er velkomne.
Med venlige hilsener

Marte Neergaard

40 ÅR

PATER MARTIN BRAUN
40 ÅR

Pater Brauns 40 års præstejubilæum fejredes i Roskilde, søndag den 22. oktober med festmesse kl. 17. Bagefter var der smørrebrød på skolen.

NØRREBRO

SAKRAMENTS-KIRKEN

På et menighedsmøde i Sakramentskirken's krypt torsdag den 23. november kl. 19,30 holder Poul Alyanak et foredrag med lysbilleder om Tyrkiet. Foredragsholderen er tyrk, men taler dansk. Alle er hjerteligt velkomne.

BRØNSHØJ

ST. ANTONI MENIGHED
Følgende lodseddelnumre er udtrykket: 8.029 - 2.147 - 7.800 - 1.699 - 9.453 - 8.520. Sognepræst og menighedsråd takker hjerteligt for al støtte.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 5/11: alm. søndag: Mal. 1,14b (En stor konge...) - 2,2b (indtil... over eder). 8-10. - Salme 130 (131), 1. 2. 3. (R: Vogt min sjæl i fred hos dig, o Herre). - 1. Tess. 2,7b-9. 13. - Mt. 23,1-12.

Mandag d. 6/11: Filipp. 2,1-4. - Lk. 14, 12-14.

Tirsdag d. 7/11: Filipp. 2,5-11. - Lk. 14,15-24.

Onsdag d. 8/11: Filipp. 2,12-18. - Lk. 14,25-33.

Torsdag d. 9/11: *Laterankirkens Indvielse*: Es. 56,1. 6-7 (eller: Ezek. 43,1 -2. 4-7a (indtil... til evig tid)). - Salme 121 (122), 1-5. 8-9. (R:1). - 1.

Kor. 3,9b-13. 16-17 (eller: 1. Pet. 2,4 -9). - Joh. 2,13-22 (eller: Joh. 4,19 -24).

Fredag d. 10/11: Filipp. 3,17-4,1. - Lk. 16,1-8.

Lørdag d. 11/11: Filipp. 4,10-19. - Lk. 16,9-15.

Søndag d. 12/11: 32. alm. Søndag: Visd. 6,12-16. - Salme 62 (63), 2-8. (R: 2b). - 1. Tess. 4,13-18 (eller: 13-14). - Mt. 25,1-13.

Mandag d. 13/11: Tit. 1,1-9. - Lk. 17,1 -6.

Tirsdag d. 14/11: Tit. 2,1-8. 11-14. - Lk. 17,7-10.

Onsdag d. 15/11: Tit. 3,1-7. - Lk. 17,11 -19.

Torsdag d. 16/11: Filem. 7-20. - Lk. 17,20-25.

Fredag d. 17/11: 2. Joh. 4-9. - Lk. 17,26 -37.

Lørdag d. 18/11: Ferialdagen: 3. Joh. 5 -8. - Lk. 18,1-8. - Eller: *S. Peters- og S. Paulskirkernes Indvielse*: Ap.g. 28,11-16. 30-31. - Salme 97 (98), 1-6. (R:2). - Mt. 14,22-33.

Søndag d. 19/11: 33. alm. søndag: Ordspr. 31,10-13. 19-20. 30-31. - Salme 127 (128), 1-5. (R: la). - 1. Tess. 5,1-6. - Mt. 25,14-30 (eller: 14 -15. 19-20).

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 5/11: 31. alm. søndag.

Mandag d. 6/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 7/11: Ferialdag.

Onsdag d. 8/11: Ferialdag.

Torsdag d. 9/11: *Laterankirkens Indvielse*.

Fredag d. 10/11: Ferialdag.

Lørdag d. 11/11: S. Martin af Tours, biskop.

Søndag d. 12/11: 32. alm. søndag.

Mandag d. 13/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 14/11: S. Josafat, biskop og martyr.

Onsdag d. 15/11: Ferialdag. - Eller: S. Albert den Store, biskop og kirkelærer.

Torsdag d. 16/11: Ferialdag. - Eller: S. Gertrud, jomfru.

Fredag d. 17/11: Ferialdag.

Lørdag d. 18/11: Ferialdag. - Eller: S. Peters- og S. Paulskirkernes Indvielse.

- Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 19/11: 33. alm. søndag.

KURSUS I KIRKELIGT ARBEJDE

Pastoralrådets 3. weekendkursus i november.

Lørdag kl. 14-søndag kl. 16

MEDANSVAR OG SAMARBEJDE

Foredrag: *Hvordan bliver Kirken fornyet?* Generalvikar, pastor Lars Messerschmidt.

Kursus: *Det økonomiske medansvar for arbejdet i menighederne* (hvordan får man penge til at slå til? Budget og regnskabsføring i sognene. Problemer omkring kirkebidragsordningen): Revisor A. F. Beyer, pater A. Dekkers (S.J.) rektor Erik Lorensen.

TILMELDINGSBLANKET PASTORALRÅDETS WEEKENDKURSUS III

Dato

Undertegnede tilmelder sig hermed til kurset den 11./12. november i København (N. Steensens Gymnasium) og indbetaler samtidig til kost kr. 25 - eller den 25./26. november i Kolding (Skt. Mikael's Skole) og indbetaler samtidig til kost kr. 25. (Det ikke-ønskede bedes overstreget)

Navn

Stilling

Eventuelle funktioner i kirken

Adresse og tlf.

Tilmelding bedes sendt til:

Katolsk Bispekontor,

Bredgade 69 A,

1260 København K.

Postkonto 1471.

(Postkvitteringen gælder som kvittering for tilmeldingen.)

ORDRUP

SCT. ANDREAS KIRKE

I ORDRUP

Ændring i søndagsmessen:

Fra den 1.1. 1973 bliver tiderne:

Messe kl. 8,30.

Højmesse kl. 10,30.

Børnemesse den første søndag i måneden kl. 9,30.

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Haubevej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læsesalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

FARLIGE KYS

Når man går ud af biografen efter at have set en film, er man sjældent i tvivl om den var god eller dårlig. Efter Henrik Stangerups første film »Giv Gud en chance om søndagen« var jeg i hvert fald ikke i tvivl om kvaliteten. Miljøet omkring en ung folkekirkepræst i et landsbysogn var sikkert fanget ind i en nuancerig, dokumentarisk stil.

Efter at have set »Farlige kys« første gang var jeg noget i tvivl. På en måde er det en mægtig god film, spændende, godt fortalt og med en umiddelbar følelsesmæssig styrke. Alligevel er der scener og billeder, som virker overfladiske eller irriterende. Især har de mange henvisninger til forureningen hverken perspektiv eller betydning for handlingen. Heldigvis virkede den egentlige handling mere overbevisende anden gang jeg så filmen.

Forelskelsen

Birte Kold (Lotte Tarp) er under et skænderi med sin grove og undertrykkende mand, kommet til at dræbe ham. Hun bliver dømt til forvaring på ubestemt tid på Sankt Hans. Her tager den unge psykiater Torben (Erik Wedersøe) sig meget af hende. Men hvad skal han stille op med hende? De mange samtaler og de lange spadsereture er en ringe erstatning for det hun egentlig ønsker: kærlighed. Torben bliver efter nogen tid også blød i knæene. Hans ægteskab er gået i stykker, og blandt de andre læger føler han sig isoleret, fordi han har nogle nye ideer om, hvordan man skal hjælpe patienterne. Forelskelsen bliver gensidig, de stikker af fra hospitalet og oplever en kort lykke sammen.

Handlingen er i sig selv klar nok. Forelskelsen nedbryder alle skranker, men når det kommer til stykket, tør Torben alligevel ikke at leve efter sine følelser. I starten af filmen står han stærkest. Han

er lægen over for patienten. Men senere viser det sig, at Birte er stærkere, fordi hun mere helhjertet tør leve efter sine følelser.

Følelser og film

Menneskets følelser udvikler sig efter andre regler end vores handlinger. Derfor kan følelser godt virke ulogiske eller uforståelige, især når der er forskel på vores følelser og handlinger. Da følelserne ikke altid viser sig klart i handlingerne, kan det være svært at finde ud af, hvad andre mennesker føler, ja somme tider også hvad man selv føler.

Filmmediet har mange muligheder for at udtrykke følelser og kan oven i købet få den forskel frem, der ofte er mellem følelser og handlinger. »Farlige Kys« er et stærkt eksempel på netop denne splitelse. Lad os se på de første scener i filmen.

På det første billede efter forteksterne ser vi Birte sidde og hulke i en sofa. Torben står ved siden af hende og prøver at trøste. Tilskueren fornemmer den alvorlige og sørgelige stemning. Næste scene viser Birtes ankomst til stuen på Sankt Hans. Lyse, kolde farver. Hun vises rundt på afdelingen og kommer alene tilbage til enestuen. Hun stiller sig foran spejlet og betragter nøje sit ansigt. Hendes mund er i ro, men vi hører hende fortælle om det ulykkelige ægteskab og den tragiske ulykke. Først efter et stykke tid skifter billedet, så der bliver overensstemmelse mellem lyd og billede.

På to måder adskiller de første scener i filmen sig fra virkeligheden. For det første brydes tiden, så vi ser begivenhederne i en anden rækkefølge end den, de er foregået i. For det andet stemmer billede og lyd ikke altid overens. Begge virkemidler får os til at lægge særlig mærke til det følelsesmæssige indhold i handlingen.

Patientballet

En af de stærkeste scener fra filmen er patientballet, hvor Torbens tidligere kone pludselig dukker op. Hun byder ham op, og efter den første dans holder hun ham fast, så han ikke kan slippe fra hende. Alle andre har sat sig, musikken tier. Konflikten er tydelig. Birte løser spændingen ved at inklinere for – Torbens tidligere kone. Deres dans udstråler magtkamp. Birte slipper den anden og danser rundt og rundt, indtil hun pludselig falder. Musikken stopper i samme sekund. Ingen rør sig. Til sidst rejser Torben sig og hjælper Birte på benene.

Fra at være skildringen af et kedeligt bal glider sekvensen over i en magtkamp mellem de to kvinder. Ved at isolere nogle få træk hos personerne, lykkes det instruktøren at skabe en glidende overgang fra det realistiske til det symbolske og de rene, intense følelser. Alene for denne sekvens skal man gå ind og se filmen.

Hvorfor er kys farlige?

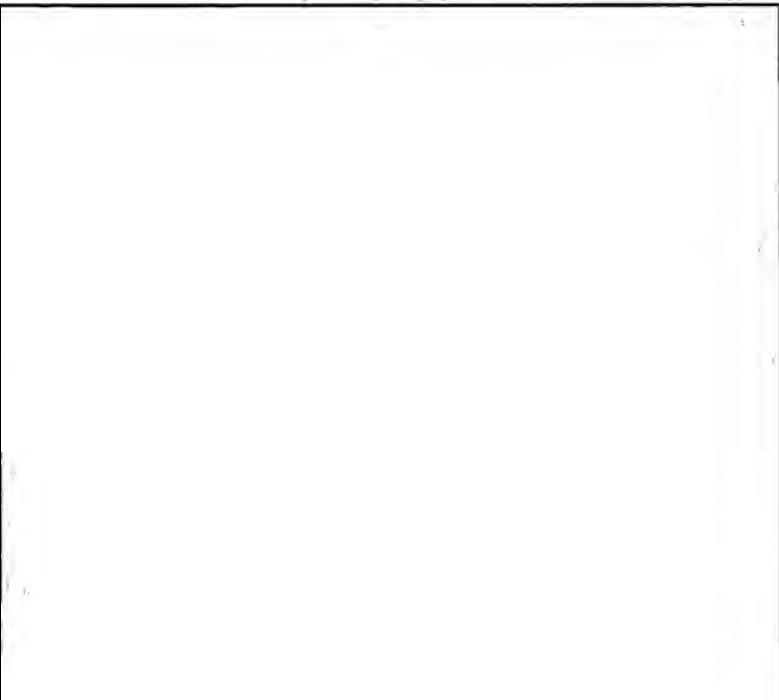
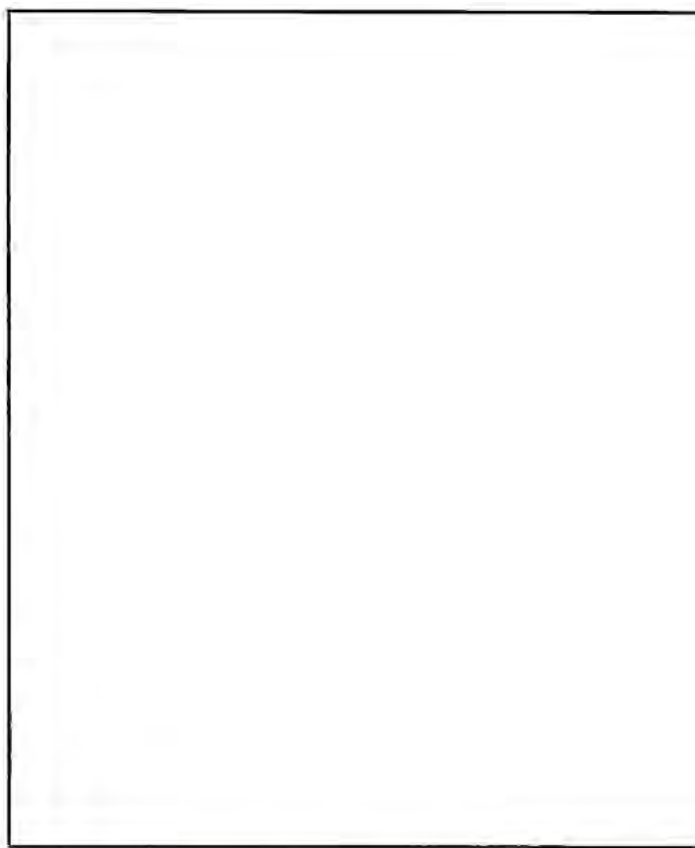
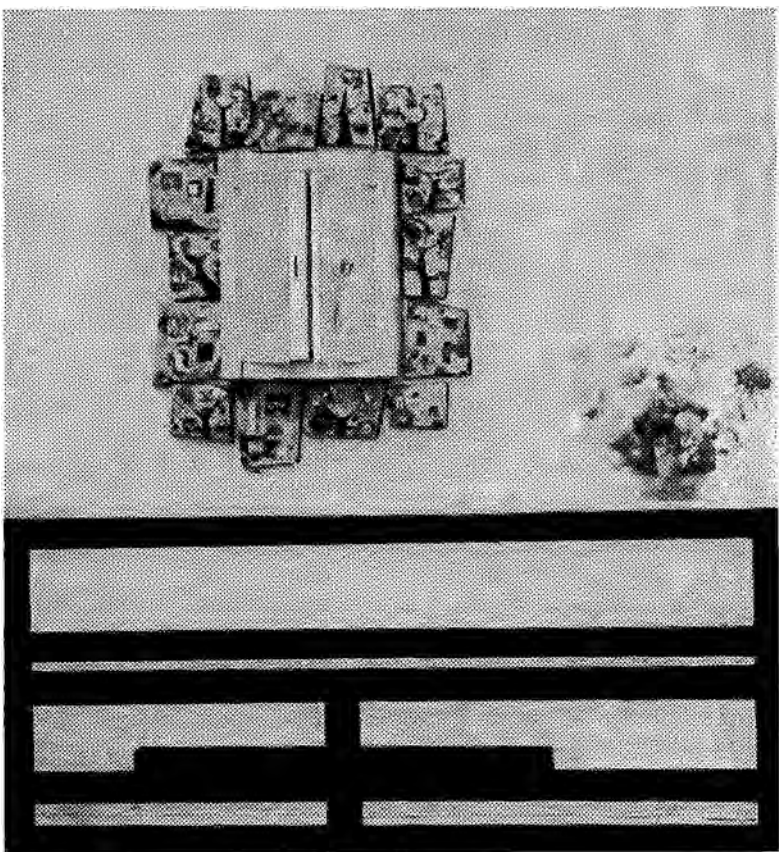
Mange steder i filmen er der forskel på følelserne og handlingerne. Men i kysset eksisterer denne forskel ikke. Derfor virker det så stærkt og afgørende på Torben og Birte. Men det kræver også mere af dem, og i den afgørende situation i slutningen af filmen, tør Torben alligevel ikke at give sig hen. De befinder sig på et mærkeligt loft. Hun hører musik og indbyder ham til dans. Men han hører intet og tør ikke følge hende. På filmens sidste billede ser vi Birte få chok-behandling. Torben har altså tvunget Birte tilbage til hospitalet. Han turde ikke leve efter den kærlighed, som sprænger alle grænser.

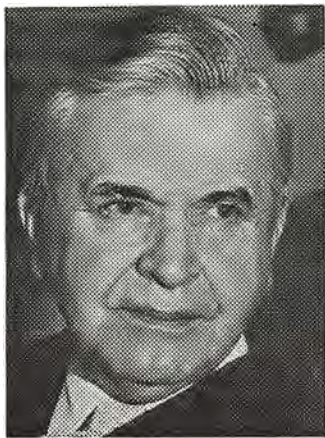
Filmens svagheder bliver der ikke plads til at skrive om, så de er nok ikke så vigtige. *Jakob Frandsen*

21/1972

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

For tiden er de katolske ordener genstand for øget opmærksomhed i den kirkelige diskussion. Det hele begyndte med en erklæring i Vatikansenderen, hvor jesuiterkardinalen Daniélou udtalte, at de religiøse ordener og kongregationer for øjeblikket gennemgik en alvorlig forfaldskrise. Han mente, at den eneste mulige terapi var genoprettelsen af sikre normer, afslutningen af alle eksperimenter og et forbud mod alle publikationer, der udbreder forkerte anskuelser. Ud over dette foreslog Daniélou en adskillelse inden for selve ordenerne. På den ene side ville han have de ordensfolk, som var trofaste mod deres ordensstifters regler, på den anden side dem, som »forråder« dem.

Svaret på denne rystende udtalelse lod ikke vente længe på sig. De ordensfore-satte, som på det tidspunkt var samlet i jesuitternes kurie i Rom, tog kraftigt afstand fra kardinalens diagnose. De afviste med bestemthed, at der kunne være tale om »forfald« i ordnerne. Endvidere sagde de, at eksperimenterne nødvendigvis må strække sig over længere tid. Men først og fremmest tog denne forsamling med jesuitternes generalforstander Arrupe i spidsen stilling mod den af Daniélou foreslåede adskillelse mellem »ortodokse« og »ikke-ortodokse« ordenshuse. Det ville nemlig betyde, at ordenernes enhed kom i alvorlig fare. I visse lande er der allerede til-løb til en sådan splittelse.

Også den østtyske kardinal Bengsch har i Vatikansende-

ren udtalt sig om dette problem. Han sagde bl.a., at det er mærkeligt, at mange katolikker ikke mere har sans for ordensidealet, mens bevidste ateister respekterer ordensfolkenes. »En ordenssøster bliver i reglen ikke hånet af ateisterne, mens det udmærket kan ske i Kirken.« Han gav ligeledes udtryk for betænkelighed over for visse forandringer i ordenslivet, som sker under mottoet: Tilpasning til den moderne tid.

Ordret sagde han: »Hvis kontemplative ordener overvejer, hvilke samfundskritiske funktioner de har, hvis religiøse fællesskaber i stedet for at rette sig efter evangeliet antager gruppedynamikkens eller managementsystemets dogmer, er forståelsen for deres egentlige kald allerede gået tabt.«

Nu må man ganske vist huske på, at kardinal Bengsch taler ud fra sine erfaringer i DDR, hvor Kirken lever under vanskelige forhold, og ordenslivet endnu er intakt. Noget lignende gælder Polen, hvor antallet af ordenskald er stigende.

På den anden side opfordrer Kirken ordenerne til stadig fornyelse. Dette forudsætter imidlertid overvejelser – og eksperimenter. Naturligvis indebærer dette også forkerte skridt, ubetænksomheder og overdrivelser. Det vigtigste er dog, at de enkelte ordenssamfund og de enkelte ordenshuse i fællesskab og ærlighed under Helligåndens inspiration drøfter deres fornyelse, som ifølge sit væsen i første række må være en åndelig fornyelse.

H. Roos S.J.

ET POSITIVT INDTRYK

Det er ikke meningen her at give et direkte referat af pastoralrådsmødet i Århus d. 4. og 5. november. Det vil komme senere, når det officielle mødereferat foreligger. Jeg mener dog, at et mere direkte stemnings- og strømningssbillede, så længe indtrykkene endnu ligger varme i min erindring, det skal De have. Og det især, fordi dette møde var så vellykket.

I Århus oplevede vi et pastoralråd i god form. Jeg havde nær skrevet i topform, men man ved jo ikke, til hvilke højder rådet i fremtiden endnu kan svinge sig op.

Ualmindelig veltillægt og ualmindelig velgennemført må være ordene her. Og æren må vel for en stor del tilskrives forretningsudvalget. Dette udvalgs fem medlemmer – som i deres møder bliver bistået af fire sagkyndige fra bispekontoret med biskoppen i spidsen – har et velgørende fast greb om tingene, og det kan ikke undre, at de – for så vidt de skulle afgå efter tur – alle blev genvalgt efter dette eklatante bevis på kompetence. Det var lidt synd, fordi tanken om at indvælge et medlem, som skulle repræsentere provinsen, i denne situation ikke blev realiseret. Men vi ønsker både forretningsudvalget og os selv til lykke med deres dygtighed.

Hovedårsagen til succesen var vel arrangementerne omkring budgettets længe ventede principielle gennemdrøftelse. Her havde man fundet på at inddele det 42 mand store råd i fire arbejdsgrupper, som ofrede deres lørdagften på en to-timers gennemgang af det forelagte materiale, mens de gjorde sig tanker om de eventuelle løsninger, man kunne foreslå for at bringe bispedømmets klækkelige årlige underskud ud af verden. Dette resulterede om søndagen i en meget gennemarbejdet og sagkyndig debat om mulighederne på dette felt.

Prikken over i'et blev sat af revisor Beyer, som samme søndagmorgen forelagde sine tanker i forbindelse med budgettet. Han påpegede, at kirkens arbejde, og for så vidt alle kirkesamfunds arbejde her i Danmark, principielt er skattefrit. Men i virkeligheden betaler kirken ret væsentlige beløb i skat, beløb, som vil stige i de kommende år. Det er momsens, som er skyld i, at denne kirkebeskatning næsten ubemærket, og antagelig mod lovgivningens ånd, kan ske. Hans forslag om – i samarbejde med andre kirkesamfund – at arbejde for en moms-refusion åbnede et vindue i en ellers temmelig udsigtsløs situation, og der er ingen tvivl om, at tanken vil sætte en kraftig aktivitet i gang.

Også Katolsk Forums forhold blev berørt, både fordi aftalen med den nuværende redaktion udløber pr. 1. januar 1973, og fordi det store tilskud til bladet, som figurerer i kirkens budget, må vække opmærksomhed. Der blev dog – i lighed med tidligere pastoralrådsbeslutninger – vedtaget, at bladet skal fortsætte. En tilførelse af nye medarbejdere blev foreslået, og forretningsudvalget blev bemyndiget til at forhandle herom med den nuværende redaktion. Når disse forhandlinger har ført til et resultat, vil vi omgående orientere vore læsere.

H. van Schaik

INDHOLD

INDTRYK FRA POLEN	4
Biskoppen fortæller levende om det officielle og det personlige.	
ROM – CANTERBURY	6
Forårsstemning og bliden bør på den økumeniske front.	
KIRKEN: EN FÆLLESSAG	7
112 rapporter fra 1200 engelske lægfolk bliver drøftet.	
EVANGELIET OG BEFRIELSE	8
International europæisk studium af både den personlige og den sociale befrielse.	
UDLAND	11
Ungarske bibel-udsendelser, tysk martyr-nonne, Stillehavs-teologi m.m.	
HANDICAP	12
En digterisk reaktion på et møde med handicappede børn. Skal læses flere gange.	
DØDENS BLIK	14
Her bliver med indtrængende fantasi mødet med døden skildret og vurderet.	
VÆRD AT LÆSE	15
Karl Bjarnhofs bog om Niels Steensen er en landvinding.	
HJÆLP TIL SLUM	16
Slummet findes i ... Rom.	
DØBTE HEDNINGER	16
Snoghøj revisited.	
EVANGELIETS KERNE	18
En Benediktinerindes trosbekendelse.	
ÅBENHJERTIG TALE	19
Interview med søster Rosaria, Esbjerg.	
KATOLSK RELIGIONSUNDERVISNING	20
Situationen i Sydsjælland kommer frem på regionalrådsmødet.	
FEST I RØNNE	22
En ny sognepræst indsættes.	
LITURGISK OVERSIGT	23
For dem, der vil følge med.	
OLSEN BANDEN	24
En film, hvor forventningerne indfries.	

*Forsidebillederne:
Tabernaklet i Århus;
biskoppen under sin prædiken dér
for pastoralrådets medlemmer*

KOMMENTAR

Kristne taler ofte om Gud som »Herre over liv og død«, men undertiden spørger man sig selv, om han ikke i stor udstrækning har overladt sit herredømme til mennesket.

Har der nogen sinde været en tid, hvor menneskene ikke havde travlt med at slå hinanden ihjel? Selv da Europa blev kristent, forsøgte man ikke at afskaffe krigen; Kirken nøjedes med at opstille en teori om, hvornår en krig kunne betragtes som »retfærdig«. Dødsstraffen blev forsvaret af katolske teologer før reformationen og derefter af både katolske og protestantiske. Man tvivlede ikke på, at det var en moralsk handling at brænde kættere og hekse. Dødsstraffen blev fortsat flittigt anvendt i de såkaldte kristne lande helt ind i vor tid.

Der er også en positiv side: Mange af de dødbringende sygdomme, som menneskene før i tiden var prisgivet, er kommet under lægevidenskabens kontrol. Vort »herredømme« over liv og død bliver stadig udvidet. Det er allerede kommet så vidt, at der må lovgives om dødsriteriet. Nu skal mennesker bestemme om et menneske er dødt eller ej – og gør det under henvisning til lov af den og den dato, § et eller andet, stk. dit eller dat. Det er en underlig situation, men tilsyneladende uundgåelig, for det er de faktiske forhold, der tvinger samfundet til at tage dette skridt. Har man som kristen noget at indvende?

I den anden ende – livets begyndelse – er sagen mere speget. Da menneskets seksualitet ikke er et blindt instinkt, har opståen af nyt menneskeliv altid til en vis grad været afhængig af menneskets vilje. Dog var der en meget stor usikkerhedsmargen. Denne margen er efterhånden blevet

væsentligt indsnævret, og der arbejdes ihærdigt på at reducere den endnu mere – om muligt til nul. *Burde* det ikke være sådan, når det drejer sig om noget så betydningsfuldt som at sætte et barn i verden, at menneskene skulle være i stand til at træffe en velovervejede beslutning i stedet for at være afhængige af tilfældige ukontrollable faktorer?

Desværre er det åbenbart meget vanskeligere at sikre, at alle forældre, der ønsker børn, får dem, end at opfinde anti-konceptionelle midler. Mange kristne, især katolikker (med pavens rundskrivelse at støtte sig til) er overbeviste om, at sådanne midler er uetiske og derfor (i længden) skadelige for mennesket, men det lykkes dem næppe at standse det arbejde, der gøres for at finde et risikofrit 100 pct. sikkert middel.

Det perfekte middel findes ikke, og selv om det gjorde, er det ikke sikkert, at vi ville slippe for det pinlige problem, der hedder: abortus provokatus. Vi får vel snart såkaldt »fri« abort her i landet. Det er ganske vist ikke muligt med videnskabelig nøjagtighed at angive tidspunktet for det nye livs begyndelse, men på det tidspunkt, hvor graviditeten konstateres, og der tænkes på abort, er der ikke spor af tvivl om, at det er menneskeliv, det gælder. Også ved abort udøver menneskene »herredømme« over liv og død. I modsætning til spørgsmålet om dødsriteriet er der en kraftig kristen opinion angående abort: Man er imod. Desværre er de argumenter, der fremføres af kristne i den offentlige debat, ofte usaglige eller lidet overbevisende. Der er brug for en grundig overvejelse af, hvad vi egentlig mener, når vi taler om Gud som »Herre over liv og død«.

L. O. D.

INDTRYK FRA POLEN

af H. L. Martensen

Kardinal Wyszyński og biskop Martensen

Der består mange bånd mellem den danske katolicisme og Polen. En stor del af vore katolikker stammer fra de mennesker, som i begyndelsen af dette århundrede indvandrede hertil. Forskellige sogne i Danmark blev grundlagt og kirker bygget på grund af denne indvandring. Polske katolikker har således på en væsentlig måde været med til at opbygge vor hjemlige katolske kirke. Også i de senere år er disse gamle bånd blevet fornyede.

Overalt, hvor jeg kom frem i Polen, blev jeg modtaget med en hjertelighed, som jeg følte ikke gjaldt mig alene, men hele vor katolske kirke i Danmark. Symbol herpå blev først og fremmest mit besøg hos kardinal Wyszyński. Allerede dagen efter min ankomst blev jeg modtaget til middag hos kardinalen. Med stor venlighed lyttede han til mine anliggender, – det er jo mit håb, at vi fra Polen vil kunne få nogle ordenssøstre hertil – dels til nogle af de ordener, der allerede længe har virket her, såsom Elisabethsøstrene og Hedvigsøstrene, og dels til at grundlægge ny ordensfællesskaber herhjemme, således som det allerede er sket på Amager, hvor 5 polske Mariasøstre fra Debiza hjælper ved kirken og plejehjemmet.

Warszawa

Rejsen begyndte og endte i Warszawa. Det er en by, der bærer minder fra fortiden, og som samtidig er kendetegnende for det Polen, som vokser frem i dag, og som også vil præge fremtiden. Særligt indtryk gjorde den venlighed, jeg mødte overalt – lige fra lufthavnens personale og politiets paskontrol til almindelige mennesker på gaden. Af og til havde jeg en mærkværdig fornemmelse af, at folk gennemsnitlig var i bedre humør, end man normalt er det i Danmark . . . Måske bidrager det også til at gøre en befolkning lykkelig, når den er klar over, at den befinder sig midt i et storslået genopbygningsarbejde. Og det er tilfældet i Polen. Især i Warszawa finder man endnu spor af krigens rædsler. Langt størstedelen af byen var lagt totalt øde ved krigen, og befolkningen var dalet til omtrent en tiendedel. Nu er næsten alt bygget op igen. Mange steder på gaderne ser man mindetavler over folk, der blev henrettet eller dræbt under krigen, – især under opstanden gik det grusomt til. Næsten alle mennesker i 40-årsalderen eller derover har hæslige krigserindringer.

I Warszawa førte jeg – foruden med kardinalen – samtaler med biskop Dabrowski, sekretær for den polske bispe-

konference og særlig ansvarlig for alle ordenssøstre i Polen; desuden med provincialen for redemptoristerne, for franciskanerne og for jesuitterne; og endelig med forstanderinderne for forskellige søsterordener. I særdeleshed kontaktede jeg i Warszawa Elisabethsøstrene og de ursulinerinder, der i Danmark har et kommitet ved den apostoliske delegation i Vedbæk.

Maximilian Kolbe

Ikke så langt uden for Warszawa ligger Niepokalanow. Her findes en hel lille klosterby, som blev grundlagt af franciskanerpateren Maximilian Kolbe, som blev saligkåret i Rom for godt et år siden. Denne saligkåring har spillet en stor rolle for polsk katolicisme. Pater Kolbe blev den skikkelse, der i folks bevidsthed illustrerer bjergprædikenens bud om at overvinde det onde med det gode. Sammen med franciskanernes provincial besøgte jeg klosteret og så det værelse, hvor pater Kolbe havde levet. Jeg spiste til aften sammen med munkene i den kæmpestore, men enkle og fattige spisesal. Senere under rejsen besøgte jeg også koncentrationslejren Auschwitz og dens berygtede dødsbarak. Da nogle fanger var blevet udpeget til at blive spærret inde i den kælder, hvor man lod de ulykkelige sulte og tørste til døde, meldte pater Kolbe sig frivilligt i en andens sted – en familiefader, som sidste år var med til stede ved saligkåringen i Rom.

Teologistudiet i dag

Med særlig interesse besøgte jeg jesuitternes studiehus i Warszawa. Jeg så det store bibliotek med over 200.000 bind. Selv om teologien i Polen ikke går fuldstændig de samme veje som i Vesteuropa og i USA, mærker man en udpræget interesse for udviklingen andre steder. Jeg var også glad for at konstatere, at der på tidsskriftreolen lå tidsskrifter fra både Frankrig, Tyskland, Italien og andre lande.

Senere på rejsen havde jeg lejlighed til også at træffe redemptoristernes prætestuderende i Tuchów. Her fandt jeg den samme muntre stemning og den samme koncentration om de teologiske spørgsmål, som jeg mindes fra min egen studietid for 15–20 år siden.

Rundrejsen gennem Polen

Jesuitternes provincial i Warszawa havde givet mig et virkelig godt tilbud. Han stillede en bil og en lægbroder som chauffør til min rådighed for hele rejsen. Uden dette havde det ikke været muligt for mig at besøge så mange steder på så kort tid. Rejsen gik gennem Łódź, Wrocław, Opole, Czeszochowa, Gliwice, Katowice, Krakau, Tarnów, Tuchów, Debica. Derefter tilbage fra Tuchów over Krakau

til Warszawa. Jeg var en uges tid undervejs. Pater Grzelak, som rejste sammen med mig, havde planlagt rejsen i alle enkeltheder, og han havde en utrolig evne til hele tiden at få alt til at lykkes godt og få de forskellige arrangementer og samtaler til at passe ind i en god rækkefølge. Overalt, hvor jeg kom frem, var der nemlig mange mennesker at tale med – biskopper, ordensforesatte, søsterkommuniteter og deres forstanderinder.

Redemptoristpaterne i Polen har i de senere år sendt ikke mindre end 4 præster til Danmark. Det var derfor en given sag, at jeg under min rejse søgte ganske særlig kontakt med redemptoristerne. Det var en oplevelse at besøge deres huse og studiesteder og at få indblik i deres måde at leve og arbejde på.

I øvrigt prædikede jeg ikke mindre end 4 gange under rundreisen. Det foregik da ved, at pater Grzelak oversatte sætning for sætning. De fleste samtaler førte jeg også med pater Grzelak som tolk. Jeg fandt, at det var en udmærket måde at føre samtaler på, – man får tid til at tænke sig lidt om mellem sætningerne.

Ordenssøstre

Hovedstationer på rejsen var hos Elisabethsøstre i Wroclaw og hos Hedvigsøstre i samme by; Hedvigsøstre i Katowice; Mariasøstre i Debica. Overalt fandt jeg en udpræget optimisme hos søstre. Flere steder sagde de: »Vi har aldrig haft så megen tilgang som i de sidste tre år!« De store institutioner – skoler og hospitaler – har staten for det meste overtaget. Enkelte store institutioner sørger søstre dog endnu for: hjem for åndssvage og handicappede børn og hospitalsafdelinger for uhelbredeligt syge. Men ellers er søstre blevet spredt i mindre grupper (hvilket dog i Polen stadig vil sige 15–20 søstre!), som gør mere direkte tjeneste i sognene, og som især hjælper med katekismusundervisningen. Overalt mærkede jeg, hvordan der gøres en stor indsats for søstrenes uddannelse. Næsten alle får en god skoleuddannelse og forskellige videreuddannelser. Især er der mange steder oprettet kateketiske institutter, hvor søstre kan få kyndig forberedelse til deres senere gerning i sognene. Denne erindring følger mig fra søstrenes huse: latter og sang og en ukuelig optimisme og vilje til at arbejde for Kristi sag.

Czestochowa

Czestochowa er Polens store valfartssted og landets religiøse midtpunkt. Mange betydningsfulde tildragelser i landets lidelsesfulde historie har fundet sted her. Mærkeligt er det for en dansker at se de mange billeder i klosterborgen – for klosteret, hvori Mariahelligdommen findes, er nærmest en gammel fæstning – hvor

det er fremstillet, hvorledes svenskerne i religionskrigenes tid prøvede på at ødelægge og indtage Czestochowa. Undertiden spørger man sig selv, om Gud har ladet Polen lide så meget gennem århundrederne, for at den kristne tro skulle blive ved med at leve og brænde?

Mariabilledet i Czestochowa med skrammerne hen over Guds Moders ansigt er som et symbol på denne historie. Skrammerne opstod, engang billedet havde været røvet. Senere lod man dem sidde fremfor at reparere dem væk. Folkets korsvej afspejles i Marias ansigt.

Hver sommer kommer der titusindevis af pilgrimme hertil. Mange vandrer til fods den mere end 200 kilometer lange vej fra Warszawa. Denne pilgrimsgang tager otte dage.

I år afholder kirken i Polen »ungdommens år«. Det fejres bl.a. ved, at der hver eneste nat hele året igennem kommer en katolsk ungdomsgruppe til Czestochowa

for at tilbringe hele natten i bøn foran Guds Moders billede. Jeg var selv sammen med en sådan ungdomsgruppe en del af natten, mens jeg var i Czestochowa. Det var den smukkeste oplevelse på hele rejsen. De unge begyndte deres bøn klokken 22. Der blev læst op af Bibelen og holdt meditation. Der blev sunget salmer og bedt rosenkrans. Ved midnat kom en præst og læste messe. Derefter fortsatte de unge deres fælles bøn, helt indtil morgemesserne skulle begynde.

Selv blev jeg ikke hele natten i nådekapellet. Et kvarter over et forlod jeg de unge, idet jeg først gav dem velsignelsen. De unge gav mig et ubeskriveligt smil til farvel. Jeg lagde ikke mærke til de ønkede ansigter, og jeg ville ikke kunne kende en eneste af dem igen. Det var, som om deres smil kom fra ét eneste ansigt – et smil, der var som en bønnehørelse. Guds rige var et øjeblik ganske nær.

Madonna-billedet fra Czestochowa

ROM - CANTERBURY

KARDINAL WILLEBRANDS
I LAMBETH PALACE

Kardinal Willebrands har for nylig som den første katolik siden reformationen fejret messen i kapellet i Lambeth Palace under et 3-dages besøg hos ærkebiskoppen af Canterbury, dr. Michael Ramsey, som selv overværede den historiske messe, skriver det engelske blad *Catholic Herald*.

Besøget er en begivenhed af stor betydning for forholdet mellem anglikanere og katolikker.

Samtalerne mellem kardinalen og ærkebiskoppen var af uformel karakter, og hovedemnet var så vidt vides arbejdet i den internationale kommission af anglikanere og katolikker, som for nylig holdt sit fjerde møde i Gazzada i Norditalien.

Da kardinal Willebrands kom til Heathrow lufthavn fra Rom, var han blandt flere andre ledsaget af bispesynodens generalsekretær, biskop Wladyslaw Rubin. Han blev i lufthavnen modtaget af den anglikanske biskop William Chadwick af Barking og den apostoliske delegat, ærkebiskop Domenico Enrici.

Den 63-årige kardinal Willebrands spiste frokost sammen med ærkebiskop Enrici, før han begav sig til Lambeth Palace, hvor han blev modtaget af ærkebiskop Ramsey. Senere på dagen gik han til aftengudstjeneste i Westminster Abbey og begyndte derefter sine samtaler med ærkebiskop Ramsey.

I et foredrag i den store sal i Lambeth Palace dagen efter sin ankomst talte kardinalen om forholdet mellem de to kirker.

Han skitserede, hvordan dette forhold havde udviklet sig, siden pave Johannes i 1959 havde bebudet afholdelsen af det andet Vatikankoncil, og udtalte, at det arbejde, der indtil nu er udført af de to kirkers fælles kommission, har »givet anledning til nyt håb«.

Kardinalen bemærkede, at den fælles kommission nu er begyndt at studere embedets teologi, og han sagde i denne forbindelse:

»Det er mit personlige håb, at kommissionens medlemmer ikke vil fordybe sig i fortiden for fortidens egen skyld,

men at de vil prøve på at finde ud af, om katolikker og anglikanere i dag med god samvittighed kan bekende den samme tro på præstevielsens sakramente«.

Senere i foredraget sagde kardinalen: »Hvis Gud i sin nåde nogen sinde skulle skænke os enhed eller fuldt fællesskab – som paven udtrykker det: 'Kristi families sande fællesskab, fællesskab om præstedømme og ledelse, de helliges samfund i kærlighedens frihed i Jesu ånd', hvis dette fuldstændige fællesskab skulle blive os skænket, må det være organisk, men det behøver ikke at være en organisatorisk enhed.

Der har altid eksisteret en – stiltiende eller udtalt – angst for, at enhed med Rom skulle betyde organisatorisk enhed, tab af ens egne karakteristiske traditioner og et åg i form af et fremmed og ensrettet styre.

Konsekvensen af dette var ganske naturligt modvilje mod en genforening. Jeg tror, at det til overflod er blevet klart, at en sådan form for enhed ikke skaber en kirke.

Vi kender sætningen 'forenet, ikke absorberet' fra Malines-samtalerne.

Det andet Vatikankoncil har adskillige steder udtalt sig både klarere og mere udtrykkeligt om dette punkt – i den dogmatiske konstitution om kirken, i pastoralkonstitutionen om kirken i verden af i dag, i dekretet om økumeni, i dekretet om kirkens missionsvirksomhed og i erklæringen om religionsfrihed, og overalt i disse tekster kan vi finde overbevisningen om, at kirkens enhed er en realitet, der er hævet over enhver menneskelig evne til at organisere, og at den med sin hellighed, sin katolicitet og sin apostolicitet er en Guds gave, der ikke så meget er et produkt af menneskelig dygtighed, som den er en del af kirkens mysterium.

I dekretet om økumeni er den velkendte aforisme 'Enhed om det væsentlige, frihed i det tvivlsomme og kærlighed i alt' omskrevet på følgende måde: 'Samtidig med, at enheden om det væ-

sentlige bevares, skal alle medlemmer af kirken i overensstemmelse med det embede, de hver især har fået overdraget, bevare deres frihed og selvstændighed, hvad angår de forskellige former for åndeligt liv og kirketugt og de forskellige liturgiske ceremonier, og endda hvad angår den åbenbarede sandheds teologiske formulering. I alt dette skal kærligheden råde.'«

Kardinalen mindede om, at han i en tale i forbindelse med bedeugen for de kristnes enhed i Great St. Mary's Church i Cambridge i 1970 havde uddybet begrebet »typen på en kirke« og muligheden for, at der kunne eksistere mange sådanne typer inden for fællesskabet i den ene og eneste Kristi kirke.

»Jeg citerede i denne sammenhæng det andet Vatikankoncil, som med sin autoritet underbygger denne tanke ved at sige: 'Det guddommelige forsyn har ordnet det således, at forskellige kirker, som er grundlagt forskellige steder af apostlene og deres efterfølgere, i tidens løb er smeltet sammen til flere organisk forenede grupper, som, samtidig med at de har bevaret enheden i troen og den ene guddommelige indstiftelse af den universelle kirke, har deres egen kirketugt, deres egne liturgiske skikke og deres eget teologiske og åndelige arvegods.'

Den tanke, der kommer til udtryk i denne tekst og dens mere almene opfattelse af typen på en kirke, standser så afgjort ikke ved den rene og skære organisation, idet begrebet kirketype ikke bare omfatter den rent ydre organisation, men også elementer, der angår den enkelte kirkes liv.

Frygten for ensretning rækker ud over den rene og skære organisation og berører alle de elementer, der udgør den enkelte kirkes liv og traditioner. Jeg håber, at det, jeg har sagt, på en eller anden måde vil være med til at udrydde en sådan frygt, hvor den stadig måtte findes.

Men selv om det ikke er ensretning, det drejer sig om, og en sådan ensretning ikke engang er ønskelig, må der være noget, der skaber den sande enhed. Det andet Vatikankoncil talte om 'forskellige organisk forenede kirker', og paven taler, som vi lige har set, om 'Kristi families sande fællesskab'.

Vi har vore vanskeligheder med hensyn til organisation, ensretning og typologi. Jeg vil ikke påstå, at de ikke er reelle, men det er givet, at de ikke er de største eller de mest alvorlige.

Organisk enhed vil sige enhed i Kristi legeme.

Organisk enhed hviler på troen.

Roden til vore splittelser ligger i det, der skulle være kilden til den organiske enhed, enheden i Kristi legeme eller familie, dvs. i troen.

Vi er stadig skilt fra hinanden i tros-

sager – det er stadig på det punkt, vi har vore største vanskeligheder, og eftersom troen ligger 'i Guds hånd', skal det være vor mest brændende bøn, at vi må blive ført tilbage til troens enhed.

En dåb skulle føre til én tro. Eftersom det er teologernes opgave at forklare troens indhold, så 'I altid kan være rede til at forsvare den over for enhver, der opfordrer jer til at gøre rede for det håb, der er i jer', tager vi med taknemmelighed imod enhver indsats fra teologernes side for enhedens sag.

Eftersom troen først og fremmest er en

nådig og barmhjertig gave fra vor himmelske Fader, vil vi være 'enige og udholdende i bønner' ligesom 'kvinderne og Maria, Jesu moder, og hans brødre', da de afventede Helligåndens komme – så vil vor bøn være ét med Kristi egen ypperpræstelige bøn.»

Inden kardinal Willebrands, som havde været i England flere gange før, forlod Lambeth Palace, gav han en pressekonference sammen med ærkebiskop Ramsey, hvorefter han boede et par dage hos ærkebiskoppen af Westminster, før han tog tilbage til Rom.

Mange af grupperne mente, at præsterne havde for meget administrationsarbejde, og i rapporten hedder det om dette: »Det rigtige mødested for en dialog er tilsyneladende husmessen. Man kan ikke komme uden om den fornemmelse, at det alt sammen er en del af et meget større problem om, hvad man mener med den lokale kirke.«

En kvantitativ analyse af grupperapporterne viste, at lægfolket »tilsyneladende føler, at deres præster ikke er parat til at dele ansvaret med lægfolket og vise dem tillid.«

»Lægfolket synes også, at sognepræsterne i mange tilfælde er alt for enevældige over for deres kapellaner« og over for lægfolket. Præsten betragtes snarere som »menighedens formand eller leder end som dens stifter.«

Videre hedder det i rapporten: »Næsten alle grupperne er af den opfattelse, at meget af det arbejde, præsterne nu gør, kunne og ville blive gjort af lægfolk, hvis præsterne bare ville have tillid til dem og ikke prøve på at gøre alting selv.«

Mod præsteseminarierne rettedes den kritik, at de afskærer studenterne fra det virkelige liv, hvor de senere skal arbejde, ligesom grupperne ønskede at få mere at vide om uddannelsen på seminarierne.

Juniorseminarier kunne ikke accepteres, og man mente, at der burde lægges større vægt på opøvelsen i sjælesorg.

Goodwill

Rapporten slutter med følgende konklusion: »Svarene viste trods flere kritiske kommentarer, at der eksisterer en umådelig goodwill over for præsterne. De lægfolk, der har udarbejdet den, ønsker at hjælpe deres præster, selv om mange af dem føler, at de ikke vil give dem lov til det.«

En sociolog, fr. Graham Dann, og et hold studenter ved det engelske kollegium i Rom har foretaget en kvalitativ og kvantitativ analyse af de 112 rapporter.

Der var et stort antal akademikere mellem dem, der havde ydet deres bidrag til rapporterne, men da grupperne varierede i alder fra 14 år og opefter, betragtede fr. Dann resultatet som stort set repræsentativt.

Dette synspunkt støttedes yderligere af den »fundamentale lighed i svarenes indhold og tendens« trods gruppernes forskelligartede karakter.

Projektet blev sat i gang på et tidspunkt, da den nationale præstekonference endnu ikke var grundlagt, og det antydes i rapporten, at der nu er mulighed for at foretage en tilsvarende undersøgelse, hvor præsterne får lejlighed til at lufte deres syn på lægfolkets plads i kirkens sendelse.

KIRKEN: EN FÆLLESSAG

LÆGFOLKET ØNSKER, AT
PRÆSTERNE SKAL VÆRE MERE
TILNÆRMELIGE

Den britiske lægmandskommission siger i en rapport, at lægfolket mærker, at præsterne ikke er indstillet på at have tillid til dem, og at det andet Vatikan-koncilis dekret kun med besvær føres ud i livet i England og Wales, skriver *Catholic Herald*.

Denne opfattelse deles af mange af de 112 grupper, omfattende over 1.200 katolske lægfolk i England og Wales, der har bidraget til forberedelsen af en drøftelse af præsterens liv og arbejde.

I den 35 sider lange rapport med titlen »Kirken: Præsterne og lægfolkets fælles sag« kan man finde udtalelser, der støtter det frivillige cølibat, pastoring af et område ved et hold af præster, der bor sammen, samt gruppe- og familiermesser.

Under en vidtgående drøftelse af cølibatet – et af de emner, der var på dagsordenen for de seks møder – antydedes det, at »gifte diakoner var blevet indført 'som en slags sideindgang' for dem, der gerne ville gifte sig«.

Et stadig tilbagevendende tema var ønsket om, at præsterne skulle være mere tilnærmelige – især for kvinder, »som gennemsnitspræsten som regel affærdiger uden videre«.

Cølibatet

Kun 23 pct. af mødedeltagerne var imod gifte præster, og 53 pct. var gunstigt indstillet over for den tanke, at præster-

nes cølibat skulle være valgfrit, men meningerne var delte, idet 24 pct. gjorde sig til talsmænd for visse begrænsninger. De fleste mente, at hvis cølibatsløftet først var aflagt, skulle det også holdes.

Den største fordel ved at have gifte præster var, mente man, at de bedre ville være i stand til at forstå folks problemer.

På forespørgslen om, hvorvidt det var præsten, der skulle skabe menigheden, var de fleste usikre med hensyn til, hvordan menigheden skulle defineres. Alle grupperne gik ind for flere forskellige sammensætninger af menighederne, løsning af fælles opgaver sammen med de andre kirker, husbesøg af præsterne og opdeling i mindre sogne.

»Mange mennesker føler for øjeblikket, at præsterne ikke er tilstrækkeligt til disposition for dem,« hedder det i rapporten.

Med hensyn til spørgsmålet om præsten som sognets inspirator »er det altovervejende indtryk det, at de fleste præster forsømmer at tage den mest elementære menneskelige kontakt med de almindelige katolikker,« står der videre i rapporten.

En femtedel af grupperne talte om en »kasteadskillelse« mellem præsterne og de almindelige troende, og mange mente, at »præsterne gængse levevis har en tendens til at gøre dem isolerede og berøve dem kontakten med livet omkring sig. Tilsyneladende omgås de kun præster.«

EVANGELIETS FORKYNDELSE OG MENNESKERS BEFRIELSE

var emnet for Det europæiske Forum for de nationale lægmandskomiteers møde i Luino 1.-3. september 1972.

Vi er ét; men vi er ikke ens

»Må jeg have lov til at stille Dem et uhøfligt spørgsmål?« Det er den rare irske chefdelegerede, Mr. Cosgrave, der henvender sig til mig, og da jeg venligst giver min tilladelse til dette, kommer spørgsmålet: »Ved De, hvad en pornoforretning er?«

Virkelig et forbløffende spørgsmål at få stukket ud i St. Pauls Brødrenes re-trætehus i Luino i Norditalien ved mødet for *Det europæiske Forum for de nationale Lægmandskomiteer*. Mr. Cosgrave så både forbavset og samtidig lettet ud, da jeg betroede ham, at selv om jeg naturligvis ved, hvad en pornoforretning er, så har jeg ikke været inde i en og forventer heller ikke at komme det.

Næste dag gengældte jeg »uhøfligheden« ved at spørge to irske damer, om det var rigtigt, hvad jeg havde ladet mig fortælle, at ethvert salg af svangerskabsforebyggende midler var forbudt i deres land – også når det slet ikke drejede sig

om medlemmer af den katolske kirke. Også jeg blev lettet, da det viste sig, at skønt Irlands lov stadig er sådan, så ønskede i hvert fal disse to, at den måtte blive ændret.

Det var denne nære menneskelige kontakt, denne mulighed for at drøfte alt muligt med hinanden, der var det allerstørste udbytte af dette møde. Denne nære kontakt, der ind imellem kunne være ret så smertefuld, for at være europæer og at være katolik er på ingen måde ensbetydende med at være ens i tankegang og synspunkter; men måske er netop denne smerte den baggrund, der får *vor sande enhed* i tro, håb og kærlighed til at træde så stærkt frem.

Det var det første møde, som *Det europæiske Forum for de nationale Lægmandskomiteer* holdt, efter at det var blevet stiftet i Innsbruck i 1970 i forlængelse af Den internationale Lægmandskongres, der var blevet holdt i Rom i 1967. Mødet afholdtes 1.-3. september, og deltagerne, der var i alderen

fra seksten til et par og halvfjerds, kom fra 20 forskellige lande, fordelt på 22 delegationer, da Belgien havde både en flamsk- og en fransk-talende delegation (pudsigt nok talte begge delegationers medlemmer fransk det meste af tiden), og Polen var repræsenteret af både en delegation fra Polen og af en for eksil-polakker.

Foruden de forskellige landes delegationer deltog også enkelte gæster i Forums møde.

Fra Lægmandskoncilet i Rom deltog under hele mødet hr. *Micczlaw de Habischt*, der er sekretær for europæiske anliggender.

Præsidenten for de europæiske bispekonferencer, ærkebiskoppen af Marseille, *monsignore Roger Etchegary*, deltog i mødet et par dage og holdt et foredrag om arbejdet i den europæiske bispekonference og besvarede derpå spørgsmål fra forsamlingen, hvor det snart viste sig, at ærkebiskoppens svar udmærkede sig ved større diplomati end forsamlingens spørgsmål.

Vicepræsidenten for den pavelige kommission »*Justitia et Pax*«, *monsignore Ramon Torrella*, var også kommet til stede og holdt et foredrag om sit arbejde og om de overordentlig store vanskeligheder, det er forbundet med. Det er ikke let at frigøre de rige nationer for deres egoisme. *Monsignore Torrellas* foredrag dannede en god baggrund for mødets tema:

Evangeliets forkyndelse og menneskers befrielse

For at forsamlingen kunne have et fælles teologisk udgangspunkt holdt *P. Paul Valadier S.J.* (Paris) indledningsforedraget netop over dette emne; det var et uhyre tankevækkende og berigende foredrag, hvis hovedpunkter forsøges gengivet:

Befrielse og frihed er to vidt forskellige begreber. Ifølge vesterlandsk tradition er frihed en menneskeret. Befrielse derimod forudsætter, at der er hindringer, der må overvindes, før denne frihed kan realiseres.

En sådan befrielsesproces har været permanent i hele menneskehedens historie: Befrielse for sult, tørst, sygdom, epidemier og andre farer er simpelt hen en forudsætning for enhver civilisation. I vor moderne vestlige verden er det imidlertid ikke længere kun fysisk overlevelen, vi kæmper for; vi har nu mulighed for at ændre forholdene i verden gennemgribende. Men der er den store fare, at enhver frigørelse kan føre til nye former for slaveri; vor frigørelse kan føre til, at andre lænkebindes endnu mere i sult, ufrihed og nød.

Denne befrielsesproces, der er så gammel som menneskehedens historie, er også vi kristne kaldede til at medvirke i,

for det er menneskets medvirken til sin egen fuldendelse, til – som skabt i Guds billede – at deltage i skabelsesprocessen, og denne proces må fortsætte så længe menneskehedens historie fortsætter. Der er store farer forbundne hermed: Politiske systemer indfører ofte ufrihed, vold og terror i befrielsens navn.

Den kristne ved, at enhver sand befrielse begynder – efter at døden er overvundet – i erkendelsen af ham, der er livet. Herfra stammer den kristne skepsis over for enhver »befrielses«myte, der kun vil slavebinde mennesker yderligere.

Evangeliets forkyndelse bringer den sande befrielse: Budskabet om, at Ånden virker her og nu, og at Guds Ord slutter sig til menneskehedens vandring gennem hele historien – og stadig slår følge med os.

Menneskehedens slavebundethed har sin oprindelse i synden, der simpelt hen er »antihistorie«, alt det, der får historien til at gå i stå. Synd, det er at vægre sig ved at deltage i skabelsen, at holde fast ved sine egne interesser og privilegier. Alt skabende og forløsende i menneskehedens historie er afhængigt af, at man giver afkald på sine egne privilegier og stiller dem i andre menneskers tjeneste.

Denne nye dimension i historien, at give afkald på sit eget, Kristi efterfølgelse er ikke noget, der blot sker i det enkelte menneskes indre, – det sker i menneskers seksuelle, økonomiske, politiske, sociale og kulturelle liv, hvor mennesker er kaldet til at give afkald på egne interesser og privilegier til fordel for de andre.

Det ville nu i arbejdsgruppernes drøftelser være rimeligt at tage med ind i overvejelserne:

Hvordan kan kirken være et håbets tegn i menneskehedens historie?

Hvordan kan kirken i et bestemt folk vise, at den er til stede og solidarisk med netop dette folk i dets bestræbelser for at befri mennesker?

Skal kirken især virke ved en kritisk holdning eller ved en konstruktiv deltagelse i netop dette folks befrielsesbestræbelser?

Drøftelserne i arbejdsgrupperne

7 arbejdsgrupper, hver på 6–12 personer, fordelt efter sprog: engelsk-fransk, engelsk-tysk og fransk-tysk, skulle nu i gang med deres drøftelser. Foruden P. Valadiers teologiske oplæg havde arbejdsgrupperne også et godt og sagligt arbejdsgrundlag. Inden mødet var der udsendt spørgeskemaer til alle de deltagende lande, hvor man udbad sig bestemte oplysninger om kirkens stilling og da specielt lægmandsarbejdets stilling i det pågældende land, og desuden havde man bedt Danmark, Polen, Portugal, Schweiz og Tyskland om hver at levere

en fyldigere afhandling om forholdene i deres lande, der katolsk set er ret så forskellige. Naturligvis kunne der ikke blive tale om en udtømmende redegørelse for kirkens problemer i disse lande. Portugal havde f.eks. valgt at behandle ét stort problem for kirken i Portugal: Den store emigration af portugisiske fremmedarbejdere til andre lande – og kirkens ansvar både for de emigrerede og for den i Portugal tilbageblivende familie.

Man havde foreslået arbejdsgrupperne, at de skulle behandle følgende 3 spørgsmål:

1. Når man i Deres land taler om at »befri mennesker«, hvad mener man så med det?

2. Hvilken forbindelse ser De mellem bestræbelserne for at befri mennesker som defineret i spørgsmål 1 og kirkernes forkyndelse af Jesus Kristus som Frelser?

3. Hvordan deltager Deres nationale lægmandsorganisation (eller hvad man i dens sted har i Deres land) som sådan i disse bestræbelser for at forkynde det glade budskab, der vil befri alle mennesker?

Der blev i alle arbejdsgrupper arbejdet sagligt og med stort personligt udbytte for deltagerne. Det er sandelig sundt en gang imellem at se ind ad andres vinduer; ens egne forudfattede meninger har godt af at blive taget op til revision ud fra andre kristnes helt andre forudsætninger.

Arbejdsgruppernes ledere prøvede at nå frem til visse konklusioner (man havde endda nedsat en »konklusions-komité« med dette formål for øje). Imidlertid besluttede man på plenarmødet den sidste dag, at man ikke ville »udsende« disse konklusioner, da Forum er et forum for drøftelser og ikke et beslutningsdygtigt organ. Alligevel kan det måske have interesse for Katolsk Forums læsere at høre lidt om, hvilke almene konklusioner, man mente at kunne drage.

Det er vigtigt at lægge mærke til, at over halvdelen af arbejdsgrupperne ønskede at understrege, at frigørelse eller befrielse, hvad man nu vil kalde det, har både et personligt og et socialt kollektivt aspekt. Der var 2 forskellige synspunkter, der kom frem:

1. Den personlige frigørelse kræver en ændring af de sociale, kulturelle og tekniske betingelser.

2. Der eksisterer slet ikke nogen personlig frigørelse som sådan. Den kan kun opnås ved, at man accepterer det sociale og kollektive ansvar. Bibelens tanke, at man frelser sit liv ved at miste det, understøttes også af psykologiske iagttagelser.

Nogle grupper fremhævede, at de mest iøjnefaldende former for nød står i forbindelse med vort urbaniserede teknologiske samfunds problemer, f.eks. margi-

nalgruppernes fattigdom, forbrugermøntaliteten og arbejdsløsheden.

Andre grupper mente, at der er så kolossale forskelle fra land til land, at der nødvendigvis må blive en forskellig prioritering i de forskellige lande.

En af grupperne stillede et meget væsentligt spørgsmål: Er der ikke mange oprigtige kristne, der frastødes af kirken som institution, fordi de ikke forventer at kunne finde nogen frihed dér? Kirken skulle – for at fremtræde som en troværdig frigørende kraft – give plads for forskellige meninger og udtryksformer.

Et andet punkt, der blev gjort opmærksom på, var, at hensigtsmæssige strukturer kan fremme frigørelsesprocessen; men vi må se i øjnene, at frigørelsen til syvende og sidst altid afhænger af mentaliteten hos de mennesker, der arbejder i disse strukturer.

Praktiske forslag fra arbejdsgrupperne

Det er helt nødvendigt med en virkelig uddannelse af lægfolket. En sådan uddannelse må sigte på at udvikle et dybere kendskab til problemerne og også på en dygtiggørelse i diskussionsteknik.

Da de fleste befrielsesproblemer har såvel en lokal som en regional og national dimension, bør kirken organisere møder og kurser, hvor man kan diskutere og udveksle ideer og synspunkter både på sogne-, bispedømme- og nationalt plan.

Liturgien var, set med danske øjne, meget traditionel

men set med sydlandske øjne undertiden for »avanceret«. Til alle messer blev kommunionen uddelt under begge skikkelser (fælleskalk); det var der en del, der var foragede over; man fandt ikke, at »lejligheden var speciel nok«.

Salmesang, ak og ve; vi var jo syd for alperne. Tilsyneladende indskrænkede disse professionelle liturgers salmekendskab sig til 1. vers af »Lover den Herre«, til 3 vers af »Comme un cerf a soif d'eau vive« og så til »Magnificat« og »Salve Regina«. (Det er langt bedre i almindelige italienske menigheder).

En bodsandagt lørdag morgen – ja, bod var det! Og i øvrigt en stor skuffelse! Lidt skriftlæsning, lidt salmesang, en masse forbønner og – som desværre ofte ved den slags andagter – blev der udtrykkeligt i den dupliserede »vejledning« gjort opmærksom på, at der ikke var lejlighed til skriftemål.

Et enkelt irritationsmoment var der også

Mødet var overorganiseret. Vor stakkels chefdelegerede, fru Lebahn, var til talrige aftenmøder, hvor man organiserede, jeg ved ikke hvad, og arbejdsgruppernes ledere tilbragte mange timer med at drøf-

te, hvad man havde drøftet i grupperne, og til sidst nedfældede en konklusionskomité nogle konklusioner, som plenarforsamlingen som sagt ved en afstemning vedtog ikke at offentliggøre. Som så ofte, når det katolske lægfolk organiserer, var man faldet for fristelsen til at oprette et »lægt hierarki«.

Fra de nordiske lande var der kun repræsentanter fra Danmark og Norge
Gennemførelseskomiteen, der havde arrangeret mødet i Luino, havde som formand en dansker, Claus Munk Plum. Foruden ham deltog fra dansk side: Ellen Broe, Ellen-Marie Lebahn og K. F. Meldahl samt, da Danmark endnu rådede over 2 pladser, og det ikke havde været til at få andre med, Lars og Ruth Plum, der alligevel var på ferie i Norditalien. Hvert land kunne foruden 5 delegerede sende en præst, – fra dansk side deltog P. Grégoire. Fra Norge var formanden for det norske lægmandsråd, Helge Erik Solberg kommet, og dermed var det nordiske kontingent udtømt.

Fra de øvrige delegationers side var der stor interesse netop for, hvad vi fra de helt små diasporamenigheder kunne fortælle. Det, at Danmark kun udgøres af et eneste bispedømme, gør forholdene hos os så overskuelige.

Lige inden mødet i Luino var det blevet bekendt, at man fra Roms side havde ønsket, at den nationale synode i Holland ikke skulle afholdes. At Danmark som det første land i verden fik afholdt en national synode hænger vel netop sammen med den enkelte biskops store beføjelser inden for sit eget bispedømme.

En eftermiddags sejls på Lago Maggiore

blev der også tid til. Flere timers lejlighed til afspænding og personlige samtaler. Så længe jeg lever, vil jeg huske min samtale med Mrs. Mary Weston, formand for foreningen af katolske mødre i England, mor til ti (heraf to præster), skal næste år fejre guldbryllup; altså ikke yngst af år, men af sind måske den yngste af os alle. Beskeden, mild, gnistrende af iver for at mennesker skal blive befriede fra de bånd, der slavebinder dem, glødende af kærlighed til den kirke, der ved forkyndelsen af evangeliet alene kan bringe befrielsen fra syndens og dødens bånd. Hun sagde til mig: »Hver gang man kommer til at lære et andet menneske at kende, kommer man til at lide sammen med dette menneske på en eller anden måde.«

Måske dette var mødets rigeste udbytte, at vi ved at lære hinandens vanskeligheder i de forskellige lande at kende fik større mulighed for at bære hinandens byrder og således opfyldte Kristi lov. (Gal. 6,2).

Ruth Plum

UNGARN

UNGARNS RADIO SENDER SERIE OM BIBELEN

Wien – NC News Service

Den ungarske radio vil om kort tid sende en serie i 10 afsnit om Bibelen som »kulturturhistorie«.

Ledere inden for den ungarske radio siger, at de har vedtaget at sende denne serie, som kommer i december – fordi tiden nu i høj grad er inde til at give Bibelen den plads, der tilkommer den i Ungarn, efter at den nu i så mange år har været genstand for modstand og sekterisme, og den blotte tilstedeværelse af en bibel på en boghylde blev betragtet som en demonstration.

Bibelen er, siger de, ikke bare jødernes og de kristnes hellige bog, – den er også en af kilderne til den europæiske kultur på linie med de græske og latinske klassikere.

BURUNDI

UNG NONNE DRÆBT AF PILE

*Sang Nærmere Gud til Dig
før henrettelsen*

Den tyskfødte franciskanernonne Marie Françoise, uddannet ved universitetet i Leuven, Belgien, til kemiker, blev 25 år. Knælende ved en massegrav i Burundi, med sin ordensdragt tilsølet af blod og syngende: Nærmere Gud til Dig, mødte hun døden.

Den kom i form af pile affyret af tus-sikrigere 5. august i år ved solopgang. Hun blev et offer for stammekrigen mellem tussier og bahutuer i Burundi.

Marie Françoise havde på missionsstationen gemt hutuer, og på sin 25 års fødselsdag måtte hun flygte.

Den belgiske præst Paul Lamprecht mødte hende senere bærende på et dødt bahutubarn. En forbigående watussikriger havde set sit snit til at skære barnets hals over. Alligevel ville den unge

nonne ikke med i en hvid mands bil. Præsten Lamprecht fik den ledige plads i stedet. Siden blev hun fanget og likvideret.

Vatikanet, der har undersøgt hendes skæbne, har i et brev til hendes mor i Tyskland, afsløret den unge kvindes tragiske skæbne

Ekstra Bladet

SUVA

KIRKERNE MÅ AFPASSE EVANGELIETS FORKYNDELSE EFTER UDVIKLINGEN

Suva, Fijijerne – NC News Service

Kirkerne må ikke blive ofre for, at det religiøse tyngdepunkt placeres forkert. De må afpasse evangeliets forkyndelse efter udviklingen, sagde maristpateren og antropologen G. W. Arbuckle ved åbningen af kongressen om Kirken og folkernes udvikling i det sydlige Stillehav.

Pater Arbuckle, som har specialiseret sig i udviklingsproblemerne i det sydlige Stillehav, er nu lektor i socialøkonomi ved det for nylig oprettede melanesiske institut i Papua, New Guinea.

Til et blad, som anklagede en del missionærer for at optræde som undertrykkere over for folkene i det sydlige Stillehav, sagde pater Arbuckle, at øerne på mange måder hører til de glemte områder blandt den tredje verdens underudviklede nationer.

»Det er rigtigt nok,« siger pater Arbuckle, »at der ikke er tale om den tyngende fattigdom, man møder i Indien og Sydøstasien, men der er visse omstændigheder, der for mange af Stillehavsfolkernes vedkommende gør det illusorisk at forestille sig, at de vil vokse i menneskelig værdighed.

Mange af befolkningen på Stillehavsoerne befinder sig i daglig konflikt mellem værdierne i det liv, de er vant til, og dem, de hører om, fra den moderne verden. De føler sig tilskyndet til at holde fast ved værdier, der i mange tilfælde er i konflikt med de krav, der stilles af livet i dag.

Mange kan ikke løse denne konflikt, og flere og flere af dem drukner deres frustrationer i forbrydelser, overdreven spillelidenskab og spiritus.«

Pater Arbuckle siger endvidere, at mange af Stillehavsfolkernes fremtid afhænger af forskning og udvikling af landbruget, men at kun enkelte af de

lande, det drejer sig om, har gode uddannelsessystemer, hvor der er taget hensyn til dette. De har, siger han, alt for ofte været belastet med uddannelsessystemer efter vestligt mønster, hvor der ikke er taget hensyn til de grundlæggende menneskelige værdier i øernes egen kultur.

Fijijernes premierminister Kamisese Mara sagde noget lignende, da han fremsatte en advarsel om, at de vestlige lande ikke skulle tro, at alle problemer vil være løst med, at man får beboerne i Stillehavsområdet til at antage vestlige værdier og metoder.

»Mange af folkene på Fijijerne og i andre dele af Stillehavet er ikke parat til at give deres arv i bytte for en eller anden form for økonomisk vinding,« siger Mara, som er katolik.

»Det, vi ønsker,« siger han, »er at bevare ligevægten mellem de skiftende tider og de omgivelser, vi lever i. Vi ønsker ingen europæisering.«

TYRKIET

AMERIKANSK ÆRKEBISKOP ARBEJDER PÅ HELLIGE STEDER I EFESUS OG TARSOS

Izmir, Tyrkiet – NC News Service

Ærkebispedømmet Izmir omfatter det meste af det sydlige Tyrki. Af udstrækning hører det til de største i verden, men det uhyre område, det strækker sig over, rummer kun 11 katolske kirker og ca. 2.000 katolikker.

Det lader imidlertid ikke til, at tal gør noget indtryk på ærkebiskop Boccella. For ham er det tilsyneladende vigtigere, at hans ærkebispedømme rummer kilden til det meste af den kristne arv, og han har tilkendegivet, at han har til hensigt at holde denne arv i live.

Der er især tre projekter, ærkebiskoppen interesserer sig for, nemlig udgravningen og restaureringen af den antikke justinianske Johannes Evangelist Basilika, genoppudsningen af det sted, hvor man mener, Jomfru Maria har levet sine sidste år, samt opbygningen af et paulinsk center i Tarsos.

Det fortælles, at apostlen Johannes rejste til Efesus efter Kristi død, og man mener også, at han tog Kristi moder med dertil i overensstemmelse med Jesu ord om, at han skulle behandle Maria som sin egen moder.

Tarsos, hvor det paulinske center er under opførelse, er apostlen Paulus' fødested.

HANDICAP

Tænkende, dog langsomt,
roterende bevægelser,
hænder, der flager,
og ben, der stamper,
siddet de dér
sammen med os
og dog lukket ude.

De blev født blandt os,
men ikke som os,
hvorfor?
Var det hævn
over det onde,
vi havde gjort;
eller – en mening alligevel
men, som hvad?

Man gør alt og dog intet,
for magten til det
ligger ikke hos os.
Vi mangler evnen
til forståelse
for det vanskabte.

De sidder i kirken
og lytter til ordet.
De forstår intet,
tror intet;
siger vi!
Var det dog ikke barnet,
Han ønskede mest?
Den spontane glæde,
som de har, men
som vi måske mangler!

Måske fatter de bedre
end alle os andre.
Måske blev troen
især skænket til dem
for at helbrede os!

De pludrer og snakker og ler;
ser glæden, hvor vi
ser det triste.
De foragter ikke hverandre
som vi.

Men hjælpen for dem og os
er på vej,
ved bøn og samvær
og forståelse;
ved det fællesskab
der blev tilbudt os.

Birte Mønster

G. Garth-Grüner

Landeretsagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva * 408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havnepladsen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedlagade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

DØDENS BLIK

E. Baadsgaard Jensen

Jeg tror, han har brune øjne. De kan næsten ikke have anden farve. De er vemodige, triste og let resignerede som hos den, der er vant til, at man vender sig fra ham med afsky. Øjne, som ingen tør møde, men som man skynder sig at se bort fra. Jeg mener, at jeg så ind i dem engang. Der var noget så forladt, så gripende tragisk over dem, at jeg måtte. Men jeg var bange, sådan som vi vel alle er bange, når vi prøver at skynde os forbi eller kikker den anden vej.

Lægerne stod bøjet over min seng og udvekslede rådvilde blikke og usikre sætninger, tungt lastede med lægelatin. Hvor nødig vi end vil indrømme det, er de ikke herrer over enhver situation.

Jeg syntes, jeg skimtede hans slanke skikkelse bag de hvide kitler. Han sagde ikke noget, selvfølgelig. Der er ikke så meget at sige. Hverken han eller vi kan i virkeligheden gøre så meget fra eller til. Kun kunne vi måske gøre mødet lidt mindre panisk, lidt mere præget af tillid. Hans blik så ikke ud, som om det var tilfældet særlig ofte. Der var noget hjælpeløst over det som hos den, der kommer med en kostelig gave og opdager, at ingen forstår at vurdere den. Jeg så ham i øjnene. Det kostede hjertebanken og tusind bange tankers flugt. Men det gav en ejendommelig ro at møde dette blik. Det ville intet ondt.

Du smiler. Nej, selvfølgelig så jeg ham ikke, sådan da. Og selvfølgelig har han hverken brune, blå eller grå øjne eller er i det hele taget nogen. Men jeg kender ingen lempeligere måde at beskrive det på, som vi alle sammen oplever af og til, før eller senere, især senere. Og det gør, at jeg ligesom bedre kan forsones mig med ham, den uundgåelige. For der er jo ingen vej udenom.

Jeg tror, han kommer i et godt ærinde. Han kommer med fred. Skrækken bringer vi selv med. Han kommer med en lykke, som vi higer efter og med vort værens paradoks vægrer os imod med hænder og fødder. Angsten og smerterne går forud. Han kommer jo netop for at tage dem bort. Det var, ligesom hans øjne kun rummede to ord: Barn dog!

Måske var han oprindelig skabt til at bringe en glædelig – ikke afslutning, men fuldendelse, hvor et helt livs modning

samledes til sin fylde. Er han en straf? I hvert fald næppe oprindelig. Måske var der engang, hvor han slet ikke var til. Jeg ved det ikke. Jeg er langt fra sikker på det. Måske var hans rolle oprindelig en ganske anden, smukkere og værdigere end den, vi har trukket ham ud i. Vi har selv villet det sådan og senere gjort, hvad vi kunne, for at udstyre ham med alle ubyggen og bøddelens kendetegn. Han skulle fuldende vort væsens overgivelse til dets fulde bestemmelse, men vi klammede os til vort lille egenmægtige jeg fra menneskeslægtens begyndelse.

Og troens barn, som et liv igennem havde bedt og talt om Himmeriges rige, hvor ofte fór det ikke gysende tilbage for det, det havde stræbt efter, – eller havde det slet ikke stræbt, bare dagdrømt, aldrig gjort sig livets vilkår klart? Havde det troet, virkelig troet? Hvor meget tror vi selv? Ikke altid nok.

Er det derfor, hans øjne er så bundløst triste, så helt uden illusioner? Skælvede så mange i sidste minut, vaklede den tro, der skulle gøre angsten til tillid, til glæde? Udslidte, forpinte, torterede, dødsmerkede, lammede og blindede klammede de sig dog til stumperne af denne skyggetilværelse, som var det den eneste. De unge og børnene var ofte modigere og mærkeligt stærkere i troen end den, der var – ikke mæt – men udmarvet af dage. Hvad var vi ikke parat til at sælge for at opnå bare lidt tid endnu til at ordne disse i et evighedsperspektiv så uendeligt betydningsløse ting, som vi har så travlt med, – og som får stjernerne til at smile?

Og præsten, der skulle opmuntre og støtte ham, hvorfor havde han så travlt? Kunne han ikke »våge en time«? Turde heller ikke han se ind i disse øjne, der også bliver hans skæbne engang?

De første kristne, de store helgener, martyrerne, de mange, heldigvis, men er vi ikke flere, vi, de mange, der kalder os kristne. Hvor kristne er vi? Hvilke afgrunde af intethed er det, vi viger tilbage for? Hvad er det for lygtmænd, vi jager? Tør vi møde dette blik, tillidsfuldt, glad – se, min lampe er rede, vægen har olie, den brænder – for du er ventet med tillid. Jeg er rede – når som helst. Dødens blik var så resigneret.

VÆRD AT LÆSE

KARL BJARNHOF:
STØV SKAL DU BLIVE
PÅ SPORET AF NIELS STEENSEN
Gyldendal 1972
209 s., kr. 64

Tidligere tiders lærde folk har en tendens til at fortone sig i tågen. Niels Hemmingsen, Ole Rømer, Holger Rosenkrantz, navne blot for langt de fleste nutidsdanskere. Niels Steensen blev draget frem i lyset 200 år efter sin død, men i modsætning til de fleste andre af baroktidens lærde nøjedes han ikke med at blive støvet af og opstillet i portrætgalieriet fra en flittig og kurios tid; det synes som om, han, én gang vakt til live igen i fædrelandets bevidsthed, vokser og udfolder sig år for år. Navnet er i færd med at tiltage sig den samme glans i Europa, som det havde, da Niels Steensen stod på højden af sin videnskabelige virksomhed.

Som et led i denne remonterende proces kommer Karl Bjarnhofs bog, der samler, hvad man ved om Niels Steensen i dag, og former det i en fyldig og letlæselig skildring, ej blot af de ydre begivenheder i hans liv, men også af den åndelige udvikling som man aner bag de lærde afhandlinger og de reserverede breve, indsvøbt i barokkens baslemaner og vidtløftige discourses. Derfor er bogens undertitel også »På sporet af Niels Steensen«, der må forstås som forsøget på at finde det menneske, der skjuler sig bag lærdom og den flygtende tid.

»Støv skal du blive« er bogens hovedtitel, en mærkelig indfaldsvinkel for en biografi over en så betydelig personlighed. Men det er som om Bjarnhof i sin store indfølgelse har fanget det skær af forkrænkelse, som ligger over de tre store samtidige: Leonore Christine, Griffenfeld og Niels Steensen. Griffenfelds »Da verden blev mig vred« og Leonore Christines »Hvad er vores levnedside?« »...« er det andet end omsonst? Hvortil videnskab og kunst? Alt forsvinder som en dunst«, er det bevægende udtryk for den samme erkendelse, som førte Niels Steensen fra anatomien til religionen og apostolatets offer, der ender med en tidlig død i yderste fattigdom.

Kapitlet om Niels Steensens konversion viser, hvorledes dette skridt er resultatet af en lang udvikling, ofte gennem tvivl og modløshed, og i årene inden præstevielsen en voksende uro som følge af den bestandige følelse af kald og samtidig ulyst til at give dette kald gehør, indtil han endelig træffer sin beslutning. Han vil fra nu af tage sig noget bedre til end det, der hidtil har fyldt hans liv.

Bogens litteraturliste vækker til eftertanke. I de citerede værker og deres årstal kan vi aflæse Steensens skæbne gennem århundrederne. Den første levnedsskildring, som er anført, kommer først næsten 100 år efter hans død, men på italiensk, i Firenze 1775. Først små 100 år efter, 1865, møder Danmark med Wichfeldts Erindringer om Niels Steensen. Ved indgangen til vort århundrede begynder hans videnskabelige værker at komme frem, så er der stille igen, indtil Metzlers bog om ham i 1928. I tredive år vækkes interessen for hans religiøse liv, og efter 2. verdenskrig tager Steensen-forskningen for alvor fart, i meget væsentlig grad takket være afdøde pater Gustav Scherz' indsats.

Det har i Danmark knebet med at vække interessen for Steensens helgenkåring. Måske fordi Steensen ikke rigtig ville blive menneske for os. Så levende som han træder os i møde i Karl Bjarnhofs bog, har vi hidtil ikke kendt ham.

Georg Heggum

LÆSERBREV

Kirken fornyer sig. Ofte kan det se ud, som om vore forfædre har spildt deres tid, men det er tiden, der forandrer sig. Vore forfædre opfyldte deres tid. Nu er den forbi. – Liturgien har i de seneste år oplevet en revolution, fornyelserne kommer hurtigt efter hinanden. Også her grunder man over den dristighed, man indlader sig på, at man pludselig fjerner den ældgamle latin. Men det er en pragtfuld gave. Nu forstår man da alt!

Præsten vendte ryggen mod menigheden før, men nu vender han sig til menigheden. Er det ikke, som om han siger »kom!«. Der er så delte meninger og så mange protester imod disse forbedringer, man behøver blot at læse Katolsk Forums læserbreve . . . Jeg synes, det er upassende at protestere mod den forskønnede liturgi; den fortjener ikke protest men tak! Der må være grund under fødderne for en sand tro, og den findes dér, hvor man positivt samarbejder. Det negative lader vi være. Fundamentet er enighed i Jesu Kristi sande kirke. Jesus siger stadig: »Følg mig«.

P.S. Selvfølgelig skal der i kirken være forståelse og venlighed for andres meninger.

Karl Strunge
(forkortet af red.)

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olegade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77

Blikkenslagerarbejde - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefyld

Skolebøger - Skolerekvitter
Billedbøger - Skanlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olegade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød

Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olegade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs øfff.

Allehelgenesgade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77

Aut. leverandør af kirkevæner

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektrinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 29

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester

PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fioletræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
OmIndblindinger

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem
første dage fra kl. 13 til 16.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

P. Jeppesen & Søn

Muremestre
Zahnagade 4, Kolding
Telefon 52 06 98

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsgade 9
Esbjerg
Telefon 12 88 51

HJÆLP TIL ROMS SLUM

Pave Paul VI har solgt et palæ i Rom for at få midler til at bygge et center i Acilia - en af Roms forstæder - og der sikre hjem for 100 familier. Det er kun en brøkdel af de 10.000 familier, som er blevet tiltrukket af storbyen Roms magnet, og som har ment at nå frem til en sikret tilværelse i storbyen ved at forlade små forhold i Syditalien. Men her som i de store sydamerikanske byer mislykkedes forsøget, og eksplosionsagtigt opstår der et »rødt bælte« om Rom, Rio og andre millionbyer. Overalt viser det sig langt at overstige alle normale kræfter at løse disse uhyre sociale problemer. I stedet for en opblomstring er man blevet vidne til en voksende elendighed, der fremviser billeder på nød, sygdom og amoralitet, som langt overstiger tilstandene i selv de fattigste udviklingslande.

Her er kun ét at gøre - at gribe til de mest radikale midler - og det er netop det, pave Paul VI har gjort. Han solgte et gammelt, traditionsrigt palæ og gav pengene, ca. 500 millioner lire, til opførelse af en lille landsby for 100 familier. Han håbede, at dette skulle »danne skole«, men mødte massiv modstand, og siden da har man fra vide kredse måttet sige fra med hensyn til fremtidig hjælp.

Opgaven i Acilia er ikke løst på forsvarelig måde, før der er oprettet et socialt center i den lille by, hvor disse hårdtprøvede mennesker ved fagfolks og idealisters hjælp kan blive ført ind på det rette spor.

Den gruppe, der har følt denne sag som en samvittighedspligt og med megen idealisme har søgt at gennemføre det store projekt, består af universitetsprofessorer og unge akademikere under ledelse af professor Assaad Marhaba, halv italiener og halv libanesiser.

Efter at have rejst »byen«, som består af mange små huse, der ikke ensformigt ligner hinanden som mange af vore sterile forstadsbebyggelser, er man nu gået i gang med et systematisk tiggeri for at klare de første 2-3 måneders virke i det sociale center.

Man håber på en hjælp på ca. 12.000 kr. fra danske Italiensvenner, og man har henvendt sig til en række præster og institutioner her i landet.

Caritas Danmark er rede til at medvirke både ved formidling af tilladelse til overførelse af midler, ved kontrol med midlernes anvendelse i forbindelse med Caritas Italia og eventuelt ved udstedelse af skattefradragskvitteringer.

Alle som er interesserede i enten at få en mere detaljeret dokumentation om Roms slum og om denne hjælpeaktion, eller som vil være med til at danne en støttekomité her i Danmark, bedes henvende sig til Marcel Spielmann SJ, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, telf. RY 9337. Støttekomiteen vil arbejde med oplysningsarbejde, men også tage professor Assaad Marhabas forslag op om at finde mennesker, som er parat til at tage til Rom for at arbejde en vis periode i byens slumkvarterer.

Knud Ballin

ER VI DØBTE HEDNINGER?

Mens ungerne landet over jublede på grund af efterårsferien, satte præsterne sig på skolebænken under Dansk Teologisk Præstemøde på Snoghøj. Omkring 40 præster havde underkastet sig denne hårde skæbne. Yderligere deltog 3 repræsentanter for de andre nordiske landes kateketcentraler. 2 af disse tre delegerede var søstre.

Da der i den senere tid er kommet to nye ritualer, som angår dåben (såvel af voksne som af spædbørn) og firmelsen, faldt det naturligt i et bispedømme med en fast pastoral planlægning at tage dåben, trosbekræftelsen og firmelsen op til nærmere studium. Biskop Martensen holdt et indledende foredrag om Tro og Sakramente. Det var for mig en stor glæde at opleve, hvordan biskoppen stillede hele sin teologiske viden til sine præsters rådighed. Dog beklager jeg som kateket, at de sidste tre punkter i dette foredrag, nemlig nutidens problem: De døbte hedninger, missionsforkyndelsen, som går forud for dåben, og katekesen omkring og efter dåben kun behandledes kort til fordel for de mere historiske punkter. Dåben har med fremtidens kristne at gøre, - derfor kunne jeg have ønsket fremtiden mere prioriteret end fortiden. Dette perspektiv manglede dog ikke i biskop Martensens foredrag, idet biskoppen stærkt understregede, at problemet med de døbte hedninger ikke er et specifikt katolsk problem, men at vi deler det med folkekirken, hvor ikke mange af medlemmerne har et personligt forhold til Jesus Kristus. Det, vi trænger til, er en

missionsforkyndelse, som må gå forud for katekesen. Under den påfølgende debat kom det bl.a. frem, at man principielt gik med til at skelne mellem missionsforkyndelse og katekese, men da er spørgsmålet, efter hvilke kriterier man på det konkrete pastorale plan skelner mellem dem, der har behov for missionsforkyndelse, og dem, der har behov for katekese. Af foredraget fremgik, at de døbte katolske hedninger er en realitet, men hvordan bedømmer man, om et menneske tilhører denne kategori? Lidt pessimistisk bemærkede en af deltagerne, at der for fremtiden ikke mere ville blive så megen brug for katekese. Det vigtigste punkt, diskussionen berørte, var efter min mening spørgsmålet om, hvordan vi kan kalde *det* frem i mennesket, som gør, at det bliver lydhørt. Vi kan nemlig ikke skabe selve trosviljen, som udelukkende er Guds værk. Dette problem hænger igen sammen med, hvordan vi kan skabe levende menighedsfællesskaber.

Som repræsentant for en bekendelseskirke, dvs. en kirke, hvor alle medlemmer, når de er nået til skelsår og alder, har valgt dette medlemskab, talte pastor Kyrø-Rasmussen fra Baptistsamfundet til os om sit trossamfunds oprindelse på grund af skuffelse over kirken i håbet om at kunne skabe en levende kirke med levende medlemmer.

Pastor Exner redegjorde for folkekirkenes dåbssyn, hvor al dåb, selv voksendåb, betragtes som barnedåb, idet det døbte menneske bliver Guds barn.

Under sin gennemgang af dåbsdebatten understregede pastor Ib Andersen næste dag, at det er sekulariseringen, der har tvunget teologerne til et forsøg på at tænke om, når det gælder dåben. Denne teologiske nytænkning resulterer i, at fagfolk i højere grad end tidligere understreger, at dåben er troens sakramente, og at den tro, der er tale om, er troen forstået som et personligt forhold, som forudsætter frihed. Dette medfører, at når en præst benytter det nye dåbsritual, er han forpligtet til at gøre forældrene opmærksomme på deres ansvar og pligt til at sørge for, at barnet får den opdragelse, det har ret til.

En hel dag var afsat til studium af spørgsmålet om firmelsen og trosbekræftelsen. En gennemgang af det nye firmelsesritual lagde op til dagens gruppearbejde og plenardebate. Målet var, så vidt jeg kan skønne, at give biskoppen mulighed for efter dette fælles arbejde gennem senere meddelelser at angive fælles retningslinier, som kan praktiseres i hele bispedømmet. Dette arbejde var meget mindre teologisk velbegrunder end spørgsmålet om dåben.

Efter denne korte gennemgang af *det*, som *sagdes*, tillader jeg mig at komme med et par bemærkninger om *det*, som

skete, fordi man i almenhed er meget mindre opmærksom på denne side af sagen. Jeg baserer bl.a. disse bemærkninger på den erfaring, jeg gjorde som en af de to ledere af det kateketiske seminarium under de svenske præsters studiedage på Johannesgården i Göteborg for en måneds tid siden.

For det første er det mit indtryk, at de danske præster for at klare situationen ved hjælp af en pastoral planlægning glemte den pastorale langtidspanlægning og dermed fremtiden.

Siden slog det mig, at man i Danmark arbejder med folkekirken og andre kirkesamfund som referensramme, mens der næppe er nogen, der ville drømme om at gøre noget sådant i Sverige, hvor det sekulariserede samfund er den eneste mulige referensramme.

Måske hænger spørgsmålet om sproget sammen med ovennævnte faktum. Det sprog, der blev talt på Snoghøj, var Kirkens sprog, ikke bare de lange citater på latin. Naturligvis kan katolske præster ikke tale med hinanden som familiefædre, men de må vel kunne tale som danske samfundsborgere, og jeg tror ikke bare, man kan bortforklare dette ved at understrege fagsprogets klarhed. Et par forsøg på at anvende et andet sprog fandtes i Erling Rasmussens nye messe med dens rytmiske sprog og i det audio-visuelle sprog i den mini-montage over en offeretoribøn, som blev vist den første aften.

Hvad angår den metodiske oplægning af studiedagene, synes jeg, at man i Sverige denne gang virkelig har vovet at se realiteterne i øjnene ved at begynde med at arbejde med sekulariseringen som pastortaleologisk problem for via studiet af de bibelske fortolkningsprincipper at nå frem til at tale om Gud i dag. Den danske studieuge havde valgt det teologiske udgangspunkt, og hvor fint dette end behandles, løber man altid risikoen for ikke at nå frem til menigmand.

Kirken er ifølge Vatikankoncillets definition først og fremmest Guds Folk, og at dette tages alvorligt i Danmark ses på de pastorale strukturer, men når præsterne mødes uden for disse strukturer, har jeg fået den opfattelse, at de i tale ganske vist siger, at Kirken er Guds folk, men at de endnu ved deres optræden, deres livsstil, siger: Kirken, det er os. Hvad det nu end kan bero på.

Som afsluttende bemærkning vil jeg lige nævne alle de spørgsmål, som kom frem under arbejdet, men som tiden ikke tillod os at behandle. Mange af disse spørgsmål er meget svære at svare på, arbejdet med disse problemer kræver megen kompetence og megen tro, og her er der tale om en tro af en sådan kvalitet, at den ikke viger tilbage for de angstfulde momenter i troens udvikling.

Sr. Hanne Bang OP

A/S TRÆLASTEN

Telldbodvej 10, Vejle

Telefon *82 71 22

Peter From

Kolonihandler

Domhusgade 27, Kolding

Telefon 82 82 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1266 KØBVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester - Entreprenør
Ingenlærer - Aut. kloakmester

Bjergtedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 18 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød - Flæsk - Pålæg
En groe og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en groe

Roman Kusler

Murermester
Stationvej 11, Nivå
Telefon (08) 24 71 50

D. Plate Petersen
Malermester
Telefon FAaan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160
Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligt

Alle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 - 72 08 74

Carl Bæk & Søn
El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys - Kraft - Oliefy

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolie
Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A - Horsens
Telefon 62 19 20

EBM
ENGELSK BEKLÆDNINGSMAGASIN

Christian Valther

HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstræde, Vejle
Telefon *82 37 11
Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Boglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM
Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bogladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle - Telf. 82 09 26 - 82 11 26
Kartofler - Frugt - Grøntsager
Konserves - Dybfroast
R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bogladen med de mange bøger
Kolding
Telefon 52 15 33

**EVANGELIETS
KERNE**

Fattigdommen er kernen i evangeliet. Jesus kom til verden i fattigdom og døde i den yderste forladthed på korset. - For de fattige, forladte og fangne skulle det glade budskab forkyndes.

Fattigdommen nævnes som den første af de otte saligprisninger. Egentlig er den den eneste, de andre er kommentarer dertil. Således er det også med de tre evangeliske råd: Fattigdom, lydighed, kyskhed.

Den, som har et højere kald, en højere udvælgelse, er så meget mere henvist til Guds barmhjertighed. - Guds frelse er grænseløs barmhjertighed.

Den nye verden er nådens verden, hvor alle falske målestokke bliver til intet. Jesu kærlighed til korset går ud over alle grænser.

Saligprisningerne er den nye verdens love. De er ikke visdomsregler, men forjættelser. Her som altid er det forjættelserne, der gør livet dynamisk.

Jesus taler til Nikodemus om genfødselen ved vand og Helligånd. For Kristi riges skyld må man gøre en ny begyndelse, og den kan man ikke give sig selv, - den er helt og holdent en gave fra Gud. Hvor Herrens ånd virker, sker det ud over alt jordisk. Frelsen er ikke på samme plan, som det nuværende liv, ikke en højere udvikling af denne verden eller en forbedring af nutiden. Mennesket kan ikke af sig selv nå det evige. Frelsen kommer alene ovenfra. Troen er afhængighed af Gud. De modtagelige hjerter, de, der ikke er forhærdede, kan finde frem til troen, der dog ikke kan erhverves ved ydelse, lærdom eller kendskab til Skriften. Lydigheden mod Faderen ved Kristus, lydigheden indtil døden, virker frelsen. - Jesus søgte intet andet end at opfylde faderens vilje. Engang jublede Jesus i Ånden og sagde: Jeg priser Dig, Fader, Himlens og jordens Herre! fordi du har skjult dette for de vise og kloge og åbenbaret det for de umyndige. - Fattigdom i ånden er ydmyg åbenhed for Guds ord. - Fattig, ikke ubetinget med hensyn til de ydre forhold, men ved hjertets indre beredskab. Zachæus steg op i et træ som et barn. Nikodemus søger

frelsen og kommer til Jesus. Vi må lade os finde. Den, der tror, lader Gud virke i sig. De hovmodige, som er sig selv nok, modstår Gud. Den ydmyge giver han sin nåde. Magnificat (Marias lovsang) giver klart udtryk herfor: »Jeg er Herrens tjenerinde«. Lucifer mistede sin herlighed, han ville ikke tjene, »non serviam«. De egenmægtige falder fra tronen. - Jesus var ikke kommet for at blive betjent, men for at tjene. Ikke fattigdommen i sig er fuldendelsen, nej, overvindelse af verden ved nåden. Rigdommens falskhed består deri, at man forveksler det, man har, med det, man er. Det drejer sig ikke så meget om ting, men langt snarere om ikke at begære, - det drejer sig om at tjene. Salige er de fattige i ånden, det betyder ikke åndelig lidenhed. Den forkuede er slet ikke i stand til at fuldbyrde troens og fattigdommens mysterium. - De, der er beregnende og smålige, skænker kun Gud deres liv rent periferisk; de fyrige derimod »bortødsler« sig selv for Gud. - Den »åndelige« higer efter at virke, - ikke i første række efter at virke for verden, men for Guds rige. Han søger Gud i alt, - forherliger ham i alt.

Det kan ikke være endemålet, at arbejde med på verdens forbedring, - ej heller alle videnskabens anstrengelser, om de også står i menneskets tjeneste, eller verdensrummets erobring, der yder sit bidrag til menneskeheden almene udfoldelse, kan være det sidste.

Jesus kom først og fremmest for syndernes skyld for at hente dem hjem til sit rige.

Jesus sagde ikke blot: »Elsk jeres fjender«, men også: »Hvad I har gjort imod den ringeste af mine brødre, har I gjort imod mig.« - Han gik selv langt videre. Karl Adam skriver herom: »Måden, hvorpå Herren velsignede brød og vin, giver udtryk for denne solidariske brøderlighed, for hans heftige længsel efter at drage menneskeheden med al dens nød og synd ind i sit rene væsen, i sit liv og sin død, - de hemmelighedsfulde ord siger det: »Spis og drik alle heraf, thi dette er mit legeme, dette er mit blod.«

Om det at være ren af hjerte skriver Olav Colerus-Geldern (forkortet), at det er som at have en uro i sig, der ikke lader sig dulme, thi den er den længsel, som aldrig kan stilles; den er som den mægtige afgrund, der aldrig lader sig fylde, - som den strøm, der aldrig kan tørres ud, - som det vide hav, der er udtømmeligt, - som den vej, der aldrig ender - undtagen i Gud. - Den, der således er ren af hjerte, gives det at skue Gud, thi han har fundet ind til hjertets inderste væsen, til tilbedelse og kærlighed.

sr. Maura Westerloh
Vor Frue Kloster
Åsebakken, Birkerød

ÅBENHJERTIG TALE

Den katolske Sct. Joseph-søsterorden driver blandt andre steder i Danmark et hospital i Esbjerg, og en af medarbejderne gennem adskillige år, søster Rosaria, er netop blevet udnævnt til forstanderinde. Hun har været nonne i 40 år og kom til Danmark i 1933 kun 20 år gammel. Hun rejste fra barndomshjemmet ved Rhinen i nærheden af Koblenz for at blive nonne i Danmark, og hun siger i en samtale med en af Esbjergbladet Vestkystens medarbejdere (mærket eric e), at hun i en ganske ung alder følte med sig selv, at hun gerne ville være sygeplejerske, skønt hendes moder sagde til hende: Det er da ikke noget!

– Jeg besluttede at følge kaldet, og jeg tog til Danmark, fordi jeg kendte flere tyske søstre her.

– Har De aldrig ønsket at hoppe af?

– Der kommer genvordigheder for os alle, men jeg har ikke fortrudt en eneste gang.

– Har De aldrig haft lyst til at gifte Dem?

– Nej, ikke fra det øjeblik, at jeg havde taget min beslutning. Den tanke har ikke strejft mig.

– Hvor gør De så af Deres moderfølelse?

– Godhed er der altid brug for. Som sygeplejerske har jeg mulighed for at fordele den til mange.

– Er der unge piger her i landet, som vil være nonner?

– De er meget få. Syd på er der adskillige. De, der søger os, kan blive uddannet til sygeplejersker, lærerinder og børnehavelærerinder, og ordenen betaler uddannelsen.

– Sker det, at en ung pige forlader ordenen efter endt uddannelse?

Hvis hun ikke passer til ordenen, er det da helt i orden, at hun forlader os. Det modsatte ville ikke gavne hverken hende eller os. Men i løbet af læreårene erkender hun gerne, hvor hun står.

– Var det et kald, da De blev nonne?

– Jeg ville gøre en indsats for andre. Vi har fem år til at betænke os, om vi vil være søster fremover. Jeg vidste, at om jeg sagde farvel, var jeg velkommen i mit hjem.

– Er det en bestemt kategori af kvinder, som vælger nonnetilværelsen?

– Det tror jeg ikke. Vi er så forskellige, vi 24, der bor her i Esbjerg. Vi kommer fra vidt forskellige hjem. Vi er ikke to, der er ens.

– Er det nemmere at leve i kloster, i et lukket miljø, end i verden udenfor?

– Det er nemmere her, vil jeg tro.

– Er man frelst, om bare man går i kirke?

– Nej, så var det dog for nemt. Hvem kan være sikker på, at han er frelst? Men man har sin samvittighed. Dog, som menneske ved man ikke, hvad man laver om 14 dage eller tre uger. Det er ikke nok bare at være ked af, man har gjort noget galt. Man skal også prøve at gøre det godt igen. Og vi kan aldrig hykle for Vorherre. Vil man gøre det gode, når man nok til det, men vi falder og snubler i synden. Sådan er menneskene. Sådan er vi.

– Tør De påstå, at De er frelst?

– Holder jeg ud i det gode, er jeg det. Jeg håber jeg kan.

Fredericia Dagblad

WEEKEND

DEN KRISTNES POLITISKE ANSVAR/MORAL

Weekendmøde i Maribo.

I dagene 22.-24. september afholdtes på Sct. Joseph Søstrenes Skole i Maribo en weekend i tilknytning til tidligere sommerlejre på Klitborg og andre weekendmøder rundt om i landet.

Emnet for weekenden, Den kristnes politiske ansvar og moral, som man allerede på Klitborg var blevet enige om skulle tages op til nærmere overvejelse, og som til en vis grad var en fortsættelse af de emner, der blev taget op i Odense og Næstved, viste sig dog at være meget vidtrækkende.

Dr. ved Odense Universitet Z. Tkocz havde afsat tid til at deltage i dette møde og lagde i sin indledning op til en række væsentlige spørgsmål, der sidenhen blev taget op til nærmere overvejelse i grupperne.

Dr. Tkocz havde inddelt sit foredrag i 7 hovedpunkter, hvoraf kun de vigtigste skal nævnes her: Hvad er politik? – Politik og moral. – De kristne og politik. – Kirken og politik.

I grupperne forsøgte man, som meget naturligt er, at nå frem til en definition af begrebet »politik« med hjælp i Tkocz's indledning, ligesom begrebet »moral« var genstand for en mere dybtgående undersøgelse. På grundlag af de udarbejdede definitioner kunne man så gå videre og nå frem til det centrale i selve emnet. Weekendens bød på mange interessante oplevelser og nye ideer, og det yderst positive gruppearbejde gav grobund for flere weekendmøder og et stærkere fællesskab. *M.M.*

- der får De
mere
for pengene --

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juul Pedersen A/S

Glarimestre
Ramsherred 13 – Telefon 72 01 58
Næstved
Leverander til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 77
Lys – Kraft – Varme

Kolding Andelsmejeri

Hadersløvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

STØT VORE ANNONCØRER

En hjertesag

Katolske Menighedsplejers gigantiske julemarked finder i år sted *søndag den 26. november* på Niels Steensens Gymnasium fra kl. 9,00–19,00.

Her er stedet, hvor De kan købe mange gode julegaver for en billig penge, og det er vigtigere end nogensinde, at De støtter det gode formål.

Der er salgsboder, automatspil, tombolaer m.m. I den specielle julebod kan De købe Deres julepynt, adventskrans og julekalender.

I restaurationen er der dejligt smørrebrød og i baren en rigtig julegløg.

Kl. 14,00 er der
Europaunderholdning:
Portugisiske dansere
Irske sækkepiber
Polske sangere

Kl. 16,00 læser biskop Hans Martensen messe i St. Augustin kirke.

Kl. 17,00 går sygeplejeelever fra St. Josephs hospital i Lucia optog fra St. Augustin kirke til festsalen.

Husk at sætte et stort kryds i kalenderen ved den 26. november, for den dag skal vi allesammen til julemarked. Der er gratis adgang.

Loppetorv

Nu har De chancen for at blive af med gamle sager, der står og fylder op i Deres kælder eller pulterum, og samtidig støtter De Katolske Menighedsplejer ved at give disse sager til loppetorvet på det store julemarked søndag den 26. november.

Tag telefonen og ring besked til menighedsplejernes kontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, telf.: 15 23 03, mandag kl. 10–16, tirsdag og torsdag 13–16, eller på Bella 7101 fra kl. 18–19.

HVORDAN FÅR MAN UNDERVIST BØRN I DEN KATOLSKE TRO?

REGIONALRÅDET I REGION III DRØFTER KATOLSK UNDERVISNING I REGIONEN

Ved at sende dem i katolsk skole, vil vel mange svare. Ja, og hvad så, når dette af geografiske årsager er umuligt?

Region III (Sjælland ÷ de københavnske sogne, de nordsjællandske sogne og Roskilde sogn) har 9 sogne; kun i de 5 af dem (Maribo, Nakskov, Nykøbing F, Næstved og Ringsted) er der katolske skoler og af de ca. 335 børn i den skolepligtige alder, der findes i disse 5 sogne, går kun 164 i katolske skoler.

Tilbage i regionen er altså alle børn i den skolepligtige alder fra de øvrige 4 sogne (Holbæk, Køge, Slagelse, Vordingborg), i alt ca. 125 børn, og de tiloversblevne børn fra de sogne, der har katolske skoler, ca. 170 børn, altså i alt ca. 295 børn.

Hvordan går det nu med disse 295 børn? I hvert fald de 225 får regelmæssig katolsk religionsundervisning.

Disse tal, der alle kun er omtrentlige, stammer fra et indledningsforedrag, som P. Timmermann holdt på regionalrådsmødet i region III søndag den 1. oktober, et møde, der var organiseret af et lille udvalg, der var nedsat med det formål for øje at komme med et oplæg til en drøftelse af undervisningssituationen i regionen, for at man kunne danne sig et billede af: Hvordan foregår denne undervisning? Er der noget, der kunne gøres bedre? Er der noget, vi kan hjælpe hinanden med?

HVORDAN GRIBES RELIGIONSUNDERVISNINGEN UDEN FOR DE KATOLSKE SKOLER AN?

P. Meertens fortalte først om undervisningen i Slagelse, hvor der ikke findes nogen katolsk skole.

I de første 22 år, han havde været her i landet i to sogne uden katolsk skole, kørte han rundt med sin bil og samlede børn op og tog dem med til religionsundervisning i forskellige hjem. Dette gav en nær kontakt mellem børn og præst og mellem præst og hjem. Men alligevel var der store indvendinger mod denne form for undervisning: Det var små grupper uden nogen fornyelse; børn på meget forskellige alderstrin måtte undervises sammen, og undertiden var der

på forhånd uvenskab mellem børnene. Helt galt blev det, da 5-dages skoleugen blev indført. Det var også svært at holde liv i disse grupper, og der var noget passiviserende ved fremgangsmåden: Det er noget, præsten gør, hjemmene yder intet. Og – værst af alt – for disse børn, der faktisk aldrig kom i kirke på grund af de lange afstande, og fordi mange af hjemmene er »blandede«, forblev messe og sakramenter noget ukendt.

Nu samles børnene i præstegården og i sognekirken 8 aftener kl. 18–20 fra september til advent og så igen i foråret, når sneen er forsvundet fra vejene. Mens børnene undervises, handler mødrene og får sig en snak over en kop kaffe; kl. 19,15 mødes alle i kirken til messe.

Hvad er nu fordelene ved denne samlede undervisning?

Først og fremmest, at børnene oplever *det katolske fællesskab*; de er gennemgående meget begejstrede for at mødes.

Med det meget begrænsede timetal er der megen katolsk lærdom, som man ikke når at give dem; i stedet søger man at skabe en motivation for at være troende katolikker og et menneskeligt fællesskab også uden for messens rammer, f.eks. ved at holde andendagsgilde med røde pølser og sodavand i tilslutning til forårets trosbekræftelse.

Underviserne er foruden sognepræsten en kateketuddannet lærerinde fra St. Annæ Skole på Amager, en kateketuddannet sygeplejerske og desuden 3 af sognets forældre, der har lidt begreb om, hvad det hele drejer sig om. Selv om en teologisk uddannelse ikke er at foragte, er det vigtigste, at det er mennesker med en personlig indstilling til deres tro og mennesker, der kan komme i en frugtbar samtale med børnene. Det drejer sig om at bringe evangeliets budskab.

Der er 3 ting, der må fremhæves:

1. Kateketcentralens canadiske system, der anvendes, må tillempes stærkt til de få undervisningstimer.
2. Nogle af børnene mangler elementær kristen og katolsk viden i forbløffende grad; en del af forældrene har behov for sideløbende undervisning.
3. Også i vore egne menigheder må der missioneres.

HVORDAN FÅR MAN FORÆLDRENE MED

Herom fortalte Sr. Lucia fra Nakskov blandt andet.

I Nakskov, hvor man har en katolsk skole, går kun lidt over 1/4 af de katolske børn i denne skole, og da Nakskov er det største katolske sogn uden for København, er der nok at tage fat på.

For de børn i den skolepligtige alder, der ikke går i katolsk skole, holdes der hver lørdag formiddag *Kombigruppe*;

ofte medtager børnene deres mindre søskende. Det canadiske system benyttes.

En del børn på 1. og 2. undervisningstrin undervises efter det canadiske systems brevkursus. Hvor en familie virkelig går ind for det, bliver det til et helt familieforetagende, der inddrager forældrene i høj grad.

En del forældre har meldt sig til et voksenkursus under A.O.F.

De samles en aften om ugen. Efter 20 minutters undervisning (man anvender Den hollandske Katekismus for Voksne) opdeles forsamlingen i 3 grupper, der efter en times livlige drøftelser samles til fælles drøftelse.

Det er vigtigt, at forældrene får forståelse af det canadiske system, der hele tiden søger at aktivere børnene og at motivere dem for deres tro, så den bliver deres personlige ejendom.

Konfirmandundervisningen

strækker sig i Nakskov over 80 timer; den begynder første søndag efter forrige holds konfirmation og foregår hver anden søndag i tilslutning til højmesse og hver anden tirsdag fra 15-17. Her har man endnu ikke taget det canadiske system i brug, fordi det helst skal have været brugt fra den tidlige barnealder, hvis det skal være frugtbart. Man har en rammeplan: Det gamle Testamente, Det nye Testamente, kirken og aktuelle problemer.

HVAD KAN VI I FÆLLES-SKAB GØRE FOR VOKSEN-UNDERVISNINGEN?

Det beskæftigede P. Jong sig med.

For en del år siden havde man det udmærkede katolske brevkursus, ledet af pastor Gunnar Martin Nielsen. Efter nogen tid gik det imidlertid i stå, og sådan gik det også med Kateketcentralens brevkursus. P. Jong har derfor nu startet sit eget lokale brevkursus, hvor han efter annoncer i det lokale »Dagbladet« har fået 18 elever, der nu for de flestes vedkommende har gennemført kurset. Resultatet er vanskeligt at kontrollere. Men der er ingen tvivl om, at et brevkursus er en mulighed for folk på landet.

SÅ FULGTE EN GRUPPE-DISKUSSION OVER 3 EMNER; fulgt op af plenumdrøftelse.

1. HVORDAN FÅR VI UNDERVIST FORÆLDRENE?

Man bør begynde børneundervisningen langt tidligere; der går for lang tid mellem barnedåben og undervisningen, der først begynder i den skolepligtige alder. Den tidlige religionsundervisning må naturligt foregå i hjemmet og med far og mor som undervisere; hertil behøver de hjælp.

Man kan tilbyde forældrene undervisning ikke blot i tilslutning til deres børns

dåb, men også i tilslutning til, at børnene kommer til deres første kommunion og deres første skriftemål.

Måske skulle man lade far eller mor uddele kommunionen i hjemmet, når de geografiske forhold gør kirkegang umulig.

2. HVORDAN FÅR VI UDDANNET KATEKETER HERUDE PÅ LANDET?

Denne uddannelse må have dels et teologisk, dels et pædagogisk sigte. Der er utvivlsomt folk i vore menigheder, der kan aktiveres til dette arbejde, og der kan sikkert med fordel foregå en udveksling over sognegrænserne (f.eks. får Slagelse jo allerede hjælp fra Amager).

Det ville være ønskeligt med en eller to kateketgrupper for hele regionen.

Det er uomgængeligt nødvendigt, at et sådant kursus for kateketer tager hensyn til vore specielle forhold med langt færre undervisningstimer, end de katolske skoler råder over, og som det canadiske system forudsætter. Vore kateketer må skoles »i marken«.

3. HVORDAN FÅR VI EN MISSIONERENDE KIRKE?

Inden for vore egne katolske rækker er der ofte en vis ligegyldighed over for denne opgave; den stammer sikkert fra uvidenhed: altså UNDERVISNING!

Man kan arrangere foredragsaftener og bibelkurser.

Det blev fremhævet, at den missionerende aktivitet i kirken rimeligvis vil få en tiltrængt impuls fra de nye regler om, at også lægfolk kan uddele kommunion – både som hjælp for præsten under messen, ved besøg hos syge og ved gudstjenester, hvor der ikke er nogen præst til stede. Det vil gøre det klart for os, at missionsopgaven ikke kun er en opgave for præsterne, for *det er os alle, der har del i det almindelige præstedømme.*

SOM KONKLUSION AF MØDET KAN FREMHÆVES:

Der var almindelig enighed om, at det vil være vigtigt at nå frem til noget permanent med hensyn til undervisningen af børn og voksne i regionen, og det må

kunne ske på tværs af sognegrænserne.

For at nå et skridt videre hermed vil man på *det fælles menighedsrådsmøde i regionen, søndag 3. december, 1. søndag i advent*, igen beskæftige sig med undervisningen, og foruden alle regionens menighedsrådsmedlemmer med ægtefæller indbydes alle andre i regionen, der er interesserede i undervisningsproblemerne.

Ruth Plum

TIL BYEN
FRA BYEN - i byen smut ind i

Banegårdens Restaurant

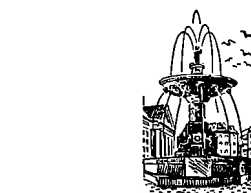
v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Benzon's Aut. katolsk bedemand
Begravelsesforretning * 34 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Vestjydsk Rør- & Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Eabjerg

Telefon (05) 12 13 11

BORRIS AKKUMULATORER

til biler, motorcykler, traktorer m.m.

MØLLER & CO. Odense A/S - Kildemosevej 15 - Telefon 12 33 43

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskureer, opfriskningskureer, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen.

Hellerupgårdvej 18, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

FEST I RØNNE

Søndag den 8. oktober var en festdag for de to katolske menigheder på Bornholm, idet man for første gang oplevede den højtidelige indsættelse af en ny sognepræst på øen.

Den smukke handling foregik under højmessen i Sct. Hyacinthus kirke i Rønne, hvor den nye sognepræst, pater J. Michaeler C.S.S.R., indsattes af generalvikar, pastor L. Messerschmidt.

Redemptoristerne Orden var repræsenteret af viceprovincialen, pater, dr. Grochot, pater Harmer fra Næstved og pater L. Drzal fra Odense. Pater van Haren fra Myrendal Kloster i Olsker var medconcelebrant.

Kirken var fyldt til sidste plads, og den bornholmske presse var repræsenteret, så den nye sognepræst er fra starten kendt af de fleste bornholmere gennem vellykkede interviews i de bornholmske dagblade.

At det atter er redemptorister, der er

på Bornholm, er en historisk gentagelse, idet det for over 50 år siden var pater D. Steidel C.S.S.R., der som den første katolske præst efter reformationen genoptog præstegerningen på øen og førte de første dominikanere til arbejdet på Bornholm.

Dette arbejde varetog de hollandske dominikanere til september 1972, hvor pater E. Bartel O.P. efter 44 års virke på Bornholm gik til velfortjent otium i Holland, og mange tanker gik på dagen til ham, som så uselvsk har arbejdet på Bornholm i en menneskealder.

Den nye sognepræst vil betjene begge menigheder på Bornholm, dog med assistance i sommertiden, hvor begge kirker fyldes til søndagsmesserne af de mange turister.

Pater J. Michaeler ønsker vi velkommen til gerningen på Bornholm, hvor han usædvanlig hurtigt er faldet til og allerede er en kendt skikkelse i øens liv.

KATOLSK ARBEJDERAKTION

KATOLSK ARBEJDERAKTION – DANMARK afholder GENERALFORSAMLING fredag den 17. november 1972 kl. 19,30 Nørrebrogade 27 i krypten.

Dagsorden: 1) Protokol – 2) Beretning – 3) Regnskab – 4) Forslag – 5) Valg.

Indkomne forslag skal være formanden i hænde senest 10. november 1972.

På valg står: Næstformand, kasserer, forlagets redaktør, 2 revisorer.

Da Katolsk Arbejderaktion er en bevægelse og ikke kun en organisation, optages enhver, der kan tilslutte sig vort principprogram og vil arbejde for vort formål. Henvendelse kan ske til G. Bune Andersen, formand, adr.: Westend 9, 1. – 1661 København V.

RETRÆTE FOR DAMER PÅ DALUM KLOSTER
4.–8. SEPTEMBER 1972

Et lille referat af uforglemmelige dage forestået af fru Anna Rasmussen, Odense, og med studenterpræst, pater A. Grzelak C.S.S.R., Sct. Albani Kirke, Odense, som leder.

Emne: »Mit møde og fællesskab med Jesus Kristus i den moderne verden.«

Dagens program: Vekslede mellem messe, morgen- og aftenbønner, foredrag, spørgetid og andagter.

Ind imellem: Fritid til privat bøn, åndelig læsning og skriftemål. Selv måltiderne berigedes af den skønneste religiøse musik, et nyt indslag (for undertegnede i alle tilfælde), der understregede samværets formål: at løfte sindet mod det Høje, men samtidig fik den – vel utilsigtede – virkning, at lægge en behagelig dæmper på damernes nok så bekendte snakkefrang!

De materielle behov: Blev tilgodeset af søstrene med vanlig sans for både et smukt dækket bord og noget herligt at spise.

Frisk luft og motionsmuligheder var der også at finde lige uden for ens dør i den skønne park, en lille skov med vildt og mange fugle, nær mark og å. Oven over alle herlighederne: Guds himmel!

Afslutning: Lysprocession i parken, aftenandagt og endelig det samlende – henrivende dækkede – kaffebord med hjemmebakke herligheder. Men noget skal der gøres vrøvl over: Vi sluttede alt for tidligt!

Et ønske: At mange flere måtte få den vidunderlige oplevelse næste år! Tak til alle, der muliggjorde denne retræte.

En taknemmelig og lykkelig deltager

KATOLSK ARBEJDERAKTION – DANMARK indbyder herved til RETRÆTEWEEKEND

lørdag/søndag den 9./10. december 1972 på Åsebakken i Høsterkøb.

Emnet: Den katolske kirke i Danmark – her og nu.

Leder: Pater Josef Völk.

Pris: Kr. 45,00 (man må være indstillet på at bo flere på et værelse).

Tilmelding: G. Bune Andersen, Westend 9, 1. – 1661 København V.

Telf. VE 9106 (bedst ml. kl. 18–19).

Sidste frist: Mandag den 4. december 1972.

Retrætens formål er at gøre os bedre egnede til et livsnært personligt engagement i hverdagen inspireret af Kristi evangelium.

Alle er velkomne.

Udførligt program tilsendes.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved *Kurt S. Thomsen*

Søndag d. 19/11: 33. alm. søndag: Ordspr. 31,10-13. 19-20. 30-31. - Salme 127 (128),1-5. (R: 1a). - 1. Tess. 5,1-6. Mt. 25,14-30 (eller: 14-15. 19-20).

Mandag d. 20/11: Åb. 1,1-4; 2,1-5a. - Lk. 18,35-43.

Tirsdag d. 21/11: *Jomfru Marias Fremstilling i Templet*; der kan her kun anføres nogle få af de tekster, der kan læses: Ordspr. 8,22-31 (eller: Es. 61,9-11). - Salme 44 (45), 11-12. 14-17. (R: 11a). - Lk. 1,26-38 (eller: Lk. 1,39-47).

Onsdag d. 22/11: Åb. 4,1-11. - Lk. 19, 11-28.

Torsdag d. 23/11: Åb. 5,1-10. - Lk. 19, 41-44.

Fredag d. 24/11: Åb. 10,8-11. - Lk. 19, 45-48.

Lørdag d. 25/11: Åb. 11,4-12. - Lk. 20, 27-40.

Søndag d. 26/11: KRISTUS, AL VERDENS KONGE: Ezek. 34,11-12. 15-17. - Salme 22 (23), 1-3. 5-6 (R: 1). - 1. Kor. 15,20-26. 28. - Mt. 25,31-46.

Mandag d. 27/11: Åb. 14,1-3. 4b-5. - Lk. 21,1-4.

Tirsdag d. 28/11: Åb. 14,14-19. - Lk. 21,5-11.

Onsdag d. 29/11: Åb. 15,1-4. - Lk. 21, 12-19.

Torsdag d. 30/11: *S. Andreas, apostel*: Rom. 10,9-18. - Salme 18 (19),2-5. (R: Deres røst er nået ud over den vide jord). - Mt. 4,18-22.

Fredag d. 1/12: Åb. 20,1-4. 11-21,2. - Lk. 21,29-33.

Lørdag d. 2/12: Åb. 22,1-7. - Lk. 21, 34-36.

Mussie Haileslassie
Etiopian College,
Vatican City,
Roma.
Telf. 6983183.

En etiopisk præstestuderende, 23 år, ønsker penneven el. anden personlig kontakt. Skriver såvel engelsk som italiensk. Kommer De til Rom, viser han Dem gerne byen.

Søndag d. 3/12: 1. SØNDAG I ADVENT. - Fra i dag - det ny kirkeårs begyndelse - anvendes tekstrække B: Es. 63,16b-17. 19b; 64,2b-7. - Salme 79 (80), 2ac og 3b. 15-16. 18-19. (R: 4). - 1. Kor. 1,3-9. Mk. 13,33-37.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 19/11: 33. alm. søndag.

Mandag d. 20/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 21/11: *Jomfru Marias Fremstilling i Templet*.

Onsdag d. 22/11: *S. Cæcilie, jomfru og martyr*.

Torsdag d. 23/11: Ferialdag. - Eller: *S. Clemens I, pave og martyr*. - Eller: *S. Columban, abbed*.

Fredag d. 24/11: *S. Johannes af Korset, præst og kirkelærer*.

Lørdag d. 25/11: Ferialdag. - Eller: *Gudsmoders Lørdagsmesse*.

Søndag d. 26/11: KRISTUS, AL VERDENS KONGE. - *Kollekt for Hedningemissionen*.

Mandag d. 27/11: Ferialdag.

Tirsdag d. 28/11: Ferialdag.

Onsdag d. 29/11: Ferialdag.

Torsdag d. 30/11: *S. Andreas, apostel*.

Fredag d. 1/12: Ferialdag.

Lørdag d. 2/12: Ferialdag. - Eller: *Gudsmoders Lørdagsmesse*.

Søndag d. 3/12: 1. SØNDAG I ADVENT.

RETRÆTE

NYT FRA REGION II

Der er retrætedag for 3. gang i region II. Den afholdes på Sct. Michaels skole i Kolding d. 10. december. - Dagens tema er »Advent« ledet af pastor G. Grünwald, Århus. Som sædvanlig er der børneparkering, og prisen for deltagelse i retræten er 15 kr.

Dagen begynder i kirken kl. 9, og der sluttes med messe kl. 15.

Alle uden for regionen er naturligvis hjertelig velkomne til at deltage. Tilmelding sker på telefon (04) 56 17 65 (Elsebet Skaarenbay, Christiansfeld) - senest d. 6. december. *Retræteudvalget*

BISKOPPENS FOREDRAGS- SERIE

I VINTERHALVÅRET 1972-73

indbyder biskop Hans L. Martensen alle interesserede til at deltage i en gennemgang af den kristne tros lære om »de sidste tider«.

Gennemgangen vil forme sig som en serie foredrag (17 ialt) med efterfølgende drøftelser.

Program for 1972

På Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup (gymnastiksalen) flg. tirsdage kl. 19,30:

31. oktober 1972: Kommer Kristus igen?

7. november 1972: Verdens ende - katastrofe eller fuldendelse?

14. november 1972 Kristus - verdens fuldender.

21. november 1972: Ånden og den verdensomspændende opgave.

28. november 1972: Det ny menneske.

5. december 1972: »Han som kommer«.

Program for 1973

I Sankt Ansgars kirke, Bredgade 64, K. (Samtalen i menighedssalen, Bredgade 67 A, 2., K.) følgende tirsdage kl. 19,30:

9. januar 1973: Det forventningsfulde folk.

16. januar 1973: Bjergprædikenen - kan den overholdes?

23. januar 1973: Kristendommen som urostifter.

6. februar 1973: Hvad er fremskridt?

13. februar 1973: Det hinsides.

27. februar 1973: Udfordring til en ny moral.

6. marts 1973: Kristendom og politik.

13. marts 1973: Er kristendommen livsfornægtende?

27. marts 1973: Hvad er fri kærlighed?

3. april 1973: Den fremtidsåbne bøn.

10. april 1973: Den katolske Kirkes organisation - har vi brug for den?

Aftenens program:

Kl. 19,30-20,30: Foredrag.

Kl. 20,30-21,00: Kaffe og gruppedrøftelse.

Kl. 21,00-22,00: Plenum.

Gebyr: Kr. 25,- for hele serien.

Tilmelding og gebyr: sendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 K. Postkonto 1471.

De bedes på giroblanketten anføre »Biskoppens foredragsserie«, da indbetalingen gælder som tilmelding.

Yderligere oplysning: Elsebet Kieler, Holstebrogade 9, 4., - 2100 Ø. - Telefon TRia 2456, mellem kl. 10 og 12 (undt. tirsdag).

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum's annonceekspedition,
Hauchavej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læsesalgspris kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

OLSEN-BANDEN

I 1968 startede instruktøren Erik Balling med den populære og udbredte serie Olsen-banden. Siden da er det gået i rask trav med nye eventyr. »Olsen-banden på spanden« (1969), »Olsen-banden i Jylland« (1971) og nu som den foreløbig sidste »Olsen-bandens store kup«. Filmene er uden tvivl blevet bedre og bedre, selv om vi godt kan slå om, hvor langt nede udgangspunktet var. Skildringen af de tre hovedpersoner, Egon Olsen (Ove Sprogøe), Benny (Morten Grunwald) og Kjeld (Poul Bundgaard), er i hvert fald blevet varmere og mere nuanceret. Figurerne er blevet så velkendte, at der bliver plads til små afvigelser og overraskelser.

Optakten er helt overdådig. Egons plan er et sølvtojsskup hos en fodboldtossset sagfører. Under fjernsynets transmission af opgøret med arvefjenden Sverige lister Egon rundt i lejligheden og fylder sækken med tyvekoster. Samtidig med, at Egon bliver opdaget oppe i lejligheden, dukker den rivaliserende bande op nede på gaden og stikker af med udbyttet. Egon må atter engang tilbage til Vestre Fængsel, hvor han så blot sidder og får fiduser til det næste kup. Vi har i optakten fået en rap og præcis præsentation af personerne og temaet – kampen mellem Olsen-banden og »Kongen og Knægten« (Arthur Jensen og Poul Reichhardt).

Velsmurt folkekomedie

Forventningerne indfries ganske godt. Det veloplagte tempo holdes stort set hele filmen igennem. Den detaljerede planlægning af det store kup, en penge-transport plyndres, fortælles med et glimt i øjet, uden at spændingen går af selve udførelsen. Da de fire millioner endelig er i Olsen-bandens besiddelse, begynder en (lidt langtrukken) klapjagt, hvor snart den ene, snart den anden bande har kufferten med de mange penge. Undervejs

når politiet med inspektør Mortensen (Jesper Langberg) i spidsen at gøre sig selv godt til grin.

Trods Olsen-bandens underholdende kvaliteter er det værd at kigge nærmere på, hvordan den forholder sig til virkeligheden. En film kan ikke bare være underholdende sådan ud i den blå luft. Der udvælges nemlig altid et par områder af virkeligheden, hvor humoren og ironien kan udfolde sig. Andre områder tages så blot for givet for at kunne danne baggrund for løjerne.

Folkekomediens snævre rammer

For at få så mange mennesker som muligt i biografen må folkekomedien bygge på personer, som uden videre accepteres af publikum. Handlingen skal desuden spille op til de forestillinger og værdier, som flertallet møder op med. Det betyder en væsentlig begrænsning af, hvad filmen kan tillade sig at gøre grin med. Politiet hænges ud for sin uduelighed, Gunnar Nu speaker en vittig selvparodi, og flyverne larmer noget så forfærdeligt ude på Amager. Elskværdigt og ufarligt. Desuden holder løjerne sig til Olsen-bandens interner fumleri og »Kongens og Knægtens« liv i sus og dus. Der er aldrig rigtig bid i humoren. Der siges aldrig noget provokerende eller farligt. Den eneste undtagelse er måske sagføreren banden over teknisk uheld, lige idet svenskerne får straffespark. Det kan kun skyldes de røde lejesvende...

Hvis man ser på kvinderne i filmen, går det for alvor op for en, hvor snæver rammen er for personschildring. Der er kun to kvinder af betydning: Kjelds kone Yvonne (Kirsten Walther) og Kongens håndlanger Sonja (Annika Persson). Yvonne er den evigt snakkende og bekymrede husmor, Sonja den smarte dulle, som både tager imod ordrer og meler sin

egen kage. Gad vide, hvem af dem de kvindelige tilskuere kan identificere sig med?

Folkeforførelse eller befriende latter?

Tænker man lidt mere over handlingen og personerne, kan man godt blive en smule forstemt. Hvad der er ment som underholdning viser sig ved nærmere eftertanke at rumme en indsnævret menneskeopfattelse og et besynderligt samfundsyn. Virkeligheden har trange kår hos Olsen-banden, men gør det noget, når blot vi kommer til at grine? Hvis filmen havde lagt en smule afstand til sin egen konstruerede virkelighed, eller sat tilskueren i gang med at tænke lidt, ville den ikke kunne anklages for at virke fordummende. Men Olsen-banden ejer ikke gnist af refleksion over de mennesker, der indgår i handlingen.

Oftest afvises kravet om films igangsættende virkning med en henvisning til, at folk bare vil more sig. Det mener jeg er et falsk alternativ. At more sig og få noget at tænke på er bestemt ikke modsætninger. Tænk blot på den lige så folkelige »Man sku' være noget ved musikken«.

Det er ikke rimeligt kun at skælde ud over trivialfilms menneske- og samfundsforståelse. For når de finder så stort et publikum – og det kan vi ikke komme uden om, at de gør – hænger det sammen med, at mange menneskers liv heller ikke rummer nye og spændende impulser. Et ensformigt arbejde øger måske behovet for inspirerende oplevelser, men samtidig bliver man for sløv til at prøve noget nyt. Den ægte forargelse bør derfor rettes mod de sociale forhold, som gør mennesker så trætte, at de ikke orker at opleve noget nyt. Så længe der findes samlebånd og triste boligkvarterer, så længe vil der også kunne vises samlebåndsfilm for fulde huse.

Jakob Frandsen

22/1972

forum

katolsk

NOTES- BLOKKEN

Pastoralrådsmødet i Århus
Alle pastoralrådsmedlemmer var enige om, at Århusmødet var særdeles vellykket. Det samme sagde de særligt indbudte eksperter og de ikke få gæster, som overværede råds-mødet. Som en fra inderkredsen udtrykte det: Katolikkerne har efterhånden lært sig demokratiske regler. Man oplevede på dette møde en gensidig velvilje og en arbejdsiver, som var langt ud over det almindelige. Til trods for divergerende meninger var der enighed på alle centrale punkter. Et særligt godt greb om tingene havde forretningsudvalget, da det foreslog en gruppediskussion om aftenen mellem kl. 20-22. Deltagerne delte sig i fire grupper, og der blev arbejdet godt, realistisk og indgående. Hovedproblemet var bispedømmets økonomiske situation. Medlemmerne havde nøjagtigt udspecificerede tal i hånden, således at man ikke talte hen i vejret, men havde benene på jorden. Man gjorde sig ihærdige anstrengelser for at finde ud af, hvor man kunne spare og bringe det ikke ringe underskud på en halv million ud af verden. Man følte med stor glæde, at alle medlemmerne var levende engageret i dette problem. Det kunne ikke overlades til andre. Det var pastoralrådets egentlige opgave. Det må bl.a. have været en stor trøst for biskoppen at se, hvordan man i fællesskab gik til angreb på dette prekære problem. Tidligere var det biskoppen og hans nærmeste medarbejdere, der skulle tage sig af det. Nu er det os alle. Det var en vigtig erkendelse på dette vellykkede rådsmøde.

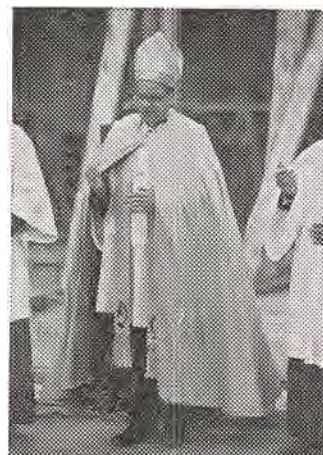
På mødet behandlede man også Katolsk Forums fremtid. En omstrukturering og udvidelse af den nuværende redaktion blev besluttet. Men vigtigere var en resolution, som

enstemmigt blev vedtaget, og hvori man fastslog, at en af Katolsk Forums vigtigste opgaver var at vejlede læserne i en kristen bedømmelse af samfundets brændende problemer. Denne side af vor opgave vil derfor i de kommende numre optage en større plads end hidtil. Enkeltheder om disse spørgsmål kan man efterlæse i dette nummer, hvor der gives et fyldigt referat af selve mødets forløb.

Jeg har citeret den sætning, som en af mødets ledende personligheder har formuleret: Katolikkerne har efterhånden lært sig demokratiske regler. – Hvor rigtig den end er, udtrykker den ikke hele sandheden. Det drejer sig ikke blot om den størst mulige effektivitet i vort arbejde. Dette arbejde har også et andet formål. Det er kirkens målsætning. Ud fra denne målsætning må vi prioritere vort arbejde. Formålet med vore møder må ikke være diskussion for diskussionens skyld. Formålet skal være at opbygge Kristi legeme, det vil sige: kirken. Men det kan kun ske, hvis vi arbejder under Helligåndens inspiration. Vort arbejdes resultat må bære Helligåndens segl. Vi må spørge os selv, om vort arbejde skaber en geologal vækst, det vil sige: en vækst i tro, håb og kærlighed. Vokser glæden, freden og broderligheden iblandt os? Vort arbejde skal endvidere i stadig stigende grad frigøre vore apostoliske kræfter i en tjenestegerning for næsten i Kristus. Og det skal ligeledes gøre os fri for vore fordomme, personlige tilbøjeligheder og vanetænkning, således at man kan tale om en virkelig kreativitet. Dette kræver frigørelse af os selv, så vi stadig spørger: Herre, hvad vil Du, at jeg skal gøre?

H. Roos S.J.

*Biskoppen
under sin
tale ved
grundstens-
nedlæggelsen*

BYGGERI I BRØNSHØJ

Forsidebilledet af de tre gæve håndværkere blev taget på en byggeplads i Brønshøj, der, hvor den nye Antonikirke er ved at tage form. Anledningen var biskoppens besøg for at nedlægge grundstenen. Vor biskop, H. L. Martensen, fremhævede i sin tale kirkebygningens betydning som et synligt tegn for menighedens tro. Derefter tog menighedsrådsformand H. Heinemeier ordet. Han fortalte om kirkebyggeriets historie og afsluttede med at oplæse det dokument, som i en messingbeholder skulle blive indmuret. Efter en kort tale af murermester Kai Fjording og af arkitekt Christiansen (på kirkens arkitekt, prof. Wohlerts vegne), anbragte biskoppen en mursten, som lukkede den åbning, hvori messingbeholderen var blevet anbragt. Dette skete torsdag den 9. november 1972. Vi glæder os til den nye kirkes indvielse.

*Biskoppen lægger
stenen i
åbningen*

*H. Heinemeier
taler*

INDHOLD

KIRKENS HJERTE	4
En kvinde siger sin mening om kvinden.	
HVOR ER KÆRLIGHEDEN?	
Vor sexualoplysning mangler forbindelse med kærlighed, siger en japansk buddhistisk kvinde.	
ET TABT FÆLLESSKAB	7
Hvorfor svinder så mange kontakter ind?	
PASTORALRÅDSMØDE	8
Det officielle referat bearbejdet for vore læsere.	
I GRUNDTVIGS UDBY	10
Man kan se med forstand, når man ser med forfatterens øjne.	
UDLAND	12
Kvindediskussion i Rom, økumenisk aktivitet i England og nyt fra USA, Polen og Vietnam.	
KONFLIKT OG KONTAKT	14
Hvordan lykkedes så pastoralrådets 2. weekend-kursus?	
VÆRD AT LÆSE	14
H. Bölls nyeste, en stor og underfundig bog.	
HVORFOR KATOLSK KIRKE I DANMARK	16
120 deltagere i diskussion i Århus.	
GLÆDENS PRIS	17
Nogle forkyndere lover for meget, mere end Gud kan holde.	
JUBILÆUM I HORSSENS	18
Kirkens 100-årsfest blev fejret med manér	
FRA FRYGT TIL SAMARBEJDE	20
Samarbede ses her som udtryk for kirkens enhed og helligånd.	
LITURGISK OVERSIGT	23
Der er gammelt og nyt fra kirkens skatkammer.	
BORGERSKABETS DISKRETE CHARME	24
Som efter forfatteren udtrykker Bunnels distræte charme.	

HVAD VENTER VI PÅ?

Selv om der endnu er halvanden måned til jul, begynder nissernes invasion at præge gadebilledet. Hvis de endda ventede til 1. søndag i advent, men nej, hellere tyvstarte end komme for sent. Vi har i det hele taget alle svært ved at vente. Belært af dårlige erfaringer arrangerer vi vor sommerferie ved midvintertide og planlægger vort juleshow ved Sankt Hans. Vi har en fornemmelse af, at hvis vor lommekalender ikke er overmalet et halvt år ud i fremtiden, er vi vist ikke rigtigt effektive.

Hvis man vil vide, hvad det er at vente, må man naturligtvis begynde at undersøge, hvad ordet betyder. Det kaster som oftest lys over et stykke kulturhistorie. – Min etymologiske ordbog angiver, at ordet vente oprindeligt betyder: tro, indbilde sig, håbe, mene, ane. At vente i kristen betydning vil da sige at falde til ro i den faste tro og det sikre håb. Det er i den betydning, at vi i vor trosbekendelse »venter« de dødes opstandelse og livet i den tilkommende evighed. Det er således, at vi venter Herrens komme i herlighed, og det er i dette sind, at den rette forberedelse til julen sker. Pudsigt nok skjuler dette oprindelige indhold af tro og håb sig i vore ventesale og på vore ventelister, hverdagens øvelse i tålmodighed, som aldeles sikkert til sidst belønnes. Toget kommer, og man rykker frem i køen. Denne venten var en højt anset dyd: Kan du vente, kan du blive konge i Sverige, lød et gammelt mundheld, og hermed er vi ved at komme ind i en ny mening: den ørkesløse venten. Her skuffes håbet, som når den hedenske vikingetid gav udtryk for sin pessimisme i dette mundheld: mangt går værre end ventet (et morsomt og tankevækkende modstykke er det kristne: det går ikke altid så galt, som præsten præker).

Det er, som om den manglende tro og det skuffede håb i moderne tid har udtømt glosen for dens oprindelige ind-

hold. Det moderne menneske »venter på Godot«, uden mål og uden mening. Og så er der jo egentlig ikke noget at vente på. Den fortsættelse, der næsten automatisk indfinder sig, lyder: vi kan derfor lige så godt begynde med det samme! Dermed er mennesket fra forventningen i tro og håb om det kommende, tvunget over i det aktuelle her og nu, en nødvendig situation ganske vist, ofte sund og helsebringende, men umenneskelig, hvis den er uden perspektiv, hvis den lukker horisonten, i hvilken evighedens kyst skimtes. Og det er just denne mangel på perspektiv, denne absolutte og aktuelle dennesidighed, som gør de kommercielle juleforberedelser så frastødende.

Men selv hvor forventningens tro og håb er svundet, bevarer glosen dog endnu noget af sit indhold: mene eller ane. Vi kan ikke opgave at vente, selv om vi ville, dertil er vor bestemmelse for det kommende for stærk. Men det, man aner, er altid uvist, tåget og tilsløret, og fra gammel tid har glosen »vente« da den samme spottende bibetydning, som vor tid har givet ordet »tro«, nemlig at indbilde sig. »Det er bare noget, du tror,« siger man, og er ikke klar over, hvilken rystende tilståelse, der egentlig ligger i at bruge ordet tro i denne betydning.

Og så venter vi da på julen, hedninger og kristne mellem hinanden, hver med sin indstilling, hver med det indhold, som man nu lægger i det at vente. Ældre slægter, der måtte savne billedblade, tegneserier og fjernsyn, var tvunget til at udtrykke sig i et mangfoldigt og nuanceret sprog for at give udtryk for deres tanker. »Her vil ties, her vil bies« synger Brorson i sin vintersalme, og en mand med sprogrøre forklarer: Der er begribeligvis stor forskel på ordet »vente« og ordet »bie«. Man venter på maden og på avisen, men man bier på Herrens time.

Så måske skulle vi være gammeldags og i stedet for at deltage i ræset (racet), da at bie på julen.

Georg Heggum

KVINDEN: KIRKENS HJERTE

*Kirken må kæmpe for kvindens rettighed
– til at være kvinde
Af Grethe Livbjerg*

I »Forum« nr. 20 omtales en gruppe franske katolikkers angreb på Vatikanets afvisning af at give kvinder en officiel og permanent status som akolytter og lektorer. Gruppen citerer afdøde kardinal Jules Saliege for følgende: »Kirken må bidrage til at fremme kvindernes stilling. Civilisationens opgang eller fald beror på den plads, man giver kvinderne i den offentlige bevidsthed«, – og gruppen spørger: »Falder Kirken selv uden for denne regel, eller skal man forberede sig på at fejre dens fald.«

Det er farligt at citere en afdød, for man kunne jo tolke noget ind i ordene, som aldrig har været der – og den afdøde har ingen chancer for at korrigere. Måske har kardinalen ment sine ord i den ånd, den franske gruppe benytter dem, jeg kender ham ikke og kan ikke afgøre det – men han kunne have ment noget, der er temmelig forskelligt fra gruppens anliggende.

Er det så sikkert, at dette »at fremme kvindernes stilling« er ensbetydende med en bestræbelse for, at kvinderne skal have de samme stillinger som mænd? I den almindelige debat lægger man den betydning i ordene, men hvorfor?

Er forskellen mellem kvinder og mænd kun rent fysisk?

Mange psykologer gør sig umage for at få os til at tro, at piger og drenge har helt samme anlæg, og når de siger det, må det jo være sandt, og man tilstræber at drage konsekvensen af det i opdragelse både i institutioner og hjem. Det er svært at diskutere med disse psykologer, for under deres studium har de fået en positivistisk filosofi i ryggen og almindelig sund fornuft vil de ikke høre tale om, – men kommer man med argumenter, som skulle passe ind i deres system: man kan dog ved forsøg fastslå, at piger og drenge fra helt små leger forskelligt, så får man at vide, at denne

forskel er miljøsagt. Spændende at se børns leg, når – eller hvis – det lykkes at gøre kvinden så lig manden som dette nu er muligt!

Men naturligvis: hvis kvinder og mænd har ens anlæg, hvis det blot er gammel overtro og ikke nogen realitet, at der er noget specielt kvindeligt og noget specielt mandligt, så må vi også have nøjagtigt de samme muligheder på alle områder, Kirkens inclusive, hvis man kun bedømmer ud fra menneskelige kriterier og ikke inddrager teologiske.

Men helt ærligt: hvor mange tror på, at kvinder og mænd er så ens? Har dog ikke alle kvinder oplevet, at vi reagerer anderledes end mænd, mere sensitivt med følelsesmæssige udsving, som manden ikke har og oftest ikke forstår, at vi behandler problemer mere pr. intuition end ved logisk tænkning. Dette kan virke som en svaghed, men det er også en berigelse af livet, idet den kvindelige intuition bidrager med en virkeligheds erkendelse, som går ud over den strengt rationelle.

Slet ikke at kvinder intelligensmæssigt er dårligere udrustede end mænd. Gennemsnitsintelligenskvotienten kan være nøjagtig ens, men hvis man studerer et større antal tests på børn i forskellige aldre, vil man dog bemærke, at selv om slutkvotienten er ens for drenge og pigers vedkommende, så er delresultaterne det ikke. Stort set scorer drengen deres points på det logiske område, og pigerne på det sproglige og i de mere alment menneskelige prøver.

At den måde, hvorpå intelligensen bruges, også er forskellig, er svært at bevise – og dér kan miljøbestemte faktorer naturligvis spille ind.

Digte kan udsige sandheder, som undrager sig rationel erkendelse. I digtet »Adam Homo« lader Paludan-Müller den lille Adam hos sin far møde kravet om en logisk forklaring på verbet »at være«, og i sin fortvivlelse over ikke at kunne klare opgaven, går den lille dreng

til moderen og får af hende besvaret sit spørgsmål »af hjertets friske kilde«. Indholdet i hendes svar er det samme som en filosof ville udtrykke i ontologisk terminologi som analogia entis.

Faderen forholder sig rationelt, logisk tænkende til problemet, mens moderen nærmer sig dette eksistentielt, med en intuitiv åbenhed over for livet omkring og i hende.

Udtrykker digteren ikke dermed den dybe forskel mellem kvinder og mænd – mellem det kvindelige og det mandlige?

Dette er sagt som alment gældende, for naturligvis kan der aktuelt de enkelte individer imellem være store forskelle, idet nogle mænd i deres karakter har mange kvindelige træk og nogle kvinder mandlige.

Mandssamfundet – hvad er det?

I almindelighed bruges dette ord i diskussioner, hvor man skælder ud over den forskelsbehandling, som i samfundet bliver kønnene til del – til mændenes fordel.

Ser vi på udviklingen i kvindernes ligeberettigelse som en helhed, har mændene ikke mange bastioner tilbage, som også den franske gruppe katolikker siger det: »Samfundet har i dag givet kvinderne adgang til alle mulige stillinger.« – De sidste bastioner falder nok snart, og så er mandssamfundet en saga blot.

Eller er det ikke? – Er det snarere sådan, at så har vi for alvor mandssamfundet?

For den rettighed, kvinderne har tilkæmpet sig gennem indtagelse af de mange bastioner, er jo rettigheden til at være som manden, og vil kvinden udfylde nøjagtig den samme plads i samfundet som manden, må hun også have de samme anlæg – og har hun dem ikke, må hun for enhver pris tilkæmpe sig dem – men det kan kun ske ved en svækkelse af hendes egenart: det kvindelige.

Hvis kvinderne udvikler den mandlige side i deres natur og undertrykker den

specifikt kvindelige, så må vi ganske logisk få et mandssamfund, forstået som et samfund, hvor det mandlige aspekt er stærkest udviklet og derfor dominerende.

Ønsker kvinden denne udvikling?

Denne udvikling er slet ikke tilstræbt af den enkelte kvinde. Den er startet i et samfund, hvor kvindens retsstilling var svag og kampen for kvindens ligeret derfor berettiget. Det ulykkelige i denne kamp har været, at den ikke blev en kamp for anerkendelse af det kvindelige og for, at kvinderne skulle sikres ret til fri udfoldelse som kvinder, altså for en sand ligeberettigelse, men at det blev en kamp for, at kvinden skulle blive lig manden.

I enhver stræben, som går ud på at blive som en anden, ligger der misundelse og underlegenhedsfølelse: det, jeg har og er, er ringere end det, den anden har og er.

Men hvis kvinden selv ser ned på det specielt kvindelige, hvem skal så kæmpe for bevarelsen af dette?

Manden i mandssamfundet af i morgen

Martin Buber siger, at mennesket først bliver et jeg over for et du. Dette kan analogt overføres på forholdet kvinde-mand. Manden bliver først en mand i relation til kvinden – og omvendt.

Hvis kvinden mister sin kvindelighed, vil det også gribe dybt ind i mandens personlighedsudvikling, fordi han mister en væsentlig udfordring til at blive mand. Men manden har også brug for et kvindeligt aspekt i sin karakter, hvis ikke han skal blive hård og kynisk, og hvis kvinden fornægter det kvindelige, hvor skal han så få det fra?

Mennesket = mand og kvinde

Skabelsesmyten siger – og efter C. G. Jung udtrykker myter almenmenneskelige sandheder – at Gud skabte mennesket i sit billede, som mand og kvinde

skabte han dem. Altså er det essentielt menneskelige en kombination af det mandlige og det kvindelige.

For at fremelske det mest menneskelige: det hele menneske, og dette må dog være en menneskelig civilisations opgave – og at den gør det samtidig betingelse for, at den kan bestå som netop menneskelig civilisation – må altså kvinde og mand udvikles jævnbyrdigt hver efter sit særpræg. Kvinden skal ikke i falsk underlegenhedsfølelse bestræbe sig på at blive som manden, for derved forskydes balancen.

Det kvindelige og det mandlige på globalt plan

Den tyske filosof, Karlfried Graf Dürckheim, beskæftiger sig i sine bøger meget med det kvindelige og det mandlige på globalt plan, idet han påpeger, at den vestlige kultur er udpræget mandligt udviklet, præget af handling og rationel tænkning. Østen har derimod en kvindelig kultur, præget af intuitiv modtagende holdning over for selve livet. Begge parter er ensidige, så det hæmmer en sund udvikling. Østens passivitet hindrer en udvikling bort fra fattigdom og står derfor i vejen for det enkelte menneskes udfoldelse, – men Vestens rationalisme og effektivitetstrang hindrer en udvikling af det indre, det egentlige liv.

Kunne Øst og Vest lære af hinanden og komplettere hinanden, ville der blive mere harmoni.

Men hvis Vesten udvikler sig i stadig mere mandligt rationel og materialistisk retning, og som den på så mange måder stærkere part præger Østen uden samtidig at blive præget af Østens kvindelige kultur med dens større evne til intuitiv oplevelse – hvad så?

Får kardinalens ord i dette perspektiv ikke en helt anden betydning end den, den franske gruppe katolikker giver dem, og kan man ikke tillade sig at rette bare et ord i citatet:

»Civilisationens opgang eller fald beror på den plads, man giver 'det kvindelige' i den offentlige bevidsthed?«

Kirkens kamp for kvinden

Den franske gruppe katolikker forudsiger kirkens fald, hvis ikke den kæmper for kvindens rettigheder.

Det er en meget dramatisk profeti, men det er sikkert rigtigt, at hvis ikke kirken kæmper for, at kvinden kan finde sin identitet i et samfund, hvor det kvindelige har ringe værdi, så vil den selv miste meget.

Og har end kirken ikke altid givet det kvindelige den plads, det rettelig tilkommer, fordi den også ofte har været præget af en rationel tænkning, som ikke har givet meget spillerum for elementer, der ikke kunne behandles i strengt logiske, filosofiske termer, så har den dog i skriften (Ef. 5) og i traditionen det smukkeste tænkelige billede på forholdet mand-kvinde: Kristi kærlighed og enhed med kirken.

Dette giver kvinden hendes plads: ikke den udadrettede, ledende, men kærlighedens plads.

Terese af Lisieux siger, efter at have vurderet alle stillinger og embeder i kirken, at hun vælger at være kirkens hjerte, hun vælger kærligheden.

Hvis kvinden finder sin plads som kirkens og samfundets hjerte, finder hun samtidig sin identitet, hun får et centrum, hvorfra hun kan udvikle sig som kvinde.

Men i et samfund, hvor det, der tæller, er effektivitet og karriere, har kærligheden ringe værdi – konkurrenceånden så meget større.

Derfor er det svært at være kvinde netop i vor tid, for vi er alle prægede af hele atmosfæren i samfundet – og netop derfor er det livsvigtigt, at kirken kæmper for at skabe et miljø, hvor det kvindelige kan udvikles frit. Men denne kamp går langt dybere, og ofte helt imod kampen for de ydre rettigheder.

HVOR ER KÆRLIGHEDEN?

EN JAPANER STUDERER
SEXUALUNDERVISNING
I DANMARK

Hun er ganske lille, spinkel og yndefuld, selv om man fornemmer både vilje og beslutsomhed bag hendes udsøgt høflige væsen. Ansigtet er porcelænsvidt og fint mod det dybsorte tætte hår, der er klippet i moderne europæisk frisure og alligevel harmonerer så godt med den særegne japanske kimono. Hun drejer sig leende foran mig, mens tolken forklarer al den symbolik, der ligger bag sådan en dragt. På bæltet er broderet store iris, mens der over resten af kimonoen er strøet orkideer i sarte farver. På ryggen bærer hun en firkantet pude, som resten af aftenen forhindrer hende i at læne sig mageligt og afslappet tilbage i en stol. Men den er nødvendig, får vi forklaret, fordi sådan en kimono holdes sammen af lange bånd, og dem kan man ikke knytte i sløjfer foran, – for hvordan

skulle man så kunne hilse høfligt på folk og bukke dybt? De må stoppes ind i en pude på ryggen.

Hvad får en så charmerende repræsentant for både fortidens og nutidens Japan til at rejse Europa igennem for at studere seksualoplysning og til at opsøge Institut for Familieforskning, hvis gæst hun var for en aften.

Vi spørger hende:

– *Fru Kyoko Kitazawa, hvad fik Dem til at interessere Dem for seksualoplysning?*

– Jeg har 2 piger på nu 13 og 15 år. Det hele begyndte en dag, hvor de havde været med deres far på besøg på en fødeklinik. De begyndte at spørge, hvad det var for en klinik, og hvem der lavede børnene der. Jeg svarede, at børnene var vokset frem inde i deres mor, og at alle mennesker var kommet ud af deres mor. Da pigerne voksede til, begyndte jeg at låne bøger om seksualhjælp for at kunne fortælle mine piger om det, for jeg ville nødig have, at de skulle komme ud i livet uden at kende spor til det. Jeg er uddannet på universitetet i klassisk japansk litteratur og har altid interesseret mig for mennesker og deres problemer. Jeg skriver for det japanske fjernsyn, bl.a. har jeg også sat små stykker op bygget over H. C. Andersens eventyr. Men siden 1965 har jeg sat næsten hele min energi ind på at fremskaffe undervisningsmateriale til seksualoplysning, og i 1965 startede jeg Ahni Publishing House, hvor jeg nu er præsident. Vi lånte penge hos forældre og bekendte og i banken. Jeg har indtil nu udgivet fem publikationer: »Don't Put It Until Tomorrow«, »Hello Thirteen« m.fl. Det er det første, der er udkommet i den genre i Japan. Det har imødekommet et stærkt behov, men har også vakt megen modstand. Lysbilledserien »Hello Thirteen«, der svarer til bogen af samme navn, er oversat til engelsk for Family Planning.

Jeg virker ved siden af mit arbejde som journalist som rådgiver for teenagere. Jeg viser mine lysbilleder og holder foredrag for mødre, lærere og studenter over hele Japan.

– *Hvad er efter Deres mening risikoen ved ikke at give de unge tilstrækkelige oplysninger om kønslivet?*

– Det er en stor fejl fra de voksnes side. På landet i Japan oplever man endnu fornuftægteskaber, dvs. ægteskaber, der arrangeres af forældrene, og hvor de unge først ser hinanden på selve bryllupsaftenen. Når den unge pige spørger sin mor om meningen med ægteskabet, får hun kun at vide, at den unge mands familie ejer noget jord, og at hun vil få det godt økonomisk. I byen er det anderledes i dag, men på landet bruger man stadig disse fornuftægteskaber. Det er en forudsætning, at den unge pige er uberørt.

Men også den japanske mand i byen ønsker at få en uberørt hustru.

– *Hvad mener De om abort som løsningen på et uønsket svangerskab?*

– Abort er ingen løsning.

– *Er det den almindelige indstilling i Japan?*

– Antallet af aborter er meget stort i Japan, fordi så mange går ind for det. Men det er en skamlet.

– *Hvordan er indstillingen til at løse en del af problemerne ved adoption?*

– Adoption er vanskelig og møder megen uvilje.

– *Hvilke præventive midler vil De gå ind for?*

– Mekanisk prævention såvel som piller er forbudt i Japan og fås kun på recept. Men det er dyrt og derfor utilgængeligt for mange mennesker. Selv vil jeg nok gå ind for Ogino-Knaus metoden. Desværre ligger det sådan, at lægerne tjener mere på aborter end på prævention. Rygtet siger, at det er derfor, vi har så mange aborter.

– *Hvilken tro bekender De Dem selv til?*

– Jeg er buddhist.

– *Hvordan er buddhismens indstilling til det ufødte barn? Fra hvornår respekterer man som buddhist det vordende menneske, fra undfangelsen, senere i svangerskabet eller eventuelt først ved fødslen?*

– De virkelig troende respekterer det fra undfangelsen og kan ikke acceptere abort. Men de fleste lever ikke efter deres tro, men ser mere på deres økonomi.

Fru Kitazawa har været på rundrejse i Tyskland, er nu i Danmark og tager herfra videre til Sverige og England. Hun havde ønsket at se et bredt spekter af, hvad vi anvendte af materiale og undervisningsprincipper i Danmark, samt at interviewe en del af vore børn og unge.

En del af det, hun oplevede, var hun meget begejstret for, men meget chokerede hende, for at bruge hendes eget udtryk, chokerede hende i en sådan grad, at hun var nær ved at opgive det hele. For var det, hun så praktiseret flere steder her, det, som hun ønskede for det japanske folk? Meget af det var det afgjort ikke. Meget af vort undervisningsmateriale smugles ind i Japan som – porno. Porno er strengt forbudt i Japan. Spørger man hende, hvorfor så mange af vore materialer har chokeret og skuffet hende, lyder svaret: Det er kun teknik og teknik. Hvad forstår I egentlig ved opdragelse? Hvad er det, I kalder lykke? Hvor har I gjort af kærligheden?

Vi hævder, at vi bygger på en kristen kultur. Alligevel skal en buddhist forgæves søge kærligheden i det, vi i adskillige skoler indgiver vore børn.

E. Baadsgaard Jensen

LIDT OM

ET TABT FÆLLESSKAB

Du skal elske din næste som dig selv.

Gør vi det?

Gør vi forsøg på det, måske efter bedste evne, må vi så ikke erkende vor svaghed, netop på dette punkt?

Diskriminerer vi hinanden, tager vi ligeligt hensyn, når vi taler sammen indbyrdes?

Ikke alle gør det!

Formår vi at beherske os, når der sker uventede ting, f. eks. når vi af andre venter en ordentlig tilrettelæggelse af møder eller aftaler og så opdager, at man er glemt eller forbigået.

Vort udseende kan da røbe os. Kan man så lade være med at lade sin utilfredshed gå ud over andre.

Her står man så i fare for at overse personen – den jævne mand tiltaler man lidt, skal vi kalde det frisk – man er faktisk ved at give ham medskyld for sin harme, og han er dog som tredje mand uden skyld.

Eller man møder f.eks. som konvertit gamle venner, der ikke billiger ens afgørelse. Er venskabet da det samme?

Du skal elske din næste! Her spiller »man«, hvis man er ærlig, »fallit«.

Hvad der ofte er tilfældet i foreninger, det være sig politiske eller åndelige, er, at så længe man er i overensstemmelse, med den på bjerget gældende mening, er man velanset, et godt og nyttigt medlem.

Meningsforskelle kan opstå af flere årsager. Nogle ord fra andre kan bringe forstyrrelse, ja tvivl, angående det hidtil gældende – der sættes noget i gang inden i os.

Og så glemmes ofte to sider af det menneskelige, plus og minus, plusserne glemmes, og minusserne huskes længe.

Lad os se på noget ret almindeligt: Mange er f.eks. katolikker eller protestanter af fødsel. Vi glider automatisk ind i hjemmets gældende mening. Det kaldes så vor barnetro.

Hvor mange fra sådanne miljøer tager stilling itl, om deres tro er selvstændig, eller om det er fædrenes tro, de plejer omgang med.

Tør de tænke i andre baner? Er de bange for at blive rokket i barnetroen ved at høre nyt fra f.eks. andre trossamfund og opdage, at også dér er der plusser.

Tænk blot på pastor Schindler, hvor faderen så afgjort ventede, at sønnen gik i samme spor, blev præst i hans kirke.

Han gav ikke plads for personlig tro. Sønnen burde efter fædrenes ønske følge i hans spor. Derfor blev udfaldet i denne sag tragisk for faderen.

På samme måde kan det gå blandt venner. Hvorfor gjorde han

dog det? Hvad er han blevet fornærmet over? De kan ikke eller vil ikke se, at der her kan være tale om et selvstændigt ønske, om et mere personligt ønske, om et mere personligt standpunkt fremfor det traditionsbundne, det vanemæssige. Og ganske langsomt, men sikkert skilles vennerne – en langsom kuldebølge bryder ind i det før så varme venskab.

Man trækker sig tilbage, man indbyder ikke eller modtager ingen invitationer, har ikke længere fælles interesser, så hvorfor dyrke noget, som ikke længere er fælles tro og håb.

Men er dette lig med:

»Du skal elske din næste«.

Vi tror på en Gud, ja, men så har vi da stadig noget til fælles, fælles tro, fælles håb – ja, men hvorfor skilles vi så? Fordi vi ikke opfylder Kristi lov, kærlighedsbudskabet.

Du skal elske din næste. Glem de mange minusser, og glæd dig over de positive sider, din næste har.

Mange er de og blandt dem – Johannes Jørgensen – måtte udbryde:

Og venner må du slippe

– de går en anden vej.

Og miste navn og ære.

Hold ud og opgiv ej.

Og de, som brød ud, huskede de på det gode, de modtog fra tidligere venner eller trossamfund? Sagde vi dem tak for fælles glæde og håb?

Nej, men fælles for dem, som blev, og dem, som brød ud, må være en taknemmelig glæde over, at vi tror på en sand tre-enig Gud, i hvem vi er til Gud Faders ære.

Af hans ord og i kirken lærer vi:

»Du skal elske Herren din Gud og din næste som dig selv«.

Dette er et krav til os alle. Hvorfor opstår der så spændte situationer i kirke og hjem? Fordi vi glemmer fællesskabets ånd. Det brister, når vi føler os forbigået, når ingen vil respektere en andens opfattelse.

Nu kan vi som mennesker med fri vilje og forskellige evner ikke altid have den samme opfattelse. Vi må give plads for andres meninger. Der skal megen takt til at gøre dette, og det kan gøres i fællesskabets ånd.

Ingen vil tabe ansigt, som det hedder i en lidt overbærende tone, men alle vil gerne modtage ære og beundring.

Der siges også: »I er verdens salt, dersom saltet mister sin kraft, bør det kastes ud«. Mister vi fællesskabets ånd, mister vi vor kraft. Thi du skal . . .

Axel V. Christoffersen

PASTORAL- RÅDS- MØDE

Århus, den 4.-5. november 1972

»Pastoralrådet anbefaler, at dets medlemmer både stiller sig til rådighed for et oplysningsarbejde på menighedsniveau vedrørende kirkens økonomi og selv tager initiativet dertil«.

Denne resolution, som blev vedtaget med 40 stemmer (1 imod, 1 stemte ikke), giver et godt billede af mødets vigtigste problem og den iver, hvormed pastoralrådets medlemmer personligt engagerede sig i dette spørgsmål. Bispedømmets økonomi var uden tvivl mødets vigtigste emne. Alle medlemmer havde i forvejen til selvstudium fået udleveret tre vigtige dokumenter: det af revisionsfirmaet H. E. Noiesen udarbejdede regnskab for tiden 1/4 1971-31/3 1972, et hæfte med udførlige specifikationer til samme regnskab og et hæfte, som giver en nøjagtig oversigt over sognenes drift i samme tidsperiode. Alt materiale er dermed lagt på bordet, intet er skjult. - Alene dette er en kendsgerning, man kan glæde sig over.

Bispedømmets økonomi

Disse tal blev ivrigt studeret både i selve mødet og måske endnu mere i de 4 gruppemøder, som fandt sted lørdag aften kl. 20-22. Udgangspunktet for alle overvejelser var den nøgterne kendsgerning, at driftsregnskab 1971/72 udviser et underskud på 521.000 kr. En prognose er nødt til at konstatere, at også de kom-

mende år vil udvise et lignende underskud, hvis man ikke resolut vil nedskære bispedømmets forskellige aktiviteter. Ganske vist er en finansiel katastrofe afværget, idet bispedømmet af Sct. Elisabeth Søstrenes orden har fået en gave på 4 $\frac{1}{2}$ million kr. Af denne sum går imidlertid 300.000 kr. til den Nordiske Bispekonference og 300.000 kr. til Sverige. Renterne af den resterende kapital kan i år dække underskuddet. Kapitalen skal imidlertid ikke angribes, men skal danne et sikkerhedsnet under bispedømmets økonomi.

Men dermed er problemet ikke løst. Thi denne gave er et engangsfænomen, som måske - som biskoppen sagde - kun finder sted én gang hvert hundrede år. En sund økonomi må hvile i sig selv. Alle var enige deri.

Men hvordan tilvejebringer man en sådan sund økonomi? Man overvejede dette spørgsmål redeligt og alvorligt. Naturligvis må man gribe til sparekniven. Også de forskellige gruppemøder om aftenen skulle behandle dette problem. Mange var alvorligt bekymret for de mange penge, som Katolsk Forum sluger. Man antog følgende resolution:

»Pastoralrådet pålægger forretningsudvalget at udpege 1-3 personer til at søge at forbedre økonomien omkring Katolsk Forum i samråd med redaktionen«, (39 stemmer for, 3 stemte ikke). Men især i forhandlingerne efter gruppemøderne blev det klart, at betydelige nedskæringer i budgettet ville forringe kirkens væsentlige arbejde i Danmark. Alle eventuelle besparelser, sagde man, må ses i lyset af kirkens målsætning.

Foruden mulige besparelser må man søge at øge indtægterne. Her kom bidragsordningen ind i billedet. Desværre viser det sidste års regnskab en nedgang af disse ydelser. Alle pastoralrådsmedlemmer engagerede sig i et oplysningsarbejde på dette felt (Cf. den resolution, som blev anført i artiklens indledning!). Der må et ihærdigt oplysnings-

arbejde til, en redegørelse for bispedømmets økonomi, således at alle katolikker føler deres ansvar på dette punkt. Alt for få er med til at bære den fælles økonomi i bispedømmet.

Et vigtigt bidrag til diskussionen blev ydet af økonomiudvalgets formand, revisor A. F. Beyer. Han mente ikke, at det var muligt at nedskære budgettet på væsentlige punkter. Efter hans overbevisning ville netop en øget aktivitet i bispedømmet øge interessen for selve kirkens opgaver og dermed også give flere penge. Men hans hovedtanke var følgende: bispedømmets underskud er for største delen forårsaget af momsafgiften. Tidligere var kirken skattefri. Han foreslog derfor, at man sammen med andre trossamfund henvendte sig til regeringen med bøn om en momsrefusion. Heleforsamlingen vedtog enstemmigt følgende resolution: »Pastoralrådet opfordrer forretningsudvalget til at sikre, at der arbejdes videre med spørgsmålet om en mulig momsrefusion, og at det sker i samarbejde med andre trossamfund«.

Katolsk Forum

Et andet vigtigt emne, som optog pastoralrådets møde, var Katolsk Forums fremtid. Vi har allerede talt om de eventuelle besparelser med henblik på bladets udgivelse. På pastoralrådets 3. møde i Vejle blev det enstemmigt vedtaget, at man ønsker fortsat udgivelse af K.F., senere evt. i ændret form. Samtidig modtog man den nuværende redaktions tilsagn om at fortsætte indtil udgangen af 1972. Pastoralrådet bemyndigede endvidere en arbejdsgruppe, bestående af P. Grégoire, Oluf Bohn og H. J. Johansen til at udarbejde en indstilling om K.F. til pastoralrådet. Resultatet fra denne arbejdsgruppe blev forelagt af H. J. Johansen. Han foreslog følgende: P. Roos varetager fortsat hvervet som ansvarshavende redaktør, men aflastes i det praktiske arbejde ved, at pastor Osorio til hvert nummer af bladet redigerer og

tilrettelægger ca. 4 siders nyhedsstof fra ind- og udlandet med assistance fra journalist Poul Erik Magnussen. Pastor Kåre Osorio er fra 1.1.1973 udsat til at varetage den genoprettede »Katolsk Presse-tjeneste«. Hvad angår den øvrige redaktion (P. van Schaik, P. Heggum og P. Dorn), mener man, at det må overlades til den ansvarshavende redaktør at afgøre, hvilken medhjælp der er nødvendig for videreførelse af bladet. Denne ordning skal i enkeltheder drøftes mellem forretningsudvalget og den nuværende og kommende redaktion. Man ønskede dog en tidsfrist for denne ordning, idet man foreslog 3 år fremad. Efter P. Roos' ønske endes man dog om 2 år.

Man drøftede også K.F.s indre linie. For at videreføre bladet er man nødt til at optere for en bestemt målsætning. Efter en længere diskussion vedtog man følgende resolution: »Pastoralrådet anbefaler redaktionen af K.F. at lægge hovedvægten i bladets linie på kirkens og de kristnes konstruktive dialog med verden og indbyde læserne til en evangelisk vurdering af de aktuelle problemer«. (34 for, 8 stemte ikke). Med andre ord: bladets missionerende funktion skal udbygges.

Kirkebidragsordningen

Vi har allerede talt om den psykologiske side af kirkebidragsordningen. Men man var efter reglerne også nødt til at træffe nogle konkrete afgørelser. Man vedtog, at der af kirkebidragene, herunder især hjælpen til de fattige sogne, går – som hidtil – 60 % til sognene og 40 % til bispedømmets fællesudgifter. For året 1973/74 vedtog man som hidtil en afgift på 1½ % af en antaget indkomststigning på 8 %.

Valg af forretningsudvalget

Efter reglementet skal forretningsudvalget vælges hvert andet år. Som formand genvalgtes enstemmigt Poul Høyer og som næstformand P. Dekkers. Også søster Karen Marie Martensen fortsætter i forretningsudvalget som repræsentant for bispedømmets søstre. Forsamlingen vedtog at bibeholde det nuværende antal medlemmer i forretningsudvalget, nemlig 5. Til de to resterende poster i forretningsudvalget blev der af forsamlingen foreslået tre kandidater: Fru Inger Hedemark, Jørgen Bredholdt og Claus Plum. Valget foregik efter prioritetsmetoden. Inger Hedemark og Jørgen Bredholdt blev valgt.

Principskitse for en eventuel oprettelse af en ungarsk menighed

På synoden havde man besluttet, at oprettelsen af nationale mindretalsmenigheder principielt var mulig. Strukturudvalget har undersøgt, hvordan det konkret kunne gøres, da den ungarske ar-

bejdsgruppe her i landet ansøgte om officiel status. Formanden for strukturudvalget, pastor Ib Andersen, gjorde rede for de principper, hvorefter dette eventuelt kunne ske. Den ungarske arbejdsgruppe var repræsenteret på mødet ved sin formand Ernø Esyterhás. Efter et nyere dekret fra Rom: Pastoralis Migratorum Cura, er der tre modeller, som kan komme i betragtning:

1) medlemmer af et nationalt mindretal betragtes som enkeltpersoner, der betjenes af den præst, som er stillet til deres rådighed, 2) hele gruppen danner en menighed i sig selv, som er adskilt fra de øvrige menigheder, 3) der dannes en menighed, uden at tilhørsforholdet til den territoriale menighed ophæves. I dette tilfælde løses ikke sognebånd til den ungarske menighed. Den kan vælge et menighedsråd, men ved pastoralvalg kan den ungarske menigheds medlemmer kun afgive stemmer i deres respektive bopælsmenigheder. Den principskitse, som blev forelagt, valgte den sidste model. Man diskuterede hele problemet. Mange medlemmer af pastoralrådet gik stærkt ind for denne løsning, andre havde visse betænkeligheder. Men meningen med den foreslåede løsning var en langsom integrering af den ungarske gruppe i de bestående menigheder. Man vedtog en resolution med følgende ordlyd: »Pastoralrådet opfordrer forretningsudvalget til at arbejde videre med spørgsmålet om den eventuelle oprettelse af en ungarsk menighed på grundlag af denne forsamlings drøftelse af den fremlagte principskitse« (31 for, 3 imod, 6 stemte ikke).

Bestemmelser ang. sognebåndsløsning

Også her talte man om nogle grundlæggende principper. Da ansøgeren til sognebåndsløsning ønsker optagelse i en anden menighed, er det rimeligt, at me-

nighedsrådet i modtagermenigheden bliver hørt. Det bør være modtagermenighedens præst, der tager stilling til ansøgningen efter at have hørt menighedsrådet. Sognebåndsløsninger bør imidlertid ikke berøres af præsteskitte. Også dette spørgsmål blev sendt tilbage til udvalget til videre behandling. De forskellige udvalg, pastoralrådet havde indsat, berettede kort om resultater af deres arbejde.

Hele mødets klima

Mødet var mere end de lødige og anstrengende diskussioner, som der i det foregående i al korthed er gjort rede for. Det var et broderligt samvær mellem lægfolk og præster, båret af velvilje, forståelse og sympati, således at mødet kan betegnes som meget vellykket. Dertil bidrog den fælles gudstjeneste i sognekirkens smukke kirkerum, de fælles måltider, hvortil jesuitterne havde stillet præstegården til rådighed og hele mødets godt forberedte organisation. Man bemærkede også det voksende antal tilhørere, der viste en opmuntrende interesse for pastoralrådets arbejde. Men især sender man en venlig tanke til alle dem, som ofrer så meget af deres tid og kræfter på pastoralrådets arbejde: medlemmerne af selve forsamlingen, de ikke så få, som deltager i udvalgsarbejde og især i selve forretningsudvalget, der to gange om måneden holder møde indtil kort før midnat. De har krav på vor tak. De sætter kræfter i for selve kirkens fællesskab.

Summa summarum: pastoralrådets møde i Århus var et bevis på, at synoden efterhånden bærer frugt. Hvis vi fortsætter på denne måde, vil alle katolikker i Danmark nyde godt af denne fællesanstrengelse og forhåbentlig blive mere og mere inddraget i den.

H. Roos S.J.

I GRUNDTVIGS UDBY

*Af højskolelærer Emil Petersen,
Grundtvigs Højskole, Frederiksborg*

I dette efterår er Grundtvigs navn og hans gerning blevet draget frem og fejret i anledning af, at der er gået 100 år siden hans død. Jeg kom derved også til at tænke på en tur til hans fødeegn, som vi var nogle gode venner, der foretog for et par år siden.

– Det regner fint hernede i Sydsjælland i dag. Men jævnt gråt er det ikke, så det klarer måske op i dagens løb. Og da vil løvmasserne igen blive helt overvældende og trænge på fra alle sider, fra tunge trækroner og buske ved husene og fra de tætte skovbryn langs vejen. Men der er også lyse, gule pletter i alt det grønne. Det er snart høst. – Så kort tid

siden, og løvet var skært og pinsenyt. En måned før kunne man se lukt gennem rækker af nabohaver og følge påskeliljernes stjerner i den våde jord. Det kommer vel alt sammen igen. Men tanken går lettest baglæns, standser endelig ved vinteren sidste år, da knagende stammer stod med sneen rygende om fødderne eller hyllede i grå kapper, mens »hver en stjerne glimted' mat«.

Et sving til, og der ligger Udby med huse og kirke og præstegård. Vi kommer kørende inde fra landet. For få minutter siden kørte vi gennem Grumløse. Dér var Malene Jensdatter fra, den gamle svage-lige pige, der var i huset hos Grundtvigs

forældre og tog sig af børnene, så vidt kræfterne slog til. For den yngste dreng sang hun og fortalte på sit djærve sjællandske, så han senere mindedes hende som sin læremester i den kunst at fortælle.

Bygerne viger. Præstegårdens lave, kaledede længer lyser derhenne. Lange, skrøbelige udhuse, rejst på den bare jord. Det er egentlig et under, at vi har dem endnu. – Langt vældigere er træerne i haven. De skygger over det hele. Kun omme foran stuehuset åbner sig en plæne så vid, at lyset rigtigt kan nå ned. Der kan husets børn ligge på ryggen og se skyerne sejle deroppe, sådan som Grundtvig fortæller,

at han gjorde som dreng, når han for et øjeblik lod bogen synke.

Mange generationers præstebørn og andre børn har leget og læst i haven under »de vakre linde«. De rejste ud og kom hjem igen: til familiens og årets højtider. Træerne var blevet højere siden sidst; men alt var alligevel til at kende igen. Man skulle måske være blevet her! Den hjemvendte var atter, hvor alting var, hvor det skulle være; alting var på plads. – Jo! Det ligner et skema. I de enkelte tilfælde var det bare mere sammensat.

Hertil kom også Grundtvig hjem. Ad Præstøvejen eller over Grumløse. Og nu kommer vi – ikke så meget for at se stedet, hvor han blev født – snarere for at se, hvad han vendte hjem til.

Først går vi ind i kirken, der ligger lidt i ly af den høje Grinnebakke. – Naturligvis træder man sagte her som altid i et gudshus. Det har jo rummet mere sorg og mere glæde end noget andet hus – og hørt spørgsmål, der ikke tog form og ikke havde lyd. *Det* alene synes man helliger huset. – Og så vil man da heller ikke forstyrre den unge mand, som sidder oppe på knæfaldet under altertavlens skriftfelter. Han sidder med Bibelen i hånden, hans bøjede hovede farves af lyset fra korvinduet.

Han burde sidde der. Som på Carl Thomsens maleri. Lad det så være sentimentalt og naivt og opdigtet, så er det dog, billedet, et supplement til det autentiske fotografi af den udsulte olding, de fleste kender. Han var da også ung engang!

Maleren har tænkt på sommeren 1811. Grundtvig er lige kommet hjem fra København. Nu vil han blive i Udby som kapellan for sin far. Egentlig havde han tænkt sig noget andet. Han havde det godt inde i byen på kollegiet blandt inspirerende kammerater. Og så: her langt ud på landet. – Men han kom ikke til selv at træffe afgørelsen. En grå decemberdag 1810 kom han hjem, fulgt af venen Sibbern. Der havde ikke været anden udvej, for han var syg. De nåede hertil efter en besværlig rejse og en forstyrret nat på kroen oppe i Vindbyholt. Lettet så Sibbern Udby dukke frem af vintertågen, kirken og Grinnebakken. De gamle forældre tog imod sønnen, der skulle være dem til hjælp, og så var han en sjælelig syg stakkel.

Vi véd, hvordan det endte: han faldt til ro, især ved moderens omhu. Og en dag sidst i det gamle år kom papiret frem, hvorpå han inde i byen havde skrevet juledigtets første vers. Nu kunne han skrive det færdigt, et digt så fredfyldt, at det leder tanken hen på gamle billeder med moderen og barnet på gylden grund. Men indramningen af de to er ikke en stald eller en grotte under sydens varme nattehimmel:

*Der var ingen kongetrone,
der kun sad en fattig kone,
vugged barnet i sit skød.*

Bibelens billedverdens og hjemmets nære og fortrolige dækker hinanden.

Oppe på Grinnebakken er man næsten i højde med tårnets glamhuller. Sé herfra virker kirken lille og tæt, og der er kun så kort til landsbyens yderste huse. De nærmeste ligger jo lige rundt om i en klump. Farverne er det tunge grønne med hvide pletter fra væggene og stænk af rødt fra tagene. – Dette er indbegrebet af *nærhed*. Og sådan mindede Grundtvig det da også siden. En efterårsdag gik han som ældre mand i Bakkehusest have og hørte Frederiksberg kirke ringe solen ned. Det var ude på landet dengang. Og med klokkeslagene dukkede minderne op fra fjerne barneår, da hans livsrytme blev givet af landsbykirkens klokker i den lille by, »hvor det høres trindt, når barnet græder«. I digtet ordner han erindringerne efter kirkeårets gang, og lader det så alligevel fare. Billederne bliver stående hver for sig, først og fremmest det dejlige: »Mens som barn på landet jeg var hjemme, julemorgen var mit Himmerig«.

Sangen blev ikke salme, men et personligt digt. Helt på egne vegne taler en »gråhærdet mand, der ser tilbage og dér øjner hjemmet og frem – mod »lysets hjem«.

Ud over landet ser man den grønne bakke Ambjerg, til højre for den frodige marker, og langt ude i det fjerne slår solen smut i en stribe Smålandshav. – Så vid en udsigt! Så har dén, som derude nærmede sig landsbyen, også tidligt kunnet tage pejling af, hvor han var, og kunnet se hjem.

Den unge mand inde på knæfaldet havde været i København for at lade sig præstvie. Nu kom han hjem ved pinsetid for at blive og hjælpe sin far, så længe der var brug for ham. Det blev to år, så døde faderen. – Vinteren havde været streng. I dag gik han under det lyse majløv i skoven ved Udby. Han standsede, da han nærmede sig den åbne mark og landsbyen – satte sig på en sten og tog Det nye Testamente frem. Bogen havde fulgt ham gennem årene. Men oftest havde han slået op i Det gamle Testamente. Han bladede op et tilfældigt sted og læste.

Paulus sender opmuntrende ord til menigheden i Korinth; for – slår han fast – døden har mistet sin brod. Derfor: »Vær urokkelige i troen og tag jeres tøm i dét arbejde, Herren har givet jer at gøre, forvissede om, at dette arbejde ikke er spildt.«

Og den unge mand rejste sig for at gå hjem til arbejdet. Langt var der ikke. »Kirketårnet løfted' sig deroppe ved Grinnebakken mellem asketoppe«. Han

var kommet hjem – nu var han hjemme for at tage fat.

Sandsynligvis er dette alt for enkelt skildret. Og jeg er helt glad for Thomsens fantasibillede af den unge præst, grublende i kirken, længere ud på sommeren.

Præstegårdens store, lyse gårdsplads ligger stille i middagsstunden. Den brede ahorn kaster skygge op ad de hvide vægge og stråtaget. – I længen derovre, som støder op til stuehuset, boede han de næste år. Stuerne er nu mindstuer og huser nogle møbler og bøger og portrætter af hans samtidige. Det største af rummene går i hele husets bredde og har vinduer mod haven og gårdspladsen. Her er så fredeligt! – Ikke en lyd høres ude fra byen og vejen. Hvad så dengang! Da har det virkelig været langt ude på landet. Og det betød dog noget for en mand, der drømte om inderet mindre end at få hele landet i tale. Med dette i erindring er det mærkeligt at tænke på, hvor intenst der er arbejdet i stuen her. – På væggene hænger venner af den senere berømte mand. Og *venner*, de betyder fred og tryghed, hvor man så er. – Ja! Nogle af dem skrev han til her ved pulten. Men meget af det, posten bragte med sig fra dette afsides sted, skaffede ham nu ellers uvenner på halsen.

Et rigtigt museum har man meget fornuftigt ikke indrettet. Siden husker man da også bedst selve de små stuer og tænker på andre ensomme rum, hvor store mænd boede. Trods mangelfulde kommunikationsmidler var deres beboere med til at gribe ganske kraftigt ind i historiens forløb!

Der går stærk trafik ad landevejen mellem København og øerne dernede og færger og udland. Afstandene betyder så lidt i dag. Kun et øjeblik ser man endnu Udby med kirken og huse og træer. Så melder sig nye indtryk: Præstø – hans moders grav. Nysø ved den blå fjord. Vindbyholt kro. Og larmen på strækningen mellem København og Køge. Let er det at komme frem – og let at vende hjem.

Men den lille tur til Udby har mindet om gamle dages afstande – og om dem, der er mellem sindets poler.

Stjernen og stjernehimlen så de gamle digtere som billedet på fjernhed og på det urokkelige. Men de vidste godt, det kun var et *billede*. Grundtvig gør selv opmærksom på det: det rækker ikke til – for:

*Ser I til den himmel blå
med de gyldne stjerner på,
der den stjerne ej I finde.
Men den er dog vist derinde
over Jesu kongestol.*

ROM

VATIKANET HÆVDER SIN USKYLDIGHED OVER FOR BESKYLDNINGEN FOR, AT KVINDERNE BLIVER HOLDT NEDE I KIRKEN

Vatikanet – NC News Service

Vatikanet har – trængt af protester fra kvinder og især fra forkæmpere for kvindernes ligeberettigelse – hævdet sin uskyldighed over for beskyldningen for diskrimination af kvinderne i de for nylig udsendte forskrifter for de lavere vielser.

I en officiel redegørelse i Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano« hedder det, at selv om lektorembetet i det nye motu proprio »Ministeria Quaedam« formelt er forbeholdt mænd, kan kvinderne stadig læse læsningerne fra Skriften højt under messen.

I Vatikanets redegørelse mindes der om, at Vatikanets talsmand, pastor Paolo Dezza udtrykkelig nævnte dette, da han forelagde det omtalte motu proprio for pressen den 14. september i år.

Mange af dem, der har kritiseret de nye bestemmelser, har beklaget sig over, at de ikke formelt giver kvinder adgang til de forskellige liturgiske tjenester. I redegørelsen fra Vatikanet hedder det imidlertid, at det ville være »ilde anbragt på forhånd at skabe forventninger om eller forudfattede meninger med hensyn til, hvad der som følge deraf kunne ske, når man er færdig med at tage stilling til kvindernes deltagelse i kirkens liv«.

KILDE I VATIKANET IMØDESER CEREMONI TIL INDSÆTTELSE AF KVINDER I LAVERE TJENESTER

Vatikanet – NC News Service

Pave Paul VI vil ikke give kvinder adgang til de sakrale vielser til biskop, præst eller diakon, men han vil muligvis indføre en »indvielsesceremoni« til indsættelse af kvinder i lavere tjenester i kirken, siger en velinformeret kilde i Vatikanet til NC.

IKKE-KRISTNE MANGLEDE PÅ VATIKANETS MØDE FOR IKKE-KRISTNE

Vatikanet – NC News Service

På det romerske sekretariat for de ikke-kristnes plenarmøde var der alt, hvad der skulle være – det eneste, der manglede, var ikke-kristne.

Tre af de fire ikke-kristne talere indfandt sig ikke til mødet, som sluttede den 6. oktober i Vatikanet.

Hvad man derimod lagde mærke til på mødet, var en indsigelse fra salen over den unfair måde, hvorpå man fremlagde en tekst fra et buddhistisk myndighedsorgan på Ceylon, beklagelser fra medlemmerne, som alle var mandlige, over, at ingen kvinder var indbudt til mødet, og den næsten enstemmige opfattelse blandt medlemmerne, at sekretariatet ikke mere har nogen relevans.

Der er imidlertid ting, der tyder på, at embedsmændene i sekretariatet er lydhøre over for disse synspunkter fra medlemmernes side, og at de vil prøve at forbedre det romerske sekretariats omdømme i de ikke-kristnes øjne.

Sekretariatets undersekretær, msgr. Pietro Rosano, har til Vatikanets Radio udtalt, at et forslag er under overvejelse om, at det næste møde, »som muligvis finder sted næste år, vil blive afholdt enten i et af de muhamedanske lande eller i et indo-buddhistisk eller asiatisk land«.

Hvis sekretariatet virkelig skulle bestemme sig til at afholde mødet i et af de store fremmede religionsområder i Asien eller Afrika, vil det ikke alene undgå de nederlag, der kendetegnede mødet i år, fordi der ikke vil være nogen mangel på ikke-kristne eksperter, man kan henvende sig til, men det vil også dermed betone, at det virkelig har til hensigt at indlede en dialog.

Msgr. Rossano sagde yderligere i Vatikanets Radio, at enhver religion har en særlig gave at tilbyde verden.

Hvis man kan bringe dem i forbindelse med hinanden, sagde han, kan det føre til et »åndeligt grundlag, som er en uomgængelig forudsætning for menneskenes befrielse«.

Efter det i år stedfundne møde at dømme må sekretariatet for de ikke-kristne forlade Vatikanet og gå ud i verden, hvis det skal gennemføre dette.

ENGLAND

DEN ØKUMENISKE SKUEPLADS I ENGLAND USÆDVANLIG LIVLIG FOR TIDEN

Rom – NC News Service

Efter at formanden for det romerske sekretariat for de kristnes enhed, kardinal Jan Willebrands for nylig har besøgt London, føler man sig tilskyndet til at kaste et blik på den økumeniske skueplads i England, der i den senere tid har været usædvanlig livlig.

Et par dage før kardinalens ankomst fra Rom havde de britiske kirkeledere, heri indbefattet katolske biskopper og eksperter, været samlet til en konference for første gang siden reformationen.

Emnet for de 10 travle dage, konferencen varede, var »Sammen at finde frem til Guds vilje«.

Bare tanken om at samle lederne af rivaliserende kirker, for at de sammen kunne drøfte deres fælles problemer, var historisk nok i sig selv, og at få dem til at gøre det under dette motto var nok til at få tidligere tiders standhaftige soldater fra religionskrigene til at vende sig i deres grave.

Det historiske var i det hele taget lige for hånden. Den anglikanske ærkebiskop Michael Ramsey af Canterbury sagde hastigt farvel til kardinal Willebrands, inden de skiltes, hvorpå han styrtede af sted for at træffe de engelske presbyterianere og kongregationalister, den historiske højre og venstre fløj af den engelske puritanisme, som havde sluttet sig sammen i den forenede reformerte kirke.

Næste år vil de engelske katolikker, selv om de endnu ikke er medlemmer af Kirkernes Råd i England, blive fuldt involveret i en historisk mission for at genoplive den kristne tro – kaldet nordpå.

I Nordengland ligger de store industriområder, hvor tidligere tiders store missionsfremstød, lige fra det der blev foretaget af metodisternes grundlægger John Wesley til de irske præster på den industrielle revolutions tid, har givet anledning til en rig høst. Nu er katolikkerne, anglikanerne og andre protestanter ved at samle deres kræfter og ideer for i fællesskab at udfordre den voksende ligegyldighed, materialisme og moralske nedbrydning.

UNDERSØGELSE VISER, AT 80 PROCENT ANGLIKANERE OG KATOLIKKER BETRAGTER KIRKERNES GENFORENING SOM VIGTIG

London – NC News Service

En for nylig gennemført undersøgelse viser, at over 80 procent af medlemmerne af den anglikanske og den romersk-katolske kirke mener, at det er af betydning, at man når frem til en genforening af de to kirker, og 75 procent er af den opfattelse, at tiden er inde til, at de to kirker nærmer sig hinanden.

De fleste inden for de to grupper indrømmede dog deres ukendskab til, hvilke problemer og stridsspørgsmål, der gjorde sig gældende i forbindelse med en genforening mellem de to kirker.

62 procent af katolikkerne sagde, at de havde modtaget en vis oplysning om genforeningsspørgsmålet. 26 procent af anglikanerne udtalte, at de havde fået en lignende belæring.

Anglikanerne opregnede hindringerne for en genforening i følgende orden: pavens autoritet, katolikernes holdning i almenhed og katolikernes indstilling over for blandede ægteskaber.

KIRKERNES RÅD I STORBRITANNIEN UNDERSØGER MULIGHEDERNE FOR KATOLSK MEDLEMSKAB

Norwich, England – NC News Service
Kirkernes Råd i Storbritannien er af formanden, den anglikanske biskop Kenneth Sansbury, blevet opfordret til at modtage en ansøgning om medlemskab fra den romersk-katolske kirke i Storbritannien »positivt og med sympati«, hvis den katolske kirkes ledelse skulle fremkomme med en sådan ansøgning.

Biskop Sansbury opfordrede samtidig rådet til at se med glæde på »det voksende samarbejde på mange områder mellem Kirkernes Råd i Storbritannien og den romersk-katolske kirke – et samarbejde, der har vist sig så frugtbart trods forskelle både med hensyn til læren og på andre områder.«

U.S.A.

KATOLIKKER OG LUTHERANERE FINDER PUNKT, HVOR DE KAN MØDES OM PAVEDØMMET

Minneapolis – NC News Service

Ved afslutningen af et 3 dages møde i Minneapolis, som var det femtende i en række af møder, der var arrangeret af Det lutherske Verdensforbunds nationalkomité i USA og den amerikanske katolske bispekonferences komité for økumeniske og interreligiøse anliggender, kom katolske og lutherske teologer til den konklusion, at »det er muligt både for loyale lutheranere og loyale katolikker at skimte nye muligheder for enighed« med hensyn til pavens primat.

Drøftelserne koncentrerede sig om »pavedømmet som en slags tjeneste over for den universelle kirke« og begrænsede sig til spørgsmålet om pavens primat. Derimod indbefattede den ingen betragtninger over det katolske dogme om pavens ufejlbarhed.

De diskussioner, der i hele kirkens historie er ført om pavens primat eller »førsteplads«, er næsten utallige. Den katolske tradition er nået til den opfattelse, at biskoppen af Rom er den første af alle biskopper – ikke bare med hensyn til rang og værdighed, men også hvad angår den pastorale myndighed over hele kirken.

»Lutheranerne er i langt højere grad blevet opmærksomme på behovet for et embede, der tjener kirkens enhed og mis-

sion, mens katolikkerne i stadig højere grad indser nødvendigheden af et mere nuanceret syn på pavedømmets rolle,« hedder det i erklæringen.

POLEN

KARDINAL KROL BESØGER SIN FADERS FØDEBY

Siekierczyzna, Polen – NC News Service

»Velkommen til Deres faders land, Deres Eminence,« stod der med store bogstaver på den rød-hvide æresport, der var rejst over den smalle landevej, da kardinal John Krol fra Philadelphia vendte hjem for at besøge den landsby, hvorfra hans fader for 75 år siden var udvandret til USA. Hilsenen var venlig og varm, men den kunne ikke måle sig med den kærlighed og stolthed, der lyste ud af øjnene på dem, der havde arrangeret denne velkomst.

Kardinalen var flygtet fra landsbyen i 1939, hvor han afkortede et besøg hos sine slægtninge, da nyheden om nazisternes lynkrig nåede til den lille by, der kun ligger et par km fra den tsekoslovakiske grænse.

Den 16. oktober i år vendte denne søn af det skønne bjergland i det sydlige Polen tilbage til den jord, hvoraf der er vokset så mange både dybt religiøse og selvopofrende mennesker.

Kardinal Krol var kommet til Polen for at deltage i festlighederne i anledning af årsdagen for saligkåringen af pater Maximilian Kolbe, som gav sit liv for en anden i koncentrationslejren i Auschwitz.

Kardinal Krol fejrede messen midt i de hensuldrende ruiner af dødsammeret i Brzezinka (på tysk: Birkenau), som hører med til koncentrationslejren Auschwitz. Under messen prædikede den polske primas, kardinal Stefan Wyszynski af Warszawa for de titusinder, der havde taget opstilling på den ca. 800 m lange jernbanestation, som både bogstaveligt og billedligt har været endestationen for hundreder af mennesker.

Kardinalens kraftige stemme knækkede næsten over, da han sagde:

»Det er ikke vor opgave at kæmpe mod kød og blod, men mod mørkets magter. Det er vor eneste kamp. Kirken har ingen fjender, og den kan ikke betegne nogen som sin fjende. Kristi kirkes eneste fjende og vor egen eneste fjende er Satan.«

Kardinal Krol udtalte over for kar-

dinal Wyszynski, at hans bedste erindring fra hans rejse i Polen ville være mindet om det polske folk.

»Det er et herligt folk,« sagde kardinalen, »et folk med et åbent sind og stor kærlighed til sin tro.«

Hans sidste officielle handling under besøget i Polen var at lægge blomster ved mindesmærket for de jøder, der døde i ghettoen i Warszawa under den anden verdenskrig. På det bånd, der var bundet ved decorationen, stod der: »Til vore brødre af jødisk tro, – ofre for den anden verdenskrig.«

VIETNAM

DEN LATINSKE MESSE HAR SIN BERETTIGELSE, SIGER AMERIKANSK PRÆST

Cap Rouge, Quebec – NC News Service

En af arrangørerne af det internationale møde for kristne i Cap Rouge, pastor Harold Bury fra Minneapolis, mener, at den latinske messe i nogle tilfælde slet ikke er så dårlig endda.

Da han for nylig var i Nordvietnam for at arrangere, at en nordvietnamesisk delegation kunne komme til mødet, fik han tilladelse til at læse messe i St. Dominikus' kirke i Hanoi og fandt den til sin overraskelse »stopfuld af vietnamesiske katolikker«.

Da han ikke kunne læse messen på vietnamesisk og syntes, det var uhøfligt at læse den på engelsk, »læste jeg for første gang i de sidste seks år messen på latin«.

Nogle af de tilstedeværende sagde senere, at de »var klar over, at jeg var en rigtig katolsk præst, fordi jeg kunne læse messen på latin«.

»Selv om jeg personlig går ind for messen på modersmålet, kan jeg godt se, at latin kan være til stor nytte,« siger pastor Bury.

FORM FOR PRÆSTEUDDANNELSE I NORDVIETNAM

Cap Rouge, Quebec – NC News Service

På grund af krigen er der ingen præsteseminarier i Nordvietnam, men ifølge delegerede til et fredsmøde i Cap Rouge benytter man en særlig metode til oplæring af »præstelever«.

De nordvietnamesiske præster bor ikke alene, men i huse med tre eller fire præster. Unge mænd, der vil uddanne sig til præster, bor i et sådant hus, hvor de, sideløbende med de praktiske erfaringer, de erhverver sig i sognets liv, bliver oplært og uddannet af de ældre præster.

KONFLIKT OG KONTAKT

PASTORALRÅDETS

2. WEEKEND-KURSUS

En af de tanker, der meldte sig på hjemvejen fra pastoralrådets 1. weekend-kursus, var, om det nu kunne lykkes arrangørerne at blive ved med at holde den samme høje standard, som havde præget begyndelsen. De, der var med på Rygård den 7.-8. eller i Århus den 28.-29. oktober, kan imidlertid bevidne, at det meget grundige forarbejde atter havde båret frugt.

Godt begyndt . . .

Skemaet var det samme: 3 lektioner, fordelt over lørdag eftermiddag og søndag formiddag og fælles arrangementer lørdag aften, søndag morgen og eftermiddag. Ind imellem de fornødne måltider og fristunder med rigelig tid til at pleje gamle bekendtskaber og stifte nye.

Temaet denne gang var »Medansvar og samarbejde«. Først skal det praktiske overstås. I København er det igen *Ebba Falk*, som hjælper *Elsebet Kieler*, i Århus *Hanne Lystager* med veteranen, den utrættelige *Johanne Marie Willer*; det sidstnævnte sted er det Sct. Joseph søstre, der er værtinder: *sr. Euphrasia*, *sr. Veronica* og *sr. Helene* med unge fra menigheden som hjælpere. Man mærker, hvor velsmurt hele det ydre maskineri fungerer. Så byder pastoralrådets næstformand, pater *Anton Dekkers*, velkommen, og det andet afsnit er i gang.

I de 3 klasseværelser, hvor der råder en varm og nær atmosfære, taler *Elsebet Kieler* stilfærdigt, men båret af sit dybe engagement, om betydningen af den kristne målsætning; hun ser forbindelsen mellem de forskellige nådegaver og vor samarbejdssituation deri, at vi i de forskellige råd må stræbe efter at blive mini-menigheder, der samtaler både med Kristus og indbyrdes.

Sr. Emma Martensen fører kyndigt og levende holdene ind i psykologiens love for samarbejde; gruppearbejdet bagefter viser, hvor dygtigt hun har formået at give sin viden fra sig: der kommer mange fine iagttagelser frem i arbejdet.

Pater Grégoire taler åndfuldt og klogt om en menigheds struktur og liv; titlen angiver vel netop spændvidden mellem de ydre rammer og det besjælede, der skal udfylde dem; deltagerne beretter deres egne erfaringer, og man får et godt billede af, hvilken flid og fantasi der udfoldes rundt om for at skabe en levende kerne i menigheden.

Seks personer behøver ikke en forfatter

Lørdag aften er viet et rollespil: alle er fordelt i 6 grupper i omkredsen, og inde midt på gulvet, isoleret og med en kridtcirkel omkring stolen som den eneste kulisser, sidder en sognepræst, en menighedsrådsformand, et menighedsmedlem, en skolesøster, en fremmed-iblandt-os og en katoliks ikke-katolske hustru. De har hver kun fået et nødtørftigt omrids til den enetale, som de efter tur fremfører; så er det op til dem selv at fylde rollen ud. Bagefter drøfter hver gruppe situationen med en af de optrædende, og så mødes alle igen til fælles gennemgang.

Det forekommer referenten, at dette lykkedes bedst i København. De jyder havde valgt at anslå en lysere stemning, så at der næsten kom et præg af underholdning over dette indslag, hvad der også afspejledes i drøftelsen bagefter, men vist næppe var arrangørernes hensigt. På Rygård var det barskere gennemført: tilskuerne fornemmede det dybt deprimerende i billederne af de 6 katolikker, som alle vil det gode, som så gerne vil have samarbejde og kontakt, men som ikke opnår det, og som sidder uden at kunne røre sig i deres isnende ensomhed. De 6 digtede selv med – man genkendte undertiden næsten for meget.

»vor biskop, Hans«

Søndag morgen bød på foredrag af *biskoppen*, der trofast var med både i København og i Århus. Fra »Orientering« ved man, hvor overtegnet hans kalender er; så meget mere er man taknemmelig over, at han har villet tage sig tid til at udarbejde et foredrag, der er frugten af dybe studier. Medens man i gruppearbejdet fornemmer, hvor han ønsker at holde sig i baggrunden og ikke dominere, mærker man her den myndige og funderede forkynder. Har det moret ham at syle med teologien til afveksling fra de administrative pligter? I hvert fald taler han ud fra 1. Korinterbrev om »Konflikt og samarbejde mellem de mange forskellige tjenester i bispedømmet«. Tilhørerne sidder med et resumé på 5 sider og 3 ske-

maer – pædagogisk klart. Forhåbentlig findes der udvej for at trykke foredraget, så at en større kreds kan få udbytte af det, men læsere vil aldrig kunne få oplevelsen af det varme smil, der engang imellem medviderisk bryder frem.

. . . er halvt fuldendt

Kursus rundes af med en åben rundbords-samtale, som alle kan deltage i. P. Dekkers leder den med største venlighed og elegance. Der råder en frigjorthed og samhørighed, som glæder. Det skjules ikke, at der er problemer, men det høres også, at der er vilje til at tage fat på dem.

Så skilles man, træt, men taknemmelige over to dage, fyldt med saglig viden og medmenneskeligt samvær. Man ved, at mange vil komme igen – måtte endnu flere møde frem.

HansWilhelm Saxild

VÆRD AT LÆSE

NOBELPRISTAGERENS NYE ROMAN

Heinrich Böll:

»Gruppebillede med dame«.

Oversat af Leif G. Berthelsen.

Gyldendal. 353 sider, kr. 69,00.

»Gruppebillede med dame« hedder Heinrich Bölls nyeste roman, udsendt i dansk oversættelse næsten som på bestilling, netop da meddelelsen kom om, at forfatteren ville få tildelt årets litterære Nobelpris.

Der er tale om en stor og underfundig bog. Ved fornyet gennemlæsning ser man stadig flere og flere træk glimte frem fra bogsiderne: varme og sjove, men oftest ironiske og hvasse. – Første gang lagde man måske ikke mærke til, hvor dobbeltbundet skildringen er.

Hvad derimod straks stod klart for én, var bogens kontante, dygtigt tegnede tidsbillede, som gruppebilledets personer har befolket. De er – det gælder i hvert fald de fleste – i dag folk på omkring 50 år. Men bagest i rækkerne skimtes deres forældre. Selv har de børn, der nu er på den alder, de var i, da krigen gik hærgende hen over deres hjemstavn, Rhinlandet og Köln.

Disse mange menneskers funktion i romanen er *vidnernes*. De står til tjeneste for forfatteren. Han er ikke spor alvidende, men glider pænt ind i gruppebilledet ved siden af de andre. Forresten kommer han til at opleve et og andet under arbejdet. Hvad det er, skal ikke røbes her! Men bipersoner er de altså allesammen i forhold til »damen« i billedet. Hende er det, de skal fortælle om. Hvad véd de om hende? Hvordan er hun?

Ydre set er hendes historie banal og hurtigt fortalt: Hun hedder Leni Pfeiffer, født Gruyten. Kaldes som regel ved fornavn. Hun er i dag 48 år. I 1941 blev hun gift med en underofficer, der faldt kort efter brylluppet. Leni har let-sindigt formøbet en ikke ubetydelig formue. Hun har venner, der holder af hende. Men i gaden er hendes rygte lidt tvivlsomt. I slutningen af krigen fik hun en søn med en russisk krigsfange. Lige efter krigsafslutningen omkom han i en fransk mine, hvor han arbejdede. Hun sad altså ene tilbage med sønnen, og for øjeblikket sidder han fængslet. Leni bor til leje i et hus, der engang var hendes. Omkring sig har hun i stuerne boende gæstearbejdere mange steder fra. Med en af dem, en tyrkisk renovationsarbejder, venter hun sit andet barn.

Tilsyneladende en grå hverdagsskæbne. Og ikke desto mindre er hun *gåden* i historien, en gåde med dimensioner. Det ved den opdagede forfatter, og han sparer intet for at komme bare lidt nærmere ind på livet af hende. Derom handler romanen. – Men undervejs får gruppebilledets mange personer selvstændigt liv, hver og en. Også derved rejser Leniskikkelsen sig, tavs er hun og i grunden fremmed for forfatteren, som et menneske, der i bund og grund er »anderledes«.

I ét er de alle fælles: De er børn af en tid, da alene det *at overleve* kaldte anede og uanede reserver frem. Lyset faldt ubarmhjertigt på tiltalende menneskelige træk og på modbydelige. I romanens helt gammeldags brede persongalleri møder man soldater, partipampere, forretningsfolk, nonner, intellektuelle, krigsenker, arbejdere, krigsfanger. Forbavsende mange af dem er sluppet nogenlunde helskindet gennem bombardementer og udrensninger og forvirring. Enkelte endda uden at have opdaget »det fremmedlegeme, som hos visse men-

neskelige væsener kaldes samvittighed«. Galleriet rummer svage og gavmilde sjæle og hårdkogte mellem hinanden. En af de barskere skildringer er viet den bestandigt ovenpå svømmende gartneriejer Pelzer. Det er ham, der påstår, at han trods alt ikke er noget »umenneske«. Og faktisk er der noget om det. I sit kransbinderi – det er en stor virksomhed i den værste krigstid! – beskæftiger han bl.a. den tidligere rigmandsdatter Leni. Det taler til fordel for Pelzer, at han, skønt han elsker hende, lader sig påvirke af denne platoniske kærlighed, så han er god mod hende og hendes Boris, der hver morgen, ledsaget af en tysk vagtsoldat, kommer til binderiet fra sin fangelejr.

Leni – pigen med den ejendommelige udstråling – er ifølge bogen om ikke fuldkommen, så alligevel et menneske, der har et ægte og oprindeligt forhold til tilværelsen. Men romanens omfang og dens store galleri af »vidner« er jo netop et bevis for, at hun ikke er så let at sætte i bås, i hvert fald slet ikke ved hjælp af gängse opfattelser af rigtigt og forkert.

Man kan naturligvis famle sig frem med begreberne. F.eks. er Leni naiv. Langt hen i 40'erne aner hun ikke noget om jødeproblemet. Hun har ingen forstand på penge, er på samme tid gavmild og lidt forvænt. De fleste, der ikke kender hende rigtigt, finder hende let-sindig på alle områder. Men hun er også renfærdig, hvor andre mere eller mindre godmodigt tramper løs i rosenbede.

Det er vel ikke forkert at sige, at Leni er skildret som *det skyldløse menneske*, der ikke kan godtage nogle normer, der træder i vejen for, at det, hun oplever, skal tage form, blive sansebart, konkret. Hun er en slags mystiker for hvem »legemliggørelse« er sagen. I dette fik hun i sine unge dage støtte og inspiration hos den uanselige jødisk fødte nonne, der var »gangsøster« på kostskolen. På hendes grav ved klostermuren kan man nu plukke roser ved vintertid. Hvilket ikke passer i ordenens kram. Der er andre ting end undere, man skal tage sig af i dag!

I lyset af dette, Leni som »et sanselighedens geni«, skal man se den rolle, hendes kærlighedsforhold spiller. Da hun møder Boris i kransbinderiet og under modstand fra nogle af kammeraterne rækker ham kaffekoppen – hun må skylle den af og rense den, fordi én slog den ud af hånden på ham – er det en kalk hun rækker den fremmede. De to knytter sig til hinanden. Mens bomberne brager om dem, søger de og de andre fra værkestedet ly i kirkegårdens kapeller og i et system af underjordiske gange under gravene. Der et sted blev deres barn undfanget under en dagalarm. Der kom-

mer det til verden. Og i kontoret ved binderiet bliver det døbt af den noget anløbne chef, mens nogle små, allerede temmeligt forrædede drenge står grebne og er vidne dertil. Endelig når de allierede frem til byen, og folk kan krybe frem i lyset fra deres huler. Da ser man den lille familie sidde ved Rhinen. Et billede tegnet i næsten evangelisk enkelthed. – Som tidligere nævnt: Boris og hun og drengen får ikke lang tid sammen.

Det ligger i sagens natur, at »damen« i gruppebilledet, Leni, ikke kan træde så klart frem, som »forfatteren« foregiver at vente. Men også teknisk set er hun romanens problembar. Hvordan skildre en kvinde, der lever som hun, i en prosaisk og grå hverdag, og tillige er overbevist om, at hun ser Jomfru Maria på fjernsynskærmen, når udsendelsen er endt sent på aftenen? En ukirkelig mystiker, der begærer livet som sakramentalt, et menneske, der derfor må lide ved ustandselig at rende panden imod altings begrænsning og indfattetethed i system og faste begreber. – Og hvordan skildre hende som proletar – for det bliver hun – uden at gøre hende til en socialistisk helgeninde, omgivet som hun er af problemer, der dog må have politiske konsekvenser, som bogen kører tæt op til?

På den ene side står læserens forventning om realisme i skildringen af hende, som af de andre. – Bliver hun et rigtigt levende menneske? – Samtidig med, at man venter noget andet også, fordi man jo godt – efterhånden som bogen skrider frem – kan se, at hun er ment som *billedet*. I liv og skæbne et nok så trist billede, der synes at vise, hvordan det går de idealer, hun repræsenterer, ikke bare i krigen – da klarede hun sig nogenlunde – men nu og i al fremtid i travlhedens og systemernes og effektivitetens og tilpasningens tid. Det er nok ikke tilfældigt, at hendes nærmeste hen mod bogens slutning er mænd, der arbejder på lossepladsen. I barndommen var det bygmestre, der kom i hendes hjem.

Mange vil slå med dette kvindeportræt.

En anden sag er, at en og anden vil stille spørgsmål, der vel ligger uden for romanen, men som dens tendens uvægerligt vil kalde frem. Et af dem er: Er det virkelig sandt, at de eksisterende institutioner, hvori borgerlige og også kristne idealer, har taget skikkelse, næsten med en naturlovs selvfølgelighed lader den enkelte svage og gode og oprindelige, lader en »Leni« i stikken? – Böll synes at mene, at sådan er det.

Alt i alt skulle dette være udtryk for, at der er tale om en meget væsentlig roman.

Emil Petersen

FISKEHALLEN

Kastelvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjoreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektro-installatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K

Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofooner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

HVORFOR EN KATOLSK KIRKE I DANMARK?

*Diskussionsaften
i Århus*

Førrige måned afholdtes det første møde i en række tilrettelagt af »Katolsk Debat« i Århus. Denne gruppe genoptager herved en afbrudt tradition fra de foredrag, som »Katolsk Forum« (ikke at forveksle med det udmærkede blad, De nu sidder og læser . . .) i sin tid arrangerede. Det er naturligvis noget af et vovestykke i vor foreningstrætte tid at lave store møder, men det første lykkedes i hvert fald til fulde. Ca. 120 personer var kommet til stede for at høre pastor Ib Andersen og fru Anna Sophie Seidelin indlede om emnet »Hvorfor en katolsk kirke i Danmark«?

Fru Seidelin fremsatte på sin yderst inciterende måde forskellige synspunkter. Hvis tilhørerne havde ventet, at hun ville repræsentere den traditionelle modstand fra folkekirkelig side mod katolicismen i Danmark, blev de skuffede. Igenem fruens fyrværkeri af velformede paradokser mødte man en forståelse for en minoritetsgruppe, igennem hvilken hun kunne genkende aspekter af kristendommen, som kompletterede hendes egen traditions kristendomsopfattelse. Fra kirkerne i »maskingotik« og over den plads, der gives de ugifte, kom hun frem til helt moderne katolske forteelse: at en katolsk pater kan være kompetent til at tale om film uden at være forarget på

Guds vegne, og om en lille gruppe katolske arbejdere, der tør sige ord, som hverken de officielle fagforeninger eller nogen pæn KFUM'er ville kunne få sig til at tage i sin mund. – Og fru Seidelin konkluderede med et billede fra sognekirken i Knebel: På trods af reformationens »store Nej« var der tale om en kontinuitet, den samme døbefont, de samme indstiftelsesord ved nadveren: »Vi må falde tilbage til den almindelige, hellige, som vi skylder alt. På den baggrund er det lidt underligt at tale mod jer!«

Pastor Ib Andersen redegjorde først på sin sobre måde for den katolske kirkes historie i Danmark og ikke mindst for de udenlandske minoriteters betydning for denne historie. Og med henvisning til den katolske bispekonferences tema ved mødet fornylig i Reykjavik opstillede pastor Andersen nogle principper for katolsk eksistens i Danmark i dag: 1) Katolikkerne i vort land har krav på at leve i deres egen tradition. 2) Kirkens første opgave er først og fremmest at være kirke, et fællesskab af mennesker, der lever efter evangeliet forstået i lyset af en tradition, men med åbenhed for altid at kunne lade sig korrigeres af evangeliet selv. 3) Derfor skal kirken altid reformeres, især i betydning af troskab mod missionsbefaling og tjeneste. – Den katolske kirke i Danmark skal være et bindeled mellem den universelle kirke og den danske folkekirke (og de andre kristne trossamfund), men det kan den kun være under forudsætning af, at den selv er fuldt ud katolsk, loyal og værnende om sine egne traditioner. Dernæst skal den vise den størst mulige økumeniske åbenhed overfor folkekirken, og ikke mindst anerkende den kontinuitet, der eksisterer mellem den middelalderlige katolske kirke i landet og folkekirken. Og endelig skal den forsøge at lade sig berige af de danske kulturtraditioner, og herunder blev det bl.a. nævnt, at der er områder inden for den katolske kirke, der ikke er i overensstemmelse med nogle så væsentlige goder som f.eks. den nordiske retsforståelse.

Efter disse vægtige indlæg splittedes man op i 8 grupper, som diskuterede i hvert sit klasseværelse på Sankt Knuds Skole, og til sidst sluttedes der med kaffe og plenum.

Aftenens succes har fået arrangørerne til at forberede et nyt møde, der allerede skal afholdes den 1. december, og som er annonceret andetsteds i bladet. Der vil man – ikke mindst på baggrund af den nye lovgivningsdebat – drøfte abortproblemet og få det belyst fra flere synsvinkler: Fra ikke-katolsk side en læge og en politiker, og fra katolsk side en genetiker og en filosof; de er naturligvis alle kvinder . . .

Niels Krogh Rasmussen

GLÆDENS PRIS

EN REALISTISK FORKYNDELSE

Der tales og skrives meget i disse tider, om at finde meningen med tilværelsen, om det skal være gennem meditation, velfærd eller et moralsk »frit« liv. Alle prøver at finde glæde på en eller anden måde. Når vi er glade, har vi det godt og kan leve et harmonisk liv med os selv og omverdenen. Såsnart sorger og bekymringer vælter ind over os, skal der ikke meget til, før det hele begynder at gå skævt for os. Vor hverdag synes ørkesløs i al dens ensformighed, problemerne i hjemmet vokser til mammutstørrelser, sammenholdet på arbejdspladsen bliver til ulidelige ofre af forestillet imødekommenhed, og langsomt sortner det for øjnene af os mens verden omkring os skrumper ind til kun at rumme een selv, tillige med alle bekymringerne. Vi kender alle denne situation, der ligesom en sygdom kan snige sig ind på os for pludselig at bryde ud i overvældende styrke, ja næsten som åndelige feberanfald.

Mennesket finder glæden på mange måder, og glæden findes i mange former. For nogle mennesker er glæde en fisketur i ensomhed, andejagt i de tidlige morgentimer, gåture langs stranden, gramfonmusik og meget, meget mere. For andre igen er det fodboldstadion søndag eftermiddag, teaterforestillinger, solbad i byens grønne anlæg, eller kondiløb i en af omegnens plantager. Nogle mennesker glæder sig bedst i flok, andre alene. Fælles for alle disse glæder er, at de alle er af en bestemt tidsvarighed. For fiskeren bliver det aften, og for teaterentusiasten slutter forestillingen.

Alle jordiske glæder synes at være bestemt af et bestemt tidsinterval. Prædikeren skriver »Tid til at fødes og tid til at dø, tid til at plante og tid til at rydde, tid til at dræbe og tid til at læge og tid til at nedrive og tid til at opbygge« o.s.v o.s.v.

Alt har sin tid, og glæden har også sin tid, men midt i denne tidsbestemte lykke, findes det uforklarlige, nemlig den evige glæde. »Kunne jeg blot altid være glad, så ville tilværelsen være så let«, siger mange mennesker. Men de jordiske glæder er ikke evige, og det bliver aften for os allesammen. Hvis mennesket var prispivet disse glæder og overladt til at leve med dem alene, ja så var tilværelsen også en hård lod for den enkelte skabning. Nu findes de evige glæder, det ved ethvert menneske, der har hørt om Kristus, og har gået i troens skole. Disse mennesker kender glæden i frelsen, der dog også på en måde er under »tidsloven«. Paulus var klar over, at den evige salighed i samfund med Gud ikke bestod i frelsen alene, men hovedsagelig i vandringsen med Gud. Gang på gang skriver han til menighederne i den gamle verden, om hvor vigtigt det er, at de daglig indvier sig i Kristi efterfølgelse. Han opildner sine menigheder til selvtugt, indtil, som han skriver: »Vi alle når frem til at være et i troen på erkendelsen af Guds søn, til mands modenhed og det mål af vækst, da vi kan rumme Kristi fylde.« Jeg kan umuligt forestille mig nogen salighed, der skulle være mere evig, end den at rumme Kristi fylde.

Var den evige glæde givet os gratis af nåde, da var det en tam glæde. Det lille barn, der vokser op i forældrenes beskyttede miljø, begynder, når det bliver større, på et eller andet tidspunkt at gengælde forældrenes kærlighed ved bevidst gennemtænkte handlinger. Med troen er det ligesådan, hvis vi ikke herliggører vor skaber, da er troen ensrettet og død. Det er disse faktorer, der gør troen så vidunderlig personlig. Selvtugt og disiplin er en nåde i sig selv, hvis den herliggører Kristus. Det synes for det moderne menneske så paradoksalt, når man sætter trosvandringen op i skematisk form, men er det ikke tit nødvendigt for, at vi kan gennemgå den åndelige nyskabelse? Det mente i hvert tilfælde St. Ignatius af Loyola's, og hans

helliggørelse synes ikke at have ramt helt forbi. Et menneske fra vor tid, nemlig Moder Teresa skriver »Omtanke er begyndelsen til stor hellighed. Hvis I lærer kunsten at have omtanke for andre, vil I komme til at ligne Kristus mere og mere«. Det er en kæmpe fejltagelse, når man i dag på alle måder vil gøre troen »let«. Den sande ydmyghed er absolut ikke let, og den fulde overgivelse er ikke blot en sindsstemning, eller en stillingtagen. Må jeg igen tillade mig at citere Moder Teresa. »Vær venlig og barmhjertig, lad aldrig nogen gå fra jer, uden at de er blevet bedre og lykkeligere. Vær et levende udtryk for Guds kærlighed! mildhed i jeres ansigt, jeres øjne, jeres sind og smil, jeres varme hilsen«.

Vi må uvilkårligt føle os afmægtige, når vi lytter til disse klare retningslinier i trosvandringen, men dette er slet ikke meningen. Det er nok mere en appel til os om bøn til frimodighed i troen. Gennem vor åndelige nyskabelse må vi nå frem til det mål, hvor vi med hele vor tro hviler i Kristus. Det er i den oprigtige hengivelse på godt og ondt, trosglæden er at finde.

Hvor langt rækker vor tillid, når det kommer til stykket? Glæden i hengivelsen til Gud må og skal ligge i det daglige, og det er vel nok dette syn, der åbner tanken for systematisering i det enkelte menneskes trosvandring.

Fl. Copenhagen

ÅRETS U-LANDBOG: TIGGERDRENGEN JUGGA

En fortælling fra Indien skrevet til danske skolebørn af Kirsten Bang og illustreret af Kamilla Svensson.

En spændende julegave-idé

Kr. 19,50

Abbé Pierres Klunseres Forlag,
Christianshavns Voldgade 43, 1424 K,
eller Deres egen boghandler.
Anmeldes i Katolsk Forums Julenummer.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22
GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

TIL BYEN
- i byen
FRABYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant
v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 2775

Aktieselskabet

**Købmands- og Haandværkerbanken,
Århus**

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Århus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Møstetien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

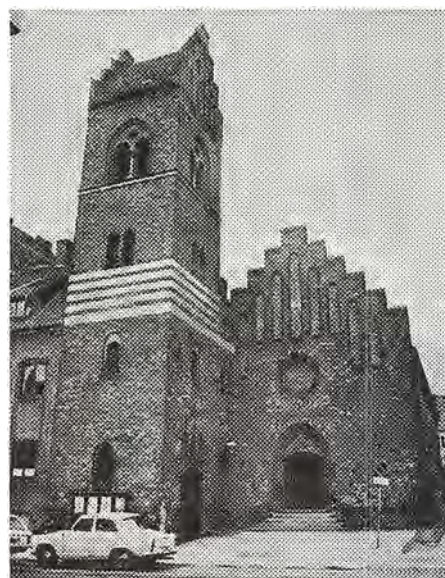

ABSALONSGADE 14
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 59

100-ÅRS JUBILÆET I HORSENS

12. og 13. november var festdage i Horsens. En 4-dobbelt fest, som blev markeret ved forskellige arrangementer. I 2 dage - fra tidlig morgen til sen aften - fejrede menigheden i Sct. Josephs sogn 100-års jubilæet i menighed og skole. Dertil kom kirkebygningens 75-års jubilæum og pastor Joseph Reymens indsættelse som sognepræst.

Festen blev indledt med en messe søndag morgen for pastor Frederik Kerff, der gennem samfulde 42 år (1878-1920) lagde sin livsgerning i dette sogn. Samme formiddag samledes mange taknemmelige katolikker til kransenedlæggelse ved hans grav. Især lagde man mærke til en del trosfæller fra Polen. En polsk dame rettede ved graven en dybtfølt tak til den afdøde sognepræst, som havde haft så stor betydning for vort sogn, ikke mindst i sin kærlige omsorg for polakkerne.

Til den festlige og højtidelige jubilæumsmesse var indbudt hele menigheden sammen med vor biskop, sognepræsterne fra de omkringliggende katolske sogne, præster, som har været tilknyttet vor kirke - med pastor Oppermann i spidsen - kirkens polske præst, pater Szymaszek - og pastor Reymens medbrødre. Hertil kom repræsentanter for Sct. Joseph Sø-

strene, der igennem mange år har udført et uselvsk arbejde på hospital og i skole til gavn for menigheden og for Horsens by. Endvidere sognepræster fra byens protestantiske sogne og repræsentanter for de borgerlige myndigheder.

Vor smukke kirke fremtrådte for alle som et lysstrålende blomstersmykket og varmt gudshus, som da også var fyldt til bristepunktet. Biskoppen var hovedcelebrant under messen, hvorunder pastor Joseph Reymen blev indsat. Til dagens højtidelige anledning var samlet et kor, som ledede salmesangen sammen med organisten Bent Clausen. Sunget blev foruden Leif Kaysers 2. messe Erling Rasmussens »Denne er dagen, som Herren har gjort«, og under kommunionen Johan Sebastian Bachs kantate nr. 147 - Jesus bleibet meine Freude«. Som slutningssalme »Store Gud, vi love Dig«.

Efter denne betagende højtidsstund samledes menigheden med sine gæster til en reception i skolens gymnastiksal, hvortil en illumineret vej førte. En dejlig smukt blomstersmykket sal i alle efterårets glødende farver. Kransekager og vin på bordet ventede de mange glade gæster, feststemningen fortsatte tydeligt - også uden for kirkedøren. Festligheden

blev her ledet af menighedsrådets formand, politiassessor Albert Kvium, som først gav ordet til den nyindsatte sognepræst. Nu fulgte talerne i rækkefølge fra gejstlige og lægfolk, som alle udtrykte gode ønsker for kirkens og skolens fremtid. Mange smukke gaver blev overrakt, mange havde tænkt på Sct. Josephs sogns menighed og glædet sig med den. Til kirken hører helt naturligt vor skole, så biskoppen rettede en lykønskning både til sognet og til Sct. Ibs skole og udtrykte håbet om, at skolen fortsat måtte blive et godt ståsted for alle de børn, der søger skolen, katolske såvel som ikke-katolske.

Menighedsfesten om aftenen formede sig som en rigtig glædesfest, hvor livsglæde kom til udtryk og udfoldelse under forskellige former for underholdning aftenen igennem. Nævnes må, at vor biskop her netop i sin tale sagde, at kristendom og ægte livsglæde hører sammen, ja faktisk er uadskillelige. Fællesskabsfølelsen fra kirken blev også følelig her – vi var glade sammen med vor biskop.

Mandag stod helt i skolens tegn, men som kristen skole var det en helt naturlig ting, at markeringen af 100-årsjubilæet begyndte med en børneandagt for skolens 155 børn og for de forældre, der havde lejlighed til at komme. Der var indøvet blokfløjtespil og både nyere og mere traditionelle salmer. En repræsentant for hver klasse fik af sognepræsten et lys tændt ved det store påskelys, og børnene satte derpå lysene på alteret, hvor de skulle brænde under børnenes fest i gymnastiksalen efter andagten. Det skulle være os alle et tegn på, at kristne børn skulle føre Guds lys ud til verden. Biskoppen ledede – i fuldt ornat – med nitra og stav – den festlige andagt og talte til børnene, som var påfaldende stille. Både store og små var grebne af denne højtidstund. Og så kan det nok være, at det blev en rigtig fødselsdagsfest med chokolade, boller og lagkage. Forældreforeningen »Kontakt« havde her gjort et stort arbejde for at tilrettelægge hele dagen på festlig måde. Børnene blev underholdt af to dygtige harmonika-piger, 2 morsomme klovne og flere sjove films. Alle morede sig, ikke mindst biskoppen og vor sognepræst.

Mens en reception blev afholdt i skolens klasseværelser for dens venner og leverandører, gjorde man salen klar til den stilfulde og dog hyggelige middag, hvor skolens bestyrelse og personale samledes med forældreforeningens bestyrelse, menighedsrådet og repræsentanter for de offentlige myndigheder. Skolebestyrelsen havde netop indmeldt skolen i foreningen af danske friskoler for at søge samarbejde med den grundtvigsk-koldske skoletradition i en fælles kamp for at bevare og udvikle de kristne grundvær-

dier i det pædagogiske arbejde. Derfor var repræsentanter for friskolebevægelsen blandt de indbudte. I rækken af taler gjorde især én tale indtryk. Den blev holdt af formanden for friskoleforeningen, hr. Laurits Kjær Nielsen, som på inspirerende vis uddybede de store perspektiver i det kristne skolearbejde. Dette gav løfte om et frugtbart samarbejde i fremtiden. Såvel skolebestyrelsens formand, Børge Walther som skolelederen, Jørgen Frost-Jensen bragte i deres taler en fylldig og værdig orientering om skolens baggrund og målsætning. Biskoppen udtrykte sin glæde over, at et katolsk skolearbejde kunne udfolde sig i god kontakt med andre kristne initiativer. Formanden for byens skoleudvalg bragte – på linie med borgmesterens udtalelser den foregående dag – en lykønskning fra byen med en anerkendelse af, at byen ville være fattigere uden det præg, både menighed og skole i de mange år har sat på dens liv.

Talerne blev af toastmasteren sat i perspektiv med bemærkninger om det kristne kirke- og skolearbejdes samfundsmæssige betydning. I Horsens har Sct. Josephs sogn og Sct. Ibs skole arbejdet hånd i hånd i gensidig støtte og gensidig udfordring til positiv udvikling. Sognet behøver skolen for at kunne virkeliggøre sin kristendom i konkret omsorg og indsats.

Og skolen behøver kirken for at kunne udvikle sit arbejde i det store perspektiv, som kirken står for. Skolen er en institution, der har sin historiske oprindelse i kirken. Også den lokale kirke er en institution. Men den står for en universel kirke, der er meget mere end blot institution. Den er et livsfællesskab, et universelt samfund, et vældigt perspek-

tiv, som skolearbejdet orienteres imod og optages i.

Mandag aften samledes forældrene til skolens jubilæumsfest. Hovedtaleren var her friskolemanden Julius Bidstrup fra Himmerland, som på hyggelig og underholdende vis talte om sine pædagogiske tanker.

Med alle disse arrangementer, der forløb som forventet, har der naturligvis været et stort forarbejde. Det vil være ganske umuligt at trække den enes indsats frem foran den anden. Det har været et helt enestående teamwork, hvor enhver gav efter evne, muligheder og kræfter. En indsats er dog af interesse for mange, også uden for vort sogn. Det er festskriftet »Horsenaes Catholica 1872-1972«, forfattet af apoteker Preben Hahn-Thomsen, Hovedgård. Det er blevet til et lille stykke lokalhistorie, som samtidig er en del af den katolske kirkes historie i Danmark, morsom og festlig læsning. Vi læser med forundring, at vor menighed er blevet til ved en fejltagelse, – og hvordan vor første præst, pastor Brüggemann begyndte med 3 sognebørn til søndagsmessen og 1 elev i skolestuen. Skriftet er trykt i 1000 eksemplarer og sælges for 5 kr. ved henvendelse til sognet. Vi er Hahn-Thomsen taknemlige for dette smukke arbejde, der på charmerende vis blev illustreret af tegninger og vignetter udført af en af sognets unge, Michael Kvium.

Et jubilæum er en milepæl, som giver stof til eftertanke og megen inspiration. Det gav anledning til et arbejdsfællesskab, som var til glæde for alle de medvirkende.

Måtte et glad fællesskab i offervilje og omsorg for næsten være en begyndelse til Sct. Josephs sogns næste 100 år.

V. Sømer & Søn

Blikkenalagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Abenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

G. Garth-Grüner

Landsretssagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse
af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes
for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-
anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod
udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon *(03) 27 31 00

Lige udkommet!

FR. KLAR

Niels Stensen-forskeren

GUSTAV SCHERZ

1895-1971

Pris kr. 23,00

Fås i boghandelen og ved
Sankt Annæ Kirke

FRA FRYGT

TIL SAM- ARBEJDE

*Konflikt og samarbejde mellem de
mange forskellige tjenester i
bispedømmet*

Dette var titlen på et foredrag, biskop Martensen holdt på pastoralrådets andet weekendkursus. Til disse kurser kommer bl.a. medlemmer af menighedsråd, pastoralråd samt andre interesserede. Vi, der hørte biskoppens foredrag, ønskede, at vi kunne bringe dette videre til en større kreds indenfor vore menigheder, fordi det har bud til os alle.

Biskoppen gik ud fra Pauli breve til korinterne, hvor der er tale om »gaver« (nåde-gaver - karismer) de forskellige medlemmer af menigheden har fået, om de stridigheder, der opstår og endelig om det mål, vi har, nemlig: At vi lever i forventning om, at vor Herre Jesus Kristus skal åbenbares.

Jeg skal absolut ikke prøve på at gengive biskoppens tale, men skal blot pege på, at læser man teksterne i Korinterbrevet, forekommer det én, at det lige så godt kunne handle om vore menigheder i dag. Vi har alle - det være sig sognepræsten, menighedsrådet og menighedens øvrige medlemmer - fået særlige nådegaver betroet, som det er meningen, at vi skal bruge til gavn for vort fællesskab og samfund i Kirken. Det vil sige, at dette er en appel til os alle - at bruge de talenter vi har fået - at give plads for andre og ikke tro, at vi er de eneste, der har fået tildelt nådegaver.

Når man ser på årsagerne til stridigheder, så er det også som om, det var et brev om vore egne menigheder: Strid om personer, »Jeg er tilhænger af Paulus, jeg af Apollos, jeg af Kefas, jeg af Kristus«.

Af 1. Korinterbrev fremgår, at der har været strid om bl.a. cølibat, ægteskab samt skilsmisse, kirketugt, kvinders opførsel i kirken, om liturgisk orden og uorden, teologiske spørgsmål bl.a. om opstandelsen.

Vi nikker genkendende til meget af dette, men bør også læse om de midler Paulus foreslår: »I hører Kristus til, og

Kristus hører Gud til. Kærligheden er den største nådegave. De stærkes ansvar for de svage (ikke give anstød). Den hellige Eukaristi - enheden - fordi der er et brød, er der et legeme.«

Endelig trøster Paulus sine disciple: »Der må jo være partier blandt jer, for at det kan blive åbenbart, hvem blandt jer, der er ægte.«

Vi har efter det andet Vatikankoncil fået en mængde nye embeder i Kirken, nogle af de gamle er til gengæld faldet bort, men i det store og hele kan siges, at de gamle embedsordninger og strukturer bibeholdes og nye tjenester og strukturer er ved at blive indført. Når man indfører noget nyt, opstår der nemt brydninger mellem gammelt og nyt, - det er menneskeligt. Men netop fordi vi indfører nye tjenester, er det nødvendigt at finde de »skjulte« gaver frem for at udnytte disse.

Man var også bange for at være indblandet i de konflikter, man har set opstå, hvad enten det drejede sig om kompetence, rettigheder, rettroenhed eller mangel på god vilje. Man betvivlede de andres gode vilje.

Hvad der også skræmmer, er den negative kritik, man ofte udsættes for. Om årsagerne til konflikt henviste biskoppen også til Paulus: »Gaverne, karismerne og embederne er på én gang udtryk for rigdom og for hver enkelt gruppes og persons begrænsning, og som dybereliggende teologisk årsag, negativ:

Synden: forfængelighed, misundelse, ængstelse etc.

Manglende kommunikation er også et stort problem.

Det gælder om, at vi i menigheden får et SAMARBEJDE - en handling i fællesskab. Vi skal supplere hinanden, for intet menneske indeholder hele Guds sandhed. Samarbejde som et udtryk for kirkens egenskaber: *enhed og hellighed*.

Det vil være vor opgave at få de forskellige gaver og særpræg i menigheden til at samarbejde, at overvinde begrænsningerne og styrke handlekraften uadtal.

Endelig gjorde biskoppen opmærksom på, at det katolske lægfolk ofte havde været opdraget til en »modtagermentalitet« (kirken og præsterne skal komme til dem), det er nødvendigt at arbejde på en mentalitetsændring, vi skal søge en »givmentalitet«.

Som samarbejdets midtpunkt nævnte biskoppen *Eukaristien*. At være forsamlet om Eukaristien og der få del i Kristi hengivelse, dette er at være menighed. Med hensyn til dette, så må vi på Nørrebro glæde os over de mange, der kommer til vore aftenmesser, nemlig for at samles om Eukaristien. Måtte dette altid være kendetegnet for Sakramentskirkens menighed.

(Kirke og Menighed 16.10.1972)

NØRREBRO

HUSK!

Sakramentskirken julesalg til fordel for kirkens restaurering vil blive afholdt søndag den 3. december kl. 11-17. - Gaver modtages med glæde.

*P. d'Auchamp, Nørrebrogade 27 C,².
Telefon 39 53 80.*

BREDGADE

Istandsættelsen af Sct. Ansgars kirke stærkt forsinket

Arbejdet med den kunstneriske istandsættelse af Sct. Ansgars kirke var i fuld gang, da det afsløredes, at en bærende loftsbjælke var sunket i den ene ende. En større undersøgelse blev omgående iværksat, og det viste sig da, at alle loftsbjælker var så hårdt angrebet af svamp og biller, netop hvor de hviler på murværket, så en sammenstyrtning truede! For at forhindre en ulykke opsattes en række svære stilladser fra kælderen gennem gulvet og op til de angrebne bjælker. Til alt held er den øvrige tagkonstruktion sund. Men alt restaureringsarbejde måtte standses og vil først kunne gå videre om tre til fire måneder, når de angrebne bjælker er fornyet i det nødvendige omfang. Heldigvis dækker forsikringen udgifterne op til 500.000 kr., og det må håbes, at dette beløb ikke overskrides. Til den fortsatte kunstneriske istandsættelse er der stadig penge fra en stor arv efter en af menighedens konvertitter.

Der skete straks henvendelse til præster og menighedsråd ved Marmorkirken, og med stor beredvillighed stillede man kirken til vor rådighed lige så længe det vil være nødvendigt, altså først til julehøjtiden, men også i månederne herefter. Læserne af Katolsk Forum bedes læse nedenstående »Gudstjenesteordning« med omhu, da situationen må siges at være usædvanlig.

Freitag 8. dec.: Mariæ uplettede undfangelse. Kl. 8 og 19,30: Messe i kapellet i præstegården.

Søndag 10. dec. kl. 9: Familiemesse i Marmorkirken, derefter kirkekaffe.

Søndag 24. dec. kl. 9: Adventshøjmesse på dansk i Marmorkirken.

Juleaften: Pontifikal midnatsmesse i Marmorkirken. Messens bevægelige dele synges på dansk; de faste dele på latin.

1. juledag kl. 9: Højmesse på latin i Marmorkirken.

2. juledag kl. 9 og 11: Læst messe i kapellet i præstegården.

Søndag 31. dec. kl. 9: Højmesse på latin i Marmorkirken.

Nytårsaften kl. 16,30: Fredsandagt i Marmorkirken. Te Deum.

Nytårsdag kl. 9 og 11: Læst messe i præstegården.

Søndag 7. jan. kl. 9: Hellig Tre Kongermesse på latin i Marmorkirken.

NB! For fremtiden synges højmissen på latin 1., 3. og 5. søndag i måneden.

Højmissen synges på dansk 2. og 4. søndag i måneden.

Alle søndagens højmesser synges indtil videre i Marmorkirken kl. 9. Hverdagsmesserne læses til de sædvanlige tider i kapellet i præstegården.

Kjeld Geertz-Hansen

STUD.MESSE

Hver tirsdag kl. 12,00 c.t. i Jesu Hjerter huskapel, Stenosgade 4.

Efter messen spiser vi vore madpakker og snakker om vor situation som katolske studenter.

Alle er velkomne. (Vil du vide mere, ring til RY 9337).

*Christian Lerch sj
Marcel sj*

RADIO

På tredje søndag i advent, den 17. december 1972, kl. 17, transmitterer Danmarks Radio på program 1, messen fra Sakramentskirken på Nørrebro i København.

Celebrant: Pater Johs. Simons. S. J.
Prædikant: Pastor Jørgen Hviid.

FOND

FRANK ANDERSENS FOND

Unge katolikker og katolske familier med mange børn kan få et års helt eller delvis friabonnement på Katolsk Forum ved ansøgning herom til Frank Andersens Fond, c/o organist John S. Lundorf, Skovbyvej 14, 2740 Skovlunde.

Ansøgning skal være påtegnet af en lærer eller en præst og være indsendt senest den 21. december 1972.

Katolske begravelser
Ring til 12 28 68

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jørgergårdsvej 17-19, Århus C

Axel Smith's Eff.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyr
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6850

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres snedker
og møbelpolstrør?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYD A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78
Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmønstre
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør
Christiansbjerg Installationsforretning
Birkegade 7, Århus N
Telefon 16 98 80
Lys - Kraft - Varme

SANITÆRE ANLÆG
VARMEANLÆG
OLIEFYRINGSANLÆG
HØJTRYKSANLÆG
ANLÆG FOR
TRYKLUF OG
VAKUUM
M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's eff.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon * Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Holbæk Materialhandel

Alt i bandager & sygeplejeartikler
Telefon 43 00 32
Kaj Andersen
Lev. til Sct. Elisabeth Hospital

KØBENHAVN

STORKØBENHAVNSK MENIGHEDSRÅDSMØDE

De indbydes hermed venligst til fælles
drøftelse og hyggeligt samvær med Stor-
københavns menighedsråd

tirsdag den 12. december kl. 20
i menighedssalen, Bredgade 67 A, II
(over gården).

Aftenens emne er: *Menighedsfælles-
skabet.*

Det ligger i lige forlængelse af vor
drøftelse på det sidste storkøbenhavnske
menighedsrådsmøde på Amager i marts.
Det er også blevet fremhævet i årsop-
gavens 2. etape. Og det vil være emnet
for pastoralrådets 4. weekendkursus på
Rygård den 13.-14. januar. Vi har så-
ledes mulighed for at følge denne van-
skelige opgave op i flere etaper og ved
fælles hjælp.

Fra ethvert menighedsråd bedes et
medlem af rådet give en *kort* oriente-
ring om, hvordan De opfatter denne op-
gave i Deres menighedsråd: Hvad læg-
ger De i begrebet »menighedsfællesskab«?
Hvordan er situationen hos Dem? Hvad
har De gjort? Yder De en særlig hjælp
til udenlandske tilflyttere? Hvordan men-
ner De, opgaven bør gribes an, og er
der områder, hvor De mener, at et tvær-
søgssamarbejde kunne gavne.

Efter indlæggene vil der være diskus-
sion.

Vi håber på god tilslutning og glæder
os til at se Dem.

Tilmelding venligst inden 8. decem-
ber 1972. Tlf. TRia 2456, bedst mellem
kl. 10,00-12,00.

Med venlig hilsen fra Skt. Ansgars
menighedsråd.

Elsbet Kieler

D.K.K.F.

DANMARKS KATOLSKE KVINDEFORBUND

indbyder til
adventsaften fredag 15. december kl. 20
i salen, Stenosgade 4.

Biskop Hans Martensen vil holde advents-
talen. Vi hygger os med vin og julekager.
Pris: 5 kr. - Alle er velkomne.

Bestyrelsen

ÅRHUS

Fri abort?

Debat om lov og holdning

Debatten indledes af Hanne Risør (prak-
tiserende læge), Lis Starcke, Ursula Frie-
drichs (læge, ansat v. Humangenetisk In-
stitut, Århus), Eva Nordentoft (dr.phil.).

Hjertelig velkommen til alle!

Fredag den 1. december kl. 20 i Sankt
Knuds Skoles sal, Ryesgade 24, Århus. -
Der serveres en kop kaffe. Adgang 5 kr.

Katolsk Debat

ROSKILDE

Biskop Hans L. Martensen vil onsdag den
13. december 1972 diakonvie fr. Harry
Jansen S.M.M. i Sct. Laurentii kirke i
Roskilde.

VISITATS

DOMINIKANERNES GENERAL I DANMARK

I denne måned har dominikanernes gene-
ralmagister, pater Aniceto Fernandez, af-
holdt visitats i Skandinavien og herun-
der tilbragt to dage i dominikanerhusene
i Charlottenlund og i Lund. Opholdet
her var afslutningen på en lang visitats-
rejse, der foruden Norden også omfatte-
de Østrig og Polen, hvor Dominikus' 750
års dødsdag blev fejret, og det er såle-
des første gang efter reformationen, at
der er blevet holdt officiel generalvisitats
i Skandinavien. Den spanske pater Fer-
nandez er prædikebrødrenes 82. general-
magister efter den hellige Dominikus,
han blev valgt for en 12-årig periode i
1962 og er chef for de 8.310 dominika-
nere, der findes i hele verden, og hvoraf
kun 32 befinder sig i Skandinavien. Un-
der rejsen i Skandinavien blev pater Fer-
nandez ledsaget af sin assistent for de
franske og den brasilianske dominika-
nerprovinser, pater V. de Couesnongle og
af lederen af de skandinaviske prædike-
brødre, redaktør, pater Hallvard Rieber-
Mohr.

Niels Krogh Rasmussen

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 3/12: 1. søndag i advent. – Tekstrække B: Es. 63,16b–17. 19b; 64, 2b–7. – Salme 79 (80), 2ac og 3b. 15–16. 18–19. (R: 4). – 1. Kors. 1, 3–9. – Mk. 13,33–37.

Mandag d. 4/12: Es. 2,1–5. – Mt. 8,5–11.

Tirsdag d. 5/12: Es. 11,1–10. – Lk. 10, 21–24.

Onsdag d. 6/12: Es. 25,6–10a. – Mt. 15, 29–37.

Torsdag d. 7/12: Es. 26,1–6. – Mt. 7,21, 24–27.

Fredag d. 8/12: *Maria uplettede undfangelse*: 1. Mos. 3,9–15. 20. – Salme 97 (98), 1,4. (R: 1a). – Ef. 1,3–6. 11–12. – Lk. 1,26–38.

Lørdag d. 9/12: Es. 30,19–21. 23–26. – Mt. 9,35–10,1. – 6–8.

Søndag d. 10/12: 2. søndag i advent: Es. 40,1–5. 9–11. – Salme 84 (85), 9ab–10. 11–14. (R: 8). – 2. Pet. 3,8–14. – Mk. 1,1–8.

Mandag d. 11/12: Es. 35,1–10. – Lk. 5, 17–26.

Tirsdag d. 12/12: Es. 40,1–11. – Mt. 18, 12–14.

Onsdag d. 13/12: Es. 40,25–31. – Mt. 11, 28–30.

Torsdag d. 14/12: Es. 41,13–20. – Mt. 11, 11–15.

Fredag d. 15/12: Es. 48,17–19. – Mt. 11, 16–19.

Lørdag d. 16/12: Sir. 48,1–4. 9–11. – Mt. 17,10–13.

Søndag d. 17/12: 3. søndag i advent: Es. 61,1–2a. 10–11. – Salme Lk. 1,46–48. 49–50. 53–54. (R: Es. 61,10b). – 1. Tess. 5,16–24. – Joh. 1,6–8. 19–28.

Mandag d. 18/12: Jer. 23,5–8. – Mt. 1, 18–24.

Tirsdag d. 19/12: Dom. 13,2–7. 24–25a. – Lk. 1,5–25.

Onsdag d. 20/12: Es. 7,10–14. – Lk. 1, 39–45.

Torsdag d. 21/12: *S. Thomas, apostel*: Ef. 2,19–22. – Salme 116 (117), 1. 2. R (Mk. 16,15): Gå ud i verden og forkynd evangeliet. – Joh. 20,24–29.

Fredag d. 22/12: 1. Sam. 1,24–28. – Lk. 1,46–56.

Lørdag d. 23/12: Mal. 3,1–4; 4,5–6. – Lk. 1,57–66.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 3/12: 1. søndag i advent; på søndage og feriedage i advent er farven *violet*.

Mandag d. 4/12: Feriedag. – Eller: S. Petrus Chrysologus, biskop og kirkelærer.

Tirsdag d. 5/12: Feriedag.

Onsdag d. 6/12: Feriedag. – Eller: S. Nikolaus, biskop.

Torsdag d. 7/12: S. Ambrosius, biskop og kirkelærer.

Fredag d. 8/12: *Maria uplettede undfangelse*.

Lørdag d. 9/12: Feriedag.

Søndag d. 10/12: 2. søndag i advent.

Mandag d. 11/12: Feriedag. – Eller: S. Damasus I, pave.

Tirsdag d. 12/12: Feriedag.

Onsdag d. 13/12: S. Lucia, jomfru og martyr.

Torsdag d. 14/12: Feriedag.

Fredag d. 15/12: Feriedag.

Lørdag d. 16/12: Feriedag. – Eller: S. Eusebius af Vercelli, biskop.

Søndag d. 17/12: 3. søndag i advent; *violet* eller *rosa*.

Mandag d. 18/12: Feriedag.

Tirsdag d. 19/12: Feriedag.

Onsdag d. 20/12: Feriedag.

Torsdag d. 21/12: *S. Thomas, apostel*.

Fredag d. 22/12: Feriedag.

Lørdag d. 23/12: Feriedag.

Social rådgivning

ydes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17. Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro – Telefon (08) 52 15 44

Sparekassen for Lyngby og Omegn

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelses ordnes
Reberbanegade 37
Alborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Alborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørforretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Alborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon *82 81 31

NORDISK TÆPPEIMPORT

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dorn,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionsekretær: Eili Gambell.

Annoncer: Katolsk Forum annonceekspedition,
Hauchovej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpris kr. 4,00. Prieme er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

BORGERSKABETS DISKRETE CHARME

Endnu engang har den nu 72-årige instruktør Luis Bunuel lavet sin sidste film. Det sagde han ganske vist også efter »Mælkevejen« og »Tristana«, så mon ikke vi skal sætte vores lid til, at han i det mindste på dette punkt er upålidelig. »Borgerskabets diskrete charme« er en meget veloplagt og munter film. Den rummer samtidig et helt katalog over Bunuels tanker og ideer helt tilbage fra hans debut i 1928. Vi får den kendte, men stadigt fascinerende blanding af ateisme, surrealisme og marxisme serveret i små, velanrettede portioner. Det tidligere så ætsende vid er afløst af en blidere humor med et par velgørende stænk af selvironi. Der er således tale om en særdeles underholdende og medrivende Bunuefilm, selv om jeg personligt savner noget af det skarpe og lidt ondsksfulde, som tidligere prægede Bunuels gøren grin med etablerede institutioner som kirken, hæren og borgerskabet.

I det følgende skal vi tage et par af Bunuels temaer op, ligesom vi skal se på, hvorledes han leger med tilskuerens forestilling om drøm og virkelighed.

Borgerskabets rituelle livsmønster

Den sparsomme handling udspiller sig i den øvre del af det parisiske borgerskab. Ambassadøren fra den fiktive stat Miranda (spillet af Fernando Rey, som var Don Lope i »Tristana«) mødes ofte med to ægtepar og den ene af fruernes søster. De sætter alle pris på at leve et behageligt liv med hovedvægt på ufarlig konversation og bordets og sengens glæder. For dem er måltidet ikke blot at indtage føde, men også et fast ritual, som nøje skal følges og som ikke tåler forstyrrelser. Vi ser utallige gange de seks velklædte personer sætte sig til et veldækket bord, men hver gang sker der et eller andet uforudset, som forstyrrer

idyllen. Vanen er i den grad blevet en del af livets indhold for borgerskabet, at afbrydelser eller brud på reglerne helt slår dem ud af kurs.

Blandt de mange distraherende momenter er bl.a. spydige spørgsmål, uventede gæster og drømme. Især de sidste har personerne jo ingen muligheder for at værge sig imod. De tre mandlige hovedpersoner har hver især en yderst ubehagelig drøm, hvor deres liv karikeres, og hvor deres værste anelser går i opfyldelse. Således drømmer ambassadøren, at han til et middagsselskab hos en oberst stilles overfor de pinlige spørgsmål angående den politiske undertrykkelse i landet Miranda. Til sidst kommer han op at skændes med obersten og i vrede skyder han ham ned. Klip til billede af ambassadøren, som fortumlet vågner i sin seng.

Drøm og virkelighed

Med et enkelt billede lykkes det således Bunuel at punktere tilskuerens oplevelse, eller rettere tilskueren bliver nødt til at omtolke det, hun lige har set. I mange af Bunuels andre film er det slet ikke muligt at komme til klarhed over, hvad der er drøm og hvad virkelighed. Det er ikke for at forvirre eller irritere tilskueren, men fordi der for Bunuel ikke eksisterer et skarpt skel mellem de to.

Bunuel udnytter en variation af temaet om drøm og virkelighed ved, at en person eller situation giver sig ud for at være noget andet end den er. Således kommer der en biskop på besøg hos det ene ægtepar, men da de ikke er hjemme, går han ned til den tomme gartnerbolig og klæder om i arbejdstøj. Imens er parret kommet tilbage, men da han præsenterer sig som biskop, bliver han smidt på porten. Folk bedømmes åbenbart på deres udseende. Biskoppen lader sig dog ikke slå ud. Han klæder om igen til sort

og lilla, og så kan det nok være, at modtagelsen bliver en anden. Men løjerne er ikke slut endnu. Biskoppen tilbyder nemlig at overtage gartnerens job. Vi har jo alle hørt om arbejderpræster, så hvorfor ikke osse arbejderbiskopper? Det gode ægtepar har svært ved at afslå tilbuddet, men bliver dog en smule lange i ansigterne, da han i løn forlanger fagforeningsstariffen.

Alle personerne er præget af, at de forestiller sig, gør sig bedre end de er. Det helt oplagte eksempel er borgerskabets livsstil. Desuden er de tre mandlige personer skildret sympatisk og uden bitterhed på trods af, at de tjener styrtende med penge på narkotikahandel. Selv om skildringen således er tro mod Bunuels opfattelse af mennesket som splittet, mangler den distance for at virke som kritik. Det er da også i orden, selv om det kan tolkes som et brud med hans tidligere skarpe sociale kritik. Men måske vil han forsøge at bryde sine egne faste forestillinger?

Kætteren Bunuel

Det er nemlig karakteristisk for Bunuel, at han ikke kan gå helhjetret ind for et eneste fast tanke-system eller verdensforståelse. Derfor har han gennem et langt liv kritiseret den institutionelle kirke. Men det fører ikke til, at han søger åndelig hvile i ateismen eller marxismen, for også her opstår der en fastlåsning af sandheden i lukkede systemer.

Det selvopgør, som kunne ses i »Tristana«, føres på sin egen stille og underfundige måde videre i »Borgerskabets diskrete charme«. Bunuel gør grin både med sig selv og med sine mange beundrere, som sidder nede i mørket og prøver at finde ud af, hvad det alt sammen skal betyde. Som en konklusion vil jeg foreslå en ny titel til filmen: »Bunuels distræte charme«. *Jakob Frandsen*

23/1972

forum

katolsk

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
KØBENHAVN

SVANGERSKAB OG MENNESKESYN

»Hvad er mennesket?« spørger den 8. Davidssalme. »Af spædes og diendes mund« lyder en lovsang til Gud om menneskets værdighed. I debatten om svangerskabsafbrydelse er der fremkommet udtalelser, der må få os til at spørge, om respekten for mennesket er ved at dø bort. Således læste man i et læserbrev i Politiken: »Man ser jævnligt under abortdebatten frasen 'at udslætte liv'. Hvad er det da, man gør hver dag i kødbyen f.eks. Selvfølgelig mener de patetiske spidsborgere menneskeliv.« Er det den hårde virkelighed, vi er ved at gå ind i, at vi er »patetiske spidsborgere«, når vi gør forskel mellem menneskeliv og kødbyen?

Forskellige kredse inden for folkekirken har udsendt billedet ovenfor, der forestiller et fosters hænder 12 uger efter undfangelsen. Teksten må vi katolikker helt slutte os til: »Hvad læger og sygeplejersker véd, bør alle vide, især de, der skal være fædre og mødre: Allerede fra undfangelsens første øjeblik er hele menneskets arvebestemte grundtræk fastlagt. Inden undfangelsen konstateres, har det lille foster gennemgået næsten alle udviklingsstadier frem til tydeligt at fremtræde som et lille menneske.

Allerede ved udgangen af den første måned dannes øjet. Kun tolv uger efter undfangelsen er der allerede bevægelse i hænder og fingre . . .

. . . Ingen må være uvidende om, at den bevidst fremkaldte abort er det samme som en uigenkaldelig aflivning af et lille nydannet menneske, på et tidspunkt, hvor det lever sit liv skjult, men beskyttet i moders liv . . .

Vildledende argumenter ændrer ikke disse kendsgerninger. Ingen kan ville sit eget barns død uden at få sit eget moder- eller faderhjerter som en livsvarig anklager.«

I Østtyskland har både de katolske og de lutherske biskopper protesteret mod en lov om fri abort. I de lutherske biskoppers brev, der er aftrykt andetsteds her i bladet, gøres bl.a. opmærksom på et problem, vi også hurtigt kunne blive stillet over for herhjemme: Alt for let vil omgivelserne komme til at udøve pres på den unge kvinde, der måske i forvejen er mindre psykisk modstandsdygtig på grund af svangerskabet. I stedet for at give hjælp og opmuntring til at gennemføre fødslen, vil man vise hen til abort som den lovligt givne mulighed.

Også den erklæring om »Svangerskabsafbrydelse og Kristent Ansvar«, som de nordiske katolske biskopper udsendte i 1971, har fået ny aktualitet under den nuværende danske debat. Afsnittet om faderens rettigheder og forpligtelser berører et af de svageste punkter i det danske lovforslag: »Barnets fader har lignende rettigheder og forpligtelser overfor det undfangne foster som moderen. Selv om moderen i månederne mellem undfangelse og fødsel er nærmere knyttet til barnets skæbne, angår dets liv alligevel også ham. Dets anlæg og arvelige egenskaber stammer fra ham såvel som fra hende, og barnet er en frugt af faderens livsvilje såvel som moderens. Fra det øjeblik, hvor et barn er undfanget, er også faderen led i en større sammenhæng end sin egen personlige, og hans ansvar svarer dertil.«

† Hans L. Martensen

24. DECEMBER

Din klarhed, hellige Gud,
er mit livs lys og dom.
Over for dig kan intet usandt
bestå.

Dit ord vil jeg høre og gøre.
Giv mig et øre, som erkender
din stemme,
giv mig et hjerte, som er vågent
for nåden og øjeblikkets krav
og beredt til dagen for dit
komme.

EN NY SKABELSE

Mit barn, vent ikke en ny åbenbaring. Jeg vil ikke tale til dig om andet end det, som er sagt fra begyndelsen.

Det, som kunne være nyt, vil være en ganske særlig opmærksomhed rettet imod visse sider af de evige sandheder.

Den tid vil komme, hvor fordybelse i KÆRLIGHED for mange mennesker bliver et uimodståeligt kald til guds frygt.

De vil opdage KÆRLIGHED, KÆRLIGHED som er HERREN, KÆRLIGHEDEN som er universel og uden grænser.

Det bliver ikke et nyt budskab, en ny åbenbaring.

Men de, som lægger hele deres hjerte i det og åbner sig for dette syn, hjælper mig med at skabe den ny himmel og den nye jord, som jeg uophørligt arbejder på.

Og således bliver opdagelsen af KÆRLIGHEDEN, vor modtagelse af den uendelige KÆRLIGHED, en ny skabelse.

KÆRLIGHEDEN vil hvert eneste øjeblik skabe mere kærlighed iblandt jer.

Fra *Amour sans Limites*

Un Moine de l'Église d'Orient

Ed. Chevetogne 1971.

(Oversat af Lizzie Bruun)

INDHOLD

OG HAN HAR BOET IBLANDT OS en julebetragtning der oplyser og viser vej	4
LAD DEM IKKE STÅ ALENE protestantiske biskopper i DDR om abortloven	8
LIVET SKAL VÆRNES et afsnit af de nordiske biskoppers hyrdebrev om abortproblemet	9
BREVET i anledning af juleposten bringer forfatteren nogle interes- sante glimt fra »Brevets historie«	10
UDLAND skilsmisse i Sverige, pastoral konfe- rence i Holland, kirken i Polen, m.m.	12
NYE PRÆSTER I NAKSKOV i hvilket miljø kommer disse præster til at arbejde?	14
PORNO MIDT I EN JULETID en sørgmodig strøgtur	16
ICYE udveksling af unge fra Danmark med unge fra andre lande	17
VÆRD AT LÆSE svensk katolsk abortpjecce, tiggerdrengen Jugga, og julekærten	18
JUL I DANSK LITTERATUR en fyldig vejledning og orientering	20
DAGENS EVANGELIUM et bidrag til »julefornyelse«	21
LITURGISK OVERSIGT Kirken lærer os at bede	23
GODSPELL en musical uden bestemt synsvinkel eller budskab	24
REDAKTIONEN ØNSKER alle læserne en rigt velsignet jul	
KF nr. 24 UDKOMMER PÅ GRUND af festdagene med en dags forsinkelse DEN 28. DECEMBER	
FORSIDEBILLEDET, ET VINTERLANDSKAB er en litografi af H. Meister	

KOMMENTAR

Nu, da Kristi fødselsdag nærmer sig, nu, da den gamle middelaldersang troskyldigt spørger: »Hvad bærer Maria under sit hjerte?«, nu, på den velsignede årstid, hvor, på grund af Barnet, alle børn står i lysglans, så al den pragt af julenisser, julesne, julestuer, festlige udstillingsvinduer, tændte juletræer, røde bånd og stjerner, hjerter og Dannebrog intet ville betyde, hvis ikke de genspejlede sig i glade barneøjne, nu, netop nu, drøftes en ny abortlov. Det er hjerteskrærende. Man kunne være fristet til at spørge, om Herodes' barnemord i Bethlehem da stadig skal gentages.

En ting er sikker: abort er fosterdrab, og ingen katolik kan med evangeliet i ryggen godkende denne billige løsning på ét af menneskehedens mange problemer.

Begrundelsen for denne afvisning er lige så enkel som dybsindig: det ligger udenfor menneskets kompetance at være den, der tager et andet menneskes liv. Det er Gud alene, der mellem os mennesker er herre over liv og død. Det er os ikke tilladt at gøre andet end at elske ethvert menneskeligt væsen for derigennem at udtrykke vor kærlighed til den Gud, i hvis billede dette menneske er skabt.

Dog må man være klar over, at hverken vore følelser, ej heller vor tro umiddelbart kan overdrages til vor omverden, og at dermed vore chancer for at gøre vort synspunkt gældende i den offentlige debat ikke kan bero på en naiv tro på, at disse troens og

hjertets argumenter vil finde genklang hos de mange. Det bliver vor opgave – i kærlighed til alle vore medmennesker – at tage tidens problemer alvorligt, og drøfte dem indgående.

Disse problemer er mangfoldige og alvorlige: verdens – og især udviklingslandenes – befolkningsproblem; det uforsvarlige i at sætte flere børn i verden end man kan forsørge; hvordan skaffe et hjem til forældrelose børn; hvad skal man gøre, når forældre ikke er modne eller villige til at have omsorg for et barn osv., osv. Dertil kommer, at vi i alle betragtninger over liv og død tilgodeser videnskabens, dvs. især biologiens, sociologiens og psykologiens nyvindinger, inklusive de diskussioner, som beskæftiger sig med døds-kriteriet; for ikke at tale om en eventuel anerkendelse af den sandhed, som vi på det åndelige plan altid har accepteret, at man nemlig ikke har fået livet alene for sig selv, men at de andre har et krav på os, på vor indsats, men eventuelt også på vor villighed til at dele vore organer med nødstedte. Det hele hænger sammen, og hvis vi ikke – sammen med alle mennesker af god vilje – søger et svar på disse spørgsmål, må vi ikke forbavses over, at vi bliver misforstået.

Det gælder om at slå en bro mellem troens verden og den verden, der hverken bygger på Guds ord eller Guds nåde.

H. van Schaik S.J.

OG HAN HAR BOET IBLANDT OS

En julebetragtning (illustreret med Rembrandts »Gyldenblatt«)

Ladislaus Boros

Ingen kristen fest er trængt så dybt ind i menneskets erfaringsverden som julen. Ved denne fest oplever vi, at Gud har sagt ja til verden. Han steg ikke ned til en fremmed verden, men kom til »sit eget«. Dette betyder, at vi selv, vor verden, vore oplevelser, alt hvad der sker med os, ikke er vor ejendom. I alt det hersker Gud, en dynamik, der viser hen til det ufattelige. Hvad forpligter julens sindelag os til? Det er på den ene side et *glædens* budskab, på den anden side indeholder det et krav om *efterfølgelse*. Begge må vi se, hvis vi kristeligt vil overveje julens hemmelighed.

Først glæden: En engel – det vil sige: Gud selv i sin »formidlende« skikkelse – talte til os: »Jeg forkynder jer en stor glæde.« Dette er vel julebudskabets første aspekt. Der findes så lidt glæde i verden. En engel måtte komme for at besværge os om at leve i glæden. Gud er glæden. Og han er blevet menneske: »Og har boet iblandt os.« Siden har den kristne haft den opgave at udstråle glæde i verden, thi i almindelighed er livet glansløst. Ved sørgelige lejligheder optræder man bedrøvet, ved de glædelige glad. Livet indsnævres i os og bliver farveløst og kedeligt. Mennesket slæber sig frem. En opslidende ligegyldighed kommer over ham. Den opstår af små årsager: for meget arbejde, ensomhed, sygdom, adskillelse fra et elsket menneske. Dertil kommer ofte troens tilsyneladende uforenelighed med den erfarede virkelighed.

Og dog i dette liv udtaler julens engel Guds ord: »Jeg forkynder jer en stor glæde.« Dette betyder dybest set, at du ikke bør være et afstumpet menneske; ulykkelig kan enhver være,

men glæde kræver anstrengelse. Aflæg bekymringen, i det mindste i dag, julens dag, glædens dag! Lad os oprigtigt spørge os selv: Hvordan ville det være, hvis julens engel i dag stod foran os, som dengang foran hyrderne, og sagde: »Vær glæde.« Hvad ville vi svare ham i dag? Siden julenat har *glæden været en pligt for os kristne* og bedrøvelsen noget, vi skulle bekæmpe. Men hvordan kan man leve i glæden? Fremfor alt: Hvordan kan man holde ud i glæden? Det teologiske svar er vel dette, at Gud har skænket sig selv i Kristus. Han er blevet menneske for os. Ved denne gerning har han vist os glædens vej. Først i hengivelsen når man til det rette sind, som hedder lykke og glæde. *Glæde opstår ved uselviskhed*. Denne kan mennesket derfor kun virkeliggøre konkret over for sin broder og søster. Men broderen – som broder – opstår i samme forhold, som han bliver »tjent«. Ved at sprede glæde oplever man glæde! Den enkle tjeneste over for broderen i hverdagen er altså betingelsen for ægte lykke. »Julens logik« er uundgåelig. Glæde oplever man kun i hengivelsen. Dette betyder udover tjenesten forsagelse. I forsagelsen, i løsrivelsen fra jeget, har julen fundet udtryk: Guds menneskevordelse. Gud har hengivet alt for os. Også i den hengivelse, der ikke manipuleres af øjeblikkets skøn og dettes lune, bekræftes den kristne eksistens. »Derpå har vi erkendt kærligheden, at han gav sit liv for os.« Således må også vi hengive vort liv for brødrene. Ville et liv i selvhengivelse ikke være et bevis på, at Gud er til stede i verden, at han har magt over vort menneskehjerte? Når vi undertiden mener, at vi ikke mere kan bede, så skulle vi i det mindste bringe en lille

smule mere glæde ind i verden. Det ville måske være vor mest kristne bøn. Et vidnesbyrd om Guds menneskevordelse, eksistentiel jul!

Altså hører en principiel optimisme, *sansen for lykke*, med til en kristen tilværelses livselement. Glæden er ikke et produkt eller en følge af kristendommen. Den bestemmer den kristnes hele virkelighed: som håb, som den tone, alt er stemt efter, som morgenrøden på en ventet dag. Den kristeligt oplevede juls krav ville derfor være dette: Vi skal, i det mindste i dag, udrydde tristheden i vore sjæle. Den nytter intet. Den forbigår det egentlige. At være kristen betyder også at aflægge vidnesbyrd ved at virkeliggøre en glad frigjorthed i alle livets situationer, også de vanskeligste. Denne juls glæde er en *verdensforvandlende kraft*. Den kunne give broderen en smule håb, en smule mere kraft. Efter Guds menneskevordelse ved vi: »Hvad I har gjort mod min mindste broder, det har I gjort mod mig.« Overalt, hvor broderen i sin nød bliver erkendt og modtaget, opleves kristendom, jul i verden. Over for næstekærligheden bliver enhver anden gerning, hvor nyttig eller ophøjet den end er, sekundær, andenrangs. I næstekærligheden fuldbyrdes ifølge Kristi domstale i Matthæusevangeliet kærligheden til Gud. Det er juls grundlæggende og eviggyldige oplevelse.

Dette barns liv, som i dag blev født for os, for at føre os ud af vor nedbrudthed til en ægte mennesketilværelse, var en eneste troskab i stille tjenen. Lige til det sidste – til døden på korset – uddelte Gudmennesket kun trøst, ro og fred. Engels ord – opfordringen til glæde – er således befrielse og samtidig forpligtelse. Et menneske, der havde tilbragt mange år i koncentrationslejr i Sibirien, skrev en sætning, der sammenfatter vor juleholdning: »Jeg søgte min Gud, og han unddrog sig mig. Jeg søgte min sjæl, og jeg fandt den ikke. Jeg søgte min broder,

og jeg fandt alle tre.« Julens engel har forkyndt glæde. At sprede den et helt år igennem, det ville være jul!

Men juls forpligtelse indeholder endnu mere. Den er *kravet om efterfølgelse*, at virkeliggøre menneskevordelsens sindelag i vort ofte så dunkle og skrøbelige liv. Efterfølgelse: – I en julemeditation ønsker man ikke at udkaste nogen abstrakt teori om kristenlivet, men at tegne et virkelighedsnært billede af den Gud, der har boet iblandt os. Hvordan var Kristus i virkeligheden? Hvordan har menneskene oplevet den menneskevordne Gud? Hvad var den magt hos ham, der tryllebandt apostlene og forpligtede dem til efterfølgelse? Lad os prøve at tegne den gribende menneskeskikkelse, hvori Guds godhed boede iblandt os.

Hvad der selv ved en flygtig læsning af evangeliet gør mest indtryk på os, er dette, at *han var et roligt menneske*. Han havde et midtpunkt, som var hævet over verdens tilfældigheder. Han samlede sig om centrum i sin eksistens. Samtidig havde han en særlig afstand til verden. Han klamrede sig ikke til verdens ting, lod sig ikke binde af dem. I hele sin eksistens levede han med hellig ro. Han overvandt i sin tilværelse vaternes magt, hverdagens og den trætte afstumpetheds magt. Han gravede sig ikke ned i sit nye liv, var intet tidspræget underdanig, klamrede sig ikke til sig selv. Han var uforbeholdent modtagelig for det nye, søgte ikke at autorisere sin egen virkelighed, skabte plads i sit indre for alt, hvad der kom til ham, levede i harmoni med sig selv. Sorgløshed beherskede hans liv, noget der fandt udtryk i ordene: »Vær ikke ængstelig bekymrede« – »Frygt ikke« – »Tal åbent« – »Jeg er kommet for at bringe fred« – »Saml jer ikke skatte på jorden« – »Jeres liv er mere end føde og jeres krop er mere end klæder« – »Hvem af jer kan med alle sine bekymringer føje en alen til sin vækst?« – »Vær ikke urolige« – »Søg først Guds rige, så vil det andet blive givet jer i tilgift« – »Giv din ejendom bort for at gøre godt dermed.« Det menneske, der udtalte disse ord, var dog aldrig overspændt eller fanatisk. Han var ganske vist altid optaget, men aldrig utålmodig. Han forblev samlet, var ikke geskæftig, lod sig føre af sin skæbne, som han kaldte sin Faders vilje, fra gang til gang. I hænderne på dette vældige og overvældende »befaler han sin ånd«, det vil sige sit væsens midtpunkt. Dette menneskes eksistens var ganske stille og lydhør. For sig selv havde han ganske vist ikke tid, thi hans liv tilhørte skæbnen, de andres nød og glæder. Desuden tav hans indre, trængte sig ikke på, var løst fra sig selv.

En anden grundegenskab hos den menneskevordne Gud: *Han var forbundet med jordens ting*. Et menneske, der mærkede, hvordan jordens ting er. Han optog verdens lyse skønhed og kostelighed i sin sjæl, men også den grå hverdags tildragelser. I hans sprog havde »himlens fugle«, det »brusende vand«, »markens blomster«, den modne »drue«, det »fortabte får«, kvinden som »ælder dej«, »tyven om natten«, deres velordnede plads. Han kunne tale om konger og slaver, om børn

og betlere, soldater og skøger, forpagtere og præster, hyrder og handlende. Verdens brogede fylde, livets og naturens rigdom, den enkle virkelighed, som kan opleves af alle, kom til orde hos ham. Det usynlige blev synligt, det u hørlige hørligt – som lignelse. Hans tale stræbte efter at bringe verden tilbage til sin oprindelige enfold. Hans tale stillede det absolutte ind i tingenes, i hverdagens verden. Derfor var hans tale gennemstrømmet af lignelse som af blod. Vi bemærker noget afklaret hos Kristus – den jordnære og samtidig for den absolutte åbne tale. En tale i selvfølgelighed, enkelhed og måske endda knaphed, en utvungenhed i viden, erfaring, ytring og berøring. Hans tale åbenbarede en sikkerhed og et dybt slægtskab med tingenes verden. I ham talte »tømmermandens søn.«

Som det tredje træk ved Guds menneskelighed skulle måske nævnes, at vi ikke finder Kristus i de lærdes selskab, men i *de enfoldiges kredse*. Det gudmenneskelige og derfor fuldtud menneskelige menneske havde de enfoldige til brødre. Han beviste ikke noget for dem. Ja, han ville i grunden ikke sige noget nyt, men kun det rystende genkendte, for at de kunne mærke, at de altid havde båret det egentlige i deres hjertes. Hans »bevis« var: »Men jeg siger jer.« Det altid erkendte blev ved ham anerkendt – to forskellige handlinger: at erkende og anerkende. Der gives ord, som ikke behøver noget bevis, fordi de bliver udtalt på en sådan måde, med en sådan oprindelighed, at de allerede bærer indsigt i sig selv. I Kristus voksede ordet til opfyldelse. Hans tale virkede hemmelighedsfuld, netop fordi den var enkel. I hans mund levede fuldkomne ord. Ord som i saligprisningerne, som enhver, der har et enfoldigt hjerte, kan forstå, og som alligevel forbliver uforståelige for verdens vise. Derfor blev de kun forstået af få. Og mange af disse få var slet ikke af dem, der anede eller begærede opfyldelsen. Derfor var Kristus ensom.

Det er måske det mest rystende ved ham, at *han levede i det skjulte*. Han stræbte efter at være navnløs. I hans liv brød den fyldens ensomhed frem, som er særegen for afgrunde, tinder og have. Vi lever alle i det flygtige, det fragmentariske. Men den, der – som Kristus – vil eksistere i livets enhed, må forblive længe alene for at kunne samle sig om enheden. Ensom i sin modning, ensom i fristelsen i ørkenen, ensom i sit livs store gerninger. Kristus vandrede iblandt os som en stjerne, der med uanet pludselighed krydser vort firmanent, og som kun de bemærker, der tilfældigvis har set den. Hans liv kom fra det ubekendte, lyste pludseligt og vældigt op og gik tilbage til det ubekendte. Mørket formåede ikke at forstå ham. Rundt omkring ham ser vi mennesker, som ikke forstår ham. Man fremfører forbudslister, love, skik og brug, og overlevelser imod ham. Selv hans moder spurgte ham: »Søn, hvorfor har du gjort dette imod os?« Alle bebrejdede ham – måske kun stiltiende – på en eller anden måde: »Hvorfor er du så anderledes?«

Og dog levede Kristus, trods denne fremmedartethed ved sin eksistens, »let«. Han vidste, at hans væsen var ubegribeligt, util-

gængeligt for den store mængde. Han bekymrede sig ikke meget om det, thi det fuldendte sprog bliver sædvanligvis ikke hørt, den fuldendte væren ikke bemærket. Han lærte os ikke, at vi ved ham skulle »finde«. Han lærte os snarere at »søge«, han lærte os det navn, som ikke kan nævnes. »Søg« – det var det centrale ord i hans tale. Hans liv kan ikke forstås ud fra vor lidenheds logik, ud fra egenkærlighedens principper. En hellig livlighed herskede i ham, en sjælens ungdom. Hos ham fandtes intet, som var tørt, forhærdet eller ufølsomt. Han lærte os en åndens ungdom, en genfødsel, en metamorfose, en livets friskhed, en lystighed, en hellig evne til at forandre sig. Han sagde til os: »Frygt ikke« – »Hvis nogen ikke opgiver sig selv, kan han ikke modtage riget.« Han var »livets anfører«, »den nye skabnings begyndelse«, »grundvolden for en ny verden«. Han opfordrede os til at blive »et nyt menneske«, daglig »at forny os«, at bide på en »ny skabning«, »en ny himmel« og »en ny jord«, at synge »en ny sang«, at bære »et nyt navn«, det vil sige føre et i bund og grund forvandet liv. Nybegyndelsens ubetingethed levede i ham. Hans virke var en dåd ud fra den samlede enhed, den dybe grund i hans væsen. »Jeg er kommet, for at I skal finde glæde, ja et overmål af glæde.«

Dette »centrale menneske«, Kristus, var *alles ven*. Han var den, der skabte enhed, syntese, forsoning. Han forlangte af os, at vi ikke måtte hade nogen, at vi ikke måtte gengælde ondt med ondt, at vi skulle elske vore fjender. Alle ville han skænke håb. Håb om fornyelse, om ægte liv, om frihed. Således er han den »sande hersker«, en, som kan indføje alle i helheden uden at øve vold mod nogen. Han bevirkede, at tingene og menneskene kan glæde sig spontant. Han tog vor sorg på sig, lod sig skamskænde. Netop derved var han »Konge«. Han havde fællesskab med alle, øvede kærlighed og barmhjertighed. »Kom til mig,« udbrød han, »I, som er besværede og bebyrdede, og I skal finde ro.« »Livets fyrste« var han, verdens lys, som »skinner for ethvert menneske«. »Toldere og syndere« tog han sig af. Han sagde til alle: »Jeg fordømmer dig ikke.« Han forsvarede synderne imod de såkaldt retfærdige, beskyttede børnene mod de voksne. Menneskesjælen fandt et hjem hos ham. Han havde medlidenhed med menneskene, så meget at han kunne få tårer i øjnene. Menneskene fulgte ham, fordi de

mærkede, at han forbarmede sig over deres vanrøgtethed. Han mærkede nøden hos os alle: nøden hos en fattig enke, som han tilbagegav hendes eneste søn, hos en syg kvinde, som kun vovede at berøre sønnen på hans klædning, hos vennen, der fornægtede ham, og som han med et eneste blik skænkede anger og tilgivelse. Han nærrede en grænseløs agtelse for enhver skabning, viste nænsom opmærksomhed mod ethvert liv. Et kompromisløst liv levet med ømhed – det var grundlaget for Kristi eksistens.

Men Kristus realiserede ikke blot storhed, men også den samlede menneskeeksistens, altså også det *normale og almindelige*, det trættende, det der stadig gentager sig, det ubemærkede. Han påtog sig kraftesløsheden, uvidenheden, ja fristelsen. Han underkastede sig det trange ved alt menneskeligt – undtagen synden – var en ven af de undertrykte. Men han følte også glæde ved de små ting i vor hverdag, ved et godt måltid, en kostelig drik, en smuk tur, et ærligt venskab. Han mødte altid mennesker med uanselighed for ikke at blænde dem. I sin lidelse var han ikke »storslået«. Han skreg, svedte blod, følte sig udmattet, forladt. Derved var han livets behersker. I ham opstod »riget«, altså noget som ikke kan »laves«, men kun »skabes«. Han bragte det egentlige for dagen og føjede alting sammen. Men fordi han var hersker, bar han også de andres sorg, tog sit folks lidelse på sig. Han udleverede sig til menneskelivets nød. Kristus oprettede sin »indre sandhed« i en »verden« af usandhed, en »verden« af resigneret ligegyldighed, eksistentiel forvirrethed, succes, magt, spil, intriger. I en sådan »verden« – i bibelsk forstand – måtte han så at sige udslutte sig, måtte lytte til den tingenes sandhed, som var uafhængig af enhver hensigt, ethvert magtkrav hos ham selv. I nøgtern klarhed, med blikket på det væsentlige, med en saglighed uden illusioner måtte Gudmennesket i sin ånd skubbe alt det fra sig, som kunne have hindret ham i at få sit væsens hellighed og renhed til at lyse. En sådan holdning fordrede en ligefrem ydmyghed, en selvforglemmende tilbageholdenhed, altså egenskaber, som kun kan opnås ved mangfoldige ofre og megen forsagelse. Samtidig må mennesket lægge hovedvægten af sit væsen på det udadvendte. I et ærligt sandhedssøgende menneske opstår den helbredte verden, verden i sin rigtige skikkelse, virkelighedens lyse rum. Usandhed derimod ødelægger livets kraft. Verden bliver til en gøglerbod for jeget, til en skueplads for drifterne og herskesygen. Sort bliver til hvidt og hvidt til sort. I en »forløjlet« verden lønner det sig ikke mere at gå ind for noget med hele sin personlighed. Man kan ikke mere nægte noget med absolut bestemthed. Følgelig bliver frihed, ydmyghed, samvær, kærlighed og menneskelig vrede umulig. Væren bliver uvæsentlig, sandheden uden betydning, mennesket et »kultiveret intet«. Det er umuligt, at Frelseren, som i en sådan »verden« ville aflægge vidnesbyrd om sandheden, skulle have nogen anden chance end korsfæstelsen. Enhver sandhedssøger bliver en gang spurgt – og ikke i den søgende uros toneart, men i resignationens –: »Hvad er sandhed?«

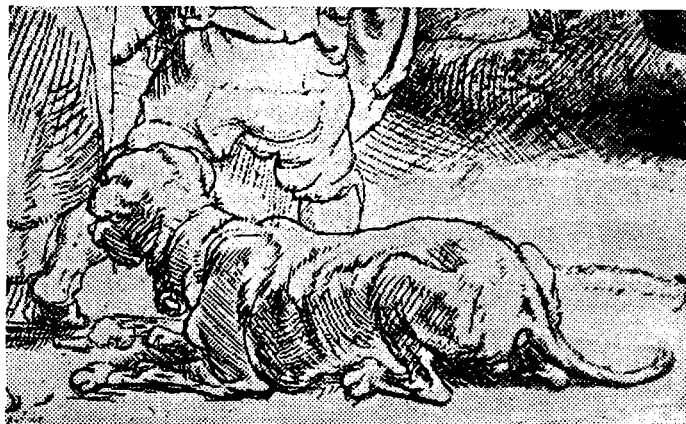
I sit livs sammenbrud har Kristus *tilgivet alle*. Han fandt ord, som bragte tilgivelse for alle. Hans bøn var: »Forlad dem, thi de ved ikke, hvad de gør.« Han forsøgte ikke at komme med svar på politiske, sociale, litterære eller filosofiske spørgsmål. Et forladt og sønderflænget menneske gav han et sidste håb: »I dag skal du være med mig i Paradis«. For ham gjaldt det ikke, om denne havde levet et »anstændigt« og »sædeligt« liv. Den arme forbryder ved siden af ham havde menneskene bundet og bastet. Det var ikke muligt for ham at undslippe. Men Kristus, fuldenderen, sagde til ham, som senere englen til Petrus: »Stå op og gå.« Dette menneske kunne dog ikke stå op og ikke mere gå. Men han adlød og gik derhen, hvor hans fastnaglede fødder endnu formåede at bære ham, ind i det hinsidige. Den, der engang har drømt om en radikal omvæltning i hele den menneskelige eksistens, ved fra nu af, hvordan man fuldbyrder en sådan: ved tilgivelse og ved at man skænker håb selv til dem, der slet ikke mere synes at have noget håb. Det ville være uudholdeligt at skulle tænke, at ingen i Kristi livs koncentrerede katastrofe havde stået ham bi. Der var et menneske tilstede, som kunne forstå denne fuldstændige *renhed og oprigtighed* og optage den i sig. En kvinde. Hans *Moder*. Hos hende, i sit oprindelige hjem, fandt Kristus en sidste tilflugt. Der »måtte« findes et menneske, som var blottet for forræderi, fejhed, livsfornægtelse, uærlighed og forfalskning af værdierne. Et menneske, som ganske kunne optage Kristus i sig. Med dette menneske vekslede »fuldenderen« endnu nogle ord, kun få. De behøvede ikke at sige hinanden meget. Disse ord, hvor ubehjælpsomme de end kan være, vil leve evigt i menneskeheden. De opfordrer os til at holde os fri for alt magtbegær, ethvert misbrug af menneskets person, for al løgn og uredelighed. De opfordrer os til aldrig at forråde en ven, aldrig at lade mennesker kvæles i deres ensomhed, aldrig at afvise forladte, altid at søge sandheden, kun at se på sindelaget og ikke på det ydre, at føle sig forpligtet over for det rene og ædle. Disse ord var af stor enkelthed: »Menneske, du har en moder.«

Således talte Kristus på korset.

Denne i et tungt liv realiserede holdning, *menneskevordelssens sindelag*, har Kristus ved sin opstandelse og himmelfart givet evig gyldighed. Dette var vel et af de væsentligste momenter i disciplenens opstandelseserfaring, at godhed, menneskevenlighed, tilgivelse og hengivenhed blev livets sidste målestok. Dette sindelag kan ikke mere gå til grunde. Dermed har Gud – i Kristus – givet os en ny begyndelse.

Således er julen mere end en smule »stemning«. Den er en opgave. Gud er blevet menneske. Han er en menneskelig Gud. Han har boet iblandt os. Også af os forlanger han enkel menneskelighed. Denne består af glæde og efterfølgelse. Det er svært at sige, hvilket af de to der er sværest i vor tid. Gud vil, at vi skal leve i glæde, og at vi skal være delagtige i efterfuldbyrdelsen af Kristi liv. Det er julens budskab og forjættelse, men også julens krav.

På dansk ved mag. art. C. M. Worster

„LAD DEM IKKE STÅ ALENE!“

PROTESTANTISKE BISKOPPER
I DDR OM ABORTLOVEN

Den 23. december 1971 blev der i pressen bekendtgjort en beslutning fra SED's politbureau og Den tyske demokratiske Republiks ministerråd i fællesskab. Ifølge denne beslutning skulle det fastslås ved lov, at enhver kvinde for fremtiden indtil udgangen af den tredje svangerskabsmåned selv kan bestemme, om hun vil have svangerskabet afbrudt.

Det er med dyb bestyrtelse, vi hører denne meddelelse om en så betydelig frigivelse af svangerskabsafbrydelserne. Vi føler os for evangeliets skyld forpligtede til straks at sige følgende til medlemmerne af vore kirker og til alle, der vil høre det:

Gud har, samtidig med at han gav os evnen til at frembringe nyt liv, givet os ansvar for dette liv. Heller ikke et liv, der kun er i sin vorden, er vor ejendom, men et selvstændigt liv, Gud har betroet os. Respekten for livet (Albert Schweitzer) mærker vi netop der, hvor livet er værgeløst og har brug for beskyttelse. Afbrydelse af et svangerskab er det samme som at dræbe menneskeligt liv. Gud har med budet »Du skal ikke dræbe« bekræftet og beskyttet menneskets liv. Der er grænsetilfælde, hvor det at dræbe trods alt kan forsvares, men grænsetilfælde er undtagelser, som ikke ophæver Guds bud.

Allerede i 1965 har de protestantiske kirker klart udtalt alt dette. I dag gentager vi det eftertrykkeligt.

Vi forstår godt, at kvinder og unge piger kan komme i stor indre og ydre nød på grund af et svangerskab, fordi de ikke har ønsket dette svangerskab, eller fordi deres øjeblikkelige livs- og boligforhold får et svangerskab til at fremtræde som uigennemførligt. Men vi ved også alle sammen, at der i dag findes mangfoldige muligheder for fødselsregulering, og vi ser i dette et bedre middel til at forvalte vort ansvar for nyt liv. Svangerskabsafbrydelse er ikke noget muligt middel.

Ingen kan i dag overse alle de legemlige, sjælelige og moralske skader, svangerskabsafbrydelser kan føre til. Men vi skal allerede nu pege på visse tungtvejende spørgsmål:

Ved den påtænkte ordning, hvorved svangerskabsafbrydelse næsten ubegrænset frigives, lægges ansvarets byrde udelukkende på den moderne moder. Det vil i mange tilfælde – især i begyndelsen af hendes svangerskab – stille alt for store både psykiske og objektive krav til hende. I en sådan situation kan den pågældende kvinde på grund af de tankeløse eller egoistiske råd, hun får af andre, meget let blive forhindret i selv at træffe sin beslutning.

Ved den påtænkte ordning bliver lægerne, der på grund af deres faglige etik er forpligtede til at bevare liv, stillet over for alvorlige samvittighedsspørgsmål. Desuden vil læger og sygeplejersker i kraft af deres faglige viden blive stillet over for vanskelige afgørelser. Ansvarlige repræsentanter for statsmagten har forsikret, at ingen kvinde vil blive tvunget til at lade sit svangerskab afbryde, og at ingen læge vil blive tvunget til at foretage et sådant indgreb. Alligevel kan det i det lange løb ikke undgås, at der ved en sådan frigivelse af retten til at dræbe uønsket liv opstår en – omend ufrivillig – almindelig afstumpning af samvittigheden i synet på livets værdi. En stat, der udtrykkelig stiller ægteskab, familie og moderskab under sin beskyttelse, kan ikke ville noget sådant.

De spørgsmål, der hænger sammen med den påtænkte frigivelse af retten til svangerskabsafbrydelse, heri indbefattet den ansvarsbevidste omgang mellem kønnene, må tages op til omgående behandling i menighederne og på de kirkelige uddannelsessteder og højere læreanstalter.

Vi beder altså for evangeliets skyld alle, som det direkte eller indirekte angår:

Udnyt ikke muligheden for svangerskabsafbrydelse!

Overtal ingen andre til det!

Søg råd hos mennesker, som I har tillid til!

Lad ikke de pågældende kvinder, unge piger og familier stå alene i dette vanskelige spørgsmål!

Berlin, den 15. januar 1972.

LIVET SKAL VÆRNES

I sin omsorg for menneskelivet har den kristne kirke altid, lige fra de første kristne tider, taget bestemt afstand fra svangerskabsafbrydelse og uden forbehold forsvaret det menneskelige fosters ret til liv og udvikling. Man har kendt til drøftelser blandt teologer og andre forskere angående det tidspunkt, hvor fosteret må tilkendes det hele og fulde menneskelige værd som person; men dette har aldrig rørt ved sagens kerne: fostrets ret til livet.

Ændringer i mentalitet og lovgivning i vor egen tid har ikke røkket den katolske kirke i dens syn. De seneste kirkelige læredokumenter om disse spørgsmål bærer præg af en endog stærkere fasthed end de ældre udtalelser. Såvel den almindelige indsigt som den biologiske forskning i vor tid er nemlig tilbøjelig til at fastsætte undfangelsesøjeblikket som den eneste og ubestridelige begyndelse af fosterets liv. Fosteret får sin næring fra moderen, men er ikke en del af hendes organisme. Det er hævet over al tvivl, at det er et selvstændigt menneskeliv, som udvikler sig. Man behøver ikke at lede efter andre grunde for at forklare det standpunkt, som Det II. Vatikankoncil tog, da det markerede sin respekt for menneskets værd ved at tage afstand fra »alt, som går selve livet imod, som enhver form for mord: folkemord, abort, euthanasi og til og med det overlagte selvmord« (Den pastorale konstitution om kirken i verden af i dag, nr. 27). I afsnittet om kærligheden i ægteskabet og respekten for menneskelivet (samme dokument nr. 51) hedder det videre: »Gud, som er livets Herre, har selv betroet menneskene den opgave at værne om livet og gøre det på en menneskeværdig måde. Livet skal værnes med største omhu lige fra undfangelsen. Både abort og barnemord er afskyelige ugeringer«.

Uddrag af erklæring udsendt af de nordiske katolske biskopper om abortproblemet

Kirkens holdning er altså at respektere det liv, som fra første stund i egentlig forstand er menneskeligt.

Denne kirkens holdning har sin styrke såvel i tankens følgerigtighed som i den respekt, der sikrer alt menneskeliv i sin vorden. Men som biskopper i de nordiske lande anser vi det for vor pligt at pege på en række forhold, som vedrører menneskelige situationer, vi føler et pastoralt ansvar for. Disse forhold fremhæves forøvrigt stadig af de mange, som med forståelse og sympati følger den katolske kirkes forsvar af fostrets ret til livet uden derfor at føle sig bundet af dens lære.

Erklæringen, som er udgivet 1971 af Ansgarstiftelsen, kan rekvireres i begrænset omfang fra Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Pris: Kr. 2,00 pr. eksemplar

Den samme kristne samvittighed, som forpligter den troende til at respektere fosteret som selvstændigt liv med eget

krav på omsorg, forpligter ham samtidig til, personlig eller gennem institutioner, han giver sin støtte, at komme den vordende moder effektivt til hjælp, således at hun kan fuldføre sit svangerskab uden alvorlig skade for sig selv og sin familie. Den ene forpligtelse fører den anden med sig. Den kristne forkyndelse kan ikke fremhæve den første uden at understrege den anden. Den, som ikke er beredt til at bringe de nødvendige ofre for at hjælpe sin næste i en vanskelig situation, står svagt som forsvarer af et strengt og krævende moralbud.

Endvidere kan spørgsmålet heller ikke isoleres fra synet på sexuallivet og den seksuelle opdragelse. Vi ved, hvor stor plads disse problemer indtager i vore samtidiges bevidsthed, og hvilken udfordring de indebærer til de kristne kirker. Samfundets moral og sæder har ofte og særlig i afgrænsede tidsaldre og miljøer snarere hæmmet end fremmet en harmonisk udvikling af sexuallivet. Kirkens stemme ville i dag være blevet hørt med større respekt og opmærksomhed, dersom de kristne opdragere havde været mere klarsynede. Det er desværre altid lettere at fremsætte regler og forbud end at opdrage til frihed og ansvar. Vore samtidige undervurderer alligevel ofte den positive indsats, de kristne kirker gennem tiderne har gjort som opdragere på dette område. De har let ved bare at fæstne sig ved udslag af snæversyn og fejlurdering og glemmer gerne det konstruktive og menneskelige. Dette indebærer, at de kristne for at gøre såvel fornuftens som troens stemme gældende i spørgsmålet om abort, må fremme en sand menneskeforståelse på såvel kønlivets som den seksuelle opdragelses område.

Vi kan vanskeligt overse den anklage, som mange i dag rejser mod os: At vi urokkelig forsvare det liv, som endnu ikke er nået frem til modenhed og plads i det menneskelige samfund, medens enkelte kristne såvel i kirkens ledelse som blandt dens lægfolk også i vor tid reagerer mærkelig svagt og usikkert over for andre trusler mod livets hellighed, som f.eks. krigens rædsler eller det nedværdigende i dødsstraffen. De kristne kirkers historie bærer præg, både af en kompromisholdning over for vold, men også af en modig bekæmpelse af dens ulykker. Det er ikke vor sag at skille hveden fra klinten, for enhver epoke har sit synderregister. Vi ved blot, at kirken vil blive desto mere troværdig i sit forsvar for menneskelivet, jo mere konsekvent den er i sin holdning.

BREVET

Af Emil Petersen

Kære allesammen!

Ja, så er det snart jul igen, og I skal have en hilsen fra os her Ok ja. – Man fik begyndt. Bum, så sidder man der og kan ikke finde på mere. Et stort stykke bart kort ligger og griner én i møde. I hvert fald kan man ikke finde på noget frisk og originalt. Og netop den, man skriver til nu, skal bestemt ikke nøjes med nogle almindelige blankslidte vendinger.

Da kan det hændte, at man midt i det hele – skønt der er ikke tid til det! – kommer til at spekulere lidt over brevskrivningens ædle kunst.

I mine drengeår skete det ikke så sjældent, at nogle af familien udvandrede til Amerika. En dag kom de for at sige farvel. Og man kunne jo godt forstå, at så mange penge sejlturen derover kostede, var der nok ikke store chancer for, at man fik dem at se mere.

Jeg har siden læst kønne og indholdsrige udvandrerbrev. Men for de fleste almuefolk – og til dem hørte vi – blev det ikke til mange ord ved afskeden eller til mange breve siden. Selv om man hørte dem sige: »Vi kan jo da skrive!« – Der kom godt nok et kort til jul de første år, og vi svarede. Det var i sig selv en indviklet proces – og uvant. På skrivebordet i den fine stue stod det messingindfattede glas med lidt sort blæk i bunden. – Duede ikke! – Penneskæftet var skåret i karvesnit med megen omhu. Men særlig velegnet for stive arbejds-hænder var det ikke. – Og hvor pokker var husets pen? Den spidse Chr. d. 9.s pen med en lille klat rust i kongens ansigt.

Det blev ikke til nogen lang og vel-formet epistel. Man prøvede at holde brevet i en stil, som formodedes at høre sig til. Sådan skriver man vist! – Forhåbentlig glippede den officielle form. – Det gjorde den! – Og de derovre hinsides Dammen har nok trods alt i et glimt set lidt af den verden, de længtes tilbage til, – alt det, som *blev*, mens de undrende oplevede så meget nyt, der ligesom aldrig faldt til ro for deres øjne.

Om brevet, som forbandt med det blivende, har mange forfattere skrevet smukt og rigtigt. En af dem er den svenske Nobelpristager Pär Lagerkvist.

I et af hans digte går en ung mand,

fjernt fra sit hjem. Han har det skidt. Da får han brev hjemmefra, fra moderen. Hun fortæller om småt og stort, men – som den jævne kone hun er – mest om de nære og velkendte, som nu engang er livet for de fleste af os. Det er et brev fra landet om »sommersåd« og »klöveräng och mogen råg och blomstersäng«, skriver digteren. Brevets egne ord er jo nok mere banale. Men som sønnen læser det, ser han hendes fredfyldte verden for sig. Dens duft strømmer ham i møde fra papiret, der »hade hastat natt och dag, / utan att vila, för att jag / långt borta skulle veta det / som är från evighet.« – Og han ser hende selv for sig, eller snarere: han øjner den holdning, der gav hendes liv fred og bestandighed.

Mon ikke vi alle et eller andet sted har nogle breve liggende gemt, som vi sent og ugerne skiller os af med? De fortæller, hvordan det går den og den, måske om vigtige begivenheder endda. Men vi gemmer dem, fordi de fortæller om den anden selv. De ånder jo af det hos ham eller hende, som man holder af. – Sådan er hun. Ih, hvor det ligner! Det kunne ikke være nogen anden. Og dog må dette specielle være udmøntet i noget fælles, siden det kommer en så inderligt ved.

Til tider har man bevidst dyrket brevskrivningen som en kunst. Men uanset det var og blev den en – omend forfinet – dyd af nødvendigheden, som er født af afstand mennesker imellem, i mil og timer og år. Besværligt var det at træffes i gamle dage, hvis man boede langt fra hinanden. Også for den raske postillon tog det tid at nå frem. Der kunne ske meget, mens et brev var undervejs.

O, vredes ei! men da jeg læste Brevet, Den Tanke dæmped pludselig min Lyst: Mon end han føler, hvad der her staaer skrevet?

Det gør Paludan-Müllers helt, Adam Homo, netop ikke, da han lige før sit bryllup læser disse linier i brevet fra hende, som han har svigtet til fordel for et bedre parti. I hvert fald er den følelse, det vækker, ikke så stærk, at han omgående springer ud ad vinduet og stikker af fra sin nye rige svigerfamilie og tager

vejen ind til gartnerdatteren i København, hvor han hører hjemme.

Tiden læger og heler, siger man. Måske!

Skiller gør den også. – Og i sin ilen er den kostbar, hvis noget står på spil. Breve kommer for sent. Eller de kommer for tidligt, hvis det skal være det sidste farvel, de bringer. – – »jeg siger det her, men det er ikke det Farvel, som er det sidste til Jer, det vil jeg sige, saa sent jeg tør ...« lader J. P. Jacobsen fru Fønns skrive i afskedsbrevet til børnene. Og det er i det samme opdagede brev, det beroligende hedder: »Vær ikke bange, der er ingen Bebrejdelser gjemt i disse Linjer, kunde jeg kun faa dem til at rumme Kjærlighed nok!« – Som skribent kendte J. P. Jacobsen selv bedre end andre grænser for den skrivende kunnen.

Men andre har oplevet det samme: Man er ikke altid glad for at skulle bryde det længe ventede brev, man står med i hånden. Blev man misforstået i det sidste, man sendte? Og fik det ikke siden bragt i orden. Rummer brevet, man nu har fået, bebrejdelser, berettigede eller uberettigede? Volder det besvær, kræver, at man engagerer sig for alvor, fordi brevskriveren ikke er en ligegyldig fremmed, men et menneske, man holder af? – Opgør – Uro – Er freden forbi, nu man netop kunne ønske sig en tids fred og ensomhed. Og hvornår kunne man ikke tænke sig det?

»Brevets historie« er en uskreven del af beretningen om forsøget på at overvinde afstanden, den gamle fjende, – og om afstanden selv. Engang målte man den i dagsrejser, nu i flyvetimer. Men den afstand, som er til at tage og føle på, til at måle, er jo ikke afskrækkende som i gamle dage. Så meget mere urimeligt forekommer det, som synes uændret og sejlvet: kløften mennesker imellem – som skiller, så man ikke kan råbe hinanden op, langt mindre tale sammen og komme til fredelig forståelse. Enhver har sine eksempler. – Der slår isnende kulde ud fra historier, man har hørt om kolleger, der boede i samme hus, i stuen og ovenpå, og daglig var nødt til at arbejde sammen. Men skulle de i forbindelse med hinanden, måtte de skrive, for de var uvenner.

Ingen af os almindelige dødelige drømmer om at skrive for en fremmed og ukendt fremtid. Alligevel er vi glade for de gamle breve. Historikerne benytter dem. Og vi andre kan – ud over at få tilfredsstillet en vis nysgerrighed, som ikke er at foragte – af og til glædes ved at mærke varmen fra et sind, der forlængst er dødt. Da konstaterer man, at tiderne dog ikke falder helt fra hinanden. Der går post mellem århundrederne. Hvem kan stå for en fjern storhed som højsalig kong Frederik den Anden, konge

og bygmester, når han engang i 1500-erne kan skrive sådan til sin kæreste: »Soffi. Jeg kom til Frederiksborg efter et skarpt ridt fra Antvorskov og tog ind på Badstuen. Der var violer i græsset. – Din Frederik.« Den slags holder violerne blå i haven ved Frederiksborg – og andre steder.

De gamle epistler. – Hver søndag hører vi læst af dem i kirken. Og tit når man måske ikke længere end til at give Kaj Munk ret i, at de gamle ord »skal

til: »Har han snydt dig, eller skylder han dig noget, så påtager jeg mig erstatningen.«

Men bag ordene om, at han »for Guds skyld« skulle tage vel imod slaven, de ord havde dækning dengang, har han skimtet det, »som är från evighet«.

For den udsigt kan vi ikke altid drømme om at kunne åbne med vore ord. Måske lykkes det aldrig. At gøre krampagtigt forsøg på det vil være urimeligt og kunstigt. – Men selvfølgelig prøver

Det
gælder
om at
komme
i gode vaner

Det er
en
god vane
at læse
et godt
blad

Abonnér
på

KATOLSK
FORUM

oversættes til Nutidssprog og genfortælles med Nutidsmåle og i Nutidstankegang for at være blankægget Sandhed.« – Men oversat, eller fordi de kan være enkle, kan de lyne og lyse. F.eks. brevet til Filemon. Paulus har i fængslet truffet en af vennens slaver, som var stukket af, og apostlen er kommet til at holde af ham. Men naturligvis må slaven tilbage til sin herre, og Paulus skriver: »Jeg sender ham hermed tilbage til dig, men det er mit hjerte, der rejser med ham.« – Mon ikke Filemon da har sét Paulus for sig: den reelle, nøgterne, som havde føjet

man da at finde nuancerede ord – og ærlige. Da når de sikrest frem til den anden, skønt de altid kan være »misforståelsens kilde«. Men det er nu engang risikoen, man løber. Og i den er i grunden ingen undskyldning for at nøjes med farveløse formler som den, vi kender, måske netop fra julekortet . . .

Alligevel kan man bruge den, hellere end ingenting, i håb om, at de slidte ord trods alt vil åbne for noget af det, vi har sammen. Vi ved, at sådan kan det gå. – Jo, det kan!

Emil Petersen

SVERIGE

BISKOP KRITISERER BETÆNKNING ANGÆENDE SVENSK FAMILIELOVGIVNING

Stockholm - NC News Service

Biskop John E. Taylor, Stockholm, har rettet en skarp kritik mod betænkningen fra den svenske regerings kommission for familielovgivning, fordi den går ind for lettere adgang til skilsmisse.

I en 3.500 ord lang erklæring til den svenske justitsminister siger biskop Taylor, at der i betænkningen lægges uforholdsmæssig stor vægt på den enkeltes ret til frihed, hvorimod der ikke synes at være interesse for at fremme familiens stabilitet.

Biskoppen siger videre, at betænkningen ikke indeholder positive forholdsregler til styrkelse af familiens stabilitet, og at der plæderes for økonomisk hjælp for at lette skilsmisser, hvorimod der ikke ydes hjælp til støtte for ægteskaberne.

Biskop Taylor hævder i sin erklæring, at man i »betænkningen søger at fjerne troskaben og det livsvarige forhold fra synet på ægteskabet. Der henvises mange steder i betænkningen til den europæiske juridiske tradition, ifølge hvilken et ægteskab indstiftes, ved at begge parter giver deres samtykke. Det bemærkelsesværdige er imidlertid, at man ikke gør læseren af betænkningen opmærksom på den kendsgerning, at det omtalte samtykke netop tager sigte på en livsvarig forening i gensidig troskab.«

OVER HALVDELEN AF DE LUTHERSKE PRÆSTEKONER I SVERIGE HAR ARBEJDE UDEN FOR HJEMMET

Stockholm - NC News Service

Ifølge en undersøgelse, foretaget af Institut for Religions sociologi i Stockholm, har over halvdelen af de lutherske præstekoner i Sverige arbejde uden for hjemmet.

Procentdelen er 53,5 for hele landet, men i store byer som Stockholm og Göteborg er den helt oppe på 63.

»Sagen må være af stor interesse for en kirke, hvor præstekonerne traditionelt

har ydet et vigtigt bidrag til sognets liv,« hedder det i undersøgelsen.

Undersøgelsen omfattede 114 præstekoner i fem lutherske bispedømmer, der har både store og små byer inden for deres område. I Stockholm og to andre store byer er 63 pct. af præstekonerne beskæftiget uden for hjemmet, mens tallet i menigheder på under 100.000 medlemmer er nede på 41,6 pct. og i tyndt befolkede områder 47,6 pct.

Redaktøren af undersøgelsen tilføjer, at 35,6 pct. af alle gifte kvinder ifølge de statistiske undersøgelser i Sverige, er »økonomisk aktive« uden for hjemmet. Når procentdelen af svenske præstekoner, der er beskæftiget uden for hjemmet, er større end for gennemsnittets vedkommende, skyldes dette muligvis, at de har en højere uddannelse, især som lærere eller sygeplejersker.

HOLLAND

TIDSPUNKTET FOR PASTORAL KONFERENCE I HOLLAND FASTSAT

Amsterdam - NC News Service

I dagene 26.-28. januar 1973 vil der i Noorwidjkerhout blive afholdt en national pastoral konference i Holland i stedet for det hollandske pastoralråd, som var fastsat til oktober måned i år, men hvis afholdelse blev forbudt af Vatikanet.

Mødet bliver udelukkende af rådgivende art og beskæftiger sig ikke med politik. Emnet bliver »Retfærdighed i verden«.

Kirkens særlige problemer i Holland vil sammen med hovedtemaet på forhånd blive behandlet i betænkninger fra landets syv bispedømmer. Der vil på mødet blive holdt hemmelige afstemninger om betænkningernes indhold, og de indstillinger, der vedtages, vil blive forelagt biskopperne til råd og oplysning.

Biskopperne kommer til at deltage i drøftelserne, men ikke i afstemningerne.

Formanden for den hollandske bispekonference, kardinal Bernard Alfrink af Utrecht har indbudt de samme 81 mennesker til konferencen, som var valgt til det permanente pastoralråd i Holland.

I august meddelte den hollandske bis-

pekonferences sekretariat, at mødet i det hollandske pastoralråd i oktober var blevet udsat, fordi Vatikanet fandt, »at tiden endnu ikke er moden til oprettelsen af et pastoralråd på det nationale plan«, og at »biskoppernes autoritet og stilling i kirken ikke er tilstrækkeligt sikret i vedtægterne for det hollandske pastoralråd«.

RHODESIA

RHODESIA FÅR SIN FØRSTE SORTE INDFØDTE BISKOP

Vatikanet - NC News Service

Pave Paul VI har givet Rhodesia dets første sorte indfødte biskop, da han udnævnte den 40-årige pastor Patrick Chakaipa til hjælpebiskop af Salisbury.

Pastor Chakaipa, der er født i Gavaza i ærkebispedømmet Salisbury, har studeret på præsteseminariet i Salisbury. Han blev præsteviet i 1965.

Først arbejdede han i forskellige sogne både i byer og på landet, indtil han i midten af 1969 blev præst ved en missionskirke i Mtoko. Siden midten af 1970 har han desuden gjort tjeneste som biskoppens stedfortræder i hele Mtoko-Mrewa-området i det østlige Salisbury.

Selv om 95 pct. af indbyggerne i Rhodesia er sorte, har der været ført en undertrykkelsespolitik fra de hvide i landet både før og efter dets uafhængighedserklæring over for englænderne i november 1965.

Regeringen i Rhodesia har i de senere år ført en stadig kamp mod de fem katolske biskopper og lederne af landets andre kristne kirker om de sortes ret til at benytte skoler og hospitaler.

Det begyndte med, at regeringen erklærede, at de sorte ikke havde adgang til skoler, hvor der overvejende undervistes hvide børn, men senere gik den med til et kompromis gående ud på, at der kunne optages indtil 6 pct. sorte elever i skolerne.

Dette kompromis gik de fem katolske biskopper ind på i februar 1971, men i november samme år trak de deres samtykke tilbage. Biskopperne insisterede på, at »alle, der søgte om optagelse, skulle behandles ens uden hensyn til race og uden hensyn til den af regeringen fastsatte procentsats«.

POLEN

POLSK BISKOP KALDER KIRKEN I POLEN »DEN HÅRDT ARBEJDENDE KIRKE«

Warszawa – NC News Service

»Vi er ikke tavshedens kirke, men den hårdt arbejdende kirke,« siger en polsk biskop i et interview. »Og vi er også arbejderklassens kirke.«

Selv om biskopper og præster kan udtale sig højt og tydeligt fra prædikestolen, er kirken i Polen stadig tavshedens kirke i den forstand, at man nægter den alle normale kommunikationsmidler til at kontakte den brede katolske offentlighed. Og selv om den altovervejende del af katolikkerne i Polen tilhører arbejderklassen – og i virkeligheden udgør den arbejderklasse, som formodes at styre det kommunistiske Polen – er der blandt katolikkerne også mange akademikere og folk fra forskellige faglige erhverv.

Lagttagelser i det centrale, sydlige, østlige og vestlige Polen støttede biskoppens hårdnakkede påstand om, at den polske kirke også må betegnes som den hårdt arbejdende kirke.

De polske præster arbejder så godt som alle sammen fra tidlig morgen til sent aften og i mange tilfælde endda til langt ud på natten. Lægfolk, der har fået dette hverv betroet, arbejder både om dagen og om aftenen sammen med præsterne i de mange ægteskabsrådgivningscentre i Polen. Andre lægfolk møder tidligt om morgenen frem for at tage imod børnene på kateketcentralerne. Så godt som alle disse lægfolk er frivillige, der arbejder uden betaling.

Eftersom det er kirken i Polen forbudt at anvende såvel trykkermaskiner som duplikatorer, er snesevis af ordenssøstre i samtlige bispedømmer dagen lang travlt beskæftiget med at maskinskrive hundredvis af eksemplarer af de mest uskadelige ting som undervisningsplaner for

katekismusundervisningen og udnævnelser i sognene. For at et hyrdebrev fra en af biskopperne kunne blive oplæst fra samtlige prædikestole i bispedømmet, måtte ordenssøstre i efteråret arbejde dagen lang for at fremstille 400 maskinskrevne eksemplarer. Dette er langt fra noget isoleret tilfælde. Det er tværtimod ganske almindeligt.

Polen synes – ligesom det gamle Ægypten – at genlyde af Faraos hårde befaling: »De skal overbebyrdes med arbejde.«

En polsk præsts dag begynder som regel kl. 5 om morgenen. I løbet af en halv time stiller han i kirken, hvor han og hans medbrødre skiftes til at læse messe og høre skrifte både hverdag og søndag. (Hyppige skriftemål er stadig en grundfæstet institution i det katolske liv i Polen). Den sidste morgenmesse er kl. 8 om hverdagen.

Før denne sidste messe er forbi, har en del af præsterne allerede spist morgenmad og er i gang med forberedelserne til katekismusundervisningen, eller også er de i gang med selve undervisningen. I de fleste sogne er der religionsundervisning både om formiddagen, om eftermiddagen og (for ældre børn og voksne) om aftenen.

Dertil kommer det normale sognearbejde.

I ét bispedømme giver præster, ordenssøstre og nogle lægfolk i alt 12.759 timer i katekismus om ugen. Ca. halvdelen af de præster, der bor i dette bispedømme, underviser i katekismus, de fleste af dem 20–25 timer om ugen. Nogle af præsterne i bispedømmet underviser næsten 40 timer om ugen, og der er dem, der siger, at det er det samme over hele Polen.

Katekismusundervisningen er så godt som det eneste middel, kirken i Polen har til at komme i kontakt med de unge, men med den når den næsten alle.

I ærkebispedømmet Warszawa deltager en god del – over 90 pct. af børnene i underskolen – i katekismusundervisningen. I et andet bispedømme er tallet 95 pct. for underskolens vedkommende og 77 pct. for eleverne i højere skoler og handelsskoler.

En så høj deltagelse i religionsundervisningen må være en konstant kilde til bekymring for de kommunistiske myndigheder i Polen, eftersom den ateistiske kommunisme betragter religionen som skadelig for mennesket og samfundet. Et forsøg på et tidligt tidspunkt fra kommunisternes side på at overtage kontrollen med religionsundervisningen ved at påtage sig ansvaret for den strandede på, at den polske primas, kardinal Stefan Wyszynski af Warszawa forbød præsterne at tage imod penge fra staten for at undervise i katekismus.

Myndighedernes forsøg på at kontrollere pensum for katekismusundervisningen strandede ligeledes på kirkens autoritet og katolikernes solidaritet. Staten retter hvert år forespørgsel til sognepræsterne om, hvor mange elever de har, hvornår de møder, og hvem der underviser dem. Ifølge bestemte ordrer fra biskopperne nægter præsterne at give den slags oplysninger.

Embedsmænd fra statens undervisningsvæsen, der prøver på at undersøge de klasseværelser, hvor undervisningen gives, får ikke adgang til dem, hvorimod fire inspektører og embedsmænd fra sundhedsvæsenet får adgang.

Det sidste strategiske skridt fra de kommunistiske myndigheders side bestod i at lave om på tiderne for katekismusundervisningen. En præst siger, at dette allerede er sket for ham her i efteråret, og at en af hans medhjælpere i et andet sogn har været ude for, at tidspunktet for undervisningen er blevet ændret ni gange i løbet af et skoleår.

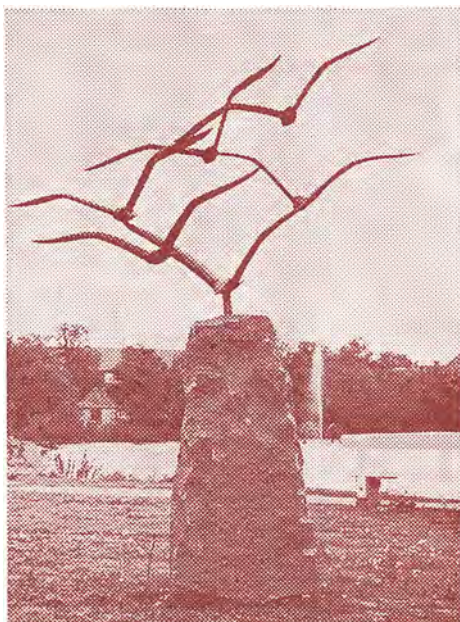
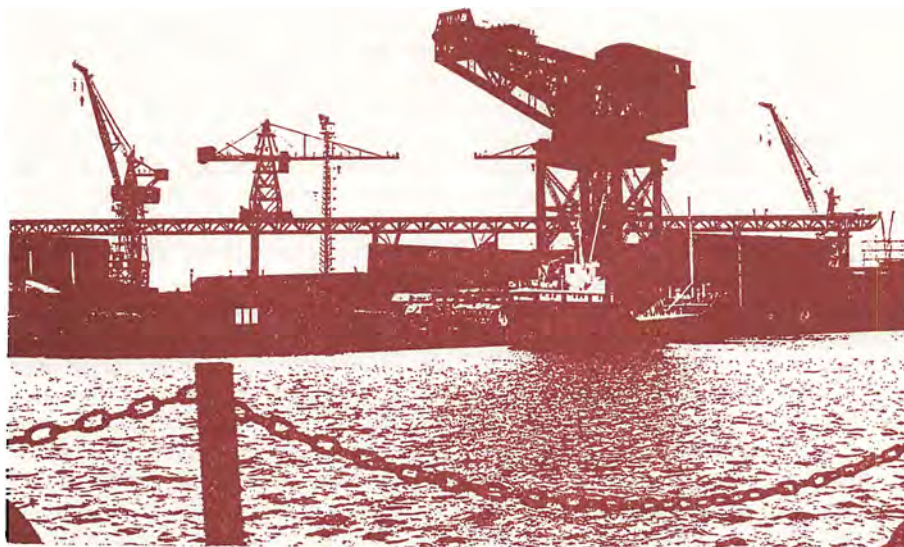
»Så laver vi simpelt hen om på skemaet,« siger han.

Den kommunistiske lovgivning i Polen begrænser den organiserede religiøse aktivitet til kirkerne og menighedshusene, men der er bare ikke tilstrækkeligt med kirker og menighedshuse i Polen, til at man kan betjene 90 pct. af indbyggerne, fordi regeringen forbyder opførelsen af sådanne bygninger. Følgen er, at der ikke bare undervises i katekismus i skoler og præstegårde, men også i private hjem. I et bispedømme foregår en tredjedel af katekismusundervisningen i private hjem.

Alt dette kan naturligvis kun lade sig gøre, fordi folket – dvs. den arbejderklasse, der formodes at regere det kommunistiske Polen – reagerer kraftigt imod den slags tyranniske love og politiske metoder. Sådanne masseoppositioner er ganske almindelige i Polen efter et kvart århundredes kommunistisk styre.

Da religionsundervisningen i skolerne blev afskaffet i 1961, blev det ved lov forbudt ordenssøstre og mandlige ordensfolk at undervise i religion, men de rettede sig ikke efter loven – også denne gang på biskoppernes opfordring. En del ordensfolk fik faktisk bøder og måtte aflevere deres klæder, radioer og lignende til politiet i mangel af rede penge. Men i mange tilfælde betalte forældrene til de børn, de underviste, bøderne for dem.

Det samme princip gør sig gældende i det kommunistiske Polen i dag. Det er forældrene, først og fremmest fra arbejderklassen, der støtter sognene, og som derved desuden støtter det mest omfattende katekismusundervisningssystem i verden.

»Nåh, der hvor kragerne vender«, hører man ikke sjældent, når talen falder på Nakskov. Det er rigtigt nok, at det er »helt derude«, for navnet betyder jo skoven på skrænten eller brinken (nakke = skrænt, skråning, brink). Om det nu er kragerne eller mågerne, som vender, er vanskeligt at afgøre. I hvert fald vender den flittige færge mellem Nakskov og Spodsbjerg mange gange hver dag og ligeledes toget mellem Nakskov og Nykøbing F.

Biskop Hans L. Martensen besøgte byen og menigheden den 17. december og vil denne dag indsætte menighedens to nye præster, pater Irenæus Capellen og pater Hermann Berning. Jo, Nakskovs menighed har to præster, for derude på Vestlolland findes den største katolske menighed udenfor hovedstaden.

Menighedens start må søges kort efter århundredskiftet, da mange polske landarbejdere søgte hertil som sæsonarbejdere i forbindelse med roedyrkningen. Senere, under første verdenskrig, blev mange af disse polske arbejdere boende her.

Slår man op i Nakskovs kirkebøger, ser man, at der i 1921 fandt 152 dåbs-handlinger sted. Nu, havltreds år efter (i 1971), blev der døbt 14 børn. Ser man på begravelser, opdager man, at der af de 33 begravelser i 1921 var 28 børn og kun 5 voksne. I 1971 var det 17 voksne som begravedes. Også vielsernes antal er ret forskellige fra 1921 og 1971, henholdsvis 53 og 4.

I øjeblikket skulle menigheden tælle ca. 1200 medlemmer. De to præster skulle derfor have nok at gøre. Nakskov har også en katolsk skole. Søster Sidonie Froesch, som tilhører Den guddommelige Vidoms Døtres kongregation (Roskilde) er skoleforstander på Steno-skolen. Søster Lucia Saxtorff (af samme kongregation) arbejder som kateket i menigheden. I anledning af indsættelsen af menighedens to nye præster tager vi Nakskov i focus og fortæller noget om industrivirksomhederne i Nakskov og om klosterkirken på Lolland-Falster gennem århundreder.

P. Irenæus Cappellen, C.F.M. Conv.

INDUSTRIVIRKSOMHEDER I NAKSKOV

Nakskov har ca. 17.000 indbyggere.

Mange store virksomheder sætter præg på Nakskov. Det nuværende Nakskov Skibsværft, der ejes af Ø.K., opførtes i 1916 på foranledning af etatsråd H. N. Andersen, der var født i Nakskov. – Det er byens største industrivirksomhed. Værftet beskæftiger nu ca. 2.500 arbejdere og funktionærer. På værftet bygger man skibe op til en størrelsesorden af ca. 20.000 tons. Større skibe kan ikke komme ud af fjorden. Værftet er i stand til at

bygge skibe af enhver art, og har i tidens løb bygget såvel passager- som almindelige fragtskibe og bygger nu også det sidste nye indenfor skibsfarten, nemlig containerskibe. Nakskov Skibsværft er bekendt for at bygge skibe af en særdeles høj kvalitet. Af de på skibsværftet byggede skibe bliver nogle bygget for danske rederier, men værftet har også mange ordrer fra udlandet, i de senere år navnlig fra Polen og Rusland.

Af andre store virksomheder i Nakskov kan nævnes Nakskov Sukkerfabrik, der ejes af De Danske Sukkerfabrikker, der er Nordens største sukkerfabrik. Fabrikken i Nakskov opførtes i 1882-83. Nakskov Sukkerfabrik beskæftiger året rundt ca. 3-400 mennesker, i kampagnen en del flere. Foruden forarbejdning af sukker fremstilles en del tekniske fabrikata såsom kunstige nyrer.

Havregryns møllen »Ota« ligger også i Nakskov. Den er opført i 1913.

Af nyere virksomheder kan nævnes maskinfabrikken Thrige-Titan.

Af mindre industrivirksomheder findes der i Nakskov ikke mange. Nævnes kan plasticfabrikken »Joka«, der fremstiller plasticemballage, samt skofabrikken »Adi«.

E. Vibe Christensen

KLOSTERKIRKER PÅ LOLLAND-FALSTER

Det første kloster på Lolland grundlagdes 1286 i Nysted. Det var et franciskanerkloster. Omkring år 1300 grundlagdes et herrekloster – benediktinerklostret i Halsted, ca. 8 km fra Nakskov. Da mun-

kene kom til Halsted, overtog de stedets sognekirke, en kvaderstensbygning fra 1100-tallet. Den blev ombygget og udvidet, og samtidig opførtes et firfløjet klosteranlæg, der mod nord sluttede sig til kirken. Bevaret er stadig klosterkirken, der bruges som protestantisk sognekirke, samt den søndre fløj af klostret.

1419 slog franciskanerne sig ned i Nykøbing F., hvor kirken og den nordlige fløj af deres kloster er bevaret. For et par måneder siden afsløredes en træskulptur af en franciskanermunk (den hellige Frans) udenfor kirken. Kirken bruges nu som protestantisk sognekirke.

Det mest markante kloster på Lolland-Falster var dog birgittinerklostret i Maribo. 1416 anses for at være klostrets egentlige stiftelsesår. Dog må dronning Margrethe I., der døde i 1412, anses for dets grundlægger. Hun skænkede i 1408

NYE PRÆSTER I NAKSKOV

Grimstrup til det planlagte kloster og bestemte, at det skulle befolkes af nonner og munke af Sct. Birgittas orden. I Maribo opførtes 2 klostre, et for nonner og et for munke mod syd med kirken liggende imellem. Som en følge af reformationen blev Maribo kloster i 1556 omdannet til et adeligt jomfrukloster, der senere blev nedlagt, og ejendommen overgik til kronen. Da Leonora Christine i 1685 blev løsladt fra sit fængsel i Blå-tårn, tog hun ophold i Maribo kloster. Her boede hun til sin død i 1698, og hun blev begravet i kirken. I løbet af 1700-tallet forfaldt klosterbygningerne mere og mere, og den ene efter den anden blev revet ned. Kun kirken blev stående, i dens indre har vi højdepunktet i den gotiske blomstring, som på så mange må-

der har sat sit præg på Lolland-Falster. Kirken er nu protestantisk domkirke i Maribo.

I den sene middelalder fandtes der som så mange andre steder i landet et helligåndskloster i Nakskov, der navnlig tog sig af de gamle og svagelige. Klosteret blev oprettet i det 13. århundrede og havde sin blomstringstid i slutningen af middelalderen, men blev nedlagt efter reformationen. Det lå i Klostergade i Nakskov.

I den nyere tid kom der franciskanere til Lolland-Falster. Efter at have arbejdet i nogle år i Maribo og Nykøbing kom de til Nakskov, hvor der i 1913 opførtes en trækirke ved sukkerfabrikken. Årsagen til, at franciskanerne optog deres virke på Lolland var den stærke

tilstrømning af udenlandske roearbejdere, der næsten alle var katolikker, hvilket skabte et behov for katolske præster og en katolsk kirke. I øjeblikket er der kun franciskanere i Nakskov. Den nuværende katolske kirke, Sct. Franciskus kirke, er en stenkirke, den opførtes i 1921. Kirken har smukke kalkmalerier malt af Birgitte West. Golgathagruppen i koret. På højre korvæg synet i Peterskirken: Petrus, Paulus og den knælende Frans. På evangeliesidens væg: Den hellige Frans får Kristi sårmerker på Alvernerbjerget. På venstre side af korsbuen står Sct. Frans bag prædikestolen, og på højre side er Maria med Jesusbarnet. – Mellem vinduerne er franciskanske helgener.

E. Vibe Christensen

G. Garth-Grüner

Landaretsassagfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

J. P. Jensen

Fisk – Vildt – Fjerkræ

Nørrebrogade 225
København N
Telefon TAgA 755

H. OVERBECK

Ingeniørfirma
Havneplassen, Kolding
Telefon 52 35 55

J. KRENK

Ingeniørfirma
Varme – Sanitet
Kolding – Telefon 52 33 44

Brdr. ZÖLLNER

Nørrebrogade 174
København N
Telefon TAgA 50
Kød og flæsk

Carl Pedersen & Søn

Slagter & Fødevarer Forretning
Nørregade 2, Vejle
Telefon 82 47 22

A/S Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85
Vejle – Telefon *82 95 00
Fineste mejeriprodukter

Murermester- og entreprenørforetning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

PORNO MIDT I EN JULETID

Af E. Baadsgaard Jensen

Jeg er kommet herind en vintereftermiddag i skumringen. Man hører så mange rygter om Strøget. Nu vil jeg selv have syn for sagn. Jeg kommer her ikke så tit mere. Engang kom jeg her næsten hver dag. Som så mange gange tidligere lader jeg mig opsuge af strømmen, glider ind i mængden. Ingen kender mig. Jeg er på en måde helt alene. Jeg er så dejlig anonym som ingen andre steder end i en storby. Så meget desto glædeligere bliver overraskelsen, hvis der pludselig dukker et kendt ansigt op.

Porno eller ikke porno. Jeg må tilstå det. Jeg er som en fisk i vandet. Hjemme igen. Bag mig slår rådhusuret, en velkendt, tryk lyd. Jeg er vokset op med dens klang, er så københavnsk som nogen. Gennem radioen hørte jeg den slå under mine år i udlandet – og jeg elskede den lyd.

Mennesker maser sig forbi mig. Men jeg klarer mig ganske godt i trængslen – gammel rutine. Enkelte ansigter får man et glimt af i farten, andre ser man knapt. Og så er jeg fanget af en butiksudstilling: lækre, buttede lædertasker til at hænge i en kort rem over skulderen. Det er sagen i år. Derefter er der nye, spændende julebroderier hos Eva Rosenstand. Men det var jo slet ikke det, jeg kom herind efter. Men hvor ofte går det ikke sådan, man ser kun det, man interesserer sig for, og overser så meget andet. Eller er sandheden den, at man mere eller mindre bevidst ser den anden vej? Er jeg lidt fej?

Jeg får dog konstateret, at der er 5 til 6 pornobutikker i Frederiksberggade. I Vimmelskaftet får man et pornoshow for 2 kr., står der. De vurderer alligevel ikke deres varer højere. Det er da altid noget. Man vrimler ud og ind, kun mænd, tilsyneladende, det skal siges, til gengæld mænd i alle aldre. Alt i alt er Strøget ikke helt så slemt, som jeg frygtede, men det kan være galt nok endda. Hvorfor? Er jeg forarget? Hvad er forargelse?

Vrede, irritation, en vis selvhævdelse og med et stænk af misundelse. Nej, jeg er ikke forarget. Jeg vil i hvert fald ikke være forarget. Det er så formålsløst.

Jeg er heller ikke særlig vred; men noget i mig gør ondt, meget ondt. Hvad er det, der sker med os? Hvad er det, vi gør ved os selv? Hvad er det, vi kan købe for 2 kr.? Hvad er det, han søger, den unge mand, der prøver at se ligegyldig og upåvirket ud, men ikke kan skjule de dunkende tindinger og sitrende næsebor? Lidt billig ophidselse som en flygtig rus – men med et stykke af sin personlighed som indsats, en smule afstumpning – kaldet naturlighed; alt blot til lyst.

Vi er bare ikke skabt til at leve – blot til lyst.

Jeg går videre, lidt langsommere, ikke helt så kækt mere. Jeg passerer Helligåndskirken. Den ligger her dog, lidt tilbagetrukket; men den er her. Vi vil alle sammen så gerne være lykkelige. Kan vi ikke gå rundt i konstant lykke og tilfredsstillelse, så vil vi have den stykkevis, plukket lidt her og der. Men hvad er lykke? Af og til har man indtryk af, at det varierer fra menneske til menneske. Men det kan ikke være rigtigt, da vi dog alle er skabt af samme Skaber, med samme formål. For mig er kærligheden livets største lykke, og jeg har meget svært ved at forestille mig, at det er så meget anderledes for andre mennesker. Kærlighed kan bare ikke rigtig forenes med det, man kunne købe for 2 kr. i Vimmelskaftet – eller var det Nygade. Det er vellyst, tilfredsstillelse af et flygtigt begær, en pikant æggen og mere i samme stil, alt sammen drejer det sig om os selv og os selv og os selv endnu engang.

Vi er et par stykker, måske flere, der er så enfoldige at mene, at kærlighed er at stræbe efter en andens lykke, at glemme sig selv mere og mere, at glemme

vore egne lyster, ambitioner og begær for at tænde smilet i et par øjne. Kærligheden er en gave, en evne til at føle noget nær det største her i livet, men det er en evne, man skal omgås med nænsomhed; den kan afstumpes, ødelægges og forsvinde – og den svækkes mere og mere, efterhånden som selvisheden vinder terræn.

Så nåede jeg frem til Højbro. Trafikken har taget til, myldretiden sætter ind. Mørket bliver tættere, alt er diset, regnvåd og lidt mere trist som min egen stemning. Der er ikke en stjerne at se på den mørkegrå himmel. De er så tildækkede, at man kunne tro, de ikke var der, hvis man ikke vidste bedre.

Hvis al denne spekulation i vellyst stadig vil tage til, så kunne man godt få lyst til at rømme land og rige, ryste støvet af sine fødder. Nej, jeg ved med mig

selv, at det kan jeg ikke. Jeg bliver, ske, hvad der vil. Jeg hører til her. Og hvorom alting er, nissen flytter med. Der er noget galt alle vegne. Lykken er ikke om næste hjørne, heller ikke om næste igen, eller i et andet land. Men her har jeg hjemme.

Hvordan skulle jeg kunne tale eller skrive om kærlighed og lykke på engelsk, fransk eller et andet sprog? Men på dansk kan jeg måske antyde noget om, at mennesket ikke blev skabt til at mættes eller tilfredsstilles. Det blev skabt til at hige og stræbe i en kærlighed, der fører os ud over os selv, ud over livet og ind i en evighed af grænseløs kærlighed, hvis dybder er uden bund, og hvis højder er uden loft, en levende Gud.

Stjernerne er der, også i grå vinterregn.

ICYE – EN UDVEKSLING, EN UDFORDRING

Kristent medansvar for social og økonomisk retfærdighed og fred i verden – og – international og økumenisk forståelse.

Måske siger disse ord dig ikke ret meget – endnu. Men ICYE er en forening, der vil medvirke til at give dem et indhold, ja det er simpelt hen foreningens formål at medvirke til, at de får et konkret indhold for dig.

Vi beskæftiger os nemlig med at udveksle unge (i alderen ca. 16–21 år) fra Danmark med unge fra andre lande. I år har vi modtaget unge fra Frankrig, USA og Filippinerne og selv sendt unge til Mexico og USA. Næste udvekslingsår (fra sommeren 1973 til 1974) skal vi sende unge kristne til Filippinerne, Tyskland, Libanon og USA, og her har du mulighed for at være med iblandt.

ICYE (International Christian Youth Exchange) omfatter nu over 25 lande på 5 kontinenter og udveksler ca. 500 unge mennesker til næste år.

Vi stiller ikke specielle uddannelsesmæssige krav til dig. Derimod stiller vi krav om, at du er åben over for din omverden, og at du vil interessere dig for økumeniske og internationale spørgsmål. Du må være villig til at lade dig påvirke af verdens ubønhørlige realiteter og til at lade det få konsekvenser for dit syn på tilværelsen, så disse oplevelser ikke bliver til passiv nydelse og turistagtig undren, men til en aktiv medvirken for social og økonomisk retfærdighed og fred i verden.

I løbet af udvekslingsåret vil man normalt blive optaget i en ganske almindelig familie og normalt komme til at gå i skole eller deltage i socialt arbejde og lignende. Gennem værtsfamiliens kirke vil man komme til at møde en anden

kirketradition og således aktivt komme til at deltage i et økumenisk arbejde. Man kommer med andre ord til at leve på lige fod med lokalbefolkningen i værtslandet og opleve dets problemer på sin egen krop. Du får en uddannelse i international forståelse og får set vore egne religiøse, sociale, politiske og kulturelle traditioner i en større sammenhæng. Du vil lettere kunne sætte dig ind i andre og andres forhold, du vil lære at blive fleksibel uden at blive føjelig. Disse egenskaber vil gøre dig i stand til at fungere bedre i en dynamisk og omskiftelig verden præget af et behov for regionalt og internationalt samarbejde.

Hvis du vil tage denne udfordring op, så skriv til os inden 15. januar på nedenstående adresse. Så får du yderligere oplysninger om udvekslingsprogrammet. Du kan også tage udfordringen op ved at hjælpe os med at finde værtsfamilier, der kan modtage et ungt menneske for et år. – Endelig kan du tage udfordringen op ved at hjælpe os med at oprette en lokal ICYE-gruppe i din ungdomsforening/gruppe. Gruppen skal virke for vore udvekslingsideer ved at hjælpe med til at rekruttere udvekslingskandidater samt værtsfamilier og få inspiration til arbejdet gennem kontakt med de udsendte.

Vi synes, du skulle gøre noget ved det. Måske kan vi hjælpe dig med et program til ungdomsforeningen.

Få ting til at ske. Skriv til os og få yderligere oplysninger.

ICYE – en udveksling? – en udfordring!

Med venlig hilsen

ICYE

Katrinebjergvej 52, 8200 Århus N.

L. BASSE

Kaffe – Vin – Konserver
Hjørnet af Nørregade og Jyllandsgade
Esbjerg
Telefon 12 05 78

Firma HANS MØLLER

v. IB MØLLER
Sct. Olgade 22, Roskilde
Telefon 35 18 77
Blikkenelagerarbejde - Gaa - Vand - Sanitet
Centralvarme og oliefy

Skolebøger - Skolerekvivalter
Billedbøger - Skenlitteratur - Papir
Fyldepenne - Billigbøger

Roskilde Boghandel

Sct. Olgade 24 - Telf. 35 31 31

RUTANA

Danmarks mest solgte rugbrød
Fællesbageriet
Vejle

Ejegod Jørgensen

Slagtermester
Kød – Flæsk – Pålæg
Sct. Olgade 13, Roskilde
Telefon 35 01 57

C. J. Gerlachs efft.

Allehelgenegade 8, Roskilde
Telefon 35 27 77
Aut. leverandør af kirkevine

Alt i moderne belysning

Karl A. Keblov

aut. elektroinstallatør
Hvidovrevej 275
Telefon 78 15 23

Brdr. MEYER Blikkenelagermester

aut. gas-, vand- & sanitetmester
PER MEYER
P. Skramsgade 27
Byen 7920 – 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvæg 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 5722 og 6860

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch
(forhen Bogbanken)
Fiolstræde 34, København K
Telf. (01) 14 24 62
Postkonto 2901
Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Katolske Menighedsplejers kontor

Bredgade 69 A, holder åbent ugens fem første dage fra kl. 13 til 16
Telefon 15 23 03

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros
Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarmeanlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

R. Schullk

Slagterforretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon * 82 81 31

4100 Ringsted - Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde - - - Rimelig pris
Telefon: TRIA 6070

Er De tilfreds med Deres anedker og møbelpolstrer?

Hvis ikke - så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13, Kbh. Ø

P. Jeppesen & Søn

Murermestre
Zahnsgade 4, Kolding
Telefon 52 06 93

Malerfirma

HOLGER JØRGENSEN

Morsgade 9
Esbjerg
Telefon 12 38 51

VÆRD AT LÆSE

»Lag och etik i abortfrågan«, *Katolska synpunkter, redigerad av Lennart Ejerfeldt och Herman Seiler. Katolska Informations-tjänst 1972. 86 sider.*

Bogen består af 3 afsnit. I det første afsnit behandles principielle synspunkter: Den amerikanske jurist Robert F. Drinnan behandler problemet om, hvordan loven skal formuleres, når mindretalsopfattelser går imod liberaliseringen af abortlovgivningen. Dernæst behandles problemet om, hvornår et foster egentlig kan siges at være begyndelsen til et menneskeliv (referat fra en gynækologkongres i Hamborg 1970), og spørgsmålet, om kvinden alene kan træffe afgørelsen om svangerskabets afbrydelse, skrevet af professor Franz Böckle i Bonn i anledning af den tyske abortdebat.

I det andet afsnit bliver den svenske abortkommissions betænkning »Retten til abort« skarpt kritiseret, dels for en uoverbeholdt gengivelse af det katolske standpunkt, dels for en bevidst forenkling af problemstillingen. Afsnittet er skrevet af Lennart Ejerfeldt og er direkte foranlediget af den øjeblikkelige diskussion i Sverige.

I det tredje afsnit gengives de nordiske biskoppers hyrdebrev om abortspørgsmålet i uforkortet form i svensk oversættelse.

Serien »Katolska synpunkter« udgives i tilknytning til Credo Katolsk Tidsskrift og distribueres fra Katolska Bokförlaget, Drottninggatan 86, 111 36 Stockholm.

P. Johannes Simons, S.J.

Kirsten Bang: *Tiggerdrengen Jugga.*

Illustreret af Kamma Svensson.

Abbé Pierres Klunseres Forlag.

125 sider. Kr. 19,50.

Tiggerdrengen Jugga er opdigtet og dog virkelig. I bogen af samme navn sælges han af sine fattige forældre, som er kommet i gæld til en nabo, der vil rejse bort

og udnytte ham som tigger. Jugga har en skæv ryg og må gå med krykke på grund af et dårligt ben. Derfor kan han påkalde sig andres medlidenhed og er velegnet som tigger. Jugga rejser ud i den store verden og må arbejde for skiftende »herrer«, indtil han i Calcutta søger optagelse i Mor Teresas skole.

Abbé Pierres Klunserer i Danmark fik den glimrende idé at kontakte forfatterinden Kirsten Bang, der rejste til Indien og gennem Mor Teresas orden »Missionaries of Charity« - barmhjertighedens udsendinge - hørte om mange indiske børns skæbne. »Tiggerdrengen Jugga« blev skrevet ud fra disse mundtlige skildringer. Abbé Pierres Klunserer varetager også indsamlingen S.O.S. Tørmælk på danske, norske og færøske skoler. Mor Teresas indiske orden uddeler mælken og redder derved tusinder af underernærede indiske børns liv.

Denne smukke bog med mange tegninger af Kamma Svensson er nu udgivet på Abbé Pierres Klunseres Forlag, en bog som mange børn, unge og forældre kan glæde sig over, og som fortjener at blive indkøbt til skolebiblioteker og i klassesæt.

De fleste bøger, skrevet af europæere om Indien, er uforstående over for det indiske samfund eller taler nedladende og nedsættende om de forhold, der beskrives.

Kirsten Bang formår at skildre et fremmedartet samfund indefra, uden at tale nedad fra et bedrevidende europæisk standpunkt.

Indiske forhold skildres indtagende og medlevende. Drengen føres af sine ejere fra sted til sted, fra sin lille landsby til den hellige stad Benares og derfra til den vældige storby Calcutta.

Han søger tryghed og sikkerhed hos de mennesker, der udnytter ham, men hver gang han skifter herre, er det en endnu mere kynisk behandling, han udsættes for.

Indiens gudsyndkelse og tro skildres, som den opfattes af en landsbydreng. Saddhuerne, de hellige mænd, som Jugga træffer, er meget forskellige: én er en hensynsløs og egoistisk svindler, en anden har et blik, der trænger dybt ind i sjælen og hans velsignelse af pilgrimmenes færd til Benares er meget opløftende for Jugga på hans videre færd.

Forfatteren moraliserer ikke over indernes fødselstal eller mod de hellige køer. Tværtimod mærker man, hvilken tryghed og varme der udstråler fra disse behageligt rolige dyr, både da drengen efter at have mistet sin ven falder i søvn op ad en ko i Benares, og når køerne standser den hæsbæsende trafik, og selv en flok demonstranter spreder sig og går forsigtigt til side for dem.

Drengens liv som professionel tigger,

når han sammen med andre drenge i samme situation hver aften må aflevere dagens udbytte til deres »ejer«, er hårdt og trøstesløst. Underernæret og trætt slæber han sig i den stegende og lumre hede rundt i byen, udskalet og jaget af politi og guider. Ved et tilfælde kommer han til en af Mor Teresas skoler og får lov til at blive der. En ny fremtid venter ham.

Kirsten Bang har tidligere skrevet fremragende bøger fra andre lande, f.eks. »Tonio og Mafiaen« og fortsættelsen »Tonia og Salvatore« fra Danilo Dolcis Sicilien. Endnu engang har hun formået med stor indlevelsessevne at skildre en fremmedartet verden, således at den bliver læseren vedkommende.

Bent Østergaard,
lærer og skolebibliotekar.

JULEKÆRTEN 1972

For mange af dette blads læsere er *Julekærten* en af vor juls gode traditioner, vi nødigt ville undvære. Men ellers er der dalende interesse for julehæfter. Det er derfor modigt og fortjenstfuldt af *Magasinet* og *Pauluskredsen* atter i år at udsende *Julekærten*. Og det takker vi dem og hæftets redaktør, pater Roos, for.

»Kærten« er flere år i dagspressen blevet anmeldt som årets smukkeste julehilsen. *Julekærten 1972* er også af høj karat med lødige, værdifulde læsninger og ypperlige illustrationer. Omslagets vinterlige billede af et stråtag er smukt og »julestemningsfuldt«. Indholdet er rigt.

Højskolelærer Emil Petersen, *Katolske Forums* kunstmedarbejder, præsenterer fint den store 17. århundredes-maler, *Georges de La Tour*, som Rembrandt en lys-og-mørke skildrer. – Tænk, om man havde haft råd til farverproduktioner!

Den tyske forfatter Paul Keller fortæller henrivende om en kanetur med vandringsbrødet til en syg: »Jeg kørte på slæde med Vor Herre«.

Fru Lotte Tiedeman fortæller om en lille pige, Bitten, der »erobrer et hus« – og læseren med.

Rystende er siderne om *Bangladesh*, der må animere til manges hjælp og støtte. Det oplyses dog af *Caritas Internationalis*, at tallet på skændede kvinder (200.000) er en umådelig overdrivelse.

Stykket om *Edith Steins* død genkalder mindet om jødernes martyrium i nazitiden og om denne store personlighed.

Fru Ellen Bådsgård Jensen giver os en smuk oversættelse af *Peguy's* digt om »Uskyldens Helgener« fra barnemordet i Bethlehem. Personligt foretrækker jeg fruens egne bidrag i vor presse.

Med et smukt portræt af pave Paul skriver pater *Ziggelar* om mulighed for verdensfred.

Hæftet aftrykker et stykke om Sankt Nicolaus – legender fra Tue Gads »Helgener – Legender fortalt i Norden«.

Mere charmerende er Luis Trenkels Nicolaus- og juleminder.

Pastor, dr. Jørgen Hviid fortæller om en rejse med koreanerbørn, der fører hans tanker til den hellige families historie.

En meget betagende omvendelses-historie fortælles af en, »der kan li' at være gammel«.

Hæftet afsluttes med et studie om Messias-profetierne og et kærneord af Dag Hammarskjöld.

Illustrationerne er udmærkede fotografier fra fjern og nær. – Som man ser, her er meget for pengene – også meget julestof. Gid mange vil købe det fine julehæfte til deres hjem og til julegaver! Prisen er kr. 9,50. Jeg mindes de år, da den var kr. 1,25! Men vi må jo ikke glemme, at alle priser er ca. 10 gange, hvad de var dengang.

Julekærten 1972 kan i intet virke ubehageligt for ikke-katolske kristne, men i så meget være alle til glæde og opbyggelse.

O.J.B.

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfriskningskurser, forældrekurser m.m.
Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

VÆGKALENDEREN 1973

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,50

A/S TRÆLASTEN

Toldbodvej 10, Vejle
Telefon •82 71 22

Peter From

Kolonialhandler
Domhusgade 27, Kolding
Telefon 52 32 10

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

AMALIEGADE 27 - 1266 KØBVN. K

TELEFON (01) 15 15 11

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

Fa. Karl A. Hansen

Murermester – Entreprenør
Ingeniør – Aut. kloakmester

Bjergstedvej 10
København, Brønshøj
Telf. 60 11 55 og 60 16 55

J. Qvist Jensen Slagtermester

Vesterbrogade 107 C
København V
Telefon EVa 37 67
Kød – Flæsk – Pålæg
En gross og en detail

Ove Juel-Christensen

Telefon 29 55 88
Kaffe og kolonial en gross

Roman Kusler

Murermester
Stationsvej 11, Nivå
Telefon (03) 24 71 50

D. Plate Petersen

Malermester

Telefon FÅan 27 18

Schjøth's Farvehandel

Amagerbrogade 160

Telefon 55 57 80

Emilie Christoffersen

Ringstedgade 25, Næstved

Alt vedrørende begravelser
ordnes personligtAlle aftaler kan træffes i hjemmet
eller telf. 72 08 14 – 72 08 74

Carl Bæk & Søn

El. Fagmanden

Vestergade 33, Horsens. Telf. 62 18 88

Lys – Kraft – Oliefyr

Alt i el-artikler

Edvard Petersen

Kul, koks, brændselsolier

Havnen 3, Horsens. Telf. 62 38 88

I. P. Hansen & Kaj Hansen

Murermestre

Amaliegade 16 A – Horsens

Telefon 62 19 20

EBM
ENGLISK BEKLÆDNINGSMAGASIN
*Christian Walther*HORSENS

**Poul
HENRIKSEN**

Rådhusstrøvet, Vejle

Telefon • 82 37 11

Leverandør til Sct. Maria Hospital

Hvidehus Bøglade

KAJ JENSEN & POUL C. THIM

Nørregade 6, Vejle. Telefon 82 03 60

Bøgladen med de mange bøger...

Frugtcentralen

Vejle – Telf. 82 09 26 – 82 11 26

Kartofler – Frugt – Grøntsager

Konserves – Dybfrost

R. Hansen

Barkholt Boghandel

Bøgladen med de mange bøger

Kolding

Telefon 52 15 33

JUL I DANSK LITTERATUR

Dansk digtnings betydeligste værk, *Paludan-Müllers Adam Homo*, begynder med en juleskildring. Denne roman er en stor-slået livshistorie på vers. I *Første sang* skildres Adam Homos dåb juledag. Her møder vi mange sider af typisk dansk jul: Vintervejret på landet, idyllen i præstegården (Adams far er præst) med julens traditionelle, folkelige, hjemlige og kristne præg.

Er noget vel så dansk i ånd og smag, så ret fornøjeligt, af harm ublandet som julen i en præstegård på landet?

Men pastor Homo er rationalist.

Hans blik sig hæver op, hvor lyset bor. Dog snart igen fra himmelkuplens sider det ned mod præstegårdens vindver glider, hvorfra påny det søger stjerners kor. Man ser, at delt imellem jord og himmel hans tanke færdig er at blive svimmel.

Præsten finder balancen i det jordiske. Julefesten i præstegården er varm og hyggelig. Dåbsgæsterne traktes rigeligt og har det dejligt . . . som i *Nøddebo præstegård* og *J. Falk Rønnes Hjem til jul*.

Og over hver en gæst en flod der regner af pebernødder, julebrød og klejner.

Pastor Homos jule-»prædiken« bliver en tør endeløs spekulation over hans egen søns livsmuligheder, som han selv siger:

På Kristi fest jeg har forsøgt at male, hvad der en kristen fader ligger nær.

Men skønt også rationalist er præstekollegaen Flint utilfreds med den »forkyndelse«:

Nej, fra sin tekst en præst bør aldrig vige.

Dansk jul er både en gammel folkefest og en kirkens højtid; den forener – eller svinger imellem – træk fra fortidens hedenske jul (*solhverv*) og festen for *Guds Søns menneskefødsel* og *synlige komme i kødet*. Jul er derfor her »den mærkeligste, rummeligste, mest menneskelige af alle fester« (Troels Lund). Næsten alle danske digtere har skrevet juledigte, julefortællinger og minder om julefejring i hjem og kirke.

Middelalderlige sange på latin eller dansk (eventuelt tysk) er gendigtet af vore salmedigtere som f.eks. *Puer natus est til Et barn er født* eller en af de ældste nordiske salmer:

*Den signede dag er vos betét,
thi må vi frilige kvæde.
Krist er født, det er nu sket,
thi må vi vos vel glæde.*

I folkeviserne synges der ofte om julen (*En jomfru ren oprunden er*), og det gør også *Herr Mikael* i *Jomfru Mariæ psalter*. Vi har juleprædikener af *Paul Helgesen*, *Christiern Pedersen* og *Peder Palladius*. Mange Maria-sange blev efter reformationen »christelig forvendte« til nu folkekære julesalmer.

Holberg fremstiller overgivent omend med kritik sin tids julehalløj i *Julestuen*.

Vigtigst i julelitteraturen er vor rigdom af *julesalmer*. Fremmost står de fire benådede digtere: *Kingo*, *Brorson*, *Ingemann* og *Grundtvig*. Vi vil nævne nogle af de mest elskede af deres julesalmer: *Kingo* (der af kuldet ejede mindst af juletonen): *Nu kom der bud, Min sol, min lyst*. – *Brorson*: *Den yndigste rose* (hvorom professor Brix siger: »... den mærkeligste af alle julesalmer, ... en brændende kærte, ... der fører fra julen til Jesu lidelse og offerdød«), *I denne søde juletid, Her kommer Jesus*. – *Grundtvig* er vor største digter af julesalmer med f.eks. *Blomstre som en rosegård, Det kimer nu, Kimer i klokker, Velkommen igen, Et lidet barn, Et barn er født, Lovet være du, Julen har englelyd, Glæden hun er født i dag, Den signede dag* (efter den gamle katolske julemorgenvise), *Guds engle i flok og Dejlig er den himmel blå*. – Elsket er også *Ingemanns*: *Julen har bragt, Glade jul* (efter *Stille Nacht*) og *Dejlig er jorden*. – Dertil kommer andre folkekære julesalmer som: *Gør døren høj* (Weissel-Holm), *Fra himlen højt* (Luther-Kolderup), *Hjerte løft* (Gerhardt-Brandt), *En rose så jeg* (tysk-Holm), *Julebudet* (Hostrup) og H. C. Andersen *Barn Jesus i en krybbe lå*.

Julens salmer er mere fortællende, betragtede end direkte bedende. Deres betydning for dansk kristenliv er meget stor. De dvæler ofte ved det vældige over for det ydmyge og ringe som *Grundtvig*: *Verden går i dit ledebånd – dig dog svøber en kvindes hånd. / Du, som har skabt og styrer alt – blev dog på skød barnlille kaldt*. Eller: *En fattig jomfru sad i løn – og fødte himlens kongesøn*.

Der var ofte strid mellem julens folkeligt-hjemlige udtryk som den store nytårsfest og fejringen af kirkehøjtiden. *Holbergs Jeronimus* klager i *Julestuen*: »Der er mari ingen i den hele gade, der læser Guds Ord juleaften!«

Kirkefesten var 1. juledag ikke juleaften, som Grundtvig synger:

*Mens som barn på landet jeg var hjemme,
Julemorgen var mit himmerig,
den, du meldte mig med englestemme,
kimed klart den store glæde ind.*

Juletræet er bare ca. 150 år gammelt her til lands. Ingemann kender det: *hid de flyve med paradigrønt . . . og . . . Grenen fra livets træ står skønt med lys som fugle på kviste.* – En udødelig, efterhånden uudholdelig travet blev Fabers: *Højt fra træets grønne top.*

H. C. Andersen fortæller naturligvis også juleeventyr som *Grantræet*, *Den lille pige med svovlstikkerne* og *Det gamle egetræs sidste drøm*.

En virkelig god julehistorie har sin værdi og kan sige almindelige mennesker mere om julens mysterium og julens fest end megen tung intellektuel åndelighed. Sådan er *Jakob Knudsens Et julebesøg*, flere fortællinger af *J. Falk-Rønne*, *Ingeborg Marie Sick*, *Olfert Ricard* og andre, som intellektuelle måske rynker på næsen ad.

Her ligger det gode julehæftes store opgave. (Praktisk: hjælp med at sprede *Julekartten* er også et værdifuldt adventsinitiativ og en god juleforberedelse).

Johannes Jørgensen er en julens digter. I *Mit livs legende* (nærmere i 1. bind *Den røde stjerne* s. 30–35) mindes han betaget julesalmerne i pøgeklassen . . . »Her fik jeg mit første indtryk af religiøs poesi ved ordene: *Dans lille barn på moders skød, en dejlig dag er oprunden . . . »Julen var lykkelandet.* Han skrev en række juledigte. Flere af dem synger vi: *O, Bethlehem, du julestad og Imellem nattens stjerner.* Han gav os flere julelegender.

Peter Schindler har om julen skrevet et mysteriespil, en række digte (i *Det kimer i fjerne riger*) og henrivende vers i *Jomfru Mariæ rosenkrans*.

NØRREBRO

SAKRAMENTSKIRKEN
MESSETIDER
I JULEN OG NYTÅRET

Juleaftensdag: kl. 10

(messen kl. 17 aflyses).

Julenat: kl. 24.

1. juledag: kl. 10 og kl. 17.

2. juledag: kl. 10.

Nytårsaftensdag: kl. 10 og kl. 17.

Nytårsdag: kl. 17.

DAGENS EVANGELIUM

Det år, da Margrethe var dronning i Danmark, og Anker Jørgensen var statsminister, udspillede følgende begivenhed sig:

Johan og Karen kom med båd fra en anden del af landet. De havde holdt sammen et stykke tid og skulle giftes. Karen var gravid. De ville søge arbejde her. Da de nåede frem, var der ingen steder, de kunne bo. De fik lov at låne en husvogn af nogle sigøjnere. Det var koldt og mørkt. Om natten begyndte Karen at få veer. Johan kunne ikke hente hjælp, der var ingen telefon, og det var et afsides sted. Nogle af sigøjnerne lånte ham en elvarmer, for at der ikke skulle være så koldt. Det blev en slem nat. Johan var ikke sikker på, at han var far til barnet, men han kunne godt li' Karen og ville ikke gå fra hende. Ved daggry var barnet født. Karen svøbte det i et sjal og lagde det i en blå indkøbskurv, som fandtes i husvognen. Hun var både urolig og glad for barnet. Hun havde en følelse af, at det havde en mægtig opgave i livet. Der var noget særligt ved dette barn.

Et stykke derfra stod en flok unge mennesker med deres knallerter og hang. De havde været ude hele natten. Da kom der en mand, som de ikke havde set før. De blev bange, men manden sagde til dem: I skal ikke være bange nu. Jeg har noget fantastisk at fortælle jer: »I nat er der født et barn, som skal blive den, der redder menneskene fra vold og undertrykkelse, og som skal vise menneskeheden en ny vej. Barnet findes i en husvogn og ligger svøbt i et sjal i en kurv. Gud er stor!

Der skal blive fred på jorden blandt mennesker, som han holder af.« Da han var gået, sagde de unge mennesker til hinanden: Lad os smutte hen til husvognen og se, om det er sandt, hvad han siger. Så kørte de på knallerterne hen til husvognen og mødte Karen og Johan og fik barnet i kurven at se. Da de havde set det, fortalte de Johan og

Karen, hvad manden havde sagt til dem om dette barn. Johan og Karen og sigøjnerne, som var kommet ind i husvognen, syntes, at det var mærkeligt, det, som de unge mennesker sagde, men de følte en meget stor glæde. Karen indprentede sig det hele og tænkte meget over det. Der var allerede sket så mange mærkelige ting i forbindelse med dette barn.

De unge fyre tog af sted igen og omtalte for alle, som ville høre på dem, hvilken fantastisk oplevelse de havde haft. I nat var den, som skulle redde menneskene, blevet født.

— — —
Men historien gentager sig ikke! I hvert fald ikke på samme måde! Den, som skal redde menneskene, fødtes for to tusind år siden. Og det er det sikreste at lade det blive ved det. Det er det sikreste at lade ham blive liggende i krybben med milde kloge ansigtstræk og fine klæder. Vi klæder ham ud. Men selv klæder han sig ud på en anden måde. Han har sagt, at han er midt iblandt os. Forklædt som i fængsel, som den ensomme, den understøtte, den sultne. I Bethlehem var der ikke plads til ham. Er der plads til ham her?

GOD JUL!

*Det økumeniske fællesråds
ungdomsudvalg*

P.S. Med ovenstående tekst, som er lavet efter en svensk idé, vil vi gerne bidrage til, at julen 1972 ses i en større sammenhæng. Det kan ikke være meningen, at vi skal fejre Kristi fødsel ved at give udnyttelsen af u-landene og vor egen forurening en ekstra tand i form af et stærkt øget forbrug i juletiden. Lad os hellere fejre en varm jul med plads for alle forskellige slags mennesker og færre overflødige ting. Denne idé vil vi gerne være med til at sprede. Derfor har vi lavet »en varm julepakke« med forskellige forslag til en »julefornyelse«. Pakken vil bl.a. indeholde:

1. Nye julesalmer, bønner og tekster, der kan bruges i en adventsgudstjeneste.
2. To artikler om: a. Julemad og b. Julefred.
3. Plakat om julefornyelse.
4. Forslag til løbesedler om julens mening.
5. Liste over organisationer, som behøver penge til deres arbejde for en rimeligere fordeling af goderne.
6. Oplysninger om aktioner og sociale opgaver i forbindelse med juleråset. Pakken koster kr. 5,- og fås fra den 27. november ved henvendelse til:

Centeret,
Worsåesvej 5, 1972 København V
Telefon (01) 35 11 73
Det økumeniske Fællesråd,
Nørregade 11, 1165 København K
Telefon (01) 14 59 49

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 122775

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolsk bedemand
* 34 46 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trossamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *MI 25 57

Vestjysk Rør- og Sanitetslager A/S

Kirkegade 5, Esbjerg
Telefon (05) 12 13 11

N. BOESEN

BEGRAVELSESFORRETNING
Nørrebrogade 9 · 7100 Vejle
Telf. (05) 82 07 25 - 82 46 40

P. F. Kjeldsen

Skomagergade 34
Telefon Roskilde 35 75 75
Byens største specialforretning i
URE og OPTIK

W. A. Werner A/S

Ost en gros
Teglgårdestræde 13
København K
Telefon 14 14 08 (omet. til samtlige afd.)

GAMMEL JULEKRYBBE

sælges - kr. 500,00
Tlf. Godthåb 7101

- der får De mere for pengene - -

K. J. Højland & Søn

Aut. vand- og gasmester
Værksted: Hededammen 4
Skolebakken 147
Esbjerg. Telefon 12 93 50

Tonny Vergmann

Blikkenslagermester
aut. vand- og gasmester
Solagervej 8, Næstved
Telefon 72 66 51

N. Juel Pedersen A/S

Gjarmestre
Ramsherred 13 - Telefon 72 01 58
Næstved
Leverandør til katolske institutioner

Mogens Larsen

Ramsherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys - Kraft - Varme

Kolding Andelsmejeri

Haderslevvej 5, Kolding
Telefon 52 01 55

ERIK ANDERSEN

Gl. Kongevej 138 A
1850 København V
Telefon (01) 31 04 11

★

PAPIR EN GROS
TRYKSAGER
KONTORARTIKLER
PROTOKOLLER
PLASTIC
KONVOLUTTER

STØT VORE ANNONCØRER

LOTTERI

KATOLSKE MENIGHEDSPLEJERS JULEMARKED 26. NOVEMBER 1972

Trækningsliste for amerikanske lotterier:

Fiskestang, serie EC, nr. 87
Husmoderkurv I, serie CL, nr. 175
Husmoderkurv II, serie LL, nr. 155
Husmoderkurv III, serie HE, nr. 18
Vinkurv I, serie KF, nr. 44
Vinkurv II, serie LD, nr. 111
Ostekurv, serie B-blå, nr. 120
Barnekjole, serie M-lax, nr. 12
Stola, serie M-hvid, nr. 26
Thermokande, serie G-gerise, nr. 6

Gevinsterne afhentes inden den 21. december 1972 på Katolske Menighedsplejers kontor, Bredgade 69 A, tirsdag og torsdag mellem kl. 13 og 16.

Vi benytter lejligheden til at sige samtlige leverandører, gæster og medarbejdere tak og ønsker Dem en glædelig jul.

Bente Nygaard Hansen

ØNSKE

VOR FRUE KLOSTER

Søstrene i Vor Frue Kloster, Åsebakken, ønsker alle en glædelig og fredfyldt jul samt et godt nytår. Vi takker for alt godt i det år, som nu snart er forbi.

Beløbet, der spares på julekorrespondancen, gives til nødlidende mennesker.

VINTERLEJR

KATOLSK UNGDOMSLEJR I SVERIGE

Sveriges unge katolikker indbyder til vinterlejr i Sätravallen fra 27. december til 2. januar. På programmet står foredrag, gruppediskussioner og i fritiden skiløb, travetur m.m.

Lejrens tema er: Jesus fra Nazaret. Foredragsholdere er: Søster Catarina Broomé, Stockholm, pater Bernard Durrell, Lund, og pastor Bjørn Højbo, København.

Lejraftgift: 150 sv. kr.

Tilmelding inden 15. dec. hos DUK's lejrsekretariat, c/o Bent Larsen, Færøgade 7, 5000 Odense. Tlf. (09) 12 42 60.

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 17/12: 3. søndag i advent:

Es. 61,1-2a. 10-11. - Salme Lk. 1.46-48. 49-50. 53-54. (R: Es. 61,10b). - 1. Tess. 6,16-24. - Joh. 1,6-8. 19-28.

Mandag d. 18/12: Jer. 23,5-8. - Mt. 1, 18-24.

Tirsdag d. 19/12: Dom. 13,2-7. 24-25a. - Lk. 1,5-25.

Onsdag d. 20/12: Es. 7,10-14. - Lk. 1, 39-45.

Torsdag d. 21/12: S. Thomas, apostel:

Ef. 2,19-22. - Salme 116 (117), 1. 2. R (Mk. 16,15): Gå ud i verden og forkynd evangeliet. - Joh. 20,24-29.

Fredag d. 22/12: 1. Sam. 1,24-28. - Lk. 1,46-56.

Lørdag d. 23/12: Mal. 3,1-4; 4,5-6. - Lk. 1,57-66.

Søndag d. 24/12: I morgenmesserne: 4. søndag i advent: 2. Sam. 7,1-5. 8b-11. 16. - Salme 88 (89),2-5. 27 og 29. (R: 2a). - Rom. 16,25-27. - Lk. 1,26-38.

- I en evt. aftenmesse: Es. 62,1-5. - Salme 88 (89),4-5. 16-17. 27 og 29. (R: 2a). - Ap.g. 13,16-17. 22-25. - Mt. 1,1-25. (Eller: 1,18-25).

Mandag d. 25/12: JESU FØDSELSFEST: Julenat: Es. 9,2-7. - Salme 95 (96),1-3. 11-13. (R: Lk. 2,11). - Tit. 2,11-14. - Lk. 2,1-14.

Julemorgen: Es. 62,11-12. - Salme 96 (97),1 og 6. 11-12. (R: I dag skal et lys stråle over os; thi Herren er født os i dag). - Tit. 3,4-7. - Lk. 2,15-20.

Juledag: Es. 52,7-10. - Salme 97 (98), 1-6. (R: 3c). - Hebr. 1,1-6. - Joh. 1, 1-18. (Eller: 1,1-5. 9-14).

Tirsdag d. 26/12: S. Stefan, den første martyr: Ap.g. 6,8-10; 7,54-59. - Salme 30 (31), 3cd-4. 6ab og 7b og 8a. 17 og 21ab. (R:6a). - Mt. 10,17-22.

Onsdag d. 27/12: S. Johannes evangelist: 1. Joh. 1,1-4. - Salme 96 (97), 1-2. 5-6. 11-12. (R: 12a). - Joh. 20,2-8.

Torsdag d. 28/12: De uskyldige Børn: 1. Joh. 1,5-2,2. - Salme 123 (124), 2-5. 7b-8. (R: 7a). - Mt. 2,13-18.

Fredag d. 29/12: 1. Joh. 2,3-11. - Lk. 2,22-35.

Lørdag d. 30/12: 1. Joh. 2,12-17. - Lk. 2,36-40.

Søndag d. 31/12: Den hellige Families Fest: Sir. 3,2-6. 12-14. - Salme 127 (128),1-5. (R: 1). - Kol. 3,12-21. - Lk. 2,22-40. (Eller: 2,22. 39-40).

Mandag d. 1/1: JOMFRU MARIA, GUDS MODER: 4. Mos. 6,22-27. - Salme 66 (67), 2-3. 5. 6 og 8. (R: 2a).

- Gal. 4,4-7. - Lk. 2,16-21.

Tirsdag d. 2/1: 1. Joh. 2,22-28. - Joh. 1,19-28.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 17/12: 3. søndag i advent; violet eller rosa.

Mandag d. 18/12: Ferialdag.

Tirsdag d. 19/12: Ferialdag.

Onsdag d. 20/12: Ferialdag.

Torsdag d. 21/12: S. Thomas, apostel.

Fredag d. 22/12: Ferialdag.

Lørdag d. 23/12: Ferialdag.

Søndag d. 24/12: I morgenmesserne: 4. søndag i advent. - I en evt. aftenmesse:

Vigiliens messe (hvid); Gloria og Credo. Der knæles i denne messe (og i alle messer i morgen), når der i Credo siges eller synges: *Et incarnatus est...* (og har påtaget sig kød...).

Mandag d. 25/12: JESU FØDSELSFEST.

Tirsdag d. 26/12: S. Stefan, den første martyr.

Onsdag d. 27/12: S. Johannes, apostel og evangelist.

Torsdag d. 28/12: De uskyldige Børn (rød).

Fredag d. 29/12: 5. dag i oktaven. - I stedet for dagens kirkebøn kan der

læses S. Thomas Becket's kirkebøn (29/12).

Lørdag d. 30/12: 6. dag i oktaven.

Søndag d. 31/12: *Den hellige Families Fest.*

Mandag d. 1/1: JOMFRU MARIA,

GUDS MODER. - Jesu Fødsels oktav.

Tirsdag d. 2/1: S. Basilius den Store og S. Gregor af Nazianz.

DKKF

Danmarks katolske Kvindeforbund

indbyder til

adventsaften fredag 15. december kl. 20 i salen, Stenosgade 4.

Biskop Hans Martensen vil holde adventstalen. - Vi hygger os med vin og julekager. Pris: 5 kr. - Alle er velkomne.

Bestyrelsen

SYGE OG HANDICAPPEDE

Lørdag den 6. januar kl. 15 afholdes en messe for syge og handicappede i Skt. Therese Kirke, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup. Bagefter er der en hyggelig sammenkomst på Ryggård. - Formålet med disse sammenkomster, der finder sted hver 1. lørdag i måneden er at øge sammenholdet mellem syge, handicappede og ikke-handicappede, således at kirkenes fællesskab bliver styrket.

J. M. Quaedvlieg s.m.m.:

TALER OG TANKER I UDVALG

udgivet af Sigrid Arkil

Dr. Reiter skrev i sin anmeldelse i »Kattolsk Forum«: »Bogen, der er smuk og fornem i sit udstyr, er af lige så høj karat i sit indhold.«

99 sider, kr. 12,50

I kommission hos

Roskilde Boghandel

Sct. Olsgade 24

4000 Roskilde, tlf. (03) 35 31 31

(Deres egen boghandler har den eventuelt, eller kan skaffe den).

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schaik (lay-out).
Redaktionssekretær: Elli Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Haubevej 8, 1825 København V,
telefon EVA 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Læsaalgspris kr. 4,00. Priserne er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

GODSPELL

For et lille års tid siden havde den såkaldte Jesus-bevægelse en udmærket presse. Så længe stoffet var nyt, blev selv den mindste begivenhed slået stort op. Man kunne derfor let få det indtryk, at den nye bevægelse virkelig havde vundet indpas i Danmark. Det er nu næppe tilfældet. Hvis man kan tale om en nyreligiøs bevægelse, går den i hvert fald de etablerede kirker forbi, og kristendommen er blot én blandt mange inspirationskilder.

Nu er de religiøse bevægelser forsvundet fra forsiderne. Samtidig kan man tydeligere skelne to former for bevægelser. Den ene er præget af vækkelse og kravet om personlig omvendelse til Jesus. Tilhængerne opfatter Bibelen bogstaveligt og er tit meget fordømmende over for andre. Den kendteste gruppe er vel »Unge Kristne«. Den anden retning inden for nyreligiøsitet er præget af stor interesse for mystik og østlige religioner. Fælles for dem begge er en til foragt grænsende ligegyldighed over for de sædvanlige åndelige autoriteter.

Mellem to stole

Rock-musicalen Godspell har dog ikke den fjerneste lighed med nogen af de to retninger inden for den nye bevægelse. Ganske vist er en del af teksterne og handlingen taget fra Mattæus-evangeliet, men der er intet af de nye bevægelser forsøg på at gøre oprør mod de kirkelige autoriteter eller de verdslige åndsfyrster. Godspell genfortæller lignelserne uden at forsøge at tolke dem eller trænge ind bag historierne. Der er ingen bestemt synsvinkel eller et budskab, der bringes til torvs. Det kan derfor kun undre, at Godspell overhovedet er sat på plakaten. Den henter i hvert fald ikke sin eksistensberettigelse i nye tanker eller et forsøg på at tolke, hvad de nye bevægelser

står for. Man kan derfor ikke sige, at Godspell ikke ved, hvad den vil, for den vil slet ikke noget. Derfor er det også kun i korte glimt, den er virkelig underholdende. Skal man sammenligne Godspell med noget, må det blive med en vatpind fra Tivoli: en lille smule sødt pustet op omkring et spinkelt skelet.

I første akt genfortælles og illustreres lignelserne af de klovnklædte skuespillere. Fortællingerne afleveres i et godt rapt tempo, og humoren spiller en vigtig rolle. Når det alligevel ikke virker engagerende eller overbevisende, hænger det sammen med, at humoren er uden sammenhæng med lignelserne. Det morsomme kan f.eks. være, at en af farisæerne taler fynsk, eller at de, der spiller »sædekornene i den gode jord«, glemmer at sige deres replikker. Vittighederne bliver således til noget påklistret, som lige så godt kunne fyres af i en hvilken som helst anden sammenhæng.

Illustration af ord, ikke af mening

En anden svaghed er, at lignelserne ikke tolkes, men blot illustreres. Hver gang et ord eller en sætning kan mimes, stepes, klovnnes eller synges, bliver det gjort. Når fortælleren således siger »helvedes ild«, sidder alle de andre med strittende tunger og gurgler mærkelige lyde. Det kan være sjovt, men i længden er der ikke noget ved en så overfladisk skøjten hen over teksten. Hvis humoren var integreret, og man havde forsøgt at få lignelserne til at sige os noget i dag, ville forestillingen måske kunne blive vedkommende. Jeg tror, enhver menighed eller ungdomsklub ville kunne lave en mere engageret musical over Mattæus-evangeliets lignelser end den gang overfladisk professionalisme, der serveres på ABC-teatret.

I anden akt forsøges et afslappet pas-

sionsspil, men uden større held. Når Godspell prøver at være alvorlig og sige noget indtrængende, falder det tyndt og hult ud. Johannes Møllehave har ramt den anden akt for »Oberammergau i cowboybukser«. Jeg vil i hvert fald ikke spille mere krudt på Godspell.

At søge Jesus i dag

Vi må – ligesom de Hellige Tre Konger – søge Jesus et andet sted end på hotellet i byen eller i de etablerede teatre. I tredje baggård i Ny Vestergade 7 i København spiller en amerikansk gruppe på Mermaid Theatre et stykke om forrådelser af Jesus. Uden mange ord, men med et nuanceret og rigt kropsligt spil gennemleves tvivlen og sorgen omkring Jesu korsfæstelse. Pilatus, Kajfas, Judas og Maria prøver hver især at ændre historiens gang, men forgæves. De har ikke tro eller overblik nok til at forstå, hvad der foregår. Alle deres forsøg på at få Jesus til at gå med ind på deres betingelser mislykkes, fordi hans frelsergerning ikke bremses af vor modstand mod at blive frelst.

Jeg tror langt fra, jeg har fanget alle de vigtige ideer og spændinger, som ligger i den amerikanske gruppes Jesus-spil. Alligevel er det en langt mere pågående og foruroligende oplevelse end ligegyldighederne på ABC-teatret. Med lys og mørke, den menneskelige stemme og en enkel scenegang skabes et rum af tvivl og anfægtelser. Her er ingen billige løsninger, men en ægte søgen bag teksten efter meningen med Kristi død.

To muligheder står således åbne. Menigheden laver selv sin egen revy over deres tolkning af nogle lignelser, eller også bestilles den amerikanske gruppe til næste sognemøde. Telefon (01) 11 43 03.

Jakob Frandsen

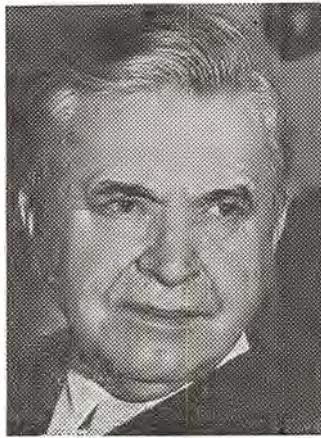
24/1972

forum

katolsk

NOTESBLOKKEN

KATOLSKE PRIVATSKOLER I FOKUS

Problemet i al sin enkelhed er følgende: Har de katolske privatskoler i fremtiden stadig eksistensberettigelse, eller har samfundsudviklingen for alvor gjort dem overflødige? Har de definitivt udspillet deres rolle, eller har de måske netop nu fået en ny chance? Det er et spørgsmål, som optager mange mennesker. Her i landet er der som følge af forskellige ret vidtgående lovforslag kommet gang i diskussionen. Naturligvis er lærerne interesseret i denne problematik. Inde i bladet kan man læse en tale, som formanden for Dansk Friskoleforening, Laurits Kjær Nielsen, har holdt i Horsens i anledning af Sct. Ibs Skoles 100-års jubilæum. Det drejer sig om overvejelser, som har vakt opmærksomhed, og som det er værd at fordybe sig i. Mange kristne forældre er ligeledes i højeste grad engageret i denne diskussion. De spørger med en vis utålmodighed, hvor man kan finde skoler, som ikke blot formidler deres børn en god uddannelse, men som også garanterer en solid kristen opdragelse. Hvad er egentlig en kristen eller katolsk skoles målsætning? Her rettes blikket naturligvis først og fremmest mod religionsundervisningen. Skal den, som den »grønne betænkning« forslår, kun give en nøgtern og objektiv orientering om de forskellige trossamfund og deres respektive lære uden selv

at tage stilling, eller skal den være »forkyndende«? Hvad den orienterende religionsundervisning – med eller uden eksamen – angår, kan man have sin berettigede tvivl med hensyn til, om den virkelig kan være objektiv og neutral. Hvad den »forkyndende« religionsundervisning angår, kender alle pædagoger de vanskeligheder, den rummer i vor tid. Og lad os et øjeblik gå ud fra, at den orienterende undervisning i religion gennemføres ved lov. Bliver vi kristne så ikke nødt til at »forkynde« troen uden for skolen? Her ligger mange problemer til overvejelse, og vi opfordrer vore læsere til at være os behjælpelige med disse refleksioner. En anden vanskelighed ligger i den kendsgerning, at vi her i landet ikke bare har katolske elever i vore privatskoler. Hvordan er en katolsk skoles forhold til disse elever? Det er et vigtigt spørgsmål i en tid, hvor alle trossamfund er optaget af den økumeniske indstilling. Og et andet problem melder sig: »Religion« skal jo ikke være et fag blandt andre skolefag. I den gamle katolske skoletradition var religionen den surdej, som gennemtrængte alt. Er dette endnu muligt? Hvis det ikke er muligt – vi taler kun hypotetisk – har den katolske skole for alvor mistet sin eksistensberettigelse. At bibringe vore elever en god og solid viden på samfundets forskellige kulturelle niveauer kan nemlig lige så godt varetages af de offentlige skoler. Eller mener

man for alvor, at en katolsk skole simpelt hen kan gøre det bedre? Det er alt sammen problemer, som skal gennemtænkes. En rent pragmatisk løsning er i længden ikke tilfredsstillende, – hverken for lærerstaben eller forældrene.

For resten er hele denne problematik ikke alene aktuell i vort hjemlige danske samfund. Den diskuteres i næsten alle lande. I sidste nummer af »Informations catholiques internationales« (dec. 1972) er der et interview med jesuiternes general, P. Arrupe. Det første spørgsmål, man stillede ham, var spørgsmålet om skolerne, som jo er typiske for jesuiternes apostolat. Han siger: »Et samfund søger at bevare sin identitet ved gennem undervisningen at give sin kultur og sine livsværdier videre til den kommende generation. Men samtidig føles overalt nødvendigheden af at forberede de unge til selv at finde deres egen fremtid. Spændingen mellem disse to ønsker er noget af det vanskeligste i den nuværende situation. Vi må alle i fællesskab prøve at finde den bedste vej.« Men heri ligger jo, at vejen endnu ikke er fundet.

Der er mange praktiske spørgsmål, som pastoralrådet med sine mange udvalg beskæftiger sig med. Men mon vi ikke også trænger til en kreds af sagkyndige og forældre, der tager disse praktiske problemers teoretiske baggrund op til overvejelse for at nå til klarhed i en indviklet problemkreds?

H. Roos S.J.

INDHOLD

FRED ER MULIG	4
Der ligger en velbegrunnet optimisme bag Pavens udtalelser	
THERESE AF LISIEUX	8
Et kort, sandfærdigt helgenportræt	
HAR PRIVATSKOLEN EN CHANCE?	10
Eller har vi sejret os ihjel?	
SKT. IBS SKOLE	10
En kort historie i anledning af 100-årsdagen	
LOV OG HOLDNING	12
Et nyt, modigt indlæg i abort- debatten	
LEGATER	14
VÆRD AT LÆSE	14
Shusaku Endo: Tavshed	
LÆSERBREV	15
Godspell, en udfordring?	
MARIA-VALFART 1949	16
Beretning om en begivenhedsrig sommer i Øm	
MA MAN BEDE MENS MAN RYGER?	18
Oktober i Spanien og en messe ud over det sædvanlige	
KENDT OG ELSKET	20
CISTERCIENSERINDERNE I SOSTRUP	21
er meget dynamiske	
LITURGISK OVERSIGT	23
Et åndeligt spisekort	
KÆRLIGHED OM EFTERMIDDAGEN	24
Et mesterværk af den kendte instruktør Rohmer	
FORSIDEBILLEDET	
»ET FREMTIDSUHYRE«	
(En fotomontage af et turbinehjul) kommenterer en af vore opgaver i det nye år: at menneskeliggøre verden	
REDAKTIONEN ØNSKER ALLE LÆSERNE ET LYKKELIGT ÅR 1973, MED GUDS VELSIGNALSE	

»ET TRYKKERI I HELVEDE«

Når man (uden at have ambitioner i den retning) bliver opfordret til at være med til at holde et blad gående, indtil mere kompetente kræfter kan fremskaffes, tager man selvfølgelig sit nap ved pumperne og gør det så godt, man kan. Det er sjældent, man yder uden også at nyde. Om ikke andet, så nyder man godt af de erfaringer, man gør. Noget af det, man lærer hen ad vejen, når man beskæftiger sig med pressen, er, at nyhedsreportage ikke er til at stole på!

Fejlkilderne er naturligvis mangfoldige. En udenlandsk nyhed skal igennem flere redaktioner, inden den når et blads spalter, og journalisterne arbejder under pres; men erfaringen viser altså, at nyhedsstof ikke er til at stole på – i den forstand, at det er umuligt at vide, hvor grænsen mellem sandt og usandt skal trækkes.

Blot et eksempel til belysning af denne konstatering:

Den officielle amerikanske propaganda til forsvar for landets deltagelse i Vietnamkrigen har ofte fremhævet det såkaldte blodbad, der skulle have fundet sted i Nordvietnam, dengang Ho Chi Minhs regering gennemførte en landreform i halvtredserne. Det blev dengang rapporteret, at over en halv million mennesker (mange af dem katolikker) blev slået ihjel. Måtte man ikke forvente et lignende blodbad, hvis »kommunisterne« overtog magten i Sydvietnam? Ville det ikke være etisk forkasteligt, hvis USA trak sig ud af Vietnam og overlod så mange uskyldige mennesker til deres skæbne. Mange af disse ofre ville være katolikker, undlod man ikke at tilføje, for de katolske stemmer i USA (og andre lande i Vesten) har en vis vægt.

I ca. tyve år har millioner af hæderlige mennesker taget

det for givet, at presserapporterne om blodbadet var til at stole på, – navnlig da højtstående politikere (iberegnet præsident Nixon) ofte har henvist til det som en kendsgerning. Og nu påstår andre presserapporter, at blodbadshistorien var et propagandanummer. Oberst Nguyen Van Chau, der fra 1956 til 1962 var ansat af Saigonregeringen som leder af psykologisk krigsførelse, har udtalt, at »blodbadet« var »100 % fabrikeret« af Saigons efterretningstjeneste med amerikansk finansiel støtte. Man skønnede, at det ville være et effektivt led i det totale propaganda-felttog mod Hanoi.

En anden rapport går ud på, at D. G. Porter, en forsker knyttet til Cornell University Project on the International Relations of East Asia, har foretaget en undersøgelse af det nordvietnamesiske kommunistpartis optegnelser og andet kildemateriale; resultatet af hans undersøgelse skulle godtgøre, at »blodbadet« er en »myte«. Porter mener at have konstateret, at ca. 2.500 godsejere blev henrettet for grov udnyttelse af bønder, men at der ikke findes nogen basis for påstanden om en masse omfattede hundretusinder af mennesker.

Var blodbadshistorien så bare en grim ælling, der blev til en mægtig fed and? Eller er de omtalte afsløringer kun to nye individer på pressens overbefolkede andedam?

I Danmark kender vi til sætternisser, – de kan drille naturligvis, men de har lune, og navnet er hyggeligt med en duft af jul. Betegnelsen kendes ikke i den engelsktalende verden, men til gengæld bruger man der en barsk betegnelse for trykkerlærlinge: »printer's devils« (djævle) kaldes de, – og det leder tanker hen på digteren og mystikeren Blakes syn på, hvordan »viden« gives videre til slægt: »Jeg besøgte et trykkeri i helvede og så metoden...« Satan har alle dage været løgnens fader, – han har nok gnedet sig i hænderne, da pressen blev opfundet!

l.o.d.

»At arbejde for retfærdigheden« var temaet for den sidste »Dag for freden«. Emnet lå i forlængelse af et af emnerne på bispesynoden i 1971. Men hvad nytter det at anbefale »alle mennesker af god vilje, alle tænkere, alle, der har myndighed, alle arbejdere og alle, der lider« at tage denne opgave op, hvis et sådant arbejde er frugtesløst fra begyndelsen, fordi freden kun er en drøm?

Det er dette grundlæggende spørgsmål, man med temaet for den forestående dag for freden vil prøve at besvare. Pave Paul VI har valgt det af følgende grunde: for at forjage modløsheden hos små og store og for at give den vældige indsats for at skabe en ny verden i stedet for den, vi nu lever i, et fast fundament i historien, fornuften og troen.

FRED ER MULIG

Tema for den 6. verdensdag for freden
1. januar 1973

I. Tilbageblik over historien Hvad kendsgerningerne lærer os

Otte tusind krige og otte tusind fredstraktater er, efter hvad de lærde siger, summen af menneskehedens historie. Denne historie kunne faktisk skrives i to sideløbende spalter.

På den ene side har vi pessimisternes syn på sagen. Det er ikke opmuntrende. Verden har ustandselig været i krig. Og den fortsætter i samme spor trods de ødelæggelser og de etiske og religiøse stridigheder, der har været følgen af de to verdenskrige, krigen i Vietnam og krigen i Mellemøsten. Andre krige kan opstå som følge af mistilliden mellem Øst og Vest, spændingerne mellem Nord og Syd, mellem de rige lande og Tredjelandedene, kappestriden om magt og naturlige ressourcer, diskrimination, undertrykkelse, tortur, ulovlig indespærring, guerillarevolutioner og nykolonialisme. Vor planet er i fare for at blive udslettet ved hjælp af kernevåben, og oprustningskapløbet raser overalt. Staterne accepterer den absolutte nationalisme som en regel i en sådan grad, at man skulle tro, at menneskene ikke havde lært noget som helst, og at de, hvis de har det, i hvert fald har glemt det hele igen. Mange teoretikere og mange unge forkaster freden til fordel for den voldelige revolution: Kampe og stridigheder er lov, og hadet er deres frugt.

Men læser man så den anden spalte, tager historien sig helt anderledes ud. Ganske vist har der altid været krige, men der har også altid været fred på jorden, – i hvert fald har der altid været tidspunkter og områder, hvor der har været fred. Men det står der ikke noget om i historiebøgerne: »Lykkelige mennesker har ingen historie.« I vore dage er det ligesådan. Man kan opholde sig ved de over halvtreds åbne konflikter siden 1945. Men er det ikke også værd at lægge mærke til, at man i det samme tidsrum har været i stand til at forhindre over 200 sådanne stridigheder? Forhandlinger, mægling, traktater, rødgledende telefontråde og topmøder har i mange tilfælde været i stand til at bevare freden. Er folk tilstrækkelig tilbøjelige til i den grad, de har gjort sig fortjent til det, at påskønne den oplysning, der spredes af de store åndelige forkæmpere for ikke-vold? Anerkender de den voksende interesse for disse menneskers indsigt og taktik? I alt dette ligger der en »plan om mere og mere fred« og beviset på, at krig ikke er uundgåelig (Paul VI, Budskab til verdensdagen for freden, 1. januar 1971).

Men ikke desto mindre er der stadig ikke fred, siger tilhængerne af den første tese.

Hvordan skal man gøre en ende på denne uenighed mellem optimister og pessimister?

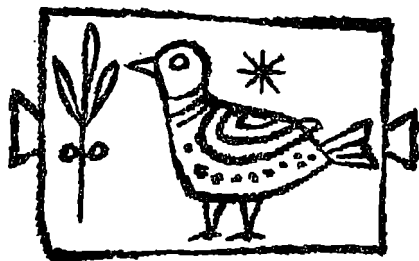
Beviset ud fra mennesket

Det er ikke nogen let sag, for begge parter har ret. Man bliver nødt til at se bort fra det, der ligger bagved, og gå til kilden, – historien munder ud i antropologien, og derfor er den tvetydig. Fordi »fred er mennesket« (Paul VI, Budskab til verdensdagen for freden, 1. januar 1970), mennesket, som er i stand til både godt og ondt, til venskab og strid, mennesket, som »prøver på at gøre fremstød i ord og foretage tilbagetog i handling«, og som bevæger sig i retning af freden med vaklende og uregelmæssige skridt (Paul VI, Prædiken under messen på dagen for bøn for freden, 4. oktober 1966), – mennesket, som er tvetydigt i sit inderste væsen både som enkeltperson og i sit sociale liv, på en gang åben for andre og egoist, i stand til at ødelægge jorden og opslugt af længsel efter, at den skal blive en enhed.

Hvem skal vi så tro på? Og hvem vinder – det åndelige menneske eller synderen? Hvis man gerne vil finde ud af, om fred er mulig, er det bevis, der kan hentes fra mennesket selv, ikke ret meget overbevisende end det, vi kender fra historien.

Men når det forholder sig sådan, hvad skal vi så tænke, og hvad skal vi gøre?

II. At vælge freden

Her følger pave Paul VI's svar (som en fortsættelse af og et supplement til pave Pius XII's, pave Johannes XXIII's og koncilet) den 4. oktober 1966 på etårsdagen for hans besøg i De Forenede Nationer:

»Fred er noget stort, ... men samtidig er den også noget vanskeligt, overordentlig vanskeligt. Vi har lige sagt: Den er ikke umulig. Hvorfor er den ikke umulig? Er menneskelig styrke nok til at opnå og bevare den? Vi foretrækker i øjeblikket ikke at give noget udtømmende svar på dette frygtindgydende spørgsmål, som rummer de vanskeligste spørgsmål i tænkningen og historien. Vi foretrækker simpelt hen at slutte med en henvisning til Kristi ord ...: For mennesker er dette umuligt, men for Gud er alting muligt« (Matt. 19, 26).

Det samme gælder denne kortfattede fremstilling af temaet for verdensdagen for freden i 1973. Vi kan kun henvise til de teologiske afhandlinger om mennesket, skabelsen, nåden og synden og, hvad der er endnu enklere, til det andet Vatikankoncil's pastoralkonstitution **Kirken i verden af i dag**, især til det, der siges i den om »menneskets aktivitet og dets fuldkommengørelse i den opstandne Kristus« (nr. 33-39) og om »Kirkens rolle i verden af i dag« (nr. 40-45) uden at overse 2. del, kap. 5, som handler om spørgsmålet om krig og fred.

I sin tale til verden som hyrde og vidne viger pave Paul VI ikke tilbage for først og fremmest at fremkomme med disse dogmatiske argumenter. Og han fortsætter bekræftende.

Tre udsagn

Det første går ud på, at vi i kraft af troen ved, at »menneskene ikke udelukkende er henvist til deres egne kræfter, når det gælder om at forme deres skæbne, men at en mægtig og faderlig kraft kan gribe ind i udviklingen af de afgørende begivenheder, der angår dem« (Prædiken under messen på dagen for bøn for freden, 4. oktober 1966).

Det andet er følgende, som henvender sig til alle mennesker: »Vi må altid holde fast ved, at fred er mulig« (samme sted). Denne tanke går altid igen i forskellige former i pavens belæring: »Vi skal søge

den« - »Fred er ikke en drøm, men en forpligtelse« - »en universel og stadig forpligtelse« - »et påbud«. Og endnu stærkere: »Fred - skal man ønske. Man skal elske den. Det er nødvendigt at gennemføre den« (Budskab til verdensdagen for freden, 1. januar 1969).

Disse bekræftelser er meget vigtige.

For det første afviser paven, hvad modererne angår, hverken optimister eller skeptikere. Han giver dem hverken et akademisk eller et selvtilfreds svar. Hvis den dom, der kan fældes over historien og den menneskelige natur er tvetydig, er svaret fra Kirkens synlige overhoved, det i hvert fald ikke. Paven lægger resolut sit svar i den ene vægtskål, så den tynges ned til fordel for freden. Den stilling, han indtager, er helt utvetydig. Selv om kendsgerningerne og fornuftsgrundene ikke er afgørende, er troen det i hvert fald.

Fred er med andre ord et »kategorisk imperativ«. Selv om man hverken kan se freden, eller hvordan man skal opnå den, skal man alligevel tro på den. Den er så at sige **genstand for tro**. Hvis den ifølge menneskenes tro er en forpligtelse, der påhviler alle, må den også være opnåelig, eftersom »ingen er forpligtet til det umulige«. Og det samme gælder, hvis Gud ifølge den kristne tro og andre religioner både ønsker fred og er fredens ophav og beværer. Man skal kort sagt tro på freden.

På den måde gennemskærer Paul VI ligesom Johannes XXIII det både filosofisk og teologisk komplicerede spørgsmål, om fred er mulig, med evangeliets »sværd«, Guds eget ord.

III. Om at gøre freden mulig

Et handlingsprogram

»Vi må sætte alt ind på at gøre freden mulig«

Dette er pavens tredje udsagn.

Når freden skal gøres mulig, er det, fordi fred ikke er noget blindt fideistisk eller diktatorisk imperativ. Fred er hverken uundgåelig eller automatisk. Den er ikke et produkt af forandring eller af tingenes orden.

Gud har skænket os den fra det høje og overladt den til vort frie initiativ. Sådant var det før i tiden, og sådan er det i endnu højere grad i dag. I dag beror freden på menneskene.

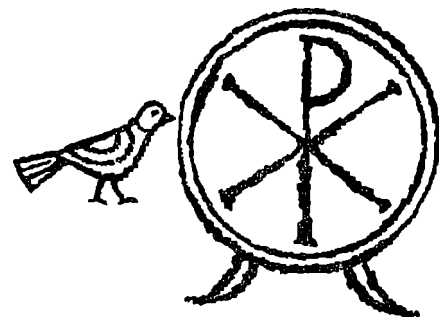
Mennesket befinder sig i dag i kraft af videnskaben, teknologien, civilisationen og de fremskridt, der er sket inden for samfundsvidenskaben og den psykologisk-sociologiske videnskab i en helt ny situation i forhold til omverdenen: Mennesket er i færd med at inddrage kosmos under sit herredømme. Menneskene ved mere og formår mere.

Derfor kan man i dag ikke længere tale om fred på samme måde som man f.eks. talte om den i tiden lige efter den anden verdenskrig. Siden da er der opstået en ny verden, og denne verden kræver en ny form for fred. Man kan ikke længere tale om fremtiden i fortidens vendinger. Det, der var uopnåeligt i går, er muligvis opnåeligt i dag.

Nogle eksempler Krig

Som verden ser ud i dag, bliver krigen mere og mere forældet. På grund af sin rædsel og sit omfang, alt det, der står på spil, det vanvittige oprustningskapløb og sin meningsløshed, mister krigen for hver dag, der går, den berettigelse, man tidligere har tillagt den. I dag falder krigens egne overdrivelser tilbage på den selv og virker til gunst for freden. Moderne krig forpligter os til at bevare freden, hermed tilbydes der vor generation en ny mulighed for fred. »Det er fornuften og ikke styrken, der skal afgøre folkernes skæbne« (Paul VI, Budskab til verdensdagen for freden, 1. januar 1969).

Nye strukturer

Vi er forpligtede til fred, men det skal være en moderne form for fred. I stedet for slavisk at kopiere og efterligne fortidens »mønstre« skal vi opfinde, ændre og skabe med vore nye muligheder og vore nye midler. »Tanken om fred vokser i den moderne verdens bevidsthed, selv om den ikke altid gør det i praksis« (Paul VI, Prædiken under messen på dagen for bøn for freden, 4. oktober 1966).

I tillid til denne nye indstilling skal det nationale og det internationale samfund i dag forny sine institutioner og skaffe sig nye strukturer til sikring af menneskerettighederne.

Den opgave, vor generation står overfor, består endvidere – og især – i at ansøre og organisere borgernes, unge og gamles, effektive og demoralistiske deltagelse i det offentlige liv med det ansvar, det indebærer. Man må få dem til i den slags aktiviteter at se den mest omfattende (i talmæssig forstand) og den mest kontinuerlige (dvs. daglige) mulighed for at tjene det fælles vel og samfundets velfærd, det vil sige freden. Man kan i denne forbindelse ikke lade være med at tænke på de fire »kriterier« eller »piller«, Johannes XXIII i sin rundskrivelse »Fred på jord« tilskriver denne bygning: tillid, retfærdighed, kærlighed og frihed, som alle er uløseligt forbundet med hinanden.

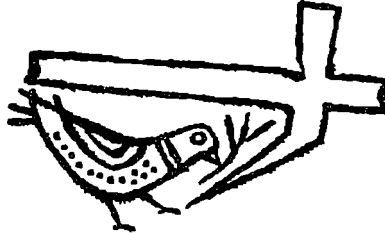
Teknik og organisation

Frømskaffelse af midler til opnåelse af fred

Når der ikke forekommer særlig mange »brud på freden«, er det, fordi der eksisterer et helt net af foranstaltninger til sikring af den internationale sikkerhed: tusinder af organisationer, handelsaftaler, politiske og kulturelle overenskomster og alliancer samt en intens diplomatisk aktivitet under overfladen beskytter det gode forhold landene imellem.

Men hele dette udstyr er stadig meget utilstrækkeligt. Til krig har man brug for teknik og teknikere, og det samme og i endnu højere grad behøver man til fred. Freden kræver desuden religiøse mennesker og teologer.

Fred er lige så mulig som krig, forudsat at man sætter lige så meget ind på den. Et af de første midler, der skal udvikles i denne forbindelse, er videnskaben. Fred kan nemlig ikke improviseres. For at opnå den har man brug for videnskabsmænd og institutioner. Skal der skabes mulighed for fred, må man sørge for, at der er tilstrækkelige ressourcer til rådighed, både hvad angår mennesker og penge.

Nye mennesker

Det er ikke nok kun at »satse på menneskene«. Det er også nødvendigt, at disse samme mennesker ligesom i et væddeløb – for nu at bruge en sammenligning fra Paulus – skal være i stand til at »vinde« freden, at de kort sagt formes, oplæres og trænes, og at de er både dygtige og begejstrede.

For at gøre freden mulig må man have tillid til den menneskelige natur og til de egenskaber, alle mennesker har i reserve. Paul VI optræder selv som et eksempel på en sådan ærlig vurdering. »Fred er mulig, fordi mennesket i sin grundvold er godt og indstillet på fornuft, orden og det fælles vel« (Prædiken under messen på verdensdagen for freden, den 1. januar 1968). Johannes XXIII sagde noget lignende i sin udtalelse mod »ulykkesprofeterne«. Uden derfor at nære noget ønske om at gøre sig til en alt for letkøbt »forkynder af gode tidender«, udtrykker han sin tillid til den gode vilje hos de mennesker, han forskelsløst henvender sig til i sin rundskrivelse **Fred på jord**, fordi ethvert menneskeligt væsen, hvor syndigt det end er, er skabt i Guds billede og forløst ved hans Søns nåde, selv om den pågældende muligvis ikke selv er klar over det.

Også her har vi en »holmgang« for freden. Den bygger, som vi lige har set, dels på fornuften og dels – og i lige så høj grad – på »hjørter«, dvs. viljen. Freden er mulig, fordi menneskene ønsker den. Og de ønsker den, fordi de har brug for den, ligesom legemet har brug for sundhed. En borgerkrig – eller bare en langvarig strejke – tidobler behovet for sikkerhed, enhed, harmoni og solidaritet i samfundet.

Konciliet og de seneste paver har stærkt understreget dette punkt. Fred er dynamik, en drivkraft, et instinkt, der ikke lader sig undertrykke. Den eksisterer som et magnetisk center og et tegn på vækst i samme grad og endda mere end samfundslegemets anatomi. Paul VI sammenligner den med en flyvemaskine, som, eftersom den er tungere end luften, kun kan flyve, hvis den bevæger sig med stor hastighed og drives fremad med magt.

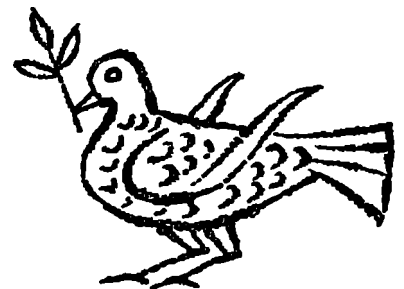
At sige dette er en anerkendelse af, at der eksisterer en væsentlig forbindelse mellem freden og fremtiden. Freden er fuldstændig rettet mod fremtiden. Den er historiens resultat. Den er fremadrettet. For den troende rækker den endda ud over historien. Den hører til den eskatologiske dimension, der kendetegner hele skabningen, hele menneskeheden, hele kirken, som er Gudsfolket på vandring.

At skabe mulighed for freden i dag vil sige at sige ja til alt dette og at afpasse sin egen og gruppernes og folkeslagernes kollektive adfærd derefter. Der burde hos alle kristne findes dette »messianske« præg af Kristi fred, han, som er kilden til alt mod og al hengivelse.

Kærlighedens uforlignelige magt

Og det er endelig og især et spørgsmål om at stole på kærligheden og satse på den. »Mennesket er skabt til kærlighed, det er skabt til fred.« Thomas af Aquin siger, at »fred er en konsekvens af kærligheden« (Summa Theologica, 2a, 2ae, 29, 3). Dette gælder såvel den »vertikale« kærlighed, der er rettet mod Gud, som den »horizontale« kærlighed, der nedbryder alle skranker på grund af race, farve, kultur, livsanskuelse og nationalitet. »Mennesket er min broder, det er vor broder« (Paul VI, Budskab til verdensdagen for freden, 1. januar 1971).

THERESE AF LISIEUX

Inger Petersen

Den 30. september 1897 døde en af vor tids største helgener, Therese af Lisieux, i sit kloster i Normandiet. Hun var da knap 25 år gammel og bukkede som så mange andre unge på den tid under for tuberkulose. Hun fødtes i Alençon den 2. januar 1873, og vi kan altså nu fejre hendes 100-årsdag.

Therese blev på ganske kort tid kendt i store dele af verden, helgenkåret allerede i 1925 og udnævnt til missionernes skytshelgen i 1927. Der findes næppe mange ældre katolske kirker, hvor hendes statue ikke har sin plads.

Om denne udvikling havde den dødsyge søster selv en stærk forudelse. Det havde flere af hendes medsøstre derimod næppe, idet de fandt hendes klosterliv påfaldende almindeligt. I hvert fald lod en køkkensøster en dag, mens Therese lå på sit dødsleje, følgende bemærkning falde: »Det bliver meget svært for priorinden at skrive sr. Thereses nekrolog. Ganske vist er hun både sød og venlig, men noget særligt er der da ikke —.« Det eneste ualmindelige ved hendes liv er faktisk den kendsgerning, at hun efter eget ønske indtræder i sit kloster allerede som 15-årig. Men når man betragter hendes barndom, kan man let forstå, at et sådant ønske kunne opstå i en 15-årig piges sind. Hun var den yngste af ni børn, hvoraf de fire var døde som spæde. Forældrene, som begge i deres ungdom

var blevet afskåret fra at gå klostervejen, havde en kniplings- og blondevirksomhed i Alençon. Da Therese var fire år, døde moderen af kræft efter et langt og strengt sygeleje. For at være i nærheden af moderens familie flyttede faderen med sine fem piger til Lisieux, hvor man inden for et lykkeligt og meget fromt familieliv gjorde alt for at værne og opdrage den mindste, som især knyttede sig til sin næstældste søster. Da denne søster indtræder i byens karmeliterindekloster i 1882, rammes Therese af et nyt slag, og hun bliver langvarigt syg. Hendes nærmeste tilknytning gælder nu den ældste søster, som går samme vej i 1886.

Det er nok tvivlsomt, om noget kloster i vore dage ville modtage en postulant, der var i moders sted for en sart og følsom lillesøster. Men dengang var det kirkelige klima anderledes. Man betragtede i meget høj grad kristenlivet som en kamp. Megen åndelig vejledning i tale og skrift gik ud på at give praktiske og konkrete oplysninger om kampens farer, også for børn. Inspirationen var de store heroiske helgener — for Therese ikke mindst Jeanne d'Arc og martyrerne. Den kristne opdragelse gik i høj grad ud på at hærde børnene til livets kristne kamp. Der er opbevaret et brev, som Thereses mor skrev til en af sine store piger i 1876. Hun fortæller om den elskede lillesøster, som allerede forstår og har lært,

hvor vigtigt det er at kunne give afkald. Moderen har opdaget, at det 3-årige barn simpelt hen tæller sine »ofre« i dagens løb. Denne praksis, som de fleste af os ville finde temmelig farlig i et barns udvikling, viser dog meget om tiden, hjemmet og barnets modtagelighed.

I den kristne kamp er dog bønnen det vigtigste våben, og de kontemplative klostre er forposter i kirken og formidler netop ad bønnens vej Guds kraft og styrke til brødrene og søstrene uden for klau-suren.

Alt i alt er det helt naturligt, at Therese så tidligt og så stærkt kan nære ønske om at følge de to ældre søstre i deres klosterkald. I øvrigt ønskede hun det allerede som lille pige. For os, der kender lidt til de store protestantiske præsteslægter, er dette nemt at forstå. Også her er ønsket om præstegerningen ofte opstået meget tidligt i barndommen.

Men heller ikke dengang modtog et kloster i almindelighed en pige, som kun var 15 år gammel. Faderen forstod imidlertid hendes ønske og store skuffelse, da alle døre foreløbig forblev lukkede for hende. Men hun var hjertebarnet, som han ikke gerne nægtede noget ønske. Han tager derfor med sine døtre på en pilgrimsrejse til Rom til pave Leo XIII, som noget desorienteret giver den grædende Therese sin velsignelse, da hun beder om tilladelse til at indtræde allerede nu. Tilladelsen får hun først, da hun kommer hjem. Den 9. april 1888 oprinder den længselsfuldt ventede dag, da klosterets porte lukker sig bag den 15-årige sarte, noget overbeskyttede, men meget modne pige, som altid havde været et meget realistisk menneske, der ikke gjorde sig mange illusioner. Hun vidste, at klosterlivet bød på de skjulte ensformige ofre.

I klosteret blev priorinden valgt for tre år ad gangen, men hun kunne genvælges. Da Therese trådte ind, var priorinden en meget stærk, noget dominerende kvinde, der aldrig havde kendt til sygdom. Ikke uden grund frygtede hun, at de tre kødelige søstre skulle danne en blok, og var derfor så streng over for Therese, at det skar hendes ældre søstre i hjertet. Hun kunne have sparet sig sin frygt, for Therese var snarere mere formel over for sine egne søstre end over for de andre, — et stort offer for hende, der var så tæt knyttet til sin familie. I øvrigt indtrådte en fjerde søster i klosteret efter faderens død i 1894. Faderens sidste år blev meget svære, idet han led af gentagne hjerneblødninger. Det var frygteligt svært for de tre søstre at være væk fra deres elskede fader. Senere regner Therese den tids bekymring og sorg for sit klosterlivs alvorligste og frugtbarste bod. Karmeliterordenen er en streng orden med visse påbudte bodsøvelser, som ofte frivilligt

forøges med forskellige former for askese. I den første tid prøvede Therese at bære et jernkors inderst på kroppen, men blev syg af det og forstod hurtigt, at hun skulle lade Gud vælge de ofre, hun skulle bringe. Og der var nok.

Det værste var kulden, indrømmede hun i slutningen af sit liv. Klosteret var kun sparsomt opvarmet. Flere lange gange vendte ud til den fri luft. Det var hårdt for en sart natur i Normandiets barske vinterklima.

Det huslige arbejde faldt hende tungt både på grund af hendes unge alder og på grund af hendes manglende træning hjemmefra. Resultaterne, som hun fik kritik for, svarede ikke til hendes pligt-troskab i de små ting, men netop disse skjulte upåagtede bestræbelser var for hende den bedste askese, og den kunne praktiseres i ethvert kristenliv i verden.

Så var der de uundgåelige spændinger i et snævert samfund af kvinder. Therese knytter sig målbevidst til de vanskeligste søstre, som de andre helst undgår nær kontakt med. — »Jeg véd nok, at disse sjælelige skavanker er kroniske, der er ingen håb om helbredelse, men jeg véd også, at min mor ikke ville ophøre med at pleje mig, prøve at lindre mine smerter, hvis jeg skulle forblive syg hele mit liv.«

Hendes hovedopgave som karmelit er bønner. Mange store helgener før i tiden havde jo koncentreret sig så meget, når de bad, at deres liv var fuldt af visioner, henrykkelser og ekstaser, som tit begyndte i barnealderen. De takkede Gud for disse ekstratordinære gaver som for alt andet i livet, men bad ofte om at blive

fri for dem, fordi de vakte så meget pinligt postyr. Thereses mystik er anderledes. Allerede som barn ville hun så gerne bede og lære den betragtede bøn. Der var allerede da noget usædvanligt over hende, men betragtede man hende under messen, var hun jævnlige mere adspredt end andre børn. Denne adspredthed i bønnerne fulgte hende livet igennem, særlig under rosenkransbønnen. Hun siger selv, at hun »sov«. Til gengæld kom der så ofte under de daglige sysler megen klarhed. Senere i livet tænker hun på, at Gud på samme måde som forældre kan glæde sig over deres sovende børn, og at lægen undertiden arbejder bedst med en patient, der er i narkose!

Men hun skulle igennem mange lange og svære angstperioder, før hun nåede til den erkendelse, og hendes angst for synden forstærkedes under retræterne, når retrætelederne fremstillede syndens og fortabelsens muligheder. Hun blev mange gange syg af det.

Da sker der i 1890 et vendepunkt i hendes liv. Hun frigøres for angsten og kastes »for fulde sejl ud på kærlighedens og tillidens store hav«. Therese kontakter en præst, som hun er ene om at værdsætte, og han bekræfter hende i hendes anelse om, at det gælder om som et lille barn at stole på Guds faderlige kærlighed. Hun får forbud mod yderligere at kontakte denne præst! Men det gør ikke så meget, for Therese er livet igennem næsten uafhængig af gejstlig vejledning. Hendes liv med Gud bliver så enkelt, at hun kan sige, at Jesus selv vejleder hende gennem evangelierne, som i hendes sidste år er hendes eneste åndelige læsning. Hendes tro er nu lys og tillidsfuld. Hun udtrykker det ved at sige: »Granatregn og kanontorden, hvad gør det, når man bæres af generalen?« Denne tro bliver prøvet meget hårdt under det sidste halvandet år af hendes liv.

Langfredag 1896 rammes hun af sin første blodstørtning og bliver meget glad, for hun ved, at hun nu snart skal dø og forenes med Gud. Men få dage efter er troens glæde forvandlet til et tæt mørke, som varer, til hun dør. Det er ikke den gamle angst, der kommer igen, bare mørke, tåge og spærrende mure, som dog gennemtrænges af tvivlen. Hun havde aldrig kunnet forstå, at nogen mennesker ikke kunne tro. Nu oplever hun selv, at alle de tvivlende argumenter belejrer hende, samtidig med at sygdommen udmarver hende. I de sidste måneder ventter man døden hvert øjeblik, og hun lider frygteligt. Det åndelige mørke tager til, men viljen til at tro er usvækket. Atter og atter fremsiger hun trosbekendelsen. De søstre, der står hende nærmest og kigger ind til hende, er klar over, at hun er en helgen, og spejder efter ekstraordinære tegn, men forgæves.

Therese ønskede det ikke selv. Hun sagde en dag til sin søster: »Jeg ønsker ikke at se Gud på jorden, men jeg elsker ham. Jeg elsker også den hellige Jomfru og helgenerne, men jeg ønsker ikke at se dem. Jeg ønsker at leve i troen.«

I modsætning til den anden store helgeninde inden for karmeliterordenen, Teresa af Avila, kaldes Therese af Lisieux ofte den lille Therese, fordi hun fik det kald selv at være lille og svag og gøre sig solidarisk med alle små almindelige kristne. Hun kaldte den kristne livsvej, hun selv fandt og ville vise andre, »den lille vej«. At finde og bane denne vej var en yderst radikal forenkling af livet med Gud. Derfor må hendes liv ses som en åndelig frihedskamp.

Det er altså nok ikke tilfældigt, at man i Notre Dame Kirken i Paris inden for sydportalen har anbragt Jeanne d'Arcs statue på højre side og den lille Thereses på venstre.

Litteratur: Therese af Lisieux: En sjæls historie. Efter hendes eget manuskript med forord og indførelse af M. Drouzy O.P. Sankt Ansgars forlag 1958.

P. H. Petitot O.P.: St. Therese af Lisieux. Pauluskredsen, København 1947.

HAR PRIVATSKOLEN EN CHANCE?

*Tale ved Sct. Ibs skoles 100-års
jubilaum (13.11. 1972) i Horsens*

*Laurits Kjær Nielsen,
Dansk Friskoleforening*

SCT. IBS SKOLE, HORSENS, HUNDREDE ÅR

*En mindre, historisk gennemgang
J. Frost-Jensen*

Det er jubilæernes tid i disse år inden for de frie og private skoler. Grundloven 1849, vækkelserne i forrige århundrede og den store opblomstring og kraftudfoldelse efter nederlaget i 1864 er nok de egentlige årsager til, at vi i dag kan fejre disse mange 100-års jubilæer.

Det gør stærk at have dybe rødder. Samtidig er det en farlig alder, hvor traditionerne er blevet så mange, at de truer med at lægge sig som en tyngde over vort arbejde.

Inden for de frie grundtvigske kredse, både i kirke og skole, bliver vi ofte mødt med den påstand, at vi er udlevede. Vi har sejret os ihjel. – Hjemmenes første ret i skole- og opdragelsesspørgsmål prøver man i den offentlige skole at imødekomme gennem skolenavn og øget hjemskole-samarbejde. Kampen mod eksamen i børnealderen vil være helt udkæmpet med Heinesens udkast til ny folkeskolelov. – Vi er overflødiggjorte af en glædelig positiv udvikling inden for folkeskolen og skal i dag først og fremmest roses for en historisk indsats.

Man glemmer imidlertid i denne vurdering det væsentligste. De frie og private skoler er ene om at kunne formulere og bygge på en målsætning, der rækker ud over tilegnelsen af viden og nogle

I en skolestue på Søndergade begyndte i november måned 1872 undervisningen i den katolske skole i Horsens.

Man havde lejet sig ind hos skræddermester Richenberg i nr. 47. Her boede også sognepræsten, pastor Brüggemann, som foruden et lille kammer til køkkenet tillige havde et par andre værelser. I lejligheden fandtes også et mindre kapel. Og ligesom menigheden kun talte få medlemmer, var elevtallet det første skoleår meget lille. Den første måned havde pastor Brüggemann kun en eneste elev til undervisning. Senere på året kom flere til, og det første skoleår sluttede med fem elever.

Til hjælp i undervisningen havde sognepræsten en dreng, Frederik Holst. Denne var kvik og belevet, og på trods af sin unge alder, 15 år, viste han sig snart som en god lærer. Efter sin læreruddannelse på et nærliggende seminarium kom han tilbage til skolen og blev gennem årene en skattet og anset pædagog.

Det var grundloven fra 1849 med dens religionsfrihed, som gav katolske menigheder muligheder for at oprette egne skoler. Det varede ikke længe, før de blev kendt vidt omkring for deres gode konstante undervisning, og mange ikke-katolske forældre sendte børn til skolerne.

Snart viste det sig, at lokalerne i såvel skole som kirke blev for små, og i 1847 besluttede man sig til at købe det gamle hotel »Royal« i Nørregade nr. 19. I man-

mere eller mindre intetsigende, humanistiske normer. Mange forældre i dag direkte savner og søger som et svar på det almindelige værdiskred skoler, der ikke blot har et godt miljø, men som også tør vedkende sig ståsted og livsholdning, – derfor står vore skoler, både de katolske, de grundtvigske og andre med dem, ikke som udlevet fortid, men over for en fremtid med rige muligheder og opgaver.

Vi befinder os på et trin i industrisamfundets udvikling, hvor der for alvor er blevet brug for vore skolers målbevidste indsats.

På baggrund af 1. og 2. verdenskrig og vel især den mellemliggende periode med de økonomiske kriser, fattigdom og klassekampe er det forståeligt og naturligt, at 2–3 generationer helt har været opslugt af at skabe et værn omkring sig af materiel velstand og trykthed.

I dag er velfærdssamfundet skabt, men ud fra en ensidig materialistisk tankegang, som en ny generation i hele den vestlige verden gør oprør imod; et oprør, der ved sin form ofte slører baggrunden: en angstpræget forståelse af, at opgaven i dag ikke er at skabe velstandssamfundet, men at give det en menneskelig mening, et åndeligt indhold. Slag-

ord som »make love, not war« skal tages alvorligt. I vor materialistiske verden er det en politisk tåbelig tanke, men en sand menneskelig stræben.

I en verden, hvor ordene om, at du skal elske din næste, er blevet afløst af tomme ord om, at du skal ligne din næste, er det nødvendigt, at nogle svarer med Jesus Christ Superstar og andre famlende forsøg på at støde mod varige værdier og opleve en åndelig vækst, der kan give mening til den ydre materielle udvikling.

En intellektuel, effektivitetspræget tidsperiode er ved at blive afløst af en mere personlig verden, en verden fuld af følelser, fantasi og en ny tro på kærlighedens nødvendighed for at overleve.

Det er en udvikling, der placerer de frie og private skoler stærkt, hvis vi tør lade de kristne og åndelige værdier, der ellers er trængt ud i krogene af vort samfund, træde klart frem. Vedkende os utvetydigt vore skolers grundholdning og kristne livssyn.

Så forskellige vi end er, ser jeg i denne udvikling en fælles opgave for de katolske og de grundtvigske friskoler – og et ansvar, der gør os til alt andet end fortid.

Det har været en stor glæde og styrke

for Dansk Friskoleforening at mærke, hvor naturligt de katolske skoler og friskolerne fandt hinanden i vort samarbejdsorgan De frie Folkeskolers Fællesråd. Vi har fra Dansk Friskoleforenings side altid følt, at vi stod de katolske skolers repræsentanter nær i en gensidig respekt for og forståelse af vore skolers arbejde og synspunkter.

Det har altid været meget dygtige repræsentanter, der gennem deres indsats i Fællesrådet og ved andre forhandlinger har været med til at bedre vilkårene for al privat skolevirksomhed og dermed også været med til at udbygge den naturlige forældreret.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til de katolske skoler og deres repræsentanter for dette samarbejde – og sige tak til Sct. Ibs skole, fordi I fandt det naturligt at invitere Dansk Friskoleforening med til skolens 100-års jubilæum.

Sct. Ibs skole er i dag inde i en rig udvikling, sikkert fordi den for alvor har været et alternativ, været det nødvendige åndelige indslag i tidens skolebillede. Jeg ønsker, at den holdning også må give skolen en rig fremtid. Til lykke!

(Fra festskrift i anledning af 100-året)

ge år havde det ligget nær ved posthuset i nr. 11, og de rejsende, som kom ind med postvognen fra Århus eller Odense, tog gerne ind på »Royal«. Men da posthuset ved jernbanens bygning blev flyttet til sin nuværende grund på Berings Plads, varede det ikke længe, før hotellet gik konkurs.

Ved dette køb fik man ikke alene bedre lokaleforhold, man fik også en stor grund til senere udvidelser. En større ombygning blev med det samme påbegyndt under ledelse af pastor Lichtle fra Odense. Gode og tidssvarende skolelokaler blev indrettet i det tidligere hotel, én skolestue for drengene og én for pigerne. Flere lærere blev ansat, og en ny sognepræst kom til byen for at erstatte pastor Brüggemann. Lidt længere oppe mod Kildegade blev der i de år bygget en enorm kommunal gymnastiksal. Den ligger der den dag i dag og skærer en vældig bid af elevernes nuværende legeård.

Nogle år efter denne flytning kom pastor F. Kerff til Horsens, og med ham gik menighed og skole en ny tid i møde. Det varede ikke længe før skolens elevtal voksede så stærkt, at man måtte begynde at tænke på bygningen af en større skole. Men pengene var små, og selv om et skitseforslag blev gennemdrøftet og accepteret, måtte det ligge og vente til bedre tider.

Først i år 1900 kunne man begynde byggeriet, som året efter stod færdigt.

Foruden bolig til tre søstre, rummede den nye bygning klasseværelser til omkring 40 elever.

De efterfølgende år gik stille hen. Der blev ydet et stort og godt arbejde af søsterordenen, Kristi Kærligheds Søstre, som et par år tidligere var ankommet til byen for at tage sig af skolearbejdet. Senere blev de afløst af St. Joseph Søstre, som flere år efter udvidede den bestående bygning, således at den arealmæssigt blev fordoblet. Elevtallet holdt sig gennem årene ret konstant omkring 35–40 børn. Først i 1960, da Jens Møller blev ansat som skolebestyrer, rettede man henvendelse til en større kreds af forældre uden for den katolske menighed. Den nye skoleleder, som i nogle år havde været en skattet lærer ved den private realskole, så det som sin opgave at udvide skolens elevtal, således at man i fremtiden kunne opnå en fuldstændig klassedeling. Tidligere havde man sammenlæst flere klasser, og selv om denne ordning havde fungeret til alles tilfredshed, krævede tiden alligevel denne forandring. Det varede heller ikke længe, før der skete en væsentlig forøgelse af elevtallet, og dette betød også en ny aktivitet i både moderniseringer og nybyggeri. Flere klasseværelser blev tillagt, og en ny gymnastiksal blev bygget. Samtidig ændrede man skolens navn fra St. Josephs skole til St. Ibs skole. St. Ibs navn havde i flere hundrede år været knyttet til Horsens.

I dag, hundrede år efter den første undervisnings begyndelse, står vi foran en spændende fremtid. Mange planer står foran realisation, og med det største elevtal nogensinde er der god grund til at tro, at fremtiden ligger lys og lovende forude. Elevtallet vil danne grundlaget for opfyldelsen af mange forældres ønske om, at børnene på St. Ibs skole kan gennemgå børneskoleforløbet, som det er nedfældet i lovforslaget til den nye skolelov, som ventes ført ud i livet i 1974. I 1975 vil skolen have sin første 10. klasse, og med både legestue og børnehaveklasse kan skolen herefter tilbyde forældre i kommunen en fuldt udbygget privat børneskole.

Der har aldrig hersket tvivl om, hvad skolen egentlig står for, og de kristne livsværdier har altid haft den centrale plads.

Vor skole skal repræsentere en holdning, et livssyn, og det er den frie skoles privilegium at kunne bekende kulør. Vi står i et tidsskifte, hvor det vigtigste er at udvikle barnet, sat op mod tidligere tiders skolesyn: kun at være kundskabsmeddelende.

Og kun den børneskole, som bygger på forældres ret og ansvar kan skabe det miljø, der er nødvendigt for tidens mennesker.

Og lad så vor skole fortsat være det åndelige incitament blandt byens og egens mange skoler.

ABORTLOVGENNINGSBAT

FRI ABORT

LOV OG HOLD- NING

Dr. Eva Nordentoft

Ethvert fællesskab må formulere, hvad der inden for dette fællesskab er tilladt, og hvad der ikke er det. Det gøres ved at udforme love.

Al lovgivning kan misbruges – det vil altid være muligt at finde skævheder og smuthuller – men dem vil jeg ikke tale om nu.

Jeg finder, at den nuværende abortlov gennemgående er en dårlig lov. En kvinde kan for eksempel få sit svangerskab afbrudt, hvis hun inden udløbet af 12. svangerskabsuge er fyldt 38 år. Så melder spørgsmålet sig helt automatisk: Hvad med 37½ år, med 36 år? Hvad sker der ved 12. svangerskabsuge, som gør et barn til et barn med rettigheder til at blive født?

Enhver kvinde, der har født mindst 4 børn, kan få fjernet nummer 5. Hvorfor netop dette tal fire, hvorfor ikke tre eller fem? Lovene indvirker i høj grad på folks følelser og dømmekraft. Jeg har hørt argumentet: »Jeg må ikke få

det barn, jeg er over 38 år.«

Mødrehjælpen bruger mange penge og meget arbejde på at finde ud af, om ansøgeren må få tilladelse til abort eller ej. Mødrehjælpen har gjort sig upopulær og har ødelagt folks tillid ved at endevende kvindens privatliv og bedømme og vurdere det.

Den nugældende lov er heller ikke nogen lov, der forbyder fosterdrab, men den udvælger efter meget vidtfavnende kriterier. Af alle disse grunde, som jeg her har skitseret, går jeg ind for en lov om fri abort.

Ansvaret og afgørelsen henlægges så til den enkelte.

Men der skal være rige muligheder for den enkelte til at søge oplysning om prævention. Oplysning om, hvad abort indebærer. Oplysning om, hvilken hjælp man kan få til at gennemføre svangerskabet og støtte til moderen. Det er alt det, Mødrehjælpen kan yde af positivt arbejde.

Paradoksalt nok er jeg for fri abort, men imod abort.

Tage Voss har i bogen »Den skyldige« skrevet om situationen set fra det ufødte barns side. To drengebørn taler sammen i evigheden. Trods smerte og død ønsker de at blive født igen og igen, – smerten er også liv. Men efter at have oplevet at være uønsket er det kun intetheden, det ene barn længes efter. Det siger: »Jeg nåede slet ikke at blive født. De åbnede selve moderskødet, jeg lå i, de åbnede det med vold og dræbte mig med tænger og knive. Og i det korte Nu strømmede det ind over mig, og jeg forstod alt deres had, deres angst og deres utryghed. Det vældede ind over mig. Og det mærkeligste var, at jeg forstod, at det var mig, de alle sammen hadede og var imod. For det var mig, der var skyld i deres ulykke... Jeg voksede i angst fra den første dag. Jeg nærmedes af utryghed og uro, jeg groede på fjendskab, jeg sugede min kraft af fortvivelse og trods, og min søde var dagligt had gennem navlestrengens blod. Nu ser jeg det, og I ser det, at selv mellem modermennesket og frugten i dets eget liv var der in-

tet andet, – selv så dybt har ensomhedens delende kniv skåret i verden nu.«

Afgørelsen ved abort er jo ikke en afgørelse om ens eget liv – i hvert fald ikke alene, den drejer sig om en andens liv. Vi har underskrevet FN's menneskerettighedserklæring.

Heri hedder det i artikel 3: »Enhver har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed.«

Når vi tillader fri abort, taler vi altid om, at vi går ind for noget, der er frit, dvs. øget frihed, men det er jo for os selv. For barnet betyder det, at vi går ind for fratagelse af liv og total ophør af den personlige sikkerhed.

Vi kæmper også for ligestilling mellem mand og kvinde, men i denne sammenhæng er manden – faderen – blevet knap så »lige«. Hverken i den nugældende lov eller i det fremlagte forslag til en ny lov har faderen noget at skulle have sagt. Man siger, at kvinden bærer hele svangerskabet, og at hun har ret til sit legeme. Men bortforklares kan det dog ikke, at der hører både en kvinde og en mand til at få et barn.

Hvis vi lige kaster et blik på indvendingen, »at det ufødte liv i begyndelsen er uden bevidsthed, ikke kan klare sig selv endnu, endnu ikke er menneskeligt – hvad så med den anden ende af skalaen? Hvad med de gamle, som er syge, svage og hjælpeløse, måske helt formørkede af senilitet? Dem får vi flere og flere af i kraft af vor stadig voksende medicinske formåen.

Den katolske kirkes stilling til abortsspørgsmålet er klar, har altid været det, men dermed kan man vel ikke sige, at den katolske kirke er uden skyld i den situation, hvor vi nu er havnet. Den katolske kirke bærer selv skylden for, at den af mange opfattes som utroværdig.

Netop i vor tid trækkes det mere og mere frem i søgelyset, at vi kristne aldrig har taget absolut afstand fra drab under krig og vist ikke engang bombing af civile.

Men vigtigst er det vel, at forudsætningen for et absolut

nej til abort i dag må være muligheden for prævention. Og rundt omkring i katolske kredse kæmpes der her og der stædigt på forladte bastioner.

I 1971 udsendte de katolske biskopper i Norden en pjece om svangerskabsafbrydelse og kristent ansvar. Det siges heri, at abortus provo-

catus og prævention etisk set er radikalt forskellige.

Lad os tage alle menneskelige kræfter og alle midler i brug for at oplyse om prævention og for at yde hjælp til de mødre, som er gravide og ønsker hjælp. De unge skal oplyses om, hvad abort er.

Det nye lovforslag kan ikke afvises med den begrundelse,

at det tillader fosterdrab, for det gør den nuværende lov nemlig også. Men den nye lov lægger det ud til den enkelte at afgøre, om liv under visse omstændigheder skal udslukkes.

Den katolske kirkes holdning kan sammensættes i ordet fra Salmernes bog (139), hvor digteren takker Gud: »Jeg vil

takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt; underfulde er dine gerninger, det kender min sjæl til fulde. Mine ben var ikke skjult for dig, da jeg blev skabt i løndom, virket i jordens dyb; som foster så dine øjne mig, i din bog var de alle skrevet, dagene var bestemt, før en eneste af dem var kommet.«

LEGATER

Helge Jacobsens legat

I løbet af marts måned vil uddelingen af Helge Jacobsens Legat finde sted. Dette legat kan søges som bidrag til bygning eller restaurering af katolske kirker – fortrinsvis sognekirker – under forudsætning af, at der ved bygning af kirken alene medvirker danskfødt arkitekt, og at den pågældende menighed selv viser offervilje.

Eventuelt vil der endvidere kunne uddeles mindre beløb til hjælp til dækning af udgifter ved religionsundervisning for katolske børn. Eventuelle ansøgninger indsendes inden 31. januar 1973 til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K., og skal i specificeret form indeholde alle de nødvendige oplysninger.

Ansgarius Bonifacius

Ansøgninger om tilskud fra foreningen til de respektive kirker og kapeller bedes indsendt inden 31. januar 1973 til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Baronesse Rosenkrantz Charisius

f. Oxholms legat

til hjælp for trængende indfødte medlemmer, mænd eller kvinder af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen i løbet af januar måned 1973.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en herværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig.

Legatportioner uddeles ikke for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 31. januar 1973. Andragender, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning. Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Sct. Knud Lavards messe den 4. januar

Dagen for Sct. Knud Lavards martyrium den 7. januar falder i år på en søndag; tilmed er Sct. Ansgars kirke lukket foreløbigt. Gildet, der bærer hans navn, indbyder derfor til en messe torsdag den 4. januar kl. 19,30 i Sct. Joseph Søstrenes kapel, Dag Hammarskjölds allé 17. Efter messen er der generalforsamling og samvær på skolen. Enhver interesseret er velkommen såvel til messen som til mødet.

*Kjeld Geertz-Hansen,
Gildets præst*

VÆRD AT LÆSE

Shusaku Endo: Tavshed.

DMS-Forlag, Hellerup, 1972.

240 s. Kr. 32,50.

Oversat fra den engelsksprogede udgave

af cand. mag. Ingeborg Stemmann.

Hvorfor er Gud tavs, – hvordan kan han tie til så umenneskelige lidelser som dem, japanske kristne er udsat for under den blodige kristenforfølgelse?

Burde en kristen missionær ikke hellere afsværge sin tro for at hjælpe sine japanske trosfæller – omend kun på skrømt – til at falde fra og derved undgå tortur og henrettelse?

Ville Kristus ikke selv have afsvoret troen for at hjælpe disse mennesker, som for hans skyld må udstå umenneskelige lidelser?

Disse og andre livsnære spørgsmål får en uhyggelig realitet for den unge portugisiske jesuit Rodrigues i Shusaku Endos roman »Tavshed«.

Midt under den store japanske kristenforfølgelse i 1630-erne kommer P. Rodrigues og hans medbroder P. Garrpe illegalt ind i landet for i al hemmelighed at udøve deres præstekald. Desuden er det deres håb at få kontakt med deres gamle højtelskede lærer P. Ferreira, som i 20 år, sidst som jesuitermissionens dygtige og modige leder, havde ydet et banebrydende arbejde for kristendommens udbredelse i Japan, men om hvem de sidste rygter fortalte, at han under pres af djævelsk raffinerede torturmetoder til sidst havde afsværget sin tro.

De to jesuitter får uventet hjælp til at komme i forbindelse med den japanske undergrundskirke. Men efter nogen tid bliver de af en frafalden japaner angivet til myndighederne og taget i forhør. De havde ventet og næsten håbet at blive torteret til døde, på samme grusomme måde, som deres japanske medkristne var blevet det. Men stedets guvernør Inoue har udtænkt en mere raf-

fineret plan. Ved at lade dem være vidne til, hvordan deres japanske trosfæller bliver torteret og henrettet, forsøger han at provokere dem til at afsværge deres tro og derved få tusindvis af japanske kristne til at følge deres eksempel. P. Garrpe holder fast ved sin tro og vælger martyrdøden. P. Rodrigues derimod lider alle mulige sjælekvaler, mens han hører de torterede kristne stønne udenfor i fængselsgården. Tvivl og tro kæmper om herredømmet i hans sind. Men så møder han uventet den frafaldne Ferreira, som af guvernøren har fået ordre til at få ham til at afsværge sin tro af hensyn til de japanske kristne og som tegn herpå skal få ham til at træde på fumi-en, en kobberplade, hvorpå der er fastgjort et billede af Kristi tornekrone hoved. Rodrigues afviser fristelsen. Men så hører han Kristusskikkelsen på pladen sige til sig: »Træd på mig. Det var for at blive trådt på af mennesker, at jeg blev født i denne verden. Det var for at dele menneskenes smerte, at jeg bar mit kors.« Præsten satte sin fod på fumi-en. Dagen gryede. Og i det fjerne galede hanen ligesom ved apostelen Peters fornægtelse.

Shusaku Endo, som er katolik og en af vor tids berømte japanske forfattere, har med sin prisbelønnede historiske roman »Tavshed«, som blev filmatiseret i 1971, opnået stor anerkendelse i den litterære verden, især for sin dybe psykologiske indsigt i den unge portugisiske missionærs religiøse problemer. »Den bedste japanske roman, jeg nogen sinde har læst,« er Graham Greens vurdering af den. Bogens alvorlige og dybt religiøse spørgsmål blev stærkt diskuteret, især da forfatteren ikke røber sit eget standpunkt. Han synes dog ikke at godkende Rodrigues' tanker og handlemåde, idet han afslutter romanen med en kort dokumentarisk beretning om Rodrigues' senere tragiske skæbne. Han havde afsvoret sin tro af kærlighed til de japanske kristne. Men nu plages han af tvivl med hensyn til, om denne kærlighed ikke blot var en undskyldning, han havde brugt for at retfærdiggøre sin egen svaghed. Han ville ved sit eksempel redde dem fra tortur og henrettelse. Men de nærmeste i hans omgangskreds foretrækker fortsat martyriet for troens skyld. Han selv nedværdiges til at gifte sig med en japansk enke og til at hjælpe myndighederne med at efterspore sine egne trosfæller.

Men hvad blev der af Ferreira. Bogens anden hovedperson? Forfatteren lader spørgsmålet stå åbent. Japans missionshistorie giver os svaret: P. Ferreira fortrod sit tidligere frafald, og den 25. april 1952 døde han martyrdøden som et af de sidste japanske blodvidner, deriblandt 87 jesuitter.

Alfred Otto S.J

LÆSERBREV GODSPELL EVANGELIUM GLÆDELIGT BUDSKAB

Dag for dag.
Dag for dag.
Herre hjælp mig i min sag.
At fatte din herlighed,
følge din ærlighed,
fyldes af din kærlighed.
Dag for dag.

Dette er teksten til en af de smukkeste sange i beatmusicalen »Godspell«, som havde premiere på ABC Teatret den 12. oktober.

Forfatteren, den dengang kun 22-årige John Michael Tebelak, studerende i teater-historie ved Carnegie Universitetet i USA, havde været til påskemesse i New York. Af en fejltagelse blev han sammen med andre unge langhårede taget af politiet og spærret inde. Det var da, han fik idéen til Godspell som en parallel til begivenhederne dengang på Jesu tid. Inspirationen kom også fra en strengt personlig krise og fra hans trang til at kæmpe imod en streng episkopal opdragelse.

Han henvendte sig til komponisten Stephen Schwartz, 23 år, uddannet på den berømte Juillard Musikskole. Godspell er et produkt af samarbejdet mellem disse to unge amerikanere, og den har trukket fulde huse i lang tid i New York, London, Paris og andre steder.

Herhjemme siger en af de unge skuespillere, som medvirker, i et interview: »For mit vedkommende har det været værdifuldt at være med i Godspell. Nogle blandt publikum bliver meget rørt over det budskab, vi bringer ud over rampen, om fred mellem mennesker og kærlighed til næsten. Det kan ikke undgå at påvirke.«

En anden siger.

»Der ville komme masser af mennesker i kirkerne, hvis præsterne anvendte samme udtryksform som vi. Budskabet er jo det samme.«

Det var altså med en del forventninger, jeg indtog min plads blandt det overvejende ungdommelige publikum på ABC Teatret forleden dag. Det var ikke uden, at man allerede ved at betragte

dette så småt følte sig hensat til evangeliets tid. Alle disse blege Jesus-lignende unge mænd med blide ansigter, indrammet af langt hår og skæg, de små kønne Magdalener med sminkede øjne og håret bølgende ned over skuldrene og en og anden Judas, den klassiske type fra Superstar med småkruset hår i en sky rundt om hovedet. Men alle aldre var repræsenteret, lige fra oldeforældre til en lille dreng på fem år, som højt og tydeligt svarede »Jo«, da Jesus på et tidspunkt udslynger, vendt mod publikum: »Men har I da ingen tro?« Så blev der leet meget på begge sider af rampen. I det hele taget var kontakten mellem skuespillere og publikum usædvanlig god, og i pausen blev der på scenen serveret sherry i små plastikbægre til alle.

Der stilles store krav til de ti unge skuespillere, fem af hvert køn. Iklædt klovnedragter og med en baggrund af evangelisk enkelhed, kun et jernskelet og noget hønsenet, synger, danser og mimer de sig igennem hele Mattæus evangeliet. Vi genkender alle Jesu lignelser, den fortabte søn, den barmhjertige samaritan, den rige mand og Lazarus m.fl. Det er en helt ny måde at præsentere den kristne tro på. Barnligheden og glæden, det ungdommelige gåpåmod, de farvestrålende spraglede dragter, alt er inciterende. Man ler ad klovnierne og nyder musikken (hvis man altså kan lide beat), men først og sidst stilles man ansigt til ansigt med Jesu budskab om kærlighed, ydmyghed, gavmildhed og kyskhed. Mærkeligt at møde dette budskab fra de skrå brædder, hvor man i dag ellers næsten kun konfronteres med vold, sex og magtbegær. Godspell er en udfordring i vor pornotid.

Janni Herskind

Det
gælder
om at
komme
i gode vaner

Det er
en
god vane
at læse
et godt
blad

Abonnér
på

KATOLSK
FORUM

Katolske begravelser
Ring til 12 28 66

H. J. MADSEN

Begravelsesforretning
Jægergårdsgade 17-19, Århus C

Axel Smith's Eftf.

v. NIELS HANSEN
Exam. aut. gas- og vandmester
Labæk 47, Holbæk
Telefon 43 01 36

VI
ER TIL
FOR
DEM

LANDMANDSBANKEN

Oliefyр
Centralvarme
Brændselsolie
Cinders

Nordisk Kul A/S

Rødovrevej 383
Rødovre
Telefon *70 45 30

Brdr. MEYER Blikkenslagermester

aut. gas-, vand- & sanitetsmester
PER MEYER
P. Skramgade 27
Byen 7920 - 94 33 66

Kaj F. Fjording

Murermester
Hyldegårds Tværvvej 13, Charlottenlund
Telefon Ordrup 6722 og 6850

ØM MARIA- VALFART 1949

W. Vick, præst

Sommeren 1949 var rig på aktivitet i Øm. Hele anlægget skulle jo indrettes. Barakkerne var nok rejst, men de skulle fuldendes, og kælderen ordnes osv. Sovesalene skulle bringes i orden, tagene fuldendes, vand indlægges. På en måde var det en anstrengende tid for de frivillige, men det var også en rig tid ud fra en anden og dybere synsvinkel – den religiøse.

På den tid fik jeg også en tanke, og det var, at Øm skulle være et Maria-valfartssted for Jylland – evt. det vestlige Danmark. Jeg havde luftet tanken i Katolsk Ugeblad og siden fået den godkendt af biskop Th. Suhr. Resultatet blev, at det årlige stævne i Øm blev ændret til et Maria-stævne.

Imidlertid havde man besluttet, at D.U.K. skulle have deres sommerskole eller studiekreds på Øm samme år – 1949. Da byggeriet jo ikke var færdigt nok, blev resultatet, at studiekreds og Maria-stævne blev henlagt til august må-

ned. Studiekredsen begyndte den 7. august, og den blev afsluttet ved at gå op i Maria-stævnet, som den således kom til at være en forberedelse til for deltagerne. Hvis denne sag blev grebet rigtigt an både rent praktisk og især religiøst, kunne den bringe stor velsignelse over deltagerne både nu og for hele foretagendet i fremtiden – ja for kirken i det vestlige Danmark og dermed for hele Danmark.

Maria-stævnet fik tilmed en særlig »kulør«, da det var første gang cistercienserne trådte offentligt frem i Øm efter klostrets ødelæggelse. Jeg var nemlig så heldig at kunne hidkalde to cisterciensermunke, pater Benedict Müller (Franz Müller) og pater Raphael Schmel, som var blevet sendt til Danmark for at kunne være en hjælp i ungdomsarbejdet – især i Øm.

Programmet for stævnet blev ret så enkelt:

1. Højmesse i klosterruinen.

2. Maria-procession ud til ungdomsborgen.

3. Pause til om eftermiddagen.

4. Om eftermiddagen folkemøde med to talere: en præst og en lægmand. Jeg blev præsten, og direktør Henning Jensen fra Århus Teater var lægmanden. Mødet blev holdt ved skrænten ned til søen.

5. Til afslutning en andagt.

Jeg anså det for godt at have messen og folkemødet adskilt, da man derved kunne undgå, at en bestemt person kom til at dominere stævnet. Præsten ved folkemødet skulle heller ikke være den samme som ham, der prædikede under messen.

Nå, tiden for D.U.K.s lejr (studiekreds) den 7. august nærmede sig, men køkkenet manglede et komfur. Til alt held opdagede vi i sidste øjeblik, at en isenkræmmer i Horsens havde et gammelt, men anvendeligt komfur, som vi fik ret så fordelagtigt. Det kom dog så sent, at vi ikke havde nogen håndværker til at klare opstillingen. Direktør Hansen viste dog uanede evner som kakkelovns-murer og klarede sagen. D.U.K. kom og mødte tålelige forhold. Selve lejren blev vellykket, men afslutningen med Maria-valfarten faldt ikke i de unges smag. De havde ikke udsyn og perspektiver eller forståelse for sagen, men det var jo ikke noget nyt her i landet. Den fremtidige udvikling medførte imidlertid, at den omtalte »lejr« og valfarten ikke kan forenes. Hvis D.U.K. vil have valfartens velsignelse, må de med i den.

Maria-valfarten var henlagt til den 14. august for at være nær den 15. august (festen for Mariæ himmelfart – optagelse i himlen), og fordi det var lige efter ferietiden, så folk ikke var ude at rejse, og endvidere fordi forholdene ikke var brugelige til formålet før. Stævnet blev

derfor ikke støttet af en kraftig reklame, og det var ret så godt, da man derved indhøstede lidt erfaringer, som man fik brug for senere under de større sammenkomster.

Højmessen i ruinen blev sunget af pater Benedict Müller, S.O.Cist., og processionen blev anført af pater Raphael Schmell, S.O.Cist., som bar processionskorset. Først blev han lidt forbavset over den opgave, men da jeg havde forklaret ham, at det betød, at cistercienserne jo derved antydede, at de førte an i den nye opgave, var sagen en anden. De gode patres gik med glæde ind for at være begyndelsen til Maria-valfarterne på det for cistercienserne og danskerne så berømte sted.

Det blev en vellykket dag med godt vejr. Messen og processionen gik planmæssigt, og folkemødet på »Øm-borgen« forløb godt. Middagspausen blev benyttet til at møde bekendte i og til at stifte nye bekendtskaber. Om eftermiddagen var der så folkemøde nede ved søen. Skrænten dannede siddeplads for tilhørerne. Først holdt jeg en tale, og så kom teaterdirektør Henning Jensen med et blændende indlæg. Ikke alene havde han noget på hjerte, da han jo var en aktiv katolik, men han havde også teaterdirektørens kendskab til, hvordan emnerne skulle præsenteres.

Til slut var der andagt, og folk drog hjem en god oplevelse rigere. Bagefter drøftede arrangørerne deres erfaringer, og man var tilfreds med, at forsamlingen kun havde været på godt et par hundrede, da der var forskelligt, der skulle tages hensyn til i fremtiden. Der var nok at overveje for alle interesserede.

PS: Folk med oplysninger om aktiviteterne ved Øm bedes lade pastor Vick få oplysning om dem.

MARIUS
MP Ø
ETERSEN
IN DIA FORENING

4100 Ringsted – Telefon (03) 61 24 54

Fint arbejde – – – Rimelig pris
Telefon: TRia 6070

Er De tilfreds med Deres anedker
og møbelpolstrer?

Hvis ikke – så prøv os!

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 13, Kbh. Ø

Fisk og vildt

AXEL PRYDS A/S

Telefon 85 03 00 - 85 02 78

Nykøbing F.

Smede- og maskinværksted
aut. vand- og gasmester
Spec.: Centralvarme

Chr. Lauritsen A/S

Kirkepladsen 6 - Nykøbing F.
Telefon 85 05 11

Poul Dudzinski

Aut. el-installatør

Christiansbjerg Installationsforretning

Birkegade 7, Århus N

Telefon 16 98 80

Lys – Kraft – Varme

SANITÆRE ANLÆG

VARMEANLÆG

OLIEFYRINGSANLÆG

HØJTRYKSANLÆG

ANLÆG FOR

TRYKLUF OG

VAKUUM

M-A-SKINNER

Monies & Andersen Eff. A/S

K. K. Simonsen's efft.
Frederiksborggade 22
København K
Telefon *Minerva 23 14

Bloch's Bog Clearing

K. V. Bloch

(forhen Bogbanken)

Fiolstræde 34, København K

Telf. (01) 14 24 62

Postkonto 2901

Nordens største lager af skolebøger
Omindbindinger

Svend Erik Laursen

VVS-INSTALLATIONER

CHR. X's VEJ 106 . 8260 ÅRHUS
TELF. (06) 14 85 33 . GIRO 1 71 17

**Sparekassen
for Lyngby og Omegn**

– Bikuben

Gravminder

Leo Rosendal

Hovedgaden 24
Kgs. Lyngby – Telefon 87 00 25

Holbæk Centralmejeri

Østerled, Holbæk
Telefon 43 30 01
Vogne og udsalg overalt i byen

FOLMER OLSEN

Begravelse ordnes
Røberbanegade 37
Ålborg – Telefon 12 15 57

RYØ A/S

Ingeniør- og handelsfirma
Ålborg, Enggårdsgade 65 – Telf. 12 88 88
El-installatør – El-artikler
Fjernvarme – Køleanlæg
Vand – Gas – Sanitet

Malermestre

L. LARSEN & SØN

Brogade 10, Svendborg
Telefon 21 10 16

Murermester- og entreprenørføretning

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6, Ålborg
Telefon 13 42 33 og 13 43 37

R. Schullk

Slagterføretning
Nørrebrogade 46, Esbjerg
Telefon 12 02 14

Vejle Mineralvandsfabrik

A/S P. C. NIELSEN
Telefon •82 81 31

**NORDISK
TÆPPEIMPORT**

Gulvtæpper en gros

En fordel for alle medlemmer

Bredgade 69 A, 1260 København K

Telefon 13 56 87

**MÅ
MAN
BEDE
MENS
MAN
RYGER?**

Bent Lange S.J.

**OG
RYGE
MENS
MAN
BEDER?**

Er du aldrig kommet til at tænke på en vittighed under messen (bortset fra prædikenen)? For en præst sker det vistnok ikke så tit, men det hændte mig forleden i Spanien. Oktober siges at være den dejligste måned i Madrid, tør, let kølig og med meget solskin. I år regnede det imidlertid næsten hver dag. Mit værelse var fugtigt og koldt. Man fyrer nemlig ikke efter, hvordan vejret er, men først på en ifølge traditionen bestemt dato, – også selv om der i mellemtiden skulle komme frost. Det er ligesom i kirken, hvor vi også af og til følger traditioner, selv om de er stik imod livets realiteter. Efter et par timer på værelset var man iskold og måtte enten løbe op og ned ad trappe eller gå i seng for at få varmen.

Gå ud på gader og stræder . . .

Efterhånden blev jeg overfaldet af melankoli, hver gang jeg trådte ind på mit værelse eller bare tænkte på det. En eftermiddag, da jeg studerede i sengen, kom en portugiser fra Mozambique og inviterede mig på kaffe. Han fandt huset lige så deprimerende som jeg, og da han havde en kaffemaskine, gik han rundt og inviterede naboerne. Vi var allerede fire, og to til dukkede op af sig selv. Også på hans værelse var der kun et bord, en seng og en stol, men vi hentede en stol til, mens tre sad på sengen og en på gulvet. Vi snakkede lidt om, hvem vi var, og hvor vi kom fra. Det viste sig, at vi var fire præster og to teologistuderende fra seks forskellige lande, repræsenterende tre kontinenter. Mens værten under vasketøjet, der hang til tørre på tværs i værelset, kæmpede for at få kaffen sat over, blev vi enige om først at fejre messen, da alle foretrak fællesskabet fremfor at stå alene i kirken.

Hvor er kirken?

Vi gik ned i husets kapel, hvor en præst skulle til at læse messe. Vi spurgte, om han ville koncelebrere. Det ville han ikke, men han tilbød, at vi kunne læse først, fordi vi var flest. Det ville vi ikke tage imod, så vi trak os tilbage. I køkkenet hentede vi vin og et brød, og da der ikke var andet herberg, gik vi tilbage til værelset, der godt kunne minde om en grotte, spartansk, som det var, og med vasketøjet som hulens loft. Vi flyttede bordet hen foran sengen og begyndte på messen, som jeg celebrerede, selv om jeg var den, der kunne mindst spansk. Det betød heller ikke noget, for vi fordelte bønnerne imellem os, formulerede dem frit eller bad højt sammen.

Ryge under messen?

Da vi havde hørt evangeliet, talte vi om det. Feltpræsten fra Angola satte det i relation til sit liv, som han rullede op for os, og det samme gjorde guerilla præsten

fra Bolivia, der selv lige var blevet udvist, efter at alle hans venner var blevet dræbt. Hver gav sit bidrag. Der blev talt med følelse og gestikuleret, mens vi prøvede at forstå både hinanden og Kristi budskab. Der var tropisk varmt og fugtigt, men da der var en enorm larm fra gaden, holdt vi vinduet lukket. To af de tilstedeværende begyndte at ryge – det kom helt naturligt under den livlige og engagerede samtale. Alligevel blev jeg overrasket. Det var første gang, jeg så nogen ryge under messen, selv om jeg godt vidste, at soldaterne ved fronten gør det. Jeg nåede ikke at finde ud af, om jeg også var ved at blive forarget, for i det samme slog følgende vittighed ned i mig:

Må man ryge, mens man beder?

En dominikaner og en jesuit kunne ikke blive enige om, om man må ryge, mens man beder. De skrev til paven, for som alle gode katolikker at forelægge ham alle store og tungtvejende problemer. Den hollandske katekismus har jo trods alt ikke som kurien færdige svar på ethvert spørgsmål. Da de nogle år efter havde fået svar (brevene var sendt pr. luftpost), mødtes paterne igen, og dominikaneren sagde: »Der kan du se, at jeg fik ret. Man må ikke ryge, mens man beder.« Jesuitten derimod havde fået pavens vel-signelse og tilladelse, fordi han havde spurgt, om man må bede, mens man ryger.

Man må altså bede, mens man ryger!

Deraf følger desværre ikke, at alle, der ryger, også beder. I fastetiden holder mange derimod op med at ryge for at kunne bede, så dette er ikke ment som en opfordring til at begynde at ryge. Der er jo alligevel ikke store chancer for, at du ender som skytshelgen for alle rygere. Problemet er måske slet ikke så relevant for mange af os. Enten ryger vi ikke, eller også beder vi ikke, eller også gør vi måske ingen af delene. Men det slog mig, hvor lidt de ydre forhold egentlig betyder, hvis vi indser, at messen er et levende fællesskab, – hvis messen virkelig for os er et relevant menneskeligt fællesskab, hvor vi angår hinanden og er os bevidst, at Kristus – og ikke en abstrakt Gud – er iblandt os. Det har aldrig været latinen – snarere tværtimod – der gjorde det muligt for os at bede med hinanden. Derimod det alt fortærende ønske om at bede med hinanden, leve det fællesskab, hvor det er flintrende ligegyldigt, om jeg i dette øjeblik får fremlagt mine problemer for Gud, hvis bare han, der står ved siden af, mærker, at han er mig mere værd end noget andet, og at vi derfor begge er sammen i Gud.

Hvad hindrer fællesskabet og bønnen?

Her var larmende lastbiler, enormt

varmt, telefoner og vasketøj, der kunne hindre os i at være et fællesskab og blot gøre os til irriterende enkeltindivider. Hvad er det, der forhindrer fællesskabet hver søndag i kirken? Hvis det er småbørn, der græder eller tuller rundt, eller håndkommunion eller en anden tåbelig uvæsentlig ting, der gør os til irriterede enkeltindivider, er vi langt ude. Hvis det derimod er, fordi du mærker, at der ikke er noget fællesskab, fordi den, der står ved siden af dig, ikke rager dig en fjer, er det let at forstå. Men så er det også meget let at gøre noget ved det. Glemme sig selv, lære Gud at kende i næsten og fællesskabet, blive glad, fordi man tager sig af ham, der står ved siden af, ham, den mærkelige »samaritan«. Messen bliver et sandt fællesskab, hvor Gud også vil føle sig hjemme, hvis din nabo gør det. Under vor messe hjalp vasketøjet og plandsmangelen lige så meget som en anden dag den festlige gudstjeneste i en kirke. Ingen ydre omstændigheder skaber i sig selv fællesskabet. Det gør kun mangelen på egoisme, aktiv kærlighed.

Kristus er midt iblandt os

Efter at vi gennem vor evangeliske samtale havde lært hinanden at kende med både glæder og sorger, kunne vi virkelig formulere forbønner og ikke bare bruge de steriliserede, der læses op i kirken hver søndag (og som i virkeligheden burde formuleres af menigheden). Cigaretterne var røget færdige. Det virkede, ligesom når man ryger efter suppen eller før osten. En blasfemisk tanke? Kristus valgte at komme til os under det enkle dagligdags måltids skikkelse. Var det også blasfemisk? Eller er det kun alt, hvad der er nyt, der kan være blasfemisk? Er det eneste virkelig blasfemiske ikke at gå til messe og ikke tage sig af sin bror? Vi fejrede forvandlingen, og Kristus var midt iblandt os.

Man behøver ikke at ryge under messen!
Dette indlæg er altså ikke noget forslag om, at der skal ryges under messen, selv om jeg ville være villig til næsten alt, hvad der kan hjælpe til at gøre de kristne til et fællesskab, – ikke bare et fællesskab i ånden, som tit er en undskyldning for at fortsætte som egoist, men et fællesskab, man kan tage og føle på og mærke i næstekærligheden. Messen er et fælles måltid, – det vil sige, at den er stedet, hvor vi spiser sammen og angår hinanden og bliver ved med det, når vi er gået hver til sit. Messen var færdig eller rettere, vi fortsatte vor messe med at drikke kaffe og en cognac (efter landets skik), og Gud var stadig iblandt os, for nu var vi virkelig brødre for hinanden. Lykkelige du, hvis han der står ved siden af dig, kalder dig bror! Og du måske ham?

FISKEHALLEN

Kastelvej 57, Ålborg
Telefon 13 44 84

C. B. Riis & Søn

Slagtermestre
Valby Langgade 36
København Valby – Telefon VA 89
1. kl. kød og pålæg

Sjøreen & Co. A/S

Malerfirma
Århus N

Telefon 12 41 22 – Århus C

Missionshotellet Ansgar

A. Mougard A/S

Entreprenør- & murerfirma
Århus C
Telefon 14 20 23 – 22 19 20

El-installationsfirma

V. SVENSTRUP

aut. elektroinstallatør
Hans Brogesgade 4, 8000 Århus C
Telefon 12 15 57

Tamrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen, Ålborg
Telefon 12 03 01

Forsikrings Compagniet

for Kongeriget Danmark A/S

★

Hovedkontor:

St. Kongensgade 68, København K
Telefon *11 21 21

Største udvalg i radio – fjernsyn
båndoptagere og grammofofoner

Radio Thygesen

Ryesgade 24, Århus C – Telf. 12 00 99
lige ved katolsk kirke og
Rådhuspladsen 1, Århus C
Telefon 12 10 11, overfor Grisebrønden

TIL BYEN
- i byen
FRA BYEN

smut ind i

Banegårdens Restaurant

v/ Fritz Kapper
Odense H.

tlf. 12 27 75

Aktieselskabet

Købmands- og Haandværkerbanken, Aarhus

Hovedkontor:
Store Torv 12 - Telefon (06) 12 47 77

Indenbys afdelinger:
Søndre afd.:
Aarhus hovedbanegård, tlf. 12 40 88
Vekselkontor i banegårdshallen

Langenæs afd.:
Skanderborgvej 16, tlf. 14 55 22

Svendborg Ligkistemagasin

Hans Nielsen & Søn
Indehaver: VERNER JENSEN
Katolsk bedemand
Frøerstræde 10, Svendborg
Telefon 21 02 64

Flytteforretningen 2021

Skattergade 5-7, Svendborg
Telefon 21 20 21
Kontor i København:
Mølestien 11, København SV
Telefon VA 0000
Svendborg-København hver dag
Flytter alt overalt

Kulkranen Svendborg A/S

Frederiksgade 2, Svendborg
Telefon 21 14 10
Kul - Koks - Olie

Ure og optik

»BALANCEN«

v. KNUD PETERSEN
Møllergade 46, Svendborg
Telefon 21 19 20

Mathias Christensen

ABSALONSGADE 14
AALBORG

IM. NIELSEN

Snedkermester

Brødregade 1, 4930 Maribo
Telf. (03) 88 07 69

**25 ÅR
PRÆST
I
DANMARK**

Søndag den 3. december var det 25 år siden, den katolske sognepræst for Birkerød og Hørsholm, pastor Giel Gommans, kom til Danmark.

Giel Gommans fik sin uddannelse på Vincentordenens præsteseminarium i Holland og blev præsteviet den 19. juli 1944, hvorefter han var kapellan fra 1944 til 1947.

Oprindeligt ønskede han at komme til Kina, men blev syg, og det blev i Danmark, han senere kom til at virke.

Den 3. december 1947 kom han til Helsingør og senere til Hillerød, inden han i september 1966 blev sognepræst

for den selvstændige katolske menighed i Birkerød og Hørsholm.

Den katolske menighed holdt i de første år messe i Birkerød Klub, men den 24. marts 1962 indviedes Den hellige Families Kirke i den ombyggede lade på Nordvanggård, hvor den katolske menighed fik sin egen kirke, som det er pastor G. Gommans en stor glæde at vise de mange gæster, der kommer på Nordvanggård.

Pastor Gommans gør et stort arbejde for U-landene og er meget afholdt i såvel menigheden som i Birkerød i det hele taget.

EN UVURDERLIG INDSATS

Bjørn Rasmussen 1918-1972

Det var ingen hemmelighed, at Bjørn Rasmussens helbred de sidste mange år af hans liv var vaklende, og under et sygdomsanfald i Irland modtog han - som katolik - for mere end 10 år siden de syges salvelse. Et svagt helbred og et hårdt utrætteligt arbejde i filmkunstens tjeneste havde sat sit mærkbare præg på ham.

Og nu er han død. Bare 54 år gammel. Den største i dansk filmkritik; en institution - først som filmkronikør i radioen og senere som filmanmelder ved TV's filmorientering. Vi husker ham: cigarrygende, spændende og vittig. Og med en viden om film som ingen anden herhjemme. Han, magister Bjørn Rasmussen, var folkelig på et plan, som dansk film kunne lære meget af.

Medlem af internationale filmjuryer, medarbejder ved udenlandske filmtidsskrifter, rapportør fra internationale filmfestivaler og meget mere - det giver alt sammen et indtryk af hans spændvidde. Foruden dette blev der også tid til bøger om film. Og det er vel her, hans væsentligste og største indsats skal søges,

kulminerende i udgivelsen af fembindsværket: Filmens Hvem Hvad Hvor. Et arbejde, der tog ham og hans medarbejdere fem år at fuldføre. Hvilken guldgrube for filminteresserede! Hvilken indsats af Bjørn Rasmussen!

Men hvad var hemmeligheden bag denne indsats, hvis fornemste karakteristika er begavelse og kritisk kløgt, åbenhed og omfattende viden samt fremragende stilistiske egenskaber? Jeg tror, den kan udtrykkes i to ord: kærlighed og ydmyghed. Bjørn Rasmussen elskede filmkunsten, og hans kærlighed smittede. Den åbnede manges øjne for filmen som kunstart. Men det var en kærlighed, der var båret i ydmyghed: Filmkunsten skulle tjene livet, være til for livets skyld og ikke for sin egen. Derfor endte hans kritik aldrig i gold æstetik eller politiserende pædagogik. Det ville have været for let. Hans engagement stak dybere. Er det for stort at sige, at det var livets mysterium, der lå ham på sinde, og at det var det, han i filmkunsten fandt ægte og autentisk udtryk for?

Hans Jensen

CISTERCIENSERINDERNE | SOSTRUP UDBYGGER

MILDE KVINDER – HVOR HAR DE MAGT

Den, der lever i stilhed, lever godt, siger et gammelt mundheld. Cistercienserindersøstrene på Sostrup slot ved Grenå er ikke alle af dansk æt, men de har indset det gamle danske mundheld. De lever i stilhed, lever godt og udretter meget, skriver »Dagbladet Djursland« i en kommentar til avisens forside-artikel om, at søstrene vil begynde at indrette den tidligere herregårds udlænger til et retræte- og kursuscenter. Kommentaren i Grenå-avisen fortsætter:

– Der gik et lettelsens suk gennem Gjerrild-egnen og over hele Djursland, da nonnerne for mere end en halv snes år siden tog det misrøgtede og stærkt forfaldne slot i anvendelse som kloster og gæstehjem. Men ret beset troede ingen på egnen for alvor på dette initiativ fra søstrenes side. Man ville dog blot være glade over, om slottet, det gamle Benzon, kunne reddes.

Lang tid gik der imidlertid ikke, før udspil påkaldte offentlighedens interesse i det gamle Randers amt: Søstrene af den hellige Bernhards orden indrettede restauration på slottet og overtalte obersten for ingeniørregimentet på Randers kaserne til at rense fyldte voldgrave, man reparerede, og anlagde også egen kirkegård i skovbrynet ved de benzon'ske grave.

De måske overbærende smil blev med tiden til helt anerkendende smil. Og det blev hilst med tilfredshed, da ordenen for et par år eller tre siden købte Sostrup avlsgårds fredede og også meget forfaldne bygninger ved den store gårdsplads. I lang tid skete der herefter ikke noget.

Men så blev klostret flyttet fra slottet fra 1500-tallets slutning til den tidligere forpagterbolig mellem slot og avlsgård.

Denne bolig blev søstrenes kloster, mens slottet udelukkende indrettedes til pension for weekender og længere tids ophold. Gårdlængens hestestald fra 1300-årene indrettedes til en moderne og smuk kirke, og den store gårdsplads bragtes i orden med grusbelægning.

Nu vil cistercienser-søstrene lave et retræte- og kursuscenter, foreløbig først i den imponerende avlsgårds sydlænge, hvor man indretter lejligheder. Og ingen på egnen og det vidt omkring nærer tvivl om, at de nok skal nå det mål, der er blevet sat. Ja, søstrene i den sort-hvide dragt vil nå mere end det – for der er også sandhed i den jyske forfatter Johs. V. Jensens gode verslinje:

– Og milde kvinder, hvor har de magt!

RANDERS

ADVENTS-BØRN I RANDERS

Jesu Hjerter Kirke i Randers har traditionelt, men stadig lige fortryllende, været skueplads for Sankt Lucia-bruden og hendes optog af de hvidklædte, kerte-bærende terner. Børnene fra Sankt Mikael skole var forventningsfulde, og forældrene ikke mindre. De fyldte det smukke kirkerum med Birgitte West's kalkmalerier – og var fuldtønde med i adventsalmer og -sange.

Den syv-klassede pige- og drengeskole er for øvrigt netop selv i en adventstid, eftersom man håber at få elev nummer 100: om ikke før så til næste skoleår og adventsoplevelse i kirken...

V. Sømer & Søn

Blikkenslagermestre
Dybbølsgade 17
København V
Telefon Vester 7001 og 8581

Mogens Larsen

Rameherred 31
Åbenrå
Telefon 2 25 30 og 2 34 27
Lys – Kraft – Varme

G. Garth-Grüner

Landsretsægfører
Bredgade 25
København K
Telefon Minerva *408

Benzon's
Begravelsesforretning

Aut. katolik bedemand
*84 48 01

Forretningen videreføres under ledelse af fru C. v. BENZON
Begravelser og bisættelser ordnes for alle trosamfund
Alle aftaler kan træffes i hjemmet

Dansk
KLICHE FABRIK
Rådhusstræde 4 - 1466 København K
Telefon *M1 2557

Effektiv beskyttelse

af Deres varmtvands- og centralvarme-anlæg mod korrosion og sten
Vi beskytter også Deres olietank mod udvendig korrosion
Skriftlig garanti for hvert anlæg

Guldager Electrolyse A/S

Rypevang 4, Allerød
Telefon * (03) 27 31 00

Nielsen & Brostrøm

Sanitet - Centralvarme
Holbergsgade 22, Ålborg
Telefon 13 04 33
Indeh.: A. BROSTRØM, ing. M. af I.
Aut. vand-, gas- og blikkenslagermester

H. S. FRIIS

Mællemester
Mølleparken 40, Bagsværd
Telf. 98 38 35

Peter Schindler

**DETTE
HELLIGE EVANGELIUM**

Denne længe savnede årgang prædikener er nu udsendt i en ny 2. udgave, som indeholder tekster til samtlige kirkeårets søn- og helligdage.

Bogen er udgivet i anledning af, at Peter Schindler i år ville være fyldt 80 år.

338 sider - Kr. 41,40

Arne Frost-Hansens Forlag

LYKØNSK- NINGER

To nye katolske dr. phil'er

Mandag den 27. november 1972 forsvarede formanden for menighedsrådet i Århus, universitetslektor Bent Dalsgaard Larsen sin doktordisputats (*Jamblique de Chalcis. Exégète et philosophe*) på Århus Universitet.

Tirsdag den 5. december 1972 forsvarede pastor, cand. psych. Jørgen Hviid sin doktordisputats »Ikke-handicappedes reaktioner over for handicappede« på Københavns Universitet.

Katolsk Forum ønsker begge de nye doktorer hjerteligt til lykke!

LIOBASØSTRENE

Søstrene i St. Lioba Kloster ønsker alle gode venner en glædelig jul og et vel-signet nytår 1973, og bringer en hjertelig tak til alle for året 1972.

ASSUMPTIONS- SØSTRENE

JULEHILSEN FRA RYGÅRD
Vi ønsker alle vore venner og bekendte en rigtig glædelig jul og et fredfyldt 1973 og siger tak for den hjælp og venlighed, vi har modtaget i det forløbne år.

Beløbet, der spares ved at sende denne julehilsen gennem Katolsk Forum, vil gennem Marcel Spielmann S.J. blive sendt til Roms slumhjælp.

Assumptionssøstrene

Social rådgivning

ydtes af Katolske Menighedsplejer på kontoret Bredgade 69 A, hver tirsdag kl. 19 til 21.

Kontoret holder i øvrigt åbent ugens fem første dage fra kl. 14 til 17.
Telefon 15 23 03.

Bendt Gravgaard

Isenkram en gros

Hobro - Telefon (08) 52 15 44

Raoul Follereau's bog
Hvis Kristus bankede på din dør
kan atter leveres.
Prisen er kr. 12,-.

Pauluskredsens Forlag
Griffenfeldsgade 44
København N
Tlf. (01) 35 30 85
Postgiro 3 08 20

**STØT
VORE
ANNONCØRER**

Alle interesserede indbydes til at deltage i Pastoralrådets 4. og sidste weekend-kursus i januar, lørdag kl. 14,00-søndag kl. 16,00.

PROGRAM

Medansvar og samarbejde

Foredrag: *Messefællesskab, menighedsfællesskab og samfund:*
Pater Ellert Dahl O.P.

Kursus: *Den liturgiske fornyelse og forbindelsen til vor hverdag:*
Pater Irenæus Capellen OFM. Conv., mag.art. Elsebet Kieler
og pastor Lars Messerschmidt.

TILMELDINGSBLANKET

PASTORALRÅDETS WEEKEND-KURSUS

Undertegnede tilmelder sig hermed til kurset den 13./14. januar 1973 i København (Rygård) og indbetaler samtidig til kost m.m. kr. 25,-
eller den 27./28. januar i Århus (Sct. Knuds Skole og indbetaler samtidig til kost kr. 25,- (det ikke ønskede bedes overstreget).

Navn

Stilling

Eventuelle funktioner i kirken

Adresse og telefon

Tilmeldingen bedes sendt til:

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A
1260 København K
Postkonto 1471

LITURGISK OVERSIGT

DE LITURGISKE LÆSNINGER

Ved Kurt S. Thomsen

Søndag d. 31/12: Den h. Families Fest: Sir. 3,2-6. 12-14. - Salme 127 (128), 1-5. (R: 1). - Kol. 3,12-21. - Lk. 2, 22-40. (Eller: 2,22. 39-40).

Mandag d. 1/1: JOMFRU MARIA, GUDS MODER: 4. Mos. 6,22-29. - Salme 66 (67), 2-3. 5. 6. og 8. (R: 2a). - Gal. 4,4-7. - Lk. 2,16-21.

Tirsdag d. 2/1: 1. Joh. 2,22-28. - Joh. 1,19-28.

Onsdag d. 3/1: 1. Joh. 2,29-3,6. - Joh. 1,29-34.

Torsdag d. 4/1: 1. Joh. 3,7-10. - Joh. 1,35-42.

Fredag d. 5/1: 1. Joh. 3,11-21. - Joh. 1,43-51.

Lørdag d. 6/1: 1. Joh. 5,5-13. - Mk. 1,6b-11.

Søndag d. 7/1: HELLIG 3 KONGERS FEST: Es. 60,1-6. - Salme 71 (72), 2. 7-8. 10-13. (R: Alle jordens folkeslag skal tilbede dig, Herre). - Ef. 3,2-3a. 5-6. - Mt. 2,1-12.

Mandag d. 8/1: Hebr. 1,1-6. - Mk. 1, 14-20.

Tirsdag d. 9/1: Hebr. 2,5-12. - Mk. 1, 21-28.

Onsdag d. 10/1: Hebr. 2,14-18. - Mk. 1,29-39.

Torsdag d. 11/1: Hebr. 3,7-14. - Mk. 1, 40-45.

Fredag d. 12/1: Hebr. 4,1-5. 11. - Mk. 2,1-12.

Lørdag d. 13/1: Hebr. 4,12-16. - Mk. 2,13-17.

Søndag d. 14/1: 2. alm. Søndag: 1. Sam. 3,3b-10. 19. - Salme 39 (40), 2 og 4ab. 7-10. (R: 8a og 9a). - 1. Kor. 6,13c-15a. 17-20. - Joh. 1,35-42.

LITURGISK KALENDER

Søndag d. 31/12: Den hellige Families Fest.

Mandag d. 1/1: JOMFRU MARIA, GUDS MODER.- Jesu Fødsels oktav.

Tirsdag d. 2/1: S. Basilius den Store og S. Gregor af Nazianz.

Onsdag d. 3/1: Ferialdag.

Torsdag d. 4/1: Ferialdag.

Fredag d. 5/1: Ferialdag.

Lørdag d. 6/1: Ferialdag.

Søndag d. 7/1: HELLIG 3 KONGERS FEST. - Herrens Åbenbarelse. - Kollekt f. *Det danske Bibelselskab*.

Mandag d. 8/1: Ferialdag.

Tirsdag d. 9/1: Ferialdag.

Onsdag d. 10/1: Ferialdag.

Torsdag d. 11/1: Ferialdag.

Fredag d. 12/1: Ferialdag.

Lørdag d. 13/1: Ferialdag. - Eller: S. Hilarius. - Eller: Gudsmoders Lørdagsmesse.

Søndag d. 14/1: 2. alm. Søndag.

NB!

BISKOPPENS FOREDRAGSRÆKKE OM »DE SIDSTE TIDER«

fortsætter efter jul på Rygård, Bernstorffsvej 54, Hellerup (gymnastiksalen) og ikke, som annonceret, i Skt. Ansgars Kirke, der er lukket foreløbig på grund af reparation.

Nye deltagere kan tilmelde sig og indbetale gebyr kr. 25.- til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 K., postkonto 1471. Man bedes på giroblanketten anføre »Biskoppens Foredragsserie«. Yderligere oplysning hos Elsebet Kieler, tlf. TRia 2456 kl. 10-12.

Program for 1973: Følgende tirsdage kl. 19,30:

9. jan. Det forventningsfulde folk.

16. jan. Bjergprædikenen - kan den overholdes?

23. jan. Kristendommen som urostifter.

6. feb. Hvad er fremskridt?

13. feb. Det hinsides.

27. feb. Udfordring til en ny moral.

6. mar. Kristendom og politik.

13. mar. Er kristendommen livsfor-nægtende?

27. mar. Hvad er fri kærlighed?

3. apr. Den fremtidsåbne bøn.

10. apr. Den katolske Kirkes organisation - har vi brug for den?

Viceskoleinspektør

Stillingen som viceskoleinspektør ved Institut Saint Joseph opslås herved. Tiltrædelse 1. august 1973. Ansøgning senest 15. jan. 1973 til skoleinspektør H. Bohn Christiansen, Dag Hammerskjølds Allé 17, 2100 Kbhvn. Ø. Løn og ansættelsesforhold som ved Københavns kommune.

VÆGKALENDEREN 1973

udgivet af Ansgariusforeningen,

fås hos de katolske boghandlere og ved kirkerne.

kr. 2,50

TV

Pavemesse i dansk TV

Lørdag den 30. december 1972 kl. 19,50-20,20 udsendes i dansk TV en reportage ved Tage Elmholdt »En helgen bliver til« fra pave Paul VI's saligkåring i Peterskirken af den italienske salesianerpater Don Michele Rua, Don Boscos højre hånd, som ved grundlæggerens død i 1888 overtog ordenens ledelse og i høj grad bidrog til dens udbredelse.

VALD. FOERSOM EFTF.

BYGMARKEN 7, FARUM . TLF. *95 13 22

GUMMI OG PLASTIC TIL HOSPITALER

Nordisk Montessori Kursus

Efteruddannelse, suppleringskurser, opfrikningskurser, forældrekurser m.m.

Efteruddannelsen afsluttes med eksamen

Hellerupgårdsvej 13, 2900 Hellerup. Tlf.: HE 7894 og HE 7842

Rektor R. Hoff

Redaktion: H. Roos (ansvarhavende), L. O. Dom,
G. Heggum og H. van Schalk (lay-out).
Redaktionssekretær: Eill Gambell.

Annoncer: Katolsk Forums annonceekspedition,
Hauchvej 8, 1825 København V,
telefon EVa 29 97.

Bladet koster såvel i Skandinavien som i andre
lande pr. kvartal kr. 21,00.
Løssalgpriser kr. 4,00. Prisene er incl. moms.

Redaktion og abonnement: Katolsk Forum, Bredgade 69 A, 1260 København K. Telf (01) 11 60 80, postgiro 5 70 42

KÆRLIGHED OM EFTERMIDDAGEN

Som den sidste af i alt seks moralske fortællinger har vi nu fået »Kærlighed om eftermiddagen«. Hermed er den franske instruktør Eric Rohmers store sædeskildring om alle de u håndgribelige følelser og svingninger mellem mennesker bragt til en værdig afslutning. Temaet er i alle seks film det samme. En mand er på forhånd bundet til én kvinde, men fristes en overgang af en anden, for dog til sidst at vende tilbage til den første. Selv om det lyder enkelt eller banalt, er det alligevel et utroligt rigt og nuanceret spil, Rohmer får tryllet frem. Samtidig er stemningen i filmen fuld af erotik på en varm og afslappet måde. I modsætning til den fremherskende mekaniske og vulgære fremstilling af seksualitet lykkes det Rohmer ved antydning at indfange de følelser og tanker, som svirrer i luften, når en forelskelse er under opsejling.

Den svage mand

Ligesom i »Min nat hos Maud« og »Claire's Knæ« er den mandlige hovedperson temmelig væg og ubeslutsom. Han tager sjældent selv initiativer. Tilfældigheder eller kvinders indgreb får handlingen til at glide. Alligevel er han ikke den rene vatnisse, for han har taget den faste beslutning, at han vil være sin kone tro. Det formår han ganske vist at holde, men undervejs sker der ligesom en om-tolkning af troskaben. Fra at være noget helt naturligt og uproblematisk bliver troskaben til en ren viljeshandling.

I filmens indledende stykke præsenteres den mandlige hovedperson Frederic (Bernard Verley) som et drømmende og følsomt væsen. Han er en veletableret familiefar og har succes på sit arbejde. Alligevel gør den stille lykke ham en smule deprimeret. Især er det slemt om eftermiddagen. Men så kan han jo gå på indkøb eller sidde på små fortovs-

caféer. Her er det drømmene melder sig. Drømmen om at alle kvinder er et viljeløst bytte for ham. I en fantastisk morsom scene ser vi drømmen gå i opfyldelse, og kvinderne fra Rohmers tidligere film falder for ham som på tælling. Drømmen punkterer dog, da Claires lillesøster siger nej.

Den stærke og temperamentsfulde kvinde

Pludselig en dag dumper fristelsen ind på Frederics kontor i form af den forlængst glemte ungdomskammerat Chloe (Zouzou). Hun er på alle måder det modsatte af hans kone. Impulsiv, varm og pågående over for det blide og yndige. I starten er Frederic meget afvisende. Hvad skal han dog stille op med en så temperamentsfuld kvinde? Han kan ikke bevæge sig til at afbryde kontakten og er måske også en smule tiltrukket af hende uden at ville indrømme det over for sig selv.

Frederic er i begyndelsen bange for, at Chloe skal udnytte hans hjælpsomhed og i tide og utide rende ham på dørene. Men da hun så i en uge slet ikke viser sig på hans kontor, bliver han urolig og savner hende faktisk. Chloe virker nemlig ikke blot fysisk tiltrækkende på Frederic. Hendes afsky for kompromisser samt hendes radikale tankegang virker som en udfordring, som Frederic næppe finder hos sin kone. Lidt efter lidt bliver han fanget ind i et spil, hvor det bliver mere og mere sandsynligt, at han vil ende i Chloes arme.

Samtidig med at Frederic og Chloe bliver forelsket i hinanden, sker det oftere, at der ikke er nogen sammenhæng mellem, hvad Frederic tænker, siger og gør. Gang på Gang modsiger han sig selv eller tolker begivenheder og sine egne handlinger på en måde, som tilskuerne i alt fald kan se ikke passer.

Han er kort sagt fanget ind i et net af små selvbedrag, som vi gerne tilgiver ham. Det er i det hele taget karakteristisk for Rohmer, at personer er skildret på en sympatisk og forstående måde. Der er ingen moralske pegefingre fra instruktørens side. Når filmene hedder moralske fortællinger, er det kun, fordi personer tænker på og taler om, hvad der er moralsk rigtigt at gøre.

Fristelsens nydelser

Når Frederic lægger så megen vægt på troskab, er det egentlig underligt, at han ikke afbryder forbindelsen til Chloe. Han prøver ganske vist at overbevise sig selv om, at han intet forkert foretager sig, men alligevel tør han ikke fortælle konen, at han mødes med Chloe om eftermiddagen. Jeg finder, det er en nærliggende tolkning, at Frederic simpelt hen nyder at blive fristet, – at han godt kan lide at lege lidt med ilden. Samtidig med at det kilder lidt i maven, kan han bagefter føle sig rigtig god, fordi han stod imod fristelsen. Det spil gennemskuer Chloe i modsætning til den naive Frederic, og derfor er det også nærmest en tilfældighed, der forhindrer ham i at blive sin kone utro.

I filmens sidste scene sker der et pludseligt skred i forholdet mellem Frederic og hans kone. De mødes imod sædvane om eftermiddagen, og tør lige med et stå ved deres bekymringer og små stik af ensomhed. Den venlige og kærlige maske, de begge har båret, falder lige så ubetinget som i en forelskelse. Det bliver således ikke kun Chloe, men også ægteparret, der kommer til at opleve kærlighed om eftermiddagen omend på en måde, som ingen af de tre havde forestillet sig.

Et varmt underfundigt og fascinerende mesterværk, som lader sig nyde flere gange.

Jakob Frandsen